This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Gift of

The Thorne Foundation

STANFORD
UNIVERSITY
LIBRARIES

Ивоуръ Р. Ивановъ
и Ант. Р. Зламовъ
вмѣ 21. 1862.

Bible. N.T. Bulgarian. 1859. Rilski

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

ГОСПОДА НАШЕГѺ

ІИСУСА ХРІСТА.

СЕГА

Но́во преве́денный ѿ Славе́нскагѡ на
Бо́лгарскій ꙗ҆зы́къ,

ѻ҆тъ

НЕОФУТА

Іеромона́ха П. П. Ры́лца.

И съ прилѣжа́ніемъ
Прегле́данъ и҆ ѡ҆добре́нъ ѿ преѡсвѧще́ннѣйшагѡ
и҆ премꙋ́драгѡ Митрополі́та Терно́вскагѡ
Г. Г. Іларі́она.

И҆зда́ніе тре́то.

ВЪ ЛОНДОНЪ:
Напечатасе при В. Ватсъ,
Сосъ иждивеніе на-Англійското Общество, което
издава Свѧщенното Писаніе за просвѣщеніе
на-Божіето Слово.

1859.

TK

BS2109
N6
1859

ѡглавленіе

новагѡ завѣта.

Страница.

Свато́е Ева́ггеліе ѿ Матѳе́а 1
Свато́е Ева́ггеліе ѿ Ма́рка 62
Свато́е Ева́ггеліе ѿ Лꙋка̀ 100
Свато́е Ева́ггеліе ѿ 'Іѡа́нна 166
Дѣя́нія на-свати̑ те Апо́столи 215
Собо́рное посла́ніе свата́гѡ Апла Іа́кѡва 281
Пе́рвое Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Петра̀ . . . 287
Второ́е Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Петра̀ . . . 295
Пе́рвое Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Іѡа́нна Бг҃осл. . 299
Второ́е Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Іѡа́нна Бг҃осл. . 306
Тре́тіе Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Іѡа́нна Бг҃осл. . 307
Собо́рное посла́ніе ст҃а́гѡ Апла 'Іꙋда 308
Къ Ри́млянѡмъ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . . 310
Къ Корі́нѳянѡмъ А҃. посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . 338
Къ Корі́нѳянѡмъ Б҃. посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . 364
Къ Гала́тѡмъ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла 382
Къ Ефесе́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла 391
Къ Фі̑ліпписі́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . . 400
Къ Колоссе́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . . 407
Къ Солꙋ́нянѡмъ А҃. посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . 413
Къ Солꙋ́нянѡмъ Б҃. посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . 419
Къ Тімоѳе́ю А҃. посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . . 422
Къ Тімоѳе́ю Б҃. посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла . . . 429
Къ Ті́тꙋ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла 435
Къ Фі̑лимо́нꙋ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла 438
Къ Евре́ѥмъ посла́ніе ст҃а́гѡ Апла Па́вла 440
Ѿкрове́ніе свата́гѡ 'Іѡа́нна Богослова 461

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА-ГОСПОДА НАШЕГО ІИСУСА ХРІСТА.

СВАТОЕ ЄУАГГЕЛІЄ Ѿ МАТѲЕА.

ГЛАВА ПЕРВАА.

КНИ҆ГА на-родослóвїе то на-'Іисѹса Хрїстà, сы҆на Давідова, сы҆на Авраамова.

2 Авраамъ родѝ 'Исаака: а҆ 'Исаакъ родѝ 'Іакѡва: а҆ 'Іакѡвъ родѝ 'Іѹда, и҆ братїа та мѹ.

3 А҆ 'Іѹда родѝ Фарéса и҆ Зáра ѿ Ѳамáры: а҆ Фарéсъ родѝ Єсрѡ́ма: а҆ Єсрѡ́мъ родѝ Арáма.

4 А҆ Арáмъ родѝ А҆мїнадáва: а҆ А҆мїнадáвъ родѝ Наасѡ́на. а҆ Наасѡ́нъ родѝ Салмѡ́на.

5 А҆ Салмѡ́нъ родѝ Воóза ѿ Рахáвы: а҆ Воóзъ родѝ Овѝда ѿ Рѹѳы: а҆ Овѝдъ родѝ 'Іессéа.

6 А҆ 'Іессéй родѝ Давіда царà: а҆ Давідъ царь родѝ Соломѡ́на ѿ Оу҆рїева та женà.

7 А҆ Соломѡ́нъ родѝ Ровоáма: а҆ Ровоáмъ родѝ Авїа: а҆ Авїа родѝ А҆са.

8 А҆ А҆са родѝ 'Іваса́фата: а҆ 'Іваса́фатъ родѝ 'Іорáма: а҆ 'Іорáмъ родѝ Озїа.

9 А҆ Озїа родѝ 'Іоѳáма: а҆ 'Іоѳáмъ родѝ А҆хáза: а҆ А҆хáзъ родѝ Єзекїа.

10 А҆ Єзекїа родѝ Манассїа: а҆ Манассїа родѝ А҆мѡ́на: а҆ А҆мѡ́нъ родѝ 'Іѡсїа.

11 А҆ 'Іѡсїа родѝ 'Іехóнїа и҆ братїа та мѹ въ преселéнїе то Вавѵлѡ́нско.

12 А҆ по преселéнїе то Вавѵлѡ́нско, 'Іехóнїа родѝ Салаѳїила: а҆ Салаѳїиль родѝ Зоровáвела.

13 А҆ Зоровáвель родѝ А҆вїѹда: а҆ А҆вїѹдъ родѝ Єлїакїма: а҆ Єлїакїмъ родѝ А҆зѡ́ра.

14 А҆ А҆зѡ́ръ родѝ Садѡ́ка: а҆ Садѡ́къ родѝ А҆хїма: а҆ А҆хїмъ родѝ Єлїѹда.

15 А҆ Єлїѹдъ родѝ Єлеазáра: а҆ Єлеазáръ родѝ Матѳáна: а҆ Матѳáнъ родѝ 'Іáкѡвъ.

16 А҆ 'Іáкѡвъ родѝ 'Іѡсифа мѹжа Марїина, ѻ҆тъ коáто се родѝ 'Іисѹсъ, кóйто се говóри Хрїстóсъ.

17 Сѝчки те прóчее рóдове ѿ А҆враáма до Давіда са рó-

дове четырина́десать: и҆ ѿ Давіда до преселе́ніе то Вавѵлѡ́нско, ро́дове четырина́десать: и҆ ѿ преселе́ніе то Вавѵлѡ́нско до Хрїста̀, ро́дове четырина́десать.

18 А҆ Ї҆и҃сѹсъ Хрїсто́во то рождество̀ така̀ бы́дѐ, ка́то бе́ше ѡ҆брѹче́на Марі́а ма́йка та мѹ со́съ Ї҆ѡ́сифа, доклѐ ї҆о́ще не бе́хасе соедини́ли, намери́се непра́здна ѿ Дѹ́ха свята́гѡ.

19 А҆ Ї҆ѡ́сифъ мѹ́жъ не́инъ, поне́же бе́ше пра́веденъ, и҆ не и҆скаше да а҆ ѡ҆бличи́, поиска̀ та́йнѡ да а҆ ѡ҆ста́ви.

20 И ка́то̀ помысли́ то́й тогà, є҆то А҆́ггелъ Госпо́день ꙗ҆ви́мѹсе на со́нъ, и҆ ре́че мѹ: Ї҆ѡ́сифе сы́не Даві́довъ, не оу҆бо́йсѧ да зе́мешъ Марі́а женà та си, зашо́то товà що се є҆ зача́ло въ не́ѧ ѿ Дѹ́ха свята́гѡ є҆.

21 И ще да роди́ сы́на, и҆ ще да мѹ наречѐшъ и҆́ме то Ї҆и҃сѹсъ, зашо́то то́й ще да спасе свои́те лю́дїе ѿ грѣховѐ те и҆́мъ.

22 А҆ товà си́чко то бы́дѐ, да се и҆спо́лни рече́нно то ѿ Го́спода чре́зъ проро́катъ, що то гово́ри:

23 Є҆то дѣ́ва ще прїи́ме во чре́вѣ, и҆ ще роди́ сы́на, и҆ ще да мѹ наречѧ́тъ и҆́ме то Є҆ммануи́лъ, коѐто се толкѹ́ва, со́съ на́съ Бо́гъ.

24 И ка́то стана̀ Ї҆ѡ́сифъ ѿ со́нъ, направи́ каквото мѹ заповѣда̀ А҆́ггело Госпо́день, и҆ земà женà та си.

25 И не позна̀ а҆ до̀дѐ роди́ сы́на своего̀ пе́рвенца, и҆ наре́че мѹ и҆́ме то Ї҆и҃сѹсъ.

ГЛАВА Є҃.

И҆ КА҆ТО се роди́ Ї҆и҃сѹсъ во Вифлеѐмъ Ї҆ѹде́йскїй въ дни́ те на Ї҆ро́ѡда царà, є҆то волсви́ ѿ истокъ дойдо́ха во Ї҆ерѹсали́мъ, и҆ гово́реха:

2 Гдѣ̀ є҆ ѿто се є҆ роди́лъ ца́рь Ї҆ѹде́йскїй; зашо́то виде́хме звѣзда̀ та не́гова на восто́къ, и҆ дойдо́хме да мѹ се покло́ниме.

3 А҆ ца́рь Ї҆ро́ѡдъ ка́то чѹ́ товà смѹти́се, и҆ си́чкїо Ї҆ерѹсали́мъ съ не́го.

4 И ка́то сабра̀ си́чки те первосвѧще́нницы и҆ кни́жницы лю́дски, пы́таше ги гдѣ̀ се ра́жда Хрїсто́съ;

5 А҆ ѻ҆ни́ мѹ ре́коха: во Ї҆ѹде́йскїатъ Вифлеѐмъ зашо́то така̀ є҆ пи́сано чре́зъ проро́катъ:

6 И ты̀ Вифлеѐме землѐ Ї҆ѹдова, съ ни́що не си́ по́малка во владѣ́тели те Ї҆ѹдовы: зашо́то ѿ те́бе ще да и҆злѣ́зе во́ждь, ко́йто ще да оу҆пасѐ мои́ те лю́дїе Ї҆сра́иля.

7 Тога́ва Ї҆ро́ѡдъ повыка̀ скры́шнѡ волсви́ те, и҆ и҆спы́тѹваше ѿ ни́хъ вре́ме то на̀звѣзда̀ та, ко́ѧто се бе́ше ꙗ҆ви́ла.

8 И като ги прати въ Виѳлеемъ, рече имъ, като идете испытайте извѣстиѡ за дѣтѐ то, и когато го намерите, возвѣстете ми, да идемъ и азъ да мѹ се поклонимъ:

9 А они като послѹшаха царатъ, ѿидоха: и ѥто звѣздà та комто видѣха на востокъ, вѫрвѣше предъ нихъ дори дойдѐ и застанà тамѡ ѿ горе дѣто бѣше отроче то.

10 И като видѣха звѣздà та, возрадовахасе съ велика радость по премногѡ.

11 И като влѣзоха въ кѫща та, видѣха отроче то съ Маріа майка та негова: и падна́ха та мѹ се поклониха: и като отвориха сокровища та свои, принесоха мѹ дарове, злато, и лїванъ, и смѷрна.

12 И като прїаха вѣсть на сонъ да се не вѫрнатъ при Ирѡда, отидохаси по дрѹги пѫть во своѩ та страна.

13 И като си ѿидоха они, ѥто Агглъ Господень явися на сонъ Іѡсифѹ, и рече мѹ: стани и земи отроче то и майка мѹ, и бѣгай во Єгѷпетъ, и бѫди тамѡ доклѐ ти речемъ: защото Ирѡдъ иска да тѫрси отроче то да го погѹби.

14 А Іѡсифъ като стана, земà отроче то и майка мѹ прѣзъ нощь и ѿиде во Єгѷпетъ:

15 И бѣше тамѡ до смерть тà Ирѡдова да се сбѫде реченного ѿ Господа чрѣзъ пророка щото говори: ѿ Єгѷпта повыкахъ сына моегò.

16 Тогà Ирѡдъ като видѐ защò мѹ се порѹгаха волсви те, разгнѣвасе многѡ, и прати та изби сички те младенцы щото бѣха въ Виѳлеемъ, и въ сички те неговы сѷноры, ѿ двѐ годины и надолѹ, споредъ врѣме то, коѐто извѣстиѡ испытà ѿ волсви те.

17 Тогава се исполни реченного ѿ пророка Іеремїа, дѣто говори:

18 Глàсъ въ Рамъ чѹенъ былъ, плачъ, и рыдàнїе, и писокъ: Рахиль като ѿплакѹваше чàда та си, и не щеше да се ѹтѣши, защото ги нѣма вѣче.

19 А като ѹмрѐ Ирѡдъ, ѥто Агглъ Господень явися на сонъ Іѡсифѹ во Єгѷпетъ, и рече мѹ:

20 Стани и земи отрочето и майка мѹ и иди въ землà та Исраилева, защото измрѣха они, що тѫрсеха дѹшà та на отроче то.

21 И станà Іѡсифъ и земà отроче то и майка мѹ, и дойдѐ въ землà та Исраилева.

22 Но като чѹ че Архелай царствѹва во Іѹдейска та землà вмѣстѡ Ирѡда отцà своегѡ, ѹбоàсе да иде тамѡ: а понѣже прїà вѣсть на сонъ, ѿиде въ Галїлейски те страны.

23 И дойдѐ ѝ заселисе во
градъ, кóйто се нарѝча Назаре́тъ: за да се ѝспóлни ѻ҃новà, щото рѐкоха пророцы те
заща̀ Назwрѐй ще да се наречѐ.

ГЛАВА Г҃.

Ѝ ВЪ ѻ҃нїа дни̇̀ прїѝде 'Іwáннъ крестѝтель ѝ проповѣ́дꙋваше въ пꙋстынѧ та 'Іꙋдѐйска.
2 И дꙋ́маше: покáйтесѧ, защóто се приближѝ цáрство небѐсное.
3 Понѐже тóѧ ѥ̀ рѐченныо чрѐзъ прорóка Исáїа, щото говóри: глáсъ на-ѻ҃ногóва, кóйто вы́ка ва пꙋстынѧ та: приготвѐте пѫтатъ Господѐнь, прáвы творѐте пѫтѐки те нѐговы.
4 'Ѧ самъ 'Іwáннъ ѝмаше ѻ҃блеклò то си ѿ камѝлски кóсми, ѝ пóѧсъ ѿ ремѝкъ ѻ҃колw крѫ́статъ си: ꙗ̀стїе то мꙋ бѐше властáре ѝ мѐдъ дѝкъ.
5 Тогáва ѝзлáзеше къ немѹ̀ 'Іерꙋсалѝмъ, ѝ сѝчка та 'Іꙋдѐа, ѝ сѝчка та странà 'Іордáнска:
6 Ѝ крещáваха се во 'Іордáнъ ѿ нѐгw, ѝ ѝсповѣ́дꙋваха грѣховѐте си.
7 И като видѐ ('Іwáннъ) мнозѝна фарїсѐи ѝ Саддꙋкѐи че идеха на крещѐнїе то мꙋ, рѐче ѝмъ: змїѝчѐта ѥ̂хїднини, кóй ви казà да бѣ́гате ѿ гнѣ́ватъ щото ще да бѫде;
8 Сотворѐте оу̀бо плóдове достóйны на-покáнїе то.
9 И не начѝнайте да дꙋ́мате въ сѐбеси: ѻ҃тцà ѝмаме Ѧвраáма: защóто ви говóримъ, че Бг҃ъ мóже ѿ тїѧ кáменѣ̀ да воздвѝгне чáда на Ѧвраáма.
10 Защóто вѐче ѝ сѣ́кѝра та при кóренѫтъ на-дѫрвò то лежѝ: всáко прóчее дрѐво, коѐто не прáви дóбръ плóдъ, ѿсѝчасе ѝ фѫ́рласе въ ѻ҃гньатъ:
11 'Ѧ̂зъ оу̀бw вы крѫщáвамъ сóсъ водà въ покáнїе: а̂ ѻ҃нзи щото йде подѝръ мѐне, по ꙗкъ ѥ̂ ѿ мѐне, накогѡ́то несáмъ достóинъ да ѿбѫ́рнемъ папꙋцы те: тóй ще вы крѫсти съ Дꙋхъ свѧтый ѝ съ ѻ҃гнь.
12 Комꙋ́то лопáта та ѥ̂ въ рѫкà та, ѝ ще ѿчѝсти гꙋ́мно то си, ѝ ще собѐре пшенѝца та си въ жѝтница та а̂ плѐва та ще ѝзгорѝ сосъ ѻ҃гнь, щото неꙋгáснꙋва.
13 Тогáва прихóди 'Іисꙋ́съ ѿ Галїлѐа на 'Іордáнъ ко 'Іwáнна, да се крѫсти ѿ нѐгw.
14 Ѧ 'Іwáннъ мꙋ возбранáваше, ѝ говóреше: а̂зъ трѐбꙋва да се крѫ́стимъ ѿ тѐбе, а̂ ты̀ ли йдешъ кóдъ мѐне;
15 Ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, ѝ рѐче мꙋ: ѿставѝ сегà: защóто

такà ѥ подо́бно на́мъ да
и҆спо́лниме се́коѧ пра́вда, то-
га́ва го ѡ҆ставѝ.
16 И като се крѫстѝ 'Іисꙋ́съ, а҆́бїе и҆зле́зе ѿ водà та,
и҆ ѥ҆то че мꙋ се ѿвори́ха небесà-
та, и҆ видѐ (Іѡа́ннъ) Дꙋ́ха
Бо́жїѧ ко́йто сла́зеше като
гѫ́лѫбь, и҆ и҆де́ше на не́го.
17 И а҆́бїе чꙋ́се гла́съ ѿ не-
бо̀ то, ко́йто гово́реше: то́ѧ
ѥ҆́ Сы́нъ мо́й возлю́бленный,
въ кого́то благоволи́хъ.

ГЛАВА Д.

ТОГА́ВА 'Іисꙋ́съ заведе́нъ
бы́лъ въ пꙋсты́нѧ ѿ дꙋ́ха, да
се и҆скꙋ́си ѿ дїа́вола:
2 И́ като постѝ четы́ридесѧть
дни́, и҆ четы́ридесѧть
но́щи, по́слѣ ѻ҆гладнѐ.
3 И като пристѫпѝ къ не́-
го и҆скꙋси́тельо, ре́че мꙋ: а҆́ко̀
си сы́нъ Бо́жїй, речѝ да ста́-
натъ тїѧ ка́менѣ хлѣ́бове.
4 Я́ то́й ѿговорѝ и҆ ре́че:
пи́сано ѥ҆́: не́ то́кмѡ со́съ
ѥ҆ди́нъ хлѣ́бъ ще да бѫде жи́въ
человѣ́къ: но со вса́кое сло́во,
кое́то и҆зла́зи ѿ ѹ҆ста̀ та Бо́-
жїѧ.
5 Тога́ва го земà дїа́воло и҆
заве́де го во свѧты́й гра́дъ, и҆
поста́ви го на стре́ха та церко́вна:
6 И гово́реше мꙋ, а҆́ко̀ си
Сы́нъ Бо́жїй, фѫрли́се до́лꙋ,
защо́то ѥ҆́ пи́сано: че на А҆́г-
гли те си ще да заповѣ́да за
те́бе да те сохрана́тъ, и҆
на рѫцѣ́те си ще те зе́матъ,
да си не преѫ́пнешъ не́когашъ
ѹ҆ ка́мень нога̀ та.
7 Я́ 'Іисꙋ́съ мꙋ ре́че: па́ки
пи́сано ѥ҆́ и҆ това̀: защо̀ Го́с-
пода твоего̀ не ще́шъ да
и҆скꙋ́сишъ.
8 Па́къ го земà дїа́воло и҆
воскачѝ го на ѥ҆днà планинà
мно́го высо́ка, и҆ показà мꙋ
си́чки те ца́рства на-свѣтѧ́тъ,
и҆ сла́ва та тѣ́хна:
9 И ре́че мꙋ: тїѧ си́чки те
ще ти да́мъ, а҆́ко̀ па́днешъ да
ми се покло́нишъ.
10 Тога́ва мꙋ ре́че 'Іисꙋ́съ:
и҆дѝ задъ ме́не сатано̀, за-
що́то ѥ҆́ пи́сано: Го́сподꙋ Бо́гꙋ
твоемꙋ̀ ще да се покло́нишъ,
и҆ не́мꙋ самомꙋ̀ ще да послꙋ́-
жишъ.
11 Тога́ го ѡ҆ставѝ дїа́воло,
и҆ ѥ҆то А҆́ггли дойдо́ха и҆ мꙋ
слꙋгꙋ́ваха.
12 И като чꙋ́ 'Іисъ, че 'Іѡа-
ннъ бы́лъ преда́денъ, ѿи́де
въ Галїле́а.
13 И като ѡ҆ставѝ Назаре́тъ, дойдѐ и҆ заселѝсе въ
Капернаꙋ́мъ примо́рскїй, въ
предѣ́ли те Завꙋлѡ́новы и҆
Нефѳалѝмовы.
14 За да се и҆спо́лни рече́н-
но то чрезъ проро́ка 'Іса́їа, що-
то гово́ри:
15 Земла̀ Завꙋлѡ́нова, и҆
земла̀ Нефѳалѝмова, пꙋ́ть
на-морѐ то ѿ Ѳдона́дна та

страна̀ 'Іорда́нова, Галїле́а та ꙗ҆зы́ческа:

16 Лю́дїе то, кои́то сѣдѣ́ха въ темнина̀, видѣ́ха свѣ́тъ вели́къ: и҆ ѻ҆нїа̀ ѿ то сѣдѣ́ха въ страна̀ та, и҆ сѣ́нка смѣ́ртна, свѣ́тъ и҆́мъ возсїа̀.

17 Ѿ тога́ва начна̀ 'Іисꙋ́съ да проповѣ́дꙋва, и҆ да гово́ри: пока́йтеса, заѿ́то се приближѝ ца́рство небе́сное.

18 И като хо́деше 'Іисꙋ́съ при морѐ то Галїле́йско, видѐ два̀ бра́та: Сі́мѡна, ко́йто се гово́ри Пе́тръ, и҆ Ѧндре́а бра́та мꙋ, кои́то вмѣ́таха мре́жы въ морѐ то, заѿ́то бѣ́ха рыба́ре:

19 И ре́че и҆́мъ: є҆ла́те слѣ́дъ ме́не, и҆ ще да вы напра́вимъ ловцы̀ на-человѣ́цы те.

20 И а҆́бїе ѻ҆стави́ха мре́жы те, и҆ ѿидо́ха поди́ръ не́гѡ.

21 И като прейдѐ ѿ та́мѡ, видѐ дрꙋ́ги два̀ бра́та, 'Іа́кѡва Зеведе́ева, и҆ 'Іѡа́нна бра́та мꙋ въ гемі́а та за́едно со Зеведе́а баща̀ и҆́мъ че кѫ́рпеха мре́жы те си, и҆ повыка̀ ги.

22 Я҆ ѻ҆нѝ а҆́бїе ѡ҆стави́ха гемі́а та, и҆ баща̀ си, и҆ ѿидо́ха слѣ́дъ не́гѡ.

23 И прохо́деше си́чка та Галїле́а 'Іисъ, и҆ ѹ҆́чеше въ сбо́рове те и҆́мъ, и҆ проповѣ́дꙋваше Є҆ва́ггелїе то на ца́рство́то, и҆ и҆сцѣла́ваше се́каква бо́лесть, и҆ се́коѧ не́мощь въ человѣ́цы те.

24 И прочꙋ́се (и҆́мето мꙋ) по си́чка та Сѵрі́а: и҆ приве́доха при не́го си́чки те бо́лны, кои́то и҆́маха разли́чны бо́лести, и҆ стра́сти, и҆ бѣ́сны, и҆ мѣ́сачны, и҆ разсла́бленны, и҆ и҆сцѣли́ ги.

25 И послѣ́дꙋваха по не́го мно́го наро́ди ѿ Галїле́а, и҆ ѿ Декапо́ль, и҆ ѿ 'Іерꙋсали́мъ, и҆ ѿ 'Іꙋде́а и҆ ѿ ѻ҆дона́дна та страна̀ 'Іорда́нска.

ГЛАВА Є҃.

И҆ КАТО видѐ наро́ды те, качи́се на планина̀ та, и҆ като сѣдна̀, приближи́хасе ѹ҆ченицы̀ те мꙋ при не́го,

2 И като ѿворѝ ѹ҆ста̀ та си, ѹ҆́чеше ги, и҆ гово́реше:

3 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, кои́то са сирома́си съ дꙋ́хатъ: заѿ́то є҆ ни́хно ца́рство то небе́сно.

4 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, кои́то пла́чатъ: заѿ́то ѻ҆нѝ ще да се ѹ҆тѣ́шатъ.

5 Блаже́ни са кро́тки те: заѿ́то ѻ҆нѝ ще да наслѣ́датъ земла̀ та.

6 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, ѿто гладꙋ́ватъ и҆ жадꙋ́ватъ за пра́вда та, заѿ́то ѻ҆нѝ ще да се насы́татъ.

7 Блаже́ни са ми́лостиви те: заѿ́то ѻ҆нѝ ще бѫ́датъ поми́ловани.

8 Блаже́ни са ѻ҆нїа̀, ѿто са чи́сти на сѫрцѐ то: за-

що́то ѻ҆ни́ ще да ви́датъ Бг҃а.

9 Блаже́ни са ѻ҆ніа, що́то пра́ватъ ми́ръ: защо́то ѻ҆ни́ ще да се наречатъ сы́нове Бо́жїи.

10 Блаже́ни са ѻ҆ніа, що́то са и҆згна́ни за пра́вда та: защо́то є҆ тѣ́хно ца́рство то небе́сно.

11 Блаже́ни сте когàто вы оу҆ко́ратъ, и҆ и҆спѧ́датъ, и҆ речатъ се́каква зла дꙋ́ма на ва́съ да лѫ́жатъ за ради́ ме́не.

12 Ра́дꙋвайтесе и҆ веселѝтесе, че запла́та та ва́ша є҆ мно́га на небеса́та: защо́то така и҆згна́ха проро́цы те, кои́то бе́ха предъ ва́съ.

13 Вы́е сте со́ль на-земла́та, и҆ а҆ко соль та̀ се ѿбезсо́ли, съ каквѡ̀ ще да се ѿсо́ли; за ни́що вече непристáе, то́кмѡ да се и҆ссы́пе во́нъ, и҆ да се тѫ́пче ѿ человѣ́цы те.

14 Вы́е сте свѣ́тъ ми́рꙋ, немо́же гра́дъ дасе оу҆кры́е ко́йто стои́ на брѫ́хъ планина́та.

15 Нито запа́люватъ свѣ́щь, и҆ а҆ тꙋ́ратъ ѿ до́лꙋ подъ шини́катъ, но на свѣ́щникатъ, и҆ свѣ́ти на си́чки те, кои́то са въ кѫ́щи.

16 Та́кѡ да са просвѣти́ ва́шїо свѣ́тъ предъ человѣ́цы те: като да ви́датъ ва́ши те добри́ дѣла̀, и҆ да прославатъ ѿтца̀ ва́шего, кои́то є҆ на небеса̀ та.

17 Да не мы́слите защо̀ дойдо́хъ да разва́лимъ зако́натъ, и҆лѝ проро́цы те; не дойдо́хъ да ги разва́лимъ, но да ги и҆спо́лнимъ.

18 Защо́то пои́стинѣ ви дꙋ́мамъ: доклѐ да пре́йде небо̀ то и҆ земла̀ та, є҆дна̀ і҆ѡ́та и҆лѝ є҆дна̀ то̀чка не щѐ да пре́йде ѿ зако́натъ, додѐ се не свѫ́ршатъ си́чки те.

19 Ко́йто про́чее разва́ли є҆дна̀ ѿ тїа̀ за́повѣди ма́лки те, и҆ наꙋ́чи та́кѡ человѣ́цы те, весма̀ ма́локъ ще да се наречѐ въ ца́рство небе́сное, а҆ ко́йто сотвори́ и҆ наꙋ́чи, то́й ще да се наречѐ голѣ́мъ въ ца́рство небе́сное.

20 Защо́то ви гово́римъ: че а҆ко̀ не превзы́де пра́вда та ва́ша по́вече ѿ кни́жницы те, и҆ Фарїсе́и те, не щѐ да влѣ́зете въ ца́рство небе́сное.

21 Чꙋ́ли сте защо̀ є҆ ре́чено на старовре́менни те: да не оу҆бїе́шъ: защо́то, ко́йто оу҆бїе́ пови́ненъ є҆ на сꙋдѫ́тъ.

22 А҆ а҆́зъ ви дꙋ́мамъ: защо̀ се́кой ко́йто се гнѣ́ва на бра́та своего̀ безъ причи́на, пови́ненъ є҆ на сꙋдѫ́тъ: и҆ ко́йто речѐ на бра́та своего̀, рака̀ (брѐ), пови́ненъ є҆ на собо́ратъ: а҆ ко́йто речѐ, морѐ (безꙋ́мне) пови́ненъ є҆ на Ге́нна та ѻ҆гне́нна.

23 Я҆ко принесе́шъ про́чее твоѝатъ да́ръ ко ѻ҆лта́ратъ, и҆

та́мѡ се оу҆се́тишъ, защѡ̀ бра́тъ твой и҆ма не́що на те́бе:
24 Ѡ҆стави́ та́мѡ тво́йатъ даръ предъ ѻ҆лтаратъ, и҆ и҆ди̑ та се примири̑ по̀ напре́дъ съ бра́та си, и҆ тогава дойди̑ и҆ принеси̑ тво́йатъ даръ.
25 Примири́се съ проти́вникатъ тво́й ско́рѡ, доклѐ си на пѫтатъ съ не́го: да не бꙋ́те предалъ проти́внико на сꙋдїа̀ та, а҆ сꙋдїа̀ та те предадѐ на слꙋга̀ та, и҆ ще да те фѫрлатъ въ темни́ца та.
26 Ѿ҆истина ти гово́римъ: не ще́шъ да и҆злѣ́зешъ ѿ тамѡ, дори̑ неисплати́шъ и҆ най послѣ́дна та а҆спра.
27 Чꙋ́ли сте, че є҆ ре́чено на старовре́менни те: да не прелюбодѣ́йствꙋвашъ:
28 А҆́зъ ви дꙋ́мамъ: защѡ̀ всѧ́къ человѣ́къ ко́йто погле́дне на жена̀, за да ѧ҆ пожелае, прелюбодѣ́йствова ве́че съ не́ѧ въ сѫрдцѐ то си.
29 И҆ а҆ко̀ де́сно то ѻ҆ко̀ твоѐ те соблазна́ва, и҆звади̑ го, и҆ фѫрли̑ ѿ се́бе си защо́то подобре́ ти є҆ да се и҆згꙋ́би є҆ди́нъ ѿ оу҆ды́ те ти, не́жели си́чко то твоѐ тѣ́ло да се фѫ́рли въ гее́нна та ѻ҆́гненна.
30 И а҆ко̀ де́сна та ти рѫка̀ те соблазна́ва, ѿсѣ́чи ѧ҆, и҆ фѫрли̑ ѿ се́беси: защо́то по̀ добрѐ ти є҆, да заги́не є҆ди́нъ ѿ твои̑ те оу҆ды́, а҆ нѐ си́чко то твоѐ тѣ́ло да бꙋ́де фѫ́рлено въ гее́нна та.
31 И ре́ченно є҆, че а҆ко нѣ́кой си ѿстави жената, да и҆ дадѐ кни́га напꙋ́стена:
32 А҆́зъ ви дꙋ́мамъ: защо се́кой, ко́йто си ѿстави жена̀ та, бе́зъ причи́на блꙋ́дна, прави ѧ҆ да прелюбодѣ́йствꙋва: и҆ ко́йто зе́ме ѿставена, прелюбодѣ́йствꙋва.
33 Чꙋ́ли сте пакъ, защѡ̀ є҆ ре́чено на старовре́менни те: да се не закѫлне́шъ на лѫжа̀, но ще ѿдаде́шъ Го́спод̾ клѣ́твы те си:
34 А҆́зъ ви дꙋ́мамъ, совсѣ́мъ да се не кѫлне́те; нито съ небо̀ то, защо́то є҆ престо́лъ Бо́жїй.
35 Нито со земла̀ та, защо́то є҆ подно́жїе на-нозѣ̀ те мꙋ: нито съ Ї҆ерꙋсали́ма, защо́то є҆ гра́дъ на-вели́кагѡ царѧ̀.
36 Нито съ глава̀ та си не се кѫлни̑, защо́то не мо́жешъ є҆дно̀ власно̀ че́рно и҆ли̑ бѣ́ло да напра́вишъ.
37 Но да бꙋ́де сло́во то ва́ше, та́кѡ, та́кѡ: нѐ, нѐ, защо́то по̀ мно́гото ѿ ті́ѧ, ѿ лꙋка́вагѡ є҆.
38 Чꙋ́ли сте защѡ̀ є҆ ре́чено: ѻ҆́ко за ѻ҆́ко и҆ зѫбъ за зѫбъ:
39 А҆́зъ ви дꙋ́мамъ: да сѧ непроти́вите на злы̑атъ: но а҆ко̀ те оу҆да́ри нѣ́кой ѿ є҆дна̀ та страна̀ по ѻ҆бра́затъ, ѡ҆бѫрни̑ мꙋ и҆ дрꙋ́га та:

40 И кóйто йще да се сѹди
съ тéбе, и̂ да ти зéме дрéха
та, ѿставѝ мѹ и̂ ри́за та си:
41 И а̂кѡ те накáра нѣкой
да йдешъ є̂ди́нъ мі́ль мѣстѡ̀,
и̂дѝ съ нéго двà мі́ла.
42 Кóйто прóси ѿ тéбе,
дáй мѹ: и̂ кóйто йще ѿ тéбе
на зáемъ не ѿпѫждай го.
43 Чѹ́ли сте, защѡ̀ є̂ ре́чено; ще да возлю́бишъ бли́жнаго твоегѡ̀, и̂ ще да возненави́дишъ врагà твоегѡ̀:
44 Ѝ а̂зъ ви говóримъ: ѿбы́чайте врагѝ те вáши: и̂ благослáвайте ѻ̂ны́ѧ, кóйто вы кѧлнáтъ: добрѡ̀ творéте на ѻ̂нія, що́то вы ненави́датъ: и̂ молéтесе за ѻ̂ны́ѧ що́то ви прáватъ пáкость, и̂ гóнѧтъ вы:
45 За да бѫдете сы́нове на Ѡтцà вáшегѡ, кóйто є̂ на небесà та: защóто (тóй) грѣ́е своѐ то сóлнце на злы̀ те и̂ на добры̀ те, и̂ спѹ́ща дóждь на прáведны те и̂ на непрáведны те.
46 Защóто а̂кѡ̀ ѿбы́чате ѻ̂ны́ѧ, що́то ви ѿбы́чатъ, каквà мѫздà и̂мате; не прáватъ ли товà и̂сто то и̂ мытари̂ те. (гюмрѹкчі́и те.)
47 И а̂кѡ̀ поздравлѧ́вате тóкмѡ прїѧ́тели те си, що̀ пóвече прáвите; не прáватъ ли и̂ ѧ̂зы́чницы те тáкѡ;
48 Бѫдéте прóчее совершéни и̂ вы́е, каквóто є̂ и̂ Ѡтéцъ вáшъ небéсный совершéнъ.

ГЛАВА S.

ВНИМАИТѢ, да не прáвите ми́лостынѧ та вáша предъ человѣ́цы те, да се похвáлите прéдъ ни́хъ; а̂колѝ нѐ, мѫздà не щѐ да и̂мате ѿ Ѡтцà вáшегѡ, кóйто є̂ на небесà та.
2 Когáто прóчее прáвишъ ми́лостынѧ, не засфирѝ предъ сéбе си, каквóто що прáватъ лицемѣ́ри те въ сбóрове те и̂ по оу̂лицы те, за да се ѧ̂ватъ на человѣ́цы те: и̂стина ви дѹ́мамъ, защѡ̀ прїи́матъ мѫздà та си.
3 Ѝ ты̀ когáто прáвишъ ми́лостынѧ, да не знáе лѣ́ва та ти рѹкà, що прáви дéсна та ти,
4 Като да бѹ́де ми́лостынѧ та ти въ скры́шно, и̂ Ѡтéцъ твóй кóйто ви́ди въ скры́шно то, тóй ще ти воздадѐ въ ѧ̂вно то.
5 И когáто се мóлишъ не бѹ́ди като лицемѣ́ри те, защóто ѻ̂ни̂ ѿбы́чатъ въ сбóрове те, и̂ по пѫтища та да стоѧ́тъ да се мóлѧтъ за да се покáжатъ на человѣ́цы те: и̂стина ви дѹ́мамъ, че прїи́матъ заплáта та си.
6 Ѝ ты̀ когáто се мóлишъ, влѣзни̂ въ скры́шна та си ѻ̂даѧ̀, и̂ като затвóришъ братà та си, помоли́сѧ Ѡтцѹ̀ твоемѹ̀, кóйто є̂ въ скры́шно, и̂ Ѡтéцъ твóй, кóйто ви́ди въ

скры́шно то, ще ти воздадѐ въ ꙗ̑вно то.

7 И кога́то се мо́лите, не дꙋ́майте по мно́гѡ, каквото ꙗ̑зы́чницы те:

8 Защо́то ѻ҆ни̇ мы́слѧтъ, че съ многоглаго́ланїе то ще да бѫдатъ ѹ҆слы́шани. Не ѹ҆подобла́вайтесе про́чее ни́мъ: защо́то зна́е Ѡ҆те́цъ ва́шъ що ви̇ тре́бꙋва, преди̇ и҆сканїе то ва́ше.

9 Та́кѡ про́чее да сѧ мо́лите вы́е. Ѡ҆тче на́шъ, ко́йто си на небесѧ̀ та, да сѧ свати̇ и҆ме то твоѐ.

10 Да прїи̇де ца́рство то твоѐ: да бꙋ́де во́лѧ та твоѧ̀, каквото на небѐ то, такѧ̀ и҆ на землѧ̀ та.

11 Хлѣ́батъ на́шъ катадне́вныатъ да́й ни го дне́сь.

12 И прости̇ ни до́лгове те на́ши, каквото и҆ ні́е ги прощѧ́ваме на на́ши те дѫлжни́цы.

13 И не воведи̇ ны въ напа́сть, но и҆збáви ни ѿ лꙋка́выа. Защо́то твоѐ є҆ ца́рство то, и҆ си́ла та, и҆ сла́ва та во вѣ́ки, а҆ми́нь.

14 Защо́то а҆ко вы́е прощѧ́вате на человѣ́цы те согрѣше́нїѧ та и҆мъ, ще да про́сти и҆ ва́мъ Ѡ҆те́цъ ва́шъ небе́сный.

15 А҆ко ли вы́е не прощѧ́вате на человѣ́цы те согрѣше́нїѧ та тѣ́хни, нито Ѡ҆те́цъ ва́шъ ще да прости̇ ва́мъ согрѣше́нїѧ та ва́ши.

16 И кога́то по́стите, не бѫде́те ѹ҆хи́лни като лицемѣ́рцы те, защо́то потемнѧ́ватъ лицѧ̀ та си, за да се пока́жатъ на человѣ́цы те че по́статъ, и҆стина ви дꙋ́мамъ, защѐ воспрїи́матъ мѫздѧ̀ та си.

17 Но ты̀ кога́то по́стишъ, помажи̇ си главѧ̀ та, и҆ лицѐ то си ѿмы́й.

18 За да се не пока́жешъ предъ человѣ́цы те че по́стишъ, но Ѡ҆тцѐ твоемꙋ́, ко́йто є҆ въ тайно то, и҆ Ѡ҆те́цъ тво́й, ко́йто ви̇ди въ та́йно то, ще ти воздадѐ въ ꙗ̑вно то.

19 Не скры́вайте си сокро́вища на землѧ̀ та, де́то моле́цо и҆ рѫждѧ̀ та ги разва́лѧтъ, и҆ де́то хайдꙋ́цы те ги подко́пꙋватъ и҆ крада́тъ.

20 Но скры́вайте си сокро́вища на небѐ то, де́то ни моле́цъ, нито рѫждѧ̀ ги разва́лѧ, и҆ де́то хайдꙋ́цы те не подко́пꙋватъ ни крада́тъ.

21 Защо́то, гдѣ́то є҆ сокро́вище то ви, та́мъ ще бѫде и҆ сѫрдцѐ то ви.

22 Свѣти́ликъ на тѣ́ло то є҆ ѻ҆кѡ̀ то: а҆кѡ̀ є҆ про́чее ѻ҆кѡ̀ то ти чи́сто, и҆ си́чко то ти тѣ́ло ще да бꙋ́де свѣ́тло.

23 А҆ко ли ѻ҆кѡ̀ то ти є҆ лꙋка́во, си́чко то ти тѣ́ло ще да бꙋ́де те́мно, а҆ко про́чее свѣ́тлость тѧ̀, що то є҆ въ те́бе, темнотѧ̀ є҆, а҆тѡ̀ темнотѧ̀ та ко́лкото ще да є҆:

24 Нѝкой немо́же да рабо́ти на два́ма господа́ре: защо́то, и҆лѝ є҆дного̀ ще возлюби, а҆ дрꙋ́гїатъ ще да возненави́ди: и҆лѝ за є҆дного̀ ще да се джржѝ, а҆ за дрꙋ́гїатъ ще фа́не да не ма́ри: не мо́жете да рабо́тите на Бг҃а и҆ на мамѡ́на.

25 За това̀ ви гово́римъ: не гры́жайтесе за живо́татъ си що щѐ да ꙗ҆де́те, и҆лѝ що щѐ да пїе́те: нито за тѣ́ло то си ѹ҆щѐ ще се ѡ҆блече́те, не є҆ли по̀ голѣ́мъ живо́то ѿ храна̀ та, и҆ тѣ́ло то ѿ ѻ҆блекло̀ то;

26 Погледне́те на пти́цы те небе́сны, каквѡ̀ ни сѣ́ютъ, ни жна́тъ, нито собѝратъ въ жѝтницы те, и҆ Ѡте́цъ ва́шъ небе́сный ги хра́ни, не стѐ ли вы́е мно́го по̀ добрѝ ѿ тѣ́хъ;

27 И҆ ко́й ѿ ва́съ, като се гры́жи мо́же да придадѐ на во́зрастатъ си є҆ди́нъ ла́коть:

28 И҆ за ѡ҆блекло̀ то си що се гры́жате: гле́дайте крі́нове те по́лски каквѐ раста́тъ, не трꙋ́датсе, ни преда́тъ:

29 И гово́римъ ви, защѐ нито Соломѡ́нъ въ си́чка та си сла́ва ѡ҆блѣ́чесе, като є҆ди́нъ ѿ тїѧ̀.

30 И҆ а҆́ко трава̀ та по́лска, ко́ато є҆ дне́сь, а҆ ѹ҆трѣ̀ се фѫрлѧ̀ въ пещь та̀, Бг҃ъ та́кѡ ѧ҆ ѡ҆блачи, не мно́гѡ ли по́вече ва́съ маловѣ́рцы;

31 Не гры́жайтесе про́чее, и҆ не дꙋ́майте, що щѐ да ꙗ҆де́ме, и҆ що ще да пїе́ме, и҆лѝ со що̀ ще да се ѡ҆блече́ме;

32 Поне́же си́чки те тїа̀ ꙗ҆зы́чницы те ги тѫ́рсатъ: защо́то Ѡте́цъ ва́шъ небе́сный зна́е, че ви тре́бꙋватъ си́чки те тїа̀.

33 Но пе́рво тѫрсе́те ца́рство то Бо́жїе, и҆ пра́вда та не́гова, и҆ си́чки те тїѧ̀ ще ви се притꙋ́ратъ.

34 Не гры́жайтесе про́чее за ѹ҆трешнїатъ де́нь, защо́то ѹ҆трешнїо ще да се гры́жа за свои́ те си гры́жы: сти́га на деньѫтъ злина̀ та мꙋ не́гова.

ГЛАВА 3.

Не сꙋде́те, да не сꙋ́дени бꙋ́дете.

2 Защо́то съ како́въ то сꙋ́дъ сꙋ́дите, съ тако́въ ще сꙋ́датъ и҆ ва́съ, и҆ съ каква̀ то мѣ́ра мѣ́рите, ще да се мѣ́ри и҆ ва́мъ.

3 И҆ защѐ ви́дишъ клѣ́чица та, що то є҆ въ бра́тово то ти ѻ҆́ко, а҆ греда̀ та, що то є҆ въ твоѐ то ѻ҆́ко не ѹ҆се́щашъ;

4 Или̇ каквѐ ще да рече́шъ на бра́та си: ча́кай да и҆зва́димъ клѣ́чица та и҆зъ ѻ҆ко̀ то ти, а҆ є҆то греда̀ та є҆ въ тво́е то ѻ҆́ко;

5 Лицемѣ́ре, и҆зва́дѝ по̀ напре́дъ греда̀ та и҆зъ ѻ҆ко̀ то си, и҆ тога́ва ще ви́дишъ да

ѝзвадишъ клѣчка та ѝзъ ѻ҆ко̀то на-кра́та своегѡ̀.

6 Не да́вайте свѧще́нны те (ве́щи) на псе́та та, ни пофѫрлѧйте ви́сери те си предъ свинѣ̀ те, да ги не потѫпчатъ съ нозѣ̀ те си, и҆ повѫрнатсе да вы̀ раскѫснатъ.

7 Просе́те, и҆ ще ви се дадѣ̀: трасе́те, и҆ ще намѣ́рите: чѹ́кайте, и҆ ще ви се ѿво́ри:

8 Защо́то се́кой, ко́йто про́си прїи́ма, и҆ ко́йто тѫрси нахо́жда, и҆ ко́йто чѹ́ка, ще да мѹ се ѿво́ри.

9 Илѝ ко́й человѣ́къ є҆ ѿ ва́съ, ѿ когѡ́то а҆́ко пойска сы́нъ мѹ̀ хлѣ́бъ, ка́мень ли ще мѹ дадѣ̀;

10 Илѝ а҆́ко пойска ры́ба, змїѧ̀ ли ще мѹ дадѣ̀;

11 Ѧ҆́ко вы́е про́чее, що́то сте лѹка́ви, зна́ете да да́вате добри̇̀ дава́нѣ та на ча́да та си, ко́лко по́вече ѻ҆тѣ́цъ ва́шъ небе́сный ще да дадѣ̀ добри̇̀ (дарова́нїѧ) на ѻ҆́нїѧ, що́то про́сатъ ѿ не́гѡ;

12 Си́чко про́чее що́то и҆скате да ви стрѣ́ватъ человѣ́цы те, та́кѡ стрѣ́вайте и҆ вы́е ни́мъ, защо́то това̀ є҆́ и҆ зако́нъ и҆ проро́цы те.

13 Влѣзне́те презъ тѣ́сни те врата́: защо́то са широ́ки врата́ та, и҆ широ́къ пѫ́то ко́йто вово́ди въ поги́бель; и҆ мнози́на са, ко́йто вла́зятъ презъ ни́хъ.

14 Защо́то са тѣ́сни врата̀ та и҆ тѣ́сенъ пѫ́то, ко́йто вово́ди въ живо́татъ, и҆ малцы́на са ѻ҆нїѧ̀, ко́йто го нахо́ждатъ.

15 И҆ чѹ́вайтесе ѿ лѫ́жепроро́цы те, ко́йто прихо́датъ къ ва́мъ въ ѻ҆́вчи дре́хи, а҆ ѿ вне́тре са вѫ́лцы грабители.

16 Ѿ плодовѐ те и҆́мъ ще да ги позна́ете, и҆ли̇̀ ѿбира́тъ ѿ тѫрнѣ̀ гро́здїе, и҆ли̇̀ ѿ ре́пеи смо́квы;

17 Така̀ се́кое добро̀ дре́во, добры̀ пло́дове пра́ви: а҆ зло̀ то дре́во злы̀ пло́дове пра́ви.

18 Не мо́же добро̀ то дре́во да пра́ви злы̀ пло́дове: нито зло̀ то дре́во да пра́ви добры̀ пло́дове.

19 Се́кое дре́во, кое́то не пра́ви до́бръ пло́дъ, ѿси́чатъ го и҆ фѫрлѧ́тъ го въ ѻ҆́гньатъ.

20 Зарадѝ това̀ ѿ плодовѐ те и҆́мъ ще да ги позна́ете.

21 Не се́кой, ко́йто ми говори̇̀ Го́споди Го́споди, ще да влѣ́зе въ ца́рство небе́сное, но ко́йто твори̇̀ во́лѧ та на-ѻ҆тца̀ моегѡ̀, що́то є҆́ на небеса̀ та.

22 Мнози́на ще да ми реча́тъ въ де́нь ѻ҆́ный: Го́споди Го́споди, не въ твоѐ то ли и҆́ме пророчествова́хме, и҆ съ твоѐ то и҆́ме бѣ́сове и҆́згна́хме, и҆ съ твоѐ то и҆́ме мно́ги си́лы сотвори́хме;

23 Тога́ва ще да и҆́мъ и҆сповѣ́дамъ и҆ а҆́зъ ѩ҆́вихѡ, защо̀ ни́кога несамъ вы знаѧ́лъ:

махнѣтесе ѿ мене, който правите беззаконіе.

24 Секой прочее, който слѹша дѹмы те мои тіа, и прави ги, ще да го оуподобимъ сосъ єдинъ мѹдръ мѹжъ, който є сградилъ кжща та си на камень:

25 И слѣзе дождь, и дойдоха рѣки те, и подѹхнаха вѣтрища та, и нападнаха на ѻнаа кжща, и не падна, защото беше ѡснована на камень.

26 И секой человѣкъ който слѹша дѹмы те мои тіа, и не твори ги, ще да се оуподоби сосъ єдинъ мѹжъ безѹменъ, който є сградилъ кжща та си на песокъ:

27 И слѣзна дождь, и дойдоха рѣки те, и завѣаха вѣтрища та, и ѡпрехасе въ ѻнаа кжща, и падна, и разваленіе то и беше велико.

28 И когато соверши Іисѹсъ тіа дѹмы, чѹдехасе народи те на оученіе то мѹ.

29 Защото ги оучеше, като єдинъ, който има власть, а не като книжницы те (и Фарісеи те).

ГЛАВА И.

И КАТО слѣзе ѿ гора та, йдеха слѣдъ него народи многи.

2 И ѿто че дойде єдинъ прокажѣнъ, който мѹ се кланаше, и говореше: Господи,

ако щешъ, можешъ да ме ѡчистишъ.

3 И простре ржка та си Іисѹсъ, и пофана го, и рече: хощѹ, ѡчистисѧ. И ѡчисти мѹ се абіе проказа та.

4 И рече мѹ Іисѹсъ: вардисе хѹбаво да не кажешъ никомѹ. Но йди та се покажи на свѧщенникатъ, и принеси и даратъ, щото го заповѣда Мѡѷсей въ законатъ, во свидѣтелство нимъ,

5 И като влѣзе Іисѹсъ въ Капернаѹмъ, дойде при него сотникъ и молеше го,

6 И дѹмаше: Господи, момче то моє лежи оу дома разслаблено, и лютѡ страда.

7 И рече мѹ Іисѹсъ: азъ ще дойдемъ да го исцѣлимъ.

8 И ѿговори сотнико, и рече: Господи, несамь достоинъ да влѣзнешъ подъ мойатъ покровъ, но токмѡ речи слово, и ще да исцѣлѣе момче то ми:

9 Защото азъ самь человѣкъ подъ власть, и имамъ подъ себе си войны: и говоримъ томѹва: йди, и ѿйва: и дрѹгимѹ: дойди, и дохожда: и на слѹга та ми: направи това, и направѹва го.

10 И като чѹ Іисѹсъ, почѹдисе, и рече на ѻніа, що то йдеха слѣдъ него: истина ви говоримъ: нито во Ісраила намѣриихъ толко голѣма вѣра.

11 И говóримъ ви, защò
мнозúна ѿ востóкъ и҆ зáпадъ ще дóйдатъ, и҆ ще да
насѣ́датъ съ Áвраáма, и҆ ’Ісаáка, и҆ ’Іáкѡва, въ цáрство
небéсное.
12 Á сыновѐ те на-цáрство
то ще да се и҆згóнатъ въ пòвѫшна та темнотà: тáмѡ
ще да бѫде плáчъ, и҆ скѫрцаніѥ со зѫбѝ те.
13 И рéче ’Іисꙋ́съ на сóтникатъ: и҆дѝ, и҆ каквóто си
повѣрꙋвáлъ, да ти бѫде: и҆
и҆сцѣлѐ момчѐ то мꙋ въ ѻ҆́ный
чáсъ.
14 И като дойдѐ ’Іисꙋ́съ въ
Пéтрова та кѫща, видѐ тѫща
мꙋ че лежéше, и҆ горéше ѿ
трéска,
15 И пофанà рѫкà та и҆, и҆
ѿставѝ á трéската, и҆ станà и҆
слꙋгꙋ́ваше мꙋ.
16 И҆ като мрѫкнà, при-
вéдоха мꙋ мнóги бѣсны, и҆
и҆згнà дꙋ́хове те со слóво, и҆
сѝчки те бóлны и҆сцѣлѝ.
17 За да се и҆спóлни про-
рóчество то на-прорóка Исáїа,
кóйто говóри: тóй нéмощи те
нáши прїà, и҆ болестѝ те
понéсе.
18 И като видѐ ’Іисꙋ́съ ѻ҆колѡ
сéбе си мнóги нарóды, заповѣ-
дà и҆мъ да прéйдатъ ѻ҆донáдъ.
19 И приближѝ при нéго
є҆дúнъ книжóвникъ, и҆ рéче
мꙋ: ѹ҆чúтелю, а҆́зъ ще да
и҆дѐмъ по тéбе, кадéто да
и҆дѐшъ.
20 И рéче мꙋ ’Іисꙋ́съ: ли-
сúцы те и҆матъ дꙋ́пки, и҆
птúцы те гнѣздà: á Сы́нъ
человѣ́ческїй нéма гдѣ́ да си
подклóни главà та.
21 И дрꙋ́гъ ѿ ѹ҆ченúцыте
мꙋ рéче: Гóсподи, повелѝ ми
да и҆дѐмъ пò напрéдъ да по-
гребéмъ бащà си.
22 И҆ ’Іисꙋ́съ мꙋ рéче: вѫрнѝ
подúръ мéне, и҆ ѿставѝ
мéртвы те да погребáтъ мѫр-
товцы те си.
23 И҆ влѣ́зе въ гемíа та, и҆
послѣдꙋ́ваха по нéго ѹ҆ченúцы
те мꙋ.
24 И є҆́то трꙋ́съ велúкъ быдѐ
въ морѐ то, що то се покры́-
ваше гемíа та съ далгѝ те:
á тóй спáваше.
25 И приближúхасе ѹ҆че-
нúцы те мꙋ, и҆ сóбꙋдúха го, и҆
рéкоха: Гóсподи, и҆збáви ны,
погúнꙋваме.
26 И҆ рéче и҆мъ: защò сте
страшлúви, маловѣ́рцы; то-
гáва станà, и҆ запретѝ на
вѣ́трове те и҆ на морéто и҆
быдѐ тишинà голѣ́ма.
27 Á человѣ́цы те се чꙋ́де-
ха, и҆ говóреха: кóй є҆́ тóа
що то и҆ вѣ́трове те и҆ морѐ то
го послꙋ́шꙋватъ;
28 И като дойдѐ ѻ҆донáдъ
въ странà та Гергесúнска,
срешнáха го двáма бѣ́сни,
кóйто и҆злáзеха ѿ грóбища
та, мнóго злѝ, що не мó-
жеше нúкой да премúне по
ѻ҆́нзи пѫть.

29 И ѥ҆то че и҆звыка́ха и҆ ре́кохa: що и҆ма́ме ні́е съ те́бе І҆и҃се Сы́не Бо́жїй; доше́лъ си тꙋ́ка да ны мѧ́чишъ пре́дъ вре́ме то.

30 И бе́ше дале́че ѿ ни́хъ ста́до сви́нско голе́мо, кое́то пасе́ше.

31 А҆ бѣ́сове те мꙋ се мо́лехa, и҆ дꙋ́махa: а҆́ко ны и҆зго́нишъ, заповѣ́дай ни да и҆де́ме въ сви́нско то ста́до.

32 И ре́че и҆мъ: и҆де́те. И҆ ѻ҆ни́ и҆злѣ́зохa и҆ ѿидо́хa въ сви́нско то ста́до. И҆ а҆́бїе пꙋщи́се си́чко то ста́до сви́нско ѿ бре́гѧтъ въ морѐ то, и҆ и҆здави́хасе въ воды́ те.

33 А҆ свина́ре те побѣгна́хa, и҆ като дойдо́хa въ гра́дѧтъ приказа́хa си́чко то що се слꙋчи́, и҆ за бѣ́сни те.

34 И ѥ҆то си́чкїо гра́дъ и҆злѣ́знѧ да посре́шне І҆и҃са, и҆ като го виде́хa, моли́хa мꙋ се да и҆ злѣ́зе ѿ сꙋ́нори те и҆мъ:

ГЛАВА Ѳ.

И҆ КАТО влѣ́зе въ Гемі́а та, замина́ и҆ дойдѐ въ сво́ѩтъ си гра́дъ.

2 И ѥ҆то че мꙋ доне́соха є҆дного разсла́блена (съ жи́лы те) ко́йто лежѐше на ѻ҆дръ: и҆ като видѐ І҆и҃са вѣ́ра та и҆мъ, ре́че на разсла́бленыатъ: дерза́й ча́до, проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те.

3 И ѥ҆то, нѣ́кои ѿ кни́жницы те ре́кохa въ се́бе си: то́а хꙋ́ли.

4 И като разꙋмѣ́ І҆и҃съ помышле́нїа та и҆мъ, ре́че: защо́ вы́е мы́слите злѐ на сердца̀ та си;

5 Що є҆ по̀ ле́снѡ, да рече́мъ: проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те: и҆ли́ да рече́мъ: стани́ та ходи́;

6 Но да позна́ете, защо̀ и҆ма вла́сть Сы́нъ человѣ́ческїй на земла̀ та да проща́ва грѣ́хове: (тогава̀ ре́че на разсла́бленыатъ:) стани́, земи́ ѻ҆дѫ́ратъ си, и҆ и҆ди́ оу҆ дома̀ си.

7 И҆ като стана̀ (зѐ си ѻ҆дѫ́ратъ): и҆ ѿи́де си оу҆ дома̀.

8 И҆ като виде́хa наро́ди те, чꙋди́хасе, и҆ прослави́хa Бг҃а, ко́йто да́де така́ва вла́сть на человѣ́цы те.

9 И҆ като прейдѐ ѿ та́мѡ І҆и҃съ, видѐ человѣ́ка, ко́йто седе́ше на гюмрꙋкчі́йница та, и҆ назы́вашесе Матѳе́й: и҆ ре́че мꙋ, послѣ́дꙋвай по ме́не: а҆ то́й стана̀ и҆ ѿи́де слѣ́дъ не́гѡ.

10 А҆ кога́то си ѿпочи́ваше І҆и҃съ въ кѫ́щи, ѥ҆то мнози́на мытари́, и҆ грѣ́шни дойдо́хa и҆ сѣдна́хa за́едно съ І҆и҃са, и҆ съ оу҆чени́цы те мꙋ.

11 И҆ като виде́хa фарі́сеи те, гово́рехa на оу҆чени́цы те мꙋ: защо̀ съ мытари́ те и҆ съ грѣ́шни те оу҆чи́тельо ва́шъ ѧ҆дѐ и҆ пїѐ;

12 Я҆ 'Іисꙋ́съ, ка́то чꙋ, ре́че и҆́мъ: нетре́бꙋва на здра́ви те вра́чъ, но на бо́лни те!

13 Иде́те и҆ наꙋче́тесе, що є҆̀: ми́лость и҆скамъ, а҆ нѐ жє́ртва: защо́то неса́мь дошє́лъ да повы́камъ пра́ведны те, но грѣ́шны те на покаа҆́нїе.

14 Тага́ва дойдо́ха кодъ не́го оу҆чени́цы те 'Іѡа́ннови, и҆ гово́реха: защѐ нїе и҆ фарїсе́и те по́стимесе мно́го, а҆ твои́ те оу҆чени́цы не се по́статъ;

15 И ре́че и҆́мъ 'Іисꙋ́съ: мо́жатъ ли сыновѐ те свадба́рски да пла́чатъ, доко́лкото вре́ме є҆̀ съ ни́хъ младожє́нецо; но ще до́йде вре́ме: кога́то се зе́ме ѿ ни́хъ младожє́нецо, и҆ тога́ва ще да се по́статъ.

16 И ни́кой не тꙋ́ра закрѫ́пка ѿ небѣ́лено пла́тно на ве́тха дре́ха: защо́то закрѫ́пка та зе́ме ѿ дре́ха та, и҆ поло́ша дꙋ́пка бы́ва.

17 Нито вли́ватъ вїно̀ но́во въ мѣ́хове ве́тхи, а҆ко ли нѐ, а҆то̀ соди́ратсе мѣ́ховете, и҆ разсы́пꙋвасе вїно̀ то: но вли́ватъ вїно̀ но́во въ мѣ́хове но́вы, и҆ ѿва́рдꙋватсе и҆ две́те.

18 Тїа́ като и҆́мъ дꙋ́маше то́й, є҆́то че дойдѐ нѣ́кой кнѧ́зь, ко́йто мꙋ се поклони́, и҆ ре́че: дше́рка та ми сега оу҆мрѐ: но дойди́ да тꙋ́ришъ ржка̀ та си на не́ѧ, и҆ ще да ѿживе́е.

19 И стана̀ 'Іисꙋ́съ, и҆ ѿи́де по не́го, и҆ оу҆чени́цы те мꙋ за́едно.

20 (И є҆́то є҆дна̀ жена̀, на коа́то тече́ше кржвь двана́десѧть годи́ны, приближи́ ѿ за́дъ, и҆ пофана̀ пола̀ та на-дре́ха та мꙋ.

21 Защо́то дꙋ́маше въ се́беси: а҆ко са́мѡ пофа́немъ дре́ха та мꙋ, ще да се и҆сцѣ́лимъ.

22 Я҆̀ 'Іисꙋ́съ като се ѡ҆бѫрна̀, и҆ видѐ а҆̀, ре́че: и҆мѧ́й дерзнове́нїе дше́рко, вѣ́ра та ти те и҆сцѣли́. И и҆сцѣлѣ̀ жена̀ та ѿ ѻ҆́ный ча́съ).

23 И като дойдѐ 'Іисꙋ́съ въ кѫ́ща̀та кнѧ́зова, и҆ видѐ свирцы́ те, и҆ наро́датъ че гѫлче́ше.

24 Ре́че и҆́мъ: бѣ́гайте ѿ тꙋ́ка, защо́то не є҆̀ оу҆мре́ла дѣви́ца та, но спи́. Ѝ ѻ҆ни́ мꙋ се присми́ваха.

25 И като и҆спѫди́ха наро́датъ, влѣ́зе вне́тре 'Іисꙋ́съ и҆ фана̀ а҆̀ за ржка̀ та: и҆ стана̀ дѣви́ца та.

26 И прочꙋ́се та́ѧ бѣ́сть по си́чка та ѻ҆на́ѧ земла̀.

27 И като преминꙋ́ваше ѿ та́мѡ 'Іисꙋ́съ, и҆де́ха слѣ́дъ не́гѡ два̀ слѣ́пцы, и҆ вы́каха, и҆ гово́реха: поми́лꙋй ны (Іисꙋ́се) Сы́не Дави́довъ:

28 И҆ като влѣ́зна̀ въ кѫ́ща̀ та, приближи́хасе при не́го слѣ́пцы̀ те, и҆ ре́че и҆́мъ 'Іисꙋ́съ: вѣ́рꙋвате ли че мо́-

жемъ да напра́вимъ това̀; ре́коха мꙋ: ѥ҆й Го́споди.

29 Тога́ва се прикосна̀ на ѻ҆чи̑ те и҆мъ, и҆ ре́че и҆мъ: по вѣ́ра та ва́ша да бѫ́де ва́мъ:

30 И ѿвори́хаимсе ѻ҆чи̑ те: и҆ запрети̑ и҆мъ І҆исꙋ́съ, и҆ ре́че и҆мъ: варде́тесе да не ѹ҆зна́е това̀ ни́кой.

31 Я҆ ѻ҆ни̑ като и҆злѣзна́ха, прослави́ха го по си́чка та ѻ҆на̑ земла̀.

32 И като и҆злѣзна́ха ѻ҆ни̑, ѥ҆то че мꙋ приве́доха ѥ҆ди́нъ человѣ́къ нѣ́мъ, и҆ бѣ́сенъ.

33 И҆ като и҆скочи̑ дїа́воло, продꙋма̀ нѣ́мыо: и҆ чꙋ́дехасе наро́ди те, и҆ дꙋ́маха: ни́кога не сѐ ѥ҆ а҆ви́ло та́кѡ во І҆сра́иля.

34 Я҆ Фарїсе́и те дꙋ́маха: съ кна́затъ бѣсо́вски, и҆згона́ва бѣ́сове те.

35 И прохо́ждаше І҆исꙋ́съ си́чки те гра́дове и҆ села̀, и҆ ѹ҆че́ше въ собо́ри те и҆мъ, и҆ проповѣ́дꙋваше є҆ва́ггелїе то на-ца́рство то, и҆ и҆сцѣла́ваше се́коя бо́лесть, и҆ се́коя не́мощь въ человѣ́цы те.

36 И като видѐ наро́ды те, сожали́се за ни́хъ, защо́то бе́ха ѹ҆мо́рени, и҆ распрѫ́снати, като ѻ҆́вцы, що́то не́матъ па́стырь.

37 Тога́ва ре́че на ѹ҆чени́цы те си: жа́тва та ѥ҆ мно́га, а҆ рабо́тницы те са ма́лѡ.

38 Помоле́тесе про́чее на господи́натъ на жа́тва та, да и҆ска́ра рабо́тницы на жа́тва та.

ГЛАВА I.

И҆ ПОВЫКА̑ двана́десете ѹ҆ченицы̀ свои̑, и҆ да́де и҆мъ вла́сть надъ нечи́сты те дꙋ́хове, да ги и҆згонꙋ́ватъ, и҆ да и҆сцѣла́ватъ се́коя бо́лесть, и҆ се́каква не́мощь.

2 И҆ на-двана́десете А҆по́столи и҆мена̀ та са тїа̑: пе́рвый Сі́мѡнъ, ко́йто се нари́ча Пе́тръ, и҆ А҆ндре́й бра́тъ не́говъ: І҆а́кѡвъ Зеведе́евъ, и҆ І҆ѡа́нъ бра́тъ не́говъ:

3 Фїлі́ппъ, и҆ Варѳоломе́й: Ѳѡма̀, и҆ Матѳе́й мыта́рь: І҆а́кѡвъ А҆лфе́евъ, и҆ Левве́й ко́йто ѥ҆ наре́ченъ Ѳаддє́й:

4 Сі́мѡнъ канані́тъ, и҆ І҆ꙋ́да І҆скарїѡ́тскїй, ко́йто го и҆ преда́де.

5 Тїа̑ двана́десете прати̑ І҆исꙋ́съ, и҆ заповѣ́да̀ и҆мъ, и҆ ре́че: по пѫ́тятъ на-ѩ҆зы́чницы те не и҆де́те, и҆ во гра́дъ самара́нски да не влѣ́знете:

6 Но и҆де́те по́вече при ѻ҆́вцы̀ те и҆згꙋ́бены на-до́матъ І҆сра́илевъ.

7 И като хо́дите, проповѣ́дꙋвайте, и҆ говоре́те: защо̀ се приближи̑ ца́рство то небе́сно.

8 Бо́лны те и҆сцѣла́вайте, прокажѐнныте ѿчища́вайте, ме́ртвы те воскреша́вайте,

дїа́волы те ѝзгона́вайте, тѹ́не прїѧ́хте, тѹ́не да́вайте.
9 Не спеча́лайте зла́то ни сре́бро, ни ма̀дь при по́ѧси те си.
10 Ни торка̀ на пѫтатъ, ни двѣ̀ дре́хи, ни ѡ҆бѹ́щѧ, ни тоѧ́га: защо́то є҆ досто́инъ рабо́тнико за своѧ̀ та хра́на̀.
11 И въ ко́йто гра́дъ ѝлѝ се́ло влѣ́зете, ѝспы́тайте ко́й є҆ въ не́го досто́инъ, ѝ та́мѡ седе́те, доклѐ ѝзлѣ́зете.
12 И като влѣ́зете въ нѣ́кой до́мъ, да го поздравлѧ́вате, (ѝ да гово́рите ми́ръ на то́ѧ до́мъ:)
13 И а҆ко є҆ до́мо досто́инъ ще да до́йде ва́шїо ми́ръ на не́го: а҆ко ли не є҆ досто́инъ, ми́ро ва́шъ кодъ ва́съ ще да се повѫ́рне.
14 И ко́йто не прїи́ме ва́съ, нито послѹ́ша словеса̀ та ва́ши: като ѝзлѣ́знете ѝзъ до́матъ, ѝлѝ ѝзъ ѻ҆́ный гра́дъ, ѿтресе́те прахѫ́тъ ѿ нозѐ те ва́ши.
15 Ѵистина ви дѹ́мамъ: по̀ ле́гко ще да бѫде на земла̀ та Содо́мска ѝ Гомо́рска въ де́нь сѹ́дный, не́жели на ѻ҆́нзи гра́дъ.
16 Ѿто а҆́зъ вы прова́ждамъ като ѻ҆́вцы просре́дъ вѫ́лцы̀ те: бѫде́те про́чее мѹ́дри като змїѝ те, ѝ простодѹ́шни като гѫ́лѫби.
17 И чѹ́вайтесе ѿ человѣ́цы те: защо́то ще вы предада́тъ на мѹчи́лища та, ѝ въ собо́рища та ни́хни ще вы бїѧ̀тъ.
18 И пре́дъ властели́ны, ѝ ца́рове ще вы во́датъ заради̇̀ ме́не, за свидѣ́телство ни́мъ, ѝ на ѧ҆зы́цы те.
19 И кога́то вы преда́ватъ, не гры́жайтесе, каквѡ̀ ѝлѝ що щѐ да продѹ́мате, защо́то ще ви се дадѐ въ ѻ҆́ный ча́съ що ще да продѹ́мате.
20 Защо́то, нещѐ да сте вїе, що́то ще дѹ́мате, но Дѹ́хо на-ѿтца̀ ва́шегѡ, ко́йто дѹ́ма въ ва́съ.
21 И бра́тъ бра́та ще предадѐ на сме́рть ѝ ѻ҆те́цъ ча́до то си: ѝ ще ста́натъ ча́да та на врѫ́хъ роди́теле те си, ѝ ще гѝ оу҆бїѧ́тъ.
22 И ще бѫ́дете ненави́дими ѿ си́чки те заради̇̀ мо́е то и́ме: но ко́йто претѫ́рпѝ до кра́й, то́й ще да се спасѐ.
23 И кога́то вы го́натъ въ то́ѧ гра́дъ, бѣ́гайте въ дрѹ́гїатъ. Защо́то и҆́стина ви гово́римъ: нещѐте да свѫ́ршите градовѐ те Ї҆сра́илеви, доклѐ до́йде Сы́нъ чл҃вѣ́ческїй.
24 Не є҆ оу҆чени́къ надъ оу҆чи́тела своего̀, нито̀ слѹга̀ надъ господи́на своего̀.
25 Сти́га на оу҆чени́катъ да бѹ́де като оу҆чи́телатъ си, ѝ слѹга̀ та като господа́ратъ си: а҆́ко господа́ратъ на-кѫ́ща та наре́коха веелзевѹ́ла, ко́лкѡ по́вече дома́шни те не́говы;

26 Не оубо́йтесе про́чее ѿ тѣхъ: зашо́то ни́що не є̑ покры́ено, коѐто не щѐ да се ѿкры́е; и̂ та́йно, коѐто не щѐ да бѫде оузна́ено.

27 Това̀ що́то ви дꙋ́мамъ въ темнина̀ та, кажѐте го оуви́дело, и̂ това̀ що́то чꙋ́ете та́йнѡ на оухо̀ то, проповѣ́дайте го на вѫрхатъ на кѫщы те.

28 Не оубо́йтесе ѿ ѻ̂нїа, що́то оуби́ватъ тѣ́ло то, а̂ дꙋша̀ та не мо́жатъ да оубі́атъ: но оубо́йтесе по́вече ѿ ѻ̂ного́ва, ко́йто мо́же и̂ дꙋша̀ та и̂ тѣ́ло то да погꙋ́би въ гее́нна та.

29 Не прода́ватъ ли се двѣ̀ пти́чки за є̑дна̀ а̂спра; и̂ ни є̑дна̀ та ѿ ни́хъ ще па́дне на земла́та безъ Ѡтца̀ ва́шегѡ:

30 Но и̂ си́чки те ви влакна̀ на-глава̀ та ви са и̂збро́ени.

31 Не оубо́йтеса про́чее, ѿ мно́го пти́чки сте по̀ добри̇̀ вы́е.

32 Се́кой про́чее, ко́йто ме и̂сповѣ́да предъ человѣ́цы те, ще да го и̂сповѣ́дамъ и̂ а̂зъ предъ Ѡ'тца̀ моегѡ̀, ко́йто є̑ на небеса̀ та.

33 И ко́й то се ѿфѫрли ѿ ме́не предъ человѣ́цы те, ще да се ѿфѫрлимъ и̂ а̂зъ ѿ не́гѡ пре́дъ Ѡ'тца̀ моегѡ̀, ко́йто є̑ на небеса̀ та.

34 Не мыслѣ́те че дойдо́хъ да фѫрлимъ ми́ръ на земла̀та: не дойдо́хъ да фѫрлимъ ми́ръ, но ме́чь.

35 Зашо́то дойдо́хъ да раздѣ́лимъ человѣ́ка на вѫ́хъ баща̀ мꙋ, и̂ дще́рка на вѫ́хъ ма́йка и̂, и̂ снѫ́ха̀ на вѫ́хъ свекѫ́рва си.

36 И вразѝ те на человѣ́ка са дома́шни те не́гови.

37 Ко́йто ѿбы́ча баща̀ и̂ли̇̀ ма́йка по̀ мно́го ѿ ме́не, не є̑ досто́инъ за ме́не: и̂ ко́йто ѿбы́ча сы́на и̂ли̇̀ дще́рка по́вече ѿ ме́не, не є̑ досто́инъ за ме́не.

38 И ко́йто не зе́ме кѫ́статъ сво́й, и̂ не послѣ́дꙋва по ме́не, не є̑ досто́инъ за ме́не.

39 Ко́йто си наме́ри дꙋша̀ та да а̂ загꙋ́би: а̂ ко́йто а̂ загꙋ́би заради̇̀ ме́не, ще да а̂ наме́ри.

40 Ко́йто прїи́ма ва́съ, ме́не прїи́ма: а̂ ко́йто прїи́ма ме́не, прїи́ма ѻ̂ного́ва, ко́йто ме є̑ прати́лъ.

41 Ко́йто прїи́ма проро́ка во и̂ме проро́ческо, мѫзда̀ проро́ческа ще прїи́ме: и̂ ко́йто прїи́ма пра́ведника во и̂ма пра́ведническо, мѫзда́ пра́ведническа ще прїи́ме.

42 И а̂ко нѣ́кой напо́и є̑дного̀ ѿ тїа ма́лки те є̑дна̀ ча́ша стꙋде́на вода̀ токмѡ, во и̂ме оучени́ческо, и̂стина ви дꙋ́мамъ: не щѐ да загꙋ́би запла́та та си.

ГЛАВА ЯІ҃

Ѝ БЫДЄ, като свѫршѝ Ѿісѹсъ да заповѣдѹва на двана́десете си оу҆ченицы, прейдѐ ѿ та́мѡ да оу҆чи, и҆ да проповѣдѹва по градовѐ те тѣхни.

2 А҆ Ѿва́ннъ катѐ чѹ въ темни́ца та дѣла̀ та Хрїсто́ви, пратѝ два́ма ѿ оу҆чени́цы те си.

3 И ре́че мѹ: ты́ли си ѻ҆ный щото йде, и҆лѝ дрѹ́гиго ча́каме;

4 И ѿговорѝ Ѿісѹсъ, и҆ ре́че и҆мъ: като ѿи́дете, кажéте на Ѿва́нна товà щото чѹ́ете и҆ ви́дите.

5 Слѣпи те проглѣднѹватъ, и҆ хро́ми те хо́датъ, прокажéни те се ѡ҆чи́щаватъ, глѹ́хи те прочѹ́ватъ, ме́ртви те воскре́снѹватъ, и҆ ни́щи те благовѣствѹ́ватъ.

6 І҆ блажéнъ є҆, ко́йто се не соблáзни за ме́не.

7 И като си ѿидо́ха ѻ҆нѝ, начнà Ѿісѹ́съ да дѹма на наро́ди те за Ѿва́нна: каквѐ и҆злѣ́зохте да ви́дите въ пѹсты́ня та; тро́сть ли щото се кла́ти ѿ вѣтаратъ;

8 Но каквѐ и҆злѣ́зохте да ви́дите; человѣ́ка ли, ко́йто є҆ ѡ҆блéченъ въ ме́гки дре́хи; є҆то, ѻ҆нїа, щото но́сатъ ме́гки дре́хи въ ца́рски те са до́мове.

9 Но каквѐ и҆злѣзна́хте да ви́дите: проро́ка ли; воистинѝнѹ, гово́римъ ви, и҆ по̀ мно́го ѿ проро́ка.

10 Защо́то, то́л є҆ ѻ҆ный, за кого́то є҆ пи́сано: є҆то азъ пра́щамъ А҆ггла моегѐ пре́дъ лицѐ то ти, ко́йто ще пригóтви твóйатъ пѫть предъ тéбе.

11 Истина ви дѹ́мамъ: не є҆ стана́лъ ѿ ѻ҆ны́а, що са се роди́ли ѿ жены̀, по̀ голе́мъ ѿ Ѿва́нна крести́тела, а҆ по̀ ма́лкїо въ ца́рство то небе́сно по̀ голе́мъ є҆ ѿ не́гѡ.

12 И ѿ днѝ те на-Ѿва́нна крести́тела до сегà, ца́рство то небе́сно се нѹ́ди, и҆ нѹ́ждницы те го гра́бнѹватъ.

13 Защо́то си́чки те проро́цы и҆ зако́не до Ѿва́нна проре́кохa.

14 И а҆́ко ще́те да го прїи́мете, то́й є҆ Илїà, щото ще да до́йде.

15 Ко́й и́ма оу҆ши да слѹ́ша, не́ка слѹ́ша.

16 А҆ на каквѐ да оу҆подо́бимъ то́л ро́дъ; подо́бенъ є҆ на дѣцà та, ко́йто сѣда́тъ на паза́ры те, и҆ вы́катъ на дрѹжи́на та си,

17 И гово́ратъ: свири́хме ви, и҆ не и҆гра́хте: плака́хме ви, и҆ не тѹжихте:

18 Защо́то дойдѐ Ѿва́ннъ, ко́йто ни ѧде́ше, ни пїе́ше, и҆ гово́ратъ: дїа́волъ и́ма.

19 Дойдѐ Сы́нъ человѣ́ческїй, ко́йто ѧдѐ, и҆ пїѐ, гово́ратъ: є҆то человѣ́къ ѧдли́въ

и вїнопійца, прїа́тель на мытари̑ те и̑ на грѣ́шни те, и̑ ѿправда́се премѹ́дрость та ѿ ча́да та си.

20 Тога́ва начна̀ Ї҆исѹ́съ да оукора́ва градове̑ те въ кои́то быдо́ха по̀ мно́го то не́говы си́лы, защо́то се не покаа́ха.

21 (Те́шко и̑) го́рко те́бе Хоразѝне, (те́шко и̑) го́рко ти Виѳаі́до, защо́то а҆́ко бе́ха сотво́рены въ Ту́ра и̑ Сїдѡ́на си́лы те, кои́то быдо́ха сотво́рены въ ва́съ, ѿда́вна вои́стиннѹ во вре́тище и̑ въ пе́пелъ бы́хасе покаа́ли.

22 Ѡба́че гово́римъ ви: на Ту́ра и̑ на Сїдѡ́на по̀ ле́гко ще да бѫ́де въ де́нь сѹ́дный, не́жели ва́мъ.

23 И ты̀ Каперна҃ме, що́то си се возне́салъ до небесѧ̀, до а҆́да ще да слѣ́знешъ, защо́то, а҆́ко бе́ха сотво́рены въ Содо́ма си́лы те, що́то быдо́ха въ те́бе, ще́ха вои́стиннѹ да ѿста́натъ до дне́шнїатъ де́нь.

24 Ѡба́че гово́римъ ви: защо́ на землѧ̀ та Содо́мска по̀ ле́гко ще да бѫ́де въ де́нь сѹ́дный, не́жели те́бе.

25 Въ ѻ҆новà вре́ме ѿговори̑ Ї҆исѹ́съ, и̑ ре́че: и҆сповѣ́дѹвамъ ти се Ѡтче, Го́споди на-небѐ то и̑ на-землѧ̀ та, защо́то си оута́илъ тїа (ра́боты) ѿ премѹ́дры те и̑ разѹ́мны те, и̑ ѿкры́лъ си ги на мла́денцы те.

26 Ѻ҆́й Ѡтче, защо́то такà се а҆ви̑ оуго́дно пре́дъ те́бе.

27 Си́чко то ми є҆ преда́дено ѿ Ѡтцà ми, и̑ ни́кой незна́е Сна, то́кмѡ Ѡте́цъ: нито Ѡ҆ца̀ зна́е нѣ́кой, то́кмѡ Сы́нъ, и̑ на кого́то ще̑ Сынѐ да го ка́же.

28 Ѻ҆ла́те кодъ ме́не си́чки, що́то се трѹ́дите, и̑ що́то сте натова́рени, и̑ а҆́зъ ще вы оупокоимъ.

29 Земѐте а҆ре́матъ мо́й на се́бе си, и̑ наѹ́чѣтесе ѿме́не че самь кро́токъ и̑ смире́нъ на сѫ́рдцѐ то, и̑ ще наме́рите оупокое́нїе на дѹши̑ те си.

30 Защо́то а҆ре́мо мо́й є҆ до́бръ, и̑ товàро мо́й ле́гкъ.

ГЛАВА ВІ.

ВЪ ѻ҆новà вре́ме замина̀ Ї҆исѹ́съ въ сѹббѡ́та презъ сѣ́анїа та: и̑ оучени́цы те мѹ̑ ѿгладнѣ́ха, и̑ фана́ха да скѹ́ватъ кла́сове и̑ да а҆да́тъ.

2 А҆ фарїсе́и те като виде́ха товà, ре́коха мѹ̑: є҆то оучени́цы те ти пра́ватъ ѻ҆новà, що́то не є҆ допѹще́но да пра́ватъ въ сѹббѡ́та.

3 И̑ то́й и̑мъ ре́че: не сте̑ ли чита́ли, що направи̑ Давї́дъ кога́то ѿгладнѣ́ самси̑, и̑ ѻ҆нїа що́то бе́ха съ него;

4 Каквѡ̀ влѣ́зе въ до́мъ Бж҃ї́й, и̑ и҆зе́де хлѣ́бове те напредложе́нїе то, кои́то небе́ше проще́но то́й да а҆да̀, нито

ѻнія, що то бѣха съ нѣго, но
токмѡ сами те свѧщѣнницы;
5 Или не стѣ читали въ за-
конатъ, защо въ сѹбѣѡты те
свѧщѣнницы те въ церква та
ѿскверняватъ сѹбѣѡта та, и
неповинни са;
6 И говоримъ ви: защо
тѹка є по голѣмъ ѿ церква
та.
7 Яко бихте знали що є,
милость искамъ, а не жертва,
никога небихте ѿсѹждали не-
повинны:
8 Защото Сынъ человѣ-
ческій є Господинъ и на сѹбѣ-
ѡта та.
9 И като прейде ѿ тамѡ
дойде въ собратъ имъ.
10 И ѥто беше тамѡ єдинъ
человѣкъ, който имаше сѹха
рѹка, и попытаха го, и рекоха:
да ли є прощено да лѣкѹва
нѣкой въ сѹбѣѡта, за да го
ѿкававатъ.
11 И той имъ рече: кой
человѣкъ є ѿ васъ, който
ако има єдна ѻвца, и паде
въ сѹбѣѡта въ нѣкоѧ ѩма,
нещели да фане да а изва-
ди;
12 А колко є по добръ че-
ловѣкъ ѿ ѻвца та: за това
є достойно да се прави добро
въ сѹбѣѡта.
13 Тогава рече на человѣ-
катъ: простри си ржка та, и
простре а: и сотворися здра-
ва, каквото дрѹга та.
14 И фарїсеи те като из-
лѣзоха вонъ, сотвориха со-
вѣтъ на него, каквѡ да го
погѹбатъ.
15 Но Ісѹсъ като разѹмѣ
това, ѿиде ѿ тамѡ: и много
народи ѿидоха слѣдъ негѡ и
исцѣли ги сички те.
16 И заповѣда имъ да го не
изявляватъ.
17 За да се исполни ѻно-
ва що є речено презъ про-
рока Исаїа, който говори:
18 Ѥто Сынъ мой, когото
самь избралъ: возлюбленный
мой, на когото благоволи дѹ-
ша та ми: ще положимъ
дѹхатъ мой на него, и ще да
возвѣсти сѹдъ на ѩзыцы те.
19 Не ще да повжрне рѣчь,
нито ще извыка, нито ще чѹе
нѣкой на кржстопжтища та
гласжтъ мѹ.
20 Тржстика строшенна не
ще да сломи, и зафаналсе
лѣнъ нещѐ да оугаси: докле
да изведѐ сѹдѫтъ въ побѣда.
21 И на име то мѹ ѩзыцы
те ще да се надѣятъ.
22 Тогава мѹ приведоха
єдинъ бѣсенъ, който беше
слѣпъ и нѣмъ: и исцѣли го,
що то слѣпыо и нѣмыо и
видеше и дѹмаше.
23 И чѹдехасе сички те на-
роди, и говореха: да не бѫде
тоѧ Христосъ, Сынъ Даві-
довъ.
24 А фарїсеи те като чѹха,
рекоха: тоѧ не изгонава бѣ-
сове те, но токмѡ съ веелзе-
вѹлатъ кнѧзатъ бѣсовски.

25 Но 'Іисꙋсъ като знáеше мы́сли те и҆́мъ, рéче и҆́мъ: всáко цáрство, а҆́ко се раздѣ́ли на вра́жъ сéбе си, ще да запꙋстѣ́е: и҆ сéкой грáдъ, и҆ли̑ кѫ́ща а҆́ко се раздѣ́ли на вра́жъ сéбе си, неще да стои̑.

26 И а҆́ко сатанà та сатанà и҆згонáва, раздѣ́лилъ се є҆ на вра́жъ сéбе си. Каквѡ́ прóчее ще да стои̑ цáрство то мꙋ;

27 И҆ а҆́ко а҆́зъ и҆згонáвамъ бѣ́сове те съ веелзевꙋ́латъ, сыновѣ̀ те вáши съ когò ги и҆згонáватъ: за тò ѻ҆́нѝ ще ви бѫ́датъ сꙋдїи̑.

28 Я҆́ко ли а҆́зъ съ дꙋ́хъ Бóжїй и҆згонáвамъ бѣ́сове те, вои́стиннꙋ постигнà на вáсъ цáрство то Бóжїе.

29 Или̑ каквѡ́ мóже да влѣ́зе нѣ́кой въ кѫ́ща та на-є҆ди́нъ ꙗ҆́къ, и҆ да мꙋ разграбѝ сосꙋ́ды те, а҆́ко пò на прéдъ не вѫ́рже ꙗ҆́кїатъ; и҆ тогáва ще мꙋ ѡ҆́бере кѫ́ща та,

30 Кóйто не є҆ съ мéне, проти́венъ ми є҆: и҆ кóйто не сбѝра съ мéне, разсы́пꙋва.

31 За товà ви говóримъ: сéкой грѣ́хъ и҆ хꙋлà ще да се прóстатъ на человѣ́цы те: а҆ хꙋлà та щото є҆ на дꙋ́хатъ, не щѐ да се прóсти на человѣ́цы те.

32 И кóйто речѐ слóво проти́вꙋ Сы́на человѣ́ческагѡ, ще да мꙋ се прóсти: а҆ кóйто речѐ проти́вꙋ дꙋ́ха святáгѡ, не щѐ да мꙋ се прóсти, ни на тóа свѣ́тъ, ни на ѻ҆́ный.

33 Или̑ ще да напрáвите дѫ́рвò то добрò, и҆ рóждба та мꙋ добрá: и҆ли̑ ще да напрáвите дѫ́рвò то лóшо, и҆ рóждба та мꙋ лóша: защóто ѿ рóждба та ще да се познáе дѫ́рвò то.

34 Змїйчéте є҆хі́дними, каквѡ́ мóжете да дꙋ́мате добрò, като сте лóши; защóто ѿ и҆збы́токатъ (ѿ товà що а҆рти́сꙋва) на сѫ́рдцѐ то, ѹ҆стà та говóратъ.

35 Дóбрый человѣ́къ ѿ добрò то сокрóвище и҆знóси добры́ те (дꙋ́мы): а҆ лꙋкáвый человѣ́къ ѿ лꙋкáво то сокрóвище и҆знóси лꙋкáвы те.

36 И говóримъ ви: защò за сéкое слóво прáздно, коéто а҆́ко речáтъ человѣ́цы те, ще воздадáтъ ѿвѣ́тъ въ дéнь сꙋ́дный.

37 Понéже ѿ словесà та си ще да се ѡ҆прáвдашъ, и҆ ѿ словесà та си ще да се ѡ҆сꙋ́дишъ.

38 Тогáва ѿговори́ха нѣ́кои ѿ кни́жницы те и҆ фарїсéи те и҆ рéкоха: ѹ҆чи́телю, и҆скáме да ви́диме ѿ тéбе знáменїе.

39 Я҆ тóй ѿговорѝ и҆ рéче и҆́мъ: рóдъ лꙋкáвый и҆ прелюбодѣ́йнный знáменїе и҆скá, и҆ знáменїе не щѐ да мꙋ се дадѐ, тóкмѡ знáменїе то на-'Іѡ́на пророка.

40 Защóто, каквóто бéше 'Іѡ́на во ѹ҆трóба та ки́товa

три̑ дни̑, и̑ три̑ но́щи, така̀ ще да бѫде и̑ Сы́нъ человѣ́ческїй въ сѫрдцѐ то на-земла̀ та три̑ дни̑, и̑ три̑ но́щи.

41 Мѫжѣ̀ те нїневі́тски ще да ста́натъ на сѹ́дъ съ то́а ро́дъ, и̑ ще да го ѿсѹ́датъ: защо́то се покаа́ха съ Ї҆ѡ́нина та про́повѣдь: и̑ є҆́то тѹ́ка по́вече ѿ Ї҆ѡ́на.

42 Цари́ца та ю҆́жна ще да го ѿсѹ́ди: защо́то дойдѐ ѿ кра́й на-земла̀ та, да чѹ́е премѹ́дрость та Соломѡ́нова: и̑ є҆́то тѹ́ка є҆́ по́вече ѿ Соломѡ́на.

43 И̑ кога́то нечи́стый дѹ́хъ и̑злѣ́зне и̑зъ человѣ́ка, прехо́ди презъ безво́дни мѣ́ста̀, и̑ тѫрси ѹ҆покое́нїе, и̑ не нахо́жда.

44 Тога́ва ще да речѐ: да се вѫрнемъ въ кѫща та си, ѿ дѣ́то и̑злѣ́зохъ, и̑ като до́йде нахо́жда а҆̀ пра́здна, поме́тена, и̑ наре́дена.

45 Тога́ва ѿи́ва, и̑ зе́ма съ се́бе си і҆о́ще се́дмь дѹ́хове по̀ лю́ты ѿ се́бе, и̑ като влѣ́зятъ, живе́ѧтъ та́мѡ, и̑ бы́ватъ послѣ́дните (бѣ́ды), на-ѻного́ва человѣ́ка по̀ ло́ши ѿ пе́рвы те, така̀ ще да бѫде и̑ на то́а ро́дъ лѹка́вый.

46 И̑ като і҆о́ще дѹ́маше то́й на наро́ди те, є҆́то, ма́йка мѹ и̑ бра́тїа та мѹ стое́ха вѫнъ, и̑ и҆скаха да мѹ дѹ́матъ.

47 И̑ ре́че мѹ нѣ́кой си: є҆́то, ма́йка ти и̑ бра́тїа та ти во́нка стоѧ́тъ, и̑ и҆скатъ да ти хора́тятъ.

48 И̑ Ї҆исѹ́съ ѿговори̑, и̑ ре́че на ѻного́ва, що́то мѹ дѹ́маше: коа̀ є҆́ ма́йка ми; и̑ кой са бра́тїа та ми;

49 И̑ простре̑ рѫка̀ та си на ѹ҆чени́цы те си, и̑ ре́че: є҆́то ма́йка ми, и̑ бра́тїа та ми, защо́то ко́йто сотвори̑ во́ла та на-ѻтца̀ моегѡ̀, що́то є҆́ на небеса̀ та, то́й ми є҆́ бра́тъ, и̑ сестра̀, и̑ ма́йка.

ГЛАВА ГІ.

И̑ въ ѻ҆́ный де́нь и̑злѣ́зе Ї҆исѹ́съ ѿ кѫща́та, и̑ сѣ́дна̀ при морѐ то.

2 И̑ собра́хасе при не́го мно́го наро́ди, до то́лко що́то влѣ́зна̀ въ гемі́а та и̑ сѣ́дна̀: а҆̀ си́чкїо наро́дъ стое́ше на брегѫ́тъ.

3 И̑ дѹма̀ и҆́мъ мно́гѡ съ при́тчи, и̑ ре́че: є҆́то и̑злѣ́зна̀ сѣ́ѧтельо да се́ѣ.

4 И̑ като сѣ́еше то́й, є҆́дни̑ (зе́рна) падна́ха при пѫ́тятъ: и̑ дойдо́ха пти́цы те и̑ и҆зкѹлва́ха ги.

5 А҆̀ дрѹ́ги падна́ха на камени́ти мѣ́ста̀, де́то не́маше земла̀ мно́го, и̑ и҆зведна́шъ проникна́ха, защо́то не бе́ше дѫлбо́ка земла̀ та:

6 Но като и̑згрѣ́а̀ со́лнце то, повѣхна́ха: и̑ защо́то не́маха ко́ренѣ, и̑зсѫхна́ха.

7 А҆̀ дрѹ́ги падна́ха въ тѫр-

нѣ то, и ѡбрастоха ѻколѡ
нихъ тѫрнѣ, и оудавиха ги.
8 А дрѹги падна́ха на до-
бра̀ земла̀ и да́ваха пло́дъ,
єдно̀ оубѡ сто̀, а̀ дрѹго шест-
деса́ть, а̀ дрѹго три́десѧть.
9 Ко́йто и́ма оуши да слѹ-
ша, не́ка слѹша.
10 И̂ като се приближи́ха
оученицы те мѹ, ре́коха мѹ:
защо̀ и́мъ гово́ришъ съ при́т-
чи;
11 А̂ то́й и́мъ ѿговори́, и̂
ре́че: защо́то ва́мъ є̂ да́де-
но да разѹмѣ́ете та́инства
та на-ца́рство то небе́сно, а̀
ни́мъ не є̂ да́дено.
12 Защо́то ко́йто и́ма, не́мѹ
ще се дадѐ, и̂ ще да мѹ а̂рти́са: а̀ ко́йто не́ма, и̂ ѻнова̀
що́то и́ма, ще да се зе́ме ѿ
не́гѡ.
13 За това̀ и́мъ дѹмамъ
съ при́тчи: защо́то мака́ръ
гле́датъ не ви́датъ, и̂ мака́ръ
слѹшатъ нечѹ́ватъ, нито раз-
ѹмѣ́ватъ.
14 И̂ и̂сполнѧ́васе въ ни́хъ
проро́чество то Иса́їево що-
то гово́ри: со слѹшанѣ то ще
да чѹ́ете, и̂ не ще́те да раз-
ѹмѣ́ете: и̂ съ гле́данѣ то ще
да гле́дате и̂ не ще́те да
ви́дите.
15 Защо́то се ѡ̂гой сѫрдцѐ
то на-тїа̀ лю́дїе, и̂ съ оуши́ те
те́шко чѹ́ха, и̂ зажма́ха си
ѻчи̂ те, да не бы̀ виде́ли
нѣ́кога сосъ ѻчи̂ те си, и̂ сосъ
оуши́ те бы чѹ́ли, и̂ со сѫрдцѐ
то бы разѹмѣ́ли, и̂ ѡбѫрна́ли
бы се, и̂ а̂зъ бы́хъ ги и̂с-
цѣли́лъ.
16 А̂ ва́ши те ѻчи блажѐ-
ни че гле́датъ: и̂ оуши̂ те ви
чѐ чѹ́атъ.
17 Защо́то и̂стина ви гово́-
римъ: че мно́го проро́цы и̂
пра́ведницы пожела́ха да ви́-
датъ, що́то ви́дите, и̂ не виде́ха: и̂ да чѹ́атъ, що́то чѹ́ете,
и̂ не чѹ́ха:
18 Вы́е про́чее чѹ́ете при́т-
ча та на-сѣ́ателатъ.
19 На се́кой человѣ́къ, ко́й-
то слѹ́ша сло́во то на-ца́р-
ство то, и̂ не разѹмѣ́ва, дохо́-
жда лѹка́вый и̂ гра́бѹва мѹ
посѣ́ано то на сѫрдцѐ то
мѹ: това̀ є̂ що́то є̂ сѣ́ано
при пѫтатъ.
20 А̂ ѻнова̀, що́то є̂ сѣ́ано
на камени́ти мѣ́ста̀, то̀ є̂
ѻ̂ный ко́йто слѹ́ша сло́во то,
и̂ а̂бїе съ ра́дость го прїи́ма:
21 Не́ма ѻба́че ко́ренѣ въ
се́бе си, но є̂ маловре́мененъ:
и̂ като се дока́ра да бѫде
печа́ль и̂ли гоне́нїе заради̂
сло́во то, то́а ча́съ се собла-
зня́ва.
22 А̂ ѻнова̀ що́то є̂ сѣ́ано
въ тѫрнѣ то, то̀ є̂ ѻ̂ный,
що́то слѹ́ша сло́во то, и̂ гры́-
жа та на-то́а вѣ́къ, и̂ прелщѐ-
нїе то на-бога́тство то, оуда́-
вѹва сло́во то, и̂ бы́ва без-
пло́дно.
23 А̂ посѣ́ано то на добра̀
та земла̀, то̀ є̂ ѻ̂нзи, ко́йто

слꙋша слово то, и разꙋмѣва го: който и принóси плóдъ, и прáви єдно стò, дрꙋго шестдесáть, дрꙋго трúдесѧть.

24 Дрꙋга прúтча имъ предложи, и рéче: оуподóбисе цáрство то небéсно на єдинъ человѣкъ, кóйто посѣѧ добрò сѣме на нúва та си:

25 И като спáваха человѣцы те, дойдѣ дꙋшмáнино мꙋ, и посѣѧ кѫкóль низъ пшенúца та, и ѿúде си.

26 И когáто порáсте тревà та и сотворѝ плóдъ, тогáва се ѧвúха и кѫкóлѣто.

27 И ѿидоха рабóтницы те на-ѻный господáръ, и рéкоха мꙋ: господúне, не посѣѧ ли добрò сѣме на нúва та си; ѿ дѣ прóчее има кѫкóлѣ;

28 А тóй имъ рéче: дꙋшмáнинъ человѣкъ є направúлъ товà, а рабóтницы те мꙋ рéкоха: искашъ ли прóчее да йдеме да ги исплéвиме;

29 А тóй имъ рéче: не дéйте, да не бы, като скꙋбéте кѫкóлѣ то, искꙋвáли и пшенúца та.

30 Ѡставéте да растáтъ и двéте зáедно до жáтва та, и когáто фáнатъ да жнáтъ, ще да речéмъ на жатвáрете: соберéте пò напрéдъ кѫкóлѣ то, и свѫржéте ги въ снóпѣ за да ги изгорúме, а пшенúца та соберéте въ жúтница та ми.

31 Дрꙋга прúтча имъ предложѝ, и говóреше: прилúча цáрство то небéсно на сїнáпово зѫрно, коéто земà человѣкъ (нѣкой) и посѣѧ го на нúва та си:

32 Коéто є нáй мáлко ѿ сúчки те сѣменà: а когáто порастѐ, бы́ва пò голéмо ѿ сúчки те зеленúща: и бы́ва дрéво, що дохóждатъ птúцы те небéсны, и стоáтъ по стеблà та мꙋ.

33 Дрꙋга прúтча имъ рéче: прилúча цáрство то небéсно на квасѫтъ когóто земà єднà женà, и скры́ го въ трѝ мѣри брáшно, до дѐ воскиснà сúчко то.

34 Тїа сúчки те говóреше Ісꙋсъ съ прúтчи на нарóди те, а безъ прúтча нúщо имъ не говóреше:

35 За да се исполни рéчено то презъ прорóкатъ, кóйто говóри: ще да ѿвóримъ въ прúтчи оустà та си: и ще да извáдимъ ѻны́ѧ, що са скры́ены ѿ создáнїе то на-свѣтѫтъ.

36 Тогáва ѿставѝ нарóды те Ісꙋсъ, и дойдѐ въ кѫщи: и ѿидóха при нéго оученúцы те мꙋ, и рéкоха мꙋ: истолкꙋвай ни прúтча та на-кѫкóлѣ то на-нúва та.

37 А тóй ѿговорѝ, и рéче имъ: ѻнзи що є сѣáлъ добрò то сѣме, єсть Сы́нъ человѣческїй:

38 А нúва та є свѣтò, а

добро̀ то сѣ́ме, тїа са сыновѐ те на-царство то: а̂ кѫко́лѣ те са сыновѐ те на-ѧ8ка́выа:

39 А̂ д8шма́нино, що̀то ги є̂ посѣ́алъ, є̂сть дїа́воло: А̂ жа́тва та є̂ скончанїе то насвѣтѫтъ: а̂ жатва́ре те са А̂ггли те.

40 Каквото про́чее соби́ратъ кѫко́лѣ то, и̂ и̂згорѧ8ватъ ги сосъ ѻ̂гнь: та́кѡ ще да бѫде и̂ въ скончанїе то на-то́м вѣ́къ.

41 Ще пра́ти Сы́нъ человѣ́ческїй 'А̂ггли те свой, и̂ ще собера́тъ ѿ царство то м8 си́чки те соблазны, и̂ ѻ̂ны́а що̀то стрѧ8ватъ беззако́нїе:

42 И ще да ги фѫрлатъ въ пѣ́щь ѻ̂гненна: та́мѡ ще да бѫде пла́чь и̂ скѫрца́нїе со зѫбѝ те.

43 Тога́ва пра́ведни те ще да се просвѣ́татъ като слѫнце то, въ царство то на-Ѻтца̀ и̂мъ. Ко́йто и̂ма оу̂ши да слѧ8ша, не́ка слѧ8ша.

44 Па́къ прили́ча царство то небе́сно на сокро́вище, коѐто є̂ скры́ено въ ни́ва та, коѐто като го найдѐ человѣ́ко скры́ го, и̂ ѿ ра́дость та си ѿи́ва, и̂ прода́ва си си́чко то що и̂ма, и̂ к8пѧ́ва ни́ва та ѻ̂на́.

45 Па́ки прили́ча царство то небе́сно на человѣ́къ тѫрго́вецъ, ко́йто тра́си добры̀ ви́сери:

46 Ко́йто, като намерѝ є̂ди́нъ много цѣ́ненъ ви́серъ ѿи́де и̂ прода́де си си́чко то що̀то и̂маше, и̂ к8пѝ го.

47 Па́ки прили́ча царство то небе́сно на не́водъ (мре́жа), ко́йто бы́дѐ фѫрленъ въ морѐ то, и̂ собра̀ ѿ се́каковъ ро́дъ (ры́бы).

48 Ко́йто като се напѫлни́, и̂звле́коха го на кра́йатъ, и̂ като сѣдна́ха и̂збра́ха добры̀ те въ сѫдове, а̂ ло́шы те и̂сфѫрли́ха вѫнъ.

49 Така̀ ще да бѫде и̂ въ скончанїе то на свѣтѫтъ: ще и̂зле́знатъ А̂ггли те, и̂ ще да ѿлѫчатъ злы̀ те ѿ пра́ведни те:

50 И ще да ги фѫрлатъ въ пе́щь ѻ̂гненна: та́мѡ ще да бѫде пла́чъ и̂ скѫрца́нїе со зѫбѝ те.

51 Ре́че и̂мъ 'Іисѹсъ: разѹмѣ́хте ли тїа си́чки те; ре́коха м8: є̂й Го́споди.

52 А̂ то́й и̂мъ ре́че: заради̇̀ това̀ се́кой книжо́вникъ, ко́йто се є̂ наѹ́чилъ на царство то небе́сно, подо́бенъ є̂ на человѣ́къ домови́тъ, ко́йто и̂зно́си ѿ скры́шница та си и̂ ве́тхи те и̂ но́вы те.

53 И бы́дѐ като свѫршѝ 'Іисѹсъ тїа при́тчи, прейдѐ ѿ та́мѡ.

54 И като дойдѐ въ ѻ̂те́чество то си, оу̂че́ше ги въ соко́ратъ и̂мъ: що̀то се чѹ́деха, и̂ гово́реха: ѿ дѐ є̂ на того́ва та́ѧ премѹ́дрость, и̂ тїа си́лы;

55 Не є҆ ли тоѧ древодѣлскїо сынъ; не выкатъ ли майка мꙋ Марїамъ, и҆ братїѧ та мꙋ Ꙗкѡвъ, и҆ Ꙗсїй, и҆ Сїмѡнъ, и҆ Ꙗꙋда;

56 И сестры̀ те мꙋ не сѧ̀ ли сѝчки те въ насъ; ѿ гдѣ мꙋ дойдо́ха про́чее тїѧ сѝчки те:

57 И҆ соблазнѧ́ваха се за не́го. И҆ Ꙗисꙋсъ и҆мъ ре́че: не є҆ проро́къ безче́стенъ, то́кмѡ въ ѻ҆те́чество то си, и҆ въ кѫ́ща та си.

58 И не сотворѝ та́мѡ мно́го си́лы за невѣ́рствїе то и҆мъ.

ГЛАВА ДІ҃

ВЪ ѻ҆новѧ̀ вре́ме ка́то чꙋ̀ Ирѡдъ четверовла́стникъ чꙋдесѧ̀ та Ꙗисꙋсови.

2 Ре́че на слꙋгѝ те си: то́ѧ є҆ Ꙗ҆ѡа́ннъ крестѝтель, то́й воскресна̀ ѿ ме́ртвы те, и҆ затова̀ дѣ́йствꙋватъ си́лы въ не́го.

3 Заѩ̀ Ирѡдъ ка́то фанѧ̀ Ꙗ҆ѡа́нна, вѫрза̀ го и҆ тꙋрѝ го въ темни́ца та, заради̇̀ бра́това та си Фїлїппова та жена̀ Ирѡдїа́да.

4 Заѩо́то мꙋ дꙋ́маше Ꙗ҆ѡа́ннъ: не да́ва зако́нъ да ѧ҆̀ и҆мѧ́шъ:

5 И и҆скаше да го ѹ҆бїе, но ѹ҆боѧ́се ѿ наро́датъ, заѩо́то го и҆мѧ́ха ка́то проро́къ.

6 И҆ кога́то дойде̇̀ денью̀ нарожде́нїе то Ирѡдово, и҆грѧ̀ Ирѡдїа́дина та дѩе́рка на сре́дъ, и҆ ѹ҆годѝ на Ирѡда:

7 Затова̀ съ кле́тва и҆зре́че да и҆ даде̇̀, ѩото пои́ска.

8 И҆ ѻ҆нѧ̀ ка́то была̀ напре́дъ наꙋ́чена ѿ ма́йка си, да́й ми, ре́че, тꙋ́ка на блю́до глава̀ та на-Ꙗ҆ѡа́нна крестѝтелѧ.

9 И ѡ҆скорби́се ца́ро: но заради̇̀ кле́твата, и҆ за ѻ҆ны̀ѧ ѩото седе́ха съ не́го, заповѣ́да̀ да и҆ дада́тъ.

10 И пратѝ та посѣ́коха Ꙗ҆ѡа́нна въ темни́ца та.

11 И доне́соха мꙋ глава̀ та на блю́до, и҆ да́доха ѧ҆̀ на мома̀ та: и҆ ѿне́се ѧ҆̀ на ма́йка си.

12 И пристѫпи́ха ѹ҆чени́цы те Ꙗ҆ѡа́нновы и҆ зема́ха мꙋ тѣ́ло то, и҆ погре́боха го: и҆ ѿидо́ха та каза́ха на Ꙗисꙋ́са.

13 И҆ Ꙗисꙋ́съ, ка́то чꙋ̀ товà, ѿи́де ѿ та́мѡ съ гемі́а на є҆дин̇ѣ̀ въ пꙋ́сто мѣ́сто, но ка́то разꙋмѣ́ха наро́ди те, ѿидо́ха по не́го пѣ́ши ѿ градове̇̀ те.

14 И ка́то и҆зла́зе Ꙗисꙋ́съ, виде̇̀ мно́го наро́дъ, и҆ пожалѝ го, и҆ и҆сцѣлѝ и҆мъ бо́лны те.

15 И҆ кога́то мрѫ́кна̀, пристѫпи́ха ѹ҆чени́цы те мꙋ при не́го, и҆ ре́коха: мѣ́сто то є҆ пꙋ́сто, и҆ мина̀ ве́че вре́ме, ѿпꙋстѝ наро́ды те да и҆датъ въ села̀ та да си кꙋ́патъ хлѣ́бъ.

16 И҆ Ꙗисꙋ́съ и҆мъ ре́че: не тре́бꙋва да и҆датъ: да́йте и҆мъ вы́е да ѧ҆да́тъ.

17 Ѧ ѻні рекоха: ніе немаме тꙋка (повече) токмѡ
петь хлѣба ѝ двѣ рыбы.
18 Ѧ той имъ рече: донесете ми ги тꙋка.
19 И като заповѣда на народи те да сѣднатъ на трева та, зема петь тѣ хлѣба, ѝ двѣ те рыбы, ѝ поглѣдна на небо то, ѝ благослови: ѝ като преломи, даде на оученици те хлѣбовете, а оученици те на народи те.
20 И ꙗдоха сички те, ѝ насытихасе: ѝ собраха артисали те комати дванадесать коша пѫлни.
21 Ѧ ѻніа ѿто ꙗдоха беха до петь хіліады мѫжѣ, ѻсвѣнъ жены те ѝ дѣца та.
22 И абіе понꙋди Іисꙋсъ оученици те си да влезнатъ въ геміа та, ѝ да заминатъ по напредъ ѿдонадъ, доклѣ да ѿпꙋсти народы те.
23 И като ѿпꙋсти народы те, качисе на гора та да се помоли на ѥдинѣ, ѝ като мрѫкна, самъ беше тамѡ.
24 Ѧ геміа та беше посредъ морѣ то, ѝ бѣдствꙋваше ѿ волны те (ѿ далги те): зашото беше противенъ вѣтѫро.
25 И въ четверта та стража на-ношьта, ѿидѣ камто нихъ Іисꙋсъ, ѝ ходеше по морѣ то.
26 И като го видеха оученици те че ходеше по морѣ то, смꙋтихасе ѝ говореха, че ѥ привидѣніе: ѝ ѿ страхъ ѝзвыкаха.
27 Ѧ Іисꙋсъ абіе имъ продꙋма, ѝ рече: дерзайте: азъ самь, не бойтесе.
28 Ѧ Петръ мꙋ ѿговори, ѝ рече: Господи, ако си ты, заповѣдай ми да дойдемъ при тебе по вода та.
29 Ѧ той мꙋ рече: ѥла. И като ѝзлѣзе ѝзъ геміа та Петръ, ходеше по вода та, да йде при Іисꙋса.
30 Но като виде силенъ вѣтръ, оуплашисе: ѝ понеже начна да потѫнꙋва, ѝзвыка, ѝ рече. Господи, спаси ме.
31 И абіе Іисꙋсъ простре рѫка та си, ѝ фана го ѝ рече мꙋ: маловѣре зашо се оусомнѣ;
32 И като влѣзнаха ѻні въ геміа та, престана вѣтѫро.
33 Ѧ ѻніа, ѿто беха въ геміа та, дойдоха ѝ поклонихамꙋсе, ѝ рекоха: воистинꙋ Сынъ Бжій ѥси. И като заминаха, дойдоха въ земла та Геннисаре́ска.
34 И като го позна́ха тамошни те человѣцы, пратиха по сичка та ѻна страна: ѝ принесоха при него сички те болны:
35 И молехамꙋсе токмѡ да сѧ прикоснатъ до полы те надрехи те мꙋ: ѝ колкото се прикоснаха, сички те ѝсцѣлеха.

ГЛАВА ЄІ҃

ТОГА́ВА дойдо́ха при 'Іисꙋ́са кни́жницы те и҆ фарі́сеи те ѿ 'Іерꙋсали́мъ, и҆ ре́коха:

2 Защо̀ оу҆чени́цы те твои̇ престꙋпꙋ́ватъ преда́ніе то на-ста́рцы те; защо́то не сѝ оу҆мы́ватъ рѫцѣ̀ те, кога́то ꙗ҆да́тъ хлѣ́бъ.

3 А҆ то́й ѿговори́, и҆ ре́че и҆мъ: а҆ вы́е защо̀ престꙋпꙋ́вате заповѣ́дь та̀ Бо́жїа за преда́ніе то ва́ше;

4 Защо́то Бг҃ъ є҆ заповѣда́лъ, и҆ ре́клъ: почи́тай ба́ща̀ си, и҆ ма́йка си: и҆ ко́йто зло-сло́ви ба́ща̀ и҆ ма́йка, со сме́рть да оу҆мре.

5 А҆ вы́е гово́рите: защо̀ ко́йто речѐ на ба́ща̀ и҆ на ма́йка: да́ръ є҆ се́коа ве́щь, ѿ ко́то мо́жешъ да се по́лꙋзвашъ ѿ ме́не: и҆ да не почи́та ба́ща̀ си и҆ ма́йка си.

6 И҆ разва́ли́хте заповѣ́дь та̀ Бо́жїа за преда́ніе то ва́ше.

7 Лицемѣ́ри, добрѐ пророчестꙋвà за ва́съ Иса́їа, ко́йто гово́ри:

8 Приближа́ватсе тїа̀ человѣ́цы при ме́не съ оу҆ста̀ та си, и҆ сосъ оу҆стни те ме почи́татъ, а҆ сѫрдцѐ то и҆мъ дале́че ѿстои̇ ѿ ме́не.

9 И҆ напра́здниѡ ме почи́татъ, защо́то оу҆чатъ оу҆ченїа̀, за́повѣди человѣ́чески.

10 И҆ повыка̀ наро́ды те и҆ ре́че и҆мъ: слꙋ́шайте, и҆ разꙋмѣ́йте.

11 Нѐ ѻ҆нова̀, що́то вла́зи въ оу҆ста̀ та, ѿскверна́ва человѣ́ка: но ѻ҆нога̀, що́то и҆зла́зи и҆зъ оу҆ста̀ та, то̀ ѿскверна́ва человѣ́ка.

12 Тога́ва ка́то приближи́ха оу҆чени́цы те мꙋ, ре́коха мꙋ: зна́ешъ ли, че фарі́сеи те ка́то чꙋ́ха сло́во то соблазни́хасе:

13 А҆ то́й и҆мъ ѿговори́, и҆ ре́че: вса́кїй са́дъ кого́то не є҆ насади́лъ Ѻ҆те́цъ мо́й небе́сный, ще да се и҆скорени́.

14 Ѻ҆ставе́те ги, защо́то са слѣ́пи води́тели на-слѣ́пцы̀ те: а҆ ако слѣ́пе́цъ слѣ́пцы̀ во́ди, и҆ два́ма та ще да па́днатъ въ ꙗ҆ма́ та.

15 И҆ ѿговори́ Пе́тръ, и҆ ре́че мꙋ: кажѝ ни та́ѧ при́тча.

16 А҆ 'Іисꙋ́съ и҆мъ ре́че: та і҆о́ще ли сте и҆ вы́е безъ ра́зꙋмъ;

17 'Іо́ще ли не разꙋмѣ́вате, защо̀ се́кое нѣ́що, що́то вла́зи въ оу҆ста̀ та, вмѣща́васе въ коре́матъ, и҆ презъ а҆федрѡ́натъ и҆зла́зи;

18 А҆ ѻ҆ні́а що́то и҆зла́затъ и҆зъ оу҆ста̀ та, ѿ сѫрдцѐ то и҆зла́затъ, и҆ ѻ҆ни̇ ѿскверна́ватъ человѣ́ка.

19 Защо́то ѿ сѫрдцѐ то и҆зла́затъ помышле́нїа зли, оу҆бі́йства, прелюбодѣ́йства, блꙋ́дове, краде́нїе, лжесвидѣ́телства, хꙋлы̀.

20 Тіа са който ѿскверна́ватъ человѣ́ка, а̑ да ꙗ̑дѐ нѣ́кой съ не8мы́ены рѫце, не ѿскверна́ва человѣ́ка.

21 И като и̑злѣ́зе ѿ та́мѡ 'Іисѹ́съ, ѿиде въ страны́ те Тѹ́рски и̑ Сїдѡ́нски.

22 И є̑то є̑дна̀ жена̀ Ханане́йска, ко́ато и̑злѣ́зе ѿ ѻ̑ны́а сѹ́норы, вы́каше м8, и̑ гово́реше: поми́лѹй ме Го́споди, Сы́не Дави́довъ: дѭ́рка та ми злѣ̀ се бѣсн8ва.

23 И̑ то́й не и̑ ѿговори́ сло́во, и̑ като пристѫпи́ха оу̑чени́цы те м8, мо́лѣха го, и̑ гово́реха: и̑спрати̑ а̑ да си и̑де, защо́то вы́ка слѣ́дъ на́съ.

24 И̑ то́й ѿговори́, и̑ ре́че: несамь пра́тенъ, то́кмѡ до ѻ̑вцы́ те загѹ́бены те на-до́мѫтъ 'Ісра́илевъ.

25 И̑ ѻ̑на̀ дойдѐ, и̑ поклони́м8се, и̑ гово́реше: Го́споди, помогни́ ми.

26 И̑ то́й ѿговори́, и̑ ре́че: не є̑ добро̀, да ѿме нѣ́кой хлѣ́бѫтъ на-ча́да та, и̑ да го фѫрли на псе́та та.

27 И̑ ѻ̑на̀ ре́че: вои́стинн8 Го́споди: но и̑ псе́тата ꙗ̑да́тъ ѿ трохи́ те, ко́ито па́датъ ѿ трапе́за та на-господа́ре те и̑мъ.

28 Тога́ва ѿговори́ 'Іисѹ́съ, и̑ ре́че и̑: ѡ̑ же́но, голе́ма ти є̑ вѣ́ра та: не́ка ти бѫ́де каквото и̑скашъ, и̑ и̑сцѣлѣ̀ дѭ́рка и̑ ѿ ѻ̑нзи ча́съ.

29 И прейдѐ ѿ та́мѡ 'Іисѹ́съ, и̑ дойдѐ при морѐ то Галїле́йско: и̑ и̑скачи́се на гора̀ та, и̑ седе́ше та́мѡ:

30 И̑ ѿидо́ха при не́го мно́го наро́ди, ко́ито имаха съ се́бе си хро́мы, слѣ́пы, нѣ́мы, сгѫрчены, и̑ дрѹ́ги мно́го: и̑ фѫрли́ха ги при нозѐ те 'Іисѹ́совы: и̑ и̑сцѣли́ ги.

31 Що́то се чѹ́деха наро́ди те, като гле́деха нѣ́мы те да дѹ́матъ, сгѫрчены те здра́вы, хро́мы те да хо́датъ, и̑ слѣ́пы те да ви́датъ: и̑ прославла́ваха Бо́га 'Ісра́илева.

32 И като повыка̀ 'Іисѹ́съ оу̑чени́цы те си, ре́че и̑мъ: жа́ль ми є̑ за то́а наро́дъ: защо́то три́ дни вече каквѐ сѣда́тъ тѹ́ка при ме́не, и̑ не́матъ що да ꙗ̑да́тъ: а̑ нещѐ ми се да ги пѹ́стнемъ гла́дны, да не бы ѿслабѣ́ли на пѫ́тятъ.

33 И ре́коха м8 оу̑чени́цы те: ѿ гдѣ̀ да ни до́йдатъ то́лкова хлѣ́бове въ пѹстыня̀ та, що́то да се насы́ти то́лко наро́дъ:

34 И ре́че и̑мъ 'Іисѹ́съ: ко́лко хлѣ́бове и̑мате; а̑ ѻ̑ни̑ м8 ре́коха: се́дмь, и̑ ма́лко ры́бицы.

35 И заповѣда̀ на наро́датъ да насе́датъ по земла̀ та.

36 И като земà седмь тѐ хлѣ́бове, и̑ ры́бы те, возда́де хвала̀, и̑ преломи́, и̑ да́де на оу̑чени́цы те си: а̑ оу̑чени́цы те на наро́датъ.

37 И ꙗ̑доха си́чки те, и̑ насыти́хасе: и̑ собра́ха ѿстама́ѧ

те комáты, сéдмь кóшницы пѧлны.

38 Ѝ ѻнія, щото ѩдоха, бéха чéтыри хілѧды мѹжїе, ѻсвѣнь жены, и дѣцà.

39 И като ѿпѹстнà нарóды те, влѣзе въ гемія та: и ѿйде въ Магдалúнски те сýноры.

ГЛАВА SI.

Ѝ ДОЙДÓХА при нéго Фарїсéи те и саддѹкéи те, кóйто го йскѹшáваха, и йскаха ѿ нéгѡ да имъ покáже знáменїе ѿ небò то.

2 Ѝ 'Іисѹсъ ѿговорѝ, и рéче имъ: когáто мрѧкнѹва, говóрите, ѩсно ще да бѧде: защóто се червенѣе небò то.

3 И во оутрина (говóрите) днéсь ще да ѥ зимà, защóто се червенѣе и заóблачѹва небò то. Лицемѣри, лицѐ то на-небò то знáете да разсѹждáвате, а знáменїа та на-времена̀ та не мóжете да разсѹдите;

4 Рóдъ лѹкáвый и прелюбодѣйный знáменїе трáси, и знáменїе не щѐ да мѹ се дадѐ, тóкмѡ знáменїе то на-'Іѡ́на пророка, и ѿставѝ ги и ѿйде си.

5 И като заминáха оучени́цы те мѹ ѻдонáдъ, забравúха да зéматъ хлѣбове.

6 Ѝ 'Іисѹсъ имъ рéче: глéдайте хѹбавѡ, и чѹвайтесе ѿ квасѧтъ фарїсéйскїй и саддѹкéйскїй.

7 Ѝ ѻнѝ размышлáваха въ сéбеси, и говóреха: че хлѣбове не зéхме.

8 Ѝ като разѹмѣ̀ товà 'Іисѹсъ, рéче имъ: защò мы́слите въ сéбе си, ѿ маловѣ́ри, че нестѐ земáли хлѣбове;

9 'Іóще ли не разѹмѣ́вате, нито пóмните петь тѐ хілѧды, и кóлко кошóве земáхте;

10 Нито седмь тѐ хлѣбове на-четыри тѐ хілѧды, и кóлко кóшницы зéхте;

11 Каквѡ̀ не разѹмѣ́вате защò не ви рéкохъ за хлѣбатъ, но да се вáрдите ѿ квасѧтъ фарїсéйскїй и саддѹкéйскїй;

12 Тогáва разѹмѣ́ха, защò не имъ рéче да се вардатъ ѿ хлѣбныатъ квáсъ, но ѿ оучéнїе то фарїсéйско и саддѹкéйско.

13 Ѝ когáто дойдѐ 'Іисѹсъ во страны̀ те на-Кесарія та Фїлíппова, пы́таше оучени́цы те си, и говóреше: когò ме говóратъ человѣ́цы те да сáмь ѧзъ, Сы́нъ человѣ́ческїй;

14 Ѝ ѻнѝ мѹ рéкоха: ѥднѝ говóратъ защò си 'Іѡáннъ крестúтель: Ѝ дрѹги Илїà, а дрѹги 'Іеремія: ѝлѝ ѥдúнъ ѿ прорóцы те.

15 Рéче имъ: а вы̀ когò ме говорите да сáмь;

16 И ѿговорѝ Сімѡнъ Пéтръ, и рéче: ты̀ си Хрїстóсъ, Сы́нъ на-Бг҃а живáгѡ.

17 И ѿговорѝ 'Іисѹсъ, и рéче мѹ: блажéнъ си Сімѡне сы́не 'Іѡ́нинъ, защóто плóть и кровь

не тѝ ꙗвѝ товà, но Ѻ҃ц҃ъ мо́й
ко́йто є҆ на небесà та.
18 И ѧ҆зъ ти дꙋ́мамъ: защѐ
си ты̀ ка́мень, и҆ на то́ѧ ка́мень
ще да согра́димъ це́рква та
мо́ѧ, и҆ братà та а҆́дови, не щѧ́тъ
да и҆ надвѝѧтъ.
19 И ще да ти да́мъ ключо́ве
те на-ца́рство то небе́сно: и҆
що́то вѫ́рже́шъ на землѧ̀ та,
ще да бѫ́де вѫ́рзано и҆ на не-
бесà та: а҆ що́то разве́рже́шъ
на землѧ̀ та, ще да бѫ́де раз-
вѫ́рзано и҆ на небесà та.
20 Тогà́ва запретѝ І҆и҃сꙋ́съ
на ѹ҆чени́цы те си, да не ка́зꙋ-
ватъ ни́комꙋ, защѐ той є҆ І҆и-
сꙋ́съ Хрїсто́съ.
21 Ѿ тогà́ва фанà да ка́зꙋва
на ѹ҆чени́цы те си, защѐ тре́-
бꙋва да йде во І҆ерꙋсалѝмъ, и҆
да постра́да мно́гѡ ѿ ста́рцы
те, и҆ а҆рхїере́и те, и҆ ѿ книжо́в-
ницы те, и҆ да го ѹ҆бїѧтъ, и҆
въ тре́тїѧтъ де́нь да воскре́сне.
22 И҆ земà го Пе́тръ на
странà, и҆ начнà да мꙋ̀ запре-
щѧ́ва, и҆ да гово́ри: пожалѝ се́бе
си Го́споди, данѐ да ти не
бѫ́де товà.
23 А҆ то́й се ѡ҆бѫ́рнà, и҆ ре́че на
Петрà: и҆дѝ задъ ме́не сатанѐ,
па́кость ми си: защо́то не
мы̀слишъ Бо́жественны те (ра́-
боты), но человѣ́чески те.
24 Тогà́ва І҆и҃сꙋ́съ ре́че на
ѹ҆чени́цы те си: ко́йто йска да
до́йде слѣ́дъ ме́не, да се ѿречѐ
ѿ се́беси, и҆ да зе́ме кржстатъ
си, и҆ да послѣ́дꙋва по ме́не.
25 Защо́то, ко́йто йска да
спасе́ дꙋшà та си, ще да ѧ҆ за-
гꙋ́би: а҆ ко́йто ѧ҆ загꙋ́би заради̇
ме́не, ще да ѧ҆ на́йде.
26 Защо́то каквà по́лза йма
человѣ́къ, а҆ко си́чкїатъ свѣ́тъ
придобїе, а҆ дꙋшà та си загꙋ́би;
27 Илѝ що щѐ дадѐ чело-
вѣ́къ размѣ́на за дꙋшà та си;
защо́то Сы̀нъ человѣ́ческїй ще
да до́йде со сла́ва та на Ѻ҃тцà
своегѡ̀, сосъ А҆́ггелы те си: и҆
тогà́ва ще запла́ти се́комꙋ спо-
ре́дъ дѣлà та мꙋ.
28 Истина ви гово́римъ: за-
щѐ йма нѣ́кои ѿ тїѧ, що то
стоѧ́тъ тꙋ́ка, ко́йто не щѧ́тъ
да вкꙋ́сатъ сме́рть, доклѐ не
ви́датъ Сы̀на человѣ́ческаго,
че йде въ ца́рство то си.

ГЛАВѦ ЗІ.

И҆ ПО ше́сть днѝ по́слѣ земà
І҆исꙋ́съ Петрà, и҆ І҆а́кѡва, и҆
І҆ѡа́нна бра́та мꙋ: и҆ покачѝ
ги на высо́ка горà на є҆динѣ̀.
2 И преѡбразѝсе пре́дъ ни́хъ:
и҆ просвѣтѝ мꙋ се лицѐ то като
со́лнце то: а҆ дре́хи те мꙋ бы-
до́ха бѣ́лы като свѣ́тъ.
3 И є҆́то, ꙗвѝхаимсе Мѡѷсе́й
и҆ Илїà, и҆ разгова́рахасе съ
не́го.
4 И ѿговорѝ Пе́тръ, и҆ ре́че
на І҆исꙋ́са: Го́споди, добрѐ ни
є҆ да сме тꙋ́ка: а҆́ко щѐ́шъ да
напра́виме тꙋ́ка трѝ колы̀бы,
є҆дна̀ за те́бе, и҆ є҆дна̀ за Мѡѷ-
се́а, и҆ є҆дна̀ за Илїà.

5 Като ѝще дꙋ́маше то́й, є҆́то ѻ҆́блакъ свѣ́телъ ги покры́, и҆ а҆́вїе чꙋ́се гла́съ и҆́зъ ѻ҆́блакатъ ко́йто гово́реше: то́а є҆ Сы́нъ мо́й возлю́бленный, въ кого́то благоволи́хъ, не́го слꙋ́шайте.

6 И като чꙋ́ха това̀ ᲂу҆чени́цы те, падна́ха на лица̀ та си, и҆ ᲂу҆боѧ́хасе мно́гѡ.

7 И пристѫпѝ ’Іисꙋ́съ, и҆ фана̀ ги, и҆ ре́че: стане́те и҆ не бо́йтесе.

8 И като си вдигна́ха ѻ҆́чи те, не виде́ха ни́кого, то́кмѡ самагѡ̀ ’Іисꙋ́са.

9 И като сла́зеха ѿ гора̀ та, заповѣда̀ и҆́мъ ’Іисꙋ́съ, и҆ ре́че: ни́комꙋ да не ка́жете това̀ видѣ́нїе, доклѐ Сы́нъ человѣ́ческїй ѿ ме́ртвы те не воскре́сне.

10 И попыта́ха го ᲂу҆чени́цы те мꙋ, и҆ ре́коха: защѐ про́чее гово́ратъ книжо́вницы те, че Илїа̀ тре́бꙋва да до́йде по̀ напре́дъ;

11 Ѿговори́ ’Іисꙋ́съ, и҆ ре́че и҆́мъ: вои́стиннꙋ Илїа̀ ще прїи́де по̀ напре́дъ, и҆ ще да наре́ди си́чко то.

12 Но ка́зꙋвамъ ви, защѐ Илїа̀ вече дойдѐ, и҆ не позна́ха го, но направи́ха мꙋ какво́то ще́ѧха, та́кѡ и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй ще да постра́да ѿ ни́хъ.

13 Тога́ва разꙋмѣ́ха ᲂу҆чени́цы те чѐ за ’Іѡа́нна крести́тела и҆́мъ ре́че.

14 И като дойдо́ха ѻ҆́ни прѝ наро́датъ, приближѝ є҆ди́нъ человѣ́къ при ’Іисꙋ́са, ко́йто мꙋ се кла́нѧше.

15 И дꙋ́маше: Го́споди, поми́лꙋй сы́на моего̀, защо́то на но́вы мѣ́сѧцы се бѣснꙋ́ва, и҆ злѣ̀ стра́да: и҆ мно́го пѫти па́да въ ѻ҆́гньатъ, и҆ мно́го пѫти въ вода̀ та.

16 И приве́дохъ го при ᲂу҆чени́цы те твои́, и҆ не мого́ха да го и҆сцѣла́тъ:

17 И ѿговори́ ’Іисꙋ́съ, и҆ ре́че: ѿ ро́де невѣ́рный, и҆ развраще́нный, до кога̀ ще бѫдемъ съ ва́съ; до кога̀ ще вы тѫрпи́мъ; доведе́те ми го тꙋ́ка.

18 И запрети́ ’Іисꙋ́съ на бѣ́сатъ, и҆ а҆́вїе и҆злѣ́зе и҆́зъ не́гѡ, и҆ ѡ҆здравѣ̀ момчѐ то ѿ ѻ҆́ный ча́съ.

19 Тога́ва пристѫпи́ха ᲂу҆чени́цы те при ’Іисꙋ́са, и҆ ре́коха мꙋ: защѐ ні́е не можѐхме да го и҆зго́ниме;

20 И҆ ’Іисꙋ́съ и҆́мъ ре́че: за ва́ше то невѣ́рствїе. Защо́то и҆́стина ви гово́римъ: а҆́ко и҆́мате вѣ́ра ко́лко то сїна́пово то зѫрно, ще да рече́те на та́ѧ гора́, премести́ се ѿ тꙋ́ка та́мѡ, и҆ ще да се преме́сти: и҆ ни́коѧ ве́щь не щѐ да ви бѫде невозмо́жна.

21 И҆ то́а ро́дъ дрꙋ́го ѩ҆́че не и҆зла́зи, то́кмѡ съ моли́тва и҆ по́стъ.

22 И като живе́еха ѻ҆́ни ѝ́ще въ Галїле́а, ре́че и҆́мъ ’Іисꙋ́съ: Сы́нъ человѣ́ческїй ще да

бѫде предаденъ въ рѫцѣ те на-человѣцы те.

23 И ще да го оубіѧтъ, и въ третїатъ день ще да воскресне, и ѡскорбихасе многѡ.

24 И когато дойдоха въ Капернаѹмъ, пристѫпиха при Петрà, ѻніѧ щото собираха дїдрахмы те, и рекоха: вашїо оучитель не ще ли да плати дїдрахмы те; рече имъ Петръ, ѥй (ще плати).

25 И когато влѣзе въ кѫщи, преварѝ го Іисѹсъ, и рече мѹ: що тѝ се чини Сімѡне; царове те земни ѿ кой зематъ даноцы; ѝлѝ кинсонъ; ѿ свой те ли сынове, ѝлѝ ѿ чѹжды те;

26 Рече мѹ Петръ: ѿ чѹжды те, рече мѹ Іисѹсъ: свободни са прочее сыновѣ те.

27 Но да ги не соблазниме, ѝдѝ на морѣ то, и фѫрлѝ вѫдица та, и перва та рыба, щото оуловишъ, земѝ, и ѿворѝ оустà та ѝ, и ще да намеришъ ѥдинъ статиръ: него земѝ, и дай имъ го за мене, и за себе.

ГЛАВА ИГ.

ВЪ ѻный часъ приближиха оученицы те при Іисѹса, и рекоха: кой ли ѥ ѿ насъ по големъ въ царство то небесно;

2 И като повыкà Іисѹсъ ѥднò дѣтенце, тѹрѝ го средъ нихъ, и рече:

3 Истина ви говоримъ, ако се не ѡбѫрнете, и бѫдете като дѣцà та, не ще да влѣзнете въ царство то небесно.

4 Който прочее се смири като товà дѣтенце, той ѥ по големъ въ царство то небесно:

5 И който прїиме ѥднò такова дѣтенце въ моѐ то име, мене прїима.

6 Който ѻкаче соблазни ѥдного ѿ малы те тїа който вѣрѹватъ въ мене, по добрѣ ѥ за него, да се ѡбѣси камень воденичанъ на шїа та мѹ, и да потѫне въ дѫлбочинà та морска.

7 Горко на свѣтѫтъ ѿ соблазны те, защото трѣбѹва да дойдатъ соблазни те: но (тешко ѝ) горко на ѻногова человѣка, чрезъ когото приходи соблазнѣнїе то.

8 И ако те соблазнава рѹкà та ти ѝлѝ ногà та ти, ѿсѣчѝ ги, и фѫрлѝ ѿ себе си: по добрѣ ти ѥ да влѣзешъ въ животатъ хромъ, ѝлѝ сакатъ, нежели да ймашъ двѣ рѫце, и двѣ нозѣ, и да бѫдешъ фѫрленъ во вѣчный ѻгнь.

9 И ако ѻко то ти те соблазнава, ѝзвадѝ го и фѫрлѝ ѿ себе си; по доврѣ ти ѥ да влѣзнешъ съ ѥднò ѻко въ животъ, нежели да ймашъ двѣ ѻчи, и да бѫдешъ фѫрленъ въ геенна та ѻгненна.

10 Гледайте, да не презрите нѣкого ѿ тїа малки те: защото ви говоримъ, че Аггли те тѣхни всегдà гледатъ ма

небесà та лицѐ то на-Ѡтцà моегѡ̀ небéснагѡ.

11 Защóто Сы́нъ человѣ́ческій дойдé да намéри и̑ да спасѐ загѹ́бено то.

12 Що ви̑ се чи́ни: а̑ко бы и̑мáлъ нѣ́кой сто̀ ѻ̑вцы, и̑ загѹ́бисе є̑днà ѿ ни́хъ: не щѐ ли да ѡ̑стáви деветдесéте и̑ дéветь, и̑ да и̑де по планины̀ те да тѫрси загѹ́бена та;

13 И а̑ко се слѹ́чи да а̑ намéри, и̑стина ви дѹ́мамъ, защò по̀ мнóго се рáдѹва на нéа, нéжели на деветдесéте и̑ дéветь не загѹ́бены те.

14 Тáко не є̑ вóла предъ вáшїатъ Ѡтéцъ небéсный, да се загѹ́би є̑ди́нъ ѿ мáлки те тїа̑.

15 И а̑ко ти согрѣ́ши брáтъ твóй, и̑дѝ и̑ ѡ̑бличѝ го помéждѹ тéбе и̑ нéго самагò: а̑ко те послѹ́ша, придоби́лъ си брáта твоегò:

16 Ѧ̑ко ли те не послѹ́ша, земѝ съ сéбе си ї̑ѡще є̑дногò и̑лѝ двáма: за да се подтвердѝ всáко слóво при ѹ̑стà та надвáма и̑лѝ на-три́ма свидѣ́тели.

17 Ѧ̑ко ли не послѹ́ша и̑ ни́хъ, кажѝ на цéрква та: и̑ а̑ко не послѹ́ша и̑ цéрква та, и̑май го като за ѩзы́чникъ и̑ мытáрь.

18 Вои́стинѹ ви говóримъ: що̀то вѫрже́те на землà та, вѫ́рзано ще да бѫ́де и̑ на небò то: и̑ що̀то развѫрже́те на землà та, разве́рзано ще да бѫ́де и̑ на небò то.

19 Пáки ви говóримъ: защò а̑ко двáма ѿ вáсъ се согла́сатъ на землà та за сéкое (добрò) нѣ́що, коéто бы проси́ли, ще да и̑мъ бѫ́де ѿ Ѡ̑цà моегѡ̀, кóйто є̑ на небесà та.

20 Защóто дéкато са двáма и̑лѝ три́ма сóбрани въ моѐ то и̑ме, тáмѡ сáмь (и̑ а̑зъ) по срéдъ ни́хъ.

21 Тогáва пристѫпѝ при нéго Пéтръ, и̑ рéче: Гóсподи, кóлко пѹ́ти, а̑ко ми согрѣ́шѝ брáтъ мóй, да мѹ́ прóстимъ; до сéдмь пѫ́ти ли;

22 Рéче мѹ́ Ї̑исѹ́съ: не говóримъ ти до сéдмь пѫ́ти, но до седмдесѐ пѫ́ти, по сéдмь.

23 Тогѡ̀ рáди подóбно є̑ цáрство то небéсно на є̑ди́нъ человѣ́къ цáрь, кóйто поискà да се потакмѝ со слѹ́гѝ те си.

24 И когáто фанà да прáви хесáпь, привéдоха мѹ́ є̑дногò длѫжни́ка, кóйто мѹ́ бéше длѫ́женъ дéсеть хїлѧ̑ды талáнта.

25 И понéже нéмаше да ги и̑спла́ти, заповѣ́дà господáро мѹ́ да продадáтъ и̑ нéго, и̑ женà та мѹ́, и̑ чáда та мѹ́, и̑ си́чко що̀то и̑мáше, и̑ да плáти длѫ́жно то.

26 Паднà прóчее слѹ́гà та ѻ̑ный и̑ клáнѧше мѹ́ се, и̑ говóреше: господи́не, потерпѝ на мéне, и̑ си́чко то ще да ти и̑спла́тимъ.

27 И ѹ̑милостиви́се гос-

подáро на-ѻногóва слѹгà, и̂ пѹстнà го, и̂ прости̂ мѹ сѝчко то, ѿто бѣше длѫженъ.

28 И като и̂злѣзе ѻ̂ный слѹгà, намерѝ є̂дного ѿ дрѹжѝна та си кóйто мѹ бѣше длѫженъ стò пѣнязи, и̂ като го фанà дáбеше го, и̂ говóреше: платѝ ми, ѿто ми си длѫженъ.

29 Паднà прóчее дрѹгáро мѹ на нозѣ̀ те мѹ, и̂ мóлеше мѹ се, и̂ дѹмаше: потѫрпѝ на мéне мáло, и̂ ще ти и̂сплáтимъ сѝчко то.

30 А̂ тóй не щéше: но ѿвéде (го) и̂ тѹрѝ го въ темнѝца та, доклѐ да и̂сплáти длѫжно то.

31 И като видéха дрѹгáре те мѹ ѻ̂новà (що то се оу̂чинѝ), сожалѝ и̂мъ се мнóгѡ, и̂ дойдóха та приказáха на господáратъ сѝчко то по тѫнко.

32 Тогáва го повыкà господáро мѹ, и̂ рéче мѹ: рáбе лѹкáвый, сѝчка та длѫжнинà ти простѝхъ, защóто ме оу̂молѝ:

33 Не трéбѹваше ли и̂ тѝ да пожáлишъ дрѹгáратъ си, каквóто те пожалѝхъ и̂ áзъ;

34 И разгнѣвáсе господáро мѹ, и̂ предáде го на мѹчѝтели те, до гдѣ̀ да плáти сѝчка та си длѫжнинà.

35 Тáкѡ и̂ Ѡтéцъ мóй небéсный ще да напрáви вáмъ, áко не прóстите сéкой ѿ сѫрдцѐ то си на брáта своегò согрѣшéнїа та тѣ̀хни.

ГЛАВА ѳі.

И̂ БЫДѢ̀ като свѫршѝ Ѝсѹсъ тїа словесà, прейдѐ ѿ Галїлéа, и̂ дойдѐ въ сѹ̂норы те Ѝѹдéйски, ѻ̂донáдъ Ѝордáна.

2 И послѣдовáха по нéго мнóго нарóди, и̂ и̂сцѣлѝ ги тáмѡ.

3 И̂ приближѝхасе при нéго фарїсéи те и̂ и̂скѹшáваха го, и̂ дѹмаха мѹ: да ли мóже да ѿстáви человѣ̀къ женà та си за сéкаква причѝна;

4 И̂ тóй ѿговорѝ, и̂ рéче и̂мъ: не стѐ ли четáли, защò ѻ̂нзи що то є̂ сотворѝлъ человѣ̀цы те и̂зъ пéрво, сотворѝлъ ги є̂ мѹжескїй пóлъ и̂ жéнскїй:

5 И рéче: затовà ще да ѿстáви человѣ̀къ бащà си и̂ мáйка си, и̂ ще да се собéре со женà та си, и̂ ще да бѫдатъ въ є̂днà плóть двáма та.

6 Що несà вече двà, но плóть є̂днà. Ѻ̂новà прóчее, що є̂ Бóгъ соединѝлъ, человѣ̀къ да го не раздѣлáва.

7 Рéкоха мѹ: а̂ защò Мѡѷсéй заповѣдà да дáва мѫжò книга разпѹстна, и̂ да а̂ ѿстáвѧ;

8 Рéче и̂мъ: защò Мѡѷсéй по вáше то жестокосéрдїе ви заповѣдà да си ѿстáвате жены̀ те, а̂ ѿ начáло то не є̂ было̀ тáкѡ.

9 Но áзъ ви говóримъ: защò кóйто ѿстáви женà та си безъ причѝна блѹ̂дна и̂ ѿжéнисе за дрѹга, прелюбодѣйствѹва, и̂

кóйто зéме ѿстáвена женà, прелюбодѣйствꙋва.

10 Рéкоха мꙋ оучени́цы те мꙋ: ѧ҆ко є҆ такáва причи́на та на-человѣ́ка со женà та мꙋ, пò добрѐ є҆ да се не жéни.

11 И҆ тóй и҆мъ рéче: товà слóво не мóжатъ си́чки те да го вмѣстатъ, но ѻ҆нїѧ, на кóйто є҆ дáдено.

12 Зашóто и҆ма скопцы̀ кóйто тáко са се роди́ли ѿ оутрóба та мáйчина си: и҆ и҆ма скопцы̀, кóйто ѿ человѣ́цы те са се скопи́ли: и҆ и҆ма скопцы̀, кóйто сáми са се скопи́ли заради̇̀ цáрство то небéсно, кóйто мóже да вмѣсти̇̀, да вмѣсти̇̀.

13 Тогáва мꙋ довéдоха мáлки дѣчи́ца, да си тꙋ́ри рѫцѐ те на ни́хъ, и҆ да се помóли, а҆ оучени́цы те и҆мъ запрети́ха.

14 А҆ І҆исꙋ́съ и҆мъ рéче: ѿставéте дѣцà та, и҆ не и҆мъ возбранáвайте да дóйдатъ при мéне: зашóто на таки́ва є҆ цáрство то небéсно.

15 И҆ като тꙋрѝ рѫцѐ те си на ни́хъ, ѿи́де ѿ тáмѡ.

16 И҆ є҆то є҆ди́нъ нѣ́кой си дойдѐ, и҆ рéче мꙋ: Оучи́телю благі́й, каквò добрò да напрáвимъ, да и҆мамъ живóтъ вѣ́чный;

17 А҆ тóй мꙋ рéче: що ме дꙋ́машъ блáгъ; ни́кой не є҆ блáгъ, тóкмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ. но а҆ко и҆скашъ да влѣ́знешъ въ живóтатъ, сохранѝ зáповѣди те.

18 Рéче мꙋ: кой̀: а҆ І҆исꙋ́съ рéче: си́рѣчь: да не оубі́ешъ: да не прелюбодѣйствꙋ́вашъ: да не оукрáднешъ: да не лжесвидѣтелствꙋ́вашъ:

19 Почи́тай баща́ си и҆ мáйка си: и҆, да ѻ҆бы́чашъ сосѣ́да си като самогò сéбе си.

20 Рéче мꙋ ѻ҆́ный ю҆́ноша: ті́ѧ си́чки те самь сохрани́лъ ѿ младость тà си, що ми̇̀ не дости́га і҆óще;

21 Рéче мꙋ І҆исꙋ́съ: а҆ко и҆скашъ да бꙋ́деши совершéнъ, и҆ди̇̀ продáй си́чко, що и҆машъ, и҆ раздáй го на сиромáси те, и҆ ще да и҆машъ богáтство скры́ено на небò то: и҆ є҆ла слѣ́дъ мéне.

22 И҆ като чꙋ̀ ю҆́ноша та товà слóво, ѿи́де си печáленъ: зашóто и҆мáше мнóго и҆мáнѣ.

23 А҆ І҆исꙋ́съ рéче на оучени́цы те си: и҆́стина ви говóримъ, зашо мѫ́чнѡ ще да влѣ́зне богáтъ въ цáрство то небéсно.

24 И҆ пáки ви дꙋ́мамъ: пò лéстнѡ є҆ гемі́йско то вѫ́же да прóйде презъ и҆глéни оуши, нéжели богáтыо да влѣ́зе въ цáрство то Бóжїе.

25 И҆ като чꙋ́ха товà оучени́цы те мꙋ, почꙋди́хасе мнóгѡ, и҆ рéкоха: кóй прóчее мóже да се спасѐ;

26 И҆ поглѣднà ги І҆исꙋ́съ, и҆ рéче и҆мъ: ѿ человѣ́цы те товà не є҆ возмóжно, а҆ ѿ Бг҃а си́чко є҆ возмóжно.

27 Тогáва ѿговорѝ Пéтръ,

и рече мѹ: ѥто нїе ѿставихме сичко, и пойдохме по тебе: що ще прочее да ни бѫде;

28 Ѧ Ісѹсъ имъ рече: истина ви дѹмамъ: що вые, които сте пошли по мене, въ второ то пришествїе когато седне Сынъ человѣческїй на престолатъ на-слава та си, ще да седнете и вые на двана́десѧть престолы, да сѹдите двана́десете колѣна Ісраилеви.

29 И секой, който ѿстави кѫща, или братїа, или сестры, или баща, или майка, или жена или чада, или нивы, заради моѐ то име, стократнѡ ще да ги восприйме, и животъ вѣчный ще да наслѣди.

30 И мнозина первы ще да бѫдатъ послѣдни, а послѣдни те первы.

ГЛАВА К.

ЗАЩОТО прилича царство то небесно на ѥдинъ человѣкъ домовитъ, който ѥ излѣзналъ многѡ рано, да нафаща работницы за лозѣ то си.

2 И като согласи съ работницы те по пѣнѧзь на день прати ги въ лозѣ то си.

3 И излѣзе въ третїатъ часъ, и видѐ дрѹги, които стоеха на пазаратъ праздни.

4 И рече имъ: идете и вые въ лозѣ то ми: и що бѫде праведно ще да ви заплатимъ, и они ѿидоха.

5 Паки излѣзе въ шестыатъ и въ девѧтыатъ часъ, и направи подобнѡ.

6 И излѣзе и въ ѥдинадесѧтыатъ часъ, и намери и дрѹги, които стоеха праздни, и рече имъ: защо стоите тѹка вездѣ́нь праздни;

7 Рекоха мѹ: защото никой не ны оцани, и рече имъ: идете и вые въ лозѣ то ми, и що то ѥ праведно, ще да земете.

8 И когато се мрѫкна, рече господаро на-лозѣ то на настойникатъ си: повыкай работницы те, и плати имъ, като начнешъ ѿ послѣдны те до первы те.

9 И дойдоха они, които беха ѿишли въ ѥдинадесѧтыатъ часъ, и земаха по пѣнѧзь.

10 Ѧ като дойдоха первы те мыслеха, защо ще да зематъ по много, и земаха и они по пѣнѧзь.

11 И като го земаха мѹрмореха противѹ господаратъ,

12 И говореха: защо тїа послѣдни те токмѡ ѥдинъ часъ поработиха, и направилъ си ги равны съ насъ който истеглихме сичка та тегота дневна, и горещина та.

13 Ѧ той ѿговори, и рече на ѥдного ѿ нихъ: прїателю, не ти стрѹвамъ неправда: не пазари ли съ мене за ѥдинъ пѣнѧзь;

14 Земѝ си своѐ то, и҆ и҆дѝ
си: и҆скамъ да да́мъ и҆ на то-
го́ва послѣ́дныатъ, каквото и҆
тѣ́бе.
15 Илѝ не́мамъ вла́сть да
напра́вимъ, що́то и҆скамъ въ
своѐ то си не́що; и҆лѝ є҆ ѻ҆ко̀
то ти лꙋка́во, защо́то самь
а҆зъ благъ;
16 Та́кѡ ще да бѫдатъ по-
слѣ́дни те пе́рви: а҆ пе́рви те
послѣ́дни: защо́то мнозѝна са
вы́кани, а҆ ма́лко са и҆збра́нни.
17 И҆ като се воска́чꙋваше
'Іисꙋ́съ во 'Іерꙋсалѝмъ, земà
двана́десете оу҆чени́цы на стра-
нà на пѫтатъ, и҆ ре́че и҆мъ:
18 Ѻ҆то че се воска́чꙋваме
во 'Іерꙋсалѝмъ, и҆ Сы́нъ чело-
вѣ́ческїй ще да бѫде преда́-
денъ на а҆рхїере́и те, и҆ на
книжо́вницы те, и҆ ще да го
ѡ҆сꙋ́датъ на сме́рть:
19 И҆ ще да го предада́тъ
на ѩзы́цы те на порꙋга́нїе и҆
на распа́тїе: и҆ въ тре́тїатъ
де́нь ще да воскре́сне.
20 Тога́ва пристѫпѝ при не́-
го ма́йка та на-Зеведе́ови те
сы́нове, за̀едно со сыновѐ те
си, коѐто се кла́нѧше, и҆ про́-
сеше нѣ́що ѿ не́го.
21 И҆ 'Іисꙋ́съ и҆ ре́че: що
и҆скашъ; ре́че мꙋ: речѝ, да
сѣ́днатъ тїа́ два́ма та ми
сы́нове, є҆ди́ныо ѿ де́сна та
ти, а҆ дрꙋ́гїо ѿ лѣ́ва та ти
страна̀ въ ца́рство то ти.
22 Ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, и҆ ре́че:
не зна́ете що про́сите; мо́-
жете ли да пїе́те ча́ша та,
коа̀то а҆зъ тре́бꙋва да пїа;
и҆лѝ съ крещѐнїе то, съ коѐто
се а҆зъ кржща́вамъ да се кржс-
тите; ре́коха мꙋ: мо́жеме.
23 И҆ ре́че и҆мъ: ча́ша та
оу҆́бѡ моà ще да и҆спїе́те, и҆
съ крещѐнїе то, съ коѐто се
а҆зъ кржща́вамъ, ще да се кржс-
тите, а҆ да сѣ́днете ѿ де́снѡ
и҆ ѿлѣ́вѡ ми, не є҆ то моѐ
да го да́мъ: но на ѻ҆ны́я на
кои́то є҆ приго́твено ѿ Ѡ҆тцà
моегѡ̀.
24 И҆ катѐ чꙋ́ха (товà) де-
сеть тѐ, разсѫрди́хасе за два́-
ма та бра́тїа.
25 А҆ 'Іисꙋ́съ ги повыка̀ и҆
ре́че и҆мъ: зна́ете, защѐ кна́-
зове те на-ѩзы́цы те господа́р-
ствꙋватъ надъ ни́хъ, и҆
голѣ́ми те властвꙋ́ватъ надъ
ни́хъ.
26 Въ ва́съ ѻ҆ба́че не щѐ да
бѫде та́кѡ: но ко́йто и҆ска
да є҆ голѣ́мъ въ ва́съ, да бѫде
ва́мъ слꙋга̀.
27 И҆ ко́йто и҆ска да є҆ въ ва́съ
пе́рвый, да бѫде вамъ ра́бъ.
28 Каквото Сы́нъ человѣ́-
ческїй не дойдѐ, да мꙋ посла-
гꙋ́ватъ, но да послꙋга́ва,
и҆ да дадѐ дꙋша̀ та си и҆збав-
лѐнїе за мнозѝна.
29 И҆ като и҆зла́зеше то́й ѿ
'Іерїхѡ́на, и҆деха слѣ́дъ не́го
мно́го наро́ди.
30 И҆ є҆то, два́ма слѣ́пцы,
кои́то седе́ха при пѫтатъ, ка-
то чꙋ́ха, че 'Іисꙋ́съ замѝнꙋва,

ѝзвыка́ха, и̂ гово́реха: поми́лѹй ны Го́споди, Сы́не Дави́довъ.

31 А̂ наро́до и̂мъ запреща́ваше да мл҃кнатъ: но о̂ни̂ вы́каха по̀ ꙗ҆́кѡ, и̂ гово́реха: поми́лѹй ны Го́споди, Сы́не Дави́довъ.

32 И запре́се Ї҆исѹ́съ, и̂ повыка̀ ги, и̂ ре́че: що и̂скате да ви ѹ҆чи́нимъ; ре́коха мѹ: Го́споди, да ни се ѿво́ратъ о̂чи̂ те.

33 И пожали̂ ги Ї҆исѹ́съ, и̂ прикосна́се на о̂чи̂ те и̂мъ: и̂ то́а ча́съ прогледна́ха о̂чи̂ те и̂мъ: и̂ ѿидо́ха слѣ́дъ не́го.

ГЛАВА КЯ.

И̂ кога́то приближи́ха при Ї҆ерѹсали́мъ, и̂ дойдо́ха въ Виѳсфагі́а камто гора̀ та Ѳеле́ѡнска, тога́ва Ї҆исѹ́съ прати̂ два́ма ѿ ѹ҆ченицы̀ те си, и̂ ре́че и̂мъ:

2 Иде́те въ село̀ то, що то є̂ сре́щѹ ва́съ, и̂ а҆́бїе ще да наме́рите о̂сли́ца привѫ́рзана, и̂ ждребчѐ съ не́а: ѿвѫрже́те и̂ доведе́те ми ги.

3 И а҆́ко ви речѐ нѣ́кой нѣ́що: ще да рече́те, защо̀ на господа́ратъ и̂мъ тре́бѹватъ: и̂ а҆́бїе ще ги пра́ти.

4 А̂ това̀ си́чко то бы́дѐ, за да се и̂спо́лни ре́чено то презъ проро́катъ, ко́йто гово́ри:

5 Рече́те на дще́рка та Сїѡ́нова, є̂то Ца́рь твой и̂де камъ те́бе кро́токъ, и̂ возсѣ́далъ на о̂сли́ца, и̂ на ждреба́къ сы́нъ подаре́мниковъ.

6 И като ѿидо́ха ѹ҆чени́цы те, направи́ха какво́то и̂мъ заповѣ́да̀ Ї҆исѹ́съ.

7 И дове́доха о̂сли́ца та и̂ ждребчѐ то: и̂ тѹри́ха на ни́хъ дре́хи те си, и̂ качи́се на ни́хъ.

8 А̂ по̀ мно́го то наро́ди пости́лаха дре́хи те си по пѫ́татъ, а̂ дрѹ́ги сѣчѐ́ха вѣ́йки ѿ древеса̀ та, и̂ пости́лаха по пѫ́татъ.

9 А̂ наро́ди те, ко́йто вѫрве́ха предъ не́гѡ, и̂ слѣ́дъ не́гѡ, вы́каха, и̂ гово́реха: ѡ҆са́нна Сы́нѹ Дави́довѹ: благослове́нъ, ко́йто и̂де въ и̂ме то Го́спо́дне: ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.

10 И кога́то влѣ́зе то́й во Ї҆ерѹсали́мъ, потре́сесе си́чкїо гра́дъ, и̂ гово́реше: ко́й є̂ то́а;

11 А̂ наро́ди те дѹ́маха: то́й є̂ Ї҆исѹ́съ проро́къ, ко́йто є̂ ѿ Галїле́йскїа Назаре́тъ.

12 И влѣ́зе Ї҆исѹ́съ въ це́рква та Бо́жїа, и̂ и̂спѫди̂ си́чки те, ко́йто прода́ваха и̂ кѹпѹ́ваха въ це́рква та, и̂ трапе́зы те на-сара́фи те собори̂, и̂ столо́ве те на-о̂нїа, що то прода́ваха гѫ́лабѣ.

13 И гово́реше и̂мъ: пи́сано є̂, до́мъ мо́й ще да се наречѐ до́мъ Моли́твенный, а̂ вы́е го направи́хте пещѐ́ра хайдѹ́тска.

14 И дойдо́ха при не́го слѣ́пи и̂ хро́ми въ це́рква та, и̂ и̂сцѣли̂ ги.

15 И като видéха ѧ҆рхїерéи те и҆ книжницы те чѹдесà та, що сотворѝ, и҆ дѣцà та, кои́то вы́кахѧ въ цéрква та, и҆ говóреха: ѡ҆сáнна Сы́нѹ Давíдовѹ: не и҆мъ дойдѐ добрѐ.

16 И рéкоха мѹ: чѹ́ешъ ли що дѹ́матъ тíѧ; а҆ І҆исѹ́съ и҆мъ рéче: є҆й: не стѐ ли четáли ни́кога, защò ѿ ѹ҆стà та дѣти́нски, и҆ ѿ ѻ҆нíѧ, що́то цы́цатъ, соверши́лъ си хвалà;

17 И ѡ҆ставѝ ги, и҆ и҆злѣзнà вѫнъ ѿ градѫтъ въ Ѵиѳсáнїа, и҆ заседéсе тáмѡ.

18 И҆ въ ѹ҆тринтà като се вражѧше въ градѫтъ, ѡ҆гладнѣ́.

19 И като видѐ є҆днà смокóвница на пѫтатъ, ѿи́де при нéѧ, и҆ не намерѝ ни́що на нéѧ, тóкмѡ є҆днѝ листá: и҆ рéче ѝ, ни́кога вече да не бѫде плóдъ ѿ тéбе во вѣ́ки: и҆ а҆́бїе и҆зсѫхнà смокóвница та.

20 И като видéха ѹ҆чени́цы те почѹдѝхасе, и҆ рéкоха: какѡ а҆́бїе и҆зсѫхнà смокóвница та;

21 И ѿговорѝ І҆исѹ́съ. и҆ рéче и҆мъ: и҆́стина ви дѹ́мамъ, а҆́ко и҆мате вѣ́ра, и҆ не сомнáсѹватесе, не тóкмѡ смокóвнична та рáбота ще да напрáвите, но а҆́ко речéте и҆ на тáѧ горà: вдигни́се и҆ фѫрли́се въ морѐ то, ще да бѫде.

22 И си́чко, що да пои́скате въ молбà та си, като вѣ́рѹзате, ще да прїи́мете.

23 И҆ като влѣзнà въ цéрква та, дойдóха при нéго а҆рхїерéи те и҆ стáрцы те лю́дски като ѹ҆чеше, и҆ говóреха: съ коѧ̀ влáсть прáвишъ тíѧ (рáботы); и҆ кóй ти дáде тáѧ влáсть;

24 Ѿговорѝ І҆исѹ́съ, и҆ рéче и҆мъ: ще вы попы́тамъ и҆ а҆́зъ є҆днò слóво: коéто, а҆́ко ми го кáжете, ще ви кáжемъ и҆ а҆́зъ, съ коѧ̀ влáсть прáвимъ тíѧ (рáботы).

25 Крещéнїе то І҆ѡáнново ѿ гдѣ́ бéше; ѿ небò то ли, и҆лѝ ѿ человѣ́цы те: а҆ ѻ҆нѝ мы́слеха въ сéбе си, и҆ говóреха: а҆́ко речéме ѿ небò то: ще да ни речѐ, а҆ защò го не повѣ́рѹвáхте;

26 А҆́ко ли речéме ѿ человѣ́цы те: боимесе ѿ нарóдатъ: защóто си́чки те и҆́матъ І҆ѡáнна като прорóкъ.

27 И ѿговори́ха, и҆ рéкоха на І҆исѹ́са: не знáеме, рéче и҆мъ и҆ тóй: нито а҆́зъ ви кáзѹвамъ съ коѧ̀ влáсть прáвимъ тíѧ.

28 Но що ви се чи́ни; нѣ́кой человѣ́къ и҆́маше двà сы́на: и҆ ѿи́де при пéрвыатъ и҆ рéче: чáдо, и҆дѝ днéсь работѝ въ лóзѣ то ми.

29 А҆́ тóй ѿговорѝ, и҆ рéче: не щéмъ: но пóслѣ раскаáсе и҆ ѿи́де.

30 И҆ като ѿи́де при дрѹ́гїатъ, рéче пáки тáкѡ. А҆́ ѻ҆́нъ ѿговорѝ, и҆ рéче: а҆́зъ господи́не ще да и҆дѐмъ, и҆ не ѿи́де.

31 Кóй ѿ двáма та сотворѝ
вóла та на-бащà си; рéкоха
мꙋ: пéрвыо, рéче ймъ Ѵисꙋсъ:
йстина ви говóримъ, защò мы-
тарѝ те ѝ блꙋднѝцы те превá-
ратъ вы въ цáрство то Бóжїе.
32 Защóто Ѵѡáннъ дойдѐ
при вáсъ съ прáведенъ пѫть,
ѝ не повѣрꙋвáхте мꙋ: а̂ мы-
тарѝ те ѝ блꙋднѝцы те мꙋ
повѣрꙋвáха: а̂ вїе като ви-
дéхте товà, не раскаáхтесе
пóслѣ да мꙋ повѣрꙋвате.
33 Дрꙋга прѝтча чꙋйте:
человѣкъ нѣкой бéше домо-
вѝтъ, кóйто насадѝ лóзѣ: ѝ
ѡ̂градѝ го (на ѻ̂колѡ) съ плéтъ,
ѝ ѝскопà въ нéго жлéбъ, ѝ на-
правѝ кꙋла: ѝ предáде го на
рабóтницы те, ѝ ѿѝде си.
34 И когáто приближѝ врéме
то на-плодовѐ те, пратѝ слꙋгѝ
те си при рабóтницы те да
зéматъ плодовѐ те мꙋ:
35 А̂ рабóтницы те като фа-
нáха слꙋгѝ те мꙋ: е̂дного̀ оу̂бо
бѝха, а̂ дрꙋгиго оу̂бѝха, а̂ дрꙋ-
гиго съ кáменѣ побѝха.
36 Пáки пратѝ дрꙋги слꙋгѝ
по̀ мнóгѡ ѿ пéрви те: ѝ на-
правѝха ѝ нѝмъ подóбнѡ.
37 Нáй пóслѣ пратѝ при
нѝхъ сы̀на своего̀, ѝ дꙋмаше:
ще да се засрáматъ ѿ сы̀на
моегѡ̀.
38 А̂ рабóтницы те като
видéха сы̀на мꙋ, рéкоха по-
между̀ си: тóа е̂ наслѣдникó:
е̂лáте да го оу̂бїеме, ѝ да мꙋ
задѫржѝме наслѣдїе то.
39 И като го фанáха, ѝзвé-
доха го вѫнъ ѿ лóзѣто, ѝ оу̂-
бѝха го.
40 Когáто прóчее дóйде господа̀-
дáро на-лóзѣто, що щѐ да на-
прáви на ѻ̂нїа рабóтницы;
41 Рéкоха мꙋ: злы̀ те, злѣ
ще да ги погꙋби: а̂ лóзѣ то
си ще предадé на дрꙋги ра-
бóтницы, кóйто ще да мꙋ ѿда-
дáтъ плодовѐ те во врéме то
ймъ.
42 Рéче ймъ Ѵисꙋсъ: не стѐ
ли прочéли нѝкога въ писáнїа
та: кáменьатъ, когóто пре-
зрѣха зидáтели те ѝ не тꙋрѝха
го на редѫтъ, тóй быдѐ въ
главà на-кїошѐ то: ѿ Бга̀ быдѐ
товà, ѝ чꙋдно е̂ въ ѻ̂чѝ те ви.
43 Затовà ви говóримъ: че
цáрство то Бжїе, ще да се ѿѝме
ѿ вáсъ, ѝ ще да се дадѐ на
а̂зы̀къ кóйто творѝ плодовѐ
те мꙋ.
44 И кóйто пáдне на тóа
кáмень ще да се стрóши: а̂ на
когóто пáдне тóй, ще да го
стрые.
45 И като чꙋха а̂рхїерéи те
ѝ фарїсéи те прѝтчи те мꙋ,
разꙋмѣха, защò за нѝхъ ги
дꙋма.
46 И като глéдаха да го
фáнатъ, оу̂боáхасе ѿ нарóдатъ,
защóто като прорóкъ го ймаха.

ГЛАВА КВ.

Ѝ КАТО ѿговорѝ Ѵисꙋсъ, рéче
ймъ пáки съ прѝтчи, ѝ гово-
реше:

2 Прили́ча ца́рство то небе́сно на є҆ди́нъ человѣ́къ ца́рь, ко́йто направѝ сва́дба на сы́на си.

3 И прати́ слꙋгѝ те си да повы́катъ вы́каны те на сва́дба та: и҆ не щеа́ха да до́йдатъ.

4 Па́ки прати́ дрꙋ́ги слꙋгѝ, и҆ гово́реше: рече́те на вы́кани те; є҆́то, ѻ҆бѣ́датъ мо́й приготви́хъ, ю҆нцы̀ те мои̇̀ и҆ хра́нени те са и҆скла́ни, и҆ си́чко то є҆ гото́во: є҆ла́те на сва́дба та.

5 А҆ ѻ҆нѝ като не мари́ха, ѿидо́ха є҆ди́нъ на ни́ва та си, а҆ дрꙋ́гъ по тѫрговѝна та си:

6 А҆ дрꙋ́ги те фана́ха слꙋгѝ те мꙋ, и҆ досади́ха и҆́мъ, и҆ оу҆би́ха ги.

7 И като чꙋ̀ това̀ ца́ро, разгнѣва́се: и҆ пратѝ войска̀ та си, и҆ погꙋбѝ ѻ҆ны́а оу҆бі́йцы, и҆ градѫтъ и҆́мъ и҆згорѝ.

8 Тога́ва ре́че на слꙋгѝ те си, сва́дба та є҆ гото́ва, а҆ вы́кани те не бы́ха досто́йни.

9 Иде́те на кръстопѫтища та, и҆ колцы́на наме́рите, повы́кайте ги на сва́дба та.

10 И като и҆зла́зоха ѻ҆ніа слꙋгѝ на кръстопѫтища та, собра́ха си́чки те, колцы́на наме́риха, ло́шы те и҆ добры̀ те, и҆ напѫлни́се сва́дба та ѿ вы́каны те.

11 И като влѣ́зе ца́ро да ви́ди ѻ҆ны́а, що́то седе́ха на трапе́за та, видѐ та́мѡ є҆дного̀ человѣ́ка, ко́йто не бе́ше ѡ҆блѣ́ченъ въ свадба́рска дре́ха:

12 И ре́че мꙋ: прїа́телю, каквѡ̀ си влѣзна́лъ тꙋ́ка, като не́машъ свадба́рска дре́ха; а҆ то́й млѫкна̀.

13 Тога́ва ре́че ца́ро на слꙋгѝ те си: като мꙋ вѫ́рже́те рѫцѐ те и҆ нозѐ те и҆ вдигне́те го и҆ фѫрле́те го въ дале́чна та во́нкашна темнота̀: та́мѡ ще да бѫде пла́чь, и҆ скѫрцанѣ́ со зѫбѝ те.

14 Заще́то мнози́на са зва́нни те, а҆ ма́ло са и҆збра́нни те.

15 Тога́ва ѿидо́ха фарїсе́и те, и҆ додꙋма́хасе какво̀ да го оу҆ло́ватъ въ (нѣ́коа) дꙋ́ма.

16 И прати́ха при не́го оу҆чени́цы те си съ Ирѡдїа́ни те, и҆ гово́реха: Оу҆чи́телю, зна́еме защѐ си и҆стиненъ, и҆ вои́стина Бо́жїатъ пѫть оу҆чишъ, и҆ не ма́ришъ за ни́кого: заще́то не гле́дашъ на лицѐ то на-человѣ́цы те.

17 Кажѝ ни про́чее, що тѝ се чи́ни, тре́бꙋва ли да даде́ме кинсо́нъ на Ке́сара, и҆лѝ нѐ;

18 А҆ І҆исꙋ́съ като и҆́мъ позна̀ лꙋка́вство то, ре́че: що мѐ и҆скꙋша́вате лицемѣ́ри;

19 Покажѐте ми жѫлти́ца та кинсо́нна, и҆ ѻ҆нѝ мꙋ доне́соха пѣ́нязь.

20 И ре́че и҆́мъ: чі́й є҆́ то́а ѻ҆́бразъ, и҆ на́дписъ;

21 И ре́коха мꙋ: Ке́саревъ, тога́ва и҆́мъ ре́че: заплате́те про́чее Ке́сарево то на Ке́сара: а҆ Бо́жїе то на Бг҃а.

22 И като чꙋха, чꙋдехасе, ѝ ѿставѝха го та си ѿидо́ха.

23 Въ то́а де́нь пристѫпи́ха при не́го саддꙋке́и те, кои́то говора́тъ че нещѐ да бѫде воскресе́нїе: ѝ попыта́ха го, ѝ ре́кохa:

24 Оучи́телю, Мѡѷсе́й ре́че: ꙗ́ко нѣ́кой оумре, ѝ не ѿста́ви ча́да, да зе́ме бра́тъ мꙋ жена̀ та мꙋ, ѝ да воскресѝ сѣ́ме то на-бра́та си.

25 И́ бе́ха въ на́съ се́дмь бра́тїа: ѝ пе́рвыо се ѿжени̇̀, ѝ оумрѐ: ѝ поне́же не́маше ча́до, ѿставѝ жена̀ та си на бра́та си.

26 Подо́бнѡ ѝ вто́рыо, ѝ тре́тїо, дори до се́дмыа.

27 А́ ѝ на́й по́слѣ ѿ си́чки те, оумрѐ ѝ жена̀ та.

28 Въ воскресе́нїе то, чїа̀ ѿ седмь тѐ (бра́тїа) ще да бѫде жена̀ та; защо́то си́чки те а̀ ѝма́ха.

29 Ѿговорѝ Ѷисꙋ́съ, ѝ ре́че ѝмъ: прелѫ́ватесе, защо́то не зна́ете писа́нїа та, ни си́ла та Бо́жїа.

30 Поне́же во воскресе́нїе то нито се же́натъ, нито за мꙋ́жъ ѿи́ватъ: но са като А́гг҃ли те Бо́жїи на небо̀ то.

31 А́ за воскресе́нїе то на-ме́ртвы те, не стѐ ли че́ли ѻ̂новà що́то ѥ̂ ре́чено ва́мъ ѿ Бг҃а, ко́йто говори:

32 А́зъ самь Бг҃ъ А̂враа́мовъ, ѝ Бг҃ъ Ѷса́ковъ, ѝ Бг҃ъ Ѷа́кѡвовъ: Бг҃ъ не ѥ̂ Бг҃ъ на-ме́ртви те, но Бг҃ъ на жи́ви те:

33 И като чꙋ́ха товà наро́ди те, чꙋ́дехасе на оуче́нїе то мꙋ.

34 А́ фарїсе́и те като чꙋ́ха че засрамѝ саддꙋке́и те, собра́хасе накꙋ́пъ.

35 И ѥ̂ди́нъ ѿ ни́хъ законꙋчи́тель, попыта̀ го, за да го и̂скꙋша́ва, ѝ гово́реше:

36 Оучи́телю, коа̀ за́повѣдь ѥ̂ по̀ голе́ма въ зако́натъ;

37 А̂ Ѷисꙋ́съ мꙋ ре́че: ще да возлю́бишъ Го́спода Бг҃а твоего̀ со си́чко то си се́рдце, ѝ со си́чка та си дꙋша̀, ѝ со си́чка та си мы́сль.

38 Та́а ѥ̂ пе́рва та ѝ голе́ма за́повѣдь.

39 И вто́ра та подо́бна ѥ̂ не́й: ще да возлю́бишъ сосѣ́да си като самсе́бе си.

40 На тїа̀ двѣ́те за́повѣди, си́чкїо зако́нъ, ѝ проро́цы те виса́тъ.

41 И като беха се собра́ли фарїсе́и те, попыта̀ ги Ѷисꙋ́съ,

42 И ре́че: що вѝ се чи́ни за хрїста̀, чи́й ѥ̂ Сы́нъ; ре́кохa мꙋ: Давѝдовъ,

43 Ре́че ѝмъ: каквѡ̀ про́чее Давѝдъ, като проро́чествꙋва, съ Дꙋ́хъ Бж҃ї́й го нари́ча Го́спода; ѝ гово́ри:

44 Ре́че Го́сподь на Го́спода моего̀, сѣдѝ ѿ де́сна та ми страна̀, доклѐ да тꙋ́римъ враговѐ те твои́ подно́жїе на-нозѐ те ти.

45 Яко прочее Давідъ го нарича Господа, каквѡ мѹ є҆ Сынъ;
46 И никой не можеше да мѹ ѿговори слово: нито смѣеше нѣкой ѿ ѻный день да го попыта вече нѣщо.

ГЛАВА КГ.

ТОГАВА Іисѹсъ рече на народи те и на ѹчениці те си, и говореше:
2 На Мѡѷсеово то сѣдалище сѣднаха книжници те и фарісеи те.
3 Сичко то прочее щото ви речатъ да вардите, вардете го, и правете го: но по нихны работы не правете, понеже казѹватъ, а не правятъ.
4 Защото свѫрзѹватъ товары тежки и мѫчны за носенѣ, и тѹратъ ги на рамена та на-человѣцы те, а сами нещатъ нито съ прѫстатъ си да ги поклатятъ.
5 И сички те свои работы правятъ за да ги видатъ человѣцы те: и разширѹватъ хранилища та свои, правятъ голѣми (рѫкаве те и) полы те на-дрехи те си:
6 И ѡбычатъ напредъ да сѣдѹватъ на софры те, и най на перво то мѣсто на сборове те,
7 И да имъ се поклонятъ, и да ги поздравляватъ по пазари те, и да имъ быкатъ человѣцы те, ѹчителю, ѹчителю.
8 А вые не се наричайте ѹчители: защото єдинъ є҆ вашїо ѹчитель, Хрїстосъ: а сички те вые сте братїа.
9 И никого да не наречете ѻтца вамъ на земля та: защото єдинъ є҆ Ѻтецъ вашъ, който є҆ на небеса та.
10 Нито да се наричате наставници, защото єдинъ є҆ наставникъ вашъ Хрїстосъ.
11 А по големыо въ васъ, да бѫде вамъ слѹга.
12 Защото който се вознесѐ, ще да се смири: а който се смирява, ще да се вознесѐ.
13 Горкѡ вамъ книжници и фарїсее, лицемѣрцы, защото затварате царство то небесно предъ человѣцы те: понеже вые не влазите, нито ѻны щото влазатъ ѡставате да влѣзатъ.
14 Горкѡ вамъ книжници и фарїсее, лицемѣрцы, защото изиждате кѫщы те на-вдовицы те, като правите длѫго богомолство лицемѣрнѡ: за това по много ѡсѹждение ще да прїимете.
15 Горкѡ вамъ книжници и фарїсее, лицемѣри, защото преходите морѐ то, и сѹха та земля, да направите єдного пришелца, и когато стане, правите го сынъ на-геенна та два ката ѿ васъ (по достинъ).
16 Горкѡ вамъ водители

слѣпи, кой́то говóрите: кой́то се кѫлнѣ̀ въ цѣ́рква та, не є̑ ни́що: а̑ кой́то се закѫлнѣ̀ въ злáто то церкóвно, длѫженъ є̑ (да свѫрши клѣ́тва та).

17 Безýмнїи и̑ слѣпїи: коѐ є̑ пò голѣ́мо, злáто то ли, и̑лѝ цѣ́рква та, коѧ́то ѡ̑свѧщáва злáто то;

18 И кой́то се кѫлнѣ̀ въ ѻ̑лтáратъ, не є̑ ни́що: а̑ кой́то се закѫлнѣ̀ въ дáратъ, кой́то є̑ верхꙋ̀ нѣ́гѡ, длѫженъ є̑.

19 Безýмнїи и̑ слѣпїи, коѐ є̑ пò голѣ́мо, дáро ли, и̑лѝ ѻ̑лтáро, кой́то ѡ̑свѧщáва дáратъ;

20 Кой́то прóчее се кѫлнѣ̀ въ ѻ̑лтáратъ, кѫлнѣ́се въ нѣ́го, и̑ въ си́чки те ѻ̑ны́ѧ (вѣ́щи), що́то са верхꙋ̀ нѣ́гѡ.

21 И кой́то се кѫлнѣ̀ въ цѣ́рква та, кѫлнѣ́се въ нѣ́ѧ, и̑ въ ѻ̑ногóва, кой́то живѣ́е въ нѣ́ѧ.

22 И кой́то се кѫлнѣ̀ въ небò то, кѫлнѣ́се въ престóлатъ Бóжїй, и̑ въ ѻ̑ногóва, кой́то сѣ́дѝ на нѣ́го.

23 Гóркѡ вамъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, що́то зѣ́мате десѣ́токъ ѿ мáтва та, и̑ ѿ кóпрецатъ, и̑ ѿ кꙋмїóнатъ: и̑ ѡ̑ставúхте пò тѣ́шки те (рáкоты) на закóнатъ, правосꙋ́дїе то, и̑ милостьтá, и̑ вѣ́ра та: но и̑ тїѧ́ трѣ́бꙋваше да прáвите, и̑ ѻ̑ны́ѧ да не ѡ̑стáвате.

24 Водúтели слѣпїи, кой́то прецáждате комáры те, а̑ камі́лы те погѫлтате.

25 Гóркѡ вáмъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́ри, що́то ѡ̑чищáвате ѿвóнкашно то на-чáша та и̑ на-блю́до то, а̑ ѿ внѫтре са пѫлни съ грабúтелства и̑ съ непрáвды.

26 Фарїсе́ю слѣпый, ѡ̑чúсти пò на прѣ́дъ внѫтрешно то начáша та и̑ на-блю́до то, за да бѫде и̑ бѫнишно то и̑мъ чúсто.

27 Гóркѡ вáмъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, що́то сте подóбни на и̑змáзани те грóбове, кой́то ѿ вóнка се вúдатъ крáсни, а̑ внѫтре са пѫлни съ кóсти ѿ мѣ́ртвы те, и̑ ѿ се́каква нечистотà.

28 Тáкѡ и̑ вы́е, ѿ вóнка се покáзꙋвате на человѣ́цы те прáведни: а̑ ѿ внѣ́тре сте пѫлни съ лицемѣ́рїе и̑ беззакóнїе.

29 Гóркѡ вáмъ кни́жницы и̑ фарїсе́е, лицемѣ́рцы, що́то зúдате грóбове те прорóчески, и̑ оꙋкрашáвате ковчѣ́зы те на-прáведни те:

30 И говóрите: а̑ко бѣ́хме былѝ въ днѝ те на баща̑ те ни, не щѣ́хме войстинꙋ да и̑мъ соизвóлиме въ кѫвь тà на-прорóцы те.

31 Що́то сáми свидѣ́телствꙋвате за сѣ́бе си, що̀ сте сы́нове на-ѻ̑нїѧ, кой́то са и̑збúли прорóцы те.

32 И вы́е и̑спѫлнѣ́те мѣ́ра та на баща̑ те си.

33 Змїи, щенцы ѥхіднови, каквѡ ще да ѿбѣгнете ѿ сѹдѫтъ геенски;

34 Затова̀, ѥто а҆зъ ви пра̀щамъ проро̀цы, и҆ премѹдры, и҆ книжницы: и҆ ѿ ни̑хъ ще да оу҆бі̑ете, и҆ ще да ра̀спнете, и҆ ѿ тѣхъ ще да бі̑ете въ сборове те си, и҆ ще ги и҆згона̀вате ѿ гра̀дъ въ гра̀дъ.

35 За да до̀йде вр҃хъ ва̀съ се̑коѧ кро̀вь пра̀ведна, коѧ̀то се ѥ҆ проліѧ̀ла на земл҃а̀ та, ѿ кр҃вь та̀ на-Ѧ҆вела пра̀веднагѡ, до кр҃вь та̀ на Захарі̑ѧ сы̑на Варахі̑ина, кого̀то оу҆би̑хте междѹ̀ це̑рква та и҆ ѻ҆лта̀ратъ.

36 Истина ви гово̀римъ: защо̀ си̑чки те тіѧ̀ ще да до̀йдатъ на то̀ѧ ро̀дъ.

37 Іерѹсали̑ме, Іерѹсали̑ме, ко̀йто си и҆зби̑лъ проро̀цы те, и҆ съ ка̑менѣ побі̑вашъ пра̀тени те при те̑бе, ко̀лко пѫти поиска̑хъ да собе̑ремъ ча̑да та ти, каквѡ̀то що собі̑ра кокѡ̀шка та пи̑лцы те си подъ крила̀ та си, и҆ не ще̑хте.

38 Ѥто ви си ѡ҆ста̀ва кѫща та ви пѹ̑ста.

39 Защо̀то ви гово̀римъ: чѐ не̑ма да ме ви̑дите ѿ тѹ̑ка на та̑мъ, доклѐ не речѐте: благословѐнъ, ко̀йто и҆де въ и҆ме то Господне.

ГЛАВА КД҃.

И҆ КАТО и҆злѣзе Іисѹ̑съ, ѿи̑ваше си ѿ це̑рква, и҆ прибли-жи̑ха при не̑го оу҆чени̑цы те мѹ, да мѹ пока̑жатъ зда̑нїѧ та церко̑вни.

2 И҆ Іисѹ̑съ и҆̑мъ ре̑че: не ви̑дите ли си̑чки те тіѧ; и҆̑стина ви гово̀римъ: не̑ма да ѡ҆ста̀не тѹ̑ка ка̑мень на ка̑мень, ко̀йто нещѐ да се разва̀ли.

3 И като седе̑ше то̀й на гора̀ та Ѥлеѡ̑нска, приближи̑ха при не̑го оу҆чени̑цы те мѹ на ѥ҆дин҃ѣ, и҆ ре̑коха: кажи̑ ни кога̀ ще да бѫдатъ тіѧ (ра̀боты); и҆ коѐ ѥ҆ зна̑менїе то на-твое то дохо̀ждан҃ѣ, и҆ на-сконча̑нїе то насвѣтѫтъ;

4 И ѿговори̑ Іисѹ̑съ, и҆ ре̑че и҆̑мъ: чѹ̑вайте се, да вы̀ не прелсти̑ нѣ̑кой.

5 Защо̀то мнози̑на ще да до̀йдатъ въ моѐ то и҆̑ме ко̀йто ще гово̀ратъ: а҆зъ самь Хрїсто̀съ: и҆ мнози̑на ще прелѫстатъ.

6 И ще да чѹ̑ете бра̑ни, и҆ слѹшанїѧ та на-бра̑ни те: гле̑дайте, не смѹща̑вайтесе; защо̀то тре̑бѹва си̑чки те тіѧ да бѫдатъ, но не ѥ҆ тога̑ва сконча̑нїе то.

7 Защо̀то ще да се вди̑гне ѩзы̑къ на ѩзы̑къ, и҆ ца̑рство на ца̑рство: и҆ ще да бѫдатъ гла̑дове, и҆ чѹ̑мы, и҆ землетра̑сенїѧ по мѣста̀.

8 Ѡ҆ба̑че си̑чки те тіѧ са нача̑ло на-болѣ̑зни те.

9 Тога̑ва ще вы предада̑тъ въ скорби̑, и҆ ще вы̀ оу҆бі̑ятъ: и҆ ще бѫдете ненави̑дими ѿ

сѝчки те ꙗзы́цы, заради̑ моѐ то и̑ме.

10 И тога́ва мнозѝна ще да се соблаѕнатъ, и̑ ще да преда́ватъ є̑динъ дрꙋ́гиго, и̑ ще да возненавѝдатъ є̑дѝнъ дрꙋ́гиго.

11 И мно́го лажлѝви проро́цы ще да и̑злѣ́знатъ, и̑ ще да прелѫ́статъ мнозѝна.

12 И заради̑ оумноже́нїе то на-беззако́нїе то, ще да и̑стѝне любовь та̀ на-мнозѝна.

13 Но ко́йто претѫрпѝ до кра́й, то́й ще да се спасѐ.

14 И ще да се проповѣ́да товà є̑ѵг҃лїе на-ца́рство то по сѝчкїатъ свѣ́тъ, за свидѣ́телство на сѝчки те ꙗзы́цы: и̑ тога́ва ще до́йде сконча́нїе то.

15 Кога́то про́чее вѝдите мѣ́рзость та̀ на-запꙋ́стѣнїе то, ре́чена та чрезъ проро́ка Данїи́ла, да стои̑ на свато̀ то мѣ́сто: ко́йто четѐ да разꙋмѣ́е.

16 Тога́ва ко́йто се нахо́ждатъ во Ѩде́а, да бѣ́гатъ въ горы̀ те.

17 И ко́йто є̑ ѿ го́ре на покро́ватъ, да не сла́зи да зе́ма не́що ѿ кѫ́ща та си:

18 И ко́йто є̑ на ни́ва та, да се не вѫ́рне наза́дъ да зе́ме дре́хи те си.

19 Ѧ̑ те́шкѡ и̑ го́ркѡ на непра́здны те (жены̀) и̑ на ѻ̑нїа ко́йто до́ѧтъ въ ѻ̑ны̑а дни̑.

20 И моле́тесе да не бѫде бѣ́ганїе то ва́ше въ зѝмно вре́ме, нито въ сꙋббѡ́та.

21 Защо́то ще да бѫде тога́ва ско́рбь голѣ́ма, каква̀ то не є̑ была̀ ѿ созда́нїѧ мі́ра до сега̀, нито ще да бѫде:

22 И ꙗ̑ко не бы́ха се скратѝли ѻ̑нїѧ дни̑, не бы̀ се и̑збавѝла всѧ́ка пло́ть: но заради̑ и̑збра́нни те, ще да се сокра́татъ ѻ̑нїѧ дни̑.

23 Тога́ва, ꙗ̑ко ви речѐ нѣ́кой: є̑то тꙋ́ка є̑ Хрїсто́съ, и̑лѝ та́мѡ: не вѣ́рꙋвайте.

24 Защо́то ще да ста́натъ лажлѝви хрїстѝ, и̑ лажлѝви проро́цы, и̑ ще да пока́жатъ голѣ́ми зна́менїѧ и̑ чꙋдеса̀, като да прелѫ́статъ, ꙗ̑ко є̑ возмо́жно, и̑ и̑збра́нны те.

25 Є̑то каза́хъ ви го по̀ на пре́дъ.

26 Ꙗ̑ко про́чее ви реча́тъ: є̑то въ пꙋсты́ня та є̑: да не и̑злѣ́зете, є̑то въ скры́шницы те є̑: да не повѣ́рꙋвате.

27 Защо́то, каквото̀ и̑зла́зи мо́лнїѧ та ѿ восто́къ, и̑ ꙗвлѧ́васе дори до за́падъ: така̀ ще да бѫде и̑ дохо́жданѣ то на Сы́на человѣ́ческагѡ.

28 Защо́то де́то є̑ трꙋ́по та́мѡ ще да се собера́тъ и̑ ѻ̑рлѝ те.

29 И ꙗ̑вїе по́слѣ по ско́рби те и̑ тꙋ́гѝ те на-ѻ̑нїѧ дни̑, слѫ́нце то ще помрѫ́кне, и̑ мѣ́сѧцо не ще дадѐ свѣ́тлость-та̀ си, и̑ звѣ́зды̀ те ще спа́днатъ ѿ небо̀ то, и̑ си́лы те небе́сны ще да се повдѝгнатъ.

30 И тогáва ще да се ꙗ҆ви знáменїе то на-Сы́на человѣ́ческагѡ на небѐ то: и̂ тогáва ще да заплáчатъ си́чки те колѣ́на зе́мни, и̂ ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго, ко́йто йде на ѻ҆блацы те небе́сни съ си́ла и̂ слáва голѣ́ма.

31 И̂ ще да прáти А҆́гг҃лы те си съ тру́бенъ глáсъ голѣ́мъ и̂ ще да соберáтъ и̂збрáнны те не́говы ѿ четыри тѐ вѣ́трове, и̂ ѿ крáища та на-небесà та, до дру́ги те крáища тѣ́хни.

32 А҆ ѿ смоко́вница та се наꙋчéте на при́тча та: когáто вече вѣ́йки те и̂ стáнатъ млáды, и̂ листà та и̂ прони́кнатъ, знáйте, зашò є҆ бли́зꙋ жáтва та.

33 Тáкѡ и̂ вы́е, когáто ви́дите си́чки те тїа̑, знáйте, че є҆ бли́зꙋ при вратà та.

34 Извѣ́стнѡ ви говóримъ: не щѐ да прéйде тóа̑ ро́дъ, доклѐ не бѫдатъ си́чки те тїа̑.

35 Небѐ то и̂ землà та ще прéйдатъ: а̂ мой те словесà не щáтъ да прéйдатъ.

36 А҆ за ѻ҆́ный де́нь и̂ чáсъ ни́кой не знáе, нито А҆́гг҃ли те небе́сни, то́кмѡ Ѻ҆тéцъ мо́й сáмъ.

37 И̂ каквóто є҆ былò въ дни̂ те Нѡ́еви: такá ще да бѫде и̂ дохóжданѣ то на Сы́на человѣ́ческагѡ.

38 Зашóто каквóто бѣ́ха въ дни̂ те ѻ҆́ныа̑ предъ потóпатъ, ꙗ҆де́ха и̂ пїе́ха, и̂ же́нѧхасе, и̂ за мѫжъ ѿи́ваха, до ѻ҆́нзи де́нь, въ ко́йто влѣ́зе Нѡ́е въ ковчéгатъ:

39 И не разꙋмѣ́ха, дойдѐ водà та и̂ вдигнá си́чки те: такà ще да бѫде и̂ дохóжданѣ то на-Сы́на человѣ́ческагѡ.

40 Тогáва двáма ще да бѫдатъ на ни́ва та: є҆ди́ныо се зе́ма, а̂ дрꙋ́гїо се ѿстáва.

41 Двѣ́ ще да мéлатъ въ водени́ца та: є҆днà та се зе́ма, а̂ дрꙋ́га та се ѿстáва.

42 Сто́йте про́чее бꙋ́дни, зашóто не знáете, въ ко́й чáсъ ще до́йде Госпо́дь вáшъ.

43 А҆ товà знáйте, зашò а҆́ко бы знáлъ Господáро на-кѫща та въ кои̂ стрáжа (презъ нощь тà) ще до́йде хайдꙋ́тино, стоáлъ бы бꙋ́денъ, и̂ не бы дáлъ да мꙋ подко́патъ кѫща та.

44 Зарадѝ товá и̂ бы́е бѫдéте готóви: че въ ко́йто чáсъ не мы́слите, Сы́нъ человѣ́ческїй ще да до́йде.

45 Ко́й є҆ про́чее ѻ҆́ный вѣ́рныо слꙋгà и̂ мꙋ́дрыо, когóто є҆ постави́лъ Господáро мꙋ надъ слꙋгѝ те си домáшни, да и̂мъ дáва ꙗ҆́стїе то на врéме то и̂мъ:

46 Блажéнъ є҆ ѻ҆́ный слꙋгà, когóто, като до́йде Господáро мꙋ, ще го намéри че прáви такà.

47 Вои̂стина ви говóримъ: че надъ си́чкото си и̂мáнѣ ще да го постáви.

48 Ꙗко ли речѐ злый слꙋгà въ сѫрдцѐ то си: Господáро ми ще се забáви да дóйде:

49 И нáчне да бíе сослꙋжи́тели те си, и̂ да ꙗдѐ и̂ пїѐ съ пїа́ницы те:

50 Ще дóйде Господáро нашзи слꙋгà въ є̂ди́нъ дéнь, въ кóйто се тóй не надѣе, и̂ въ чáсъ, въ кóйто тóй не знáе.

51 И щѐ да го разсѣчѐ надве, и̂ дѣлѫтъ мꙋ съ невѣрни те (слꙋгѝ) ще тꙋ́ри: тáмѡ ще да бѫде плачь и̂ скѫрцáнѣ со зѫби́те.

ГЛАВА КЕ.

ТОГАВА ще да се оу̂подóби цáрство то небéсно на десеть тé дѣвы, кóйто земáха свѣти́лницы те свои̂ и̂злѣзоха на посрѣщанїе на-младожéнецатъ.

2 И петь тѐ ѿ ни́хъ бѣха мꙋ́дры, а̂ петь тѐ безꙋ́мны.

3 И безꙋ́мны те, като земáха свѣти́лницы те си, не зéха съ сéбеси мáсло.

4 Ꙗ мꙋ́дры те си зéха мáсло въ сѫдовѐ те си со свѣти́лницы те си.

5 И като се забавѝ младожéнецо, задремáха си́чки те, и̂ заспáха.

6 Ꙗ по срéдъ нóщь быдѐ вы́къ: є̂то, младожéнецо йде, и̂злѝзайте да го посрéщате.

7 Тогáва станáха си́чки те ѻ̂ны́ꙗ дѣвы, и̂ оукраси́ха свѣти́лницы те си.

8 Ꙗ безꙋ́мны те рéкоха на мꙋ́дры те: дáйте ни ѿ вáше то мáсло, че свѣти́лницы те ни оугáсиꙋватъ.

9 И ѿговори́ха мꙋ́дры те, и̂ рéкоха: да не бы̀ не достигнáло нáмъ и̂ вáмъ: но и̂дéте пò добрѐ при продавáтели те и̂ кꙋпéте си.

10 Ꙗ когáто ѻ̂ны̀ ѿи́ваха да кꙋпатъ, дойдѐ младожéнецо: и̂ готóвы те влѣзоха съ нéго на свáдба та: и̂ затвори́хасе вратà та.

11 Пóслѣ дойдóха и̂ дрꙋ́ги те дѣвы, и̂ говóреха: Гóсподи, Гóсподи, ѿворѝ ни.

12 Ꙗ тóй ймъ ѿговорѝ, и̂ рéче: и̂стина ви дꙋ́мамъ, не вы́ познáвамь.

13 Бѫдéте прóчее бꙋ́дни, зашóто не знáете деньѫтъ, нито часѫтъ, въ кóйто Сы́нъ человѣ́ческїй ще дóйде.

14 Зашóто, каквото человѣ́къ нѣкой, кóйто похóждаше на далéчна страна̀, повыкà слꙋгѝ те си, и̂ предáде ймъ и̂мѣнїе то си.

15 И на є̂дногò дáде пéть талáнта, на дрꙋ́гиго двà, а̂ на дрꙋ́гиго є̂ди́нъ: сéкомꙋ спорéдъ си́ла та мꙋ: и̂ ѿи́де ѧ̂бїе.

16 И ѻ̂ный, що то бéше прїѧ́лъ петь тѐ талáнта, ѿи́де и̂ работѝ съ ни́хъ, и̂ направѝ дрꙋ́ги пéть талáнта.

17 Подóбнѡ и̂ ѻ̂нзи, кóйто бéше прїѧ́лъ двà та, придобѝ и̂ тóй дрꙋ́ги двà.

18 Ѧ҆ ѻ҆ный, ѿто бѣ́ше прїѧ́лъ є҆ди́нъ, ѿидѐ и҆ закопа̀
го въ землѧ̀ та, и҆ скры̀ сребро̀
то на-господа́ратъ си.
19 И по мно́го вре́ме по́слѣ
дойдѐ господа́ро на-ѻ҆нїѧ̀ слꙋгѝ,
и҆ фана̀ да се тѫ́кмѝ съ ни́хъ.
20 И като дойдѐ ѻ҆ный,
ко́йто бѣ́ше прїѧ́лъ пе́ть та-
ла́нта, донѣ́се дрꙋ́ги пе́ть, и҆
ре́че: Го́споди, пе́ть тала́нта
ми си предѧ́лъ, є҆́то дрꙋ́ги
пе́ть тала́нта придоби́хъ съ
ни́хъ.
21 И ре́че мꙋ Господа́ро мꙋ:
добрѐ, слꙋгѐ до́брый и҆ вѣ́р-
ный, въ ма́лко то си бы́лъ
вѣ́ренъ, надъ мно́го ѿе да те
поста́вимъ: влѣзни̑ въ радость
тѐ на-господи́на твоегѡ̀.
22 И като дойдѐ и҆ ѻ҆нзи,
ѿто бѣ́ше прїѧ́лъ двѐ тала́н-
та, ре́че: Го́споди, двѐ тала́н-
та ми си предѧ́лъ, є҆́то и҆ дрꙋ́-
ги двѐ тала́нта придоби́хъ
съ тѣ́хъ.
23 Ре́че мꙋ господа́ро мꙋ:
добрѐ, слꙋгѐ до́брый и҆ вѣ́рный,
въ ма́лко то си бы́лъ вѣ́ренъ,
надъ мно́го ѿе да те тꙋ́римъ:
влѣзни̑ въ радость тѐ на-госпо-
ди́на твоегѡ̀.
24 Ѧ҆ като дойдѐ и҆ ѻ҆ный
ко́йто бѣ́ше прїѧ́лъ є҆ди́нъ та-
ла́нтъ, ре́че: го́споди, зна́ехъ
те че си человѣ́къ жесто́къ,
жнѣ́шъ, гдѣ́то не си̑ сѣ́лъ,
и҆ собѝрашъ, гдѣ́то не си̑
разсыпа́лъ:
25 И заѿо́то се оу҆боѧ́хъ,
ѿидо́хъ и҆ скры́хъ тала́нтатъ
ти въ землѧ̀ та: и҆ є҆́то
и҆ма́шъ твоѐ то.
26 Ѿговорѝ господа́ро мꙋ,
и҆ ре́че мꙋ: лꙋка́вый слꙋгѐ и҆
лѣни́вый, зна́еше чѐ жнїемъ,
де́то не са́мь сѣ́лъ, и҆ собѝ-
рамъ, де́то не са́мь разсы-
па́лъ:
27 Тре́бꙋваше да даде́шъ
сребро́ то ми на сара́фи те,
и҆ като до́йдехъ а҆́зъ, ѿехъ да
зе́мемъ своѐ то си сосъ файда̀.
28 Земѐте про́чее ѿ не́гѡ
тала́нтатъ, и҆ да́йте го на
ѻ҆ного́ва, ко́йто и҆ма де́сеть
тала́нта.
29 Заѿо́то ко́йто и҆ма, се́-
каде ѿе да мꙋ се дадѐ, и҆ ѿе
се преꙋмно́жи: а҆ ѿ ѻ҆ного́ва,
ко́йто не́ма, и҆ товà ѿото
мы́сли че и҆ма, ѿе да мꙋ се
зе́ме.
30 И непотре́бныатъ слꙋга̀
фѫрле́те го въ ѿдале́чена та
на вѫнъ темнота̀: та́мо ѿе
да бѫде пла́чь и҆ скѫрцанѣ́ со
зѫбѝ те.
31 И кога́то до́йде Сы́нъ
человѣ́ческїй со сла́ва та си,
и҆ си́чки те С҃тїи А҆́гг҃ли съ
не́го, тога́ва ѿе да сѣ́дне на
престо́латъ на-сла́ва та си.
32 И ѿе да се собера́тъ
предъ не́го си́чки те ѩ҆зы́цы,
и҆ ѿе ги ѿлѫчи є҆ди́нъ ѿ
дрꙋ́гигѡ; каквото́ ѿо ѿлѫчꙋ-
ва па́стыро ѻ҆вцы̀ те ѿ козы̀
те.
33 И ѿе да тꙋ́ри ѻ҆вцы̀ те

ѿдѣсна та си страна̀, а̂ козы̀ те ѿлѣва та.

34 Тогáва ще да речѐ Цáро на ѻ̂нїа щото са ѿдѣсна та мꙋ страна̀: ѥ̂лáте благословѣннїи на-ѻ̂тца̀ моегѡ̀, наслѣдите приготвено то вамъ цáрство ѿ создáнїе то насвѣтѫтъ.

35 Защото ѡ̂гладнѣхъ, и̂ дáдохте ми да ꙗ̂мъ: ѡ̂жаднéхъ, и̂ напоѝхте ме: стрáненъ бѣхъ, и̂ вовéдохте ме въ дóмъ свóй:

36 Гóлъ, и̂ ѡ̂блѣкохте ме: бóленъ, и̂ посѣтѝхте ме: въ темнѝца бѣхъ, и̂ дойдóхте при мéне.

37 Тогáва ще мꙋ ѿговóратъ прáведни те, и̂ ще да речáтъ: Гóсподи, когà те видéхме глáденъ и̂ нахранѝхме те; и̂лѝ жáденъ и̂ напоѝхме те;

38 Когà те видéхме стрáненъ и̂ прїáхме те въ кѫща та си; и̂лѝ гóлъ и̂ ѡ̂блѣкохме те;

39 И̂ когà те видéхме бóленъ, и̂лѝ въ темнѝца, и̂ дойдóхме при тéбе;

40 И̂ като ѿговóри Цáро, ще ймъ речѐ: и̂стина ви дꙋмамъ; понéже сотворѝхте на ѥ̂дного̀ ѿ брáтїа та мой тїа нáй мáлки те, мéне сотворѝхте.

41 Тогáва ще да речѐ и̂ на ѻ̂нїа, що са ѿлѣва та мꙋ страна̀: ѿидéте ѿ мéне проклáтїи въ ѻ̂гньатъ вѣчный, приготвеныатъ за дїáволатъ, и̂ за а̂ггелы те нéговы.

42 Защóто ѡ̂гладнѣхъ, и̂ не мѝ дáдохте да ꙗ̂мъ: ѡ̂жаднéхъ, и̂ не мѐ напоѝхте: стрáненъ бѣхъ, и̂ не вовéдохте ме въ кѫща та си: гóлъ, и̂ не ме ѡ̂блѣкохте, бóленъ, и̂ въ темнѝца, и̂ не мѐ посѣтѝхте.

43 Тогáва ще мꙋ ѿговóратъ и̂ ѻ̂нѝ, и̂ ще да речáтъ: Гóсподи, когà те видéхме глáденъ, и̂лѝ жáденъ, и̂лѝ стрáненъ, и̂лѝ гóлъ, и̂лѝ бóленъ, и̂лѝ въ темнѝца, и̂ не послꙋжѝхме ти;

44 Тогáва ще ймъ ѿговóри, и̂ ще да речѐ: и̂стина ви дꙋмамъ: понéже не сотворѝхте на ѥ̂дного̀ ѿ тїа най мáлки те, нито мéне сотворѝхте.

45 И̂ ще да и̂датъ тїа во вѣчна та мꙋка, а̂ прáведни те въ живóтъ вѣчный.

ГЛАВА КѢ.

И̂ бы́дѐ, като свѫршѝ Ѝисꙋсъ сѝчки те тїа словесà, рéче на ѹ̂ченицы те си:

2 Знáете, защò пóслѣ по двà днѝ ще да бѫде пáсха, и̂ Сы́нъ человѣческїй ще да бѫде предáденъ да се распне.

3 Тогáва се собрáха а̂рхїерéи те, и̂ книжницы те, и̂ стáрцы те людски въ двóратъ на а̂рхїерéа та кóйто се нарѝчаше Каїáфа.

4 И̂ совѣтовáхасе да фáнатъ Ѝисꙋса съ лéсть и̂ да го ѹ̂бїатъ.

5 И говóреха, но да не напрáвиме товà въ прáзникатъ, да не бы̀ станáло смȣщéнїе въ нарóдатъ.

6 И като ѿйде 'Іисȣ́съ въ Виѳáнїа, въ кѫща та наСі́мѡна прокажéннагѡ:

7 Дойдѐ при нéго ѥ҆днà женà, коѧ́то ймаше стѫклò съ многоцѣ́нно мýро, и҆ и҆зсыпà го на главà та мȣ, гдѣ́то седéше.

8 И катò видéха ѹ҆ченицы те мȣ, негодовáха, и҆ говóреха: защò станà тóѧ рáзсыпъ;

9 Понéже товà мýро мóжеше да се продадѐ за голéма цѣнà, и҆ да се раздадѐ на сиромáси те.

10 А҆ като разȣмѣ́ 'Іисȣ́съ, рéче ймъ: защò досáждате на женà та; понéже направѝ добрà рáбота на мéне.

11 Защóто сиромáси те сéкога ймате съ сéбе си, а҆ мéне сéкога нéмате.

12 Защóто тáѧ, коѧ́то и҆злѣ́ товà мýро на тѣ́ло то ми, за погребéнїе ме направѝ.

13 Истина ви говóримъ: защо дéто да се проповѣ́да товà ѥ҆ѵáггелїе по си́чкїатъ свѣ́тъ, ще да се речѐ и҆ товà, щото направѝ тáѧ, въ пóменъ нéинъ.

14 Тогáва ѿйде ѥ҆ди́нъ ѿ дванáдесеть те, кóйто се нарѝчаше 'Іѹ́да 'Іскарїѡ́тскїй, при а҆рхїерéи те.

15 И рéче: що щѐ да ми дадéте, и҆ а҆́зъ да ви го предадéмъ; а҆ ѻ҆нѝ мȣ ѡ҆бѣщáха трѝдесѧть срéбренницы.

16 И ѿ тогáва тѫрсеше прилѝчно врéме да го предадѐ.

17 И въ пéрвыо дéнь ѡ҆прѣснóчный пристѫпѝха ѹ҆ченицы те 'Іисȣ́сови, и҆ рéкоха мȣ: гдѣ́ йскашъ да ти пригóтвиме да ѧ҆дéшъ пáсха та;

18 А҆́ тóй ймъ рéче: и҆дéте въ градѫтъ ѹ҆ ѥ҆ди когò, и҆ речéте мȣ: ѹ҆чи́тельо говóри, врéме то ми ѥ҆ блѝзȣ, ѹ҆ тéбе ще да направѝмъ пáсха та съ ѹ҆ченицы те си.

19 И сторѝха ѹ҆ченицы те каквóто ймъ заповѣ́дà 'Іисȣ́съ: и҆ приготвѝха пáсха та.

20 А҆́ като се стемнѝ, седéше съ дванáдесете ѹ҆ченицы̀.

21 И҆ като ѧ҆дéха, рéче ймъ: и҆́стина ви говóримъ: защò ѥ҆ди́нъ ѿ васъ ще да ме предадѐ.

22 А҆́ ѻ҆нѝ като скóрбеха мнóгѡ, начнáха сéкой ѿ ни́хъ да мȣ дȣ́ма: да не бѫдемъ а҆́зъ, Гóсподи;

23 А҆́ тóй ѿговорѝ, и҆ рéче: кóйто ѥ҆ натопи́лъ съ мéне рѫкà та си въ блю́до то, той ще ме предадѐ.

24 И Сы́нъ человѣ́ческїй ѿйва, каквóто ѥ҆ пи́сано за нéго: но тѣ́шко и҆ гóрко на тóѧ человѣ́къ, чрезъ когóто Сы́нъ человѣ́ческїй се предáва. Добрѐ ѥ҆ было̀ за него а҆́ко не бы̀ се роди́лъ тóѧ человѣ́къ.

25 И ѿговорѝ 'Іѹ́да, кóйто

го предáде, и рéче: да не бѫдемъ áзъ, Оучи́телю; рéче мѹ: ты си рéклъ.

26 И като ꙗдéха, земà Ісѹсъ хлѣбатъ, и като благослови́, преломи́ го, и дáваше го на оученицы те, и рéче: земéте, ꙗждте: товà є тѣло то моѐ.

27 И земà чáша та, и возблагодари́, и дáде имъ á, и рéче: пі́йте ѿ нéя си́чки:

28 Защóто тáя є моà та кровь на-нóвыя завѣтъ, коáто се и́злива за мнози́на за прощéніе на-грѣховѐ те.

29 И говóримъ ви, защò ѿ сегà на тáмъ нéма да пі́емъ ѿ тáя рóждба на-лозà та, до ѻ́нзи дéнь, когáто го пі́емъ съ вáсъ зáеднѡ нóво въ цáрство то на-Ѻтцà моегѡ̀.

30 И като запеáха, и́злѣзнáха въ горà та Ѳлеѵи́нска.

31 Тогáва и́мъ рéче Ісѹсъ: въ тáя нóщь си́чки те вы́е ще да се соблáзните за мéне: защóто є пи́сано: ще да оудáримъ пáстыратъ, и ще да се распрѫснатъ ѻ́вцы̀ те на-стáдо то.

32 Ѧ̀ по воскресéніе то ми, ще вы превáримъ въ Галілéа.

33 И ѿговори́ Пéтръ, и рéче мѹ: áко и си́чки те да се соблáзнатъ за тéбе, áзъ никогашъ не щéмъ да се соблáзнимъ.

34 Рéче мѹ Ісѹсъ: и́стина ти говóримъ, защò тáя нóщь, доклѐ і́ще не є̀ попеáлъ петéло, три́ пѫти ще да се ѿречéшъ ѿ мéне.

35 Рéче мѹ Пéтръ: áко стáне нѹ́жда и да оумремъ съ тéбе, не щéмъ да се ѿречéмъ ѿ тéбе: товà и́сто то рéкоха и си́чки те оученицы.

36 Тогáва ѿи́де Ісѹсъ съ ни́хъ въ є̀днò селò, коéто се нари́чаше Геѳсі́манія; и рéче на оученицы те си: седéте тѹ́ка, до де да и́демъ да се помóлимъ тáмѡ.

37 И земà Петрà, и двáма та сы́нове Зеведéевы, и начнà да скóрби и да тѹ́жи.

38 Тогáва и́мъ рéче Ісѹсъ: скóрбна є̀ дѹшà та ми до смéрть: почáкайте тѹ́ка, и бóдрствѹвайте съ мéне.

39 И̂ като ѿстѫпи́ мáлко, паднà на лицѐ то си, и мóлеше се, и говóреше: Отче мóй, áко є̀ возмóжно, нéка зами́не тáя чáша ѿ мéне: но нѐ какво́то áзъ и́скамъ, но какво́то и́зволáвашъ ты̀.

40 И дойдѐ при оученицы те, и намери́ ги че спáватъ, и рéче на Петрà: тóлко ли немогóхте є̀ди́нъ чáсъ да побóдрствѹвате съ мéне;

41 Бóдрствѹвайте, и молéтесе, да не влѣзнете въ напáсть: защóто дѹ́хо є̀ бóдръ, а̂ плоть тà нéмощна.

42 Пáки втóри пѫть ѿи́де та се помоли́, и рéче: Отче мóй, áко не є̀ возмóжно тáя

ча́ша да преми́не ѿ ме́не, ѧ҆ко да а҆ не пїе́мъ, да бѫ́де твоѧ̀ та во́лѧ.

43 И като дойдѐ, намерѝ ги па́ки че спа́ваха, защо́то и҆́мъ бе́ха ѻ҆чѝ те ѿтегна́ли.

44 И ѿставѝ ги, и҆ ѿи́де па́ки та се помолѝ тре́ти пѫ́ть, и҆ товà и҆́сто то сло́во ре́че.

45 Тога́ва дойдѐ при ѹ҆чени́цы те си, и҆ ре́че и҆́мъ: спа́вайте про́чее, и҆ почи́вайте си: є҆то, приближи́се часо̀, и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй се преда́ва въ рѫцѣ́ те на-грѣ́шни те.

46 Стане́те, да и҆де́ме: є҆то се приближѝ ѻ҆́нзи, ко́йто ще ме предадѐ.

47 И ї҆о́ще като дꙋ́маше то́й товà, є҆то, 'Іꙋда, є҆ди́нъ ѿ дванадесете, дойдѐ и҆ съ не́го мно́гъ наро́дъ, со са́бли, и҆ съ тоѧ́ги ѿ а҆рхїере́и те, и҆ ѿ ста́рцы те лю́дски.

48 И҆ ѻ҆́нзи що́то го преда́ваше, да́де и҆́мъ зна́менїе, и҆ ре́че: кого́то а҆́зъ (ще) цалꙋ́вамъ, то́й є҆́: фане́те го.

49 И а҆́бїе ѿи́де кодѣ 'Іисꙋ́са, и҆ ре́че: ра́дꙋйса Ѹ҆чи́телю, и҆ цалꙋвà го.

50 И҆ 'Іисꙋ́съ мꙋ ре́че: дрꙋ́же, правѝ за каквото́ си дошелъ. Тога́ва ѿидо́ха при 'Іисꙋ́са, и҆ тꙋрѝха рѫцѣ́ на не́го, и҆ фана́ха го.

51 И є҆то, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆ніѧ, що́то бе́ха съ 'Іисꙋ́са, прострѐ рѫкà та си, и҆ и҆змѫ́кнà но́жатъ си: и҆ ѹ҆дарѝ слꙋгà та а҆рхїере́овъ, и҆ ѿрѣ́зà мꙋ ѹ҆хò то.

52 Тога́ва мꙋ ре́че 'Іисꙋ́съ: повѫрни́ но́жатъ си на мѣ́сто то мꙋ́, защо́то си́чки те, ко́йто тѣ́глѫтъ но́жъ, ѿ но́жъ ще заги́натъ.

53 Илѝ ти се чи́ни, че не мо́жемъ сегà да ѹ҆мо́лимъ Ѻ҆тцà моегò, и҆ ще да ми предста́ви по̀ мно́го ѿ дванадесе легѡ́на А҆́ггелы;

54 Каквѡ̀ про́чее ще да се соверша́тъ писа́нїѧ та, защò такà тре́бꙋва да бѫ́де;

55 Въ ѻ҆́ный ча́съ ре́че 'Іисꙋ́съ на наро́датъ: катò на хайдꙋ́тина ли и҆зла́знахте со са́бли, и҆ съ тоѧ́ги да ме фа́нете; ка́та де́нь седе́хъ при ва́съ и҆ ѹ҆чехъ въ це́рква та и҆ не мѐ фана́хте.

56 И товà си́чко то бы́дѐ да се и҆спо́лнатъ писа́нїѧ та напроро́цыте. Тога́ва го ѿставѝха си́чки те ѹ҆ченицы̀, и҆ побѣгна́ха.

57 И҆ ѻ҆нѝ като фана́ха 'Іисꙋ́са, ѿве́доха го при Каїа́фа а҆рхїере́а та, де́то беха кни́жницы те и҆ ста́рцы те со́брани.

58 А҆ Пе́тръ и҆дѐше по не́го ѿ дале́че, до́ри до двора̀тъ а҆рхїере́овъ: и҆ влѣ́зе вне́тре, и҆ седе́ше со слꙋгѝ те да ви́ди кра́йатъ.

59 А҆ а҆рхїере́и те и҆ ста́рцы те, и҆ си́чкїо собо́ръ, тѫ́сеха

лжливо свидѣтелство на 'Іисѹса, за да го оубіатъ:

60 И не намериха: ако и мнозина лжесвидѣтели дойдоха, обаче не найдоха нищо. А послѣ дойдоха двама лжесвидѣтели.

61 И рекоха: тоа рече: можемъ да развалимъ церква та Божіа, и въ три дни да а сградимъ.

62 И стана архіереа та, и рече мѹ: нищо ли не ѿговарашъ; що свидѣтелствѹватъ тіа на тебе;

63 А 'Іисѹсъ си мълчеше, и ѿговори архіереа та, и рече мѹ: заклинамъ те въ Бга живаго, да ни кажешъ ако си ты Христосъ Сынъ Божій.

64 Рече мѹ 'Іисѹсъ: ты го дѹмашъ: обаче говоримъ ви, ѿ сега ще видите Сына человѣческаго да сѣди ѿдесна та страна на-сила та Божіа, и да дохожда на облацы те небесны.

65 Тогава архіереа та си раздра дрехи те, и рече: защо похѹли, що ни требѹватъ вече свидѣтели; ето, чѹхте сега хѹла та мѹ.

66 Що ви се чини: а они ѿговориха, и рекоха: достоинъ е за смерть.

67 Тогава мѹ заплюваха лице то, и оударихa мѹ плесканица, а дрѹги го біеха съ тоаги.

68 И дѹмаха мѹ: пророчествѹвай ни Христѐ, кой те оударі;

69 А Петръ седеше вънъ на дворатъ: и дойде при него една слѹжкина, и рече мѹ; и ты беше съ 'Іисѹса Галілейскаго.

70 А той се ѿрече предъ сички те, и говореше: не знамъ що дѹмашъ.

71 И като излѣзна вънъ на врата та, виде го дрѹга, и говореше на они, що беха тамѡ: и тоа беше съ 'Іисѹса Назѡрани́на.

72 И пакъ се ѿрече съ клетва, защо не знамъ человѣкатъ.

73 'А по малко време приближиха они, които стоеха тамѡ, и рекоха на Петра: войстинни и ты си ѿ нихъ, защото и дѹма та твоа те показѹва.

74 Тога фана да се проклина, и да се кълне, че не знамъ человѣкатъ: и акіе попеа петело.

75 И смысли Петръ дѹма та 'Іисѹсова, що то мѹ беше рекалъ: защо докле іоще не е попеалъ петело, три пъти ще да се ѿречешъ ѿ мене, и излѣзе вънъ, и плака горкѡ.

ГЛАВА КЗ.

И КАТО самна, совѣтъ сотвориха сички те архіереи и старцы те людски за 'Іисѹса, да го оубіатъ.

2 И като го вѫрзáха, завéдоха и̂ предáдоха го Понтíйскомꙋ Пїлáтꙋ и̂гéмѡнꙋ.

3 Тогáва, като видѐ 'Іꙋ́да, кóйто го предáде, защо го ѿсꙋдѝха (на смéрть), раскаáсе, и̂ вѫрнà назáдъ трѝдесетѣ срéбренницы на а̂рхїерéи те и̂ стáрцы те.

4 И рéче: согрѣшѝхъ, защóто предáдохъ кро́вь неповѝнна. А̂ ѻ̂нѝ рéкоха: що нѝ є̂ грѣ́жа нáсъ; тѝ ще да ви́дишъ.

5 И като фѫрлѝ срéбренницы те въ цéрква та, ѿйде си, и̂ ѿйде та се ѿбесѝ.

6 А̂ а̂рхїерéите земáха срéбренницы те, и̂ рéкоха: не трéбꙋва да ги тꙋриме въ церко́вна та кáса: защóто є̂ цѣнà ѿ кръвь.

7 И като се совѣтовáха, кꙋпѝха съ нѝхъ мѣсто то грѫнчáрско за погрéбꙋванѣ на стрáнни те.

8 Затовà се нарéче ѻ̂новà мѣсто, мѣсто то на-кръвь тà, до днéшенъ дéнь,

9 (Тогáва се и̂сполнѝ рéченно то презъ прорóка 'Іеремíа, кóйто говóри: и̂ земáха трíдесетѣ срéбренницы, цѣнà та на-цѣненныа, когóто цѣнѝха ѿ сыновѐ те 'Ісрáилеви.

10 И дáдоха ги за мѣсто то грѫнчáрско, каквóто ми казà Гдь.)

11 А̂ 'Іисꙋ́съ застанà предъ и̂гéмѡнатъ: и̂ попытà го и̂гéмѡно, и̂ рéче: тѝ ли си цáрь 'Іꙋдéйскїй; а̂ 'Іисꙋ́съ мꙋ рéче: тѝ говóришъ.

12 И когáто го ѹ̂корáваха а̂рхїерéите и̂ стáрцы те, нѝщо не ѿговáраше.

13 Тогáва мꙋ рéче Пїлáтъ: не слꙋшашъ ли кóлко свидѣтелствꙋватъ на тéбе;

14 И̂ не мꙋ ѿговорѝ ни на є̂днà дꙋ́ма, щото се чꙋдéше и̂гéмѡно мнóгѡ.

15 И на сéкой прáздникъ и̂мáше ѻ̂бы́чай и̂гéмѡно да ѿпꙋща по є̂дного ѿ вѫрзаны те на нарóдатъ, когóто поискáха.

16 А̂ тогáва и̂мáха вѫрзанъ є̂дѝнъ прочꙋ́енъ, кóйто се и̂менꙋ́ваше Варáвва.

17 Когáто се прóчее собрáха, рéче и̂мъ Пїлáтъ: когò ѿдвáма та и̂скáте да вѝ ѿпꙋстимъ: Варáвва ли, и̂лѝ 'Іисꙋ́са, кóйто се говóри Хрїстóсъ;

18 Защóто знáеше, че ѿ зáвисть го предáдоха.

19 И̂ като седéше тóй на сꙋдѝлище то, пратѝ мꙋ хабéръ жена̀ та мꙋ, и̂ говóреше: нéмай нѝкаква мешáвина съ тóа прáведникъ, защóто мнóго пострадáхъ днéсь на сóнъ заради нéго.

20 А̂ а̂рхїерéи те и̂ стáрцы те нагласѝха нарóдатъ, да и̂спрóсатъ Варáвва, а̂ 'Іисꙋ́са да погꙋбатъ.

21 Тогáва ѿговорѝ и̂гéмѡно, и̂ рéче и̂мъ: когò и̂скáте ѿ

два́ма та да ви ѿпꙋстимъ; а҆ ѻ҆ни ре́коха: Вара́вва.
22 Ре́че и҆мъ Пїла́тъ: що̀ про́чее да сто́римъ на ’Іисꙋса, ко́йто се нари́ча Хрїсто́съ; ре́коха мꙋ си́чки те: ра́спнатъ да бꙋде.
23 Я҆ и҆гемѡ́но ре́че: каквѡ̀ є҆ зло̀ сотвори́лъ; а҆ ѻ҆ни по́вече вы́каха, и҆ гово́реха: да бꙋде ра́спнатъ.
24 И҆ като видѐ Пїла́тъ, че ни́що не мо́же да свѫ́рши, но по̀ много смꙋще́нїе ста́ва, земà вода̀ и҆ оу҆мы̀ си рѫцѐ те пре́дъ наро́датъ, и҆ ре́че: чи́стъ самь ѿ кр҃вь тà на-то́а пра́ведникъ, вы́е ще да ви́дите.
25 И҆ ѿговори́ха си́чки те лю́дїе, и҆ ре́коха: кр҃вь тà не́гова не́ка бѫ́де на на́съ, и҆ на на́ши те ча́да.
26 Тога́ва и҆мъ ѿпꙋстѝ Вара́вва: а҆ ’Іисꙋса бѝ и҆ преда́де и҆мъ го да го ра́спнатъ.
27 Тога́ва во́ини те и҆гемѡ́нови, като земà́ха ’Іисꙋ́са на сꙋди́лище то, собра́ха на не́го си́чкїатъ по́лкъ во́ински:
28 И҆ като го соблѣ́коха, ѡ҆блѣ́коха го въ черве́на дре́ха:
29 И҆ сплѣ́тоха вѣне́цъ ѿ тѫ́рнѣ, и҆ тꙋри́ха мꙋ го на главà та: и҆ въ де́сна та мꙋ рꙋ́ка да́доха тро́сть: и҆ клекна́ха на колѣ́на предъ не́го, и҆ присми́ваха мꙋ се, и҆ гово́реха: ра́дꙋйсѧ царю̀ ’Іꙋде́йскїй.
30 И҆ като го заплюва́ха, земà́ха трость тà и҆ бі́еха го по главà та.
31 И҆ като мꙋ се порꙋга́ха, соблѣ́коха мꙋ черве́на та дре́ха, и҆ ѡ҆блѣ́коха го па́ки въ дре́хи те мꙋ: и҆ во́деха го да го ра́спнатъ.
32 И҆ като и҆зла́зеха, намери́ха человѣ́ка Кѵрине́йска, и҆менемъ Сі́мѡна: и҆ не́го натовари́ха да мꙋ но́си Кр҃ѫ́статъ.
33 Я҆ кога́то дойдо́ха на мѣ́сто нарица́емое Голго́а, кое́то ще да речѐ ло́бное мѣ́сто,
34 Да́доха мꙋ да пїѐ ѻ҆цѣ́тъ со жѫ́лчка смѣ́шанъ, и҆ като вкꙋси́, не ще́ше да пі́е.
35 И҆ като го распе́ха, раздѣли́ха дре́хи те мꙋ и҆ фѫрли́ха жре́бїй: (за да се и҆спо́лни ре́ченно то чрезъ проро́ка: раздѣли́ха междꙋ се́бе дре́хи те ми, и҆ за ѻ҆блекло̀ то ми метна́ха жре́бїй).
36 И҆ седе́ха та го ва́рдеха та́мѡ.
37 И҆ тꙋри́ха надъ главà та мꙋ́ вина̀ та мꙋ напи́сана: ТОА҃ Є҆ ІИСꙋ́СЪ ЦА́РЬ І҆ꙋДЕ́ИСКІИ.
38 Тога́ва распе́ха за́едно съ не́го два̀ разбо́йника, є҆дного̀ ѿ де́сна та страна̀, а҆ дрꙋ́гиго ѿ лѣ́ва та.
39 И҆ който зами́нꙋваха по пѫ́тьатъ, хꙋ́лѧха го, и҆ кла́теха си главы̀ те.
40 И҆ гово́реха: ты̀ що̀то

разва́лѧшѣ це́рква та, и҆ въ три̑ дни̑ а҆ сограду́вашѣ, и҆збави̑ самсе́беси: а҆ко си Сы́нъ Бж҃і̑й, слѣ́зѣ ѿ Крѫстатѣ.

41 Подо́бнѡ и҆ а҆рхїере́е те присми́ваха мꙋ се съ кни́жницы те и҆ ста́рцы те, и҆ гово́реха:

42 Дрꙋ́ги те и҆збави̑, та се́бе ли не ще̑ да мо́же да и҆збе́ви; а҆ко є҆ ца́рь І҆сра́илевъ, да слѣ́зе сега̀ ѿ Крѫстатѣ, и҆ ще да повѣ́рꙋваме въ не́го.

43 Имаше наде́жда на Бг҃а: не́ка го и҆збе́ви сега̀, а҆ко го ѡ҆бы́ча: защо́то ре́че: че Бо́жі̑й самь Сы́нъ.

44 Това̀ и҆сто то мꙋ надꙋ́мꙋваха и҆ разво́йницы те, кои́то бе́ха ра́спнати съ не́го.

45 И ѿ ше́стыа ча́съ бы́дѐ темнина̀ по си́чка та земла̀, до деве́тыа ча́съ.

46 И҆ ѻ҆колѡ деве́тыа ча́съ и҆звыка́се І҆исꙋ́съ съ голе́мъ гла́съ, и҆ ре́че: и҆лі̑, и҆лі̑, лі̑ма̀ саваѳанѝ; си́рѣчь, Бж҃е мо́й Бж҃е мо́й, защо̀ си ме ѡ҆ста́вилъ;

47 И нѣ́кои ѿ ѻ҆ны́а що́то стое́ха та́мѡ, като чꙋ́ха това̀, ре́коха: защо и҆лі̑а̀ вы́ка то́а.

48 И а҆́бі̑е ѿтѫрча̀ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ зема̀ є҆ди́нъ сонге́ръ, и҆ като го натопи̑ въ ѻ҆це́тъ, набо́де го на тръсти́ка, и҆ напо́юваше го.

49 А҆ дрꙋ́ги те дꙋ́маха: ѡ҆ставе́те да ви́диме да ли ще до́йде Илі̑а̀ да го и҆збе́ви.

50 А҆ І҆исꙋ́съ па́ки като и҆звыка̀ съ голе́мъ гла́съ, и҆спꙋсти̑ дꙋхъ.

51 И є҆́то, завѣ́са та церко́вна се раздра̀ на́две ѿ го́рні̑а кра́й до до́лні̑а: и҆ земла̀ та се потре́се, и҆ ка́менѣ те се распадна́ха:

52 И гро́бища та се ѿвори́ха: и҆ мно́го тѣ́лесà наоу́мре́ли те ст҃і̑и стана́ха:

53 И като и҆злѣ́зоха ѿ гро́бове те по воскресе́ні̑е то Хрі̑сто́во, влѣ́зоха во ст҃ы́й гра́дъ, и҆ а҆ви́хасе на мнози́на.

54 А҆ со́тнико, и҆ ѻ҆ні̑а що́то бе́ха съ не́го за да ва́рдатъ І҆исꙋ́са, като виде́ха трꙋсатъ, и҆ ѻ҆ны́а рабо́ты що́то бы́до́ха, оу҆плаши́хасе мно́гѡ, и҆ гово́реха: вои́стиннꙋ Сы́нъ Бж҃і̑й бе́ше то́а.

55 А҆ бе́ха та́мъ и҆ жены̀ мно́гѡ, кои́то гле́дахà ѿдале́че: и҆ кои́то и҆до́ха слѣ́дъ І҆исꙋ́са ѿ Гали̑ле́а, и҆ слꙋгꙋ́ваха мꙋ.

56 Въ кои́то бе́ше Марі̑а Магдали́на, и҆ Марі̑а І҆а́кѡвова та и҆ І҆ѡсі̑е́ва та ма́йка, и҆ ма́йка та на-сыновѐ те Зеведе́ови.

57 И като мрѫкна́, дойдѐ є҆ди́нъ человѣ́къ бога́тъ ѿ А҆рі̑маѳе́а, и҆́ме то мꙋ І҆ѡ́сифъ, ко́йто и҆ са́мъ се бе́ше оу҆чи́лъ оу҆ І҆исꙋ́са:

58 То́й ѿи́де при Пі̑ла́та, и҆ поискà тѣ́ло то І҆исꙋ́сово. Тога́ва Пі̑ла́тъ заповѣ́дà да мꙋ се дадѐ тѣ́ло то.

59 И като земà тѣ́ло то
'Іѡ́сифъ, ѿвви́ го съ плаща-
ни́ца чи́ста:
60 И положи́ го въ но́вы-
тъ си гро́къ, ко́йто бе́ше
и҆зсѣ́клъ въ ка́мень: и҆ при-
вали́ голе́мъ ка́мень надъ вра-
тà та гро́бни, и҆ ѿи́де си.
61 И бе́ха та́мѡ Маріа
Магдали́на, и҆ дрꙋгà та Ма-
ріа, и҆ седе́ха сре́щѡ гро́батъ.
62 А҆ въ ѹ҆трешнїа́тъ де́нь,
ко́йто є҆ по́слѣ по пе́токатъ
собра́хасе а҆рхїере́и те и҆ фа-
рїсе́и те ѹ҆ Пїла́та.
63 И гово́реха: господа́рꙋ,
смысли́хмесе, защѡ̀ ѻ҆ный пре-
ле́стникъ, като бе́ше і҆о́ще
жи́въ, ре́че: по́слѣ по три́ дни
ще да воскре́снемъ.
64 Заповѣ́дай про́чее да се
ѹ҆твердѝ гро́во до тре́тїа
де́нь, да не бы̀ дошлѝ ѹ҆-
ченицы те мꙋ нощà да го
ѹ҆краднатъ, и҆ речáтъ наро́дꙋ:
воскреснà ѿ ме́ртви те, и҆ ще
да бѫде послѣ́дна та ле́сть
по̀ лоша ѿ пе́рва та.
65 А҆ Пїла́тъ и҆мъ ре́че:
и҆мате стра́жи, и҆де́те ѹ҆твер-
де́те го какво́то зна́ете.
66 А҆ ѻ҆нѝ като ѿидо́ха ѹ҆-
твердѝха гро́батъ, и҆ запе-
чати́ха ка́меньатъ за́едно со
стра́жи те.

ГЛАВА КИ.

И҆ ВЪ сꙋббѡ́та ве́черъ, ко-
гато фанà да се разсѫмнꙋва
недѣ́ла та, пе́рвыо де́нь на
седми́ца та, дойдѐ Маріа
магдали́на, и҆ дрꙋга та Маріа,
да ви́датъ гро́батъ.
2 И є҆то, бы̀дѐ трꙋсъ го-
ле́мъ: защѡто А҆гг҃лъ Го-
спо́день слѣ́зна̀ ѿ небо̀ то,
и҆ ѿи́де та ѿвали́ ка́меньатъ
ѿ вратà та гро́бни, и҆ седе́ше
на не́го.
3 И бе́ше лицѐ то мꙋ като
блиста́нїе, и҆ ѡ҆блекло̀ то мꙋ
бѣ́ло като снѣ́гъ.
4 И ѿ не́говыа стра́хъ по-
тре́сохасе стра́жи те, и҆ бы-
до́ха като мѫ́ртви.
5 Ѿговори́ же А҆гг҃ло, и҆ ре́че
на жены̀ те: не бо́йтесе вы̀е:
защо́то зна́мъ, че 'Іисꙋ́са ра́с-
пнатыатъ тѫ́рсите.
6 Не є҆ тꙋ́ка: защо́то воскре-
снà, какво́то ѡ҆ре́че: є҆ла́те
да ви́дите мѣ́сто то де́то є҆
лежа́лъ Госпо́дь.
7 И ско́рѡ и҆де́те та рече́те
на ѹ҆ченицы те мꙋ, защѡ̀ вос-
креснà ѿ ме́ртви те: и҆ є҆то,
преба́ра вы въ Галїле́а: та́мѡ
ще да го ви́дите, є҆то би каза́хъ.
8 И и҆злѣ́зоха ско́рѡ ѿ гро́-
батъ со стра́хъ и҆ съ голе́ма ра́-
дость, и҆ ѿтѫрча́ха да ка́жатъ
на ѹ҆ченицы те мꙋ.
9 А҆ като ѿи́ваха да ѡ҆ба́-
датъ на ѹ҆ченицы те мꙋ, є҆то,
'Іисꙋ́съ ги срѣ́щнà, и҆ ре́че и҆мъ:
ра́дꙋйтеса. А҆ ѻ҆нѝ пристѫ-
пи́ха при не́го, и҆ фана́хасе за
нозѐ те мꙋ, и҆ поклони́хамꙋсе.
10 Тогà и҆мъ ре́че 'Іисꙋ́съ:

не бо́йтесе; и҆де́те возвѣсте́те на бра́тїѧ та ми, да до́йдатъ въ Галїле́а, и҆ та́мѡ ще да ме ви́датъ.

11 А҆ като ѿи́ваха ѻ҆ны́ въ градѫтъ, є҆то, нѣ́кои ѿ стра́жи те дойдо́ха въ градѫтъ и҆ каза́ха на а҆рхїере́ите си́чкото що́то бы́дѣ.

12 А҆ ѻ҆ни́ се собра́ха со ста́рцы те, и҆ совѣтова́ха се и҆ да́доха доволнѡ пары́ на во́ины те,

13 И ре́коха: рече́те, защо̀ ѹ҆ченицы те мꙋ дойдо́ха пре́зъ нощь, кога́то спа́вахме ніе, и҆ ѹ҆кра́доха го.

14 И а҆ко се чꙋе това̀ ѹ҆ и҆гемѡна́тъ, ніе ще да го ѹ҆ти́шиме, и҆ ва́съ безгры́жны ще да напра́виме.

15 А҆ ѻ҆ни́ като зе́ха пары́ те, направи́ха какво́то ги наꙋчи́ха, и҆ прочꙋ́се това̀ сло́во междꙋ̀ Є҆вре́е те и҆ до дне́шень де́нь.

16 А҆ є҆дина́десете ѹ҆ченицы ѿидо́ха въ Галїле́а, въ гора̀ та, гдѣ́то и҆мъ заповѣда̀ Ї҆исꙋ́съ.

17 И като го виде́ха, поклони́ха мꙋ се: а҆ нѣ́кои се ѹ҆сꙋмнѣ́ха.

18 И като се приближи̇̀ Ї҆исꙋ́съ, продꙋма̀ и҆мъ, и҆ ре́че: да́демисе се́коѧ вла́сть на небо̀ то и҆ на земла̀ та.

19 И҆де́те про́чее, наꙋче́те си́чки те ꙗ҆зы́цы, и҆ крѫща́вайте ги въ и҆ме то на-Ѻ҆тца̀ и҆ Сы́на, и҆ ст҃а́гѡ Дх҃а:

20 И ѹ҆че́те ги да дѫржа́тъ хꙋ́баво си́чко то що самь ви заповѣда́лъ, и҆ є҆то, а҆́зъ са́мь съ ва́съ въ си́чки те дни̇̀ до сконча́ніе то насвѣтѫтъ, а҆ми́нь.

СВѦТОѢ ЄУѦГГЕЛІЄ Ѿ МАРКА.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

НАЧАЛО то на-є҆ѵаггеліе то на-Ї҆исꙋ́са Хрїста̀, Сы́на Бо́жїѧ:

2 Какво́то є҆ пи́сано въ проро́цы те: є҆то, а҆́зъ пра́щамъ А҆́ггела моего̀ предъ лицѣ̀ то ти, ко́йто ще да прито́тви пѫтьатъ ти предъ те́бе.

3 Гласо̀ на-ѻ҆ного́ва, ко́йто вы́ка въ пꙋсты́ня та: приготве́те пѫтьатъ Госпо́день, ѹ҆пра́вайте пѫте́ки те мꙋ.

4 Бе́ше Ї҆ѡа́ннъ, ко́йто креща́баше въ пꙋсты́ня та, и҆ проповѣ́дꙋваше крещє́ніе на пока́ніе то за прощє́ніе нагрѣховѐ те.

5 И и҆зла́зеше къ не́го си́чка та страна̀ Ї҆ꙋде́йска, и҆ Ї҆ерꙋ-

салимлане те, и крещаваха се сички те въ Іордань рѣка ѿ него, и исповѣдуваха си грѣховѣ те.

6 А Іоанинъ беше ѡблеченъ съ камілски влакна, и съ поясъ кожанъ ѡколо кръстатъ си: и ядеше властаре, и медъ дивъ.

7 И проповѣдуваше, и говореше: иде по якіо ѿ мене слѣдъ мене, на-когото азъ несамь достоинъ да се наведемъ да развержемъ ремикатъ на-ѡбуща та му.

8 Азъ вы крестихъ съ вода, а той ще да вы крести съ Духъ святый.

9 И въ оныя дни дойде Іисусъ ѿ Назаретъ Галілейскій и крестѝ се ѿ Іоанна во Іорданъ.

10 И абіе като излѣзе ѿ вода та, видѣ небеса та че се ѿваряха, и духъ че слазеше като гълабъ на него.

11 И гласъ быдѣ ѿ небо то, (който говореше): ты си Сынъ мой возлюбленный, въ когото благоволихъ.

12 И абіе духъ го изведе въ пустыня та.

13 И беше тамѡ въ пустыня та четыридесеть дни, и искушавашесе ѿ сатана та: и беше со звѣрове те: и Агги те му слугуваха.

14 А послѣ по Іоанново то преданіе, дойдѣ Іисусъ въ Галілеа, и проповѣдуваше євангеліе то на-царство то Божіе,

15 И говореше: защо времето се исполни, и царство то Божіе се приближи: покайтесе, и вѣрувайте въ євангеліе то.

16 И като ходеше при морѣ то Галілейско, видѣ Симѡна, и Андреа брата на-тогова Симѡна, който фърляха мрежы те въ морѣ то: (защото беха рыбаре:)

17 И рече имъ Іисусъ: елате по мене, и ще да вы направимъ да бждете ловцы на-человѣцы те,

18 И абіе оставиха мрежы те си, и ѿидоха слѣдъ него.

19 А като прейдѣ малко по натамъ, видѣ Іакова Зеведеова, и Іоанна, брата му, който беха и они въ гемія та, и оуправеха си мрежы те,

20 И абіе ги повыка: а они оставиха баща си Зеведеа въ гемія та съ наемницы те, и ѿидоха слѣдъ него.

21 И влѣзоха въ Капернаумъ: и абіе въ субботы те влѣзе въ соборище то, и оучеше:

22 И чудеха му се на оученіе то защото ги оучеше, като єдинъ человѣкъ, който има власть, а не като книжницы те.

23 И беше въ соборище то имъ человѣкъ нѣкой който имаше духъ нечистъ, и извыка,

24 И рече: остави, що имашъ да правишъ съ насъ ѿ Іисусе Назарянине; дошелъ

си да ны погꙋбишъ; знамъ те кой си, Ст҃ый Бж҃ій.

25 И запретѝ мꙋ Іисꙋсъ, и рече: ѡнѣмѣй, и ѡзлѣзнѝ ѡзъ него:

26 И стресе го нечистыо дꙋхъ, и ѡзвыкà съ големъ гласъ, и ѡзлѣзе ѡзъ него.

27 И оуплашѝхасе сѝчки те толкѡ, ꙗото се пытаха по междꙋ си, и говореха: ꙗо є̃ товà; и какво є̃ товà ново оучѐніе; зашòто съ власть повелàва и на дꙋхове те нечисти, и послꙋшꙋвать го.

28 И ѧ҆кіе ѡзлѣзе прочꙋеніе то мꙋ по сѝчка та страна Галілѐйска.

29 И тòмъ часъ като ѡзлѣзоха ѿ собòрище то, ѿидòха въ кѫща та Сімѡнова и Андрѐова, заѐдно сосъ Іакѡва и Іѡàнна.

30 А҆ тѫща та Сімѡнова лежѐше ѿ ѻгнѐвица (трѐска:) и ѧ҆кіе мꙋ казàха за нѐя.

31 И като пристѫпѝ при нѐя, фанà ѧ҆ за рѫкà та, и тòмъ часъ ѧ҆ ѡставѝ ѻгнѐвица та, и слꙋгꙋваше имъ.

32 А҆ когàто быдѐ кѫснѡ, и захòждаше слѫнце то, принѐсоха кодъ него сѝчки те болны, и бѣсны те.

33 И сѝчкїо грàдъ се бѐше собрàлъ на вратà та.

34 И ѡсцѣлѝ мнозѝна, кой то страдàха злѣ ѿ сѐкаквы болести: и мнòго дїàволы ѡзгнà, и не ѡстàвѧше ги да говòратъ, зашò го знàеха че є̃ Хрїстòсъ.

35 А҆ въ оутриньтà мнòгѡ ранѡ станà, и ѡзлѣзе, и ѿѝде въ пꙋсто мѣсто и тàмѡ стрꙋваше молбà.

36 И гонѝха го Сімѡнъ, и ѻнїа ꙗо то бѐха съ него,

37 И като го намериха, рѐкоха мꙋ: зашò сѝчки те те трàсатъ.

38 И рѐче имъ: да ѝдеме въ блѝжни те селà, и грàдове, да проповѣдамъ и тàмѡ: зашòто за тàѧ причѝна ѡзлѣзохъ.

39 И проповѣдꙋваше на собòре те имъ, по сѝчка та Галїлѐя, и ѡзгонàваше дїàволы те.

40 И дойдѐ при нѐго є̃дѝнъ прокажѐнъ, и мòлеше мꙋ се, и припàдаше предъ нѐго на колѣна, и говòреше мꙋ: зашò, ѧ҆ко ѝскашъ, мòжешъ да ме ѡчѝстишъ.

41 А҆ Іисꙋсъ се оумилостивѝ, и прострѐ рѫкà та си, и пофанà го, и рѐче мꙋ: ѝскамъ, ѡчистѝсе.

42 И като рѐче тòй товà, ѧ҆кіе се махнà ѿ нѐгѡ прокàза та, и ѡчистѝсе.

43 И како мꙋ запретѝ, ѧ҆кіе го ѝспѫдѝ.

44 И рѐче мꙋ: вардѝсе да не речѐшъ нѝкомꙋ нѝщо: но ѝдѝ та се покажѝ на свѧщѐникатъ, и принесѝ за ѡчищѐніе то си, ѻнѝꙗ (вѐщи) ꙗото

є҆ заповѣда́лъ Мѡѷсе́й, за свидѣ́телство ни́мъ.

45 И́ то́й като и҆злѣ́зе, фана̀ да проповѣ́дѹва мно́гѡ, и҆ да проно́си чѹ́до то, то́лкѡ, ꙗ҆то не мо́же́ше вече І҆и҃сѹсъ да влѣ́зе ꙗ҆́вно въ нѣ́кой гра́дъ: но бе́ше вѫнъ въ пѹсти те мѣ́ста̀, и҆ дохо́ждаха при не́го ѿ си́чки те страны̀.

ГЛАВА В҃.

И҆ ПА́КЪ по нѣ́колко дни́ по́слѣ влѣ́зе въ Капернаѹмъ, и҆ чѹ́се заѩ̀ є҆ въ кѫ́ща.

2 И҆ а҆́вїе собра́хасе мнози́на, ꙗ҆то не мо́жеха вече да се смѣ́статъ нито при врата̀ та: и҆ прика́зѹваше и҆́мъ сло́во.

3 И҆ дойдо́ха при не́го, и҆ но́сеха є҆ди́нъ разсла́бленъ (съ жи́лы те), кого́то но́сеха четво́рица.

4 И҆ поне́же не мо́жеха да се прибли́жатъ при не́го ѿ наро́датъ, ѿкры́ха покро́ватъ на-кѫ́ща та та́мѡ, гдѣ́то бе́ше: и҆ като разби́ха, спѹстна́ха ѻ҆́дѫратъ, на кого́то лежѣ́ше разсла́бленныо.

5 И҆ като видѣ̀ І҆и҃сѹсъ вѣ́ра та и҆́мъ, ре́че на разсла́бленныатъ: ча́до, проща́ватъ ти се грѣ́ховѣ те.

6 И҆ та́мѡ седе́ха нѣ́кои ѿ кни́жницы те, и҆ помышла́ваха въ сердца̀ та си:

7 Заѩ̀ гово́ри то́я таквы́я хѹлы̀; ко́й мо́же да проща́ва грѣ́хове, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ;

8 И҆ а҆́вїе разѹмѣ́ І҆и҃сѹсъ съ дѹхатъ си заѩ̀ така̀ ѻ҆́ни помышла́ватъ въ се́бе си, и҆ ре́че и҆́мъ: заѩ̀ помышла́вате таки́ва мы́сли въ сердца̀ та си;

9 Що є҆ по̀ ле́снѡ, да рече́мъ на разсла́бленныатъ, проща́ватъ ти се грѣ́ховѣ те: и҆лѝ да рече́мъ, стани̇̀ та си земѝ ѻ҆́дѫратъ, и҆ ходѝ;

10 Но да позна́ете заѩ̀ Сы́нъ человѣ́ческїй и҆́ма вла́сть на земла̀ та да проща́ва грѣ́хове: (ре́че на разсла́бленныатъ:)

11 Те́бе дѹ́мамъ: стани̇̀ та си земѝ ѻ҆́дѫратъ, и҆ и҆дѝ си ѹ҆ дома̀.

12 И҆ а҆́вїе стана̀, и҆ земà си ѻ҆́дѫратъ и҆ и҆злѣ́зе вѫнъ предъ си́чки те: ꙗ҆то си́чки те се чѹ́деха, и҆ сла́веха Бг҃а, и҆ гово́реха: заѩ̀ ни́кога несмѣ̀ виде́ли тако́ва чѹ́до.

13 И҆ па́къ и҆злѣ́зе къ морѣ̀ то: и҆ си́чкїо наро́дъ и҆́деше по не́го, и҆ ѹ҆́чеше ги.

14 И҆ като замѝнѹваше видѣ̀ Леѵі́а Алфе́ова, ко́йто седе́ше на гюмрѹкчі́йница та, и҆ ре́че мѹ: є҆́ла по ме́не, и҆ стана̀ и҆ ѿи́де слѣ́дъ не́го.

15 И҆ кога́то седе́ше то́й въ кѫ́ща та си, мнози́на мытари̇̀ и҆ грѣ́шни дохо́ждаха и҆ седе́ха за́едно съ І҆и҃сѹса и҆ сосъ ѹ҆ченицы те мѹ: заѩ̀ то́то бе́ха мнози́на, и҆ и҆́деха слѣ́дъ не́гѡ.

16 Ѝ книжницы те и̂ фарїсе́е те като го гле́даха че ꙗ̂дѐ съ мытари̇̀ те и̂ грѣ́шни те, гово́реха на оу҆ченицыте мꙋ: защо̀ ꙗ̂дѐ и̂ пїѐ съ мытари̇̀ те и̂ грѣ́шни те;

17 Ѝ Ї҆и҃съ като чꙋ, ре́че и̂мъ: не тре́бꙋва на здра́ви те лѣка́рь, но на бо́лни те, не са́мь дошелъ да повы́камъ пра́ведны те, но грѣ́шны те на покаа̑нїе.

18 И оу҆ченицы те Ї҆ѡа́нови, и̂ фарїсе́йски те по́стеха: и̂ дойдо́ха та мꙋ ре́коха: защо̀ оу҆ченицы те Ї҆ѡа́нови и̂ фарїсе́йски те по́статъ, а̂ твои̂ те оу҆ченицы не по́статъ;

19 И ре́че и̂мъ Ї҆и҃съ: мо́гатъ ли сыновѐ те свадба́рски, доклѐ є̂ съ ни̇̀хъ младоже́нецо, да по́статъ; ко́лкото вре́ме и̂матъ съ се́бе си младоже́нецатъ, не мо́жатъ да по́статъ.

20 Но ще до́йдатъ дни̇̀ кога́то се зе́ме ѿ ни̇̀хъ младоже́нецо, и̂ тога́ва ще да по́статъ въ ѻ҆ны̑а дни̇̀.

21 И ни̇̀кой не прили̇̀ва закрѫ́пка ѿ пла́тно небѣ́лено на ве́тха дре́ха: а̂ко ли нѐ, но́ва та закрѫ́пка ще да ѿкѫ́сне нѣ́що ѿ ве́тхо то, и̂ по̀ ло́ша дꙋ́пка ще да бѫ́де.

22 И ни̇̀кой не вли̇̀ва ві̑но̀ но́во въ мѣ́хове ве́тхи: а̂ко ли нѐ, но́во то ві̑но̀ ще да раздерѐ мѣ́хове те, и̂ ще да се разсы́пе ві̑но̀ то, и̂ мѣ́хове те ще да се разва́лятъ: но тре́бꙋва да се вли̇̀ва ново ві̑но̀ въ мѣ́хове но́вы.

23 Ѝ слꙋчи̇̀се да зами̇̀нꙋва въ сꙋббѡ́та презъ сѣ́анїа та, и̂ като вѫрве́ха, оу҆ченицы те мꙋ скꙋ́беха кла́сове.

24 Ѝ фарїсе́е те мꙋ гово́реха: ви̇̀ждь, каквѐ пра́ватъ въ сꙋббѡ́та, коѐто не подоба́е;

25 Ѝ то́й и̂мъ гово́реше; не сте́ли че́ли ни̇̀кога, що сторѝ Дави̇̀дъ, кога́то и̂маше нꙋ́жда, и̂ ѿгладнѣ́ самъ, и̂ ѻ҆ні̑а кои̇̀то бе́ха съ не́го;

26 Каквѐ влѣ́зе въ до́мъ Бж҃ї̑й, во бре́ме то на-Ѧвїаѳа́ра а̂рхїере́а, и̂ хлѣ́бове те на-предложе́нїе то и̂зе́де, кои̇̀то не́маше вла́сть да ꙗ̂дѐ, то́кмѡ є̂дни̇̀ те свѧще́нницы, и̂ да́де и̂ на ѻ҆ні̑а кои̇̀то бе́ха съ не́го;

27 И гово́реше и̂мъ: сꙋббѡ́та та бы́дѐ заради̇̀ человѣ́ка, а̂ не человѣ́ко заради̇̀ сꙋббѡ́та та.

28 Щото Сы́нъ человѣ́ческїй є̂ Госпо́дь и̂ на сꙋббѡ́та та.

ГЛАВА Г҃

Ѝ ПЯ́КИ влѣ́зе въ собо́рище то: и̂ бе́ше та́мѡ человѣ́къ, ко́йто и̂маше сꙋ́ха рꙋка̀.

2 И и̂зглѣ́дꙋваха да ли ще да го и̂сцѣли̇̀ въ сꙋббѡ́та, да на́чнатъ да го злосло́ватъ.

3 И ре́че на ѻ҆ного́ва чело-

вѣка, кóйто ймаше рѫкà та си сѹха: станѝ на срѣдъ.
4 И рéче имъ: трéбѹва ли да прáви нѣкой добрò въ сѹббѡ́та, ѝлѝ злò да прáви; да спасѐ ли дѹша, ѝлѝ да ѧ̀ погѹби; ѧ̀ ѻ̂нѝ мѫлчéха.
5 И като погледнà на нѝхъ сосъ гнѣвъ, скóрбеше за ѡ̂каменéнїе то на-сердцà та имъ, ѝ рéче на человѣкатъ, прострѝ си рѫкà та: ѝ прострѐ ѧ̀, ѝ бы́дѐ рѫкà та мѹ здрáва, каквóто ѝ дрѹгà та.
6 Ѧ̂ като ѝзлѣзоха фарїсéи те вѫнъ, ѧ̀бїе сотворѝха совѣтъ со ѝрѡдїáны те на врѫхъ нéго, каквѡ̀ да го погѹбатъ.
7 И Ѝисѹсъ ѿѝде съ ѹ̂ченицы те къ морѐ то: ѝ мнóгъ нарòдъ ѝдеше по нéго ѿ Галїлéа, ѝ ѿ Ѝѹдéа,
8 И ѿ Ѝерѹсалѝмъ, ѝ ѿ Ѝдѹмéа, ѝ ѿ ѻ̂донáдна та страна Ѝордáнска: ѝ ѿ ѻ̂нїа щото живéеха ѻ̂колѡ Тѹ́ра ѝ Сїдѡ́на, мнóгое мнóжество, като чѹ́ха чѹдесà та щото прáвеше Ѝисѹсъ, дойдóха при нéго.
9 И рéче на ѹ̂ченицы те си, да го чáка гемїа заради̇̀ нарóдатъ, за да мѹ не досáждатъ.
10 Защóто ѝсцѣлѝ мнозѝна: щото напáдѝѹваха на нéго да мѹ се прикóснатъ, кóйто ймаха рáны.
11 И дѹхове те нечѝсти, когáто го вѝдеха, припáдаха предъ нéго, ѝ вы́каха, ѝ говóреха: че си ты̀ Сы́нъ Бж҃їй.
12 И мнóгѡ ймъ запрещáваше, да го не ѝзавлáватъ.
13 И качѝсе на горà та, ѝ повыкà, кóйто сáмъ ѝскаше, ѝ дойдóха при нéго.
14 И направѝ дванáдесатъ да бѫдатъ зáедно съ нéго, ѝ да ги прáща да проповѣдѹватъ,
15 Ѝ да ѝматъ влáсть да ѝсцѣлáватъ болестѝ те, ѝ да ѝзгóнѹватъ бѣсове те.
16 И нарéче на Сїмѡна ѝме то, Пéтръ.
17 И Ѝáкѡва (сы́на) Зеведéова, ѝ Ѝѡáнна брáта Ѝáкѡвова: (ѝ нарéче ѝмъ ѝменà та воанергéсъ, коéто ще да речѐ, сы́нове грóмови.)
18 И Ѝндрéа, ѝ Фїлїппа, ѝ Варѳоломéа, ѝ Матѳéа, ѝ Ѳѡмà, ѝ Ѝáкѡва Ѧлфéова, ѝ Ѳаддéа, ѝ Сїмѡна Кананїта,
19 И Ѝѹда Ѝскарїѡ́тскаго, кóйто го ѝ предáде.
20 И дойдóха въ дóмъ: ѝ собрáсе пáки нарóдъ мнóгъ, щото немóжеха нито хлѣбъ да ѧ̂дáтъ.
21 Ѧ̂ като чѹ́ха ѻ̂нїа, кóйто бéха ѹ̂ нéгѡ, ѝзлѣзоха да го фáнатъ: защóто говóреха: че си ѥ̂ ѝзгѹбѝлъ ѹ̂мѫтъ.
22 Ѧ̂ книжницы те кóйто бéха слѣзнáли ѿ Ѝерѹсалѝмъ, говóреха: защò веелзевѹ́ла ѝма, ѝ защò съ кнáзатъ бѣсóвски, ѝзгонáва бѣсове те.

23 И повыкà ги, ѝ говóреше
ѝмъ съ прѝтчи: каквѡ̀ мóже
дїáволъ дїáвола да ѝзгонáва;
24 И ѧ҆ко є҆днѡ̀ цáрство се
раздѣ́ли на врѫ́хъ сéбе си, не
мóже да стоѝ ѻ҆нова̀ цáрство.
25 И ѧ҆ко є҆днà кѫ́ща се раз-
дѣ́ли на врѫ́хъ сéбе си, не
мóже да стоѝ ѻ҆нáа кѫ́ща:
26 И ѧ҆ко дїáволо є҆ станáлъ
самъ на врѫ́хъ сéбе си, ѝ раз-
дѣ́лѝлъ се є҆, не мóже да стоѝ,
но свѫ́ршованѣ̀ ѝма.
27 Нѝкой не мóже да раз-
грáби вéщи те на-ѩ́кїа, като
влѣ́зне въ кѫ́ща та мѹ, ѧ҆ко
пéрво не вѫ́рже ѩ́кїатъ, ѝ то-
гáва ще мѹ ѡ҆бéре кѫ́ща та.
28 Ѵистина ви говóримъ, за-
щѡ̀ сѝчки те согрѣшéнїа ще
да се прóстатъ на сыновѐ те
человѣ́чески, ѝ хѹлы̀ те щото
ще да похѹлатъ.
29 Но кóйто похѹ́ли на Дх҃а
ст҃áго, нéма прощéнїе во вѣ́ки
вѣ́кѡ́въ, но повѝненъ є҆ на вѣ́ч-
ныатъ сѹ́дъ.
30 Защóто говóреха: че
ѝма дѹ́хъ нечѝстъ.
31 Дойдóха прóчее мáйка
мѹ ѝ брáтїа та мѹ: ѝ като
стоéха вѫ́нъ, пратѝха до нéго,
ѝ вы̀каха го.
32 И̇ нарóдъ мнóгъ седéше
ѻ҆колѡ нéгѡ: ѝ рéкоха мѹ:
є҆то, мáйка ти ѝ брáтїа та
ти те трáсатъ вѫ́нъ.
33 И̇ ѿговорѝ, ѝ рéче ѝмъ:
кóй є҆ мáйка ми, ѝлѝ брáтїа
та ми;
34 И̇ като ѝзгледà ѻ҆ны̀а,
щото седéха ѻ҆колѡ нéгѡ, рéче:
є҆то, мáйка ми ѝ брáтїа та ми.
35 Защóто, кóйто сотворѝ
вóлѧ та Бóжїа, тóй ми є҆
брáтъ, ѝ сестрà, ѝ мáйка.

ГЛАВЯ Д҃

И̇ ПЯ́КЪ начнà Ѵисѹ́съ да
ѹ҆чѝ при морѐ то: ѝ собрáсе
мнóгъ нарóдъ ѻ҆колѡ нéгѡ,
щото влѣ́зе сáмъ въ гемїа та,
ѝ седéше въ морѐ то: а҆ сѝчкїо
нарóдъ по крáй морѐ то на
землà та бéше.
2 И ѹ҆чеше ги мнóгѡ съ
прѝтчи, ѝ говóреше ѝмъ въ
ѹ҆чéнїе то си:
3 Слѹ́шайте, є҆то ѝзлѣ́зе
сѣ́ѧтельо да сѣ́е.
4 И̇ като сѣ́еше, є҆днѡ̀ паднà
на пѫ́тьатъ, ѝ дойдóха птѝцы
те небéсны ѝ ѝскѫ́лавáха го.
5 А҆ дрѹ́го паднà на камени́то мѣ́сто, коéто нéмаше
землà мнóга: ѝ ѧ҆́кїе ѝзникнà,
защóто нéмаше землà дебéла:
6 А҆ когáто ѝзгрѣ́ѧ слѫ́нце
то, повехнà: ѝ защóто нé-
маше кóренѣ̀, ѝзсѫ́хнà.
7 А҆ дрѹ́го паднà въ тѫ́рнѣ̀:
ѝ ѡ҆брáстоха тѫ́рнѣ̀ те, ѝ ѹ҆дав-
ѝха го, ѝ плóдъ не дáде.
8 А҆ дрѹ́го паднà на добрà
землà: ѝ дáваше плóдъ, ѝ
ѝздѝгашесе ѝ растéше: ѝ при-
нóсеше плóдъ є҆днѡ̀ то трѝде-
сáть, дрѹ́го то шестдесáть,
а҆ дрѹ́го то стѡ̀.

9 Й говóреше: кóйто йма оу҆ши да слꙋша, нéка слꙋша.

10 Я҆ когáто ѿстанà сáмъ, попытáха го за прúтча та, кóйто беха ѻколѡ нéгѡ зáеднѡ съ дванáдесете.

11 И рéче ймъ: вáмъ є҆ дáдено да знáете тáйны те нацáрство то Бж҃їе; а҆ на ѻнїа, ѿто са ѿ вжнъ, сúчки те (оу҆чéнїа) бы́ватъ съ прúтчи:

12 Като глéдатъ да глéдатъ, и҆ да не вúдатъ: и҆ като слꙋшатъ да слꙋшатъ, и҆ да неразꙋмѣ́ватъ: да не нéкога се ѿвжрнатъ на покáнїе, и҆ простáтъ ймъ се грѣховѐ те.

13 И говóреше ймъ: не разꙋмѣ́вате ли тáа прúтча; и҆ каквѡ̀ ѿе да разꙋмѣ́ете сúчки те прúтчи;

14 Ѻный ѿто сѣ́е, сѣ́е слóво то.

15 Я҆ тїа са ѻнїа, кóйто са сѣ́ани на пѫтьатъ, на кóйто сúрѣчь се сѣ́е слóво то, и҆ когáто го чꙋ́атъ, ѧ҆́бїе дохóжда сатанà та и҆ зéма слóво то посѣ́ано то въ сердцà та нúхни.

16 Подóбнѡ и҆ тїа са ѻнїа, кóйто се сѣ́атъ по камени́ти те мѣ́стà, кóйто когáто чꙋ́атъ слóво то, ѧ҆́бїе съ рáдость го прїи́матъ.

17 Нéматъ ѻбáче кóрень въ сéбе си, но привре́менни са: и҆ пóслѣ когáто стáне печáль и҆лѝ гонéнїе за слóво то, ѧ҆́бїе соблазнáватсе.

18 И҆ ѻнїа пáки, ѿто се сѣ́атъ въ тѫрнѣ то, тїа са, кóйто слꙋ́шатъ слóво то:

19 И попечéнїа та на тóа свѣ́тъ, и҆ прелесть тà на-когáтство то, и҆ за дрꙋ́ги рáботы желáнїа та, кóйто влáзатъ въ нúхъ, оу҆дáвꙋватъ слóво то, и҆ бы́ва безплóдно.

20 И ѻнїа пáки, ѿто са сѣ́ани на добрà та землà, тїа са, кóйто слꙋ́шатъ слóво то, и҆ прїи́матъ го: и҆ принóсатъ плóдъ, є҆днò трúдесать, а҆ дрꙋ́го шестдесáть, а҆ дрꙋ́го стò.

21 И говóреше ймъ: затовà ли йде свѣти́лнико, да се тꙋ́ри подъ шини́катъ, и҆лѝ подъ ѻ҆дѫ́ратъ; а҆ не да се тꙋ́ри на стóлатъ;

22 Защóто нéма нúщо тайно, коéто да се не и҆зáви: нито є҆ станáло нéщо скры́шно за дрꙋ́го, но тóкмѡ да дóйде въ и҆зявлéнїе.

23 Кóйто йма оу҆ши да слꙋ́ша, нéка слꙋша.

24 И говóреше ймъ: вардéте ѻновà ѿто слꙋшате: съ каквà то мѣ́ра мѣ́рите, ѿе да се мѣ́ри и҆ вáмъ, и҆ ѿе да се притꙋ́ри вáмъ, кóйто слꙋшате.

25 Защóто кóйто йма, ѿе да мꙋ се дадѐ ѿ́ще, а҆ кóйто нéма, и҆ ѻновà ѿто йма ѿе да се зéме ѿ нéгѡ.

26 И говóреше: такà є҆ и҆ цáрство то Бж҃їе, каквóто человѣ́къ вмéта сѣ́ме то въ землà та,

27 И спи́, и҆ ста́на вощà и҆ денà, а҆ сѣ́ме то прони́кнꙋва, и҆ растѐ та́кѡ, каквѡ́то не зна́е то́й.

28 Защѡ́то землà та ѿ се́беси пра́ви пло́дъ, пе́рво тревà, по́слѣ кла́съ, на́й по́слѣ и҆спѫлнꙋва пшени́ца въ класѫ́тъ.

29 А҆ кога́то ᲂу҆зрѣ́е плодѡ̀, ѩ҆́кѡ пра́ща сѫ́рпъ, защѡ́то фтасà жа́тва та.

30 И говѡ́реше: на каквѡ̀ да ᲂу҆подѡ́биме ца́рство то Бж҃їе: и҆ли съ коѧ̀ при́тча да го сравни́ме;

31 Да го ᲂу҆подѡ́биме со сїна́пово то зѫ́рно, коѐто кога́то се посѣ́е въ землà та, на́й ма́лко є҆ ѿ си́чки те сѣ́менà зе́мни:

32 И кога́то се посѣ́е, пора́стꙋва, и҆ бы́ва пѡ̀ голе́мо ѿ си́чки те зе́лїѧ, и҆ пра́ви сте́бла голе́ми, ꙗ҆́кѡ мо́жатъ пти́цы те небе́сны да се загнѣ́здꙋватъ подъ сѣ́нка та мꙋ.

33 И съ таки́ва мно́го при́тчи и҆мъ говѡ́реше сло́во то, каквѡ́то мо́жеха да слꙋша́тъ.

34 И безъ при́тча и҆мъ не говѡ́реше сло́во: а҆ на є҆ди́нѣ на ᲂу҆ченицы́те си толкꙋ́ваше ги си́чки те.

35 И҆ ре́че и҆мъ въ то́ѧ де́нь, ка́то мрѫ́кнà: да зами́неме ѻ҆дона́дъ.

36 И ка́то ѿпꙋстна́ха наро́ды те, зема́ха го (ᲂу҆ченицы́те) каквѡ́то бе́ше въ гемі́а та: но и҆ дрꙋ́ги гемі́и и҆ма́ше съ не́го.

37 И быде́ фѫртꙋ́на голе́ма: а҆ во́лны те се вли́ваха въ гемі́ата, ꙗ҆́кѡ ꙗ҆́ше да потѫ́не ве́че.

38 А҆ то́й бе́ше на корма̀ та, и҆ спа́ваше на возгла́вница: и҆ собꙋди́ха го, и҆ ре́кохамꙋ: ᲂу҆чи́телю, не ма́ришъ ли че заги́нꙋваме;

39 И ка́то стана̀, запрети́ на вѣтѫ́ратъ, и҆ ре́че на морѐ то, мѫлчи́, престани́, и҆ легна̀ вѣтѫ́ро, и҆ быдѐ тишина̀ голе́ма.

40 И ре́че и҆мъ: защѡ̀ сте то́лко страшли́ви; каквѡ̀ не́мате вѣ́ра;

41 И ᲂу҆плаши́хасе съ голе́мъ стра́хъ, и҆ говѡ́реха є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ: ко́й ли є҆ то́ѧ, ꙗ҆́кѡ и҆ вѣтѫ́ро и҆ морѐ то го послꙋ́шꙋватъ;

ГЛАВА Є҃.

И҆ КОГА́ТО замина́ха ѻ҆дона́дъ морѐ то въ страна̀ та Гадари́нска.

2 А҆́вїе ꙗ҆́комъ и҆злѣ́зе и҆зъ гемі́а та, срѣ́шна̀ го є҆ди́нъ человѣ́къ, ко́йто и҆де́ше ѿ гро́бища та съ дꙋ́хъ нечи́стъ.

3 Ко́йто живе́еше во гро́бища та, и҆ ни́кой немо́же́ше да го вѫ́рже нито съ вери́ги:

4 Защѡ́то мно́го пꙋ́ти и҆ съ кла́пы и҆ съ вери́ги го вѫ́рзꙋва́ха, а҆ то́й и҆ вери́ги те

скжсꙋваше, ѝ клапы те стро́шꙋваше: ѝ ни́кой не можѐ да го сми́ри.

5 И се́кога нощѧ̀ ѝ денà, вы́каше въ гро́бища та ѝ по горы̀ те, ѝ бі́ешесе съ ка́менѣ.

6 И като видѐ Ісꙋса ѿ далѐче, ѿтѣрчà ѝ поклони́мꙋсе:

7 И ѝзвыка́се съ голѣ́мъ гла́съ, ѝ ре́че: що ѝмашъ ты̀ съ ме́не, Ісꙋ́се, Сы́не на-Бг҃а Вы́шнагѡ; закли́намъ те ва Бг҃а, не мѧ̑чи ме.

8 (Защо́то мꙋ вы́каше: ѝзлѣ́зъ дꙋ́ше нечи́стый ѿ человѣ́катъ.)

9 И пы́таше го, каквѡ́ ти є̑ ѝме то; ѝ ѿговори̇̀, ѝ ре́че: легеѡ́нъ ми є̑ ѝме то: защо́то сме мнози́на.

10 И моли́ха мꙋ се мно́гѡ пѧ̑ти да ги не пра́ти вѧ̑нъ ѿ страна̀ та (Гадари́нска).

11 И бе́ше та́мѡ при гора̀ та ста́до сви́нско голе́мо, коѐто пасе́ше.

12 И моли́ха мꙋ се си́чки те бѣ́сове, ѝ говóреха: прати̇̀ ны въ свинѣ̀ те да влѣзе́ме въ ни́хъ, ѝ ѧ̑кїе ѝмъ да́де вóлѧ Ісꙋ́съ.

13 И като ѝзлѣ́зоха нечи́сти те дꙋ́хове, влѣ́зоха въ свинѣ̀ те: ѝ пꙋстна́се ста́до то по брегѧ̑тъ въ морѐ то, (а̑ бе́ха до двѣ̀ ты́сѧщи) ѝ ѝздави́хасе въ морѐ то.

14 А̑ свина́ре те побѣгна́ха, ѝ ѿидóха та каза́ха въ гра́дѧ̑тъ, ѝ въ села̀ та.

15 И ѝзлѣ̑зоха да ви́датъ що є̑ стана́ло: ѝ дойдóха при Ісꙋ́са, ѝ виде́ха бѣ́сныатъ, кóйто ѝмаше легеѡ́натъ, че седѝ, ѿблѣ́ченъ, ѝ смы́сленъ: ѝ оу̑боа́хасе,

16 И каза́ха ѝмъ ѻ̑нїѧ що то виде́ха това̀, каквѡ̀ быдѐ на бѣ́сныатъ, ѝ за свинѣ̀ те.

17 И фана́ха да го мóлатъ да си ѿи́де ѿ предѣ́лы те тѣ́хни.

18 И като влѣ̑зе въ кора́бльатъ, мóлеше мꙋ се ѻ̑ный, кóйто бе́ше пò на предъ бѣ́сенъ, да бѧ̑де съ не́го за́еднѡ.

19 А̑ Ісꙋ́съ мꙋ не допꙋсти̇̀, но ре́че мꙋ: ѝди̇̀ въ кѧ̑ща та си въ свой те си, ѝ кажѝ ѝмъ това̀, що то сотвори̇̀ Госпóдь, ѝ помилꙋва̀ те.

20 И ѿиде́си ѝ начна̀ да проповѣ́дꙋва въ Декапóль ѻ̑нова̀, що то мꙋ сотвори̇̀ Ісꙋ́съ: ѝ си́чки те се чꙋ́деха.

21 И кога́то замина̀ Ісꙋ́съ па́къ ѻ̑дона́дъ съ кора́бльатъ, собра́се мно́го наро́дъ ѻ̑колѡ не́гѡ, а̑ тóй бе́ше при морѐ то.

22 И є̑то, дойдѐ є̑ди́нъ ѿ Архїсѵ̑нагѡ́ги те, ѝме то мꙋ Ѧ̑ї́ръ: ѝ като го видѐ, падна̀ при нозѐ те мꙋ:

23 И мóлеше го мно́гѡ, ѝ говóреше: защò дщѐ́рка та ми є̑ на оу̑мира́нѣ: та да дóйдешъ да си тꙋ́ришъ ржцѐ те на не́ѧ, да ѝсцѣлѣ́е: ѝ ще да бѧ̑де жи́ва.

24 И ѿи́де съ не́го: ѝ що

не́го йдеха мно́го наро́ди, и҆ оу҆гни́таха го.
25 (И нѣ́коа жена̀, ко́а́то и҆ма́ше кровотече́нїе двана́десе годи́ны,
26 И мно́го пострада̀ ѿ мнози́на лѣка́ре, и҆ и҆ждивѝ си́чко що и҆ма́ше, и҆ ни́коа по́мощь не намерѝ, но і҆о́ще въ по̀ ло́шо ѿи́ваше:
27 Ка́то чꙋ̀ за ’Іисꙋ́са, дойдѐ въ наро́датъ ѿ за́дъ мꙋ, и҆ прикосна́се до дре́ха та мꙋ:
28 Защо́то гово́реше: че а҆́ко са́мѡ до дре́хи те мꙋ се прико́снемъ, ще да и҆сцѣлѣ́емъ.
29 И то́а ча́съ престана̀ тече́нїе то на кр҃вь та̀ и҆: и҆ оу҆сетѝ въ тѣ́ло то си, защо̀ и҆сцѣлѣ̀ ѿ болесть та̀ си.
30 И а҆́вїе ’Іисꙋ́съ разꙋмѣ̀ че и҆злѣ́зе си́ла ѿ не́гѡ, и҆ ѡ҆бѣ́рна́се къ наро́датъ, и҆ ре́че: ко́й се прикосна̀ до дре́хи те ми;
31 И ре́коха мꙋ оу҆ченицы те мꙋ: ви́дишъ че те оу҆гни́та наро́до, и҆ гово́ришъ: ко́й се прикосна̀ до ме́не;
32 И ѡ҆бзи́рашесе на ѻ҆колѡ да ви́ди ѻ҆на́а, ко́а́то направѝ това̀.
33 Я҆ жена̀ та поне́же се оу҆плашѝ, и҆ трепе́реше, защо́то зна́еше ѻ҆нова̀ що́то и быдѐ, дойдѐ и҆ припадна̀ къ немꙋ, и҆ каза̀ мꙋ си́чка та и҆́стина.
34 Я҆ то́й и҆ ре́че: дще́рко, вѣ́ра та твоа̀ те спа́се, и҆дѝ съ ми́ромъ, и҆ бѫдѝ здра́ва ѿ болѣ́сть та̀ си.)
35 И і҆о́ще той дꙋ́маше, и҆ дойдо́ха ѿ а҆рхїсѵнагѡ́гатъ, и҆ ре́коха мꙋ: че дще́рка та ти оу҆мрѐ: и҆ защо̀ вече трꙋ́дишъ оу҆чи́телатъ;
36 Я҆ ’Іисꙋ́съ а҆́вїе, ка́то чꙋ сло́во то, ко́е́то гово́реха, ре́че на а҆рхїсѵнагѡ́гатъ: не бо́йсе, са́мѡ вѣ́рꙋвай.
37 И не ѡ҆ставѝ ни́кого да и҆́де по не́го, токмѡ Петра̀, и҆ ’Іа́кѡва, и҆ ’Іѡа́нна бра́та ’Іа́кѡвова.
38 И дойдѐ въ кѫ́ща та а҆рхїсѵнагѡ́гова и҆ видѐ гл҃чка, и҆ человѣ́цы че пла́чеха, и҆ вы́каха мно́гѡ.
39 И ка́то влѣзна̀ внѐтре, ре́че и҆мъ: защо́ гл҃чи́те, и҆ пла́чете; моми́че то не є҆ оу҆мре́ло, но спѝ.
40 И рꙋга́ехамꙋсе: а҆ то́й ка́то и҆згна̀ си́чки те, земà баща̀ та на-моми́че то и҆ ма́йка мꙋ, и҆ ѻ҆ны́а що́то бе́ха съ не́го, и҆ влѣ́зе та́мѡ, де́то лежѐше моми́че то.
41 И ка́то го фана̀ за рѫ́ка̀ та, ре́че мꙋ: талиѳа̀ кꙋмї: ко́е́то ще да речѐ: моми́че (те́бе дꙋ́мамъ), станѝ.
42 И то́а ча́съ стана̀ моми́че то, и҆ хо́деше, защо́то бе́ше на двана́десе годи́ны: и҆ зачꙋди́хасе съ голе́мо оу҆дивле́нїе.
43 И запретѝ и҆мъ мно́гѡ, ни́кой да не оу҆зна́е това̀: и҆ ре́че да и҆ дада́тъ да ꙗ҆дѐ.

ГЛАВА S.

Й ѝзлѣзѣ ѿ тамѡ, ѝ ѿйде въ ѻтечество то си: ѝ слѣдъ негѡ ѝдеха оученици те мѹ.

2 И като дойдѣ сѹббѡта та, начна да оучи въ соборище то: ѝ мнозина ѿото слѹшаха чѹдехасе, ѝ говореха: ѿ гдѣ са на тогова тіа; ѝ каква є та премѹдрость ѿото мѹ є дадена; ѝ такива чѹдеса бывать ѿ рѫцѣ те мѹ;

3 Не є ли тоа тектѡно, сынъ Маріинъ, ѝ братъ Іакѡвовъ ѝ Іѡсіевъ ѝ Іѹдинъ ѝ Сімѡновъ; ѝ не са ли сестры те мѹ тѹка въ насъ; ѝ блазнехасе за него.

4 Й Іисѹсъ имъ говореше: защо не є никой пророкъ безчестенъ, токмѡ во ѻтечество то си, ѝ въ сродницы те си, ѝ въ кѫща та си.

5 И не можеше да направи тамѡ ни єдна сила, но токмѡ малцына болны, като си тѹри на нихъ рѫцѣ те, ѝсцѣли.

6 И чѹдешесе за невѣрствіе то имъ, ѝ ѿбходѫше ѻколни те села та оучеше.

7 И повыка дванадесете, ѝ начна да ги праща по двама по двама: ѝ даваше имъ власть надъ дѹхове те нечисты.

8 И заповѣда имъ, да не зематъ нѝщо на пѫть, самѡ єдна тоага: нито торба, нито хлѣбъ, нито мѣдь на поѧсатъ.

9 Но ѿбѹени въ ѿбѹща: ѝ да се не ѿблачатъ въ двѣ дрехи.

10 И говореше имъ: въ колто кѫща влѣзете, тамѡ седете, доклѣ да ѝзлѣзете ѿ тамѡ.

11 И който вы не пріиматъ, нито вы послѹшатъ, като ѝзлѣзете ѿ тамѡ, ѿтресете прахѫтъ, който є подъ нозѣ те ваши, за свидѣтелство нимъ: истина ви дѹмамъ: защо по легко ще да бѫде на Содомлане те ѝ на Гоморране те въ день сѹдный, нежели на тоа градъ.

12 И като ѝзлѣзоха вѫнъ, проповѣдѹваха да се покаатъ.

13 И много діаволы ѝзгонаваха, ѝ мнозина болны мажеха съ масло, ѝ ѝсцѣлаваха ги.

14 Й чѹ това Иродъ царь (защото мѹ се беше прочѹло име то), ѝ говореше: защо є Іѡаннъ креститель воскресналъ ѿ мертви те, ѝ за то дѣйствѹватъ силы въ него.

15 Дрѹги дѹмаха: защо є Илія: ѝ дрѹги дѹмаха: защо є пророкъ, ѝли като єдинъ ѿ пророцы те.

16 Когато ѻбаче чѹ Иродъ рече: защо ѻный Іѡаннъ когото ѧзъ посѣкохъ, той є: ѻнъ є воскресналъ ѿ мертви те.

17 Защото тоа Иродъ пратѝ та фана Іѡанна, ѝ вѫрза го въ темница та заради Иродіада жена та на-Філіппа

брáта мѹ, зашóто се ѿженѝ за нéѧ.

18 Понéже 'Іѡáннъ говóреше на 'Иродѧ: не тѝ є҆ подóбно да ѝмашъ брáтова та си женà.

19 А҆ Иродїáда се гнѣваше на нéго, и҆ ѝскаше да го оу҆бїе: но не мóжеше.

20 Зашóто 'Иродъ се боéше ѿ 'Іѡáнна, понéже го знáеше зашò є҆ мѹжъ прáведенъ и҆ свáтъ, и҆ вáрдеше го: и҆ зашóто го послѹшà, сторѝ мнóго рáботы, и҆ со слáдость го слѹшаше.

21 И като се слѹчѝ є҆дѝнъ дéнь спосóбенъ, когáто 'Иродъ прáвеше оу҆гощéнїе зарадѝ деньѫтъ на-рождéнїе то си, на кнáзи те си, и҆ на тѝсѧщницы те Галїлéйски;

22 Влѣзе и҆ дщéрка та Иродїáдина, и҆ и҆грà, и҆ оу҆годѝ на Иродѧ, и҆ на ѻ҆нїѧ, кóйто седéха съ нéго, и҆ рéче цáро на момà та: попросѝ ѿ мéне, шото ѝскашъ, и҆ ще да ти дáмъ.

23 И заклѣ ѝ се: зашò шото да ми пóискашъ, ще ти дáмъ, и҆ до половѝна ѿ цáрство то ми.

24 А҆ тїà и҆злѣзе вѫнъ, и҆ рéче на мáйка си: шò да пóискамъ; а҆ ѻ҆нà ѝ рéче: главà та на-'Іѡáнна крестѝтеля.

25 И ѿбїе влѣзе внѣтре со скóрость при цáрьатъ, и҆ пóискà ѝ рéче: ѝскамъ да мѝ дадéшъ сегà главà та на 'Іѡáнна крестѝтеля на блюдо.

26 И ѿскорбѝсе цáро мнóгѡ, но зарадѝ клéтва та, и҆ зарадѝ ѻ҆нѝя шото седéха съ нéго, не шеѧ да ѝ се ѿречѐ.

27 И тóѧ чáсъ пратѝ цáро спекѹлáтѡра, и҆ заповѣдà да мѹ се донесѐ главà та.

28 А҆ тóй ѿѝде, и҆ ѿсѣче мѹ главà та въ темнѝца та: и҆ донéсе ѧ҆ на є҆днò блюдо, и҆ дáде ѧ҆ на момà та, а҆ момà та ѧ҆ дáде на мáйка си.

29 И като чѹха оу҆ченицы те мѹ, дойдóха, и҆ зéха мѹ тѣло то, и҆ тѹрѝха го въ грóбатъ.

30 И собрáхасе 'Апóстоли те при 'Іисѹса, и҆ приказáха мѹ сѝчко шото сотворѝха, и҆ наѹчѝха.

31 И рéче ѝмъ: и҆дéте вы́е сáми въ пѹсто мѣсто, и҆ починéте си мáлко. Зашóто бéха мнозѝна ѻ҆нїѧ, шото дохóждаха и҆ ѿхóждаха: и҆ не мóжеха да намéратъ врéме нито да ѧ҆дáтъ.

32 И ѿидóха въ пѹсто мѣсто съ корáбльатъ на є҆дѝнѣ.

33 И видéха ги нарóди те като ѿѝваха, и҆ познáха го мнозѝна: и҆ стѝчехасе пѣши ѿ сѝчки те грáдове тáмѡ, и҆ преварѝха ги, и҆ собрáхасе при нéго.

34 И҆ като и҆злѣзе вѫнъ 'Іисѹсъ видѐ мнóгъ нарóдъ, и҆ сожалѝ мѹ се за нѝхъ, зашóто бéха като ѻ҆вцы, кóйто нé-

матъ пастырь: и начна да ги оучи многѡ.

35 И като се замина доволно време, дойдоха при него оученицы те ми, и говореха: мѣсто то є пусто, и много вече време замина.

36 Ѿпусти ги, да йдатъ въ околни те чифлицы и села, да си купатъ хлѣбъ, защото нематъ що да ядатъ.

37 А Іисусъ ѿговори, и рече имъ: дайте имъ вие да ядатъ, и рекоха ми: да йдеме ли да купиме за двѣсте гроша хлѣбъ, да имъ дадеме да ядатъ:

38 А той имъ рече: колкѡ хлѣбове имате; йдѣте и видѣте, и като видѣха, рекоха: петь хлѣба, и двѣ рыбы.

39 И заповѣда имъ да ги направатъ да насѣдатъ сички те на трапезы на трапезы на зелена та трева.

40 И наседаха на лехи на лехи по сто, и по петдесе.

41 И като зѣ петь тѣ хлѣба, и двѣ те рыбы, поглѣдна на небо то, и благослови, и преломи хлѣбове те, и даваше на оученицыте си да ги тѣратъ предъ нихъ: и двѣ те рыбы раздѣли на сички те.

42 И ядоха сички те, и насыти хасе.

43 И собраха комати дванадесе коша пълни, и ѿ рыбы те.

44 И беха они, който ядоха хлѣбове те, близу до петь хиляды человѣцы.

45 И абіе понуди оученицы те си да влѣзатъ въ гемія та, и да го превратъ ѿдонадъ къ Вифсаида, доклѣ самъ да ѿпусти народы те.

46 А той като ги ѿпусти, ѿиде въ гора та да се помоли.

47 И когато мръкна, гемія та беше по средъ морѣ то, а той беше самъ на земля та.

48 И видѣ ги защо страдаха въ гребанѣ то съ лопаты те, (защото имъ беше противенъ вѣтръ то) и около четвѣрта та стража нощна, ѿиде близу при нихъ, и ходеше по морѣ то: и искаше да ги замине.

49 А они като го видѣха че ходи по морѣ то, помислиха защо є привидѣніе, и извыкаха:

50 (Защото сички те го видѣха, и смути хасе,) и абіе продума съ нихъ и рече имъ: дерзайте, азъ самь, не бойтесе.

51 И влѣзе при нихъ въ гемія та: и оутиши се вѣтръ то, и многѡ повече въ себе се страхуваха, и оудивляваха.

52 Защото не разумѣха за хлѣбове те, понеже беше сърдцѣ то имъ ѡкаменено.

53 И замина та дойдоха въ земля та Генисаретска: и запреха гемія та (въ лиманатъ.)

54 И като ѝзлѣзоха ѻ҆нѝ ѝзъ
гемі́а та, ѧ҆́бїе го позна́ха:
55 И ѡ҆бтѫрча́ха си́чка та
ѻ҆на́а страна̀, ѝ начна́ха да
прино́сатъ на ѻ҆дрове бо́лны
те, де́то чꙋ́еха че є҆ та́мъ.
56 И де́то влѣзеше въ села̀,
ѝлѝ въ гра́дове, ѝлѝ въ чифли́цы, по кр҃стопѫтища та
тꙋ́раха бо́лны те: ѝ мо́леха
го баре́мъ до полы̀ те на-дре́хи
те мꙋ да се прико́снатъ: ѝ
колцы́на се прико́снꙋваха ѝсцѣлѣ́ваха.

ГЛАВА 3.

Ѝ СОБРЯХАСЕ кодъ не́го
Фарі́се́и те, ѝ нѣ́кои ѿ кни́жницы те, кои́то бе́ха дошлѝ
ѿ Іерꙋсалѝмъ:
2 И като виде́ха нѣ́кои ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ, защо̀ ѧ҆де́ха съ
нечи́сти (си́рѣчь съ неꙋмы́ены)
рѫцѣ̀ хлѣ́бъ, ѹ҆кора́ваха ги.
3 (Защо́то Фарі́се́и те, ѝ
си́чки те Ідѐе, а҆́ко неꙋмы́атъ
хꙋ́бавѡ до ла́кти те рѫцѣ̀ те
си, не ѧ҆да́тъ хлѣ́бъ, защо́то
дѫржа́тъ преда́ніе то на-ста́рцы те.
4 И кога́то се вѫрнатъ ѿ
паза́ратъ, а҆́ко се не ѹ҆мы́атъ,
не ѧ҆да́тъ хлѣ́бъ, ѝ дрꙋ́ги мно́го
йма, кои́то са прїа́ли да дѫржа́тъ: като мы́енѣ то на-ча́ши
те, ѝ сто́мны те, ѝ котлѝ те,
ѝ ѻ҆дрове те.)
5 По́слѣ го попыта́ха Фарі́се́и
те ѝ кни́жницы те: защо̀ ѹ҆ченицы те ти не хо́датъ по
преда́ніе то на-ста́рцы те,
но съ неꙋмы́ены рѫцѣ̀ ѧ҆да́тъ
хлѣ́бъ;
6 А҆ то́й ймъ ѿговорѝ, ѝ ре́че:
добрѐ пророчествꙋва̀ Иса́ї́а за
ва́съ лицемѣ́рцы те, какво́то
є҆ пи́сано: тїа̀ лю́дїе съ ѹ҆ста̀
та ме почи́татъ, а҆ сѫрдцѐ то
ймъ дале́че ѿстоѝ ѿ ме́не.
7 Но на пра́здню ме почи́татъ, поне́же поꙋча́ватъ ѹ҆чѐ́нїа, за́повѣди человѣ́чески.
8 Защо́то като ѡ҆ставѝхте
заповѣ́дь та̀ Бж҃їа, дѫржи́те
преда́нїа та человѣ́чески, си́рѣчь ѹ҆мы́ванїе то на-гѫрне́та
та ѝ на ча́ши те, ѝ дрꙋ́ги подо́бни таки́ва, мно́го пра́вите.
9 И гово́реше ймъ: добрѐ
разва́лѧте заповѣ́дь та̀ Бо́жїа,
да ѹ҆ва́рдите преда́нїе то
ва́ше:
10 Защо́то Мѡѷсе́й ре́че:
почи́тай баща̀ си ѝ ма́йка си:
ѝ ко́йто злосло́ви баща̀ си ѝ
ма́йка си, со сме́рть да ѹ҆мре.
11 А҆ вы́е гово́рите: а҆́ко речѐ
человѣ́къ на баща̀ си, ѝлѝ на
ма́йка си: корва́нъ (кое́то ще
да речѐ да́ръ) є҆ ѻ҆нова̀, съ кое́то
ще да се по́лзꙋвашъ ѿ ме́не:
12 И не ѡ҆ста́вате ве́че да
напра́ви на баща̀ си ѝлѝ на
ма́йка си нѝщо:
13 И разва́лѧте сло́во то
Бо́жїе съ ва́ше то преда́нїе,
кое́то преда́дохте: ѝ дрꙋ́ги
мно́го подо́бни таки́ва пра́вите.
14 И повыка̀ си́чкїатъ наро́дъ, ѝ гово́реше ймъ: послꙋ́-

шайте ме си́чки те, и̂ разꙋмѣ́йте.

15 Не́ма ни́коѧ ве́щь, ко́ѧто, ꙗ̂ко вла́зи и̂зъ вѫ́нъ въ человѣ́ка, мо́же да го ѡ̂скверни: но ѻ̂ны́ѧ, кои́то и̂зла́затъ ѿ не́гѡ, ті́ѧ са щото ѡ̂скверна́ватъ человѣ́ка.

16 Кои́то и̂ма оу̑ши да слꙋ́ша, не́ка слꙋ́ша.

17 И кога́то се махна̀ ѿ наро́датъ, и̂ влѣ́зе въ кѫ́щи, попыта́ха го оу̑ченицы те мꙋ за при́тча та.

18 И ре́че и̂мъ: така̀ ли сте и̂ вы́е неразꙋ́мни: не разꙋмѣ́вате ли, защо̀ си́чко не́що, кое́то ѿ вѫ́нъ вла́зи въ человѣ́ка, не мо́же да го ѡ̂скве́рни;

19 Защо́то не вла́зи въ сѫ́рдцѐ то мꙋ, но въ оу̑тро́ба та мꙋ: и̂ презъ ꙗ̂федрѡ́натъ и̂зла́зи, и̂ и̂змѝстꙋва си́чки те ꙗ̂ѕтіѧ.

20 И̂ гово́реше, защо̀ ѻ̂нова̀, щото и̂зла́зи ѿ человѣ́ка, то̀ ѡ̂скверна́ва человѣ́ка.

21 Защо́то ѿ вне́тре ѿ сѫ́рдцѐ то на-человѣ́цы те и̂зла́затъ зли̂ те помышле́нїѧ, прелюбодѣ́йства, блꙋдове, оу̑бі́йства.

22 Краде́нїѧ, ла́комства, ѻ̂бі́ды, лꙋка́вства, ле́сть, срамо́тны ра́боты, за́висть, хꙋла̀, го́рдость, безꙋ́мїе.

23 Си́чки те тіѧ́ злины̀ и̂зъ вне́тре и̂зла́затъ, и̂ ѡ̂скверна́ватъ человѣ́ка.

24 И като стана̀ ѿ та́мѡ, ѿи́де въ сѝноре те Тѝрски и̂ Сїдѡ́нски: и̂ като влѣ́зе въ е̂дна̀ кѫ́ща, не и̂скаше да го зна́е ни́кой: но неможѐ да се оу̑кры́е.

25 Защо́то като чꙋ̀ е̂дна̀ жена̀ за не́го, на-ко́ѧто дше́рка та и̂ма́ше дꙋ́хъ нечи́стъ, дойдѐ и̂ припадна̀ на нозѐ те мꙋ,

26 (И жена̀ та бе́ше е̂ллинка, Сѝрофїнїкі́са ро́домъ,) и̂ мо́леше го да и̂зго́ни дїа́волатъ ѿ дше́рка та и̂.

27 И̂ 'Іисꙋ́съ и̂ ре́че: ѡ̂ставѝ пе́рво да се насы́татъ ча́да та: защо́то не е̂ добро̀ да ѿи́ме нѣ́кой хлѣ́батъ ѿ ча́да та, и̂ да го фѫрли на псе́та та.

28 'И̂ ѻ̂на̀ мꙋ ѿговорѝ, и̂ ре́че: е̂й, Го́споди: защо́то и̂ кꙋ́ченца та ѿдо́лꙋ подъ тра́пеза та ꙗ̂да́тъ ѿ трохѝ те (кои́то па́датъ) ѿ дѣца̀ та.

29 И ре́че и̂: за това̀ сло́во и̂дѝ: и̂злѣ́зе дїа́воло ѿ дше́рка та ти.

30 И като ѿи́де въ кѫ́ща та си, намерѝ защо̀ дїа́воло бе́ше и̂злѣзна́лъ, и̂ дше́рка та и̂ лежѐ́ше на ѻ̂дѫ́ратъ.

31 И пакъ и̂злѣ́зе 'Іисꙋ́съ ѿ сѝноре те Тѝрски и̂ Сїдѡ́нски, и̂ дойдѐ на морѐ то Галїле́йско междꙋ сѝноре те Декапо́лски.

32 И приве́доха мꙋ е̂ди́нъ глꙋ́хъ и̂ гꙋгни́въ, и̂ мо́леха го да си тꙋ́ри на не́го рѫка̀ та.

33 И като го ѿдѣлѝ ѿ наро́датъ на е̂динѣ̀, тꙋрѝ си

пржсти те въ оушѝ те мѹ, и плюнà и пофанà го за ѧзы́катъ,

34 И поглѣднà на небò то, и воздыхнà, и ре́че мѹ ѐффаѳà: коéто ще да речѐ, ѿвори́се.

35 И тóѧ чáсъ се ѿвори́ха оушѝ те мѹ, и развѫрзáсе вѫзело на-ѧзы́катъ мѹ, и говóреше прáвѡ.

36 И запретѝ ймъ да не кáжатъ ни́комѹ: и кóлкото ймъ тóй запрещáваше, тóлко ѻнѝ пò мнóго проповѣдѹваха.

37 И мнóго пóвече се чѹдеха, и говóреха: всѐ добрѐ прáви: и глѹхи те прáви да чѹѧтъ, и нѣмы те да говóратъ.

ГЛАВА И҃.

ВЪ ѻны́ѧ днѝ, понéже бéше весмà мнóго нарóдо, и нéмаха що да ѧдáтъ, повыкà Ѿисѹсъ оученицы те си, и ре́че ймъ:

2 Ми́ло ми є̑ за нарóдатъ, защò вéче трѝ днѝ седатъ при мéне, и нéматъ що да ѧдáтъ:

3 И ѧ̑ко ги ѿпѹстимъ глáдны въ кѫщи те ймъ, ще да зáпратъ по пѫтьатъ: защóто нѣкои ѿ ни́хъ са дошлѝ ѿ далéче.

4 И ѿговори́ха мѹ оученицы те мѹ: а ѿ гдѣ мóже нѣкой да ги наси́ти съ хлѣбъ тѹка въ пѹсты́нѧ та;

5 Й попытá ги: кóлко хлѣбове ймате; а ѻнѝ рéкоха: сéдмь.

6 И заповѣдà на нарóдатъ да насéдатъ по землà та: и земà седмь тѐ хлѣбове, и като воздáде хвалà, преломѝ, и дáваше ги на оученицы те си да ги слáгатъ предъ ни́хъ: и сложи́ха ги предъ нарóдатъ.

7 И ймаха и мáлко ры́бицы: и ни́хъ като благословѝ, ре́че да слóжатъ и тѣхъ предъ ни́хъ.

8 И ѧдоха, и насыти́хасе: и вдигнáха ѧ̑ртисáли те комáте, сéдмь кóшницы.

9 И бéха ѻнїѧ що то ѧдоха до чéтыри хїлѧды: а пóслѣ ги ѿпѹстѝ.

10 И ѧ̑кїе влѣзе въ гемїа та съ оученицы те си, и дойдѐ въ страны́ те Далманѹѳáнски.

11 И ѝзлѣзоха Фарїсéи те, и фанáха да се препи́ратъ съ нéго, и ѝскаха знáменїе ѿ нéгѡ, и ѝскѹшáваха го.

12 Й Ѿисѹсъ като воздѫхнà съ дѹхатъ си, ре́че: защò тóѧ рóдъ знáменїе ѝще; ѝстина ви говóримъ, защò не щѐ да се дадѐ на тóѧ рóдъ знáменїе.

13 И ѿставѝ ги, и влѣзе пáки въ гемїа та, и замина ѿдонáдъ.

14 И забрави́ха да зéматъ хлѣбъ оученицы те мѹ: и нéмаха съ сéбе си ѿсвѣнь є̑дѝнъ хлѣбъ въ гемїа та.

15 И зарáчеше ймъ, и говóреше: глѣдайте хѹбавѡ, чѹвай-

тесе ѿ квасѧтъ Фарїсе́йски, и҆ ѿ квасѧтъ Ирѡдовъ.

16 И помышла́ваха по между̀ си, и҆ гово́реха: че хлѣ́бове не зе́хме.

17 И като разꙋмѣ̀ Ї҆исꙋ́съ това̀, ре́че и҆мъ: защѡ̀ помышла́бате че не́мате хлѣ́бове; і҆о́ще ли ѡ҆каменѣ́ло и҆мате сѧрдцѐ то си:

18 Очи и҆мате, и҆ не ви́дите, и҆ ꙋ҆ши и҆мате, и҆ не чꙋ́ете; и҆ не по́мните ли;

19 Кога́то преломи́хъ петь тѐ хлѣ́бове на петь тѐ хі́лѧды человѣ́цы, ко́лко ко́ша пѧлны съ кома́ти вдигна́хте: и҆ ре́коха мꙋ: двана́десѧть.

20 А҆ кога́то разломи́хъ седмь тѐ хлѣ́бове на четыри тѐ хі́лѧды, ко́лко ко́шницы пѧлны съ кома́ты вдигна́хте; а҆ ѻ҆ни мꙋ ре́коха: се́дмь.

21 И гово́реше и҆мъ: каквѡ не разꙋмѣ́вате;

22 И дойдѐ въ Вифсаи́да: и҆ приве́доха мꙋ є҆ди́нъ слѣпе́цъ, и҆ мо́леха го да мꙋ се прико́сне.

23 И като фана̀ за рѫка̀ та слѣпы́атъ, и҆зве́де го вѫнъ и҆зъ село̀ то: и҆ плюна̀ на ѻ҆чи̇ те мꙋ, и҆ тꙋрѝ си рѫцѐ те на не́го, и҆ пы́таше го, да ли ви́ди не́що.

24 И като поглѣдна̀, гово́реше: ви́димъ человѣ́цы те, като дѫрве́та че хо́датъ.

25 А҆ по́слѣ па́къ си тꙋрѝ рѫцѐ те на ѻ҆чи̇ те мꙋ, и҆ направи̇ го да проглѣ́дне: и҆ ꙋ҆прави́се, и҆ видѐ ꙗ҆́снѡ си́чко.

26 И прати̇ го въ кѫща та мꙋ, и҆ ре́че мꙋ: нито въ село̀ то да влѣ́зешъ, нито да ка́жешъ нѣ́комꙋ въ село̀ то.

27 И и҆злѣ́зе Ї҆исꙋ́съ и҆ ꙋ҆ченицы те мꙋ въ села̀ та Афїлі́ппова та Кесарі́а и҆ по пѫтьатъ пы́таше ꙋ҆ченицы те си, и҆ гово́реше и҆мъ: кого̀ ме гово́ратъ человѣ́цы те да са́мь;

28 А҆ ѻ҆ни ѿговори́ха: (нѣ́кои гово́ратъ) І҆ѡа́нна крести́тела: а҆ дрꙋ́ги, Илі́а: а҆ дрꙋ́ги, є҆дного̀ ѿ проро́цы те.

29 А҆ то́й и҆мъ ре́че: а҆ вы́е кого̀ ме гово́рите да са́мь; и҆ ѿговори̇ Пе́тръ, и҆ ре́че мꙋ: ты̀ си Хрїсто́съ.

30 И запрети̇ и҆мъ, да не гово́ратъ ни́комꙋ (ни́що) за не́го.

31 И начна̀ да ги ꙋ҆чи, защѡ̀ тре́бꙋва Сы̀нъ человѣ́ческїй да постра́да мно́го, и҆ да бѫде и҆скꙋше́нъ ѿ ста́рцы те, и҆ а҆рхїере́и те, и҆ кни́жницы те, и҆ да го ꙋ҆бі́атъ и҆ по три̇ дни̇ по́слѣ да воскре́сне.

32 И дꙋ́маше ꙗ҆́внѡ сло́во то, и҆ като го земà Пе́тръ, фана̀ да мꙋ запреща́ва.

33 А҆ І҆исꙋ́съ като се ѡ҆бѫрна̀ та поглѣдна̀ на ꙋ҆ченицы те си, запрети̇ на Петра̀, и҆ ре́че мꙋ: и҆ди̇ задъ ме́не, Сатано̀, защо́то не мы́слишъ Бо́жественны те ра́боты, но человѣ́чески те.

34 И повыкà нарóды те сѫ оу҆чéницы те си, и҆ рéче и҆мъ: кóйто йска да хóди слѣдъ мéне, да се ѿфѫрли ѿ сéбе си, и҆ да зéме крѫстатъ си, и҆ да дóйде по мéне.

35 Защóто кóйто йска да си оу҆вáрди живóтатъ, ще да го загѹби: а҆ кóйто загѹби живóтатъ си заради̑ мéне, и҆ заради̑ Є҆ѵáггелїе то, тóй ще да го оу҆вáрди.

36 Защóто, що щѐ да се пóлзѹва человѣкъ, а҆ко придобíе и҆ сѝчкїатъ свѣтъ, а҆ загѹби си дѹшà та;

37 Или̑ каквò ще да дадѐ человѣкъ размѣнка за дѹшà та си:

38 Защóто кóйто се засрáми ѿ мéне, и҆ ѿ мои̑ те словесà въ тóѧ рóдъ прелюбодѣйственный и҆ грѣшный, и҆ Сы̀нъ человѣческїй ще да се засрáми ѿ нéгѡ, когáто дóйде въ слáва та на-Ѻтцà своегѡ̀ со свѧти̑ те А҆́ггли.

ГЛАВА Ѳ҃.

И҆ ГОВÓРЕШЕ и҆мъ: и҆стина ви дѹмамъ, защò и҆ма нѣкои ѿ тїѧ, що то стоѧ́тъ тѹ́ка, кóйто не щѧ́тъ да вкѹсáтъ смéрть, доклѐ не ви̑дàтъ цáрство то Бóжїе, защò и҆де въ си̑ла.

2 И по шéсть дни̑ пóслѣ земà Ї҆исѹ́съ Петрà и҆ Ї҆áкѡва и҆ Ї҆ѡáнна, и҆ покачѝ ги на є҆днà горà высóка сáми на є҆динѣ: и҆ преѡбразúсе предъ ни̑хъ.

3 И дрéхи те мѹ свѣтеха, и҆ бéха бѣлы по премнóгѡ като снѣгъ, каквы̀ то не мóже бѣлѝлникъ да и҆збѣли на землà та.

4 И ꙗвѝ и҆мъ се И҆лїà съ Мѡѷсéа: и҆ разговáрахасе съ Ї҆исѹ́са.

5 И ѿговорѝ Пéтръ, и҆ рéче на Ї҆исѹ́са: Оу҆чи̑телю, добрò ни є҆ да бѫдеме тѹ́ка: и҆ да напрáвиме три колы̀бы, тéбе є҆днà, и҆ на Мѡѷсéа є҆днà, и҆ є҆днà на И҆лїà.

6 Защóто не знáеше що да речѐ: понéже бéха мнóгѡ оу҆стрáшени.

7 И ѻ҆блакъ ги ѡ҆бсѣнáваше, и҆ прїи̑де глáсъ и҆зъ ѻ҆блакатъ, кóйто говóреше: тóѧ є҆ Сы̀нъ мóй возлю̀бленный, нéго слѹ́шайте.

8 И внезáпѹ като поглѣднáха, не видéха вече нѝкого тóкмѡ самагò Ї҆исѹ́са со сéбе си.

9 И като слáзеха ѿ горà та, запретѝ и҆мъ, да не кáжатъ нѝкомѹ ѻ҆ны̀ѧ рáботы, що то ги видéха, но тóкмѡ когáто воскрéсне ѿ мéртви те Сы̀нъ человѣческїй.

10 И оу҆дѫржáха въ сéбе си слóво то, и҆ пы̀тахасе по междѹ̀ си що щѐ да речѐ товà, и҆зъ мéртви те да воскрéсне.

11 И го попытáха, и҆ рéкоха: защò говóратъ кни̑жницы

те, че трѣбва да дойде Илїа
по напрѣдъ;
12 А Іисусъ имъ ѿговори,
и рече: Илїа ще дойде по
напрѣдъ, да оустрои сички те
(работы): и каквото е писано
за Сына человѣческаго, така
трѣбва да пострада много и
да се оуничижи.
13 Но говоримъ ви, и Илїа
дойде, и направиха мu що
искаха, каквото е писано за
него.
14 И като дойде при оученицы те си, виде много
народъ около них, и книжницы те, който имъ предлагаха испытванїа.
15 И абїе като го виде
сичкїо народъ, оудивихасе: и
притжрчоваха та го поздравляваха.
16 И попыта книжницы те:
що ги испытвате;
17 И ѿговори единъ ѿ народатъ, и рече: оучителю, довѣдохъ сына моего при тебе,
който има духъ нѣмъ:
18 И гдѣто го фане, разтрошва го, и пѣна течѣ изъ
оуста та му, и скжрца со
зжби те си, и вджрвѣвасе: и
рѣкохъ на оученицы те ти да
го изгонатъ, и немогоха.
19 И ѿговори Іисусъ и рече му: ѿ роде невѣрный, до
кога ще бждемъ съ васъ; до
кога ще вы тжрпимъ; доведете ми го.
20 И довѣдоха му го: и ка-
то го виде (момчѣ то), тоа
часъ го стресе духо, и падна
на земла та, и таркалашесе,
и пѣна пѣшаше.
21 И попыта отца му:
колко време има ѿ каквò му
е станало това; а той рече:
іоще ѿ малко дѣтѣ.
22 И много пжти го е
фжрлалъ въ огнь, и въ во-
да, да го погуби: но ако мо-
жешъ нѣщо, помогни ни, като
се оумилостивишъ за насъ.
23 А Іисусъ му рече: ако
можешъ да вѣровашъ нѣщо,
сичко е возможно на онова,
който вѣрува.
24 И абїе извыкасе отецо
на-дѣтѣ то, и со слжзы го-
вореше: вѣрувамъ Гди, по-
могни на мое то невѣрїе.
25 А Іисусъ като виде че
се стича народъ, запрети на
нечистыатъ духъ, и гово-
реше му: душе нѣмый и глу-
хїй, азъ ти повелявамъ, из-
лѣзъ изъ него, и да не влѣ-
зешъ вече въ него.
26 А несчитый духъ като
извыка, и като го стресе мно-
го, излѣзе: и быде като
мертвъ, що мнозина гово-
реха, че оумре.
27 А Іисусъ го фана за
ржка та, и вдигна го, и стана.
28 И като влѣзе той въ
кжщи, попытаха го оученицы те му на единѣ: защо
ніе не могохме да го изго-
ниме:

29 И ре́че и҆́мъ: то́ѧ ро́дъ
дрꙋ́го ꙗ҆́че не и҆зла́зи, то́кмѡ
съ моли́тва и҆ съ по́стъ.
30 И кога́то и҆зле́зоха ѿ та́-
мѡ, замѝнꙋваха презъ Галї-
ле́а: и҆ не и҆скаше да разꙋмѣ́е
нѣ́кой.
31 Защо́то ᲂу҆чеше ᲂу҆чени-
цы те си, и҆ гово́реше и҆́мъ:
защѡ̀ Сы́нъ человѣ́ческїй ще
бѫде преда́денъ въ рѫцѣ̀ те
человѣ́чески, и҆ ще да го ᲂу҆-
кі́ѧтъ: и҆ като го ᲂу҆кі́ѧтъ,
въ тре́тїй де́нь ще да вос-
кре́сне.
32 А҆ ѻ҆ни́ не разꙋмѣ́ха сло́-
во то, и҆ стра́хъ ги бе́ше да
го попы́татъ.
33 И҆ дойдѐ въ Капернаꙋ́мъ:
и҆ като влѣ́зе въ кѫ́щи, по-
пытà ги: що помышла́вахте
въ се́бе си по пѫтьатъ;
34 А҆ ѻ҆ни́ мѫлче́ха: защо́-
то бе́ха се и҆спытꙋва́ли по
пѫтьатъ по междꙋ̀ си ко́й є҆
по̀ голе́мъ.
35 И кога́то седна̀, повыка̀
двана́десете, и҆ ре́че и҆́мъ: ко́й-
то и҆ска да є҆ пра́въ, да бѫде
ѿ си́чки те на́й послѣ́денъ, и҆
на си́чки те слꙋга̀.
36 И земà є҆дно̀ дѣте́нце, и҆
тꙋрѝ го по сре́дъ ни́хъ: и҆
като го пригѫрна̀, ре́че и҆́мъ:
37 Ко́йто прїи́ме є҆дно̀ та-
ко́ва дѣте́нце въ моѐ то и҆́ме,
ме́не прїи́ма: и҆ ко́йто прїи́ма
ме́не, не прїи́ма ме́не, но ѻ҆но-
го́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ.
38 И ѿговорѝ мꙋ Ї҆ѡа́ннъ, и҆
ре́че: Оу҆чи́телю, виде́хме нѣ-
кого си, че съ тво́е то и҆́ме
и҆згона́ваше бѣсове те, ко́йто
не хо́ди слѣ́дъ на́съ: и҆ возбра-
ни́хме мꙋ, защо́то не хо́ди по
на́съ.
39 А҆ І҆исꙋ́съ ре́че: не бра-
не́те мꙋ: защо́то не є҆ ни́кой,
ко́йто ще да сотвори си́ла въ
моѐ то и҆́ме, и҆ ще да мо́же
ско́рѡ да ме злосло́ви:
40 Защо́то, ко́йто не ви є҆
проти́венъ, за ва́съ є҆ (добро-
мы́сленникъ.)
41 И ко́йто вы напо́и є҆дна̀
ча́ша вода̀ въ моѐ то и҆́ме, за-
що́то сте Хрїсто́ви: и҆стина
ви гово́римъ: не щѐ да и҆згꙋ́би
запла́та та си,
42 И ко́йто соблазни є҆дного̀
ѿ ма́лки те тїѧ, ко́йто вѣ́рꙋ-
ватъ въ ме́не: по̀ добрѐ мꙋ є҆,
да се привѫ́рже ка́мень воде-
ни́чанъ ѻ҆колѡ шїѧ та мꙋ, и҆
да бѫде фѫ́рленъ въ морѐ то.
43 И҆ ако̀ те соблазна́ва рѫка̀
та ти, ѿсѣ́чи ѧ҆: по̀ добрѐ ти
є҆ сосъ є҆дна̀ рѫка̀ да влѣ́зешъ
въ живо́татъ, не́жели да
и҆́машъ двѣ̀ рѫцѣ̀, та да влѣ́-
зешъ въ гее́нна та, въ неꙋга-
си́мыатъ ѻ҆́гнь:
44 Гдѣ́то че́рвѧко ни́хенъ
не ᲂу҆ми́ра, и҆ ѻ҆́гньо не ᲂу҆-
га́снꙋва.
45 И҆ ако̀ нога̀ та твоѧ̀ те
соблазна́ва, ѿсѣ́чи ѧ҆: по̀ добрѐ
ти є҆ да влѣ́зешъ въ живо́тъ
хро́мъ, не́жели да и҆́машъ двѣ̀
но́зѣ, и҆ да бѫдешъ фѫ́рленъ

въ геенна та, въ неѹгасимыатъ ѻгнь.

46 Гдѣто червѧко нихенъ не оумира, и ѻгньо не оугасн8ва.

47 И ако ѻко то ти те соблазнава, извади го: по добре ти е съ еднѡ ѻко да влѣзешъ въ царство то Бжіе, нежели двѣ ѻчи да имашъ та да бждешъ метнатъ въ геенна та ѻгненна:

48 Гдѣто червѧко нихенъ не оумира, и ѻгньо не оугасн8ва.

49 Зашото секой съ ѻгнь ще да се ѡсоли: и секоѧ жертва со соль ще да се ѡсоли.

50 Добра е соль та: но ако соль та бѫде несолена, со що ще да се ѡсоли; имайте соль въ себе си, и миръ имайте между себе си.

ГЛАВЯ Г.

И СТАНЯ ѿ тамѡ, и дойде въ сѹнори те 'Ід8ейски, ѻдонадъ 'Іордана: и пакъ се собраха народи при него: и каквото имаше ѻбычай, пакъ ги оучеше.

2 И дойдоха при него Фарісеи те и попытаха го да ли има власть мѫжъ да ѡстави жена та си: искѹшавающе го.

3 Я 'Іисѹсъ ѿговори, и рече имъ: що ви е заповѣдалъ Мѡѵсей;

4 Я они рекоха: Мѡѵсей е заповѣдалъ да напише книга простена, и да ѧ ѡстави.

5 И ѿговори 'Іисѹсъ, и рече имъ: по ваше то твѫрдо сердце ви написа Мѡѵсей таѧ заповѣдь:

6 Но ѿ начало то на-создание то, мѹжъ и жена ги е сотворилъ Бгъ.

7 (И рече:) заради това ще ѡстави человѣкъ баща си и майка си; и ще се прилѣпи при жена та си.

8 И ще бждатъ двама та въ една плоть: що не са вече двама, но една плоть.

9 Ѿнова прочее що е Бгъ соединилъ, человѣкъ да го не раздѣлава.

10 И въ кѫща та паки оученицы те мѹ го попытаха за това.

11 И рече имъ: който си ѡстави жена та, и ѡженисе за дрѹга, прелюбодѣйствѹва съ неѧ.

12 И ако жена та ѡстави мѫжѫтъ си, и ѡженисе за дрѹгиго, прелюбодѣйствѹва.

13 И приносеха мѹ дѣца, да се прикосне до нихъ: а оученицы те се караха на ѻниѧ, що ги доносеха.

14 'Я 'Іисѹсъ, като виде, разсѫрдисе; и рече имъ: ѡставете дѣца та да дохождатъ кодъ мене, и не бранете имъ: зашото на-такива е царство то Бжіе.

15 Истина ви говоримъ:

защо̀ ко́йто не прїи́ме ца́рство то Бж҃їе като є҆дно̀ дѣтѐ, не щѐ да влѣ́зе въ не́го.

16 И като ги пригѫрна̀, тврѝ си рѫцѣ̀ те на ни́хъ, и҆ благословла́ваше ги.

17 И като и҆злѣ́зе то́й на пѫтьатъ, притѫрча̀ є҆ди́нъ человѣ́къ, и҆ клекна̀ на колѣ́на та си предъ не́го, и҆ попыта̀ го: оу҆чи́телю благїй, що да напра́вимъ да наслѣ́димъ живо́тъ вѣ́чный;

18 А҆ І҆и҃съ мѝ ре́че: що ме вы́каш̑ъ бла́гъ; ни́кой не є҆ бла́гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.

19 За́повѣди те зна́ешъ: не прелюбодѣ́йствѝ: не оу҆кра́ди: не лжесвидѣ́телствѝ: не сотворѝ ѿби́да ни́комѝ: почи́тай баща̀ си и҆ ма́йка си.

20 А҆ то́й ѿговорѝ, и҆ ре́че мѝ: Оу҆чи́телю, тїа̀ самь си́чки те сохрани́лъ ѿ младость та̀ си.

21 А҆ І҆и҃съ като погледна̀ на не́го, возлюбѝ го, и҆ ре́че мѝ: ї҆о́ще є҆дно̀ ти не дости́га: и҆дѝ, и҆ що́то и҆машъ прода́й го, и҆ раздай на сирома́си те и҆ ще и҆машъ сокро́вище на небо̀ то: и҆ є҆ла̀ ходѝ слѣ́дъ ме́не, като зе́мешъ крѫ́статъ.

22 А҆ то́й се ѡ҆скорбѝ за това̀ сло́во, и҆ ѿи́де си печа́ленъ: защо́то и҆маше мно́го сто́ка.

23 А҆ І҆и҃съ като ѡ҆бглѣда̀ на ѻ҆колѡ, ре́че на оу҆ченицы те си: каквѡ̀ мѫ́чнѡ ще влѣ́затъ въ ца́рство то Бж҃їе ѻ҆нїа̀, кои́то и҆ма́тъ мно́го бога́тство:

24 А҆ оу҆ченицы те се оу҆дивла́ваха за словеса̀ та мѝ. А҆ І҆и҃съ пакъ ѿговорѝ, и҆ ре́че и҆мъ: ча́да, каквѡ̀ мѫ́чнѡ ще да влѣ́затъ въ ца́рство то Бж҃їе ѻ҆нїа̀, кои́то се надѣ́ватъ на бога́тство-то,

25 Защо́то, по̀ ле́снѡ є҆ да пре́йде велбѝдо презъ и҆гле́ны оу҆ши, не́жели бога́тыо да влѣ́зе въ ца́рство то Бж҃їе,

26 А҆ ѻ҆нѝ се оу҆дивла́ваха по́вече, и҆ гово́реха по междѝ си: и҆ ко́й мо́же да се спасѐ;

27 И като погледна̀ І҆и҃съ на ни́хъ, ре́че: оу҆ человѣ́цы те є҆ (това̀) невозмо́жно, но нѐ (и҆) оу҆ Бг҃а: защо́то си́чко нѣ́що є҆ возмо́жно оу҆ Бг҃а.

28 И начна̀ Пе́тръ да мѝ дѝма: є҆то, ні́е ѿставѝхме си́чко, и҆ послѣдова́хме по те́бе.

29 И ѿговорѝ І҆и҃съ, и҆ ре́че: и҆стина ви гово́римъ: защо́то не́ма ни́кой, ко́йто є҆ ѿставѝлъ до́мъ, и҆лѝ бра́тїа, и҆лѝ сестры̀, и҆лѝ ѻ҆тца̀, и҆лѝ ма́йка, и҆лѝ жена̀, и҆лѝ ча́да, и҆лѝ села̀, заради̇ ме́не, и҆ заради̇ Є҆ва́ггелїе то:

30 Ко́йто не щѐ да прїи́ме стокра́тнѡ сега̀ въ това̀ вре́ме въ гоне́нїе то, кѫщи, и҆ бра́тїа, и҆ сестры̀, и҆ ѻ҆тца̀, и҆ ма́йка, и҆ ча́да, и҆ села̀, а҆ въ бѫ́дѫщїй вѣ́къ живо́тъ вѣ́чный.

31 И мнозѝна пе́рви ще бѫ́датъ послѣ́дни: а҆ послѣ́дни те пе́рви.

32 И бе́ха на пѫтьатъ, и҆

воскáчꙋвахасе во 'Іерꙋсалимъ: а̂ 'Іисꙋсъ ги превáраше, и̂ чꙋдехасе, и̂ като йдеха по нéго, боéхасе, и̂ земà пáки дванáдесеть те, и̂ начнà да имъ кáзꙋва ѻ̂нѝа (рáботы) който щéха да мꙋ се слꙋчатъ.

33 Защò є̂то, воскáчꙋвамесе во 'Іерꙋсалимъ, и̂ Сы́нъ человѣ́ческїй ще бѫде предáденъ на а̂рхїерéи те и̂ книжницы те, и̂ ще да го ѿсꙋдатъ на смéрть, и̂ ще го предадáтъ на а̂зы́цы те:

34 И ще мꙋ се порꙋгáѧтъ, и̂ ще го бїѧтъ, и̂ ще го заплю́ватъ, и̂ ще да го оу̂бїѧтъ: и̂ въ трéтїй дéнь ще воскрéсне.

35 И дойдóха предъ нéго 'Іáкѡвъ и̂ 'Іѡáннъ сыновѣ́ те Зеведéеви, и̂ рéкоха мꙋ: Оу̂чи́телю, йскаме да напрáвишъ намъ, що да ти пойскаме.

36 И̂ 'Іисꙋ́съ имъ рéче: що йскате да ви напрáвимъ;

37 И̂ ѻ̂нѝ мꙋ рéкоха: дáй ни да сéднеме є̂ди́нъ ѿ дéсна та, а̂ дрꙋ́гїо ѿ лѣ́ва та ти страна̀ въ слáва та твоà.

38 И̂ 'Іисꙋ́съ имъ рéче: не знáете що йскате: мóжете ли да пїéте чáша та, коáто а̂зъ пїемъ, и̂ съ крещéнїе то, съ коéто се а̂зъ крѫщáвамъ, да се крѫстите;

39 И̂ ѻ̂нѝ мꙋ рéкоха: мóжеме. И̂ 'Іисꙋ́съ имъ рéче: войстиннꙋ чáша та коáто а̂зъ пїемъ, ще и̂спїéте, и̂ съ крещéнїе то, съ коéто се а̂зъ крѫщáвамъ, ще се крѫстите:

40 И̂ да сéднете ѿдéснѡ и̂ ѿлѣ́вѡ ми: не стой оу̂ мéне да го дáмъ, но (ще да се дадѐ) на ѻ̂нїѧ, на който є̂ приготвено.

41 И като чꙋ́ха дванáдесете, фанáха да се сѫрдатъ за 'Іáкѡва и̂ 'Іѡáнна:

42 И̂ 'Іисꙋ́съ ги повыкà, и̂ рéче имъ: знáете, защò ѻ̂нїѧ щото мы́слѧтъ че царꙋватъ на а̂зы́цы те, властвꙋватъ надъ ни́хъ: и̂ големцы̀ те имъ ги ѿбладáватъ.

43 Но въ вáсъ нещѐ да бѫде тáкѡ: но кóйто и̂ска да бѫде пò голéмъ въ вáсъ, да бѫде вáмъ слꙋгà:

44 И кóйто йска да бѫде въ вáсъ прѫвъ, да бѫде на си́чки те рáбъ.

45 Защóто Сы́нъ человѣ́ческїй не дойдѐ да мꙋ послꙋгꙋ́ватъ, но да послꙋгꙋ́ва, и̂ да дадѐ дꙋшà та си и̂збавлéнїе за мнози́на.

46 И дойдóха во 'Іерїхѡ́нъ, и̂ като и̂злѣ́зе тóй ѿ 'Іерїхѡ́нъ, и̂ оу̂ченицы те мꙋ, и̂ мнóго нарóдъ, сы́нъ Тїмéовъ Вартíмей слѣ́пыо седéше при пѫтьатъ и̂ прóсеше.

47 И като чꙋ́ че є̂ 'Іисꙋ́съ Назѡрѧни́нъ, фанà да вы́ка, и̂ да дꙋма: Сы́не Давíдовъ 'Іисꙋ́се, поми́лꙋй мѧ.

48 И мнози́на мꙋ се кáраха да мѧлѫкне: но тóй ѿще

пóвече вы́каше: Сы́не Давíдовъ, поми́лѹй мѧ.

49 И запрéсе 'Іисѹ́съ, и҆ рéче да го повы́катъ: и҆ повыка́ха слѣпéцатъ, и҆ рéкоха мѹ: и҆май дерзновéнїе, стани̑: вы́ка те.

50 'Я҆ то́й като си фѫрли̑ дрéхи те, стана̀ и҆ ѿи́де при 'Іисѹ́са.

51 И ѿговори̑ 'Іисѹ́съ, и҆ рéче мѹ: що и҆скашъ да ти напра́вимъ; а҆ слѣ́пыо мѹ рéче: Оу҆чи́телю, да проглѣ́днемъ.

52 'Я҆ 'Іисѹ́съ мѹ рéче: и҆ди̑, вѣ́ра та твоѧ̀ те спáсе, и҆ то́ѧ чáсъ проглѣдна̀: и҆ ѿи́де слѣ́дѫ 'Іисѹ́са въ пѫтьатъ.

ГЛАВА ЯГ.

И҆ КОГА́ТО се приближи̑ во 'Іерѹсали́мъ въ Виѳсфагі́а и҆ въ Виѳа́нїа при горà та є҆леѡ́нска, прати̑ два́ма ѿ оу҆ченицы́ те си,

2 И рéче и҆мъ: и҆дéте въ селò то, коéто є҆ предъ вáсъ, и҆ а҆́бїе като влѣ́зете въ нéго, ще намéрите є҆дно̀ ѫдребчѐ вѫ́рзано, на коéто ни́кой человѣ́къ не є҆ возсѣдна́лъ: ѿвѫрже́те, и҆ доведéте го.

3 И а҆́ко ви речѐ нѣ́кой: защò пра́вите товà; речéте мѹ: защò на господа́ратъ нéговъ трéбѹва: и҆ а҆́бїе ще го пра́ти тѹ́ка.

4 И ѿидо́ха, и҆ намери́ха ѫдреба́катъ вѫ́рзанъ вѫнъ при вратà та на крѫстопѫтатъ, и҆ ѿвѫрза́ха го.

5 И нѣ́кои ѿ ѻ҆ні́ѧ, кои̑то стоéха та́мѡ, говóреха и҆мъ: що пра́вите та ѿвѫрзѹ́вате ѫдреба́катъ;

6 'Я҆ ѻ҆ни̑ и҆мъ рéкоха, каквóто и҆мъ заповѣ́дà 'Іисѹ́съ: и҆ ѡ҆ставѝха ги.

7 И довéдоха ѫдреба́катъ при 'Іисѹ́са, и҆ тѹри́ха на нéго дрéхи те си, и҆ возсѣднà на нéго.

8 И҆ мнози́на пости́лаха дрéхи те си по пѫтьатъ: а҆ дрѹ́ги рѣ́жеха прѫчки ѿ древесà та, и҆ пости́лаха по пѫтьатъ.

9 И҆ ѻ҆ні́ѧ, що то вѫрвéха на прéдъ, и҆ кои̑то послѣ́дѹваха ѿ за́дъ, вы́каха, и҆ говóреха: ѡ҆са́нна, благословéнъ кóи̑то и҆де въ и҆ме то Господне.

10 Благословéнно̀, що то и҆дé ца́рство то въ и҆ме то на-Гóспода, на-ѻ҆тцà на́шегѡ Давíда: ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.

11 И влѣ́зе 'Іисѹ́съ вó 'Іерѹсали́мъ, и҆ въ цéрква та: и҆ като и҆зглѣ́дà си́чко, понéже бéше вече кѫснѡ, и҆злѣ́зе въ Виѳа́нїа съ двана́десете.

12 И на оу҆трешнїа́тъ дéнь, като и҆злѣ́зоха ѿ Виѳа́нїа, ѡ҆гладнѣ́.

13 И като видѐ є҆днà смокóвница ѿ далéче, коѧ́то и҆ма́ше ли́ствїе, ѿи́де, данó на́йде нѣ́що на нéѧ: и҆ като дойдѐ при нéѧ, не найдé ни́що, то́кмѡ є҆дни̑ листà: защо́то не бéше врéме на-смóквы те.

14 И҆ ѿговори̑, и҆ рéче и҆: да

не ѧдѐ вече ни́кой пло́дъ ѿ те́бе во вѣ́ки, и҆ слꙋ́шаха ᲂу҆чени́цы те мꙋ.

15 И ѿидо́ха па́ки во ’Іерꙋсали́мъ: и҆ като влѣ́зе ’Іисꙋ́съ въ це́рква та, фанѐ да и҆згонꙋ́ва ѻ҆ны́ѧ, кои́то прода́ваха, и҆ кꙋпꙋ́ваха въ це́рква та: и҆ трапе́зы те на-сара́фи те, и҆ столо́ве те на-ѻ҆ні́ѧ, кои́то прода́ваха гѫлѫ́бе, и҆спретꙋ́рѝ.

16 И не да́ваше да пренесѐ нѣ́кой сосꙋ́дъ презъ це́рква та.

17 И ᲂу҆че́ше ги, и҆ гово́реше: не є҆ ли пи́сано, защо̀ хра́мо мой, хра́мъ на-моли́тва та ще да се наречѐ на си́чки те ѧ҆зы́цы; а҆ вы́е го направи́хте пещѐра разбо́йническа.

18 И чꙋ́ха това̀ кни́жницы те и҆ а҆рхїере́и те, и҆ тра́сеха съ ко́й на́чинъ да го погꙋ́катъ: защо́то се бо́еха ѿ не́гѡ, че си́чкїо наро́дъ се чꙋ́деше на ᲂу҆че́нїе то мꙋ.

19 И като мрѫ́кна̀, и҆зле́зе ’Іисꙋ́съ вѫнъ и҆зъ градѫ́тъ.

20 И на ᲂу҆трини̇ѣ̀, като замі́нꙋваха ѿ та́мѡ, виде́ха смоко́вница та и҆зсѫхна́ла и҆зъ ко́ренѣ те.

21 И като се ᲂу҆сетѝ Пе́тръ, ре́че мꙋ: Ѹ҆чи́телю, ви́ждь, смоко́вница та, що̀то а҆ проклѐ, и҆зсѫхна́ла.

22 И ѿговорѝ ’Іисꙋ́съ, и҆ ре́че и҆́мъ: и҆́майте вѣ́ра Бо́жїа:

23 Защо́то и҆́стина ви говори́мъ, че ко́йто речѐ на та́ѧ планина̀, вдигни́се, и҆ фѫрли́се въ морѐ то: и҆ не ᲂу҆сомна́сꙋвасе въ сѫрдцѐ то си, но вѣ́рꙋва, защо̀ ѻ҆нова̀ що̀то дꙋ́ма бы́ва: ще мꙋ бѫде си́чко що̀ да речѐ.

24 Затова̀ ви гово́римъ: си́чко що̀то про́сите, кога́то се мо́лите, вѣ́рꙋвайте че ще го прїи́мете: и҆ ще да ви бѫде.

25 И кога́то стои́те да се мо́лите, прощава́йте, а҆ко и҆ма́те нѣ́що на нѣ́кого: да и҆ вамъ про́сти ѿте́цъ ва́шъ небе́сный ва́ши те согрѣше́нїѧ.

26 А҆ко ли вы́е не прощава́те, нито ѿте́цъ ва́шъ небе́сный ще ви про́сти согрѣше́нїѧ та ва́ши.

27 И ѿидо́ха па́ки во ’Іерꙋсали́мъ: и҆ като хо́деше вне́тре въ це́рква та, дойдо́ха при не́го а҆рхїере́и те и҆ ста́рцы те.

28 И ре́коха мꙋ: съ ко̀ вла́сть пра́вишъ тїѧ ра́боты, и҆ ко́й ти да́де та́ѧ вла́сть да ги пра́вишъ;

29 И ’Іисꙋ́съ ѿговорѝ, и ре́че и҆́мъ: ще вы попы́тамъ и҆ а҆́зъ є҆дно̀ сло́во: и҆ ѿговоре́те ми, и҆ ще ви ка́жемъ и҆ а҆́зъ съ ко̀ вла́сть пра́вимъ тїѧ.

30 Крещѐнїе то ’Іѡа́нново ѿ небо̀ то ли бе́ше, и҆ли̇ ѿ человѣ́цы те; ѿговоре́те ми.

31 И мы́слеха въ се́бе си, и҆ гово́реха: а҆́ко речѐме, ѿ небо̀ то: ще речѐ, а҆ защо̀ не го повѣ́рꙋва́хте;

32 Ꙗко ли речéме, ѿ человѣцы те: боéхасе ѿ нарóдатъ: защóто сѝчки те ймаха Ꙗвáнна, че вóистина бéше прорóкъ.

33 И ѿговорѝха, ѝ рéкоха на Ꙗисꙋса: не знáеме, ѝ Ꙗисꙋсъ ѿговорѝ, ѝ рéче ймъ: нито áзъ ви кáзꙋвамъ въ коѧ блáсть прáвимъ тїѧ.

ГЛАВА ВІ҃.

Ѝ НАЧНѦ да ймъ дꙋма съ прѝтчи: нѣкой человѣкъ насадѝ лóзѣ, ѝ загрáдѝ го на ѻколѡ съ плéтъ, ѝ ѝскопà въ нéго точѝло, ѝ соградѝ кꙋла, ѝ предáде го на рабóтницы те: ѝ ѿѝдеси.

2 И когáто ѡ҆зрѣà грóздїе то, пратѝ ѥдного̀ раба̀, да зéме плодѫтъ на-лóзѣ то ѿ рабóтницы те.

3 И рабóтницы те, като го фанáха, бѝха го ѝ ѝспратѝха го прáзденъ.

4 И пáки пратѝ дрꙋгиго раба̀ до нѝхъ: ѝ тогóва, като го бѝха съ кáменѣ, разбѝха мꙋ глава̀ та, ѝ ѝспратѝха го назáдъ безчéстенъ.

5 И пáки пратѝ дрꙋгиго: ѝ нéго оубѝха: ѝ дрꙋги много (праща̀) ѧ҆ ѻнѝ ѥднѝ бѝха, ѧ҆ дрꙋги оубѝха.

6 Прóчее ѝ҆щé ѥдного̀ си сы́на возлю́бленнаго ймаше, ѝ нéго пóслѣ ѝспратѝ до нѝхъ, *ѝ говóреше,* защò ще се засрáматъ ѿ сы́на ми.

7 Ѧ҆ ѻнїѧ рабóтницы рéкоха по междꙋ си: защò тóѧ ѥ҆ наслѣ́дникъ: ѥ҆лáте да го оубїéме, ѝ нáше ще бѫде наслѣдїе то.

8 И като го фанáха, оубѝха го, ѝ ѝзфѫрлѝха го вѫнъ ѝзъ лóзѣ то.

9 Що щѐ прóчее да сотвóри господáро на-лóзѣ то; ще дóйде, ѝ ще да погꙋби рабóтницы те, ѝ ще дадѐ лóзѣ то на дрꙋги.

10 Нито товà ли писáнїе сте прочéли; защò кáменьатъ, когóто не тꙋрѝха на редѫтъ зидáтели те, тóй быдѐ въ главà та на-оуглатъ:

11 Ѿ Гóспода быдѐ товà: ѝ ѥ҆сть чꙋдно въ ѻчѝ те ни.

12 И поискáха да го фáнатъ, но оубоѧ́хасе ѿ нарóдатъ: защóто разꙋмѣ́ха, че за нѝхъ рéче прѝтча та: ѝ ѡ҆ставѝха го та си ѿидóха.

13 И пратѝха до нéго нѣконси ѿ Фарїсéи те ѝ Ѝрѡдїáны те, за да го оулóватъ въ нѣкоѧ дꙋма.

14 Ѧ҆ ѻнѝ като дойдóха, рéкоха мꙋ: Оучѝтелю, знáеме защò си ѝстиненъ, ѝ не мáришъ за нѝкого: защóто не глѣ́дашъ на лицѐ то на человѣцы те, но вóистиннꙋ пѫтьатъ Бжїѝ оучишъ: трéбꙋва ли да дадéме дáнокъ на Кéсара, ѝлѝ нѐ; да дадéме ѝлѝ да не дáваме;

15 Ѧ҆ Ꙗисꙋсъ понéже ѝмъ

знáеше лицемѣрїе то, рéче имъ: що ме искꙋшáвате: донесéте ми ѥдинъ пѣнязь да видимъ.

16 И ѻнѝ мꙋ донéсоха, и рéче имъ: чїй ѥ тóа ѻвразъ и нáдписо; а ѻнѝ мꙋ рéкоха: Кéсаревъ.

17 И ѿговорѝ Ісꙋсъ, и рéче имъ: ѿдáйте Кéсареви те на Кéсаря: а Бжїй те на Бга, и чꙋдѝха мꙋ се.

18 И дойдóха Саддꙋкéи те при нéго, кóйто говóратъ, че не ще да бжде воскресéнїе (мéртвыхъ): и попытáха го, и рéкоха:

19 Оучѝтелю, Мѡѷсéй написà въ закóнатъ, защò áко оумре нѣчїй брáтъ, и ѿстáви женà, а чáда не ѿстáви, да зéме брáтъ мꙋ женà та мꙋ, за да воскресѝ сѣме то на-брáта си.

20 Сéдмь брáтїа бéха нѣкоисѝ: и пéрвый земà женà, и като оумрѐ, не ѿставѝ сѣме.

21 И зѐ а втóрыо, и оумрѐ, и ни тóй ѿставѝ сѣме: подóбнѡ и трéтїо.

22 И водѝха а и седмьтѐ, и не ѿставѝха сѣме: а пóслѣ по сѝчки те оумрѐ и женà та.

23 Во воскресéнїе то прòчее, когáто воскрéснатъ, комꙋ ѿ нѝхъ ще бжде женà; защóто и седмь тѐ а имáха за женà;

24 И ѿговорѝ Ісꙋсъ, и рéче имъ: не прелщáвате ли се въ товà, понéже не знáете писáнїа та, нито сѝла та Бжїа;

25 Защóто когáто воскрéснатъ ѿ мéртвы те, нѝто се жéнатъ, нѝто за мжжъ ѿйватъ: но са като Áггли те на небесà та.

26 А за мéртвы те, защò воскрéснꙋватъ, не стѐ ли четáли въ кнѝги те Мѡѷсéовы, какво мꙋ рéче Бгъ при кжпѝна та: áзъ самь Бгъ Áвраáмовъ, и Бгъ Ісаáковъ, и Бгъ Іáкѡвовъ:

27 Бгъ не ѥ (Бгъ) на-мéртви те, но Бгъ на-жѝви те, вы́е прóчее мнóгѡ се прелщáвате.

28 І дойдѐ ѥдинъ ѿ кнѝжницы те, кóйто като ги чꙋче се препѝраха, и видѐ защò имъ ѿговорѝ добрѐ, попытà го: коà зáповѣдь ѥ нáй пéрва ѿ сѝчки те;

29 И Ісꙋсъ мꙋ ѿговорѝ: защò нáй пéрва ѿ сѝчки те зáповѣди ѥ: слꙋшай Ісрáилю, Госпóдь Бгъ вáшъ, Госпóдь ѥдинъ ѥсть:

30 И, ще да возлю́бишъ Гóспода Бга твоегò со сѝчко то си сéрдце, и съ сѝчка та си мѝсль, и съ сѝчка та си сѝла: тáа ѥ пéрва та зáповѣдь:

31 И втóра та подóбна нéй: ще возлю́бишъ блѝжнаго твоегò, като самсéбе си: пò голéма ѿ нéа, нéма дрꙋга зáповѣдь.

32 И рече мѹ книжнико: Оучителю, добре си рекъ войстина, защо єдинъ є Богъ, и нема дрѹгъ ѡсвѣнь него.

33 И да го ѡбыча нѣкой со сичко то си сердце, и со сичка та си мысль, и со сичка та си дѹша, и со сичка та си сила, и да ѡбыча и ближнаго своего, като самаго себе: повече є това ѿ сички те всесожжения и жертвы.

34 И като виде Іисѹсъ, че разѹмно ѿговори, рече мѹ: не си далече ѿ царство то Бжіе, и никой вече не дерзна да го попыта.

35 И ѿговори Іисѹсъ и говореше, като оучеше внетре въ церква та: каквѡ дѹматъ книжницы те защо Христосъ є сынъ Давідовъ:

36 Защото тоа Давідъ говори Дѹхомъ святымъ: рече Гдь на-Господа моего, сѣди ѿдесна та ми страна, доклѣ да тѹримъ вразѝ те твои подножіе на-нозѣ те си.

37 Тоа прочее Давідъ го говори Господа: и ѿ гдѣ мѹ є сынъ: и много народъ то слѹшаше со сладость.

38 И говореше имъ въ оучеіе то си: вардетесе ѿ книжницы те,ойто искатъ да ходатъ пременени, и да ги поздравлаватъ по пазаре те:

39 И ѡбычатъ да седатъ на *най перво то мѣсто* на собо-рица та, и да седнѹватъ най напредъ на вечери те.

40 Който изиждатъ кѫщи те на-вдовицы те, и съ причина защо многѡ се молятъ, они ще да приіматъ по големо ѡсѹжденіе.

41 И като сѣдна срещѡ сокровищно то хранилище, изглѣдѹваше каквѡ фѫрла народо мангѫры въ сокровищно то хранилище. И мнозина богати фѫрляха многѡ.

42 И дойде єдна вдовица сиромахкина и фѫрли двѣ асприцы, който стрѹватъ єдинъ кодрантъ.

43 И повыка Іисѹсъ оученицы те си, и рече имъ: истина ви говоримъ, защо тая сиромахкина вдовица, най много фѫрли ѿ сички те, който фѫрляха въ сокровищно то хранилище: защото она сички те фѫрлиха ѿ онова що имъ артисоваше: а тая ѿ недостатокатъ си, сичко що имаше фѫрли, сичко то си имане.

ГЛАВА ГІ.

И КАТО излазеше изъ церква та, рече мѹ єдинъ ѿ оученицы те мѹ: Оучителю, виждь каквѝ са каменѣ, и каквѝ зданія.

2 И ѿговори Іисѹсъ и рече мѹ: видишъ ли тіа голѣми зданія; не ще да ѡстане камень на камень, който не ще да се развали.

3 И като седéше той на горà та 'Ѥлеѡ́нска срéщѡ цéрква та, попы́таха го на ѥ̂динѣ̀ Пéтръ, и̂ 'Іа́кѡвъ, и̂ 'Іѡа́нъ, и̂ Ѧ̂ндрéй:

4 Оу̂чи́телю, кажѝ ни кога̀ ще бѫдатъ тїѧ̀ работы, и̂ коѐ ѥ̂ зна́менїе то, кога́то ще се свѫ́ршатъ си́чки те тїѧ̀;

5 И̂ 'Іисꙋ́съ и̂мъ ѿговорѝ, и̂ ре́че: внима́йте, да вы не прелсти̂ нѣ́кой:

6 Защо́то мнози́на ще до́йдатъ съ моѐ то и̂ме, и̂ ще да гово́ратъ: че самь а̂зъ (Хрїсто́съ): и̂ мнози́на ще прелѫ́статъ:

7 И̂ кога́то чꙋ́ете бо́юве, и̂ гла́сове на-бо́ювете, не смꙋща́вайтесе: защо́то тре́бꙋва да бѫдатъ тїѧ̀: но ї̂о́ще не ѥ̂ сконча́нїе то.

8 Защо́то ще да ста́не ꙗ̂зы́къ на ꙗ̂зы́къ, и̂ ца́рство на ца́рство: и̂ ще бѫдатъ трꙋ́сове по нѣ́кои мѣста̀, и̂ ще бѫдатъ гла́дове и̂ смꙋще́нїѧ:

9 Тїѧ̀ са нача́ло на болѣ́зни те: и̂ варде́те вы́е се́бе си: защо́то ще вы предада́тъ въ собо́рища та, и̂ въ собра́нїѧ та: ще вы бїѧ̀тъ, и̂ предъ воево́ды и̂ ца́рове ще вы во́датъ заради̂ ме́не, во свидѣ́телство ни́мъ.

10 И тре́бꙋва да се проповѣ́да по̀ напре́дъ 'Ѥва́ггелїе то въ си́чки те ꙗ̂зы́цы.

11 И кога́то вы поведа́тъ да вы *преда́ватъ: не* гры́жайтесе по̀ напре́дъ, що ще да ѿгово́рите, нито прегова́райте: но що́то би се дадѐ въ ѻ̂ный ча́съ, това̀ говоре́те: защо́то не щѐ да сте вы́е, кои́то гово́рите, но Дꙋ́хъ ст҃ый.

12 И ще да предадѐ бра́тъ бра́та на сме́рть, и̂ ѻ̂те́цъ ча́до то си: и̂ ще ста́натъ ча́да та на бѫ́хъ роди́тели те си, и̂ ще да ги оу̂бїѧ̀тъ.

13 И ще да вы ненави́датъ си́чки те заради̂ моѐ то и̂ме, но ко́йто претерпѝ до кра́й, то́й ще спасѐ.

14 И кога́то ви́дите мерзостьта̀ на-запꙋстѣ́нїе то, ре́ченната ѿ проро́ка Данїи́ла, да стои̂ гдѣ́то не подоба́е: (ко́йто четѐ да разꙋмѣ́ва) тога́ва ѻ̂нїа̀, що́то са во 'Іꙋде́а та, да бѣ́гатъ по планины̀ те:

15 И ко́йто ѥ̂ на покро́ватъ на-кѫ́ща та, да не сла́зи въ кѫ́ща та, нито да влѣ́зе вне́тре да зе́ме не́що ѿ кѫ́ща та си.

16 И ко́йто ѥ̂ на ни́ва та да се не вѫ́рне наза́дъ да зе́ме дре́ха та си.

17 И те́шко и̂ го́рко на непра́здны те, и̂ на ѻ̂ны́ѧ, що́то доа́тъ въ ѻ̂ны́ѧ дни̂.

18 И̂ моле́тесе да не бѫде бѣ́ганїе то ви въ зи́мно вре́ме.

19 Защо́то ще бѫде въ ѻ̂нїа̀ дни̂ ско́рбь, каква̀ то не ѥ̂ была́ ѿ нача́ло то на-созда́нїе то, коѐто ѥ̂ созда́лъ Бг҃ъ, до сега̀, и̂ нито ще бѫде.

20 И а̂ко не бѝ скратѝлъ

Гдь ѻныѧ днй, не бы се спа́сла ни́коѧ пло́ть, но заради̇ ѝзбра́нны те, кой́то є̑ ѝзбра́лъ, ще да скрати̇ днй те.

21 И тога́ва ѧ̂ко ви речѐ нѣ́кой: є̑то тѹ́ка є̑ Хрїсто́съ: ѝлй, є̑то та́мѡ, да не повѣ́рѹвате.

22 Защо́то ще да ста́натъ лажли́ви хрїстй, ѝ лажли́ви проро́цы, ѝ ще сотво́ратъ зна́менїѧ ѝ чѹдеса̀, за да прелѫ́статъ, ѧ̂ко є̑ возмо́жно, ѝ ѝзбра́нны те.

23 Но вы́е внима́йте: є̑то, каза́хъ ви ги по̀ напре́дъ си́чки те.

24 И въ ѻны́ѧ днй, по́слѣ по ѻна́ѧ ско́рбь, слѫ́нце то ще да потемнѣ́е, ѝ мѣ́сѧцо не щѐ да дадѐ свѣ́тлость та̀ си:

25 И звѣ́зды̀ те ще да спа́днатъ ѿ небо̀ то, ѝ си́лы те кой́то са на небеса̀ та, ще се подви́гнатъ:

26 И тога́ва ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго че йде на ѻ̑блацы съ си́ла ѝ съ сла́ва мно́га.

27 Ѝ тога́ва ще да пра́ти Ѧ̑гг̑лы те си ѝ ще да собе́ре ѝзбра́нны те си ѿ четыри тѐ вѣ́трове, ѿ кра́й земла̀ та, до кра́й небо̀ то.

28 И ѿ смоко́вница та се наѹче́те на при́тча та: кога́то вече вѣ́йки те ѝ бѫ́датъ мла́ды, ѝ ѝска́рѹва ли́ствїе, зна́йте, *защо є̑ бли́зѹ жа́тва та.*

29 Та́кѡ ѝ вы́е, кога́то ви́дите тїѧ да бы́ватъ, да зна́ете че є̑ бли́зѹ при брата̀ та.

30 Ѵ̑истина ви гово́римъ: защо̀ не щѐ да пре́йде то́ѧ ро́дъ, доклѐ не бѫ́датъ тїѧ си́чки те.

31 Небо̀ то ѝ земла̀ та ще да пре́йдатъ: а̑ словеса̀ та мой не ща́тъ да пре́йдатъ.

32 Ѧ̑ за ѻ̑ный де́нь ѝ ча́съ ни́кой не зна́е, нито Ѧ̑ггели те, кой́то са на небо̀ то, нито Сы́нъ, то́кмѡ Ѻ̑ц̑ъ.

33 Гле̑дайте хѹ́бавѡ, бде́те ѝ моле́тесе: защо́то не зна́ете, кога̀ ще да бѫ́де вре́ме то.

34 Ка́квѡ́то нѣ́кой человѣ́къ, кой́то ѿива на пѫ́ть, ѿста́ва си кѫ́ща та, ѝ да́ва на раби̇ те си власть та̀, ѝ на се́кого работа̀ та мѹ, ѝ на врата́ратъ заповѣ́дѹва да бди̇.

35 Бде́те про́чее (ѝ вы́е): защо́то не зна́ете кога̀ ще до́йде господа́ро на-кѫ́ща та: ѿ ве́черь ли, ѝлй по сре́дъ но́щь, ѝлй кога́то попе́ѧтъ пѣ́тлй те, ѝлй въ оу̑трина.

36 Да не бы̀ доше́лъ нена́данѡ, ѝ наме́ри вы че спи́те.

37 А̑ тїѧ що ви дѹ́мамъ, на си́чки те ги ка́зѹвамъ: бде́те.

ГЛАВА ДІ.

Ѝ ПО два̀ днй по́слѣ бе́ше па́сха та, ѻ̑прѣсно́цы те, ѝ тра́сеха а̑рхїере́и те ѝ кни́жницы те, каквѡ̀ да го фа́натъ съ ле́стїю да го оу̑вїа́тъ.

2 И говóреха: но нѐ въ прáзникъ, да не бы̀ станáло смѹщéнїе въ нарóдатъ.

3 И като бéше (Ісѹсъ) въ Вїѳанїа, въ кѫща та на-Сімѡна прокажéннагѡ, тáмѡ гдѣто седéше, дойдѐ ѥднà женà, коáто ймаше сосѹдъ ѧлавáстренъ съ мѹ́ро нáрдено чи́сто многоцѣ́нно: и̂ като строши̂ ѧлавáстреныатъ сосѹдъ, и̂злеѧ̀ го на главà та мѹ.

4 И̂ бéха нѣкои, кóйто се ѩдóсѹваха въ сéбе си, и̂ говóреха: защò быдѐ тóа рáзсыпъ на-мѹ́ро то;

5 Мóжеше товá мѹ́ро да се продадѐ за пò мнóгѡ ѿ три́ста пѣ́нязи, и̂ да се раздадѐ на сиромáси те, и̂ сѫрдехасе нéй.

6 И̂ Ісѹсъ рéче: ѿставéте ѧ̀: защò ѧ̀ не ѿстáвате на ми́ра; добрò дѣ́ло сотвори̂ за мéне.

7 Защóто сиромáси те сéкога и̂мате съ сéбе си, и̂ когáто щéте, мóжете да и̂мъ чи́ните добрò: ѧ̀ мéне сéкога нéмате.

8 Ѻнова̀ щото можѐ тáѧ, направи̂ го: преварѝ да помáже (съ мѹ́ро) тѣ́ло то ми за погребéнїе.

9 Истина ви говóримъ, гдѣ́то да се проповѣ́да товà Ѥвáггелїе по си́чкїатъ свѣ́тъ, и̂ товà щото направи̂ тїà, ще да се говóри за пóменъ нéинъ.

10 И̂ Ізда Ісканїѡ́тскїй, ѥди́нъ ѿ дванáдесете, ѿи́де при а̂рхїерéи те, да и̂мъ го предадѐ.

11 И̂ Ѻни̂ като чѹ́ха товà, зарадѹвáхасе: и̂ ѿбѣщáха мѹ се да мѹ дадáтъ срéбренницы: и̂ трáсеше каквѡ̀ да го предадѐ въ прили́чно врéме.

12 И въ пéрвыатъ дéнь на-Ѻпрѣснóцы те, когáто кóлѣха жéртвы те за пáсха та, говóреха мѹ ѹ̂ченицы те мѹ: гдѣ̀ и̂скашъ да и̂дéме да приготвиме да ѩдéшъ пáсха та;

13 И пратѝ двáма ѿ ѹ̂ченицы те си, и̂ рéче и̂мъ: и̂дéте въ градѫтъ, и̂ ще да вы срѣ́шне ѥди́нъ человѣ́къ, кóйто нóси въ стóмна водà; по нéго и̂дéте.

14 И дéто влѣ́зе, да речéте на господáратъ на-кѫща та: защò ѹ̂чи́тельо говóри: гдѣ̀ ѥ̀ витáлница та дéто ще да ѩмъ съ ѹ̂ченицы те си пáсха та;

15 И̂ тóй ще ви покáже гóрница голéма пóстлана, готóва: тáмѡ да приготвите нáмъ.

16 И и̂злѣ́зоха ѹ̂ченицы те мѹ, и̂ дойдóха въ градѫтъ, и̂ найдóха, каквѡ́то и̂мъ рéче: и̂ приготви̂ха пáсха та.

17 И като мрѫкнà, дойдѐ съ дванáдесете.

18 И като седéха Ѻни тáмѡ, и̂ ѩдéха, рéче Ісѹсъ: и̂стина ви говóримъ, защò ѥди́нъ ѿ васъ ще да ме предадѐ, кóйто ѩдѐ съ мéне:

19 Ѝ ѻ҆нѝ фанáха да скóрбатъ, ѝ да мꙋ говóратъ є҆дѝнъ по є҆дѝнъ: да не бѫдемъ ѧ҆зъ; ѝ дрꙋгъ, да не бѫдемъ ѧ҆зъ;

20 Ѝ Ѝисꙋсъ ѿговорѝ, ѝ рéче ѝмъ: є҆дѝнъ (є҆) ѿ двана́десете, кóйто є҆ затопѝлъ съ мéне въ блю́до то.

21 Ѝ Сы́нъ оу҆бо человѣ́ческїй ѿѝва, каквѡ́то є҆ пѝсано за нéго: ѻ҆ба́че тéшко ѝ гóрко на ѻ҆ногóва человѣ́ка, чрезъ когóто Сы́нъ человѣ́ческїй се предáва: пò добрѐ мꙋ є҆ было̀, да не бы̀ се родѝлъ тóѧ человѣ́къ.

22 Ѝ като ѧ҆дéха, земà Ѝисꙋсъ хлѣ́бъ, ѝ като благословѝ, преломѝ го ѝ дáде ѝмъ, ѝ рéче, земéте ѧ҆ждте: товà є҆ тѣ́ло то моѐ.

23 И земà чáша та, ѝ като возблагодарѝ, дáде ѝмъ: ѝ пѝха ѿ нéѧ сѝчки те.

24 И рéче ѝмъ: тáѧ є҆ моà та кро́вь на-нóвыатъ завѣ́тъ, коѧ́то се ѝзлѝва за мнозѝна.

25 Ѹ҆истина ви дꙋ́мамъ: защò нéма вече да пїемъ ѿ рóждба та лóзна, до ѻ҆́ный дéнь, когáто ще го пїемъ нóво въ цáрство то Бж҃їе.

26 И като запеѧ́ха, ѝзлѣ́зоха въ горà та Ѳлеѡ́нска.

27 И рéче ѝмъ Ѝисꙋсъ: защò сѝчки те бы́е ще се соблáзните за мéне въ тáѧ нóщь: защóто є҆ пѝсано: ще *да оу҆дáримъ пáстыратъ*, ѝ ще *да се распржнатъ ѻ҆вцы̀ те.*

28 Но пóслѣ, когáто воскрéснемъ, ще вы превáримъ въ Галїлéа.

29 Ѝ Пéтръ мꙋ рéче: ѧ҆ко ѝ сѝчки те да се соблáзнатъ, но ѧ҆зъ нѐ.

30 И рéче мꙋ Ѝисꙋсъ: ѝстина ти говóримъ: защò ты̀ днéсь, въ тáѧ нóщь, доклѐ ї҆ѡ́ще не є҆ попеѧ́лъ пѣтéло двáпѫти, ще се ѿречéшъ ѿ мéне трѝ пѫти.

31 Ѝ тóй ї҆ѡ́ще пóвече дꙋ́маше: ѧ҆ко потрéбꙋва ѝ да оу҆мремъ съ тéбе, не щéмъ да се ѿречéмъ ѿ тéбе, такà ѝ сѝчки те говóреха.

32 И ѿѝдóха въ селò то, коéто се вы́ка Геѳсимáнїа: ѝ рéче на оу҆ченицы те си: седéте тꙋ́ка доде ѝдемъ да се помóлимъ.

33 И земà Петрà ѝ Ѝáкѡва ѝ Ѝѡáнна съ сéбе си: ѝ начнà да се оу҆страшáва, ѝ да тꙋ́жи.

34 Ѝ рéче ѝмъ: скóрбна є҆ дꙋшà та ми до смéрть: стóйте тꙋ́ка, ѝ бóдрствꙋйте.

35 И като прейдѐ мáлко пò на тáмъ, паднà на землà та: ѝ мóлешесе, ѧ҆ко є҆ возмóжно да го замѝне часò.

36 И говóреше: Ѹ҆ва, ѻ҆ѿ҃е, сѝчко ти є҆ возмóжно: замѝнѝ ме съ тáѧ чáша: но нѐ щото ѧ҆зъ ѝскамъ, но щото ты̀:

37 И дойдѐ ѝ найдѐ ги че спáваха: ѝ рéче на Петрá: Сїмѡне, спѝшъ ли; неможѐ ли є҆дѝнъ чáсъ да повдѝшъ;

38 Бдéте и молéтесе, да не влѣзете въ напáсть: защóто дꙋхо є бóдръ, а плоть тà нéмощна.

39 И пáкъ ѿйде та се помолѝ, и товà йсто то слóво рéче.

40 И като се вѫрнà, намерѝ ги пáкъ че спáваха, (защóто имъ бéха ѿтегнáли ѻчѝ те за сóнъ) и не знáеха що да мꙋ ѿговóратъ.

41 И дойдѐ трéтїй пѫть, и рéче имъ: спáвайте прóчее и почѝвайте си: наближѝ крáйо, дойдѐ часò: є̃то, предáвасе Сынъ человѣческїй въ рѫцѐте на-грѣшните.

42 Станéте, хáйде да йдеме: є̃то, ѻногóва, кóйто ме предáва, приближѝсе.

43 И като ї̃ще говóреше товà, дойдѐ Ї́ꙋда, кóйто бéше єдѝнъ ѿ дванáдесете, и съ нéго мнóгъ нарóдъ съ ножóве, и съ тоáги, ѿ архїерéи те и книжницы те и стáрцы те.

44 И ѻный, що то имъ го предáваше, дáде имъ знáменїе и рéче: когóто áзъ цѣлꙋвамъ, тóй є̃: фанéте го, и водéте го съ бáрденѣ.

45 И като дойдѐ, áвїе ѿйде при нéго, и рéче мꙋ: оучѝтелю, оучѝтелю: и цѣлꙋвà го.

46 И ѻнѝ тꙋрѝха рѫцѐ те си на нéго, и фанáха го.

47 И нѣкой ѿ ѻнѝя, кóйто стоéха тáмѡ, ѝзвадѝ нóжатъ, и оударѝ Архїерéовыятъ рáбъ: и ѿрѣзà мꙋ оухò то:

48 И ѿговорѝ Ї́исꙋсъ, и рéче имъ: като на разбóйника ли ѝзлѣзохте съ ножóве и съ тоáги, да ме фáнете;

49 Ката дéнь бéхъ при вáсъ въ цéрква та и оучехъ, и не фанáхте ме: но товà быдѐ да се ѝспóлнатъ писáнїя та.

50 И ѿставѝха го сѝчки те и побѣгнáха.

51 И єдѝнъ нѣкой ю̃ноша йдеше по нéго, ѿблéченъ съ плащанѝца по гóлꙋ (тѣлꙋ): и фанáха тогóва ю̃ноша.

52 И тóй ѿставѝ плащанѝца та, и бѣгà гóлъ ѿ нѝхъ.

53 И завéдоха Ї́исꙋса при Архїерéа та: и собрáхасе при нéго сѝчки те Архїерéи и книжницы и стáрцы.

54 И Пéтръ йдеше слѣдъ нéгѡ ѿ далéче, дорѝ до внéтре въ двóратъ архїерéовъ: и седéше зáедно со слꙋгѝ те, и грѣешесе при ѻгѫньатъ.

55 И архїерéи те и сѝчкїо собóръ трáсеха свидѣтелство на врѫхъ Ї́исꙋса, за да го оубїатъ: и не нахóждаха.

56 Защóто мнозѝна свидѣтелствꙋваха на нéго лѫжлѝвѡ, и свидѣтелства та имъ не бéха рáвны.

57 И станáха нѣкои, и лжесвидѣтелствꙋваха на врѫхъ нéго, и говóреха:

58 Защò нїа го чꙋхме да говóри: че áзъ ще развáлимъ тáя цéрква рꙋкотворѐнна та,

и҆ въ три́ дни́ ще согра́димъ дрѹ́га нерѹкотворе́нна.

59 И ни така̀ не и҆́мъ бе́ше ра́вно свидѣ́телство то.

60 И като стана̀ а҆рхїере́а та на сре́дъ, попыта̀ 'Іисѹ́са, и҆ ре́че: не ѿгова́рашъ ли ни́що; що свидѣ́телствѹватъ тїа̀ на вра́хъ те́бе;

61 'А҆ то́й мѫлче́ше, и҆ не ѿгова́раше ни́що: па́къ го попыта̀ а҆рхїере́а та̀, и҆ ре́че мѹ: ты̀ ли си Хрїсто́съ, Сы́нъ на-Благослове́ннагѡ;

62 'А҆ 'Іисѹ́съ ре́че: а҆́зъ са́мь: и҆ ще да ви́дите Сы́на человѣ́ческаго да седи́ ѿде́сна та страна̀ на-си́ла та, и҆ да дохо́жда съ ѻ҆блацы́ те небе́сны.

63 'А҆ а҆рхїере́а та си раздра̀ дре́хи те, и҆ ре́че: що ни ї҆о́ще тре́бѹватъ свидѣ́тели;

64 Чѹ́хте хѹла̀ та: що ви́ се чи́ни; а҆ ѻ҆ни́ си́чки те го ѡ҆сѹди́ха да є҆ пови́ненъ за сме́рть.

65 И начна́ха нѣ́кои да плю́ватъ на не́го, и҆ да мѹ покры́ватъ лицѐ то, и҆ да го мѫчатъ, и҆ да мѹ гово́ратъ: проречи́, и҆ слѹги́ те го бі́еха съ плескани́цы.

66 И като бе́ше Пе́тръ въ дво́ратъ до́лѹ, дойдѐ є҆дна̀ ѿ рабы́ни те а҆рхїере́овы:

67 И като видѐ Петра̀, ко́йто се грѣ́еше, поглѣдна̀ на не́го, и҆ ре́че: и҆ ты̀ бе́ше съ *Іисѹ́са Назарѧни́на.*

68 А҆ то́й се ѿре́че, и҆ дѹ́маше: не́ зна́мъ, нито разѹмѣ́вамъ що гово́ришъ, и҆ и҆злѣ́зе вѫнъ на преддво́рїе то: и҆ пѣте́ло попеа̀.

69 И рабы́на̀ та като го видѐ па́ки, фана̀ да дѹ́ма на ѻ҆ніа̀, що то стое́ха та́мѡ: защо̀ то́а є҆ ѿ ни́хъ.

70 'А҆ то́й па́къ се ѿре́че, и҆ по ма́лко вре́ме, па́къ гово́реха ѻ҆ніа̀, що то стое́ха та́мѡ, на Петра̀: вои́стина и҆ ты̀ си ѿ ни́хъ: защо́то си Галїле́анинъ, и҆ гово́ренїе то ти прили́ча.

71 'А҆ то́й фана̀ да се проклѝна, и҆ да се кѧлнѐ, защо̀ не зна́мъ того́ва человѣ́ка, кого́то вы́е дѹ́мате.

72 И вто́ри пѫть попеа̀ пѣте́ло, и҆ смысли́ Пе́тръ дѹ́ма та, що то мѹ ре́че 'Іисѹ́съ: защо̀ доклѐ не є҆ попеа́лъ пѣте́ло два́ждь, ще да се ѿфѫрлишъ ѿ ме́не три́ждь, и҆ фана̀ да пла́че.

ГЛАВА ЄІ҃

И҆ А҆́БІЄ въ ѹ҆́тринь та̀, совѣ́тъ сотвори́ха а҆рхїере́и те со ста́рцы те и҆ кни́жницы те, и҆ си́чко то собо́рище и҆ вѫрза́ха 'Іисѹ́са, и҆ заве́доха го, и҆ преда́доха го на Пїла́та.

2 И попыта̀ го Пїла́тъ: ты̀ ли си ца́рь 'Іѹде́йскїй; а҆ то́й ѿговори́, и҆ ре́че мѹ: ты̀ го дѹ́машъ.

3 И злосло́веха а҆рхїере́и те на вра́хъ не́гѡ мно́гѡ.

4 Я Пїлатъ пакъ го попытà, и рече: не ѿговарашъ ли нищо; виждь колко свидѣтелствꙋватъ на врѫхъ тебе:
5 Я Іисꙋсъ не ѿговори вече нищо, щото се чꙋдеше Пїлатъ.
6 И на секой праздникъ имъ ѿпꙋщаше по єдинъ вѫрзанъ, когото поискаха.
7 И беше нѣкой, който се именꙋваше Варавва, вѫрзанъ заедно со свои те дрꙋжини, които беха направили бꙋнтъ, и въ тоа бꙋнтъ беха сотворили оубійство.
8 И извыкà народо, и фанаха да искатъ (да имъ направи) каквото секога що имъ правеше.
9 Я Пїлатъ имъ ѿговори, и рече: искате ли да ви пꙋстимъ царà Іꙋдейскаго;
10 (Защото знаеше, че ѿ завистъ го предадоха архїереи те).
11 Я архїереи те нагласиха народатъ, да имъ ѿпꙋсти по добрѐ Варавва.
12 И Пїлатъ ѿговорѝ паки, и рече имъ: а що искате да направимъ ѻногова, когото говорите царà Іꙋдейскаго;
13 Я ѻнѝ паки извыкаха, и рекоха: распнѝ го.
14 Я Пїлатъ имъ говореше: и каквò є зло сотворилъ; а ѻнѝ по многѡ выкаха: распнѝ го.
15 Я Пїлатъ, понѐже искаше да *направи* ѻновà щото беше оугодно на народатъ, пꙋстнà имъ Варавва: и като бѝ Іисꙋса, предаде имъ го да го распнатъ.
16 И земаха го воини те, и ѿведоха го внѣтре въ дворатъ, което є претѡръ: и собраха сѝчкїатъ полкъ.
17 И ѻблѣкоха го въ червена дреха, и сплѣтоха вѣнѣцъ ѿ тѫрнѣ, и тꙋрѝха мꙋ го на главà та.
18 И фанаха да го поздравлаватъ, и да говоратъ: радꙋвайсе царю Іꙋдейскїй.
19 И біеха го по главà та съ трость, и плюваха на него: и като клѣкаха на колѣна, поклаѧха мꙋ се.
20 И когато мꙋ се порꙋгаха, соблѣкоха мꙋ червена та дреха, и ѿблѣкоха го въ дрехи те неговы: и изведоха го да го распнатъ.
21 И накараха нѣкого Сїмѡна Кѵринеа (ѻтцà Ѧлеѯандрова и Рꙋфова, който замиꙋваше ѿ тамѡ, и идеше ѿ чифлїкатъ), да мꙋ носи кѫстатъ.
22 И ѿведоха (Іисꙋса) на мѣсто то Голгоѳа, което се толкꙋва, лобное мѣсто.
23 И даваха мꙋ да піѐ вїно смѣшано со смѵрна: но той го не земà.
24 И като го распеха, раздѣлиха дрехи те мꙋ, и фѫрлиха жрѣбїй за нихъ, кой що да земе.

25 И бе́ше ча́съ тре́тїй кога́то го распе́ха.

26 И на́дписо на-вина̀ та мꙋ бе́ше ѿго́ре напи́санъ:

ЦАРЬ ІУДЕИСКІЙ.

27 И за́едно съ не́го распна́ха два̀ разбо́йника: є҆дного̀ ѿ де́сна та страна̀, и҆ є҆дного̀ ѿ ле́ва та.

28 И и҆сполни́се писа́нїе то, кое́то гово́ри: и҆ со беззако́нни те се вмѣни́.

29 И кои́то зами́нꙋваха ѿ та́мѡ, хꙋлѣ́ха го и҆ кла́теха си главы̀ те, и҆ гово́реха: ѹ҆а̀, ты̀ що́то разва́лѧшъ це́рква та, и҆ въ три́ дни̇ а҆ согра́ждашъ:

30 Избави̇ се́бе си, и҆ слѣзни̇ ѿ Кр҃ѫстатъ.

31 Подо́бнѡ и҆ а҆рхїере́и те се рꙋга́еха по междꙋ̀ си съ кни́жницы те, и҆ гово́реха: дрꙋ́ги и҆збави̇, та се́бе ли немо́же да и҆збави.

32 Хрїсто́съ ца́рь ’Ісра́илевъ да слѣ́зе сега̀ ѿ Кр҃ѫстатъ, да ви́диме та да мꙋ повѣ́рꙋваме, и҆ ѻ҆нїа̀, що́то бе́ха за́едно съ не́го ра́спнати ѹ҆кора́ваха го.

33 И кога́то бы́де ше́стый ча́съ, стана̀ темнина̀ по си́чка та земла̀, до дева́тыатъ ча́съ.

34 И во дева́тыатъ ча́съ, выкна̀ ’Іисꙋ́съ съ голе́мъ гла́съ, и҆ ре́че: є҆лѡ̀ї, є҆лѡ̀ї, лама̀ савахѳанї̀; кое́то ще да речѐ: Бж҃е мо́й, Бж҃е мо́й, за̑що̀ си ме *сѡ́ставилъ;*

35 И нѣ́кои ѿ ѻ҆нїа̀, що́то стое́ха та́мѡ, като чꙋ́ха то̀ва̀, ре́коха: є҆то, Илїа̀ вы́ка.

36 И ѿтѫрча̀ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ натопѝ гѫба въ ѻ҆це́тъ, и҆ забо́де а҆ на тро́сть, и҆ напо́юваше го, и҆ гово́реше: ѡ҆ставе́те, да ви́диме, да ли ще до́йде Илїа̀ да го сне́ме.

37 А҆ ’Іисꙋ́съ, като и҆спꙋстѝ голе́мъ гла́съ, и҆здѫхна̀.

38 И завѣ́са та церко́вна се раздра̀ на́две, ѿ го́ре до до́лꙋ.

39 И като видѐ со́тнико, кои́то стое́ше сре́щѡ не́гѡ, за̑що̀ като выкна̀ така̀, и҆здѫхна̀, ре́че: вои́стиннꙋ то́а человѣ́къ бе́ше Сы́нъ Бж҃їй.

40 И бе́ха и҆ жены̀, кои́то гледа́ха ѿ дале́че: и҆ въ ни́хъ бе́ше Маріа̀ Магдали́на, и҆ Маріа̀ Ма́йка та на-’Іа́кѡва ма́лагѡ, и҆ на-’Іѡсі́а, и҆ Саломі́а:

41 Кои́то хо́деха слѣ́дъ не́гѡ, и҆ кога́то бе́ше въ Галїле́а, и҆ слꙋгꙋ́ваха мꙋ: и҆ дрꙋ́ги мно́го, кои́то се воскачи́ха съ не́го за́едно во ’Іерꙋсали́мъ.

42 И като мрѫкна̀ (за̑що́то бе́ше петокъ́, кои́то є҆ пре́дъ сꙋббѡ́та та.)

43 Дойдѐ ’Іѡ́сифъ, кои́то бе́ше ѿ Арїмаѳе́а, благообра́зенъ совѣ́тникъ, кои́то и҆ то́й ча́каше ца́рство то Бж҃їе, и҆ дерзна̀ та влѣ́зе при Пїла́та, и҆ поиска̀ тѣ́ло то ’Іисꙋ́сово:

44 А҆ Пїла́тъ се почꙋди́ да ли є҆ вече ѹ҆мре́лъ: и҆ повыка̀

сотникатъ, и попыта го да ли е ѿ давна оумрелъ:

45 И като разбра ѿ сотникатъ (защо е оумрелъ) даде на Іосифа тѣло то.

46 И той купи плащаница, и свали тѣло то Іисусово ѿ Кръстатъ, и ѡбви го съ плащаница та: и тури го въ гробатъ, който беше изсѣченъ ѿ камень: и привали камень надъ врата та гробни.

47 И Марія Магдалина, и Марія Іосіева гледаха гдѣ го тураха.

ГЛАВА SI.

И като се мина субота та, Марія Магдалина, и Марія майка та Іаковова, и Саломія, купиха аромати да идатъ да помажатъ Іисуса.

2 И много рано въ една ѿ суботи те дойдоха на гробатъ, когато изгрѣваше слънце то.

3 И думаха по между си: кой ще да ни ѿвали камыкатъ ѿ врата та гробни;

4 И като поглѣднаха, видѣха защо беше ѿвалѣнъ камыко: защото беше многу голѣмъ.

5 И като влѣзоха въ гробатъ, видѣха едного юноша, който седеше ѿ десна та страна, ѡблѣченъ въ дрѣхи бѣлы: и растреперахасе ѿ страхъ.

6 И той имъ рече: не бойтесе: Іисуса Назарянина трасите распнатыатъ: воскресна, не е тука: ето мѣсто то, гдѣто го турихa.

7 Но идете речете на оученицы те му, и на Петра, защо вы превара въ Галілея: тамѡ ще го видите, каквото ви е рекъ.

8 И излѣзоха бѫнъ, и бѣгаха ѿ гробатъ: защото ги фана страхъ и трепетъ, и не рекоха никому нищо: защото се боеха.

9 И като воскресна Іисусъ въ утринь та въ перва та субота, явисе первѡ на Марія Магдалина, изъ кото изгна седмь діаволы.

10 И она ѿиде та каза на Онія, що то беха съ него, който плачеха и воздышаха.

11 И они като чуха че е живъ, и че го е видѣла она, не фанаха вѣра.

12 И послѣ по това явисе съ друг образъ на двамина ѿ нихъ, които ѿиваха на село.

13 И они като ѿидоха, казаха и на други те: и нито тѣмъ повѣрваха.

14 Послѣ като седѣха единадесеть те (на трапеза та) явѝ имъ се, и укори невѣріе то имъ, и жестокосердіе то: защо не повѣроваха на Онія, който го видѣха че е воскресналъ.

15 И рече имъ: идете по

сичкїатъ свѣтъ, и҆ проповѣдайте ѥ҆ѵа́ггелїе то на се́кое тва́рь.

16 Кои́то повѣрова, и҆ крѫстисе, ще да се спасѐ: а҆ кои́то не повѣрова, ѡ҆сѹжде́нъ ще да бѫде.

17 И҆ на ѻ҆нїа ѿто ще да повѣроватъ, тїа зна́менїа ще послѣдоватъ: съ и҆ме то моѐ дїа́волы ще и҆згона́ватъ: ѧ҆зы́цы ще да продѹ́матъ но́вы.

18 Змїи ще да фа́натъ: а҆ко и҆ ѧ҆́дъ смертоно́сенъ и҆спїатъ, не щѐ да ги повре́ди: на бо́лны ще да си тѹ́ратъ рѫцѐ те, и҆ ще да ѡ҆здравѣ́атъ.

19 Госпо́дь про́чее по́слѣ по товà къ ни́мъ гово́ренѣ, возне́сесе на небо̀ то, и҆ седнà ѿ де́сна та страна̀ на-Бг҃а.

20 А҆ ѻ҆ни́ като и҆злѣ́зоха проповѣда́ха се́каде, поне́же и҆мъ помоществѹваше Гдь, и҆ ѹ҆твержда́ваше сло́во то со зна́менїа та, кои́то и҆мъ послѣдѹва́ха: а҆ми́нь.

СВѦТОѢ ЄУѦГГЕЛЇЕ Ѿ ЛУ҃КѦ.

ГЛАВѦ ПЕРВѦѦ

ПОНЕЖѢ мнози́на начна́ха да пра́ватъ сказа́нїе за ѻ҆ны́а ве́щи, кои́то быдо́ха и҆звѣ́стны въ на́съ,

2 Каквото̀ ѿо ни ги преда́доха ѻ҆нїа, кои́то ги виде́ха съ ѻ҆чи́ те си ѿ кра́й, и҆ быдо́ха слѹжи́тели насло́во то:

3 Изво́лихъ и҆ а҆́зъ, кои́то послѣ́довахъ ѿ нача́ло то въ си́чко то, ѡ҆ держа́вный Ѳео́фїле, да ти ги напи́шемъ наре́дъ всѐ подро́бнѡ.

4 За да разѹмѣ́ешъ и҆стина *та на-ѻ҆ны́а ве́щи,* кои́то си *се наѹчи́лъ.*

5 Бы́дѐ въ дни́ те на-Ѝрѡда царà Ѝѹде́йскагѡ нѣ́кой свѧще́нникъ, и҆ме то мѹ Захарїа, ѿ редо́вно то є҆фиме́рство Авїа́ново: и҆ женà та мѹ бе́ше ѿ дще́рки те Аарѡ́новы, и҆ и҆ме то и҆ бе́ше Є҆лїсаве́ть.

6 И҆ бе́ха и҆ два́ма та пра́ведни предъ Бг҃а, защо̀то хо́деха по си́чки те за́повѣди и҆ ѡ҆правда́нїа Бж҃їи безпоро́чни.

7 Но не́маха си че́до, защо̀то Є҆лїсаве́ть бе́ше непло́дна, и҆ два́ма та застарѣ́ли въ дни́ те си.

8 И҆ бы́дѐ кога́то то́й слѹ́жеше въ редѫтъ на є҆фиме́рство то си предъ Бг҃а,

9 По ѻбычаю на-свѧщѐнничество то, слꙋчисе да покади, като влѣзе въ цѐрква та Господнѧ.

10 И сичко то множество людско бѣше вѫнъ, и молешесе Бг҃ꙋ во врѐме то на-кадѐніе то.

11 И ꙗвимꙋсе Ѧ҃ггелъ Господень, кой то стоѐше ѿ дѐсна та страна на-кадилныатъ ѻлтарь.

12 И като го видѐ Захарія, смꙋтисе, и страхъ голѐмъ нападна на нѐго.

13 И рѐче мꙋ Ѧ҃ггело: не бойсе Захаріе: защо́то се оуслыша молитва та ти: и жена та ти Ѥлісавѐть ще ти роди сына, и ще да мꙋ наречѐшъ име то Іѡа́ннъ.

14 И ще да ти бѫде радость и весѐліе: и мнозина ще се зарадꙋватъ за рожденіе то мꙋ.

15 Защо́то ще да бѫде великъ предъ Гдⷭ҇а: и вінò и сікѐра не ще да піѐ: и ще да се ѝспѫлни съ Дх҃а ст҃аго ѿще ѿ оутро́ба та ма́йчина си.

16 И ще да ѡбѫрне мнозина ѿ сыновѐ те Ісраилевы къ Гдⷭ҇а Бг҃а тѣхнаго.

17 И то́й ще да предиде предъ нѐго съ дх҃ъ и сила Ѝліина, да ѡбѫрне сердца та на-бащи те къ чада та, а противны те въ мꙋдрованіе то на-праведны те: да приготви Гдⷭ҇ꙋ *люди совершѐны.*

18 И рѐче Захарія ко Ѧ҃ггелꙋ: и каквѡ ще да разꙋмѣемъ това; защо́то а҃зъ самь старъ, и жена та ми є҃ прекарала въ годины те си.

19 И ѿговори Ѧ҃ггело, и рѐче мꙋ: а҃зъ самь Гаврі́илъ, кой то предстоѧвамъ предъ Бг҃а: и пра́тенъ самь да ти говорімъ, и да ти благовѣстимъ тіѧ.

20 И є҃то ще бѫдешъ нѣмъ, и не ще мо́жешъ да продꙋмашъ до ѻ҃ный дѐнь, въ кой то ще да се сбѫдатъ тіѧ работы: защо́то не си повѣрꙋвалъ на словеса та ми, кой то ще да се сбѫдатъ во своѐ то врѐме.

21 Ѝ людіе то стоѐха, и чакаха Захарія: и чꙋдехасе като се бавеше то́лко врѐме въ цѐрква та.

22 И кога́то ѝзлѣзе, не мо́жеше да ѝмъ продꙋма: и разꙋмѣха защо̀ видѣніе є҃ видѣлъ въ цѐрква та: и то́й ѝмъ пома́хꙋваше: и ѡста́ваше нѣмъ.

23 И кога́то мꙋ се ѝспѫлни́ха дни́ те на-слꙋжба та, ѿи́де си въ кѫща та.

24 И по тіѧ дни́ по́слѣ зачѐ Ѥлісавѐть жена та мꙋ, и та́ешесе пѐть мѣсѧцы, и гово́реше;

25 Защо̀ та́кѡ ми сотвори́ Гдⷭ҇ь въ дни́ те, въ кой то поглѣдна на мѐне да вдигне поношѐніе то ми ѿ человѣцы те.

26 И въ шѐстыатъ мѣсѧцъ

пра́тенъ бы́де А҆́ггелъ Гаврі́илъ
ѿ Бг҃а въ градѫ́тъ Галілє́йскій,
комꙋ́то є҆́ и҆́ме то Назаре́тъ,
27 Въ є҆дна̀ дѣви́ца сгоде́на
за мѫ́жъ, и҆́ме то мꙋ̀ І҆ѡ́сифъ,
ѿ до́матъ Даві́довъ: и҆ и҆́ме
то на-дѣви́ца та Марі́а́мъ.
28 И като влѣ́зе А҆́ггело
кодъ не́ѧ, ре́че: ра́дꙋйса бл҃го-
да́тнаѧ: Гдⷭ҇ь съ тобо́ю: бла-
гослове́на си ты̀ по междꙋ̀
жены̀ те.
29 А҆ ѻ҆на̀ като го видѐ, смꙋ-
ти́се за сло́во то мꙋ̀: и҆ помы-
шла́ваше, каквѡ̀ ще бѫ́де това̀
поздравле́нїе.
30 И ре́че и҆ А҆́ггло: не бо́йсе
Марі́а́мъ: защо́то си наме́рила
благода́ть ѹ҆ Бг҃а.
31 И є҆́то, ще да за́чнешъ
въ ѹ҆тро́ба та, и҆ ще да ро́дишъ
Сы́на: и҆ ще да мꙋ̀ наречє́шъ
и҆́ме то І҆и҃сꙋсъ.
32 То́й ще бѫ́де вели́къ, и҆
ще се наречѐ Сы́нъ на-вы́-
шнагѡ, и҆ ще да мꙋ̀ дадѐ Гдⷭ҇ь
Бг҃ъ престо́латъ на-Даві́да
ѻ҆тца̀ не́гова,
33 И ще да се воцари̇̀ въ
до́матъ І҆а́кѡвовъ, и҆ ца́рство
то мꙋ̀ не щѐ да и҆́ма коне́цъ.
34 И ре́че Марі́а́мъ на А҆́г-
гелатъ: каквѡ̀ ще бѫ́де това̀,
поне́же мꙋ̀жа не зна́мъ;
35 И ѿговори̇̀ А҆́ггло, и҆ ре́че
и҆: Дх҃ъ ст҃ы́й ще да до́йде на
те́бе, и҆ си́ла на-вы́шнагѡ ще
те ѡ҆́всѣни: зато̀ и҆ ѻ҆нова̀ що
се ра́ждa ѿ те́бе ст҃о, ще да
се наречѐ Сы́нъ Бж҃і́й.

36 И є҆́то, и҆ Є҆лі́саве́ть тво́ѧ
та сро́дница, и҆ тїѧ̀ зачѐ сы́на
въ старость та̀ си: и҆ то́ѧ и҆ є҆́
ше́стыо мѣ́сацъ ѿ каквото є҆́
зачѐла, ѻ҆на̀ ко́ѧто се нари́чаше
непло́дна.
37 Защо́то ѹ҆ Бг҃а ни́коѧ
ве́щь не є҆́ невозмо́жна.
38 И ре́че Марі́а́мъ: є҆́то,
раба̀ та Госпо́дна: не́ка ми
бѫ́де по твоѧ̀ та дꙋ́ма, и҆ ѿи́де
си ѿ не́ѧ А҆́ггело.
39 И҆ во ѻ҆ны̀ѧ дни̇̀ стана̀
Марі́а́мъ, и҆ ѿи́де въ планинска̀
та страна̀ со ско́рость, въ гра-
дѫ́тъ І҆ꙋ́довъ,
40 И влѣ́зе въ кѫ́щѧ та
Захарі́єва, и҆ поздравѝ Є҆лі́-
саве́та.
41 И като чꙋ̀ Є҆лі́саве́ть
поздравле́нїе то Марі́ино, ра-
зигра́се младе́нецо во ѹ҆тро́ба
та и҆: и҆ и҆спѫлни́се съ Дх҃ъ
ст҃ъ Є҆лі́саве́ть:
42 И и҆зыка̀ съ голе́мъ гла́съ,
и҆ ре́че: благослове́на си ты̀
въ жены̀ те, и҆ благослове́нъ є҆́
плодо̀ на-ѹ҆тро́ба та ти.
43 И ѿ гдѣ̀ ми є҆́ това̀, да
до́йде ма́йка та на-Гдⷭ҇а моегѡ̀
къ ме́не;
44 Защо́то, що́мъ влѣ́зе
гласо̀ на-поздравле́нїе то ти
въ ѹ҆ши̇̀ те ми, разигра́се
младе́нецо ѿ радость та̀ си въ
ѹ҆тро́ба та ми.
45 И блаже́нна є҆́ ѻ҆на̀, що то
повѣрꙋва̀, защо̀ ще се свѫ́р-
шатъ дꙋ́мы те, кои́то и҆ са
дꙋ́маны ѿ Гдⷭ҇а.

46 И рече марїамъ: возвели-
чава дѹша та ми Гда.
47 И возрадовасе дѹхо мой
заради Бга спаса моего:
48 Защото поглѣдна на сми-
рѣнїе то на раба та си: и ѣто,
ѿ сега ще ме оублажаватъ
сички те родове.
49 Защото ми сотвори го-
лема слава силный, и сто ѣ
негово то име:
50 И милость та негова ѣ ѿ
родъ въ родъ на онїа, който
мѹ се боятъ.
51 Сотвори сила съ рѹка та
си: распржна горделивы те
съ мысль та на-сърдцѣ то имъ.
52 Свали силны те ѿ пре-
столы те имъ, и возвыши
смиренны те:
53 Гладны те испълни съ
добрыны, а богаты те ѿпѹсти
праздны.
54 Защити Ісраила отро-
катъ свой, да помене милость
та.
55 Каквото ѣ дѹмалъ на
отцы те наши, на Авраама,
и на сѣме то мѹ до вѣка.
56 И седѣ Марїамъ съ нея
колко до три мѣсацы: и по-
слѣ се вѣрна въ кѫща та си.
57 И испълнисе време то
на-Елїсавета да роди: и роди
сынъ.
58 И чѹха онїа що то жи-
веха на околѡ, и родны-ны
те й, защо ѣ возвеличилъ Гдь
милость та си съ нея: и ра-
дѹвахасе съ нея.
59 И въ осмыатъ день, дой-
доха да ѡбрѣжатъ отроче то:
и наричаха го съ бащино то
мѹ име, Захарїа.
60 И ѿговори майка мѹ, и
рече: не: но Іѡанъ да се
наречѐ.
61 И рекоха й защо никой
нема въ твойатъ родъ да се
нарече съ това име.
62 И помахѹваха на баща
мѹ, каквѐ бы ще далъ (той) да
го наречѐ.
63 А той поискà дъсчица,
и написà, и рече: Іѡанъ ще
да мѹ бѫде име то: и чѹде-
хасе сички те.
64 И тоа часъ мѹ се ѿвори-
ха оустà та, и языко мѹ: и гово-
реше, и прославляваше Бга.
65 И бѣдѐ страхъ на сички
те, който живеха околѡ ни-
хъ: и по сичка та планинскà страна
Іѹдейска приказѹвахасе сички
те тїа дѹмы.
66 И тѹрихà ги сички те на
сърдцѐ то си който ги чѹха,
и говореха: що ще да бѫде
товà отроче: и рѫкà та Го-
сподня беше съ него.
67 И Захарїа отецо неговъ
испълнисе съ Дха стаго: и
пророчествовà, и рече:
68 Нека бѫде благословенъ
Гдь Бгъ Ісраилевъ, защото
посѣти, и сотвори ѝзбавленїе
на свой те людїе,
69 И вдигнà ни сила по-
бѣдителна въ домѫтъ на-
Давїда отрока своегѡ.

70 Каквото що є҆ продꙋмалъ
презъ оу҆ста та на-ст҃и те, който
са ѿ вѣка пророцы негови.
71 Избавленіе ѿ враговѣ те
наши, и҆ ѿ рꙋка та на-сички
те ѻніа, който ны ненавидатъ.
72 Да сотвори милость съ
ѻтцы те наши, и҆ да помѧнѣ
свѧтый свой завѣтъ:
73 Клѣтва та, съ който се
заклѣ на Авраама ѻтца на-
шего: да дадѣ намъ:
74 Като се избавиме ѿ рѫцѣ
те на врагове те ни, да мꙋ
послꙋжиме безъ страхъ,
75 Со свѧтость и҆ съ правда
предъ него въ сички те дни
на-животатъ ни.
76 И ты, ѻ҆троче, ще да се
наречешъ пророкъ на-вышнѧ-
гѡ: защото ще да вѫрвишъ
напредъ предъ лицѣ то Госпо-
дне да мꙋ приготвишъ пѫ-
тища та.
77 Да дадешъ разꙋмъ спа-
сителенъ на людіе то мꙋ, за
прощеніе на-грѣховѣ те имъ:
78 Заради милосердіе то на-
милость та на-Бг҃а нашегѡ, съ
който ны є҆ посѣтилъ востоко
ѿ высота та:
79 Да просвѣти ѻны, който
сѣдатъ въ темнота та, и҆ въ
сѣнка та смертна, да ѿправи
нозѣ те ни на пѫть мирень.
80 А҆ ѻ҆троче то растеше, и҆
оу҆крѣпл҃авашесе въ дꙋхатъ:
и҆ беше въ пꙋстыни те до
ѻный день, въ който тре-
бꙋваше да се ꙗви на Ісраилъ.

ГЛАВА Є҃.

И҆ БЫДꙋ въ ѻны дни, и҆з-
лѣзе заповѣдь ѿ Кесаря Ѧ҆в-
гꙋста, да напишатъ сичка
вселеннаѧ.
2 Това написаніе быдѣ пер-
во, като властвꙋваше Кѵринеи
въ Сѵріа та.
3 И ѿиваха сички те да се
напишатъ секой въ свойатъ
си градъ.
4 И возлѣзе и҆ Іѡсифъ ѿ
Галілеа, ѿ градѫтъ Назаретъ,
во Іꙋдеа та, въ градѫтъ Да-
видовъ, който се нарече Вѳ-
леемъ, защото беше той ѿ
домѫтъ и҆ ѿ родѫтъ Давидовъ,
5 Да се напише съ Марія
ѡ҆брꙋчена та за него жена,
като беше непраздна.
6 И когато беха ѻни тамѡ,
и҆спѫлнихасе дни те да роди
тіа.
7 И роди сына своегѡ пер-
венца, и҆ пови го, и҆ тꙋри го
въ ꙗслы те: защото немаше
за нихъ мѣсто въ гостинница
та.
8 И беха и҆ пастыре въ ѻна
страна, който бдеха, и҆ вардеха
презъ нощь та стадото си.
9 И є҆то, Агг҃лъ Господень
дойдѣ въ нихъ, и҆ слава Го-
сподня си ѡ҆свѣти на ѻколѡ:
и҆ оу҆плашихасе съ големъ
страхъ.
10 И рече имъ Агг҃ло: не
бойтесе: защото ви благо-
вѣствꙋвамъ радость голема:

коа́то ще да бѫде на си́чки те лю́дїе:
11 Защо́то се роди́ ва́мъ дне́сь спаси́тель, ко́йто є҆ Хр҃то́съ Гдь, въ градѫ́тъ Давїдовъ.
12 И є҆то ви зна́менїе: ще наме́рите младе́нецъ пови́тъ, да лежи́ въ ꙗ҆́слы те.
13 И внеза́пꙋ сосъ А҆́ггла́тъ намери́хасе мно́жество во́инства небе́снагѡ, ко́йто хва́леха Бг҃а, и҆ гово́реха:
14 Сла́ва въ вы́шнихъ Бг҃ꙋ, и҆ на земли́ ми́ръ, въ человѣ́цѣхъ благоволе́нїе,
15 И като си ѿидо́ха ѿ ни́хъ А҆́ггли те на небо̀ то, ѻ҆ни́ꙗ человѣ́цы па́стыре те ре́коха по междꙋ̀ си: да и҆де́ме до Виѳлеѐма, да ви́диме та́ꙗ ра́бота що є҆ стана́ла, коа́то ни Гдь каза̀.
16 И҆ ѿидо́ха бѫ́рзѡ, и҆ намери́ха Марїа́мъ и҆ Ї҆ѡ́сифа и҆ младе́нецатъ ко́йто лежѐше въ ꙗ҆́слы те.
17 И като виде́ха, разсказа́ха дꙋ́ма та, що и҆́мъ бе́ше дꙋ́мана за дѣтѐ то това̀.
18 И си́чки, ко́йто чꙋ́ха, чꙋ́дехасе за ѻ҆ны́ꙗ дꙋ́мы що то и҆́мъ каза́ха па́стыре те.
19 А҆ Марїа́мъ ва́рдеше си́чки те ті́ꙗ дꙋ́мы, и҆ тꙋ́реше ги въ сѫ́рдцѐ то си.
20 И вѫрна́хасе па́стыре те, и҆ хва́леха и҆ сла́веха Бг҃а за си́чки те (ра́боты) що чꙋ́ха и҆ виде́ха, каквото и҆́мъ бе́ше ка́зано.
21 И кога́то се и҆спѫлни́ха ѻ҆́смь дни̑ да ѿбрѣ́жатъ младе́нецатъ, наре́коха мꙋ и҆́ме то Ї҆исꙋ́съ, каквото бе́ше наре́чено ѿ А҆́ггелатъ, доклѐ і҆о̑ще не бе́ше се зачѐлъ въ ѹ҆тро́ба та.
22 И кога́то се и҆спѫлни́ха дни̑ те на-ѿчище́нїе то и҆ по закону̀ Мѡѷсе́овꙋ, зане́соха го во Ї҆ерꙋсали́мъ, за да го предста́ватъ предъ Гда.
23 (Каквото що є҆ пи́сано въ зако́натъ гдень: защо̀ вса́къ младе́нецъ мꙋ́жескїй по́лъ, ко́йто ѿва́ра ложесна̀ та, ѡ҆свѧще́нъ ще се наречѐ на Гда).
24 И да дада́тъ же́ртва, каквото що є҆ ре́чено въ зако́натъ Госпо́день, двѣ̀ гѫ́рлички, и҆ли̑ двѣ̀ гѫлѫ́бчета.
25 И въ ѻ҆новà вре́ме бе́ше нѣ́кой человѣ́къ во Ї҆ерꙋсали́мъ, и҆́ме то мꙋ Сѷмеѡ́нъ, и҆ то́й человѣ́къ бе́ше пра́веденъ и҆ благочести́въ, и҆ ча́каше ѹ҆тѣше́нїе то Ї҆сра́илево: и҆ Дх҃ъ ст҃ый бе́ше въ не́го.
26 И бе́ше мꙋ ѡ҆бѣща́нно ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ да не ви́ди сме́рть, доклѐ не ви́ди Хрїстà Госпо́дня.
27 И҆ дойдѐ въ це́рква та побꙋжда́емъ ѿ дꙋ́хатъ: и҆ като внесо́ха роди́тели те ѻ҆́троче то Ї҆исꙋ́са, да напра́ватъ по ѻ҆бы́чаю на-зако́натъ за не́го.
28 И то́й го земà на рѫ-

цѐ те си, и҆ благослови́ Бг҃а, и҆ ре́че:
29 Сегѧ̀ ѿпꙋ́щашъ рабѧ̀ твоегѡ̀, Влады́ко, по твоѧ̀ та дꙋ́ма, съ ми́ръ:
30 Защо́то ѻ҆чи́ те ми видѣ́ха спасе́нїе то ти.
31 Кое́то си приготви́лъ предъ лицѐ то на си́чки те лю́дїе:
32 Свѣ́тъ за просвѣще́нїе на-ѧ҆зы́цы те, и҆ сла́ва на-твои́ те лю́дїе Ї҆сра́иля.
33 И҆ чꙋ́дѣхасе Ї҆ѡ́сифъ и҆ ма́йка мꙋ на тїѧ̀ (ра́боты) що се дꙋ́маха за не́го.
34 И҆ благослови́ ги Сѵ́меѡнъ, и҆ ре́че на Марі́а ма́йка мꙋ: є҆́то, то́ѧ лежи́ за падꙋва́нѣ и҆ за ставѧ́нѣ на мнози́на во Ї҆сра́иля, и҆ въ зна́менїе прекова́телно:
35 (И҆ на те́бе са́ма та са́бля ще прони́же дꙋша̀ та ти): за да се ѿкры́ятъ ѿ мно́го сердца̀ помышле́нїѧ та.
36 И҆ бе́ше и҆ А҆́нна проро́чица та, дще́рка та Фанꙋилева, ѿ колѣ́но то Ѧси́рово: и҆ ѻ҆на̀ прекара́ла въ мно́го годи́ны, коѧ́то бе́ше живе́ла съ мѫ́жъ се́дмь годи́ны ѿ дѣ́вство то си:
37 И҆ тїа̀ бе́ше вдови́ца ѻ҆колѡ ѻ҆смдесѐ и҆ че́тыри годи́ны, коѧ́то ни́кога не си ѿи́ваше ѿ це́рква та, но съ по́стъ и҆ съ моли́тва слꙋ́жеше на Бг҃а дѣ́нь и҆ но́щь.
38 И҆ ѻ҆на̀ като дойдѐ въ ѻ҆ный ча́съ, и҆сповѣ́дꙋвашесе на Гдⷭ҇а, и҆ гово́реше за не́го на си́чки те ѻ҆нїѧ, кои́то ча́каха и҆збавле́нїе то во Ї҆ерꙋсали́мъ.
39 И҆ като се свѫрши́ха си́чки те (ра́боты) по зако́нꙋ господ́ню, вѫрна́хасе въ Галїле́а, въ градѫ̀тъ сво́й Назаре́тъ.
40 Ѧ҆ ѻ҆́троче то расте́ше, и҆ нѧ́кнꙋваше въ дꙋ́хатъ, и҆ и҆спѫлнꙋвашесе съ премꙋ́дрость: и҆ благода́ть Бж҃їѧ бе́ше на не́го.
41 И҆ хо́деха роди́тели те мꙋ ката годи́на во Ї҆ерꙋсали́мъ въ пра́здникатъ на-па́сха та.
42 И҆ кога́то бы́дѐ на двана́десѧть годи́ны, и҆скачи́хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ по ѻ҆бы́чаю на-пра́здникатъ:
43 И҆ като свѫрши́ха дни̑ те, кога́то се врѫщаха ѻ҆ни̑, ѡ҆ста́нѧ ѻ҆́троко Ї҆исꙋ́съ во Ї҆ерꙋсали́мъ, а҆ Ї҆ѡ́сифъ и҆ ма́йка мꙋ не разꙋмѣ́ха товà.
44 И҆ поне́же мы́слеха да є҆ по междꙋ̀ дрꙋжи́на та, замина́ха є҆ди́нъ де́нь пѫ́ть: и҆ тра́сеха го въ родни́ны те и҆ въ позна́нницы те.
45 И҆ като го не намери́ха, вѫрна́хасе во Ї҆ерꙋсали́мъ да го тра́сатъ.
46 И҆ по три̑ дни̑ по́слѣ найдо́ха го въ це́рква та, че седе́ше по междꙋ̀ ѹ҆чи́тели те, и҆ слꙋ́шаше ги, и҆ попы́тꙋваше ги.

47 И чꙋдехасе си́чки те, кои́то го слꙋ́шаха, на ра́зꙋматъ мꙋ и на ѿгово́ри те мꙋ.
48 И като го виде́ха, почꙋди́хасе: и ре́че мꙋ ма́йка мꙋ: ча́до, защо̀ ни направи̇̀ така̀; е̑то, баща̀ ти и а̑зъ со скорбь те траси́хме.
49 И ре́че и́мъ: а̑ защо̀ ме траси́хте; не зна́ете ли, че тре́бꙋва да самь въ ра́боты те на-Ѻтца́ моегѡ̀;
50 А̑ ѻни́ не разꙋмѣ́ха дꙋма та що̀то и́мъ ре́че.
51 И слѣ́зе съ ни́хъ, и дойдѐ въ Назаре́тъ: и покора̀ваше и́мъ се. А̑ ма́йка мꙋ ва́рдеше си́чки те тіа̑ дꙋ́мы въ сѫрдце́ то̀ си.
52 А̑ Іисꙋ́съ преꙋспѣ́ваше и расте́ше съ мꙋдрость та̀, и съ во́зрастатъ и съ да́рба та предъ Бг҃а и предъ человѣ́цы те.

ГЛАВА Г.

И̑ БѢ пѧтна́десата та годи́на на-владѣ́ніе то на-Тіве́ріа кѣ́сарѧ, кога́то властвꙋ́ваше Понтійскій Пі̑ла́тъ во Іꙋде́а та, и кога́то Ирѡ́дъ властвꙋ́ваше надъ четве́рта та ча́сть въ Галіле́а та, и бра́тъ мꙋ фі̑ліппъ властвꙋ́ваше надъ четве́рта та ча́сть въ Ітꙋре́а и въ Трахонітска та страна̀: и Лꙋса́ній властвꙋ́ваше надъ четве́рта та ча́сть ѿ Авіліні́а,
2 Во вре́ме то на-а̑рхіере́и те Анна и Каіа́фа, бы́дѐ дꙋ́ма Бж҃іа ко Іва́нна сы́на захарі̑ева въ пꙋсты́ня та.
3 И ѿи́де по си́чка та страна̀, ко́то е̑ ѻ̑колѡ Іорда́на, и проповѣ́дꙋваше крещѐніе на-покая́ніе то за прощѐніе на грѣ́ховѐ те:
4 Какво́то що е̑ пи́сано въ кни́га та на-словеса̀ та на-Иса́іа проро́ка, ко́то гово́ри: гла́съ на-ѻного́ва, ко́то вы́ка въ пꙋсты́ня та, приготве́те пѫтьатъ Госпо́день, пра́вы мꙋ праве́те пѫте́ки те́.
5 Се́коѧ доли́на ще да се напѫлни, и се́коѧ гора̀ и моги́ла ще да се сни́ши: и кри́ви те ще се и̑спра́ватъ, и ло́ши те пѫтища̀ ще вѫ́датъ гла́дки.
6 И се́коѧ пло́ть ще ви́ди спасе́ніе то Бж҃іе.
7 Гово́реше про́чее на наро́ди те, ко́то и̑зла́зеха да се кржша́ватъ ѿ не́гѡ: змі̑йче́та е̑хи́днини, ко́й ви каза̀ да бѣ́гате ѿ гнѣ́ватъ, ко́то и̑де;
8 Сотворе́те про́чее пло́дове досто́йны на-покая́ніе то: и не начи́найте да гово́рите въ се́бе си: Ѻ̑тца и́маме А̑враа́ма, защо́то ви гово́римъ, че Бг҃ъ мо́же ѿ тіа̑ ка́менѣ да вди́гне ча́да на А̑враа́ма.
9 Защо́то вече и сѣ́кира та лежи̇̀ при ко́реньатъ на дѫрво̀ то: се́коѐ дре́во про́чее,

коéто не прáви дóбръ плóдъ, ѿсичесе и҆ фѫрлѧсе въ ѻ҆гньатъ.

10 И пытаха го нарóди те, и҆ говóреха: щò прóчее да сотвóриме;

11 А҆ 'Іѡáннъ и҆мъ ѿговорѝ, и҆ рéче: който и҆мá двѣ дрéхи, да дадѐ є҆днà та на ѻ҆ногóва, кóйто си нéма, подóбнѡ да творѝ и҆ ѻ҆ный, кóйто и҆мá ꙗ҆стїе.

12 И дойдóха и҆ мытарѝ те да се крѫстатъ ѿ нéгѡ, и҆ рéкоха мѹ: ѹ҆чи́телю, щѡ да напрáвиме:

13 А҆ тóй и҆мъ рéче: ни́щѡ пò мнóгѡ не правéте ѿ ѻ҆новà, щото ви є҆ заповѣ́дано.

14 И пы́таха го и҆ вóини те, и҆ говóреха: а҆ нїе каквò да напрáвиме; и҆ рéче и҆мъ: ни́комѹ да не ѹ҆чи́ните ѻ҆би́да, нито да наклевéтите: и҆ да бѫдете довóлни со заплáты те си.

15 И като чáкаха си́чки те лю́дїе, и҆ помышлáваха въ сердцà та си за 'Іѡáнна, да не бы́ бы́лъ тóй Хрїстóсъ,

16 Ѿговорѝ 'Іѡáннъ на си́чки те, и҆ рéче: áзъ вы крѫщáвамъ съ водà: ѻ҆бáче и҆де пò ꙗ҆кїо ѿ мéне, на когóто áзъ несáмь достóинъ да развѫржемъ ремѝкатъ на ѡ҆бѹ́ща та мѹ: тóй ще вы кржсти съ Дх҃ъ ст҃ый, и҆ съ ѻ҆гнь:

17 Комѹ́то є҆ лопáта та въ рѫкà та, и҆ ще да ѡ҆чи́сти гѹ́мно то своѐ: и҆ ще собéре пшени́ца та въ жи́тница та си: а҆ плéва та ще и҆згóри съ ѻ҆гнь, кóйто неѹгáснѹва ни́кога.

18 И дрѹ́ги мнóго ѹ҆тѣшавáющъ благовѣ́ствѹваше на лю́дїе то.

19 А҆ Иродъ четверовлáстникъ, понéже го ѡ҆кличáваше 'Іѡáннъ за 'Иродїáда брáтова та мѹ Фїлíппова жена̀, и҆ за си́чки те дрѹ́ги злины̀, щото бéше сторѝлъ 'Иродъ.

20 Притѹрѝ и҆ товà надъ си́чки те дрѹ́ги злины̀ ѿ гóре, и҆ затворѝ 'Іѡáнна въ темни́ца.

21 А҆ когáто се крѫсти́ха си́чки те лю́дїе, крѫсти́се и҆ 'Іисѹ́съ, и҆ като се мóлеше, ѿвори́се небó то.

22 И слѣ́зе Дх҃ъ ст҃ый съ тѣлéсенъ ви́дъ, като гѫлабъ, на нéго: и҆ глáсъ быдѐ ѿ небò то, кóйто говóреше: ты́ си Сы́нъ мóй возлю́бленный, за тéбе благоволи́хъ.

23 И тóй 'Іисѹ́съ бéше тогáва като да начи́наше три́десять годи́ны, и҆ бéше (каквóто го мнѣ́ха) Сы́нъ 'Іѡсифовъ: а҆ 'Іѡсифъ Илíевъ.

24 А҆ Илíа Матѳáтовъ: а҆ Матѳáтъ Левíинъ: а҆ Левíй Мелхíинъ: а҆ Мелхíй 'Іаннáевъ: а҆ 'Іаннáе 'Іѡсифовъ.

25 А҆ 'Іѡсифъ Маттаѳíевъ: а҆ Маттаѳíа А҆мѡ́совъ: а҆

мѡсъ Наѹмовъ: а Наѹмъ Еслімовъ: а Еслімъ Наггéовъ.
26 А Наггéй Маѳовъ: а Маѳъ Матѳаѳіевъ: а Матѳаѳій Семеіевъ: а Семеій Іѡсифовъ: а Іѡсифъ Іѹдинъ.
27 А Іѹда Іоанніановъ: а Іоаннáнъ Рисáевъ: а Рисáй Зоровáвелевъ: а Зоровáвель Салаѳіилевъ: а Салаѳіиль Нирíевъ.
28 А Нирíй Мелхíевъ: а Мелхíй Аддíевъ: а Аддíй Кѡсáмовъ: а Кѡсáмъ Елмодáмовъ: а Елмодáмъ Ѵировъ.
29 А Ѵиръ Іѡсíевъ: а Іѡсíй Еліезéровъ: а Еліезéръ Іѡрímовъ: а Іѡрímъ Матѳáтовъ: а Матѳáтъ Левíинъ.
30 А Левíй Сѵмеѡновъ: а Сѵмеѡнъ Іѹдинъ: а Іѹда Іѡсифовъ: а Іѡсифъ Іѡнáновъ: а Іѡнáнъ Еліакímовъ.
31 А Еліакímъ Малеáевъ: а Малеáй Маінáновъ: а Маінáнъ Маттаѳáевъ: а Маттаѳáй Наѳáновъ: а Наѳáнъ Давíдовъ.
32 А Давíдъ Іессéовъ: а Іессéй Ѡвúдовъ: а Ѡвúдъ Воѹзовъ: а Воѹзъ Салмѡновъ: а Салмѡнъ Наассѡновъ.
33 А Наассѡнъ Аміінадáвовъ: а Аміінадáвъ Арáмовъ: а Арáмъ Іѡрáмовъ: а Іѡрáмъ Есрѡмовъ: а Есрѡмъ Фарéсовъ: а Фарéсъ Іѹдинъ.
34 А Іѹда Іáкѡвовъ: а Іáкѡвъ Исаáковъ: а Исаáкъ Авраáмовъ: а Авраáмъ Ѳáринъ: а Ѳáра Нахѡровъ.
35 А Нахѡръ Серѹховъ: а Серѹхъ Рагáовъ: а Рагáвъ Фалéковъ: а Фалéкъ Еверовъ: а Еверъ Салáновъ.
36 А Салáнъ Каінáновъ: а Каінáнъ Арфаѯáдовъ: а Арфаѯáдъ Сúмовъ: а Сúмъ Нѡевъ: а Нѡе Ламéховъ.
37 А Ламéхъ Маѳсáлевъ: а Маѳсáлъ Енѡховъ: а Енѡхъ Іáредовъ: а Іáредъ Малелеиловъ: а Малелеилъ Каінáновъ.
38 А Каінáнъ Енѡсовъ: а Енѡсъ Сúѳовъ: а Сúѳъ Адáмовъ: а Адáмъ Бжїй.

ГЛАВА Д.

ІИСУСЪ же пѧленъ съ Дха стáго, вѫрнáсе ѿ Іордáнъ, и вóдешесе ѿ дѹха въ пѹстынѧ та.
2 И искѹшáвашесе четúридесѧть дни ѿ діáвола: и нúщо не ѩде въ онúя дни: и като се свѫршúха тія дни, послѣ ѡгладнѣ.
3 И рéче мѹ діáволо: áко си Сúнъ Бжїй, речи на тóѧ кáмень да стáне хлѣбъ.
4 А Іисѹсъ ѿговори, и рéче мѹ: пúсано е защò не тóкмѡ съ єдинъ хлѣбъ ще бѫде жúвъ человѣкъ, но со всáко слóво Божéственно.
5 И като го покачи діáволо на єднà планинà высóка, по-

каза̀ мѹ си́чки те ца́рства насвѣтѫтъ въ є҆дна̀ мі́нѹта вре́ме.

6 И ре́че мѹ дїа́воло: те́бе ще да́мъ си́чка та та̀ вла́сть, и҆ сла́ва та ни́хна: защо́то ме́не є҆ преда́дена, и҆ на кого́то ще́мъ да́вамъ а҆́.

7 Ты̀ про́чее а҆́ко се покло́нишъ предъ ме́не, ще бѫ́датъ твои́ си́чки те.

8 И ѿговори́ 'Іисѹ́съ, и҆ ре́че мѹ: и҆ди́ задъ ме́не, сатано̀: защо́то є҆ пи́сано: ще да сѐ покло́нишъ Гдⷭ҇ѹ Бг҃ѹ твоемѹ̀, и҆ не́мѹ то́кмѡ ще послѹ́жишъ.

9 И ѿве́де го во 'Іерѹсали́мъ, и҆ постави́ го на стре́ха та церко́вна, и҆ ре́че мѹ: а҆́ко си Сы́нъ Бж҃їй, фѫрли́се ѿ тѹ́ка до́лѹ:

10 Защо́то є҆ пи́сано: че на А҆́ггели те си ще да заповѣ́да за те́бе да те ва́рдатъ:

11 И на рѫцѐ те си ще да те зе́матъ, да не пре́пнешъ не́кога нога̀ та си въ ка́мень.

12 И ѿговори́ 'Іисѹ́съ, и҆ ре́че мѹ: защо̀ є҆ ре́чено: не ще́шъ да и҆скѹ́сишъ Гдⷭ҇а Бг҃а твоего̀.

13 И като свѫ́рши́ си́чко то и҆скѹше́нїе дїа́воло: махна́се ѿ не́гѡ до є҆дно̀ вре́ме.

14 И вѫрна́се 'Іисѹ́съ съ си́ла дѹхо́вна въ Галїле́а, и҆ прочѹ́се по си́чка та страна̀ Галїле́йска за не́го.

15 И то́й оу҆че́ше въ собо́рища та тѣ́хни, и҆ сла́веха го си́чки те.

16 И дойдѐ въ Назаре́тъ, де́то бе́ше воспи́танъ: и҆ вле́зе по ѻ҆бы́чаю своемѹ̀ въ собо́рище то: и҆ стана̀ пра́въ да четѐ.

17 И да́доха мѹ кни́га та на-Иса́їа проро́ка: и҆ като̀ разгѫрна̀ кни́га та, намери́ ѻ҆нова̀ мѣ́сто, де́то бе́ше напи́сано:

18 Дх҃ъ Гдⷭ҇ень є҆ на ме́не, и҆ зарадѝ това̀ ме помаза̀: и҆ прати́ ме да благовѣ́стимъ на сирома́си те, да и҆сцѣ́лимъ ѻ҆ны́а, що́то и҆́матъ се́рдце сокрѹше́но, да проповѣ́дамъ свобода̀ на плѣне́нїи те, и҆ прогле́дѹванѣ на слѣ́пи те, да и҆спра́тимъ оу҆ра́нены те съ ѻ҆ле́кованїе.

19 Да проповѣ́дамъ лѣ́то Госпо́дне прїа́тно.

20 И като сгѫрна̀ кни́га та, да́де а҆́ на слѹга̀ та, и҆ сѣдна̀: и҆ ѻ҆чи́ те на-си́чки те ѻ҆нїа, що́то бе́ха въ собо́рище то гле́даха на не́го.

21 И начна̀ да и҆́мъ гово́ри: защо̀ дне́сь се и҆спѫлни́ това̀ писа́нїе въ оу҆ши́ те ви.

22 И си́чки те мѹ свидѣтелствѹва́ха, и҆ чѹ́дехасе на благода́тни те словеса̀, кои́то и҆зла́зеха и҆́зъ оу҆ста̀ та мѹ, и҆ гово́реха: не є҆ ли то́а сынъ̀ 'Ѡ҆́сифовъ;

23 И ре́че и҆́мъ: безъ сомнѣ́нїе ще ми рече́те та́а при́тча: врачѹ̀, и҆сцѣ́ли́се са́мъ: ѻ҆нїа (работы) що́то чѹ́хме че бы́до́ха въ Капернаѹ́мъ,

сотворѝ ги ѝ тѹ́ка въ ѻте́чество то си.

24 И ре́че: йстина ви говори́мъ, защо̀ ни́кой проро́къ не є҆ прїа́тенъ въ ѻте́чество то си.

25 И йстина ви дѹ́мамъ: мно́ги вдови́цы бе́ха въ Ѝлїеви те дни̇̀ въ родѫтъ Ї́сра́илевъ, кога́то се заключѝ небо̀ то трѝ годи́ны, ѝ ше́сть мѣ́сацы, до то́лко що̀то быдѐ гла́дъ голе́мъ по си́чка та земла̀:

26 И ни къ є҆дна̀ ѿ ни́хъ не быдѐ пра́тенъ Илїа̀, то́кмо къ Саре́пта Сїдѡ́нска та, къ жена̀ вдови́ца.

27 И мнози́на прокажѐни бе́ха въ дни̇̀ те на-Ѥлїсе́а проро́ка въ родѫтъ Ї́сра́илевъ, ѝ ни є҆ди́нъ ѿ ни́хъ се ѡ҆чистѝ, то́кмѡ Неема́нъ Сѵ́рїани́нъ.

28 И си́чки те, що̀то бе́ха въ собо́рище то ѝспѫлни́хасе съ гнѣ́въ, като чѹ́ха тїа̀ дѹ́мы.

29 И стана́ха та го ѝспѫди́ха вѫнѣ ѝзъ градѫтъ: ѝ заве́доха го до вѫрхатъ нагора̀ та, на ко́ѧто градо̀ ни́хенъ бе́ше напра́венъ, за да го сврѹтора́сатъ на до́лѹ.

30 Но то́й замина̀ посре́дъ ни́хъ ѝ ѿидѐ си.

31 И слѣ́зе въ Капернаѹ́мъ, ко́йто є҆ гра́дъ Галїле́йскїй: ѝ ѹ҆чеше ги въ сѹббѡ́ты те.

32 И чѹ́деха мѹ се на ѹ҆чѐнїе то, защо̀то сло́во то мѹ бе́ше съ вла́сть.

33 И въ собо́рище то бе́ше нѣ́кой человѣ́къ, ко́йто ѝмаше дѹ́хъ бѣсо́вскїй нечи́стъ: ѝ ѝзвыка́се съ голе́мъ гла́съ,

34 И ре́че: ѡ҆ставѝ, ѡ҆ Ї́исѹ́се Назарани́не, що̀ ѝмашъ ты̀ меша́вина съ на́съ; дошѐлъ си да ны погѹ́бишъ; зна́мъ те ко́й си: ст҃ый Бж҃їй.

35 И Ї́исѹ́съ мѹ запретѝ, ѝ ре́че: мѫлкнѝ, ѝ ѝзлѣ́знѝ ѝзъ не́гѡ, ѝ като го фѫрлѝ до́лѹ бѣ́со, ѝзлѣ́знѐ ѝзъ не́гѡ, ѝ ни̇́що не го повреди̇́.

36 И быдѐ стра́хъ на си́чки те: ѝ разгова́рахасе по междѹ́ си, ѝ гово́реха: каква̀ є҆ та̀ ра́бота; защо̀ сосъ вла́сть ѝ си́ла повелѧ́ва на нечи́сти те дѹ́хове, ѝ ѝзла́затъ;

37 И ѝзла́зеше гла́съ за не́го по се́кое мѣ́сто на-ѻна́ѧ страна̀.

38 И като стана̀ ѿ собо́рище то, влѣ́зе въ кѫ́ща та Сїмѡнова: а҆ тѫ́ща та Сїмѡнова дѫржѐше а҆ голе́ма тре́ска: ѝ моли́ха мѹ се за не́ѧ.

39 И то́й като ѿи́де та се ѝсправѝ надъ не́ѧ, заповѣ́да̀ на тре́ска та, ѝ ѡ҆ставѝ а҆: ѝ а҆́кїе стана̀ ѝ слѹгѹ́баше ѝмъ.

40 И кога́то зайдѐ слѫ́нце то, си́чки ко́йто ѝмаха бо́лны ѿ се́каквы бо́лести дово́деха ги при не́го, а҆ то́й ка-

то си тѹраше рѫцѣ те на
сѣкого ѿ нихъ, ѝсцѣлаваше ги.
41 И ѝзлазеха ѝ дїаволи ѿ
мнозина, който выкаха, ѝ
говореха защо ты си Хрїстосъ
Сынъ Бжїй, ѝ запрещаваше
имъ, ѝ не даваше да дѹматъ, че
знаеха защо є̃ той Хрїстосъ.
42 И като сѫмна, ѝзлѣзе
ѝ ѿиде въ пѹсто мѣсто: а
народи те го трасеха, ѝ дой-
доха при него: ѝ оудѫржаваха
го да не бы си ѿишелъ ѿ нихъ.
43 Ѧ҆ Ѿисѹсъ имъ рече: за-
що ѝ на дрѹги градове тре-
бѹва да благовѣстимъ царство
то Бжїе: защото за това
самь пратенъ.
44 И проповѣдѹваше въ
соборища та Галїлейски.

ГЛАВА Є҃.

Ѝ когато народо го наваляше
да слѹша слово Бжїе, той
стоеше при є̃зеро то Гени-
сарѣтско:
2 И видѣ двѣ геміи, кой-
то стоеха при є̃зеро то: а
рыбаре те беха ѝзлѣзли ѿ
нихъ, та си мыеха мрежи те.
3 И Ѿисѹсъ влѣзе въ є̃дна
ѿ геміи те, кога беше Сі-
мѡнова, ѝ моли го да ѿда-
лечи мало ѿ земла та: ѝ
сѣдна та оучеше народы те
ѿ гемїа та.
4 И когато престана да
дѹма, рече на Сімѡна: ѝди въ
*по дълбоко то, ѝ фърлете
мрежи те си да оуловите.*
5 И ѿговори Сімѡнъ, ѝ ре-
че мѹ: Наставниче, сичка та
нощь сме се трѹдили, ѝ ни-
що не оуловихме: но по твоа
та дѹма да фърлимъ мрежа
та.
6 И когато направиха то-
ва, оуловиха многое множество
рыбы: щото се раздираше
мрежа та имъ.
7 И помаяха на дрѹжина
та си който беха въ дрѹга
та гемїа, да дойдатъ да имъ
помогнатъ: ѝ дойдоха, ѝ
напълниха ѝ двѣте гемїи, до
толко щото щеха да потънатъ.
8 И като видѣ това Сімѡнъ
Петръ, припадна на колѣна
та Ѿисѹсови ѝ говореше:
ѝзлѣзни ѿ мене, Господи,
защото самь ѧзъ грѣшенъ
человѣкъ:
9 Защото го фана страхъ,
ѝ сички те дрѹги те който беха
съ него, за оулованїе то на-
рыбы те, който фаняха.
10 Подобнѡ ѝ Ѩакѡва ѝ
Ѩанна, сынове те Зеведеови,
(фана страхъ) който беха
дрѹгаре Сімѡнови, ѝ рече Ѿи-
сѹсъ на Сімѡна: не бойсе:
ѿ тѹка на тамъ ще да ловишъ
человѣцы.
11 И като ѝзвлекоха ѝ двѣ
те геміи на земла та, ѡставиха
сичко, ѝ ѿидоха по него.
12 И като беше Ѿисѹсъ въ
є̃динъ градъ, є̃то, че дойде
нѣкой человѣкъ, който беше
пълненъ съ проказа: ѝ като

видѐ Ісꙋса, паднà на лицѐ то си дóлꙋ, и мóлешемꙋсе, и дꙋмаше: Гдⷭ҇и, ако щéшъ, мóжешъ да ме ѿчистишъ.

13 И Ісꙋсъ си прострѐ рѫкà та, и пофанà го, и рéче: щéмъ, ѿчистисе, и тóѧ чáсъ се махнà ѿ нéгѡ прокáза та.

14 И тóй мꙋ заповѣдà да не кáже никомꙋ: но йдѝ та се покажѝ на свѧщéнникатъ, и принесѝ дáръ за ѿчищéнїе то си, каквóто є҆ заповѣдáлъ Мѡѷсéй, за свидѣтелство нѝмъ.

15 И пò мнóгѡ се прочꙋвáше за нéго: и собѝрахасе мнóго нарóди да слꙋшатъ, и да се ѝсцѣлáватъ ѿ нéгѡ ѿ болестѝ те си.

16 Но тóй ѿхóждаше въ пꙋстынѧ, та се мóлеше.

17 И быдѐ въ є҆дѝнъ ѿ днѝ те, и тóй оу҆чеше: и седéха Фарїсéи те и законоꙋчѝтели те, който бéха дошлѝ ѿ сéкое сéло Галїлéйско и Ѝꙋдéйско и Ѝерꙋсалѝмско: и сѝла та Господнѧ ги ѝсцѣлáваше.

18 И є҆то, мꙋжїе нóсеха на ѻ҆дръ є҆дногò человѣ́ка, който бéше разслáбленъ: и ѝскаха да го внесáтъ, и да го тꙋ́ратъ предъ нéгѡ.

19 И понéже не найдóха ѿ гдѣ́ да го внесáтъ, заради нарóдатъ, качѝхасе гóре на покрóватъ, и презъ керамі́ды те го спꙋстнáха дóлꙋ съ ѻ҆дѫратъ на *срéдѫ предъ* Ісꙋ́са.

20 И Ісꙋ́съ като ѝмъ видѐ вѣ́ра та, рéче на разслáбленныатъ: человѣ́че, прощáватъ ти се грѣ́ховѐ те.

21 И фанáха книжницы те и Фарїсéи те да помышлáватъ, и да говóратъ: кóй є҆ тóѧ щото хꙋ́ли; кóй мóже да прощáва грѣ́хове, тóкмѡ є҆дѝнъ Бг҃ъ:

22 И Ісꙋ́съ като разꙋмѣ́ помышлéнїѧ та ѝмъ, ѿговорѝ, и рéче ѝмъ: що помышлáвате въ сердцà та си;

23 Що є҆ пò лéснѡ да речѐ нѣ́кой: прощáватъ ти се грѣ́ховѐ те: ѝлѝ да речѐ: станѝ та ходѝ;

24 Но да познáете, защò Сы́нъ человѣ́ческїй ѝма влáсть да прощáва грѣ́хове на землà та, (рéче на разслáбленныатъ:) тéбе дꙋ́мамъ, станѝ та си земѝ ѻ҆дѫратъ и йдѝ си въ кѫща та.

25 И тóѧ чáсъ станà предъ нѝхъ, и като зѐ ѻ҆нòвà на коéто лежéше, ѿйде си въ кѫща та, слáва Бóга.

26 И созѐ стрáхъ сѝчки те, и говóреха: че видéхме мнóгѡ чꙋ́дны рáботы днéсь.

27 И пóслѣ ѝзлѣ́зе вѫнъ, и видѐ є҆дногò гюмрꙋкчїа, ѝме то мꙋ Левѝй, който седéше на гюмрꙋкчїйница та, и рéче мꙋ: є҆лà по мéне.

28 И тóй като ѿставѝ сѝчкото, станà и ѿйде слѣ́дъ нéгѡ.

29 И направи̑ мѹ Левíй голе́мо оу҆гоще́нїе въ кѫща та си: и҆ бе́ше мно́го наро́дъ ѿ гюмрѹкчíи те и҆ ѿ дрѹ́ги те, кои́то седе́ха на трапе́за та съ ни́хъ,

30 И ро́птеха кни́жницы те и҆ Фарїсе́и те на не́го, и҆ гово́реха на оу҆ченицы те мѹ: защѐ съ гюмрѹкчíи те и҆ съ грѣ́шни те ѧ҆де́те и҆ пїе́те;

31 И ѿговори̑ Ї҆исѹ́съ, и҆ ре́че и҆мъ: не тре́бѹва на здра́ви те лѣка́рь, но на бо́лни те.

32 Неса́мь дошелъ да по́выкамъ пра́ведны те, но грѣ́шны те на покаа́нїе.

33 Я҆ ѻ҆ни̑ мѹ ре́коха: защѐ оу҆ченицы те І҆ѡа́ннови по́статъ че́стѡ, и҆ моли́твы стрѹ́ватъ, подо́бнѡ и҆ Фарїсе́йски те: а҆ твои̑ те ѧ҆да́тъ и҆ пїа́тъ;

34 Я҆ Ї҆исѹ́съ и҆мъ ре́че: да ли̑ мо́жете да напра́вите да по́статъ сыновѐ те свадба́рски, ко́лкото є҆ вре́ме съ ни́хъ жени́хо;

35 Но ще да до́йдатъ дни̑, кога́то се зе́ме ѿ ни́хъ жени́хо, и҆ тога́ва въ ѻ҆ны́я дни̑ ще да по́статъ.

36 И каза̀ и҆мъ и҆ є҆дна̀ при́тча: защѐ ни́кой человѣ́къ не прише́ва закрѫ́пка но́ва на ве́тха дре́ха: а҆ко ли нѐ, и҆ но́ва та ще да содерѐ, и҆ на ве́тха та не согласѹ́ва но́ва та закрѫ́пка.

37 И ни́кой не вли́ва вїно̀ но́во въ мѣ́хове ве́тхи: а҆ко ли нѐ, но́во то вїно̀ и҆ мѣ́хове те ще да раздерѐ и҆ само̀ ще да се и҆зле́е, и҆ мѣ́хове те ще се разва́лятъ.

38 Но но́во вїно̀ въ но́вы мѣ́хове тре́бѹва да се нали́ва: за да се ѿва́рдатъ и҆ двѣ́ те.

39 И ни́кой, ко́ито є҆ пи́лъ ве́тхо вїно̀, не и҆ска а҆́бїе но́во: защо́то гово́ри: ве́тхо то є҆ по̀ добро̀.

ГЛАВА Ѕ҃.

И҆ ѿ второпе́рва та сѹббѹ́та слѹчи́се да зами́нѹва Ї҆исѹ́съ презъ сѣ́анїа та: и҆ скѹ́беха оу҆ченицы те мѹ кла́сове и҆ стри́ваха ги съ рѫцѣ̀ те си, и҆ ѧ҆де́ха.

2 Я҆ нѣ́кои ѿ Фарїсе́и те и҆мъ ре́коха: защѐ пра́вите товà, що́то не тре́бѹва да се пра́ви въ сѹббѹ́та;

3 Я҆ Ї҆исѹ́съ ѿговори̑, и҆ ре́че и҆мъ: нито товà ли нестѐ четáли, що́то напра́ви̑ Дави́дъ кога́то ѿгладнѣ́ то́й, и҆ ѻ҆ніа̑ що́то бе́ха съ не́го;

4 Какѡ̀ влѣ́зе въ до́мъ Бж҃їй, и҆ земà и҆ ѧ҆де хлѣ́бове те на-предложе́нїе то, и҆ да́де и҆ на ѻ҆ніа̑, кои́то бе́ха съ не́го, кои́то (хлѣ́бове) не бе́ше проще́но да ги ѧ҆да́тъ дрѹ́ги, но то́кмо свѧще́нницы те;

5 И гово́реше и҆мъ: защѐ Сы́нъ человѣ́ческїй є҆ Госпо́дь и҆ на-сѹббѹ́та та.

6 И па́къ въ дрѹ́га сѹббѹ́та

се слꙋчи́ да влѣзе въ собо́рище то, и҆ оу҆чеше: и҆ бе́ше та́мѡ нѣ́кой человѣ́къ, и҆ де́сна та мꙋ рꙋка́ бе́ше сꙋ́ха.

7 И҆ ва́рдеха го кни́жницы те и҆ Фарі́сеи те, да ли́ ще да го и҆сцѣли́ въ сꙋббѡ́та: за да мꙋ наме́ратъ вина̀.

8 Но то́й и҆мъ зна́еше помышле́нїа та, и҆ ре́че человѣ́кꙋ, кои́то и҆ма́ше рѫка̀ та си сꙋ́ха: стани́ пра́въ, и҆ застани́ на сре́дъ. А҆ то́й като стана̀, застана̀.

9 И҆ ре́че и҆мъ І҆исꙋ́съ: ще вы попы́тамъ нѣ́що: що тре́бꙋва да пра́ви нѣ́кой въ сꙋббѡ́та, добро̀ ли, и҆ли́ зло̀; да спасѐ ли дꙋша̀, и҆ли́ да а҆ погꙋ́би; а҆ ѻ҆ни́ мѫлче́ха.

10 И҆ като ги погле́да си́чки те, ре́че на ѻ҆ного́ва человѣ́ка: простри́ си рѫка̀ та. А҆ ѻ҆нъ а҆ прострѐ: и҆ бы́дѐ здра́ва рѫка̀ та мꙋ, какво́то и҆ дрꙋга̀ та.

11 А҆ ѻ҆ни́ се и҆спѫлни́ха ѿ лꙋ́дость: и҆ разгова́рахасе по между́ си, що да сто́ратъ на І҆исꙋ́са.

12 И҆ въ ѻ҆ны́ѧ дни́ и҆зле́зе въ гора̀ та да се помо́ли: и҆ си́чка та но́щь бе́ше въ моли́тва та Бж҃їа.

13 А҆ като се сѫмна̀, повыка̀ при се́бе оу҆ченицы те си: и҆ и҆збра̀ ѿ ни́хъ двана́десѧть, кои́то и҆ а҆по́столы наре́че.

14 Сі́мѡна, кого́то наименꙋва̀ Пе́тръ, и҆ Андре́а бра́та мꙋ, І҆а́кѡва, и҆ І҆ѡа́нна, Фі́ліппа и҆ Варѳоломе́а,

15 Матѳе́а и҆ Ѳѡма̀, І҆а́кѡва (сы́на) Алфе́ева и҆ Сі́мѡна, кои́то се нари́чаше Зилѡ́тъ.

16 І҆ꙋ́да (сы́на) І҆а́кѡвова, и҆ І҆ꙋ́да І҆скарі́ѡтскаго, кои́то и҆ бы́дѐ преда́тель:

17 И҆ като слѣ́зе съ ни́хъ, застана̀ на є҆дно̀ мѣ́сто ра́вно: и҆ мнози́на оу҆ченицы не́гови, и҆ мно́го мно́жество наро́дъ ѿ си́чка та І҆ꙋде́а и҆ І҆ерꙋсали́мъ, и҆ ѿ краемо́рїе то Тѵ́рско и҆ Сїдѡ́нско, кои́то дойдо́ха да го слꙋ́шатъ и҆ да се и҆сцѣла́тъ ѿ болѣсти́ те си.

18 И҆ кои́то стра́даха ѿ дꙋхове нечи́сти: и҆ и҆сцѣла́ваха се.

19 И҆ си́чкїо наро́дъ и҆скаше да се прико́сне при не́го, защо́то си́ла ѿ не́гѡ и҆зла́зеше, и҆ и҆сцѣла́ваше си́чки те.

20 И҆ то́й като вдигна̀ ѻ҆чи́ те си на оу҆ченицы те си, гово́реше: блажени́ (сте вы́е) сирома́си те съ дꙋхатъ: защо́то є҆ва́ше ца́рство то Бж҃їе.

21 Блажени́ (сте вы́е), кои́то гладꙋ́вате сега̀: защо́то ще се насы́тите. Блажени́ (сте вы́е), кои́то пла́чете сега̀: защо̀ ще да се разсмѣ́ете.

22 Блажени́ ще бѫдете, кога́то вы возненави́датъ человѣ́цы те, и҆ кога́то вы раздѣ́латъ, и҆ оу҆ко́ратъ, и҆ пронесѫтъ ви и҆ме то като зло̀, заради́ Сы́на человѣ́ческаго.

23 Ра́дꙋвайтесе въ ѻ҃ный де́нь, и҆ ска́чайте: защо́то, є҆́то, мѫзда̀ та ва́ша мно́га є҆̀ на небо̀ то: защо́то подо́бны те (работы) пра́веха баѡ̀и те и҆мъ на-проро́цы те.

24 Но го́рко на ва́съ бога́ти те: защо́то воспрїи́мате ᲂу҆тѣше́нїе то си.

25 Го́рко на ва́съ сыти те: защо́то ще да ѡ҆гладнѣ́ете, го́рко на ва́съ, кои́то се смѣ́ете сега̀, защо́то ще да се ѡ҆ско́рбите, и҆ ще да запла́чете.

26 Го́рко ва́мъ, кога́то речатъ добрѐ за ва́съ си́чки те человѣ́цы: защо́то подо́бны те (ра́боты) пра́веха на лже-проро́цы те баѡ̀и те и҆мъ,

27 Но гово́римъ ва́мъ, кои́то слꙋ́шате: ѡ҆бы́чайте дꙋшма́ны те си: добро̀ праве́те на ѻ҃нїа, кои́то вы ненави́датъ:

28 Благословла́вайте ѻ҃ны́а, кои́то вы кѫлна́тъ: моле́тесе за ѻ҃ны́а, ѡ҆то ви пра́ватъ па́кость.

29 Ко́йто те ᲂу҆да́ри ѿ є҆дна̀ та страна по ѻ҃бра́затъ, ѡ҆бѫрни̑ мꙋ и҆ дрꙋга̀ та: и҆ ко́йто ти зе́ме дре́ха та, ѡ҆стави̑ мꙋ и҆ ри́за та си.

30 И се́комꙋ ко́йто и҆ска ѿ те́бе, да́й, и҆ ѿ ѻ҃ного́ва ѡ҆то зе́ма твои̑ те (ве́ѡи), не и҆ска́й си ги наза́дъ.

31 И каквото́ и҆скате да ви̑ пра́ватъ человѣ́цы те, и҆ вы́е праве́те ни́мъ така̀.

32 И а҆ко̀ ѡ҆бы́чате ѻ҃ны́а, ѡ҆то вы ѡ҆бы́чатъ, каква̀ благода́ть и҆мате: защо́то и҆ грѣ́шни те ѡ҆бы́чатъ ѻ҃ны́а, кои́то ги ѡ҆бы́чатъ.

33 И а҆ко пра́вите добро̀ на ѻ҃нїа, ѡ҆то ви пра́ватъ добро̀, каква̀ благода́ть и҆мате; защо́то и҆ грѣ́шни те това̀ и҆сто то пра́ватъ.

34 И а҆ко да́вате на за́емъ на ѻ҃нїа, ѿ кои́то се надѣ́ете да ги зе́мете па́къ, каква̀ благода́ть и҆мате; защо́то и҆ грѣ́шни те на грѣ́шни те на за́емъ да́ватъ, за да воспрїи́матъ ѿ ни́хъ па́къ то́лко.

35 Но вы́е ѡ҆бы́чайте дꙋшма́не те си, и҆ праве́те и҆мъ добро̀, и҆ на за́емъ да́вайте, и҆ не ча́кайте ни́ѡо: и҆ ще да ви бѫде запла́та та голе́ма, и҆ ще да бѫдете сы́нове на-вы́шнѧгѡ: защо́то то́й є҆̀ бла́гъ на неблагода́рны те и҆ злы̑ те.

36 Бѫде́те про́чее и҆ вы́е ми́лостиви, каквото́ є҆̀ и҆ ѻ҃те́цъ ва́шъ ми́лостивъ.

37 Не сꙋде́те, и҆ не ѡ҆ча́тъ да ви̑ сꙋ́датъ: и҆ не ѡ҆сꙋжда́вайте, да не ѡ҆сꙋжде́ни бѫдете: прощава́йте, и҆ ще да ви про́статъ.

38 Да́йте, и҆ ще да ви̑ се дадѐ: мѣ́ра добра̀, и҆ натѫ́пкана, и҆ стре́сена, и҆ ѡ҆то се прели́ва, ще да ви дада́тъ въ па́зꙋха та ви: защо́то съ та́ѧ и҆ста та мѣ́ра, съ ко́ѧто мѣ́рите, ще се мѣ́ри и҆ ва́мъ.

39 И рече имъ и єдна притча: може ли слѣпецъ слѣпца да води; не щатъ ли да паднатъ и двама та въ яма та;

40 Никой оученикъ не є по горенъ ѿ оучителя своегѡ, обаче секой оученикъ (като стане) совершенъ, ще да бѫде като оучителя своегѡ.

41 А що гледашъ клечица та, щото є въ окò то набрата твоегѡ, а греда та която є въ твоѐ то ѻко не оусещашъ а;

42 Или каквѡ можешъ да речешъ братѹ своемѹ: брате, чакай да извадимъ клечка та щото ти є въ окò то: а самъ не видишъ греда та която є въ твоѐ то ѻко; лицемѣре, извади первѡ греда та изъ окò то си: и послѣще да видишъ да извадишъ клечка та, щото є въ окò то набрата твоегѡ.

43 Защото никое древо не є добрò, което прави плодъ лошъ: нито древо лошо, което прави плодъ добръ.

44 Защото всякое древо ѿ плодѫтъ си се познава: защото ѿ тѫрнѣ то не берятъ смоквы, нито ѿ капины те берятъ гроздїе.

45 Добрый человѣкъ ѿ добрò то си сокровище сердечно, изнóси добры те: а злый человѣкъ ѿ зло то си сокровище сердечно, изнóси злы те: защото ѿ избитки те сердечни говорятъ оуста та.

46 И що ме выкате: Гди, Гди, а онова що то дѹмамъ не творите;

47 Секой человѣкъ, който доходи при мене, и слѹша словеса та мои, и твори ги, ще да ви кажемъ комѹ є подобенъ.

48 Подобенъ є на єдинъ человѣкъ, що гради кѫща, който ископа и направи дѫлбоко, и тѹри ѡснованїе то: и когато быде наводненїе, оудари рѣка та въ она кѫща, и не може да а поклати: защото беше ѡснована на камень.

49 А който слѹша и не твори, подобенъ є на єдинъ человѣкъ, който є сградилъ кѫща та си на земля та безъ основанїе: въ которто като оудари рѣка та, абїе падна, и быде разваленїе то на-она кѫща големо.

ГЛАВА 3.

И като свѫрши сички те си дѹмы въ слѹшанѣ то на-людїе то, влѣзе въ Капернаѹмъ.

2 И на-нѣкогѡ сотника слѹга та беше боленъ злѣ, и ще да оумре, който мѹ беше многѡ любезенъ.

3 И като чѹ за Исѹса,

пратѝ до нѐго стáрцы те
'Ізде́йски да мꙋ се помóлатъ
да дóйде да ѝсцѣлѝ слꙋгà
та мꙋ.
4 Я̀ ѻ҆нѝ като дойдóха при
'Іисꙋ́са, мóлѧха го прилѣ́жнѡ,
ѝ говóреха, зашѝ є҆ достóинъ
за тáѧ благодáть, шото щѐ да
мꙋ а҆̀ дадѐшъ:
5 Зашóто ѡ҆бѝча нáшїатъ
рóдъ, ѝ сóнмище то тóй го
согради̇̀.
6 И̇ 'Іисꙋ́съ ѝдеше зáедно
съ нѝхъ, ѝ когáто не бѣ́ше
вѣ́че далѐче ѿ кѫ́ща та, пра-
тѝ сóтнико (дрꙋ́ги) прїáте-
ли да мꙋ речáтъ: Гдⷭ҇и, не
дѣ́й се трꙋдѝ: зашóто несáмь
достóинъ да влѣ́зешъ подъ
мóйатъ покрóвъ.
7 Заради̇̀ товà нито сѐбе
си намѐрихъ достóинъ да
дóйдемъ при тѐбе: но тóкмѡ
речѝ слóво ѝ ще да ѝсцѣлѣ́е
слꙋгà та ми.
8 Зашóто ѝ а҆̀зъ самь че-
ловѣ́къ подъ влáсть покóренъ,
ѝ ѝмамъ ѝ а҆̀зъ подъ сѐбе си
вóины: ѝ говóримъ є҆дномꙋ̀:
ѝдѝ, ѝ ѿѝва; а҆̀ дрꙋ́гимꙋ: є҆́ла,
ѝ дохóди: ѝ на слꙋгà та ми:
направѝ товà, ѝ напрáвꙋва го.
9 И като чꙋ̀ 'Іисꙋ́съ тїѧ̀ (дꙋ́-
мы? почꙋдѝ мꙋ се: ѝ ѡ҆бѫрна́-
се къ нарóдатъ, кóйто ѝ-
деше по нѐго ѝ рѐче; го-
вóримъ ви, зашò нито въ
'Ісраи́левыатъ рóдъ не намѐ-
рихъ тóлко голѐма вѣ́ра.
10 И като се вѫрнáха прá-
тени те, найдóха бóлныатъ
слꙋгà ѡ҆здравѣ́лъ.
11 И̇ въ дрꙋ́гїатъ дѐнь ѿѝ-
ваше въ є҆дѝнъ грáдъ, кóй-
то се нарѝчаше Наі́нъ: ѝ
зáедно съ нѐго ѝдеха мно-
зѝна нѐгови ѹ҆ченицы, ѝ
мнóгъ нарóдъ.
12 И като приближѝ при
вратà та грáдски, є҆́то, ѝзнó-
сеха вѫ́нъ є҆дѝнъ мѫ́рто-
вѐцъ, кóйто бѣ́ше сѝнъ
є҆диноро́денъ на мáйка си, ѝ
ѻ҆нà бѣ́ше вдовѝца: ѝ нарóдъ
мнóгъ ѿ градѫ́тъ бѣ́ше зáедно
съ нѐѧ.
13 И като а҆̀ видѐ Гдⷭ҇ь, со-
жалѝ мꙋ се за нѐѧ, ѝ рѐче
ѝ: не плáчи.
14 И̇ ѿѝде блѝзꙋ ѝ пофа-
нà ѻ҆дѫ́ратъ, (а҆̀ ѻ҆нїѧ̀ шото
го нóсеха, запрѐхасе), ѝ рѐче:
ю҆́ноше, тѐбе дꙋ́мамъ, станѝ.
15 И станà мѐртвыо, ѝ
сѣ́днà, ѝ фанà да дꙋ́ма: ѝ
дáде го на мáйка мꙋ.
16 И страхъ голѐмъ ги фа-
нà сѝчки те, ѝ прославлѧ́ваха
Бг҃а, ѝ говóреха: зашò голѐмъ
прорóкъ станà въ нáшїатъ
рóдъ, ѝ зашò Бг҃ъ посѣ́тѝ
лю́дїе то свой.
17 И прочꙋ́се товà слóво по
сѝчка та 'Ізде́а за нѐго, ѝ по
сѝчка та ѻ҆́колна странà.
18 И казáха на 'Іѡáнна ѹ҆-
ченицы те мꙋ за сѝчки те
тїѧ̀ (рáботы).
19 Я̀ 'Іѡáннъ повыкà двá-
ма ѿ ѹ҆ченицы те си, ѝ пра-

тѝ ги при 'Іисꙋса, да мꙋ речатъ: ты̀ ли си ѻ҃ный що ще да дойде, ѝли дрꙋгиго чакаме.

20 И ѿидоха при него мꙋжїе те, ѝ рекоха мꙋ: 'Іоанъ крестѝтель ны прати до тебе ѝ говори: ты̀ ли си ѻ҃ный, що ще дойде, ѝли дрꙋгиго чакаме;

21 И въ тоа часъ ѝсцѣлѝ мнозина ѿ болести, ѝ ѿ раны, ѝ ѿ дꙋхове злы̀, ѝ на мнозина слѣпи дарова̀ проглѣднꙋванїе.

22 И ѿговорѝ 'Іисꙋсъ, ѝ рече имъ: ѝдете та кажете на 'Іоанна тїа (работы) що видехте, ѝ що чꙋхте: зашо̀ слѣпи проглѣднꙋватъ, хроми ходатъ, прокажѐнни се ѿчистꙋватъ, глꙋхи слꙋшатъ, мертви воскреснꙋватъ, сиромаси благовѣствꙋватъ.

23 И блажѐнъ ѥ̃ кой то се не соблазни за мене.

24 И като си ѿидоха оученицы те 'Іоанновы, начна̀ да дꙋма къ народатъ за 'Іоанна: що ѝзлѣзохте да видите въ пꙋстына та; трость ли, коато се клати ѿ вѣтжратъ;

25 Но що ѝзлѣзохте да видите; человѣка ли ѿлѣчена въ мѣгки дрехи; ѥ̃то, ѻ҃нїа що носатъ хꙋбавы дрехи, ѝ раскошествꙋватъ, въ царски те са домове.

25 Но що ѝзлѣзохте да видите: *пророка ли;* ѥ̃й, говоримъ ви, ѝ по̀ много ѿ пророка.

27 Зашото тоа ѥ̃ ѻ҃ный за когото ѥ̃ писано: ѥ̃то, ѧ҃зъ пращамъ Ѧггела моего̀ предъ лицѐ то ти, кой то ще да оуправи пѫтьатъ ти предъ тебе.

28 Зашото ви говоримъ, че никой пророкъ по междꙋ ѻ҃ныа, кой то са се родили ѿ жены̀, не ѥ̃ по̀ голѣмъ ѿ 'Іоанна крестѝтеля: но по̀ малїо въ царство то Бж҃їе, по̀ голѣмъ ѥ̃ ѿ негѡ.

29 И сѝчки те людїе като чꙋха, ѝ мытарѝ те, ѿправдаха Бг҃а, зашото се кржстѝха съ крещенїе то 'Іоанново.

30 Ѧ Фарїсеи те ѝ законицы те ѿфѫрлѝха совѣтатъ Бж҃їй ѿ себе си, зашото се не кржстѝха ѿ негѡ.

31 И рече Гдь: на що̀ да оуподобимъ человѣцы те натоа родъ; ѝ на що̀ са подобни;

32 Подобни са на дѣца̀ та, кой то седатъ на пазаратъ, ѝ выкатъ ѥ̃дно̀ на дрꙋго, ѝ говоратъ, свирѝхме ви, ѝ не ѝграхте: тꙋжѝхме ви, ѝ не плакахте.

33 Зашото дойдѐ 'Іоаннъ крестѝтель, кой то ни хлѣкъ ѧ҃деше, ни вїно̀ пїеше: ѝ говорите: бѣсъ има.

34 Дойдѐ Сы̀нъ человѣческїй, кой то ѝ ѧ҃дѐ ѝ пїѐ, ѝ говорите: ѥ̃то, человѣкъ многоѧ҃децъ ѝ вїнопїйца, прїѧтель

на мытари́ те и҆ на грѣ́шни те.

35 И ѡ҆правда́се премꙋ́дрость та̀ ѿ си́чки те си ча́да.

36 И мо́лѣше го нѣ́кой ѿ Фарїсе́и те да ꙗ҆дѐ за́едно съ не́го: и҆ ѿи́де въ кѫ́ща та Фарїсе́ова, и҆ сѣдна̀.

37 И ѿ̀то, є҆дна̀ жена̀ въ ѻ҆́ный гра́дъ, ко́ѧто разꙋмѣ̀ че седи́ на трапе́за та въ кѫ́щата Фарїсе́ова, доне́се а҆лава́стръ съ мѵ́ро:

38 И застана̀ ѿза́дъ при нозѣ̀ те мꙋ и҆ пла́чеше, и҆ фана̀ да мꙋ поли́ва нозѣ̀ те со слѫ́зы те си: и҆ сосъ̀ коса̀ та ѿ глава̀ та си ги ѡ҆три́ваше, и҆ цалꙋ́ваше мꙋ нозѣ̀ те, и҆ ма́жеше ги съ мѵ́ро то.

39 А҆ ѻ҆́ный Фарїсе́й ко́йто го бе́ше повыка́лъ въ кѫ́ща та си, като видѣ̀ това̀, помы́сли въ се́бе си и҆ ре́че: то́ѧ человѣ́къ, а҆́ко бы бы́лъ проро́къ, ще́ше да позна́е, ко̀ѧ и҆ ка́ква̀ жена̀ мꙋ се прико́снꙋва: защо̀ є҆ грѣ́шна.

40 И ѿговори́ Ї҆и҃сꙋ́съ, и҆ ре́чемꙋ: Сі́мѡне, и҆́мамъ нѣ́що да ти речемъ. А҆ то́й ре́че: ѹ҆чи́телю, рече́.

41 А҆ Ї҆и҃сꙋ́съ ре́че: два́ма дѫлжни́ка бе́ха дѫлжни на є҆дного̀ заемода́вца: є҆ди́ныо бе́ше дѫлженъ петсто́тинъ дина́ри, а҆ дрꙋ́гїо педесѐ.

42 И поне́же не́маха и҆ два́ма та да ги пла́тать, прости́ и҆́мъ ги и҆ на два́ма та. Кажи́ми про́чее, ко́йто ѿ тїѧ̀ два́ма та ще го возлю́би по́вече:

43 Ѿговори́ Сі́мѡнъ, и҆ ре́че: мы́слимъ, защо̀ ѻ҆́ный на кого́то по̀ мно́го прости́. А҆ Ї҆и҃сꙋ́съ ре́че: пра́вѡ си ѿсꙋди́лъ.

44 И като се ѿбѫрна̀ къ жена̀ та, ре́че на Сі́мѡна: ви́дишъ ли та̀ѧ жена̀: влѣ́зохъ въ кѫ́ща та ти, и҆ ни вода̀ на нозѣ̀ те ми не да́де: а҆ та̀ѧ со слѫ́зы ми ѡ҆блїѧ̀ нозѣ̀ те, и҆ съ коса̀ та ѿ глава̀ та си ги ѡ҆три́.

45 Цѣлова́нїе ми ты̀ не да́де, а҆ та̀ѧ ѿ каквото са́мь влѣзна́лъ, не преста́нꙋва да ми цѣлꙋ́ва нозѣ̀ те.

46 Ты̀ съ ма́сло глава̀ та ми не помаза̀: а҆ та̀ѧ ми помаза̀ съ мѵ́ро нозѣ̀ те.

47 И заради́ това̀ ти гово́римъ, проща́ватъ и҆ се мно́го то грѣ́хове, защо́то є҆ возлюби́ла мно́гѡ: а҆ комꙋ́то се проща́ва ма́лко, по̀ ма́лко лю́би.

48 И ре́че и҆: проща́ватъ ти се грѣ́ховѐ те.

49 И начна́ха ѻ҆нїѧ̀, ко́йто седе́ха съ не́го, да дꙋ́матъ въ се́беси: ко́й є҆ то́ѧ, ко́йто и҆ грѣ́хове проща́ва;

50 И ре́че на жена̀ та: вѣ́ра та твоѧ̀ те спа́се: и҆ди́ си со здра́вїе.

ГЛАВА И҃.

И҆ по това́ по́слѣ хо́деше ѿ гра́дъ въ гра́дъ, и҆ ѿ село̀ въ

селò, и проповѣдꙋваше и благовѣствꙋваше царство то Бжїе: и дванадесете оученицы съ него.

2 И нѣкои жены кои́то бе́ха исцѣлѣли ѿ дꙋхове злы и болести: Марїа ко́то се нари́чаше Магдали́на, изъ ко́то излѣзоха се́дмь дїа́воли.

3 И Іѡа́нна жена̀ та на-Хꙋза́на приста́вникатъ Иродовъ: и Сꙋса́нна, и дрꙋ́ги мно́го, кои́то мꙋ слꙋгꙋ́ваха ѿ свои́ те и́мѣнїа.

4 И като се сти́чеше мно́го наро́дъ, и ѿти́ваха при не́го ѿ си́чки те гра́дове, ре́че съ при́тча:

5 Излѣзе сѣ́ятель да сѣ́е сѣ́ме то си: и като сѣ́еше, е҆дно̀ падна̀ при пѫтьатъ, и потѫпка́се, и пти́цы те небе́сны го покѫлва́хл:

6 А дрꙋ́го падна̀ на ка́мень, и като проникна̀ изсѫхна̀, защо́то не́маше вла́га.

7 А дрꙋ́го падна̀ по средъ тѫрнѣ то, и поне́же пора́стоха за́еднѡ (и) тѫрнѣ то оудави́ха го:

8 А дрꙋ́го падна̀ на добра̀ земла̀, и изникна̀, и сотворѝ пло́дъ стокра́тенъ. Тїа (при́тчи) като гово́реше, ре́че: кои́то и́ма оуши да слꙋ́ша, не́ка слꙋ́ша.

9 И оученицы те мꙋ го пы́таха, и гово́реха: що зна́чи та́а при́тча;

10 А Іисꙋ́съ ре́че: ва́мъ е҆ да́дено да зна́ете та́йны те на-ца́рство то Бжїе: а̂ на дрꙋ́ги те съ при́тчи гово́римъ, да, като гле́датъ, не ви́датъ, и, като слꙋ́шатъ, да не разꙋмѣ́атъ.

11 А при́тча та е҆ та́а: сѣ́ме то е҆ сло́во то Бжїе.

12 А̂ сѣ́ани те при пѫтьатъ са ѻ҆нїа, кои́то (го) слꙋ́шатъ: по́слѣ дохо́ди дїа́воло, и зе́ма сло́во то ѿ сѫрдцѐ то и́мъ, за да не повѣ́рꙋватъ и спаса́тсе.

13 А̂ посѣ́ани те на ка́мыкатъ са ѻ҆нїа, кои́то кога́то чꙋ́атъ, съ ра́дость прїи́матъ сло́во то: ѻ҆ба́че ѻ҆нѝ ко́рень не́матъ, защо́то въ ма́ло вре́ме вѣ́рꙋватъ, а̂ кога́то до́де напа́сть, ѿри́чатсе.

14 А̂ ѻ҆нова̀ що́то падна̀ въ тѫрнѣ то, това̀ са ѻ҆нїа кои́то са чꙋ́ли сло́во то, и ѿ свѣ́тски те попече́нїа, и ѿ бога́тства та, и ѿ сла́дости те на-то́а свѣ́тъ оуда́вꙋватсе и не свѫршꙋ́ватъ пло́дъ.

15 А̂ ѻ҆нова̀ що́то е҆ падна́ло на добра̀ та земла̀, това̀ са ѻ҆нїа, кои́то като чꙋ́атъ съ добро̀ и бла́го сѫрдце сло́во то, дѫржа́тъ го, и пра́ватъ пло́дъ съ терпѣ́нїе.

16 И ни́кой не запа́ла свѣти́ликъ, и покры́ва го съ сосꙋ́дъ, и́лѝ тꙋ́ра ѿ до́лꙋ подъ ѻ҆дѫ́ратъ: но тꙋ́ра го на сто́латъ, за да гле́датъ ви́дело то кои́то вла́зятъ.

17 Защо́то не́ма ни́що

скрышно, коéто не щѐ да се
ѝзáви, нито тáйно, коéто не
щѐ да се разꙋмѣе, ѝ да ѝзлѣзе
на ꙗ҃вно.
18 Внимáйте прóчее каквѡ̀
слꙋшате: защóто кóйто ѝма
(нѣкоѧ дáрба) нéмꙋ ще да се
дадѐ ѝ дрꙋгá пò голѣма: а̑
кóйто нéма (дáрба), ѝ ѻнáѧ
щото се ви́ди да ѝма, ще се
зéме ѿ нéгѡ.
19 И дойдóха при нéго мáй-
ка мꙋ ѝ брáтїѧ та мꙋ, ѝ не
можéха да хоратꙋвáтъ съ нéго
ѿ нарóдатъ.
20 И казáха мꙋ, ѝ рéкоха:
защò мáйка ти ѝ брáтїѧ та
ти стоѧ́тъ вѫнъ, ѝ ѝскатъ да
те ви́датъ.
21 Ѧ҆ Ѿісꙋсъ ѿговорѝ ѝ рéче
ѝмъ: мáйка ми ѝ брáтїѧ та
ми са тїѧ, щото слꙋшатъ слóво
то Бж҃їе, ѝ твóратъ го.
22 И въ є҆ди́нъ дéнь тóй
влѣзе въ корáбль, ѝ ѹ҆ченицы
те мꙋ съ нéго: ѝ рéче ѝмъ:
хáйде да замѝнеме ѻдонáдъ
є҆зеро то, ѝ пойдóха.
23 И като ѿти́ваха (Ѿісꙋсъ),
заспá: ѝ слѣзе бꙋ́ра вѣтренна
въ є҆зеро то: ѝ корáбѫлъ
се напѫлнꙋваше, ѝ бéха въ
бѣдà.
24 И пристꙋпѝха ѹ҆ченицы
те та го собꙋдѝха ѝ говóреха:
ѹ҆чѝтелю, ѹ҆чѝтелю, загѝнꙋ-
ваме. Ѧ҆ Ѿісꙋсъ станà ѝ за-
претѝ на вѣтѫратъ, ѝ на бꙋ́ра
*та вóдна: ѝ престанáха, ѝ
бы́дѐ тишинà.*

25 И рéче ѝмъ: гдѣ̀ ви є҆
вѣ́ра та; ѝ като се ѹ҆боѧ́ха
чꙋдехасе, ѝ говóреха по междꙋ̀
си: кóй є҆ прóчее тóѧ, щото
заповѣдꙋва ѝ на вѣтрища та
ѝ на воды́ те ѝ го слꙋшатъ;
26 И ѿпливáха въ странà
та Гадарѝнска, коѧ́то є҆ ѻдо-
нáдъ Галїлéа та.
27 И като ѝзлѣзе на землà
та срѣ́шнà го нѣкой человѣ́къ
ѿ градѫтъ, кóйто ѝмаше дїа́-
волы ѿ мнóго годѝны, ѝ въ
дрéха не се ѡблáчеше, ѝ въ
кѫща не живéеше но въ грó-
бища та.
28 И като видѐ Ѿісꙋсъ, ѝзвы-
кà, ѝ припаднà на нозѐ те
мꙋ, ѝ съ голéмъ глáсъ рéче:
що ѝмашъ да прáвишъ съ
мéне, Ѿісꙋсе Сы́не на-Бг҃а
вы́шнѧгѡ: мóлимъ ти се не
дéй ме мѫчѝ.
29 Защóто заповѣдà на не-
чѝстыатъ дꙋхъ да ѝзлѣзе ѿ
человѣ́катъ: понéже ѿ мнóго
годѝны го префáщаше, ѝ вѫр-
зꙋваха го въ желѣ́зны верѝги,
ѝ клáпы мꙋ тꙋреха на нозѐ
те, ѝ вáрдеха го: а̑ тóй скѫ-
сꙋваше верѝги те желѣ́зны,
ѝ гóнешесе ѿ дїáволатъ презъ
пꙋстыни те.
30 Ѧ҆ Ѿісꙋсъ го попытà, ѝ
рéче: каквѡ̀ ти є҆ ѝме то; а̑
тóй рéче: Легеѡ́нъ: защò
мнóго дїáволи влѣзоха въ
нéго.
31 И мóлеха го да ѝмъ не за-
повѣда да ѝдатъ въ бéздна та.

32 И бе́ше та́мѡ ста́до
сви́нско голе́мо кое́то пасе́ше
въ гора̀ та: и̂ мо́леха го, да
и̂мъ повели̂ да влѣ́знатъ въ
ни́хъ, и̂ повелѣ̀ и̂мъ.
33 И и̂злѣ́зоха дїа́воли те
ѿ человѣ́катъ, и̂ влѣ́зоха въ
свинѣ̀ те: и̂ пѹсти́се ста́до то
по брегѫ́тъ въ е̂́зеро то, и̂ и̂з-
дави́се.
34 А̂ като виде́ха свина́ре те
това̀ що́то бы́дѐ, побѣгна́ха: и̂
ѿидо́ха та каза́ха въ градѫ́тъ
и̂ въ села̀ та.
35 И человѣ́цы те и̂злѣ́зоха
да ви́датъ о̂нова̀ що́то бы́дѐ:
и̂ дойдо́ха при 'Іисѹ́са и̂ наме́-
риха человѣ́катъ и̂зъ кого́то
бе́ха и̂злѣ́зли дїа́воли те, че
седе́ше ѡблѣ́ченъ и̂ смы́сленъ
при нозѐ те 'Іисѹ́сови, и̂ оу̂пла-
ши́хасе.
36 А̂ о̂нїа̀ що́то виде́ха това̀,
каза́ха и̂мъ, каквѡ̀ се и̂зба́ви
бѣ́сныо.
37 И моли̂ го си́чкїо наро́дъ
ѿ страна̀ та Гадари́нска да
си ѿи́де ѿ ни́хъ, защо́то ги
бе́ше фана́лъ голе́мъ стра́хъ:
а̂ то́й влѣ́зе въ гемі́а та и̂
вѫрна́се наза́дъ.
38 И мо́леше мѹ се о̂́ный
человѣ́къ, и̂зъ кого́то и̂злѣ́зоха
дїа́воли те, да бѫде съ не́го:
но 'Іисѹ́съ го и̂спрати̂ и̂ ре́че:
39 Вѫрни́се въ кѫ́ща та си,
и̂ прика́зѹвай що́то ти сотвори̂
Бг҃ъ, и̂ ѿи́де по си́чкїатъ гра́дъ,
и̂ проповѣ́дѹваше това̀ що́то
мѹ сотвори̂ 'Іисѹ́съ.
40 А̂ кога́то се вѫрна̀ 'Іи-
сѹ́съ, прїа̀ го наро́до: защо́то
си́чки те го ча́каха.
41 И е̂́то че дойдѐ е̂ди́нъ
человѣ́къ, и̂ме то мѹ 'Іаі́ръ, и̂
то́й бе́ше кна́зь на-со́нмище
то: и̂ падна̀ на нозѐ те 'Іи-
сѹ́сови, и̂ мо́леше го да влѣ́зне
въ кѫ́ща та мѹ.
42 Защо́то и̂ма́ше е̂дна̀
дще́рка е̂дино́родна до два-
на́десе годи́ны, и̂ тїа̀ оу̂ми́-
раше, и̂ като ѿи́ваше 'Іисѹ́съ,
наро́ди те го нати́скаха.
43 И нѣ́коя жена̀, ко́то
и̂ма́ше кровотече́нїе ѿ два-
на́десе годи́ны, и̂ и̂зда́де си́чко
то си и̂мѣ́нїе на лѣка́ре те,
и̂ неможѐ ни ѿ е̂дногѡ̀ да се
и̂злѣ́кѹва:
44 Приближи̂ ѿ за́дъ мѹ, и̂
прикосна́се до пола̀ та надре́ха
та мѹ, и̂ то́я ча́съ престана̀
тече́нїе то на-кр҃вь та̀ и̂.
45 И ре́че 'Іисѹ́съ: ко́й се
прикосна̀ до ме́не; и̂ поне́же
си́чки те се ѿри́чаха, ре́че
Пе́тръ и̂ о̂нїа̀ що́то бе́ха съ
не́го: Оу̂чи́телю, наро́дите те
сти́скатъ и̂ гнѣта́тъ, и̂ гово́-
ришъ, ко́й се прикосна̀ до ме́не:
46 А̂ 'Іисѹ́съ ре́че: нѣ́кой се
прикосна̀ до ме́не: защо́то
а̂́зъ оу̂сети́хъ че си́ла и̂злѣ́зе
ѿ ме́не.
47 И като видѐ жена̀ та че
неможѐ да се оу̂кры́е, дойдѐ
растреперáласе, и̂ падна̀ предъ
не́го, и̂ за коя̀ причи́на се при-
косна̀ до не́го, каза̀ мѹ предъ

сички те людіе, и каквѡ исцѣлѣ тоа часъ.

48 И Іисусъ и рече: дерзай дщерко, вѣра та твоа те избави, иди съ миромъ.

49 И като ще думаше той това, дойде нѣкой ѿ началникатъ на-сонмище то, и рече му: защо умрѣ дщерка та ти: не труди учителатъ.

50 И Іисусъ като чу това, ѿговори, и рече му: не бойсе: токмѡ вѣруваи, и ще да бѫде жива.

51 И като влѣзе въ кѫща та, не ѡстави никого да влѣзе внѣтре, но токмѡ Петра и Іакѡва и Іѡанна, и баща та на-момиче то и майка та.

52 И плачеха сички те и ѡплакуваха го, а Іисусъ рече: не плачете: не є умрело, но спи.

53 И присмиваха му се, защото знаеха че є умрело.

54 И той ги испѫди вънъ сички те, и като го фана за рѫка та, извыка, и рече: момиче, стани.

55 И повѫрна му се душа та: и воскресна абіе: и рече да му дадатъ да яде.

56 И потрепераха ѿ страхъ родителе те му: а Іисусъ имъ заповѣда да не кажатъ никому това що быде.

ГЛАВА Ѳ҃.

И повыка дванадесете си *ученицы, и даде* имъ сила и власть на сички те діаволи, и да исцѣляватъ болести.

2 И прати ги да проповѣдуватъ царство то Божіе, и да исцѣляватъ болны те.

3 И рече имъ: не земайте нищо на пѫть, нито тояга нито торба, нито хлѣбъ, нито пары, нито по двѣ дрехи да имате.

4 И въ колто кѫща влѣзете, тамѡ седете, и ѿ тамѡ си ѿивайте.

5 А който вы не приматъ, като излазите ѿ оный градъ, и прахъ та ѿ нозѣ те си ѿтресувайте, да имъ бѫде за свидѣтелство.

6 И когато излазеха заминовуваха презъ села та, и проповѣдуваха Еуангеліе то, и исцѣляваха секаде.

7 И чу Иродъ четвеловластникъ сички те (чудеса) що то бываха ѿ Іисуса, и чудешесе, защото говореха нѣкои, че Іѡаннъ є воскресналъ ѿ мертвы те:

8 А нѣкои, защо Илія се є явилъ: а други, защо нѣкой пророкъ ѿ старовременни те є воскресналъ.

9 И рече Иродъ: азъ посѣкохъ Іѡанна: а кой є тоа, за когото азъ слушамъ такива (чудесны работы); и искаше да го види.

10 И като се вѫрнаха апостоли те при Іисуса, казаха му що то направиха: а той ги

земà, ѿйде съ нихъ на ѥдинѣ въ ѥднò пѹсто мѣсто (коéто ѥ) на-градѫтъ, щото се нарѝча Вифсаѝда.

11 Я народи те като разѹмѣха, ѿидóха слѣдъ нéгѡ, â тóй като ги прїà, прикáзѹваше ѝмъ за цáрство то Бѫїе, ѝ ѻнѝя, на който трéбѹваше ѝсцѣлéнїе, ѝсцѣлáваше ги.

12 И деньò начнà да се преклáня на мрѫкнѹванѣ, ѝ като пристѫпѝха дванáдесете, рéкоха мѹ: ѿпѹстнѝ нарóды те да ѝдатъ въ ѻколни те селà ѝ чифтлѝцы да кондѝсатъ, ѝ да намéратъ ꙗстїе: защóто тѹка сме въ пѹсто мѣсто.

13 Ѝ рéче ѝмъ: дáйте ѝмъ вѝе да ꙗдáтъ. Я ѻнѝ рéкоха: нїе нéмаме пóвече ѿ пéть хлѣба ѝ двѣ рѝбы, ѡсвѣнь âко ѝдеме да кѹпиме ꙗстїе за сѝчки те тїя лю́дїе.

14 Защóто бéха до пéть хїлѧды мѹжїе: ѝ рéче на ѹченицы те си: тѹрéте ги да насéдатъ на кѹпове по педесѐ.

15 И направѝха такà, ѝ тѹрѝха ги сѝчки те.

16 Ѝ като земà Ѝисѹсъ петь тѐ хлѣба, ѝ двѣ те рѝбы, ѝ като погледнà на небò то, благословѝ ги: ѝ преломѝ, ѝ дáваше на ѹченицы те да го предлóжатъ предъ нарóдатъ.

17 И ꙗдоха, ѝ насытѝхасе сѝчки те: ѝ вдигнáха âртисáли те ѝмъ комáты дванáдесе кóша.

18 Ѝ когáто се мóлеше на ѥдинѣ, съ нéго бéха ѝ ѹченицы те мѹ: ѝ попытà ги ѝ рéче: когò ме говóратъ нарóди те да сáмь;

19 Я ѻнѝ ѿговорѝха ѝ рéкоха: ѥднѝ говóратъ защò си Ѝоáннъ крестѝтель: â дрѹ́ги Илїà: â дрѹ́ги защо нѣкой прорóкъ ѥ ѿ стáри те воскреснáлъ.

20 И рéче ѝмъ: â вѝе кóй говóрите да сáмь; ѝ ѿговорѝ Пéтръ, ѝ рéче: Хрїстóсъ Бѫїй.

21 Я тóй ѝмъ запретѝ, ѝ заповѣдà да не продѹматъ нѝкомѹ товà:

22 Защóто рéче: че Сѝнъ человѣческїй трéбѹва да пострáда мнóгѡ, ѝ да се ѹничижѝ ѿ стáрцы не ѝ âрхїерéи те ѝ книжницы те, ѝ да бѫде ѹбїѝнъ, ѝ въ трéтїй дéнь да воскрéсне.

23 И говóреше на сѝчки те: кóйто ѝска да дóйде по мéне да се ѿречѐ ѿ сéбе си, ѝ да зéме крѫстатъ си сéки дéнь, ѝ да послѣдѹва по мéне.

24 Защóто който ѝска да си ѹвáрди живóтатъ, ще да го загѹ́би: â който загѹ́би живóтатъ си заради мéне, тóй ще да го спечáли.

25 Защóто що пóлзѹва человѣка, âко придовїе сѝчкїатъ свѣтъ, â сéбеси загѹ́би, ѝли ѿтщетѝ;

26 Защóто, кóйто се засрá-

ми за мéне, и̂ за мои̂ те словесà, и̂ Сы̑нъ человѣ́ческїй ще да се засрáми за нéго, когáто дойде въ слáва та своѧ̀, и̂ (въ слáва та) на-Ѻтцà своегѡ̀, и̂ на-свѧтѝ те А҆́ггели.

27 И говóримъ ви вои̂стинна̑, и̂ма нѣ́кои ѿ тїѧ̑ що̑то стоѧ́тъ тѹ́ка, кои̂то не щáтъ да вкѹ́сатъ смéрть, доклѐ не ви̂датъ цáрство то Бж҃їе.

28 И пóслѣ по тїѧ̑ словесà, кóлкото до ѻ҆́смь дни̂, земà Петрà и̂ І҆áкѡва и̂ І҆ѡáнна, и̂ качи̂се на горà та да се помóли.

29 И като се мóлеше, ви̂до на-лицѐ то мѹ̑ бы̑дѐ дрѹ́го и҆̀не, и̂ дрéхи те мѹ̑ бѣ́лы и̂ блѧщéхасе.

30 И є҆́то, двà мѹ́жа разговáрахасе съ нéго, кои̂то бéха Мѡѷсéй и̂ Илїà:

31 И ѻ҆́ни̂ се ꙗ҆ви̂ха со слáва, и̂ говóреха (за) и̂злáзенѣ то мѹ̑, коéто щéше да свѧ́рши во І҆ерѹсалѝмъ.

32 А҆ Пéтръ, и̂ ѻ҆́нїѧ кои̂то бéха съ нéго, бéха ѿтѧгчéни ѿ сóнъ: и̂ като се собѹди̂ха, видéха слáва та мѹ̑, и̂ двà та мѹ́жа, кои̂то стоéха съ нéго.

33 И когáто се ѿдѣлáваха ѻ҆́ни̂ ѿ нéгѡ, рéче Пéтръ на І҆исѹ́са: Ѹчи̂телю, добрò є҆́ да бѧ́деме тѹ́ка нїе: и̂ да напрáвиме три̂ колы̑бы, є҆дна̀ за тéбе, и̂ є҆дна̀ за Мѡѷсéа, и̂ *є҆дна̀ за Илїà: защóто не знáеше що говóреше.*

34 И като говóреше тїѧ̑ словесà Пéтръ, дойдé є҆ди̂нъ ѻ҆́блакъ, и̂ ѿсѣ́нѝ ги: а҆ ѹ҆ченицы те се ѹ҆плаши̂ха когáто влѣ́зоха ѻ҆́ни̂ въ ѻ҆́блакатъ.

35 И чѹ́се глáсъ и̂зъ ѻ҆́блакатъ, кóйто говóреше: тóѧ є҆́ Сы̑нъ мóй возлю́бленный, нéго слѹ́шайте.

36 И когáто бы̑дѐ тóѧ глáсъ, намери̂се І҆исѹ́съ сáмь, и̂ ѻ҆́ни̂ ѹ҆мѧлчáха, и̂ не казáха ни̂комѹ̑ ни̂що въ ѻ҆́ны̑ѧ дни̂ ѿ ѻ҆́ны̑ѧ (рáботы) що̑то видéха.

37 И въ дрѹ́гїатъ дéнь като слѣ́зоха ѿ горà та, срещнà го мнóгъ нарóдъ.

38 И є҆́то, мѹ́жъ нѣ́кой и̂звыкáсе ѿ нарóдатъ, и̂ рéче: Ѹчи̂телю, мóлимъ ти се погледни̂ на сы̑на моегò, защóто ми є҆ є҆диноро́денъ:

39 И фáща го дѹ́хъ, и̂ и̂зведнáшъ вы̑ка, и̂ тржшка го съ пѣ́ны, и̂ є҆двà ѿи̂ва ѿ нéгѡ, когáто го ѹ҆талóжи.

40 И моли̂хсе на ѹ҆ченицы те ти да го и̂згóнатъ, и̂ не могóха.

41 И ѿговори̂ І҆исѹ́съ, и̂ рéче: ѿ рóде невѣ́рный и̂ развращéнный, до когà ще бѫдемъ съ вáсъ, до когà ще бѫдемъ съ вáсъ, до когà ще вы̑терпи̂мъ; доведѝ ми сы̑на твоегò тѹ́ка.

42 И като и̂дéше сы̑нъ мѹ̑, тратѝ го дóлѹ дїáволо, и̂ стрéсе го. А҆ І҆исѹ́съ запретѝ

на нечи́стыатъ дꙋ́хъ, и҆ и҆сцѣлѝ момчѐ то, и҆ да́де го на баща̀ мꙋ.

43 И чꙋ́деха́се си́чки те за вели́чество то Бж҃їе, и҆ като се чꙋ́деха лю́дїе то за всѝчки те ѻ҆ніа̑ (дѣла̀ чꙋде́сни) що̑то сотворѝ І҆и́сꙋсъ, ре́че на ᲂу҆ченицы те си.

44 Тїа̑ словеса̀ тꙋре́те ги въ ᲂу҆шѝ те си: за̑що̑то Сы́нъ человѣ́ческїй ще да бѫде пре́данъ въ рѫцѐ те человѣ́чески.

45 А҆ ѻ҆нѝ не разꙋмѣ́ха то̀ сло́во, за̑що̑то бе́ше покры́ено ѿ ни́хъ да го не ᲂу҆се́татъ: и҆ бо́ехасе да го попы́татъ за то̀ сло́во.

46 И влѣ́зе (тако́во) помышле́нїе въ ни́хъ, ко́й ли бы ѿ ни́хъ бы́лъ по̀ голе́мъ.

47 А҆ І҆и́сꙋсъ поне́же зна́еше помышле́нїе то на-сердца̀ та и҆́мъ; земà ѥ҆дно̀ дѣте́нце, и҆ тꙋрѝ го при се́бе си:

48 И҆ ре́че и҆́мъ: ко́йто прїи́ме то̀ва дѣте́нце въ моѐ то и҆́ме, ме́не прїи́ма: а҆̑ ко́йто прїи́ма ме́не, прїи́ма ѻ҆ного́ва, ко́йто ме ѥ҆ прати́лъ: за̑що̑то ко́йто ѥ҆ по̀ ма́локъ въ ва́съ, то́й ще да бѫде голе́мъ.

49 И ѿговорѝ І҆ѡа́ннъ, и҆ ре́че: Оу҆чи́телю, виде́хме нѣ́кого си, ко́йто съ твоѐ то и҆́ме и҆згона́ваше бѣ́сове, и҆ забрани́хме мꙋ за̑що̑то не хо́ди слѣ́дъ на́съ.

50 И ре́че мꙋ І҆и́сꙋсъ: не бране́те мꙋ: за̑що̑то ко́йто не ѥ҆ на вѫ́рхъ на́съ, то́й ѥ҆ ѿ на́ша та страна̀ (помо́щникъ.)

51 А҆ кога́то се и҆спѫлнꙋва́ха дни̑ те на-воска́чꙋванїе то мꙋ, и҆ то́й ᲂу҆твѫрдѝ лицѐ то си да и҆де во І҆ерꙋсалѝмъ.

52 И прати̑ вѣ́стники предъ лицѐ то си: и҆ ѿидо́ха та влѣ́зоха въ ѥ҆дно̀ село̀ Самара́нско, за да мꙋ приго́тватъ мѣ́сто.

53 И не прїа́ха го за̑що̑то лицѐ то мꙋ бе́ше да и҆де во І҆ерꙋсалѝмъ.

54 И като виде́ха ᲂу҆ченицы те мꙋ І҆а́кѡвъ и҆ І҆ѡа́ннъ, ре́коха: Го́споди, ще́шъ ли да рече́ме да слѣ́зе ѻ҆́гнь ѿ небо̀ то, да ги и҆згорѝ, каквѐ̀то що̑ направѝ И҆лїа̀;

55 И като се ѡ҆бѫрна̀ І҆и́сꙋсъ ᲂу҆корѝ ги, и҆ ре́че и҆́мъ: не зна́ете на-ко́й сте дꙋ́хъ вы́е.

56 За̑що̑то Сы́нъ человѣ́ческїй не ѥ҆ дошелъ да погꙋ́би дꙋ́шы человѣ́чески, но да спасѐ: и҆ ѿидо́ха въ дрꙋ́го село̀.

57 И като вѫрве́ха по пѫ́тьатъ, ре́че мꙋ нѣ́кой: Го́споди, ще да и҆демъ слѣ́дъ те́бе де́то да и҆деш.

58 И ре́че мꙋ І҆и́сꙋсъ: ли́сицы те и҆́матъ дꙋ́пки, и҆ пти́цы те небе́сны гнѣ́здà: а҆̑ Сы́нъ человѣ́ческїй не́ма гдѣ̀ да си подкло́ни глава̀ та.

59 И ре́че на дрꙋ́гито: послѣ́дꙋвай по ме́не. А҆ ѻ҆нъ

ре́че: Го́споди, да́й ми дозволе́нїе да йдемъ пе́рво да погребе́мъ ѻ҆тца̀ моего̀.

60 А҆ І҆и҃съ мꙋ ре́че: ѿставѝ ме́ртвы те да погре́бꙋватъ свои̇̀ те мертвецы̀: а҆ ты̀ и҆дѝ и҆ проповѣ́дꙋвай ца́рство то Бж҃їе.

61 А҆ дрꙋ́гъ ре́че: Го́споди, ще да до́демъ слѣ́дъ те́бе: но да́й ми по̀ на пре́дъ дозволе́нїе да йдемъ да се про́стимъ съ ѻ҆ны́ѧ щото са въ кѫ́ща та ми.

62 А҆ І҆и҃съ мꙋ ре́че: ни́кой, ко́йто є҆ тꙋрѝлъ рꙋка̀ та си на ра́ло то и҆ гле́да наза́дъ, не є҆ ѹ҆пра́венъ въ ца́рство то Бж҃їе.

ГЛАВА Г.

И҆ ПО́СЛѢ по това̀ ѿпредѣлѝ Гдⷭ҇ь и҆ дрꙋ́ги седемдесѐ (ѹ҆чени́цы), и҆ пратѝ ги по два́ма предъ лицѐ то си, въ се́кой гра́дъ и҆ мѣ́сто кѫде́то ще́ше самсѝ да йде.

2 И гово́реше и҆мъ: жа́тва та є҆ мно́га, а҆ рабо́тницы те са ма́лко: моле́тесе про́чее на господи́натъ на-жа́тва та, да и҆ска́ра рабо́тницы на жа́тва та си.

3 Иде́те: є҆то а҆́зъ вы пра́щамъ като ѧ҆́гнета посре́дъ вѫ́лцы̀ те.

4 Не носе́те кесі́а, нито диса́ги, нито ѻ҆бꙋ́ща: и҆ ни́кого на пѫ́тьатъ да не поздра́вите.

5 И въ ко́ѧто кѫ́ща влѣ́зете, пе́рво говоре́те: ми́ръ на та́ѧ кѫ́ща.

6 И а҆́ко бѫде та́мѡ сы̀нъ на-ми́ратъ, ще да почи́не на не́го ми́ро ва́шъ: а҆́ко ли нѐ, ще да се вѫ́рне кодъ ва́съ.

7 И въ та́ѧ кѫ́ща седе́те, и҆ ѧ҆́ждте и҆ пі́йте ѿ ѻ҆ні́ѧ (ѧ҆́стїѧ) щото се нами́ратъ ѹ҆ ни́хъ: защо́то є҆ досто́инъ рабо́тнико за запла́та та си, не премѣща́вайтесе и҆́зъ кѫ́ща въ кѫ́ща.

8 И въ ко́йто гра́дъ вла́зите, и҆ прїе́матъ вы, ѧ҆́ждте ѻ҆ні́ѧ (ѧ҆́стїѧ) щото предла́гатъ предъ ва́съ:

9 И и҆сцѣлѧ́вайте бо́лны те и҆мъ, и҆ говоре́те и҆мъ: приближи́се на ва́съ ца́рство то Бж҃їе.

10 А҆ въ ко́йто гра́дъ вла́зите, и҆ не прїе́матъ вы, като и҆злѣ́зете на кржстопѫтища та мꙋ, говоре́те:

11 И прахѫ́тъ щото прилѣ́пна̀ на на́съ ѿ ва́шїатъ гра́дъ, ѿтре́сꙋваме ви го: ѻ҆ба́че това̀ зна́йте, защо̀ се приближѝ на ва́съ ца́рство то Бж҃їе.

12 И гово́римъ ви, защо̀ по̀ ле́гко ще да бѫде въ ѻ҆́ный де́нь на Содо́мѧни те, не́жели на ѻ҆́ный гра́дъ.

13 Го́рко те́бе Хоразі́не: го́рко те́бе, Виѳсаи́до: защо́то а҆́ко бы́ха были̇̀ въ Ту́ра и҆ Сїдѡ́на си́лы те ко́йто бы́доха въ ва́съ, ѿ да́вна ще́ха, като се

ѿблечатъ во бретище, и посыпатсе съ пепель, да се покаатъ.

14 Но на Тура и Сїдѡна по легко ще бѫде въ день сѹдный, нежели вамъ.

15 И ты Капернаѹме, който се си издигналъ до небо то, до ада ще да се снемешъ.

16 Който слѹша васъ, мене слѹша: и който се ѿфѫрла ѿ васъ, ѿ мене се ѿфѫрла: а който се ѿфѫрла ѿ мене, ѿфѫрла се ѿ ѻного́ва, който ме є̑ пратилъ.

17 И вѫрнахасе седемдесѣ те съ радость, и рекоха: Господи, и бѣсове те ни се покорѧватъ съ твоѣ то име.

18 И рече имъ: видѣхъ Сатана та, защо падна ѿ небо то като светкавица.

19 Ѥто ви давамъ власть да настѫпѹвате на змїи те, и на скорпїи те, и на сичка та сила вражїа, и нищо не ще да вы повреди.

20 Обаче не радѹвайтесе затова, защото ви се покорѧватъ дѹхове те: но радѹвайтесе, защо имена та ваши са написани на небеса та.

21 Въ ѻный часъ возрадѹвасе Ісѹсъ съ дѹхатъ, и рече: исповѣдѹвам ти се, Ѡтче. Господи на-небо то и на-земла та, защото си оутаилъ тїа (работы) ѿ премѹдры те и разѹмны те, и ѿкрылъ си ги на дѣца та: Ѡтче: защо такѡ бѣдѣ оугодно предъ тебе.

22 Всички те (созданїа) ми са предадени ѿ Ѡца моегѡ: и никой не знае кой є̑ Сынъ, токмѡ Ѡтецъ: и кой є̑ Ѡтецъ, токмѡ Сынъ, и комѹ-то ще Сынъ да го ѿкрые.

23 Тогава като се ѿсѫрна камъ оученицы те на єдинѣ, рече: блаженни са очи те, който видатъ, що-то вие видите.

24 Защото ви говоримъ, че мнозина пророцы и царове поискаха да видатъ ѻныя (работы) що-то вие видите, и не видеха: и да чѹватъ, що-то вие слѹшате, и не чѹха.

25 И ѥто, стана нѣкой си законникъ да го искѹшава, и рече: Оучителю що да на правимъ да наслѣдимъ животъ вѣчный;

26 А Ісѹсъ мѹ рече: въ законатъ що є̑ писано; какѡ четешъ;

27 А той ѿговори, и рече: ще да возлюбишъ Гда Бга твоего ѿ всичко то си сердце, и ѿ всичка та си дѹша, и со всичка та си сила, и со всичко то си помышленїе: и ближнаго своего, като самаго себе.

28 И рече мѹ Ісѹсъ: правѡ си ѿговорилъ: това правѝ, и ще да бѫдешъ живъ.

29 А той понеже искаше да ѿправдѝ себе си, рече на Ісѹса: и кой є̑ ближнїй мой;

30 А҆ Ї҆исꙋ́съ ѿговорѝ, и҆ ре́че: нѣ́кой человѣ́къ сла́зеше ѿ Ї҆ерꙋсали́ма во Ї҆ерїхѡ́нъ, и҆ падна̀ въ разбо́йницы, кои́то като го соблѣ́коха, и҆ наложи́ха мꙋ ра́ны, ѿидо́ха си, и҆ ѡ҆стави́ха го є҆два̀ жи́въ.

31 И по слꙋ́чаю свѧще́нникъ нѣ́кой сла́зеше по то́а пѫть: и҆ като го видѐ, ѡ҆ставѝ го и҆ замина́си.

32 Подо́бнѣ, и҆ нѣ́кой Леѵі́тъ, поне́же дойдѐ на ѻ҆нова̀ мѣ́сто, като се приближѝ та го видѐ, ѡ҆ставѝ го и҆ ѿи́де си.

33 Но є҆ди́нъ Самарѧни́нъ, ко́йто пѫтꙋ́ваше, дойдѐ при не́го, и҆ като го видѐ, сожалѝ мꙋ се за не́го.

34 И пристѫпѝ, и҆ повѫрза̀ мꙋ ра́ны те и҆ полѐ ги съ ма́сло и҆ ві́но̀: и҆ като го качѝ на сво́йатъ си доби́токъ, ѿве́де го въ гости́нница та и҆ гры́жашесе за не́го.

35 И на оу҆трешнїа́тъ де́нь, като си пойдѐ, и҆звадѝ два̀ сре́бренника, и҆ да́де на гости́нникатъ, и҆ ре́че мꙋ: и҆май гры́жа за того́ва человѣ́ка: и҆ ко́лкото ї҆о́ще поха́рчишъ за не́го, а҆́зъ кога́то се вѫрнемъ ще да ти запла́тимъ.

36 Ко́й про́чее ѿ тїа̀ тры́ма та ти се чи́ни да є҆ бли́жень на ѻ҆ного́ва, ко́йто є҆ падна́лъ въ разбо́йницы те:

37 А҆ зако́ннико ре́че; ѻ҆ный що́то сотворѝ ми́лость съ не́го. А҆ Ї҆исꙋ́съ мꙋ ре́че: и҆дѝ про́чее та правѝ и҆ ты̀ та́кожде.

38 И като вѫрве́ха по пѫтьатъ, влѣ́зе Ї҆исꙋ́съ въ є҆дно̀ село̀: и҆ жена́ нѣ́коѧ, и҆ме то и҆ Ма́рѳа, прїѧ̀ го во сво́йатъ си до́мъ.

39 И и҆маше тїа̀ сестра̀, коѧ́то се нари́чаше Маріа́, коѧ́то и҆ сѣ́дна̀ при нозѐ те Ї҆исꙋ́сови, и҆ слꙋ́шаше сло́во то не́гово.

40 А҆ Ма́рѳа се мо́лвеше за мно́го слꙋгꙋ́ванїе, и҆ застана̀ при не́го, и҆ ре́че: Го́споди, не ма́ришъ ли като ме ѡ҆ставѝ сестра̀ ми сама̀ да слꙋгꙋ́вамъ; речѝ и҆ про́чее да ми помо́гне.

41 И ѿговорѝ Ї҆исꙋ́съ, и҆ ре́че и҆: Ма́рѳо, Ма́рѳо, гры́жашсе и҆ мо́лвишсе за мно́го (ра́боты):

42 Но є҆дна̀ є҆ за потре́ба. А҆ Маріа́ и҆збра̀ до́брыатъ дѣ́лъ, ко́йто не щѐ да се зе́ме ѿ не́ѧ.

ГЛАВА ІІ.

И҆ є҆ди́нъ пѫть като бе́ше на нѣ́кое мѣ́сто, и҆ се мо́леше, кога́то престана̀, ре́че мꙋ є҆ди́нъ ѿ оу҆ченицы те мꙋ: Го́споди, наꙋчѝ ны да се мо́лиме каквото и҆ І҆ѡа́ннъ наꙋчѝ оу҆ченицы те си.

2 И ре́че и҆мъ: кога́то се мо́лите, дꙋ́майте: ѻ҆тче̑ на́шъ, ко́йто си на небеса̀ та, да се свѧтѝ и҆ме то твоѐ: да до́йде ца́рство то твоѐ: да

бѫде вола та твоа каквото на
небо то, така и на земла та:
3 Хлѣбатъ нашъ катаднѣ-
внылатъ давай ни го ката день.
4 И прости ни грѣховѣ те
наши, защото и сами ніе про-
щаваме секому, който ни є
длѫженъ: и не воводи ны во
искушеніе: но избави ны ѿ
лукавагѡ.
5 И рече имъ: кой ѿ васъ
ако бы ималъ (нѣкого) прі-
ателя, и ѿишелъ бы при него
по средъ нощь, и реклъ бы
му: ѿ пріателю, дай ми на
заемъ три хлѣба:
6 Понеже єдинъ пріатель
ми дойдѣ ѿ пѫть, и немамъ
що да му предложимъ да ѧдѣ:
7 И ако онъ бы ѿговорилъ
ѿ внетре, и реклъ бы: не ми
досаждай: защото сега врата
та се вече затворіха, и дѣца
та ми са на легло то съ мене:
не можемъ да станемъ да ти
дамъ.
8 Говоримъ ви: ако и да не
щѣ да стане да му дадѣ заради
пріателство то, обаче за без-
очливство то му ще да стане
да му дадѣ колкото му тре-
бува.
9 И азъ ви говоримъ: про-
сете, и ще да ви се дадѣ:
трасете, и ще да намѣрите:
чукайте, и ще да ви се ѿвори.
10 Защото всакой който
проси, ще пріиме: и който
траси, ще намери: и който
чука, *ще му се ѿвори.*
11 А кой ѿ васъ ако бы былъ
баща, и ако бы му поискалъ
сынъ му хлѣбъ, да ли камень
ще му даде; или (ако бы
поискалъ) рыба, да ли змія
вмѣстѡ рыба ще му дадѣ;
12 Или ако бы поискалъ
ѧйцѣ, да ли скорпія ще му
дадѣ:
13 Яко прочее бые, който
сте лукави, оумѣете да давате
добры даванѣ та на чада та
си, колко по многѡ Ѡтецъ
небесный ще да дадѣ Дхъ
святъ на Ѡнія, който просатъ
ѿ негѡ.
14 И тогава беше изгналъ
єдного діавола, който беше
нѣмъ: и като излѣзе діаволо,
продумà нѣмыо: и чудихасе
народите.
15 А нѣкои ѿ нихъ рекоха:
съ Веелзевулатъ князатъ діа-
волски изгонава діаволы те.
16 А другіи го искушаваха,
та искаха ѿ негѡ знаменіе ѿ
небо то.
17 А той понеже знаеше
помышленія та имъ, рече:
всако царство, ако се раздѣли
на вражъ себе си, запустѣва,
и кѫща (ако се раздѣли) на
вражъ себе си, пада.
18 И ако Сатана та се є
раздѣлилъ на вражъ себе си,
каквò ще да стой царство то
му: защото говорите, че съ
Веелзевула изгонавамъ діа-
волы те.
19 И ако азъ изгонавамъ

дїа́волы те съ Веелзеву́ла, а̑ сыновѐ те ва́ши, съ кого̀ ги и҆згони́ватъ; заради̑ това̀, о҆ни̑ ще ви бѫ́датъ су́дїи.

20 Я̑ко ли а҆́зъ съ пръ́стъ Бж҃їй и҆згонѧ́вамъ дїа́волы те, постигна̀ про́чее на ва́съ ца́рство то Бж҃їе.

21 Кога́то ка̑кїо вооружѧ́лсе ва́рди дво́ратъ си, въ ми́ръ стоѧ́тъ и҆мѣ́нїѧ та му̀.

22 Но кога́то до́де по ка̑кїо ѿ не́гѡ, и҆ побѣ́ди го, си́чко то му̀ о҆ру́жїе зе́ма, на кое́то се надѣ́еше и҆ о҆́бератъ му̀ разда́ва.

23 Ко́йто не є҆ съ ме́не, на бра́хъ ме́не є҆: и҆ ко́йто не соби́ра за́едно съ ме́не, разсы́пва.

24 А҆ кога́то нечи́стый ду́хъ и҆злѣ́зе и҆з человѣ́ка, прехо́ди презъ безво́дни мѣ́ста̀, и҆ тра́си о҆покое́нїе: и҆ като не наме́ри, гово́ри: да се вѫ́рнемъ въ кѫ́ща та си, ѿ ко́ато и҆злѣ́зохъ.

25 И кога́то до́де, нахо́жда а̑ поме́тена и҆ о҆кра́сена.

26 Тога́ва ѿи́ва, и҆ зе́ма съ се́бе си се́дмь дрѹ́ги ду́хове по̀ злы̀ ѿ се́бе, и҆ вла́зятъ, и҆ живе́атъ та́мо: и҆ бы́ватъ послѣ́дны те (злины̀) на о҆нога́ва человѣ́ка по̀ ло́ши ѿ пе́рвы те.

27 И бы́дѐ, кога́то ду́маше Іису́съ тїа, є҆дна̀ жена̀ ѿ народа̀тъ вдигна̀ гласѫ́тъ си и҆ ре́че му̀: блаже́на о҆у҆тро́ба та, ко́ато те є҆ носи́ла, и҆ сосцы̀ те, ко́йто си цыца́лъ.

28 А҆ то́й ре́че: і҆о́ще по̀ мно́гѡ са блаже́ни, ко́йто слу́шатъ сло́во то Бж҃їе, и҆ ва́рдатъ го.

29 И кога́то се соби́раха наро́ди те, начна̀ да и҆мъ ду́ма: то́а ро́дъ є҆ лука́въ: зна́менїе и҆ска, и҆ зна́менїе не щѐ да му̀ се дадѐ, то́кмо зна́менїе то на-Іѡ́на проро́ка.

30 Защо́то какво́то бы́дѐ Іѡна зна́менїе на Нїнеѵїтѧни те, та́кѡ ще да бѫ́де и҆ Сы́нъ человѣ́ческїй на то́а ро́дъ.

31 Царица та ю҆́жска ще да ста́не на су́дъ съ человѣ́цы те на-то́а ро́дъ, и҆ ще да ги ѡ҆суди: защо́то дойдѐ ѿ кра́йове те на-земла̀ та да чу́е премудрость та̀ Соломѡ́нова: и҆ є҆то, ту́ка є҆ по̀ мно́гѡ ѿ Соломѡ́на.

32 Му́жїе то Нїнеѵїтски ще да ста́натъ на су́дъ съ то́а ро́дъ, и҆ ще да го ѡ҆суди́атъ: защо́то о҆ни̑ се покаѧ́ха съ Іѡ́нова та про́поѣдь: и҆ є҆то, ту́ка є҆ по̀ мно́гѡ ѿ Іѡ́на.

33 И ни́кой не запа́лва свѣти́лникъ и҆ ту́ра го въ скры́шно мѣ́сто, нито го ту́ра ѿдо́лу подъ шини́катъ, и҆ покры́ва го, но ту́ра го на сто́латъ, за да гле́датъ свѣтлость та̀ о҆нїа̑, ко́йто вла́зятъ.

34 Свѣти́лникъ на-тѣ́ло то є҆ о҆ко̀ то: кога́то є҆ про́чее

ѻко̀ то ти чи́сто, и̂ си́чко то
тѣ́ло ти є̂ свѣ́тло: а̂ кога́то
є̂ лꙋка́во, и̂ тѣ́ло то ти є̂
те́мно.
35 Внима́й про́чее, да не
бы̀ была̀ свѣ́тлость та̀, що-
то є̂ въ те́бе, темнота̀.
36 Я̂ко ти є̂ про́чее всѝ-
чко то тѣ́ло свѣ́тло, и̂ не́ма
нѣ́коа ча́сть те́мна, ще да
бѫ́де свѣ́тло всѝчко то, как-
во́то, кога́то свѣти́лнико те
просвѣща́ва со свѣ́тлость та̀
си.
37 И като и̂здꙋма̀, мо́ле-
ше го нѣ́кой Фарїсе́й да и̂де
да ѿбѣ́дꙋва оу̂ не́гѡ: и̂ влѣ́зе
и̂ сѣдна́.
38 А̂ Фарїсе́а та, като го
видѐ защо̀ се не оу̂мы̀ предъ
а̂де́нїе то, почꙋди́се.
39 А̂ Гдь̀ мꙋ ре́че: вы́е Фа-
рїсе́и те вѫ́шно то на-ча́ша
та и̂ на-блю́до то ѿчища́ва-
те: а̂ вне́трешно то ва́ше
пѫ́лно є̂ съ грабле́нїе и̂ лꙋ-
ка́вство.
40 Безꙋ́мнїи, ѻ̂ный що̀то
є̂ направи́лъ вѫ́нкашно то,
не є̂ ли (то́й) направи́лъ и̂
вне́трешно то;
41 Ова́че, ѿ тїа̂ що̀то и̂-
мате да́йте ми́лостыня: и̂
си́чки те ще ви бѫ́датъ чи́сти.
42 Но го́рко на ва́съ Фа-
рїсе́и те, защо́то зе́мате де-
се́токъ ѿ ма́тва та и̂ ѿ пи-
га́натъ и̂ ѿ все́какво зе́лїе,
и̂ замѝнꙋвате сꙋдѫ́тъ и̂ лю-
бовь та̀ Бж̃їа; тїа̂ тре́бꙋ-
ваше да пра́вите, и̂ ѻ̂ны̀а да
не ѿста́вате.
43 Го́рко на ва́съ Фарїсе́и
те, защо́то ѿбы́чате да сѣ́-
ди́те на пѫ́рво то мѣ́сто въ
собо́рища та, и̂ да вы поздра-
вла́ватъ по паза́ри те.
44 Го́рко ва́мъ кни́жницы
и̂ Фарїсе́и, лицемѣ́рцы, за-
що́то сте като покры́ени те
гро́бове, и̂ человѣ́цы те кои́то
хо́датъ ѿ го́ре по ни́хъ не
зна́атъ (вне́трешно то и̂мъ.)
45 И ѿговори̂ нѣ́кой ѿ
зако́нницы те, и̂ ре́че мꙋ:
Оу̂чи́телю, като дꙋ́машъ тїа̂,
и̂ на́мъ доса́ждашъ.
46 А̂ Ї҃исꙋ́съ мꙋ ре́че: и̂ на
ва́съ зако́нницы те го́рко, за-
що́то натова́рате на человѣ́цы
те това́ры що̀то се мѫ́чнѡ
но́сатъ, а̂ вы́е са́ми нито съ
є̂ди́нъ прѫ́стъ не ще́те да
и̂мъ се прико́снете.
47 Го́рко ва́мъ, защо́то зи́-
дате гро́бове те проро́чески, а̂
баща̂ те ва́ши ги и̂зби́ха.
48 Вои̂стиннꙋ свидѣ́телствꙋ-
вате, и̂ соизволя́вате на ра-
бо́ты те на баща̂ те си: защо̀
ѻ̂ни̂ ги и̂зби́ха, а̂ вы́е зи́дате
гро́бове те и̂мъ.
49 Заради̂ това̀ ре́че и̂ пре-
мꙋдрость та̀ Бж̃їа: ще да
пра́тимъ въ ни́хъ проро́цы и̂
а̂по́столы, и̂ ѿ ни́хъ ще да
оу̂бі́атъ, и̂ ще да и̂зго́натъ.
50 За да се потра́си кръ́вь
та̀ на-всѝчки те проро́цы,
кои́то є̂ проли́вана ѿ ка́къ

се є҆ свѣтъ создалъ, ѿ тоѧ родъ.
51 Ѿ кржвь тà Ѧвелева, до кржвь тà Захарїева, кóйто загинà междѹ ѻ҆лтáратъ и҆ цéрква та: и҆стина ви говóримъ, ѿ тоѧ рóдъ ще да се потрáси.
52 Гóрко на вáсъ закóнницы те, защóто земáхте ключатъ на-разѹмѣнїе то: и҆ сами̑ не влѣзохте, и҆ на ѻ҆нїѧ щото влáзеха возбранúхте.
53 Ѧ҆ като дѹмаше тїѧ словесà Ї҆исѹсъ нимъ, начнáха книжницы те, и҆ Фарїсéи те да се гнѣватъ на нéго мнóгѡ, и҆ да и҆спытѹватъ за мнóго (рáботы:)
54 Като лáеха на нéго, и҆ трáсеха да мѹ ѹ҆лóватъ нéщо ѿ ѹ҆стà та, да нáчнатъ да го хѹлѧтъ.

ГЛАВА ВІ҃.

ПО междѹ товà, като се собрáха многочúсленни нарóди, тóлко щото тѧпчеха є҆дúнъ дрѹгиго, начнà да дѹма на ѹ҆ченицы те си: пéрво вардéтесе ѿ квасѧтъ Фарїсéйски, кóйто є҆ лицемѣрїе.
2 Защóто нúщо не є҆ покры́ено, коéто не щѐ да се ѿкры́е: и҆ тáйно, коéто не ще да се разѹмѣе.
3 Затовà ѻ҆ны́ѧ (дѹмы) щото сте реклú въ темнинà, ще да се чѹѧтъ навúдело и҆ щото сте продѹмáли тáйно на ѹ҆хò то въ скры́шны те ѻ҆дай, ще да се проповѣда на вѧрхатъ на-кѧши те.
4 И говóримъ на вáсъ прїѧтели те си: не дéйте да се ѹ҆бойте ѿ ѻ҆нїѧ, щото ѹ҆бивàтъ тѣло то, а҆ пóслѣне мóжатъ да напрáватъ нúщо пò мнóго.
5 Но кáзѹбамъ ви ѿ когѡ̀ да се ѹ҆бойте: ѹ҆бóйтесе ѿ ѻ҆ногóва, кóйто и҆мà влáсть по ѹ҆бїѣнїе то, да фѧрли въ геéнна та ѻ҆гненна: вои́стиннѹ ви говóримъ, ѿ нéгѡ се ѹ҆бóйте.
6 Не продáватъ ли се пéть птúчки за двѣ пары̀, и҆ ни є҆днà ѿ нúхъ не є҆ забрáвена предъ Бг҃а;
7 Но и҆ влакнà та на-главы̀ те ви всúчки те са и҆збрóени. Не бóйтесе прóчее, ѿ мнóго птúчки сте пò добрú вы̀е.
8 И говóримъ ви, защò всáкой кóйто ме и҆сповѣда предъ человѣцы те, и҆ Сы̀нъ человѣческїй ще да го и҆сповѣда предъ Ѧ҆ггелы те Бж҃їи.
9 Ѧ҆ кóйто се ѿречѐ ѿ мéне предъ человѣцы те, и҆ тóй ще бѫде ѿрéченъ предъ Ѧ҆ггелы те Бóжїи.
10 И всáкой кóйто речѐ слóво (хѹлно) на Сы̀на человѣческаго ще да мѹ се прóсти: а҆ кóйто похѹли на Дх҃а свѧтáго, не щѐ да мѹ се прóсти.

11 И когáто вы доведáтъ предъ собóрища та, и предъ властелѝнства та, не грыжайтесе каквѡ ѝли що ще да ѿговóрите, и що ще да речéте:

12 Защóто стый Дхъ ще вы наѹчи въ ѻный чáсъ ѻнія (словесà) щото трéбѹва да речéте.

13 И нѣкой ѿ нарóдатъ мѹ рéче: Оучѝтелю, речѝ на брáта ми да раздѣли съ мéне наслѣдїе то.

14 Я Ісѹсъ мѹ рéче: человѣче, кóй ме є поставѝлъ сѹдїа ѝли дѣлѝтель надъ вáсъ;

15 И рéче ѝмъ: глéдайте (хѹбавѡ) и вардéтесе ѿ лáкомство то: защóто и да є áртжъ нѣкомѹ ѝмáнѣ то, живóто мѹ не є ѿ нéгѡ.

16 И рéче ѝмъ єднà прѝтча, и говóреше: на єдѝнъ богáтъ человѣкъ мнóго жѝто се родѝ на нѝвы те.

17 И мѝслеше въ сéбе си, и говóреше: що да напрáвимъ; понéже нéмамъ гдѣ да соберéмъ плодовѣ те мой.

18 И рéче: товà ще да напрáвимъ: ще да развáлимъ жѝтницы те си и ще ги напрáвимъ пò голéмы: и ще да собéремъ тáмѡ сѝчки те жѝта мой, и благополѹчїа та мой.

19 И ще речéмъ на дѹшà та си: дѹшѝ, ѝмашъ мнóго добрынѝ, *нагóтвены* за мнóго годѝны: почѝвай, ѧждь, пѝй, и веселѝсе.

20 Я Бгъ мѹ рéче: безѹмный человѣче; въ тáя нóщь ще да пойскатъ дѹшà та ти ѿ тéбе: а ѻнія що сѝ приготвѝлъ, комѹ ще да бждатъ;

21 Такà бѝва на ѻногóва, кóйто собѝра за сéбе си, а не богатѣе въ Бга.

22 И рéче на оученицы те си: за товà ви говóримъ: не грыжайтесе за живóтатъ си, що ще да ѧдéте: нито за тѣло то ви, во що ще да се ѡблечéте.

23 Дѹшà та є пò голéма ѿ ѧстїе то, и тѣло то ѿ ѡблеклò то.

24 Глéдайте брáны те, защò ни сѣатъ, ни жнáтъ, кóйто нито скрывáлища, нито жѝтницы ѝматъ, и Бгъ ги хрáни: кóлко пóвече сте пó добрѝ вы́е ѿ птѝцы те:

25 Я кóй ѿ вáсъ, като се грыжа, мóже да придадѣ на вóзрастатъ си єдѝнъ лáкоть;

26 Яко прóчее за весмà мáлко то не мóжете, защò се грыжате за дрѹги те;

27 Глéдайте крѝнове те, каквѡ растáтъ: не трѹдатсе, ни предáтъ: и говóримъ ви: защò ни Соломѡ́нъ въ сѝчка та своà слáва се ѡблéче, като єдѝнъ ѿ тїа.

28 И áко травà та, коáто є днéсь на полѣ то, а оутрѣ се фѫрла въ пещь тà, Бгъ тàкѡ

ѿбла́чи, ко́лко по́вече ва́съ, маловѣ́рцы;

29 И вы́е не трасе́те що щѐ да ѧ҆де́те, и҆ли̇̀ що щѐ да пїе́те: и҆ не возно́сейтесе.

30 Защо́то си́чки те тїѧ̀ ра́боты ѧ҆зы́чницы те ѿ то́ѧ свѣ́тъ ги тра́сатъ: а҆ Ѻте́цъ ва́шъ зна́е че ви тре́бꙋватъ тїѧ̀.

31 Но трасе́те ца́рство то Бж҃їе, и҆ си́чки те тїѧ̀ ще да ви се придада́тъ.

32 Не бо́йсе, ма́лое ста́до: защо́то Ѻте́цъ и҆зволи̇̀ да ви даде̇̀ ца́рство.

33 Прода́йте сто́ка та си, и҆ да́йте ми́лостынѧ: направе́те си кесі́и, кои́то не оу҆вехте́ватъ, сокро́вище на небо̀ то, кое́то се не оу҆мала́ва, (та́мѡ) гдѣ́то ни та́ть се приближа́ва, ни моле́цъ разва́лѧ.

34 Защо́то гдѣ́то є҆ сокро́вище то ва́ше, та́мѡ ще да бѫде и҆ сѫрдцѐ то ва́ше.

35 Да бѫда́тъ полови́ны те ви ѿпа́саны, и҆ свѣти́лницы те ви запа́лени:

36 (Бѫде́те) и҆ вы́е подо́бни на Ѻнїѧ̀, кои́то ча́катъ господа́ратъ си, кога̀ ще да се вѫрне ѿ сва́дба та: и҆ като до́йде та почꙋ́ка, да мꙋ ѿво́ратъ то́ѧ ча́съ.

37 Блаже́ни са Ѻнїѧ̀ раби̇̀, кои́то като до́йде господа́ро и҆мъ, ще да ги наме́ри бꙋ́ны: *вои́стиннꙋ ви* гово́римъ, защо̀ *ще се ѿпа́ше, и҆ ще* да ги тꙋ́ри да сѣ́днатъ, и҆ ще да зами́не да и҆мъ послꙋ́жи.

38 И а҆ко до́йде въ пе́рва та стра́жа, и҆ли̇̀ во вто́ра та стра́жа до́йде, и҆ наме́ри ги та́кѡ (бꙋ́ны): блаже́ни са Ѻнїѧ̀ раби̇̀.

39 Я̀ това̀ зна́йте: защо̀ а҆ко бы̀ знаѧ́лъ господа́ро нагѫ́ща та, въ ко́й ча́съ хайдꙋ́тино ще до́йде, бдѣ́лъ бы̀ вои́стиннꙋ, и҆ не бы̀ да́лъ да мꙋ подко́патъ кѫ́ща та.

40 И вы́е про́чее бѫде́те гото́ви: защо́то въ ко́йто ча́съ не мы́слите, Сы́нъ человѣ́ческїй ще да до́йде.

41 И ре́че мꙋ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, на́мъ ли то́кмѡ дꙋ́маш та́ѧ при́тча, и҆ли̇̀ на вси́чки те:

42 И ре́че мꙋ Гдⷭ҇ь: ко́й є҆ про́чее ѻ҆́ный вѣ́рный строи́тель и҆ мꙋ́дрый, кого́то ще да поста́ви господа́ро надъ слꙋгѝ те си, да да́ва всѧ́комꙋ на вре́ме то оу҆рече́нна та храна̀;

43 Блаже́нъ є҆ ѻ҆́ный ра́бъ, кого́то, като до́йде господа́ро мꙋ, ще да го наме́ри да пра́ви така̀.

44 Истина ви гово́римъ, защо̀ надъ вси́чко то си и҆ма́нѣ ще да го поста́ви.

45 Я̀ко ли речѐ то́й ра́бъ на сѫрдцѐ то си: господа́ро ми ще да се заба́ви да до́йде, и҆ на́чне да бі́е слꙋгѝ те и҆ слꙋжки́ни те, и҆ да ѧ҆де̇̀, и҆ да пїе̇̀, и҆ да се оу҆пи́ва:

46 Ще до́йде господа́ро на-

ѻногова раба, въ день въ който се не нада, и въ часъ въ който не знае: и ще да го расте́ше и дѣлжтъ мѹ съ невѣрны те ще да тѹри.

47 И ѻный рабъ, който ѥ знаалъ вола та на-господаратъ си, и не ѥ приготвилъ, нито ѥ сотворилъ по вола та негова, много ще да бѫде біенъ.

48 А ѻный който не а ѥ знаалъ, и направилъ ѥ работы достойны за бой, мало ще да бѫде біенъ, и всакомѹ, комѹто ѥ дадено много, много ще да се и пойска ѿ него: и комѹто са предали по много, по много ще и да трасатъ ѿ него.

49 Огнь дойдохъ да фѫрлимъ на земла та, и що искамъ, ако се ѥ разгорѣлъ вече;

50 И съ крещеніе имамъ да се крѫстимъ, и каквѡ ще да истерпимъ доклѣ да се свѫрши;

51 Мыслите ли че дойдохъ да дамъ на земла та миръ; нѣ, говоримъ ви, но раздѣленіе:

52 Защото ѿ сега на тамъ ще да бѫдатъ петина въ єдна кѫща раздѣлени, трима та (ще бѫдатъ противни) на двама та, а двама та на трима та.

53 Отецъ ще да се раздѣли ѿ сына, и сынъ ѿ ѻтца: майка ѿ дщерка, и дщерь ѿ майка: свекѫрва ѿ снѫха си, и *снѫха ѿ свекѫрва* си.

54 И говореше на народи те: когато видите ѻблакатъ, който се покачѹва ѿ западъ, абіе говорите: дождь големъ иде, и такѡ быва.

55 И когато видите защо дѹха юго, говорите: горещина ще да бѫде: и быва.

56 Лицемѣрцы, лицѣ то на-небо то и на-земла та знаете да испытѹвате: а време това какво не испытѹвате;

57 А защо и ѿ себе си не сѹдите праведно то;

58 Когато ѿивашъ съ противникатъ си при князатъ, на пѫтьатъ се гледай да избѣгнешъ ѿ него: да не бы те довлекалъ до сѹдія та, а сѹдія та те предадѣ на ѻного́ва, който сбира дѫлжно то, а ѻнъ те тѹри въ темница та.

59 Говоримъ ти: не ще́шъ да излѣзешъ ѿ тамѡ, дори не исплатишъ и най послѣдна та аспра.

ГЛАВА ГІ.

И въ ѻнова време дойдоха нѣкои, който казѹваха на Іисѹса за Галілеани те, на който кръвь та Пілатъ смѣша съ жертвы те имъ.

2 И ѿговори Іисѹсъ, и рече имъ: мыслите ли, защо тіа Галілеане беха най грѣшни ѿ всички те Галілеани, защото пострадаха така;

3 Нѐ, говóримъ ви: но ѝ вы́е ѧ҆ко се не покáете, всѝчки те тáкѡ ще да погѝбнете.

4 Илѝ ѻ҆нїѧ ѻ҆семнáдесе те, на кóйто паднà стóлпо Сїлѡáмскїй, ѝ ѝстрепà ги, мы́слите ли защò ѻ҆нѝ бéха нáй мнóго согрѣшѝли ѿ всѝчки те человѣ́цы, кóйто бéха во Ї҆ерꙋсалѝмъ;

5 Нѐ, говóримъ ви: но ѧ҆ко се не покáете, всѝчки те такà ще да погѝбнете.

6 И говóреше тáѧ прѝтча: нѣ́кой человѣ́къ ѝмаше є҆днà смóква посáдена въ лóзѣ то си: ѝ ѿѝде при нéѧ да трáси плóдъ, ѝ не найдѐ.

7 Ѝ рéче на лозáратъ: є҆́то, трéта годѝна є҆ сегà, ѿ какъ дохóждамъ та трáсимъ плóдъ на тáѧ смóква, ѝ не нахóждамъ, ѿсѣчѝ ѧ҆: защò запрáздн8ва ѝ землѧ̀ та;

8 Я тóй ѿговорѝ, ѝ рéче мѹ: господѝне, ѿставѝ, ѧ҆ ї҆ѡ́ще ѝ товà лѣ́то, доклѐ да ѿкóпамъ ѻ҆колѡ нéѧ, ѝ да натꙋ́рамъ гнóй:

9 И ѧ҆ко напрáви плóдъ, добрѐ: ѧ҆ко ли нѐ, до годѝна ще да ѧ҆ ѿсѣчéшъ.

10 И оу҆чеше въ є҆днò ѿ собóрища та въ сꙋббѡ́та.

11 И бéше тáмѡ ѝ є҆днà жена̀ коáто ѝмаше дꙋ́хъ бóлестенъ ѻ҆семнáдесе годѝны, ѝ бéше се сгѫрчѝла, та не мóжеше нѝкакъ да се ѝспрáви.

12 И като ѧ҆ видѐ Ї҆исꙋ́съ,

повыкà ѧ҆ ѝ рéче ѝ: жéно, свободѝла се си ѿ болесть тà си.

13 И тꙋрѝ на нéѧ рѫцѐ те си, ѝ тóѧ чáсъ се ѝсправѝ, ѝ слáвеше Бг҃а.

14 И ѿговорѝ старѣ́йшина та на-собóратъ кóйто се сѫрдеше, защóто въ сꙋббѡ́та ѧ҆ ѝсцѣлѝ Ї҆исꙋ́съ, ѝ говóреше нарóдꙋ: шéсть днѝ са, въ кóйто трéбꙋва да рабóтатъ человѣ́цы те, въ тїѧ прóчее (шесть тѐ) днѝ дохóждайте да се цѣлѝте, ѧ҆ не въ дéнь сꙋббѡ́тный.

15 Ѿговорѝ мꙋ Гдь, ѝ рéче: лицемѣ́рче, сéкой ѿ вáсъ въ сꙋббѡ́та не ѿвѫрзꙋва ли вóлатъ си ѝлѝ магáре то си ѿ ꙗ҆слы те, ѝ вóди го та го напоáва;

16 Я тáѧ, що то є҆ дꙋшéрь Ѧ҆враáмова, коáто є҆ свѫрзáлъ сатанà та є҆́то (сегà) ѻ҆семнáдесеть годѝны, не трéбꙋваше ли да се развѫрже ѿ товà свѫрзáнїе въ дéнь сꙋббѡ́тный;

17 Ѝ когáто дꙋ́маше тóй тїѧ (дꙋ́мы), срамꙋ́ваха се сѝчки те, кóйто мꙋ́ се протѝвеха: ѝ всѝчки те лю́дїе се рáдꙋваха за всѝчки те ѻ҆ны́ѧ преслáвны (рáботы) що бы́ваха ѿ нéгѡ.

18 И говóреше: на що є҆ подóбно цáрство то Бóжїе; ѝ на що да го оу҆подóбимъ;

19 Подóбно є҆ на сїнáпово то зѫрно, коéто земà человѣ́къ, ѝ посѣ̀ го въ градѝна та си: ѝ порáсте, ѝ бы́дѐ като дрéво

голе́мо, и̂ пти́цы те небе́сны се внѣзди́ха въ сте́бла та мꙋ.
20 И па́къ ре́че: на що̀ да оу̂подо́бимъ ца́рство то Бж҃іе.
21 Подо́бно є̂ на ква́съ, кого́то земà є̂днà жена̀ и̂ скры̀ го въ три̂ кила̀ бра́шно, доклѐ возидѐ си́чко то.
22 И прохо́ждаше (Іисꙋ́съ) презъ градовѐ те и̂ селà та та оу̂чеше, и̂ ѿи́ваше во Іерꙋсали́мъ.
23 И нѣ́кой мꙋ ре́че: Го́споди, (ко́лко ли) тре́бꙋва да са малцы́на ѻ҆ні́а, кои́то се спаса́ватъ; а̂ Іисꙋ́съ и̂мъ ре́че:
24 Подвиза́вайтесе да влѣ́зете презъ тѣ́сни те братà: защо́то мнози́на, гово́римъ ви, ще да пои́скатъ да влѣ́затъ, и̂ не ща́тъ да мо́жатъ.
25 По що́мъ ста́не домаки́но та затво́ри кѫща та, и̂ на́чнете да стои́те вѫнъ, и̂ да чꙋ́кате на братà та, и̂ да гово́рите: Го́споди, Го́споди, ѿвори̂ ни: а̂ то́й ще ѿгово́ри да ви речѐ: не зна́мъ вы ѿгдѣ́ сте.
26 Тога́ва ще да на́чнете да гово́рите: ꙗ҆до́хме предъ те́бе и̂ пи́хме, и̂ по кржстопѫтища та на́ши оу̂чи́лъ си.
27 А̂ то́й ще да речѐ: гово́римъ ви, не зна́мъ вы ѿ гдѣ́ сте: ѿстѫпе́те ѿ ме́не, си́чки те рабо́тницы на-непра́вда та.
28 Та́мѡ ще да бѫде пла́чь и̂ скѫрца́нѣ со зѫбѝ те: ко-га́то ви́дите Авраа́ма и̂ Іса́ака и̂ Іа́кѡва, и̂ си́чки те проро́цы въ ца́рство то Бж҃іе, а̂ ва́съ да се и̂згонꙋ́вате вѫнъ.
29 И ще да до́йдатъ ѿ восто́къ и̂ ѿ за́падъ, и̂ ѿ сѣ́веръ и̂ ѿ ю́гъ: и̂ ще да насе́датъ въ ца́рство то Бж҃іе.
30 И є̂то, послѣ́дни са ѻ҆ні́а, кои́то ще да бѫдатъ пе́рви, и̂ пе́рви, кои́то ще да бѫдатъ послѣ́дни.
31 Въ ѻ҆ный де́нь пристѫпи́ха при не́го нѣ́кои ѿ Фарі́сеи те, и̂ гово́реха мꙋ: и̂злѣ́зни̂ и̂ и̂ди́си ѿ тꙋ́ка: защо́то Иродъ и̂ска да те оу̂бі́е.
32 И ре́че и̂мъ: и̂де́те та рече́те на та́а лиси́ца: є̂то, и̂згона́вамъ бѣ́сы, и̂ и̂сцѣле́нїа пра́вимъ дне́сь и̂ оу̂трѣ̀, и̂ въ тре́тїй де́нь се свѫршꙋ́вамъ.
33 Ова́че тре́бꙋва дне́сь и̂ оу̂трѣ̀, [и̂ въ дрꙋ́ги де́нь, да и̂демъ, защо́то не мо́же проро́къ да заги́не ѿсвѣ́нь во Іерꙋсали́мъ.
34 Іерꙋсали́ме, Іерꙋсали́ме, ко́йто си и̂зби́лъ проро́цы те, и̂ съ ка́менѣ поби́вашъ пра́тены те до те́бе: ко́лко пѫти поиска́хъ да собе́ремъ ча́да та ти каквото коко́шка та соби́ра пи́лета та си подъ крила̀ та свои̂, и̂ не ще́ахте;
35 Є̂то, ви се ѿста́ва кѫща та ви пꙋ́ста: и̂ гово́римъ ви, защо̀ не ще́те да ме ви́дите ве́че, доклѐ до́йде вре́ме да

речѐте: благословѐнъ, кóйто йде во йме то Господне.

ГЛАВА ДІ҃

Й КОГА́ТО влѣзе въ кѫща та на-нѣкогѡ кнѧ́за Фарїсе́йска въ сѹббѡ́та да ꙗдѐ хлѣ́бъ, ѻ҆ни́ го зазираха.

2 И ѿто, нѣ́кой человѣ́къ кóйто и҆ма́ше водны́й ѻ҆то́къ, бѣ́ше предъ не́гѡ.

3 И ѿговори́ Ї҆и҃съ и҆ ре́че на закóнницы те и҆ Фарїсе́и те, и҆ говóреше: да ли є҆ допѹще́но въ сѹббѡ́та да и҆сцѣла́ва нѣ́кой;

4 А҆ ѻ҆ни́ ѹ҆мѫлча́ха, а҆ Ї҆и҃съ като го фана̀, и҆сцѣли́ го, и҆ ѿпѹстна̀ го.

5 И ѿговори́, и҆ ре́че и҆мъ: на когѡ̀ ѿ ва́съ а҆ко бы падна́ло мага́ре и҆ли́ во́лъ въ бѹна́ратъ, не щѐ ли то́ѧ ча́съ да го и҆зва́ди въ сѹббѡ́та;

6 И немогóха да мѹ ѿговóратъ на тїа̀ (словеса̀).

7 И ре́че и҆ є҆дна̀ при́тча на повы́кани те, поне́же гле́даше какво̀ и҆зби́раха первосѣда́нїѧ та, и҆ говóреше и҆мъ:

8 Кога́то те пока́ни нѣ́кой на сва́дба, не ѿи́вай да сѣ́днешъ на пе́рво то мѣ́сто: да не бѫде дрѹ́гъ нѣ́кой по̀ че́стенъ ѿ те́бе ѿ повы́кани те:

9 И дóйде и҆ ѻ҆́ный щото є҆ поканѝлъ и҆ те́бе и҆ не́го, и҆ речѐ: *дай томѹ́ва мѣ́сто:* и҆ тога́ва ще да на́чнешъ со сра́мъ да сѣдѝѹваш на послѣ́дно то мѣ́сто.

10 Но кога̀ те пока́натъ, и҆ди́ та сѣдни́ на послѣ́дно то мѣ́сто: и҆ кога́то дóйде ѻ҆́ный, щото те є҆ покани́лъ, да ти речѐ: дрѹ́же, сѣдни́ по̀ гóре: тога́ва ще ти бѫде сла́ва предъ ѻ҆ни́ѧ, кóйто са повы́кани съ те́бе.

11 Защóто вса́кїй кóйто се возно́си, ще да се смири́: а҆ кóйто се смира́ва, ще да се вознесе́.

12 И дѹ́маше и҆ на ѻ҆ногóва, кóйто го бе́ше повыка́лъ: кога́то пра́вишъ ѻ҆бѣ́дъ и҆ли́ вечѐра, не пока́нѹвай прїа́тели те си, нито бра́тїѧ та си, нито родни́ны те си, нито бога́ты те ти сосѣ́ды: да не бы́ те и҆ ѻ҆ни́ подóбнѡ поканѝли, и҆ ще да ти се вѫрне наза́дъ мзда̀ та.

13 Но кога́то пра́вишъ ѹ҆гощѐнїе, вы́кай сирома́сы те, маломóщны те, хрóмы те, слѣ́пы те:

14 И ще да бѫдешъ блажѐнъ: защóто не́матъ що да ти вѫрнатъ наза́дъ: и҆ ще да ти се запла́ти въ воскресѐнїе то на-пра́ведны те.

15 И като чѹ̀ є҆ди́нъ ѿ ѻ҆ни́ѧ, кóйто седѣ́ха съ не́го тїа̀ (словеса̀), ре́че мѹ: блажѐнъ є҆ ѻ҆́ный, кóйто ще да ѡ҆бѣ́дѹва въ ца́рство то Бж҃їе.

16 А҆ Ї҆и҃съ мѹ ре́че: нѣ́кой

человѣкъ направи голѣма вечера и покани мнозина.

17 И во време то на-вечера та прати раба своего, да рече на канѣни те: заповѣдайте ѥлате, защото сичко то ѥ вече готово.

18 И начнаха сички те ѥдномысленнѡ да се ѿричатъ, и первыо мѹ рече: село купихъ и имамъ нѹжда да излѣзнемъ да го видимъ: молимъ те, имай ме ѿреченъ.

19 И дрѹгъ рече: пѣть сопрѹги волове купихъ, и ѿивамъ да ги испытамъ: молимъ те, имай ме ѿреченъ.

20 И дрѹгъ рече: жена земахъ, и затова не можемъ да дойдемъ.

21 И ѿиде рабъ ѻный, та каза на господаратъ си сичко то. Тогава се разгнѣва домѹвладыка та, и рече рабѹ своемѹ: излѣзни скорѡ на кръстопѫтища та, и на улицы те градски, и просацы те, и бѣдны те, и слѣпы те, и хромы те воведи тѹка.

22 И рече рабъ: господине, быдѣ каквото си заповѣдалъ, и іоще има мѣсто (праздно).

23 И рече господаро рабѹ своемѹ: излѣзни по пѫтища та, и по ѿграды те, и накарай да влѣзнатъ, да се напѫлни кѫща та ми.

24 Защото говоримъ ви: че ни ѥдинъ ѿ мѫжіе то ѻніа канѣни те не ще да вкѹси моа та вечера (защото мнозина са звани, а малцына избрани).

25 И йдеха съ него много народи: и ѡбѫрнасе та имъ рече:

26 Яко йска да дойде нѣкой кодъ мене, и не возненавиди баща си, и майка си, и жена та си, и чада та си, и братіа та си, и сестры те си, и іоще и дѹша та си, не може да бѫде мой оученикъ.

27 И който не носи кръстатъ си, и слѣдъ мене не йде, не може да бѫде мой оученикъ.

28 Защото кой ѿ васъ, който йска да согради столпъ, не сѣднѹва перво да си преброи имане то, да ли има, колкото ѥ потребно за свѫршѹване то;

29 Да не бы тѹрилъ ѡснование то, и не може послѣ да го свѫрши, и начнатъ всички те, който го гледатъ, да мѹ се присмиватъ, и да говоратъ:

30 Защо тоа человѣкъ начна да гради, и не можѣ да свѫрши.

31 Или кой царь, който ѿива да се біе съ дрѹгъ царь, не сѣднѹва перво та се совѣтѹва, да ли може съ десеть хіліады да посреше ѻного́ва, който йде брѫхъ негѡ съ двадесе хіліады;

32 Яко ли не (може), като

є҆ ї҆ѡ́ще дале́че ѻ҆́ный, пра́ща моле́нїе, и҆ мо́лисе за ми́ръ.

33 Та́кѡ про́чее и҆ се́кой ѿ ва́съ, ко́йто се не ѿречѐ ѿ всѝчко то си и҆мѣ́нїе, не мо́же да бѫде мо́й оу҆чени́къ.

34 Добро̀ (нѣ́що) є҆ сольта̀: но а҆́ко сольта̀ се ѡ҆безсолѝ, со що̀ ще да се ѡ҆солѝ:

35 Нито за земла̀ та, нито за гю́брѐ то є҆ потре́бна, вѫнъ а҆̀ и҆зфѫрлѧтъ: ко́йто и҆ма оу҆ши да слꙋ́ша, не́ка слꙋ́ша.

ГЛАВА ЄІ҃.

И҆ СИ́ЧКИ те мытарѝ и҆ грѣ́шницы се приближа́ваха при не́го, да слꙋ́шатъ.

2 И роптѣ́ха Фарїсе́и те и҆ кни́жницы те, и҆ гово́реха: защо̀ то́а грѣ́шны те прїи́ма, и҆ ꙗ҆дѐ съ ни́хъ.

3 И ре́че и҆мъ та́а при́тча, и҆ гово́реше: ко́й человѣ́къ ѿ ва́съ, а҆́ко бы и҆ма́лъ сто̀ ѻ҆́вцы, и҆ загꙋ́би мꙋ се є҆дна̀ ѿ ни́хъ, не ѡ҆ста́ва ли деведесѐ те и҆ де́веть въ пꙋсты́ня та, и҆ ѿи́ва слѣ́дъ загꙋ́бена та доклѐ да а҆̀ наме́ри:

4 И като а҆̀ наме́ри, тꙋ́ра а҆̀ на ра́мена та си и҆ ра́дꙋвасе:

5 И като си до́йде въ кѫща та, повы́кꙋва прїа́тели те и҆ сосѣ́ды те, и҆ гово́ри и҆мъ: ра́дꙋвайтесе и҆ вы́е съ ме́не, *защо́то си найдо́хъ* загꙋ́бена *та ѻ҆́вца.*

6 Гово́римъ ви, защо̀ така́ва ра́дость бы́ва на нѐбо то за є҆дного̀ грѣ́шника, ко́йто се пока́ява, не́жели за деведесѐ те и҆ де́веть пра́ведны, на ко́йто не тре́бꙋва покаа́нїе.

7 Илѝ коа̀ жена̀, коа́то и҆ма де́сеть дра́хмы, а҆́ко загꙋ́би є҆дна̀ дра́хма, не запа́лꙋва ли свѣти́ликъ, и҆ поми́та кѫща та, и҆ тра́си прилѣ́жнѡ, додѐ да а҆̀ наме́ри;

8 И кога́то а҆̀ наме́ри, повы́кꙋва прїа́телки те и҆ сосѣ́дки те, и҆ гово́ри: ра́дꙋвайтесе съ ме́не, защо́то си наме́рихъ загꙋ́бена та дра́хма.

9 Така́ва ра́дость, гово́римъ ви, бы́ва предъ А҆́гглы те Бж҃їи за є҆дного̀ грѣ́шника, ко́йто се пока́ява.

10 И ре́че: нѣ́кой человѣ́къ и҆маше два́ма сы́нове.

11 И ре́че по̀ ма́лкїо ѿ ни́хъ на ба́ща̀ си: ѻ҆́тче, да́й ми дѣ́лѫтъ що̀то ми се па́да ѿ наслѣ́дїе то, и҆ раздѣлѝ и҆мъ и҆мѣ́нїе то.

12 И не по мно́го днѝ по́слѣ собра̀ си́чко по̀ ма́лкїо сы́нъ, и҆ ѿи́де на дале́чна страна̀: и҆ та́мѡ разсыпа̀ и҆ма́нѣ то си, защо́то живе́еше блꙋ́днѡ.

13 И като похарчѝ си́чко, бы́дѐ гла́дъ голѣ́мъ въ ѻ҆на́а страна̀: и҆ то́й начна̀ совсѣ́мъ да ѡ҆скꙋ́дѣва.

14 И ѿи́де та се прилѣ́пѝ при є҆дного̀ ѿ гражда́ни те

на-ѻна́а земла̀: и̂ прати̂ го на села̀ та си, да (мꙋ) пасѐ свинѣ̀ те.

15 И желаеше да си насы̂ти оу̂тро́ва та ѿ ро́жковцы те кои́то ꙗдѣ́ха свинѣ̀ те: и̂ ни́кой мꙋ не да́ваше.

16 И като дойдѐ въ се́бе си, ре́че: на ко́лко наѐмницы ба́щини ми ѿста́нꙋва хлѣ̀бо, а̂ а̂зъ заги́нꙋвамъ ѿ гла́дъ;

17 Да ста́немъ да и̂демъ кодъ баща̀ ми, и̂ да мꙋ ре́чемъ: ѻ̆тче, согрѣши́хъ на небо̀ то, и̂ предъ тѐбе:

18 И не са́мь ве́ке досто́инъ да се наречѐмъ сы̂нъ твои̂: направи̂ ме като є̂дного̀ ѿ наѐмницы те си.

19 И стана̀ та ѿи̂де при баща̀ си, и̂ като бѐше ї̂о́ще далѐче, видѐ го баща̀ мꙋ, и̂ домилѐ мꙋ: и̂ затѫрча́се та нападна̀ на ши̂а та мꙋ, и̂ цѣлꙋва̀ го.

20 И ре́че мꙋ сы̂нъ мꙋ: ѻ̆тче, согрѣши́хъ на небо̀ то и̂ предъ тѐбе, и̂ не са́мь ве́ке досто́инъ да се наречѐмъ сы̂нъ твои̂.

21 А̂ баща̀ мꙋ ре́че на слꙋгѝ те си: и̂знесѐте пѐрвы те дрѐхи, и̂ ѿблечѐте го и̂ да́йте пръстень на ръка̀ та мꙋ, и̂ котꙋ́ши на нозѐ те мꙋ.

22 И доведѐте оу̂го́ено то телѐ та го заколѐте: да ꙗдѐме, и̂ да се разве́селиме:

23 Защо́то то́а мо́й сы̂нъ мъртовъ бѐше, и̂ ѿживѐ: и̂ загꙋ́бенъ бѐше, и̂ намери̂се, и̂ начна́ха да се весѐлятъ.

24 А̂ по̀ голѐмыо мꙋ сы̂нъ бѐше на се́ло то: и̂ като и̂дѐше и̂ приближѝ при къща та, чꙋ̀ пѣ́сни и̂ и̂гра́нїе.

25 И повыка̀ є̂дного̀ ѿ слꙋгѝ те, и̂ пы̂таше го, що ще да са тї̂а (веселбы̀).

26 А̂ то́й мꙋ ре́че: защо̀ бра́тъ ти дойдѐ, и̂ закла̀ баща̀ ти оу̂го́ено то телѐ, защо́то го прї̂а̀ здра́въ.

27 И разсърди́се, та не ще́ше да влѣ́зе внѐтре. А̂ баща̀ мꙋ и̂злѣ́зе вънъ та го мо́леше.

28 А̂ то́й ѿговори̂, и̂ ре́че на баща̀ си: є̂то, то́лко годи́ны ти рабо́тимъ, и̂ ни́когашъ несамь престъпи́лъ твоа̀ та за́повѣдь, и̂ ни є̂ди́нъ пъ́ть не си̂ ми да́лъ є̂дно̀ козлѐ, да се повесѐлимъ и̂ а̂зъ съ прї̂а́тели те си:

29 А̂ кога́то то́а сы̂нъ твои̂, ко́йто ти и̂зѐде и̂ма́нѣ то съ блꙋдни́цы те, дойдѐ, закла́лъ мꙋ си оу̂го́ено то телѐ.

30 А̂ то́й мꙋ ре́че: ча́до, ты̀ си се́кога съ ме́не, и̂ си̂чки те мои̂ те (и̂мѣ́нїа) твои̂ са.

31 Но трѣбꙋваше да се возвесѐлиме и̂ да се возра́дꙋваме, защо́то бра́тъ ти то́а мѐртвъ бѐше, и̂ ѿживѐ: загꙋ́бенъ бѐше, и̂ намери̂се.

ГЛАВА SІ҃

Й ГОВО́РЕШЄ на оу҆ченицы те си: нѣ́кой человѣ́къ бе́ше бога́тъ, ко́йто и҆ма́ше домостро́ителѧ: и҆ то́й бы́дѐ наклеве́тенъ на не́го че мѹ разсы́пѹва сто́ка та.

2 И повыка̀ го, та̀ мѹ ре́че: що є҆ това̀, що то сл҃ѹшамъ за те́бе: да́й ми ѿгово́ръ за домостро́ителство то ти: защо́то не ще́шъ да мо́жешъ вече да стро́ишъ кѫща та.

3 И ре́че въ се́бе си домостро́ительо: що да напра́вимъ, поне́же господа́ро ми зе́ма ѿ ме́не домостро́ителство то: да копа́емъ не мо́жемъ, да про́симъ сра́мъ ме є҆.

4 Оу҆сети́хсе що да напра́вимъ, за да ме прїи́матъ нѣ́кои въ кѫщи те си, кога́то ме и҆зва́датъ ѿ домостро́ителство то.

5 Й като повыка̀ се́кого є҆ди́нъ по є҆ди́нъ ѿ дѫлжни́цы те на-господа́ратъ си, ре́че на пе́рвыатъ: ко́лко си дѫлженъ на господа́ратъ ми.

6 А҆ ѻ҆́нъ ре́че: сто̀ мѣ́ры ма́сло: и҆ ре́че мѹ: земѝ си за́писатъ, и҆ сѣдни́ ско́рѡ та напишѝ педесе́ть.

7 По́слѣ ре́че на дрѹ́гиго: а҆ ты̀ ко́лко си дѫлженъ; а҆ то́й ре́че: сто̀ кила̀ жи́то: и҆ ре́че мѹ: земѝ за́писатъ си и҆ напишѝ ѻ҆смьдесе́ть.

8 И похвалѝ господа́ро непра́ведныатъ домостро́итель, защо́то направѝ разѹ́мнѡ: защо́то сыновѐ те на-то́ѧ вѣ́къ мно́гѡ са по̀ разѹ́мни ѿ сыновѐ те на-свѣ́тлость та̀ въ родѫ́тъ си.

9 И а҆́зъ ви гово́римъ: направе́те си прїа́тели ѿ мамѡ́на на-непра́вда та, и҆ кога́то ѿсиромашее́те, да вы прїи́матъ въ вѣ́чны те покро́вы.

10 Ко́йто є҆ вѣ́ренъ въ ма́лко то, и҆ въ мно́го то є҆ вѣ́ренъ: и҆ ко́йто є҆ непра́веденъ въ ма́лко то, и҆ въ мно́го то є҆ непра́веденъ.

11 Я҆ко въ непра́ведно то про́чее бога́тство не бы́дохте вѣ́рни, ко́й ще да вы повѣ́рѹва въ и҆стинно то;

12 И а҆ко въ чѹ́ждо то не бы́дохте вѣ́рни, ва́ше то (бога́тство) ко́й ще ви дадѐ;

13 Ни́кой слѹга̀ не мо́же да слѹгѹ́ва на два́ма господа́ре: защо́то и҆лѝ є҆дного̀ то ще возненави́ди, а҆ дрѹ́гїатъ ще возлю́би: и҆лѝ за є҆ди́ныатъ ще да се дѫржѝ, а҆ за дрѹ́гїатъ ще на́чне да не ма́ри. Не мо́жете да рабо́тите на Бг҃а и҆ на мамѡ́на.

14 А҆ Фарїсе́е те слѹ́шаха тїѧ (дѹ́мы) си́чки те, и҆ присми́вахамѹсе, защо́то бе́ха сребролю́бцы.

15 И ре́че и҆мъ: вы́е сте ѻ҆нїа, що ѿправда́вате се́бе си предъ человѣ́цы те, но Бг҃ъ

знáе сердцà та ви: защóто
ѻнова̀ щото є̑ высóко въ че-
ловѣцы те, гнꙋсно є̑ предъ
Бг҃а.
16 Закóно и̑ пророцы те
до Іwáнна бéха: ѿ тогáва
цáрство то Бж҃іе се благо-
вѣствꙋва, и̑ всáкой въ нéго
се понꙋждáва.
17 Пò лéснw є̑ да прéйде
небò то и̑ землà та, нéжели
є̑днà чертà ѿ закóнатъ да
се загꙋби.
18 Всáкій, кóйто си ѿстá-
ва жена̀ та и̑ привóди дрꙋга,
прелюбодѣйствꙋва, и̑ кóйто
се ѿжéнꙋва за ѿстáвена ѿ
мѫжъ, прелюбодѣйствꙋва.
19 И человѣкъ нѣкой бé-
ше богáтъ, и̑ ѿблáчешесе въ
порфѹ́ра и̑ вѹссонъ, и̑ весéле-
шесе ката дéнь свѣтлw.
20 И бéше и̑ сиромáхъ нѣ-
кой йме то мꙋ Лáзарь, кóй-
то лежéше предъ вратà та мꙋ
гнóенъ.
21 И желáеше да се насы́ти
ѿ трохѝ те, кóйто пáдаха
ѿ трапéза та на-богáтыа:
но и̑ псéта та дохóждаха та
мꙋ ѿблизꙋваха гнóйатъ.
22 И дойдѐ врéме та оу̑мрѐ
сиромáхо, и̑ зéха го Áггли
те, та го занéсоха на лóно
то Авраáмово: и̑ оу̑мрѐ и̑
богáтыо, и̑ погрéбоха го.
23 И като бéше въ мꙋки
те во áдъ, и̑здигнà си ѻчѝ те
и̑ видѐ Авраáма ѿ далéче, и̑
Лáзара на скꙋтатъ мꙋ:
24 И тóй выкнà и̑ рéче:
ѻ̆тче Авраáме, помилꙋй ма,
и̑ пратѝ Лáзара да намóкри
крáйатъ на-пржстатъ си въ
водà, и̑ да ми прохлáди ѩзы́-
катъ: защóто се мѫчимъ въ
тóѧ плáмень.
25 И рéче мꙋ Áвраáмъ: чá-
до смыслѝсе, че си прїáлъ
добрынѝ те твой въ живó-
татъ си, и̑ Лáзарь подóбнw
злины̀ те: а̑ сегà тóй се оу̑-
тѣшáва, а̑ ты̀ стрáдашъ.
26 И при сѝчки те тїѧ (що
ти кáзꙋвамъ) по междѐ нáсъ
и̑ вáсъ стой голѣ́ма прóпасть,
за да не мóжатъ, кóйто
йскатъ да прéйдатъ ѿ тꙋка
при вáсъ, нито ѻ̑нїѧ щото
са ѿ тáмw да прехóждатъ при
нáсъ.
27 Я тóй рéче: мóлимъ те
прóчее, ѿ ѻ̆тче, да го прá-
тишъ въ бáщиныатъ ми дóмъ:
28 Защóто ймамъ петѝна
брáтїѧ, за да ймъ докáже
вѣроáтнw, да не дóйдатъ и̑
ѻ̑нѝ на товà мꙋчѝтелно мѣсто.
29 Рéче мꙋ Авраáмъ: ймать
Мѡѷсéа и̑ пророцы те, нéка
слꙋшатъ нѝхъ.
30 Я тóй рéче: нѐ, ѻ̆тче
Авраáме: но а̑ко нѣкой ѿ
мéртви те йде при нѝхъ, ще
да се покáятъ.
31 Я Áвраáмъ мꙋ рéче: а̑ко
Мѡѷсéа и̑ пророцы те не по-
слꙋшатъ, нито а̑ко и̑ ѿ мéр-
тви те нѣкой воскрéсне, ще
повѣрꙋватъ.

ГЛАВА ЗІ҃

Й РЕЧЕ на оученицы те си: не є̑ возмо́жно да не до́йдатъ соблазни те: но го́рко на ѻ҆ного́ва чрезъ кого́то прихо́ждатъ.

2 По̀ добрѐ бы было̀ за не́го, а҆ко бы бы́лъ зака́ченъ водени́ченъ ка́мень ѻ҆колѡ ши́а та мѹ, и҆ фѫрленъ бы бы́лъ въ морѐ то, не́жели да соблазни̇̀ є̑дного̀ ѿ ма́лки те ті́а.

3 Внима́йте въ се́бе си, а҆ко ти согрѣши̇̀ бра́тъ тво́й, покарай мѹ се: и҆ а҆ко се пока́е, прости̇̀ мѹ.

4 И а҆ко се́дмь пѫти на де́нь ти согрѣши̇̀, и҆ се́дмь пѫти се ѡ҆бѫрне къ те́бе, и҆ гово́ри, ка́юсѧ: прости̇̀ мѹ.

5 И ре́коха а҆по́столи те на Гдⷭ҇а: оумножи̇̀ ни вѣ́ра.

6 Ѧ҆ Гдⷭ҇ь ре́че: а҆ко бы́хте и҆ма́ли вѣ́ра ко́лко то сїна́пово то зѫрно, ще́хте да рече́те на та́ѧ черни́ца: и҆скѹби́се и҆ насади́се въ морѐ то, и҆ ще́ше да вы̀ послѹ́ша.

7 Ѧ҆ ко́й ѿ ва́съ, ко́йто и҆ма ра́бъ що ѡ҆рѐ, и҆ли̇̀ пасѐ ѻ҆́вцы, като до́йде ѿ ни́ва та, ще мѹ речѐ то́ѧ ча́съ: заминѝ та сѣдни̇̀;

8 Но нещѐ ли да мѹ речѐ: приготви̇̀ нѣ́що да вечѐрамъ: *и҆ запрегни́се та ми послѹгѹ́вай, до де да ꙗ҆́мъ и҆ пі́емъ:*

а҆ по́слѣ ще да ꙗ҆де́шъ и҆ пі́ешъ и҆ ты̀;

9 Да ли благода́ри на ѻ҆ного́ва раба̀, защо́то направи̇̀ това̀ що мѹ заповѣда̀: не мы́слимъ (да мѹ благода́ри).

10 Та́кѡ и҆ вы́е, кога́то напра́вите си́чки те ѻ҆ны́ѧ (ра́боты) що́то ви са заповѣ́даны, говоре́те: че сме рабѝ непотре́бни: защо́то ѻ҆нова̀ що́то бе́хме дѫ́жни да напра́вимѐ, направи́хме.

11 И кога́то то́й ѿи́ваше во Іерѹсали́мъ, замѝнѹваше презъ Самарі́а, и҆ презъ Галїле́а.

12 И като вла́зеше въ нѣ́кое село̀, срѣшна́ха го де́сеть прокажѐни мѹ́жїе, ко́йто се запре́ха ѿ дале́че:

13 И ѻ҆ни̇̀ вдигна́ха гла́съ, и҆ ре́коха: Іисѹ́се Оучи́телю, поми́лѹй ны.

14 Ѧ҆ Іисѹ́съ като ги видѐ, ре́че и҆мъ: и҆де́те та се покажѐте на свѧще́нницы те. Ѧ҆ ѻ҆ни̇̀ като ѿи́ваха ѡ҆чисти́хасе.

15 И є̑ди́нъ ѿ ни́хъ като видѐ, защо̀ и҆сцѣлѣ́, вѫрна́се, и҆ съ голѣ́мъ гла́съ прославла́ваше Бг҃а:

16 И падна̀ съ лицѐ то си на нозѐ те мѹ, и҆ благода́реше мѹ: и҆ то́й бе́ше Самарани́нъ.

17 И ѿговори̇̀ Іисѹ́съ, и҆ ре́че: не ѡ҆чисти́халисе и҆ десеть тѐ; а҆ деветь тѐ гдѣ̀ са;

18 Не найдо́халисе и҆ ѻ҆ни̇̀ да се вѫрнатъ да дада́тъ

слава на Бога, токмѡ тоа
ѝноплеменникъ;
19 И рече мѹ: станѝ та си
ѝдѝ: вѣра та твоѧ те спасе.
20 Я Фарїсеи те го попыта-
ха: когà ще да дойде цар-
ство то Бжїе; ѿговорѝ, ѝ рече
ѝмъ: не щѐ да дойде царство
Бжїе съ варденѣ:
21 Нито ще да речатъ: ѥто
тѹка, ѝлѝ ѥто тамѡ ѥ: за-
щото ѥто, царство то Бжїе
внетре въ васъ ѥ.
22 И рече на оученицы те
си: ще дойдатъ днѝ, когато
ще да пожелаете ѥдинъ ѿ
днѝ те на-Сына человѣческа-
гѡ да видите: ѝ не щете да го
видите.
23 И ще да ви речатъ: ѥто
тѹка ѥ, ѥто тамѡ ѥ: да не
ѝзлѣзете, нито да потѫрчите
(да го намерите).
24 Защото каквото свет-
кавица та, кòто като свѣт-
ка ѿ ѥдиныатъ краѝ подъ небо
то, свѣти дорѝ до дрѹгїатъ
краѝ подъ небо то: такà ще
да бѫде ѝ Сынъ человѣческїѝ
въ свойатъ си день.
25 И перво трѣбва да по-
страда многѡ, ѝ да се оуни-
чижѝ ѿ тоа родъ.
26 И каквото быдѐ въ днѝ
те Нѡевы, такà ще бѫде ѝ
въ днѝ те на-Сына чело-
вѣческагѡ.
27 Ѝдеха, пїеха, женѣхасе
ѝ за мѹжъ се оудаваха до
ѻный день въ кòйто влѣзе
Нѡе въ ковчегатъ: ѝ дойдѐ
потопо, ѝ погѹбѝ сѝчки те.
28 Подобнѡ же ѝ каквото
быдѐ въ днѝ те Лѡтовы:
ѧдеха ѝ пїеха, кѹпѹваха, про-
даваха, садеха, градеха (кѫ-
щи):
29 Я въ ѻный день въ кòйто
ѝзлѣзе Лѡтъ ѿ Содомляны
те, ѡдождѝ камень ѻгненъ, ѝ
ѻгнь ѿ небо то, ѝ погѹбѝ
всѝчки те.
30 Такѡ подобнѡ ще да
бѫде ѝ въ ѻный день, въ кòй-
то Сынъ человѣческїѝ ще да
се ꙗви.
31 Въ ѻный день кòйто ѥ
ѿ горе на покроватъ, ѧ садовѐ
те мѹ са внетре въ кѫща та,
да не слази да ги земе: ѝ
ѻный кòйто ѥ на нива та,
подобнѡ да се не бѫрне на-
задъ.
32 Помнете женà та Лѡ-
това.
33 Кòйто пòиска да си оу-
варди животатъ, ще да го
загѹби: ѧ кòйто го загѹби,
ще да го оувàрди.
34 Говоримъ ви, въ ѻнаѧ
нощь ще да бѫдатъ двама на
ѥдинъ ѻдръ: ѥдиныо ще да
се земе, ѧ дрѹгїо ще да се
ѡстави.
35 Двѣ ще да мелатъ заед-
нѡ: ѥднà та ще да се земе, ѧ
дрѹгà та ще да се ѡстави.
36 Двама ще бѫдатъ на
нива; ѥдиныо ще да се земе,
ѧ дрѹгїо ще да се ѡстави.

37 И ѿговори́ха и҆ ре́кохa мꙋ: гдѣ́, Гдⷭ҇и; а҆ Іисꙋ́съ и҆мъ ре́че: гдѣ́то є҆ трꙋ́по, та́мѡ ще да се собера́тъ и҆ ѻ҆рли́ те.

ГЛАВА ИГ҃

И҆ говоре́ше и҆мъ и҆ при́тча, каквѡ̀ тре́бꙋва всегда̀ да се мо́лятъ, и҆ да се не лѣ́нѧтъ.

2 И говоре́ше: бе́ше сꙋдїѧ̀ въ є҆ди́нъ гра́дъ, ко́йто нито Бг҃а се бое́ше, нито ѿ человѣ́цы те се срамꙋ́ваше.

3 Бе́ше и҆ є҆дна̀ вдови́ца въ то́ѧ гра́дъ: и҆ дохо́ждаше при то́ѧ сꙋдїѧ̀, и҆ говоре́ше: ѿмсти́ ме ѿ сопе́рникатъ ми.

4 И нещеѧ́ за мно́го вре́ме, по́слѣ ре́че въ се́бе си: а҆ко и҆ Бг҃а се не боимъ, и҆ ѿ человѣ́цы те се не срамꙋ́вамъ:

5 'Ова́че защо́то ми доса́жда та́ѧ вдови́ца, не́ка сотво́римъ ѿмще́нїе за не́ѧ: да не дохо́жда до кра́й да ме застѫ́па.

6 И ре́че Гдⷭ҇ь: слꙋ́шайте що говори́ непра́ведныо сꙋдїѧ̀.

7 Я҆ Бг҃ъ не щѐ ли да напра́ви ѿмще́нїе за и҆збра́нии те си, ко́йто вы́катъ къ немꙋ̀ де́нь и҆ но́щь, и҆ долготерпѝ за ни́хъ;

8 Гово́римъ ви, защѐ ще да напра́ви ѿмще́нїе за ни́хъ ско́рѡ. Но Сы́нъ человѣ́ческїй кога́то до́йде, да ли ще да наме́ри вѣ́ра на земла̀ та;

9 И ре́че и҆ на дрꙋ́ги, ко́йто вѣ́рꙋваха въ се́бе си защѐ са пра́ведни, и҆ ѹ҆кора́ваха дрꙋ́гите, та́ѧ при́тча:

10 Два́ма человѣ́цы влѣ́зоха въ це́рква да се помо́лѧтъ (Бг҃ꙋ): є҆ди́ныо бе́ше Фарїсе́й, а҆ дрꙋ́гїо мыта́рь.

11 И като застана̀ Фарїсе́а та, така̀ се мо́леше въ се́беси: Бж҃е, благода́римъ те, защо́то несамь като дрꙋ́ги те человѣ́цы, грабители, непра́веднии, прелюбодѣ́и, и҆ли като (що є҆) то́ѧ мыта́рь.

12 По́стимсе два̀ пѫти въ седми́цата, десе́токъ да́вамъ ѿ си́чко то що́то и҆ма́мъ.

13 Я҆ мыта́рь стое́ше ѿ дале́че, и҆ не ще́ше ни ѻ҆чи́ те си да повди́гне на небо̀ то: но бїе́шесе въ гра́ждѝ те, и҆ гово́реше: Бж҃е, ми́лостивъ бꙋ́ди мнѣ̀ грѣ́шномꙋ.

14 Гово́римъ ви: защѐ слѣ́зе то́ѧ въ кѫ́ща та си ѡ҆правда́нъ, не́жели ѻ҆ный: защо́то всѧ́кой ко́йто се возно́си, ще да се смири̇̀: а҆ ко́йто се смира́ва, ще да се вознесѐ.

15 И прино́сеха мꙋ и҆ ма́лки дѣ́чи́ца да се прико́сне до ни́хъ: а҆ ѹ҆ченицы те като виде́ха, забрани́ха и҆мъ.

16 Я҆ 'Іисꙋ́съ повыка̀ дѣ́чи́ца та, и҆ ре́че: ѡ҆ставе́те дѣ́ца̀ та да дохо́ждатъ кодъ ме́не, и҆ не бране́те и҆мъ: защо́то натаки́ва є҆ ца́рство то Бж҃їе.

17 'Истина ви гово́римъ: защѐ ко́йто не прїи́ме ца́рство

то Бжїе като дѣтѐ, не щѐ да влѣзе въ нѣго.

18 И попытà го нѣкой кнáзь, и рѣче: Оучѝтелю благїй, що трѣбꙋва да сотвóримъ да наслѣдимъ живóтъ вѣчный;

19 А Ѝисꙋсъ мꙋ рѣче: що мѐ говóришъ блáгъ; нѝкой не є блáгъ, тóкмѡ єдѝнъ Бгъ.

20 Зáповѣди те знáешъ: не прелюбодѣйствꙋй: не оубїй: не оукрáди: не лжесвидѣтелствꙋй: почѝтай бащà си и мáйка си.

21 А тóй рѣче: сѝчки те тїа самь сохранѝлъ ѿ младость тà си.

22 И като чꙋ тїа (словесà) Ѝисꙋсъ, рѣче мꙋ: ѝоще єднò не сѝ свѫршѝлъ: сѝчко то що ѝмашъ, продáй го, и раздáй на сиромáси те, и ще да ѝмашъ сокрóвище на небò то: и ѐла слѣдъ мéне.

23 А тóй като чꙋ товà, ѡскорбѝсе мнóгѡ: защóто бѣше весмà богáтъ.

24 И като го видѐ Ѝисꙋсъ защò се ѡскóрби мнóгѡ, рѣче: кóлкѡ мѫчнѡ ще да влѣзатъ въ цáрство то Бжїе, който ѝматъ богáтство.

25 Защóто пò лéснѡ є да прóйде дебéло то вѫже ѿ кóтва та презъ ѝглéны оуши, нéжели богáтъ (человѣкъ) да влѣзе въ цáрство то Бжїе.

26 А ѝнїа що чꙋха товà, рѣкоха: и кóй мóже да се спасѐ;

27 А тóй рѣче: ѝныа (рáботы) що не сà возмóжны оу человѣцы те, возмóжны са оу Бга.

28 И рѣче Пѣтръ: ѐто нїе ѡставѝхме сѝчко то, и дойдóхме слѣдъ тéбе.

29 А тóй ѝмъ рѣче: ѝстина ви говóримъ защò не є нѝкой, кóйто ѡстáви дóмъ ѝли родѝтели, ѝли брáтїа ѝли женà, ѝли чáда, заради цáрство то Бжїе,

30 Кóйто не щѐ да прїѝме пò мнóго въ товà врéме, и въ бꙋдꙋщїй вѣкъ живóтъ вѣчный.

31 И като земà дванáдесе те си оученицы, рѣче ѝмъ: ѐто, воскáчꙋвамсе во Ѝерꙋсалѝмъ, и ще да се свѫршатъ сѝчки те, що сà пѝсани ѿ прорóцы те за Сына человѣческаго.

32 Защóто ще да го предадáтъ на ѩзы́цы те, и ще да мꙋ се порꙋгáѧтъ, и ще да го оукóратъ, и ще да го заплю́ватъ:

33 И като го бїатъ, ще да го оубїатъ, и въ трѣтїатъ дéнь ще воскрéсне.

34 А ѝнѝ не разꙋмѣха нѝщо ѿ тїа (словесà): и товà слóво бѣше скры́ено ѿ нѝхъ, и не разꙋмѣваха нѝщо ѿ ѝновà що се дꙋмаше.

35 И когáто приближáваха до Ѝерїхѡ́нъ, нѣкой слѣпéцъ седéше при пѫтьатъ та прóсеше.

36 И като чꙋ́ че замѝнꙋва
наро́дъ, пы́таше що є̑ това̀.
37 Ѝ каза́ха мꙋ, защо̀ Ѿ'Іисꙋ́съ Назаранѝнъ замѝнꙋва.
38 И выкна̀, ѝ ре́че: Ѿ'Іисꙋ́се Сы́не Давѝдовъ, помѝлꙋй ма.
39 Я̀ ѻ҆нїа̀, що то вѫрве́ха на пре́дъ, запреща́ваха мꙋ, да мѫлкне: а̑ то́й мно́го по́вече вы́каше: Сы́не Давѝдовъ, помѝлꙋй ма.
40 И като се запрѐ Ѿ'Іисꙋ́съ, заповѣда̀ да го доведа́тъ при не́го: ѝ кога́то приближѝ до не́го, попыта̀ го,
41 И ре́че: що и́скашъ да ти напра́вимъ; а̑ то́й ре́че: Гдⷭ҇и, да проглѣ́днемъ.
42 Я̀ Ѿ'Іисꙋ́съ мꙋ ре́че: прогледнѝ: вѣ́ра та твоя̀ те спа́се.
43 И то́я ча́съ прогледна̀, ѝ и́деше слѣ́дъ не́гѡ ѝ сла́веше Бг҃а, ѝ сѝчки те лю́дїе, като виде́ха това̀, воздадо́ха хвала̀ на Бг҃а.

ГЛАВА ѲІ҃.

Ѝ КАТО влѣ́зе, замѝнꙋваше презъ Ѿ'Іерїхѡ́нъ.
2 И є̑то, человѣ́къ нѣ́кой, ко́йто се и҆менꙋ́ваше Закхе́й: ѝ той бе́ше прѫ́въ на мытарѝте, ѝ бе́ше бога́тъ.
3 И и҆скаше да ви́ди Ѿ'Іисꙋ́са, ко́й є̑: ѝ не мо́жеше ѿ наро́датъ, защо́то бе́ше ма́локъ на *во́зрастатъ.*
4 И ѿтѫрча̀ напре́дъ, ѝ покачѝсе на є̑дна̀ черни́ца, да го ви́ди: защо́то ѿ та́мѡ ще́ше да ми́не.
5 И като дойдѐ Ѿ'Іисꙋ́съ на ѻ҆нова̀ мѣ́сто, погледна̀ ѝ видѐ го, ѝ ре́че: Закхе́е, побѫрзай та слѣ́знѝ: защо́то дне́сь тре́бꙋва да бѫдемъ въ твоѝтѣ до́мъ.
6 И прибѫрза̀ та слѣ́зе, ѝ прїѧ̀ го съ голѣ́ма ра́дость.
7 И като виде́ха това̀, сѝчки те мѫмреха, ѝ гово́реха, защо̀ при человѣ́къ грѣ́шенъ ѿи́де да коидѝса.
8 И застана̀ Закхе́й (пра́въ) ѝ ре́че на Гдⷭ҇а: є̑то, половѝна та ѿ и҆мѣ́нїе то си, Гдⷭ҇и, да́вамъ на сирома́си те: ѝ а̑ко нѣ́комꙋ самь оучинѝлъ ѻ҆бѝда съ нѣ́що, ще да го вѫрнемъ наза́дъ четверокра́тнѡ.
9 И ре́че мꙋ Ѿ'Іисꙋ́съ: защо̀ дне́сь бы́дѐ спасе́нїе на то́я до́мъ, защо́то ѝ то́я є̑ сы́нъ Авраа́мовъ:
10 Поне́же Сы́нъ Человѣ́ческїй дойдѐ да потра́си, ѝ да спасѐ загꙋ́бено то.
11 И като слꙋ́шаха ѻ҆нѝ тїа̀ (словеса̀), притꙋрѝ та ре́че ѝ є̑дна̀ прѝтча, защо́то бе́ше близꙋ при Ѿ'Іерꙋсалѝмъ, ѝ мы́слеха че ще а҆́вїе да се пока̀жѝ ца́рство то Бж҃їе.
12 Ре́че про́чее: человѣ́къ нѣ́кой благоро́денъ ѿи́де въ дале́чна страна̀, да зе́ме за се́бе си ца́рство, ѝ да се вѫрне.
13 И повыка̀ десеть тѐ рабы̀

свой, и̂ да́де и̂мъ де́сеть мна́сы, и̂ ре́че и̂мъ: тѫрго́вайте доклѐ да до́йдемъ а̂зъ.

14 Я̂ гра́ждане те го ненави́деха, и̂ прати́ха посла́нники слѣ́дъ не́гѡ, и̂ гово́реха: не ще́ме го да царꙋ́ва надъ на́съ.

15 И̂ като зѐ ца́рство то, и̂ вѫрна́се, ре́че да мꙋ повы́катъ ѻ̂ны́а рабы̀, на кои́то бе́ше да́лъ сребро̀ то, да разꙋмѣ́е, що є̂ припечали́лъ се́кой въ тѫрго́вство то си.

16 И̂ дойдѐ пе́рвыо, и̂ ре́че: господи́не, мна́сь твоѧ̀ придоби̂ ї̂о́ще дѐсеть мна́си.

17 И̂ ре́че мꙋ: добрѐ, до́брый ра́бе: поне́же въ ма́лко то си бы́лъ вѣ́ренъ, и̂ма́й вла́сть надъ де́сеть гра́дове.

18 И̂ дойдѐ и̂ вто́рыо, и̂ ре́че: господи́не, мна́сь твоѧ̀ припечали̂ дрꙋ́ги пе́ть мна́си.

19 И̂ ре́че и̂ не́мꙋ: бѫди и̂ ты̀ властели́нъ надъ пе́ть гра́дове.

20 И̂ дрꙋ́гїо дойдѐ, и̂ ре́че: господи́не, є̂то твоѧ̀ та мна́сь коа́то бе́хъ вѫрза́лъ въ кѫрпа:

21 Защо́то се бое́хъ ѿ те́бе, поне́же си человѣ́къ жесто́къ: зе́машъ ѻ̂новѧ̀, кое́то не си тꙋри́лъ, и̂ жне́шъ ѻ̂новѧ̀, кое́то не си сѣ́ѧлъ.

22 И̂ ре́че мꙋ господа́ро мꙋ: ѿ оу̂стѧ̀ та ти ще да те сꙋ́димъ, лꙋка́вый ра́бе: зна́еше защо̀ а̂зъ са́мь человѣ́къ жесто́къ, зе́мамъ ѻ̂новѧ̀, кое́то не са́мь ѿстави́лъ, и̂ жнꙋ̀ ѻ̂новѧ̀, *кое́то не* са́мь сѣ́ѧлъ:

23 И̂ защо̀ не да́де сребро̀ то моѐ на тѫрго́вцы те, и̂ като до́йдехъ а̂зъ, ще́хъ да го зе́мемъ съ ли́хва та;

24 И̂ ре́че на ѻ̂ні́ѧ що́то предстоѧ́ваха та́мѡ: земе́те ѿ не́гѡ мна́сь тѧ̀, и̂ да́йте ѧ̂ на ѻ̂ного́ва ко́йто и̂ма десеть тѐ мна́си.

25 И̂ ре́коха мꙋ: господи́не, и̂ма де́сеть мна́си:

26 Защо́то ви гово́римъ, че се́комꙋ ко́йто и̂ма, ще да мꙋ се дадѐ: а̂ ѿ ѻ̂ного́ва ко́йто не́ма, и̂ що́то и̂ма ще да се зе́ме ѿ не́гѡ.

27 Но вразѝ те мои̂ ѻ̂ны́а, кои́то ме не ще́ха да царꙋ́вамъ надъ ни́хъ, доведе́те ги тꙋ́ка, и̂ и̂зсѣче́те предъ ме́не.

28 И̂ като ре́че тїа (словесѧ̀) Ї̂исꙋ́съ, ѿи̂ваше напре́дъ и̂ воска́чꙋвашесе во Ї̂ерꙋсали́мъ.

29 И̂ като приближѝ до Ві̂ѳсфагі̂а и̂ Ві̂ѳа́нїа, къ горѧ̀ та коа́то се нари́ча Ѳлеѡ́нска, прати̂ два́ма ѿ оу̂ченицы те си,

30 И̂ ре́че: и̂де́те въ ѿсрѣ́щно то село̀: и̂ като вла́зите въ не́го, ще да наме́рите є̂дно̀ ждребчѐ привѫ́рзано, на кое́то ни́кой человѣ́къ ни́кога не є̂ возсѣдна́лъ: като го ѿвѫ́ржете, доведе́те ми го.

31 И̂ а̂ко вы попы́та нѣ́кой: защо̀ го ѿвѫ́рзꙋвате; така̀ да мꙋ рече́те: защо̀ на господа́ратъ не́говъ тре́бꙋва.

32 И̂ ѿидо́ха пра́тени те,

и найдо́ха каквото що имъ ре́че.

33 И като ѿвѫрзꙋваха ждебчѐ то, ре́коха имъ господа́ре те мꙋ: защо̀ ѿвѫрзꙋвате жребчѐ то;

34 А ѻ҆ни̇ ре́коха: защо̀ господа́ро мꙋ го иска.

35 И дове́дохе го при Ісꙋ́са: и҆ като нафѫрла́ха дре́хи те си на ждребчѐ то, качи́ха Ісꙋ́са.

36 И като зами́нꙋваше то́й, пости́лаха дре́хи те си по пѫтьатъ.

37 И кога́то приближи̇̀ ве́че до нанадо́лно то на-гора̀ та Ѳлеѡ́нска, начна́ха си́чко то мно́жество оу҆чени́ческо да се ра́дꙋватъ, и҆ да хва́латъ Бг҃а съ голѣ́мъ гла́съ, за си́чки те си́лы, кои́то виде́ха.

38 И гово́реха: благослове́нъ ко́йто йде ца́рь во и҆́ме то Госпо́дне: ми́ръ на небо̀ то, и҆ сла́ва въ вы́шни те.

39 И нѣ́кои Фарі̇се́е ѿ наро́датъ ре́коха мꙋ: оу҆чи́телю, запрети̇̀ на оу҆ченицы те си.

40 И҆ ѿговори̇̀ и҆ ре́че и҆мъ: гово́римъ ви, защо̀ а҆́ко ті́а мѫлкнатъ, ка́менѣ те ще да вы́кнатъ.

41 И като приближи̇̀, видѐ градѫтъ, и҆ плака̀ за не́го.

42 И гово́реше: защо̀ а҆́ко бы разꙋмѣ́лъ и҆ ты̀, понѐ въ то́а де́нь тво́й, ѻ҆ны̇а (ве́щи) ко́йто са къ тво́йатъ ми́ръ: но сега̀ се скры́ха ѿ ѻ҆чи̇̀ те ти:

43 Че ще до́йдатъ дни̇̀ на те́бе, и҆ ще да тꙋ́ратъ враговѐ те ти ѡ҆ко́пъ ѻ҆колѡ те́бе, и҆ ще да те ѡ҆биколѧтъ, и҆ ще да те нати́снатъ ѿ се́каде.

44 И ще да те разва́лѧтъ до ѡ҆снова́нїе то, и҆ ча́да та твои̇̀ ще да погꙋ́ватъ, и҆ не ща́тъ да ѡ҆ста́ватъ ка́мень на ка́мень въ те́бе: защо́то не си̇̀ разꙋмѣ́лъ вре́ме то на-посѣще́нїе то ти.

45 И влѣ́зе въ це́рква та, и҆ начна̀ да и҆спѫжда ѻ҆ны̇а, кои́то прода́ваха и҆ кꙋпꙋ́ваха.

46 И гово́реше и҆мъ: пи́сано є҆́, до́мъ мо́й до́мъ моли́твенный є҆́сть: а҆ вы̇е го направи́хте пещє́ра разбо́йническа.

47 И оу҆чеше ка́та де́нь въ це́рква та: а҆ а҆рхїере́е те и҆ кни̇жницы те и҆скаха да го погꙋ́ватъ, и҆ старѣ́йшины те лю́дски:

48 И не нахо́ждаха що да мꙋ напра́ватъ, зощо́то вси̇̀ те лю́дїе се дѫржѣ́ха ѿ кѫдѐ не́гѡ, като го слꙋ́шаха.

ГЛАВА К҃.

И҆ ВЪ є҆ди́нъ ѿ ѻ҆ны̇а дни̇̀, като оу҆чеше то́й лю́дїе то въ це́рква та, и҆ благовѣ́ствꙋваше, дойдо́ха при не́го свѧще́нницы те за́еднѡ со ста́рцы те.

2 И ре́коха мꙋ, и҆ гово́реха: кажи̇̀ ни съ коѧ̀ вла́сть пра́вишъ ті́а (ра́боты); и҆ли̇̀ ко́й ти є҆́ да́лъ та́а вла́сть;

3 И ѿговорѝ, ѝ рече ѝмъ: ще вы попытамъ ѝ ѧзъ ѥднò слòво: ѝ да ми кажете:

4 Крещéнїе то Ѡанòво, ѿ небò то ли бéше, ѝли ѿ человѣцы те:

5 Я ѻнѝ помышлѧваха въ сéбе си ѝ говòреха: защò ѧко речéме, ѿ небò то: ще да речѐ, ѧ защò го не повѣровахте;

6 Ꙗко ли речéме: ѿ человѣцы те: сѝчки те людїе съ кáменѣ ще да ны повїѧтъ: защòто бéше ѝзвѣстнѡ за Ѡанна, че ѥ пророкъ.

7 И ѿговорѝха: не знáеме ѿ гдѣ ѥ.

8 Я Ѡисусъ ѝмъ рече: нѝто ѧзъ ви кáзꙋвамъ съ коѧ власть стрꙋвамъ тїѧ (рáботы).

9 И начнà да дꙋма къ нарòдатъ тáѧ прѝтча: человѣкъ нѣкой насадѝ лòзѣ, ѝ дáде го на рабòтницы да го копáѧтъ, ѝ ѿѝде си, ѝ немà го мнòго годѝны.

10 И на врéме то пратѝ (ѥдногò) рабà при рабòтницы те, да мꙋ дадáтъ ѿ плодѫтъ лòзный: ѧ рабòтницы те го бѝха, ѝ ѝспратѝха го прáзденъ.

11 И пáки пратѝ дрꙋгáго рабà: ѧ рабòтницы те бѝха ѝ нéго, ѝ ѡбезчестѝха го, ѝ ѝспратѝха го прáзденъ.

12 И пáкъ пратѝ ѿще ѝ трéтѧго (рабà): ѧ ѻнѝ ѝ нéго като ѹрáниха, ѝспѫдѝха го.

13 И господáро на-лòзѣ то рéче: що да напрáвимъ; да прáтимъ сына моегò возлюбленнаго, нéгли, като го вѝдатъ, ще да се засрáматъ.

14 Но рабòтницы те като го видéха, помыслѝха въ сéбе си, ѝ говòреха: тòѧ ѥ наслѣднико: ѥлáте да го ѹбїéме, за да бѫде нáше наслѣдїе то мꙋ.

15 И ѝзвéдоха го вѫнъ ѿ лòзѣ то, ѝ ѹбѝха го. Що ще да напрáви прòчее господáро на-лòзѣ то на ѻнїѧ рабòтницы;

16 Ще дòйде, ѝ ще да погꙋбѝ тїѧ рабòтницы, ѧ лòзѣ то ще дадѐ на дрꙋги. Ѝ като чꙋха, рéкоха: данò не бѫде (товà).

17 Ѧ тòй като погледнà на нѝхъ, рéче: що ѥ прòчее товà пѝсано то: защò кáменьатъ когòто презрѣха зидáтели те, тòй быдѐ главà на-кющѐ то;

18 Всáкой кòйто пáдне на тòѧ кáмыкъ, ще да се стрòши: ѧ на когòто пáдне тòй, ще да го сотрїе.

19 И поискáха ѧрхїерéе те ѝ книжницы те да тꙋратъ на нéго рѫцѐ те си: ѝ ѹбоѧхасе ѿ нарòдатъ: защòто разꙋмѣха че за нѝхъ рéче тáѧ прѝтча.

20 И като го ѝзвардѝха, пратѝха навѣтницы, кòйто се притворѧваха да са прáведни: за да го ѹлòватъ въ нѣкоѧ рѣчь, та да го предадáтъ на

начáлство то, и҆ на власть тà и҆гéмѡнова.

21 И попытáха го, и҆ рéкоха: оу҆чи́телю, знáеме, че прáвѡ дꙋмашъ и҆ оу҆чишъ, и҆ не глéдашъ на лицѐ, но во́истинꙋ Бж҃їатъ пѫть оу҆чишъ:

22 Трéбꙋва ли да дáваме дáнокъ нá Кéсарѧ, и҆лѝ нѐ;

23 И като разꙋмѣ̀ лꙋкáвство то и҆мъ, рéче и҆мъ: що ме и҆скꙋшáвате;

24 Покажéте ми є҆ди́нъ динáрь: чі́й ѻ҆́бразъ и҆ма и҆ надписáнїе; ѿговори́ха, и҆ рéкоха: Кéсаревъ.

25 А҆ І҆исꙋ́съ и҆мъ рéче: ѿдáйте прóчее Кéсаревы те (вéщи) на Кéсарѧ, а҆ Бж҃їи те на Бг҃а.

26 И не можéха да мꙋ оу҆лóватъ нéщо въ дꙋма та предъ людїе то: и҆ чꙋдеха мꙋ се на ѿговóратъ, и҆ мѫлкнáха.

27 И пристѫпи́ха нѣ́кои ѿ Саддꙋкéи те, кои́то говóратъ че не щѐ да бѫде воскресéнїе (на-мéртви те), и҆ попытáха го,

28 И рéкоха: оу҆чи́телю, Мѡѷсéй написà нáмъ, а҆́ко нѣ́комꙋ оу҆мре брáтъ мꙋ кóйто и҆ма женà, и҆ тóй оу҆мре безчáденъ, да зéме брáтъ мꙋ женà тà мꙋ, и҆ да воскреси́ сѣ́ме то на брáта си.

29 Сéдмь прóчее брáтїѧ бéха: и҆ пéрвыо земà женà, и҆ оу҆мрѐ безчáденъ.

30 И земà вто́рыо женà та, и҆ оу҆мрѐ и҆ тóй безчáденъ.

31 И земà а҆̀ трéтїо: подóбнѣ и҆ седмь тѐ: и҆ не ѿстави́ха чáда, и҆ и҆змрéха.

32 А҆ нáй пóслѣ по си́чки те оу҆мрѐ и҆ женà та.

33 Въ воскресéнїе то прóчее, на кого̀ ѿ ни́хъ ще бѫде женà та; защóто и҆ седми́на та а҆̀ и҆мáха женà.

34 И ѿговори́ І҆исꙋ́съ, и҆ рéче и҆мъ: сыновѐ те на-тóѧ вѣ́къ жéнѧтсе, и҆ за мѫжъ ѿти́ватъ:

35 І҆онїѧ ѻ҆́бáче, кои́то ще да се оу҆достóѧтъ да полꙋчатъ ѻ҆́ный вѣ́къ, и҆ воскресéнїе то ѿ мéртвы те, нито се жéнѧтъ, нито за мꙋжъ ѿти́ватъ:

36 Нито мóжатъ вéче да оу҆мратъ: защóто са рáвни съ А҆́ггелы те, и҆ сы́нове са Бж҃їи, понéже са сы́нове на-воскресéнїе то.

37 А҆ защò воскрéснꙋватъ мéртви те, и҆ Мѡѷсéй го казà при кѫпи́на та, тáмѡ дéто говóри Гóспода Бг҃а Аврáамова, и҆ Бг҃а І҆сáакова, и҆ Бг҃а І҆áкѡвова.

38 И Бг҃ъ не є҆ на-мéртви те Бг҃ъ, но на-жи́ви те: защóто са си́чки те нéмꙋ жи́ви.

39 И ѿговори́ха нѣ́кои ѿ кни́жницы те, и҆ рéкоха: оу҆чи́телю, добрѐ си рéкалъ.

40 И не смѣ́еха вéче да го попы́татъ за ни́що.

41 И рéче и҆мъ: какѡ̀ говóратъ Хрїстà да є҆ сы́нъ Давíдовъ;

42 Когáто сáмъ тóй Давíдъ въ Ѱалóмска та книга говóри: рéче Гóсподь на Гóспода моегò, сѣдѝ ѿдéсна та ми странà.
43 Доклѐ да тѹ́римъ врази́ те ти подъ нозѐ те твой.
44 Давíдъ прóчее нарѝча го Гóспода: и̂ каквѡ̀ мѹ̀ є̑ сы́нъ;
45 Я̂ като слѹ́шаше си́чкїо народъ, рéче на оу̑ченицы те си:
46 Внимáйте сéбе си ѿ кни́жницы те, кóйто и̂скатъ да хóдатъ пременéни, и̂ ѿбы́чатъ поздравлéнїа та по тóржища та, и̂ да сѣдáтъ на пéрви те мѣстà на соборища та, и̂ да сѣдѹ́ватъ напрéдъ на вечéри те:
47 Кóйто и̂зи́ждатъ кѫщи те на-вдови́цы те, и̂ лицемѣ́рнѡ се мóлятъ простра́нѡ: Ѻ̂ни̂ ще да прїи́матъ пò мнóго ѿсѹ́ждéнїе.

ГЛАВА КА.

Й КАТО погледнà, Ї҆исѹ́съ видѐ богáты те, кóйто фѫрлѧ́ха дáрове те си въ церкóвно то сокрóвище.
2 И видѐ и̂ нѣ́коя вдови́ца си́рота, коѧ́то фѫрлѝ тáмѡ двѣ̀ а̑сприцы:
3 И рéче: и̂стина ви говóримъ, защò тáя си́рота вдови́ца фѫрлѝ нáй мнóго ѿ си́чки те:
4 Защóто си́чки те тїа фѫрлѝха въ дáрове те на Бг҃а ѿ Ѻ̂новà щото и̂мъ а̑рти́сѹваше: а̑ тáя ѿ свóя та скѹ́дость си́чкїатъ си и̂мóтъ, щото и̂маше, фѫрлѝ.
5 И като дѹ́маха нѣ́кои за цéрква та, защò є̑ оу̑крáсена съ хѹ́бави кáменѣ, и̂ съ сосѹ́ды, рéче:
6 Тїа щото ги глéдате, щѐ да дóйдатъ дни́, въ кóйто не ще да ѿстáне кáмень на кáмень, кóйто не ще да се разва́ли.
7 И попытáха го, и̂ рéкоха: оу̑чи́телю, когà прóчее ще да бѫ́датъ тїа (рáботы); и̂ коѐ є̑ знáменїе то, когáто ще да бѫ́датъ тїа;
8 Я̂ тóй рéче: глéдайте хѹ́бавѡ, да се не прелсти́те: защóто мнози́на ще да дóйдатъ въ моѐ то и̂ме, и̂ ще да говóратъ: защò а̑зъ самь: и̂ врéме то приближѝ: да не и̂дете прóчее слѣ́дъ ни́хъ.
9 И когáто чѹ́ете брáни и̂ размѝрицы, да се не оу̑бойте: защóто трéбва да бѫ́датъ тїа напрéдъ: но не є̑ ї҆óще тóя ча́съ скончáнїе то.
10 Тогáва и̂мъ говóреше: защò ще да стáне ꙗ̑зы́къ на ꙗ̑зы́къ, и̂ цáрство на цáрство:
11 И ще да бѫ́датъ трѹ́сове голéми по мѣстà, и̂ глáдове, и̂ мóрове, и̂ страши́лища, и̂ знáменїа голéми ѿ небò то ще бѫ́датъ.
12 Я̂ пò напредъ ѿ тїа си́ч-

ки те ще тѹратъ рѫцѣ те си на васъ, и ще вы испѫдатъ, и ще вы предаватъ на собо́рища и въ темни́цы, и ще вы во́датъ предъ царове и кнѧзове, заради̇ моѐ то и̇ме.

13 И ще да ви произы́де во свидѣтелство.

14 Тѹре́те про́чее на сѫрдцà та си да се не оучите напре́дъ що ще да ѿгова́рате.

15 Защо́то а҆зъ ще ви да́мъ оустà и премѹ́дрость на кѧ́то не щѧ́тъ да мо́жатъ да се сопроти́ватъ, и҆ли̇ да ѿгово́ратъ си́чки те, кои́то ви се проти́ватъ:

16 И ще бѫдете предадени и҆ ѿ роди́тели, и҆ ѿ бра́тїѧ, и҆ ѿ сро́дницы и҆ ѿ прїѧ́тели: и҆ ще да оубі́ѧтъ нѣкои ѿ васъ:

17 И ще да сте ненави́дими ѿ си́чки те заради̇ моѐ то и̇ме.

18 Но влакнѐ ѿ главà та ви нещѐ да заги́не.

19 Съ терпѣ́нїе то ва́ше ще да придобі́ете дѹшы̀ те си.

20 Ѝ кога́то ви́дите Ї҆ерѹсали́мъ да є҆ ѡ҆бико́ленъ ѿ во́инства, тога́ва разѹмѣ́йте защѐ є҆ приближи́ло запѹстѣ́нїе то мѹ.

21 Тога́ва, кои́то са въ сре́дъ не́гѡ, да и҆зла́затъ: а҆ кои́то са вѫнъ по селà та, да не вла́затъ въ не́го.

22 Защо́то тїѧ са дни̇ ѿмсти́телни, за да се и҆спѫлнатъ си́чки те напи́сани те.

23 И го́рко на непра́здны те и҆ на ѻ҆ны́ѧ, кои́то доѧ́тъ въ ѻ҆ны́ѧ дни̇: защо́то ще да бѫде голе́ма бѣдà на землà та, и҆ голе́мъ гнѣ́въ на тїѧ лю́дїе.

24 И ще да па́днатъ подъ ѻ҆стрїе то на-са́бла та, и҆ ще бѫдатъ заплѣне́ни по си́чки те ѩзы́цы: и҆ Ї҆ерѹсали́мъ ще да се потѫпкова ѿ ѩзы́цы те, доклѐ да се свѫршатъ времена̀ та на ѩзы́цы те.

25 И ще да бѫдатъ зна́менїѧ въ слѫнце то и҆ въ мѣ́сецатъ, и҆ въ звѣзды̀ те: и҆ тѹгà на ѩзы́цы те съ недоѹмѣ́нїе на землà та, морѐ то като ще да бѹчѝ стра́шно и҆ ще да и҆гра́е:

26 И ще да оумі́ратъ человѣ́цы те ѿ стра́хъ и҆ ѿ ѡ҆чѧ́кѹванїе то на-ѻ҆нїѧ (стра́шны ра́боты) кои́то и҆датъ на вселе́ннаѧ: защо́то си́лы те небе́сны ще да се покла́татъ.

27 И тога́ва ще да ви́датъ Сы́на человѣ́ческаго да дохо́жда на ѻ҆блацы со си́ла и҆ со сла́ва голе́ма.

28 Ѧ҆ кога́то на́чнатъ да бы́ватъ тїѧ (ра́боты), подстане́те и҆ повдигне́те си главы̀ те: защо́то се приближа́ва и҆збавле́нїе то ви.

29 И ре́че и҆мъ при́тча: ви́ждте смоко́вница та и҆ си́чки те древесà:

30 Кога́то фа́натъ да и҆скарѹ́ватъ листà, тога́ва като

глѣдате, ѿ самосѣбе знаѣте, защо̀ є҆ близѹ жатва та.

31 Така̀ и҆ вы̀е, когато ви̑дите си̑чки те тїа̀ да бы̑ватъ, зна̑йте защо̀ є҆ бли̑зѹ ца̑рство то Бжїе.

32 Ѵистина ви говоримъ, че не щѐ да пре̑йде то̀а ро̀дъ, доклѐ не бѫдатъ си̑чки те тїа̀.

33 Небо̀ то и҆ земла̀ та ще да пре̑йдатъ, а҆ словеса̀ та мои̑ не ща̑тъ да пре̑йдатъ.

34 И внима̑йте въ се̑бе си, да не ѡ҆тегнѣ̑атъ нѣ̑кога сердца̀ та ви ѿ ѡ҆бѫдѣ̑нїей, ѿ пїа̑нство, и҆ ѿ свѣ̑тски те попечѣ̑нїа̀, и҆ до̑йде нена̑данѡ на ва̑съ ѻ҆ный де̑нь:

35 Защо̑то като кло̑пка ще да до̑йде на си̑чки те ѻ҆ны̑а̀ кои̑то живе̑ѫтъ по лицѐ то на-си̑чка та земла̀.

36 Бѫде̑те бо̑дри про̑чее, и҆ на вса̑ко вре̑ме се моле̑те да се сподо̑бите да оу҆бѣ̑гнете ѿ тїа̀ си̑чки те, кои̑то ще бѫдатъ, и҆ да заста̑нете предъ Сы̑на человѣ̑ческаго.

37 И дена̀ оу҆чеше въ це̑рква та: а҆ нощьа̀ и҆зла̑зеше та пребыва̑еше въ гора̀ та, коа̑то се нари̑ча Ѳлеѡ̑нъ.

38 И си̑чки те лю̑дїе въ оу҆трина ра̑нѡ дохо̑ждаха при не̑го въ це̑рква та, да го слѹ̑шатъ.

ГЛАВА КВ.

И҆ ПРИБЛИЖА̑ВАШЕ пра̑зднико на-ѻ҆прѣсно̑цы те ко̑йто се гово̑ри па̑сха.

2 И тра̑сеха а҆рхїере̑е те и҆ кни̑жницы те съ како̑въ на̑чинъ да го оу҆бїа̑тъ: защо̑то се боеха ѿ наро̑датъ.

3 И влѣ̑зе Сатана̀ та въ Ї҆ѹда̀, ко̑йто се нари̑чаше Ї҆скарїѡ̑тъ и҆ бе̑ше ѿ число̀ то надвана̑десе те.

4 И ѿи̑де та дѹма̀ съ а҆рхїере̑и те и҆ воево̑ды те какѡ̀ да и҆̀мъ го предадѐ,

5 И возрадова̑хасе, и҆ согласи̑ха да мѹ̀ дада̑тъ сре̑бренницы,

6 И ѡ҆бѣ̑щасе (да го свѫрши): и҆ тра̑сеше прили̑чно вре̑ме да и҆̀мъ го предадѐ безъ наро̑дно то смѹще̑нїе.

7 И дойдѐ деньо̀ на-ѻ҆прѣсно̑цы те, въ ко̑йто тре̑бѹваше да же̑ртвѹватъ па̑сха та:

8 И прати̑ Петра̀ и҆ Ї҆ѡа̑нна, и҆ ре̑че: и҆де̑те та ни приготве̑те па̑сха та, да ꙗде̑ме.

9 А҆ ѻ҆ни̑ мѹ̀ ре̑коха: гдѣ̀ и҆скашъ да приго̑твиме;

10 А҆ то̑й и҆̀мъ ре̑че: є҆то, щомъ влѣ̑зете вы̑е въ градѫтъ, ще вы̑ сре̑щне человѣ̑къ, ко̑йто но̑си въ сто̑мна вода̀: и҆де̑те по не̑го до кѫща та въ коа̑то ще влѣ̑зе.

11 И рече̑те на домаки̑натъ: оу҆чи̑тельо ти гово̑ри, гдѣ̀ є҆ вита̑лница та, гдѣ̑то ще и҆̀мъ па̑сха та съ оу҆ченицы те си;

12 И то̑й ще ви пока̑же го̑рница голѣ̑ма по̑стлана: та̑мѡ приготве̑те.

13 И като ѿидо̑ха, наме-

рѝха каквóто ѝмъ рéче: и҆ приготвѝха пáсха та.

14 И когáто дойдѐ часò, сѣднà (тóй) и҆ дванáдесе те а҆пóстоли съ нéго.

15 И рéче ѝмъ: съ голѣ́мо желáнїе пожелáхъ да ꙗ҆́мъ съ вáсъ тáꙗ пáсха, доклѐ не сáмь прїáлъ мꙋ́ки те.

16 Защóто ви говóримъ, че ѿ тꙋ́ка на тáмъ нéма да ꙗ҆́мъ веке ѿ нéꙗ, доклѐ да се свѫ́рши въ цáрство то Бж҃їе.

17 И като земà чáша та, возблагодарѝ, и҆ рéче: земéте тáꙗ (чáша) и҆ раздѣлéте си а҆́:

18 Защóто ви говóримъ, че нéма да пїемъ ѿ плодѫ́тъ лóзный, доклѐ да дóйде цáрство то Бж҃їе.

19 И земà и҆ хлѣ́бъ, и҆ като воздáде благодарéнїе, преломѝ го, и҆ дáде ѝмъ, и҆ рéче: товà є҆́ тѣ́ло то моѐ, коéто се дáва за вáсъ: товà творéте за моѐ воспоминáнїе.

20 Подóбнѡ земà и҆ чáша та, и҆ дáде ѝмъ пóслѣ по вечéра та, и҆ рéче: тáꙗ чáша є҆́ нóвыо завѣ́тъ съ моꙗ̀ та крóвь, коꙗ̀то се пролѝва за вáсъ.

21 Обáче є҆́то рѫкà та на-ѻ҆ногóва кóйто ме предáва съ мéне є҆́ на трапéза та.

22 И Сы́нъ оу҆́бо человѣ́ческїй ѿѝва, каквóто є҆́ ѡ҆́-предѣлéно: но гóрко на ѻ҆ногóва человѣ́ка чрезъ когóто се предáва.

23 И҆ ѻ҆нѝ начнáха да и҆з-дѝрꙋватъ по междꙋ̀ си, кóй ли да є҆́ тóꙗ, ꙗ҆́то ще да стóри товà.

24 И бы́дѐ прѣ́нїе въ нѝхъ, кóй ли ѿ нѝхъ є҆́ пò голѣ́мъ.

25 И҆ Ї҆исꙋ́съ ѝмъ рéче: цáрове те на-ꙗ҆зы́цы те господствꙋватъ надъ нѝхъ: и҆ ѻ҆нїꙗ̀ ꙗ҆́то ѝмъ властꙋ́ватъ нарѝчатсе благодѣ́тели.

26 И҆ вы́е не стѐ такà, но пò голѣ́мыо междꙋ̀ вáсъ, да бѫ́де като пò мáлкїо: и҆ старѣ́йшина та като слꙋгà та.

27 Защóто кóй є҆́ пò голѣ́мъ, тóꙗ ли ꙗ҆́то сѣдѝ, и҆лѝ тóꙗ ꙗ҆́то слꙋгꙋ́ва; не є҆́ ли пò голѣ́мъ тóꙗ ꙗ҆́то сѣдѝ; но а҆́зъ самь по междꙋ̀ вáсъ като є҆́дѝнъ ꙗ҆́то слꙋгꙋ́ва.

28 И҆ вы́е сте ѻ҆нїꙗ̀ кóйто сте былѝ зáедно съ мéне въ мои́ те напáсти:

29 И каквóто Ѡ҆тéцъ мóй завѣ́щà мéне цáрство то, тáкѡ и҆ а҆́зъ го завѣ́щáвамъ вáмъ:

30 Да ꙗ҆дéте и҆ да пїéте на трапéза та ми въ цáрство то моѐ: и҆ да сéднете на престóлы да сꙋ́дите дванáдесеть те колѣ́на Ї҆сраи́левы.

31 И рéче Гдⷭ҇ь: Сїмѡне, Сїмѡне, є҆́то Сатанà та прóси вáсъ да вы сѣ́е като пшени́ца:

32 И҆ а҆́зъ сѧ молѝхъ за тéбе да не ѡ҆скꙋдѣ́е вѣ́ра та ти: и҆ ты̀ нѣ́кога когáто се вѫ́рнешъ, оу҆твердѝ брáтїꙗ та твои́.

33 И҆ Пéтръ мꙋ рéче: Гдⷭ҇и,

готóвъ самь съ тéбе да йдемъ
и въ темни́ца и на смéрть.
34 А тóй мѹ рéче: говó-
римъ ти Пéтре: защò нещѐ
да попéе пѣтéло днéсь доклѐ
се не ѿфѫрлишъ ѿ мéне три́
пѫти че ме не знáешъ.
35 И рéче и́мъ: когáто вы
прати́хъ безъ влагáлище, и
безъ торбà, и безъ ботѹшы,
да ли се лиши́хте ѿ нѣщо; а
ѻни́ мѹ рéкоха: ѿ ни́що.
36 Рéче и́мъ прóчее: но сегà
кóйто и́ма влагáлище, да го
зéме: подóбнѣ и кóйто и́ма
торкà, да а зéме: а кóйто си
нéма нóжъ, да си продадѐ дрéха
та, и да си кѹпи нóжъ.
37 Защóто ви говóримъ: че
ї́още товà пи́сано то трéбѹва
да се свѫрши на мéне: що́то го-
вóри, защò и съ беззакóнни те
се вмѣни́: защóто ѻновà що́то
є҆ пи́сано за мéне и́ма конéцъ.
38 А ѻни́ рéкоха: Гдⷭ҇и,
є҆то тѹ́ка (и́маме) двà нóжа, а
тóй и́мъ рéче: довóлно є҆.
39 И и҆злѣзе вѫнъ, и ѿи́де
по ѻбы́чаю въ горà та є҆леѡ́н-
ска, и йдеха слѣдъ нéгѡ и
ѹ҆ченицы те мѹ.
40 И като ѿи́де на мѣстò
то, рéче и́мъ: молéтесе да не
пáднете въ бѣдà.
41 А самси́ ѿстѫпи́ ѿ ни́хъ
кóлкото є҆днò кáменно фѫр-
лѧнѣ, и като преклони́ колѣна
та си, мóлешесе.
42 И говóреше: Ѡ҆ч҃е, а҆ко
и҆зволя́вашъ да ме зами́нешъ
съ тáя чáша: ѻбáче не моà
та вóля, но твоà та да бѫде.
43 И ꙗ҆ви́мѹсе А҆ггелъ ѿ небò
то, кóйто го ѹ҆крѣплáваше.
44 И понéже бы́дѐ въ голéмо
ѹ҆тѣснéнїе пò цврѫстѡ се мó-
леше и бы́дѐ поть тà нéгова
като кáпка крѫвь, коáто кáпе
на землà та.
45 И като станà ѿ моли́тва
та, дойдѐ при ѹ҆ченицы те
си, и найдѐ ги че спáватъ ѿ
печáль:
46 И рече и́мъ: защò спи́-
те; станéте, молéтесе, да не
влѣзете въ напáсть.
47 И ї́още като дѹ́маше тóй,
є҆то дойдѐ нарóдъ, и ѻ҆ный
що́то се нари́чаше Ї҆ѹда, є҆ди́нъ
ѿ двана́десе те, йдеше предъ
ни́хъ, и҆ приближи́се при Ї҆и-
сѹ́са да го цѣлѹ́ва (защóто
товà знáменїе и́мъ бéше дáлъ:
когóто цѣлѹ́вамъ, тóй є҆).
48 А Ї҆исѹ́съ мѹ рéче: Ї҆ѹ́до,
съ цѣловáнїе ли предáвашъ
Сы́на человѣ́ческаго;
49 И като видéха ѻнїа кой-
то бéха ѻколѡ нéгѡ що щѐ
да бѫде, рéкоха мѹ: Гдⷭ҇и, да
ѹ҆дáриме ли съ нóжатъ;
50 И ѹ҆дари́ є҆ди́нъ нѣкой
ѿ ни́хъ а҆рхїерéовыатъ рáбъ, и
ѿрѣзà мѹ дéсно то ѹ҆хо.
51 И ѿговори́ Ї҆исѹ́съ, и рéче:
ѿставéте, сти́га до тѹ́ка, и
пофанà ѹ҆хò то мѹ, и и҆сцѣли́
го.
52 И рéче Ї҆исѹ́съ на а҆рхїерéи
те, и на воевóды те церкóвни,

и҆ на ста́рцы те, кои́то бе́ха дошли́ на вра́хъ не́гѡ: като на разбо́йника ли и҆злѣ́зохте съ ѻ҆ру́жїе, и҆ съ тоа́ги да ме фа́нете;

53 Ка́та де́нь бе́хъ съ ва́съ въ це́рква та и҆ не простре́хте ру́цѣ те си на ме́не: но това̀ є҆ вре́ме то ва́ше, и҆ власть та̀ те́мна.

54 И҆ като го фана́ха, заве́доха го и҆ вове́доха го въ дво́ратъ а҆рхїере́овъ, и҆ Пе́тръ и҆де́ше слѣ́дъ не́гѡ ѿ дале́че.

55 И҆ накла́доха ѻ҆гнь на сре́дъ дво́ратъ, и҆ като седе́ха ѻ҆ни́ за́еднѡ, седе́ше и҆ Пе́тръ по сре́дъ ни́хъ.

56 И҆ като го видѣ̀ є҆дна̀ рабы́ня че седе́ше при ѻ҆гнья́тъ, поглѣ́дна̀ на не́го, и҆ ре́че: и҆ то́а бе́ше съ не́го.

57 А҆ Пе́тръ се ѿфа́рли ѿ не́гѡ, и҆ ре́че: же́но, не зна́мъ го.

58 И҆ по ма́лко вре́ме, видѣ̀ го дрꙋ́гъ, и҆ ре́че: и҆ ты си ѿ ни́хъ, а҆ Пе́тръ ре́че: человѣ́че, не са́мь.

59 И҆ като замина̀ ко́лко є҆ди́нъ ча́съ, дрꙋ́гъ нѣ́кой наздра́вѡ се джже́ше, и҆ гово́реше: вои́стиннꙋ и҆ то́а бе́ше съ не́го: защо́то є҆ Галїле́анинъ.

60 И҆ ре́че Пе́тръ: человѣ́че, не зна́мъ що гово́ришъ, и҆ а҆́бїе, като і҆о́ще дꙋ́маше то́й това̀, и҆ пѣте́ло попеа̀.

61 И҆ ѡ҆бѫрна́се Гдь та поглѣда̀ на Петра̀: и҆ смысли́ Пе́тръ сло́во то Госпо́дне, какво́то що мꙋ ре́че: защо̀ доклѐ не попе́е пѣте́ло, ще да се ѿфѫрлишъ ѿ ме́не три́ пѫти.

62 И҆ и҆злѣ́зе вѫнъ (Пе́тръ) и҆ плака̀ го́ркѡ.

63 А҆ ѻ҆ни́а мꙋ́жїе кои́то дѫржа́ха І҆и́сꙋса, рꙋга́еха мꙋ се и҆ бі́еха го:

64 И҆ като го покры́ха, бі́еха го по лицѐ то и҆ пы́таха го, и҆ гово́реха: проро́чествꙋвай, ко́й є҆ що́то те оу҆дари́;

65 И҆ дрꙋ́ги мно́го хꙋлы̀ гово́реха на вра́хъ не́го.

66 И҆ като сѫмна̀, собра́хасе ста́рцы те, и҆ заве́доха го на собо́ратъ свой.

67 И҆ гово́реха мꙋ: кажи́ ни, а҆ко си ты̀ Хрїсто́съ; и҆ ре́че и҆мъ: а҆ко ви ка́жемъ, не ще да повѣ́рꙋвате:

68 И҆ а҆ко вы̀ попы́тамъ, не ще да ми ѿгово́рите нито ще да ме пꙋ́стите.

69 Ѿ сега̀ на та́мъ Сы́нъ человѣ́ческїй ще да сѣдѝ ѿ де́сна та страна̀ на-си́ла та Бж҃їа.

70 И҆ си́чки те ре́коха: ты̀ ли си про́чее Сы́нъ Бж҃їй; а҆ то́й ре́че: вы́е гово́рите че са́мь а҆́зъ.

71 А҆ ѻ҆ни́ ре́коха: що ни тре́бꙋва і҆о́ще свидѣ́телство; ні́е сами́ чꙋ́хме ѿ оу҆ста̀ та мꙋ.

ГЛАВА КГ.

И КАТО стана̀ си́чко то мно́жество 'Ізде́йско, заве́доха го кодъ Пїла́та.

2 И начна́ха да го клеве́татъ, и̂ да гово́ратъ: наме́рихме того́ва че развраща́ва на́шїатъ наро́дъ, и̂ возбрана́ва да да́ватъ да́нокъ на Ке́сара, и̂ гово́ри се́беси че є̂ Хрїсто́съ ца́рь.

3 Я̀ Пїла́тъ го попыта̀, и̂ ре́че: ты̀ ли си ца́рь 'Ізде́йскїй; а̂ 'Іисꙋ́съ говорѝ, и̂ ре́че мꙋ: ты́ гово́ришъ.

4 Я̀ Пїла́тъ ре́че на а̂рхїере́и те и̂ на наро́датъ; а̂зъ не нахо́ждамъ ни́коа вина̀ въ то́а человѣ́къ.

5 Но ѻ̂ни̂ се дѫржа́ха цврѫ́стѡ, и̂ гово́реха: че развраща́ва лю́дїе то, защо́то оу̂чи по си́чка та 'Ізде́а, като є̂ начна́лъ ѿ Галїле́а дори̂ до тꙋ́ка.

6 Я̀ Пїла́тъ като чꙋ̀ Галїле́а, попыта̀: да ли̂ є̂ человѣ́къ Галїле́анинъ:

7 И като разꙋмѣ̀, защо̀ є̂ ѿ держа́ва та и̂рѡдова, прати̂ го при ˇИрѡда, ко́йто бе́ше и̂ то́й въ 'Іерꙋсали́мъ въ ѻ̂ны́а дни̂.

8 Я̀ ˇИрѡдъ като видѐ 'Іисꙋ́са, зарадова́се мно́гѡ: защо́то жела́еше ѿ мно́гѡ вре́ме да го ви́ди, поне́же слꙋ́шаше мно́гѡ (ра́боты) за не́го: и̂ надѣ́ешесе да ви́ди нѣ́кое зна́менїе да бѫде ѿ не́гѡ.

9 И пы́таше го съ мно́го словесà: а̂ то́й мꙋ не ѿгова́раше ни́що.

10 И а̂рхїере́и те и̂ кни́жницы те стое́ха та го клеве́теха цврѫ́стѡ.

11 И като го оу̂кори̂ ˇИрѡдъ съ во́ины те си, и̂ порꙋга́мꙋсе, ѡ̂блѣ́че го въ свѣ́тла дре́ха, и̂ прати̂ го па́ки кодъ Пїла́та.

12 И выдо́ха прїа́тели ˇИрѡдъ и̂ Пїла́тъ въ то́а де́нь є̂ди́нъ дрꙋ́гимꙋ: защо́то по̀ напре́дъ и̂маха вражда̀ по междꙋ̀ си.

13 Я̀ Пїла́тъ като свыка̀ а̂рхїере́и те и̂ кна́зи те и̂ наро́датъ,

14 Ре́че и̂мъ: дове́дохте ми того́ва человѣ́ка, и̂ гово́рите че развраща́ва наро́датъ: и̂ є̂то а̂зъ предъ ва́съ го и̂спыта́хъ, и̂ ни є̂дна̀ вина̀ не нахо́ждамъ въ того́ва человѣ́ка що̀то на не́го клеве́тите:

15 Но нито ˇИрѡдъ: защо́то а̂зъ наро́чнѡ вы прати́хъ при не́го, и̂ є̂то ни́що не мꙋ є̂ направи́лъ досто́йно за сме́рть.

16 Ще да го нака́жемъ про́чее, и̂ ще да го пꙋ́стимъ.

17 Имаше и̂ нꙋ́жда да и̂мъ ѿпꙋ́ща по є̂ди́нъ затво́ренъ на се́кой пра́здникъ.

18 И си́чкїо наро́дъ и̂зыка̀, и̂ гово́реха: земи̂ того́ва ѿ тꙋ́ка, а̂ ѿпꙋстни̂ на́мъ Вара́вва:

19 Ко́йто бе́ше фѫ́рленъ въ темни́ца та за нѣ́кой бꙋ́нтъ

що стана̀ въ градѫтъ, и҆ оу҆бі́йство.

20 И па́ки вы́кна̀ Пїла́тъ и҆ и҆скаше да ѿпꙋ́сти І҆и҃са.

21 А҆ ѻ҆ни̇̀ вы́каха и҆ гово́реха: распни̇̀, распни̇̀ го.

22 А҆ Пїла́тъ тре́ти пѫть и҆мъ ре́че: а҆ какво̀ зло̀ є҆̀ сотвори́лъ то́ѧ (человѣ́къ); а҆́зъ не наме́рихъ въ не́го ни́що досто́йно за сме́рть: да го нака́жемъ про́чее, и҆ да го ѿпꙋ́стимъ.

23 А҆ ѻ҆ни̇̀ нале́гаха цврѫстѡ съ голѣ́ми гла́сове, и҆ и҆скаха го на распа́тїе, и҆ надви́ваха ни́хни те гла́сове, и҆ а҆рхїере́йски те.

24 А҆ Пїла́тъ соизволѝ да бѫде проше́нїе то и҆мъ.

25 И ѿпꙋстѝ и҆мъ ѻ҆ного́ва, кого́то и҆скаха, ко́йто бе́ше фѫрленъ въ темни́ца та за бꙋ́нтъ и҆ за оу҆бі́йство: а҆ І҆и҃са и҆мъ преда́де на во́ла та.

26 И като го пове́доха, фана́ха нѣ́кого Сі́мѡна Кѵрїне́анина, ко́йто и҆де́ше ѿ се́ло то и҆ натовари́ха мꙋ кр҃статъ, да го но́си слѣ́дъ І҆и҃са.

27 И и҆де́ха слѣ́дъ не́гѡ мно́гое мно́жество лю́дїе: и҆ жены̀, ко́йто и҆ пла́чеха, и҆ жа́леха за не́го.

28 А҆ І҆и҃съ като се ѡ҆бѫрна̀ камъ ни́хъ, ре́че: дщѝ ре́ Іерꙋсали́мски, не плаче́те за ме́не, но за се́бе си плаче́те, и҆ за ча́да та си.

29 Защо́то, є҆́то и҆да̀тъ дни̇̀, въ ко́йто ще рече́тъ: блаже́ны непло́дны те, и҆ оу҆тро́бы те ко́йто не са̀ роди́ли, и҆ цы́цы те, ко́йто не са̀ дои́ли.

30 Тога́ва ще да на́чнатъ да гово́ратъ на горы̀ те, паднéте на на́съ: и҆ на планины̀ те, покры́йте ны.

31 Защо́то а҆́ко въ сꙋро́во то дѫрво пра́ватъ тїа (злины̀), а҆ въ сꙋ́хо то що щѐ да бѫде;

32 И во́деха и҆ дрꙋ́ги два́ма злодѣ́и съ не́го, да ги оу҆бі́атъ.

33 И като дойдо́ха на мѣ́сто то, коѐто се нари́ча ло́бное (мѣ́сто), та́мѡ го распе́ха, и҆ злодѣ́и те, є҆дного̀ ѿ де́сна та страна̀, а҆ дрꙋ́гиго ѿ лѣ́ва та.

34 А҆ І҆и҃съ гово́реше: Ѻ҆тче, прости̇̀ и҆мъ, защо́то не зна́ватъ що пра́ватъ, и҆ като раздѣли́ха дре́хи те мꙋ, фѫрли́ха жре́бїй.

35 И стое́ха лю́дїе то та гле́даха: и҆ за́еднѡ съ ни́хъ и҆ кна́зи те мꙋ се рꙋга́еха, и҆ гово́реха: дрꙋ́ги и҆збавѝ: не́ка и҆збáви и҆ се́беси, а҆́ко є҆̀ (то́й) Хрїсто́съ и҆збра́нный Бж҃їй.

36 И҆ рꙋга́еха мꙋ се и҆ во́ини те, поне́же приближа́ваха при не́го, и҆ прино́сеха мꙋ ѻ҆цѣ́тъ.

37 И гово́реха: а҆́ко си ты̀ ца́рь І҆сра́илевъ, и҆збавѝ се́бе си.

38 И бе́ше и҆ надписа́нїе (надъ не́го) напи́сано съ писмена̀ Є҆ллински и҆ Ри́мски и҆ Є҆вре́йски: ТОА҃ Є҆ ЦАРЬ І҆ꙋДЕ҃ИСКІЙ.

39 И ѥдинъ ѿ ѡвѣсени те злодѣи хулеше го и говореше: ако си ты Христосъ, избави себе си и насъ.

40 А другїо ѿговори и укораваше го, и говореше: не боишъ ли се ты Бга, като си съ това исто то ѡсуждень:

41 И нїе убо праведнѡ (се мѫчиме): защото воспрїимаме достойны те (заплаты) споредъ наши те дѣла: а тоа ни ѥдно зло не ѥ сотворилъ.

42 И говореше на Іисуса: смысли ме Господи, когато дойдешъ въ царство то си.

43 И рече мѹ Іисусъ: истина ти говоримъ, днесь ще бѫдешъ заедну съ мене въ рай.

44 И беше близу шестый часъ (ѿ деньѫтъ), и быде темнота по сичка та земля, до девета часъ:

45 И помѫркна слѫнце то, и завѣса та церковна се раздра по средъ.

46 А Іисусъ извыка съ големъ гласъ, и рече: Отче, въ рѫцѣ те твой предавамъ духъ мой: и като рече тіа (думы), издѫхна.

47 А сотнико като видѣ ѡнова що то быде, прослави Бга, и говореше: войстинну тоа человѣкъ беше праведенъ.

48 И сички те народи, който беха дошли (тамѡ) да гледатъ, като гледаха ѡныа (работы) що бываха, удареха се по гръди те, и се врѫщаха.

49 И стоеха сички те негови познаницы ѿ далече, и жены, който ходеха слѣдъ негѡ ѿ Галїлеа, и гледаха тіа (работы).

50 И ѥто, мужъ име то му Іѡсифъ, человѣкъ добръ и праведенъ, който беше совѣтникъ,

51 Той не беше пристанал на совѣтатъ и на работа та имъ, който беше ѿ Арїмаѳеа градъ Іудейскїй: и чакаше и той (съ надежда) царство то Бжїе:

52 Той ѿиде при Пїлата, и поиска тѣло то Іисусово.

53 И като го свали (ѿ кръстатъ) ѡбви го съ плащаница, и тури въ ѥдинъ гробъ изсѣченъ, въ който не беше туренъ никой никога.

54 И той день беше патокъ, и усѫмняваше субѡта та.

55 И послѣдуваха и жены, които беха дошли съ него ѿ Галїлеа, и видеха гробатъ, и какѡ се турна тѣло то му (тамѡ).

56 И като се вѫрнаха приготвиха арѡматы, и муро: и умѫлчаха въ субѡта та споредъ заповѣдь та (закона).

ГЛАВА КД.

И въ первыатъ день седмични, многѡ рано дойдоха

на гро́батъ и҆ но́сеха мѵ́рїсмѝ те, кои́то бе́ха приготви́ли: и҆ дрꙋ́ги нѣ́кои (жены̀) съ ни́хъ.
2 И намериха ка́мыкатъ ѿвале́нъ ѿ гро́батъ.
3 И като влѣ́зоха вне́тре, не найдо́ха тѣ́ло то на-Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са.
4 И като се чꙋ́деха ѻ҆ны̀ за това̀ (нѣ́що), є҆́то два̀ мѫ́жа застана́ха предъ ни́хъ со свѣ́тлы дре́хи.
5 И като се ѹ҆плаши́ха ѻ҆ны̀, и҆ преклони́ха си лица̀ та на земл҃а̀ та, ре́коха и҆́мъ: защѡ̀ тра́сите жи́выатъ съ ме́ртвы те;
6 Не є҆́ тꙋ́ка, но воскресна̀, смысле́те (ѻ҆нова̀) що ви ре́че кога́то і҆̀ще бе́ше въ Галїле́а.
7 И гово́реше: защѡ̀ тре́бꙋва Сы́нъ человѣ́ческїй да бѫ́де преда́денъ въ рѫцѣ̀ те на-грѣ́шни те человѣ́цы, и҆ да бѫ́де ра́спнатъ и҆ въ тре́тїатъ де́нь да воскре́сне.
8 И смысли́ха не́говы те дꙋ́мы.
9 И като се вѫрна́ха ѿ гро́батъ, приказа́ха си́чки те тїа҃ (ра́боты) на двана́десе те и҆ на си́чки те дрꙋ́ги те.
10 И бе́ха Магдали́на Марїа́, и҆ Ї҆ѡа́нна, и҆ Марїа́ Ї҆а́кѡвова, и҆ дрꙋ́ги те съ ни́хъ, кои́то ка́зꙋваха на а҆по́столи те тїа҃ (ра́боты).
11 И а҆ви́хасе предъ ни́хъ като лѫ́жа̀ дꙋ́мы те и҆́мъ, и҆ не повѣ́рова́ха и҆́мъ.
12 Ѧ҆ Пе́тръ стана̀ и҆ ѿтѫрча̀ на гро́батъ, и҆ като надникна̀ видѐ дре́хи те че лежа́тъ са́мы: и҆ вѫрна́се наза́дъ, и҆ чꙋ́дешесе въ се́бе си за ѻ҆нова̀ що̀то бы́дѐ.
13 И є҆́то два́ма ѿ ни́хъ ѿи́ваха въ то́ѧ де́нь на нѣ́кое село̀, коѐто бе́ше дале́че ѿ Ї҆ерꙋсали́мъ шестдеса́ть ста́дїй, и҆́ме то мꙋ ѹ҆ммаꙋ́съ:
14 И ѻ҆ни́ се разгова́раха по междꙋ̀ си за си́чки те тїа҃ (ра́боты) що̀то се слꙋчи́ха.
15 И като се разгова́раха и҆ пы́тахасе, и҆ самси́ Ї҆исꙋ́съ се приближи́, и҆ и҆́деше съ ни́хъ:
16 И ѻ҆чи́ те и҆́мъ се ѹ҆дѫржа́ваха да го не позна́ѧтъ.
17 И ре́че и҆́мъ: какви́ са тїа҃ словеса̀, за кои́то се пы́тате є҆ди́нъ дрꙋ́гиго като вѫрви́те и҆ ѹ҆хи́лни сте;
18 И ѿговори́ є҆ди́нъ, и҆́ме то мꙋ Клеѡ́па, и҆ ре́че мꙋ: ты̀ ли си са́мъ стра́ненъ во Ї҆ерꙋсали́мъ и҆ не си́ разꙋмѣ́лъ ѻ҆ны́а҃ (ра́боты) кои́то бы́до́ха въ не́го тїа҃ дни́;
19 И ре́че и҆́мъ: кои́; а҆ ѻ҆ни́ мꙋ ре́коха: ѻ҆ны́а҃ що̀то бы́до́ха за Ї҆исꙋ́са Назарани́на ко́йто бы́дѐ мꙋ́жъ проро́къ, си́ленъ съ дѣ́ло и҆ съ сло́во предъ Бг҃а, и҆ предъ си́чки те лю́дїе.
20 И какво̀ го преда́доха а҆рхїере́и те и҆ кна́зи те на́ши на ѡ҆сꙋжде́нїе сме́ртно, и҆ распе́ха го.

21 Я́ ніе се надѣ́ехме защо̀ є҆ то́й ѻ҆́ный, ко́йто ще да и҆зба́ви І҆сра́иля: но со си́чки те тіа̀, тре́тїй де́нь є҆ то́я дне́сь, ѿ какво́то быдо́ха тіа̀ (ра́боты).

22 Но и҆ нѣ́кои жены̀ ѿ на́ши те оу҆жаси́ха ны, кои́то ѿидо́ха ра́нѡ на гро́батъ:

23 И ка́то не наме́риха тѣ́ло то мѹ, дойдо́ха та каза́ха, защо̀ и҆ А҆́ггли виде́ли, кои́то говори́ли че є҆ жи́въ.

24 И҆ ѿидо́ха нѣ́кои ѿ на́ши те (дрѹжи́на) на гро́батъ, и҆ найдо́ха така̀, какво́то и҆ жены̀ те ре́кохa, а҆ самагѡ̀ не́го не виде́ха.

25 Я́ то́й и҆мъ ре́че: ѿ безѹ́мнїи и҆ забе́внїи со сѫрдцѐ то за да вѣ́ровате за си́чки те ѻ҆́ныа (ра́боты), кои́то са рекли̇̀ проро́цы те.

26 Не тіа̀ ли (страда́нїа) тре́бѹваше да постра́да Хрїсто́съ, и҆ да влѣ́зе въ сла́ва та си;

27 И ка́то начна̀ ѿ Мѡѷсе́а и҆ ѿ си́чки те проро́цы, ска́зѹваше и҆мъ ѿ си́чки те писа́нїа, кои́то са (пи́сани) заради̇̀ не́го.

28 И приближи́ха до село̀ то въ кое́то ѿи́ваха, а҆ то́й се пра́веше че ѿи́ва по̀ на дале́че.

29 И понѹжда́ваха го и҆ го-во́реха: преноще́вай съ на́съ, защо́то се є҆ приквечери́ло, и҆ преминалсе є҆ деньо̀, и҆ влѣ́зе съ ни́хъ да преноще́ва.

30 И ка́то седна̀ съ ни́хъ, земà хлѣ́бъ, и҆ блаво́сло̇вѝ го, и҆ преломѝ, и҆ да́ваше и҆мъ.

31 Я́ ни́мъ се ѿвори́ха тогà́ва ѻ҆чѝ те, и҆ позна́ха го: а҆ то́й быдѐ неви́димъ тогà́ва ѿ ни́хъ.

32 И ре́кохa по между́ си: не горе́ше ли сѫрдцѐ то на́ше въ на́съ, кога́то гово́реше на́мъ по пѫтьатъ и҆ ска́зѹваше ни пи́сані̇а та.

33 И стана́ха то́я ча́съ, и҆ вѫрна́хасе во І҆ерѹсали́мъ, и҆ найдо́ха со́брани є҆дина́десе те, и҆ дрѹ́ги те кои́то бе́ха съ ни́хъ,

34 Кои́то гово́реха: защо̀ вои́стиннѹ воскресна̀ Гдь, и҆ а҆ви́се Сі́мѡнѹ.

35 И҆ ѻ҆ни̇̀ каза́ха ѻ҆ны̀а (ра́боты) що́то быдо́ха по пѫтьатъ: и҆ какѡ̀ го позна́ха кога́то прело́мѹваше хлѣ́батъ.

36 И ка́то гово́реха ѻ҆ни̇̀ тіа̀ (дѹ́мы), самсѝ І҆исѹ́съ застана̀ предъ ни́хъ, и҆ ре́че и҆мъ: ми́ръ ва́мъ.

37 И оу҆боя́хасе мно́го и҆ растреперя́хасе ѿ стра́хъ, и҆ чи́неше и҆мъ се че гле́датъ дѹ́хъ.

38 И ре́че и҆мъ: защо̀ сте смѹще́ни; и҆ защо̀ вла́затъ помышле́нїа въ сѫрдца̀ та ви;

39 Ви́ждьте ми рѫцѐ те и҆ нозѐ те, че самь и҆́стый а҆́зъ. Пофане́те ме и҆ ви́ждьте защо̀ дѹ́хъ пло́ть и҆ ко́сти не́ма как-

вóто що ви́дите ме́не да ймамъ.
40 И като ре́че товà, показà ймъ ржцѐ те и҆ нозѐ те.
41 И поне́же не вѣрꙋ́ваха і҆о́ще ѿ ра́дость, и҆ чꙋ́дехасе, ре́че ймъ: ймате ли нѣ́що за ꙗ҆де́нѣ тꙋ́ка:
42 А҆ ѻ҆ни́ мꙋ да́доха є҆днò парчѐ ѿ ры́ба пе́чена, и҆ ѿ пче́лы со́тъ.
43 И земà та ꙗ҆́де предъ ни́хъ.
44 И ре́че ймъ: тїа са ѻ҆нїа (словесà) кои́то ви дꙋ́махъ кога́то і҆о́ще бѣ́хъ съ ва́съ, защò тре́бꙋва да се свѫ́ршатъ си́чки те ѻ҆нїа (проро́чества) що́то са напи́сани въ зако́натъ Мѡѷсе́овъ и҆ въ проро́цы те, и҆ въ Ѱалмы́ те (Давї́довы) за ме́не.
45 Тога́ва ймъ ѿвори́ оу҆мѫтъ да разꙋмѣ́ватъ писа́нїа та:
46 И ре́че ймъ: защò такà є҆ пи́сано, и҆ такà тре́бꙋваше да пострáда Хрїсто́съ, и҆ въ тре́тїатъ де́нь да воскре́сне ѿ ме́ртвы те.
47 И да се проповѣ́да въ не́гово то и҆́ме покаа́нїе, и҆ прощѐ́нїе грѣхѡ́въ въ си́чки те ꙗ҆зы́цы, като се на́чне товà (проповѣ́данїе) ѿ І҆ерꙋса́лимъ.
48 А҆ вы́е сте свидѣ́тели на тїа (предрече́нны те).
49 И҆ є҆́то а҆́зъ ще пра́тимъ ѡ҆бѣща́нїе то на-Ѻ҆тцà моегѡ́ на ва́съ: а҆ вы́е седе́те во гра́дъ І҆ерꙋсали́мъ, доклѐ да се ѡ҆блече́те со си́ла ѿ го́ре.
50 И като ги и҆зве́де вѫнъ до Ѵиѳа́нїа: вдигнà ржцѐ те си и҆ благослови́ ги.
51 И като ги благословла́ваше, ѿстѫпи́ ѿ ни́хъ, и҆ возно́сешесе на небò то.
52 А҆ ѻ҆ни́ мꙋ се поклони́ха, и҆ вѫрна́хасе во І҆ерꙋсали́мъ съ ра́дость вели́ка:
53 И бе́ха всегда̀ въ це́рква та, хва́лаще и҆ благослова́ще Бг҃а, а҆ми́нь.

СВѦТОЄ ЄУѦГГЕЛЇЄ Ѿ І҆ѡА́ННА.

ГЛАВА ПЕРВАА.

Ѿ НАЧА́ЛО то бе́ше сло́во то, и҆ сло́во то бе́ше съ Бг҃а, и҆ сло́во то бе́ше Бг҃ъ.
2 То́й бе́ше ѿ кра́й съ Бг҃а.
3 Си́чки те (тва́ри) чрезъ не́го быдо́ха (сотво́рены), и҆ безъ не́го ни́що не быдѐ (сотво́рено) ѿ ѻ҆ны́а що́то быдо́ха.
4 Въ не́го бе́ше живо́тъ, и҆ живо́то бе́ше свѣ́тъ на человѣ́цы те:

5 И свѣто въ темнина̀ та свѣти, и̂ темнина̀ та го не ѡ̂бгѫрна́.
6 Бы́дѐ нѣ́кой человѣ́къ пра́тенъ ѿ Бг҃а, и̂ме то мꙋ Ѡ҆а́ннъ.
7 То́й дойдѐ въ свидѣ́телство, да свидѣ́телствꙋва ѡ̂ свѣ́тѣ, за да повѣ́рꙋватъ си́чки те чрезъ не́го.
8 Не бе́ше то́й свѣ́тъ, но да свидѣ́телствꙋва ѡ̂ свѣ́тѣ.
9 Бе́ше свѣ́тъ и̂стинный, ко́йто посвѣща́ва всѧ́каго человѣ́ка, що́то дохо́жда въ мі́ръ.
10 Въ мі́ръ бе́ше, и̂ мі́ръ чрезъ не́го бы́дѐ: и̂ мі́ръ го не позна̀.
11 Въ свои̂ те дойдѐ, и̂ свои̂ те мꙋ го не прїѧ́ха.
12 Кои́то го прїѧ́ха, да́де и̂мъ вла́сть да бѫ́датъ ча́да Бж҃ї́и, на ѻ̂нїѧ кои́то вѣ́рꙋватъ въ не́гово то и̂ме:
13 Кои́то не ѿ кр҃вь, нито ѿ по́хоть пло́тска, нито ѿ по́хоть мꙋ́жеска, но ѿ Бг҃а се роди́ха.
14 И сло́во то бы́дѐ пло́ть: и̂ всели́се въ на́съ (и̂ виде́хме мꙋ́ сла́ва та, сла́ва като на-є̂диноро́днагѡ Сы́на ѿ Ѻ҆ц҃а̀) пѫ́ленъ съ благода́ть и̂ и̂стина.
15 Ѡ҆а́ннъ свидѣ́телствова̀ за не́го, и̂ и̂звыка̀, и̂ гово́реше: то́ѧ бе́ше за кого́то ви ре́кохъ, за що̀ ѻ̂ный що́то и̂де слѣ́дъ ме́не, пре́дъ ме́не бы́дѐ, за-що́то бе́ше по̀ напре́дъ ѿ ме́не.
16 И ѿ пѫ́лнота̀ та не́гова, си́чки те ні́е прїѧ́хме и̂ благода́ть вмѣ́стѡ благода́ть.
17 За що́то зако́но чрезъ Мѡѷсе́а бы́дѐ да́денъ, а̂ благодатьта̀ и̂ и̂стина та чрезъ Ѡ҆и́сꙋса Хрїста̀ бы́дѐ.
18 Бг҃а ни́кой ни́кога не є̂ виде́лъ: є̂диноро́дныо Сы́нъ, ко́йто є̂ въ па́зꙋха та Ѻ҆тча, то́й го и̂зказа̀ (на́мъ).
19 И това̀ є̂ свидѣ́телство то Ѡ҆а́нново, кога́то прати́ха Ѻ҆вре́є те ѿ Ѥ҆ерꙋсали́ма свѧще́нницы и̂ Леві́ты да го попы́татъ, ты̀ ко́й си;
20 И и̂сповѣда̀, и̂ не се ѿфѫрли̂: и̂ и̂сповѣда̀, че не са́мь а̂зъ Хрїсто́съ.
21 И попыта́ха го: що (гово́ришъ) про́чее; Илїа̀ ли си ты̀; и̂ ре́че: не са́мь, проро́къ ли си; и̂ ѿговори̂: нѐ.
22 И ре́кохa мꙋ: а̂ ко́й си; да даде́ме ѿгово́ръ на ѻ̂нїѧ що́то са ны прати́ли: що гово́ришъ за се́бе си;
23 Ре́че: а̂зъ са́мь гласо̀ на-ѻ̂ного́ва, ко́йто вы́ка въ пꙋсты́ня та: оу̂праве́те пѫ́тьатъ Госпо́день: каквото ре́че Иса́їа проро́къ.
24 И пра́тени те бе́ха ѿ Фарїсе́и те:
25 И попыта́ха го, и̂ ре́кохa мꙋ: а̂ за що̀ кр҃ща̀вашъ а̂ко не си̂ ты̀ Хрїсто́съ, нито Ѝлїа̀, нито проро́къ;
26 Ѿговори̂ и̂мъ Ѡ҆а́ннъ, и̂ ре́че: а̂зъ кр҃ща́вамъ съ

вода̀: ѻ҆ба́че ѻ҆ный стои́ по сре́дѣ ва́съ, кого́то вы́е не зна́ете:

27 То́й є҆ ко́йто и҆де слѣ́дъ ме́не, ко́йто є҆ бы́лъ пре́дъ ме́не: комꙋ́то не са́мь досто́инъ а҆́зъ да разв҃ржемъ реми́катъ на-ѡ҆бꙋ́ща та мꙋ.

28 Тїа (ра́боты) бы́доха̀ въ Виѳава́ра ѡ҆дона́дъ Ї҆орда́на гдѣ́то Ї҆ѡа́ннъ крѫща́ваше.

29 И въ ѹ҆трешнїа́тъ де́нь видѣ̀ Ї҆ѡа́ннъ Ї҆исꙋ́са че и҆де́ше кѫде не́го, и҆ ре́че: є҆́то а҆́гнецо Бж҃їй, ко́йто зе́ма грѣ́ховѐ те на-мі́ратъ.

30 То́а є҆ за кого́то а҆́зъ ре́кохъ: по ме́не и҆де мꙋ́жъ, ко́йто пре́дъ ме́не бы́дѐ: защо́то бе́ше по̀ напредъ ѿ ме́не.

31 И а҆́зъ го не зна́ехъ: но за да се ꙗ҆ви́ на Ї҆сра́иля, затова̀ дойдо́хъ а҆́зъ да крѫща́вамъ съ вода̀.

32 И свидѣтелствова̀ Ї҆ѡа́ннъ, и҆ ре́че: защѡ̀ виде́хъ Дꙋ́хатъ ко́йто сла́зеше като гѫлѫ́бь ѿ небо̀ то, и҆ застана̀ на не́го.

33 И а҆́зъ го не позна́вахъ: но ѻ҆́ный ко́йто ме прати̑ да крѫща́вамъ съ вода̀, то́й ми ре́че: надъ кого́то ви́дишъ да сла́зи Дх҃ъ, и҆ да стои́ на не́го, то́й є҆ щото крѫща́ва съ Дх҃ъ ст҃ый.

34 И а҆́зъ виде́хъ, и҆ свидѣтелствова́хъ, защѡ̀ є҆ то́й Сы́нъ Бж҃їй.

35 И҆ въ ѹ҆трешнїа́тъ де́нь па́къ стое́ше Ї҆ѡа́ннъ, и҆ ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ два̀.

36 И като видѐ Ї҆исꙋ́са че и҆де́ше, ре́че: є҆́то а҆́гнецо Бж҃їй.

37 И като го чꙋ́ха два́ма та ѹ҆ченицы да дꙋ́ма тїа словеса́, ѿидо́ха слѣ́дъ Ї҆исꙋ́са.

38 И като се ѡ҆бѫрна̀ Ї҆исꙋ́съ та ги видѐ че и҆да́тъ по не́го, ре́че и҆́мъ:

39 Що тра́сите; а҆ ѻ҆́ни мꙋ ре́кохa: Раввѝ, (коѐто ще да речѐ толкова́но, ѹ҆чи́телю), гдѣ̀ живѣ́ешъ;

40 И ре́че и҆́мъ: є҆ла́те та ви́ждте, и҆ ѡ҆стана́ха то́а де́нь ѹ҆ не́гѡ: и҆ бе́ше ча́съ като деса́тый.

41 Бе́ше А҆ндре́й бра́тъ на-Сі́мѡна Петра̀ є҆ди́нъ ѿ два́ма та ко́йто бе́ха чꙋ́ли ѿ Ї҆ѡа́нна ѻ҆нова̀ сло́во, и҆ ѿидо́ха по Ї҆исꙋ́са.

42 И то́й пе́рво намери̑ бра́та своего̀ Сі́мѡна, и҆ ре́че мꙋ: найдо́хме Мессі́а, коѐто и҆столкꙋ́вано ще да речѐ, Хрїсто́съ:

43 И дове́де го при Ї҆исꙋ́са, и҆ като погледна̀ Ї҆исꙋ́съ на не́го, ре́че: ты̀ си Сі́мѡнъ сы́нъ Ї҆ѡ́нинъ: ты̀ ще да се наречѐшъ Ки́фа, коѐто се толкꙋ́ва Пе́тръ.

44 И въ ѹ҆трешнїа́тъ де́нь поиска̀ па́ки да и҆злѣ́зе въ Галїле́а: и҆ найдѐ Фїлі́ппа, и҆ ре́че мꙋ: є҆ла по ме́не.

45 А҆ Фїлі́ппъ бе́ше ѿ Виѳаі́да, ѿ А҆ндре́овыатъ и҆ Пе́тровыатъ гра́дъ.

46 Намерѝ Фїлїппъ Наѳанаила, и҆ ре́че мꙋ: за кого́то написа̀ Мѡѷсе́й въ зако́натъ, и҆ проро́цы те, найдо́хме 'Іисꙋ́са сы́на 'Іѡ́сифова, ко́йто є҆ ѿ Назаре́тъ.

47 И ре́че мꙋ Наѳанаилъ: ѿ Назаре́тъ мо́жели да бѫде не́що добро̀; ре́че мꙋ Фїлїппъ: є҆ла та ви́ждь.

48 А҆ 'Іисꙋ́съ видѐ Наѳанаила като и҆де кѫмъ не́го, и҆ ре́че за не́го: є҆то вои́стиннꙋ 'Ісра́илтанинъ, въ кого́то не́ма ле́сть.

49 И ре́че мꙋ Наѳанаилъ: ѿ гдѣ̀ ме зна́ешъ; ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ и҆ ре́че мꙋ: по̀ напре́дъ доклѐ і҆о́ще не бе́ше те повыка́лъ Фїлїппъ, кога́то бе́ше подъ смоко́вница та, виде́хъ те.

50 Ѿговорѝ Наѳанаилъ, и҆ ре́че мꙋ: Раввѝ, ты̀ си Сы́нъ Бж҃їй, ты̀ си ца́рь 'Ісра́илевъ.

51 Ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, и҆ ре́че мꙋ: защо́то ти ре́кохъ, че те виде́хъ подъ смоко́вница та, вѣ́рꙋвашъ, по̀ голѣ́мы (ра́боты) ѿ тїа̀ ще ви́дишъ.

52 И ре́че мꙋ: вои́стиннꙋ вои́стиннꙋ ви гово́римъ: ѿ тꙋ́ка на та́мъ ще ви́дите небо̀ то ѿво́рено, и҆ А҆́ггелы те Бж҃їи да се ка́чꙋватъ, и҆ да сла́зятъ надъ Сы́на человѣ́ческаго.

ГЛАВА в҃.

И҆ ВЪ тре́тїатъ де́нь быдѐ сва́дба въ Ка́на Галїле́йская: и҆ бе́ше ма́йка та 'Іисꙋ́сова та́мѡ.

2 И повыка́ха и҆ 'Іисꙋ́са, и҆ ѹ҆ченицы те мꙋ, на сва́дба та.

3 И като не достигна̀ вїно̀, ре́че на 'Іисꙋ́са ма́йка мꙋ: вїно̀ не́матъ.

4 Ре́че и҆ 'Іисꙋ́съ: же́но, каква̀ гры́жа и҆маш ты̀ и҆ а҆́зъ; і҆о́ще не є҆ дошло̀ вре́ме то ми.

5 Ре́че ма́йка мꙋ на слꙋгѝте: каквото́ ви речѐ, сторе́те.

6 И҆ и҆маше та́мѡ ше́сть сто́мны ка́менны, ко́йто стое́ха за ѡ҆чище́нїе по ѻ҆бы́чаю 'Іꙋде́йскомꙋ, и҆ сбира́ха по двѣ̀ и҆лѝ по трѝ мѣ́ры.

7 Ре́че и҆мъ 'Іисꙋ́съ: напѫлне́те сто́мны те вода̀, и҆ напѫлни́ха ги до вѫрха́тъ.

8 И ре́че и҆мъ: зацѫрпе́те сега̀, и҆ зане́сте на старисва́та, и҆ зане́соха.

9 И като вкꙋсѝ старисва́то ѿ вїно̀ то, коѐто бе́ше се претворѝло ѿ вода̀, (и҆ не зна́еше ѿ гдѣ̀ є҆, но слꙋгѝте ко́йто бе́ха налеѧ́ли вода̀ та зна́еха) повыка̀ младоже́нецатъ,

10 И ре́че мꙋ: се́кой человѣ́къ пе́рво тꙋ́ра добро̀ то вїно̀, и҆ кога́то се ѹ҆пїѧ́тъ, тогѝва по̀ ло́шо то: а҆ ты̀ си скры́лъ хꙋ́баво то вїно̀ до сега̀.

11 Това̀ нача́ло на-чꙋдеса̀ та сотворѝ 'Іисꙋ́съ въ Ка́на Галїле́йская, и҆ ѧ҆вѝ сла́ва та своѧ̀: и҆ повѣ́рꙋва́ха въ не́го ѹ҆ченицы те мꙋ.

12 По това̀ по́слѣ сле́зе въ Капернаꙋ́мъ, то́й и҆ ма́йка мꙋ, и҆ бра́тїа та мꙋ, и҆ ѹ҆ченицы

те мѹ: и не седѣ́ха та́мѡ мно́го дни́.
13 И бе́ше бли́зѹ па́сха та 'Іѹдейска, и качи́се во 'Іерѹсали́мъ 'Іисѹ́съ.
14 И намери́ въ це́рква та ѻ҆ны́а, кои́то прода́ваха воло́ве и҆ ѻ҆́вцы и҆ гѫ́лѫбе, и҆ ѻ҆ны́а, що́то и҆змѣна́ваха пары̀ те, че седе́ха.
15 И като направи́ камши́къ ѿ вѫ́рви, и҆згна̀ ги си́чки те и҆з це́рква та, съ ѻ҆́вцы̀ те и҆ воло́ве те, и҆ пары̀ те на-сара́фи те разсыпа̀, и҆ дѫски́ те и҆́мъ разфѫрли́.
16 И на ѻ҆ні́а що́то прода́ваха гѫ́лѫбе те, ре́че: вдигне́те ті́а (ра́боты) ѿ тѹ́ка, и҆ не праве́те до́матъ на-ѻ҆тца̀ моегѡ̀, до́мъ тѫрго́вски.
17 И смысли́ха ѹ҆чени́цы те мѹ, че є҆ пи́сано: жа́лость та̀ на-до́матъ тво́й ще да ме и҆зедѐ.
18 И ѿговори́ха 'Іѹде́и те, и҆ ре́кохѹ мѹ: каквѡ̀ зна́менїе ни пока́зѹвашъ, че и҆́машъ вла́сть да пра́вишъ ті́а (ра́боты);
19 ѻ҆говори́ 'Іисѹ́съ, и҆ ре́че и҆́мъ: развале́те та́а це́рква, и҆ въ три́ дни́ ще да а҆ вдигнемъ.
20 А҆ 'Іѹде́и те ре́кохѹ, въ четы́ридесѧть и҆ ше́сть годи́ны є҆ напра́вена та́а це́рква, и҆ ты̀ ли въ три́ дни́ ще да а҆ вдигнешъ;
21 Но то́й гово́реше за це́рква та тѣ́ла своегѡ̀.
22 Кога́то про́чее воскресна̀ ѿ ме́ртвы те, ѹ҆сети́хасе ѹ҆ченицы те мѹ, за що̀ това̀ и҆́мъ гово́реше: и҆ повѣрова́ха писа́нїе то, и҆ сло́во то що́то ре́че 'Іисѹ́съ.
23 И кога́то бе́ха во 'Іерѹсали́мъ въ пра́здникатъ на-па́сха та, мнози́на повѣрова́ха въ и҆́ме то мѹ, като гле́даха чѹдеса̀ та кои́то пра́веше.
24 А҆ 'Іисѹ́съ не ѹ҆вѣра́ваше се́беси ни́мъ, за що́то са́мъ ги зна́еше си́чки те (какви́ са).
25 И за що́то не́маше потре́ба да свидѣ́телствѹва нѣ́кой за (нѣ́кого) человѣ́ка: за що́то самси́ зна́еше, каква̀ мы́сль бе́ше въ се́кого человѣ́ка.

ГЛАВА Г.

И҆ БѢ́ШЕ человѣ́къ нѣ́кой ѿ Фарїсе́и те, и҆́ме то мѹ Нїкоди́мъ, кна́зь жидо́вскїй.
2 То́й дойдѐ при 'Іисѹ́са презъ но́щь, и҆ ре́че мѹ: Равві̀, зна́еме за що̀ си ѿ Бг҃а доше́лъ ѹ҆чи́тель: за що́то ті́а чѹдеса̀ що́то пра́вишъ ты̀, ни́кой не мо́же да ги напра́ви, а҆́ко да не є҆ Бг҃ъ съ не́го.
3 ѻ҆говори́ 'Іисѹ́съ и҆ ре́че мѹ: вои́стиннѹ вои́стиннѹ ти гово́римъ, а҆́ко нѣ́кой се не ро́ди ѿ го́ре, не мо́же да ви́ди ца́рство то Бж҃їе.
4 Ре́че мѹ Нїкоди́мъ: каквѡ̀ мо́же человѣ́къ като є҆ ста́ръ да се ро́ди; и҆лѝ мо́же чело-

вѣкъ втори пѫть да влѣзе въ оутроба та майчина си, и да се роди;

5 Ѿговори Іисусъ: истина истина ви говоримъ, защо кой-то се не роди ѿ вода и ѿ дѹхъ, не може да влѣзе въ царство то Божіе.

6 Онова що е родено ѿ плоть, плоть е: а родено то ѿ дѹхъ, дѹхъ е.

7 Не чудисе защо ти рекохъ, че требва да се родите ѿ горе.

8 Вѣтѫро гдѣто иска дѹха, и гласѫтъ мѹ чѹешъ, но не знаешъ ѿ гдѣ дохожда, и кѫдѣ ѿива: така е секой человѣкъ който е роденъ ѿ дѹхъ.

9 Ѿговори Никодимъ, и рече мѹ: каквѡ можатъ да бѫдатъ тіа (работы);

10 Ѿговори Іисусъ, и рече мѹ: ты си оучитель Ісраилевъ, и не знаешъ ли тіа (работы);

11 Истина истина ти говоримъ: защо Онова що знаеме, говориме: и Онова що сме видели, свидѣтелствѹваме, и свидѣтелство то ни не пріимате.

12 Яко земны те ви (работы) рекохъ, и не вѣрѹвате: каквѡ ще да повѣрѹвате ако ви речемъ небесны те;

13 И никой не се е качѹвалъ на небо то, токмѡ Оный що е слѣзлъ ѿ небо то, Сынъ человѣческій, който е на небо то.

14 И каквото Мѡѵсей из-дигна змія та въ пѹстына та, така требва да се издигне и Сынъ человѣческій:

15 Да не погибне никой, който вѣрѹва въ него, но да има животъ вѣчный.

16 Защото толко е возлюбилъ Бгъ міръ, що то и сына своего единороднаго е далъ, да не погибне никой който вѣрѹва въ него, но да има животъ вѣчный.

17 Защото Бгъ не е пратилъ Сына своего въ міръ, да сѹди міръ, но да се спасе чрезъ него міръ.

18 Който вѣрѹва въ него, не ще да бѫде ѡсѹжденъ: но който не вѣрѹва, ѿ сега е (вече) ѡсѹжденъ, защото не е повѣровалъ во име то единороднагѡ Сына Бжіа.

19 И сѹдо е тоа, защо свѣтъ дойде въ міръ, и возлюбиха человѣцы те по много темнота та нежели свѣтатъ, защото дѣла та имъ беха злы.

20 И секой който стрѹва злы (работы), ненавиди свѣтатъ: и не дохожда къ свѣтатъ, да не бы се изавили работы те мѹ (че са злы).

21 Но Който твори истина та, иде къ свѣтатъ, да се явятъ работы те мѹ, защото са по Бга сотворены.

22 Послѣ по това дойде Іисусъ и оученицы те мѹ въ Іудейска та земля: и тамѡ живееше съ нихъ, и крещаваше.

те мѹ: и҆ не седѣ́ха та́мѡ мно́го дні̑.

13 И бе́ше бли́зѹ па́сха та ꙗ҆ѹде́йска, и҆ качи́се во ꙗ҆ерѹсали́мъ ꙗ҆исѹ́съ.

14 И намері̑ въ це́рква та ѻ҆ны́а, кои́то прода́ваха воло́ве и҆ ѻ҆вцы и҆ гѫ́лѫбе, и҆ ѻ҆ны́а, ѿто и҆змѣна́ваха пары̑ те, че седеха.

15 И като направи̑ камши́къ ѿ вѫ́рви, и҆згна̀ ги си́чки те и҆з цє́рква та, съ ѻ҆вцы̑ те и҆ воло́ве те, и҆ пары̑ те на-сара́фи те разсыпа̀, и҆ дѫски̑ те и҆мъ разфѫрли̑.

16 И на ѻ҆ні́а ѿто прода́ваха гѫ́лѫбе те, ре́че: вдигне́те тіа (ра́боты) ѿ тѹ́ка, и҆ не праве́те до́матъ на-ѻ҆тца̀ моегѡ̀, до́мъ тѫрго́вски.

17 И смысли́ха ѹ҆ченицы те мѹ, че є҆ пи́сано: жа́лость та̀ на-до́матъ тво́й ще да ме и҆зеде̑.

18 И ѿговори́ха ꙗ҆ѹде́и те, и҆ ре́кохаѧ мѹ: каквѡ̀ зна́менїе ни пока́зѹвашъ, че и҆ма́шъ вла́сть да пра́вишъ тіа (ра́боты);

19 ѿговори̑ ꙗ҆исѹ́съ, и҆ ре́че и҆мъ: разва́ле́те та́а цє́рква, и҆ въ три̑ дні̑ ще да а҆ вдигнемъ.

20 Ꙗ҆ ꙗ҆ѹде́и те ре́кохаѧ, въ четы́ридесѧть и҆ ше́сть годи́ны є҆ напра́вена та́а цє́рква, и҆ ты̑ ли въ три̑ дні̑ ще да а҆ вдигнешъ;

21 Но то́й гово́реше за цє́рква та тѣ́ла своегѡ̀.

22 Кога́то про́чее воскресна̀ ѿ ме́ртвы те, ѹ҆сети́хасе ѹ҆ченицы те мѹ, заѡ̀ това̀ и҆мъ гово́реше: и҆ повѣрова́ха писа́нїе то, и҆ сло́во то ѿто ре́че ꙗ҆исѹ́съ.

23 И кога́то бе́ха во ꙗ҆ерѹсали́мъ въ пра́здникатъ на-па́сха та, мнози́на повѣрова́ха въ и҆ме то мѹ, като гле́даха чѹдеса̀ та кои́то пра́веше.

24 Ꙗ҆ ꙗ҆исѹ́съ не ѹ҆вѣра́ваше се́беси ни́мъ, заѡто са́мъ ги зна́еше си́чки те (каквѝ са).

25 И заѡто не́маше потре́ба да свидѣ́телствѹва нѣ́кой за (нѣ́кого) человѣ́ка: заѡто самсѝ зна́еше, каква̀ мы́сль бе́ше въ се́кого человѣ́ка.

ГЛАВА Г҃.

И҆ БѢ́ШЕ человѣ́къ нѣ́кой ѿ Фарїсе́и те, и҆ме то мѹ Нїкоди́мъ, кнѧ́зь жидо́вскїй.

2 То́й дойдѐ при ꙗ҆исѹ́са презъ но́щь, и҆ ре́че мѹ: Равві̑, зна́еме заѡ̀ си ѿ Бг҃а дошелъ ѹ҆чи́тель: заѡто́ то́ѧ чѹдеса̀ ѿто пра́вишъ ты̑, ни́кой не мо́же да ги напра́ви, а҆ко да не є҆ Бг҃ъ съ не́го.

3 Ѿговори̑ ꙗ҆исѹ́съ и҆ ре́че мѹ: вои́стиннѹ вои́стиннѹ ти гово́римъ, а҆ко нѣ́кой се не ро́ди ѿ го́ре, не мо́же да ви́ди ца́рство то Бж҃їе.

4 Ре́че мѹ Нїкоди́мъ: каквѡ̀ мо́же человѣ́къ като є҆ ста́ръ да се ро́ди; и҆ли̑ мо́же чело-

вѣкъ втори пѫть да влѣзе въ оутроба та майчина си, и да се роди;

5 Ѿговори Іисусъ: истина истина ви говоримъ, защо който се не роди ѿ вода и ѿ дхъ, не може да влѣзе въ царство то Божіе.

6 Онова що е родено ѿ плоть, плоть е: а родено то ѿ дхъ, дхъ е.

7 Не чудисе защо ти рекохъ, че требва да се родите ѿ горе.

8 Вѣтѫро гдѣто иска духа, и гласѫтъ му чуешъ, но не знаешъ ѿ гдѣ дохожда, и кѫдѣ ѿива: така е секой человѣкъ който е роденъ ѿ дхъ.

9 Ѿговори Никодимъ, и рече му: каквѡ можатъ да бѫдатъ тіа (работы);

10 Ѿговори Іисусъ, и рече му: ты си оучитель Ісраилевъ, и не знаешъ ли тіа (работы);

11 Истина истина ти говоримъ: защо Ѡнова що знаеме, говориме: и Ѡнова що сме видели, свидѣтелствуваме, и свидѣтелство то ни не пріимате.

12 Яко земны те ви (работы) рекохъ, и не вѣрувате: каквѡ ще да повѣрувате ако ви речемъ небесны те;

13 И никой не се е качувалъ на небо то, токмѡ Ѡный що е слѣзлъ ѿ небо то, Сынъ человѣческій, който е на небо то.

14 И каквото Мѡусей из-дигна змія та въ пустына та, така требва да се издигне и Сынъ человѣческій:

15 Да не погибне никой, който вѣрува въ него, но да има животъ вѣчный.

16 Защото толко е возлюбилъ Бгъ міръ, що и сына своего единороднаго е далъ, да не погибне никой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣчный.

17 Защото Бгъ не е пратилъ Сына своего въ міръ, да суди міръ, но да се спасе чрезъ него міръ.

18 Който вѣрува въ него, не ще да бѫде ѡсѫжденъ: но който не вѣрува, ѿ сега е (вече) ѡсѫжденъ, защото не е повѣровалъ во име то единороднагѡ Сына Божія.

19 И суд е тоа, защо свѣтъ дойде въ міръ, и возлюбиха человѣцы те по много темнота та нежели свѣтатъ, защото дѣла та имъ беха зли.

20 И секой който струва злы (работы), ненавиди свѣтатъ: и не дохожда къ свѣтатъ, да не бы се изявили работы те му (че са злы).

21 Но Който твори истина та, иде къ свѣтатъ, да се явятъ работы те му, защото са по Бга сотворены.

22 Послѣ по това дойде Іисусъ и оученицы те му въ Іудейска та земя: и тамѡ живееше съ нихъ, и крещаваше.

23 И 'Іѡа́ннъ крещáваше въ Єнѡ́нъ близѹ при Салі́мъ (грáдъ), защо́то и́маше тáмѡ мно́го во́ды: и҆ дохо́ждаха та се крещáваха.

24 Защо́то і҆о́ще не бе́ше тѹ́ренъ 'Іѡа́ннъ въ темни́ца та.

25 И бы́дѐ прѣ́нїе междѹ̀ ѹ҆чени́цы те 'Іѡа́нови и҆ междѹ̀ 'Іѹде́и те за ѡ҆чище́нїе то.

26 И дойдо́ха при 'Іѡа́нна, и҆ ре́коха мѹ: ѹ҆чи́телю, Ѻ҆ный що́то бе́ше за́едно съ те́бе ѡ҆тона́дъ 'Іорда́на, за кого́то ты̀ свидѣ́телствовà, є҆́то то́й крещáва, и҆ си́чки те ѿи́ватъ кодъ не́го.

27 Ѿговори́ 'Іѡа́ннъ, и҆ ре́че: не мо́же человѣ́къ да зе́ма ни́що, а҆́ко не мѹ є҆́ да́дено ѿ небо̀ то.

28 Вы̀е сами́ свидѣ́телсвѹвате за ме́не, че ре́кохъ: не са́мь а҆́зъ Хрїсто́съ, но защо̀ са́мь пра́тенъ предъ не́го.

29 Ко́йто и́ма невѣ́ста, жени́хъ є҆́: а҆ прїа́тельо жени́ховъ ко́йто стои́ та го слѹ́ша, ра́дѹвасе мно́го за гласѫ̀тъ жени́ховъ, та́ѧ про́чее ра́дость моà се и҆спѫлни́.

30 То́й тре́бѹва да растѐ, а҆ а҆́зъ да се смала́вамъ.

31 Ѻ҆ный ко́йто и҆́де ѿ го́ре, надъ си́чки те є҆́ ѿ го́ре: ко́йто є҆́ ѿ землà та, ѿ землà та є҆́ и҆ ѿ землà та гово́ри: ко́йто и҆́де ѿ небо̀ то, надъ си́чки ге є҆́ ѿ го́ре.

32 И Ѻ҆новà що́то є҆́ виде́лъ и҆ чѹ́лъ, товà свидѣ́телствѹва: и҆ свидѣ́телство то мѹ ни́кой не прїи́ма.

33 Ко́йто прїи́ме не́гово то свидѣ́телство, вѣ́рѹва и҆звѣ́стнѡ що̀ є҆́ Бг҃ъ и҆́стиненъ.

34 Защо́то Ѻ҆ный кого́то є҆́ прати́лъ Бг҃ъ, Бж҃їи те словесà гово́ри: защо́то Бг҃ъ не мѹ да́ва дѹ́хъ съ мѣ́ра.

35 'Оѿ̀ъ лю́би Сы́на, и҆ си́чко то мѹ да́де на рѫцѐ те.

36 Ко́йто вѣ́рѹва въ Сы́на, и҆ма живо́тъ вѣ́ченъ: а҆ ко́йто не вѣ́рѹва въ Сы́на, не щѐ да ви́ди живо́тъ, но гнѣ́въ Бж҃їи стои́ на не́го.

ГЛАВА Д҃

КОГАТО разѹмѣ̀ про́чее 'Іисѹ́съ, защò чѹ́ха Фарїсе́и те че 'Іисѹ́съ по̀ мно́го ѹ҆чени́цы пра́ви и҆ крещáва, не́жели 'Іѡа́ннъ.

2 (Я҆ко и҆ да не крещáваше самсѝ 'Іисѹ́съ, но ѹ҆чени́цы те мѹ).

3 Ѻ҆ставѝ 'Іѹде́а, и҆ ѿи́де па́ки въ Галїле́а.

4 И тре́бѹваше да зами́не презъ Самарі́а.

5 Дойдѐ про́чее въ є҆ди́нъ грáдъ Самарі́йски, ко́йто се вы̀каше Сїха́ръ, близѹ при селò то, ко́ето бе́ше да́лъ 'Іа́ковъ 'Іѡсифѹ сы́нѹ своемѹ̀.

6 И тáмѡ бе́ше бѹна́ро 'Іа́кѡвовъ: а҆ 'Іисѹ́съ поне́же бе́ше

ѿморе́нъ ѿ пѹ́тьатъ, сѣ́дна̀ така̀ (оу́трѹжде́нъ) при ѹвна́ратъ, и҆ бе́ше като ше́стый ча́съ (ѿ деньѫ́тъ).

7 Дойдѐ про́чее є҆дна̀ жена̀ ѿ Самарі́а да си и҆зва́ди вода̀: и҆ ре́че и҆ Ѿ҆ісѹ́съ, да́й ми да пі́емъ.

8 Защо́то оу́ченицы те мѹ҆ бе́ха ѿ҆шли́ въ градѫ́тъ, да кѹпатъ ї҆а́стїе.

9 И ре́че мѹ҆ жена̀ та Самара́нка та, каквѡ̀ ты̀, като си Ѥвре́инъ, и҆скашъ да пі́ешъ ѿ ме́не ко́ато самь жена̀ Самара́нка; защо́то Ѥвре́и те не се прикосѹ́ватъ до Самара́не те.

10 Ѿговори́ Ѿ҆ісѹ́съ, и҆ ре́че и҆: а҆́ко бы знаа́ла Бо́жїатъ да́ръ, и҆ ко́й є҆ що́то ти гово́ри, да́й ми да пі́емъ: ты̀ бы проси́ла ѿ не́гѡ, и҆ да́лъ бы ти вода̀ жи́ва.

11 Ре́че мѹ҆ жена̀ та: Го́споди, нито водоцѫрпа́лка и҆ма́шъ, и҆ ѹвна́ро є҆ дѫлбо́къ: ѿ гдѣ̀ про́чее и҆ма́шъ вода̀ жи́ва;

12 Да не бѫдешъ по̀ голе́мъ ты̀ ѿ Ѻ҆тца̀ на́шегѡ Ѩа́кѡва, ко́йто ни є҆ да́лъ то́а ѹвна́ръ, и҆ то́й є҆ и҆́зъ не́гѡ пи́лъ, и҆ сыновѐ те мѹ҆, и҆ добы́цы те мѹ҆;

13 Ѿговори́ Ѿ҆ісѹ́съ и҆ ре́че и҆: се́кой ко́йто пїѐ ѿ та́а вода̀, ще да и҆ѫ́жаднѣ́е па́къ:

14 Но ко́йто пїѐ ѿ вода̀ та, ко́ато ще мѹ҆ да́мъ а҆́зъ, не щѐ да и҆ѫ́жаднѣ́е во вѣ́ки: но вода̀ та ко́ато ще мѹ҆ да́мъ а҆́зъ, ще да бѫде въ не́го и҆зворъ ѿ вода̀, ко́ато течѐ въ живо́тъ вѣ́чный.

15 Ре́че мѹ҆ жена̀ та: Го́споди, да́й ми та́а вода̀, да не и҆ѫ́жадна́вамъ, нито да дохо́ждамъ тѹ́ка да и҆зва́ждамъ.

16 Ре́че и҆ Ѿ҆ісѹ́съ: и҆ди̇̀ повы́кай мѫ́жѫтъ си, и҆ є҆́ла тѹ́ка.

17 Ѿговори́ жена̀ та, и҆ ре́че: не́мамъ мѫ́жъ. Ре́че и҆ Ѿ҆ісѹ́съ: добрѐ си рекла̀, че не́машъ мѫ́жъ:

18 Защо́то пе́ть мѫ́жїе си и҆ма́ла: и҆ сега̀ то́а що́то го и҆ма́шъ, не ти̇̀ є҆ мѫ́жъ: това̀ си и҆́стиннѡ рекла̀.

19 Ре́че мѹ҆ ѻ҆на̀: Го́споди, ви́димъ защо̀ си проро́къ ты̀.

20 Баща̀ те ни въ та́а гора̀ се поклони́ха: а҆ вы́е гово́рите, защо̀ въ Ѥрѹсали́мъ є҆ мѣ́сто то, гдѣ́то тре́бѹва да се кла́нѧме.

21 Ре́че и҆ Ѿ҆ісѹ́съ: ѿ же́но, вѣ́рѹвай ми, защо̀ и҆де вре́ме, въ ко́ето нито въ та́а гора̀, нито въ Ѥрѹсали́мъ ще да се покло́ните Ѻ҆тцѹ̀.

22 Вы́е се кла́нѧте на ѻ҆нова̀ що́то го не зна́ете, ні́е се кла́нѧме на ѻ҆нова̀ що́то го зна́еме: зашо́то спасе́нїе то є҆ ѿ Ѩ҆де́и те.

23 Но и҆де вре́ме, и҆ сега̀ є҆, кога́то и҆́стинни те покло́нницы ще да се покло́натъ Ѻ҆тцѹ̀ съ дѹхъ и҆ съ и҆́стина: защо́то (и҆)

Ѡте́цъ таки́ва йска (да бѫ-
датъ) ѻніа, кои́то мꙋ се кла́-
нѧтъ.
24 Бг҃ъ є҆ Дх҃ъ: и҆ ѻніа, кои́-
то мꙋ се кла́нѧтъ, съ дꙋхъ и҆
съ и҆стина тре́бꙋва да мꙋ се
кла́нѧтъ.
25 Ре́че мꙋ жена̀ та: зна́мъ
защо̀ ще до́йде Мессіа, ко́й-
то се гово́ри Хрїсто́съ: кога́то
до́йде то́й, ще да ни ка́же
си́чко то.
26 Ре́че и҆ ’Іисꙋ́съ: а҆́зъ самь,
ко́йто гово́римъ съ те́бе.
27 И҆ тога́ва дойдо́ха оу҆чени-
цы те мꙋ, и҆ чꙋ́дехасе за-
що́то съ жена̀ хоратꙋ́ваше:
ѻва́че ни́кой не ре́че що и҆с-
ка́шъ; и҆ли̇ що хора́тишъ съ
не́ѧ;
28 Ѡставѝ про́чее сто́мна
та си жена̀ та, и҆ ѿи́де въ
градѫ́тъ, и҆ ре́че на человѣ́цы
те:
29 Ѕла́те да ви́дите чело-
вѣ́ка, ко́йто ми ре́че си́чко що
са́мь направи́ла: да не бѫ́де
то́й Хрїсто́съ;
30 И҆ и҆зла́зоха и҆з градѫ́тъ,
и҆ и҆дехѧ кѫде не́го.
31 А҆ по межѧ̀ това̀ мо́-
лѣха го оу҆ченицы те мꙋ, и҆
гово́реха: оу҆чи́телю, ꙗ҆́ждь.
32 А҆ то́й и҆мъ ре́че: а҆́зъ
и҆мамъ ꙗ҆́стїе да ꙗ҆́мъ, коѐто
вы́е не зна́ете.
33 Гово́реха про́чее оу҆чени-
цы те по междꙋ̀ си: да ли
нѣ́кой мꙋ донѐсе да ꙗ҆дѐ;
34 Ре́че и҆мъ ’Іисꙋ́съ: моѐ
то ꙗ҆́денѣ є҆ да сотво́римъ
во́лѧ та на ѻного́ва ко́йто ме
є҆ прати́лъ, и҆ да свѫ́ршимъ
ра́бота та не́гова.
35 Не гово́рите ли вы́е, че
ї҆о́ще че́тыри мѣ́сѧцы и҆ма, и҆
жа́тва та ще до́йде; є҆́то ви
гово́римъ, повдигне́те си ѻчѝ
те, и҆ ви́ждте ни́вы те че са
бѣ́лы вече за жа́тва.
36 И҆ ко́йто жнѐ, зе́ма запла́та,
и҆ собѝра и҆ пло́дъ въ
живо́тъ вѣ́чный: за да се
ра́дꙋва за́едно и҆ ко́йто сѣ́е,
и҆ ко́йто жнѐ.
37 Защо́то въ товà (не́що),
сло́во то є҆ и҆стинно, че дрꙋ́гъ
є҆ ко́йто сѣ́е, а҆ дрꙋ́гъ ко́йто жнѐ.
38 А҆́зъ вы прати́хъ да жне́те,
гдѣ́то вы́е нестѐ се трꙋди́ли:
дрꙋ́ги се трꙋди́ха, а҆ вы́е влѣ-
зохте въ тѣ́хныатъ трꙋ́дъ.
39 И҆ ѿ ѻ҆́ный гра́дъ мно-
зи́на ѿ Самара́не те повѣ́-
рова́ха въ не́го за сло́во то
на-ѻна́ѧ жена̀, коа́то сви-
дѣ́телствꙋваше, че ми ре́че
си́чко що то самь оу҆чини́ла.
40 Кога́то дойдо́ха про́чее
Самара́не те при не́го, мо́лѣха
го да ѿста́не оу҆ни́хъ: и҆ пресе-
дѐ та́мѡ два̀ дни̇.
41 И҆ ї҆о́ще по̀ мнози́на по-
вѣ́рова́ха за сло́во то мꙋ.
42 И҆ на жена̀ та гово́реха:
защо̀ вече не вѣ́рꙋваме за твоѧ̀
та дꙋ́ма: защо́то ні́ѧ сами̇
чꙋ́хме и҆ зна́еме че то́ѧ є҆
вои́стиннꙋ спаси́тель мі́рꙋ,
Хрїсто́съ.

43 И по два̀ дни̑ по́слѣ и̑злѣзе ѿ та́мѡ, и̑ ѿи́де въ Галїле́а.
44 Защо́то са́мъ Ї҆и҃съ свидѣтелствова́, че проро́къ во ѻ҆те́чество то си не́ма че́сть.
45 Кога́то про́чее дойде̑ въ Галїле́а, прїа́ха го Галїле́ане те, поне́же бе́ха виде́ли си́чки те (чꙋдеса̀) кои́то сотвори̑ во Ї҆ерꙋсали́мъ въ пра́здникатъ: защо́то и̑ ѻ҆ни̑ бе́ха дошли̑ на пра́здникатъ.
46 Ї҆и҃съ про́чее дойде̑ па́ки въ Ка́на Галїле́йская, гдѣ́то бе́ше претвори́лъ вода̀ та въ вїно̀, и̑ бе́ше та́мѡ нѣ́кой ца́рски человѣ́къ, на-когѡ́то сыно̀ мꙋ бе́ше бо́ленъ въ Капернаꙋ́мъ.
47 То́й като чꙋ̀ че дойде̑ Ї҆и҃съ ѿ Ї҆ꙋде́а въ Галїле́а, ѿи́де при не́го, и̑ мо́лѣше го да слѣ́зе да и̑сцѣли̑ сы́на мꙋ: защо́то ще́ше да оу̑мре.
48 Ре́че мꙋ про́чее Ї҆и҃съ: а҆ко не ви́дите зна́менїа и̑ чꙋдеса̀, не ще̑ да повѣ́ровате.
49 Ре́че мꙋ ца́рскїо человѣ́къ: Го́споди, слѣзни̑ доклѣ́ не є҆ оу̑мре́ло дѣтѐ то ми.
50 Ре́че мꙋ Ї҆и҃съ: и̑ди̑ си: сы́нъ ти є҆ жи́въ. И̑ повѣрова̀ человѣ́ко сло́во то, що́то мꙋ ре́че Ї҆и҃съ: и̑ ѿи́ваше си.
51 И̑ като сла́зеше, срешна́ха го слꙋги̑ те мꙋ, и̑ ре́коха мꙋ, защо̀ дѣтѐ то ти є҆ жи́во.
52 Попыта̀ ги про́чее, въ ко́й ча́съ мꙋ бы́де по̀ ле́гко: и̑ каза́ха мꙋ, защо̀ вче́ра въ се́дмый ча́съ го ѿставѝ тре́ска та.
53 Позна̀ про́чее ѻ҆те́цо надѣтѐ то, защо̀ въ ѻ҆́ный ча́съ, въ ко́йто мꙋ ре́че Ї҆и҃съ, че дѣтѐ то ти є҆ жи́во: въ то́а ча́съ го ѿставѝ тре́ска та: и̑ повѣрова̀ то́й, и̑ си́чкїо до́мъ не́говъ.
54 Това̀ па́ки направѝ Ї҆и҃съ вто́ро чꙋ́до като дойде̑ ѿ Ї҆ꙋде́а въ Галїле́йска та страна̀.

ГЛАВА є.

И̑ ПО тїа по́слѣ бе́ше пра́здникъ Ї҆ꙋде́йскїй, и̑ Ї҆и҃съ се качѝ во Ї҆ерꙋсали́мъ.
2 И во Ї҆ерꙋсали́мъ и̑ма ѻ҆вча кꙋпѣ́ль, ко́то се го́вори є҆вре́йски Виѳезда̀, и̑ и̑ма пе́ть притво́ры.
3 Въ ни́хъ лежа́ха мно́гѡ бо́лни, слѣ́пи, хро́ми, сꙋ́хи, кои́то ча́каха да се разигра́е вода̀ та.
4 Защо́то А҆́гглъ Госпо́день вса́ка годи́на сла́зеше въ кꙋпѣ́ль та̀, и̑ размѫ́товаше вода̀ та: и̑ ко́йто вла́зеше пе́рво по размѫ́тованѣ то во́дно, здра́въ бы́ваше ѿ какваа̀ бо́лесть да бе́ше бо́ленъ.
5 И бе́ше та́мѡ нѣ́кой человѣ́къ, ко́йто бе́ше три̑десать и̑ ѻ҆́смь годи́ны бо́ленъ.
6 Не́го като виде̑ Ї҆и҃съ че

лежéше (тáмw), и҆ разꙋмѣ́, защѐ бéше мнóго годи́ны бóленъ, рéче мꙋ: и҆скашъ ли да ѿздравѣ́ешъ:

7 Ѿговори́ мꙋ бóлныо: Гóсподи, человѣ́ка немамъ, когáто се размѫ́ти водà та, да ме фѫрли въ кꙋпѣ́ль тà: а҆ когáто дохóждамъ а҆́зъ, дрꙋ́гъ пò напрéдъ ѿ мéне слáзи.

8 Рéче мꙋ І҆и҃сꙋсъ: стани́ та си земѝ ѻ҆дѫ́ратъ, и҆ ходи́.

9 И҆ а҆́вїе бы́дѐ здрáвъ человѣ́ко: и҆ земà си ѻ҆дѫ́ратъ и҆ хóдеше: а҆ ѻ҆́ный дéнь бéше сꙋббѡ́та.

10 Говóреха прóчее І҆ꙋдéи те на ѿздравéлыатъ: сꙋббѡ́та є҆́, и҆ не ти́ подобáе да вди́гашъ ѻ҆дѫ́ратъ си.

11 А҆ тóй и҆́мъ ѿговори́: ѻ҆́ный кóйто ме направѝ здрáвъ, тóй ми рéче: земѝ ѻ҆дѫ́ратъ си и҆ ходи́.

12 Пы́таха го прóчее: кóй є҆́ человѣ́ко щото ти рéче: земѝ си ѻ҆дѫ́ратъ, и҆ ходи́:

13 А҆ ѿздравéлыо не знáеше кóй є҆́: защóто І҆и҃сꙋсъ се ѹ҆клони́ (тáйнw) ѿ нарóдатъ, кóйто бéше тáмw на ѻ҆новà мѣ́сто.

14 А҆ пóслѣ го найдѐ І҆и҃сꙋсъ въ цéрква та, и҆ рéче мꙋ: є҆́то (сегà) си здрáвъ, не согрѣшáвай веке да ти не бѫде нéщо пò злò.

15 И҆ ѿи́де человѣ́ко та казà на І҆ꙋдéи те защѐ І҆и҃сꙋсъ є҆́ кóйто ме направѝ здрáвъ.

16 И҆ заради́ товà гóнеха І҆и҃сꙋса І҆ꙋдéи те и҆ и҆скаха да го ѹ҆бі́атъ, защóто въ сꙋббѡ́та прáвеше тїа (рáботы).

17 А҆ І҆и҃сꙋсъ и҆́мъ ѿговори́: ѻ҆тéцъ мóй до сегà рабóти, и҆ а҆́зъ рабóтимъ.

18 Затовà пò мнóгw и҆скаха І҆ꙋдéи те да го ѹ҆бі́атъ, защóто нѐ тóкмw развáлаше сꙋббѡ́та та, нò и҆ ѻ҆тцà своегò говóреше Бг҃а, и҆ рáвенъ се прáвеше съ Бг҃а.

19 Ѿговори́ прóчее І҆и҃сꙋсъ, и҆ рéче и҆́мъ: и҆́стина и҆́стина, ви говóримъ: не мóже Сы́нъ да прáви ни́що ѿ сéбеси, а҆́ко не ви́ди ѻ҆тцà да го прáви: защóто кóйто (дѣлà) прáви ѻ҆́нъ, тїа и҆ Сы́нъ подóбнw прáви.

20 Защóто ѻ҆тéцъ ѿбы́ча Сы́на, и҆ покáзва мꙋ си́чки те (дѣлà) кóйто сáмъ прáви: и҆ пò голéми дѣлà ѿ тїа ще мꙋ покáже, да се чꙋ́дите вы́е.

21 Защóто, каквóто ѻ҆тéцъ воскрешáва мéртвы те и҆ ѿживлáва ги, тáкw и҆ Сы́нъ, кóйто щѐ ѿживлáва.

22 Защóто ѻ҆тéцъ не сꙋ́ди никомꙋ, но си́чкїатъ сꙋ́дъ є҆́ предáлъ на Сы́на:

23 Да почи́татъ си́чки те Сы́на, каквóто що почи́татъ ѻ҆тцà, а҆ кóйто не почи́та Сы́на, не почи́та ѻ҆тцà, кóйто го є҆́ прати́лъ.

24 Истина и҆́стина ви говóримъ, защò кóйто слꙋ́ша слóвото моѐ, и҆ вѣ́рꙋва въ ѻ҆ногóва,

кóйто ме є̑ пратúлъ, ѝма живóтъ вѣченъ, ѝ на сѹдъ не ѿдѐ да дóйде: но ѿе да прéйде ѿ смерть тà въ живóтъ.

25 Ѿистина ѝстина ви дѹмамъ, зашò йде чáсъ, ѝ сегà є̑, когáто мéртви те ѿе чѹѧтъ гласѫтъ на-Сы́на человѣческагѡ, ѝ като го чѹѧтъ, ѿе да ѡ̂живéѧтъ.

26 Зашóто каквóто Ѿтéцъ ѝма живóтъ въ сéбе, такà є̑ дáлъ ѝ на Сы́на да ѝма живóтъ въ сéбе.

27 И дáлъ мѹ є̑ влáсть ѝ сѹдъ да прáви, зашóто є̑ Сы́нъ человѣческїй.

28 Не чѹдéтесе на товà: зашóто йде чáсъ, въ кóйто сѝчки те кóйто са въ грóбища та, ѿе да чѹѧтъ гласѫтъ мѹ:

29 И ѿе да ѝзлѣзатъ (ѿ нѝхъ), ѻ̂нїѧ, кóйто са сотворѝли добрѝ (рáботы), въ воскресéнїе на живóтъ: а̂ кóйто са сотворѝли злы̀, въ воскресéнїе на сѹдъ.

30 Не мóжемъ ѫ̆зъ да прáвимъ нѝщо ѿ сéбеси: каквóто слѹшамъ, сѹдимъ: ѝ сѹдò ми є̑ прáведенъ: зашóто не ѝскамъ своѧ̀ та си вóлѧ, но вóлѧ та на-Ѿтца моегѡ̀, кóйто ме є̑ пратúлъ.

31 Ꙗ̂ко ѫ̆зъ свидѣтелствѹвамъ за сéбе си, свидѣтелство то ми не є̑ ѝстинно.

32 Дрѹгъ є̑ кóйто свидѣтелствѹва за мéне: ѝ знáмъ зашò є̑ ѝстинно свидѣтелство то, коéто свидѣтелствѹва за мéне.

33 Вы́е пратúхте при Ѡ̂анна, ѝ (ѻ̂нъ) свидѣтелствовà за ѝстина та.

34 И ѫ̆зъ не прїѝмамъ ѿ человѣка свидѣтелство: но говóримъ ви тїѧ (словесà) да се спасéте вы́е.

35 Тóй бéше свѣтúликъ кóйто горéше ѝ свѣтеше: но вы́е поискáхте да се возрáдовате (тóкмѡ) за мáло врéме въ нéгово то свѣтенѣ.

36 Но ѫ̆зъ ѝмамъ свидѣтелство пò голѣмо ѿ Ѡ̂анново то: зашóто дѣлà та, кóйто ми дáде Ѿтéцъ да свѫ̆ршимъ, тїѧ дѣлà ѿото прáвимъ ѫ̆зъ, свидѣтелствѹватъ за мéне, зашò Ѿтéцъ ме є̑ пратúлъ.

37 И Ѿтéцъ, кóйто ме є̑ пратúлъ, тóй свидѣтелствовà за мéне, нито гласѫтъ мѹ сте чѹли нѣкога, нито лицѐ то мѹ сте видéли.

38 И слóво то мѹ нéмате да стóй въ вáсъ: зашóто не вѣрѹвате въ тогóва, когóто є̑ тóй пратúлъ.

39 Испы́тайте писáнїѧ та, зашóто вы́е мы́слите да ѝмате въ нѝхъ живóтъ вѣчный: ѝ ѻ̂нѝ са кóйто свидѣтелствѹватъ за мéне.

40 Ꙗ̂ вы́е ѿéте да дóйдете при мéне, за да ѝмате живóтъ.

41 Ꙗ̂зъ слáва ѿ человѣцы те не прїѝмамъ:

42 Но разѹмѣхъ вы че лю-

бо́вь Бж҃їа не́мате въ се́бе си.
43 Азъ дойдо́хъ во и́ме то на-Ѡтца̀ моегѡ̀, и҆ не мѐ прїи́мате: а҆ко до́йде дрꙋ́гъ во и́ме то своѐ, не́го ще да прїи́мете.
44 Каквѡ̀ мо́жете вы́е да повѣ́рꙋвате, като прїи́мате є҆ди́нъ ѿ дрꙋ́гиго сла́ва, а҆ сла́ва та ко́ѧто є҆ ѿ самагѡ̀ Бг҃а не тра́сите;
45 Не мысле́те защо̀ а҆́зъ ще да вы наклеве́тимъ на Ѡтца̀: и҆ма ко́й да вы клеве́ти, Мѡѷсе́й на кого́то вы́е се надѣ́ете.
46 Защо́то а҆ко бы́хте вѣ́рꙋвали Мѡѷсе́ю, ще́хте да повѣ́ровате и҆ ме́не: защо́то то́й за ме́не писа̀.
47 И а҆ко на не́гови те писа́нїа не вѣ́рꙋвате, каквѡ̀ ще да повѣ́ровате мои́ те дꙋ́мы;

ГЛАВА Ѕ҃.

И҆ ПО́СЛѢ по това̀ ѿи́де Іисꙋ́съ ѻ҆дона́дъ морѐ то на-Галїле́а, кое́то се гово́ри Тїверїа́дско:
2 И слѣ́дъ не́гѡ и҆де́ше мно́гъ наро́дъ, защо́то гле́даха чꙋде́сѧ та кои́то пра́веше на бо́лни те.
3 И качи́се на гора̀ та Іисꙋ́съ, и҆ та́мѡ седе́ше за́едно съ ѹ҆ченицы те си.
4 И бе́ше бли́зꙋ па́сха та, пра́зднико Іꙋде́йскїй.
5 Като вдигна̀ про́чее Іисꙋ́съ ѻ҆чѝ те си, и҆ видѐ, защо̀ мно́го наро́дъ и҆де кѫде не́го, ре́че на Фїлі́ппа: ѿ гдѣ̀ да кꙋ́пиме хлѣ́бове да ѧ҆да́тъ тїа;
6 (А҆ това̀ ре́че и҆скꙋшава́ющи го: защо́то са́мси зна́еше що щѐ да пра́ви.)
7 Ѿговорѝ мꙋ Фїлі́ппъ: за двѣ́сте гро́ша хлѣ́бъ не и́мъ сти́га да зе́ме се́кой по ма́лко кома́тченце.
8 Ре́че мꙋ є҆ди́нъ ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ, А҆ндре́й, бра́тъ на-Сі́мѡна Петра̀:
9 Нахо́ждасе тꙋ́ка є҆дно̀ дѣтѐ кое́то и́ма пе́ть хлѣ́ба ѧ҆чме́нны и҆ двѣ̀ ры́бы: но що щѐ да чи́натъ ѻ҆ни́ на то́лко наро́дъ;
10 А҆ Іисꙋ́съ ре́че: направе́те да насе́датъ человѣ́цы те, и҆ и́маше мно́го трава̀ на мѣ́сто то, наседа́ха про́чее человѣ́цы те ко́лко до пе́ть хїла́ды на бро́й.
11 И земà хлѣ́бове те Іисꙋ́съ, и҆ като воздáде хвала̀, пода́де ги на ѹ҆ченицы те, а҆ ѹ҆ченицы те ги раздѣли́ха на ѻ҆нїа що́то седе́ха: подо́бнѡ и҆ ѿ ры́бы те ко́лкото и҆скаха.
12 И като се на́доха, ре́че на ѹ҆ченицы те си: собере́те кома́тчета та що́то ѡ҆стана́ха, да се не загꙋ́би ни́що.
13 И собра́ха та напѫлни́ха двана́десе ко́ша кома́ты ѿ пе́ть тѣ́хъ хлѣ́ба ѧ҆чме́нны кои́то ѡ҆стана́ха на ѻ҆нїа що́то ѧ҆до́ха.

14 Человѣцы те прочее като видѣха чѹдо то, коѣто сотворѝ Ѿисѹсъ, говореха: защо тоѧ є̂ войстинну пророко, кой-то йде въ міръ.

15 Ѝ като разѹмѣ Ѿисѹсъ че ще да дойдатъ да го грабнатъ за да го направатъ царь, ѿйде пакъ въ гора та самъ той.

16 Ѝ като мрѫкна, слѣзоха оученицы те мѹ на морѐ то:

17 Ѝ влѣзоха въ гемія та, ѝ ѿйваха ѻдонадъ морѐ то въ Капернаѹмъ: ѝ стемнисе хѹбавѡ, а Ѿисѹсъ ѿще не бѣше дошелъ при нихъ:

18 Ѝ морѐ то се ѝздигаше, защото дѹхаше голѣмъ вѣтръ.

19 Ѝ като заминаха до двадесать ѝли до трѝдесать стадіи, гребающе съ лопаты те, видѣха Ѿисѹса че ходеше по морѐ то, ѝ приближѝ до корабѫльатъ: ѝ оуплашѝхасе.

20 Ѝ той имъ рече: азъ самь, не бойтесе.

21 Ѿискаха прочее да го зематъ въ корабѫльатъ: ѝ тоѧ часъ корабѫльо се намерѝ на земла та, въ коѧто ѿйваха.

22 И въ оутрешніатъ день народо кой-то стоеше ѻдонадъ морѐ то, като видѐ че немаше дрѹгъ корабль тамѡ, но самѡ ѻный беше въ кой-то влѣзоха оученицы те, ѝ защо не влѣзе съ оученицы те си Ѿисѹсъ въ корабѫльатъ, но сами оученицы те мѹ прейдоха:

23 Ѝ дойдоха ѝ дрѹги корабли ѿ Тіверіада близѹ при ѻнова мѣсто, гдѣто беха ѩли хлѣбове те, хвала воздаде Господь.

24 Като видѐ прочее народо, защо нема тамѡ Ѿисѹса, нито оученицы те мѹ, влѣзоха ѝ ѻни въ корабѫльатъ, ѝ ѿидоха въ Капернаѹмъ ѝ трасеха Ѿисѹса.

25 И като го найдоха ѻдонадъ морѐ то, рекоха мѹ: оучителю, кога си дошелъ тѹка;

26 Ѿговорѝ Ѿисѹсъ, ѝ рече имъ: истина истина ви говоримъ, траситe ме не защото видѣхте чѹдеса та, но защото ѩдохте хлѣбове те, ѝ насытихтесе.

27 Не работете за храна коѧто се развалѧ, но за храна коѧто траѐ въ животъ вѣчный коѧто Сынъ человѣческій ще ви дадѐ: защото него є̂ назначилъ Бгъ Ѿтецъ.

28 Рекоха мѹ прочее що да направиме, за да работиме дѣла та Бжіи;

29 Ѿговорѝ Ѿисѹсъ, ѝ рече имъ: това є̂ дѣло то Бжіе, да вѣровате въ ѻногова, кого то прати той.

30 И рекоха мѹ: каквò чѹдо прочее правишъ ты, да видиме, ѝ да ти фанеме вѣра; що работишъ;

31 Ѿтцы те наши ѩдоха манна въ пѹстына та, каквото є̂ писано: хлѣбъ ѿ небо то имъ даде да ѩдатъ:

32 Ѝ Ꙗ҆исꙋ́съ и҆мъ ре́че: и҆стина и҆стина ви гово́римъ, за-щѐ не Мѡѷсе́й ви да́де хлѣ́бъ ѿ небѐ то: но Ѡте́цъ мо́й ви да́ва хлѣ́бъ и҆стинный ѿ небѐ то.

33 За-щѐ́то Бж҃іо хлѣ́бъ є҆ ѻ҆ный ко́йто сла́зи ѿ небѐ то, и҆ да́ва живо́тъ мі́рꙋ.

34 Ѝ ѻ҆нѝ мꙋ ре́кохѧ: Го́споди, да́й ни се́кога то́ѧ хлѣ́бъ.

35 Ѧ҆ Ꙗ҆исꙋ́съ и҆мъ ре́че: а҆́зъ самь хлѣ́бъ живо́тный: ко́йто и҆́де при ме́не, не щѐ да ѡ҆гладнѣ́е: и҆ ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не, не щѐ да ѡ҆жаднѣ́е ни́кога.

36 Но ре́кохъ ви, за-щѐ и҆ виде́хте ме и҆ не вѣ́ровате.

37 Си́чко то щото ми да́ва Ѡте́цъ, ще да до́йде при ме́не, и҆ ко́йто и҆́де при ме́не не ще́мъ да го и҆спѫ́димъ вѫ́нъ:

38 За-щѐ́то а҆́зъ слѣ́зохъ ѿ небѐ то, нѐ да пра́вимъ во́ѧ та мо́ѧ, но во́ѧ та на ѻ҆ного́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ.

39 Ѧ҆ та́ѧ є҆ во́ѧ та на-Ѡтца̀ моегѡ̀, ко́йто ме є҆ прати́лъ, да не загꙋ́бимъ ни є҆дно̀ ѿ ѻ҆ні́ѧ щото ми є҆ да́лъ, но да го воскреси́мъ въ послѣ́днїй де́нь.

40 За-щѐ́то та́ѧ є҆ во́ѧ та на-ѻ҆ного́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ, за-щѐ вса́кой ко́йто ви́ди Сы́на и҆ вѣ́рꙋва въ не́го, да и҆́ма живо́тъ вѣ́чень: и҆ а҆́зъ ще да го воскреси́мъ въ послѣ́днїй де́нь.

41 Роптѐ́ха про́чее Ꙗ҆ꙋде́е те за не́го, за-щѐ́то ре́че: а҆́зъ самь хлѣ́бъ, ко́йто є҆ слѣзна́лъ ѿ небѐ то:

42 И гово́реха: не є҆ ли то́ѧ Ꙗ҆исꙋ́съ, сы́нъ Ꙗ҆ѡ́сифовъ, на-кого́то ні́е зна́еме ба-ща̀ мꙋ и҆ ма́йка мꙋ; какѡ̀ про́чее гово́ри то́й, че ѿ небѐ то̀ є҆ слѣзна́лъ;

43 Ѿговорѝ Ꙗ҆исꙋ́съ, и҆ ре́че и҆мъ: не ропте́те междꙋ̀ се́бе.

44 Ни́кой не мо́же да до́йде при ме́не, а҆́ко Ѡте́цъ, ко́йто ме є҆ прати́лъ, не го приблечѐ, и҆ а҆́зъ ще да го воскреси́мъ въ послѣ́днїй де́нь.

45 Пи́сано є҆ въ проро́цы те: (за-щѐ) си́чки те ще да бѫ́датъ наꙋ́чени ѿ Бг҃а, се́кой про́чее ко́йто є҆ чꙋ́лъ ѿ Ѡтца̀, и҆ наꙋ́чилъ, ще да до́йде при ме́не.

46 Нѐ че є҆ виде́лъ нѣ́кой Ѡтца̀, но то́кмѡ ѻ҆́ный ко́йто є҆ ѿ Бг҃а, то́й є҆ виде́лъ Ѡтца̀.

47 Истина и҆стина ви гово́римъ, за-щѐ ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не, и҆́ма живо́тъ вѣ́чный.

48 Ѧ҆́зъ самь хлѣ́бъ живо́тный.

49 Ѡтцы̀ те ва́ши ꙗ҆доха ма́нна въ пꙋсты́ня та, и҆ оу҆мре́ха:

50 То́ѧ є҆ хлѣ́бо щото сла́зи ѿ небѐ то, да не оу҆мре ко́йто ꙗ҆дѐ ѿ не́гѡ.

51 Ѧ҆́зъ са́мь хлѣ́бо живо́тный ко́йто є҆ слѣзна́лъ ѿ небѐ то, и҆ ко́й ꙗ҆дѐ ѿ то́ѧ хлѣ́бъ, ще да бѫ́де жи́въ во вѣ́ки, и҆

хлѣбатъ когóто ще дáмъ ѧ҆зъ, (тóй) є҆ моѧ̀ та плóть, коѧ́то ѧ҆зъ ще дáмъ за живóтъ на свѣтѫтъ.

52 Препи́рахасе прóчее ’Ѥврéи те междꙋ сéбе, и҆ говóреха, каквѡ̀ мóже тóѧ да ни дадѐ своѧ̀ та плóть да ѧ҆ ꙗдéме;

53 А҆ ’Іисꙋ́съ и҆мъ рéче: и҆стина и҆стина ви говóримъ, ѧ҆ко не ꙗдéте плоть тѧ̀ на-Сы́на человѣ́ческагѡ, и҆ не пїéте кр҃вь тѧ̀ мꙋ, нéмате живóтъ въ сéбе си.

54 Кóйто ꙗдѐ моѧ̀ та плóть и҆ пїѐ моѧ̀ та кр҃вь, и҆ма живóтъ вѣ́чный: и҆ ѧ҆зъ ще да го воскреси́мъ въ послѣ́днїй дéнь.

55 Защóто моѧ̀ та плóть є҆ и҆стинно ꙗ҆́стїе, и҆ моѧ̀ та кр҃вь и҆стинно питїѐ.

56 Кóйто ꙗдѐ моѧ̀ та плóть, и҆ пїѐ моѧ̀ та кр҃вь, въ мéне пребывáе, и҆ ѧ҆зъ въ нéго.

57 Каквóто ѡ҆ мѐ прати̑ жи́вью Ѡтéцъ, и҆ ѧ҆зъ живéемъ заради̑ Ѡтцѧ̀: тáкѡ и҆ ѻ҆́ный кóйто ме ꙗдѐ, ще да бѫде жи́въ и҆ тóй заради̑ мéне.

58 Тóѧ є҆ хлѣ́бо кóйто слѣ́зе ѿ небѐ то, нѐ каквóто ѡ҆ ꙗ҆дóха ѻ҆тцы̀ те вáши мáнна та, и҆ ѹ҆мрéха: кóйто ꙗдѐ тóѧ хлѣ́бъ, ще да бѫде жи́въ во вѣ́ки.

59 Тїѧ̀ словесѧ̀ рéче (’Іисꙋ́съ) въ собóрище то, като ѹ҆чеше въ Капернаꙋ́мъ.

60 Мнози́на прóчее ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ, като чꙋ́ха, рéкоха: жестóко є҆ товѧ̀ слóво, и҆ кóй мóже да го послꙋ́ша;

61 А҆ ’Іисꙋ́съ понéже знáеше въ сéбе си, защѐ роптáтъ за товѧ̀ (слóво) ѹ҆ченицы те мꙋ, рéче и҆мъ: товѧ̀ ли вы соблазнáва;

62 А҆ ѧ҆ко бéхте видели Сы́на человѣ́ческаго да се кáчꙋва тáмѡ гдѣ́то є҆ бы́лъ пéрво:

63 Дꙋхо є҆ кóйто ѡ҆живлáва: плоть̀ѧ не пóлзꙋва ни́що: дꙋ́мы те кóйто ви говóримъ ѧ҆зъ, дꙋ́хъ са и҆ живóтъ.

64 Но и҆ма ѿ вáсъ нѣ́кои, кóйто не вѣ́рꙋватъ: защóто ’Іисꙋ́съ знáеше ѿ крáй, кóй са ѻ҆́нїѧ щото не вѣ́рꙋватъ, и҆ кóй є҆ ѻ҆́ный щото ще да го предадѐ.

65 И говóреше: затовѧ̀ ви рéкохъ защѐ ни́кой не мóже да дóйде при мéне ѧ҆ко не мꙋ є҆ дáдено ѿ Ѡтцѧ̀ моегѡ̀.

66 Ѿ товѧ̀ мнози́на ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ се вѫрнáха назáдъ, и҆ не хóдеха веке съ нéго.

67 Рéче прóчее ’Іисꙋ́съ на дванáдесе те: да не и҆скате и҆ вы́е да си и҆дете:

68 Ѿговори̑ мꙋ Сі́мѡнъ Пéтръ: Гóсподи, при когѐ да и҆деме; ты̀ и҆машъ словесѧ̀ на вѣ́чныѧтъ живóтъ.

69 И ні́е повѣровáхме и҆ познáхме защѐ си ты̀ Хрїстóсъ Сы́нъ на-Бг҃а живáгѡ.

70 А҆ ’Іисꙋ́съ и҆мъ ѿговори̑: не и҆збрáхъ ли вы ѧ҆зъ

дванáдесе те, и҆ є҆дúнъ ѿ вáсъ є҆
дїáволъ;
71 И товà говóреше за 'Ісáда (кóйто бéше сы́нъ) на-Сі-
мѡна 'Іскарїѡ́тскагѡ, защóто
тóй щéше да го предадѐ, кóй-
то бéше є҆дúнъ ѿ дванáдесе те.

ГЛАВА З҃.

И҆ ПÓСЛѢ по товà хóдеше
'Іисꙋ́съ по Галїлéа: защóто
не щéше да хóди по 'Ісдéа,
понéже го трáсеха 'Ісдéи те да
го оу҆бїáтъ.
2 И бéше блúзꙋ прáзнико
'Ісдéискїй, (кóйто се и҆менꙋ́ва)
сѣнопочéнїе.
3 И рéкоха мꙋ брáтїа та
мꙋ: и҆злѣзнѝ ѿ тꙋ́ка и҆ и҆дѝ во
'Ісдéа та, да вúдатъ и҆ оу҆че-
ницы те ти дѣлà та кóйто
прáвишъ.
4 Защóто нúкой не прáви
нéщо скры́шнѡ ꙗ҆ко йска самъ
да бѫде ꙗ҆́венъ: ꙗ҆ко прáвишъ
тїа (дѣлà), ꙗ҆вѝ сéбеси на свѣ-
тѫ́тъ.
5 Защóто ни брáтїа та мꙋ
не вѣ́роваха въ нéго.
6 Рéче и҆мъ прóчее 'Іисꙋ́съ:
врéме то моѐ ї҆óще не є҆ дошлó:
а҆ вáше то врéме є҆ всегдà
готóво.
7 Не мóже мíръ да ненавúди
вáсъ: мéне ѻ҆бáче ненавúди,
защóто а҆́зъ свидѣ́телствꙋ-
вамъ за нéго, че дѣлà та мꙋ
са лóши.
8 Вы́е и҆дéте на тóа прáз-
дникъ, а҆ а҆́зъ ї҆óще не ѿтúвамъ
на тóа прáздникъ, защóто вре́-
ме то моѐ ї҆óще не є҆ дошлò.
9 Като и҆мъ рéче тїа (сло-
весà), ѿстанà въ Галїлéа та.
10 Но когáто ѿидóха брáтїа
та мꙋ, тогáва ѿи́де и҆ тóй, не
ꙗ҆́вѡ, но като скры́шнѡ.
11 Я҆ 'Ісдéи те го тѫ́рсеха
на прáзникатъ, и҆ говóреха:
гдѣ̀ є҆ ѻ҆́ный;
12 И мнóго роптáнїе бéше
за нéго въ нарóдатъ: є҆дни
говóреха, дóбръ є҆: а҆ дрꙋ́ги
говóреха, нѐ: но лѫ́же нарó-
датъ.
13 Ѡ҆бáче нúкой не говó-
реше ꙗ҆́вѡ за нéго, защóто
се боéха ѿ 'Ісдéи те.
14 И като се преполовля́-
ваше вéке прáзнико, влѣ́зе
'Іисꙋ́съ въ цéрква та, и҆ оу҆-
чеше.
15 И҆ чꙋ́дехасе 'Ісдéи те, и҆
говóреха: каквѡ̀ знáе тóа кни-
га, като не се є҆ оу҆чúлъ;
16 Ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, и҆ рéче
и҆мъ: моѐ то оу҆чéнїе не є҆ мое,
но на-ѻ҆ногóва кóйто ме є҆
пратúлъ.
17 Я҆́ко йска нѣ́кой да твори
нéгова та вóла, (тóй) ще да
разꙋмѣ́е, ѿ Бг҃а ли є҆ моѐ то
оу҆чéнїе, и҆лѝ а҆́зъ ѿ сéбеси го-
вóримъ,
18 Кóйто говóри ѿ сéбеси,
слáва та своà трáси: а҆ кóйто
трáси слáва та на-ѻ҆ногóва
кóйто го є҆ пратúлъ, тóй є҆
и҆стиненъ, и҆ нéма непрáвда въ
нéго.

19 Не да́де ли ви Мѡѷсе́й
зако́натъ: но ни́кой ѿ ва́съ не
твори зако́натъ: защо̀ и́скате
да ме оу҆бі́ете;
20 Ѿговори̇̀ наро́до, и҆ ре́че:
дїа́вола и҆ма́шъ: ко́й и҆ска да
те оу҆бі́е;
21 Ѿговори̇̀ Ї҆и҃съ, и҆ ре́че:
є҆дно̀ дѣ́ло сотвори́хъ, и҆ си́чки
те се чꙋ́дите.
22 Зато̀ва Мѡѷсе́й ви да́де
ѡ҆брѣ́занїе то, (нѐ защо́то є҆
ѿ Мѡѷсе́а, но ѿ ѻ҆тцы̀ те), а҆
вы́е въ сꙋббѡ́та ѡ҆брѣ́зꙋвате
человѣ́ка.
23 Я҆ко въ сꙋббѡ́та прїи́ма
человѣ́къ ѡ҆брѣ́занїе да се не
разва́ли зако́но Мѡѷсе́овъ, на
ме́не ли се гнѣ́вате защо́то
сотвори́хъ си́чкїатъ человѣ́къ
здра́въ;
24 Не сꙋде́те на лица̀, но
пра́ведный сꙋ́дъ сꙋде́те.
25 Гово́реха про́чее нѣ́кои
ѿ Ї҆ерꙋсали́мляне те: не є҆ ли
то́м ѻ҆́ный, кого́то тра́сатъ да
оу҆бі́атъ;
26 И҆ є҆́то ѻ҆́нъ гово́ри я҆́вно,
и҆ ни́що мꙋ не дꙋ́матъ: да не
бѫ́датъ разꙋмѣ́ли кна́зи те
и҆звѣ́стно, защо̀ є҆ то́й Хрїсто́съ;
27 Но того́ва зна́еме ѿ гдѣ̀
є҆: а҆ Хрїсто́съ кога́то до́йде,
ни́кой не зна́е ѿ гдѣ̀ ще да
бѫ́де.
28 Извыка̀ про́чее въ це́рква та Ї҆и҃съ като оу҆́чеше, и҆
ре́че: и҆ ме́не зна́ете, и҆ зна́ете
ѿ гдѣ̀ самь: и҆ неса́мь дошелъ
ѿ самосе́бе, но и҆́стиненъ є҆
ѻ҆́ный ко́йто ме є҆ прати́лъ,
кого́то вы́е не зна́ете.
29 Но а҆́зъ го зна́мъ, защо́то
самь ѿ не́гѡ, и҆ то́й ме є҆ прати́лъ.
30 Ѹ҆скаха про́чее Ї҆ѹде́и те
да го фа́натъ: но ни́кой не
тꙋрѝ на не́го рꙋка̀, защо́то не
бе́ше мꙋ дошло̀ і҆о́ще вре́ме то.
31 И мнози́на ѿ наро́датъ
повѣрова́ха въ не́го, и҆ гово́реха: защо̀ Хрїсто́съ кога́то
до́йде, по̀ голе́ми ли чꙋдеса̀ ще
да сотво́ри ѿ тїа́, ко́йто то́м
стрꙋ́ва;
32 Чꙋ́ха про́чее Фарїсе́и те
наро́датъ защо́ ропти̇̀ за не́го
така̀: и҆ прати́ха Фарїсе́и те
и҆ а҆рхїере́и те слꙋги̇̀ да го фа́натъ.
33 И ре́че Ї҆и҃съ: і҆о́ще ма́ло
вре́ме самь съ ва́съ, и҆ (по́слѣ) ще да и҆де́мъ при ѻ҆но-
го́ва, ко́йто ме є҆ прати́лъ.
34 Ще ме потра́сите, и҆ не
ще́те да ме наме́рите: и҆ гдѣ̀то
самь а҆́зъ, вы́е не мо́жете
да до́йдете.
35 И ре́коха Ї҆ѹде́и те по
междꙋ̀ си: кѫдѐ ще да и҆де
то́м, та не щѐ (да мо́жеме)
да го наме́риме ні́е: да не и҆де
въ разсѣ́нїе то Ѹ҆́ллинско да
оу҆чи Ѹ҆́ллине те;
36 Що зна́чи това̀ сло́во,
що то го ре́че: ще ме потра́сите, и҆ не ще́те да ме наме́рите: и҆ гдѣ̀то самь а҆́зъ, вы́е
не мо́жете да до́йдете;

37 Я҆ въ послѣдні́й де́нь ве-
ли́кїй на-пра́здникатъ стоѐше
'Іисꙋ́съ и҆ вы́каше, и҆ гово́реше:
а҆ко є҆ жа́денъ нѣ́кой, не́ка
до́йде кодъ ме́не, и҆ не́ка пі́е.
38 Ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не,
каквото́ ре́че писа́нїе то, рѣ́-
ки ѿ жи́ва вода̀ ще да поте-
ча́тъ и҆зъ оу҆тро́ва та мꙋ.
39 Я҆ това̀ ре́че за Дх҃а, ко-
го́то ще́ха да прїи́матъ ѻ҆нїа
ко́йто вѣ́рꙋватъ въ не́го: за-
що́то (до тогà) і҆о́ще не бе́ше
въ ни́хъ Дх҃ъ ст҃ы́й, поне́же
'Іисꙋ́съ і҆о́ще не бе́ше просла́-
вленъ.
40 Мнози́на про́чее ѿ на-
ро́датъ, като чꙋ́ха тїа̀ словеса̀,
гово́реха: то́а є҆ вои́стинꙋ
проро́ко.
41 Я҆ дрꙋ́ги гово́реха: то́а є҆
Хрїсто́съ, а҆ дрꙋ́ги гово́реха,
є҆да̀ ли ѿ Галїле́а ще да до́йде
Хрїсто́съ;
42 Не ре́че ли писа́нїе то,
що̀ ѿ Даві́дово то сѣ́ме, и҆ ѿ
Виѳлеѐмско то село̀, гдѣ́то
є҆ Даві́дъ, Хрїсто́съ ще да
до́йде;
43 Бы́дѐ про́чее раздо́ръ въ
наро́датъ заради не́го.
44 Я҆ нѣ́кои ѿ ни́хъ и҆скаха
да го фа́натъ: но ни́кой не
прострѐ на не́го рѫцѐ те си.
45 Дойдо́ха про́чее слꙋгѝ те
при а҆рхїере́и те и҆ Фарїсе́и те:
а҆ ѻ҆ни̇ и҆мъ ре́коха: що̀ го
не дове́дохте;
46 Ѿговори́ха слꙋгѝ те: ни-
когда̀ не є҆ говори́лъ така̀
человѣ́къ, каквото то́а чело-
вѣ́къ.
47 Ѿговори́ха и҆мъ про́чее
Фарїсе́и те: да не бѫ́дете се
прелсти́ли и҆ вы́е:
48 Да ли̇ повѣрова̀ нѣ́кой
ѿ кнѧ́зове те въ не́го, и҆ли̇ ѿ
Фарїсе́и те;
49 Но то́а наро́дъ, ко́йто не
зна́е зако́натъ, про́клети са.
50 Ре́че и҆мъ Нїкоди́мъ, ко́й-
то бе́ше ходи́лъ при не́го но-
щьа̀, и҆ бе́ше є҆ди́нъ ѿ ни́хъ:
51 Є҆да̀ ли зако́но на́шъ сꙋ́ди
человѣ́ка, а҆ко не чꙋ́е ѿ не́гѡ
напре́дъ, и҆ разꙋмѣ́е що пра́ви;
52 Ѿтговори́ха, и҆ ре́коха
мꙋ: да не бѫ́дешъ и҆ ты̀ ѿ
Галїле́а; и҆спы́тай, и҆ ви́ждь,
що̀ проро́къ ѿ Галїле́а не
се є҆ ꙗ҆ви́лъ.
53 И҆ се́кой си ѿи́де въ кѫ́ща
та.

ГЛАВА И҃.

Я҆ 'ІИСꙋ́СЪ ѿи́де въ гора̀ та
Ѳлеѡ́нска:
2 И҆ на оутре то па́къ дойдѐ
въ це́рква та, и҆ си́чки те лю́дїе
ѿи́ваха кодъ не́го: и҆ като сѣ́-
дна̀, оу҆чеше ги.
3 И҆ дове́доха мꙋ кни́жницы
те и҆ Фарїсе́и те є҆дна̀ жена̀
въ прелюбодѣ́анїе фа́ната: и҆
тꙋри́ха а҆ на сре́дъ.
4 И҆ ре́коха мꙋ: оу҆чи́телю,
та́а жена̀ є҆ сега̀ фа́ната въ
прелюбодѣ́анїе:
5 Я҆ Мѡѷсе́й ни є҆ заповѣ-

дáлъ въ закóнатъ, таквыа съ кáменѣ да побиваме: ты̀ каквò ще да речéшъ;

6 Я товà рéкоха да го ѝскꙋсатъ за да намéратъ причѝна да го злослóватъ. Но 'Іисꙋсъ се навéде дóлꙋ, ѝ пѝшеше съ пржстатъ на землѧ̀та (ѝ не поглéднꙋваше на нѝхъ).

7 И като налéгаха та го пытаха, ѝсправѝсе ѝ рéче ѝмъ: кóйто ѥ̃ ѿ вáсъ безъ грѣхъ, нéка фжрли нáй на прéдъ на нéѧ кáмень.

8 И пáкъ се навéде дóлꙋ, ѝ пѝшеше по землѧ̀та.

9 Я ѻ̂нѝ като чꙋха товà, понéже ги ѡ̂кличáваше совѣсть тà ѝмъ, ѝзлáзеха вжнъ ѥ̃дѝнъ по ѥ̃дѝнъ, като начнáха ѿ пò стáри те до послѣдни те: ѝ ѡ̂станà 'Іисꙋсъ сáмъ, ѝ женà та, коѧ̀то стоéше на срéдъ.

10 И като се ѝсправѝ 'Іисꙋсъ ѝ не видѐ нѝкого, тóкмѡ женà та, рéче ѝ: жéно, гдѣ са клевéтницы те ти; нѝкой ли не тѐ ѡ̂сꙋдѝ;

11 'Я ѻ̂нà рéче: нѝкой, Гóсподи. Я 'Іисꙋсъ ѝ рéче, ни ѫзъ те ѡ̂сꙋждáвамъ: ѝдѝ си, ѝ ѿ тꙋ̀ка на тáмъ вече не согрѣшáвай.

12 И пáкъ ѝмъ говóреше 'Іисꙋсъ, ѝ рéче: ѫзъ самь свѣтъ мірꙋ: кóйто хóди по мéне, не щѐ да хóди въ темнотà, но ще да ѝма свѣтъ живóтный.

13 Я Фарїсéи те мꙋ рéкоха: ты̀ самъ свидѣтелствꙋвашъ за сéбе си: свидѣтелство то ти не ѥ̃ ѝстинно.

14 Ѿговорѝ 'Іисꙋсъ, ѝ рéче ѝмъ: ѧ̂ко ѝ сáмъ да свидѣтелствꙋвамъ ѫзъ за сéбе си, ѝстинно ѥ̃ свидѣтелство то моѐ: защóто знáмъ ѿ гдѣ самь дошéлъ, ѝ кждѐ ѿѝвамъ.

15 Вы̀е по плóти сꙋ̀дите, ѫзъ не сꙋ̀димъ нѝкомꙋ.

16 И ѧ̂ко ѫзъ сꙋ̀димъ, сꙋдò мóй ѥ̃ ѝстиненъ: защóто не сáмь сáмъ, но ѫзъ ѝ Ѻтéцъ кóйто ме ѥ̃ пратѝлъ.

17 Ѧ̂ ѝ въ закóнатъ вáшъ ѥ̃ пѝсано, защò на-двáма человѣцы свидѣтелство то ѥ̃ ѝстинно.

18 Ѧ̂зъ самь кóйто свидѣтелствꙋвамъ за сéбе си, ѝ свидѣтелствꙋва за мéне ѝ Ѻтéцъ кóйто ме ѥ̃ пратѝлъ.

19 И говóреха мꙋ: гдѣ ѥ̃ Ѻтéцъ ти; ѿговорѝ 'Іисꙋсъ: нито мéне знáете нито Ѻтцà моегò: ѧ̂ко бы знáли мéне, знáли бы ѝ Ѻтцà моегò.

20 Тїѧ̀ словесà ѝзговорѝ 'Іисꙋсъ въ сокрóвище то церкóвно, като оучеше въ цéрква та: ѝ нѝкой го не фанà, защóто ѝ̂ще не мꙋ бéше дошéлъ часò.

21 И рéче ѝмъ пáкъ 'Іисꙋсъ: ѫзъ ѿѝвамъ, ѝ ще да ме потрáсите, ѝ въ грѣхѫтъ вáшъ ще да оумрете: ѝ гдѣто ѫзъ ѿѝвамъ, вы̀е не мóжете да дóйдете.

22 Говóреха прóчее 'Іꙋдéи

те: да ли сáмъ ще да се оу҆бíе; и҆ затовà говóри: гдѣ́то ѧ҆́зъ ѿи́вамъ, вы́е немóжете да дóйдете;

23 И рéче и҆́мъ: вы́е сте ѿ дóлни те, ѧ҆́зъ самь ѿ гóрни те: вы́е сте ѿ тóѧ свѣ́тъ, ѧ҆́зъ не сáмь ѿ тóѧ свѣ́тъ.

24 Рéкохъ ви прóчее защò ще да оу҆мрете въ грѣховѣ̀ те си: защóто ѧ҆́ко не повѣ́ровате че самь ѧ҆́зъ, ще да оу҆мрете въ грѣховѣ̀ те си.

25 Говóреха мꙋ прóчее кóй си ты̀; а҆ І҆и҃сꙋ и҆́мъ рéче: ѧ҆́зъ сáмь ѻ҆нова̀, коéто ви говóримъ ѿ крáй.

26 Мнóгѡ и҆́мамъ за вáсъ да дꙋ́мамъ и҆ да сꙋ́димъ, но ѻ҆́ный кóйто ме є҆ пратѝлъ, и҆́стиненъ є҆: и҆ ѧ҆́зъ ѻ҆нова̀ ѩ҆то самь чꙋ́лъ ѿ нéгѡ, това̀ и҆ говóримъ въ свѣ́тѫтъ.

27 Не разꙋмѣ́ха защò за Ѡ҆тца̀ и҆́мъ говóреше.

28 Рéче и҆́мъ прóчее І҆и҃сꙋ: когáто вознесéте Сы́на человѣ́ческаго, тогáва ще да разꙋмѣ́ете че самь ѧ҆́зъ: и҆ ѿ самосéбе не прáвимъ ни́що, но какво́то ме є҆ наꙋчи́лъ Ѡ҆тéцъ мóй, това̀ говóримъ.

29 И ѻ҆́ный кóйто ме є҆ пратѝлъ, съ мéне є҆: не ме є҆ ѡ҆ставѝлъ сáмъ Ѡ҆тéцъ, защóто ѧ҆́зъ всегдà прáвимъ ѻ҆нова̀ ѩ҆то є҆ нéмꙋ оу҆гóдно.

30 Като дꙋ́маше тóй тíа *(словесà), мнозѝна* повѣ́ровáха *въ нéго.*

31 Говóреше прóчее І҆и҃сꙋ на І҆ꙋдéи те, кóйто повѣ́ровáха въ нéго: ѧ҆́ко вы́е достóйте въ слóво то моѐ, воистинꙋ оу҆ченицы мóй ще бѫдете:

32 И ще да разꙋмѣ́ете и҆́стина та, и҆ и҆́стина та ще вы свобóди.

33 Ѿговорѝха и҆ рéкоха мꙋ: нíе сме сѣ́мѧ Ѧ҆враáмово, и҆ ни́комꙋ не смѐ былѝ рóбѣ ни́кога: какві̀ ты̀ говóришъ: свобóдни ще бѫдете;

34 Ѡ҆тговорѝ и҆́мъ І҆и҃сꙋ: и҆́стина и҆́стина ви говóримъ защò сéкой кóйто стрꙋ́ва грѣ́хъ, рóбъ є҆ на грѣ́хѫтъ.

35 А҆ рóбъ не пребывáетъ въ домѫ́тъ во вѣ́къ: сы́нъ пребывáетъ во вѣ́къ.

36 Я҆́ко вы свобóди Сынò, воистинꙋ свобóдни ще бѫдете.

37 Знáмъ че сте сѣ́мѧ Ѧ҆враáмово: но и҆́скате да ме оу҆бíете, защóто слóво то моѐ не се вмѣ́ща̀ва въ вáсъ.

38 Ѧ҆́зъ товà ѩ҆то самь видéлъ оу҆ Ѡ҆тца̀ моегѡ̀, говóримъ: и҆ вы́е прóчее ѩ҆то сте видéли оу҆ ѻ҆тца̀ вáшегѡ творите.

39 Ѿговорѝха и҆ рéкоха мꙋ: ѻ҆тéцъ нáшъ є҆́сть Ѧ҆враáмъ. Рéче и҆́мъ І҆и҃сꙋ: ѧ҆́ко бы былѝ чáда Ѧ҆враáмови, дѣлà та Ѧ҆враáмови ще́хте да творите.

40 Но сегà и҆́скате да ме оу҆бíете, человѣ́ка, кóйто ви

говори́хъ и҆стина та, ко́а́то
самь чꙋлъ ѿ Бг҃а: това̀ А҆
враа́мъ не є҆ сотвори́лъ.
41 Вы́е творите дѣла̀ та
на-О҆тца̀ ва́шегѡ. Ре́коха мꙋ:
ні́е ѿ блꙋдъ несмѐ рожде́ни:
є҆дного̀ Ѻ҆ца̀ и҆мамы, Бг҃а.
42 И ре́че и҆мъ І҆исꙋ́съ: а҆́ко
бы Бг҃ъ бы́лъ О҆те́цъ ва́шъ,
ще́хте да ме ѡ҆бы́чате ме́не:
защо́то а҆́зъ ѿ Бг҃а и҆злѣ́зохъ
и҆ дойдо́хъ: защо́то ѿ се́бе си
не са́мь дошелъ, но то́й ме є҆
прати́лъ.
43 Защо̀ не разꙋмѣ́вате моѐ
то дꙋмані́е; защо́то не мо́жете
да слꙋ́шате сло́во то моѐ.
44 Вы́е сте ѿ О҆тца̀ ва́шегѡ
діа́вола, и҆ и҆скате да творите
по́хоти те на-О҆тца̀ ва́шегѡ:
то́й ѿ кра́й бе́ше человѣ́кобі́йца, и҆ въ и҆стина та не стои̇̀:
защо́то и҆стина въ не́го не́ма:
кога́то гово́ри лѫжа̀ та, ѿ свои̇̀
те (лꙋка́вства) гово́ри: за-
що́то є҆ лѫже́цъ, и҆ О҆те́цъ на-
лѫжа̀ та.
45 А҆́зъ защо́то гово́римъ
и҆стина та, не мѐ вѣ́рꙋвате.
46 Ко́й ѿ ва́съ ме ѡ҆блича́ва
за непра́вда; а҆́ко ли а҆́зъ гово́римъ и҆стина та, защо̀ вы́е не
ми вѣ́рꙋвате;
47 Ко́йто є҆ ѿ Бг҃а, слꙋ́ша
дꙋ́мы те Бж҃ї́и: затова̀ вы́е не
слꙋ́шате, защо́то не стѐ ѿ Бг҃а.
48 Ѻ҆тговори́ха про́чее І҆ꙋдѐи те и҆ ре́коха мꙋ: не гово́риме ли ні́е добрѐ, защо̀ си Самарѧни́нъ ты̀, и҆ бѣ́са и҆машъ;
49 Ѿговори̇̀ І҆исꙋ́съ: а҆́зъ
бѣ́са не́мамъ, но почи́тамъ
Ѻ҆тца̀ моего̀, а҆ вы́е ме безче-
ститe.
50 И а҆́зъ не и҆скамъ сла́ва
та своа̀: и҆ма ко́й да (а҆) тра́си
и҆ да сꙋ́ди.
51 Истина и҆стина ви гово́римъ, защо̀ ко́йто сохрани̇̀ сло́во то моѐ, не́ма да ви́ди сме́рть во вѣ́ки.
52 Ре́коха мꙋ про́чее І҆ꙋдѐи
те: сега̀ разꙋмѣ́хме защо̀ и҆-
машъ бѣ́съ. А҆враа́мъ оу҆мрѐ
и҆ проро́цы те, а҆ ты̀ гово́ришъ:
ко́йто сохрани̇̀ сло́во то моѐ, не
щѐ да вкꙋ́си сме́рть во вѣ́ки.
53 Да не бѫдешъ по̀ голе́мъ
ты̀ ѿ О҆тца̀ на́шегѡ А҆враа́ма,
ко́йто оу҆мрѐ; и҆ проро́цы те
оу҆мре́ха: кого̀ пра́вишъ ты̀
се́бе си;
54 Ѿговори̇̀ І҆исꙋ́съ: а҆́ко а҆́зъ
сла́вимъ се́бе си, сла́ва та моа̀
не є҆ ни́що: Ѻ҆те́цъ мо́й є҆ ко́й-
то ме сла́ви, кого́то вы́е гово́-
рите защо̀ є҆ Бг҃ъ ва́шъ.
55 И не позна́хте го: а҆́зъ
О҆ба́че го зна́мъ: и҆ а҆́ко рече́мъ
защо̀ го не зна́мъ, ще да бѫ-
демъ (и҆ а҆́зъ) подо́бенъ ва́мъ,
лѫже́цъ: но зна́мъ го, и҆ сло́во
то не́гово сохрана́вамъ.
56 А҆враа́мъ О҆те́цъ ва́шъ
ра́дъ бы бы́лъ да ви́ди мо́ятъ
де́нь, и҆ видѐ (го) и҆ возрадо-
ва́се.
57 И ре́коха мꙋ І҆ꙋдѐи те:
пе́десѐ годи́ны не́машъ ї҆о̀ще,
и҆ А҆враа́ма ли си видѣ́лъ.

58 И ре́че и҆́мъ І҆и҃съ; и҆́стина и҆́стина ви дꙋ́мамъ, доклѐ і҆о҆́ще А҆враа́мъ не бе́ше се роди́лъ, а҆́зъ бе́хъ.

59 И҆ зе́ха ка́менье да фѫрлатъ на не́го: а҆ І҆и҃съ се скры̀, и҆ и҆злѣ́зе и҆́зъ це́рква та, и҆ пройдѐ посре́дъ ни́хъ, и҆ така̀ замина̀.

ГЛАВА Ѳ.

И҆ КАТО замі́нꙋваше, видѐ є҆дного̀ человѣ́ка слѣ́па ѿ рожде́нїе то мꙋ.

2 И попыта́ха го ᲂу҆ченицы те мꙋ, и҆ ре́коха: ᲂу҆чи́телю, ко́й согрѣ́шѝ, то́ѧ ли, и҆лѝ роди́тели те мꙋ, та се роди̇ слѣ́пъ;

3 Ѿтговорѝ І҆и҃съ: нито є҆ то́й согрѣ́ши́лъ, нито роди́тели те мꙋ: но (роди́се слѣ́пъ) за да се я҆́ватъ дѣла̀ та Бж҃їа на не́го.

4 Ме́не подоба́е да пра́вимъ дѣла̀ та ѻ҆ного́ви, ко́йто ме є҆ прати́лъ, доклѐ є҆ де́нь: ще да до́йде но́щь, кога́то ни́кой не мо́же да рабо́ти.

5 Кога́то са́мь въ мі́ръ, свѣ́тъ є҆смь мі́рꙋ.

6 Тїа̀ (словеса̀) като и҆зговорѝ, плюна̀ на земла̀ та, и҆ направѝ ка́ль ѿ плю́нка та, и҆ помаза̀ ѻ҆́чѝ те на слѣ́пыатъ съ каль та̀.

7 И ре́че мꙋ: и҆дѝ, ᲂу҆мы́йсе въ Сїлѡа́мска та кꙋпѣ́ль: (коѐто ще да се речѐ пра́тенъ). Ѿи҆де про́чее и҆ ᲂу҆мы́се, и҆ дойдѐ прогледна́лъ.

8 А҆ сосѣ́ди те, и҆ ко́йто го бе́ха виде́ли на пре́дъ че бе́ше слѣ́пъ, гово́реха: не є҆ ли то́ѧ, ко́йто седе́ше та про́сеше;

9 И є҆дни̇ гово́реха: защѐ є҆ то́й, а҆ дрꙋ́ги гово́реха: защѐ прили́ча на не́го, а҆ то́й гово́реше: а҆́зъ самь.

10 И гово́реха мꙋ: а҆ каквѡ̀ ти се ѿвори́ха ѻ҆чѝ те;

11 А҆ то́й ѿговорѝ и҆ ре́че: человѣ́къ (нѣ́кой) ко́йто се нари́ча І҆и҃съ, направѝ ка́ль, и҆ помаза̀ ми ѻ҆чѝ те, и҆ ре́че ми: и҆дѝ въ Сїлѡа́мска та кꙋпѣ́ль, и҆ ᲂу҆мы́йсе, и҆ като ѿидо́хъ та се ᲂу҆мы́хъ, прогледна́хъ.

12 Ре́коха мꙋ про́чее: а҆ гдѣ̀ є҆ то́й; а҆ то́й ре́че: не зна́мъ.

13 И заве́доха го кодъ Фарїсе́и те, (ѻ҆ного́ва си́рѣчь) ко́йто бе́ше нѣ́кога слѣ́пъ.

14 И бе́ше сꙋббѡ́та, кога́то направѝ І҆и҃съ ка́ль, и҆ мꙋ ѿворѝ ѻ҆чѝ те.

15 По па́къ го пы́таха и҆ Фарїсе́и те, каквѡ̀ прогледна̀: а҆ то́й и҆мъ ре́че: ка́ль ми тꙋрѝ на ѻ҆чѝ те, и҆ ᲂу҆мы́хсе, и҆ ви́димъ.

16 А҆ нѣ́кои ѿ Фарїсе́и те дꙋ́маха: то́ѧ человѣ́къ не є҆ ѿ Бг҃а, защо́то не ва́рди сꙋббѡ́та та, дрꙋ́ги гово́реха: каквѡ̀ мо́же человѣ́къ грѣ́шенъ да пра́ви таквїа̀ чꙋдеса̀; и҆ бе́ше препира́нїе междꙋ̀ ни́хъ.

17 Говóреха пáки на слѣпыатъ: ты̀ що говóришъ за нéго, понéже ти ѿворѝ ѻчѝ те; а̑ тóй ймъ рéче: защò є̑ пророкъ.

18 Не повѣровáха прóчее Ѵ҆ідéи те за нéго, защò бéше слѣпъ и̑ прогледнà, до гдѣ не повыкáха родѝтели те натогѡ́ва кóйто прогледнà.

19 И попытáха ги, и̑ рéкоха: тóа ли є̑ вáшїо сы̀нъ; за когóто говóрите че сѐ є̑ слѣпъ родѝлъ; каквѡ̀ прóчее сегà вѝди;

20 Ѿтговорѝха ймъ родѝтели те мꙋ, и̑ рéкоха: знáеме защò тóа є̑ нáшїо сы̀нъ, и̑ защò се є̑ слѣпъ родѝлъ:

21 А̑ каквѡ̀ сегà вѝди, не знáеме: и̑лѝ кóй мꙋ ѿворѝ ѻчѝ те, нїе не знáеме: самсѝ йма вóзрастъ, самагò (нéго) попы̀тайте, сáмъ за сéбе да говóри.

22 Товà рéкоха родѝтели те мꙋ, защóто се боéха ѿ Ѵ҆ідéи те: защóто бéха се сговорѝли веке Ѵ҆ідéи те, а̑ко нѣкой го и̑сповѣда защò є̑ Хрїстóсъ, да го ѿлꙋчатъ ѿ сóнмище то:

23 За товà рéкоха родѝтели те мꙋ: че вóзрастъ ймà, самагò попы̀тайте.

24 Повыкáха прóчее втóри пѫть человѣкатъ, кóйто бéше слѣпъ, и̑ рéкоха мꙋ: воздáй слáва на Бг҃а: нїе знáеме защò тóа человѣкъ є̑ грѣшенъ.

25 А̑ тóй ѿговорѝ, и̑ рéче: а̑ко є̑ грѣшенъ, не знáмъ: є̑днò тóкмѡ знáмъ, защò бéхъ слѣпъ, а̑ сегà вѝдимъ.

26 И пáкъ мꙋ рéкоха: що ти направѝ; каквѡ̀ ти ѿворѝ ѻчѝ те;

27 Ѿговорѝ ймъ: казáхъ ви вече, и̑ не чꙋ́хте: защò пáкъ и̑скате да чꙋ́ете: да не и̑скате и̑ вы̀е да бѫдете нéгови оученици;

28 А̑ ѻнѝ го оукорѝха, и̑ рéкоха мꙋ: ты̀ си нéговъ оученѝкъ: а̑ нїе сме Мѡѵсéови оученицы̀.

29 Нїе знáеме, защò на Мѡѵсéа є̑ говорѝлъ Бг҃ъ: а̑ тогóва не знáеме ѿ гдѣ є̑.

30 Ѿтговорѝ человѣко, и̑ рéче ймъ: та товà є̑ чꙋ́дно, защóто вы̀е не знáете ѿ гдѣ є̑, и̑ ѿворѝ ми ѻчѝ те.

31 А̑ знáмъ защò грѣшны те Бг҃ъ не послꙋ́шꙋва: но а̑ко є̑ нѣкой бг҃опочитáтеленъ, и̑ твори нéгова та вóлѧ, нéго послꙋ́шꙋва.

32 Ѿ кáкъ се є̑ свѣтъ создáлъ, не се є̑ чꙋ́ло, да є̑ ѿворѝлъ нѣкой ѻчѝ те на слѣпорождéнъ (человѣкъ).

33 Áко не бы̀ бы̀лъ тóа ѿ Бг҃а, не бы̀ мóглъ да прáви нѝщо.

34 Ѿговорѝха и̑ рéкоха мꙋ: въ грѣхове се си родѝлъ ты̀ сѝчкїо, и̑ ты̀ ли ны оучишъ; и̑ и̑згнáха го вѫнъ.

35 Чꙋ́ Ѵ҆исꙋ́съ че го и̑спѫдѝха вѫнъ: и̑ като го намерѝ,

ре́че мѹ: ты̀ вѣ́рѹваши̇ ли въ Сы̑на Бж҃їа;
36 Ѿтговорѝ то́й и҆ ре́че мѹ: и҆ ко́й є҆, Го́споди, да вѣ́рѹвамъ въ не́го;
37 И҆ ’Іисѹ́съ мѹ ре́че: и҆ виде́лъ си го, и҆ ко́йто гово́ри съ те́бе, то́й є҆.
38 И҆ то́й ре́че: вѣ́рѹвамъ, Гдⷭ҇и: и҆ поклонѝ мѹ се.
39 И҆ ре́че ’Іисѹ́съ: за сѹ́дъ а҆́зъ дойдо́хъ въ то́а свѣ́тъ: за да ви́датъ ѻ҆ні́а кои́то не ви́датъ, а҆ ѻ҆ні́а кои́то ви́датъ да бѫ́датъ слѣ́пи.
40 И҆ чѹ́ха нѣ́кои ѿ Фарїсе́и те кои́то бе́ха съ не́го, ті́а (словеса̀), и҆ ре́кохa мѹ: да не смѐ и҆ ні́е слѣ́пи;
41 И҆ ’Іисѹ́съ и҆́мъ ре́че: а҆́ко бы́хте были̇ слѣ́пи, не бы́хте и҆ма́ли грѣ́хъ: а҆ сега̀ гово́рите: че ви́диме: грѣхо̀ про́чее ва́шъ ѡ҆ста́ва (на ва́съ).

ГЛАВА І҃

ИСТИНА и҆стина ви гово́римъ, ко́йто не вла́зи презъ врата̀ та въ дво́ратъ ѻ҆вчїи, но прела́зи ѿ дрѹ́го мѣ́сто, то́й є҆ хайдѹ́тинъ и҆ разбо́йникъ.
2 И҆ ко́йто вла́зи презъ врата̀ та, па́стырь є҆ на-ѻ҆вцы̀ те:
3 Не́мѹ двѐрнико ѿва́ра: и҆ ѻ҆вцы̀ те мѹ слѹ́шатъ гласѫ́тъ: и҆ свои̇ те ѻ҆вцы вы́ка по и҆́мени, и҆ и҆ска́рѹва ги вѫ́нъ.
4 И҆ кога́то и҆ска́ра вѫ́нъ свои̇ те ѻ҆вцы, хо́ди предъ ни́хъ: а҆ ѻ҆вцы̀ те по не́го и҆́датъ, защо́то зна́ютъ не́говатъ гла́съ.
5 И҆ по чѹ́ждъ (гла́съ) не щѧ́тъ да по́йдатъ, но ще побѣ́гнатъ ѿ не́гѡ: защо́то не зна́ютъ чѹ́ждыатъ гла́съ.
6 Та́а при́тча и҆́мъ ре́че ’Іисѹ́съ: но ѻ҆ни̇ не разѹмѣ́ха що бе́ше ѻ҆нова̀ що́то и҆́мъ дѹ́маше.
7 И҆ ре́че и҆́мъ па́къ ’Іисѹ́съ: и҆стина и҆стина ви гово́римъ, защо̀ а҆́зъ самь брата̀ та на-ѻ҆вцы̀ те.
8 Си́чки те, кои́то са дошли̇ по̀ на пре́дъ ѿ ме́не, хайдѹ́те са и҆ разбо́йницы: но не послѹша́ха ги ѻ҆вцы̀ те.
9 А҆́зъ самь брата̀ та: ко́йто влѣ́зе презъ ме́не, ще да се спасѐ: и҆ ще влѣ́зе и҆ и҆злѣ́зе, и҆ па́ша ще да наме́ри.
10 Хайдѹ́тино не дохо́жда (за дрѹ́го) то́кмѡ да ѹ҆бїѐ и҆ погѹ́би: а҆́зъ дойдо́хъ да и҆́матъ живо́тъ, и҆ по̀ мно́го да и҆́матъ.
11 А҆́зъ самь па́стырь до́брый: до́брый па́стырь пола́га си дѹша̀ та за ѻ҆вцы̀ те.
12 И҆ наѐ́мнико, ко́йто не є҆ па́стырь, на кого́то не са ѻ҆вцы̀ те свои̇, като ви́ди вѫ́лкѫтъ че и҆́де, ѡ҆ста́ва ѻ҆вцы̀ те и҆ бѣ́га: а҆ вѫ́лко̀ ги разгра́бѹва, и҆ разпрѫснѹва ѻ҆вцы̀ те.
13 И҆ наѐ́мнико бѣ́га, защо́то

є҆ наѐмникъ, и҆ не ра́ди за ѻ҆вцы̀ те.

14 А҆́зъ самь па́стырь до́брый, и҆ зна́мъ мои̇̀ те, и҆ тїа̑ ме зна́ѧтъ.

15 Какво́то ме зна́е Ѡте́цъ, така̀ зна́мъ и҆ а҆́зъ ѻ҆тца̀: и҆ ду̑шѧ та си пола́гамъ за ѻ҆вцы̀ те.

16 И҆ дрꙋ́ги ѻ҆вцы и҆́мамъ, кои̇́то не сѧ̀ ѿ то́ѧ дво́ръ: и҆ ни́хъ тре́бꙋва да доведе́мъ: и҆ ще да чꙋ́ѧтъ гласѧ̑тъ ми, и҆ ще да бѫ́де є҆дно̀ ста́до, и҆ є҆ди́нъ па́стырь.

17 Затова̀ ме ѡ҆бы́ча Ѡ҆ц҃ъ, защо́то а҆́зъ пола́гамъ дꙋша̀ та си, да а҆̀ прїи́мемъ па́ки.

18 Ни́кой а҆̀ не зе́ма ѿ ме́не, но а҆́зъ а҆̀ пола́гамъ самово́лнѡ, и҆́мамъ вла́сть да а҆̀ поло́жимъ, и҆ и҆́мамъ вла́сть па́ки да а҆̀ зе́мемъ: та́ѧ за́повѣдь прїа́хъ ѿ Ѡ҆ц҃а моегѡ̀.

19 И҆ бы́дѐ па́ки препира́нїе по междꙋ̀ І҆ꙋде́и те за тїа̑ словеса̀.

20 И҆ мнози́на ѿ ни́хъ дꙋ́маха: бѣ́съ и҆́ма, и҆ лꙋ́дъ є҆́: защо̀ го слꙋ́шате;

21 Дрꙋ́ги гово́реха: тїа̑ дꙋ́мы не сѧ̀ на-бѣ́сенъ (человѣ́къ): мо́же ли бѣ́съ да ѿво́ри ѻ҆чѝ те на слѣ́пи те;

22 И҆ бы́дѐ пра́здникъ на-ѡ҆бновле́нїе то (на-хра́матъ) во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ бе́ше зима̀:

23 И҆ хо́деше І҆исꙋ́съ въ це́рква та, въ притво́ратъ Соломѡ́новъ.

24 Ѡ҆бико́лиха го про́чее І҆ꙋде́и те, и҆ гово́реха мꙋ: до когѧ̀ ще дѫржи́шъ дꙋшы̀ те ни въ сомнѣ́нїе; а҆́ко си ты̀ Хрїсто́съ, кажѝ на пра́вѡ.

25 Ѡ҆тговорѝ и҆́мъ І҆исꙋ́съ: каза́хъ ви, и҆ не вѣ́рꙋвате: дѣла̀ та кои̇́то а҆́зъ пра́вимъ съ и҆́ме то та-Ѡ҆тца̀ моегѡ̀, ѻ҆нѝ свидѣ́телствꙋватъ за ме́не.

26 Но вы̀е не вѣ́рꙋвате, защо́то не стѐ ѿ мои̇́те ѻ҆вцы:

27 Мои̇́те ѻ҆вцы слꙋ́шатъ мо́ѧтъ гла́съ, и҆ а҆́зъ ги позна́вамъ, и҆ по ме́не и҆́датъ.

28 И҆ а҆́зъ и҆́мъ да́вамъ живо́тъ вѣ́ченъ: и҆ не ща́тъ да поги́бнатъ во вѣ́ки, и҆ ни́кой не щѐ да ги гра́бне ѿ моѧ̀ та ржка̀.

29 Ѡ҆те́цъ мо́й ко́йто ми ги є҆ да́лъ, по̀ голе́мъ є҆́ ѿ си́чки те: и҆ ни́кой не мо́же да ги гра́бне ѿ ржка̀ та на-Ѡ҆тца̀ моегѡ̀.

30 А҆́зъ и҆ Ѡ҆те́цъ є҆дно̀ сме.

31 И҆ зе́ха па́ки ка́менье І҆ꙋде́и те да го ѹ҆бїа́тъ.

32 А҆ І҆исꙋ́съ и҆́мъ ѿговорѝ: мно́ги добрѝ дѣла̀ ꙗ҆ви́хъ ва́мъ ѿ Ѡ҆тца́ моегѡ̀: за коѐ ѿ тїа̑ дѣла̀ фѫрлете ка́менье на ме́не;

33 Ѡ҆говори́ха мꙋ І҆ꙋде́и те и҆ ре́коха: за добро̀ дѣ́ло не фѫрлеме ка́менье на те́бе, но за хꙋла̀ та, и҆ защо́то ты̀ бꙋ́дꙋчи человѣ́къ, пра́вишъ се́бе Бг҃а:

34 Ѿтговори́ и҆мъ І҆и҃съ: не є҆ ли пи́сано въ ва́шїатъ
закѡ́нъ: а҆зъ ре́кохъ, вы́е сте
бо́гове;
35 Я҆ко ѻ҆ны́а наре́че бо́го-
ве, камъ кои́то сло́во то Бж҃їе
бы́дѐ: и҆ не мо́же да се разва́ли
писа́нїе то:
36 Томѹ́ва ли кого́то Ѻ҆ц҃ъ
ѡ҆свати́, и҆ прати́ въ мі́ръ, вы́е
гово́рите, хѹ́лишъ Бг҃а: защо́то
ре́кохъ: че самь Сы́нъ Бж҃їй
а҆зъ;
37 Я҆ко не тво́римъ дѣла̀ та
на-Ѻ҆тца̀ моегѡ́, не фа́щайте
ми вѣ́ра:
38 Я҆ко ли ги тво́римъ, а҆ко
ме́не не вѣ́рѹвате, на дѣла̀ та
мои вѣ́рѹвайте: да позна́ете,
и҆ да повѣ́ровате, защѐ Ѻ҆ц҃ъ
є҆ въ ме́не, и҆ а҆зъ самь въ не́го.
39 Ѿ҆искаха про́чее па́къ да
го фа́натъ: но то́й и҆злѣ́зе ѿ
ржцѐ те и҆мъ.
40 И҆ ѿи́де па́къ ѻ҆дона́дъ
І҆орда́на: на ѻ҆нова̀ мѣ́сто,
гдѣ́то І҆ѡа́ннъ пе́рво креща́-
ваше, и҆ ѡ҆стана̀ та́мѡ.
41 И҆ мнози́на дойдо́ха при
не́го, и҆ гово́реха: защѐ І҆ѡа́ннъ
ѹ҆́бо ни є҆дно̀ чѹ́до не сотвори́,
а҆ си́чко що́то ре́че І҆ѡа́ннъ за
не́го, и҆́стинно бе́ше.
42 И҆ мнози́на повѣрова́ха
въ не́го та́мѡ.

ГЛАВА АІ҃.

И҆ БѢ́ШЕ нѣ́кой бо́ленъ Ла-
зарь ѿ Виѳа́нїа, ѿ село̀ то
Марі́ино и҆ на сестра̀ и҆ Ма́рѳа.
2 Я҆ Маріа бе́ше ко́а́то бе́ше
помаза́ла Гдⷭ҇а съ мѹ́ро, и҆ ѡ҆-
три́ла съ косы̀ те си нозѐ те
мѹ: на-ко́а́то бра́тъ Ла́зарь
бе́ше бо́ленъ.
3 Прати́ха про́чее сестры̀ те
мѹ до не́гѡ, и҆ гово́реха: Го́-
споди, є҆́то, ѻ҆́ный кого́то ты̀
лю́бишъ, бо́ленъ є҆́:
4 И҆ І҆и҃съ като чѹ̀ (това̀),
ре́че: та́а бо́лесть не є҆́ на
сме́рть, но на сла́ва Бж҃їа: да
се просла́ви Сы́нъ Бж҃їй съ не́я.
5 И҆ ѡ҆бы́чаше І҆и҃съ Ма́р-
ѳа, и҆ сестра̀ и҆, и҆ Ла́зара.
6 Като чѹ̀ про́чее че є҆́ бо́-
ленъ, тога́ва седѐ на ѻ҆нова̀
мѣ́сто, гдѣ́то бе́ше, два̀ дни̑.
7 По това̀ по́слѣ ре́че на
ѹ҆ченицы те си: да йдеме
па́ки во І҆ѹде́а.
8 Ре́коха мѹ ѹ҆ченицы те
мѹ: ѹ҆чи́телю, ма́лко по̀ на
пре́дъ и҆скаха І҆ѹде́и те да
те ѹ҆бі́атъ съ ка́менѣ: и҆ па́къ
ли ѿи́вашъ та́мѡ;
9 Я҆ І҆и҃съ ѿговори́: не са̀
ли двана́десать часи́ въ де-
ньжтъ; ко́йто хо́ди дена̀, не
ще̑ да се пре́пне, защо́то ви́ди
свѣ́тлость та̀ на-то́а свѣ́тъ:
10 Ко́йто ѻ҆ба́че хо́ди но-
щьа̀, ще да се пре́пне, защо́то
не́ма свѣ́тлость въ се́бе си.
11 Тїа (словеса̀) и҆зговори́:
и҆ по това̀ по́слѣ ре́че и҆мъ:
Ла́зарь на́шїо прїа́тель є҆́ за-
спа́лъ: но да йдемъ да го со-
бѹ́димъ.
12 Я҆ ѹ҆ченицы те мѹ ре́ко-

ха: Го́споди, а҆ко є҆ заспа́лъ, ще да ѿздравѣ́е.

13 Но І҆и҃съ и҆мъ ре́че за смерть та̀ мꙋ: а҆ ѻ҆нѝ возмнѣ́ха защѐ за заспꙋ́ванѣ то со́нно гово́ри.

14 Тога́ва и҆мъ ре́че І҆и҃съ я҆́вно: Ла́зарь оу҆мрѐ.

15 И ра́дꙋвамсе заради̇̀ ва́съ, да повѣ́ровате чѐ не бѣ́хъ та́мѡ ѧ҆́зъ: но да и҆де́ме кодѣ не́го.

16 Ѧ҆ Ѳѡма̀, ко́йто се гово́реше близне́цъ, ре́че на соꙋ́ченицы те си: да и҆де́ме и҆ ні́е да оу҆мре́ме съ не́го.

17 Като дойдѐ про́чее І҆и҃съ, найдѐ го че и҆ма́ше четы́ри дни̇̀ веке въ гро́батъ.

18 Ѧ҆ Вѳаніа̀ бе́ше бли́зꙋ до І҆ерꙋсали́мъ, ко́лкото пѧтна́десѧть ста́діи.

19 И мнози́на ѿ І҆ꙋде́и те бѣ́ха дошли̇̀ къ Ма́рѳа и҆ Марі́а, да ги оу҆тѣ́шатъ за бра́та и҆мъ.

20 Ѧ҆ Ма́рѳа като чꙋ̀, че и҆де І҆и҃съ, посрещна̀ го: а҆ Марі́а дома седе́ше.

21 И ре́че Ма́рѳа на І҆и҃са: Го́споди, а҆ко ты̀ бы бы́лъ тꙋ́ка, не бы̀ оу҆мре́лъ бра́тъ ми:

22 Но и҆ сега̀ зна́мъ, защѐ каквѡ́то да попро́сишъ ѿ Бг҃а, ще ти дадѐ Бг҃ъ.

23 Ре́че и҆ І҆и҃съ: ще воскре́сне бра́тъ ти.

24 Ре́че мꙋ Ма́рѳа: зна́мъ защѐ ще да воскре́сне въ воскресе́ніе то въ послѣ́дній де́нь.

25 И ре́че и҆ І҆и҃съ: а҆́зъ є҆смь воскресе́ніе и҆ живо́тъ: ко́йто вѣ́рꙋва въ ме́не, и҆ да оу҆мре, ще да ѿживѣ́е.

26 И҆ се́кой ко́йто живѣ́е, и҆ вѣ́рꙋва въ ме́не, не щѐ да оу҆мре во вѣ́ки. Ва́ждашъ ли вѣ́ра на товà;

27 Ре́че мꙋ Ма́рѳа: є҆й Го́споди: а҆́зъ повѣрова́хъ защѐ си ты̀ Хрі́сто́съ Сы́нъ Бж҃і́й, ко́йто трѣ́бꙋваше да до́йде въ мі́ръ.

28 И като ре́че ті́а (словеса̀) ѿи́де та повыка̀ Марі́а сестра̀ си, и҆ ре́че и҆ та́йнѡ: оу҆чи́тельо є҆ дошѐлъ, и҆ вы́ка те.

29 Ѧ҆ ѻ҆на̀ като чꙋ̀, стана̀ ско́рѡ, и҆ ѿи́де при не́го.

30 Защо́то і҆о́ще не бе́ше дошѐлъ І҆и҃съ въ село̀ то: но бе́ше на ѻ҆нова̀ мѣ́сто, гдѣ́то го посрещна̀ Ма́рѳа.

31 І҆ꙋде́и те про́чее ко́йто бѣ́ха съ не́я въ кѫ́ща та, и҆ оу҆тѣ́ша́ваха ѧ҆̀, като виде́ха Марі́а че стана̀ ско́рѡ, и҆ и҆злѣ́зе, ѿидо́ха слѣ́дъ не́я, и҆ гово́реха: че ѿи́ва на гро́батъ, да пла́че та́мѡ.

32 Ѧ҆ Марі́а като дойдѐ, гдѣ́то бе́ше І҆и҃съ, и҆ видѐ го, падна̀ на нозѐ те мꙋ, и҆ гово́реше мꙋ: Го́споди, а҆ко ты̀ бы бы́лъ тꙋ́ка, не бы оу҆мре́лъ бра́тъ ми.

33 І҆и҃съ, като ѧ҆̀ видѐ че пла́че, и҆ І҆ꙋде́и те ко́йто бѣ́ха

дошлѝ съ нѣ́ѧ че пла́чеха, со-
жалѝмꙋсе на сѫ́рдцѐ то, и̂
смꙋти́се и̂ са́мъ:
34 И ре́че: гдѣ̀ го тꙋри́хте;
ре́кохѧ мꙋ; Го́споди, прїидѝ
и̂ ви́ждь.
35 И прослези́се Ї҆и҃сꙋсъ.
36 Гово́реха про́чее Ї҆ꙋде́и
те; ви́ждь какѡ̀ го ѿбы́-
чаше.
37 А҆ нѣ́кои ѿ ни́хъ ре́кохѧ:
то́й ко́йто ѿворѝ ѻ҆чѝ те на
слѣ́пыатъ, не мо́жеше ли да
напра́ви да не оу҆мре и̂ то́ѧ;
38 А҆ Ї҆и҃сꙋсъ па́къ като жа́-
леше на сѫ́рдцѐ то си, дойдѐ
на гро́батъ, и̂ бе́ше пещѐра, и̂
ка́мень лежѐше на нѣ́ѧ.
39 И ре́че Ї҆и҃сꙋсъ: вдигнѐте
ка́мыкатъ. Ре́че мꙋ сестра̀та
на-оу҆мре́лыатъ, Ма́рѳа: Го́-
споди, смѫ́рдѝ ве́че, защо́то
є҆ четвероднѐвенъ.
40 Ре́че и̂ Ї҆и҃сꙋсъ: не ре́кохъ
ли ти, защѐ а҆ко вѣ́рꙋвашъ, ще
ви́дишъ сла́ва та Бж҃їѧ;
41 Вдигна́ха про́чее ка́меньатъ
ѿ (пещѐра та) гдѣ̀то
лежѐше оу҆мре́лыо, а҆ Ї҆и҃сꙋсъ
като вдигна̀ ѻ҆чѝ те си го́ре,
ре́че; Ѻ҆ѿ҃е, благода́римъ те
защѐ си ме послꙋ́шалъ.
42 И а҆́зъ зна́ехъ защѐ всег-
да̀ ме послꙋ́шꙋвашъ: но за-
ра́дѝ наро́датъ, ко́йто стой
наѡ́колѡ, ре́кохъ: да повѣ́-
роватъ че ты̀ си ме пратѝлъ.
43 И като ре́че това̀, и̂звыка̀
съ голѣ́мъ гла́съ: Ла́заре, и̂з-
лѣ́знѝ вѫнъ.
44 И и̂злѣ́зе оу҆мре́лыо ѿвѫ-
рзанъ по рѫцѐте и̂ по нозѐ
те съ пово́й: и̂ лицѐ то мꙋ
съ кѫ́рпа ѿвѫ́рзано. Ре́че
и̂мъ Ї҆и҃сꙋсъ: развѫ́ржѐте го,
и̂ ѿставѐте да вѫ́рвѝ.
45 Мнозѝна про́чее ѿ Ї҆ꙋде́и
те, ко́йто бе́ха дошлѝ кодъ
Маріа, и̂ видѐха (това̀) що-
то направѝ Ї҆и҃сꙋсъ, повѣ́рова́ха
въ не́го.
46 Но нѣ́кои ѿ ни́хъ ѿи-
до́ха кодъ Фарїсе́и те, и̂ ка-
за́ха и̂мъ (ѻ҆нова̀) що́то на-
правѝ Ї҆и҃сꙋсъ.
47 А҆рхїерѐи те про́чее и̂
Фарїсе́и те собра́ха собо́ръ, и̂
гово́реха: що да напра́виме;
защо́то то́ѧ человѣ́къ мно́го
чꙋдеса̀ пра́ви.
48 Ѧ҆ко го ѿста́виме така̀,
си́чки те ще да повѣ́роватъ
въ не́го: и̂ ще до́йдатъ Ри́-
мѧне те и̂ ще зѐматъ и̂ мѣ́-
сто то и̂ наро́датъ на́шъ.
49 А҆ є҆ди́нъ нѣ́кой ѿ ни́хъ
Каїа́фа, ко́йто бе́ше а҆рхїерѐй
пре́зъ ѻ҆на́ѧ годи́на, ре́че и̂мъ:
вы́е не зна́ете ни́що:
50 Нито помышла́вате, за-
що̀ є҆ по̀ добрѐ на́мъ да оу҆мре
є҆ди́нъ человѣ́къ за си́чки те
лю́дїе, не́жели си́чкїо наро́дъ
да поги́бне.
51 А҆ това̀ не ре́че ѿ се́бе
си: но поне́же бе́ше а҆рхїерѐй
презъ ѻ҆на́ѧ годи́на, проре́че
защо̀ Ї҆и҃сꙋсъ ще́ше да оу҆мре
за наро́датъ.
52 И не то́кмѡ за наро́датъ,

но и̂ да соберѐ ча́да та Бж҃їи распрѧ́снати те на ки́пъ.

53 Ѿ ѻ҃ный де́нь про́чее сговори́хасе, да го ᲂу҆бі́атъ.

54 А̂ ’Іисꙋ́съ не хо́деше вече ѧ҆́внѡ междꙋ̀ ’Іꙋде́и те, но ѿи́де ѿ та́мѡ въ (ѻ҆на́ѧ) страна̀ ко́ѧто є̂ бли́зꙋ при пꙋсты́ня та въ гра́дъ нарица́емый ’Ѳфре́мъ: и̂ та́мѡ пребыва́еше сосъ ᲂу҆ченицы те си.

55 И бе́ше бли́зꙋ па́сха та ’Іꙋде́йска: и̂ ѿидо́ха мнози́на во ’Іерꙋсали́мъ ѿ (ѻ҆на́ѧ) страна̀ предъ па́сха та, да се ѡ҆чи́статъ.

56 И тра́сеха ’Іисꙋ́са и̂ гово́реха по междꙋ̀ си като стое́ха въ це́рква та: щѡ̀ ви се чини, да ли не щѐ да до́йде на пра́здникатъ;

57 А̂ а҆рхїере́и те и̂ Фарїсе́и те да́доха за́повѣдь: а҆́ко нѣ́кой го ᲂу҆се́ти гдѣ̀ ще да бѫ́де, да ка́же за да го фа́натъ.

ГЛАВА ві.

ІИСꙋ́СЪ про́чее ше́сть дни̂ по̀ напре́дъ ѿ па́сха та, дойдѐ во Виѳа́нїа гдѣ̀то бе́ше ᲂу҆мре́лыо Ла́зарь, кого́то воскреси̂ ѿ ме́ртвы те.

2 И направи́ха мꙋ та́мѡ вече́ра, и̂ Ма́рѳа слꙋгꙋ́ваше: а̂ Ла́зарь бе́ше є̂ди́нъ ѿ ѻ҆ні́ѧ, кои̂то седе́ха съ ’Іисꙋ́съ на трапе́за та.

3 Тога́ва Марі́а земà є̂днà лі́тра мѵ́ро чи́сто драгоцѣ́нно (коѐто се и҆менꙋ́ва) на́рдъ, и̂ помазà нозѐ те ’Іисꙋ́совы, и̂ ѿтри̂ ги съ косы̀ те си: и̂ и҆спѫ́лни́се кѫ́ща та ѿ мѵ́рїсма̀ та на-мѵ́ро то.

4 А̂ є̂ди́нъ ѿ ᲂу҆ченицы те мꙋ, ’Іꙋ́да (сы́нъ) на-Сі́мѡна ’Іскарїѡ́тскагѡ, ко́и̂то щѐше да го предадѐ, ре́че:

5 Защѡ̀ се не прода́де това́ мѵ́ро за три́ста пѣ́нази, да се дада́тъ на сирома́си те;

6 А̂ товà ре́че, не че за сирома́си те се гры́жаше, но защѡ́то бе́ше та́ть, и̂ и̂маше ковче́жче, и̂ но́сеше (ѻ҆новà) щѡто тꙋра́ха въ не́го.

7 Тога́ва ’Іисꙋ́съ ре́че: не дѣ́йте а̂, ѻ҆на̀ є̂ сохрани́ла товà за деньѫ́тъ на-погребе́нїе то ми.

8 Защѡ́то сирома́си те се́кога и̂мате съ се́беси, а̂ ме́не се́кога не́мате.

9 И разꙋмѣ́ мно́гъ наро́дъ ѿ ’Іꙋде́и те, защѡ̀ є̂ та́мѡ: и̂ дойдо́ха нѐ то́кмѡ заради̂ ’Іисꙋ́са, но и̂ Ла́зара да ви́датъ, кого́то бе́ше воскреси́лъ ѿ ме́ртвы те.

10 Но а҆рхїере́и те се совѣ́товаха, да ᲂу҆бі́ѧтъ и̂ Ла́зара:

11 Защѡ́то мнози́на ѿ ’Іꙋде́и те ѿи́ваха заради̂ не́го, и̂ вѣ́роваха во ’Іисꙋ́са.

12 А̂ на ᲂу҆трешнїатъ де́нь мно́гъ наро́дъ, кои̂то бе́ха дошли̂ на пра́здникатъ, като чꙋ́ха че и̂де ’Іисꙋ́съ во ’Іерꙋсали́мъ,

13 Земáха вѣйки фíниковы, и҆ и҆злѣзоха да го посрéшнатъ, и҆ вы́каха, и҆ говóреха: ѡ҆сáнна, благословéнъ кóйто йде во и҆́ме то Госпóдне, Цáрь І҆сраи́левъ.

14 А҆ І҆и҃съ намери́ є҆днѡ̀ ѻ҆слà, и҆ вѧхнà на нéго, каквóто ѿ є҆ пи́сано:

15 Не бóйсе, дщѝ Сїѡ́нова: є҆́то цáрь твóй йде возсѣдналъ на ждребчѐ ѿ ѻ҆сли́ца.

16 И҆ тїѧ (рáботы) не разумѣ́ха ѹ҆ченицы́ те ми́ напрéдъ: но когáто се прославѝ І҆и҃съ, тогà се сети́ха, защѐ тїѧ са были́ пи́саны за нéго, и҆ товà ми́ сотвори́ха.

17 Нарóдо прóчее кóйто бéше пéрво съ нéго, свидѣтелствѹваше, защѐ повыкà Лáзара ѿ грóбатъ, и҆ воскресѝ го ѿ мéртвы те:

18 Зарадѝ товà го и҆ посрéшнà нарóдо, защóто чѹ́ха че тóй є҆ сотворилъ товà чѹ́до.

19 А҆ Фарїсéи те рéкоха по междѹ́ си: ви́дите ли, че нéма ни є҆днà пóлза; є҆́то си́чкїо свѣ́тъ ѿи́ва по нéго.

20 Бéха (тáмѡ) и҆ нѣ́кои Є҆ллини, ѿ ѻ҆нїѧ, кóйто бéха ѿишлѝ на поклонéнїе напрáздникатъ.

21 Ѻ҆нѝ прóчее дойдóха при Фїлїппа, кóйто бéше ѿ Виѳсаі́да Галїлéйскаѧ, и҆ мóлеха го и҆ говóреха: Господи́не и҆скáме да ви́диме І҆и҃са.

22 Дойдѐ Фїлїппъ и҆ казà на Андрéа: а҆ пáкъ Андрéй и҆ Фїлїппъ на І҆и҃са.

23 А҆ І҆и҃съ и҆́мъ ѿговорѝ и҆ рéче: дойдѐ часѡ̀ да се прослáви Сы́нъ человѣ́ческїй.

24 Истина и҆́стина ви говóримъ, а҆́ко не ѹ҆́мре зѫ́рно то пшени́чно, като пáдне на землà та, ѻ҆нѡ̀ самѡ̀ ѡ҆стáнѹва: а҆́ко ли ѹ҆́мре, мнóгъ плóдъ ще да сотвóри.

25 Кóйто ѡ҆бы́ча живóтатъ си, ще го загѹ́би: а҆ кóйто ненави́ди живóтатъ си на тóѧ свѣ́тъ, ще да го сохранѝ въ вѣ́чныатъ живóтъ.

26 Кóйто слѹгѹ́ва мéне, да послѣ́дѹва по мéне: и҆ гдѣ́то самь а҆́зъ, тáмѡ и҆ слѹгà та мóй ще бѫде: и҆ а҆́ко слѹ́жи мéне нѣ́кой, ще да го почтѐ Ѻ҆ц҃ъ мóй.

27 Сегà дѹшà та ми се возмѹтѝ, и҆ щѐ да речéмъ; Ѻ҆тче, и҆збавѝ ме ѿ тóѧ чáсъ; но за товà дойдóхъ на тóѧ чáсъ.

28 Ѻ҆́че, прославѝ и҆́ме то твоѐ. И҆ дойдѐ глáсъ ѿ небѐ то, (кóйто говóреше): и҆ прослави́хъ, и҆ пáки ще да го прослáвимъ.

29 А҆ нарóдо, кóйто стоéха и҆ чѹ́ха, говóреха: грóмъ бы́дѐ, дрѹ́ги говóреха: А҆́ггелъ ми́ продѹмà.

30 Ѻ҆тговорѝ І҆и҃съ и҆ рéче: не бы́дѐ зарадѝ мéне тóѧ глáсъ, но зарадѝ нарóдатъ.

31 Сегà є҆ сѹдъ мі́рѹ томѹ́:

сегà кнáзь на-мíра тогѡ̀ ще да бѫде ѝзгнáнъ вѫнъ.

32 Ѝ áко áзъ вознесéнъ бѫдемъ ѿ землà та: сѝчки те ще привлечéмъ при сéбе си.

33 Я̀ товà говóреше, ѡ̂бявлáя съ каквà смéрть щéше да оумре.

34 Ѿговорѝ мꙋ народо: нíе сме чꙋли ѿ закóнатъ, защò Хрїстóсъ пребывáе во вѣки: каквѡ̀ ты̀ говóришъ, че трéбꙋва да се вознесе Сы̀нъ человѣческїй; кóй є̂ тóя Сы̀нъ человѣческїй;

35 И рéче ѝмъ Ѝисꙋ́съ: ѝ̂ще мáлко врéме є̂ свѣтъ въ вáсъ: ходéте, доклѐ ѝмате свѣтъ, да вы не зафáне темнинà та: а̂ кóйто хóди въ темнинà та, не знáе кѫдѐ ѿѝва.

36 Доклѐ ѝмате свѣтатъ, вѣрꙋвайте въ свѣтатъ, да бѫдете сы̀нове на свѣтатъ. Тїа (словесà) ѝзговорѝ Ѝисꙋ́съ, ѝ пóслѣ ѿѝде та се скры̀ ѿ нѝхъ.

37 И со всѐ товà щото сотворѝ тóлко знáменїа предъ нѝхъ, пáкъ не повѣровáха въ нéго.

38 За да се ѝспóлни слóво то на-пророка Исáїа, щото рéче: Гóсподи, кóй повѣровà на нáша та прóповѣдь; ѝ мы̀шца та Господнѧ комꙋ̀ се ѿкры̀;

39 Затовà не мóжеха да вѣроватъ, защóто пáки рéче Исáїа:

40 Ѡслѣпѝлъ ѝмъ є̂ ѻ̂чѝте, ѝ ѡ̂каменѝлъ сердцà та: за да не вѝдатъ съ ѻ̂чѝте ѝ разꙋмѣ́атъ съ сѫрдцѐ то, ѝ ѡ̂бѫрнатсе, ѝ ѝсцѣ́лимъ ги.

41 Тїа (словесà) рéче Исáїа, когáто видѐ слáва та мꙋ, ѝ говорѝ за нéго.

42 Ѡбáче ѝ ѿ кнáзи те мнозѝна повѣровáха въ нéго: но заради̇ Фарїсéи те не ѝсповѣдꙋваха, да ги не ѝспѫдатъ ѿ сóнмище то.

43 Защóто возлюбѝха пò мнóгѡ слáва та человѣческа, нéжели слáва та Бѫ̂їа.

44 Я̂ Ѝисꙋ́съ ѝ̂звыкà, ѝ рéче: кóйто вѣрꙋва въ мéне, не вѣрꙋва въ мéне, но въ ѻ̂ногóва, кóйто ме є̂ пратѝлъ.

45 И кóйто глéда мéне, глéда ѻ̂ногóва кóйто ме є̂ пратѝлъ.

46 Я̀зъ дойдóхъ свѣтъ въ мíръ, за да не ѡ̂стáне въ темнинà та нѝкой, кóйто вѣрꙋва въ мéне.

47 И кóйто чꙋе словесà та мой, ѝ не повѣрова ги, áзъ не щемъ да мꙋ сꙋдимъ: защóто не дойдóхъ да сꙋдимъ мíрꙋ, но да спасéмъ мíръ.

48 Кóйто се ѿмéта ѿ мéне, ѝ не прїѝма мои̇̀ те дꙋмы, ѝма ѻ̂ногóва кóйто мꙋ сꙋди: слóво то коéто дꙋмáхъ (áзъ), тò ще да мꙋ сꙋди въ послѣднїй дéнь.

49 Защóто áзъ ѿ сéбе си не дꙋмáхъ: но Ѡ̂цъ кóйто ме прати̇̀, тóй ми заповѣдà, що да речéмъ, ѝ що да дꙋмамъ.

50 И знáмъ зáщо нéгова та
зáповѣдь є̑ живóтъ вѣ́чный:
тíа прóчѣе (словесà) щото ѧ̑зъ
говóримъ, каквóто ми ги є̑
рéкалъ Ѡ҃цъ мóй, такà ги говó-
римъ.

ГЛАВА ГІ҃

Я ПРЕДЪ прáздникатъ на-
пáсха та, понéже знáеше 'Іисꙋ́съ
че мꙋ дойдѐ часò да
прéйде ѿ тóа мíръ ко Ѡ҃цꙋ̀,
(показà торжéственнѡ) защò
като возлюбѝ свои те, кóйто
бéха въ мíратъ, до крáй ги
возлюбѝ:

2 И като быдѐ вечéра та,
когáто веке дїáволо тꙋ́рѝ на
сѫ́рдцѐ то на-'Іꙋ́да Сі́мѡновъ
'Іскарїѡ́тскїй да го предадѐ:

3 Понéже знáеше 'Іисꙋ́съ,
защò Ѡ҃цъ сѝчко мꙋ є̑ предáлъ
на рѫцѐ те, и̑ ѿ Бг҃а є̑ и̑зла-
ѣ́зъ, и̑ кодъ Бг҃а ѿи́ва.

4 Станà ѿ вечéра та и̑ ѡ̑-
ставѝ си дрéхи те: и̑ земà
престѝлка и̑ ѡ̑пасáсе:

5 И пóслѣ влїѧ̀ водà въ
ѻ̑мывáлница та, и̑ начнà да
ѡ̑мы́ва нозѐ те на-ѹ̑ченицы
те, и̑ да ги ѡ̑бѫрсꙋ́ва съ прес-
тѝлка та, съ коáто бéше
препáсанъ.

6 Дойдѐ прóчее при Сі́мѡна
Петрà: а̑ тóй мꙋ рéче: Гó-
споди, ты̀ ли ще да ѹ̑мы́ешъ
мои̑ те нóзѣ;

7 Ѿговорѝ 'Іисꙋ́съ, и̑ рéче
мꙋ: товà щото прáвимъ ѧ̑зъ,
ты̀ го не знáешъ сегà: пóслѣ
ще да го разꙋмѣ́ешъ.

8 Рéче мꙋ Пéтръ: не щѐ да
ѹ̑мы́ешъ мои̑ те нóзѣ во
вѣ́ки. Ѿговорѝ мꙋ 'Іисꙋ́съ:
а̑ко не те ѹ̑мы́емъ, нéмашъ
чáсть съ мéне.

9 Рéче мꙋ Сі́мѡнъ Пéтръ:
Гóсподи, не тóкмѡ нозѐ те
ми, но и̑ рѫцѐ те и̑ главà та
ми.

10 Рéче мꙋ 'Іисꙋ́съ: и̑змы́-
енныо нéма потрéба за мы́е-
нѣ, тóкмѡ нозѐ те да ѹ̑мы́е,
защóто є̑ сѝчкїо чи́стъ: и̑ вы́е
сте чи́сти; но не сѝчки те.

11 Защóто знáеше ѻ̑ногóва
кóйто го предáваше, затовà
рéче: не стѐ сѝчки те чи́сти.

12 Я когáто и̑мъ ѹ̑мы̀ нозѐ
те, и̑ зѐ си дрéхи те, сѣднà
пáкъ и̑ рéче и̑мъ: знáете ли
що сотворѝхъ вáмъ;

13 Вы́е ме вы́кате ѹ̑чи́теля
и̑ Гóспода: и̑ докрé говóрите:
защóто сáмь (такóвъ).

14 Я́ко ѧ̑зъ прóчее ѹ̑чи́тель
и̑ Госпóдь ѹ̑мы́хъ вáши те
нóзѣ, и̑ вы́е сте дѫ́жни є̑ди́нъ
дрꙋ́гимꙋ да ѹ̑мы́вате нозѐ те.

15 Защóто ѻ̑бразъ ви дá-
дохъ да прáвите и̑ вы́е, как-
вóто направѝхъ ѧ̑зъ вáмъ.

16 Истина и̑стина ви гово́-
римъ: нѝкой рáбъ не є̑ пò
голéмъ ѿ господи́на своегѡ̀,
нито прáтенъ ѿ ѻ̑ногóва кóй-
то го є̑ пратѝлъ.

17 Я́ко знáете тíа (рáботы),
блажéнни сте а̑ко ги творите.

18 Не говóримъ за сѝчки те вáсъ: защóто áзъ знáмъ ѻнія, кóйто самь ѝзбрáлъ: но да се сбѫде писáніе то: ѻный щото ѧдѣ съ мéне хлѣбъ, вдигнà на врѫхъ мéне петà та своѧ̀.

19 Ѿ сегà ви го кáзꙋвамъ доклѣ̀ ѝще не ѥ̂ было̀, та когáто бѫде да повѣровате, защò самь áзъ.

20 Истина ѝстина ви говóримъ, защò кóйто прѝима ѻногóва когóто ще прáтимъ, мéне прѝима: а̂ кóйто прѝима мéне, прѝима ѻногóва кóйто ме ѥ̂ пратѝлъ.

21 Тія (словесà) като рéче Ѝисꙋсъ, смꙋтѝсе съ дꙋхáтъ, и̂ свидѣтелствовà, и̂ рéче: ѝстина ѝстина ви говóримъ, защò ѥ̂дѝнъ ѿ вáсъ ще ме предадѐ.

22 А̂ ѹ̂ченицы те се ѿбзѝраха ѥ̂дѝнъ на дрꙋгиго, и̂ чꙋдехасе за когò говóри.

23 А̂ ѥ̂дѝнъ ѿ ѹ̂ченицы те, когóто ѿбы́чаше Ѝисꙋсъ, седéше до колѣно то Ѝисꙋсово:

24 И кимнà нéмꙋ Сѝмѡнъ Пéтръ, да попы́та, кóй ѥ̂ ѻный за когóто говóри.

25 А̂ тóй като нападнà на грѫдѝ те Ѝисꙋсовы, рéче мꙋ: Гóсподи, кóй ѥ̂;

26 Ѿговорѝ Ѝисꙋсъ, и̂ рéче: комꙋ́то áзъ подáмъ зáлагъ хлѣбъ, като го натóпимъ, тóй ѥ̂: и̂ като натопѝ хлѣбъ, дáде го на Ѝꙋда Сѝмѡновъ Ѝскарѝѡ́тскій.

27 И пóслѣ по хлѣбатъ, влѣзе въ нéго сатанà та, и̂ рéче мꙋ Ѝисꙋсъ: товà щото прáвишъ, направѝ го пò скóрѡ.

28 И нѝкой ѿ ѻнія кóйто седéха тáмѡ не разꙋмѣ̀ за коѧ̀ причѝна мꙋ рéче товà:

29 А̂ понéже ѹ̂ Ѝꙋда бéше ѻбща та кꙋтія (въ кóато стоéха парѝ̀ те) нѣкои мы́слеха, защò Ѝисꙋсъ мꙋ говóри: кꙋпѝ щото ми ѥ̂ потрéбно за прáздникатъ: ѝлѝ да дадѐ нѣщо на сиромáси те.

30 Ѿнъ прóчее като земà хлѣбатъ, áбіе ѝзлѣзе вѫнъ: и̂ бéше нóщь.

31 А̂ когáто ѝзлѣзе, рéче Ѝисꙋсъ: сегà се прославѝ Сы́нъ человѣческій, и̂ Бгъ се прославѝ въ нéго.

32 Яко Бгъ се прославѝ въ нéго, и̂ Бгъ ще да го прослáви въ сéбе си, и̂ áбіе ще да го прослáви.

33 Чáдца, ѝще мáлко врéме самь съ вáсъ. Ще да ме потрáсите: и̂ каквóто що рéкохъ на Ѝꙋдéи те, защò гдѣто ѿѝвамъ áзъ, вы́е не мóжете да дóйдете, и̂ вáмъ сегà говóримъ.

34 Нóва зáповѣдь ви дáвамъ, да лю́бите ѥ̂дѝнъ дрꙋгиго: каквóто áзъ возлюбѝхъ вáсъ, тáкѡ и̂ вы́е да лю́бите ѥ̂дѝнъ дрꙋгиго.

35 Ѿтъ товà ще (вы) познáтъ сѝчки те, защò сте

мой оученицы, ꙗко имате любовь по междꙋ си.

36 Рече мꙋ Сімѡнъ Петръ: Господи, кѫдѣ ѿидешъ; ѿговорѝ мꙋ Іисꙋсъ: кѫдето ꙗзъ ѿидемъ, ты сегà не можешъ да дойдешъ по мене: ꙗ послѣ ще дойдешъ по мене.

37 Рече мꙋ Петръ: Господи защѡ не можемъ да дойдемъ сегà по тебе; дꙋшà та ще да си положимъ за тебе.

38 Ѡтговорѝ мꙋ Іисꙋсъ: дꙋшà та ли ще да си положишъ за мене; истина истина ти говоримъ: не щѐ да попѣе пѣтело, доклѐ се не ѿречешъ ѿ мене трѝ пѫти.

ГЛАВА ДІ҃

Да се не смꙋщава сѫрдцѐ то ви: вѣрꙋвайте въ Бга, и въ мене вѣрꙋвайте.

2 Въ домѫтъ на-Ѡцà моегѡ̀ много жилѝща има: ако ли не бы имало, реклъ быхъ вамъ: ꙗзъ ѿидемъ да ви приготвимъ мѣсто.

3 И ако ѿидемъ, и приготвимъ ви мѣсто, пакъ ще дойдемъ, и ще вы земемъ при себеси: да бѫдете и вые тамъ, гдѣто самь ꙗзъ.

4 И кѫдето ѿидемъ ꙗзъ, вые знаете, и пѫтьатъ знаете.

5 Рече мꙋ Ѳѡмà: Господи, не знаеме кѫдѐ ѿидешъ: и какѡ̀ можеме да знаеме пѫтьатъ;

6 Рече мꙋ Іисꙋсъ: ꙗзъ ѥсмь пѫть, и истина, и животъ: никой не ще да дойде ко Ѡцꙋ, токмѡ чрезъ мене.

7 Ꙗко быхте знаали мене, знаали быхте и Ѡцà моегѡ̀: и ѿ сегà го знаете, и видели сте го.

8 Рече мꙋ Філіппъ: Господи, покажѝ ни Ѡцà, и стига ни.

9 Рече мꙋ Іисꙋсъ: толко време самь съ васъ, и не си ли ме познаалъ, Філіппе; който ѥ видѣлъ мене, видѣлъ ѥ Ѡцà: и какѡ̀ ты говоришъ: покажѝ ни Ѡцà;

10 Не вѣрꙋвашъ ли защѡ̀ ꙗзъ самь въ Ѡцà, и Ѡтецъ ѥ въ мене; словеса̀ та който ви дꙋмамъ, ѿ себеси не ги дꙋмамъ: но Ѡцъ който пребываѐ въ мене, ѻнъ твори дѣла̀ та.

11 Вѣрꙋвайте ми защѡ̀ ꙗзъ самь въ Ѡтцà, и Ѡцъ ѥ въ мене: ако ли нѐ, за тіꙗ дѣла̀ ми повѣровайте.

12 Истина истина ви говоримъ, който вѣрꙋва въ мене, дѣла̀ та който правимъ, и той ще ги направи, и по̀ голѣми ѿ тіꙗ ще направи: защото ꙗзъ ѿидемъ кодъ Ѡцà моегѡ̀:

13 И какѡ̀ да ѥ нѣщо ако попросите ѿ Ѡцà въ моѐ то име, ще да го направимъ: да се прослави Ѡцъ въ Сына.

14 И ако попросите нѣщо въ моѐ то имѐ, ꙗзъ ще да го направимъ.

15 Яко ме ѿбы́чате, за́повѣди те мои́ сохране́те.

16 И а҆́зъ ще оу҆мо́лимъ Ѡ҆ц҃а̀, и҆ ще ви дадѐ дрꙋга́го оу҆тѣ́шителя, да бѫ́де съ ва́съ во вѣ́ки:

17 Дх҃ъ и҆́стинный, кого́то мі́ръ не мо́же да прїи́ме, защо́то го не ви́ди, нито го позна́ва: вы́е ѻ҆ба́че го позна́вате, защо́то въ ва́съ пребыва́е, и҆ въ ва́съ ще бѫ́де.

18 И не ще́мъ да вы ѿста́вимъ сира́цы: ще до́йдемъ кодъ ва́съ:

19 Ї҆о́ще ма́лко, и҆ мі́ръ веке не щѐ да ме ви́ди: но вы́е ще ме ви́дите: защо́то а҆́зъ живѣ́емъ, и҆ вы́е ще да бѫ́дете жи́ви.

20 И въ ѻ҆́ный де́нь ще да разꙋмѣ́ете вы́е, защо́то а҆́зъ са́мь въ Ѡ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆ вы́е въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ ва́съ.

21 Кои́то и҆ма мои́ те за́повѣди, и҆ ва́рди ги, ѻ҆́нъ є҆́ кои́то ме лю́би: а҆ кои́то ме лю́би, ще да бѫ́де возлю́бленъ ѿ Ѡ҆ц҃а̀ моегѡ̀: и҆ а҆́зъ ще да го возлю́бимъ, и҆ ще да мꙋ се ꙗ҆́вимъ са́мъ.

22 Ре́че мꙋ Ї҆ꙋ́да (не Ї҆скарїѡ́тскїй): Го́споди, ѿ що̀ є҆́ това̀ защо̀ на́мъ и҆скашъ да се ꙗ҆́вишъ, а҆ нѐ мі́рꙋ;

23 Ѡ҆тговорѝ Ї҆исꙋ́съ и҆ ре́че мꙋ: а҆́ко ме лю́би нѣ́кой, сло́во то моѐ ще да сохранѝ: и҆ Ѡ҆ц҃ъ мо́й ще да го возлю́би, и҆ ще да до́йдеме кодъ не́го, и҆ ще да напра́виме жили́ще въ не́го.

24 Кои́то ме не лю́би, словеса̀ та мои́ не сохрана́ва: и҆ сло́во то кое́то чꙋ́хте не є҆́ моѐ, но на-Ѡ҆ц҃а кои́то ме є҆́ прати́лъ.

25 Ті́а (словеса̀) ви и҆зговори́хъ, доклѐ се нами́рамъ і҆о́ще междꙋ ва́съ.

26 А҆ оу҆тѣ́шитель, Дх҃ъ ст҃ы́й, кого́то ще да пра́ти Ѡ҆ц҃ъ въ моѐ то и҆́ме, то́й ще да вы наꙋ́чи си́чко, и҆ ще да ви воспоменѐ си́чки те (словеса̀) що́то ви и҆зговори́хъ.

27 Ми́ръ ви ѿста́вамъ, ми́ръ мо́й ви да́вамъ: не кавво́то да́ва мі́ръ, а҆́зъ да́вамъ ва́мъ. Да се не смꙋща́ва сѫ́рдцѐ то ви, нито да се оу҆страша́ва.

28 Чꙋ́хте че а҆́зъ ви ре́кохъ: ѿи́вамъ, и҆ па́къ ще до́йдемъ кодъ ва́съ. Яко ме ѿбы́чахте, ще́хте да се возра́дꙋвате, защо̀ ре́кохъ, ѿи́вамъ кодъ Ѡ҆ц҃а̀, защо́то Ѡ҆ц҃ъ мо́й є҆́ по̀ голѣ́мъ ѿ ме́не.

29 И сега̀ ви ре́кохъ, доклѐ і҆о́ще не є҆́ было̀, за да повѣ́ровате кога́то бѫ́де.

30 Не ще́мъ веке да дꙋ́мамъ мно́го съ ва́съ: защо́то и҆́де кна́зо на-то́а мі́ръ, и҆ не́ма ни́що въ ме́не.

31 Но да разꙋмѣ́е мі́ръ, защо̀ ѿбы́чамъ Ѡ҆ц҃а̀, и҆ кавво́то ми̑ є҆́ заповѣда́лъ Ѡ҆те́цъ, така̀ пра́вимъ: стане́те да ѿи́деме ѿ тꙋ́ка.

ГЛАВА ЄІ҃

Ѧ҆ЗЪ є҆смь лозѧ̀ и҆стиннаѧ, ѧ҆ ѻ҆ц҃ъ мо́й є҆ рабо́тникъ.
2 Сѐкоѧ пра҃чка, коѧ́то не пра́ви плодъ въ ме́не, ѿси́чаѧ и҆ фа҃рлаѧ, ѧ҆ се́коѧ пра҃чка коѧ́то пра́ви плодъ, ѡ҆чища́ваѧ, да принесе́ по̀ мно́го плодъ.
3 Вы́е сте веке чи́сти, за сло́во то коѐто ви проповѣда́хъ.
4 Бѫде́те въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ ва́съ, (защо́то) каквото пра҃чка та не мо́же да сотво́ри плодъ ѿ се́беси, а҆ко не бѫде на лозѧ̀ та: такѧ̀ нито вы́е, а҆ко не бѫдете въ ме́не.
5 Ѧ҆зъ самь лозѧ̀ та, ѧ҆ вы́е пра҃чки те: ко́йто пребыва́е въ ме́не, и҆ а҆́зъ въ не́го, то́й ще да сотво́ри мно́го плодъ: защо́то бе́зъ ме́не не мо́жете да напра́вите ни́що.
6 Ѧ҆ко нѣ́кой не пребѹ́де въ ме́не, ще да се и҆зфа҃рли вѫнъ като (ло́зна та) пра҃чка, и҆ ще да и҆зсѫхне: и҆ (тога́ва) соби́ратъ тіѧ̀ пра҃чки, и҆ фа҃рлѧтъ ги въ ѻ҆гнь̀ѧтъ, и҆ и҆згорѹ́ватъ.
7 Ѧ҆́ко пребѹ́дете въ ме́не, и҆ словесѧ̀ та мои̇ въ ва́съ пребѹ́дѧтъ, каквѡ̀ не́що пожела́ете, попросе́те, и҆ ще да ви бѫде.
8 Съ товѧ̀ ще да се просла́ви ѻ҆ц҃ъ мо́й, а҆ко сотворите мно́гъ плодъ, и҆ (тога́ва) ще да бѫдете мои̇ ѹ҆ченицы.
9 Каквото возлюби́ ме́не ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ возлюби́хъ ва́съ: ѡ҆стане́те въ моѧ̀ та любо́вь.
10 Ꙗко сохрани́те мои̇ те за́повѣди, ще пребѹ́дете въ моѧ̀ та любо́вь: каквото а҆́зъ сохрани́хъ за́повѣди те на ѻ҆ц҃ѧ̀ моегѡ̀, и҆ пребыва́ю въ не́гова та любо́вь.
11 Тіѧ (словесѧ̀) ви каза́хъ, да бѫде моѧ̀ та ра́дость въ ва́съ, и҆ радость тѧ̀ ва́ша да се и҆спѫлни.
12 Тѧ́ѧ є҆ моѧ̀ та за́повѣдь, да лю́бите є҆ди́нъ дрѹ́гиго, каквото а҆́зъ вы возлюби́хъ.
13 По̀ голе́ма ѿ тѧ́ѧ любо́вь ни́кой не́ма, да си поло́жи нѣ́кой дѹшѧ̀ та за прїѧ́тели те си.
14 Вы́е сте мои̇ прїѧ́тели, а҆ко творите що̀то ви заповѣ́дѹвамъ.
15 Не нари́чамъ вы вече рабы̀, защо́то ра́бъ не зна́е що пра́ви господа́ро мѹ: а҆́зъ вы наре́кохъ прїѧ́тели, защо́то си́чко що са́мь чѹ́лъ ѿ ѻ҆ц҃ѧ̀ моегѡ̀, каза́хъ ви го.
16 Не и҆збра́хте вы́е ме́не, но а҆́зъ ва́съ и҆збра́хъ, и҆ поста́вихъ вы, да и҆дете вы́е и҆ принесе́те плодъ, и҆ плодо̀ ва́шъ да пребыва́е: за да ви дадѐ ѻ҆ц҃ъ мо́й каквото попро́сите ѿ не́гѡ въ моѐ то и҆́ме.
17 Тогѧ̀ ви заповѣ́дѹвамъ да ѡ҆бы́чате є҆ди́нъ дрѹ́гиго.
18 Ѧ҆́ко мі́ръ ва́съ ненави́ди, знѧ́йте, защо̀ ме́не по̀ напре́дъ ѿ ва́съ возненавидѐ.

19 Ꙗко бы́хте ѿ мі́ратъ
были́, мі́ръ бы любилъ своѐ
то (не́що): но защо́то не сте̑
ѿ мі́ратъ, но а҆́зъ вы и҆збра́хъ
ѿ мі́ратъ, затова̀ вы ненави́ди
мі́ръ.

20 Помне́те сло́во то, що́то
ви ре́кохъ: не є̑ ра́бъ по̀ го-
ле́мъ ѿ господи́на своегѡ̀: а҆́ко
ме́не и҆згна́ха, и҆ ва́съ ще да
и҆згна́тъ: а҆́ко моѐ то сло́во
сохрани́ха, и҆ ва́ше то ще со-
хра́натъ:

21 Но товà си́чко то пра́-
ватъ ва́мъ за моѐ то и҆́ме,
защо́то не зна́тъ ѻ҆ного́ва
ко́йто ме є̑ прати́лъ.

22 Ꙗко не бы́хъ доше́лъ, и҆
не бы́хъ и҆́мъ дꙋма́лъ, грѣ́хъ
не бы́ха и҆ма́ли: но сегà не́-
матъ и҆звине́нїе за грѣ́хѫтѣ̑
си.

23 Ко́йто ненави́ди ме́не, не-
нави́ди и҆ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

24 Ꙗко не бы́хъ направи́лъ
въ ни́хъ ѻ҆ні́а дѣла̀, ко́йто
ни́кой дрꙋгъ не є̑ направи́лъ,
грѣ́хъ не бы́ха и҆ма́ли: но
сегà и҆ виде́ха, и҆ возненавиде́ха
и҆ ме́не и҆ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

25 Но да се сбѫ́де сло́во то,
коѐто є̑ напи́сано въ зако́натъ
и҆́мъ: защѡ̀ напра́здно ме воз-
ненавиде́ха.

26 А҆ кога́то до́йде ᲂу҆тѣ́ши-
тель, кого́то а҆́зъ ще ви пра́-
тимъ ѿ ѻ҆ц҃а̀, Дꙋ́хъ и҆́стины,
ко́йто ѿ ѻ҆ц҃а̀ и҆зла́зи, то́й ще
да свидѣ́телствꙋва за ме́не:

27 Но и҆ вы́е свидѣ́телствꙋ-
вате, защо́то сте ѿ кра́й съ
ме́не.

ГЛАВА SГ.

ТІА̑ (ра́боты) ви ре́кохъ да
се не собла́зните.

2 Ѿ собо́рища та ще да вы
и҆згна́тъ: но ще до́йде ча́съ,
въ ко́йто се́кой ко́йто вы ᲂу҆-
би́ва, да мнѝ че прино́си
слꙋ́жба Бо́гꙋ.

3 И товà ще напра́ватъ, за-
що́то не позна́ха ѻ҆ц҃а̀, нито̀
ме́не.

4 Но тїа̑ ви каза́хъ заради̇̀
товà, кога́то до́йде вре́ме то
да по́мните, че ви ги каза́хъ:
а҆ тїа̑ (ра́боты) и҆́зъ пе́рво ви
не ка́зꙋвахъ, защо́то бе́хъ съ
ва́съ.

5 А҆ сегà ѿи́вамъ при ѻ҆но-
го́ва, ко́йто ме прати̇́, и҆ ни́кой
ѿ ва́съ ме не пы́та: кѫдѐ ѿи́-
вашъ;

6 Но защо́то ви и҆згово́рихъ
тїа̑ (ра́боты), скорбь и҆спѫ́л-
ни́хъ сѫ́рдца̀ та ва́ши.

7 Но а҆́зъ ви гово́римъ и҆сти-
на: по̀ добрѐ є̑ за ва́съ да
и҆де́мъ а҆́зъ: защо́то а҆́ко не
и҆де́мъ а҆́зъ, ᲂу҆тѣ́шительо не
щѐ да до́йде кодъ ва́съ: а҆́ко
ли и҆де́мъ, ще го пра́тимъ кодъ
ва́съ.

8 И то́й кога́то до́йде, ще
да ѡ҆бличи̇́ мі́ръ за грѣ́хѫтъ,
и҆ за пра́вда та, и҆ за сꙋдѫ́тъ:

9 За грѣ́хѫтъ, защо́то не
повѣрова́ха въ ме́не:

10 За пра́вда та, защо́то
а҆́зъ ѿи́вамъ ко́дъ ѻ҆ц҃а̀ моего̀,
и҆ не щѐ да ме ви́дите ве́че:
11 И за сѹдѫ́тъ, защо́то кнѧ́зо
на-мі́ра тогѡ̀ ѿсѹжде́нъ бы́дѐ.
12 І҆о́ще мно́го и҆́мамъ да
ви ка́зѹвамъ, но не мо́жете да
го но́сите сегà.
13 Но кога́то до́йде ѻ҆́нъ,
Дх҃ъ и҆́стины, ще вы наста́ви
на вса́ка и҆́стина: защо́то не
щѐ да гово́ри ѿ се́бе си; но
що́то чѹ́е, товà ще да гово́ри,
и҆ ѻ҆́ны́а ра́боты кои́то и҆́датъ,
ще ви ги возвѣсти́.
14 То́й ще ме просла́ви, за-
що́то ѿ моѐ то ще да зе́ме, и҆
ще да ви го ка́же.
15 Си́чко що́то и҆́ма ѻ҆ц҃ъ,
моѐ є҆̀: затовà ре́кохъ че ѿ
моѐ то ще да зе́ме, и҆ ще да
ви́ го ка́же.
16 Ма́ло (вре́ме ще се за-
ми́не), и҆ не щѐ ве́че да ме
ви́дите: и҆ па́къ ма́лко, и҆ ще
да ме ви́дите: защо́то ѿи́вамъ
кодъ ѻ҆ц҃а̀.
17 Ре́кохà про́чее нѣ́кои ѿ
ѹ҆ченицы́ те мѹ по междѹ̀ си:
що є҆̀ товà що́то ни гово́ри:
въ ма́лко (вре́ме), и҆ не щѐ да
ме ви́дите: и҆ па́къ въ ма́лко,
и҆ ще ме ви́дите: и҆ защо́то
а҆́зъ ѿи́вамъ кодъ ѻ҆ц҃а̀;
18 Гово́реха про́чее: що є҆̀
товà що́то гово́ри, въ ма́лко
(вре́ме); не разѹмѣ́ваме що
гово́ри.
19 И разѹмѣ́ І҆исѹ́съ че и҆с-
каха да го пы́татъ, и҆ ре́че
и҆́мъ: за товà ли се пы́тате по
междѹ̀ си, защо́то ре́кохъ: въ
ма́лко (вре́ме), и҆ не щѐ да ме
ви́дите: и҆ па́къ въ ма́лко, и҆
ще ме ви́дите;
20 Истина и҆́стина ви гово́-
римъ, защо̀ ще да запла́чете
и҆ возрыда́ете вы́е, а҆̀ мі́ръ ще
да се возра́дѹва: и҆ вы́е ще да
бѫ́дете печа́лни, но печа́ль
тà ва́ша на ра́дость ще да се
ѿвѫ́рне.
21 Жена̀ кога́то ра́жда, и҆́ма
ско́рбь, защо́то є҆̀ дошѐлъ часо̀
и҆; но кога́то ро́ди дѣтѐ то,
не по́мни веке скорбь тà за-
ради́ радость тà, защо́то се
роди́ человѣ́къ въ мі́ръ.
22 И вы́е про́чее сегà и҆́мате
печа́ль: но а҆́зъ ще вы ви́димъ,
и҆ сѫ́рдцѐ то ви ще да се возра́-
дѹва, и҆ радостьтà ва́ша ни́-
кой не щѐ да зе́ме ѿ ва́съ.
23 И въ ѻ҆́ный де́нь ме́не
не щѐ да попы́тате за ни́що.
Истина и҆́стина ви гово́римъ,
защо̀ каквото́ не́що да попро́-
сите ѿ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ въ моѐ то
и҆́ме, ще да ви дадѐ.
24 До сегà не стѐ проси́ли
ни́що въ моѐ то и҆ме: просе́те,
и҆ ще прі҆и́мете, да бѫ́де ра-
дость тà ва́ша и҆спѫ́лнена.
25 До тѹ́ка ви говори́хъ съ
при́тчи: но ще до́йде ча́съ,
кога́то не ще́мъ ве́ке да ви
гово́римъ съ при́тчи, но я҆́вно
ще ви возвѣсти́мъ за ѻ҆ц҃а̀.
26 Въ ѻ҆́ный де́нь ще по-
про́сите въ моѐ то и҆́ме: и҆ не

говóримъ ви, защò ѧ́зъ ще оу̑мóлимъ Ѡ҃ца̀ за вáсъ.
27 Защóто сáмъ Ѡ҃цъ вы̀ лю̑би, понéже вы̑е возлюбúхте мéне, и̑ вѣровáхте, защò ѧ́зъ ѿ Бóга и̑злѣ́зохъ.
28 Излѣ́зохъ ѿ Ѡтца̀, и̑ дойдóхъ въ мíръ: и̑ пáкъ ѿстáвамъ мíръ, и̑ ѿи̑вамъ кодъ Ѡ҃ца̀.
29 Рéкоха мѹ̀ оу̑ченицы те мѹ̀: є҃то, сегà говóришъ ꙗ̑вно, и̑ прúтча нúкоѧ не говóришъ.
30 Сегà знáеме защò знáешъ сúчко, и̑ не тѝ трéбѹва да те пы̑та нѣ́кой: и̑ за товà вѣрѹ̀ваме, че си ѿ Бг҃а и̑злѣ́зълъ.
31 Ѿговорѝ и̑мъ Ї҃исѹ̀съ: сегà ли вѣрѹ̀вате:
32 Ѿто, и̑де чáсъ, и̑ сегà дойдѐ, да се разнесéте сéкой въ своѐ то си (мѣ́сто), и̑ мéне сáмъ да ѿстáвите: но не сáмь сáмъ, защóто Ѡ҃цъ є҃ съ мéне.
33 Тíѧ (рáботы) ви рéкохъ, да и̑мате мúръ въ мéне. Въ мíръ ще да и̑мате скóрбь: но и̑майте дерзновéнїе, ѧ́зъ побѣдúхъ мíръ.

ГЛАВѢ ЗІ.

ТІѦ (словесà) и̑зговорѝ Ї҃исѹ̀съ, и̑ вдигнà ѻ҃чѝ те си на небò то, и̑ рéче: Ѡ҃че, дойдѐ часò, прослáви Сы̑на твоегò, да и̑ сы̑нъ твóй те прослáви.
2 Каквóто мѹ̀ си дáлъ влáсть надъ *сéкоѧ плóть*, да дадѐ живóтъ вѣ́чный на ѻ҃нíѧ, кóйто мѹ̀ си дáлъ.
3 Ѧ̀ товà є҃ живóтъ вѣ́чный да знáѧтъ тéбе є҃дногò и̑стиннаго Бг҃а и̑ ѻ҃ногóва когóто си пратúлъ, Ї҃исѹ̀са Хрїстà.
4 Ѧ̀зъ те прославúхъ на землѧ̀ та; дѣ́ло то, коéто ми си дáлъ да напрáвимъ, совершúхъ го.
5 И сегà прославѝ мé ты̀, Ѡ҃че, оу̑ тéбе самáгѡ, съ ѻ҃нáѧ слáва коѧ́то и̑махъ оу̑ тéбе доклѐ і҃ѡ́ще мíръ не бéше сóзданъ.
6 Ѩвúхъ твоѐ то и̑ме на ѻ҃нíѧ человѣ́цы кóйто ми си дáлъ ѿ мíратъ: твóй бéха, и̑ дáлъ си ги мéне, и̑ сохранúха слóво то твоѐ.
7 Сегà разѹмѣ́ха защò сúчко що то си ми дáлъ, ѿ тéбе є҃:
8 Защóто дѹ̀мы те, кóйто си ми дáлъ, дáдохъ и̑мъ ги: и̑ ѻ҃нѝ ги прїѧ́ха, и̑ разѹмѣ́ха и̑стиннѡ, защò ѿ тéбе и̑злѣ́зохъ, и̑ повѣровáха че си ме ты̀ пратúлъ.
9 Ѧ̀зъ за нúхъ мóлимъ: не за (сúчкїатъ) мíръ мóлимъ, но за ѻ҃ны̑ѧ, кóйто ми си дáлъ, защóто са твóй.
10 И сúчко то моѐ (нéщо) твоѐ є҃, и̑ твоѐ то моѐ: и̑ прославúхсе въ нúхъ.
11 И не сáмь вече въ мíръ, но ѻ҃нѝ са въ мíръ, а̑ ѧ́зъ кодъ тéбе ѿи̑вамъ. Ѡтче свѧтѝй, сохранѝ въ твоѐ то и̑ме ѻ҃ны̑ѧ

кои́то ми си да́лъ, да бѫдатъ
є҆дно̀, каквото̀ и҆ ні́е.
12 Кога́то бѣ́хъ съ ни́хъ въ
мі́ръ, а҆зъ ги сохрана́вахъ въ
твоѐ то и҆ме: ѻ҆ны́а кои́то си
ми да́лъ, сохрани́хъ ги, и҆ ни́-
кой ѿ ни́хъ се не загѹби́, то́к-
мѡ сы́нъ поги́белный: да се
сбѫде писа́нїе то.
13 Я҆ сега̀ кодъ тѣ́бе и҆де́мъ,
и҆ дѹ́мамъ тїа̀ (словеса̀) въ
мі́ръ, да и҆ма́тъ моѧ̀ та ра́-
дость и҆спо́лнена въ сѣ́бе си.
14 А҆зъ и҆́мъ да́дохъ сло́во то
твоѐ: и҆ мі́ръ ги возненави́дѣ,
защо́то не сѧ̀ ѿ мі́ра, каквото̀
и҆ а҆зъ несамь ѿ мі́ра.
15 Не мо́лимъ да ги зе́мѣшъ
ѿ мі́ратъ, но да ги сохрани́шъ
ѿ се́какво зло̀.
16 Ѻ҆ни́ не сѧ̀ ѿ мі́ратъ,
каквото̀ и҆ а҆зъ не са́мь ѿ
мі́ратъ.
17 Ѻ҆свати́ ги въ и҆́стина
та твоѧ̀: сло́во то твоѐ є҆
и҆́стина.
18 Каквото̀ си ме́не прати́лъ
въ мі́ръ, и҆ а҆зъ ги прати́хъ въ
мі́ръ.
19 И҆ за ни́хъ а҆зъ посвѧ-
щава́мъ се́бе, да бѫдатъ и҆
ѻ҆ни́ ѡ҆свѧще́ни въ и҆́стина та.
20 И҆ не то́кмѡ за ни́хъ мо́-
лимъ, но и҆ за ѻ҆ны́а кои́то ще
повѣ́ровать въ ме́не чрезъ
ни́хно то сло́во:
21 Да бѫдатъ си́чки те
є҆дно̀; каквото̀ си ты̀, Ѻ҆тче,
въ ме́не, и҆ а҆зъ въ тѣ́бе, (така̀)
да бѫдатъ и҆ ѻ҆ни́ въ на́съ
є҆дно̀: да повѣ́рѹва мі́ръ, че
ты̀ си ме прати́лъ.
22 И҆ а҆зъ сла́ва та кои́то ми
си да́лъ, да́дохъ и҆́мъ а҆̀: да
бѫдатъ є҆дно̀, каквото̀ сме и҆
ні́е є҆дно̀.
23 А҆зъ (самь) въ ни́хъ, и҆
ты̀ въ ме́не: да бѫдатъ и҆
ѻ҆ни́ соверше́ни въ є҆дно̀, и҆ да
разѹмѣ́е мі́ръ, че си́ ме ты̀
прати́лъ, и҆ возлюби́лъ си ги,
каквото̀ си возлюби́лъ ме́не.
24 Ѻ҆тче, ѻ҆ны́а кои́то си
ми да́лъ, и҆скамъ гдѣ́то самь
а҆зъ, да бѫдатъ и҆ ѻ҆ни́ съ ме́не:
да гле́датъ сла́ва та моѧ̀, кои́то
си ми да́лъ, защо́то си ме воз-
люби́лъ предъ созда́нїе мі́ра.
25 Ѻ҆тче пра́ведный, мі́ръ
те не позна̀, но а҆зъ те по-
зна́хъ: и҆ тїи позна́ха, че ты̀
си ме прати́лъ:
27 И҆ каза́хъ и҆́мъ и҆ме то
твоѐ, и҆ ще ка́жемъ: да бѫде
въ ни́хъ любовь та̀ съ кои́то
си ме возлюби́лъ, и҆ а҆зъ въ
ни́хъ.

ГЛАВА ИГ.

ТІА̀ (словеса̀) като ре́че Ї҆и-
сѹ́съ, и҆зле́зе съ ѹ҆ченицы те
си ѻ҆дона́дъ пото́катъ Ке́дрски,
гдѣ́то бѣ́ше гради́на, въ кои́то
влѣ́зе то́й и҆ ѹ҆ченицы те мѹ.
2 Я҆ Ї҆ѹда, кои́то го преда́-
баше, зна́еше мѣ́сто то: за-
що́то Ї҆исѹ́съ че́стѡ хо́деше
та́мѡ съ ѹ҆ченицы те си.
3 Ї҆ѹда̀ про́чее земà по́лкатъ

воинскїй и слѹги ѿ архїерéи те и Фарїсéи те, и дойдѐ тáмѡ съ фенéри и со свѣщы и съ ѻрѹжїа.

4 А Іисѹсъ понéже знáеше сичко то щото ще да се слѹчи съ нéго, ѝзлѣзе вънъ и рéче имъ: когò трáсите;

5 Ѿговорихà мѹ: Іисѹса Назѡранина. Рéче имъ Іисѹсъ: áзъ самь: и стоéше съ нихъ и Іѹда кóйто го предáваше.

6 Като имъ рéче прóчее, áзъ самь: тръгнáхасе назáдъ, и паднáха на землà та.

7 И пáкъ ги попытà Іисѹсъ: когò трáсите; а ѻнѝ рéкоха: Іисѹса Назѡрéа.

8 Ѿтговорѝ Іисѹсъ: рéкохъ ви, чѐ сáмь áзъ: áко трáсите мéне, ѿставéте тїа да йдатъ.

9 Да се сбѫде слóво то, коéто рéче: защò ѿ ѻнїа кóйто си ми дáлъ не загѹбихъ никого.

10 А Сїмѡнъ Пéтръ прóчее понéже имаше нóжъ, ѝзвадѝ го, и оударѝ слѹгà та архїерéовъ, и ѿрѣзà мѹ дéсно то оухо: и име то на слѹгà та бéше Мáлхъ.

11 И рéче Іисѹсъ на Петрà: вложѝ нóжатъ въ нóжница та: чáша та коáто ми дáде Ѿцъ (мóй), не щемъ ли да а пїемъ;

12 Тогáва вóини те и тысащеначáлнико и слѹгѝ те Іѹдéйскїи фанáха Іисѹса, и вѫрзáха го.

13 И завéдоха го пéрво при Анна, защóто Анна бéше тéсть на Каїáфа, кóйто бéше архїерéй презъ ѻнáа годи́на.

14 А Каїáфа бéше, кóйто бéше дáлъ (такóвъ) совѣтъ на Іѹдéи те, защò ѥ пò добрѐ, ѥдинъ человѣкъ да оумре за нарóдатъ.

15 А по Іисѹса йдеше Сїмѡнъ Пéтръ, и дрѹгїо оученикъ: а тóа оученикъ бéше знáемъ на архїерéа та, и влѣзе съ Іисѹса въ двóратъ архїерéовъ:

16 А Пéтръ стоéше вънъ при братà та, ѝзлѣзе прóчее ѻный оученикъ кóйто бéше знáемъ на архїерéа та, и рéче на двéрница та, и бовéде Петрà.

17 И рéче рабы́на та двéрницà та на Петрà: да не бѫдешъ и ты оученикъ на-тогóва человѣка, рéче ѻнъ: не сáмь.

18 А рабѝ те и слѹгѝ те бéха наклáли ѻгнь, защóто бéше зимà, и стоéха та се грѣеха: и стоéше и Пéтръ заéднò съ нихъ и грѣешесе.

19 Архїерéа та прóчее попытà Іисѹса за оученицы те мѹ, и за оучéнїе то мѹ.

20 Ѿговорѝ мѹ Іисѹсъ: áзъ явнѡ говорихъ мїрѹ: áзъ всегдà оучехъ въ соборища та, и въ цéрква та, гдѣто всегдà се собѝратъ Іѹдéи те, и тáйнѡ нѝщо не говорихъ:

21 Защò ме пы́ташъ; попы́тай ѻны́а кóйто са ме чѹли,

що имъ самь говорилъ: ѥто, тіа знаѧтъ що самь говорилъ азъ.

22 И като рече тіа (словеса), ѥдинъ ѿ онія слꙋгѝ щото предстоаваха тамѡ, оударѝ по образатъ Іисꙋса, и рече: така ли ѿговарашъ на архіереа та;

23 Ѿговорѝ мꙋ Іисꙋсъ: ако продꙋмахъ злѣ, свидѣтелствꙋвай за зло то: ако ли добрѣ, защо ме біешъ;

24 И пратѝ го Анна вѫрзанъ при Каіафа архіереа.

25 А Сімѡнъ Петръ стоеше та се грѣеше. Рекоха мꙋ прочее: да не бѫдешъ и ты ѿ негови те оученицы; а той се ѿрече, и рече: не самь.

26 Рече ѥдинъ ѿ рабѝ те архіереови, който беше сродникъ на оногова, на когѡто Петръ ѿрѣза оухо то: не видѣхъ ли те азъ въ градина та съ него;

27 Петръ прочее пакъ се ѿрече, и абіе попеа пѣтело.

28 Тогава завѣдоха Іисꙋса ѿ Каіафа въ претѡратъ: и беше оутрина: и они не влѣзоха въ претѡратъ да се не ѡскверватъ, но да ѧдатъ пасха та.

29 Излѣзе прочее Пілатъ вѫнъ при нихъ, и рече: каква вина возлагате на тоѧ человѣкъ:

30 Ѿтговорѝха и рекоха мꙋ: ако не бы былъ тоѧ человѣкъ злотворитель, не быхме го предали тебе.

31 И рече имъ Пілатъ: земете го вые, и по вашіатъ законъ сꙋдете го, а Іꙋдеи те мꙋ рекоха: намъ не ѥ дозволено да оубіеме никого.

32 Да се сбѫде слово то Іисꙋсово, което рече, когато назначаваше съ каква смерть щеше да оумре.

33 И влѣзе пакъ Пілатъ въ претѡратъ, и повыка Іисꙋса, и рече мꙋ: ты ли си царь Іꙋдейскій;

34 Ѿтговорѝ мꙋ Іисꙋсъ: ѿ себеси ли говоришъ ты това, или дрꙋги ти го рекоха за мене;

35 Ѿтговорѝ Пілатъ: ѥдали азъ самь Жидовинъ; твойо родъ и архіереи те те предадоха мене: що си оучинилъ;

36 Ѿтговорѝ Іисꙋсъ: царство то моѐ не ѥ ѿ тоѧ свѣтъ: ако бы было царство то ми ѿ тоѧ свѣтъ, слꙋгѝ те мои войстиннꙋ щеха да се мѫчатъ да не бѫдемъ предаденъ на Іꙋдеи те: а сега царство то моѐ не ѥ ѿ тꙋка.

37 Рече мꙋ Пілатъ: прочее царь ли си ты; Ѿговорѝ Іисꙋсъ: ты говоришъ, че самь царь, азъ затова се родихъ, и затова дойдохъ въ міръ (сей), да свидѣтелствꙋвамъ (за) истина та, и секой, който ѥ ѿ истина та, послꙋшꙋва мойатъ гласъ.

38 Рече мѹ Пїлатъ: що є истина; и като рече това, пакъ излѣзе при Ідеи те, и рече имъ: азъ ни єдна вина не намирамъ въ него.

39 А има обичай оу васъ да ви ѿпѹщамъ єдного на пасха та: искате ли прочее да ви ѿпѹстимъ царѧ Ідейскаго;

40 И пакъ извикаха сички те, и рекоха: не тогова, но Варава. А Варава беше разбойникъ.

ГЛАВА ѳі.

ТОГАВА Пїлатъ фана Іисѹса, и би го.

2 И воини те сплетоха вѣнецъ ѿ тѫрнѣ, и тѹриха мѹ го на глава та, и облекоха го въ червена дреха:

3 И говореха: радѹйсѧ царю Ідейскїй, и біеха го по образатъ.

4 И излѣзе пакъ вѫнъ Пїлатъ, и рече имъ: єто, извождамъ ви го вѫнъ, да разѹмѣете, защо не нахождамъ ни єдна вина въ него.

5 Излѣзе прочее вѫнъ Іисѹсъ, и носеше тернованыатъ вѣнецъ и червена та дреха, и рече имъ (Пїлатъ): єто человѣко.

6 И когато го видеха архїереи те и слѹги те, извикаха, и рекоха: распни, распни го. Рече имъ Пїлатъ: земете го вы, и распнете го: защото азъ не намирамъ ни єдна вина въ него.

7 Ѿговориха мѹ Ідеи те: ніе имаме законъ, и по нашїатъ законъ длѫженъ є да оумре, защото направи себе си Сына Бжїѧ.

8 Когато чѹ прочее Пїлатъ това слово, по много се оуплаши:

9 И влѣзе паки въ претѡратъ, и рече на Іисѹса: ѿ гдѣ си ты; а Іисѹсъ мѹ не ѿговори.

10 Рече мѹ Пїлатъ: мене ли не ѿговарашъ; не знаешъ ли че имамъ власть да те распнемъ, и имамъ власть да те пѹстимъ;

11 Ѿговори Іисѹсъ: не бы ималъ ни єдна власть надъ мене, ако не бы ти было дадено ѿ горе: затова който ме є предалъ тебе, по голѣмъ грѣхъ има.

12 Ѿтъ тоѧ (часъ) искаше Пїлатъ да го пѹсти: но Ідеи те викаха, и говореха: ако пѹстишъ тогова, не си прїѧтель Кесаревъ: който прави себе си царь, противисе на Кесаря.

13 А Пїлатъ като чѹ това слово, изведе вѫнъ Іисѹса; и сѣдна на сѹдилище то, на (єдно) мѣсто, което се говори Лїѳострѡтонъ, а єврейски Гаввѳа:

14 И бе́ше петóкъ на-па́сха та, ѻ́колѡ ча́съ ше́стый: и҆ ре́че на І҆ꙋде́и те: є҆́то ва́шїо ца́рь.

15 А҆ ѻ҆́нѝ вы́каха: вдигнѝ, вдигнѝ, и҆ распнѝ го. Ре́че и҆́мъ Пїла́тъ: царѧ̀ ли ва́шего да ра́спнемъ; ѿговори́ха а҆рхїере́и те и҆ ре́коха: нїе не́маме дрꙋ́гъ ца́рь ѡ҆свѣ́нь Ке́сарѧ.

16 Тога́ва и҆́мъ го̀ преда́де да го ра́спнатъ, и҆ земáха І҆исꙋ́са и҆ во́деха го.

17 И но́сеше кре́статъ си, и҆ и҆злѣ́зе (вѫ́нъ ѿ гра́дѫтъ) на мѣ́сто то коéто се говóри лобное мѣ́сто, а҆ по є҆вре́йски, Голгоѳа:

18 Гдѣ́то го распе́ха, и҆ за́едно съ не́го дрꙋ́ги два́ма, є҆дного̀ ѿ є҆дна̀ та, а҆ дрꙋ́гиго ѿ дрꙋга̀ та страна̀, а҆ по сре́дъ І҆исꙋ́са.

19 И написа̀ и҆ ті́тла Пїла́тъ, и҆ тꙋрѝ надъ кр҃ѫстатъ, и҆ бе́ше напи́сано: ІИСꙋ̀СЪ НАЗѡРА́НИНЪ ЦА́РЬ І҆ꙋДЕ́ИСКІИ.

20 То́ѧ ті́тлъ мнози́на ѿ є҆вре́и те прочéтоха: защóто бе́ше бли́зꙋ мѣ́сто то до гра́дѫтъ, гдѣ́то распна́ха І҆исꙋ́са: и҆ бе́ше напи́сано є҆вре́йски, гре́чески и҆ латі́нски.

21 А҆ а҆рхїере́и те І҆ꙋде́йскїи говóреха: не пишѝ ца́рь І҆ꙋде́йскїй: но защóто са́мъ (то́й) ре́че: ца́рь самь І҆ꙋде́йскїй.

22 Ѿтговорѝ Пїла́тъ: що́то писа́хъ, писа́хъ.

23 А҆ вóини те когáто распна́ха І҆исꙋ́са, зе́ха мꙋ дре́хи те, и҆ направи́ха ги на че́тыри дѣ́лове, на се́кой вóинъ дѣ́лò мꙋ, и҆ хїтѡ́натъ: и҆ хїтѡ́но не бе́ше шїе́нъ, но ѿ го́ре до до́лꙋ и҆стка́нъ си́чкїо.

24 Ре́коха прóчее по междꙋ̀ си: да го не раздѝраме, но да фѫ́рлиме жре́бїа за не́го, (да бѝдиме) комꙋ̀ ще да се па́дне, за да се и҆спóлни писа́нїе то, коéто говóри: раздѣли́ха дре́хи те ми по междꙋ̀ си, и҆ за ѻ҆блекло̀ то ми фѫрли́ха жре́бїа, вóини те прóчее направи́ха товà.

25 И стоéха при Кре́статъ І҆исꙋ́совъ Ма́йка мꙋ, и҆ сестрà та на-ма́йка мꙋ, Марі́а Клеѡ́пова и҆ Марі́а Магдали́на:

26 Като видѣ̀ прóчее І҆исꙋ́съ Ма́йка си, и҆ оу҆чени́катъ когóто ѡ҆бы́чаше, че стоéха (бли́зꙋ), ре́че на Ма́йка си: же́но, є҆́то сынò ти.

27 Пóслѣ ре́че на оу҆чени́катъ: є҆́то ма́йка ти, и҆ ѿ ѻ҆́ный ча́съ земà а҆ оу҆чени́ко въ своà та си (кѫ́ща).

28 Пóслѣ по товà, поне́же зна́еше І҆исꙋ́съ че си́чко то се вече свѫ́рши, да се сбѫ́де писа́нїе то, ре́че: жа́денъ са́мь.

29 И҆ стоéше та́мѡ сосꙋ́дъ пѫ́ленъ съ ѻ҆цéтъ: а҆ ѻ҆́нѝ като натопи́ха гѫ́ба въ ѻ҆цéтатъ, и҆ набóдоха а҆ на тро́сть, подне́соха мꙋ при оу҆стà та.

30 Когáто прóчее прїà ѻ҆цéтатъ І҆исꙋ́съ ре́че: свѫ́ршисе

(сичко), и преклони си глава та, и предаде дѹх.

31 Я҆ Ꙗ҆дéи те, да не ѡ҆стáнатъ на Крѫстатъ тѣлесà та въ сѹббѡ́та, понéже бéше петóкъ: (защóто бéше голéмъ дéнь ѻ҆нáѧ сѹббѡ́та), молѝха Пїлáта да ѝмъ пребїатъ кóлени те, и да ги вдѝгнатъ.

32 Дойдóха прóчее вóини те, и на пéрвыатъ пребѝха кóлени те, и на дрѹгїатъ кóйто бéше рáспнатъ съ нéго.

33 Но като дойдóха и при Ꙗ҆исѹ́са, и видéха го че є҆ ѹ҆мрéлъ, не пребѝха мѹ кóлени те.

34 Но є҆дѝнъ ѿ вóини те пробóде го съ кóпїе въ ребрà та, и ѧ҆́бїе и҆стéче крѫвь и водà.

35 И ѻ҆ный кóйто видѐ, свидѣтелствовà, и и҆стѝнно мѹ є҆ свидѣтелство то: и ѻ҆нъ знáе че и҆стѝна говóри, да фáнете вѣ́ра вы́е.

36 Защóто товà бы́дѐ да се сбѫ́де писáнїе то: кóсть не щѐ да се стрóши ѿ нéгѡ.

37 И пáкъ дрѹ́го писáнїе говóри: ще да поглéднатъ на нéго, когóто пробóдоха.

38 И по товà пóслѣ Ꙗ҆ѡ́сифъ ѿ Ꙗ҆рїмаѳéа (кóйто бéше ѹ҆ченѝкъ Ꙗ҆исѹ́совъ, потаéнъ ѻ҆бáче заради страхѫтъ Ꙗ҆дéйскїй) моли Пїлáта, да зéме тѣ́ло то Ꙗ҆исѹ́сово: и заповѣдà Пїлáтъ. Ѿйде прóчее и земà тѣ́ло то Ꙗ҆исѹ́сово.

39 И дойдѐ и Нїкодѝмъ (кóйто бéше дохождáлъ пò напрéдъ кодъ Ꙗ҆исѹ́са нощьà) и нóсеше є҆днò смѣшéнїе ѿ смѹ́рна и а҆лóй ѻ҆колѡ стò лїтры.

40 Земáха прóчее тѣ́ло то Ꙗ҆исѹ́сово, и ѡ҆бвѝха го въ плащаница съ а҆рѡмáти те, каквóто ѝматъ ѻ҆бы́чай Ꙗ҆дéи те да погрéбѹватъ.

41 Я҆ на ѻ҆новà мѣ́сто гдѣ́то се распѐ, ѝмаше градѝна, и въ градѝна та грóбъ нóвъ, въ кóйто нѝкога нѝкой не бéше тѹренъ:

42 Тáмѡ прóчее заради петóкатъ Ꙗ҆дéйскїй, защóто бéше блйзѹ грóбо, тѹрѝха Ꙗ҆исѹ́са.

ГЛАВА К.

И҆ въ пéрвый дéнь седмѝчный дойдѐ Марїа Магдалѝна въ ѹ҆тринь тà рáнѡ, като бéше ї҆ѡ́ще тéмно, на грóбатъ: и видѐ защò є҆ вдѝгнатъ кáмыко ѿ грóбатъ.

2 Ѿтѫрчà прóчее, и дойдѐ кодъ Сїмѡна Петрà, и кодъ дрѹ́гїатъ ѹ҆ченѝкъ, когóто ѡ҆бы́чаше Ꙗ҆исѹ́съ, и рéче ѝмъ: зéли Гдⷭ҇а ѿ грóбатъ, и не знáмъ гдѣ́ са го положѝли.

3 И и҆злѣ́зе Пéтръ и дрѹ́гїо ѹ҆ченѝкъ, и ѿѝваха ко грóбѹ.

4 И тѫрчéха и двáма та зáеднѡ: а҆ дрѹ́гїо ѹ҆ченѝкъ ѿтѫрчà пò скóрѡ ѿ Петрá, и дойдѐ пò напрéдъ ко грóбѹ.

5 И като надникнà, видѐ плащаницы те че лежéха, ѻ҆бáче не влѣзе.
6 Дойдѐ прóчее и҆ Сі́мѡнъ Пéтръ слѣдъ нéгѡ, и҆ влѣзе въ грóбатъ, и҆ видѐ плащаницы те че лежéха самы̀.
7 И҆ платнò то коéто бéше на главà та мꙋ, че не лежéше съ плащаницы те, но ѻ҆сóбно свіено на є҆днò мѣсто.
8 Тогáва прóчее влѣзе (внéтре) и҆ дрꙋгїо ѹ҆ченикъ, кóйто бéше дошéлъ пò напрéдъ ко грóбꙋ, и҆ видѐ, и҆ повѣровà:
9 Понéже ї҆óще не знáеха писáнїе то, защò трéбꙋва да воскрéсне ѿ мéртвы те.
10 И҆ вѫрнáхасе пáкъ ѹ҆ченицы те въ своѐ то си жили́ще.
11 А҆ Марі́а стоéше вѫнъ на грóбатъ, и҆ плáчеше: и҆ като плáчеше, надникнà въ грóбатъ.
12 И видѐ двà А҆гг҃ла който седéха въ бѣлы дрéхи, є҆ди́нъ при главà та, а҆ дрꙋгїо при нозѐ те, гдѣто бéше лежáло тѣло то І҆исꙋсово.
13 И рéкоха и҆ ѻ҆ни̇̀: жéно, защò плáчешъ; рéче и҆мъ: защóто са зéли Гóспода моегò, и҆ не знáмь гдѣ̀ са го тꙋри́ли.
14 И като рéче тїа (дꙋмы), ѿвѫрнáсе назáдъ, и҆ видѐ І҆исꙋса че стоéше, и҆ не знáеше че є҆ І҆исꙋсъ.
15 Рéче и҆ І҆исꙋсъ: жéно, защò плáчешъ; когò трáсишъ; а҆ ѻ҆нà, понéже мы̀слеше че є҆ градинáро, рéче мꙋ: господи́не, а҆ко си го ты̀ зéлъ, кажѝ ми гдѣ̀ си го положи́лъ: и҆ а҆зъ ще да го зéмемъ.
16 Рéче и҆ І҆исꙋсъ: Марі́е, а҆ ѻ҆нà се ѿвѫрнà, и҆ мꙋ рéче: раввꙋні̇̀, коéто ще да се рéче: ѹ҆чи́телю.
17 Рéче и҆ І҆исꙋсъ: не прикóснꙋвайсе до мéне: защóто ї҆óще не сáмь се качи́лъ кодъ Ѡ҆ц҃ѧ̀ моегò: но и҆дѝ при брáтїѧ та ми, и҆ речѝ и҆мъ: кáчꙋвамсе кодъ Ѡ҆тцѧ̀ моегò и҆ Ѡ҆тцѧ̀ вáшего, и҆ кодъ Бг҃а моегò и҆ Бг҃а вáшего.
18 И дойдѐ Марі́а Магдали́на, и҆ казà на ѹ҆ченицы те че видѐ Гóспода, и҆ защò и҆ рéче тїѧ (дꙋмы).
19 И като бéше кѫснѡ вечерь тà въ тóѧ дéнь въ пéрвыатъ на-седми́ца та, и҆ вратà та бéха заключени тáмѡ, гдѣто бéха ѹ҆ченицы те нéгови сóбрани заради̇̀ страхѫтъ І҆ꙋдейскїй, дойдѐ І҆исꙋсъ и҆ застанà на срѣдъ и҆ рéче и҆мъ: ми́ръ вáмъ.
20 И товà като рéче, показà и҆мъ рѫцѐ те и҆ нозѐ те, и҆ ребрà та си, а҆ ѹ҆ченицы те се возрадовáха като видéха Гóспода.
21 А҆ І҆исꙋсъ и҆мъ рéче пáки: ми́ръ вáмъ: каквóто ме прати̇̀ Ѡ҆ц҃ъ, и҆ а҆зъ вы прáщамъ.
22 И като рéче товà, дꙋхнà, и҆ рéче и҆мъ: прїими́те Дх҃ъ ст҃ъ.
23 На който прóстите грѣ-

ховѐ те, ще да имъ се прóстатъ, а̂ на кóйто джржи́те, ще да се джржа́тъ.

24 Я̂ Ѳѡмà, є̂ди́нъ ѿ дванáдесе те, кóйто се говóри близнéцъ, не бéше тáмѡ съ ни́хъ когáто дойдѐ Ї҆исꙋ́съ.

25 И говóреха мꙋ дрꙋ́ги те ѹ҆ченицы: видéхме Гóспода. Я̂ тóй и҆мъ рéче: а̂ко не ви́димъ на рѫцѐ те мꙋ рáны те ѿ гвóздїе те, и҆ не тꙋ́римъ прѫстатъ мóй въ рáны те гвóздны, и҆ не тꙋ́римъ рѫкà та моѧ̀ въ ребрà та мꙋ, не щемъ да повѣ́ровамъ.

26 Я̂ послѣ̀ по ѻ҆́смь дни́ пáкъ бéха ѹ҆ченицы те мꙋ внéтре, и҆ Ѳѡмà съ ни́хъ: дойдѐ Ї҆исꙋ́съ, като бéха братà та затворени, и҆ застанà посрéдъ ни́хъ, и҆ рéче: ми́ръ вáмъ.

27 Пóслѣ рéче на Ѳѡмà: донеси́ прѫстатъ твóй тꙋ́ка, и҆ ви́ждь ми рѫцѐ те: и҆ донеси́ рѫкà та си, и҆ тꙋри́ въ ребрà та мой: и҆ не бѫди невѣ́ренъ, но вѣ́ренъ.

28 И ѿговори́ Ѳѡмà, и҆ рéче мꙋ: Госпóдь мóй, и҆ Бг҃ъ мóй.

29 Рéче мꙋ Ї҆исꙋ́съ: защóто ме видѐ, повѣ́ровà: блажéни кóйто не сà видéли и҆ повѣ́роваха.

30 Но и҆ дрꙋ́ги мнóго чꙋдесà сотвори́ Ї҆исꙋ́съ предъ ѹ҆ченицы те си, кóйто не сà напи́сани въ тáѧ кни́га.

31 Я̂ тїа̂ се написáха да вѣ́рꙋвате, защò Ї҆исꙋ́съ є̂ Хрїстóсъ Сы́нъ Бж҃їй, и҆ като вѣ́рꙋвате, да и҆мáте живóтъ (вѣ́чный) въ и҆́ме то нéгово.

ГЛАВА КѦ.

ПО товà пóслѣ пáкъ се ꙗ҆ви́ Ї҆исꙋ́съ на ѹ҆ченицы те си (като воскреснà ѿ мéртвы те) на Тїверїáдско то мóре: и҆ ꙗ҆ви́се такà:

2 Бéха зáедно Сі́мѡнъ Пéтръ; и҆ Ѳѡмà, кóйто се нари́ча близнéцъ, и҆ Наѳанаи́лъ кóйто бéше ѿ Кáна Галїлéйска, и҆ двáма та сы́нове Зеведéеви, и҆ дрꙋ́ги двáма ѿ ѹ҆ченицы те мꙋ.

3 Рéче и҆мъ Сі́мѡнъ Пéтръ: а̂зъ ще да и҆демъ да лóвимъ ры́ба, рéкоха мꙋ: ще и҆дéме и҆ ні́е съ тéбе и҆злѣ́зоха прóчее и҆ сѣднáха а̂вїе въ корáбѫльатъ, и҆ въ ѻ҆́на̂ нóщь не фанáха ни́що.

4 Я̂ когáто самнà, застанà Ї҆исꙋ́съ при брегѫтъ: но не познáха ѹ҆ченицы те че є̂ Ї҆исꙋ́съ.

5 И рéче и҆мъ Ї҆исꙋ́съ: дѣ́ца, да ли и҆мáте нéщо за ꙗ҆́денѣ; ѿговори́ха мꙋ: нéмаме.

6 Я̂ тóй и҆мъ рéче: фѫрлéте мрéжа та ѿ дéсна странà накорáбѫльатъ, и҆ ще да намéрите. Фѫрли́ха прóчее и҆ не мóжеха вече да а̂ привлечáтъ ѿ мнóго то ры́бы.

7 Тогáва ѻ҆́ный ѹ҆чени́къ,

когóто ѿбы́чаше 'Іисꙋ́съ, ре́че на Петрà: Госпóдь є҆̀, а҆ Сі́мѡнъ Пе́тръ като чꙋ̀ че є҆̀ Госпóдь, препаса́се съ прести́лка, защóто бе́ше гóлъ, и҆ фѫрли́се въ морѐ то.

8 А҆ дрꙋ́ги те ѹ҆ченицы съ ладїà та дойдóха, (защóто не бе́ха дале́че ѿ землà та, но кóлкото двѣ́сте ла́кти) и҆ вла́чеха мре́жа та съ ры́бы те.

9 А҆ като и҆злѣ́зоха на землà та, виде́ха ѻ҆́гнь накла́денъ, и҆ ры́ба на не́го че лежѝ, и҆ хлѣ́бъ.

10 Ре́че имъ 'Іисꙋ́съ: донесе́те ѿ ры́бы те щото фана́хте сегà.

11 Влѣ́зе Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ и҆звле́че мре́жа та на землà та, пѫлна съ є҆дры ры́бы стѡ̀ и҆ педесѐ и҆ трѝ, и҆ со всѐ що бе́ха то́лько (мно́го) не раздра́се мре́жа та.

12 Ре́че и҆мъ 'Іисꙋ́съ: є҆ла́те, ѿбѣдꙋвайте: и҆ ни́кой ѿ ѹ҆ченицы те не смѣ́еше да го попы́та, кóй си ты̀; защóто зна́еха че є҆̀ Госпóдь.

13 Дойдѐ прóчее 'Іисꙋ́съ, и҆ земà хлѣ́бъ, и҆ да́де и҆мъ, подóбнѡ и҆ ры́ба та.

14 Ѿто вече тре́тїй пѫть се ꙗ҆вѝ 'Іисꙋ́съ на ѹ҆ченицы те си, ѿ какво́то воскреснà ѿ мёртвы те.

15 А҆ кога́то ѿбѣдова́ха, ре́че 'Іисꙋ́съ на Сі́мѡна Петрà: Сі́мѡне (сы́не) 'Іѡ́нинъ, ѿбы́чашъ ли ме по̀ мно́го ѿ ті́ѧ; ре́че мꙋ: є҆й Го́споди: ты̀ зна́ешъ че те ѿбы́чамъ. Ре́че мꙋ: пасѝ а҆́гницы те мои́.

16 Ре́че мꙋ па́ки вто́ри пѫть: Сі́мѡне 'Іѡ́нинъ, ѿбы́чашъ ли ме; ре́че мꙋ: є҆й, Го́споди: ты̀ зна́ешъ че те ѿбы́чамъ. Ре́че мꙋ ('Іисꙋ́съ): пасѝ ѻ҆́вцы̀ те мои́.

17 Ре́че мꙋ тре́ти пѫть: Сі́мѡне 'Іѡ́нинъ, ѿбы́чашъ ли ме: ѿскорби́се Пе́тръ защóто мꙋ ре́че тре́ти пѫть: ѿбы́чашъ ли ме. И҆ ре́че мꙋ: Го́споди, ты̀ зна́ешъ си́чко: ты̀ зна́ешъ че те ѿбы́чамъ. Ре́че мꙋ 'Іисꙋ́съ: пасѝ ѻ҆́вцы̀ те мои́.

18 Истина и҆стина ти говóримъ: кога́то бе́ше мла́дъ, ѿпа́сꙋвашесе са́мъ и҆ хо́деше кѫде́то и҆скаше: а҆ кога́то ѿстарѣ́ешъ, ще да си прóстрешъ рѫцѐ те, и҆ дрꙋ́гъ ще да те ѿпа́ше, и҆ ще да те вóди, кѫде́то не ще́шъ.

19 А҆ товà ре́че, назнача́ющъ съ каквà сме́рть ще да просла́ви Бг҃а, и҆ като и҆здꙋмà товà, ре́че мꙋ: послѣ́дꙋвай по ме́не.

20 И҆ като се ѿвѫрнà Пе́тръ, видѐ ѹ҆чени́катъ, когóто ѿбы́чаше 'Іисꙋ́съ че и҆де слѣ́дъ не́гѡ, кóйто се наклонѝ на грѫдѝ те мꙋ на вече́ра та, и҆ ре́че: Го́споди, кóй є҆̀ щото те преда́ва:

21 Не́го като видѐ Пе́тръ, ре́че на 'Іисꙋ́са: Го́споди, а҆ тóѧ що (ще да бѫде):

22 Рече мѹ Іисѹсъ: ѧко
искамъ да стой той (тѹка)
доклѐ да дойдемъ (пакъ), що
тѐ є грыжа; ты вжрви по
мене.
23 Пронесесе прочее товà
слово по междѹ братїа та,
защò тоѧ оученикъ не ще да
оумре: но Іисѹсъ мѹ не рече
че не щѐ да оумре; но, ѧко
искамъ да седи той (тѹка)
доклѐ да дойдемъ (паки), що
тѐ є грыжа тебе;
24 Тоѧ є оученикъ, който
свидѣтелствѹва за тїа (ра-
боты), който ѝ написà тїа,
ѝ знаеме че є истинно свидѣ-
телство то мѹ.
25 Има ѝ дрѹги много, що то
є сотворилъ Іисѹсъ, който ѧко
бы се писѹвали єднò по єднò,
ни сичкїо свѣтъ чинимисе не
ще́ше да вмѣсти написаны
те книги, ѧмінь.

ДѢАНІѦ ТѦ НѦ-СВѦТИ ТѢ АПОСТОЛИ.

ГЛАВА ПЕРВАѦ.

ПЕРВО то слово написахъ, за
сички те (дѣлà), ѿ Ѳеофїле,
който начнà Іисѹсъ да твори
ѝ да оучи,
2 Дорѝ до ѻный день, въ
който, като заповѣдà на апо-
столи те чрезъ ст҃аго Дх҃а, кой-
то ѝзбрà, вознесесе.
3 Предъ който ѝ представи
себе живъ по страданїе то си,
съ много вѣрни знаменїа, по-
неже имъ се ѧвлаваше чрезъ
четыредесѧть дни, ѝ говореше
имъ за царство то Бж҃їе.
4 И като се намираше съ
нихъ, зарачà имъ да се не
ѿлѹчаватъ ѿ Іерѹсалима, но
да чакатъ ѻбѣщанїе то ѻте-
ческо, което сте (рече) чѹли
ѿ *мене:*
5 Защото Іѡаннъ є кре-
стилъ съ водà, ѧ вые ще да се
кржстите съ Дх҃ъ ст҃ый, не
слѣдъ много дни.
6 Ѡни прочее собрахасе си-
чки те заедниѡ, ѝ пытаха го,
ѝ говореха: Господи, въ тàѧ
ли година ще да оустроишъ
царство то Ісраилево:
7 Ѧ той имъ рече: не є
ваша работа да разѹмѣете
времена та ѝ години те, който
Ѡц҃ъ є положилъ во своѧ та
си власть.
8 Но вые ще да прїимете
сила, когато слѣзне на васъ
Дх҃ъ ст҃ый, ѝ ще да ми бждете
свидѣтели во Іерѹсалимъ, ѝ
въ сичка та Ідѹе́а ѝ Самарїа,
ѝ до край земла та.
9 И като рече тїа (словесѧ),
вдигнасе высокѡ, като гледаха

ѻнѝ, ѝ ѻблакъ го занесе ѿ ѻчѝ те ѝмъ.

10 Ѝ като (стоеха та) гледаха на небѐ то, когато возлѝзаше тѝй, ѝ ѥто, двама мѹжїе застанаха предъ нѝхъ въ бѣлы дрехи,

11 Който ѝ рекоха: мѹжїе Галїлейскїи, що стойте та гледате на небѐ то; тоа 'Іисѹсъ, който се вознесе ѿ васъ на небѐ то, подобнѡ ще да дойде, каквото го видехте когато се качѹваше на небѐ то.

12 Тогава се вѫрнаха во 'Іерѹсалимъ ѿ горà та, кòато се нарѝча Ѳлеѡнъ кòато ѥ блѝзѹ при 'Іерѹсалимъ (толко), колько то мѣсто дѫржѝ сѹбѹтныо пѫть.

13 И като влѣзоха, качѝхасе на горница та, гдѣто седѣха Петръ ѝ 'Іакѡвъ, ѝ 'Іѡаннъ ѝ Андрей, Фїлїппъ ѝ Ѳѡмà, Варѳоломей ѝ Матѳей, 'Іакѡвъ Алфеовъ ѝ Сїмѡнъ Зилѡтъ, ѝ 'Іѹда 'Іакѡвовъ.

14 Сѝчки те тїа тѫрпѣха ѥдинодѹшнѡ въ молѝтва ѝ моленїе, (съ нѣкои) жены, ѝ съ Марїа майка та 'Іисѹсова, ѝ съ братїа та мѹ.

15 И въ тїа днѝ станà Петръ посредъ ѹченицы те, ѝ рече: (а беха заедно тамѡ ѝ дрѹги человѣцы до сто ѝ двадесе дѹшы:)

16 Мѹжїе братїа, требѹваше да се свѫрши писанїе то, що предрече Дхъ стый презъ ѹста та Давїдови, за 'Іѹда който быдѐ вождь на ѻнїа, който фанаха 'Іисѹса:

17 Защото ѝ той беше причисленъ съ насъ, ѝ прїалъ беше жребїй на-та слѹжба.

18 Той прочее беше спечалилъ нѝва ѿ неправедна заплата, ѝ падна на долѹ съ глава та, ѝ разкинасе на средъ, ѝ ѝстече мѹ сѝчка та ѹтроба вѫнъ.

19 И разѹмѣха (това) сѝчки те който живееха во 'Іерѹсалимъ, що се нарече ѻна нѝва на нѝхныатъ ѧзыкъ, Акелдама, което ще да речѐ, нѝва кръвава.

20 Защото ѥ пѝсано въ Псаломска та книга: да бѫде дворо мѹ пѹстъ, ѝ да нема нѝкой да живее въ него, ѝ достоинство то мѹ да земе дрѹгъ.

21 Требѹва прочее ѿ ѻнѝа мѹжїе, който се находеха съ насъ во всѝчко то време, въ което влѣзе въ насъ, ѝ ѝзлѣзе (ѿ насъ) Гдь 'Іисѹсъ,

22 Като начна ѿ крещенїе то 'Іѡанново дори до ѻный день, въ който се вознесе на небѐ то (ѿ насъ), ѥдинъ ѿ нѝхъ да бѫде свидѣтель съ насъ на-воскресенїе то мѹ.

23 И представѝха двама, 'Іѡсифа който се ѝменѹваше Варсава, който беше нареченъ 'Іѹстъ, ѝ Матѳїа.

24 И като се помолѝха (Бгѹ),

рекоха: ты Гди, който знаешъ сердца та на-сички те, покажи
єдного кого то си избралъ ѿ тіа двама та.
25 Да пріиме жребійатъ на та слѹжба и на-апостолство
то, ѿ което испадна Ізда за да иде въ своє то си мѣсто.
26 И фжрлиха за нихъ жребій, и падна жребій на Матѳіа, и причислисе съ єдинаесе
те апостолы.

ГЛАВА в.

И КАТО се испжлноваха дни
те на-патдесатница та, беха
сички те апостоли єдинодѹшнѡ собрани на кѹпъ.
2 И внезапѹ быдѣ ѿ небо
то шѹмъ, като че идеше силно
дѹханѣ ѿ вѣтръ: и напжлни
сичкіатъ домъ гдѣто седеха.
3 И явихаимъ се че раздѣлаваха языцы те като
огненни, и седна (секой) на
секого ѿ нихъ.
4 И испжлнихасе сички те
съ Дха стаго, и начнаха да
говоратъ съ дрѹги языцы,
каквото Дѹхо имъ даваше да
говоратъ.
5 Я во Іерѹсалимъ живѣеха
(тогава) мѹжіе благовѣйніи
ѿ секой родъ който є подъ
небо то.
6 И като быдѣ тоа шѹмъ,
собрасе народо и сжркасе,
защото секой ѿ нихъ (ги)
слѹшаше да говоратъ со свойатъ си языкъ.
7 И оудивлавахасе сички
те и чѹдехасе, и говореха єдинъ дрѹгимѹ: не са ли сички те тіа който говоратъ
Галілеане:
8 И каквѡ ніе (ги) слѹшаме
секой (да говоратъ) со свойатъ
ни языкъ, въ който сме се
родили;
9 (Сирѣчь) Парѳане и Мідане и Еламіте, и който живѣатъ въ Месопотамія, и во
Ізде́а и Каппадокія, въ Понтъ
и въ Асія,
10 Во Фрѹгія и Памфулія,
въ Егѹпетъ и въ страны те
Лівійски който са при Кѹрінія,
и Римляне те който приходатъ, и Ізде́и и пришелцы,
11 Критане и Аравляне,
слѹшаме ги да говоратъ съ
наши те языцы величіа
Божіа;
12 И изѹмлавахасе сички
те и недоѹмѣваха, и говореха
єдинъ дрѹгимѹ: що ще да
бжде това (нещо):
13 А дрѹги се рѹгаеха, и
говореха: че са пили много
сладко вінò.
14 Но Петръ застана съ
єдинаесе те (аплы предъ народатъ) и издигна си гласжтъ,
и рече имъ: мѹжіе Ізде́йскіи,
и сички те който живѣете во
Іерѹсалимъ, това да знаете
вые, и чѹйте хѹбавѡ мои те
дѹмы:
15 Тіа не са піани, каквото
що мыслите вые: защото

ї́още) тре́тїй ча́съ є҆ ѿ де-
ньѫ́тъ.
16 Но това̀ є҆ що́то є҆ ре́чено
чрезъ проро́ка Ї҆и́ла:
17 И ще да бѫде въ послѣ́д-
но то вре́ме, гово́ри Бг҃ъ, ще
да и҆зле́емъ ѿ Дх҃а моегѡ̀ на
се́коѧ пло́ть: и҆ ще да проро́-
чествꙋ́ватъ сыновѐ те ва́ши и҆
дще́рки те ва́ши: и҆ ю҆́ноши те
ва́ши видѣ́нїѧ ще да ви́датъ,
и҆ ста́рцы те ва́ши сни́ща ще
да сѫнꙋ́ватъ:
18 Защо́то въ ѻ҆ны́ѧ дни̑ ще
да и҆зле́емъ ѿ Дх҃а моегѡ̀ на
рабы́ те мои̑ и҆ на рабы́ни те
мои̑, и҆ ще да проро́чествꙋ-
ватъ.
19 И ще дамъ чꙋдеса̀ го́ре
на небо̀ то, и҆ зна́менїѧ до́лꙋ
на земла̀ та, кро́вь и҆ ѻ҆́гнь и҆
дымѣ́нїе ѿ ды́мъ.
20 Со́лнце то ще да се пре-
тво́ри въ темнота̀, и҆ мѣ́сацо
въ кро́вь, доклѐ не є҆ доше́лъ
деньо̀ госпо́день вели́кїо и҆
пресвѣ́тлыо.
21 И (тога́ва) се́кой ко́йто
призовѐ и҆́ме то Госпо́дне, ще
да се спасѐ.
22 Мꙋ́жїе Ї҆сра́илтескїи по-
слꙋ́шайте тїа словеса̀: Ї҆исꙋ́са
Назѡрѣ́а мꙋ́жа дока́зана ва́мъ
ѿ Бг҃а съ си́лы и҆ чꙋдеса̀ и҆
зна́менїѧ, ко́йто сотворѝ Бг҃ъ
чрезъ не́го посре́дъ ва́съ, как-
во́то и҆ са́ми зна́ете,
23 Не́го, ко́йто съ ѡ҆предѣ-
*ле́нна та во́лѧ и҆ предразꙋ-
мѣ́нїе то Бо́жїе* бы́дѐ преда́-
денъ, като фана́хте вы́е, съ
ржщѐ те на-беззако́нни (чело-
вѣ́цы) распе́хте и҆ оу҆би́хте:
24 Кого́то Бг҃ъ воскресѝ,
като разсыпа̀ сме́ртни те бо́-
лести, защо́то не бе́ше воз-
мо́жно да го дѫржѝ смерть та̀.
25 Защо́то Давї́дъ гово́ри
за не́го: а҆́зъ всегда̀ гле́дахъ
Го́спода предъ ме́не: защо́то
є҆ ѿ де́сна та ми страна̀ да не
помѫ́рдамъ.
26 Заради̑ това̀ се возвеселѝ
сѫрдцѐ то ми, и҆ возра́дова
ѧ҆зы́ко ми: и҆ ї҆о́ще и҆ тѣ́ло
то ми ще да се вселѝ съ на-
де́жда:
27 Защо́то не ще́шъ да
ѡ҆ста́вишъ дꙋша̀ та ми во а҆́дъ,
нито ще да допꙋ́стишъ да
ви́ди преподо́бныо тво́й и҆с-
тлѣ́нїе.
28 Каза́лъ ми си пѫтища та
на-живо́татъ: ще да ме и҆спѫл-
нишъ весе́лїе съ лицѐ то ти.
29 Мꙋ́жїе бра́тїе, мо́жеме
да рече́ме съ дерзнове́нїе къ
ва́мъ за патрїа́рха Давї́да, за-
що́то и҆ оу҆мрѐ и҆ погребе́нъ
бы́дѐ, и҆ гро́ко мꙋ є҆ оу҆на́съ до
дне́шнїатъ де́нь.
30 Поне́же про́чее бе́ше про-
ро́къ, и҆ зна́еше защо̀ съ кле́тва
мꙋ се закле́ Бг҃ъ, защо̀ ѿ пло-
дѫ́тъ на-чресла́ та мꙋ да воз-
двѝгне Хр҃та̀ по пло́ти, да го
тꙋ́ри на престо́латъ мꙋ,
31 (То́й) предвидѐ за вос-
кресе́нїе то Хр҃то́во, защо̀
дꙋша̀ та мꙋ не бы́дѐ ѡ҆ста́вена

во ѧ̆дъ, нито плоть тѧ̀ нѣ́гова видѣ̀ ѝстлѣ̑нїе,

32 Тогова 'Іисꙋ́са Бг҃ъ воскресѝ, комꙋ́то сме сѝчки те нїе свидѣ̑тели.

33 Понѣ́же прочее то́й се вознѣ́се съ Бж҃їѧ та десни́ца, и̂ прїѧ̀ ѿ Ѻц҃а ѡ̂бѣщѧ́нїе то на-ст҃а́гѡ Дх҃а, и̂злеѧ̀ товà (ѡ̂бѣщѧ́нїе) коѣ́то вы́е ви́дите сегà и̂ слꙋ́шате.

34 Защо́то Давѝдъ не се є̂ качꙋва́лъ на небѐ то: но са́мъ (то́й) говори́: ре́че Гдь Гдꙋ̀ моемꙋ̀: сѣ́дѝ ѿ де́сна та ми страна̀,

35 Доклѐ да тꙋ́римъ врагѝ те твоѝ подно́жїе на-нозѐ те ти.

36 Да разꙋмѣ́е про́чее и̂звѣ́стнѡ сѝчкїо до́мъ 'Ісра́илевъ, защѐ Бг҃ъ є̂ направѝлъ и̂ Гдà и̂ Хр҃та̀, тогова 'Іисꙋ́са, кого́то вы́е распѣ́хте.

37 И като чꙋ́ха товà, оумилѝхасе со сѫрдцѐ то, и̂ ре́коха на Петрà и̂ на дрꙋгѝ те а̂по́столы: що да сотво́риме, мꙋ́жїе бра́тїе;

38 Ѧ̂ Пе́тръ и̂мъ ре́че: покѧ́йтесе, и̂ да се крѫсти се́кой ѿ ва́съ во и̂ме то 'Іисꙋ́съ-Хр҃то́во за прощѐнїе грѣхѡ́въ: и̂ ще прїѝмете да́ръ на-ст҃а́гѡ Дх҃а.

39 Защо́то ва́мъ є̂ ѡ̂бѣщѧ́нїе то, и̂ на ва́ши те ча́да, и̂ на сѝчки те далѐчни, кѡ́то ще да повы́ка Гдь Бг҃ъ на́шъ.

40 И съ дрꙋ́ги по̀ мно́го словесà дока́зꙋваше и̂ мо́леше ги, и̂ гово́реше: и̂зкаве́тесе ѿ то́ѧ развращѐнъ ро́дъ.

41 Кѡ́то про́чее прїѧ́ха ра́достнѡ сло́во то мꙋ, кръсти́хасе: и̂ притꙋ́рѝхасе въ то́ѧ де́нь (при Хрїстїа́не те) до трѝ хїлѧ́ды дꙋ́ши.

42 И тѫрпе́ха цврѫ́стѡ во оу̂чѐнїе то а̂по́столско, и̂ во ѻ̂бщѐнїе то, и̂ въ преломлѧ́ванѣ то хлѣ́бно, и̂ въ молѝтвы те.

43 И бы́дѐ стра́хъ на се́кого человѣ́ка: защо́то мно́го чꙋдесà и̂ знаменїѧ бы́доха чрезъ а̂по́столы те (во 'Іерꙋсалѝмъ).

44 И голѐмъ стра́хъ бѣ́ше на сѝчки те нѝхъ, и̂ сѝчки те кѡ́то вѣ́роваха, седѣ́ха за́еднѡ, и̂ сѝчки те (вѣ́щи) и̂мъ бѣ́ха ѻ̂бщи:

45 И сто́ка та и̂ стѧжа́нїѧ та си прода́ваха, и̂ разда́ваха на сѝчки те, комꙋ́то що да потрѣ́бꙋваше.

46 И ка́та де́нь тѫрпеха є̂динодꙋ́шнѡ въ цѐрква та, и̂ като ло́меха ѿ кѫ́ща въ кѫ́ща хлѣ́бъ, прїе́маха (про́ста) пѝща съ ра́дость и̂ простотà сердѐчна,

47 И хва́леха Бг҃а, и̂ сѝчки те лю́дїе ги ѡ̂бы́чаха. Ѧ̂ Гдь притꙋ́раше се́кой де́нь въ цѐрква та ѻ̂ны́ѧ кѡ́то желѧ́еха да се спаса́тъ.

ГЛАВА Г.

А ПЕТРЪ и҆ І҆ѡа́ннъ воска́чꙋвахасе за́еднѡ въ це́рква та на моли́тва въ дева́тый ча́съ.

2 И нѣ́кой человѣ́къ ко́йто бе́ше хро́мъ ѿ рожде́нїе то си, и҆ но́сеха го, и҆ тꙋ́раха го се́ки де́нь предъ церко́вни те врата̀, ко́йто се вы́каха Кра́сни, да про́си ми́лостына ѿ ѻ҆ны́ѧ ко́йто вла́зеха къ це́рква та:

3 Като видѐ Петра̀ и҆ І҆ѡа́нна ко́йто ѿе́ха да влѣ́зать въ це́рква та, про́сеше (ѿ ни́хъ) ми́лостына.

4 А҆ Пе́тръ като погледна̀ на не́го за́еднѡ съ І҆ѡа́нна, ре́че: погледни́ на на́съ.

5 А҆ то́й ги гле́даше съ (голе́мо) внима́нїе, поне́же мне́ше че ѿе да прїи́ме не́що ѿ ни́хъ.

6 И ре́че Пе́тръ: сребро̀ и҆ зла́то не́ма ᲂу҆ ме́не: но ѿо́то и҆ма́мъ, това̀ ти да́вамъ: во и҆́ме то на-І҆исꙋ́са Хр҃та̀ Назѡре́а, стани́ та ходи́.

7 И фана̀ го за де́сна та ржка̀ и҆ вдигна̀ го: и҆ то́а ча́съ мꙋ се ᲂу҆твердѝха стапа́ла та и҆ гле́зни те.

8 И скочи́, и҆ стана̀ (пра́въ на нозѐ те си), и҆ фана̀ да хо́ди, и҆ влѣ́зе съ ни́хъ въ це́рква та, и҆ хо́деше и҆ ска́чеше и҆ прославла́ваше Бг҃а.

9 И виде́ха го си́чки те лю́дїе че хо́ди и҆ хва́ли Бг҃а.

10 И҆ позна́ваха го че бе́ше то́й ко́йто седе́ше при Кра́сни те врата̀ церко́вни да про́си ми́лостына: и҆ мно́го се чꙋ́деха и҆ ᲂу҆жа́сни бы́доха за ѻ҆нова̀ ѿо́то мꙋ се слꙋ́чи.

11 И поне́же хро́мыо, ко́йто и҆сцѣлѐ, не ѿдѣла́вашесе ѿ Петра̀ и҆ ѿ І҆ѡа́нна, си́чкїо наро́дъ притѫрча̀ къ ни́хъ съ (голе́мо) ᲂу҆дивле́нїе въ притво́ратъ ко́йто се нари́чаше Соломѡ́новъ.

12 А҆ Пе́тръ като видѐ това̀, начна̀ да гово́ри наро́дꙋ: мꙋ́жїе І҆сра́илтѧне, ѿо се чꙋ́дите за това̀; и҆ли́ ѿо гле́дате на на́съ, като че со сво́а си́ла и҆ли́ съ благочести́е го направи́хме да хо́ди.

13 Бг҃ъ Авраа́мовъ и҆ І҆са́ковъ и҆ І҆а́кѡвовъ, Бг҃ъ на-на́ши те ѻ҆ц҃ы́, прославѝ сы́на своего̀ І҆исꙋ́са, кого́то вы́е преда́дохте, и҆ ѿре́кохтесе ѿ не́гѡ предъ лицѐ то Пїла́тово, кога́то то́й разсꙋдѝ да го пꙋ́сти.

14 Но вы́е се ѿре́кохте ѿ Ст҃а́гѡ и҆ Пра́веднагѡ, и҆ и҆спроси́хте да ви дада́тъ человѣ́ка ᲂу҆бі́йца:

15 А҆ нача́лникатъ на-живо́татъ ᲂу҆би́хте, кого́то Бг҃ъ воскреси́ ѿ ме́ртви те, комꙋ́то сме нїе свидѣ́тели (на-воскресе́нїе то).

16 И съ вѣ́ра та во и҆́ме то мꙋ, не́гово то и҆́ме ᲂу҆крѣпи́ того́ва, кого́то вы́е ви́дите и҆ зна́ете: и҆ вѣ́ра та ко́а́то бы́дѐ чрезъ не́го, дарова̀ мꙋ

на си́чко то тѣ́ло и҆сцѣле́нїе предъ си́чки те ва́съ.

17 И сега̀, бра́тїе, зна́мъ защо̀ ѿ незнаѧ́нѣ това̀ направи́хте, какво́то и҆ нача́лницы те ва́ши:

18 Но Бг҃ъ какво́то що предсказа̀ ѻ҆нїа (проро́чества, чрезъ оу҆ста̀ та на-си́чки те свои̇ проро́цы, сирѣ́чь да постра́да Хрїсто́съ, така̀ ги и҆ свѫрши́.

19 Покайтесе про́чее и҆ ѡ҆бѫрне́тесе, да се ѡ҆чи́стите ѿ грѣховѐ те си, като да до́йдатъ времена̀ оу҆тѣ́шителни ѿ лицѐ то Госпо́дне,

20 И да ви пра́ти предпроповѣ́даннаго Ї҆ису́са Хр҃та̀,

21 Кого́то тре́бва да прїи́ме небо̀ то до ѻ҆нова̀ вре́ме, доклѐ да се свѫ́ршатъ си́чки те ѻ҆ны́ѧ (ра́боты), кои́то ѥ҆ ре́клъ Бг҃ъ чрезъ оу҆ста̀ та на си́чки те ст҃и̇ свои̇ проро́цы ѿ вѣ́ка.

22 Защо́то Мѡѷсе́й ре́че на ѻ҆тцы̀ те: проро́ка ва́мъ ще да воздви́гне Гдь Бг҃ъ ва́шъ ѿ ва́ши те бра́тїѧ, като ме́не: не́го да слу́шате за си́чко що̀ да ви речѐ.

23 Защо́то всѧ́ка душа̀, коѧ́то не послу́ша ѻ҆ного́ва проро́ка, ще да се и҆стре́би ѿ человѣ́цы те.

24 И си́чки те проро́цы ѿ Самуи́ла, и҆ по не́го по́слѣ кои́то говори́ха, предсказа́ха тїѧ дни̇.

25 *Вы́е сте сы́нове* на-проро́цы те, и҆ на-завѣ́татъ, кого́то завѣща̀ Бг҃ъ на ва́ши те ѻ҆ц҃ы̀, и҆ ре́че на А҆враа́ма: и҆ съ твоѐ то сѣ́ме ще да се благосло́ватъ си́чки те племена̀ зе́мни.

26 Ва́мъ пе́рво прати̇ Бг҃ъ сы́на своего̀ Ї҆ису́са, като го воскреси̇ ѿ ме́ртви те, да вы̀ благословлѧ́ва, за да се ѡ҆ста́вите и҆ бы́е се́кой ѿ ва́ши те зло́бы.

ГЛАВА Д.

Й КАТО гово́реха ѻ҆ни̇ (тїѧ словеса̀) къ наро́датъ, нападна́ха на ни́хъ свѧще́нницы те, и҆ нача́лнико на-стра́жа та церко́вна, и҆ Саддꙋке́и те.

2 И гнѣ́ваха се, защо́то оу҆чеха наро́датъ, и҆ проповѣ́дꙋваха съ Ї҆ису́сово то и҆ме воскресе́нїе то на-ме́ртви те:

3 И фана́ха ги, и҆ тꙋри́ха ги въ затво́ръ до оу҆трешнїатъ де́нь: защо́то бе́ше ве́черь веке.

4 И мнози́на ѿ ѻ҆нїѧ кои́то чꙋ́ха сло́во то, повѣрова́ха: и҆ бы́дѐ число̀ то на- (вѣ́рни те) мꙋ́жи до пе́ть ты́сѧщи.

5 Й на оу҆трешнїатъ де́нь собра́хасе кнѧ́зи те и҆́мъ и҆ ста́рцы те и҆ кни́жницы те во Ї҆ерꙋсали́мъ.

6 И А҆нна а҆рхїере́й и҆ Каїа́фа и҆ Ї҆ѡа́ннъ и҆ А҆лексе́ндръ, и҆ кои́то бе́ха ѿ а҆рхїере́йскїатъ ро́дъ:

7 И като ги поста́виха на

сре́дъ, пы́таха ги: съ коѧ си́ла, и҆лѝ съ коѐ и҆́ме сотвори́хте вы́е товà;

8 Тогáва Пе́тръ се и҆спѫлнѝ съ Дх҃а ст҃áгѡ, и҆ ре́че и҆́мъ: кнѧ́зи людскїи и҆ стáрцы І҆сраи́левы.

9 Поне́же нїе дне́сь се и҆спы́товаме за благодѣ́нїе на-человѣ́ка не́мощна, съ каквà си́ла то́й и҆сцѣлѐ:

10 Извѣ́стно да бѫде на си́чки те вáсъ, и҆ на си́чки те лю́дїе І҆сраи́леви, защѐ съ и҆́ме то на-І҆и҃са Хр҃стà Назѡре́а, кого́то Бг҃ъ воскресѝ ѿ ме́ртви те, съ товà (и҆́ме) то́ѧ стои́ предъ вáсъ здрáвъ.

11 То́й є҆ ка́меньо оу҆коре́нныо ѿ вáсъ, зидáтели те, и҆ ко́йто бы́дѐ главà на-оу҆глáтъ: и҆ не мо́жеме да се спасе́ме чрезъ ни́кого дрꙋ́гиго:

12 Защо́то не́ма дрꙋ́го и҆́ме подъ небѐ то дáдено на человѣ́цы те, съ коѐто тре́бꙋва да се спасе́ме.

13 А҆ ѻ҆нѝ като виде́ха Петро́во то и҆ І҆ѡáнново то дерзнове́нїе, и҆ разꙋмѣ́ха защѐ са человѣ́цы безкни́жни и҆ про́сти, чꙋ́деха се: и҆ познáваха ги защѐ бе́ха съ І҆и҃са:

14 И҆ като гле́даха ѿздравѣ́лыатъ человѣ́къ че стое́ше съ ни́хъ, не мо́жеха ни́що да продꙋ́матъ на сре́ща.

15 Но като и҆́мъ заповѣда́ха *да и҆злѣ́зятъ вѫнъ* ѿ собо́ратъ, *допы́товахасе между́* се́бе си.

16 И҆ гово́реха: що̀ да напрáвиме на тїа человѣ́цы; защо́то си́чки те кои́то живѣ́тъ во І҆ерꙋсали́мъ знáтъ че бы́дѐ чре́зъ ни́хъ чꙋ́до знамени́то, и҆ не мо́жеме да се ѿрече́ме.

17 Но да се не пронесѐ по̀ мно́го въ наро́датъ товà, съ оу҆страше́нїе да и҆́мъ запрети́ме да не гово́ратъ веке за товà и҆́ме на ни́кого человѣ́ка.

18 И҆ повыкáха ги, и҆ заповѣда́ха и҆́мъ да не продꙋ́мовать ѿнюдъ, нито да оу҆чатъ въ и҆́ме то І҆и҃сово.

19 А҆ Пе́тръ и҆ І҆ѡáннъ ѿговори́ха, и҆ ре́кохa и҆́мъ: а҆́ко є҆ прáведно пре́дъ Бг҃а да послꙋ́шаме вáсъ по́вече, не́жели Бг҃а, разсꙋдѐте (самѝ);

20 Не мо́жеме нїе да не го́вориме товà що смѐ виде́ли и҆ чꙋ́ли.

21 А҆ ѻ҆нѝ пáкъ и҆́мъ запрети́ха, и҆ пꙋсти́ха ги, поне́же не найдо́ха ни́коѧ причи́на каквѡ̀ да ги мꙋ́чатъ, заради́ наро́датъ: защо́то си́чки те прославлѧ́ваха Бг҃а за (чꙋ́до то) що̀то бы́дѐ.

22 Защо́то человѣ́ко, на кого́то бы́дѐ товà чꙋ́до на-и҆сцѣле́нїе то, бе́ше по̀ мно́гѡ ѿ четы́ридесе годи́ны.

23 И҆ като ги пꙋсти́ха, дойдо́ха при свои́ те си, и҆ казáха и҆́мъ що и҆́мъ ре́кохa а҆рхїере́и те и҆ стáрцы те.

24 А҆ ѻ҆нѝ като чꙋ́ха, є҆дино-

дꙋшнѡ вдигнáха глáсъ къ Бгꙋ, и рéкоха: ѡ҃ Влады́ко, ты́ Бже, кóйто си сотворилъ небѐ то и̇ землѧ̀ та и̇ морѐ то, и̇ си́чко то ѿто є̇ въ ни́хъ:

25 (Ты́) кóйто си рéклъ (съ Дх҃а ст҃áго) чрезъ ѹстà та на-Давíда (ѻ҃тцà нáшегѡ) рабà твоегѡ̀: защò ꙗзы́цы те се возмꙋти́ха, и̇ нарóди те прегóвори́ха прáздны (рáботы);

26 Застанáха (на срéдъ) цáрове те зéмни, и̇ кнѧ́зи те се собрáха на кꙋпъ на врѫ́хъ Гóспода, и̇ на врѫ́хъ Хр҃тà нéгова.

27 Защóто войстинꙋ се собрáха въ тóѧ грáдъ на врѫ́хъ ст҃áго Сы́на твоегò Ѵисꙋ́са, когóто си помазáлъ, и̇ Ѵ҃ирѡдъ и̇ Понтíйскїй Пїлáтъ, съ ꙗзы́чницы те и̇ съ нарóдатъ Ѵсрáилевъ,

28 Да сотвóратъ ѻ҃новà, ѿто є̇ предопредѣли́ла твоѧ̀ та рꙋкà и̇ твóйо совѣ́тъ да бѫде.

29 И сегà, Гдⷭ҇и, погледни́ на ни́хни те заплáшованїѧ, и̇ дáй (на нáсъ) твои́ те рабѝ да говóриме со всáкое дерзновéнїе слóво то твоѐ.

30 Когáто прости́рашъ рѫ́кà та си на и̇сцѣлéнїѧ, и̇ да бы́ватъ знáменїѧ и̇ чꙋдесà съ и̇́ме то на-ст҃áгѡ Сы́на твоегѡ̀ Ѵисꙋ́са.

31 И като се помоли́ха, потрéсесе мѣ́сто то гдѣ́то бéха *собрани: и̇ и̇спѫлни́хасе* си́чки те съ Дх҃а ст҃áго, и̇ проповѣ́довáха слóво то Бж҃їе дерзновéннѡ.

32 Я̇ на-нарóдатъ кóйто бéше повѣровáлъ, бéше сѫ́рдцѐ то и̇ дꙋшà та є̇днà: и̇ ни́кой не говóреше нéѿо ѿ стóка та си да є̇ нéгово, но бéше и̇́мъ си́чко ѻ҃бѿо.

33 И съ голéма си́ла свидѣтелствꙋвáха а̇пóстолы те воскресéнїе то на-Гóспода Ѵисꙋ́са Хрїстà: и̇ голéма благодáть бéше на си́чки те ни́хъ.

34 Защóто ни́кой не бéше сиромáхъ въ ни́хъ: понéже кóйто бéха господáре на-мѣ́стà и̇лѝ на-кѫ́щи, продáваха ги, и̇ приносéха цѣнà та на-продáдени те,

35 И тꙋ́раха (а̇҃) при нозѐ те а̇пóстолски: и̇ дáвашесе на сéкого ѿто мꙋ потрéбꙋваше.

36 Я̇ Ѵ҃ісїа, кóйто бéше нарéченъ ѿ а̇пóстолы те Варнáва, коéто ѿе да се речѐ, сы́нъ на-ѹтѣшéнїе то, и̇ бéше Левїтъ, рóдомъ Кѹпранинъ,

37 Кóйто и̇́маше своѧ̀ землѧ̀ и̇ продáде а̇҃, и̇ принéсе цѣнà та (и̇́) и̇ тꙋрѝ (а̇҃) предъ нозѐ те а̇пóстолски.

ГЛАВА Є҃.

Я̇ НѢКОЙ человѣ́къ, и̇́ме то мꙋ Анáнїа, съ женà та си Сапфíра, продáде селò:

2 И ѹтаи́ ѿ цѣнà та (нѣколько за сѣбеси), коéто знѧ̀еше и̇ женà та мꙋ, а̇ дрꙋ́го то

донесе, и тѹрѝ го предъ нозѐ те апостолски:

3 А Петръ рече: Анаѝе, защо си ѿставилъ да тѹри Сатана та на сѫрдцѐ то ти (така мысль) за да ѝзлѫжешъ Дха ст҃аго, и да скрыешъ за себеси ѿ цѣна та (на-продадено то) село;

4 Когато не беше продадено, не беше ли твоѐ; и когато се продаде (цѣна та мѹ), не беше ли въ твоѧ та власть; защо си тѹрилъ тая мысль на сѫрдцѐ то си; не си ѝзлагалъ человѣцы, но Бг҃а.

5 И като чѹ Анаѝа тія словеса, падна (на земла та) и ѝздѫхна: и быдѐ голѣмъ страхъ на сѝчки те които чѹха това.

6 И станаха по млади те, и вдигнаха го, и ѝзнесоха го та го погребоха.

7 И като се минаха колкото три часа, и жена та мѹ колто не знаеше това, влѣзе.

8 И попыта а Петръ: кажѝ ми, за толко ли продадохте село то; а она рече: ѐй, за толко.

9 А Петръ ѝ рече: защо се согласихте и двама та да ѝскѹсите Дха Гдн҃а; ѐто нозѐ те на-онія що погребоха мѹжа твоегò, при врата та са, и ще да ѝзнесатъ и тебе.

10 И тоа часъ падна предъ нозѐ те мѹ, и оумрѐ: и като влѣзоха ю҆ноши те, найдоха а мертва, и ѝзнесоха та а погребоха при мѫжѫтъ ѝ.

11 И быдѐ голѣмъ страхъ на сѝчка та церква и на сѝчки те които чѹха това,

12 А чрезъ рѫцѐ те апостолски много знаменія и чѹдеса бываха въ народатъ, и сѝчки те ѐдинодѹшнѡ седѣха въ притворатъ Соломѡновъ.

13 А ѿ дрѹги те никой не смѣеше да се приближи при нихъ, но (сѝчкїо) народъ ги хвалеше.

14 И оумножаваха се повече онія които вѣрѹваха въ Гдн҃а, множество мѹжїе и жены:

15 Що то и по оулицы те ѝзносеха болни те, и тѹреха ги на постели и на одрове, да бы понѐ сѣнка та Петрова ѿсѣнила нѣкого ѿ нихъ, когато заминѹва ѿ тамѡ.

16 И собирахасе и мнозина ѿ околни те градове во Іерѹсалимъ, и приносеха болни те, и оныя които страдаха ѿ нечисти дѹхове, и ѝсцѣлѧваха се сѝчки те.

17 Тогава стана архїерея та, и сѝчки те що бѣха съ него, който бѣха ѿ Саддѹкейска та ѐресь, и ѝспѫлнихасе съ завистъ.

18 И фаная апостолы те, и пратиха ги къ обшенародна та темница.

19 Но Аггл҃ъ Гдн҃ень презъ нощь та ѿворѝ врата та на-темница та, и ѝзведе ги вѫнъ и рече:

20 Идѐте си, и застанѐте въ

цѣ́рква та, и҆ говорѣ́те на народатъ си́чки те словесѧ̀ на-то́ѧ живо́тъ.

21 И҆ като чꙋ́ха (товà), влѣзоха въ цѣ́рква та предъ самнꙋва́нѣ, и҆ поꙋча́ваха. А҆ка дойдѐ а҆рхїерѣ́а та и҆ ѻ҆нїѧ̀ що то бѣ́ха съ не́го, свыка́ха собо́ръ и҆ си́чки те старѣ́йшины ѿ сыновѐ те І҆сра́илеви, и҆ прати́ха въ темни́ца та да ги доведа́тъ.

22 Но слꙋгѝ те като ѿидо́ха, не намери́ха ги въ темни́ца та: и҆ вѫрна́хасе та каза́ха,

23 И҆ ре́коха: защѐ темни́ца та найдо́хме заключена со всѧ́кое ᲂу҆твержде́нїе, и҆ стра́жи те стоѣ́ха предъ вратà та: но като ѿвори́хме, не найдо́хме ни́кого внѣ́тре.

24 Като чꙋ́ха тїѧ словесà а҆рхїерѣ́а та и҆ нача́лнико настра́жа та церко́вна, и҆ дрꙋ́ги те первосвѧще́нницы, почꙋди́хасе за ни́хъ, що щѐ да бѫде товà.

25 Но дойдѐ дрꙋ́гъ нѣ́кой та и҆мъ казà, и҆ ре́че: защѐ ѐто человѣ́цы те, кои́то бѣ́хте тꙋри́ли въ темни́ца та, въ цѣ́рква та стоѧ́тъ и҆ ᲂу҆чатъ наро́датъ.

26 Тога́ва ѿи́де нача́лнико на-церко́вна та стра́жа со слꙋгѝ те, и҆ дове́де ги, (но) нѐ со си́ла: защо́то се боѣ́ха ѿ наро́датъ да ги не повїѧ̀тъ съ ка́менѣ.

27 И҆ като ги дове́деха, представи́ха ги предъ собо́рище то: и҆ попытà ги а҆рхїерѣ́а та, и҆ ре́че:

28 Не зарача́хме ли ви съ запрещѐнїе да не ᲂу҆чите за товà и҆ме; и҆ ѐто напѫлни́хте (си́чкїатъ) І҆ерꙋсали́мъ съ ва́ше то ᲂу҆чѐнїе, и҆ и҆скате да донесѐте на врѫхъ на́съ кръвь тà на-то́ѧ человѣ́къ.

29 И҆ ѿговори́ Пе́тръ и҆ а҆по́столы те, и҆ ре́коха: трѣ́бꙋва по̀ мно́гѡ да послꙋ́шꙋва нѣ́кой Бг҃а, не́жели человѣ́цы те.

30 Бг҃ъ на-на́ши те ѻ҆тцы̀ воскреси́ І҆исꙋ́са, кого́то вы́е ᲂу҆би́хте като го закова́хте на кръстатъ.

31 Не́го Бг҃ъ превозне́се со своѧ̀ та десни́ца (да бѫде) нача́лникъ и҆ спаси́тель, за да дадѐ покаѧ̀нїе на І҆сра́иля и҆ прощѐнїе на-грѣховѐ те.

32 И҆ нїе сме мꙋ свидѣ́тели на-тїѧ дꙋ́мы, и҆ ст҃ый Дх҃ъ кого́то да́де Бг҃ъ на ѻ҆нїѧ̀ кои́то го слꙋ́шатъ.

33 А҆ ѻ҆нѝ като чꙋ́ха товà, пꙋ́каха се (ѿ гнѣ́въ), и҆ сгова́раха се да ги ᲂу҆бїѧ̀тъ.

34 Но нѣ́кой Фарїсе́й, и҆ме то мꙋ Гамалїи́лъ, законоꙋчи́тель, кого́то си́чкїо наро́дъ почи́таше, стана̀ въ собо́рище то, и҆ заповѣда̀ да и҆зведа́тъ вѫнъ а҆по́столы те за ма́ло вре́ме:

35 И҆ ре́че и҆мъ: мꙋ́жїе І҆сра́илтески, помысле́те си (добрѐ) що щѐте да напра́вите съ тїѧ человѣ́цы.

36 Защо́то предъ тіа́ дни́ появи́се Ѳе́уда, и҆ гово́реше се́бе защо̀ є҆ голе́мъ нѣ́кой, при кого́то се прилѣпи́ха до четыри сто́тини человѣ́цы на бро́й: ко́йто погина̀, и҆ си́чки те ко́йто повѣрова́ха въ не́го, распржсна́хасе, и҆ стана́ха ни́щю и҆ ни́каде.

37 По́слѣ (по не́го) появи́се І҆ѹ́да Галїле́анинъ, во вре́ме то кога́то се напи́сѹваше наро́до, и҆ ѿвле́че дово́лно человѣ́цы по се́бе: (но) и҆ то́й погина̀, и҆ си́чки те ко́йто го послѹша́ха, распржсна́хасе.

38 И сега̀ ви гово́римъ, махне́тесе ѿ тіа́ человѣ́цы, и҆ ѿставе́те ги: защо́то а҆́ко є҆ ѿ человѣ́цы те това̀ и҆змышле́нїе и҆ли̇̀ това̀ дѣ́ло, то ще да се разва́ли:

39 Я҆ко ли є҆ ѿ Бг҃а, не мо́жете да го разва́лите, да се не наме́рите и҆ Бг҃опроти́вницы.

40 И послѹша́ха го: и҆ като повыка́ха а҆по́столы те, би́ха ги, и҆ запрети́ха и҆мъ да не гово́ратъ (вече) за и҆ме то І҆исѹ́сово, и҆ пѹсти́ха ги.

41 А҆ ѻ҆ни̇̀ и҆злѣ́зоха съ ра́дость ѿ собо́рище то, защо́то се сподови́ха да прїи̇̀матъ безчѣ́стїе за и҆ме то І҆исѹ́сово:

42 И се́ки де́нь не преста́нѹваха да оу҆ча́тъ и҆ да благовѣ́ствѹватъ І҆исѹ́са Хр҃та̀, и҆ въ це́рква та и҆ по кѫ́щи те.

ГЛАВА ѕ҃.

И҆ въ тіа́ дни̇̀ кога́то се оу҆множи́ха оу҆ченицы те, бы́дѐ ропта́нїе ѿ Є҆ллины те (ко́йто бе́ха повѣрова́ли) на Є҆вре́и те, защо́то се презі́раха вдови́цы те и҆мъ въ катадне́вно то слѹгѹ́ванїе.

2 Я҆ дванадесе те (а҆по́столы) повыка́ха си́чко то мно́жество оу҆чени́ческо, и҆ ре́коха: не прили́ча на́мъ да ѿста́виме сло́во то Бж҃їе, и҆ да слѹгѹ́ваме на трапе́зы те.

3 По ви́ждьте, бра́тїе, та и҆збере́те ѿ ва́съ се́дмь человѣ́цы, ко́йто са свидѣ́телствовани (въ добро̀ то), и҆ пѫлни съ Дх҃а ст҃а́го и҆ съ премѹ́дрость, ко́йто ще да поста́виме на та́а слѹ́жба:

4 Я҆ нїе ще да ѿста́неме въ моли́тва та и҆ въ слѹгѹ́ванїе то на-сло́во то (Бж҃їе).

5 И оу҆го́дно бы́дѐ това̀ сло́во предъ си́чко то собра́нїе: и҆ и҆збра́ха Стефа́на, ко́йто бе́ше пѫленъ съ Дх҃а ст҃а́го и҆ съ вѣ́ра, и҆ Фїлі́ппа, и҆ Про́хора, и҆ Нїкано́ра, и҆ Тімѡ́на, и҆ Парме́на, и҆ Нїкола́а Я҆нтїохі́йскаго, ко́йто бе́ше стана́лъ ѿ ѩ҆зы́чникъ Є҆вре́инъ.

6 Ко́йто постави́ха предъ Апо́столы те: и҆ като се помоли́ха, тѹри́ха си на ни́хъ рѫцѐ те.

7 И сло́во то Бж҃їе расте́ше

и оумножавашесе число то на-оученицы те во Іерꙋсалимъ весма много: и многое множество ѿ свѧщенницы те се покоравахa на вѣра та.

8 А Стефанъ, понеже беше пѧленъ съ вѣра и со сила, правеше големи чꙋдеса и знаменїа въ народатъ.

9 И повдигнахасе нѣкои ѿ соборище то (което се нарича) Лївертїнско и Кѵринейско и Александрско, и ѿ Ѻнꙋа които беха ѿ Кїлїкїа и ѿ Асїа, и препираха се со Стефана:

10 Обаче не можеха да се сопротиватъ на премꙋдрость та и на дꙋхатъ, съ който говореше.

11 Тогава наговориха нѣкои человѣцы които говореха, защо го чꙋхме че дꙋма хꙋлны дꙋмы на Мѡѵсеа и на Бга.

12 И повдигнаха народатъ и старѣйшины те и книжницы те, и спꙋснахасе та го грабнаха, и доведоха го на соборище то.

13 И представиха лѫжливы свидѣтели, които говореха: тоѧ человѣкъ не престанꙋва да дꙋма словеса хꙋлни на това стое мѣсто и на законатъ.

14 Защото го чꙋхме да говори, че тоѧ Іисꙋсъ Назѡреи ще да развали това мѣсто, и ще да измѣни обычаи те, който ни предаде Мѡѵсей.

15 И сички те които седеха въ соборище то, погледнаха на него, и видеха лице то мꙋ като лице Агглско.

ГЛАВА 3.

А АРХІЕРЕА та мꙋ рече: така ли са тїѧ (работы);

2 А той рече: мꙋжїе братїе и отцы, послꙋшайте: Бгъ на-слава та явисе отцꙋ нашемꙋ Авраамꙋ когато беше въ Месопотамїа, доклѣ їоще не беше се заселилъ въ Харранъ:

3 И рече мꙋ: ѝзлѣзни ѿ земла та си и ѿ родѫтъ си, (и ѿ домѫтъ на отца твоегѡ, и ѣла въ земла та когато ще да ти покажемъ.

4 Тогава ѝзлѣзе ѿ земла та Халдейска, и заселисе въ Харранъ: и ѿ тамѡ послѣ като оумрѣ баща мꙋ, преселй го (Богъ) въ таѧ земла, на когато вые сега живѣете.

5 И не даде мꙋ въ неѧ наслѣдство нито (колко то) єдна стѫпка ножна: но ѡбѣщамꙋсе да а даде во владѣнїе немꙋ, и послѣ по него на негови те потомцы, когато той їоще немаше чедо.

6 И рече мꙋ Бгъ така: защо твой те потомцы ще да бѫдатъ пришелцы въ чꙋжда земла, и ще да ги направатъ (като) робѣ, и ще ги ѡзловатъ четыристотины годины.

7 Но азъ ще да сꙋдимъ на

ѻ́ный наро́дъ, на кого́то ще да робꙋ́ватъ, ре́че Бг҃ъ: а̑ по́слѣ ще да и̑злѣ́затъ, и̑ ще ми послꙋ́жатъ на това̀ мѣ́сто.

8 И да́де мꙋ̀ завѣ́тъ на-ѡ̑брѣ́занїе то: и̑ така̀ роди̑ Ї҆саа́ка, и̑ ѡ̑брѣза̀ го въ ѻ̑смыатъ де́нь: а̑ Ї҆саа́къ (роди̑) Ї҆а́кѡва, а̑ Ї҆а́кѡвъ двана́есе те патрїа́рси.

9 И̑ патрїа́рси те завиде́ха на Ї҆ѡ́сифа, и̑ прода́доха го въ Ѥгѵ́петъ: но Бг҃ъ бе́ше съ не́го:

10 И̑ и̑збави̑ го ѿ си́чки те мꙋ̀ бѣ́ды̀, и̑ да́де мꙋ̀ благода́ть и̑ премꙋ́дрость предъ Фараѡ́на царѧ̀ Ѥгѵ́петскаго, и̑ постави̑ го нача́ликъ надъ Ѥгѵ́петъ, и̑ надъ си́чкїатъ сво́й до́мъ.

11 И дойдѐ гла́дъ на си́чка та земла̀ Ѥгѵ́петска и̑ Хана́нска, и̑ голе́ма бѣда̀: и̑ не нахо́ждаха храна̀ ѻ̑тцы̀ те на́ши.

12 И̑ Ї҆а́кѡвъ като чꙋ̀ че и̑ма жи́то во Ѥгѵ́петъ, прати̑ (та́мѡ) ѻ̑тцы́ те на́ши по̀ напре́дъ:

13 И̑ кога́то дойдо́ха вто́ри пѫ́ть, позна́се Ї҆ѡ́сифъ на бра́тїа та си, и̑ ꙗ̑́венъ бы́дѐ на Фараѡ́на Ї҆ѡ́сифовыю ро́дъ.

14 И̑ прати̑ Ї҆ѡ́сифъ та повыка̀ ѻ̑тца̀ своего̀ Ї҆а́кѡва, и̑ си́чки те си сро́дницы, кои́то *бе́ха седемдесѐ* и̑ пе́ть дꙋ́ши.

15 И слѣ́зе Ї҆а́кѡвъ во Ѥгѵ́петъ, и̑ оумрѐ (та́мъ) то́й и̑ ѻ̑тцы̀ те на́ши:

16 И̑ прене́соха ги въ Сѵхе́мъ, и̑ тꙋри́ха ги въ гро́батъ, кого́то кꙋпи̑ Ї҆враа́мъ съ пары̀ ѿ сыновѐ те на-Ѥммо́ра Сѵхе́мова.

17 И̑ като приближа́ваше вре́ме то на-ѡ̑бѣща́нїе то, кое́то ѡ̑бѣща̀ Бг҃ъ съ клѣ́тва на И̑враа́ма, нараща́ваше наро́до и̑ оумножа́вашесе во Ѥгѵ́петъ,

18 Доклѐ настана̀ дрꙋ̀гъ ца́рь, ко́йто не зна́еше Ї҆ѡ́сифа.

19 То́й и̑змысли̑ хи́трость на вра́жъ на́шїатъ ро́дъ, и̑ оучини̑ (то́лько) ѡ̑злобле́нїе на на́ши те ѻ̑тцы̀, що́то (съ не́гова та за́повѣдь) фа́рлаха си дѣца́ та, да не ѡ̑ста́нꙋватъ жи́ви.

20 Въ това̀ вре́ме се роди̑ Мѡѵсе́й, ко́йто бе́ше прекра́сенъ и̑ оуго́денъ на Бг҃а: и̑ храни́ха го (цѣ́лы) три̑ мѣ́сацы въ ба́щина та мꙋ̀ кѫ́ща.

21 И̑ кога́то го и̑сфѫрли́ха, зема́ го Фараѡ́нова та дщѐрка, и̑ ѿхрани̑ го за сво́й сы́нъ.

22 И̑ бы́дѐ наꙋче́нъ Мѡѵсе́й на си́чка та премꙋ́дрость Ѥгѵ́петска: и̑ бе́ше си́ленъ въ словеса̀ и̑ въ дѣла̀.

23 И̑ кога́то мꙋ̀ се и̑спѫ́лноваха четы́ридесать годи́ны (ѿ рожде́нїе то), дойдѐ мꙋ̀ на сѫ́рдцѐ то да и̑́де да ви́ди

братїѧ та си, сыновѣ те Ісраилеви.

24 И като видѣ ѥдного (ѿ роджтъ си) комꙋто се стрꙋваше ѻбида неправедниѡ, помогнѧ мꙋ, и сотворѝ ѿмщѣнїе за ѻбидимаго, понѣже оубѝ Єгѵптѧнинатъ.

25 И мыслеше че ще да разꙋмѣатъ братїѧ та мꙋ, защо Бгъ чрезъ негова та рꙋкѧ ще имъ дадѣ ѝзбавлѣнїе: ѻбаче ѻни не разꙋмѣха (товѧ нѣщо).

26 Въ оутрешнїатъ дѣнь имъ се ѧвѝ когато се караха, и накарѧ ги да се примиратъ, и рече: вы́е сте братїѧ, защо стрꙋвате зло ѥдинъ дрꙋгимꙋ;

27 А ѻный щото чинеше зло на сосѣда си, ѿпѫдѝ го, и рече: кой те поставѝ начѧлникъ и сꙋдїѧ надъ насъ;

28 Или йскашъ ты да оубїешъ и мене, каквото що оубѝ вчера Єгѵптѧнинатъ;

29 И побѣгнѧ Мѡѵсей ѿ товѧ слово, и быдѣ пришлѣцъ въ Мадїамска та землѧ, гдѣто родѝ двѧ сына.

30 И като заминахa четыридесѧть годины, ѧвимꙋсе Агглъ Гдень въ пꙋстынѧ та Сїнайска, въ пламень ѻгненъ, въ (ѥднѧ) кѫпина коѧто горѣше.

31 Ѝ като видѣ Мѡѵсей чꙋдешесе на видѣнїе то: и като пристѫпꙋваше да разꙋмѣе, дойдѣ мꙋ гласъ ѿ Гдѧ (*кой то говореше*):

32 Ѧзъ самь Бгъ на-твой те ѻтцы, Бгъ Авраамовъ, и Бгъ Ісаковъ, и Бгъ Іакѡвовъ: и растреперасе Мѡѵсей ѿ страхъ, и не смѣеше да гледа.

33 А Гдь мꙋ рече: ѝзꙋй си ѡбꙋща та ѿ нозѣ те: защото мѣсто то на което стоишъ ѥсть землѧ свѧта.

34 Видѣхъ, видѣхъ ѡзлобленїе то на-мой те людїе кой то са во Єгѵпетъ, и воздышанѣ то имъ чꙋхъ, и слѣзохъ да ги ѝзбавимъ: и сегѧ ѥла, ще да те пратимъ во Єгѵпетъ.

35 Тогова Мѡѵсеа, когото ѿфѫрлихa, когато рекоха: кой те поставѝ начѧлникъ и сꙋдїѧ; него Бгъ пратѝ (да бѫде) начѧлникъ и ѝзбавитель съ рꙋкѧ та Агглова кой то мꙋ се ѧвѝ въ кѫпина та.

36 Той ги ѝзведе, като сотворѝ чꙋдесѧ и знаменїѧ въ землѧ та Єгѵпетска, и въ чермное море, и въ пꙋстынѧ та, четыридесѧть годины.

37 Тоѧ ѥ Мѡѵсей, кой то ѥ рекалъ на сыновѣ те Ісраилеви: пророка вамъ ще да воздвигне Гдь Бгъ вашъ ѿ ваши те братїѧ, като мене: него да слꙋшате.

38 Тоѧ ѥ, кой то ѥ былъ въ собранїе то въ пꙋстынѧ та заедниѡ съ Агглатъ, кой то мꙋ говорѝ на Сїнайска та гора, и заедниѡ съ наши те ѻтцы,

кóйто прїѧ словесѧ жи́ви за да ги предадѐ нáмъ.

39 Когóто не щеѧ́ха да послѹ́шатъ нáши те ѻ҆тцы̀, но ѿпѫди́ха го, и҆ вѫрнáхасе со сердцѧ̀ та во Ѥгѵ́петъ,

40 И рéкоха на Ѧарѡ́на: направѝ нáмъ бóгове, кóйто ще да вѫрвáтъ предъ нáсъ: защóто Мѡѷсéй тóѧ, кóйто ны и҆звéде и҆зъ Ѥгѵ́петска та землѧ̀, не знáеме що се оу҆чинѝ.

41 И направи́ха въ ѻ҆ны́ѧ днѝ телѐ, и҆ принéсоха жéртва на і҆дѡлѹ, и҆ весéлехасе въ напрáвы те на-рѫцѐ те си.

42 И ѡ҆вѫрнѧ̀ си Бг҃ъ лицѐ то ѿ ни́хъ, и҆ предáде ги да слѹ́жатъ на небéсно то вóинство: каквóто що є҆ пи́сано въ кни́га та на-прорóцы те: ѿ дóме І҆сраи́левъ, є҆дѧ̀ ли принéсохте мéне заколéнїѧ и҆ жéртвы четы́ридесеть годи́ны въ пѹсты́на та;

43 Но земáхте ски́нїѧ та Молóхова, и҆ звѣ́здѧ та навáшїа бóгъ Ремфáнъ, и҆зображéнїѧ та кóйто направи́хте да и҆мъ се клáнате: и҆ ще да вы пресéлимъ пò далéче ѿ Вавѵлѡ́нъ.

44 Ски́нїа та на-завѣ́татъ бéше съ ѻ҆тцы̀ те нáши въ пѹсты́на та, каквóто заповѣ́дѧ Ѻ҆ный кóйто говóреше съ Мѡѷсéа, да ѧ҆ напрáви спорéдъ *ѻ҆ный ѻ҆бразъ,* когóто бéше *видéлъ.*

45 Коѧ́то (ски́нїа) като ѧ҆ прїѧ́ха ѻ҆тцы̀ те нáши съ І҆и-сѹ́са (Нави́на), внéсоха ѧ҆ въ ѻ҆новѧ̀ мѣ́сто, коéто бéха ѡ҆бладáли ѩзы́чницы те, кóйто и҆згнѧ̀ Бг҃ъ ѿ лицѐ то на-нáши те ѻ҆тцы̀, (и҆ вáрдеха ѧ҆) дори до днѝ те Давíдови:

46 Кóйто намерѝ благодáть предъ Бг҃а, и҆ просѝ (ѿ нéгѡ съ молéнїе) да мóже да согради жили́ще на Бг҃а І҆áкѡвлѧ.

47 Ѧ҆ Соломѡ́нъ мѹ согради́ храмъ.

48 Но вы́шнїй не живéе въ рѹкотворéнны храмове, каквóто що говóри прорóко:

49 Небò то ми є҆ престóлъ, ѧ҆ землѧ̀ та подно́жїе на-нозѐ те ми. Кóй храмъ ще да соградите за мéне, говóри Гдь, и҆лѝ коѐ мѣ́сто за моѐ то оу҆покоéнїе:

50 Не моѧ̀ та ли рѹкѧ̀ є҆ направи́ла тїѧ си́чки те;

51 Твѫрдоглáвїи, и҆ кóйто не стѐ ѡ҆брѣ́зани со сѫрдцѐ то и҆ съ оу҆ши́ те, вы́е сéкога се проти́вите на Дх҃а ст҃áгѡ, каквóто вáши те баща̀, такѧ̀ и҆ вы́е.

52 Когò ѿ прорóцы те не и҆згнáха вáши те баща̀; и҆ оу҆би́ха ѻ҆ны́ѧ кóйто предсказáха за дохóжданѣ то натогóво прáведника, на-когѡ́то сегѧ̀ вы́е бы́хте предáтели и҆ оу҆бі́йцы:

53 Кóйто прїѧ́хте закóнатъ

чрѣзъ чи́нно то слꙋже́нїе А́нгелско, и҆ не сохрани́хте го.
54 А҆ ѻ҆ни́ като слꙋ́шаха тїа (словеса̀), пꙋ́каха се на сѫ́рдцѣ то си ѿ ї҆а́дове, и҆ скѫ́рцаха со зѫ́бѝ те на не́го.
55 А҆ Стефа́нъ поне́же бе́ше пѫ́ленъ съ Дꙋ́ха ст҃а́го, поглѣдна̀ на небо̀ то, и҆ видѐ сла́ва та Бж҃їа, и҆ І҆исꙋ́са че стое́ше ѿ де́сна та страна̀ на-Бг҃а:
56 И ре́че: є҆́то ви́димъ небеса̀ та ѿво́рени, и҆ Сы́на человѣ́ческаго че стои́ ѿ де́сна та страна̀ на-Бг҃а.
57 А҆ ѻ҆ни́ фана́ха да вы́катъ съ голе́мъ гла́съ, и҆ затꙋ́скаха си оу҆шѝ те, и҆ спꙋстѝхасе си́чки те на вра́хъ не́гѡ:
58 И като го и҆звѣ́доха вѫ́нъ ѿ градѫ́тъ, поби́ваха го̀ съ ка́менѣ, и҆ свидѣ́тели те соблѣ́коха си дре́хи те, и҆ тꙋри́ха ги при нозѣ̀ те на-є҆́дногѡ ю҆́ноша, ко́йто се нари́чаше Са́ѵлъ.
59 И поби́ваха съ ка́менѣ Стефа́на, ко́йто се мо́леше и҆ гово́реше: Гдⷭ҇и І҆исꙋ́се, прїими́ ми дꙋша̀ та.
60 И като преклони́ колѣ́на та си, и҆звыка́се съ голе́мъ гла́съ: Гдⷭ҇и, не поста́ви и҆́мъ това̀ за грѣ́хъ, и҆ като ре́че това̀, заспа̀.

ГЛАВА И.

А҆ СА́ѵЛЪ соизвола́ваше (и҆ *то́й) на оу҆бі́йство* то мꙋ, и҆ въ ѻ҆́ный де́нь бы́дѐ голе́мо гоне́нїе на це́рква та, ко́а́то бе́ше во І҆ерꙋсали́мъ: и҆ си́чки те се разпрѫсна́ха по ѻ҆́колны те страны̀ І҆ꙋде́йски и҆ Самарі́йски, ѡ҆свѣ́нь а҆по́столы те.
2 А҆ нѣ́кои человѣ́цы благоговѣ́йни погре́боха Стефа́на, и҆ направи́ха голе́мъ пла́чь надъ не́го.
3 А҆ Са́ѵлъ ѡ҆злобла́ваше це́рква та, поне́же вла́зеше въ кѫ́щи те, и҆ вла́чеше мѫ́жѣ и҆ жены̀, и҆ преда́ваше ги въ темни́ца та.
4 А҆ ѻ҆ні́а кои́то се распрѫсна́ха, ѡ҆бхо́деха и҆ проповѣ́доваха сло́во (Бж҃їе).
5 И Фі́ліппъ като слѣ́зе въ Самарі́йскїатъ гра́дъ, проповѣ́доваше и҆́мъ Хр҃та̀.
6 И внима́еха наро́ди те є҆динодꙋ́шнѡ на ѻ҆нова̀ що́то гово́реше Фі́ліппъ, поне́же слꙋ́шаха и҆ гле́даха самѝ ѻ҆́ни чꙋдеса̀ та кои́то пра́веше.
7 Защо́то дꙋ́хове нечи́стїи вы́каха съ голе́мъ гла́съ, и҆ и҆зла́зеха ѿ мнози́на кои́то ги и҆́маха: и҆ мнози́на разсла́блени и҆ хро́ми се и҆́сцѣли́ха.
8 И бы́дѐ голе́ма ра́дость въ то́а гра́дъ.
9 А҆ нѣ́кой человѣ́къ, и҆́ме то мꙋ Сі́мѡнъ, бе́ше по̀ на пре́дъ въ градѫ́тъ и҆ пра́веше волхвова́нїе, и҆ оу҆дивла́ваше Самарі́йскїатъ наро́дъ, защо́то се ка́зꙋваше че є҆́ голе́мъ нѣ́кой.

10 На когóто сѝчки те ѿ
мáлко до голéмо внимáеха, и̂
говóреха: тóя є̂ голéма та
сѝла Бж҃їа.
11 И глéдаха съ внимáнїе
на нéго, защóто мнóго врéме
ги привóдеше во и̂зумлéнїе
со свои̂ те волхвовáнїа.
12 Но когáто повѣровáха
Фїлїппу, кóйто благовѣствý-
ваше за цáрство то Бж҃їе, и̂
за и̂ме то Ісýсъ-Хр҃тóво,
кржщáваха се и̂ мýжїе и̂ жены̀.
13 И сáмъ Сїмѡнъ повѣровà,
и̂ като се кржстѝ, седéше оу̂
Фїлїппа: и̂ понéже глéдаше
че бы̀ватъ ѿ нéгѡ голéми
чýдесà и̂ знáменїа, чýдешесе
съ велѝко оу̂дивлéнїе.
14 И като чýха а̂пóстоли
те кóйто бéха во Іерýсалѝмъ,
защò Самарїа прїà слóво то
Бж҃їе, пратѝха и̂мъ Петрà и̂
Іѡáнна,
15 Кóйто като слѣзоха (въ
Самарїа) помолѝхасе за нѝхъ
да прїѝматъ Дх҃ъ ст҃ый.
16 Защóто ї̂ѡще не бéше
слѣзнáлъ Дх҃ъ ст҃ый ни на
є̂дного ѿ нѝхъ, но тóкмѡ бéха
кржстени во и̂ме то на-Гдⷭ҇а
Ісýса.
17 Тогáва си тýрѝха ржцѐ те
на нѝхъ, и̂ прїимаха Дх҃а ст҃áго.
18 И като видѐ Сїмѡнъ,
защò съ тýренѣ то на-а̂пó-
столски те ржце дáвашесе
Дх҃ъ ст҃ый, принéсе и̂мъ сребрò.
19 И рéче: дáйте и̂ мéне тáя
влáсть, да на когóто си тýримъ
ржцѐ те, прїѝма Дх҃ъ ст҃ый.
20 Я̂ Пéтръ мý рéче: сребò
то ти да погѝбне съ тéбе
зáедну, защóто си помыслѝлъ
че съ пары̀ се кýпýва дáръ
Бж҃їй.
21 Нéмашъ чáсть нито ме-
шáвина въ товà оу̂чéнїе: за-
щóто сѫрдцѐ то ти не є̂ прáво
предъ Бг҃а.
22 Покáйсѧ за лýкáвство то
ти, и̂ молѝсе Бг҃ý, нéгли ще
да ти се прóсти помышлéнїе
то на-сѫрдцѐ то ти:
23 Защóто те глéдамъ че
се нахóждашъ въ горчѝва
жѫлчка, и̂ въ сéкоѧ непрáвда.
24 И ѿговорѝ Сїмѡнъ и̂ рéче:
помолéтесе вы̀е за мéне ко
Гдⷭ҇ý, да ме не постѝгне нѝкое
ѿ тїѧ щото рéкохте.
25 Ѡнѝ прóчее като засви-
дѣтелствовáха и̂ благовѣ-
стѝха слóво то Бж҃їе, вѫрнá-
хасе (пакъ) во Іерýсалѝмъ, и̂
на мнóго селà Самарїйски
проповѣдáха є̂вáггелїе то.
26 Я̂ Áгг҃лъ Госпóдень рéче
на Фїлїппа, и̂ говóреше: станѝ
та и̂дѝ на полýденна та стра-
нà, на пѫтьатъ кóйто слáзи
ѿ Іерýсалѝмъ въ Гáза: и̂
тóй є̂ пýстъ.
27 И станà и̂ пойдѐ: и̂ є̂то,
є̂дѝнъ человѣкъ ѿ Ѳаїóпїа,
є̂унýхъ, велмóжа на-Ѳаїóпска
та царѝца Кандакїа, кóйто
бéше настоáтель надъ сѝчко
то и̂ и̂мáнѣ, и̂ дошéлъ бéше да
се поклóни во Іерýсалѝмъ,

28 И вра́щашесе, и҆ седе́ше на колесни́ца та си и҆ четѐше проро́ка Иса́їа.

29 И ре́че Дꙋ́хъ на Фїлі́ппа: пристѫпи́, и҆ прилѣпи́се при та́ѧ колесни́ца.

30 И като притѫрча̀ Фїлі́ппъ, чꙋ́ го че четѐ проро́ка Иса́їа, и҆ попыта̀ го: разꙋмѣ́вашъ ли това́ що́то четѐшъ;

31 А҆ то́й ре́че: какво̀ мо́жемъ (да разꙋмѣ́емъ), а҆ко ме не наста́ви нѣ́кой; и҆ моли́се на Фїлі́ппа да се ка́чи и҆ да се́дне за́еднѡ съ не́го.

32 А҆ мѣсто̀ то на-писа́нїе то, коѐто четѐше, бѣ́ше това̀: като ѻ҆вца̀ се дове́де на заколе́нїе, и҆ като (що стои) а҆́гне предъ ѻ҆ного́ва, ко́йто го стрижѐ, безгла́сно, така̀ не си ѿва́ра ѹ҆ста̀ та:

33 Въ смире́нїе то мꙋ́ вдигна́се сꙋдо̀ мꙋ́: а҆ родѫтъ мꙋ́ ко́й мо́же да и҆ска́же; затова̀ се вди́га ѿ земла̀ та живо́то мꙋ́.

34 И ѿговорѝ є҆ѵнꙋ́хо, и҆ ре́че на Фїлі́ппа: мо́лимъ те (кажѝ ми) за кого̀ гово́ри това̀ проро́ко; за се́бе ли, и҆ли̇̀ за дрꙋ́гиго нѣ́кого;

35 А҆ Фїлі́ппъ ѿворѝ ѹ҆ста̀ та си, и҆ начна̀ ѿ това̀ писа́нїе, и҆ благовѣ́стѝ мꙋ́ Ї҆исꙋ́са.

36 И като вѫрве́ха по пѫтьатъ, дойдо́ха при є҆дна̀ вода̀: и҆ ре́че є҆ѵнꙋ́хо: є҆́то вода̀: що ми возбрана́ва да се крѫстимъ;

37 И ре́че мꙋ́ Фїлі́ппъ: а҆́ко вѣ́рꙋвашъ ѿ си́чко то си се́рдце, возмо́жно є҆́ (да се крѫстишъ). А҆ то́й ѿговорѝ и҆ ре́че: вѣ́рꙋвамъ защо̀ Ї҆исꙋ́съ Хрїсто́съ є҆́ Сы́нъ Бж҃їй.

38 И заповѣда̀ да за́пратъ колесни́ца та: и҆ слѣ́зоха и҆ два́ма та на вода̀ та, и҆ Фїлі́ппъ и҆ є҆ѵнꙋ́хо: и҆ крѫсти̇̀ го.

39 А҆ кога́то и҆злѣ́зоха ѿ вода̀ та, Дꙋ́хъ Гдⷭ҇ень грабна̀ Фїлі́ппа, и҆ не видѐ го вече є҆ѵнꙋ́хо: и҆ ѿи́ваше си по пѫтьатъ съ ра́дость.

40 А҆ Фїлі́ппъ се намери̇̀ во А҆зѡ́тъ: и҆ като замі́нꙋваше (ѿ та́мѡ) проповѣ́дꙋваше є҆ва́ггелїе то на си́чки те гра́дове, доклѐ да дойдѐ въ Кесарі́а.

ГЛАВА Ѳ.

А҆ СА́ѸЛЪ, поне́же ды́хаше ї҆о́ще съ ѹ҆страше́нїе и҆ съ ѹ҆бі́йство на вѫ́хъ ѹ҆ченицы те Госпо́дни, ѿи́де при а҆рхїере́а та,

2 И и҆ска̀ ѿ не́гѡ писма̀ за собо́рища та, ко́йто бе́ха въ Дама́скъ, що́то а҆́ко да наме́ри нѣ́кои да послѣ́дꙋватъ на това̀ ѹ҆че́нїе, мѫжѣ̀ и҆ жены̀, вѫрзаны да ги доведѐ во Ї҆ерꙋсали́мъ.

3 И кога́то ѿи́ваше, като приближа́ваше вече до Дама́скъ, внеза́пꙋ свѣ́тна̀ ѿ небо̀ то ѻ҆колѡ не́гѡ свѣ́тъ.

4 И като падна̀ на земла̀ та,
чꙋ̀ гла́съ кóйто мꙋ говóреше:
Са́ѵле, Са́ѵле, що ме гóнишъ;
5 А̑ Тóй ре́че: кóй си ты̀
Гдⷭ҇и; а̑ Гдⷭ҇ь ре́че: а̑зъ самь Ісꙋ́съ, когóто ты̀ гóнишъ: мѫчно ти є̑ да ри́ташъ срещꙋ ржѫ́нъ.
6 А̑ тóй като трепе́раше и̑ се чꙋ́деше, ре́че: Гдⷭ҇и, що ми заповѣ́дашъ да пра́вимъ; а̑ Гдⷭ҇ь мꙋ ре́че: стани̑ и̑ влѣ́зъ въ градѫ̀тъ, и̑ще да ти се ка́же що ще̑ да пра́вишъ.
7 А̑ человѣ́цы те що́то и̑деха съ не́го, стое́ха (като и̑зꙋмле́ни) та се чꙋ́деха, защо́то гла́съ чꙋ́еха, а̑ ни́кого не ви́деха.
8 И стана̀ Са́ѵлъ ѿ земла̀ та: и̑ мака́ръ мꙋ бе́ха ѿвóрени ѻ҆чи̑ те, не мóжеше да ви́ди ни є̑дного̀: и̑ вóдеха го дрꙋжи́на та мꙋ за ржка̀ та и̑ вове́доха го въ Дама́скъ.
9 И три дни̑ не ви́деше: и̑ нито ꙗ̑де, нито пі́еше.
10 А̑ та́мѡ въ Дама́скъ бе́ше є̑ди́нъ ѹ҆чени́къ и̑ме то мꙋ Ана́нїа: и̑ ре́че мꙋ Гдⷭ҇ь въ видѣ́нїе: Ана́нїе. А̑ тóй ре́че: є̑то ме, Гдⷭ҇и.
11 И ре́че мꙋ Гдⷭ҇ь: стани̑ та и̑ди̑ на пѫтьатъ кóйто се вы́ка пра́въ, и̑ потржси̑ въ Ісꙋдовыатъ дóмъ є̑дного̀ Тарсани́на, и̑ме то мꙋ Са́ѵлъ: тóй се сега̀ Бг҃ꙋ мóли.
12 И̑ видѐ (Са́ѵлъ) въ видѣ́нїе є̑дного̀ человѣ́ка, и̑ме то мꙋ Ана́нїа, кóйто влѣ́зе, и̑ тꙋрѝ си ржка̀ та на не́го за да проглѣ́дне.
13 И ѿговорѝ Ана́нїа: Гдⷭ҇и, чꙋ́лъ самь ѿ мнозѝна за тóа человѣ́къ, кóлко є̑ зло̀ сотворѝлъ на ст҃ѝ те твои̑ во Ієрꙋсали́мъ:
14 И тꙋ́ка и̑ма вла́сть ѿ а̑рхїере́и те да вѫрзꙋва си́чки те кóйто призы́ватъ твоѐ то и̑ме.
15 И ре́че мꙋ Гдⷭ҇ь: и̑ди̑, защо́то тóа (человѣ́къ) ми є̑ сосꙋ́дъ и̑збра́нъ, за да пронесѐ моѐ то и̑ме предъ ꙗ̑зы́цы те и̑ предъ ца́рове те, и̑ предъ сыновѐ те Ісра́илеви.
16 Защо́то а̑зъ ще мꙋ ка́жемъ, що́то тре́бꙋва да пострáда тóй за моѐ то и̑ме.
17 И ѿи̑де Ана́нїа, и̑ влѣ́зе въ кѫща та, и̑ като си тꙋрѝ ржцѐ те на не́го, ре́че: Са́ѵле бра́те, Гдⷭ҇ь Ісꙋ́съ, кóйто ти се ꙗ̑ви̑ на пѫтьатъ по кóйто си дошéлъ, прати̑ ме, за да проглѣ́днешъ, и̑ да се и̑спѫлнишъ съ Дх҃ъ ст҃ы́й.
18 И тóа ча́съ ѿпадна́ха ѿ ѻ҆чи̑ те мꙋ като лю́спы: и̑ а̑вїе проглѣ́дна̀, и̑ стана̀ та се кржсти̑:
19 И като хапна̀, ѹ҆крѣпи́се, и̑ седѐ Са́ѵлъ нѣ́колко дни̑ та́мѡ съ ѹ҆ченицы те кóйто бе́ха въ Дама́скъ:
20 И а̑вїе проповѣ́даше Хрїста̀ на соборища та защо̀ є̑ тóй Сы́нъ Бж҃ї̑й.

21 И чꙋдехасе сѝчки те кой-
то го слꙋшаха, ѝ говóреха: не
є̑ ли тóѧ щото гóнеше во
'Іерꙋсалѝмъ ѻ҆ны́ѧ, кой́то на-
рѝчеха товà ѝме; ѝ тꙋ́ка за-
товà є̑ дошéлъ, да ги заведѐ
вѫрзаны кодъ а҆рхїерéи те;
22 'Ѧ Сáулъ пѡ̀ мнóго се
крепéше, ѝ смꙋщáваше 'Іꙋдéи
те кой́то живéеха въ Дамáскъ,
понéже докáзꙋваше защѡ̀ тóѧ
є̑ Хрїстóсъ.
23 И като заминáха мнóго
днѝ, сговорѝхасе 'Іꙋдéи те да
го ᲂу҆бїáтъ.
24 Но Сáулъ разꙋмѣ̀ тóѧ
нѝхенъ сгóворъ, ѝ вáрдеха
пóрты те ѝ денà ѝ нощьѧ̀ да
го ᲂу҆бїáтъ.
25 Ѧ ᲂу҆ченицы те го земá-
ха презъ нощь, ѝ тꙋрѝха го въ
кóшъ та го спꙋщѝха (съ вѫже)
по стѣнà та.
26 И като дойдѐ Сáулъ въ
'Іерꙋсалѝмъ, покꙋшáвашесе да
се соединѝ съ ᲂу҆ченицы те:
но сѝчки те се боéха ѿ нéгѡ,
понéже не вѣроваха защѡ̀ є̑
ᲂу҆ченѝкъ.
27 'Ѧ Варнáва го зѐ, ѝ при-
вéде го кодъ а҆пóстоли те, ѝ
приказà ѝмъ, каквѡ̀ на пѫ-
тьатъ мꙋ се ꙗвѝ Гдь, ѝ защѡ̀
говорѝ съ нéго, ѝ каквѡ̀ гово-
реше дерзновéнѡ въ Дамáскъ
за ѝме то 'Іисꙋсово.
28 Ѝ живéеше съ нѝхъ во
'Іерꙋсалѝмъ, ѝ проповѣ́дꙋваше
дерзновéнѡ ѝме то на-Гдà
'Іисꙋса.
29 И говóреше ѝ препѝрашe-
се съ 'Ѥллине те 'Ѥврéи: а҆ ѻ҆нѝ
ѝскаха да го ᲂу҆бїáтъ.
30 И като разꙋмѣ́ха товà
брáтїѧ та, свéдоха го въ Ке-
сáрїа, ѝ препроводѝха го въ
Тáрсъ.
31 Цéркви те прóчее кой́то
бéха по сѝчка та 'Іꙋдéа, ѝ Га-
лїлéа, ѝ Самарїа, ѝмаха мѝръ,
ѝ ᲂу҆крѣплáваха се, ѝ хóдеха въ
стрáхъ Бж҃їѝ, ѝ съ ᲂу҆тѣшéнїе
то на-ст҃áгѡ Дх҃а ᲂу҆множáва-
хасе.
32 И слꙋчѝсе, когáто посѣ-
щáваше Пéтръ сѝчки те, да
слѣ́зе ѝ кодъ ѻ҆ны́ѧ ст҃ѝи, кой́то
живéеха въ Лꙋ́дда.
33 Ѝ намерѝ тáмѡ є̑дногѡ̀
человѣ́ка ѝме то мꙋ 'Ѥнéа,
кóйто лежéше ѿ ѻ҆́смь годѝны
на ѻ҆́дръ, ѝ бéше разслáбленъ.
34 И рéче мꙋ Пéтръ: 'Ѥнéе,
ѝсцѣлáва те 'Іисꙋ́съ Хрїстóсъ:
станѝ ѿ постéлѧ та си. И
тóѧ чáсъ станà.
35 И видéха го сѝчки те
кой́то живéеха въ Лꙋ́дда ѝ въ
Ѧссарѡ́нъ, ѝ ѡ҆бѫрнáхасе ко
Гдꙋ.
36 И во 'Іоппїа бéше нѣ́коѧ
ᲂу҆ченѝца, ѝме то ѝ Тавїѳа,
коáто (като се ѝстолкꙋ́ва) зна-
чи Сéрна: ѻ҆нà бéше пѫлна
съ добрѝ дѣлà ѝ съ мѝлостыни,
кой́то раздáваше.
37 И слꙋчѝсе въ ѻ҆ны́ѧ днѝ
та се разболѣ̀ ѝ ᲂу҆мрѐ: ѝ
като ѧ҆ ᲂу҆мы́ха, тꙋрѝха ѧ҆ въ
гóрница та.

38 И понéже ѥ̃ близ Лýдда прѝ 'Іоппіа, оу҆ченицы те като чꙋ́ха че ѥ̃ тáмѡ Пéтръ, пратѝха двáма человѣ́цы при нéго, и҆ мóлеха го да се не ѡ҆блѣнѝ да ѿи́де до нѝхъ.

39 И станà Пéтръ та ѿи́де съ нѝхъ: и҆ като дойдѐ, и҆звéдоха го на гóрница та, и҆ набрáхасе ѻ҆колѡ нéгѡ сѝчки те вдовѝцы и҆ плáчеха, и҆ покáзꙋваха мꙋ ри́зы те и҆ дрéхи те, кóйто и҆мъ прáвеше Сéрна когáто бéше съ нѝхъ.

40 А҆ Пéтръ и҆спѫдѝ сѝчки те вѫнъ, и҆ преклонѝ колѣ́на та си и҆ помолѝсе: и҆ ѡ҆бѫрнáсе къ (мéртво то) тѣ́ло, и҆ рéче: Тавіѳо, станѝ. А҆ ѻ҆нà си ѿворѝ ѻ҆чѝ те: и҆ като видѐ Петрà, сѣднà.

41 А҆ Тóй и҆ подáде рѫкà та си, и҆ вдигнà а҆̀: и҆ повыкà ст҃ѝи те и҆ вдовѝцы те, и҆ представѝ а҆̀ предъ нѝхъ жѝва.

42 И прочꙋ́се товà по сѝчка та 'Іоппіа, и҆ мнозѝна повѣровáха въ Гдⷭ҇а.

43 А҆ тóй преседѐ довóлно врéме во 'Іоппіа оу҆ нѣ́когѡ Сі́мѡна кожéвника.

ГЛАВА І.

И҆ нѣ́кой человѣ́къ бéше въ Кесарі́а, и҆́ме то мꙋ Корнѝлїй, стоначáлникъ ѿ пóлкатъ кóйто се и҆́менꙋва 'Італі́йскїй,

2 Благоговѣ́инъ и҆ богобоѧзлѝвъ съ сѝчкїатъ си дóмъ, и҆ раздáваше мнóго мѝлостынѝ на сиромáси те, и҆ мóлешесе Бг҃ꙋ сéкога:

3 (Тóй) видѐ въ видѣ́нїе ї҆́вѡ, ѻ҆колѡ девéтыа чáсъ днéвный, А҆гг҃ла Бж҃їа кóйто слѣ́зе кодъ нéго, и҆ рéче мꙋ: Корнѝлїе.

4 А҆ тóй поглѣ́днà на нéго, и҆ оу҆плашѝсе, и҆ рéче: що ѥ̃, Гдⷭ҇и: а҆ А҆гг҃ло мꙋ рéче: вѣ́домóлство то ти и҆ мѝлостынѝ те ти качѝхасе за смы́слꙋванѣ предъ Бг҃а.

5 И҆ сегà пратѝ во 'Іоппіа мѫжѣ́, и҆ повы́кай Сі́мѡна кóйто се нарѝче Пéтръ:

6 Тóй живéе оу҆нѣ́когѡ Сі́мѡна кожéвника, на-когѡ́то кѫща та ѥ̃ при морѐ то: и҆ тóй ще да ти кáже що трéбꙋва да прáвишъ, (да се спасéшъ ты̀ и҆ сѝчкїо твóй дóмъ.)

7 И като си ѿи́де А҆гг҃ло кóйто говóреше на Корнѝлїа, ѻ҆нъ повыкà двáма ѿ слꙋгѝ те си, и҆ ѥ̃дногò вóина благочестѝва ѿ свóйатъ пóлкъ,

8 И казà и҆мъ сѝчко, и҆ пратѝ ги во 'Іоппіа.

9 А҆ въ оу҆трешнїатъ дéнь като вѫрвéха ѻ҆нѝ по пѫтьатъ и҆ приближáваха до градѫтъ, качѝсе Пéтръ на гóрница та да се помóли (Бг҃ꙋ) ѻ҆колѡ шéстыа чáсъ.

10 И ѡ҆гладнѣ́, и҆ и҆скаше да ꙗдѐ: и҆ като приготвꙋваха домакѝни те за ꙗ̀денѣ, нападнà на нéго и҆зстꙋплѣ́нїе.

11 И видѐ небо̀ то ѿвóрено, и҆ є҆ди́нъ сосꙋ́дъ ко́йто сла́зеше камто не́го, като вели́кїй оу̑брꙋ́съ, по четыри тѐ кра́ища вѫ́рзанъ, и҆ спꙋ́щашесе до́лꙋ на землѧ̀ та:

12 Въ ко́йто бе́ха си́чки те четверонóжни зе́мни, и҆ си́чки те звѣ́рове, и҆ си́чки те га́дове, и҆ си́чки те пти́цы небе́сны.

13 И дойдѐ мꙋ гла́съ, и҆ говóреше: стани́, Пе́тре, заколи́ и҆ ѧ҆́ждь.

14 Ѧ҆ Пе́тръ ре́че: ни́какъ (нещѐмъ да ѧ҆де́мъ), Гдⷭ҇и: защóто ни́кога не са́мь ѧ҆́лъ не́що мрѫ́сно и҆ли́ нечи́сто.

15 И пакъ втóри пѫ́ть мꙋ дойдѐ гла́съ, и҆ говóреше: Ѿнова̀ що̀то є҆ Бг҃ъ ѡ҆чисти́лъ, ты̀ не мысли́ да є҆ мрѫ́сно.

16 И҆ това̀ бы́дѐ три̑ пѫ́ти: и҆ пакъ се вдигна̀ сосꙋ́до на небо̀ то.

17 И като се чꙋ́деше Пе́тръ въ се́бе си що̀ бы̀ знаменова́ло това̀ видѣ́нїе ко́ето видѐ, є҆́то мꙋ́жїе то ко́йто бе́ха пра́тени ѿ Корни́лїа, като попыта́ха и҆ оу̑зна́ха кѫ́ща та Сі́мѡнова, дойдо́ха пре́дъ враты̀ те:

18 И като повыка́ха, попыта́ха, да ли̑ тꙋ́ка живе́е Сі́мѡнъ ко́йто се нари́че Пе́тръ.

19 И като размышла́баше Пе́тръ за видѣ́нїе то, ре́че мꙋ Дх҃ъ: є҆́то три́ма человѣ́цы те тра́сатъ:

20 Про́чее стани́ та слѣ́зни, и҆ и҆ди̑ съ ни́хъ безъ вса́кое размышле́нїе: защóто а҆́зъ са́мь ги прати́лъ.

21 И като слѣ́зе Пе́тръ при мѫ́жѣ то пра́тени те до не́гѡ ѿ Корни́лїа, ре́че: є҆́то а҆́зъ са́мь кого̀то вы́е тѫ́рсите: за каква̀ ра́бота дойдо́хте;

22 Ѧ҆ ѻ҆ни̑ ре́коха: Корни́лїй со́тникъ, мꙋ́жъ пра́веденъ и҆ бг҃обоѧзли́въ, свидѣ́телствованъ ѿ си́чкїатъ наро́дъ Ї҆ѹде́йскїй, прїа̀ за́повѣдь ѿ А҆́ггла ст҃а да те повы́ка въ кѫ́ща та си, и҆ да чꙋ́е дꙋмы ѿ те́бе.

23 Тога́ва Пе́тръ ги покани̑ да влѣ́затъ вѫ́тре, и҆ оу̑гости̑ ги. Ѧ҆ на дрꙋ́гїатъ де́нь стана̀ и҆ ѿи́де съ ни́хъ, и҆ нѣ́кои ѿ бра́тїа та ко́йто бе́ха во Ї҆оппі́а, ѿи́доха съ не́го.

24 И на оу̑трешнїатъ де́нь влѣ́зоха въ Кесарі́а: а҆ Корни́лїй ги ча́каше, като бе́ше свыка́лъ сро́дницы те си и҆ любе́зны те си прїа́тели.

25 И като влѣ́зе Пе́тръ, посрещна̀ го Корни́лїй, и҆ падна̀ на нозѐ те мꙋ, и҆ поклони́мꙋсе.

26 Ѧ҆ Пе́тръ го двигна̀, и҆ ре́че, стани̑: защóто и҆ а҆́зъ са́мь человѣ́къ.

27 И разговара́ющисе съ не́го, влѣ́зе вне́тре, и҆ намери̑ мнози́на со́браны.

28 И҆ ре́че и҆мъ: вы́е зна́ете добрѐ, защò є҆ забране́но на є҆дного̀ Ї҆ѹде́анина да се ме́ша и҆ли̑ да ѿи́ва при и҆ноплеме́нника: но Бг҃ъ ми показа̀, да

не говóримъ ни ѐдного мрѫсна ѝли нечи́ста человѣ́ка.

29 Затовà ѝ дойдóхъ безъ сꙋмнѣ́нїе като ме повыкáхте. Пы́тамъ вы прóчее, за коѧ̀ причи́на ме выкáхте;

30 Ѧ̀ Корни́лїй рéче: ѿ четы́ри дни напредъ до тóѧ чáсъ пóстехъ, ѝ въ девéтыатъ чáсъ се мóлехъ Бгꙋ въ кѫща та си: ѝ ѐто, ѐди́нъ человѣ́къ застанà предъ мéне со свѣ́тла дрéха.

31 И рéче: Корни́лїе, оуслы́шана бы́дѐ твоѧ̀ та моли́тва, ѝ ми́лостыни те твои́ се поменáха предъ Бга.

32 Прати́ прóчее во Іоппі́а, ѝ повы́кай Сі́мѡна кóйто се нари́че Пéтръ: тóй живѣ́е въ кѫща та на-Сі́мѡна кожéвника при крáй морѐ то: ѝ тóй, когà дóйде, ще да ти кáже.

33 И тóѧ чáсъ прати́хъ до тéбе: а̂ ты́ си добрѐ стори́лъ че си дошéлъ: сегà прóчее си́чки те ні́е предстои́ме тꙋ́ка предъ Бга, да слꙋ́шаме си́чко то що ти ѐ заповѣ́дано ѿ Бга.

34 И ѿвори́ Пéтръ оустà та си, ѝ рéче: вои́стинꙋ позна́вамъ, защò не глéда Бгъ на лицà:

35 Но въ сéкой нарóдъ, кóйто мꙋ се бои́ ѝ твóри прáвда, прїѧ́тенъ мꙋ ѐ.

36 Спорéдъ ѻ̂новà слóво коéто прати́ на сыновѐ те Ісраи́леви, понéже и̂мъ благовѣ́ствꙋваше ми́ръ чрезъ Іисꙋ́са Хрта̀, тóй ѐ Гдь на си́чки те.

37 Вы́е знáете ѻ̂нáѧ рáбота коѧ̀то бы́дѐ по си́чка та Іꙋдéа, като начнà ѿ Галїлéа пóслѣ по крещéнїе то, коéто проповѣ́дà Іѡáннъ.

38 Каквѡ̀ Бгъ помазà съ Дх҃а ст҃áго ѝ съ си́ла Іисꙋ́са Назарѧни́на, кóйто замина̀ ѝ стрꙋ́ваше благодѣáнїе, ѝ ѝсцѣлáваше си́чки те ѻ̂ны́ѧ кóйто бéха ѡ̂кладáни ѿ дїáвола, защóто Бгъ бéше съ нéго.

39 И ні́е сме свидѣ́тели на-си́чки те (рáботы) кóйто направѝ въ Іꙋдéйска та странà ѝ въ Іерꙋсали́мъ: когóто ѝ оуби́ха, понéже го распéха на крéстъ.

40 Нéго Бгъ воскреси́ въ трéтїй дéнь, ѝ дáде мꙋ влáсть да се ѧ̂влáва.

41 Нѐ на си́чки те человѣ́цы, но нáмъ, кóйто сме свидѣ́тели предизбрáнни ѿ Бга, ѝ ѧ̂дохме ѝ пи́хме съ нéго пóслѣ по воскресéнїе то мꙋ ѿ мéртви те.

42 И заповѣ́дà ни да проповѣ́даме на человѣ́цы те, ѝ да свидѣ́телствꙋваме, защò тóй ѐ ѿпредѣлéнъ ѿ Бга сꙋдїѧ̀ на жи́ви те ѝ на мéртви те.

43 За нéго си́чки те прорóцы свидѣ́телствꙋватъ, защò сéкой кóйто вѣ́рꙋва въ нéго, ще да прїи́ме прощéнїе на-

грѣховѐ те си съ нѐгово то йме.

44 И като ѿще говóреше Пѐтръ тїѧ дȣмы, нападнà Дȣ҃ъ ст҃ый на сѝчки те ѻнѣѧ кóйто слȣшаха слóво то.

45 И сѝчки те кóйто бѐха повѣрȣвáли ѿ Ѥврѐи те, и̑ бѐха дошлѝ съ Петрà, оу̑дивѝхасе, като глѐдаха, че се и̑злеѧ дáръ ст҃áгѡ Дȣ҃а и̑ на ꙗзы̀чницы те.

46 Защóто ги слȣшаха да говóратъ съ (дрȣ́ги) ꙗзы̀цы, и̑ да возвеличáватъ Бг҃а. Тогáва ѿговорѝ Пѐтръ:

47 Мóже ли нѣкой да забрáни водà та, да се не крѫстатъ тїѧ, кóйто прїѧ́ха Дȣ҃а ст҃áго, каквóто и̑ нїе;

48 И заповѣдà да се крѫстатъ во Ѩисȣ́съ-Хрїстóво то йме. Тогáва мȣ се молѝха да посѣдѝ оу̑ нѝхъ нѣколко днѝ.

ГЛАВА АІ.

И̑ ЧȣХѧ ꙗпóстоли те и̑ (сѝчки те) брáтїѧ кóйто бѐха во Ѩȣдѐа, защò и̑ ꙗзы̀чницы те прїѧ́ха слóво то Бж҃їе.

2 И когáто се качѝ Пѐтръ въ Ѩерȣсалѝмъ, препѝрахасе съ нѐго ѿбрѣ́зани те (вѣ́рни).

3 И говóреха: че при неѡбрѣ́зани человѣ́цы си ходѝлъ, и̑ ꙗ́лъ си съ нѝхъ.

4 Ѧ Пѐтръ начнà да ѝмъ кáзȣва нарѐдъ, и̑ говóреше:

5 Ѧ҆зъ бѐхъ въ грáдъ Ѩоппїа, и̑ мóлехсе Бг҃ȣ, и̑ видѐхъ во и̑зстȣплѐнїе видѣ́нїе, ѐдѝнъ сосȣ́дъ като плащаница голѐмъ слáзеше, и̑ ѿ четыри тѐ крáища се ниспȣщаше ѿ небò то, и̑ дойдѐ дори до мѐне.

6 Въ кóйто като поглѣднáхъ, разгледáхъ, видѐхъ четверонóги те зѐмни, и̑ звѣ́рове те, и̑ гáдове те, и̑ птѝцы те небѐсны.

7 И чȣхъ глáсъ кóйто ми говóреше: станѝ, Пѐтре, заколѝ, и̑ ꙗ҆ждь.

8 Ѧ҆ ѧ҆зъ рѐкохѧ: нѝкакъ, Гóсподи: защóто нѝкога не ѥ̑ влѣ́зло въ оу̑стà та ми нѐщо мрѫсно и̑лѝ нечѝсто.

9 И ѿговорѝ ми глáсъ втóри пѫть ѿ небò то, и̑ говóреше: Ѻновà щото ѥ̑ Бг҃ъ ѡ̑чистѝлъ, ты̀ го не ѝмай за мрѫсно.

10 И товà бы́дѐ до трѝ пѫти: и̑ пáкъ се вдигнáха сѝчки те на небò то.

11 И ѥ̑то, тóѧ чáсъ трѝ мȣ́жїе дойдóха въ кѫща та въ кóато бѐхъ, прáтени ѿ Кесарїа при мѐне.

12 И рѐче ми Дȣ҃о да йдемъ съ нѝхъ и̑ нѝщо да се не сȣмнáсȣвамъ: и̑ дойдóха зáеднѡ съ мѐне и̑ тїѧ шестѝна брáтїѧ, и̑ влѣ́зохме въ кѫща та наѻногóва человѣ́ка.

13 И казà ни каквѡ̀ видѐлъ Ѧ҆гг҃ла (ст҃а) въ кѫща та си, кóйто застанáлъ и̑ мȣ рѐклъ: пратѝ во Ѩоппїа мȣ́жїе, и̑

повы́кай Сі́мѡна ко́йто се на-
ри́че Пе́тръ,
14 Ко́йто ще да ти речѐ
дꙋмы, съ кои́то ще се спасе́шъ
ты̀ и̂ си́чкїо тво́й до́мъ.
15 И̂ като начна́хъ а҆́зъ да
и̂мъ гово́римъ, нападна̀ Дꙋ́хъ
ст҃ы́й на ни́хъ, каквото̀ и̂ на
на́съ ѿ кра́й.
16 И смысли́хъ дꙋ́ма та Го-
спо́дна ко́ато гово́реше: Ї҆ѡа́ннъ
оу҆́во є҆́ крѫсти́лъ сѫ̀ вода̀,
а҆̀ вы́е ще да се крѫстите съ
Дꙋ́хъ ст҃ы́й.
17 Поне́же про́чее Бг҃ъ и̂мъ
да́де ра́венъ да́ръ, каквото̀ и̂
на́мъ, защо́то повѣрова́ха въ
Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, ко́й
бѣ́хъ а҆́зъ да мо́жемъ да за-
бра́нимъ Бг҃а;
18 Като чꙋ́ха това̀, млѫкна́ха,
и̂ прославла́ваха Бг҃а, и̂ гово́-
реха: про́чее и̂ на ꙗ҆зы́чницы
те є҆́ да́лъ Бг҃ъ покая́нїе за
живо́тъ.
19 А҆ ѻ҆нїа̀ ѿто се бѣ́ха
распрѫсна́ли ѿ гонѐнїе то,
коѐто бы́дѐ при оу҆кїѐнїе то
Стефа́ново, пройдо́ха дори до
Фїнїкїа̀ и̂ Ку́пръ и̂ А҆нтїохїа̀,
и̂ ни́комꙋ не проповѣ́дꙋваха
сло́во Бж҃їе, но то́кмѡ на
Ї҆ꙋде́и те.
20 Но нѣ́кои ѿ ни́хъ, кои́то
бѣ́ха Ку́пране и̂ Кѵ҆рине́ане,
като влѣ́зоха во А҆нтїохїа̀, го-
во́реха на Ѥ҆́лине те, и̂ благо-
вѣ́ствꙋваха Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са.
21 И бѣ́ше рѫка̀ та Госпо́дна
съ ни́хъ: и̂ мно́го мно́жество
повѣрова́ха и̂ ѿвѫрна́хасе ко
Гдⷭ҇ꙋ.
22 И дойдѐ за ни́хъ въ оу҆ши̂
те на-це́рква та ко́ато бѣ́ше
во Ї҆ерꙋсали́мъ, и̂ прати́ха
Варна́ва да йде дори до А҆н-
тїохїа̀.
23 Ко́йто като дойдѐ и̂ видѐ
Бо́жїа та благода́ть, зарадо-
ва́се, и̂ подка́неше си́чки те да
се дѫржа́тъ цврѫстѡ за Гдⷭ҇а
со си́чко то си се́рдце.
24 Защо́то бѣ́ше мꙋ́жъ бла́гъ
и̂ пѫленъ съ Дꙋ́ха ст҃а и̂ съ
вѣ́ра, и̂ мно́го наро́дъ ѿвѫрна̀
ко Гдⷭ҇ꙋ.
25 И̂ излѣ́зе Варна́ва въ
Та́рсъ да тра́си Са́ула, и̂ като
го намери̂, дове́де го въ А҆н-
тїохїа̀.
26 И цѣ́ла годи́на се соби́-
раха съ (та́мошна та) це́рква,
и̂ мно́го наро́дъ наꙋчи́ха, и̂
во А҆нтїохїа̀ пе́рво начна́ха да
се и̂менꙋ́ватъ оу҆ченицы те
Хрїстїане.
27 И въ тїа̀ дни̂ слѣ́зоха
ѿ Ї҆ерꙋсали́мъ проро́цы во А҆н-
тїохїа̀.
28 И стана̀ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ
и̂ме то мꙋ А҆гавъ, пророче-
ствова̀ чре́зъ Дꙋ́ха, защо̀ ще да
бѫде гла́дъ по си́чка та земла̀,
ко́йто и̂ бы́дѐ во вре́ме то на-
Клаѵдїа̀ Ке́сара.
29 Затова̀ оу҆ченицы те
ѿпредѣли́ха (по междꙋ́ си) да
пра́тятъ по́мощь, се́кой ѿ ни́хъ
споре́дъ си́ла та си, на ѻ҆нїа̀
кра́тїа кои́то живе́еха во Ї҆ꙋде́а:

30 Коéто ѝ направи́ха, защо́то прати́ха (ѻ́новà щото собра́ха) на старѣ́йшины те, чрезъ ржкà та Варна́бова ѝ Са́улова.

ГЛАВА ВІ.

ВЪ ѻ́новà вре́ме тѹрѝ ржцѐ те си Ѵ́ирѡдъ ца́рь да сотво́ри зло̀ на нѣ́кои ѿ це́рква та.

2 И оу́бѝ Ї́акѡва бра́та Ї́ѡа́ннова со са́бла.

3 И като видѐ защо̀ є̑ оу́го́дно (товà) на Ї́ѹде́и те, притѹрѝ да фа́не ѝ Петрà (ѝ бѣ́ха тогáва днѝ ѡ̂прѣсно́чни).

4 Кого́то като фанà, тѹрѝ въ темни́ца та, ѝ преда́де го на шестна́десе дѹ́шы во́ины да го ва́рдатъ, ѝ ймаше намѣ́ренїе по́слѣ по па́сха та да го ѝзведѐ предъ наро́датъ.

5 И такà Петрà ва́рдеха въ темни́ца та: а̑ це́рква та се мо́леше Бг҃ѹ непреста́нѡ за не́го.

6 И кога́то ѝскаше Ѵ́ирѡдъ да го ѝзведѐ (предъ наро́датъ), въ та́а но́щь Пе́тръ спа́ваше по междѹ́ два̀ во́ины, ѡ̂ко́ванъ съ двѣ̀ вери́ги, ѝ стра́жи те ва́рдеха предъ враты̀ те темни́чны.

7 И є̑то А҃гг҃лъ Госпо́день се ѧ̂вѝ, ѝ свѣ́тъ ѡ̂свѣтѝ темни́ца та: ѝ като бѹтнà Петрà въ ребрà та, вдигнà го, ѝ ре́че: станѝ ско́рѡ: ѝ спадна́ха мѹ̀ вери́ги те ѿ ржцѐ те.

8 И ре́че мѹ̀ А҃гг҃ло: ѡ̂пашѝсе, ѝ ѡ̂бѹ́йси ѡ̂бѹ́ща та: ѝ (то́й) направѝ такà, ѝ ре́че мѹ̀: ѡ̂блечѝ си дре́ха та, ѝ вѫрвѝ по ме́не.

9 И ѝзлѣ́зе вѫнъ, ѝ вѫрве́ше слѣ́дъ не́гѡ: ѝ не зна́еше че є̑ ѝстина товà щото бы́ваше ѿ А҃гг҃латъ, но мы́слеше че ви́ди (нѣ́кое) видѣ́нїе.

10 И като прейдо́ха пе́рва та стра́жа ѝ вто́ра та, дойдо́ха до желѣ́зни те вратà, кои́то во́датъ въ градѫ̀тъ, кои́то ймъ се ѿвори́ха ѿ са́мо се́бе: ѝ като ѝзлѣ́зоха ѝ замина́ха є̑днà оу́лица, а̑бїе ѿстѫпѝ ѿ не́гѡ А҃гг҃ло.

11 Тогáва Пе́тръ дойдѐ въ се́бе си, ѝ ре́че: сегà войстинѹ зна́мъ, защо̀ пратѝ Бг҃ъ А҃гг҃ла своего̀, ѝ ѝзбавѝ ме ѿ ржцѐ те Ѵ́ирѡдовы, ѝ ѿ си́чка та надѐжда (щото) ймаше наро́до Ї́ѹде́йскїй.

12 И като размыслѝ добрѐ, дойдѐ въ кѫща та на-Марі́а ма́йка та Ї́ѡа́ннова, ко́йто се нари́чеше Ма́рко, гдѣ́то бѣ́ха мнози́на со́брани ѝ мо́леха́се Бг҃ѹ.

13 И като почѹкà Пе́тръ на по́рта та дворо́ва, ѝзлѣ́зе є̑днà слѹги́на ѝме то ѝ Ро́да, да послѹ́ша ко́й є̑:

14 Ѝ като познà Петро́выатъ гла́съ, ѿ ра́дость не ѿворѝ по́рта та, но ѿтѫрчà вне́тре ѝ казà защо̀ Пе́тръ стой вѫнъ предъ по́рта та.

15 И ѻ҆нѝ ѝ ре́коха: лꙋ́да ли си; но ѻ҆на̀ подтвержда́баше защо̀ є҆ така̀. А҆ ѻ҆нѝ гово́реха: това̀ є҆ А҆гг҃ло мꙋ.

16 А҆ Пе́трѣ стое́ше та чꙋ́каше: ѝ ка́то ѿвори́ха та го виде́ха, ѝзꙋмѝхасе.

17 И̇ помахà и҆́мъ съ ржка̀ та да мѫлча́тъ, ѝ казà и҆́мъ ка́квѡ Гдⷭ҇ь го ѝзвадѝ ѝзъ темни́ца та: ѝ ре́че и҆́мъ: кажѣ́те това̀ на І҆а́кѡва ѝ на бра́тїа та, ѝ ѝзлѣ́зе вѫнъ та ѿи́де на дрꙋ́го мѣ́сто.

18 И ка́то сѫмна̀, бы́дѐ голе́мо смꙋще́нїе междꙋ̀ во́ини те, (защо́то не зна́еха) кѫдѐ се денà Пе́трѣ.

19 А҆ И҆рѡ́дъ поне́же го потраси̇̀ ѝ не намерѝ го, ка́то ѝспытà хꙋ́бавѡ стра́жы те, заповѣ́дà да ги погꙋ́батъ: а҆ то́й слѣ́зе ѿ І҆ꙋде́а въ Кесарі́а, ѝ живе́еше та́мѡ.

20 И бе́ше серди́тъ И҆рѡ́дъ на Тѵ́ране те ѝ Сїдѡ́нане те: ѻ҆нѝ ѻ҆ба́че си́чки те согла́сѡ дойдо́ха при не́го, ѝ поне́же ѹ҆молѝха Вла́ста постѣ́ника̀тъ царе́въ, про́сеха ми́ръ (чре́зъ не́го), поне́же страны̀ те тѣ́хны ѿ не́гово то ца́рство се хра́неха.

21 И въ назначе́нъ де́нь И҆рѡ́дъ се ѡ҆блѣ́че въ ца́рска та дре́ха, ѝ ка́то седнà на престо́латъ си, прострѐ рѣ́чь къ ни́мъ.

22 А҆ наро́до вы́каше: това̀ є҆ гла́съ Бж҃їй, а҆ не человѣ́ческїй.

23 И напра́сѡ го поразѝ А҆гг҃лъ Госпо́день, защо́то не возда́де (та́м) сла́ва на Бг҃а, ѝ ѝзе́доха го че́рвїи, ѝ ѹ҆мрѐ.

24 А҆ сло́во то Бж҃їе расте́ше ѝ ѹ҆множа́вашесе.

25 А҆ Варна́ва ѝ Са́ѵлъ вѫрна́хасе ѿ І҆ерꙋсалѝмъ во А҆нтїохі́а, ка́то си свѫршѝха слꙋ́жба та, ѝ зе́ха съ се́бе си ѝ І҆ѡа́нна ко́йто бе́ше преименꙋва́нъ Ма́рко.

ГЛАВА ГІ.

И҆ бѣ̀ це́рква та ко́ѧто бе́ше во А҆нтїохі́а нахо́ждахасе нѣ́кои проро́цы ѝ ѹ҆чѝтели, Варна́ва ѝ Сѵ́меѡнъ, ко́йто се нарѝчеше Нїге́ръ, ѝ Лꙋкі́й Кѵ́ринéанинъ, ѝ Манаи́нъ ко́йто бе́ше воспѝтанъ за́еднѡ съ И҆рѡ́да четверовла́стника, ѝ Са́ѵлъ.

2 И ка́то слꙋ́жеха ѻ҆нѝ Гдⷭ҇ꙋ ѝ по́стехасе, ре́че Дх҃ъ ст҃ы́й: ѿдѣле́те ми Варна́ва ѝ Са́ѵла на слꙋ́жба та за ко́ѧто са́мь ги повыка́лъ.

3 Тога́ва пости́ха ѝ помолѝхасе Бг҃ꙋ, ѝ тꙋрѝха си ржцѐ те на ни́хъ, ѝ ѿпꙋсти́ха ги.

4 Ѡнѝ про́чее ка́то бы́доха пра́тени ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ, слѣ́зоха въ Селеѵкі́а, а҆ ѿ та́мѡ ѿплыва́ха въ Ку́пръ.

5 И ка́то стигна́ха въ Сала́мінъ, поꙋча́ваха сло́во Бж҃їе въ собо́рища та І҆ꙋде́йски: ѝ и҆́маха ѝ І҆ѡа́нна слꙋга̀.

6 И като пройдо́ха (си́чкїатъ) ѻ́стровъ дори до Па́фа, найдо́ха та́мъ нѣ́кой во́лхвъ лжепроро́къ Ї́здѣ́анинъ, и́ме то мꙋ Варїисꙋ́съ.

7 Кои́то се нахо́ждаше кодъ Анаѵ́пата Се́ргїа Па́ѵла, кои́то бе́ше мꙋ́жъ разꙋ́менъ: то́й повыка̀ Варна́ва и̂ Са́ѵла, и̂ поиска̀ да чꙋ́е сло́во.

8 Я̀ Еллѵ́ма во́лхвъ (защо́то това̀ мꙋ зна́чи и́ме то) стое́ше и́мъ на сре́ща, защо́то и̂скаше да ѿвѫ́рне Анаѵ́пата ѿ вѣ́рата.

9 Я̀ Са́ѵлъ (кои́то се наименова̀ и̂ Па́ѵелъ) и̂спѫлни́се съ Дх҃а ст҃а, и̂ поглѣдна̀ на не́го.

10 И ре́че: ѿ ты̀, кои́то си пѫленъ со се́кои лжа̀ и̂ со се́кои зло́ба, и̂ вра́гъ си на се́кои пра́вда, дїа́волскїй сы́не, не щѣ́шъ ли да преста́нешъ да развраща́вашъ пра́вы те пѫтища Госпо́дни.

11 И̂ сега̀, є҃то рѫка̀ та Госпо́дна (стигна̀) на вра́хъ те́бе, и̂ ще да ѿслѣпѣ́ешъ, и̂ не щѣ́шъ да ви́дишъ слѫ́нце то до нѣ́кое си вре́ме: и̂ то́и ча́съ нападна̀ на не́го мра́къ и̂ темнота̀, и̂ пи́паше на са́мъ на та́мъ и̂ тра́сеше человѣ́цы да го во́датъ за рѫка̀ та.

12 Тога́ва като видѐ Анаѵ́пато ѻ́нова̀ що́то быде́, повѣрова̀, и̂ оудивла́вашесе на оучѐ́нїе то Госпо́дне.

13 И̂ като си ѿидо́ха ѿ Па́фа Па́ѵлъ и̂ кои́то бе́ха съ не́го, дойдо́ха въ Пергїа Памфѵ́лїйская: а̂ Ї҃ѡа́ннъ се ѿдѣ́лѝ ѿ ни́хъ, и̂ вѫрна́се во Ї҃ерꙋсали́мъ.

14 И ѻ́нѝ и̂злѣ́зоха ѿ Пергїа и̂ дойдо́ха во Антїохїа Пїсїдїйская, и̂ влѣ́зоха въ собо́рище то въ де́нь сꙋббѡ́тенъ, и̂ сѣдна́ха.

15 И като быдѐ ѿбыкнове́нно то чтѐнїе ѿ зако́натъ и̂ ѿ проро́цы те, нача́лницы те на собо́рище то прати́ха (человѣ́ка) кодъ ни́хъ, и̂ ре́кохa: мꙋ́жїе бра́тїе, а̂ко и́ма въ ва́съ нѣ́кое сло́во да поꙋ́чите наро́датъ, говоре́те.

16 И стана̀ Па́ѵлъ, и̂ помахà съ рѫка̀ та̀, и̂ ре́че: мꙋ́жїе Ї҃сра́илтане, и̂ кои́то се бои́те Бг҃а, чꙋ́йте.

17 Бг҃ъ на-то́и наро́дъ Ї҃сра́илтескїй и̂збра̀ ѻ́тцы те на́ши, и̂ прослави̂ лю́дїе то, кога́то бе́ха прише́лцы въ земла̀ та Еги́петска, и̂ съ высо́ка та своа̀ рꙋка̀ и̂зве́де ги ѿ не́а.

18 И до четы́ридесать годи́ны ги прехрани̂ въ пꙋсты́ня та.

19 И като и̂стреби̂ се́дмь наро́ды въ земла̀ та Хана́нска, раздѣли̂ и́мъ со жре́бїй земла̀ та ни́хна.

20 И по това̀ по́слѣ, дава̀ и́мъ ѻ́колѡ четыристо́тинъ и̂ педесѐ годи́ны сꙋдїи̂ до проро́ка Самꙋ́ила.

21 И по́слѣ проси́ха ца́рь: и̂ да́де и́мъ Бг҃ъ Саꙋ́ла сы́на Кїсова, мꙋ́жа ѿ колѣ́но то

Веніаміново, (кóйто царѹвà) четы́ридесѧть годи́ны.

22 И като ѝзвадѝ нéго, поставѝ ѝмъ Давíда за цáрь, за когóто свидѣтелствовà ѝ рéче: намери́хъ Давíда сы́на 'Іессéева человѣ́ка по моѐ то сѫрдце, кóйто ще да сотвóри си́чка та моѧ̀ вóлѧ.

23 Ѿ нéгово то сѣ́ме Бг҃ъ спорéдъ ѿбѣщáніе то си воздвигнà рóдѹ 'Ісрáилтескомѹ спаси́телѧ 'Іисѹ́са.

24 И 'Іѡáннъ проповѣдà, пò на прéдъ ѿ нéгово то дохóждáніе, крещéніе на-покаѧ́ніе то на си́чки те лю́діе 'Ісрáилеви.

25 И като свѫршѹвàше 'Іѡáннъ своѐ то слѹжéніе, говóреше: когò ме мы́слите да сáмь: не сáмь áзъ ѻ҆́ный, но ѐто йде по мéне (дрѹгъ), комѹ́то не сáмь достóинъ да развѫржемъ ремѝкатъ на-ѿбѹ́ща та мѹ.

26 Мѹ́жіе брáтіе, сы́нове народѫтъ Авраáмовъ, ѝ кóйто помеждѹ вáсъ се боѧ́тъ Бг҃а, вáмъ се прати́ слóво то натовà спасéніе.

27 Защóто ѻ҆́нїа кóйто живѣ́тъ во 'Іерѹсали́мъ, ѝ начáлницы те тѣ́хни не познáха го, ѝ като го ѿсѹди́ха, ѝсполни́ха словесà та прорóчески кóйто се четáтъ сѣ́коѧ сѹббѡ́та.

28 И áко ѝ да не найдóха въ нéго ни ѐднà винà достóйна за смéрть, моли́ха Пїлáта да го оу҆́кіе.

29 И като свѫрши́ха си́чко то щото бѣ́ше пи́сано за нéго, свали́ха го ѿ дѫрвò то, ѝ тѹри́ха го въ грóбатъ.

30 Но Бг҃ъ го воскресѝ ѿ мéртвы те.

31 Кóйто се ѧвлáваше чрéзъ мнóгѡ днѝ на ѻ҆́нїа кóйто возлáзоха зáеднѡ съ нéго ѿ Галїлéа во 'Іерѹсали́мъ, ѝ кóйто са свидѣ́тели нéгови предъ нарóдатъ.

32 И нíе ви благовѣ́ствѹваме ѿбѣщáніе то коéто ѐ было̀ дáдено на ѻ҆́тцы̀ те (нáши), защóто Бг҃ъ го ѝсполнѝ на нáсъ кóйто сме чáда тѣ́хни, понéже воскресѝ 'Іисѹ́са:

33 Каквóто ѐ пи́сано ѝ во втóрыатъ Ѱалóмъ: сы́нъ мóй си ты̀, áзъ днéсь те роди́хъ.

34 А̀ защò го воскресѝ ѿ мéртвы те такà, щото не щѐ вече да се вѫрне во ѝстлѣ́ніе, такà ѐ рéкалъ за товà: защò ще да ѝспóлнимъ вѣ́рнѡ вáмъ свѧщéнни те ѿбѣщáніѧ, кóйто самь ѿбѣщáлъ на Давíда.

35 Затовà ѝ въ дрѹгъ Ѱалóмъ говóри: не щéшъ да̀ допѹ́стишъ да ви́ди преподóбныо твóй ѝстлѣ́ніе.

36 Защóто Давíдъ като послѹжѝ на Бóжіе то ѝзволéніе во своѐ то врéме, преставѝсе, ѝ положѝсе при ѻ҆́тцы̀ те си, ѝ видѐ ѝстлѣ́ніе:

37 Но ѻ҆́ный когóто Бг҃ъ воскресѝ, не видѐ ѝстлѣ́ніе.

38 Знáйте прóчее, мѹ́жіе

брáтїе, зашò чрезъ нéго се проповѣдѹва вáмъ прошéнїе грѣхѡ́въ.

39 И ѿ сѝчки те ѻ́ныѧ, ѿ кóйто не могóхте чрезъ закóнатъ Мѡѷсéовъ да се ѡ́правдате, сéкой кóйто вѣрѹва въ нéго, ѡ́правдáвасе чрезъ нéго.

40 Вардéтесе прóчее да не дóйде на вáсъ ѻ́новà щото є҆ рéчено въ прорóцы те:

41 Вѝждьте, немарлѝвїи, и҆ почѹдéтесе, и҆ стреснéтесе: зашóто ѧ҆зъ рабóтимъ (є҆днà) рáбота въ вáши те днѝ, такáва рáбота коáто не бы́хте повѣровáли, ѧ҆ко бы́ ви нѣкой казѹвáлъ.

42 И като и҆злáзеха ѻ́нѝ ѿ собóрище то 'Ізде́йско, мóлеха ги ꙗ҆зы́чницы те да и҆мъ прикáжатъ пáкъ ты́ѧ (и҆сты те) дѹмы въ дрѹга та сѹббѡ́та.

43 И като се разидѐ собóро, мнозѝна ѿ 'Ізде́и те, и҆ ѿ благочестѝвы те пришéлцы послѣдовáха по Пáвла и҆ по Варнáва: кóйто като прикáзѹваха съ нѝхъ, предѹмѹваха ги да стоáтъ цвѫрстѡ въ Бж҃їа та благодáть.

44 А҆ въ слѣдѹюща та сѹббѡ́та собрáсе токо речѝ сѝчкїо грáдъ да слѹшатъ слóво то Бж҃їе.

45 А҆ 'Ізде́и те като видéха нарóды те, и҆спѫлнѝхасе со зáвисть, и҆ говóреха на срéща на-Пáвловы те дѹмы, и҆ сопротивлѧ́ваха се и҆ хѹлѧ́ха.

46 Тогáва Пáвлъ и҆ Варнáва рéкоха дерзновéнно: вáмъ бѣ́ше прилѝчно да се проповѣда пéрво слóво то Бж҃їе: но понéже го ѿфѫрлѧте, и҆ сáми сéбе прáвите недостóйны за вѣ́чныатъ живóтъ, є҆́то (нїе се) ѡ́брѫщаме въ ꙗ҆зы́чницы те.

47 Зашóто такà ни є҆ заповѣдáлъ Гдⷭ҇ь, кóйто говóри: тѹрѝхъ те да си свѣтъ на ꙗ҆зы́чницы те, за да бѫдешъ на спасéнїе дори до послѣднїа крáй на-землѧ̀ та.

48 А҆ ꙗ҆зы́чницы те като чѹха тїѧ словесà, рáдоваха се, и҆ прославлѧ́ваха слóво то Господне, и҆ повѣровáха кóйто бѣ́ха ѡ́предѣлéни за вѣ́чныатъ живóтъ.

49 И пронóсешесе слóво то Господне по сѝчка та ѻ́нáѧ странà.

50 Но 'Ізде́и те подѹстѝха благоговѣ́йны те жены́, и҆ почтéнны те, и҆ старѣ́йшины те грáдски, и҆ вдигнáха гонéнїе на врѫхъ Пáвла и҆ Варнáва, и҆ и҆згнáха ги ѿ свои́ те сѹ́норы.

51 А҆ ѻ́нѝ като ѿтрéсоха прахъ тà ѿ нозѐ те си на нѝхъ, ѿидóха во 'Іконїа.

52 А҆ ѹ҆ченицы те се и҆спѫлноваха съ рáдость и҆ съ Дх҃а ст҃áго.

ГЛАВА ДІ.

Й КАТО стигнáха во 'Іконіа, влѣзоха зáеднѡ ѝ двáма та въ собóрище то 'Іꙋдéйско, ѝ говорѝха такà, ꙗото мнóгое мнóжество 'Іꙋдéи ѝ Ѐллини повѣровáха.

2 А̑ който 'Іꙋдéи не повѣровáха, подꙋстѝха на злò дꙋшы̀ те на-ꙗзы̀чницы те на врѫхъ брáтїа та.

3 Ѡнѝ прóчее довóлно врéме преседéха тáмѡ, ѝ дерзновéннѡ проповѣдаха (съ помощь тà Бж҃їа), кóйто подтвержда́ваше слóво то на-своѧ̀ та благодáть, понéже прáвеше чꙋдесà ѝ знáменїа чрезъ рѫцѣ̀ те а̑пóстолски.

4 А̑ нарóдо грáдскїй раздѣлѝсе на двѣ̀ (страны̀): ѝ є̑днѝ оу̑бѡ бéха съ 'Іꙋдéи те, а̑ дрꙋ́ги съ а̑пóстолы те.

5 И когáто се повдигнáха ꙗзы̀чницы те ѝ 'Іꙋдéи те со свои̑ те начáлницы на а̑пóстолы те да ги ѿбезчéстатъ ѝ да ги побїѧтъ съ кáменѣ,

6 Ѡнѝ, понéже разꙋмѣ́ха говà, прибѣгнáха въ Лꙋ́каóнски те грáдове, (сѝрѣчь) въ Лꙋ́стра ѝ въ Дéрвїа, ѝ во Ѳколны те:

7 И тáмѡ благовѣствꙋваха.

8 И нѣкой человѣ́къ въ Лꙋ́стра нéмощенъ съ нозѐ те седéше, понéже бéше хрóмъ ѿ рождéнїе то си, ѝ нѝкога не хóдеше.

9 Тóй слꙋ́шаше Пáвла като говóреше: а̑ Пáвелъ като поглѣднà на нéго, ѝ видѐ зашò ѝма вѣ́ра да полꙋ́чи ѝсцѣлéнїе,

10 Рéче съ голéмъ глáсъ: (тéбе говóримъ съ ѝме то на-'Іисꙋ́са Хрїстà) станѝ на нозѐ те си прáвъ: ѝ тóѧ чáсъ скочѝ, ѝ хóдеше.

11 А̑ нарóдо като видѐ товà (чꙋ́до) ꙗото направѝ Пáвелъ, фанáха да вы̀катъ съ голéмъ глáсъ по Лꙋ́каóнски ꙗзы̀къ, ѝ говóреха: бóгове те се претворѝха въ человѣ́цы, ѝ слѣ́зоха кодъ нáсъ.

12 И нарѝчаха Варнáва Дїа, а̑ Пáвла Ѐрмїа: понéже тóй бéше начáлникъ на слóво то.

13 А̑ жрéцо на-Дїовыа ї̑дѡлъ, на-когѡ́то кáпище то бéше предъ градѫтъ ѝмъ, привéде ѡ̑нцы̀, ѝ (донéсе) вѣнцы̀ предъ вратà та на-кáпище то, зáеднѡ съ нарóдатъ, ѝ ѝскаше да ѝмъ принесѐ жéртва.

14 А̑ а̑пóстоли те Варнáва ѝ Пáвелъ като чꙋ́ха, раздрáха си дрéхи те, ѝ вскочѝха (вѫтре) въ нарóдатъ, ѝ вы̀каха,

15 И говóреха: ѿ мꙋ́жїе, зашò прáвите товà; ѝ нїе сме подобностра́стни вáмъ человѣ́цы, ѝ проповѣдꙋваме ви да се ѿбѫрнете ѿ ты̀ѧ лѫжлѝвы (рáботы) къ Бг҃а живáго, кóйто є̑ сотворѝлъ небò то ѝ землѧ̀ та, ѝ сѝчко то ꙗото є̑ въ нѝхъ:

16 Кóйто въ преминáли те
рóдове ѿставúлъ бéше сúчки
те ѩзы́чницы да хóдатъ по
свой те пѫтища:
17 Ѧ́ко и̂ да не престанѝ да
свидѣтелствꙋва за сéбе, по-
нéже ни прáви добрѝ, и̂ прáща
ни ѿ небѝ то дѫждове и̂ вре-
менѝ плодорóдни, и̂ и̂спѫлнꙋва
съ ѩ̂стїе и̂ съ весéлїе сердцѝ
та нáши.
18 И съ тїѧ дꙋмы є̂двѝ
предꙋмáха нарóдатъ да и̂мъ
не кóлѧтъ жéртва: (но да си
и̂де сéкой оу̂ домѝ си, и̂ като
седéха тáмѡ и̂ оу̂чеха),
19 Дойдóха нѣкои ѿ Антї-
охїа и̂ ѿ 'Іконїа 'Іꙋдéи, (и̂ като
проповѣдоваха ѻ̂ни̂ дерзно-
вéннѡ, тїѧ нагласúха нарóдатъ
да се ѿстáватъ ѿ ни̂хъ, и̂ го-
вóреха, защѝ ѻ̂ни̂ ни̂що не
кáзꙋватъ прáвѡ, но се лѫжатъ)
и̂ подꙋстúха нарóдатъ що то съ
кáменѣ побúха Пáвла и̂ и̂звле-
кóха (го) вѫнъ ѿ градѫтъ,
защóто мы́слѣха че є̂ оу̂мрéлъ.
20 Но като се собрáха ѻ̂колѡ
нéгѡ оу̂ченицы те, станѝ и̂
влѣзе въ градѫтъ; и̂ на дрꙋ-
гїатъ дéнь и̂злѣзе зáеднѡ съ
Варнáва (и̂ ѿидóха) въ Дéрвїа.
21 И като проповѣдáха
Ѥвáггелїе то на тóѧ грáдъ,
и̂ придобúха мнóго оу̂ченицы,
вѫрнáхасе въ Лꙋ́стра и̂ 'Іконїа
и̂ Ѧ́нтїохїа:
22 И оу̂твержда́ваха дꙋшы́
те на-оу̂ченицы те, и̂ совѣто-
ваха ги да стоѧ́тъ (цврѫсти)
во вѣ́ра та, и̂ (поꙋчáваха ги)
защóто съ мнóго скóрби тре́-
бꙋва да влѣзнеме въ цáрство
то Бж҃їе.
23 И като и̂мъ рꙋкополо-
жúха свѧщéнницы на сéкоѧ
цéрква, и̂ помолúхасе Бг҃ꙋ съ
пóстъ, предáдоха ги на Гóс-
пода, въ когóто повѣровáха.
24 И като пройдóха Пїсїдїа,
дойдóха въ Памфꙋ́лїа:
25 И като проповѣдáха слó-
во (Госпóдне) въ Пергїа, слѣ-
зоха во Ѧ́тталїа.
26 И ѿ тáмѡ ѿплывáха во
Ѧ́нтїохїа, ѿ гдѣ́то бéха прá-
тени съ Бж҃їа та благодáть
на дѣ́ло то, коéто и̂ свѫршúха.
27 И като ѿидóха тáмѡ и̂
собрáха цéрква та, казáха
каквѝ направѝ Бг҃ъ чрезъ ни̂хъ,
и̂ защóто ѿворѝ и̂ на ѩзы́ч-
ницы те вратѝ та на вѣ́ра та.
28 И седéха тáмѡ мнóго
врéме съ оу̂ченицы те.

ГЛАВА ѲІ.

Ѧ́ НѢ́КОИ който бéха слѣзли
ѿ 'Іꙋдéа, оу̂чеха брáтїѧ та, и̂
говóреха: защѝ а̂ко се не
ѿбрѣжете по ѻ̂бы́чаю Мѡ-
ѷсéовꙋ, не мóжете да се спа-
сéте.
2 И понéже бы́дѐ мнóго
препирáнїе и̂ разногласїе по
междꙋ ни̂хъ и̂ по междꙋ Пáв-
ла и̂ Варнáва, ѿпрѣдѣли́ха,
да возлѣзатъ Пáвлъ и̂ Варн-
нáва и̂ дрꙋ́ги нѣкои ѿ ни̂хъ

во 'Іерꙋсалимъ кодъ апостоли те и старѣйшины те за това пытаніе.

3 Они прочее като быдоха испратени ѿ церква та, заминаха презъ Фінікія и Самарія, и казꙋваха какво се ѡбращаха язычницы те (во вѣра та Христіанска): и съ това правеха голема радость на сички те братіа.

4 И като стигнаха во 'Іерꙋсалимъ, прія ги церква та и апостоли те и старѣйшины те, а они казаха какви чꙋдеса сотвори Бгъ чрезъ нихъ, (и какво ѡтвори на язычницы те врата та на-вѣра та.

5 Но станаха нѣкои ѿ Фарісейска та ересь, който повѣроваха, и говореха: защо требꙋва да ѡбрѣзꙋваме язычницы те който повѣрꙋватъ, и да имъ зарачаме да вардатъ закона Мѡисеовъ.

6 И собраха се апостоли те и старѣйшины те да разсꙋдатъ за тая вещь.

7 И като быде големо разсꙋжденіе, стана Петръ, и рече имъ: мꙋжіе братіе, вы знаете, защо ѿ много време вече Бгъ избра изъ помеждꙋ насъ (мене), да чꙋятъ ѿ мои те уста язычницы те слово то Еуаггелско, и да повѣроватъ.

8 И Бгъ, който знае сердца та человѣчески, даде имъ своѐ то свидѣтелство, понеже имъ даровà стаго Духа, каквото и намъ:

9 И не раздѣли никое различіе междꙋ насъ и нихъ, понеже имъ ѡчисти сердца та съ вѣра та.

10 Сега прочее защо искꙋшавате Бга, и искате да тꙋрите на шіи те на-ученицы те єдинъ яремъ, когото нито отцы те наши, нито ніе не можехме да понесеме;

11 Но ніе вѣрꙋваме защо съ благодать та на-Гда нашегѡ 'Іисꙋса Хта ще да се спасеме, каквото и они.

12 Тогава сичкіо соборъ мълкна, и слꙋшаха Варнава и Павла който казꙋваха какви знаменія и чꙋдеса сотвори Бгъ чрезъ нихъ въ язычницы те.

13 И като мълкнаха они, ѿговори 'Іакѡвъ, и рече: мꙋжіе братіе, послꙋшайте мене.

14 Сѵмеѡнъ изави какво Бгъ перви пѫть є благоволилъ да избере народъ ѿ язычницы те во своѐ то име:

15 И съ това (слово Сѵмеѡново) согласꙋватъ и словеса та пророчески, каквото писꙋва:

16 Послѣ ще да се вѫрнемъ, и ще да соградимъ скинія та Давідова паднала та: и развалено то нейно ще да подновимъ, и ще да ѧ исправимъ:

17 Като да потрасатъ и дрꙋги те человѣцы Гда, и сички те язычцы въ който ще

се проповѣда йме то моѐ: така̀ говори Гдь кой̀то пра̀ви си̑чко то това̀.

18 Зна̀еми са на Бга ѿ вѣка си̑чки те дѣла̀ не̑гови.

19 Затова̀ а҆зъ наме̑рꙋвамъ благосло̑вно да не доса̑ждаме на ѻ҆нїа̑, кой̀то се ѿбръ̑щатъ ѿ ꙗ҆зы̑чницы те къ Бгꙋ.

20 Но то̑кмѡ да йм҃ъ пи̑шеме да се ва̑рдатъ ѿ ѿскверне̑ны те (жертвы) і҆дѡлски, и҆ ѿ блꙋ̑дъ, и҆ ѿ оудавено, и҆ ѿ кр҃вь, (и҆ ѻ҆нова̀ що̑то не є҆ ни̑мъ дра̑го, да го не чи̑натъ дрꙋ̑гимꙋ).

21 Защо̑то Мѡѵсе̑й йма ѿ ста̑ро вре̑ме по си̑чки те гра̑дове мꙋ̑жы кой̀то го проповѣ̑дꙋватъ, поне̑же се прочи̑та се̑кол сꙋ̑ббѡта въ собо̑рища та.

22 Тога̑ва а҆по̑столи те и҆ старѣ̑йшины те со си̑чка та це̑рква наме̑риха благосло̑вно да и҆збера̑тъ мꙋ̑жы помеждꙋ̑ си, и҆ да ги пра̑татъ во Антїохі̑а за̑едн҃ѡ съ Па̑ѵла и҆ съ Варна̑ва, (и҆ и҆збра̑ха) Ї҆ꙋда̑ кой̀то се нари̑чеше Варса̑ва, и҆ Сі̑ла, кой̀то бе̑ха знамени̑ти по междꙋ̑ бра̑тїа та.

23 И написа̑ха (та прати̑ха) чрезъ ни̑хни те рѫцѐ слѣдꙋ̑ющи те словеса̀: а҆по̑столи те и҆ старѣ̑йшины те и҆ бра̑тїа та, на ѻ҆нїа̑ бра̑тїа кой̀то живе̑ѧтъ во Антїохі̑а и҆ въ Сѵрі̑а и҆ въ Кїлїкі̑а, и҆ ѿбѫрна̑ли се ѿ ꙗ҆зы̑чницы те, желе̑аме да се ра̑дꙋватъ (ѿ Гдѣ).

24 Поне̑же чꙋ̑хме защо̀ нѣ̑кои като и҆зле̑зоха ѿ на̑съ дойдо̑ха (та̑мѡ), и҆ смꙋти̑ха вы со словеса̀, и҆ развраща̑ватъ ва̑ши те дꙋмы, поне̑же ви гово̑ратъ че тре̑бꙋва да се ѿбрѣ̑зꙋвате, и҆ да ва̑рдите зако̑натъ (Мѡѵсе̑овъ), на кой̀то ні̑е не смѐ зарача̑ли (това̀ не̑що):

25 Виде̑нисе благосло̑вно като се собра̑хме є҆динодꙋ̑шнѡ, да и҆збе̑реме нѣ̑кои мꙋ̑жы и҆ да пра̑тиме кодъ ва̑съ за̑едн҃ѡ съ возлю̑бленны те на̑ши (бра̑тїа) Варна̑ва и҆ Па̑ѵла.

26 Си̑рѣчь съ человѣ̑цы, кой̀то са преда̑ли дꙋ̑шы̑ те си за йме то на-Гда на̑шегѡ Ї҆исꙋ̑са Хрта̀.

27 Пра̑щаме про̑чее Ї҆ꙋда̑ и҆ Сі̑ла, кой̀то ще да ви ка̑жатъ и҆ и҆зъ оу̑стъ тї̑а и҆сти те словеса̀.

28 Защо̑то се видѐ благосло̑вно и҆ на ст҃а̑го Дх҃а, и҆ на̑мъ, да ви не натова̑риме ни̑що по̀ мно̑гѡ тегота̀, ѿсвѣ̑нь тї̑а (ра̑боты) кой̀то са потре̑бны: (си̑рѣчь,)

29 Да се ва̑рдите ѿ ѻ҆нова̀ що̑то се прино̑си въ жертва на і҆дѡли те, и҆ ѿ кр҃вь, и҆ ѿ оудавено, и҆ ѿ блꙋ̑дъ: (и҆ ѻ҆нова̀ що̑то не є҆ ва̑мъ дра̑го, да го не стрꙋ̑вате дрꙋ̑гимꙋ); ѿ кой̀то а҆ко се ва̑рдите, добрѐ ще да сто̑рите: здра̑вствꙋйте.

30 Ѡ҆ни̑ про̑чее като бы̑доха пра̑тени, дойдо̑ха во Антїохі̑а: и҆ като собра̑ха наро̑датъ, да̑доха писмо̀ то.

31 А Ѡнѝ като го прочѣ́тоха,
возрадова́хасе за оу҆тѣше́нїе то.
32 А҆ І҆ѹда ѝ Сі́ла, поне́же
бѣ́ха ѝ ѻнѝ проро́цы, съ мно́го
дѹ́мы оу҆тѣ́шителны поѹчи́ха
бра́тїа та, ѝ оу҆твердѝха ги.
33 И҆ като поседе́ха та́мѡ
ма́ло вре́ме, и҆спроводѝха ги
бра́тїа та со здра́вѣ кодъ
а҆по́столи те.
34 Но Сі́ла намерѝ благо-
сло́вно да ѡ҆ста́не та́мъ, (а
І҆ѹда се вѫрна̀ са́мъ во І҆ерѹ-
салѝмъ).
35 А҆ Па́вел҃ ѝ Варна́ва жи-
вѣ́еха во А҆нтїохі́а, ѝ оу҆чеха ѝ
благовѣ́ствѹваха сло́во то Гос-
по́дне, за́еднѡ съ мнозѝна
дрѹ́ги.
36 И҆ по нѣ́колко днѝ ре́че
Па́вел҃ на Варна́ва: да се
вѫрнеме да посѣ́тиме бра́тїа
та на́ши по сѝчки те гра́дове,
въ кои́то проповѣда́хме сло́во
то Госпо́дне, (за да ви́диме)
каквѡ̀ живе́ѧтъ.
37 А҆ Варна́ва поискà да
зе́ме съ се́бе І҆ѡа́нна, ко́йто
се нарѝчаше Ма́рко.
38 Но Па́вел҃ гово́реше, не
тре́бѹва да зе́меме съ се́бе си
ѻного́ва, ко́йто се ѿдѣлѝ ѿ
на́съ ѿ Памфѹлі́а, ѝ не дойдѐ
съ на́съ на слѹ́жба та, на ко́я-
то бе́хме пра́тени.
39 Стана̀ про́чее помеждѹ
нѝхъ прѣ́нїе, ѩото се раздѣ-
лѝха є҆дѝнъ ѿ дрѹ́гиго: ѝ
Варна́ва оу҆бѡ земà Ма́рка ѝ
ѿплывà въ Ку́пръ:
40 А҆ Па́вел҃ и҆збра̀ Сі́ла ѝ
пойдѐ, като го преда́доха бра́-
тїа та на Бж҃їа та благода́ть.
41 И прохо́деше Сѵ́рїа ѝ
Кїлїкі́а, ѝ оу҆твержда́ваше
це́рквы те.

ГЛАВА SI.

И҆ ДОЙДѢ̀ въ Де́рвїа ѝ въ
Лѹ́стра: ѝ бе́ше та́мѡ нѣ́кой
оу҆ченѝкъ, и҆́ме то мѹ Тїмоѳе́й,
сы́нъ на-нѣ́коѧ жена̀ Є҆вре́йска
коѧ́то бе́ше повѣрова́ла, а҆ ба-
щà мѹ бе́ше Є҆ллинъ:
2 То́ѧ оу҆ченѝкъ бе́ше сви-
дѣ́телствованъ (за до́брѡ) ѿ
бра́тїа та кои́то бе́ха въ Лѹ́-
стра ѝ во І҆конїа.
3 И҆ поискà Па́вел҃ да и҆́де
то́й съ не́го: ѝ земà та го
ѡ҆брѣ́за̀ заради̇̀ І҆ѹде́и те кои́-
то се наме́рѹваха по ѻнїа
мѣ́ста̀: защо́то зна́еха сѝчки
те че баща̀ мѹ бе́ше Є҆ллинъ.
4 И҆ като замѝнѹваха презъ
градовѐ те, преда́ваше и҆́мъ да
ва́рдатъ ѻнїа оу҆законе́нїа,
ѩото се ѡ҆предѣлѝха ѿ а҆по́-
столи те ѝ ѿ старѣ́йшины те
кои́то бе́ха во І҆ерѹсалѝмъ.
5 Це́рквы те про́чее оу҆твер-
жда́ваха́се съ вѣ́ра та, ѝ ка́та
де́нь се оу҆множа́ваха въ число̀
то.
6 И҆ като пройдо́ха презъ
Фрѹ́гїа ѝ презъ Галатїйска
та страна̀, возбранѝ и҆́мъ Дх҃ъ
ст҃ы́й да проповѣ́дѹватъ сло́во
то въ А҆сїа.

7 Ѧ като дойдо́ха въ Мѵсі́а, покꙋша́ваха́се да йдатъ въ Виѳѵні́а: но не ѿстави́ ги (ст҃ый) Дх҃ъ.

8 И като замина́ха Мѵсі́а, слѣ́зоха въ Трѡа́да.

9 И презъ нощь та̀ се ѧ҆ви́ видѣ́нїе на Па́ѵла: (си́рѣчь) нѣ́кой человѣ́къ Македо́нѧнинъ застана̀ предъ не́гѡ, и҆ мо́лешеꙋ́се, и҆ гово́реше: заминѝ въ Македо́нїа, и҆ помогнѝ на́мъ.

10 И като видѐ (Па́ѵелъ) видѣ́нїе то, а҆́бїе поиска́хме да йдеме въ Македо́нїа, поне́же разꙋмѣ́хме ѿ това̀, защѐ ны вы́ка Гдь да и҆́мъ благовѣ́стиме.

11 Като се ѿве́зохме про́чее ѿ Трѡа́да, дойдо́хме пра́во въ Самоѳра́къ, а҆ въ дрꙋ́гїатъ де́нь въ Неапо́ль:

12 Ѧ҆ ѿ та́мѡ въ Фїлі́ппы, кои́то є҆ пе́рвый гра́дъ на та́ѧ часть Македо́нска, и҆ Ри́мска Колѡ́нїа, и҆ преседе́хме нѣ́колко дни̑ въ то́ѧ градъ.

13 И въ де́нь сꙋббѡ́тенъ и҆злѣ́зохме вѫнъ и҆зъ градѫ́тъ при є҆дна̀ рѣ́ка̀, гдѣ́то бе́ше ѻбы́чай да се мо́лятъ, и҆ като седна́хме разговарахмесе съ жены̑ те кои́то се бе́ха собра́ли та́мѡ.

14 И є҆дна̀ жена̀ ѿ градъ Ѳѵатї́рскїй, и҆́ме то и҆ Лѵді́а, коѧ́то прода́ваше порфѵ́ра, и҆ почи́таше Бо́га, слꙋ́шаше: на коѧ́то Гдь ѿвори̑ сѫрдцѐ то да внима́е на ѻні́ѧ словеса̀ кои́то гово́реше Па́ѵелъ.

15 И като се крѫсти̑ тїѧ̀, и҆ дома́шни те и҆, мо́леше ны, и҆ гово́реше: а҆́ко ме позна́вате че самь вѣ́рна на Гдⷭ҇а, влѣ́зте въ кѫ́ща та ми, и҆ живе́йте: и҆ принꙋ́ди ны.

16 И слꙋчи́се като ѿи́ваѫме на моли́тва, срѣ́тна̀ ны є҆дна̀ слꙋги́ня, коѧ́то и҆́маше дꙋ́хъ пытли́въ и҆ мно́го печа́лба̀ придоби́ваше на свои̑ те господа́ре, като прори́чаше.

17 Тїѧ̀ пойдѐ слѣ́дъ Па́ѵла и҆ слѣ́дъ на́съ, и҆ вы́каше, и҆ гово́реше: тїѧ̀ человѣ́цы со слꙋгѝ на-Бг҃а вы́шнѧгѡ, кои́то проповѣ́дꙋватъ на́мъ пѫ́ть на́спасе́нїе то.

18 И това̀ пра́веше мно́го дни̑: и҆ поне́же се досадѝ на Па́ѵла, ѡ҆бѫрна́се и҆ ре́че на дꙋ́хатъ: заповѣ́дꙋвамъ ти съ и҆́ме то Іисꙋ́съ-Хр҃то́во, и҆злѣ́зни и҆з не́ѧ: и҆ то́ѧ часъ и҆злѣ́зе.

19 И като виде́ха господа́ре те и҆ че се загꙋби̑ наде́жда та на-печа́лба̀ та и҆́мъ, фана́ха Па́ѵла и҆ Сі́ла, и҆ завле́коха ги на торжи́ще то кодъ кнѧ́зове те.

20 И като ги представи́ха пре́дъ воево́ды те, ре́коха: тїѧ̀ человѣ́цы возбꙋнꙋ́ватъ на́шїатъ градъ, поне́же са Іꙋде́и:

21 И проповѣ́дꙋватъ ни ѻбы́чаи, кои́то не є҆ допꙋще́но на́мъ нито да ги прїе́маме,

нито да ги стрꙋваме, понѐже сме Римлѧне.

22 И стѐчеше си́чкїо наро́дъ на врѫхъ ни́хъ, и҆ воево́ды те като и҆мъ содра́ха дрѐхи те, заповѣда́ха да ги бі́ятъ съ тоѧ́ги.

23 И като ги би́ха мно́гѡ, тꙋри́ха ги въ темни́ца та, и҆ зарача́ха на темни́чныѧтъ стражъ да ги ва́рди цврѫстѡ.

24 Ко́йто като земѧ́ така́ва за́повѣдь, тꙋрѝ ги въ найвѫтрешна та темни́ца, и҆ стисна̀ и҆мъ нозѐ те въ клада.

25 И въ полꙋно́щь Па́ѵелъ и҆ Сі́ла мо́лехасе и҆ сла́веха Бг҃а: и҆ слꙋ́шаха ги вѫрзани те въ темни́ца та.

26 И҆ внеза́пꙋ бы́дѐ голѐмо землетрѧсе́нїе, ѩ҆то се поклати̑ ѿнова́нїе то темни́чно: и҆ то́ѧ часъ се ѿвори́ха си́чки те вра́ты, и҆ развѫрзахасе врѫзла̀ та на си́чки те.

27 А҆ темни́чныю стражъ като се собꙋди́, и҆ видѐ ѿво́рены вра́ты те темни́чны, и҆зва́ди но́жатъ, и҆ и҆скаше да се оубі́е понѐже мы́слеше че са побѣгна́ли затво́рени те.

28 Но Па́ѵелъ и҆звыка̀ съ голѐмъ гласъ, и҆ рѐче: не дѣ́й стрꙋ́ва ни́кое зло̀ на сѐбе си: заѩ́то сме тꙋ́ка си́чки те.

29 И поиска̀ свѣ́щы и҆ вскочѝ вѫтре, и҆ съ трепе́ранїе припадна̀ къ нозѐ те Па́ѵловы и҆ Сі́лины:

30 И и҆зве́де ги вѫнъ, и҆ рѐче: господѝе, ѩ҆то трѐбꙋва да пра́вимъ да се спасѐмъ;

31 А҆ ѻ҆ни̑ мꙋ рѐкоха: повѣрꙋвай въ Гдⷭ҇а Іисꙋ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ ще да се спасѐшъ ты̀ и҆ си́чкїо твой до́мъ.

32 И проповѣда́ха мꙋ сло́во то Господ́не, и҆ на си́чки те кои́то бѣ́ха въ домѫ́тъ мꙋ.

33 И земà ги въ то́ѧ и҆стыѧтъ ча́съ презъ нощь та̀, и҆ и҆змы̀ ги ѿ ра́ны те, и҆ крѫсти́се са́мъ и҆ си́чки те мꙋ домѧ́шни а҆́бїе.

34 И като ги вовѐде въ домѫ́тъ си, предложѝ и҆мъ трапе́за, и҆ возрадова́се со си́чкїатъ си до́мъ, заѩ́то побѣрова̀ въ Бг҃а.

35 И като самна̀, прати́ха воево́ды те и҆ тоѧгоно́сцы те, и҆ говорѣ́ха: пꙋстнѝ ѻ҆ны̀ человѣ́цы.

36 И каза̀ темни́чныо стра́жъ ті́ѧ дꙋ́мы на Па́ѵла: заѩ̀ са прати́ли воево́ды те да вы пꙋ́стиме: сега̀ си и҆зла́зѣте, и҆ и҆дѐте си со здра́ве.

37 А҆ Па́ѵлъ и҆мъ рѐче: като ны би́ха предъ наро́датъ безъ сꙋ́дъ, кои́то сме Ри́млѧне, фѫрли́ха ны въ темни́ца та, сега̀ та́йнѡ ли ны и҆зво́датъ; не бы́ва (това̀) така̀: но да до́йдатъ ѻ҆ни̑ сами̑ и҆ да ны и҆зва́датъ.

38 И каза́ха тоѧгоно́сцы те ті́ѧ дꙋ́мы на воево́ды те: а҆ ѻ҆ни̑ като чꙋ́ха че са Ри́млѧне, оуплаши́хасе.

39 И дойдо́ха та ги оумоли́ха, и̂ като ги и̂звади́ха и̂зъ темни́ца та, мо́лаха ги да и̂злѣ́затъ ѿ градѫ́тъ.

40 А̂ ѻ̂ни́ като и̂злѣ́зоха и̂зъ темни́ца та, ѿидо́ха въ Лудїина та кѫ́ща, и̂ като виде́ха бра́тїа та, оутѣши́ха ги и̂ и̂злѣ́зоха ѿ градѫ́тъ.

ГЛАВА ЗГ.

И̂ КАТО замина́ха А̂мфїпо́ль и̂ А̂поллѡ́нїа, дойдо́ха въ Соля́нъ, гдѣ́то бе́ше собо́рище 'Ізде́йско.

2 И влѣ́зе Па́велъ по свойа́тъ си ѻ̂бы́чай кодѣ́ ни́хъ, и̂ три̂ ѕббѡ́ты (наре́дъ) се разгова́раше съ ни́хъ ѿ писа́нїа та.

3 И̂ дока́зѹваше и̂мъ и̂ и̂зъясня́ваше, защо́ тре́бѹваше да постра́да Хр҃то́съ, и̂ да воскре́сне ѿ ме́ртвы те, и̂ защо̀ то́а 'Іисѹ́съ кого́то ви а̂́зъ проповѣ́дѹвамъ, є̂сть Хр҃то́съ.

4 И нѣ́кои ѿ ни́хъ повѣрова́ха и̂ прилѣпи́хасе при Па́вла и̂ при Си́ла, и̂ мно́гое мно́жество ѿ богопочита́телны те 'Ѧ̂лины, и̂ ѿ благоро́дны те жены̀ не ма́ло.

5 А̂ ѻ̂нїа 'Ізде́є кои́то не повѣрова́ха, завиде́ха, и̂ собра́ха нѣ́колко злы̀ человѣ́цы ѿ сока́цы те, и̂ направи́ха наро́дъ (ѿ ни́хъ), и̂ пра́веха бѹ́нтъ по градѫ́тъ: и̂ като нападна́ха на 'Іассо́новыатъ до́мъ, тра́сеха Па́вла и̂ Си́ла да ги и̂зведа́тъ къ наро́датъ.

6 И поне́же ги не найдо́ха, вла́чеха 'Іассо́на и̂ нѣ́кои ѿ бра́тїа та камто градонача́лницы те, и̂ вы́каха: защо́то ѻ̂нїа̂ що́то возбѹни́ха си́чка та вселе́нная̂, ѻ̂ни̂ дойдо́ха и̂ тѹ́ка:

7 Кои́то прїа̂ 'Іассо́нъ: и̂ ѻ̂ни̂ си́чки те пра́ватъ проти́вни на Ке́сареви те повелѣ́нїа, поне́же гово́ратъ че є̂ дрѹ́гъ ца́рь, 'Іисѹ́съ.

8 И (така̀) смѹти́ха наро́датъ и̂ градонача́лницы те, кои́то слѹ́шаха тїа̂ (дѹ́мы):

9 Но като зе́ха оудостовѣре́нїе ѿ 'Іассо́на и̂ ѿ дрѹ́ги те, ѿпѹсти́ха ги.

10 А̂ бра́тїа та то́а ча́съ презъ нощь та̀ и̂спрати́ха Па́вла и̂ Си́ла въ Бе́рїа: кои́то като стигна́ха (та́мѡ), ѿидо́ха въ собо́рище то 'Ізде́йско.

11 И тїа̂ (Бе́рѧне те) бе́ха по̀ благоро́дни ѿ ѻ̂нїа̂ 'Ізде́и кои́то живе́ѧха въ Соля́нъ: защо́то прїа̂ха сло́во то со си́чко то оусе́рдїе, и̂ и̂спы́товаха се́ки де́нь писа́нїа̂ та, да ли са така̀ тїа̂ (ра́боты).

12 Мнози́на про́чее повѣрова́ха ѿ ни́хъ, и̂ ѿ 'Ѧ̂лински те жены̀ почте́нны те, и̂ ѿ мѫ́жѣ то не ма́ло.

13 Но като разѹмѣ́ха Соля́нски те 'Ѥвре́є защо̀ и̂ въ Бе́рїа се проповѣда̀ сло́во

Бжїе ѿ Пáвла, дойдóха и̂ тáмw, и̂ вдигáха и̂ возбꙋновáха нарóдатъ.

14 Тогáва брáтїѧ та незабáвнw и̂спратúха Пáвла да йде къ мóрска та странà: а̂ Тїмоѳéй и̂ Сїла ѿстанáха тáмw.

15 И ѻ҆нїѧ ѿто препровóждаха Пáвла (да го вáрдатъ по пѫтьатъ), завéдоха го дорѝ до Ѳаúна: и̂ като зéха зáповѣдь ѿ нéгw за Сїла, и̂ за Тїмоѳéа, да дóйдатъ пò скóрw кодъ нéго, вѫрнáхасе назáдъ.

16 И като ги чáкаше Пáвлъ во Ѳаúна, ѿскóрбꙋваше мꙋ се дꙋшà та въ нéго, като глéдаше че є̂ пѫленъ градо съ ї҆дѡлы.

17 Прикáзꙋваше прóчее въ соборище то съ ’Ꙗдéи те и̂ съ богопочитáтелни те, и̂ на пазáратъ ката дéнь съ ѻ҆нúѧ който се слꙋчáваха.

18 А нѣкои ѿ ’Ѥпїкꙋрóвы те и̂ Стоúчески те фїлосóфи прикáзꙋваха съ нéго: и̂ нѣкои ѿ нúхъ говóреха: ѿто ѿтѐ ли да говóри тóѧ праздносло́вецъ; а̂ дрꙋги (говóреха): вúдисе зашò проповѣдꙋва чꙋжды бóгове: зашóто ѝмъ благовѣствꙋваше ’Ꙗисꙋса и̂ воскресéнїе то.

19 И фанáха го та го завéдоха на Ѧреопáгъ, и̂ говóреха: мóжеме ли да разꙋмѣéме каквò є̂ товà нóво ѹ҆чéнїе, коéто проповѣдꙋвашъ;

20 Зашóто чꙋдны нѣкои (рáботы) тꙋрашъ въ нáши те ѹ҆ши, ѝскаме прóчее да разꙋмѣéме, ѿто ѿтѐ да бѫдатъ тїѧ рáботы:

21 (А сúчки те Ѧ҆ѳúнане, и̂ кóлкото стрáнни се намúраха тáмw, въ нúѿто дрꙋго се не ѹ҆пражнѧ́ваха, но тóкмw да говóратъ и̂лѝ да слꙋшатъ нѣѿто нóво).

22 И застанà Пáвелъ на срéдъ Ѧреопáга, и̂ рéче: мꙋжїе Ѳаинéйстїи, ѧ҆зъ вы глéдамъ зашò сте въ сúчко богобоѧзлúви.

23 Зашóто като замúнꙋвахъ и̂ и̂зглéдоваховъ вáши те богопочитáтелни мѣстà, намéрихъ и̂ є̂днò кáпище на коéто бéше напúсано: на незнáемыатъ Бг҃ъ. Тогóва Бг҃а, когóто вы́е не знáете а̂ почúтате, ѧ҆зъ ви го проповѣдꙋвамъ.

24 Бг҃ъ който є̂ сотворúлъ мíръ и̂ сúчки те (твáри) който са въ нéго, тóй понéже є̂ Гдь на-небò то и̂ на-землà та, не живéе въ цéрквы напрáвены ѿ рѫцѐ те человѣчески:

25 Нито прїѝма слꙋжéнїе ѿ рѫце человѣчески, като да бы мꙋ требꙋвáло нѣѿто, понéже дáва на сúчки те живóтъ и̂ дыхáнїе и̂ сúчко (дрꙋго).

26 И создáлъ є̂ ѿ є̂днà крѫвь сúчкїатъ рóдъ человѣческїй, за да живéатъ по сúчко то лицѐ на-землà та, и̂ ѿпредѣлúлъ є̂ предꙋречéнни

времена̀ та, и҆ сѹноре те на-
населе́нїе то и҆мъ:
27 За да тра́сатъ Гдⷭ҇а, и҆ да
бы го като съ рѫце напипа́ли
и҆ нашлѝ: а҆ко и҆ да не є҆ дале́че
то́й ѿ се́когѡ ѿ на́съ.
28 Защо́то съ не́го живе́еме
и҆ мѫрдаме, и҆ и҆мамє бытїѐ:
каквото́ и҆ нѣ́кои ѿ ва́ши те
стїхотво́рцы са рекли̑: нїе сме
ро́дъ Бж҃їй.
29 Поне́же сме про́чее ро́дъ
Бж҃їй, не тре́бѹва да мы́слиме
защо̀ є҆ подо́бенъ Бг҃ъ на зла́то,
и҆ли̑ на сребро̀, и҆ли̑ на ка́мень,
и҆зрабо́тенъ съ хѹдо́жество и҆
съ хи́трость человѣ́ческа.
30 Поне́же про́чее презѝра
времена̀ та на-незна́нїе то,
сега̀ заповѣ́дѹва на си́чки те
человѣ́цы се́каде да се по-
ка́ѧтъ.
31 Защо́то є҆ ѡ҆предѣ́лилъ
є҆ди́нъ де́нь, въ ко́йто ще да
сѹ́ди си́чка та вселе́нна̀ съ
пра́вда, чрезъ человѣ́ка ко-
го́то є҆ предѡпредѣ́лилъ, и҆
ѹ҆вѣ́рилъ си́чки те за не́го,
поне́же го воскресѝ ѿ ме́ртвы
те.
32 А҆ ѻ҆ни̑, като чѹ́ха вос-
кресе́нїе на-ме́ртви те, є҆дни̑
се рѹга́еха: а҆ дрѹ́ги ре́кохa:
дрѹ́ги пѫ́ть ще да те чѹ́еме
за това̀.
33 И҆ така̀ Па́влъ си и҆з-
лѣ́зе ѿ сре́дъ ни́хъ.
34 А҆ нѣ́кои мѹ́жїе прилѣ-
пи́хасе при не́го, и҆ повѣрова́ха:
междѹ́ кои́то бе́ше и҆ Дїони́сїй
Ареопагі́тскїй, и҆ є҆дна̀ жена̀
ко́ѧто се и҆менѹ́ваше Да́марь,
и҆ дрѹ́ги съ ни́хъ.

ГЛАВА И҃.

ПОСЛѢ по това̀ ѡ҆ставѝ
Па́влъ Аѳи́на, и҆ дойдѐ въ
Кори́нѳъ:
2 И поне́же намерѝ та́мѡ
нѣ́кого Ї҆ѹде́анина, и҆ме то мѹ
А҆кѹ́ла, ро́домъ По́нтанина,
ко́йто бе́ше ско́рѡ дошелъ ѿ
Ї҆та́лїа, и҆ Прїскі́лла жена̀ та
мѹ, (защо́то Клаѵдїй бе́ше
заповѣ́далъ да си ѿи҆да́тъ
си́чки те Ї҆ѹде́є ѿ Ри́мъ)
ѿи҆де въ кѫ́ща та и҆мъ.
3 И поне́же и҆мах є҆дна́кво
хѹдо́жество, седе́ше ѹ҆ ни́хъ,
и҆ рабо́таше: защо́то хѹдо́-
жество то и҆мъ бе́ше да пра́-
ватъ шатры́.
4 И въ се́кои сѹббѹ́та про-
повѣ́дваше на собо́рища та,
и҆ предѹ́мваше Ї҆ѹде́и те и҆
Є҆ллины те.
5 А҆ кога́то дойдо́ха ѿ Маке-
до́нїа Сїла и҆ Тїмоѳе́й, Па́влъ
се си́леше съ дѹ́хатъ да сви-
дѣ́телствѹва на Ї҆ѹде́и те,
защо̀ Ї҆исѹ́съ є҆ Хрⷭ҇то́съ.
6 И поне́же ѻ҆ни̑ мѹ се про-
ти́веха и҆ хѹ́лаха, и҆стре́се си
дре́хи те, и҆ ре́че и҆мъ: кръвь
та̀ ва́ша да бѫде на главы̀ те
ви: а҆зъ самь чи́стъ (ѿ не́ѧ),
ѿ тѹ́ка на та́мъ ще да и҆де́мъ
въ ѧ҆зы́чницы те.
7 И като се премѣсти̑ ѿ

тамѡ, ѿиде въ кѫща та на-нѣкогѡ име то мѹ Ісѹстъ, който почиташе Бга, и кѫща та шѹ беше близѹ при собо́рище то.

8 И Крі́спъ, нача́лнико на-собо́рище то, повѣрова̀ въ Гда̑а со си́чкїатъ си до́мъ: и мнозина ѿ Корі́нѳане те като слѹшаха (Па́ѵла) вѣрѹваха и кржщаваха се.

9 И ре́че Гдь въ видѣ́нїе нощьѧ̀ на Па́ѵла: не бо́йсе, но говорѝ, и да не мѫ́лкнешъ:

10 Защо́то а̑зъ самь съ те́бе, и ни́кой не щѐ да ти сто́ри зло̀: поне́же и́мамъ мно́го лю́дїе въ то́ѧ градъ (кои́то ще да повѣроватъ).

11 И седѐ та́мѡ ѥдна̀ годи́на и ше́сть мѣ́сацы, и поучаваше ги сло́во Бжїе.

12 А̑ кога́то стана̀ Галлїѡ́нъ А̑нѳѵпа́тъ во А̑ха́їа, нападна́ха Ісдѣ́є те ѥдинодѹшнѡ на Па́ѵла, и приве́доха го на сѹди́лище то.

13 И гово́реха: защо̀ то́ѧ человѣ́къ предѹ́мѹва наро́датъ да почи́татъ Бга (съ почита́нїе) проти́вно на закóнѹ.

14 И като и́скаше Па́ѵелъ да си ѿво́ри ѹ̑ста̀ та (да продѹ́ма), ре́че Галлїѡ́нъ на Ісдѣ́и те: а̑ко бе́хте и́ска́ли сѹ́дъ, ѿ Ісдѣ́и, за нѣ́коѧ непра́вда, и́ли за нѣ́кое зло̀ дѣ́ло, по пра́вда ще́хъ да вы послѹ́шамъ:

15 Но поне́же ва́ше то прошѐнїе є̑ за сло́во и за и́менà и за зако́натъ ва́шъ, вѹ́е си го ѹ̑правѣ́те сами̇̀: защо́то не ще́мъ да бѫ́демъ сѹдїѧ̀ на таки́ва (ра́боты).

16 И и́спѫди̇̀ ги ѿ сѹди́лище то.

17 А̑ Ѥ̑ллине те фана́ха Сѡсѳе́на нача́лникатъ на-собо́рище то, и бі́еха го предъ сѹди́лище то: но Галлїѡ́нъ ѿнюдъ не ма́реше за товà.

18 А̑ Па́ѵелъ седѐ та́мѡ ї̑о́ще нѣ́колко вре́ме, и като се прости̇̀ съ бра́тїѧ та, ѿплывà въ Сѵ̈рі́а, (и съ не́го А̑ку́ла и Прїскі́лла) като си ѿстри́же глава̀ та (по̀ на-пре́дъ) въ гра́дъ Ке́нхреѧ: защо́то и́маше тако́ва ѿбѣщѧ́нїе.

19 И като стигна̀ во Ѳфе́съ, и тѣ́хъ ѿста́ви та́мѡ: а̑ са́мъ (то́й) влѣ́зе въ собо́рище то, и прика́зѹваше съ Ісдѣ́и те.

20 А̑ ѻ̑ни̇̀ го мо́лѧха да поседи̇̀ ѹ̑ ни́хъ по̀ мно́го вре́ме, но то́й не щѐа̑:

21 Но прости́се съ ни́хъ, и ре́че: защо̀ тре́бѹва непремѣ́нѡ во Ісрѹсали́мъ да напра́вимъ пра́здникатъ що́то и́де: и па́къ, а̑ко щѐ Бгъ, ще да се вѫ́рнемъ кодъ ва́съ. И ѿплывà ѿ Ѳфе́съ. (А̑ А̑ку́ла и Прїскі́лла ѿстана́ха во Ѳфе́съ).

22 И като слѣ́зе въ Кесарі́а, и́скачи́се (во Ісрѹсали́мъ), и виде́се съ це́рква та, и слѣ́зе во А̑нтїохі́а.

23 И като поседѐ та́мѡ

нѣколко вре́ме, ѝзлѣзе, ѝ замѝнꙋваше на ре́дъ по Галатїйска та страна̀ ѝ по Фрꙋгїа, ѝ оу̑твержда́ваше си́чки те оу̑ченицы.

24 И нѣкой Ѿде́анинъ ѝме то мꙋ Ѧполлѡ́съ, ро́домъ ѿ Ѧлеѯандрїа, ко́йто бе́ше человѣ́къ многоꙋче́нъ, дойдѐ во Ѳфе́съ, ѝ ѝмаше голе́ма си́ла въ писа́нїа та.

25 То́й бе́ше наста́вленъ на оу̑че́нїе то Господ́не ѝ горе́ше съ дꙋ́хатъ, ѝ гово́реше ѝ оу̑чеше пра́вѡ за Го́спода, ꙗ̂ко ѝ да зна́еше са́мѡ Ѡ҆ва́нново то крещє́нїе.

26 Той начна̀ да гово́ри дерзнове́нно по собо́рища та, ѝ като го чꙋ́ха Ѧкꙋ́ла ѝ Прїскі́лла, прибра́ха го въ кѫ́ща та си, ѝ наꙋчи́ха го по̀ ѝзвѣ́стно на оу̑че́нїе то Господ́не.

27 И кога́то сторѝ намѣ́ренїе да замѝне во Ѧха́їа, бра́тїѧ та писа́ха писмо̀ на та́мошни те оу̑ченицы да го прїѝматъ: ко́йто като ѿѝде та́мѡ, помогна̀ мно́го съ Бо́жїа та благода́ть на ѻ҆ні́а, ко́йто бе́ха повѣрова́ли:

28 Защо́то не преста́нꙋваше да ѿлича́ва Ѿде́и те цвржстѡ на ѧ҆́вѣ, поне́же дока́зꙋваше ѿ писа́нїа та защо̀ Ѡ҆ісꙋ́съ є҆ Хрⷭ҇то́съ.

ГЛАВА ѲІ.

Ѧ҆ въ това̀ вре́ме кога́то бе́ше Ѧполлѡ́съ въ Корі́нѳъ, Па́велъ пройдѐ го́рни те страны̀ (Ѧсі́йски), ѝ дойдѐ во Ѳфе́съ: ѝ като намерѝ та́мѡ нѣ́кои оу̑ченицы,

2 Ре́че и҆́мъ: прїѧ́хте ли Дꙋ́хъ ст҃ы́й кога́то се крестѝхте; ꙗ̂ ѻ҆ни̑ мꙋ ре́кохꙋ: но не смѐ ни чꙋ́ли и҆́ма ли Дꙋ́хъ ст҃ы́й.

3 Ѧ҆ то́й и҆́мъ ре́че: во що̀ сте се про́чее крестѝли; ꙗ̂ ѻ҆ни̑ мꙋ ре́кохꙋ: во Ѡ҆ва́нново то крещє́нїе.

4 И ре́че и҆́мъ Па́велъ: Ѡ҆ва́нъ крестѝ съ крещє́нїе напокаѧ́нїе то, ѝ гово́реше на наро́дꙋ, да вѣ́ровать въ ѻ҆но́ва ко́йто и҆́де слѣ́дъ не́гѡ, си́рѣчь во Хрⷭ҇та̀ Ѡ҆исꙋ́са.

5 Ѧ҆ ѻ҆ни̑ като чꙋ́ха, крѫстѝхасе во и҆́ме то на-Гдⷭ҇а Ѡ҆исꙋ́са.

6 И като си тꙋрѝ Па́велъ рѫцѐ те на ни́хъ: дойдѐ Дꙋ́хъ ст҃ы́й на ни́хъ: ѝ начна́ха да гово́ратъ съ разли́чны ꙗ̂зы́цы ѝ да проро́чествꙋватъ.

7 И бе́ха си́чки те до двана́десать человѣ́цы.

8 И като влѣ́зе въ собо́рище то, проповѣ́дꙋваше дерзнове́нно трѝ мѣ́сѧцы, ѝ оу̑вѣра́ваше ги за ца́рство то Бж҃їе.

9 Но поне́же нѣ́кои стое́ха оу̑по́рни ѝ не щє́ха да повѣ́рꙋватъ, но хꙋ́лѧха оу̑че́нїе то Господ́не предъ наро́датъ, ѻ҆́нъ ѿстѫпѝ ѿ ни́хъ, ѝ ѿдѣлѝ оу̑ченицы те, ѝ начна̀ да пропо-

тамѡ, ѿиде въ кѫща та на-нѣкогѡ име то мѹ Ісѹстъ, който почиташе Бга, и кѫща та шѹ беше близѹ при собрище то.

8 И Крісп, начаника на-собрище то, повѣрова въ Гда со сичкїатъ си домъ: и мнозина ѿ Корінѳане те като слѹшаха (Павла) вѣрѹваха и крѫщаваха се.

9 И рече Гдь въ видѣніе нощьа на Павла: не бойсе, но говори, и да не мѫлчнешъ:

10 Защото азъ самь съ тебе, и никой не ще да ти стори зло: понеже имамъ много людїе въ тоѧ градъ (който ще да повѣроватъ).

11 И седѣ тамѡ єдна година и шесть мѣсѧцы, и поучаваше ги слово Бжїе.

12 А когато стана Галлїѡнъ Анѳупатъ во Ахаїа, нападнаха Ісдеє те єдинодѹшнѡ на Павла, и приведоха го на сѹдилище то.

13 И говореха: защо тоѧ человѣкъ предѹмѹва народатъ да почитатъ Бга (съ почитаніе) противно на законѹ.

14 И като искаше Павелъ да си ѿвори оустата та (да продѹма), рече Галлїѡнъ на Ісдеи те: ако бехте искали сѹдъ, ѿ Ісдеи, за нѣкоѧ неправда, или за нѣкое зло дѣло, по правда ще ѣхъ да вы послѹшамъ:

15 Но понеже ваше то прошеніе є за слово и за имена и за законатъ вашъ, вые си го оуправете сами: защото не щемъ да бѫдемъ сѹдїа на такива (работы).

16 И испѫди ги ѿ сѹдилище то.

17 А Ѳалине те фанаха Сѡсѳена начаникатъ на-собрище то, и біеха го предъ сѹдилище то: но Галлїѡнъ ѿнюдъ не мареше за това.

18 А Павелъ седѣ тамѡ іоще нѣколко време, и като се прости съ братїа та, ѿплыва въ Сѵрїа, (и съ него Акѵла и Прїскілла) като си ѡстриже глава та (по на-предъ) въ градъ Кенхреѧ: защото имаше такова ѡбѣщаніе.

19 И като стигна во Ѳфесъ, и тѣхъ ѡстави тамѡ: а самъ (той) влѣзе въ собрище то, и приказѹваше съ Ісдеи те.

20 А ѻни го молѧха да поседи оу нихъ по много време, но той не ще:

21 Но простисе съ нихъ, и рече: защо требѹва непремѣнѡ во Іерѹсалимъ да направимъ праздникатъ щото иде: и пакъ, ако ще Бгъ, ще да се вѫрнемъ кодъ васъ. И ѿплыва ѿ Ѳфесъ. (А Акѵла и Прїскілла ѡстанаха во Ѳфесъ).

22 И като слѣзе въ Кесарїа, искачисе (во Іерѹсалимъ), и видесе съ церква та, и слѣзе во Антїохїа.

23 И като поседѣ тамѡ

нѣколко времѐ, ѝзлѣзе, ѝ замѝнꙋваше на рѣдъ по Галатїйска та страна̀ ѝ по Фрꙋгїа, ѝ оутвержда̀ваше сѝчки те оученицы.

24 И нѣкой Ѝꙋдѣанинъ ѝме то мꙋ Ѧполлѡ́съ, ро́домъ ѿ Ѧлеѯандрїа, ко́йто бѣ́ше человѣ́къ многоꙋче́нъ, дойдѐ во Ѳфе́съ, ѝ ѝмаше голе́ма си́ла въ писа́нїа та.

25 То́й бѣ́ше наста́вленъ на оу́чѣ́нїе то Господ́не ѝ горе́ше съ дꙋ́хатъ, ѝ гово́реше ѝ оу́чеше пра́вѡ за Го́спода, ꙗ̂ко ѝ да зна́еше са́мѡ Ѝѡа́нново то крещѐнїе.

26 Той начна̀ да гово́ри дерзновѐннѡ по собо́рища та, ѝ като го чꙋ́ха Ѧку́ла ѝ Прїскі́лла, прибра́ха го въ кѫ́ща та си, ѝ наꙋчи́ха го по̀ ѝзвѣ́стнѡ на оу́чѣ́нїе то Господ́не.

27 И кога́то сторѝ намѣ́ренїе да замѝне во Ѧха́їа, бра́тїа та писа́ха писмо̀ на та́мошни те оученицы да го прїѝматъ: ко́йто като ѿѝде та́мѡ, помогна̀ мно́го съ Бо́жїа та благода́ть на ѻ̂нїа, ко́йто бѣ́ха повѣрова́ли:

28 Защо́то не преста́нꙋваше да ѡ̂блича́ва Ѝꙋде́и те цвръ́стѡ на ѩ̂вѣ́, поне́же дока́зꙋваше ѿ писа́нїа та защо̀ Ѝисꙋ́съ є̂ Хр̃то́съ.

ГЛАВѦ ѲІ.

Ѧ̂ ВЪ това̀ вре́ме кога́то бѣ́ше Ѧполлѡ́съ въ Корі́нѳъ, Па́велъ пройдѐ го́рни те страны̀ (Ѧсі́йски), ѝ дойдѐ во Ѳфе́съ: ѝ като намерѝ та́мѡ нѣ́кои оученицы,

2 Ре́че и́мъ: прїа́хте ли Дх̃ъ ст̃ы́й кога́то се крестѝхте; а̂ ѻ̂нѝ мꙋ ре́коха: но не смѐ ни чꙋ́ли и́ма ли Дх̃ъ ст̃ы́й.

3 Ѧ̂ то́й и́мъ ре́че: во що̀ сте се про́чее крестѝли; а̂ ѻ̂нѝ мꙋ ре́коха: во Ѝѡа́нново то крещѐнїе.

4 И ре́че и́мъ Па́велъ: Ѝѡа́ннъ крестѝ съ крещѐнїе напокаа́нїе то, ѝ гово́реше на наро́дꙋ, да вѣ́роватъ въ ѻ̂ного́ва ко́йто и́де слѣ́дъ не́гѡ, си́рѣчь во Хр̃та̀ Ѝисꙋ́са.

5 Ѧ̂ ѻ̂нѝ като чꙋ́ха, крѫстѝхасе во и́ме то на-Гд̃а Ѝисꙋ́са.

6 И като си тꙋрѝ Па́велъ рѫцѐ те на нѝхъ: дойдѐ Дх̃ъ ст̃ы́й на нѝхъ: ѝ начна́ха да гово́ратъ съ разли́чны ꙗ̂зы́цы ѝ да проро́чествꙋватъ.

7 И бѣ́ха си́чки те до двана́десѧть человѣ́цы.

8 И като влѣ́зе въ собо́рище то, проповѣ́дꙋваше дерзновѐннѡ трѝ мѣ́сѧцы, ѝ оувѣра́ваше ги за ца́рство то Бж̃їе.

9 Но поне́же нѣ́кои стоѣ́ха оупо́рни ѝ не щѣ́ха да повѣ́рꙋватъ, но хꙋ́лѧха оу́чѣ́нїе то Господ́не предъ наро́датъ, ѻ̂нъ ѿстѫпѝ ѿ нѝхъ, ѝ ѿдѣлѝ оу́ченицы те, ѝ начна̀ да пропо-

вѣдꙋва сѐки дѐнь въ оучи́лище то на-ѥдногѡ кои́то се и҆менꙋваше Тѵра́нинъ.

10 И това̀ бы́де двѣ годи́ны: щото си́чки те кои́то живе́еха во Ѧсі́а, и҆ 'Іꙋде́є и҆ 'Ѥлли́не, чꙋ́ха проповѣда́ніе то за Го́спода 'Іисꙋ́са.

11 И Бг҃ъ стрꙋ́ваше голе́ми чꙋдеса̀ чрезъ Па́ѵловы те рѫце:

12 До то́лко, щото но́сеха и҆ тꙋ́раха на бо́лни те кѫ́рпы и҆ по́ѧси кои́то бе́ха стоѧ́ли на (Па́ѵлово то) тѣ́ло, и҆ и҆сцѣлѧ́ваха́се ѿ болестѝ те си, и҆ дꙋхове те нечи́сти и҆зла́зеха ѿ ни́хъ.

13 И начна́ха нѣ́кои ѿ ѻ҆ні́ѧ заклина́тели 'Іꙋде́и кои́то ски́татъ ѿ мѣ́сто на мѣ́сто, да призы́ватъ и҆́ме то на-Гдⷭ҇а 'Іисꙋ́са надъ ѻ҆ны́ѧ кои́то и҆́маха злы̀ дꙋ́хове, и҆ гово́реха: заклѝнаме вы во 'Іисꙋ́са, кого́то Па́ѵелъ проповѣ́дꙋва.

14 Ѧ҆ ті́ѧ щото пра́веха това̀, бе́ха се́дмьс ы́нове на-нѣ́когѡ 'Іꙋде́анина а҆рхїере́а, и҆́ме то мꙋ Ѕке́ѵла.

15 И ѿговорѝ лꙋка́вью дꙋхъ и҆ ре́че: и҆ 'Іисꙋ́са зна́мъ, и҆ Па́ѵла позна́вамъ, но вы́е кои́ сте;

16 Ѧ҆ человѣ́ко, въ кого́то бе́ше злы́ю дꙋхъ, скочѝ на ни́хъ, и҆ като и҆́мъ надвѝ, земà таква́ѧ си́ла надъ ни́хъ, щото ѥ҆два̀ и҆збѣгна́ха го́ли и҆ оура́нени ѿ ѻ҆на́ѧ кѫ́ща.

17 И разꙋмѣ́ха това̀ (не́що) си́чки те 'Іꙋде́є и҆ Ѥ҆лли́не кои́то живе́еха во Ѥфе́съ: и҆ (голе́мъ) стра́хъ нападна̀ на ни́хъ, и҆ возвели́ча́вашесе и҆́ме то Госпо́дне.

18 И мнози́на ѿ ѻ҆ні́ѧ кои́то бе́ха повѣрова́ли дохо́ждаха та се и҆сповѣ́доваха, и҆ и҆зка́зꙋваха дѣла̀ та си.

19 И мнози́на и҆ ѿ ѻ҆ні́ѧ кои́то чи́неха магі́и, собѝраха кни́ги те си, и҆ и҆згоро́ваха ги предъ си́чки те: и҆ сметна́ха и҆́мъ цѣна̀ та, и҆ намери́ха (защо̀ чи́неха) педесѐ хі́лѧды дра́ма сребро̀.

20 Така̀ цвръстѡ расте́ше сло́во то Бж҃ї́е, и҆ оукрѣпла́вашесе.

21 И като се свръши́ха ті́ѧ (ра́боты), тꙋрѝ Па́ѵелъ на оумѫ́тъ си, като про́йде Маке́до́ні́а и҆ Ѧха́ї́а, да и҆́де во 'Іерꙋсали́мъ, и҆ ре́че: защо̀ като и҆́демъ та́мѡ, тре́бꙋва да ви́димъ и҆ Ри́мъ.

22 И като пратѝ два́ма ѿ ѻ҆ні́ѧ кои́то мꙋ слꙋгꙋ́ваха, си́рѣчь Тїмоѳе́а и҆ Ѥра́ста, той ѿстана̀ нѣ́колко вре́ме во Ѧсі́а.

23 И въ ѻ҆нова̀ вре́ме бы́дѐ голе́мъ бꙋ́нтъ за оуче́ніе то Госпо́дне.

24 Защо́то нѣ́кой и҆́ме то мꙋ Дими́трїй, злата́рь, поне́же пра́веше хра́мове сре́бряны на Ѧртемі́да, да́ваше на хꙋдо́жницы те голе́ма печалба̀.

25 Кои́то като собра̀, и҆ ї҆о́ще

дрꙋги работницы, който работеха такваꙗ работы, рече: вꙋе знаете, ѿ мꙋжїе, защо ѿ таѧ работа се храниме нїе.

26 Но сега видите и чꙋете, защо не самѡ Ефесъ, но токо речи сичка та Асїа тоѧ Павелъ (съ своѐ то оученїе) предꙋмà и ѿбѫрнà мнѡгѡ народъ, понеже говори, защо богове те който се правàтъ съ рѫце человѣчески, не сà Богове.

27 И не трѣбꙋва самѡ да се бойме да не бы дошло въ презрѣнїе наше то хꙋдожество, но да не и храмо на велика та богиня Артемїда начне да се почита за нищо, и ще да се развали нѣйно то величество, коàто сичка та Асїа и сичка та) вселѣнная почита.

28 Като чꙋха товà, разгнѣвàхасе по премнѡгѡ и начнàха да вꙋкатъ, и говореха: велика ѥ Артемїда Ефесская.

29 И напѫлнисе сичкїо градъ съ матѣжъ, à они налетеха ѥдинодꙋшнѡ на позорище то, и грабнàха Гаїа и Арїстàрха Македонаны те, който бѣха дрꙋгàре Павлови.

30 А Павелъ искаше да влѣзе въ народàтъ, но не ѿставиха го оученицы те.

31 И нѣкои ѿ Асїйски те начàлницы, понеже мꙋ бѣха прїàтели, пратиха мꙋ вѣсть, и молàха го да не вдàва себе си на позорище то.

32 И ѥдни дрꙋго нѣщо вꙋкаха (à дрꙋги дрꙋго): защото собранїе то бѣше смꙋщено, и по много то ѿ нихъ не знàеха за каквò са се и собрàли.

33 И ѿ народàтъ избрàха Алеѯàндра, когото предложиха Ꙗдѣѥ те: à Алеѯàндръ помахà съ рѫкà та, и искаше да говори народꙋ.

34 И като разꙋмѣха че ѥ Ꙗдѣанинъ, быдѐ ѥдинъ гласъ ѿ сички те който вꙋкаха (оу гласъ) колко до двà часà: велика ѥ Артемїда Ефесская.

35 И като оусмири градскїо книжникъ народàтъ, рече: мꙋжїе Ефесскїи, и кой ѥ ѻный человѣкъ дето не знàе, защо Ефесскїо градъ ѥ слꙋжитель на велика та богиня Артемїда, и на їдѡлꙋ и, който ѥ паднàлъ ѿ дїа;

36 Понѐже прочее безъ всàкое прекословїе товà (нѣщо) ѥ такà, трѣбꙋва вꙋе да се оутишите, и да не направите нищо безчинно.

37 Защото сте довѣли тїа человѣцы, който нито ѿ Артемїдиныатъ храмъ са нѣщо оукрàли нито богиня та ваша хꙋлàтъ.

38 Ако Димитрїй, и хꙋдожницы те който са съ него, ймàтъ съ нѣкого сꙋдъ, йма дни оуречени за сꙋдъ, йма и Анаѵпàти: да трàсатъ сꙋдъ ѥдинъ на дрꙋгиго.

39 Яко ли за дрѹ́ги (нѣ́кои ра́боты) тра́сите (сѹ́дъ), ѻ҆ны́ мо́жатъ да се разсѹ́датъ въ зако́нныатъ собо́ръ.

40 Защо́то сме въ бѣда̀ да ны не наме́ратъ вино́вны за днѣ́шнїатъ бѹ́нтъ, кога́то не́ма ни́коѧ причи́на, за коа́то да мо́жеме да даде́ме ѿговоръ за това̀ возбѹ́ненїе. И като ре́че това̀, распѹсти́ наро́датъ ко́йто се бе́ше собра́лъ.

ГЛАВА К.

Й КАТО се оу҆тиши́ смѹще́нїе то, Па́ѵелъ повыка̀ оу҆чени́цы те (й оу҆тѣши́ ги), й като се прости́ съ ни́хъ, и҆злѣ́зе да йде въ Македо́нїа.

2 Й като пройдѐ презъ ѻ҆ны́ѧ страны́, й оу҆тѣши́ ги съ мно́го дѹ́мы, дойдѐ въ Ѳла́да.

3 Й като поживѐ та́мѡ три́ мѣ́сацы, поне́же 'Ісде́є те се сговори́ха да мѹ стора́тъ зло̀, кога́то ще́ше да ѿи́де въ Сѵ́рїа, помысли́ да се вѫрне презъ Македо́нїа.

4 И и҆спрати́ха го дори́ до А҆сїа Сѡсїпа́тръ (Пѵ́рровъ) Бе́рѧнинъ: й ѿ Солѹ́нѧне те, Арїста́рхъ й Секѹ́ндъ: й Га́ї́й Де́рвѧнинъ й Тїмоѳе́й: й ѿ А҆сїане те, Тѵ́хїкъ й Трофі́мъ.

5 Ѳни́ поне́же ѿидо́ха напре́дъ, ча́каха ны въ Трѡа́да.

6 А҆ ні́е пойдо́хме съ геміа́ та ѿ Фїлі́ппы те по́слѣ по пра́зднични те дни́ на-прѣ́сни те хлѣ́бове, й дойдо́хме кодъ ни́хъ въ Трѡа́да за пе́ть дни́, й преседе́хме та́мѡ се́дмь дни́.

7 И въ пе́рбыатъ де́нь на-седми́ца та, като се бе́ха собра́ли оу҆ченицы те да ло́матъ хлѣ́бъ, Па́ѵелъ се разгова́раше съ ни́хъ, поне́же и҆скаше да и҆злѣ́зе въ оу҆трешнїатъ де́нь, й прострѐ разговора́тъ дори́ до полѹ́нощь.

8 И горе́ха мно́гѡ свѣщы̀ въ го́рница та, гдѣ́то бе́хме со́брани.

9 А҆ є҆дно̀ момчѐ и҆ме то мѹ Ѥѵтѹ́хъ, като седе́ше на прозо́рецатъ, й заспа́ло бе́ше те́шкѡ, кога́то Па́ѵелъ гово́реше простра́нѡ, надвеси́се на сѫнѫтъ, й падна̀ ѿ тре́тїатъ катъ до́лѹ, й вдигна́ха го мѫртво.

10 И слѣ́зе Па́ѵелъ й легна̀ на не́го, й като го пригѫрна̀, ре́че: не смѹща́вайтесе: защо́то дѹша̀ та мѹ є҆ въ не́го.

11 И като се качи́ (пакъ), та преломи́ хлѣ́батъ й похапна̀, й приказѹва̀ дово́лнѡ дори́ до зори́, по́слѣ ѿи́де.

12 Помеждѹ́ това̀ дове́доха момчѐ то жи́во, й оу҆тѣши́хасе не ма́лѡ.

13 А҆ ні́е влѣ́зохме по̀ напре́дъ въ геміа́ та, й ѿве́зохмесе во А҆ссо́нъ, поне́же ѿ та́мѡ ще́хме да поемеме Па́ѵла: защо́то така̀ ни бе́ше

зарачáлъ, а̂ тóй сáмъ щéше да дóйде (по сꙋхꙋ) пѣшъ.

14 И като се собрà съ нáсъ во Ѧссóнъ, зéхме го и дойдóхме въ Мїтѵлúнъ.

15 И ѿ тáмѡ ѿплывáхме, и на оу҆трешнїатъ дéнь стигнáхме срещѡ Хío, а̂ въ дрꙋгїатъ дéнь се ѿвéзохме въ Сáмосъ: и като преношевáхме въ Трѡгѵ́ллїа, на дрꙋгїатъ дéнь дойдóхме въ Мїлúтъ.

16 Защóто Пáвелъ намерѝ благослóвно да замúне Ѥфéсъ, за да не бы̀ се забавúлъ во Ѧсїа: защóто бѫрзаше, а̂ко бы было̀ возмóжно, да се намéри въ дéнь пѧтдесáтницы во 'Іерꙋсалúмъ.

17 Ѧ҆ ѿ Мїлúтъ прати̇̀ во Ѥфéсъ, та повыкà пресвѵ́теры те церкóвны.

18 И като дойдóха кодъ нéго, рéче ѝмъ: вы̀е знáете, каквѡ̀ поживеáхъ съ вáсъ въ сúчко то (ѻ҆новà) врéме ѿ пéрвыатъ дéнь ѿ каквóто дойдóхъ во Ѧсїа:

19 Каквѡ̀ слꙋ́жехъ на Гóспода со всáкое смиреномꙋ́дрїе и съ мнóго слѧзы и бѣды̀, кóйто ми се слꙋчúха ѿ 'Іꙋдéйски те злоꙋмышлéнїѧ.

20 И защò не ѿставúхъ нúщо ѿ полéзни те да ви не кáжемъ, и да вы не наꙋ́чимъ, и предъ нарóдатъ и по кѫщи те:

21 Проповѣ́довахъ со свидѣ́телства и на Іꙋдéи те и на 'Ѥллини те, да се ѿвѫрнатъ къ Бгꙋ, и да вѣ́роватъ въ Гдⷭ҇а нáшего 'Іисꙋ́са Хрⷭ҇тà.

22 И сегà ѥ҆то, а̂зъ свѫрзанъ съ дꙋ́хатъ, ѿхóждамъ во 'Іерꙋсалúмъ, и не знáмъ ѻ҆новà що ще да ми се слꙋ́чи тáмѡ:

23 Но тóкмѡ защò Дх҃ъ ст҃ый ми и҆звѣстѝ по сúчки те грáдове, защò вѫрзованїѧ и скóрби ме чáкатъ.

24 Но не мáримъ за нúщо, нито ѝмамъ живóтатъ си въ голéма чéсть, сáмѡ да мóжемъ да свѫршимъ съ рáдость свóйатъ пѫть и слꙋ́жба та коáто самь прїáлъ ѿ Гдⷭ҇а 'Іисꙋ́са, за да проповѣ́дамъ Ѥвáггелїе то на-Бóжїѧ та благодáть.

25 И сегà ѥ҆то а̂зъ знáмъ, защò не щéте вече да ви̇́дите моѐ то лицѐ сúчки те вы̀е, междꙋ́ кóйто̀ (а̂зъ) поживеáхъ и проповѣ́дáхъ цáрство то Бж҃їе.

26 Заради̇̀ товà ви свидѣ́телствꙋвамъ въ днéшнїатъ дéнь, защò самь неповúненъ а̂зъ ѿ крѫвь тà на-сúчки те (вáсъ).

27 Защóто се не ѿсвѣнúхъ да ви кáжемъ сúчка та вóлѧ Бж҃їѧ.

28 Вардéте прóчее сéбе си и сúчко то стáдо надъ коéто вы ѥ҆ Дх҃ъ ст҃ый поставúлъ ѥ҆пúскопы, да пасéте цéрква та Бж҃їѧ, коáто ѥ҆ (Ѡнъ) со своà та крѫвь спечалúлъ.

29 Защо́то а҆́зъ зна́мъ това̀, че по́слѣ по моѐ то ѿхо́жданіе, ще да влѣ́затъ вѫ́лцы лю́ти въ ва́съ, кои́то не щѧ́тъ да жа́лѧтъ ста́до то.

30 И ѿ ва́съ и҆́сти те ще да ста́натъ мꙋ́жіе кои́то ще да гово́ратъ развращѐнни (словеса̀), за да ѿвла́чатъ ᲂу҆чени́цы те слѣ́дъ се́бе.

31 Зарадѝ това̀ бѫде́те бꙋ́дни и҆ помне́те защѐ трѝ годи́ны и҆ дена̀ и҆ нощьа̀ не преста́нꙋвахъ да поꙋча́вамъ се́кого ѿ ва́съ со слѫ́зы.

32 И сега̀, бра́тіе, препорꙋча́вамъ вы на Бг҃а, и҆ на сло́во то на-не́гова та благода́ть, ко́йто є҆́ си́ленъ по̀ мно́го да вы̀ ᲂу҆твердѝ, и҆ да ви дадѐ наслѣ́дїе со си́чки те ѡ҆свѧще́нни.

33 Сребро̀ и҆лѝ зла́то, и҆лѝ дре́хи, ѿ ни́когѡ не поиска́хъ.

34 Вы́е са́ми зна́ете, защѐ на мои́ те потре́бы, и҆ на ѻ҆́нїа кои́то бе́ха съ ме́не, послꙋжи́ха рѫцѐ те (мои́) тїа̀.

35 А҆́зъ ви каза́хъ си́чки те ѻ҆́бразы, защѐ така̀ тре́бꙋва да се трꙋ́диме за да пома́гаме на сла́би те, и҆ да по́мниме сло́во то на-Гдⷭ҇а Ї҆и҃са, защо́то са́мъ то́й ре́че: по̀ блаже́нно є҆́ да да́ва нѣ́кой, не́жели да зе́ма.

36 И като и҆зговорѝ тїа̀ словеса̀, преклонѝ колѣ́на та си, и҆ помоли́се (Бг҃ꙋ) со си́чки те ни́хъ.

37 И мно́го пла́чь бы́дѐ на си́чки те: и҆ нападна́ха на шїа̀ та Па́ѵлова, и҆ цѣлꙋ́ваха го:

38 И҆ ско́рбеха по̀ мно́гѡ за сло́во то що́то ре́че, защѐ не щѧ́тъ ве́че да ви́датъ лицѐ то мꙋ. И҆ и҆спра́щаха го до гемі́а та.

ГЛАВА КА҃.

И҆ КАТО се ѿдѣли́хме ѿ ни́хъ, ѿве́зохмесе и҆ дойдо́хме пра́вѡ въ Ко́нъ, а҆ на дрꙋгі́атъ де́нь въ Ро́досъ, а҆ ѿ та́мѡ въ Пата́ра.

2 И понѐже намери́хме кора́бль, ко́йто премѝнꙋваше въ Фїнїкі́а, влѣ́зохме въ не́го и҆ ѿве́зохмесе.

3 И като ни се показа̀ Ку́пръ, ѡ҆ставѝхме го на́лѣвѡ, и҆ пла́вахме въ Сѵ́рїа, и҆ стигна́хме въ Ту́ръ: защо́то кора́бѫльо та́мѡ ще́ше да ѡ҆ста́ви това́ратъ.

4 И понѐже намери́хме ᲂу҆чени́цы те, преседѣ́хме та́мѡ се́дмь дни́: и҆ ѻ҆ни́ говоре́ха на Па́ѵла чрезъ дх҃а да се не ка́чꙋва во Ї҆ерꙋса́лимъ.

5 И като свѫршѝхме ѻ҆ны́а дни́, и҆зла́зохме и҆ похо́ждахме си, и҆ и҆спрова́ждаха ны си́чки те съ жены̀ те и҆ съ дѣца̀ та си, дорѝ до вѫнъ градѫ́тъ: и҆ преклонѝхме колѣ́на та при кра́й-морѐ то, и҆ помолѝхмесе Бг҃ꙋ.

6 И като се простѝхме є҆ди́нъ

съ дрꙋгиго, ніе влѣзохме въ корабльатъ, а ѻни се вжрнаха оудома си.

7 И като начнахме да плываме, ѿ Тѵръ стигнахме въ Птолемаіда, и като поздравихме братіа та, преседехме єдинъ день оу нихъ.

8 Я на дрꙋгіатъ (день) ѿзлѣзе Павелъ и ніе който бехме съ него, и дойдохме въ Кесаріа: и като влѣзохме въ кжща та на-Філіппа благовѣстника (който беше єдинъ ѿ седмь тѣ діакони), ѿстанахме оу негѡ.

9 И ѻнъ имаше четыри дщерки дѣвицы, който пророчествꙋваха.

10 И като се заседехме тамѡ много дни, слѣзе нѣкой ѿ Іудеа пророкъ, име то мꙋ Агавъ:

11 И като дойдѣ кодъ насъ, зема Павловатъ поясъ, и вжрза си ржцѣ те и нозѣ те, и рече: това говори Дхъ стый: така ще да вжржатъ во Іерꙋсалимъ Іудеє те человѣкатъ, чійто є тоа поясъ, и ще да го предадатъ въ ржцѣ те на-ѧзычницы те.

12 И като чꙋхме това, молехме го и ніе и тамошни те да не влази во Іерꙋсалимъ.

13 Я Павелъ ѿговори, и рече: що работите вые: защо плачете та ми сокрꙋшавате сжрдцѣ то; азъ самь готовъ не самѡ да ме вжржатъ, но и да оумремъ во Іерꙋсалимъ за име то на-Господа Іисꙋса.

14 И понеже ны не послꙋшꙋваше, млжкнахме, и рекохме: вола та Господна да бжде.

15 И послѣ по ѻныа дни, като се приготвихме, искачихмесе во Іерꙋсалимъ.

16 И дойдоха съ насъ и нѣкои оученицты ѿ Кесаріа, и водеха съ себеси и єдного человѣка оу когѡто щехме да живеєме, име то мꙋ Мнасѡнъ Кѵпрянинъ, ветхъ оученикъ.

17 И като стигнахме во Іерꙋсалимъ, пріаха ны братіа та любезнѡ.

18 И на дрꙋгіатъ день влѣзе Павелъ заеднѡ съ насъ въ кжща та Іакѡвова: и дойдоха (тамѡ) сички те старѣйшины.

19 И като ги поздрави, казꙋваше имъ єдно по єдно, що то сотвори Бгъ чрезъ негова та слꙋжба во ѧзычницы те.

20 Я ѻни като чꙋха, прославляваха Бга, и рекоха на Павла: ты видишъ, брате, колко хіляды са тꙋка Іудеє те, който са повѣровали, и сички те ѻни джржатсе їоще за старыатъ законъ.

21 Я за тебе са чꙋли, защо оучишъ Іудеи те който живеатъ по междꙋ ѧзычницы те, да ѿстꙋпатъ ѿ Мѡѷсеоватъ законъ, и говоришъ имъ да си

не ѿбрѣзвать чада та, нито по (стари те) ѻтечески ѻбычаи да ходатъ.

22 Що требва прочее да направиме; вѣроятно є̃ защо ще да се соберѐ много народъ, защото (сички те) ще да чѹятъ че си дошелъ.

23 Направи прочее това, щото ти говориме: има (тѹка) оу насъ четворица человѣцы, който са се ѿбѣщали на Бга:

24 Земи ихъ, и ѿчисти се заедно съ ихъ, и ѝждиви за ихъ да си ѿбричатъ главы те: за да познаятъ сички те, защо ѻнова щото са чѹли за тебе, не є̃ истина, но послѣдѹвашъ и ты по редятъ и вардишъ законатъ.

25 А за ѧзычницы те който повѣровахъ, ныѥ имъ писахме, и ѿпредѣлихме, ѻни да не вардатъ нищо такова, но токмо да се чѹватъ ѿ ідолски те жертвы, и ѿ кръвь, и ѿ оудавено, и ѿ блѹдъ.

26 Тогава Павелъ зема ѻныя мѹжы, и на оутрешнїатъ день като се ѿчисти, влѣзе заедно съ ихъ и ѿбавѝ (на свящѐнницы те) кога ще да се ѝспълнатъ дни те на-ѿчищѐнїе то, доклѐ за секого ѿ ихъ се не принесѐ жертва.

27 И когато щеха да се свършатъ седмь тѐ дни, Ѵідѐє те който беха (дошли ѿ Асія, понѐже го видѣха въ храматъ, наговориха сичкїатъ народъ, и тѹриха на него ръце.

28 И выкаха: ѿ мѹжїе Ісраилтани, помогнѐте: тоя є̃ ѻный человѣкъ който оучи секаде сички те (человѣцы) на въ народатъ и на въ законатъ и на въ това мѣсто: а при това ѿще вовѐде и Ѵлины въ храматъ, и ѿскверни това свѐте мѣсто.

29 (Защото беха видѐли по на прѐдъ Трофіма Ѵфесанина въ градятъ заедно съ него, и мнѣха защо Павелъ го є̃ воводилъ въ храматъ).

30 И повдигнасе сичкїо градъ, и стечесе народо: и като фаняха Павла, ѝзвлѣкоха го вънъ ѝзъ храматъ: и тоя часъ се затворихa враты те.

31 И като ѝскаха да го оубїатъ, дойдѐ вѣсть до тысященачалникатъ на-полкатъ защо сичкїо Ієрѹсалимъ се возбѹни.

32 А той тоя часъ зема воины и стоначалницы, и ѿтърча на ихъ. А ѻни като видѣха тысященачалникатъ и воины те, престанаха да бїатъ Павла.

33 Тогава приближи тысященачалнико и фана го, и заповѣда да го вържатъ съ двѣ вериги: и пыташе го, кой є̃ и що є̃ оучинилъ.

34 И ѻдни дрѹго нѣщо выкаха въ народатъ, (а дрѹги

дрꙋго). И понéже не мóжеше да разꙋмѣе прáво то зарадѝ гѫлчáва та, заповѣдà да го вóдатъ въ крѣпость тà.

35 Й когáто дойдѐ на стѫлба та, вóини те го вдигнáха зарадѝ притиснéнїе то нарóдно:

36 Защóто мнóгъ нарóдъ йдеше слѣдъ нéгѡ ѝ вы́каха: довѫршѝ го ѿ свѣтѫтъ.

37 И като щéше да влѣзе Пáвелъ въ крѣпость тà, рéче тысащеначáлникꙋ: дáлъ ли бы ми дозволéнїе да ти подꙋмамъ нѣщо; а тóй мꙋ рéче: знáешъ ли Грéчески;

38 Не сѝ ли ты̀ (ѻ́ный) Ѥгѵ́птанинъ, кóйто предъ нѣколко днѝ прелѫгà ѝ ѝзвéде въ пꙋсты́ня та чéтыри хїлѧды человѣцы разбóйницы;

39 Я̀ Пáвелъ рéче: а̑зъ самь человѣкъ 'Ꙋдéанинъ, гражданинъ ѿ слáвныа Кїлїкїйски грáдъ Тáрсъ. И мóлимъ те, дáй ми дозволéнїе да говóримъ къ нарóдꙋ.

40 И като мꙋ дáде дозволéнїе, Пáвелъ застанà на стѫлба та, ѝ помахà съ рѫкà та къ нарóдꙋ: ѝ като бы́дѐ голéмо молчáнїе, начнà да говóри съ 'Ѥврéйски ѩзы́къ, ѝ рéче:

ГЛАВА КВ.

МЪЖѢ брáтїе ѝ ѻ́тцы̀, чꙋ́йте сегà моѐ то предъ вáсъ ѿправдáнїе.

2 (И като чꙋ́ха че съ Ѥврéйски ѩзы́къ ѝмъ говóри, ѩ̀ще пóвече бы́дѐ тишинà: ѝ рéче:)

3 Я̀зъ самь человѣкъ 'Ꙋдéанинъ ѝ родѝлъ самь се въ Тáрсъ Кїлїкїйскїй, но воспѝтанъ самь въ тóѧ грáдъ при нозѐ те Гамалїѝловы, ѝ наꙋченъ бы́дохъ по тѫнко на ѻ́тéческїатъ закóнъ, ѝ бѣхъ ревни́тель Бж̃їй, каквóто щ сте днéсь ѝ вы́е сѝчки те.

4 Я̀зъ гонѝхъ до смéрть послѣдователи те на товà оучéнїе, понéже вѫрзовахъ ѝ предáвахъ въ темни́ца та мꙋ́жѣ ѝ жены̀:

5 Каквóто ѝ архїерéа та ми свидѣтелствꙋва, ѝ сѝчки те старѣйшины: ѿ кóйто ѝ писмà земáхъ къ брáтїа та, ѝ ѿтѝвахъ въ Дамáскъ да доведéмъ вѫрзаны во 'Ѥрꙋсалѝмъ ѻ́ныа кóйто бéха тáмѡ, да ги мѫчатъ.

6 И като ѿтѝвахъ ѝ приближáваксе къ Дамáскъ ѻ́колѡ плáднина, внезáпꙋ ѿсвѣтѝ ѻ́колѡ мéне велѝка свѣтлость ѿ небò то.

7 И паднáхъ на землà та, ѝ чꙋ́хъ глáсъ кóйто ми говóреше: Сáуле, Сáуле, що ме гóнишъ;

8 Я̀ а̑зъ ѿговорѝхъ: кóй си ты̀, Гóсподи; ѝ рéче ми: а̑зъ самь 'Ѝсѹ́съ Назѡрéй, когóто ты̀ гóнишъ.

9 И кóйто бéха съ мéне, свѣтлость тà оубо видéха ѝ

оуплашихасе, а̂ гласѫтъ на-
̂ногова който ми говореше
не чꙋха.
10 И рекоха: що да сотво-
римъ, Господи; а̂ Гдь ми
рече: стани та йди въ Да-
маскъ, и̂ тамѡ ще да ти се
каже за сичко, що то ти є̑
ѡ̂предѣлено да правишъ.
11 И понеже ѡ̂слѣпѣхъ ѿ
блескатъ на-̂онаа свѣтлость,
поведоха ме за рѫка та ̂онїа
който беха съ мене, и̂ така
влѣзохъ въ Дамаскъ.
12 И нѣкой Ананїа, мꙋжъ
благоговѣинъ по законꙋ, и̂
свидѣтелствованъ (въ добро
то) ѿ сички те Іꙋдеи, който
живееха въ Дамаскъ.
13 Дойде кодъ мене, и̂ като
се приближи при мене, рече
ми: Саѵле брате, проглѣдни,
и̂ азъ тоа часъ поглѣднахъ
на него.
14 А̂ той ми рече: Бг҃ъ на-
̂отцы те наши ѡ̂предѣлилъ
те є̑ да познаешъ негова та
вола, и̂ да видишъ праведникатъ,
и̂ да чꙋешъ гласъ
ѿ оуста та мꙋ:
15 Защото ще да мꙋ бѫдешъ
свидѣтель предъ сички те
человѣцы за тїа вещи що си
видѣлъ и̂ чꙋлъ.
16 И сега що чакашъ; стани
та се кръсти, и̂ ѡмый грѣховѣ
те си, като призовешъ име то
на-Гда Іисꙋса.
17 И като се вѫрнахъ во
Іерꙋсалимъ, и̂ молехсе (Бг҃ꙋ)
въ церква та, быдохъ во и̂з-
стꙋпленїе.
18 И видехъ го че ми го-
вори: побѫрзай та и̂злѣзь
скорѡ и̂зъ Іерꙋсалима, защото
(тꙋкашни те) не щатъ да
прїиматъ свидѣтелство то ти
за мене.
19 А̂ азъ рекохъ: Господи,
̂они сами знаатъ защо азъ
затваравъ въ темница та и̂
бїехъ по соборища та ̂оныа
който бѣроваха въ тебе,
20 И когато се проливаше
кръвь та на-твоегѡ перво-
мꙋченика Стефана, и̂ азъ
стоехъ тамѡ и̂ соизволаахъ
на оубїйство то мꙋ, и̂ вардехъ
дрехи те на-̂онїа който го
оубиваха.
21 И рече ми: йди, защото
азъ ще да те братимъ далеко
въ ꙗзычницы те.
22 И слꙋшаха го дори до
това слово Іꙋдеє те): но
послѣ фаная да быкатъ, и̂
говореха: и̂стреби ѿ земла
та того человѣка, защото
не требꙋва да є̑ живъ.
23 И като быкаха ̂они и̂
фѫрлаха си дрехи те, и̂ ме-
таха прахъ на воздꙋхъ,
24 Тысащеначалнико запо-
вѣда да го ѿведатъ въ крѣ-
пость та, и̂ рече да го и̂спы-
татъ съ бой: за да разꙋмѣе
за коа причина быкаха така
на врѫхъ него.
25 И като го растегнаха и̂
вѫрзаха го съ ремицы, рече

Пáвелъ на сóтникꙋ кóйто стоéше тáмѡ: ѝмате ли влáсть да бíете человѣ́ка Рѝмлянина безъ сꙋдъ;

26 И като чꙋ сóтнико (товà), ѿѝде та казà тысѧщеначáлникꙋ, ѝ рéче: глéдай (хꙋ́бавѡ) що щѐ да напрáвишъ: защóто тóѧ человѣ́къ є̑ Рѝмлянинъ.

27 И пристѫпѝ тысѧщеначáлнико при нéго, ѝ рéче мꙋ: кажѝ ми, Рѝмлянинъ ли си ты̀; ѝ тóй мꙋ рéче: Рѝмлянинъ.

28 Ѿговорѝ мꙋ тысѧщеначáлнико: áзъ съ мнóго заплáта самь спечалѝлъ товà ѝме на-Рѝмско то граждáнство. Я Пáвелъ мꙋ рéче: â áзъ самь се ѝ родѝлъ съ нéго.

29 И тóѧ чáсъ ѿстѫпѝха ѿ нéгѡ ѻ̑нія кóйто щéха да го ѝспы́тꙋватъ, ѝ сáмъ тысѧщеначáлнико се оу̑плашѝ, като разꙋмѣ̀ че є̑ Рѝмлянинъ, ѝ защóто го бéше вѫрзáлъ.

30 Я̂ на оу̑трешнїатъ дéнь, понéже ѝскаше да разꙋмѣ́е ѝстина та, защò го клебéтатъ Ѝꙋдéє те, развѫрзà го ѿ ѻ̑кóвы те, ѝ заповѣ́дà да дóйдатъ â̑рхїерéє те ѝ сѝчкїо нѝхенъ собóръ: ѝ ѝзвéде Пáвла, ѝ поставѝ го предъ нѝхъ.

ГЛАВА КГ.

Ѝ КАТО поглѣ́днà Пáвелъ на собóратъ, рéче: мꙋ́жїе брáтїе, áзъ живеáхъ предъ Бг҃а со сѝчка добрà сóвѣсть дорѝ до тóѧ дéнь.

2 Я̂ â̑рхїерéа та Ѧнáнїа заповѣ́дà на ѻ̑нїѧ щото мꙋ предстоѧ́ваха да го бїатъ по оу̑стà та.

3 Тогáва Пáвелъ мꙋ рéче: ще да те бїе Бг҃ъ, стѣ́нò (съ вáръ) ѝзмáзаннаѧ: защóто ты сѣдѝшъ да ме сꙋ́дишъ по закóнꙋ, â престꙋпꙋвашъ закóнатъ ѝ заповѣ́дꙋвашъ да ме бїатъ.

4 Я̂ ѻ̑нїѧ щото предстоѧ́ваха тáмѡ, рéкоха: â̑рхїерéа та ли Бж҃їѧ злослóвишъ;

5 Я̂ Пáвелъ рéче: не знаѧ́хъ, брáтїе, че є̑ â̑рхїерéй: защóто є̑ пѝсано: начáлникꙋ на-твоѝ те лю́дїе да не речéшъ злà дꙋ́ма.

6 И понéже разꙋмѣ̀ Пáвелъ, защò є̑днà та чáсть бéха Саддꙋкéи, â дрꙋгà та Фарїсéи, ѝзвыкà въ собóрище то: мꙋ́жїе брáтїе, áзъ самь Фарїсéй, сы́нъ Фарїсéовъ: ѝ сꙋ́датъ ме заради̇̀ надéжда та ѝ за воскресéнїе то на-мéртви те.

7 И като рéче товà, произыдѐ раздóръ помеждꙋ̀ Саддꙋкéи те ѝ Фарїсéи те, ѝ раздѣ́лисе нарóдо.

8 Защóто Саддꙋкéи те говóратъ че нéма воскресéнїе, ни Ѧ҃гг҃лъ, ни Дꙋ́хъ: â Фарїсéє те ѝсповѣ́дꙋватъ ѝ двѐ те.

9 И быдѐ голéма глѫчка: ѝ станáха кни́жницы те ѿ

Фарїсе́йска та страна̀ и҆ препи́рахасе (съ Саддꙋке́и те) и҆ гово́реха: ни є҆дно̀ зло̀ не нахо́ждаме въ то́а человѣ́къ, но а҆́ко мꙋ є҆ говори́лъ Дꙋ́хъ и҆ли̑ А҆́ггелъ, не тре́бꙋва да се проти́виме на Бг҃а.

10 И поне́же бы́дѐ голе́мо препира́нїе, и҆ бое́шесе тысѧщенача́лнико да не раскѫ́снатъ Па́ѵла, заповѣда̀ на во́ини те да слѣ́затъ и҆ да го гра́бнатъ ѿ средъ ни́хъ, и҆ да го во́датъ въ крѣ́пость та̀.

11 И въ слѣ́дꙋюща та но́щь ѧ҆ви́мꙋсе Гдⷭ҇ь, и҆ ре́че: дерза́й, Па́ѵле: защо́то каквото́то си свидѣ́телствовалъ за ме́не во Ї҆ерꙋсали́мъ, така̀ тре́бꙋва да свидѣ́телствꙋвашъ и҆ въ Ри́мъ.

12 И като самна̀, нѣ́кои ѿ Ї҆ꙋде́и те направи́ха сго́воръ, и҆ заклѣ́ха се́беси нито да ѧ҆да́тъ нито да пі́атъ дори Па́ѵла не оу҆бі́атъ,

13 А҆ бе́ха по̀ мно́го ѿ четы́редесеть дꙋ́ши кои́то бе́ха направи́ли та́а клѣ́тва,

14 Кои́то дойдо́ха кодъ а҆рхїере́и те и҆ старѣ́йшины те, и҆ ре́коха: съ клѣ́тва проклѣ́хме се́бе си, да не вкꙋ́симе ни́що, дори не оу҆бї́ѣме Па́ѵла.

15 Сега̀ про́чее вы́е съ собо́ратъ прате́те та кажѣ́те на тысѧщенача́лникꙋ, да го доведѐ оу҆трѣ̀ предъ ва́съ, като да и҆скате да разꙋмѣ́ете съ по̀ голѣ́мо и҆звѣ́стїе заради не́гова та ра́бота: а҆ нїе, доклѐ ї҆о́ще не є҆ приближи́лъ, гото́ви сме да го оу҆бі́еме.

16 Но като чꙋ̀ сынѡ̀ на Па́ѵлова та сестра̀ то́а сго́воръ, дойдѐ и҆ влѣ́зе въ крѣ́пость та̀, та каза̀ на Па́ѵла.

17 А҆ Па́ѵелъ повыка̀ є҆дного̀ ѿ со́тницы те, и҆ ре́че мꙋ: заведи̑ това̀ момчѐ къ тысѧщенача́лникꙋ: защо́то и҆ма нѣ́що да мꙋ ка́же.

18 А҆ то́й го земà и҆ заве́де го къ тысѧщенача́лникꙋ, и҆ ре́че: затво́ренныо Па́ѵелъ повыка̀ ме и҆ моли́мисе, да доведе́мъ това̀ момчѐ при те́бе, кое́то и҆ма нѣ́що да ти ка́зꙋва.

19 А҆ тысѧщенача́лнико фана̀ го за рѫка̀ та, и҆ като ѿи́де съ не́го на страна̀, пы́таше го: що и҆ма́шъ да ми ка́зꙋвашъ;

20 А҆ то̀ ре́че: Ї҆ꙋде́є те се сговори́ха да те оу҆мо́лѧтъ да и҆зведе́шъ оу҆трѣ̀ Па́ѵла предъ ни́хъ въ собо́ратъ, като да и҆скатъ да и҆спы́татъ по̀ и҆звѣ́стиѡ за не́гова та ра́бота.

21 Но ты̀ да ги не послꙋ́шашъ, защо́то ва́рдатъ да го оу҆ло́ватъ по̀ мно́гѡ ѿ четы́ридесѧть дꙋ́ши ѿ ни́хъ, кои́то заклѣ́ха се́бе си ни да ѧ҆да́тъ ни да пі́ѧтъ, доклѐ го не оу҆бі́ѧтъ: и҆ сега̀ са гото́ви, и҆ ча́катъ ѡ҆бѣща́нїе то ѿ те́бе.

22 Тысѧщенача́лнико про́чее ѿпꙋсти̑ момчѐ то, и҆ зарача̀ мꙋ да не ка́жешъ ни́комꙋ че си ми ѡ҆ѧви́лъ това̀ нѣ́що.

23 И повыкà двáма ѿ сóтницы те, и̂ рéче и҆мъ: приготвéте ми двѣ́сте вóины (вооружéнны пѣ́шы), и̂ седемдесѐ кóнницы, и̂ двѣ́сте стрѣ́лцы̀ да и҆дáтъ до Кесарíа, ѿ трéтїатъ чáсъ на-нощь тà:

24 И доведéте и̂ добѝцы, да кáчатъ Пáвла и̂ да го препровóдатъ безбѣ́днѡ до Фи́лїѯа и҆гéмѡна.

25 И написà и̂ писмò, коéто и҆мáше слѣ́дꙋющее содержáнїе:

26 Клаѵдїй Лѵсíа, держáвномꙋ и҆гéмѡнꙋ Фи́лїѯꙋ рáдоватисѧ.

27 Тогóва человѣ́ка, когóто фанáха Ї҆ꙋдéє те, и̂ гóтвехасе да го оу҆бїѧтъ, а҆зъ пристѫпи́хъ съ вóины те и̂ ѿнéхъ го, понéже разꙋмѣ́хъ че є̂ Ри́млѧнинъ.

28 И понéже и҆скахъ да разꙋмѣ́емъ причи́на та, за коѧ́то го клевéтеха, довéдохъ го въ собóратъ и҆мъ.

29 И намери́хъ, че го клевéтеха за нѣ́кои проти́вни мꙋдровáнїѧ на-закóнатъ и҆мъ, но нéмаше ни́кое согрѣшéнїе достóйно за смéрть, и҆лѝ за ѻ҆ковы.

30 И понéже ми доказáха какóвъ сгóворъ и҆матъ за нéго Ї҆ꙋдéє те, а҆́вїе го прати́хъ кодъ тéбе, и̂ зарачáхъ и̂ на клеветницы̀ те мꙋ да кáжатъ предъ тéбе, ѿто и҆матъ на вр҃ѫхъ нéго. Здрáвствꙋй.

31 Вóини те прóчее, каквóто и҆мъ бéше заповѣ́дано, зéха Пáвла и̂ завéдоха го презъ нощь въ Ѧнтїпатрíда.

32 И на дрꙋгїатъ день ѿставúха кóнницы те да и҆дáтъ съ нéго, а҆ ѻ҆нѝ се вѫрнáха въ крѣ́пость тà:

33 А҆ ѻ҆нѝ като ѿидóха въ Кесарíа, и̂ дáдоха писмò то на и҆гéмѡнꙋ, представúха предъ нéгѡ и̂ Пáвла.

34 И като прочетà и҆гéмѡно писмò то, и̂ попытà (Пáвла) ѿ коѧ̀ є̂ ѻ҆́бласть, и̂ разꙋмѣ́ защò є̂ ѿ Кїлїкíа,

35 Рéче: ще да чꙋемъ за тéбе, когáто дóйдатъ и̂ клеветницы̀ те ти, и̂ заповѣ́дѧ да го вáрдатъ въ Ї҆рѡдова та палáта.

ГЛАВА КД.

И̂ ПО пéть дни̂ пóслѣ дойдѐ а҆рхїерéй Ѧнáнїа со старѣ́йшины те и̂ съ нѣ́кой ри́торъ Тертѵ́ллъ, и̂ представúхаж áлва та си предъ и҆гéмѡнатъ заради Пáвла.

2 И като го повыкáха, Тертѵ́ллъ начнà да го клевéти, и̂ говóреше:

3 Нїе понéже полꙋчáваме всегдà голéмъ ми́ръ чрéзъ тéбе, ѿ держáвнѣ́йшїй Фи́лїѯе, и̂ понéже мнóга и҆справлéнїѧ бы́ватъ чрезъ твоѐ то попечéнїе на тóѧ нарóдъ: познáваме твой те благодѣ́анїѧ, и̂ благодáрни сме ти всегдà и̂ на всáко мѣ́сто.

4 Но да те не ѿтагчáвамъ

повече, молимъ те да ны послꙋшашъ въ кратцѣ съ ѻбыкновенна та си кротость.

5 Защото намериҳме тогова человѣка че ѥ гꙋбитель (като нѣкоа чꙋма) и че прави смꙋщеніе по между сички те Ꙗдеи които живеатъ по сичка вселенная, и защо ѥ начаникъ на-Назѡрейска та ѥресь:

6 Которто се покꙋси да ѡскверни и церква та, которто и фанахме, и по законꙋ нашемꙋ искахме, да го сꙋдиме.

7 Но тысащеначаникъ Лѵсіа дойде, и съ голѣма сила го ѡтарва ѿ ржцѣ те ни, (и прати го при тебе):

8 И заповѣда (и намъ) който го клеветиме, да дойдеме кодъ тебе: ако го испыташъ, ще да се извѣстишъ ѿ него за сичко то, щото говориме на вржъ него.

9 И подтвердиҳа това и Ꙗдеѥ те, и говореҳа защо ѥ точнѡ така това.

10 И като кимна игемѡно на Павла да говори, той ѿговори, (и рече): понеже те знамъ ѿ много годины че си сꙋдія (праведенъ) на тоа народъ, съ по радо сърдце ще да ѿговоримъ за своѥ то ѡправданіе:

11 За да можешъ да разꙋмѣешъ, защо нема по много ѿ двана́есе дни, ѿ каквото азъ возлѣзохъ во Іерꙋсалимъ да се поклонимъ.

12 И нито въ церква ме намериҳа да приказꙋвамъ съ нѣкого, и да подбꙋждꙋвамъ народатъ, нито въ собориша та, нито въ градѫтъ:

13 Нито можатъ да докажатъ това, щото ме клеветатъ сега на тебе.

14 Но това исповѣдꙋвамъ тебе, защо споретъ пѫтьатъ (на-вѣра та), когото тіи говоратъ ѥресь, такѡ слꙋжимъ на Ѻтцепреданныатъ Бгъ, щото вѣрꙋвамъ сичко то що ѥ написано въ законатъ и въ пророцы те:

15 И имамъ надежда на Бга, защо ще да бѫде воскресеніе на-мертвы те, и на-праведны те и на-грѣшны те, което и сами тіи чакатъ.

16 Затова се и азъ мѫчимъ да имамъ всегда непорочна совѣсть и предъ Бга и предъ человѣцы те.

17 И по много годины послѣ дойдохъ въ мойатъ народъ да раздамъ милостыни и (да принесꙋ) приношеніа.

18 Въ който ме намериха вѫтре въ церква та ѡчищенъ, нито съ народъ, нито съ матежь, нѣкои ѿ Ясіа Ꙗдеѥ:

19 Който требꙋваше да дойдатъ тꙋка предъ тебе, и да клеветатъ, ако йматъ нѣщо на вржъ мене.

20 Или сами тіа да кажатъ, ако наидоха въ мене нѣкоа неправда, когато стоехъ въ соборище то,

21 Ѡсвѣнь тоѧ ѥдинъ гласъ, токмѡ цѣто ѝзвыкахъ като стоѣхъ по междꙋ нихъ: защѐ ѧзъ прїемамъ днесь сꙋдъ ѿ васъ заради воскресенїе то намертвы те.

22 И като чꙋ това Филїѯъ, ѡставѝ ги за дрꙋгъ пѫть, ѝ рече: като разꙋмѣемъ пѐ ѝзвѣстнѡ за това ѹченїе, ѝ като дойде Лѵсїа тысѧщеначалникъ (тꙋка), тогава ще разсꙋдимъ работа та ви.

23 И заповѣда на сотникꙋ да варди Павла, ѝ да не ѥ во ѹтѣсненїе, ѝ никомꙋ ѿ познанницы те Павлови да не возбранава да мꙋ слꙋгꙋва, ѝли да дохожда при него.

24 И по нѣколко дни дойдѐ Филїѯъ съ Дрꙋсїлїа жена та си, коѧто беше Ѩдейка, ѝ прати та доведе Павла, ѝ слꙋша го за вѣра та во Ѩисꙋса Хрїста.

25 И като говореше (Павелъ) за правда ѝ за воздержанїе ѝ за (страшныѧтъ) сꙋдъ цѣто ще да бѫде, Филїѯъ се ѹплаши, ѝ ѿговори: сега си ѝди: а когато намеримъ време, ще да те повыкамъ.

26 Я при това ѝ надѣѧшесе защѐ ще да земе ѿ Павла пары да го пꙋсти: заради това ѝ почестѡ провѫждаше та го повыковаше, ѝ говореше съ него.

27 И като се заминаха двѣ годины, ѝзмѣнисе Филїѯъ, ѝ стана на негово то мѣсто (ѝгемѡнъ) Поркїй Фистъ: ѝ понеже ѝскаше Филїѯъ да сотвори ѹгодно то на Ѩдеи те, ѡставѝ Павла въ ѡковы те.

ГЛАВА КѲ.

ФИСТЪ прочее като прїѧ власть та, по три дни послѣ ѿйде во Ѩерꙋсалимъ ѿ Кесарїа.

2 И доказаха мꙋ архїерѣе те ѝ первы те ѿ Ѩдеи те жалба та на врѫхъ Павла ѝ молѧха го.

3 И ѝскаха (да ѝмъ ѹчини) милость на врѫхъ него, (сирѣчь) да го прати ѿ тамѡ во Ѩерꙋсалимъ: а ѻни беха се сговорили да го ѹбїѧтъ по пѫтьатъ.

4 Но Фистъ заповѣда да вардатъ Павла въ Кесарїа, защото ѝ самъ ще́ше да ѝде тамѡ скорѡ.

5 Прочее кѡто можатъ ѿ васъ (рече Фистъ) нѣка дойдатъ съ мене, ѝ ако ѝма нѣкоѧ неправда въ тоѧ человѣкъ нѣка го клеветатъ.

6 И като преседѐ во Ѩерꙋсалимъ десетина дена, слѣзе въ Кесарїа, ѝ на дрꙋгїатъ день като сѣдна на сꙋдилище то, заповѣда да доведатъ Павла.

7 И като го доведоха, ѡбыколиха го Ѩдеѣ те кѡто беха слѣзли ѿ Ѩерꙋсалимъ, ѝ фѫрлѧха многи ѝ тешки вины на Павла, кѡто не можеха да докажатъ:

8 Понéже тóй се ѿправдáваше (и҆ говóреше): защѐ нито на закóнатъ 'Ꙋдéйскїй, нито на Кéсарѧ самь согрѣшилъ нѣщо.

9 Но Фи́стъ понéже йскаше да напрáви оу҆гóдно то на 'Ꙋдéи те, ѿговори́ на Пáвла и҆ рéче: щéшъ ли да йдешъ во 'Іерꙋсали́мъ, и҆ тáмѡ да се сꙋ́дишъ за тїѧ (рáботы) предъ мéне;

10 И рéче Пáвелъ: а҆́зъ стоймъ на Кéсарево то сꙋдилище, на коéто трéбꙋва да се сꙋдимъ, ни́коѧ ѿби́да не сáмь сотвори́лъ на 'Ꙋдéи те, каквóто и҆ ты̀ добрѐ знáешъ.

11 Защóто а҆́ко и҆́мамъ нѣкоѧ непрáвда, и҆лѝ нѣкое (согрѣшéнїе) достóйно за смéрть самь сотвори́лъ, не ѿри́чемсе да оумремъ: а҆́ко ли нéма ни́що такóва въ мéне, за коéто тїи клевéтатъ на брѫхъ мéне, ни́кой не мóже да ме предадѐ нимъ: а҆́зъ трáсимъ сꙋ́дъ оу҆ Кéсарѧ.

12 Тогáва Фи́стъ, като се разговори́ со совѣ́тницы те си, ѿговори́: не лѝ си потраси́лъ сꙋ́дъ оу҆ Кéсарѧ; кодъ Кéсарѧ ще да йдешъ.

13 И като се заминáха нѣколко дни́, цáрь Агрі́ппа и҆ Вернїка (женà та мꙋ) слѣзóха въ Кесарїа да поздрáватъ Фи́ста.

14 И като седéха тáмѡ много дни́, Фи́стъ казà на цáрьатъ заради Пáвлова та рáбота, и҆ рéче: є҆ди́нъ человѣ́къ є҆ ѿстáвенъ ѿ Фи́лїѧ вѫ́рзанъ,

15 За когóто, като ѿидóхъ во 'Іерꙋсали́мъ, дáдоха ми жáлба а҆рхїерéє те и҆ старѣ́йшины те, и҆ йскаха сꙋ́дъ на брѫхъ нéгѡ.

16 Но а҆́зъ и҆́мъ ѿговори́хъ, защѐ нéматъ ѻ҆бы́чай Ри́мляне те да предáватъ нѣкого человѣ́ка на смéрть, доклѐ нéма ѿклеветáемый предъ лицѐ то си ѻ҆ны́ѧ щото го клевéтатъ, и҆ доклѐ не зéме врéме да дадѐ ѿвѣ́тъ за согрѣшéнїе то си.

17 Като се собрáха прóчее ѻ҆ни́ тꙋ́ка, а҆́зъ безъ да ѿлáгамъ врéме, на оутрешнїатъ дéнь седнáхъ на сꙋдилище то, и҆ заповѣ́дáхъ да доведáтъ человѣ́катъ.

18 Но клеветницы̀ те мꙋ като го ѿбыколи́ха, не казáха ни є҆днà винà такáва на брѫхъ нéго, каквáто а҆́зъ мы́слехъ:

19 Но и҆́маха съ нéго нѣкои прѣнїѧ за своѧ̀ та разли́чна вѣ́ра, и҆ за нѣкого 'Іисꙋ́са оумрéлаго, за когóто говóреше Пáвелъ че є҆ жи́въ.

20 И понéже а҆́зъ не мóжехъ да се домы́слимъ каквò да разсꙋ́димъ товà прѣнїе, рéкохъ мꙋ, а҆́ко щѐ да йде во 'Іерꙋсали́мъ, и҆ тáмѡ да се сꙋ́ди за тїѧ прѣнїѧ.

21 Но понéже Пáвелъ поискà

да го ѿстáвиме да се сѹди на Кéсаревыатъ сѹдъ, заповѣдáхъ да го вáрдатъ, доклѐ да го прáтимъ къ Кéсарю.

22 А Агрíппа рéче на Фи́ста: щéше ми се и мéне да чѹемъ тогóва человѣ́ка. А тóй мѹ рéче: оутрѣ́ ще да го чѹешъ.

23 И на оутрешнїатъ дéнь като дойдѐ Агрíппа и Верні́ка съ голéма гóрдость, и влѣзоха въ сѹди́лищна та палáта съ тысащеначáлницы те и со знамени́ты те мѹжы грáдски, заповѣдà Фи́стъ и довéдоха Пáвла.

24 И рéче Фи́стъ: Агрíппо царю̀, и вы́е си́чки те мѹжи кóйто се намéрѹвате тѹ́ка съ нáсъ, ви́дите тогóва, за когóто си́чко то мнóжество 'Ідéйско ми досáждаше и во 'Іерѹсали́мъ и тѹ́ка, и кричéше защò не трéбѹва вече да ѥ́ жи́въ тóа.

25 Но áзъ като разѹмѣ́хъ защò не ѥ́ стори́лъ ни́що достóйно за смéрть, и понéже той сáмъ воспоменà Севáста (Кéсара), за товà áзъ намéрихъ благослóвно да го прáтимъ при нéго.

26 За когóто понéже нéмамъ нѣ́що и́звѣстнѡ да пи́шемъ на господáрьатъ си: затовà го и привéдохъ предъ вáсъ, а нáйвече предъ тéбе, Агрíппо царю̀, за да бы́де и́спытáнїе, и такà да и́мамъ що да пи́шемъ,

27 Защóто ми си ви́ди неприли́чно, да прáщамъ человѣ́ка вѫ́рзана, а вины̀ те мѹ да не ѿбавлáвамъ.

ГЛАВА КѢ.

А АГРІ́ППА рéче на Пáвла: дáватисе дозволéнїе да говóришъ, сáмъ за сéбе. Тогáва Пáвелъ прострѐ рѫ́кà та си, и начнà да говóри за своѐ то ѿправдáнїе:

2 Áзъ, ѿ царю̀ Агрíппо, мни́мъ сéбе си блажéнъ понéже и́мамъ днéсь да се ѿпрáвдамъ предъ тéбе за си́чко то ѻ́новà, що́то ме клевéтатъ 'Ідéє те:

3 А нáйвече понéже те знáмъ че знáешъ си́чки те ѻ́бы́чаи 'Ідéйски и оупóрни те тѣ́хни мнѣ́нїа. Затовà ти се мóлимъ да ме послѹ́шашъ терпѣ́ли́вѡ.

4 Житїѐ то прóчее моѐ ї́óще ѿ младость тà ми, коéто поживеáхъ ѿ крáй по междѹ мóйатъ нарóдъ во 'Іерѹсали́мъ, си́чки те 'Ідéє го знáатъ:

5 И знáатъ за мéне ѿ крáй, (áко щáтъ да свидѣ́телствѹватъ), защò áзъ живéехъ споретъ нáй-тóчно то оучéнїе Фарїсéйско въ нáша та вѣ́ра:

6 И сегà стои́мъ на сѹдъ заради надéжда та що́то и́мамъ за ѿбѣщáнїе то, коéто ѥ́ ѿбѣщáлъ Бг҃ъ на нáши те ѻ́цы̀:

7 Коéто се надѣ́атъ си́чки

те на́ши дванáдесать колѣ́на, кáто слѫ́жатъ на Бг҃а непрестáнно дéнь и҆ но́щь, да се сбѫ́де: за коáто (надéжда) ме клевéтатъ, ѿ царю́ Агрі́ппо, Ѵ҆ідéє те.

8 Що (мы́слите); не вѣ́ровате ли вы́е, че Бг҃ъ мóже да воскрешáва мéртвы те;

9 А҆зъ вои́стинну мы́слехъ въ сéбеси защо̀ трéбуваше да напрáвимъ мнóго проти́вны (рáботы) на врѫ́хъ и҆́ме то на Ѵ҆ису́са Назарéа.

10 Коéто и҆ направи́хъ во Ѵ҆ерусали́мъ: и҆ мнози́на ѿ свати́и те а҆́зъ затвара́хъ въ темни́цы те, кáто земáхъ влáсть ѿ а҆рхїерéи те: и҆ когáто ги оубива́ха, и҆ а҆́зъ согласувахъ на смéрть тà и҆́мъ:

11 И на си́чки те собори́ща мнóго пѫ́ти ги мѫ́чехъ, и҆ принуждáвахъ да хулятъ Ѵ҆ису́са: и҆ понéже враждувахъ на ни́хъ вы́ше мѣ́ры, гóнехъ ги и҆ дори до чужди те грáдове.

12 Съ товà намѣ́ренїе кáто ѿти́ваха въ Дамáскъ съ влáсть и҆ съ намѣ́стничество ѿ а҆рхїерéи те,

13 Въ средъ плáднина на пѫ́тьатъ видéхъ, царю́, свѣ́тлинà ѿ небо̀ то по̀ свѣ́тла ѿ сóлнечна та свѣ́тлость, коáто ѿсвѣ́ти и҆ мéне и҆ ѻны́а кóйто и҆дéха съ мéне.

14 И кáто паднáхме си́чки те на землà та, чу́хъ глáсъ кóйто говóреше мéне, и҆ думаше съ Евре́йски ꙗзы́къ: Сáуле Сáуле, защо̀ ме гóнишъ; мѫ́чно ти є҆ да ри́таш срещу ржѫ́нъ.

15 А҆́зъ рéкохъ: кóй си ты̀, Гóсподи: а҆ тóй рéче: а҆́зъ самъ Ѵ҆ису́съ когóто ты̀ гóнишъ.

16 Но вдигни́се и҆ станѝ на нозѐ те си: защóто затовà ти се ꙗви́хъ да те напрáвимъ слугà и҆ свидѣ́тель на-тїа (рáботы) щото си видéлъ, и҆ щото ще да ти ѿбáвимъ:

17 Кáто те и҆зкáвимъ ѿ Ѵ҆ідéйскїатъ нарóдъ и҆ ѿ ꙗзы́чницы те въ кóйто ще да те прáтимъ,

18 Да и҆́мъ ѿбóришъ ѻчѝ те, да се ѿбѫрнатъ ѿ темнотà та къ ви́дело то, и҆ ѿ власть тà сатани́нска къ Бг҃у, за да прїи́матъ прощéнїе грѣхѡ́въ, и҆ наслѣ́дїе по междý ст҃ѝ те, кáто повѣ́роватъ въ мéне.

19 Заради товà, ѿ царю́ Агрі́ппо, не бы́дохъ проти́венъ на небéсно то видѣ́нїе:

20 Но пéрво проповѣ́дáхъ на ѻнїа кóйто живéатъ въ Дамáскъ и҆ во Ѵ҆ерусали́мъ, а҆ (пóслѣ) и҆ въ си́чка та странà Ѵ҆ідéйска, и҆ на ꙗзы́чницы те да се покáятъ и҆ да се ѿбѫрнатъ къ Бг҃у, кáто стрýватъ дѣлà достóйни на-покáнїе то.

21 Заради товà ме фанáха Ѵ҆ідéє те въ цéрква та, и҆ и҆скáха да ме раскѫ́снатъ.

22 Но кáто получи́хъ по-

мощь ѿ Бга, жи́въ самь и̂ до то́а день, и̂ свидѣтелствꙋвамъ и̂ на ма́лкꙋ и̂ на голе́мꙋ, и̂ не гово́римъ дрꙋго ни́що ѡ̂свѣнь ѻ̂нова̀ що́то са проре́кли проро́цы те и̂ Мѡѷсе́й, че ще да бѫде:

23 Защо̀ (си́рѣчь) Хрїсто́съ ще да постра́да, и̂ защо̀ като воскре́сне пе́рвый ѿ ме́ртви те, ще да проповѣ́да свѣ́тъ на (Ꙗдейскїатъ) наро́дъ и̂ на ꙗ̂зы́чницы те.

24 И като се ѡ̂правда́ваше така̀, Фи́стъ съ голѣ́мъ гла́съ ре́че: полꙋделъ ли си Па́ѵле; мно́го то оу̂чє́нїе претва́ра те въ лꙋ́дость.

25 Я то́й ре́че: не са́мь полꙋделъ, держа́вный Фи́сте, но гово́римъ словеса̀ и̂стинни и̂ разꙋ́мни.

26 Защо́то и̂ ца́ро зна́е за тїа (ра́боты), комꙋ́то и̂ съ дерзнове́нїе гово́римъ: и̂ вѣ́рꙋвамъ защо̀ ни́що не мо́же ѿ ни́хъ да мꙋ се оу̂кры́е: защо́то не є̂ стана́ло това̀ въ нѣ́кой оу̂глъ.

27 Вѣ́рꙋвашъ ли, царю̀ Агрїппо, проро́цы те; зна́мъ защо̀ ги вѣ́рꙋвашъ.

28 Я Агрїппа ре́че на Па́ѵла: ма́лко ѡ̂ста́ва да ме пре́пре́шъ да ста́немъ Хрїстїа́нинъ.

29 Я Па́ѵелъ ре́че: моли́лъ бы́хъ Бга, и̂ли съ ма́лко (поꙋче́нїе) и̂ли съ мно́го, не са́мѡ ты́ но и̂ си́чки те кои́то ме слꙋ́шатъ дне́сь да бѫдатъ таквїи, како́въ то самь и̂ а̂зъ, ѡ̂свѣ́нь тїа оу̂зы.

30 И като ре́че то́й тїа (словеса̀), стана́ха ца́ро, и̂ и̂гє́мѡно, и̂ Вернїкїа, и̂ си́чки те кои́то седе́ха съ ни́хъ.

31 И като си ѿидо́ха разгова́рахасе по междꙋ́ си и̂ гово́реха: защо̀ то́а человѣ́къ не стрꙋ́ва ни́що досто́йно за сме́рть и̂ за оу̂зы.

32 Я Агрїппа ре́че на Фи́ста: мо́жеше́ да се пꙋ́сти то́а человѣ́къ, а̂ко не бе́ше спомен8ва́лъ Ке́сара. (И̂ така̀ разсꙋ́ди и̂гє́мѡно да го пра́ти къ Ке́сарю.)

ГЛАВА КЗ.

И̂ КАТО се ѡ̂предѣли́ да ѿплы́ваме во Ꙗта́лїа, преда́доха Па́ѵла и̂ дрꙋ́ги нѣ́кои вѫ́рзаны на є̂дного̀ со́тника, и̂ме то мꙋ Ꙗлїа, кои́то бе́ше ѿ Авгꙋстовыатъ по́лкъ.

2 И като влѣ́зохме во є̂ди́нъ кора́бль Ѧдрамѹ́тскїй, и̂ поска́хме да пла́ваме ѻ̂колѡ Ꙗсїйски те мѣ́ста̀, ѿве́зохмесе въ морѐ то: и̂ бе́ше съ на́съ Арїста́рха Македо́нанинъ ѿ Солꙋ́нъ.

3 И на дрꙋ́гїатъ де́нь стигна́хме въ Сїдѡ́нъ: и̂ поне́же Ꙗлїй (со́тникъ) пока́зꙋваше ми́лость на Па́ѵла, да́де мꙋ дозволе́нїе да и̂де кодъ прїа́тели те си, и̂ да полꙋ́чи ѿ ни́хъ нѣ́коа по́мощь.

4 А ѿ та́мѡ като се ѿве́зохме, прове́зохмесе ѿ до́л8 подъ Ку́пръ, защо́то вѣ́трища та бе́ха проти́вни.

5 И като преплыва́хме морѐ то, коѐто є̑ среща̑ Кїлїкі́а и̑ Памфу́лїа, стигна́хме въ Му́ры (гра́дъ) Лу́кі́йскїй.

6 И като намери̑ та́мѡ со́тнико кора́бль Алеѯандрі́йскїй, ко́йто плы́ваше во 'Іта́лїа, т8ри̑ ны въ не́го.

7 И поне́же плы́вахме заба́вѡ на мно́го дни̑, що́то є̑два́мъ стигна́хме до Кні́дъ, защо́то ны не ѡ̑ста́ваше вѣ́тро, проплыва́хме ѿ до́л8 подъ Кри́тъ среща̑ Салмѡ́нъ:

8 И като замина́хме съ голѣ́ма мѫ́чность по кра́й не́гѡ, стигна́хме на нѣ́кое мѣ́сто, коѐто се вы́ка добро̀ приста́нище, при коѐто є̑ бли́з8 гра́дъ Ласе́й.

9 И като замина̀ мно́го вре́ме, и̑ пла́ванїе то бе́ше веке вѣ́дственно, защо́то и̑ посто̀ вече бе́ше замина́лъ, совѣ́товаше ги Па́ѵелъ.

10 И гово́реше и̑мъ: ѿ мѫ́жїе, а̑зъ ви́димъ защо̀ това̀ пла́ванїе ще да бѫде съ мно́го бѣда̀, и̑ съ голѣ́ма тще̑та̀, нѐ са́мѡ на-това́ратъ и̑ на-кора́бльатъ, но и̑ на-живо́татъ на́шъ.

11 Но со́тнико по́много слѫ́шаше ко́рмчїатъ и̑ наѵкли́ратъ, не́жели Па́ѵловы те дѫ́мы.

12 И поне́же не бе́ше добро̀ приста́нище то да зимѫ́ватъ та́мѡ, мнози́на совѣ́товаха да се вди́гнатъ ѿ та́мѡ, и̑ негли бы могли̑ да сти́гнатъ до Кри́тско то приста́нище, коѐто се и̑менѫ́ва Фі́нїѯъ и̑ гле́да къ ю̑гоза́падныатъ и̑ сѣвероза́падныатъ вѣ́тръ, и̑ да зимѫ́ватъ въ не́го.

13 И поне́же подѫхна̀ (ма́ло) ю̑женъ вѣ́трецъ, и̑ полѫчи́ха своѐ то намѣ́ренїе, вдигна́ха платна̀ та, и̑ плы́ваха бли́з8 по кра́й Кри́тъ.

14 Но по ма́ло вре́ме подѫхна̀ сре́ща̑ Кри́тъ вѣ́тръ бѫ́ренъ, ко́йто се нари́ча Ѥѵроклѵ́дѡнъ.

15 И като се дръжна̀ кора́бльатъ и̑ не мо́же́ше вече да се сопроти́ви на вѣ́тр8, преда́дохмесе на во́лны те и̑ но́сеха ны кѫдѐ то ще́ха.

16 И поне́же нападна́хме на нѣ́кой ѻ̑стровъ, ко́йто се нари́чеше Клаѵді́й, є̑два̀ мого́хме да оу̑дръжи́ме ва́рка та:

17 Коа́то като тръгна́ха бѫтре (кора́бленницы те), начна́ха да оу̑потребла́ватъ се́какви сре́дства, и̑ да превръзватъ ѿ до́л8 кора́бльатъ (съ бѫже та): и̑ поне́же се бое́ха да не па́дна̑тъ въ пли́тко (мѣ́сто), спѫсти́ха платна̀ та, и̑ така̀ се но́сеха по во́лѧ та на-вѣ́тръ.

18 И поне́же бе́хме въ голѣ́ма бѣда̀ ѿ форт8на та,

на дрꙋгїатъ дѐнь фанáха да
ѝсфѫрлатъ (ѿ товáратъ въ
морѐ то).
19 А въ трѐтїатъ дѐнь со
свои те рѫце ѝсфѫрлѝхме
сѝчки те ѻрꙋдїѧ корáбленни.
20 И като се не покáзꙋваха
на мнóго днѝ нито слѫнце то
нито звѣзды, ѝ голѣма та
фортꙋна се продолжáваше, не
ѡстáваше ни вѐче ни ѥднà
надѐжда да се ѝзбáвиме.
21 Но понѐже ѿ мнóго врѐме
не бѣха ꙗли нѝщо, Пáвелъ за-
станà по срѐдъ нѝхъ, ѝ рѐче:
трѣбꙋваше, ѿ мꙋжїе, да по-
слꙋшате мѐне, ѝ да се не ѿбó-
зите ѿ Крѝтъ, ѝ щѐхме да се
ѝзбáвиме ѿ тáѧ бѣдà ѝ ѿ
тóлко тщетà.
22 Но сегà вы мóлимъ да
бѫдете вѐсели: защóто нѝкой
ѿ вáсъ не щѐ да загѝне, ѡсвѣнь
ѥдѝныо корáбль.
23 Защóто въ тáѧ нóщь ми
се ꙗвѝ Ѧгґлъ ѿ Бґа, чѝйто
самь ѧзъ, ѝ комꙋто слꙋжимъ.
24 И рѐче ми: не бóйсе,
Пáвле: ты трѐбꙋва да пред-
стáнешъ предъ Кѐсаря: ѝ ѥто
Бґъ ти даровà сѝчки те кóйто
плы́ватъ съ тѐбе.
25 Заради̇̀ товà бѫдѐте вѐ-
сели, ѿ мꙋжїе: защóто ѧзъ
вѣрꙋвамъ на Бґа, че такà ще
да бѫде, каквóто ми быдѐ
рѐчено.
26 И трѐбꙋва да бꙋдеме ѝс-
фѫрлени на нѣкой ѻстровъ.
27 И като настѫпѝ четы-
ринáдесѧта та нóщь, когáто
се нóсехме нѝе на сáмъ на
тáмъ по Ѧдрїатѝческо то мóре,
ѻколѡ полꙋнощь возмнѣсе на
корáбленницы те защò при-
ближáватъ при нѣкоѧ сꙋха
землà:
28 И като премѣрѝха дѫл-
бочинà та, намерѝха двáде-
сѧть сáжена: ѝ като прейдóха
мáло (разстоѧ́нїе), пáкъ пре-
мѣрѝха, ѝ найдóха петнáде-
сѧть сáжена.
29 И понѐже се боѐха да не
напáднатъ на каменѝти мѣ-
стà, фѫрлѝха чѐтыри кóтвы
ѿ зáднѧ та страна на-корá-
бѫльатъ ѝ мóлехмесе (Бґꙋ)
да сáмне.
30 И понѐже корáбленницы
те ѝскаха да побѣгнатъ ѿ
корáбѫльатъ, ѝ спꙋщаха вáрка
та въ морѐ то, съ ѝзвинѐнїе
като че ѝскатъ ѿ прѐднѧ та
страна корáбелна да фѫрлатъ
кóтвы те,
31 Рѐче Пáвелъ сóтникꙋ ѝ
на вóини те: ꙗко тїѧ не ѡ-
стáнатъ въ корáбѫльатъ, вы́е
не мóжете да се ѝзбáвите.
32 Тогáва вóини те пресѣ-
кóха вѫжета та на-вáрка та,
ѝ ѡставѝха ѧ̀ да пáдне вѫнъ.
33 И като щѐше вѐче да се
разсáмне, Пáвелъ мóлеше
сѝчки те да похáпнатъ, ѝ
говóреше: четыринáдесатый
дѐнь ѥ̀ днѐсь, ѿ каквóто се-
дѝте глáдни, ѝ нѝщо не стѐ
вкꙋсѝли.

34 Заради́ това̀ вы мо́лимъ да поядѐте (да се оукрѣ́пите): защо́то това̀ є̑ потрѣ́бно за сохранѐнїе то на ва́шїа живо́тъ: понѐже ни́комꙋ ѿ ва́съ не щѐ да заги́не ни влакно̀ ѿ глава̀ та.

35 И като ре́че ѿова̀, зѐ хлѣ́бъ, и̑ возблагодари́ на Бг҃а предъ си́чки те, и̑ преломи́ го и̑ фана̀ да ꙗдѐ.

36 Тога́ва прїѧ́ха си́чки те дерзновѐнїе, и̑ ꙗ̑доха и̑ ѻ̑ни́.

37 Я̑ бѣ́хме въ кора́бѫльатъ си́чки те двѣ́стѣ и̑ седмдесѐть и̑ ше́сть дꙋ́ши.

38 И като се насыти́ха съ ꙗ̑стїе, ѿлегчи́ха кора́бѫльатъ, защо́то и̑сфѫли́ха пшени́ца та въ морѐ то.

39 Я̑ кога́то се сѫмна̀, не позна́ваха земла̀ та: но согледа́ха нѣ́кой зали́въ ко́йто и̑маше бре́гъ, въ кого́то совѣтова́хасе а̑ко є̑ возмо́жно да прика́ратъ кора́бѫльатъ.

40 И като собра́ха ко́твы те, пꙋсти́хасе по морѐ то, и̑ развѫрза́ха вѫзла̀ та на-корми́ла та: и̑ простре́ха ма́лко то платно̀ на кѫдѐто дꙋ́хаше вѣ́трецо, и̑ мѫчехасе да сти́гнатъ при брегѫтъ.

41 Но понѐже нападна́ха на є̑дно̀ мѣ́сто, кое́то се ѿли́ваше ѿ двѣ̀ морѐ та, засѣдна̀ кора́бѫльо въ пли́тко то: и̑ носо̀ мꙋ ко́йто бѣ́ше се зарѫ́ралъ (въ земла̀ та) ѿстана̀ не покла́тенъ. Я̑ корма̀ та се разби́ваше ѿ си́ла та на-во́лны те.

42 Я̑ во́ини те се сдꙋма́ха да и̑зкі́ѧтъ вѫ́рзаны те, да не бы̀ нѣ́кой и̑сплыва́лъ и̑ оу́тѐклъ.

43 Но со́тнико понѐже и̑скаше да оуба́рди Па́ѵла, возбрани́ ги ѿ това̀ намѣ́ренїе, и̑ заповѣ́да̀, ко́йто мо́жатъ да плы́ватъ, пе́рво ѻ̑ни́ да ско́чатъ въ морѐ то, и̑ да и̑сплы́ватъ на кра́йатъ.

44 Я̑ дрꙋ́ги те (да и̑злѣ́зятъ) є̑дни́ на дѫски́, а̑ дрꙋ́ги на дрꙋ́го нѣ́що ѿ кора́бѫльатъ, и̑ така̀ и̑злѣ́зоха си́чки те жи́ви на земла̀ та.

ГЛАВА КИ.

И̑ КОГА́ТО се и̑зкави́ха ѿ кораблекрꙋше́нїе то ко́йто бѣ́ха съ Па́ѵла, тога́ва разꙋмѣ́ха, защо̀ ѻ̑ный ѻ̑стровъ съ и̑менꙋ́ва Мелі́тъ.

2 И та́мошни те жи́тели показа́ха ни голѣ́ма ми́лость: защо́то накла́доха ѻ̑гнь, и̑ прибра́ха ны си́чки те (въ кѫщи те си) заради́ дѫждѫтъ що́то и̑деше тога́ва, и̑ заради́ стꙋ́дь та̀.

3 И като набра̀ Па́ѵелъ мно́го хвра́стїе, и̑ тꙋ́рѝ на ѻ̑гнѧ́тъ, є̑дна̀ є̑хі́дна и̑злѣ́зе ѿ топлина̀ та, и̑ оуловѝсе за рѫ́ка̀ та мꙋ.

4 Я̑ та́мошни те человѣ́цы като виде́ха змі́а̀ та че висѝ ѿ рѫ́ка̀ та мꙋ. гово́реха

ѥдинъ дрꙋгимꙋ: бои́стиннꙋ то́а человѣ́къ ѥ̂ оу̑бі́йца, защо́то, ѝ да се ѝзбавѝ ѿ морѐ то, Бж҃ї́е то правосꙋ́дїе не го̀ ѡ̂ста́ва да ѥ̂ жи́въ.

5 Но то́й ѿтре́се змїѧ̀ та въ ѻ̂гнѣ́ватъ, ѝ ни́кое зло̀ не пострада̀.

6 Ѧ ѻ̂нѝ се надѣ́еха защо̀ ще да ѡ̂течѐ, ѝли̇ ще да па́дне ме́ртвъ на земла̀ та: ѝ като чака́ха мно́го вре́ме, ѝ виде́ха че мꙋ не ста́ва ни́кое зло̀, промени́ха си мысль та̀, ѝ гово́реха защо̀ ѥ̂ ѻ̂нъ Бг҃ъ.

7 И ѻ̂колѡ ѻ̂нова̀ мѣ́сто, бе́ха села̀ на-нача́лникатъ на-ѻ̂стровать, ко́йто се ѝменꙋ́ваше Попліѝ, то́й ны прїѧ̀. ѝ трѝ днѝ любе́знѡ ны гощава̀.

8 И слꙋчи́се да лежѝ ѻ̂те́цъ Попліе́въ, защо́то бе́ше бо́ленъ ѿ тре́ска ѝ ѿ сѫрдцобо́ль: при кого́то влѣ́зе Па́ѵелъ, ѝ като се помолѝ Бг҃ꙋ ѝ тꙋрѝ си рѫцѐ те на не́го, ѝсцѣлѝ го.

9 Това̀ като бы́дѐ, ѝ дрꙋ́ги те ко́йто ѝмаха бо́лести въ ѻ̂ный ѻ̂стровъ, дохо́ждаха (при не́го) ѝ ѝсцѣла́ваха се.

10 Ко́йто ѝ съ мно́го че́сти ны почта́ха, ѝ кога́то си похо́ждахме, тꙋрѝха ни си́чко що̀то ни бе́ше потре́бно.

11 И по трѝ мѣ́сѧцы по́слѣ ѿве́зохмесе ѿ та́мѡ съ ѥ̂дѝнъ Ѧ̂лѣ̑ѕандрі́йски кора́бль ко́йто бе́ше зимꙋва́лъ въ ѻ̂стровать, ѝ ѝмаше зна́къ дїоскꙋ́ры.

16 И като стигна́хме въ Сѵракꙋ́сы, преседе́хме та́мѡ трѝ днѝ.

13 Ѧ ѿ та́мѡ като заби́колѝхме (Сїкелі́а), дойдо́хме въ Ригі́а, ѝ слѣ́дъ ѥ̂дѝнъ де́нь поне́же подꙋхна̀ ю̑женъ вѣ́тръ, во вто́рыатъ де́нь стигна́хме въ Потїо́лы.

14 Гдѣ́то наме́рихме бра́тїа, ѝ оумолѝ́ха ны да преседѝ́ме та́мѡ се́дмь днѝ: ѝ така̀ ѿ та́мѡ ѿидо́хме въ Ри́мъ.

15 И ѿ та́мѡ бра́тїѧ та, като чꙋ́ха за на́съ, ѝзлѣ́зоха да ны посре́щнатъ дори до Ѧ̂ппіе́выатъ то́ргъ ѝ три тѐ корче́мницы. Ко́йто (бра́тїа) като видѐ Па́ѵелъ, возблагодарѝ Бг҃а, ѝ прїѧ̀ дерзнове́нїе.

16 Ѧ̂ кога́то дойдо́хме въ Ри́мъ, со́тнико преда́де вѫ́рзаны те на воево́да та: а̂ на Па́ѵла да́де дозволе́нїе да живе́е ѡ̂со́бнѡ, съ во́ннатъ ко́йто го ва́рдеше.

17 И по трѝ днѝ по́слѣ свыка̀ Па́ѵелъ пе́рвы те ѿ Ѩꙋде́ите, ѝ като се собра́ха, гово́реше ѝмъ: мꙋ́жїе бра́тїе, а̑зъ не сторѝ́хъ ни́що проти́вно на вѫ́хъ наро́датъ, нито на вѫ́хъ ѻ̂те́чески те ѻ̂бы́чаи, ѝ преда́дохъ ме вѫ́рзанъ ѿ Ѩерꙋсалѝма въ рѫцѐ те на-Ри́мѧне те.

18 Ко́йто като ме ѝспыта́ха, ѝскаха да ме пꙋ́статъ, защо́то не наме́рихъ ни ѥ̂дна̀ вина̀ досто́йна за сме́рть въ ме́не.

19 По поне́же Ѩꙋде́є те го-

вóреха протúвно, понѹдúхсе да потрáсимъ сѹдъ оу҆ Кéсара, но нѐ защò ѝмахъ намѣренїе да наклéветимъ нѣщо свóйатъ нарóдъ.

20 За тáа прóчее причúна вы оу҆молúхъ да вы вúдимъ, и҆ да се разговóримъ съ вáсъ: защóто заради̇ надéжда та 'Ісрáилева áзъ самь вѫрзанъ съ тїа верúги.

21 А҆ ѻ҆нѝ мѹ рéкоха: нїе нито писмò прїáхме за тéбе ѿ 'Ідéи те, нито нѣкой ѿ брáтїа та дойдѐ и҆ спомена̀, и҆лѝ говорѝ нѣщо злò за тéбе.

22 Но мóлиме те (да ни кáжешъ) да чѹеме ѿ тéбе самагò що мы̀слишъ ты̀: защóто знáеме че за тáа ѣ҆ресь сéкаде говóратъ протúвиѡ.

23 И като мѹ ѡ҆предѣлúха ѣ҆дúнъ дéнь, дойдóха при нéго мнозúна въ страннопрїéмница та: който поѹчáваше за цáрство то Бж҃їе, и҆ оу҆вѣрáваше ги за 'Іисѹса ѿ закóнатъ Мѡѷсéовъ и҆ ѿ прорóцы те, ѿ оу҆трúнь тà дори до вечерь тà.

24 И҆ ѣ҆днѝ ѿ нúхъ се оу҆вѣрáваха на дѹмы те мѹ, а҆ дрѹги не вѣровáха.

25 И понéже бéха несоглáсни помеждѹ сéбе, ѿхóждаха си, като ѝмъ рéче Пáѵелъ ѣ҆днò слóво, защò добрѐ ѣ҆ рéклъ Дх҃ъ ст҃ый чрезъ прорóка Исáїа на нáши те ѻ҆тцы̀,

26 Когáто ѣ҆ продѹмáлъ: и҆дѝ къ тóа нарóдъ, и҆ речѝ: со слѹшанѣ ще да чѹете, и҆ не щéте да разѹмѣете: и҆ като глéдате, ще да вúдите, и҆ не щéте да вúдите.

27 Защóто ѡ҆тлѫстѣ̀ сѫрдцѐ то на-тїа лю́дїе, и҆ съ оу҆шѝ те си тéшко слѹшатъ, и҆ съ ѻ҆чѝ те свои̇ са зажмáли: за да не вúдатъ съ ѻ҆чѝ те, и҆ да не разѹмѣатъ съ сѫрдцѐ то, и҆ да се ѡ҆бѫрнатъ да ги и҆сцѣлимъ.

28 Да знáете прóчее защò спасéнїе то Бж҃їе на ѩ҆зы̀чници̇ те се прати̇, и҆ ѻ҆нѝ щѐ да чѹатъ.

29 И като и҆зрéче тóй тїа словесà, ѿидóха си 'Ідéє те, и҆ ѝмаха голѣ́мо прѣ́нїе по междѹ̀ си.

30 А҆ Пáѵелъ седѐ тáмѡ цѣ́лы двѣ̀ годúны со своѐ то си и҆ждивéнїе, и҆ прїѝмаше сѝчки те който дохóждаха кодъ нéго,

31 И проповѣдѹваше цáрство то Бж҃їе, и҆ оу҆чеше за Гóспода нáшего 'Іисѹса Хрїстà, со всáко дерзновéнїе невозбрáннѡ.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

НА-СВАТАГО АПОСТОЛА ІАКОВА.

ГЛАВА А.

ІАКОВЪ слѫжи́тель на-Бга и Гда Іисоса Хрта, на двана́десе те колѣна кои́то са разсѣ́яни, (желае) да се ра́дуватъ.

2 Имайте за голѣ́ма ра́дость, бра́тіе мои́, това̀, кога́то впа́дате въ разли́чни искушéніа:

3 Понéже зна́ете, зашо̀ искушéніе то на-ва́ша-та вѣ́ра произво́ди терпѣ́ніе:

4 А терпѣ́ніе то тре́бува да и́ма дѣ́ло то (своѐ) совершéнно за да бѫ́дете и вы́е цѣ́ли и совершéнни въ си́чко безъ ни́каковъ недоста́токъ.

5 Яко нѣ́кой ѿ ва́съ є̑ ѡ̑скудѣ́нъ ѿ премудрость, да про́си ѿ Бга, ко́йто да́ва на си́чки те про́стѡ безъ да гле́да на лицѐ, и не оукора́ва (ни́кого), и ще да му се дадѐ.

6 Да про́си ѻба́че съ вѣ́ра, и ѿнюдъ да се не сомна́сува: зашо́то ко́йто се сомна́сува, подо́бенъ є̑ на мо́рски те во́лны, ко́йто вдигатъ и бу́хатъ ги на са́мъ на та́мъ вѣ́трища та.

7 Тако́въ человѣ́къ да не мы́сли че ще да прі́йме нѣ́що ѿ Бга.

8 Двоеумѣ́нъ человѣ́къ неуправе́нъ є̑ въ си́чки те свои́ пѫтища.

9 Сирома́хо бра́тъ да се хва́ли съ высо́ко то си достóинство;

10 А бога́тыо со смире́ніе то си, зашо́то ще да пре́йде, като цвѣ́то̀ на-трава̀ та.

11 Зашо́то ѿгрѣ́а̀ слѫ́нце то со зно́й, и и́зсушѝ трава̀ та, и цвѣ́то̀ и ѿпадна̀, и красота̀ та на-лицѐ то и се загуби́: така̀ и бога́тыо повѣ́хнува въ свои́ те начина́ніа.

12 Блаже́нъ (є̑ ѻ̑ный) человѣ́къ ко́йто терпѝ искушéніе! зашо́то като про́йде презъ искушéніе то, ще да прі́йме вѣне́цъ жи́зни, кого́то є̑ ѡ̑вѣща́лъ Бгъ на ѻ̑ніа що́то го ѻ̑бы́чатъ.

13 Ни́кой, кога́то му дохо́жда искушéніе, да не гово́ри: зашо̀ ѿ Бга ми бы́ва искушéніе то: зашо́то каквото са́мъ Бгъ не мо́же да се искуша́ва ѿ зло̀, така̀ и не искуша́ва то́й ни́кого.

14 Но се́кой се искуша́ва, поне́же се вла́чи и прелща́ва ѿ своа̀ та си по́хоть.

15 По́слѣ похоть та̀ като за́чне, ра́жда грѣ́хъ: а̀ грѣ-

хо̀ като се ѝзвѫрши, ра́жда
сме́рть.
16 Не прелща́вайтесе, бра́-
тїе мои́ возлю́бленнїи.
17 Вса́кое дава́нїе добро̀ и̇ вса́къ
да́ръ соверше́нъ ѿ го́ре
бы́ва, поне́же сла́зи ѿ Ѡтца̀
на-свѣ́тове те, оу̇ кого́то не́ма
(ни́кое) и̇змѣне́нїе, и̇ли̇ сѣ́нка
да се промена́ва.
18 Ѿ са́ма та си во́ла породи́
на́съ со сло́во то на и̇́стина та,
за да бѫ́деме (като) нѣ́кой на-
ча́токъ на не́гови те созда́нїа.
19 И така̀, бра́тїе мои́ возлю́-
бленнїи, да бѫ́де вса́къ
человѣ́къ ско́ръ на слꙋ́шанїе
то, а̇ заба́венъ въ говоре́нїе
то, и̇ заба́венъ въ гнѣ́ванїе то.
20 Защо́то человѣ́ческїо
гнѣ́въ не тво́ри ѻ҆нова̀ що́то є̇
пра́ведно предъ Бг҃а.
21 Затова̀ ѿфѫрле́те (ѿ
се́бе) се́каква нечистота̀ и̇
ѻ҆ста́токъ на зло́ба та, и̇ прїи-
ме́те съ кро́тость оу̇че́нїе то
коѐто є̇ насажде́но въ ва́съ и̇ ко-
е́то мо́же да ви спасѐ дꙋ́шы̀ те.
22 И̇сполна́вайте и̇ съ де́ло
сло́во то (Бж҃їе), а̇ нѐ са́мѡ го
слꙋ́шайте, поне́же прелща́вате
са́ми се́бе.
23 Защо́то а̇ко нѣ́кой (са́мѡ)
слꙋ́ша сло́во то, а̇ не тво́ри го,
то́й є̇ подо́бенъ на є̇ди́нъ че-
ловѣ́къ, ко́йто гле́да и̇́сто то
своѐ лицѐ въ ѻ҆гледа́ло то.
24 Защо́то то́й погледа̀ се́бе
си и̇ ѿи́де, и̇ то́ѧ ча́съ забрави̇
како́въ бе́ше.
25 Но ко́йто вни́кне въ со-
верше́нныатъ зако́нъ на-сво-
бода̀ та, и̇ стои́ въ не́го, то́й
поне́же не є̇ слꙋ́шатель забрав-
ли́въ, но твори́тель на-де́ло
то, то́й ще да бѫ́де блаже́нъ
въ свои́ те де́ла̀.
26 Я̇ко нѣ́кой ѿ ва́съ мы́сли
защо̀ є̇ благочести́въ, а̇ ѩзы́-
катъ си не заꙋзда́ва, но прелща́-
ва сѫ́рдцѐ то си, не́гово то
благоче́стїе є̇ сꙋ́етно.
27 Защо́то чи́ста та и̇ не-
поро́чна та вѣ́ра предъ Бг҃а и̇
Ѡц҃а̀ та́а є̇, да нагле́дꙋва нѣ́-
кой сира́чета та и̇ вдови́цы
те, и̇ да ва́рди се́бе си чи́стъ
ѿ ѻ҆скверне́нїе то на-то́а свѣ́тъ.

ГЛАВА Є.

БРАТІЄ мои́, дѫ́ржте вѣ́ра
та въ просла́вленнаго Го́спода
на́шего Ї҃исꙋ́са Хр҃та́, безъ да
гле́дате на лицѐ.
2 Защо́то, а̇ко влѣ́зе въ со-
бо́ратъ ви человѣ́къ, ко́йто
но́си зла́тенъ прѫ́стенъ на
рѫ́ка̀ та си и̇ хꙋ́бавы дре́хи, и̇
влѣ́зе и̇ сирома́ха съ ло́ши
дре́хи,
3 Ще погле́днете на ѻ҆но-
го́ва ко́йто но́си хꙋ́бавы те
дре́хи, и̇ ще да мꙋ́ рече́те:
ты седни̇ тꙋ́ка хꙋ́бавѡ: а̇ си-
рома́хꙋ ще да рече́те: ты̀ сто́й
та́мѡ, и̇ли̇ седни̇ тꙋ́ка на под-
но́жїе то ми:
4 Не сотвори́хте ли разли́чїе
(междꙋ́ ни́хъ) въ се́бе си: и̇

не быдо́хте ли сѹдїи на-лѹка́ви помышле́нїа;
5 Послѹ́шайте, бра́тїа мои́ возлю́бленнїи, не сирома́си те ли ѿ то́а свѣ́тъ и҆збра́ Бг҃ъ, кои́то са бога́ти въ вѣ́ра та, и҆ наслѣ́дницы на-ца́рство то (небе́сно), кое́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ на ѻ҆ні́а що́то го ѡ҆бы́чатъ;
6 А҆ вы́е оу҆кори́хте сирома́хатъ, не бога́ти те ли ви стрѹ́ватъ наси́лїе и҆ бла́чатъ на сѹди́лища та;
7 Не ѻ҆ни́ ли хѹ́лятъ добро̀ то и҆́ме, съ кое́то сте наре́чени;
8 Я҆ко и҆сполна́вате ѻ҆ба́че вы́е ца́рскїатъ зако́нъ, каквото що говори писа́нїе то: ще да возлю́бишъ бли́жнаго своего̀, като самаго̀ се́бе, добрѐ пра́вите.
9 Я҆ко ли гле́дате на лица̀, то грѣ́хъ стрѹ́вате, и҆ ѡ҆сѹжда́ватесе ѿ зако́натъ като престѹ́пницы.
10 Защо́то, ко́йто сохрани́ си́чкїатъ зако́нъ, и҆ согрѣ́ши въ є҆дно̀ (то́кмо зако́нно повелѣ́нїе), бы́ва вино́венъ въ си́чки те.
11 Защо́то ко́йто є҆ ре́клъ: не прелюбодѣ́йствѹвай, ре́клъ є҆ и҆: не оу҆бі́й. Я҆ко про́чее не сотво́ришъ прелюбодѣ́йство, а҆ оу҆бі́ешъ, бы́вашъ законопрестѹ́пникъ.
12 Така̀ говоре́те, и҆ така̀ праве́те, като да мы́слите че ще да вы сѹ́датъ со зако́натъ на-свобода́ та.
13 Защо́то безъ ми́лость ще да бѫде сѹдо̀ на ѻ҆ного́ва, ко́йто не є҆ стори́лъ ми́лость: а҆ милость та̀ надви́ва на сѹдѫ́тъ.
14 Каква̀ є҆ по́лза, бра́тїа мои́, а҆ко гово́ри нѣ́кой защо̀ и҆́ма вѣ́ра, а҆ дѣла̀ не́ма; да ли́ мо́же (та́а) вѣ́ра да го спасѐ;
15 Я҆ко нѣ́кой бра́тъ и҆ли́ нѣ́коа сестра̀ бѫ́датъ го́ли, и҆ не́матъ и҆ дне́вна та хра́на̀,
16 И речѐ и҆́мъ нѣ́кой ѿ ва́съ: и҆де́те со здра́ве, грѣ́йтесе и҆ насыща́вайтесе: и҆ не дадѐ и҆́мъ ѻ҆нова̀ що́то є҆ потре́бно за тѣ́ло то и҆́мъ, каква̀ по́лза (ѿ това̀):
17 Така̀ и҆ вѣ́ра та, а҆ко не́ма дѣла̀, сама̀ по се́бе є҆ ме́ртва.
18 Но ще да речѐ нѣ́кой: ты́ и҆ма́шъ вѣ́ра, а҆ а҆́зъ и҆ма́мъ дѣла̀: покажи́ ми вѣ́ра та си ѿ дѣла̀ та твои́, и҆ а҆́зъ ще да ти пока́жемъ ѿ дѣла̀ та си вѣ́ра та моа̀.
19 Ты̀ вѣ́рѹвашъ защо̀ Бг҃ъ є҆ є҆ди́нъ: добрѐ стрѹ́вашъ: и҆ дїа́воли те вѣ́рѹватъ и҆ трепе́ратъ.
20 Но и҆скашъ ли да разѹмѣ́ешъ, ѿ сѹ́етный человѣ́че, защо̀ вѣ́ра та безъ дѣла̀ є҆ ме́ртва;
21 А҆вра́амъ пра́отецъ на́шъ не ѿ дѣла̀ та ли се ѡ҆правда̀, поне́же положи́ сы́на своего̀ Ї҆саа́ка на же́ртвенникатъ;
22 Ви́дишъ ли защо̀ вѣ́ра

та помагаше на дѣла та мꙋ, а ѿ дѣла та быдѐ совершѐнна вѣра та;

23 И исполнисе писанїе то коѐто говори: повѣрова Авраамъ на Бга, и вмѣнимꙋсе (това) за правда, и нарѐчесе прїатель Бжїй.

24 Видите ли прочее, защо ѿ дѣла та се оправдада человѣкъ, а не (самѡ) ѿ єдна вѣра;

25 Подобнѡ и Раавъ блꙋдница не оправдали се ѿ дѣла та, понѐже прїа согладатели те, и испроводи ги презъ дрꙋгъ пѫть;

26 Защото, каквото тѣло то безъ дꙋша є мѐртво, така и вѣра та безъ дѣла є мѐртва.

ГЛАВА Г.

Не бывайте мнозина оучители, братїе мои, понѐже знаете защо (съ оучителство то) по голѣмо осꙋждѐнїе ще да прїимеме:

2 Защото много согрѣшаваме сички те. Яко нѣкой не согрѣшава въ слово, той є совершѐнъ мꙋжъ, и може да оудержи оузда та и на-сичко то тѣло.

3 Ето и на конѣ те тꙋраме въ оуста та оузда да се покоравать нами, и сичко то ими тѣло обращаме (на кѫдѐто щѐме).

4 Ето и кораблѝ те макаръ че са толко голѣми, и макаръ че се тласкатъ на самъ на тамъ ѿ силны те вѣтрове, обращатсе съ малко кормилце на кѫдѐто йска намѣренїе то на-оуправитела:

5 Така и языко малокъ оудъ є, но голѣмы работы може да направи. Ето малъ огнь, а каквы голѣмы вѐщи запалюва:

6 И языко є огнь, (и голѣма) грамада на-неправда та, така точнѡ се нахожда и языко въ (дрꙋги те) наши оуды, който оскернава сичко то тѣло, и запалюва сичко то обращѐнїе на-нашїа животъ, понѐже самъ се запалюва ѿ геѐнна та:

7 Защото сѐкое єстество на-звѣрове те и на-птицы те и на-гадове те и на-рыбы те може да се оукроти, и оукротилосе є ѿ человѣческо то єстество:

8 А языкатъ никой ѿ человѣцы те не може да оукроти: той є неꙋкротимо зло, и пѫленъ съ смертоносенъ ядъ.

9 Съ него благословляваме Бга и Ѡца, и съ него кѫлнѐме человѣцы те който са создани по подобїю Бжїю.

10 И ѿ тїа йсти те оуста излази и благословѐнїе и клѐтва. Но не трѐбꙋва, братїе мои возлюбленнїи, да быватъ така тїа (работы).

11 Да лѝ ѝстчниóко ѿ ѥдѝнъ
чѹчѹръ ѝсточѹва ѝ слáдка ѝ
горчѝва (водà);
12 Да лѝ мóже, брáтїе мой,
смóква та да рáжда маслѝны,
ѝлѝ лозà та смóквы; такà
нѝкой ѝстóчникъ не мóже да
ѝзлѝва солéна ѝ слáдка водà.
13 Кóйто ѥ ѿ вáсъ мѹдръ
ѝ оумéнъ, тóй да покáже ѿ
дóбрыатъ си живóтъ дѣлà та
своà, (защò бы́ватъ) съ кро-
тость премѹдрости.
14 Ꙗко ли ѝмате зáвистъ
горчѝва, ѝ свадлѝвость въ серд-
цà та си, не хвалéтесе, нито
лѫжéте на врѫхъ ѝстина та.
15 Тáꙗ премѹдрость не ѥ
коáто слáзи ѿ гóре, но ѥ зéмна,
живóтна, ѝ дїáволска.
16 Защóто гдѣто ѥ зáвистъ
ѝ свадлѝвость, тáмѡ нéма ни-
каква оупрáва, ѝ (тáмѡ ѥ)
сéкоꙗ злà вéщь.
17 Ѧ премѹдрость тà коáто
слáзи ѿ гóре, пéрво ѻнà ѥ
чѝста, а̑ потóмъ мѝрна, крóтка,
послѹшлѝва, пѫлна съ милосéр-
дїе ѝ съ добры плóдове, нéма
сомнѣнїе, нито лицемѣрїе.
18 Ѧ плодò на-прáвда та
сѣесе съ мѝръ ѿ ѻнїꙗ, кóйто
стрѹватъ мѝръ.

ГЛАВЯ Д.

Ѡ ГДѢ са брáни ѝ свадлѝ-
вости по междѹ вáсъ; не ѿ
тѹка ли (происхóдатъ; сѝрѣчь)
ѿ вáши те сладострáстїꙗ, кой-
то вдѝгатъ брáнь во вáши те
оуды;
2 Желáете, ѝ нéмате: оу-
бѝвате ѝ завѝдите, ѝ не мó-
жете да придобы́ете. Кáра-
тесе ѝ враждѹвате, ѝ нéмате,
защóто не прóсите.
3 Прóсите ѝ не прїѝмате,
защóто злѣ прóсите, за да
ѝждивѝте въ сладострáстїꙗ та
вáши.
4 Прелюбодѣи ѝ прелюбо-
дѣйцы, не знáете ли защò
мѝрска та любóвь ѥ враждà
на Бг҃а; кóйто прóчее ѝска да
ѥ прїáтель мѝрѹ, тóй бы́ва
врáгъ Бж҃їй.
5 Илѝ мы́слите че напрáз-
днѡ говóри писáнїе то: защò
дѹхо кóйто живéе въ нáсъ, ѝма
желáнїе къ завистъ тà;
6 Но (съ товà) Бг҃ъ дáва пò
голѣма благодáть: затò ѝ (пи-
сáнїе) говóри: Гдⷭ҇ь на горде-
лѝви те се протѝви, а̑ на
смирéнни те дáва благодáть.
7 Покорéтесе прóчее на Бг҃а,
а̑ сопротивéтесе на дїáволатъ,
ѝ ще да побѣгне ѿ вáсъ.
8 Приближéтесе при Бг҃а,
ѝ ще да се приблѝжи (ѝ Тóй)
при вáсъ. Ѡчистéте си рѫцѣ-
те грѣшницы, ѝсправéте си
сердцà та двоеѹмнїи.
9 Помѫчéтесе ѝ поскорбéте
ѝ поплачéте. Смѣхò вашъ
въ плачъ да се ѡбѫрне, ѝ ра-
дость тà ви въ печáль.
10 Смирéтесе предъ Гдⷭ҇а,
ѝ ще да вы возвы́ши.

11 Не злословéте ѥдинъ дрꙋгиго, брáтїе: зашóто кóйто злослóви брáта, йли ѿсꙋждáва брáта своегò, тóй злослóви закóнатъ, й ѿсꙋждáва закóнатъ: â âко закóнатъ ѿсꙋждáвашъ, не сѝ йспóлнитель на-закóнатъ, но сꙋдїà.

12 Ѥдинъ ѥ законодáтель й сꙋдїà кóйто мóже да спасѐ й да погꙋ́би: â ты кóй си щото ѿсꙋждáвашъ дрꙋ́гиго;

13 Слꙋ́шайте сегà вы́е кóйто говóрите: днéсь йлѝ оу́трѣ ще да йдеме въ ѥди кой грáдъ, й ще да седи́ме тáмѡ ѥднà годи́на, й ще да тѫргꙋ́ваме, й ще да спечáлиме:

14 Кóйто не знáете що щѐ да се слꙋ́чи оу́трѣ: зашóто що ѥ живóто вáшъ; тóй ѥ вóистиннꙋ като ѥднà пáра, кóáто въ мáло врéме се ѩвлáва, пóслѣ йсчéзнꙋва.

15 Вмѣстѡ да говóрите: âко щѐ Гдь, й âко бѫдеме жи́ви, ще да сотвóриме товà йлѝ ѻновà:

16 Ѧ сегà се хвáлите въ вáши те гóрдости: сéкоѧ хвалвà такáва злà ѥ.

17 Кóйто прóчее знáе да твóри добрò й не твóри, нéмꙋ се пи́ше грѣ́хъ.

ГЛАВА Є.

ѢЛАТЕ сегà (вы́е) богáти ѥ, плачéте й рыдáйте за ши те лю́ты бѣ́ды кóйто атъ на вáсъ.

2 Богáтство то вáше йзгни́, й дрéхи те ви мóлцы йзѣдóха.

3 Злáто то вáше й сребрò то порѫждавѣ́, й рѫждà та и́мъ ще да бѫде свидѣ́телство на врѫхъ вáсъ, й ще да поядѐ вáши те тѣ́лесà като ѻгнь: коéто сте собрáли (като нѣ́кое сокрóвище) за послѣ́дни те си дни́.

4 'Ѥто, заплáта та коáто не йсплати́хте на рабóтницы те, кóйто са жнáли ни́вы те ви, вы́ка: й вы́кове те на-жнáли те влѣ́зоха въ оу́шѝ те на-Гдà Саваѡ́ѳа.

5 Веселѝхтесе на землà та й живеáхте распꙋ́стнѡ: ѿгойхте сердцà та си като за заколéнїе.

6 Ѡсꙋдѝхте (на смéрть), оу́бѝхте прáведнаго: кóйто ви се не протѝви.

7 Ѧ вы̀ брáтїе, чáкайте съ терпѣ́нїе доклѐ да дóйде Гдь, ѥто земледѣ́лецо чáка драгоцѣ́нныатъ плóдъ ѿ землà та, й тѫрпѝ мнóго врéме за нéго доклѐ да полꙋ́чи рáный й кѫсный дóждь.

8 Тѫрпéте прóчее й вы̀, оу́крѣпéте си сердцà та, зашóто прихóжданїе то Госпóдне се приближáва.

9 Не воздыхайте ѥдинъ на дрꙋ́гиго, брáтїе, да не бѫдете ѿсꙋждéни: ѥто сꙋдїà та предъ вратѝ те стой.

10 Брáтїе мой, земéте ѻбразъ на-злострадáнїе то й на-

долготерпѣнїе то пророцы те, който говориха съ име то Господне.

11 Ѿто оублажаваме терпѣливы те: терпѣнїе то Іѡвово сте чꙋли, и кончина та Господна видели сте, защо е многомилостивъ Гдь и благоꙋтробенъ.

12 Най напредъ ѿ сичко, братїе мои, не кжлнетесе нито съ небо то, нито съ земла та, нито съ дрꙋга нѣкоа клетва: но да бжде оу васъ (доволна тая клетва:) ѣй, ѣй, и нѝ, нѝ: да не впаднете во ѡсꙋждѣнїе.

13 Злострада ли нѣкой ѿ васъ; да се моли Бгꙋ: веселъ ли е нѣкой; да пое (хвала на Бга).

14 Боленъ ли е нѣкой ѿ васъ; да повыка свещенницы те церковны, и да се помолятъ Бгꙋ надъ него, и да го помажатъ съ елей въ име то Господне.

15 И молитва та (като быва) съ вѣра, ще да избави болныатъ, и ще да го вдигне Гдь: и ако е сотворилъ грѣхове, ще да мꙋ се простатъ.

16 Исповѣдꙋвайте единъ дрꙋгимꙋ согрѣшенїя та си, и молетесе Бгꙋ единъ за дрꙋгиго за да исцѣлѣете: защото голѣма сила има молитва та на-праведныа когато быва съ оусердїемъ,

17 Илїа беше (и той) человѣкъ подобенъ намъ, и помолисе (Бгꙋ) съ молитва да не падне дождь, и не падна дождь на земла та три годины и шесть мѣсацы.

18 И пакъ се помоли, и даде небо то дождь, и земла та произрасте плодѫтъ си.

19 Братїе, ако се оуклони нѣкой ѿ васъ ѿ пѫтьатъ найстина та, и ѡбѫрне го нѣкой,

20 Да знае, защо който ѡбѫрне грѣшнаго ѿ загꙋбенныатъ мꙋ пѫть, ще да избави дꙋша ѿ смерть, и ще да покрые много грѣхове.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ НА-СВѢТАГѠ АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А.

ПЕТРЪ апостолъ Іисꙋсъ Христовъ, на избранни те преселницы, който са разсѣяни по Понтъ, по Галатїа, по Каппадокїа, по Асїа и по Виѵнїа,

2 (Който са избранни) по предзнанїе то на-Бга Ѡца, за

да бѫдатъ ѡсвѧщéни ѿ Дх҃а (ст҃áгѡ), и҆ да послꙋшатъ Ї҆исꙋса Хр҃та̀, и҆ да се поржсатъ съ нéгова та кржвь: благодáть и҆ мúръ да се оумнóжи вáмъ.

3 Благословéнъ (да бѫде) Бг҃ъ и҆ Ѡтéцъ на-Гóспода нáшегѡ Ї҆исꙋса Хр҃та̀, кóйто ны породѝ (и҆знову) по велúка та своѧ̀ мúлость, за (да и҆мáме) надéжда жúва чрезъ воскресéніе то Ї҆исꙋсъ Хр҃тóво ѿ мéртвы те.

4 И҆ (да воспріи҆мéме) наслѣ́діе коéто не и҆стлѣ́ва и҆ не се ѡ҆скверня́ва и҆ не повѣ́хнꙋва, и҆ коéто се вáрди на небесà та за вáсъ,

5 Кóйто се сохранáвате съ Бж҃їа та сúла чрезъ вѣ́ра та, за (да воспріи҆мéте) спасéніе то (коéто є҆) готóво да се ꙗ҆ви въ послѣ́дно то врéме.

6 За товà се рáдꙋвайте, ꙗ҆ко и҆ да поскóрбите сегà мáлко (ꙗ҆ко бѫде потрéбно) ѿ разлúчны те напáсти:

7 За да се покáже и҆спытáніе то на-вáша та вѣ́ра пò драгоцѣ́нно ѿ злáто то коéто є҆ тлѣ́нно, но и҆спы́тꙋвасе презъ ѻ҆гньатъ, въ похвалà и҆ чéсть и҆ слáва въ ꙗ҆вленіе то Ї҆исꙋсъ Хрїстóво:

8 Когóто, макáръ не стѐ видéли, лю́бите, и҆ на когóто сегà макáръ и҆ да не глéдате, но понéже го вѣ́ровате, рáдꙋватесе съ рáдость неискáзана и҆ прослáвлена,

9 Понéже прїи҆мáте заплáта на-вáша та вѣ́ра, спасéніе дꙋшéвно:

10 За коéто спасéніе и҆стѫрсúха и҆ и҆спытáха пророцы те кóйто прорéкоха за благодать тà коáто се дáде вáмъ,

11 Понéже и҆спы́тꙋваха (да разꙋмѣ́атъ) въ какво̀ и҆лѝ въ коѐ врéме Дх҃ъ Хр҃тóвъ, кóйто бéше въ нúхъ, ꙗ҆влáваше и҆ предскáзꙋваше за стрáсти те Хр҃тóвы, и҆ за слáвы те кóйто ѱéха да бѫдатъ пóслѣ:

12 На кóйто се ѿкры̀ (ѿ Бг҃а), заѱò нѐ за нúхъ, но за нáсъ слꙋ́жеха тїа (ѿкровéніа), ѱото се возвѣстúха вáмъ чрéзъ ѻ҆нїа, кóйто ви проповѣдáха Ев҃áггелїе то съ Дх҃ъ ст҃ы́й, кóйто быдѐ прáтенъ ѿ небò то, въ кóйто (и҆ сáми те) А҆гг҃ли желáатъ да надни́кнатъ.

13 Зарадѝ товà (возлю́бленніи) препашéте половúны те на-помышлéніе то си, и҆ бѫдéте трезвени, и҆ нáдайтесе совершéннѡ на благодать тà, коáто ще да се дадѐ вáмъ въ ꙗ҆влéніе то Ї҆исꙋсъ Хр҃тóво.

14 Като послꙋшливи чáда, не претвáрайтесе съ пóхоти те, кóйто (и҆мáхте) когáто бéхте въ незнáніе то,

15 Но бѫдéте и҆ вы́е свáти въ сúчко то си живéніе каквóто ѱо є҆ свáтъ и҆ ѻ҆нъ кóйто вы є҆ повыкáлъ.

16 Заѱóто є҆ пúсано: бѫдéте

17 И ако нарѝчате Ѡтца вашего ѻного́ва, кой́то сѹди се́комѹ споре́тъ дѣла́ та безъ да гле́да на лицѐ, со стра́хъ (Бжїй) поживе́йте вре́ме то на-ва́ше то живѣ́анїе (на то́а привре́менный вѣ́къ):

18 Зна́юще защо̀ не стѐ ѝскѹпени съ тлѣ́нны (ве́щи), съ сребро̀ ѝли̇ со зла́то ѿ сѹ́етно то ва́ше житїѐ, кое́то ви са преда́ли ѻтцы̀ те ви,

19 Но съ драгоцѣ́нна та кро́вь Хр҃то́ва, като ѿ ѥ҆ди́нъ непоро́ченъ и҆ пречи́стъ.

20 Кой́то ѥ҆ предназначе́нъ предъ созда́нїа ми́ра, но ꙗ҆ви́се въ послѣ́дни те времена̀ заради̇ ва́съ,

21 Кой́то чре́зъ не́го повѣрова́хте въ Бг҃а, кой́то го воскресѝ ѿ ме́ртвы те, и҆ прославѝ го (за това̀), за да бѫде вѣ́ра та ва́ша и҆ наде́жда та на Бг҃а.

22 Ѡчисте́те про́чее дѹшы̀ те си като послѹ́шате и҆́стина та чрезъ Дх҃а, за да бѫдете братолю́бцы нелицемѣ́рни, и҆ ѿбы́чайте ѥ҆ди́нъ дрѹ́гиго ѹ҆се́рдиѡ ѿ чи́сто се́рдце:

23 Поне́же сте и҆знова рожде́ни не ѿ тлѣ́нно сѣ́ме, но ѿ нетлѣ́нно, (си́рѣчь) со сло́во то на-Бг҃а, кой́то живѣ́е и҆ пребыва́е во вѣ́ки.

24 Защо́то се́коа пло́ть ѥ҆ като трава̀, и҆ се́коа сла́ва человѣ́ческа като цвѣ́тъ травны́й: и҆зсѫхна̀ трава̀ та, и҆ цвѣто̀ и҆ ѿпадна̀:

25 А҆ сло́во то Бж҃їе пребыва́е во вѣ́ки. А҆ това̀ ѥ҆ сло́во то кое́то ѥ҆ проповѣ́дано ва́мъ.

ГЛАВА в.

Ѡфѫрлѹ́те про́чее се́коа зло́ба, и҆ се́коа ле́сть и҆ лицемѣ́рїе и҆ за́висть, и҆ си́чки те ѡ҆дѹ́мѹванїа,

2 Като новорожде́ни младе́нцы, возлюбе́те чи́сто то слове́сно млеко̀, за да пораstéте съ не́го:

3 Поне́же вкѹси́хте веке, ко́лко ѥ҆ бла́гъ Госпо́дь.

4 При кого́то прихо́ждайте (като) при ка́мень жи́въ, ѿ человѣ́цы те ѹ҆́бо ѿфѫрленъ, а҆ ѿ Бг҃а и҆збра́нъ и҆ драгоцѣ́нъ,

5 И са́ми вы́е като ка́мени жи́ви, зи́дайтесе домъ дѹхо́венъ, свѧще́нство сва́то, за да прино́сите же́ртвы дѹхо́вны благопрїа́тны на Бг҃а чрезъ Ї҆исѹ́са Хр҃та̀.

6 Защо́то ѥ҆ пи́сано въ писа́нїа та̀: ѥ҆то а҆́зъ пола́гамъ въ Сїѡ́нъ ка́мень краеѹго́ленъ, и҆збра́нъ, драгоцѣ́нъ: и҆ кой́то вѣ́рѹва въ не́го, не щѐ да се посра́ми.

7 На ва́съ про́чее кой́то вѣ́рѹвате драгоцѣ́нъ ѥ҆, а҆ на ѻнїа кой́то се проти́ватъ, ка́меньо кого́то немари́ха зидатели те, то́й бы́дѐ глава̀ на-ѹ҆гѫлатъ, и҆ ка́мень на-пре-

тыка́нїе то, и҆ ка́мень на-соблазѫ́натъ:
8 Защо́то ѻ҆ни́ се пре́пнꙋватъ въ ᲂу҆че́нїе то, поне́же се проти́ватъ на ѻ҆нова̀ за коѐто са ѿпредѣле́ни.
9 Но вы́е сте ро́дъ и҆збра́нъ, ца́рско свѧще́нство, наро́дъ сва́тъ, лю́дїе присвое́ни, за да проповѣ́дꙋвате добры́ни те на-ѻ҆ного́ва, ко́йто вы є҆ повыка́лъ ѿ темнота̀ та въ чꙋ́дныатъ сво́й свѣ́тъ:
10 (Вы́е) ко́йто не бѣ́хте нѣ́кога лю́дїе, а҆ сега̀ сте лю́дїе бж҃їи: ко́йто не бѣ́хте поми́ловани, а҆ сега̀ бы́до́хте поми́ловани.
11 Возлю́бленнїи, мо́лимъ вы като пришѣ́лцы и҆ стра́нны (на-свѣ́тѫтъ) да се ѿдалеча́вате ѿ плотски̑ те по́хоти, ко́йто вди́гатъ бра́нь на дꙋша̀та:
12 И да живе́ете че́стенъ живо́тъ по между̀ ѧ҆зы́чницы те: да бы̀ ѻ҆ни̑, (за това̀ йсто то) за коѐто вы злосло́ватъ като злодѣ́и, като ви́датъ добри̑ те ва́ши дѣла̀, просла́вили бг҃а въ де́нь (ѻ҆ный) въ ко́йто ще да посѣти̑ (си́чки те).
13 Покоре́тесе про́чее на се́кое человѣ́ческо нача́лство заради̑ гдⷭ҇а: и҆ли̑ на царѧ̀ като на на́й высо́ка вла́сть:
14 Или̑ на власти́тели те, като ѿ не́гѡ пра́тени за наказа́нїе на-ло́ши те а҆ за за-пла́та на-добри̑ те:
15 Защо́то така́ва є҆ во́ла та бж҃їѧ, да заты́скате ᲂу҆ста̀ та на-незна́нїе то на-безꙋ́мни те чеовѣ́цы, като стрꙋ́ватъ добри̑ дѣла̀:
16 (Живе́йте) като свобо́дни, но не ᲂу҆потребла́вайте свобода̀ та като покрыва́ло на-зло̀ то, но като раби̑ бж҃їи.
17 Си́чки те почи́тайте: ѿбы́чайте бра́тїѧ та, бо́йтесе бг҃а, царѧ̀ почи́тайте.
18 Слꙋги̑, покора́вайтесе на господа́ре те си со вса́кїй стра́хъ, не са́мѡ на добри̑ те и҆ на кро́тки те, но и҆ на зли̑ те.
19 Защо́то това̀ є҆ ᲂу҆го́дно предъ бг҃а, кога́то нѣ́кой, а҆ко и҆ да стра́да непра́ведн҃ѡ, претѫрпꙋ́ва ско́рби те, поне́же разꙋмѣ́ва во́ла та бж҃їа.
20 Защо́то, каква̀ ви є҆ похвала̀ а҆ко тѫрпи́те наказа́нїе за согрѣше́нїѧ та си; но а҆ко, като стрꙋ́вате добро̀ и҆ стра́дате, тѫрпи́те, това̀ є҆ ᲂу҆го́дно предъ бг҃а.
21 Защо́то на това̀ сте и҆ повы́кани: поне́же и҆ хрⷭ҇то́съ пострада̀ за на́съ, за да ѿста́ви на́мъ ѻ҆́бразъ, да послѣ́доваме по не́говы те стѫпки:
22 Ко́йто не сотвори̑ грѣ́хъ, и҆ не намери́се лѫжа̀ въ ᲂу҆ста̀ та мꙋ:
23 Ко́йто, кога́то го ᲂу҆кора́ваха, не ѿвра́щаше насре́ща ᲂу҆коре́нїе, кога́то стра́даше, не

заплашꙋваше, но предаваше (себеси) на ѻногова, който сꙋди праведнѡ:

24 Който грѣховѐ те наши самъ понесе на тѣло то си на дѫрво̀ то, за да поживеѣме (ніе) съ правда та, като оу̀мреме съ грѣховѐ те: съ негова та рана вы̀е ѝсцѣлѣхте.

25 Защо̀то бѣхте като ѻвцы загꙋбены (който нѣматъ пастырь): но сега̀ се вѫрнахте къ пастыратъ ѝ посѣтителатъ на-ваши те дꙋши.

ГЛАВА Г.

ТАКѺ ѝ вы̀е жены̀ покорѧвайтесе на свои те мꙋжіе, щото ѧко нѣкои ѝ да се не покорѧватъ на оученіе то, съ добро̀ то житіѐ женско безъ оученіе да се придобы̀ватъ,

2 Като видатъ чисто то ѝ богобоѧзливо то ваше житіѐ:

3 На който да бѫде оукрашеніе не внѣшно то плетеніе на-косы̀ те, ѝ китенѣ то со злато, ѝли̇ хꙋбость та̀ надрѣхи те:

4 Но скры̀еныо сердѣчный человѣкъ, въ нетлѣнно то (оукрашеніе) на-кроткіатъ ѝ молчаливыатъ дꙋхъ, коѣто ѥ драгоцѣнно предъ Бга.

5 Защо̀то така̀ нѣкога ѝ сваты̀ те жены̀, които ѝмаха надѣжда на Бга, оукрашаваха сѣбе си, понѣже се покорѧваха на свои те мꙋжи.

6 Каквѡто Сарра слꙋшаше Авраама, ѝ господина го наричеше, на кѧто сте вы̀е дщерки, ѧко стрꙋвате добро̀, ѝ не бойтесе ѿ никаковъ страхъ.

7 Подобнѡ ѝ вы̀е мꙋжіе, живѣйте заѣднѡ со свои те жены̀ благоразꙋмнѡ, ѝ ѿдавайте чѣсть на женскіатъ полъ като на по̀ слабъ сосꙋдъ, защо̀то ѝ ѻни̇ ще да наслѣдатъ благодатна та жизнь, за да не бы̀ва препатствіе на-молитвы те ваши.

8 На конецъ бѫдѣте всѝ ѥдиномы̀сленни, милостиви, братолюбиви, милосѣрди, благоꙋтро̀бни, (дрꙋжелюбиви) смиренномꙋдри:

9 И не воздавайте зло̀ за зло̀ ѝли̇ досажденіе за досажденіе: но на противъ благословлѧвайте, понѣже знаѣте защо̀ на това̀ быдо̀хте повы̀кани, за да наслѣдите благословеніе.

10 Защо̀то който ѝска да ѿбы̀ча живо̀татъ, ѝ да види благополꙋчни дни̇, да си оу̀дѫржи ѩзы̀катъ ѿ зло̀ (дꙋманѣ), ѝ оустни те си ѿ лѫжливо говореніе.

11 Да се оуклони̇ ѿ зло̀ то, ѝ да сотвори добро̀: да потраси мира̀тъ, ѝ да се дѫржи̇ за него.

12 Защо̀то ѻчи̇ те Господни (гледатъ) на праведны те, ѝ оуши те мꙋ слꙋшатъ молитвы те ѝмъ: но лицѐ то Господне ѥ на врѫхъ ѻны̀ѧ,

кой то твóратъ злó (за да ги потребѝ ѿ землѧ та).

13 И кóй ѩе да ви стóри злѐ, ꙗ҆ко вы́е слѣдовате по добрò то;

14 Но ꙗ҆ко ѝ страдате за прáвда та блажéни сте, ѝ не оу҆бóйтесе ѿ ни́хныатъ стра́хъ, нито се смꙋща́вайте:

15 Но Гдⷭ҇а Бг҃а ст҃а́го почи́тайте въ сердцà та си, ѝ всегдà бждéте готóви да дадéте ѿвѣ́тъ съ кротость ѝ со стра́хъ на сéкого, кóйто вы пы́та за ва́ша та надéжда:

16 Понéже вáрдите совѣ́сть тà си добрà, ѩото, (за товà йсто то) за коéто вы ѡ҆сꙋждáватъ като злотвóрцы, да се посрáматъ ѻ҆нїѧ кóйто оу҆корáватъ добрò то вáше Хрїстїáнско житїѐ.

17 Зашóто пò добрѐ є҆ да пострáдате когáто стрꙋвáте добрò то, ꙗ҆ко йска вóлѧ та Бж҃їѧ, нéже ли когáто стрꙋвáте злò то:

18 Понéже ѝ Хрⷭ҇тóсъ є҆днáшъ пострадà зарадѝ нáши те грѣ́хове, прáведныо за непрáведны те, за да ны приведѐ къ Бг҃ꙋ, понéже быдѐ оу҆мерщвлéнъ съ тѣ́ло то, но ѡ҆живѐ съ дꙋ́хатъ:

19 Съ когóто ѝ слѣ́зе та проповѣ́дà на дꙋховѐ те, кóйто бéха въ темни́ца та,

20 На ѻ҆нїѧ (си́рѣчь) кóйто бéха непокóрни на Бж҃їе то долготерпѣ́нїе кóето ги чáкаше, въ днѝ те Нѡ́евы, когáто се прáвеше ковчéго, въ кóйто мáло (си́рѣчь ѻ҆смь) дꙋши се ѝзбави́ха ѿ водà та.

21 Ка-когѡ́то (потóпа) понéже є҆ ѻ҆́бразъ крещенїе то (коéто не є҆ сáмѡ ѡ҆мы́ванїе на-плóтска та нечистотà, но ѡ҆бѣщáнїе на Бг҃а добрà сóвѣсть) ѝ нáсъ сегà ѝзбавлѧ́ва съ воскресéнїе то Ї҆исꙋ́съ Хрⷭ҇тóво,

22 Кóйто като се вознéсе на небò то, сѣдѝ ѿ дéсна та странà на-Бг҃а, ѝ комꙋ́то се покори́ха А҆гг҃ли те ѝ влáсти те ѝ си́лы те.

ГЛАВА Д҃.

ПОНЕЖЕ прóчее Хрїстóсъ пострадà за нáсъ съ тѣ́ло то, ѝ вы́е въ тáѧ мы́сль се вѡ́ржꙋжéте: зашóто кóйто є҆ пострадáлъ съ тѣ́ло то, престанáлъ є҆ ѿ грѣ́хѫтъ,

2 Съ такóва намѣ́ренїе за да не живéе вече по человѣ́чески те вожделѣ́нїѧ, въ дрꙋ́го то врéме (ѩото мꙋ ѡ҆стáва да живéе) съ тѣ́ло то, но по вóлѧ та Бж҃їѧ.

3 Зашóто ви сти́га замина́ло то врéме на-живóтатъ ви, въ коéто сте стрꙋвáли вóлѧ та ꙗзы́ческа, понéже сте живéали въ (сéкаквы) нечистоты́, въ пóхоти, (въ мꙋжелóжство, въ злы́ пóмысли,) въ пїáнство, въ мнóго ꙗ҆денѣ ѝ оу҆пи́ванѣ,

въ лихоймство, и въ гнусни те на Бга Ідѡлослужения:
4 За което се они и чудатъ, понеже се не собирате и вие съ нихъ въ това исто то разлиание блудно, и хулятъ (вы):
5 Който ще дадатъ ѿвѣтъ на онова, който е готовъ да суди живы те и мертвы те.
6 Защото затова се проповѣда Ѥвангелие то и на мертви те, за да се ѡсудатъ по человѣчески съ тѣло то, а да поживѣятъ по Бга съ духатъ.
7 А на-сичко то е приближилъ конецо. Оуцѣломудрете се прочее, и трезвени бждете въ молитвы те.
8 А най первo ѿ сичко имайте единъ камто другиго любовь оусердна, защото любовь та покрыва много грѣхове:
9 (Бждете) гостолюбиви единъ камто другиго безъ роптание:
10 Служете единъ другиму секой съ онова дарование което е приялъ (ѿ Бга), като добри домостроители на-многоразлична та благодать Бжия.
11 Яко нѣкой говори, (нека говори така) като (че говори) словеса Бжия: ако нѣкой служва, (нека служва така) като (че служва) ѿ сила та, която му дава Бгъ: за да се слави во всяко (дѣло) Бгъ чрезъ Іисуса Хрта, комуто, (подобае) слава и держава во вѣки вѣковъ. Аминь.
12 Возлюбленнии, не чудете се на огненно то разжежение, което се праща вамъ за искушение, като да ви се случава нѣщо чудно:
13 Но радувайтесе, защото бывате причастницы на-Христови те страдания, за да се возрадовате съ по голѣма радость, когато се яви слава та му:
14 Яко за име то Христово вы оукоравать, блажени сте: защото духъ славы и Бжий почива на васъ: който ѿ нихъ оукw се хули, а ѿ васъ се прославлава.
15 (Но токмw) да не бы нѣкой ѿ васъ пострадалъ като оубийца, или като крадливецъ, или като злочинецъ, или като испытователь на-чужди те работы:
16 А ако (пострада) като христианинъ, да се не срамува, но да прославлава Бга въ тая часть.
17 Защото (дойдѐ) време то да се начне судо ѿ Бжиатъ домъ: ако ли (се начне) по напредъ ѿ васъ, каковъ ще да бжде конецо на-онія, който се не покорявать на Бжіе то Ѥвангелие;
18 И ако праведныо се едва спасава, нечестивыо и грѣшныо гдѣ ще да се яви;
19 Заради това и онія щото

страдатъ по вола та Бжїа, нека си предадатъ немꙋ дꙋшы те, като на вѣренъ создатель понеже стрꙋватъ добрѝ дѣла.

ГЛАВА Є҃.

ПАСТЫРИ те ваши молимъ азъ, като сопастырь и свидѣтель на-Хр҃тови те страданїа, и причастникъ на-слава та кото ще да се ꙗви,

2 Пасете стадо то Бжїе, което є по междꙋ васъ, и наглѣдꙋвайте го нѐ съ принꙋждѐнїе, но самоволнѡ, (и като що є оугодно на Бга): нито заради сквѣрный придобытокъ, но съ оусердїе:

3 Нито като че властꙋвате надъ наслѣдїе то (Бжїе), но примѣръ бывайте на стадо-то.

4 И когато се ꙗви пастыреначалнико, ще да прїимете неꙋвадаемый вѣнецъ славы.

5 Така йсто и вые млади те покоравайтесе на стари те: и сички те єдинъ дрꙋгимꙋ се покоравайте, и оукрашавайтесе со смиреномꙋдрїе: защото Бгъ на горделиви те се противи, а на смиренни те дава благодать.

6 Смиретесе прочее подъ крѣпка та рꙋка Бжїа, за да вы вознесѐ въ (своѐ то) време:

7 Сичка та ваша грыжа возложете на него, защото той се грыжа за васъ.

8 Бждете трезвени и бодри, *защото противнико* вашъ дїаволо ѡбходи като (нѣкой) левъ съ реванїе, и траси кого да погжлне:

9 Противетесе немꙋ съ твѣрда вѣра, понеже знаете защо такива йсти страданїа се слꙋчаватъ и на ваши те братїа, който са на (тоа) свѣтъ.

10 А Бгъ всакїа благодати, който є повыкалъ насъ въ вѣчна та своа слава чрезъ Іисꙋса Хр҃та, послѣ по кратковременно то (ваше) страданїе, самъ да вы оусовершенствова, да вы оутвердѝ, да вы оукрѣпѝ, и да вы направи непоколебимы.

11 Немꙋ (да бжде) слава и держава во вѣки вѣкѡвъ, амѝнь.

12 Това ви написахъ въ кратцѣ чрезъ Сїлꙋана вѣрнаго (вашего) брата (като що мыслимъ), и оувѣравамъ вы и свидѣтелствꙋвамъ ви, защо є така йстинна та благодать Бжїа, въ като вые стойте (твѣрди).

13 Поздравлава вы избранна та подобнѡ вамъ (церква) кото є въ Вавилѡнъ, и Марко сынъ мой.

14 Поздравете єдинъ дрꙋгиго съ цѣлованїе любовно, Мѝръ (да бжде) вамъ на всички те съ Хр҃та Іисꙋса, амѝнь.

† Това посланїе быде написано изъ Вавилѡнъ ѿ Петра на сички те Іꙋдеи който се нахождаха во Асїа и повѣровали бѣха во Хр҃та.

ВТОРОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ НА СВАТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А.

СІМѦНЪ Пе́тръ, ра́бъ и҆ а҆по́столъ І҆и҃сꙋсъ-Хр҃то́въ, ва́мъ, кои́то сте прїа́ли є҆дна́ква та съ на́съ драгоцѣ́нна вѣ́ра чрезъ пра́вда та на-Бг҃а на́шегѡ и҆ Спаси́тела І҆и҃сꙋса Хр҃та:

2 Благода́ть ва́мъ и҆ ми́ръ да се ᲂу҆мно́жи съ позна́нїе то на-Бг҃а, и҆ на-Хр҃та̀ І҆и҃сꙋса, Го́спода на́шегѡ.

3 Каквото Бж҃е́ственна та не́гова си́ла є҆ дарова́ла на́мъ си́чко то (щото є҆ потре́бно) за живо́татъ и҆ за благоче́стїе то чрезъ позна́нїе то на-Ѻно́ва, ко́йто ны є҆ повыка́лъ со сла́ва и҆ съ добродѣ́тель:

4 Чрезъ кои́то се дарова́ха на́мъ на́й вели́ки те и҆ драгоцѣ́нни те ѡ҆бѣща́нїа, щото чре́зъ ни́хъ да бѫ́дете прича́стницы на-Бж҃е́ственно то є҆стество̀, поне́же и҆збѣгна́хте ѿ по́хотно то растлѣ́нїе, ко́ето (власт҃ва) въ мі́ръ.

5 И въ това̀ са́мо то тꙋ́ете си́чко то си прилѣжа́нїе, и҆ притꙋ́ете въ вѣ́ра та ва́ша добродѣ́тель, а҆ въ добродѣ́тель та̀ ра́зꙋмъ,

6 А҆ въ ра́зꙋматъ воздержа́нїе, а҆ въ воздержа́нїе то терпѣ́нїе, а҆ въ терпѣ́нїе то благоче́стїе,

7 А҆ въ благоче́стїе то братолю́бїе, а҆ въ братолю́бїе то любо́вь.

8 Защо́то тїа̀ добры́нѝ като се наме́рꙋватъ въ ва́съ, и҆ ᲂу҆множа́ватсе, не щатъ да вы ѡ҆ста́ватъ пра́здны нито безпло́дны въ позна́нїе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃сꙋса Хр҃та̀.

9 Защо́то ᲂу҆когѡ́то се не нами́ратъ тїа̀, то́й є҆ слѣ́пъ и҆ кратко́глѣдъ и҆ забрави́лъ є҆ ѡ҆чищѐнїе то на-ста́ри те си грѣ́хове.

10 Заради̑ това, бра́тїе, по́вече се помѫчѐте да ᲂу҆твержда́вате ва́ше то зва́нїе и҆ и҆збра́нїе: защо́то като стрꙋ́вате така̀, ни́кога не ще́те да согрѣ́шите.

11 Защо́то съ то́а на́чинъ ще да ви се дадѐ богатода́рнѡ вхожде́нїе то въ вѣ́чно то ца́рство на-Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Спаси́тела І҆и҃сꙋса Хр҃та̀.

12 Заради̑ това̀ не ще́мъ да се ѡ҆блѣни́мъ да ви воспоме́нꙋвамъ се́кога за тїа̀ (ра́боты), а҆ко и҆ да ги зна́ете, и҆ ᲂу҆твержде́ни сте въ и҆́стина та ко́ато сега̀ дѫржи́те.

13 Мы́слимъ ѻ҆ба́че да є҆ пра́ведно, до гдѣ́то се нахо́ждамъ въ та́ѧ (тѣле́сна) хи́жина, да вы возбꙋжда́вамъ съ воспомено́ва́нїе.

14 Поне́же зна́мъ зашѝ ско́рѡ ще да ѡ҆ста́вимъ та́ѧ хи́жина, каквото що ми казà и҆ Гдⷭ҇ь на́шъ Ї҆исꙋ́съ Хрⷭ҇то́съ.

15 И всегда̀ ще да се помѫ́чимъ да вы вы́е и҆ по́слѣ по моѐ то сконча́нїе помни́ли тїѧ (ра́боты).

16 Зашѝто нїе не послѣдова́хме на хитроизмы́сленны ба́сни, кога́то ви проповѣда́хме си́ла та и҆ прише́ствїе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, но со свои́ те ѻ҆чи виде́хме не́гово то вели́чествїе.

17 Зашѝто ѻ҆нъ прїѧ̀ ѿ Бг҃а ѻ҆ц҃а̀ че́сть и҆ сла́ва, кога́то дойдѐ камто не́го тако́въ гла́съ ѿ великолѣ́пна та сла́ва: то́ѧ є҆ сы́нъ мо́й возлю́бленный, въ кого́то є҆ си́чко то моѐ благоволе́нїе.

18 И то́ѧ гла́съ ны́е чꙋ́хме че слѣ́зе ѿ небѐ то, като бе́хме съ не́го на свѧта̀ та гора̀.

19 Ѝ ѡ҆свѣ́нь това̀, и҆ма́ме по̀ вѣ́рно проро́ческо то сло́во, и҆ добрѐ стрꙋ́вате вы́е зашѝто внима́ете на не́го, като на свѣти́ликъ ко́йто свѣ́ти въ те́мно мѣ́сто, до гдѣ́ да на́чне да се разсѫ́мнова, и҆ да и҆згрѣ́е дени́ца та въ сердца̀ та ви:

20 Поне́же това̀ пе́рво зна́ете, зашѝ ни́кой не́ма вла́сть да и҆столкꙋ́ва нѣ́кое проро́чество въ писа́нїе то по своѧ̀ та во́лѧ.

21 Зашѝто ни́кое проро́чество не є҆ проро́чествовано нѣ́кога ѿ произволе́нїе человѣ́ческо, но ѿ ст҃а́гѡ Дх҃а, като се просвѣща́вали свѧти̇̀ те Бж҃ї́и человѣ́цы, говори́ли са го.

ГЛАВА Г҃.

НО и҆ма́ло є҆ и҆ лѫжли́ви проро́цы по между̀ наро́датъ, каквото и҆ по между̀ ва́съ ще да бѫ́датъ лѫжливи ѹ҆чи́тели, ко́йто ще да воведа́тъ є҆ре́си гꙋби́телны, и҆ поне́же се ѿри́чатъ ѿ Господи́на (своегѡ̀) ко́йто ги є҆ и҆скꙋпи́лъ, ще да привлеча́тъ на се́бе си ско́ра поги́бель.

2 И мнози́на ще да послѣ́доватъ по ни́хни те разбра-ще́нни (ѹ҆че́нїѧ), заради̇̀ ко́йто и҆ и҆стинныо пѫ́ть ще да се похꙋ́ли.

3 И заради̇̀ ла́комство то (си) ще да вы ѹ҆ло́ватъ съ хитроизмы́сленны рѣ́чи: но не щѐ да се заба́ви наказа́нїе то и҆́мъ, коѐто є҆ ѿда́вна приго́твено за ни́хъ, и҆ ни́хна та поги́бель не щѐ да задре́ме.

4 Зашѝто, а҆ко Бг҃ъ не пожали̇̀ а҆́ггелы те ко́йто согрѣши́ха, но фѫрли̇̀ ги въ та́ртаръ (вѫ́рзаны) съ ѹ҆зы мра́чны, и҆ преда́де ги да ги ва́рдатъ за сꙋдъ:

5 И пе́рвыатъ мі́ръ не пожали̇̀, но като нане́се пото́пъ

на (си́чкїатъ) мі́ръ на-нечести́ви те, (съ се́дмь дꙋ́шы) ѻ́смаго Нѡ́а сохранѝ:

6 И градове̑ те Содо́мски на разоре́нїе ѡ̑сꙋдѝ, като ги ѡ̑бѫрна̀ въ пе́пелъ, за да ги поло́жи примѣ́ръ на ѻ̑нїа, кои́то щатъ да беззако́нствꙋватъ:

7 И пра́веднаго Лѡ́та, комꙋ́то се бе́ше досади́ло, да живе́е съ беззако́нны те, ѝ̑збавѝ:

8 (Защо́то то́а пра́ведникъ поне́же живе́еше по междꙋ́ ни́хъ, ѿ де́нь на де́нь си мѫ́чеше пра́веднаго та дꙋша̀, като гле́даше ѝ̑ слꙋ́шаше беззако́нни-те ни́хни дѣла̀:)

9 Зна́е Гдь да ѝ̑збавла́ва благочести́вы те (человѣ́цы) ѿ бѣ́ды те, а̑ нечести́вы те да ва́рди за сꙋ́дныатъ де́нь да се мѫ́чатъ:

10 А̑ на́йвече ѻ̑ны́а, кои́то хо́датъ слѣ́дъ гнꙋсоты̀ те пло́тски съ по́хоти те си, ѝ̑ презѝ́ратъ нача́лство то: защо́то са дерзостли́ви, своево́лни, ѝ̑ не трепе́ратъ, като хꙋ́лятъ высо́ки-те вла́сти:

11 Кога́то (ѝ̑ са́ми те) А̑́ггели, кои́то са по̀ голѣ́ми ѿ ни́хъ съ си́ла та ѝ̑ крѣ́пость та̀, не произно́сатъ за ни́хъ предъ Гдⷭ҇а хꙋли́теленъ сꙋдъ.

12 Но ѻ̑нѝ като безсловѣ́сни ско́тове, кои́то ѥ̑ за това̀ роди́ло ѥ̑стество̀ то да се ло́ватъ ѝ̑ ѝ̑стре́бꙋватъ, поне́же хꙋ́лятъ ѻ̑нова̀, кое́то не разꙋмѣ́ватъ, ще да се растлѣ́ватъ со сво́е то разтлѣ́нїе:

13 За да прїи́матъ запла́та та на-непра́вда та: ѻ̑нѝ пола́гатъ (си́чко то своѐ) оу̑дово́лствїе въ катадне́вно то раско́шество, кои́то срамо́татъ ѝ̑ ѡ̑плѣ́скꙋватъ (ѝ̑ ва́съ), ѝ̑ ра́дꙋватсе защо́то вы прелща́ватъ кога́то ѣ̑да́тъ съ ва́съ.

14 Ѡ̑чѝ те ѝ̑мъ са пѫ́лни сосъ блꙋ́дъ, ѝ̑ съ непреста́ненъ грѣ́хъ, поне́же прелща́ватъ (ѻ̑ны́а) дꙋ́шы, кои́то не са ї̑о́ще оу̑твержде́ны, сѫ́рдцѐ то ѝ̑мъ ѥ̑ наꙋ́чено на лакомство, ѻ̑нѝ са на-клѣ́тва та ча́да:

15 Поне́же са ѡ̑ставѝли пра́выатъ пѫ́ть, загꙋбѝли са се ѝ̑ послѣ́довали са по пѫ́тьатъ на-Валаа́ма (сы́на) Восо́рова, кои́то возлюбѝ мзда̀ непра́ведна:

16 Но ѡ̑бличе́нъ бы́дѐ за своѐ то беззако́нїе: защо́то нѣ́ма та ѻ̑сли́ца продꙋ́ма̀ съ человѣ́чески гла́съ, ѝ̑ возбранѝ безꙋ́мїе то (на того́ва) проро́ка.

17 Ѡ̑нѝ са ѝ̑звори безво́дни, ѻ̑блацы ѝ̑ мѫглы̀ кои́то пренóсатъ (на са́мъ на та́мъ си́лни те) вѣ́трища, за кои́то се ва́рди темнота̀ мра́чна вѣ́чнѡ.

18 Защо́то, поне́же гово́ратъ горделѝ́ви ѝ̑ сꙋ́етни словеса̀, прелща́ватъ ѝ̑ разврща́ватъ съ по́хоти те пло́тски ѻ̑ны́а, кои́то са ѥ̑два̀ ѝ̑збѣгна́ли ѿ ѻ̑ны́а що́то се нахо́ждатъ въ заблꙋжде́нїе.

19 И ѿбѣщáватъ имъ свободà, когáто сá сáми ѻни̑ рабѝ на-тлѣнїе то: защóто ѿ когóто нѣкой бы̑ва побѣждéнъ, нéмꙋ и̑ бы̑ва рáбъ.

20 Защóто áко ѻнїа, кóйто сá и̑збѣгнáли ѿ ѿскверненїа та мі̑рски чрезъ познáнїе то Гдⷭ҇а и̑ Спáса (нáшегѡ) Ї҇исꙋса Хрїстà, пакъ се заплѝтатъ и̑ побѣждáватъ съ ни̑хъ, послѣднїо ни̑хенъ живóтъ бы̑ва пò лóшъ ѿ пéрвыа.

21 Защóто пò добрѣ ѥ̑ былò за ни̑хъ, да бы не познáли (ѿнюдъ) пѫтьатъ на-прáвда та, нéжели като сá го познáли да се повѫрнатъ пáкъ назáдъ ѿ ст҃à та зáповѣдь коáто имъ ѥ̑ былà предáдена.

22 Но съ ни̑хъ се слꙋчáва ѻновà щото говóри и̑стинна та послóвица: кꙋче то се вржща на своà та блевотѝна: и̑ свинà та като се ѿмы̑е, ѿтѝва да се вáла въ тѝна та.

ГЛАВА Г҃.

ѢТО, возлю́бленнїи, товà ѥ̑ втóро послáнїе щото ви пѝшемъ, въ кóйто (двѐ послáнїа) возбꙋждáвамъ съ моѐ то воспоминáнїе вáшїатъ чѝстъ рáзмъ:

2 Да смы̑слите дѐмы те, кóйто сá и̑зговóрены пò напрéдъ ѿ ст҃ы̑ те прорóцы, и̑ зáповѣди те нáши (кóйто сме) а̑пóстоли на-Гóспода и̑ Спáса нáшегѡ:

3 И̑ знáйте пò напрéдъ ѿ сѝчко, защò въ послѣдни те днѝ ще да дóйдатъ рꙋгáтели, кóйто ще да хóдатъ по свои те си пóхоти:

4 И ще да говóратъ: гдѣ ѥ̑ ѿбѣщáнїе то на-дохóждане то мꙋ; ѥ̑то ѿ каквóто сá ѻтцы̑ те (ни) и̑змрéли, сѝчки те (вéщи) всѐ такà стоáтъ (каквóто що сá си) ѿ начáло то на создáнїе то.

5 Защóто ѻнѝ самовóлнѡ не щáтъ да разꙋмѣáтъ защò небесà та ѿ крáй бéха сóздани, и̑ землà та (се ѿдѣлѝ) ѿ водà та, и̑ состóйсе посрéдъ водà та со слóво то Бж҃їе.

6 И заради̑ товà тогáвашнїо мі̑ръ, като се потопѝ съ водà та, погибнà:

7 И сегáшни те небесà и̑ землà та ѿстанáха невредѝми до сегà съ товà и̑сто то слóво, понéже се вáрдатъ за ѻгнѣатъ (когáто дóйде) деньò на-стрáшныатъ сꙋдъ и̑ напогибель тà на-нечестѝви те человѣцы.

8 Сáмо товà ѥ̑днò трéбꙋва да знáете, возлю́бленнїи, защò ѥ̑дѝнъ дéнь (ѥ̑) прéдъ Гдⷭ҇а като хїлáда годѝны, и̑ хїлáда годѝны като ѥ̑дѝнъ дéнь.

9 Не бáвисе Гдⷭ҇ь (да и̑спóлни) ѿбѣщáнїе то си, каквóто що мы̑слатъ нѣкои защò ѥ̑ бáвенѣ: но мнóго врéме

тѫрпи́ на́съ, поне́же не и́ска да поги́бне нѣ́кой, но си́чки те да до́йдатъ на покая́нїе.

10 Но деньѡ̀ Госпо́день ще да до́йде като та́ть нощьѧ̀, въ ко́йто (де́нь) небесѧ̀ та ще да пре́йдатъ со стра́шенъ тре́сокъ, и̂ стїхи́и те като сгорѹ́ватъ ще да се сто́патъ, и̂ землѧ̀ та и̂ си́чки те ве́щи (що́то се наме́рѹватъ) на не́ѧ, ще да и̂згора́тъ.

11 Като ще да се сто́патъ про́чее тїѧ́ си́чки те такѧ̀, какви̂ тре́бѹва да сме нїе въ свѧты́ватъ и̂ благочести́выватъ живо́тъ;

12 Ко́йто ча́каме и̂ желаѐме по̀ ско́рѡ да бѫ́де пришествїе то на Бж҃їа де́нь, въ ко́йто небесѧ̀ та като гора́тъ ще да се разсы́патъ, и̂ стїхи́и те ѿ ѻ҆гнь̀ватъ ще да се сто́патъ;

13 Но нїе, спорѐтъ не́гово то ѡ҆бѣща́нїе, но́во не́бо и̂ но́ва землѧ̀ ча́каме, на ко́йто живе́е пра́вда та.

14 Заради̂ товѧ̀, возлю́бленнїи, поне́же ча́кате тїѧ́ (ра́боты), порадѐте да се наме́рите предъ не́го чи́сти и̂ непоро́чни съ ми́ръ:

15 И̂ долготерпѣ́нїе то на Го́спода на́шегѡ мысле́те за що̀ є҆спасе́нїе: какво́то и̂ возлю́бленныо бра́тъ на́шъ Па́велъ ви написѧ̀ спорѐтъ да́нна та мѹ премѹ́дрость,

16 Какво́то (пи́ше) и̂ въ си́чки те свои̂ посла́нїѧ, и̂ го́бори въ ни́хъ за тїѧ́ (ра́боты), въ ко́йто и̂ма и̂ нѣ́кои (рѣ́чи) що́то се не разѹмѣ́ватъ ле́снѡ, ко́йто неѹче́ни те и̂ неѹтвержде́ни те злѣ̀ толкѹ́ватъ, какво́то и̂ дрѹ́ги те (свѧще́нни) писа́нїѧ, за сво́ѧ та си поги́бель.

17 Вы́е про́чее, возлю́бленнїи, поне́же зна́ете тїѧ́ (ра́боты) по̀ напре́дъ, варде́тесе, да не бы̀ ѿпадна́ли ѿ ва́ше то ѹ҆твержде́нїе.

18 Но расте́те и̂ въ благо дать тѧ̀ и̂ въ позна́нїе то на Гдⷭ҇а на́шегѡ и̂ Спаси́теля Ї҆и҃са Хрїста̀: Не́мѹ (подоба́е) сла́ва, и̂ сега̀ и̂ въ де́нь вѣ́чный, а҆ми́нь.

ПЕРВОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНЇЕ НА-СВѦТАГѠ АПОСТОЛА ІѠАННА БОГОСЛОВА.

ГЛАВА А҃.

Ѻ҆НОВА що́то бе́ше и̂спѧрво, ко́ето чѹ́хме, ко́ето нїе видѐхме съ ѻ҆чи̂ те си, ко́ето и̂згледа́хме, и̂ рѫцѐ те на́ши ѡ҆сѧза́ха, за сло́во то живо́тно:

2 (Заща̀то се ѧ҆ви̂, и̂ нїе (го)

видѣ́хме, и҆ свидѣтелствꙋ́ваме,
и҆ проповѣ́дꙋваме ва́мъ живо́тъ
вѣ́чный, ко́йто бѣ́ше оу҆ ѻ҆ц҃а,
и҆ ꙗ҆ви́се на́мъ:)
3 Ѻ҆нова̀ (гово́римъ) ѿто
виде́хме и҆ чꙋ́хме, ка́зꙋваме го
ва́мъ, да и҆ма́те и҆ вы́е сообще́-
нїе съ на́съ: а҆ сообще́нїе то
на́ше да бѫ́де съ ѻ҆ц҃а̀ и҆ съ
сы́на не́гова І҆исꙋ́са Хр҃та̀.
4 И҆ това̀ ви пи́шеме, да
бѫ́де ва́ша та ра́дость и҆спѫ́л-
нена.
5 И҆ това̀ є҆ ѡ҆вѣща́нїе то
коѐто нїе чꙋ́хме ѿ не́гѡ, и҆ про-
повѣ́дꙋваме ви: защѐ Бг҃ъ є҆
свѣ́тъ, и҆ ни́коѧ темнина̀ не́ма
въ не́го.
6 А҆ко речѐме защѐ и҆ма́ме
сообще́нїе съ не́го, а҆ въ те-
мнина̀ та хо́диме, лѫ́жеме, и҆
не тво́риме и҆стина та:
7 А҆ко ли хо́диме въ свѣ́тъ,
каквото̀ є҆ и҆ самъ то́й въ свѣ́-
тѣтъ, и҆ма́ме сообще́нїе є҆ди́нъ
съ дрꙋ́гиго, и҆ кр҃вь та̀ на-
І҆исꙋ́са Хр҃та̀ Сы́на не́гова ѡ҆-
чища́ва ны ѿ се́каковъ грѣ́хъ.
7 А҆ко речѐме, защѐ не́маме
грѣ́хъ, лѫ́жеме се́бе си, и҆ и҆с-
тина не́ма въ на́съ.
9 А҆ко и҆сповѣ́дꙋваме грѣ́хо-
вѐ те на́ши, (Бг҃ъ) є҆ вѣ́ренъ
и҆ пра́веденъ да ни про́сти
грѣ́ховѐ те, и҆ да ны ѡ҆чи́сти
ѿ се́каква непра́вда.
10 А҆ко речѐме защѐ не смѐ
согрѣши́ли, пра́виме го лѫ́-
жецъ, и҆ не́гово то сло́во не є҆
въ на́съ.

ГЛАВА В҃.

ЧА̑ДА мои́, това̀ ви пи́сꙋвамъ
да не согрѣша́вате: и҆ а҆ко
нѣ́кой ѿ ва́съ согрѣ́ши, и҆ма́ме
хода́таѧ ко ѻ҆ц҃а̀, І҆исꙋ́са Хр҃та̀
пра́ведника.
2 И҆ то́й ще да го оу҆ми́ло-
стиви за на́ши те грѣ́хове, и҆
не са́мѡ за на́ши те, но и҆ за
грѣ́ховѐ те на-си́чкїа мі́ръ.
3 И҆ съ това̀ разꙋмѣ́ваме че
сме го позна́ли, а҆ко сохрана́-
ваме не́говы те за́повѣди.
4 Ко́йто гово́ри че го є҆ по-
зна́лъ, а҆ за́повѣди те не́говы
не сохрана́ва, лѫ́жецъ є҆, и҆ въ
не́го и҆стина не́ма:
5 А҆ ко́йто сохрана́ва сло́во-
то, въ не́го є҆ вои́стиннꙋ Бж҃їа
та любо́вь совершѐнна, и҆ съ
това̀ разꙋмѣ́ваме защѐ сме въ
не́го.
6 Ко́йто гово́ри, защѐ въ
не́го пребыва́е, дѫ́лженъ є҆ да
хо́ди и҆ то́й каквото̀ є҆ ѻ҆нъ
ходи́лъ.
7 Возлюбленнїи, не ви пи-
сꙋвамъ но́ва за́повѣдь, но за́-
повѣдь ве́тха, ко́ѧто и҆ма́хте
и҆спѫ́рво, ве́тха та за́повѣдь
є҆ сло́во то, коѐто чꙋ́хте и҆с-
пѫ́рво.
8 Но па́ки за́повѣдь но́ва
ви пи́сꙋвамъ, (си́рѣчь) ѻ҆нова̀,
коѐто є҆ и҆стинно и҆ въ не́го и҆
въ ва́съ: защѐ темнина̀ та
замина̀, а҆ свѣ́тъ и҆стинный
вече свѣ́ти.

9 Кóйто говóри защò ѥ въ свѣтатъ, и̂ брáта своегò ненавúди, той ѥ въ темнинà та до сегà.

10 Кóйто ѡ̂бычá брáта своегò, ѻ̂нъ пребывáе въ свѣтатъ, и̂ преткновéніе нéма оу̂ нéгѡ.

11 А̂ кóйто ненавúди брáта своегò, тóй ѥ въ темнинà, и̂ въ темнинà хóди, и̂ не знáе кѫдѐ ѿива, защóто тéмнинà та мꙋ ѥ ѡ̂слѣпúла ѻ̂чи̂ те.

12 Писꙋвамъ вáмъ, чáда, защóто ви се прощáватъ грѣховѐ те заради̂ нéгово то и̂ме.

13 Писꙋвамъ вáмъ, ѻ̂цы̂, защóто познáхте ѻ̂ногóва, кóйто ѥ ѿ начáло то. Писꙋвамъ вáмъ, ю̂ношы, защóто побѣдúхте лꙋкáваго. Писꙋвамъ вáмъ, дѣцà, защóто познáхте Ѻ̂ца̀.

14 Писáхъ вáмъ, ѻ̂тцы̂, защóто познáхте ѻ̂ногóва кóйто ѥ ѿ начáло то. Писáхъ вáмъ, ю̂ношы, защóто сте ꙗ̂ки, и̂ слóво то Бж҃іе въ вáсъ пребывáе, и̂ побѣдúхте лꙋкáваго.

15 Не ѡ̂бычайте мíръ: защóто кóйто лю̂би мíръ, въ нéго нéма любóвь Ѻ̂тча:

16 Защóто сúчко щото ѥ въ мíръ, (сúрѣчь) похоть тà плóтска, и̂ похоть тà на-ѻ̂чи̂ те, и̂ гордость тà на-живóтатъ, не ѥ ѿ Ѻ̂ца̀, но ѿ тóѧ мíръ ѥ.

17 Но мíръ прехóди, и̂ похоть тà нéгова: а̂ кóйто твóри вóлѧ та Бж҃іѧ, пребывáе во вѣки.

18 Чáда, послѣдно врéме ѥ: и̂ каквóто сте чꙋли̂ че а̂нтíхрїстъ и̂де, и̂ сегà вече мнóго а̂нтíхрїсти и̂ма: затовà познáваме че ѥ послѣдно врéме.

19 Ѿ нáсъ и̂злѣзоха, но не бéха ѿ нáсъ: а̂ко бы̂ха были̂ ѿ нáсъ, щéха да ѡ̂стáнатъ съ нáсъ: но (ѻ̂ни̂ и̂злѣзоха) да се и̂зáватъ, защò не сà сúчки те ѿ нáсъ.

20 И вы̂е и̂мате помáзаніе ѿ сватáгѡ, и̂ знáете сúчко.

21 Не писáхъ вáмъ, като че не знáете и̂стина та, но като че а̂ знáете, и̂ (знáете) защò сéка лѫжà не ѥ ѿ и̂стина та.

22 Кóй ѥ (дрꙋгъ) лѫжéцъ, сáмо ѻ̂ный кóйто се ѿмéта защò Ї҃исꙋсъ не ѥ Хрїстóсъ: ѻ̂нъ ѥ а̂нтíхрїстовъ, кóйто се ѿмéта ѿ Ѻ̂ца̀ и̂ Сн҃а.

23 Сéкой кóйто се ѿмéта ѿ Сн҃а, и̂мто Ѻ̂ца̀ прїи̂ма: а̂ кóйто и̂сповѣдꙋва Сн҃а, и̂ Ѻ̂ца̀ прїи̂ма.

24 Вы̂е прóчее товà щото сте чꙋли̂ и̂спѫрво, въ вáсъ да стои̂: и̂ а̂ко стои̂ въ вáсъ ѻ̂новà щото сте чꙋли̂ и̂спѫрво, и̂ вы̂е въ Сн҃а и̂ Ѻ̂ца̀ ще да ѡ̂стáнете.

25 И товà ѥ ѡ̂бѣщáніе то, коéто самсѝ ѡ̂бѣщà нáмъ, (сúрѣчь) живóтъ вѣчный.

26 Товà ви написáхъ заради̂ ѻ̂ны̂ѧ щото вы лѫжатъ.

27 Прóчее, помáзаніе то коéто прїѧ̂хте ѿ нéгѡ, въ вáсъ пребывáе, и̂ не ви̂ трéбꙋва да

вы оучи нѣкой: но каквото вы оучи това̀ са́мо то пома́занїе за си́чко, и̂ йстинно є̂, и̂ не є̂ лѫжли́во, и̂ каквото вы є̂ на8чи́ло, така̀ сто́йте въ не́го.

28 И сега̀, ча́да, сто́йте въ не́го: та, кога́то се ꙗ̂ви, да и́маме дерзове́нїе, и̂ да се не посра́миме ѿ не́гѡ въ прише́ствїе то мѹ.

29 Я̂ко зна́ете че є̂ пра́веденъ, разѹмѣ́йте, защѡ̀ се́кой ко́йто стрѹ́ва пра́вда, ѿ не́гѡ се є̂ роди́лъ.

ГЛАВА Г҃.

ВИЖДТЄ ко́лко (голѣ́ма) любо́вь є̂ да́лъ Ѡ҆ц҃ъ на́мъ, щото да се наречѐме (и̂ да бѫдеме) ча́да Бж҃їи, зарадѝ това̀ и̂ мі́ръ ны не позна́ва, защѡ̀ не позна̀ нито не́го.

2 Возлю́бленнїи, нїе сме вече ча́да Бж҃їи, и̂ ї҆о́ще не́ се є̂ ꙗ̂вило що щѐ да бѫдеме: но зна́еме защѡ̀, кога́то се ꙗ̂ви, ще да бѫдеме подо́бни не́мѹ: защо́то ще да го ви́диме како́въ то є̂.

3 И се́кой ко́йто и́ма та́ꙗ надѐжда на не́го, ѿчища́ва се́бе, каквото̀ и̂ ѻ҆́нъ є̂ чи́стъ.

4 Се́кой ко́йто стрѹ́ва грѣ́хъ, и̂ беззако́нїе стрѹ́ва: и̂ грѣхо̀ є̂ беззако́нїе то.

5 И зна́ете защѡ̀ ѻ҆́нъ се ꙗ̂ви̂ да зе́ме на́ши те грѣ́хове: и̂ грѣ́хъ не́ма въ не́го.

6 Се́кой ко́йто пребыва́е въ не́го, не согрѣша́ва: а̂ ко́йто согрѣша́ва, нито го є̂ виде́лъ, нито го є̂ позна́лъ.

7 Ча́да (мой), ни́кой да вы не лѫже: ко́йто стрѹ́ва пра́вда, пра́веденъ є̂, каквото̀ и̂ ѻ҆́нъ що є̂ пра́веденъ.

8 Ко́йто стрѹ́ва грѣ́хъ, ѻ҆́нъ є̂ ѿ дїа́вола: защо́то дїа́воло и̂спѫ́рво согрѣша́ва, зарадѝ това̀ се ꙗ̂ви̂ Сн҃ъ Бж҃їй, да разва́ли дѣла̀ та дїа́волски.

9 Се́кой ко́йто є̂ рожде́нъ ѿ Бг҃а, не стрѹ́ва грѣ́хъ, защо́то сѣ́ме то Бж҃їе въ не́го пребыва́е: и̂ не мо́же да согрѣша́ва, защо́то є̂ ѿ Бг҃а рожде́нъ.

10 Съ това̀ се разпозна́ватъ ча́да та Бж҃їи и̂ ча́да та дїа́волски: се́кой ко́йто не стрѹ́ва пра́вда, и̂ не ѿбы́ча бра́та своего̀, не є̂ ѿ Бг҃а:

11 Защо́то това̀ є̂ зара́чанѣ то, коѐто чѹ́хте ѿ кра́й, да ѿбы́чаме є̂ди́нъ дрѹ́гиго:

12 Нѐ каквото̀ Ка́їнъ (ко́йто) бе́ше ѿ лѹка́вагѡ, и̂ закла̀ бра́та своего̀: а̂ за коѧ̀ причи́на го закла̀; защо́то дѣла̀ та не́гови бе́ха лѹка́ви, а̂ бра́тови те мѹ пра́ведни.

13 Не чѹде́сете, бра́тїе мои̂, а̂ко вы ненави́ди мі́ръ.

14 Нїе зна́еме, защѡ̀ прейдо́хме ѿ смерть та̀ въ живо́тъ, защо́то ѿбы́чаме бра́тїѧ та: а̂ ко́йто не ѿбы́ча бра́та своего̀, пребыва́е въ смерть та̀.

15 Се́кой ко́йто ненави́ди бра́та своего̀, человѣ́коѹбі́йца

ѥ: и҆ зна́ете защо̀ се́кой чело-
вѣко8бі́йца не́ма живо́тъ вѣ́ч-
ный да стои́ въ не́го.
16 Въ това̀ позна́хме любовь
та̀ Бж҃їа, защо́то ѻ҆нъ си по-
ложѝ д8ша̀ та за на́съ, и҆ ні́е
сме длѫжни да си пола́гаме
д8шы̀ те за бра́тїа та.
17 Я҆ко нѣ́кой и҆ма бога́тство
то на-то́а мі́ръ, и҆ гле́да бра́та
своего̀ защо̀ и҆ма нѹ́жда, и҆ за-
тво́ри сѫрдцѐ то си ѿ не́гѡ,
каквѡ̀ ще пребыва́е въ не́го
любовь та̀ Бж҃їа;
18 Ча́да мои́, да не ѡ҆бы́чаме
съ д8́ма, и҆лѝ съ ѧ҆зы́къ, но съ
дѣ́ло и҆ съ и҆́стина.
19 И съ това̀ позна́ваме,
защо̀ сме ѿ и҆́стина та, и҆ (съ
това̀) ще да си оу҆вѣ́риме
сѫрдца̀ та предъ не́го.
20 Защо́то а҆́ко ѡ҆сѹжда́ва
на́съ сѫрдцѐ то на́ше, (ко́лко
по́вече Бг҃ъ:) защо́то Бг҃ъ ѥ҆
по̀ голѣ́мъ ѿ сѫрдцѐ то на́ше,
и҆ зна́е си́чки те (ра́боты).
21 Возлю́бленнїи, а҆́ко сѫрдцѐ
то на́ше ны не ѡ҆сѹжда́ва, ні́е
и҆́маме дерзнове́нїе къ Бг҃8:
22 И си́чко що̀то да поискаме,
прїи́маме ѿ не́гѡ, защо́то со-
храна́ваме за́повѣди те не́го-
вы, и҆ що̀то ѥ҆ не́мѹ оу҆го́дно
тво́риме предъ не́гѡ.
23 И та́а ѥ҆ не́гова та за́-
повѣдь да вѣ́роваме на-сы́на
не́гова І҆и҃са Хр҃та̀, и҆ да
лю́биме ѥ҆ди́нъ дрѹ́гиго, като
що ни ѥ҆ да́лъ за́повѣдь.
24 И ко́йто сохрана́ва за́по-
вѣди те не́говы, въ не́го пре-
быва́е, и҆ ѻ҆нъ въ не́го, и҆ ні́е
ѿ това̀ разѹмѣ́ваме защо̀
(Бг҃ъ) пребыва́е въ на́съ, (си́-
рѣ́чь) ѿ дх҃атъ, кого́то ѥ҆ да́лъ
на́мъ.

ГЛАВА Д.

ВОЗЛЮБЛЕННІИ, не вѣ́рѹ-
вайте на се́каковъ дѹ́хъ, но
и҆спы́тѹвайте дѹхове́ те, да
лѝ са ѿ Бг҃а: защо́то мнози́на
лѫжли́ви проро́цы и҆зла̀зоха
въ мі́ръ.
2 Съ това̀ позна́вайте Дх҃ъ
Бж҃ї́й, (и҆ дх҃ъ лѹка́вый): се́кой
дѹ́хъ, ко́йто и҆сповѣ́дѹва, защо̀
І҆и҃сѹсъ Хрїсто́съ се ѥ҆ воплоти́лъ,
ѿ Бг҃а ѥ҆.
3 И се́кой дх҃ъ, ко́йто не
и҆сповѣ́дѹва, защо̀ І҆и҃сѹсъ Хри-
сто́съ се ѥ҆ воплоти́лъ, не ѥ҆ ѿ
Бг҃а: но то́й ѥ҆ а҆нті́хрїстовъ,
кого́то сте чѹ́ли, защо̀ ще да
до́йде, и҆ сега̀ ѥ҆ веке въ мі́ръ.
4 Вы́е сте ѿ Бг҃а, ча́да, и҆
повѣди́ли сте ги: защо́то
ѻ҆́ный ко́йто ѥ҆ въ ва́съ, по̀ го-
лѣ́мъ ѥ҆ ѿ ѻ҆ного́ва ко́йто ѥ҆ въ
мі́ръ.
5 Ѻ҆нѝ са ѿ мі́ръ, заради̇̀
това̀ ѿ мі́ръ гово́ратъ, и҆ мі́ръ
ги слѹ́ша.
6 Ні́е сме ѿ Бг҃а: ко́йто
зна́е Бг҃а, ѻ҆нъ ны слѹ́ша: а҆
ко́йто не ѥ҆ ѿ Бг҃а, ѻ҆нъ ны не
слѹ́ша: и҆ ѿ това̀ позна́ваме
Дѹ́хатъ на-и҆́стина та, и҆ дѹ́-
хатъ на-лѫжа̀ та.

7 Возлюбленнїи, да возлю-
биме ѥдинъ дрꙋгиго: зашто
любовь та ѥ ѿ Бга, и секой
кой то люби (дрꙋги те), той ѥ
ѿ Бга рожденъ, и знае Бга.
8 Я кой то не люби (дрꙋги
те), той не ѥ позналъ Бга,
зашто Бгъ ѥ любовь.
9 Ѿ това се ѥ явила любовь
та Бжїа въ насъ, зашто Бгъ
прати сына своего ѥдино-
роднаго въ мїръ, да бждеме
нїе живи чрезъ него.
10 Въ това се состой любовь
та, нѐ зашто нїе возлюбихме
Бга, но зашто Той возлюби
насъ, и прати сына своего (да
бжде) оумилостивленїе за грѣ-
ховѐ те наши.
11 Возлюбленнїи, ако Бгъ
ны ѥ возлюбилъ така, и нїе
сме длжни да любиме ѥдинъ
дрꙋгиго.
12 Бга никой никога не ѥ
видѣлъ: ако любиме ѥдинъ
дрꙋгиго, Бгъ въ насъ пребыва-
е, и любовь та негова ѥ совер-
шенна въ насъ.
13 Ѿ това познаваме зашо
нїе пребываеме въ него, и той
въ насъ, зашто ѿ Дха своегѡ
ѥ далъ намъ.
14 И нїе (го) видехме, и
свидѣтелствꙋваме зашо Ѡ-
тецъ прати сына (своего) спа-
сителя мїрꙋ.
15 Кой то исповѣда зашо
Іисꙋсъ ѥ сынъ Бжїй, Бгъ въ
него пребывае, и той въ Бга.
16 И нїе познахме и вѣро-
вахме любовь та, кото има
Бгъ на насъ: Бгъ ѥ любовь, и
кой то пребывае въ любовь та,
въ Бга пребывае, и Бгъ въ него
пребывае.
17 Въ това се ѥ исполнила
(негова та) любовь на насъ,
да имаме дерзновенїе въ день
сꙋдный, зашто, каквото ѥ Онъ,
така сме и нїе на тоа свѣтъ.
18 Страхъ нема въ любовь
та, но совершенна та любовь
вжнъ испжжда страхѫтъ, за-
што страхо има мꙋка: и
кой то се бои, не ѥ совершенъ
въ любовь та.
19 Нїе го любиме, зашто
той ѥ по напредъ возлюбилъ
насъ.
20 Яко нѣкой речѐ, че ѡбы-
чамъ Бга, а брата своего нена-
види, той ѥ лжецъ: зашто
кой то не ѡбычa брата своего
кого то види, Бга, кого то не ѥ
видѣлъ, каквѡ може да го
ѡбычa;
21 И та заповѣдь имаме
нїе ѿ негѡ, што кой то ѡбычa
Бга, да ѡбычa и брата своего.

ГЛАВА Д҃.

СЕКОИ кой то вѣрꙋва, зашо
Іисꙋсъ ѥ Хр҃тосъ, ѿ Бга ѥ
рожденъ: и секой кой то ѡбычa
Оного́ва кой то (го) ѥ родилъ,
ѡбычa и роденыатъ ѿ негѡ.
2 Ѿ това познаваме зашо
ѡбычаме чада та Бжїа, кога то
ѡбычаме Бга, и заповѣди те

неговы сохранáваме.

3 Защóто товà є̑ любовь тà Бж҃їа, да сохранáваме неговы те зáповѣди: и̑ зáповѣди те неговы не сà тѣшки.

4 Защóто сѣкой кóйто є̑ рождѣ́нъ ѿ Бг҃а, побѣждáва мíръ: и̑ тáя є̑ побѣда та кóто є̑ побѣдúла мíръ, (сúрѣчь) вѣ́ра та вáша.

5 Кóй є̑ (дрꙋгъ) кóйто побѣждáва мíръ, тóкмѡ ѻ҃ный кóйто вѣ́рꙋва, защò Ꙗисꙋ́съ є̑ сы́нъ Бж҃їй;

6 Тóя є̑ Ꙗисꙋ́съ Хрїстóсъ, кóйто є̑ дошѣ́лъ съ водà и̑ съ кровь: и̑ нѐ сáмѡ съ водà, но съ водà и̑ съ кровь: и̑ Дх҃о є̑ кóйто свидѣ́телствꙋва за нѣ́го, защóто Дх҃о є̑ и̑стина.

7 И трѝ са ѻ҃нїя кóйто свидѣ́телствꙋватъ на нѣ́бо то, Ѻ҃ц҃ъ, Слóво, и̑ Ст҃ый Дх҃ъ: и̑ тїя трѝ те са є̑днò.

8 И трѝ са кóйто свидѣ́телствꙋватъ на землà та, Дх҃о, и̑ водà та, и̑ кровь тà: и̑ тїя трѝ те въ є̑днò са.

9 Я́ко нїе прїѝмаме человѣ́ческо то свидѣ́телство, свидѣ́телство то Бж҃їе є̑ пò голѣ́мо: защóто товà є̑ свидѣ́телство то Бж҃їе, коѣ́то свидѣ́телствовà за сы́на своегò.

10 Кóйто вѣ́рꙋва въ сы́на Бж҃їя, ѻ҃нъ и̑ма свидѣ́телство то (Бж҃їе) въ сѣ́бе си: кóйто не вѣ́рꙋва на Бг҃а, прáви го лжѣ́цъ, защóто не є̑ повѣ́рꙋвáлъ въ свидѣ́телство то коѣ́то свидѣ́телствовà Бг҃ъ за сы́на своегò.

11 И товà є̑ свидѣ́телство то, защóто (сúрѣчь) Бг҃ъ ни є̑ дáлъ живóтъ вѣ́чный, и̑ тóя живóтъ є̑ въ нѣ́говыятъ сы́нъ.

12 Кóйто и̑ма сы́на (Бж҃їя), и̑ма живóтъ: а̑ кóйто нѣ́ма сы́на Бж҃їя, ѻ҃нъ нѣ́ма живóтъ.

13 Товà написáхъ вáмъ кóйто вѣ́ровате во и̑ме то на-Сы́на Бж҃їя, да знáете защò и̑мате живóтъ вѣ́чный, и̑ да вѣ́ровате во и̑ме то на-Сы́на Бж҃їя.

14 И товà є̑ дерзновѣ́нїе то коѣ́то нїе и̑маме къ нѣ́мꙋ, защò а̑ко попрóсиме нѣ́що (ѿ нѣ́гѡ) по нѣ́гова та вóля, послꙋ́шꙋва ны.

15 И а̑ко познáваме че ны послꙋ́шꙋва (за сúчко) що то да мꙋ прóсиме, знáеме защò прїѝмаме прошѣ́нїя та кóйто просúхме ѿ нѣ́гѡ.

16 Я́ко нѣ́кой вúди брáта своегò защò согрѣшáва грѣ́хъ не смѣ́ртенъ, да се помóли (Бг҃ꙋ), и̑ ще да мꙋ дадѐ живóтъ, (сúрѣчь) на ѻ҃нїя кóйто согрѣшáватъ нѐ смѣ́ртнѡ. Ѝма грѣ́хъ смѣ́ртенъ: не говóримъ за нѣ́го да се мóли.

17 Сѣ́коя непрáвда є̑ грѣ́хъ, и̑ма ѻ҃бáче грѣ́хъ кóйто не є̑ смѣ́ртенъ.

18 Знáеме защò сѣ́кой, кóйто є̑ рождѣ́нъ ѿ Бг҃а, не согрѣшáва: но кóйто є̑ рождѣ́нъ ѿ Бг҃а, вáрди сѣ́бе си, и̑ лꙋкáвыо не се прикóснꙋва при нѣ́го.

19 Знáеме че сме ѿ Бг҃а, и̂ си́чкїо мі́ръ въ зло̀ то лежи́.
20 И позна́ваме, защо̀ Сы́нъ Бж҃їй є҆ дошéлъ, и̂ да́лъ ни є҆ (свѣ́тъ и̂) ра́зумъ, да позна́еме Бг҃а и̂стиннаго, и̂ да бж҃деме въ и̂стиннаго, (си́рѣчь) въ сы́на нéгова Ї҃исоуса Хрїста̀: то́й є҆ и̂стинный Бг҃ъ и̂ живо́тъ вѣ́чный.
21 Ча́да, варде́тесе ѿ и̂дѡлски те жéртвы. Ами́нь.

ВТОРОЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІѠАННА БОГОСЛОВА.

А҃ЗЪ ста́рецъ на и̂збра́нна та госпожа̀, и̂ на ча́да та нéйни, кои́то а҃зъ ѿбы́чамъ вои́стинну, и̂ не са́мѡ а҃зъ, но и̂ си́чки те кои́то са позна́ли и̂стина та:
2 Заради̂ и̂стина та ко́ато пребыва́е въ на́съ, и̂ съ на́съ ще да бж҃де вѣ́чно:
3 Да бж҃де съ ва́съ бл҃гть, мл҃ть, ми́ръ, ѿ Бг҃а Ѻц҃а̀, и̂ ѿ Гдⷭ҇а Ї҃исоуса Хрⷭ҇та̀, Сы́на Ѻц҃а, съ и̂стина и̂ съ любо́вь.
4 Возрадова́хсе по премно́гѡ, защо́то найдо́хъ (нѣ́кои) ѿ твои̂ те ча́да, кои́то хо́датъ въ и̂стина та, като що сме прїа́ли за́повѣдь ѿ Ѻц҃а̀.
5 И сега̀ те мо́лимъ, госпожѐ, не като че ти писоуваме нóва за́повѣдь, но ѻна́а ко́ато и̂ма́ме и̂спж҃рвѡ, (си́рѣчь) да ѿбы́чаме є҆ди́нъ дрꙋ́гиго.
6 И̂ това̀ є҆ любовь та̀, да хо́диме по нéговы те за́повѣди: та́а є҆ за́повѣдь, какво́то сте чꙋ́ли и̂спж҃рвѡ, да хо́дите въ нéа.
7 Защо́то мнози́на лестцы̀ са влѣ́зли въ мі́ръ, кои́то не и̂сповѣ́дꙋватъ, че Ї҃исоусъ Хрⷭ҇то́съ є҆ дошéлъ въ человѣ́ческо тѣ́ло: тако́въ (человѣ́къ) є҆ лстéцъ и̂ а҆нтїхрїстъ.
8 Варде́тесе да не и̂згꙋ́биме ѻнова̀, за кое́то сме се трꙋди́ли, но да воспрїи́меме совершéнна мзда̀ та.
9 Сéкой ко́йто престж҃пꙋва оу҆чéнїе то Хрⷭ҇то́во, и̂ не стои̂ въ нéго, ѻ҆нъ нéма Бг҃а: а҆ ко́йто стои̂ во оу҆чéнїе то Хрїсто́во, ѻ҆нъ и̂ма и̂ Ѻц҃а̀ и̂ Сн҃а.
10 Яко нѣ́кой дохо́жда кодъ ва́съ, и̂ не прино́си това̀ оу҆чéнїе, не прїи́майте го въ до́мъ сво́й, и̂ не вы́кайте мꙋ: добрѐ дошéлъ:
11 Защо́то ко́йто мꙋ вы́ка добро̀ оу҆тро, (и̂ли̂) добрѐ до-

шелъ, быва сообщникъ на негови те злѝ дѣла.

12 Много ймахъ да ви пишемъ ѝ не щеахъ (да пишемъ) на хартїа съ мастило: но надамсе да дойдемъ при васъ, ѝ оуста съ оуста да ви говоримъ, за да бѫде радость та ви ѝспѫлнена.

13 Поздравлаватъ те чада та на-ѝзбранна та твоа сестра. Амѝнь.

ТРЕТІЕ СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

СВАТАГѠ АПОСТОЛА ІѡАННА БОГОСЛОВА.

Ѧзъ старецъ на возлюбленныатъ Гаїа, когото азъ ѿбычамъ войстинно.

2 Возлюбленне, желаю ти да бѫдешъ здравъ, ѝ да преуспѣвашъ въ сичко (дрѹго), каквото преуспѣва ѝ дѹша та ти.

3 По премного се возрадовахъ когато дойдоха братїа та ѝ свидѣтелствоваха за ѝстина та ти, ѝ каквѡ ты ходишъ въ ѝстина та.

4 По голѣма ѿ та радость немамъ, когато слѹшамъ че мои те чада ходатъ въ ѝстина та.

5 Возлюбленне, ты творишъ като вѣренъ (Хрїстїанинъ) това щото стрѹвашъ на братїа та ѝ на странни те.

6 Ѻни свидѣтелствоваха предъ церква та за твоа та любовь, който ако ѝспроводишъ така, каквото є прилѝчнѡ на Бга, добре ще да сторишъ:

7 Защото заради негово то йме са ѝзлѣзли, ѝ нѝщо не зематъ ѿ ѩзычницы те.

8 Нїе сме прочее длѫжни да прїимаме такива (проповѣдницы), за да бѫдеме спомощницы на ѝстина та.

9 Ѧзъ писахъ на церква та: но Дїотрефъ който ѿбыча да первенствѹва оу нѝхъ, не прїима насъ.

10 Заради това, ако дойдемъ, ще да мѹ воспоменемъ дѣла та който (той) твори, понеже ны оукорава съ непотребни словеса: ѝ като не мѹ стига това, не прїима самъ той братїа та, но возбранава ѝ на Ѻнїа, който ѝскатъ (да ги прїиматъ), ѝ ѿ церква та ги ѝспѫжда.

11 Возлюбленне, не бѫди подражатель на зло то, но на добро то: който стрѹва

добро̀, ѿ Бг҃а є҆: а҆ кои́то стрꙋ́ва зло̀, не є҆ виде́лъ Бг҃а.

12 На Димитрі́а свидѣ́телствꙋ́ватъ си́чки те (за добро̀ то), и҆ са́ма та и҆стина: и҆ ні́е свидѣ́телствꙋ́ваме, и҆ зна́ете защо̀ на́ше то свидѣ́телство є҆ и҆стинно.

13 Мно́го и҆махъ да пи́шемъ, но не щемъ да ти писꙋ́вамъ съ перо̀ и҆ съ масти́ло:

14 Защо́то се на́дамъ да те ви́димъ ско́рѡ, и҆ ѹ҆ста̀ съ ѹ҆ста̀ да се разгово́риме.

15 Ми́ръ да ти бѫ́де, поздравля́ватъ те прїа́тели те: поздрави́ прїа́тели те по и҆́ме. а҆ми́нь.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЄ

НА-СВАТАГѠ АПОСТОЛА ІꙋДА.

І҆ꙋда́, слꙋжи́тель на І҆исꙋ́са Хр҃та̀, а҆ бра́тъ І҆а́кѡвовъ, на зва́нни те кои́то са ѡ҆свѧще́нни ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀, и҆ сохране́ни са чрезъ І҆исꙋ́са Хр҃та̀,

2 Ми́лость и҆ ми́ръ и҆ любо́вь да се ѹ҆мно́жи въ ва́съ.

3 Возлю́бленнїи, поне́же и҆мамъ всегда̀ вели́ко ѹ҆се́рдїе да ви писꙋ́вамъ заради̇ Ѻ҆́бщо то спасе́нїе ва́ше, понꙋди́хсе да ви пи́шемъ за да вы подка́нимъ да се подвиза́вате за вѣ́ра та, коа́то є҆ преда́дена є҆дна́ждъ на свати̇̀ те.

4 Защо́то са влѣ́зли (помеждꙋ̀ ва́съ) нѣ́кои нечести́ви человѣ́цы, кои́то са ѿда́вна предназначе́ни за това̀ ѡ҆сꙋжде́нїе, защо́то претва́ратъ благодать та̀ на-Бг҃а на́шегѡ на распꙋ́стно (житїѐ), и҆ ѿфѫрля́тсе ѿ са́магѡ Влады́ка Бг҃а и҆ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исꙋ́са Хр҃та̀.

5 И и҆скамъ да вы̀ подсе́тимъ, а҆ко и҆ да зна́ете това̀ по̀ напредъ, защо̀ (си́рѣчь) като и҆збави̇̀ Гдⷭ҇ь наро́датъ ѿ Ѥгѵ́петска та земла̀, по́слѣ погꙋбѝ ѻ҆ны̀ кои́то не повѣрова́ха.

6 И а҆́ггелы те, кои́то не сохрани́ха своѐ то досто́инство, но ѡ҆ставѝха своѐ то жили́ще, ва́рди ги подъ темнота̀ та (вѫ́рзаны) съ ѹ҆́зы вѣ́чны до сꙋдѫ̀тъ на-вели́кїа де́нь.

7 Каквото̀ Содо́мъ и҆ Гомо́рръ, и҆ ѻ҆колни те ни́хни гра́дове, кои́то подо́бнѡ ни́мъ блꙋдствова́ха, и҆ ходи́ха слѣ́дъ чꙋ́ждо тѣ́ло, предлежа́тъ за примѣ́ръ, поне́же поне́соха наказа́нїе то на-вѣ́чныа ѻ҆́гнь.

8 Така̀ (ще да бѫде) и҆ съ тїѧ кои́то, поне́же ви́ждатъ сни́ща, ѡ҆скверна́ватъ си тѣ́ло то, и҆ презі́ратъ нача́лство то, и҆ (не боѧ́тсе да) злосло́ватъ высо́ки те бла́сти.

9 Но са́мъ А҆рха́ггелъ Мїха́илъ, кога́то се препі́раше съ дїа́волатъ за Мѡѷсе́ово то тѣ́ло, не смѣ́еше да продꙋ́ма на вра́хъ не́гѡ хꙋ́лно ѡ҆сѫжде́нїе, но ре́че: да ти запре́ти Гдⷭ҇ь.

10 Но тїѧ, ко́лкото не зна́ѧтъ, злосло́ватъ: а҆ ко́лкото по є҆стествꙋ́, като безслове́сни те ско́тове, вѣ́дѧтъ, въ ни́хъ се расте́ватъ.

11 Го́рко ни́мъ: защо́то са пошли́ по Ка́їновыѧтъ пѫ́ть, и҆ поне́же са прелще́ни за придобы́токъ като Ва́лаа́мъ, преда́ли са се въ се́какви безчи́нїѧ, и҆ въ прекосло́вїе то Корре́ово поги́бнꙋватъ.

12 Ѳни́ са гнꙋсоты̀ въ ва́ши те любо́вни ᲂу҆гоще́нїѧ, кога́то се гоще́ватъ съ ва́съ, поне́же ѡ҆го́юватъ се́беси безъ сра́мъ: ѻ҆блацы безво́дни, кои́то се прено́сатъ (на са́мъ на та́мъ) ѿ вѣ́трища та: древеса̀ є҆се́нни, безпло́дни, кои́то са ᲂу҆мре́ли два̀ пѫти, и҆ и҆скорене́ни:

13 Свирѣ́пы во́лны мо́рски, кои́то и҆спꙋ́щатъ като пѣ́на свои́ те безстꙋ́дства, звѣ́зды заблꙋжда́ющїѧ, за кои́то се ва́рди мра́къ те́мный во вѣ́ки.

14 И за ни́хъ пророчествова̀ ’Ѐнѡ́хъ, се́дмый (человѣ́къ) по А҆да́ма, и҆ ре́че: є҆́то, ще да до́йде Гдⷭ҇ь съ мно́го ты́сѧщы свѧти́хъ А҆гг҃лѡвъ свои́хъ,

15 Да сотво́ри сꙋ́дъ на вра́хъ си́чки те (человѣ́цы), и҆ да ѡ҆бличѝ си́чки те нечести́вы за си́чки те ни́хни дѣла̀ нечести́ви, съ кои́то са беззако́нствовали, и҆ за си́чки те хꙋ́лни словеса̀ ни́хни, кои́то са говори́ли на вра́хъ не́гѡ нечести́ви те грѣ́шницы.

16 Ѳни́ са мѫрмри́цы, (съ ни́що) не мо́жатъ да се ᲂу҆дово́лѧтъ, хо́дѧтъ по свои́ те по́хоти (нечести́вѡ и҆ беззако́нѡ:) ᲂу҆ста̀ та и҆́мъ гово́ратъ высокоꙋ́мни словеса̀, и҆ показꙋ́ватъ ласка́телство (се́комꙋ лицемѣ́рнѡ,) заради́ придобы́токъ.

17 Но вы́е, возлю́бленнїи, помне́те дꙋ́мы те, кои́то са ка́заны по̀ напре́дъ ѿ а҆по́столы те на Гдⷭ҇а на́шегѡ ’Іисꙋ́са Хрⷭ҇та̀:

18 Кои́то ви са говори́ли, защо̀ въ послѣ́дно то вре́ме ще да се поѧ́ватъ рꙋга́тели, кои́то ще да хо́дѧтъ по свои́ те нечести́вы по́хоти.

19 Тїѧ са, кои́то ѿдѣла́ватъ се́беси (ѿ є҆ди́нство то на вѣ́ра та и҆) чꙋ́вственни са, и҆ дꙋ́хъ не́ма въ ни́хъ.

20 Но вы́е, возлю́бленнїи, сто́йте цвржсти въ свѧтѣ́йша та ва́ша вѣ́ра, и҆ моле́тесе (Бг҃ꙋ) съ Дх҃ъ ст҃ы́й.

21 И сохрана́вайте се́бе въ

любовь тà Бжїа, и надайтесе на милость тà на-Гда нашегѡ Іисѹса Хрта, за (да прїимете) животъ вѣчный.

22 И къ єдни бждéте милостиви, като разсѹждавате (потрéбы те имъ):

23 А дрѹги спасавайте со страхъ, и ѿимайте ги ѿ ѻгньатъ: (и ѡбличавайте со страхъ), и гнѹсéтесе и ѿ сама та дрéха, коàто є ѡскверненà съ тѣло то.

24 А на ѻногова, който мóже да вы сохрани безъ грѣхъ, (и безъ ѡскверненїе), и да вы постави предъ своѧ та слава неѹкорны съ радость,

25 На самагò премѹдраго Бга и Спаса нашего (чрезъ Іисѹса Хрїстà Гда нашего,) да бжде слава, величїе, держава и власть пò напрéдъ ѿ сички те вѣкове, и сегà и въ сички те вѣкове. Аминь.

КЪ РИМЛАНѢОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА-СВАТАГѢ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЕЛЪ, рабъ Іисѹсъ-Хртóвъ, повыканъ апóстолъ, избранъ (да проповѣда) євáггелїе то Бжїе,

2 (Коéто пò напрéдъ ѡбѣщà Бгъ чрезъ свои те пророцы въ свати те писанїа),

3 За сына своегò (който се роди ѿ Давідово то сѣме по плóти,

4 И който быдè познанъ (за) Сынъ Бжїй съ сила по дѹхѹ сваты́ни, и чрезъ воскресéнїе то мѹ ѿ мéртви те,) (сирѣчь) на-Гда нашегѡ Іисѹса Хрта:

5 (Чрезъ когóто прїахме нїе благодать и апóстолство, да покóриме съ нéгово то име сички те ѩзыцы на вѣра та:

6 По междѹ който сте и вы повыкани ѿ Іисѹса Хрта:)

7 На сички те който са въ Римъ возлюбленни на Бга, и повыкани стїи: благодать да бжде вамъ и миръ ѿ Бга Ѻца нашегѡ, и Гда Іисѹса Хрта.

8 Пéрво оубѡ благодарю Бга моегò чрезъ Іисѹса Хрта за сички те васъ, защòто вѣра таваша се прославлава по сичкїатъ свѣтъ:

9 Защòто свидѣтель ми є Бгъ, комѹто ѧзъ слѹгѹвамъ со сичка та си дѹша, като про-

повѣдꙋвамъ Ѹвáггелїе то на-Сы́на нéгова, защò непрестáнно вы воспомéнꙋвамъ,

10 И сéкогашъ се мóлимъ (Бг҃ꙋ) въ молúтвы те мой, нéгли нѣкой пѫть пóслѣ намéримъ врéме съ Бж҃їа та вóла да дóйдемъ кодъ вáсъ:

11 Защóто желáемъ да вы вúдимъ, да ви дáмъ нѣкое дарóванїе дꙋхóвно, за да вы оу҃твердúмъ:

12 А҃ товà є҃ да се оу҃тѣшиме съ вáсъ зáеднѡ съ ѻ҃бща та вѣ́ра, (сúрѣчь) съ вáша та и҃ съ моà та.

13 И не йскамъ да не знáете, брáтїе, защò мнóго пѫти поискáхъ да дóйдемъ кодъ вáсъ, съ намѣренїе да собéремъ нѣкой плóдъ и҃ оу҃ вáсъ, каквóто и҃ оу҃ дрꙋ́ги те нарóди, но до сегà самь всѐ и҃мáлъ препáтствїа.

14 Áзъ самь дѫлженъ и҃ на Ѹллúни те, и҃ на вáрвари те, и҃ на мꙋ́дри те и҃ на безꙋ́мни те:

15 Такà подóбнѡ и҃мамъ оу҃сéрдїе кóлкото самь возмóженъ, да благовѣстúмъ и҃ вáмъ кóйто се нахóждате въ Рúмъ.

16 Защóто не се срáмꙋвамъ ѿ благовѣствовáнїе то Хр҃тóво, понéже тò є҃ сúла Бж҃їа за спасéнїе то на сéкого, кóйто вѣ́рꙋва, пéрво на Ѹдéанинатъ и҃ (пóслѣ) на ꙗзы́никатъ.

17 Защóто прáвда та Бж҃їа чрезъ нéго се ѿкры́ва ѿ вѣ́ра въ вѣ́ра, каквóто ѿ є҃ пúсано: прáведныо ѿ вѣ́ра та ѿ да бѫде жúвъ.

18 Защóто гнѣ́въ Бж҃їй се ѿкры́ва ѿ небò то на врѫхъ всáкое нечéстїе и҃ непрáвда на-человѣцы те, кóйто дѫржáтъ йстина та съ непрáвда.

19 Защóто и҃мъ є҃ ѿкры́ено товà ѿто мóже нѣкой да разꙋмѣ́ за Бг҃а: защóто (сáмъ) Бг҃ъ и҃мъ го є҃ ѿкры́лъ.

20 Понéже невúдими те (совершéнства) Бж҃їи, (сúрѣчь) вѣ́чно то нéгово Божествò и҃ сúла, вúдатсе ꙗ҃вно ѿ создáнїа мíра: защóто се разꙋмѣ́ватъ чрезъ и҃спытовáнїе то на нéгови те создáнїа, ѿто да ѿстáнатъ ѻ҃нѝ безотвѣ́тни.

21 Понéже ѻ҃нѝ като познáха Бг҃а, не прославúха го като Бг҃а, нито го возблагодарúха, но ѿсꙋетúхасе со свой те помышлéнїа, и҃ потемнѣ́ неразꙋ́мно то и҃мъ сéрдце:

22 И като се говóратъ че са мꙋ́дри, ѿбезꙋмúхасе.

23 И и҃змѣнúха слáва та на нетлѣ́ннагѡ Бг҃а съ ѻ҃бразъ подóбенъ на тлѣ́ненъ человѣ́къ и҃ на птúцы и҃ на четверонóжни (живóтни) и҃ на гáди.

24 За товà ги и҃ предáде Бг҃ъ спорéтъ пóхоти те и҃мъ сердéчны на нечистотà та, да си ѿсквернáватъ тѣ́лесà та сáми междꙋ́ сéбе:

25 Защóто ѻ҃нѝ ѿбѫрнáха

истина та Бжїа въ лжжа, и поклонихасе и послѹжиха на создане то вмѣстѡ создателѧ, който є благословенъ во вѣки. Амиинь.

26 Затова ги предаде Бгъ въ безчестны страсти: зашто и жены те имъ измѣнихa естественно то (ѡбыкновенно) оупотребленіе въ онова, което є противно на естество то.

27 Така и мжжѣ те ѡставихa естественно то (ѡбыкновенно) оупотребленіе на-женскіа полъ, и разжегохасе съ похоть та си единъ на дрѹгиго, понеже стрѹватъ срамота мжжъ на мжжѣ, и (така) воспріиматъ въ свои те си тѣлеса достойно то наказаніе, което приличa на заблѹжденіе то имъ.

28 И каквото се не испытахa да познаатъ Бга съ вѣра, (така) и Бгъ ги предаде въ неискѹсенъ оумъ, да стрѹватъ неподобны (работы.)

29 Понеже они са пжлни со секаква неправда, съ блѹдъ, съ лѹкавство, съ лакомство, съ злоба: пжлни со завистъ, съ оубійство, съ крамола, со лжжа, со злонравіе:

30 Шепотници са, клеветници богоненавистни, досадители, высокоѹмни, горделиви, измыслители на-злы те (работы), на родители те непокорни.

31 Безѹмни са, немирни, нелюбовни, клѧтвопрестѹпницы, немилостиви.

32 Зашто они, ако и да познаватъ праведныатъ сѹдъ Бжїй, (зашто сирѣчь) който стрѹватъ такива дѣла, достойни са за смерть), не само они ги стрѹватъ, но и соизволѧватъ на онїа който ги стрѹватъ.

ГЛАВА Б.

ЗАРАДИ това си безотвѣтенъ, ѡ человѣче кой да си, който ѡсѹждавашъ (дрѹги те) зашто съ това ѡсѹжденіе, съ което ѡсѹждавашъ дрѹгиго, ѡсѹждавашъ самъ себе: понеже ты, който ѡсѹждавашъ (дрѹги те), стрѹвашъ това исто то.

2 Понеже знаеме, зашто вистинна Бжїо сѹдъ є на вражъ онїа, който стрѹватъ такива (дѣла).

3 И мыслишъ ли ты, ѡ человѣче, като ѡсѹждавашъ оны який който стрѹватъ тїа (дѣла,) а и ты самъ стрѹвашъ тїа исти те, че ще да избѣгнешъ ѿ Бжїатъ сѹдъ;

4 Или презирашъ богатство то на-негова та благость, и кротость та и долготерпѣніе то мѹ, и не знаешъ зашто Бжїа та благость на покаѧніе те води;

5 Но за твое то оупорство и за непокаѧнно то ти сердце

собирашъ за себе гнѣвъ за (ѻ҃ный) день, (който ще да бѫде день) на гнѣватъ и на-ѿкровѣніе то на праведныа сѹдъ Бж҃ій:

6 Който ще воздадѣ секомѹ спорѣтъ дѣла та мѹ:

7 На ѻніа който трасатъ слава и честь и нетлѣніе съ терпѣніе то си въ добри те дѣла, (ще да дадѣ) животъ вѣчный:

8 А на ѻніа който се противатъ съ оупорство на истина та, а покоравѧтсе на неправда та, ѩрость и гнѣвъ.

9 Скорбь и бѣда (ще да бѫде) на секого человѣка, който твори зло то, на 'Іѹдѣанина перво, и на ѩзычника.

10 А слава и честь и миръ на секого който твори добро то, на 'Іѹдѣанина перво, и на ѩзычника.

11 Защото Бг҃ъ не гледа на лица та.

12 Защото който са безъ законъ согрѣшили, безъ законъ и ще да погибнатъ: а който са въ законатъ согрѣшили, по законатъ ще да приматъ сѹдъ.

13 (Защото не са ѻніа, който слѹшатъ законатъ, праведни предъ Бг҃а, но който творатъ законатъ, ѻні ще да бѫдатъ ѿправдани.

14 Защото когато ѩзычницы те, който нѣматъ законъ, стрѹватъ ѿ ѥстества закономны те (работы), ѻні макаръ и да нѣматъ законъ, сами на себе са законъ:

15 Който показѹватъ дѣло то законно написано на сердца та си, понеже и сама та нихна совѣсть имъ свидѣтелствѹва, и (сами те) имъ помысли по междѹ си ѿкривѹватъ ѥдинъ дрѹгиго, или ѿправдаватъ:)

16 Въ ѻ҃ный день, когато ще да сѹди Бг҃ъ тайни те (дѣла) человѣчески чрезъ 'Іисѹса Хр҃та, споредъ моѐ то благовѣствованіе.

17 Ѵто, ты се наричешъ 'Іѹдѣй, но ѿблегашсе на законатъ, и хвалишсе съ Бг҃а,

18 И разѹмѣвашъ волѧ та (Бж҃іѧ), и избирашъ по добро то, понеже се наѹчѹвашъ ѿ законатъ:

19 И мыслишъ защо си пѹтеводждъ на слѣпи те, и свѣтъ на ѻніа който са въ темнина та,

20 Наставникъ на безѹмни те, оучитель на младѣнцы те, понеже имашъ ѻбразъ на-знаніе то и на-истина та въ законатъ.

21 (Ты) прочее, който наѹчѹвашъ дрѹгиго, себе си ли не можешъ да наѹчишъ; (ты), който проповѣдѹвашъ да не крадатъ, крадѣшъ ли;

22 (Ты), който говоришъ да не прелюбодѣйствѹватъ, прелюбодѣйствѹвашъ ли; ты,

кóйто се гнѹсишъ ѿ їдѡли те, сватотáтецъ ли си;

23 (Ты), кóйто се хвáлишъ въ закóнатъ, съ законопрестѹпство то ли безчéстишъ Бга;

24 Защóто йме то Бжїе съ вáсъ се хѹли въ ѩзы́чницы те, каквóто що є пи́сано.

25 Защóто ѡ́брѣзанїе то пóлзѹва, ѧ̂ко и҆сполнáвашъ закóнатъ: ѧ̂ко ли си престѹпникъ на-закóнатъ, ѡ́брѣзанїе то твоѐ бы́ва неѡбрѣзанїе.

26 Я̂ ѧ̂ко неѡбрѣзанныо сохранáва зáповѣди те на-закóнатъ, нéгово то неѡбрѣзанїе не щѐ ли да се вмѣнѝ за ѡ́брѣзанїе;

27 И кóйто є ѿ рождéнїѧ неѡбрѣзанъ, ѧ̂ко и҆сполнáва закóнатъ, не щѐ ли да ѡ́сѹди тéбе, кóйто си съ писáнїе то и҆ съ ѡ́брѣзанїе то престѹпникъ на-закóнатъ;

28 Защóто не є ’Ѵздéй ѻ҆ный, кóйто є (такóвъ) на лицѐ, нито є ѡ́брѣзанїе ѻ҆новà, коéто се ви́ди на тѣ́ло то:

29 Но ’Ѵздéй є ѻ҆ный, кóйто є внѹтренѡ (такóвъ), и҆ ѡ́брѣзанїе є (ѡ́брѣзанїе то) сердéчно (коéто бы́ва) по дѹхатъ, а̑ нѐ по бѹ́ква та (на-закóнатъ): на такóвъ ’Ѵздéй похвалà та не є ѿ человѣцы те, но ѿ Бга.

ГЛАВА Г.

ЩО и҆ма прóчее пò мнóго ’Ѵздéино; и҆лѝ каквà є пóлза та на-ѡ́брѣзанїе то;

2 (Ѡ҆нà є) голѣ́ма по сéкаковъ видъ, а̑ пéрво (въ товà) защóто (на ’Ѵздéи те) бы́дóха вовѣ́рени словесà та Бжїи.

3 И ѧ̂ко не повѣровáха нѣ́кои, що (ѿ товà); є̑дà ли невѣ́рствїе то ни́хно ще да оуничтóжи вѣ́ра та Бжїѧ;

4 Да не дадѐ Бгъ! но да бѫде Бгъ и҆стиненъ, а̑ сéкой человѣ́къ лѫжли́въ, каквóто що є пи́сано: за да се ѡ҆прáвдашъ въ словесà та твой, и҆ да побѣди́шъ когáто сѹ́дишъ ты́.

5 Я̑ко ли чрезъ непрáвда та нáша се ѿкры́ва прáвда та Бжїѧ, що да речéме; є̑дà ли (є̑) непрáведенъ Бгъ, кóйто нанóси (на нáсъ) гнѣ́въ; (а̑зъ говóримъ като що мы́слѧтъ человѣ́цы те:)

6 Да не дадѐ Бгъ! защóто (ѧ̂ко є̑ такà), каквò ще да сѹ́ди Бгъ свѣтѫтъ:

7 Защóто ѧ̂ко и҆стина та Бжїѧ се оумножáва чрезъ мòѧ та лѫжà за да се прослáви Тóй, защò ї҆ѻ́ще и҆ а̑зъ се ѡ́сѹждáвамъ като грѣ́шникъ;

8 Я̑ нѐ (каквóто ны хѹ́лѧтъ, и҆ каквóто говóратъ нѣ́кои чеі́е оучиме такà), защò да стóриме злò то, за да дóйде

добрѐ то: на такива человѣцы
є̑ наказа́нїе то пра́ведно.
9 Щѐ про́чее; и́маме ли
(нѣ́кое) предпочте́нїе (ѿ ꙗ-
зы́чницы те); защо́то нїе до-
каза́хме веке, защѐ и҆ ’Ꙗде́и
те и҆ ꙗзы́чницы те си́чки те
са подъ грѣхѫтъ:
10 Каквото̀ є̑ пи́сано, защѐ
ни́кой не є̑ пра́веденъ:
11 Не́ма ни́кой да разꙋмѣ́ва,
и҆ не́ма ни́кой да тра́си Бг҃а.
12 Си́чки те се оу̑клони́ха
(ѿ пра́вы́атъ пѫть), си́чки те
за́едниѡ бы́до́ха непотре́бни,
не́ма (человѣ́къ) да твори
добрѐ, не́ма нито є̑ди́нъ.
13 Горта́но ни́хенъ є̑ гро́въ
ѿво́ренъ, и҆ съ ꙗзы́цы те си
лѫжатъ: ꙗ҆́дъ а҆спїдовъ (є̑
скры́енъ) подъ оу̑стни те и́мъ.
14 На-кой то оу̑ста̀ та са
пѫлни съ кле́тва и҆ съ гор-
чивина̀:
15 Нозѐ те и́мъ са бѫрзи
за да проле́атъ кро́вь:
16 Разбїе́нїе и҆ поги́бель є̑
на пѫтища та и́мъ:
17 И мі́рныатъ пѫть не
позна́ха.
18 Не́ма стра́хъ Бж҃їй предъ
ѻ҆чи́ те и́мъ.
19 И зна́еме, защѐ щото
гово́ри зако́нъ, гово́ри го на
ѻ҆нїа кой то са подъ зако́натъ:
за да се затво́ри се́кой оу̑ста̀,
и҆ си́чкїо свѣ́тъ да бѫде пови́-
ненъ предъ Бг҃а.
20 Защо́то ни́кой человѣ́къ
не щѐ да се ѿпра́вда предъ Бг҃а
ѿ дѣла̀ та зако́нни: поне́же
грѣхѐ се позна́ва со зако́натъ.
21 А҆ сега̀ пра́вда та Бж҃їа
и҆ безъ законъ се ꙗ҆ви́, ко́ато
є̑ свидѣтелствована ѿ зако́-
натъ и҆ ѿ проро́цы те.
22 А҆ пра́вда та Бж҃їа (се
ꙗ҆вла́ва) чрезъ вѣ́рованїе то
во ’Іисꙋ́са Хр҃та̀ на си́чки те,
и҆ за си́чки те, кой то вѣ́рꙋватъ:
защо́то не́ма ра́знствїе.
23 Защо́то си́чки те согрѣ-
ши́ха, и҆ лише́ни са ѿ сла́ва та
Бж҃їа:
24 А҆ ѿправда́ватсе тꙋ́не съ
не́гова та благода́ть чрезъ
и҆збавле́нїе то, ко́ето є̑ во
’Іисꙋ́са Хр҃та̀,
25 Кого́то Бг҃ъ ѿпредѣ́ли
(да бѫде) ѿчище́нїе чрезъ
вѣ́ра та въ своѧ̀ та си кро́вь,
за да се пока́же пра́вда та
мꙋ, за проще́нїе на-сотво́рени
те по̀ напре́дъ грѣ́хове:
26 Въ долготерпѣ́нїе то
Бж҃їе, за да се пока́же, (го-
во́римъ), пра́вда та мꙋ и҆ въ
сега́шно то вре́ме, (да бы по-
зна́ли) защѐ є̑ ѻ҆нъ пра́веденъ,
и҆ ѿправда́ва ѻ҆ного́ва, ко́йто
вѣ́рꙋва во ’Іисꙋ́са.
27 Гдѣ̀ (ѿста́ва) про́чее
похвала̀ та; и҆згна́се вѫнъ:
съ ко́й зако́нъ; съ зако́натъ
ли на-дѣла̀ та; нѐ, но съ за-
ко́натъ на-вѣ́ра та.
28 Нїе про́чее заключа́ваме
защѐ человѣ́къ се ѿправда́ва
съ вѣ́ра та безъ дѣла̀ та
зако́нни.

29 Или Бг҃ъ є҆ то́кмѡ на
І҆ѹде́и те, а҆ нѐ и҆ на ꙗ҆зы́чни-
цы те; воистинну̀ и҆ на ꙗ҆-
зы́чницы те є҆.
30 Поне́же є҆ди́нъ є҆ Бг҃ъ,
кои́то ще да ѡ҆правди̇̀ ѡ҆брѣ-
за́ны те ѿ вѣ́ра та, и҆ неѡбрѣ-
за́ны те съ вѣ́ра та.
31 Но не разва́ляме ли (ста́-
рыатъ) зако́нъ чрезъ вѣ́ра та;
да не дадѐ Гдь! но подтвер-
жда́ваме зако́натъ.

ГЛАВА Д.

Що про́чее ще да рече́ме, че
є҆ придобы́лъ (по́вече) Авра-
а́мъ ѻ҆те́цъ на́шъ по пло́ти;
2 Защо́то, а҆ко Авраа́мъ се
ѡ҆правда̀ ѿ дѣла̀ та, и҆ма
похвала̀, но нѐ предъ Бг҃а.
3 Защо́то що гово́ри писа́-
нїе то; повѣрѹва̀ Авраа́мъ на
Бг҃а, и҆ вмѣни̇̀ мѹ се въ пра́вда.
4 Но на ѻ҆ного́ва кои́то ра-
бо́ти, запла́та та мѹ не се да́-
ва за благода́ть, но за до́лгъ.
5 А҆ на ѻ҆ного́ва кои́то не
рабо́ти, а҆ вѣ́рѹва въ ѻ҆ного́ва
кои́то ѡ҆правда́ва нечести́-
выатъ, вмѣна́ва мѹ се вѣ́ра
та въ пра́вда.
6 Каквото̀ и҆ Дави̇̀дъ нари́ча
блаже́нъ ѻ҆ного́ва человѣ́ка,
комѹ́то Бг҃ъ вмѣна́ва пра́вда
безъ дѣла̀ зако́нни: (кога́то
гово́ри):
7 Блаже́ни (са ѻ҆нїа̀) на
кои́то са се прости́ли беззако́-
нїа та, и҆ (ѻ҆нїа̀) на кои́то
са се покры́ли грѣхове̇̀ те.
8 Блаже́нъ є҆ (ѻ҆ный) чело-
вѣ́къ, комѹ́то не ще̇ да вмѣни
Гдь грѣ́хъ.
9 Това̀ про́чее блаже́нство
са́мѡ на ѡ҆брѣ́зани те ли се
ѿно́си, и҆ли̇̀ и҆ на неѡбрѣ́зани
те; защо́то гово́риме че вѣ́ра
та се вмѣни̇̀ на Авраа́ма въ
пра́вда.
10 Но кога̀ мѹ се вмѣни̇̀;
кога́то се ѡ҆брѣза̀ ли, и҆ли̇̀
кога́то ї҆о́ще не бе́ше ѡ҆брѣ-
за́нъ; нѐ (воистинну̀) по ѡ҆брѣ-
за́нїе то, но предъ ѡ҆брѣ-
за́нїе то.
11 И по́слѣ прїа̀ зна́менїе
то на-ѡ҆брѣ́занїе то като пе-
ча́ть на-пра́вда та, (ко́ато
прїа̀) чрезъ вѣ́ра та, кога́то
бе́ше ї҆о́ще неѡбрѣ́занъ: за
да бѫде ѻ҆те́цъ на си́чки те
ѻ҆нїа̀, кои́то, а҆ко и҆ да не са̀
ѡ҆брѣ́зани, вѣ́рѹватъ, за да се
вмѣни̇̀ и҆ ни́мъ пра́вда та
(чрезъ вѣ́ра та):
12 И (да бѫде) ѻ҆те́цъ и҆ на
ѻ҆нїа̀, кои́то нѐ са́мѡ що са̀
прїѧ́ли ѡ҆брѣ́занїе, но и҆ хо́датъ
по стѫпки те на-ѻ҆тца̀ на́-
шегѡ Авраа́ма, (ко́ато и҆ма́ше
ѻ҆нъ), кога́то ї҆о́ще бе́ше не-
ѡбрѣ́занъ.
13 Защо́то ѡ҆бѣща́нїе то
на Авраа́ма и҆ на не́гово то
сѣ́ме, че ще да бѫде наслѣ́д-
никъ на-свѣтѫ́тъ, не (бы́дѐ)
чрезъ зако́натъ, но чрезъ
пра́вда та на-вѣ́ра та.
14 Защо́то а҆ко са наслѣ́д-
ници, кои́то са ѿ зако́натъ,

вѣра та ѥ̂ пра́здна, и̂ ѡ̂бѣщанїе то безполе́зно:
15 Поне́же законо произво́ди гнѣвъ: защо́то гдѣто не́ма законо́нъ, (та́мѡ не́ма) нито престѹпле́нїе (закона).
16 Заради̂ това̀ (наслѣ́дїе то се да́де) ѿ вѣ́ра та, за да бѫ́де по благода́ти, що̀то ѡ̂бѣща́нїе то да бѫ́де вѣроа́тно на си́чки те пото́мцы (Авраа́мови), нѐ са́мѡ на ѻ̂нїа̑ кои́то са ѿ зако́натъ, но и̂ на ѻ̂нїа кои́то са ѿ вѣ́ра та А̂враа́мова, ко́йто ѥ̂ ѻ̂те́цъ на си́чки те на́съ.
17 (Каквото̀ що ѥ̂ пи́сано: защо̀ а̑зъ те постави́хъ ѻ̂тца̀ на-мно́го ꙗ̑зы́цы,) предъ Бг҃а, комѹ̀то повѣрова̀, ко́йто ѡ̂жива́ва ме́ртвы те, и̂ нари́ча ѻ̂ны́а (ве́щи) кои́то не сѹществе́ватъ, като че сѹществе́ватъ.
18 Ко́йто а̑ко и̂ да не́маше ни́каква причи́на да се надѣ́е, повѣрова̀ съ наде́жда, защо̀ ще да бѫ́де ѻ̂те́цъ на мно́го ꙗ̑зы́цы споре́тъ ре́чено то: така̀ (многочи́сленно) ще да бѫ́де твоѐ то сѣ́ме.
19 И поне́же не ѡ̂слабѣ̀ съ вѣ́ра та, не дойдѐ мѹ̀ на ѹ̂мъ (това̀), защо̀ тѣ́ло то мѹ̀ бе́ше вече ѡ̂мертвѣ́ло, защо́то бе́ше ѻ̂колѡ сто̀ годи́ны, и̂ защо̀ ѥ̂ и̂ Са́ррина та ѹ̂тро́ва ѡ̂мертвѣ́ла.
20 И не ѹ̂сомнѣ́се въ Бж҃їе то ѡ̂бѣща́нїе съ невѣ́рованїе, но ѹ̂крѣпи́се съ вѣ́ра та, и̂ воздаде сла́ва на Бг҃а:
21 И поне́же повѣрова̀ не сомнѣ́нно, защо̀ (Бг҃ъ) ѥ̂ си́ленъ да свѫ́рши ѻ̂нова̀ що̀то ѥ̂ ѡ̂бѣща́лъ,
22 Заради̂ това̀ мѹ̀ се вмѣ́ни̂ (и̂ това̀) въ пра́вда.
23 И това̀ не бы́дѐ пи́сано са́мѡ за ѥ̂дного̀ не́го, защо̀ мѹ̀ се вмѣ́ни̂ въ пра́вда:
24 Но и̂ за на́съ, на кои́то (подо́бнѡ) ще да се вмѣ́ни̂, защо́то вѣ́роваме въ ѻ̂ного́ва, ко́йто ѥ̂ воскреси́лъ ѿ ме́ртвы те Го́спода на́шего Ї҃исѹ̀са (Хр҃та̀).
25 Ко́йто бы́дѐ преда́денъ за на́ши те грѣ́хове, а̑ воскресна̀ за на́ше то ѡ̂правда́нїе.

ГЛАВА ѕ.

ПОНѢЖѢ се ѡ̂правда́хме про́чее съ вѣ́ра та, и̂ма́ме ми́ръ съ Бг҃а, чрезъ Гдⷭ҇а на́шего Ї҃исѹ̀са Хр҃та̀:
2 Чрезъ кого́то наме́рихме вхо́дъ съ вѣ́ра та въ та́ѧ благода́ть, въ ко́ѧто стои́ме и̂ хва́лимесе съ наде́жда та на-сла́ва та Бж҃їѧ.
3 И нѐ са́мѡ (това̀), но и̂ хва́лимесе въ бѣ́ды те си: поне́же зна́еме защо̀ бѣда̀ та произво́ди терпѣ́нїе:
4 А̂ терпѣ́нїе то и̂спыта́нїе, а̑ и̂спыта́нїе то наде́жда.
5 А̂ наде́жда та не посра-

мѹва, защото любовь та Бжїа (ѝзобилнѡ) се ѥ ѝзлїала въ наши те сердца чрезъ Дха свата́го, кой́то ни ѥ да́денъ.

6 Защо́то, кога́то ї̂ощѐ нїе бѣхме сла́би, Хрто́съ оумрѣ въ ѡпредѣле́нно то вре́ме за (на́съ) нечести́вы те.

7 Защо́то ѥдва́ ще да оумре нѣкой за пра́вденъ (человѣкъ): свѣнь ꙗко бы се прежали́лъ нѣкой да оумре за благодѣтелꙗ.

8 Но Бгъ проста́ра къ на́мъ своꙗ та любо́вь (до то́лко), що́то, кога́то нїе ї̂ощѐ бѣхме грѣшницы, Хрїсто́съ оумрѣ за на́съ.

9 Мно́го про́чее по̀ ле́снѡ сега̀, като се ѡправда́хме съ не́гова та кро́вь, ще да се ѝзба́виме чрезъ не́го ѿ (Бжїатъ) гнѣвъ.

10 Защо́то, ꙗко, кога́то ї̂ощѐ бѣхме вразѝ, примири́хмесе съ Бга чрезъ смерть та̀ на-Сына не́гова, мно́го по́вече ще да се ѝзба́виме съ не́говыатъ живо́тъ, като се примири́хме.

11 И не са́мѡ (това̀), но ѝ хва́лимесе съ Бга чрезъ Гда на́шего Ісса Хрта̀, чрезъ кого́то сега̀ прїа́хме примирѐнїе.

12 Зарадѝ това̀, каквото чрезъ ѥдного̀ человѣка грѣхо̀ влѣзе въ мі́ръ, ѝ чрезъ грѣхѫтъ смерть та̀, ѝ така̀ смерть та̀ въ си́чки те человѣцы влѣзе, поне́же си́чки те согрѣши́ха.

13 Защо́то грѣхо̀ бе́ше въ мі́ръ ѝ до зако́натъ: но грѣхъ се не вмѣна́ва кога́то не́ма зако́нъ.

14 Смерть та̀ ѻба́че царѹва̀ ѿ Ада́ма дорѝ до Мѡѷсе́а ѝ надъ ѻны́ꙗ кой́то не согрѣши́ха, каквото що согрѣши̇̀ Ада́мъ, кой́то бе́ше ѻбразъ на-ѻного́ва що́то ще́ше да до́йде.

15 Но дарова́нїе то (Бжїе) не ѥ (тако́ва), каквото ѥ прегрѣше́нїе то, защо́то ꙗко мнози́на оумре́ха за прегрѣше́нїе то на-ѥдногѡ̀ человѣка, мно́го по́вече се оумножѝ благодать та̀ Бжїа ѝ дарова́нїе то въ мнози́на чрезъ благодать та̀ на-ѥдногѡ̀ человѣка 'Іисса Хрта̀.

16 И дарова́нїе то не ѥ като ѻнова̀, (кое́то быдѐ) чрезъ ѥдного̀, кой́то согрѣши̇̀: защо́то сѹдо̀ ѥ ѿ ѥдногѡ̀ за ѡсѹжде́нїе: а̂ дарова́нїе то ѥ ѿ мно́го прегрѣше́нїа за ѡправда́нїе.

17 Защо́то, ꙗко смерть та̀ царѹва̀ чрезъ согрѣше́нїе то на-ѥдногѡ̀ (человѣка) заради̇̀ (не́го) ѥдного̀, мно́го по́вече кой́то са прїа́ли ѝзоби́лїе на-благодать та̀ ѝ да́ръ на-пра́вда та, ще да царѹватъ въ живо́тъ чрезъ ѥдного̀ 'Іисса Хрта̀.

18 Заради̇̀ това̀ про́чее каквото чрезъ ѥдно̀ прегрѣше́нїе

влѣзе ѿсѹждѐніе то въ си́чки те человѣцы: такà и҆ чрезъ є҆днà пра́вда дойдѐ ѿправда́ніе то на си́чки те человѣцы за живо́тъ.

19 Защо́то, каквото чрезъ преслѹша́ніе то на-є҆дногѡ́ человѣка мнози́на быдо́ха грѣшни, такà и҆ чрезъ послѹша́ніе то на-є҆дногѡ́ ще да бѫдатъ пра́ведни мнози́на.

20 А҆ зако́но дойдѐ да се ѹ҆мно́жи прегрѣше́ніе то, а҆ гдѣто се ѹ҆мно́жи грѣхо̀, та́мѡ се преѹмножи́ благодать тà:

21 И такà, каквото царѹвà грѣхо̀ чрезъ смерть тà, такà да се воцари́ и҆ благодать тà чрезъ пра́вда та за живо́тъ вѣчный чрезъ Гдⷭ҇а на́шего Іисѹ́са Хрⷭ҇тà.

ГЛАВА S.

Що щѐ про́чее да рече́ме; да стойме ли въ грѣхѫтъ, за да се преѹмно́жи благодать тà;

2 Да не дадѐ Гдⷭ҇ь! защо́то (ніе) кои́то сме ѹ҆мре́ли за грѣхѫтъ, каквѡ́ ще да живе́еме па́ки въ не́го;

3 Или не зна́ете, защо̀ кои́то сме се кржсти́ли во Іисѹ́са Хрⷭ҇тà, въ не́гова та сме́рть сме се кржсти́ли;

4 Погре́бохмесе про́чее за́еднѡ съ не́го чрезъ крещѐніе то въ смерть тà: за да начнеме да хо́диме (и҆ ніе) съ но́въ живо́тъ, каквото Хрⷭ҇то́съ воскресна̀ ѿ ме́ртвы те со сла́ва та ѿте́ческа.

5 Защо́то, а҆ко сме є҆дна́кви съ не́го съ подо́біе то насмерть тà не́гова, є҆дна́кви ще да бѫдеме и҆ съ подо́біе то на воскресѐніе то не́гово.

6 Понѐже зна́еме това̀, защо̀ ве́тхіо на́шъ человѣкъ є҆ра́спнатъ съ не́го за́еднѡ, за да се и҆стре́би тѣ́ло то грѣхо́вно, що̀то и҆ ніе да не рабо́тиме веке на грѣхѫтъ.

7 Защо́то кои́то є҆ ѹ҆мре́лъ, (то́й) се є҆ свободи́лъ ѿ грѣхѫтъ.

8 Я҆ко ли сме ѹ҆мре́ли (за́еднѡ) съ Хрⷭ҇тà, вѣрѹва́ме защо̀ и҆ ще да живе́еме съ не́го:

9 Понѐже зна́еме, защо̀ понѐже Хрⷭ҇то́съ воскресна̀ ѿ ме́ртвы те, веке не ѹ҆ми́ра: и҆ смерть тà веке не́ма вла́сть надъ не́го.

10 Защо́то това̀ що̀то є҆ ѹ҆мре́лъ (Хрⷭ҇то́съ), ѹ҆мре́лъ є҆ є҆дна́шъ съ (на́шіатъ) грѣхъ: а҆ това̀ що̀то живе́е сега̀, живе́е за Бг҃а.

11 Такà и҆ вы́е помышла́вайте се́беси че сте ме́ртви за грѣхѫтъ, а҆ жи́ви за Бг҃а чрезъ Іисѹ́са Хрⷭ҇тà Гдⷭ҇а на́шего.

12 Да не царѹва про́чее грѣхо̀ въ сме́ртно то ва́ше тѣ́ло, що̀то да мѹ се покора́вате по не́говы те по́хоти.

13 Нито преда́вайте ва́ши

те оу҆ди на грѣхѫтъ, (щото да бы́ватъ) ѻ҆рꙋ́жїа на-непра́вда та: но представе́те се́бе си на Бг҃а, като да сте ѿ ме́ртви ѡ҆живе́ли, и҆ оу҆ды те ва́ши на Бг҃а, (за да бѫдатъ) ѻ҆рꙋ́жїа на-пра́вда та.

14 Грѣхо̀ не тре́бꙋва да властꙋ́ва надъ ва́съ: защо́то не стѐ подъ зако́натъ, но подъ благодать та̀.

15 Що (слѣ́дꙋва) про́чее; тре́бꙋва ли да согрѣша́ваме защо́то не смѐ подъ зако́натъ, но подъ благодать та̀; не да́й то̀ Бж҃е!

16 Не зна́ете ли защо̀ комꙋ́то се ѿда́вате като рабѝ за послꙋша́нїе, бы́вате рабѝ на ѻ҆ного́ва, комꙋ́то се покора́вате, и҆лѝ на грѣхѫтъ за сме́рть, и҆лѝ на послꙋша́нїе то (Хр҃то́во) за пра́вда;

17 Но благодаре́нїе да бѫде на Бг҃а, защо́то (нѣ́кога) бе́хте рабѝ на грѣхѫтъ, а҆ (сега̀) послꙋша́хте ѿ (си́чко) се́рдце ѻ҆бразатъ на оу҆че́нїе то, на кого́то се и҆ преда́дохте.

18 И поне́же се свободи́хте ѿ грѣхѫтъ, быдо́хте рабѝ на пра́вда та.

19 По человѣ́чески гово́римъ, заради̇̀ немощь та̀ на-ва́ша та пло́ть, защо́то каквото̀ що представи́хте ва́ши те оу҆ды поробще́ны на нечистота̀ та и҆ на беззако́нїе то, за (да тво́рите) беззако́нїе: та́кѡ сега̀ представе́те ва́ши те оу҆ды поробще́ны на пра́вда та заради̇̀ сва́тость.

20 Защо́то, кога́то бе́хте рабѝ на грѣхѫтъ, (тога́ва) бе́хте свобо́дни ѿ пра́вда та.

21 Како́въ про́чее пло́дъ воспрїи́махте тога́ва (ѿ ѻ҆нїа дѣла̀) ѿ кои́то се сега̀ срамꙋ́вате; защо́то коне́цо на-ѻ҆нїа (дѣла̀) бе́ше сме́рть.

22 Но сега̀ като се свободи́хте ѿ грѣхѫтъ, и҆ быдо́хте рабѝ на Бг҃а, и҆ма́те ва́шїатъ пло́дъ за ѡ҆свѧще́нїе, а҆ коне́цатъ, живо́тъ вѣ́чный.

23 Защо́то запла́та та на-грѣхѫтъ є҆ сме́рть, а҆ дарова́нїе то Бж҃їе, живо́тъ вѣ́чный, чрезъ Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀.

ГЛАВА З.

И҆ЛИ не зна́ете, (поне́же а҆́зъ гово́римъ на таки́ва кои́то зна́ѧтъ зако́натъ) защо̀ зако́но и҆ма вла́сть надъ человѣ́ка, докле́ є҆ жи́въ;

2 Поне́же мѫжа́тица та жена̀ є҆ привѫ́рзана ѿ зако́натъ съ мѫжѫ́тъ си, доклѐ є҆ жи́въ то́й: а҆ кога́то оу҆мре мѫжо̀ и҆, развѫ́рзꙋвасе ѿ зако́натъ (ко́йто а҆ свѫ́рзꙋваше) съ мѫжѫ́тъ.

3 Заради̇̀ това̀ про́чее, кога́то є҆ жи́въ мѫжо̀ и҆, а҆ко се ѡ҆же́ни за дрꙋ́гъ мѫжъ, ще да бѫде прелюбодѣ́йца: а҆ко ли̇̀ оу҆мре мѫжо̀ и҆, свобо́дна є҆ ѿ

закóнатъ, щото да не бѫде прелюбодѣйца, ѧко се ѡжéни за дрꙋгъ мѫжъ.

4 Тогѡ̀ рáди, брáтїе мои, и̂ вы́е сте оу̑мрéли заради̂ закóнатъ съ тѣло то Ї҆исꙋсъ Хр̃тóво: щото да се свѫржете съ дрꙋгиго, (си́рѣчь) съ ѻ̂ногóва кóйто є̑ воскреснáлъ ѿ мéртвы те, за да принесéме плóдъ на Бг҃а.

5 Защóто когáто нїе живéехме плóтски, торáва грѣхóвны те стрáсти, [кóйто покáзꙋваше закóно, дѣйствꙋваха въ нáши те оу̑ды, за да принóсиме плóдъ на смерть тà:

6 Но сегà се свободи́хме ѿ закóнатъ, понéже оу̑мрѐ ѻ̂ный кóйто ны ѡ̂бладáваше: щото да рабóтиме (на Бг҃а) съ ѡ̂бнóвенъ дꙋхъ, ѧ̂ не по ветхость тà на-писменà та.

7 Щò прóчее да речéме; закóно ли є̑ причи́на на-грѣхѫтъ: да не дадѐ Бг҃ъ! но ѫ̆зъ (дрꙋго ѩ̆че) не знáехъ грѣхѫтъ, ѡ̂свѣ́нь съ закóнатъ: защóто не щéхъ да знáмъ ѫ̆зъ вождел҃ѣнїе то (за грѣхъ), ѧ̂ко не бы (ми) говори́лъ закóно: да не пожелáешъ.

8 Но понéже грѣхò зема причи́на чрезъ заповѣ́дь тà, произвéде въ мéне сéкакво вождел҃ѣнїе: защóто безъ закóнъ грѣхò є̑ мéртвъ.

9 И ѫ̆зъ живéехъ нѣ́кога безъ закóнъ: но като дойдѐ заповѣ́дь тà, грѣхò ѡ̂живѐ,

10 Я̂ ѫ̆зъ оу̑мрéхъ: и̂ заповѣ́дь тà, коáто (ми се дáде) за живóтъ, ѻ̂нà ми се намери̂ за смéрть.

11 Защóто грѣхò, понéже зема причи́на чрезъ заповѣ́дь тà, прелсти̂ ме, и̂ съ нéѧ ме оу̑мертви̂.

12 Затовà прóчее закóно є̑ свáтъ, и̂ заповѣ́дь тà є̑ свáта и̂ прáведна и̂ добрà.

13 Добрò то ли прóчее быдѐ мéне смéрть; да не дадѐ Бг҃ъ! но грѣхò: да се покáже грѣхъ, понéже ми произвóди чрезъ добрò то смéрть, за да бѫде по премнóгѡ грѣ́шенъ грѣхò чрезъ заповѣ́дь тà.

14 Понéже знáеме, защò закóно є̑ дꙋхóвенъ: а̂ ѫ̆зъ самь тѣлéсенъ, защóто самь продáденъ подъ (власть тà) на-грѣхѫтъ.

15 Защóто ѫ̆зъ сáмъ не разꙋмѣ́вамъ ѻ̂новà щото стрꙋ́вамъ: защóто не стрꙋ́вамъ ѻ̂новà щото и̂скамъ: но ѻ̂новà щото ненави́димъ, нéго стрꙋ́вамъ.

16 Я̂ ѧ̂ко ли стрꙋ́вамъ ѻ̂новà коéто не и̂скамъ, и̂сповѣ́дꙋвамъ (съ товà) защò закóно є̑ дóбръ.

17 И сегà вече не стрꙋ́вамъ ѫ̆зъ товà, но (стрꙋ́ва го) грѣхò, кóйто живѣ́е въ мéне.

18 Понéже (ѫ̆зъ) знáмъ че не живѣ́е въ мéне (си́рѣчь въ тѣло то ми) добрò то: понéже хотѣ́нїе и̂мамъ (за да стóримъ

добрò), но способъ не нахождамъ да го стòримъ.

19 Защòто (ѧ҆зъ) не стрѹвамъ добрò то, коѐто йскамъ: но злò то, коѐто не йскамъ, нѐго стрѹвамъ.

20 А҆ ѧ҆ко (ѧ҆зъ) стрѹвамъ ѻ҆новà, коѐто не йскамъ, не стрѹвамъ го вече ѧ҆зъ, но грѣхò кòйто живѣѐ въ мѐне.

21 А҆зъ прòчее намѐрѹвамъ тòа закòнъ (въ сѐбе си) защò, когàто йскамъ да стрѹвамъ добрò то, злò то є҆ прилѣпено за мѐне.

22 Понѐже (ѧ҆зъ) се ѹ҆слаждàвамъ въ закòнатъ Бж҃їй по внѹтреннемѹ человѣкѹ:

23 Но вѝдимъ дрѹгъ закòнъ въ мои̇ те ѹ҆ды, кòйто се бòри съ закòнатъ намòйатъ ѹ҆мъ, и҆ зѐма ме рòбъ на грѣхòвныатъ закòнъ, кòйто є҆ въ мои̇ те ѹ҆ды.

24 Бѣденъ самь человѣкъ ѧ҆зъ: кòй ще да ме и҆збàви ѿ товà тѣло на-тàа смѐрть;

25 Благодàримъ Бг҃а (моегò) чрезъ І҆исѹса Хр҃тà Гдⷭ҇а нàшего, прòчее ѧ҆зъ сàмъ съ ѹ҆мѫтъ си рабòтимъ на Бж҃їатъ закòнъ: а҆ съ тѣло то на закòнатъ грѣхòвный.

ГЛАВА И҃.

СЕГА прòчее нѝкое ѿсѹждѐнїе нѐма на ѻ҆нїа, кòйто са во І҆исѹса Хр҃тà, и҆ не хòдатъ по плòти, но по дѹхѹ.

2 Защòто закòно дѹхòвный на-живòтатъ, кòйто є҆ во І҆исѹса Хр҃тà, свободѝлъ ме є҆ ѿ закòнатъ грѣхòвный и҆ смѐртный.

3 Понѐже ѻ҆новà щото не мòжеше да напрàви закòно, въ коѐто бѐше и҆знемощѐлъ чрезъ тѣло то, (товà направѝ) Бг҃ъ, защòто пратѝ Сы̀на своегò въ подòбїе на-грѣшно тѣло, и҆ (въ жѐртва) за грѣхѫтъ, и҆ ѿсѹдѝ грѣхѫтъ въ тѣло то.

4 Да се и҆спòлни прàвда та на-закòнатъ въ нàсъ, кòйто не хòдиме по плòти, но по дѹхѹ.

5 Защòто кòйто живѐѧтъ плòтски, ѻ҆нѝ мѹдрствѹватъ плòтски те (рàботы): а҆ кòйто (живѐѧтъ) дѹхòвнѡ, дѹхòвныте.

6 Понѐже плòтско то мѹдровàнїе є҆ смѐрть: а҆ дѹхòвно то мѹдровàнїе, живòтъ и҆ мѝръ.

7 Защòто плòтско то мѹдровàнїе є҆ враждà на Бг҃а: понѐже (тò) не се покорàва на Бж҃їатъ закòнъ: нито мòже (да се покорàва).

8 И (за тò) кòйто живѐѧтъ по плòти, не мòжатъ да ѹ҆гòдатъ на Бг҃а.

9 Но вы̀е не живѐете по плòти, но по дѹхѹ, а҆ко Дх҃ъ Бж҃їй живѐе въ вàсъ, но а҆ко нѣкой (ѿ вàсъ) нѐма Дх҃ъ Хр҃тòвъ, тòй не є҆ нѐговъ.

10 Я҆ко ли є҆ Хр҃тòсъ въ

васъ, тѣло то ако и да є мертво заради грѣхжтъ, но дꙋхо є живъ заради правда та.

11 И ако дꙋо на-ѻногова който є воскресилъ Іисꙋса ѿ мертвы те, живее въ васъ, ѻный който є воскресилъ Хрта ѿ мертвы те, ще да ѡживи и смертни те ваши тѣлеса, съ неговыатъ Дхъ, който живее въ васъ.

12 Затò прочее, братіе, ніе не смѣ длжжни на плоть тà, да живеѣме по плоти.

13 Понеже ако живеѣте по плоти, ще да оумрете: ако ли съ дꙋхатъ оумерщвлавате плотски те (дѣла), ще да бждете живи.

14 Защото който се оуправлаватъ ѿ Бжіа Дхъ, ѻни са сынове Бжіи.

15 Защото (вые) не стѣ пріали дꙋхъ на-робствò щото пакъ да се бойте: но пріали сте Дхъ на-оусыновленіе то, съ когото выкаме: Авва, (сирѣчь) Ѻче.

16 Тоа (истый) дꙋхъ свидѣтелствꙋва на нашіатъ дꙋхъ, защò сме чада Бжіи.

17 И ако (сме) чада (Бжіи), тò сме и наслѣдницы: (сирѣчь) наслѣдницы Бжіи, а снаслѣдницы Хртови: ако страдаме съ него, да се и прославиме съ него.

18 Понеже (азъ) мыслимъ, защò страданіа та на-сегашно то време не сà достойни споретъ слава та, коато ще да се явѝ въ насъ.

19 Защото сичко то созданіе ѡжидае съ велика надежда ѿкровеніе то на-сыновѣ те Бжіи.

20 Защото созданіе то се є покорило на свѣтà та, не ѿ своà та си вола, но заради ѻногова който го є покорилъ:

21 Съ (такава) надежда, защò и само созданіе то ще да се ѝзбави ѿ робство то на-ѝстлѣніе то, и (ще да дойде) въ славна та свобода на-чада та Бжіи,

22 Защото знаеме че сичко то созданіе совоздыша и сколѣзнꙋва съ насъ дори до сегà.

23 И нѣ самѡ (созданіе то), но и сами (ніе), който имаме начатокъ дꙋха, и сами воздышаме въ себе, и чакаме оусыновленіе то, (сирѣчь) ѝзбавленіе то на-наше то тѣло.

24 Защото ніе сме спасени (до сегà самѡ) съ надежда, а когато гледа нѣкой ѻновà за което се надѣе, (тò) не є надежда: защото ѻновà щото гледа нѣкой, защò да се надѣе за него;

25 Ако ли се надѣеме за ѻновà което не видиме, съ терпѣніе го чакаме.

26 А и дꙋхъ помага намъ въ наши те слабости: защото ніе не знаеме защò и каквѡ требꙋва да се помолиме (Бгꙋ), но самъ (тоа) дꙋхъ ходатай-

ствꙋва за нáсъ съ неискáзани воздыхáнїа.

27 Но ѻ҆ный кóйто и҆спы́тꙋва сердцà та, знáе каквà є҆ мысль тà на-дꙋхатъ, защóто (сѝрѣчь) ходáтайствꙋва за свѧты́ те по вóла та Бж҃їа.

28 И знáеме, защò сѝчки те вѣ́щи спомоществꙋватъ за добрò то на ѻ҆нїа, кóйто ѡ҆бы́чатъ Бг҃а, и҆ кóйто са по нѣ́гово то и҆зволѣ́нїе призвани.

29 Защóто, кóйто є҆ предꙋзнáлъ, тѣ́хъ є҆ и҆ предѡпредѣ́лилъ да бѫ́датъ подóбни съ ѻ҆бразатъ на-Сы́на своегѡ̀, за да є҆ первороденъ тóй по междꙋ́ мнóги брáтїа:

30 А҆ кóйто є҆ предѡпредѣ́лилъ, тѣ́хъ є҆ и҆ призвáлъ: а҆ кóйто є҆ призвáлъ, ни́хъ є҆ и҆ ѡ҆правдáлъ: а҆ кóйто є҆ ѡ҆правдáлъ, ни́хъ є҆ и҆ прослави́лъ.

31 Що ѿ прóчее да речѣ́ме на товà; а҆ко Бг҃ъ є҆ ѿ бѫ́де нáша странà, кóй (ѿ бѫ́де) на врѫ́хъ нáсъ:

32 Тóй, кóйто не пожалѝ и҆ Сы́на своегò, но предáде го за сѝчки те нáсъ: каквò не ѿ̀ да дарꙋ́ва нáмъ и҆ сѝчки те (добрынѝ) съ нѣ́го;

33 Кóй мóже да ѡ҆ѻвинѝ и҆збрáнны те Бж҃їи; Бг҃ъ є҆ кóйто ги ѡ҆правдáва:

34 Кóй ѿ (да дѣ́рзне) да ги ѡ҆сꙋждáва; Хр҃тóсъ (Ї҆исꙋ́съ) є҆ кóйто є҆ ѹ҆мрѣ́лъ, а҆ пò мнóго, кóйто є҆ и҆ воскреснáлъ, кóйто и҆ сѣдѝ ѿ дѣ́сна та странà на-Бг҃а, и҆ кóйто ходáтайствꙋ́ва за нáсъ.

35 Кóй ѿ да ны раздѣлѝ ѿ Бж҃їа та любóвь; скóрбь ли, и҆лѝ ѹ҆тѣснѣ́нїе, и҆лѝ гонѣ́нїе, и҆лѝ глáдъ, и҆лѝ голотà, и҆лѝ бѣ́дà, и҆лѝ мѣ́чь; каквóто ѿ є҆ пи́сано:

36 Защò заради̇ тѣ́бе ны ѹ҆мѫ́ртвꙋватъ сѣ́ки дѣ́нь: вмѣни́хмесе като ѻ҆вцы за клан҃ѣ.

37 Но въ сѝчко то товà надви́ваме нїе съ (помощь тà) на-ѻ҆ногóва кóйто ны є҆ возлюби́лъ.

38 Защóто а҆зъ самь ѹ҆вѣ́рѣнъ, че нито смѣ́рть, ни живóтъ, ни А҆гг҃ли, ни началства, ни си́лы, ни настоѧ́щи те (вѣ́щи), нито бꙋ́дꙋщи те,

39 Ни высотà, ни глꙋбинà, ни дрꙋ́га нѣ́коа твáрь ѿ да мóже да ны ѿдѣлѝ ѿ Бж҃їа та любóвь, коѧ́то ѝмаме чрезъ Гдⷭ҇а нáшего Ї҆исꙋ́са Хр҃тà.

ГЛАВА Ѳ.

А҆ИСТИНА говóримъ предъ Хр҃тà, не лѫ́жемъ, (понѣ́же и҆ совѣ́сть тà моѧ̀ ми свидѣ́телствꙋва предъ Дх҃а ст҃аго),

2 Защò и҆мамъ велѝка скóрбь, и҆ непрестáнна болѣ́знь на сердцѣ̀ то ми.

3 Защóто сáмъ а҆зъ бы́хъ желáлъ да бѫ́демъ ѿлꙋчѣ́нъ ѿ Хр҃тà за брáтїа та мои̇, сродницы те мои̇ по плóти:

4 Кóйто са Ї҆сраи̇лтѧне, на

кой то са оусыновлѐніе то, и̂ сла́ва та, и̂ завѣ́ти те, и̂ законоположе́ніе то, и̂ богослꙋже́ніе то, и̂ ѡ̂бѣща́ніа та:

5 На кой то са и̂ пра́отцы те, и̂ ѿ кой то (се роди̂) Хр҃то́съ по пло́ти, ко́йто є̂ надъ си́чки те Бг҃ъ благослове́нъ во вѣ́ки, а̂ми́нь!

6 И не є̂ возмо́жно да се не и̂спо́лни сло́во то Бж҃іе: защо́то не са̀ си́чки те Ісра́илтане, (ѻ̂ніа) кой то (происхо́дать) ѿ Ісра́иля:

7 Нито защо́то са сѣ́ме Авраа́мово, си́чки те са ча́да Авраа́мови: но (ре́чено є̂), въ Іса́ака ще да ти се наречѐ сѣ́ме.

8 Си́рѣчь, не са̀ пло́тски те ча́да ча́да Бж҃іи, но ча́да та на ѡ̂бѣща́ніе то се четѫ́тъ за сѣ́ме.

9 Защо́то сло́во то на-ѡ̂бѣща́ніе то є̂ това̀: а̂зъ ще до́йдемъ въ това̀ (и̂сто то) вре́ме, и̂ Са́рра ще да сдобіе сы́нъ.

10 И не са́мо това̀, но (и̂сто то се слꙋчи̂ и̂ съ) Реве́кка, кога́то зачна̀ ѿ є̂ди́нъ пѫ́ть (два̀ сы́на) ѿ Іса́ака ѻ̂тца̀ на́шегѡ:

11 Защо́то, доклѐ і̂о́ще не бе́ха се роди́ли (дѣца̀ та), и̂ доклѐ не бе́ха сотвори́ли нѣ́кое добро̀ и̂ли̂ зло̀, (за да се пока́же, защо̀ и̂зволе́ніе то Бж҃іе бы́ва по свобо́дно то и̂збра́ніе, а̂ нѐ по дѣла̀ та на-человѣ́ка, но по во́ля та на-ѻ̂ного́ва ко́йто призы́ва),

12 Ре́чено бы́дѐ не́й: защо̀ по̀ ста́рыю ще да порабо́ти на по̀ ма́лкіатъ:

13 Какво́то що є̂ пи́сано: Іа́кѡва возлюби́хъ, а̂ Иса́ѵа возненавидѣ́хъ.

14 Що ще про́чее да рече́ме: є̂да̀ ли и̂ма непра́вда оу̂ Бг҃а; не да́й Бж҃е!

15 Защо́то (ѻ̂нъ) гово́ри на Мѡѷсе́а: (а̂зъ) ще да поми́лꙋвамъ ѻ̂ного́ва, кого́то ще да поми́лꙋвамъ, и̂ ще да пожа́лимъ ѻ̂ного́ва, кого́то ще да пожа́лимъ.

16 Про́чее (това̀ дѣ́ло не зависи̂) нито ѿ ѻ̂ного́ва ко́йто и̂ска, нито ѿ ѻ̂ного́ва ко́йто се подвиза́ва, но ѿ Бг҃а, ко́йто ми́лꙋва.

17 Защо́то писа́ніе то гово́ри на Фараѡ́на: за това̀ и̂сто то те повдигна́хъ, за да пока́жемъ чрезъ тѐ́бе си́ла та моа̀, и̂ да се проповѣ́да и̂ме то моѐ по си́чка та земла̀.

18 За то̀ про́чее, кого́то и̂ска, ми́лꙋва: а̂ кого́то и̂ска, ѡ̂жесточа́ва.

19 Но ще да ми рече́шъ: а̂ защо̀ і̂о́ще (ны) оукора́ва; ко́й мо́же да се проти́ви на не́гова та во́ля;

20 Но, ѿ человѣ́че, ко́й си ты̀, що то ѿгова́рашъ на сре́ща на Бг҃а: є̂да̀ ли ще да речѐ напра́вено то (нѣ́що) на ѻ̂ного́ва, ко́йто го є̂ направи́лъ: защо̀ си ме така̀ направи́лъ;

21 Или̂ не́ма вла́сть гржн-

чáро надъ гнúла та, щото да напрáви ѿ ѥднà та гнúла ѥдúнъ сосѹдъ за чéстно, а̂ дрѹгъ за безчéстно (оу̂потребленіе);

22 А̂ (що щѐ да речѐ нѣкой), а̂ко Бг҃ъ, понéже поискà да си покáже гнѣватъ, и̂ да ꙗ̆ви сúла та си, претѫрпѣ съ велúко долготерпѣніе сосѹды (достóйни) за гнѣвъ, (кóйто са) напрáвени за погúбель;

23 И да покáже (зáедню) богáтство то на-слáва та си надъ (ѻ̂нýꙗ) сосѹды (кóйто са напрáвени) за милосéрдіе, и̂ кóйто ѥ̂ (Ѻ̂нъ) приготвúлъ за слáва;

24 Кóйто и̂ призвà, (сúрѣчь) нáсъ, не тóкмѡ ѿ Ꙗдéи те, но и̂ ѿ ꙗзы́чницы те,

25 Каквóто що говóри и̂ въ (прорóкъ) Ѡсíа: ще да наречéмъ люди мои̂ ѻ̂нýꙗ, кóйто не сà людіе мои̂: и̂ возлю́бленна (мòꙗ, ѻ̂нáꙗ), кóáто не ѥ̂ возлю́бленна:

26 И ще да бѫде на товà йсто то мѣсто, гдѣто ймъ ѥ̂ рéчено: вы́е не сте людіе мои̂: тáмѡ ще да се наречáтъ сы́нове на-Бг҃а живáгѡ.

27 И̂ Исáїа вы́ка за Ісрáилꙗ: ко и̂ да бѫде числò то на сыновѐ те Ісрáилеви като морскíо песóкъ, нáй мáлка та чáсть ще да се спасѐ.

28 Защóто ще да свѫрши и̂ ще да сократѝ тѣло то съ прáвда, понéже ще да напрáви дѣло сокращéно Гдь на землà та.

29 И каквóто пророчествовà Исáїа: а̂ко не бы́ Гдь Саваѡѳъ ѡ̂ставúлъ нáмъ сѣме, като Содóмъ оу̂бѡ ще́хме да бѫдеме, и̂ като Гомóрръ ще́хме да се оу̂подóбиме.

30 Що прóчее да речéме: (товà), защò ꙗзы́чницы те, кóйто не гóнеха прáвда та, постигнáха прáвда, та (сúрѣчь) прáвда та кóáто бы́ва чрезъ вѣ́ра та.

31 А̂ Ісрáиль, кóйто гóнеше закóнатъ на-прáвда та, не постигнà въ закóнатъ напрáвда та.

32 А̂ за кòꙗ причúна; защóто не (гóнеше прáвда та) ѿ вѣ́ра та, но ѿ дѣлà та на-закóнатъ: защóто се препнáха въ кáменьатъ на-претыкáніе то:

33 Каквóто що ѥ̂ пúсано: ѥ̂то а̂зъ тѹ́рамъ въ Сїѡ́нъ кáмень на претыкáніе то и̂ кáмень на-соблáзѫнатъ: и̂ сéкой кóйто вѣ́рѹва въ нéго, не ще да се посрáми.

ГЛАВА I.

БРАТІѲ, желáніе то на моѐ то сéрдце, и̂ молéніе то коéто (приносимъ) на Бг҃а за Ісрáилтѧне те, ѥ̂сть за спасéніе то нúхно.

2 Понéже ймъ свидѣтелствѹвамъ, защò (ѻ̂нú) ймàтъ рéвность за Бг҃а, но (рéвность) безъ разсѹждéніе.

3 Защо́то поне́же не разꙋмѣ́ватъ пра́вда та коа́то Бг҃ъ йска, и҆ гле́датъ да поста́ватъ своѧ̀ та пра́вда, не са се покори́ли на пра́вда та Бж҃їа.

4 Поне́же Хр҃то́съ є҆ коне́цъ на-зако́натъ за ѿправда́нїе на се́кого ко́йто вѣ́рꙋва.

5 Защо́то Мѡѷсе́й ѿписꙋва пра́вда та коа́то є҆ ѿ зако́натъ (та́кѡ): защо̀ ко́йто человѣ́къ соверши́ зако́нны те за́повѣди, то́й ще да бѫде жи́въ съ ни́хъ.

6 А҆ пра́вда та коа́то (происхо́ди) ѿ вѣ́ра та, така̀ гово́ри: да не рече́шъ въ сѫрдцѐ то си: ко́й ще да се качи на небо̀ то; си́рѣчь да сла́ви Хр҃та̀.

7 Илѝ: ко́й ще да слѣ́зе въ бе́здна; си́рѣчь да возведѐ Хр҃та̀ ѿ ме́ртвы те.

8 Но що гово́ри (ѻ҆на̀); (є҆́то що̀): бли́зꙋ ти є҆ оу҆че́нїе то, ѻ҆но̀ є҆ въ оу҆ста̀ та ти и҆ въ сѫрдцѐ то ти, си́рѣчь оу҆че́нїе то навѣ́ра та, коѐто проповѣ́дꙋваме:

9 Защо́то, а҆ко и҆сповѣ́дашъ Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са съ оу҆ста̀ та си, и҆ повѣ́рꙋвашъ въ сѫрдцѐ то си, защо̀ Бг҃ъ го є҆ воскреси́лъ ѿ ме́ртвы те, ще да се спасе́шъ.

10 Защо́то со сѫрдцѐ то се вѣ́рꙋва за ѿправда́нїе, а҆ съ оу҆ста̀ та се и҆сповѣ́дꙋва за спасе́нїе.

11 Поне́же гово́ри писа́нїе то: се́кой ко́йто вѣ́рꙋва въ не́го, не щѐ да се посра́ми.

12 Защо́то (тꙋ́ка) не́ма разли́чїе междꙋ̀ Ї҆ꙋде́анинъ и҆ междꙋ̀ Є҆ллинъ: поне́же то́й є҆ Гдⷭ҇ь на си́чки те, и҆ бога́тъ є҆ за си́чки те, ко́йто го призы́ватъ.

13 Поне́же се́кой ко́йто да призовѐ и҆́ме то Госпо́дне, ще да се спасѐ.

14 Какві̀ про́чее ще да призова́тъ (ѻ҆ного́ва) въ кого́то не повѣрова́ха: и҆ какві̀ ще да повѣ́рꙋватъ (въ ѻ҆ного́ва за) кого́то не са̀ чꙋ́ли; а҆ какві̀ ще да чꙋ́атъ безъ проповѣ́дника;

15 А҆ какві̀ ще да проповѣ́датъ, а҆ко не бѫ́датъ пра́тени: каквото що є҆ пи́сано: ко́лкѡ са кра́сны нозѐ, те наѻ҆ні́а, ко́йто проповѣ́дꙋватъ ми́ръ, ко́йто проповѣ́дꙋватъ добры̀ (ра́боты)!

16 Но не послꙋ́шаха си́чки те (това̀) проповѣ́данїе: защо́то Иса́їа гово́ри: Гдⷭ҇и, ко́й повѣрова̀ на на́ше то проповѣ́данїе;

17 Вѣ́ра та про́чее (происхо́ди) ѿ слы́шанїе то, а҆ слы́шанїе то ѿ сло́во то Бж҃їе.

18 Но (а҆́зъ) пы́тамъ: є҆да̀ ли не са̀ чꙋ́ли; вои́стиннꙋ (чꙋ́ли са̀): защо́то по си́чка та земла̀ и҆зле́зе гласо̀ ни́хенъ, и҆ въ кра́ища та навселе́ннаѧ ни́хны те дꙋ́мы.

19 Но (пакъ) пы́тамъ: є҆да̀ ли не разꙋмѣ́ Ї҆сра́иль; но Мѡѷсе́й гово́ри: а҆́зъ ще да

вы разѫдо́самъ съ є҆ди́нъ наро́дъ, кои́то не є҆ наро́дъ, и҆ съ є҆ди́нъ безꙋ́менъ наро́дъ ще да вы разсѫ́рдимъ.

20 А҆ Иса́їа дерза́е та гово́ри: намериха ме ѻ҆нїа, кои́то ме не тра́сеха, и҆ ѧ҆ви́хсе на ѻ҆нїа, кои́то не пы́таха за ме́не.

21 А҆ за ’Ісра́иля гово́ри: везде́нь самь простиралъ рѫцѣ́ те си къ наро́дъ непокоривъ и҆ оу҆по́ритъ.

ГЛАВА АІ.

А҆ЗЪ про́чее пы́тамъ: да ли́ є҆ ѿфѫрли́лъ Бг҃ъ свои́ те лю́дїе; не да́й Бж҃е! защо́то и҆ а҆́зъ самь ’Ісра́илтанинъ, ѿ сѣ́ме то Авраа́мово, ѿ колѣ́но то Венїамі́ново.

2 Не є҆ ѿфѫрли́лъ Бг҃ъ свои́ те лю́дїе, кои́то є҆ по̀ напре́дъ и҆збра́лъ, и҆ли́ не зна́ете, що гово́ри писа́нїе то за Илїа̀; каквѡ̀ ѻ҆́нъ се ѡ҆ѫа́лува на Бг҃а заради̇̀ ’Ісра́иля, и҆ гово́ри:

3 Гдⷭ҇и, проро́цы те твои́ и҆зби́ха, и҆ ѻ҆лта́ре те твои́ раскопа́ха: и҆ ѡ҆стана́хъ са́мъ а҆́зъ, и҆ и҆скатъ да ми зе́матъ живо́татъ.

4 Но що мꙋ гово́ри бж҃е́ственный ѿвѣ́тъ; а҆́зъ самь ѡ҆стави́лъ за се́бе се́дмь хі́лѧды мꙋ́жы, кои́то си не преклони́ха колѣ́на та предъ ваа́ла.

5 Така̀ про́чее и҆ въ сега́шно то вре́ме са ѡ҆стана́ли нѣ́кои (благочести́ви) по и҆збра́нїе то на-благодать та̀ (Бж҃їа).

6 Я҆ко ли є҆ по благода́ти, то̀ не є҆ ѿ дѣла̀ та: защо́то (и҆на́къ) благодать та̀ не бы́ была̀ благода́ть. А҆ а҆́ко є҆ ѿ дѣла̀ та, то̀ не є҆ ве́че благода́ть: поне́же (и҆на́къ) дѣ́ло то не є҆ ве́че дѣ́ло.

7 Що (слѣдꙋ́ва) про́чее; (є҆́то що): защо̀ ’Ісра́иль не полꙋчи́ ѻ҆нова̀ що́то и҆скаше: но и҆збра́нни те го полꙋчи́ха: а҆ дрꙋ́ги те ѡ҆слѣпе́ха.

8 (Каквото̀ що є҆ пи́сано: да́де и҆́мъ Бг҃ъ дꙋ́хъ нечꙋ́вственъ, ѻ҆́чи съ кои́то не ви́датъ, и҆ оу҆́шы съ кои́то не чꙋ́ватъ) дори́ до дне́шнїатъ де́нь.

9 И Даві́дъ гово́ри: да бѫде трапе́за та и҆́мъ за при́мка, и҆ за ло́въ, и҆ за соблазнъ, и҆ за наказа́нїе ни́мъ:

10 Да и҆́мъ потемнѣ́атъ ѻ҆чи̇̀ те да не ви́датъ: и҆ гѫрбѣ́тъ и҆́мъ всегда̀ и҆скри́вꙋвай.

11 Пы́тамъ про́чее: да ли́ са се така̀ пресопна́ли, що́то со всѣ́мъ да па́днатъ; не да́й Бж҃е! но да тѣ́хно то паде́нїе (послꙋ́жи) на ѧ҆зы́чницы те за спасе́нїе, за да се подка́натъ и҆ ѻ҆ни̇̀ на ре́вность.

12 Я҆ко ли є҆ тѣ́хно то паде́нїе бога́тство на свѣ́тѫтъ, и҆ недоста́токо тѣ́хенъ бога́тство на-ѧ҆зы́чницы те, ко́лко по́вече (ще да бѫде) цѣ́ло то ни́хно ѡ҆бращѐнїе;

13 Вамъ говоримъ на ꙗзычницы те: (азъ) понеже самь апостолъ на ꙗзычницы те, прославлавамъ си слѹженіе то:
14 Негли возбѹдимъ нѣкакъ на ревность мои те єдиноплеменны, и спасемъ нѣкои ѿ них.
15 Защото, ако ѿверженіе то нихно є примиреніе на свѣтѫтъ: що (ще дрѹго да бѫде) ѡбращеніе то нихно, та не ѡживеніе ѿ мертви те;
16 Яко ли са начатки те (на-плодове те) свати, то и сичкіо дрѹгіо плодъ є сватъ: и ако (є) кореньо сватъ, то и стебла та (са) свати.
17 Яко ли нѣкои стебла са се ѿкѫрши́ли, и ты, кой то си былъ дива масли́на, присадилъ си се по междѹ них, и сотворилисе причастникъ на-кореньатъ и на-тлѫстина та маслична,
18 Не превозносисе надъ стебла та: и ако се превознósишъ, (знай) защо ты не дѫржишъ кореньатъ, но кореньо тебе.
19 Но ще да речешъ: стебла та се ѿкѫрши́ха да се присадимъ азъ.
20 Добре: (Они) за невѣріе то имъ быдоха ѿкѫршени, а ты стойшъ (на нихно то мѣсто) заради вѣра та: не превозносисе (прочее), но бойсе.
21 Защото, ако Бгъ не пожали єстественни те стебла, то може и тебе да не пожали.
22 Гледай прочее (каква є) благость та и лютость та (Бжіа): на Оныа, кой то ѿпадна́ха, лютость, а на тебе благость Бжіа, ако достойшъ (до край) въ (негова та) благость; ако ли не, а то и ты ще да бѫдешъ ѿсѣченъ.
23 А Они, ако не ѡстанатъ (до край) въ невѣріе то, ще да се присадатъ: защото Бгъ є силенъ да ги присади пакъ.
24 Защото, ако си ты ѿсѣченъ ѿ єстественна та дива масли́на, и присадилисе неестественнѡ на питовна та масли́на: колко по леснѡ тіа єстественни те (стебла) ще да се присадатъ при своа та масли́на;
25 Защото азъ не искамъ, братіе, да не знаете това тайнство, (да не высокоѹмствовате за себе си,) защо ѡслѣпленіе то на-нѣкои Ісраилтане (самѡ до тогава) ще да трае, доклѣ да влѣзе сичко то множество ꙗзыческо (въ церква да Христова).
26 И така сичкіо Ісраиль ще да се спасѣ, каквото що є писано: ще да дойде ѿ Сіѡна избавительо, и ще да ѿпѫди нечестіе то ѿ Іакѡва.
27 И тоа имъ є ѿ мене завѣтъ, когато имъ вдигнемъ грѣховѣ те.
28 Они (войстиннѹ) споретъ

ЄВА́ГГЕЛІЕ то са вразѝ заради̇̀ ва́съ: а̂ спорета̀ ѝзбра́ніе то, возлю́бленни (на Бг҃а) заради̇̀ ѻ҆́тцы̀ те (и҆́мъ).

29 Защо́то Бж҃іи те да́рвы и҆ призыва́ніе то не пріи̇́матъ раска́ѧніе.

30 Защо́то, каквото̀ и҆ вы̀е нѣ́кога се сопротиви́хте на Бг҃а, а̂ сега̀ вы̀дохте поми́лови чре́зъ тѣ́хно то непокоре́ніе:

31 Така̀ и҆ ѻ҆́ни̇̀ сега̀ се сопротиви́ха заради̇̀ ва́ше то поми́лованіе, да бѫ́датъ и҆ са́ми ѻ҆́ни̇̀ поми́лови.

32 Защо́то Бг҃ъ ги є҆ заключи́лъ си́чки те въ непоко́рство то, да ги поми́лѹва си́чки те.

33 Ѡ (ко́лко є҆) дѫлбо́ко бога́тство то и҆ премѹ́дрость та̀ и҆ зна́ніе то Бж҃іе! ко́лко са непостижи́ми не́говы те сѹ́дбы̀, и҆ неиспы́тани не́гови те пѫ́тища!

34 Защо́то, ко́й є҆ разѹмѣ́лъ Господнїа́тъ ѹ҆́мъ; и҆ли̇̀ ко́й мѹ̀ є҆ бы́лъ совѣ́тникъ:

35 И҆ли̇̀ ко́й мѹ̀ є҆ да́лъ по̀ напре́дъ (нѣ́що), за кое́то да мѹ̀ воздадѐ (ѻ҆́нъ взаи́мнѡ);

36 Защо́то ѿ не́го, и҆ чрезъ не́го, и҆ въ не́го са си́чки те (сѹщества̀): не́мѹ (да бѫ́де) сла́ва во вѣ́ки: а̂ми́нь.

ГЛАВА ВІ.

МОЛИМЪ вы про́чее, бра́тіе, съ милосе́рдіе то Бж҃іе, да предства́вите тѣ́леса̀ та ва́ши же́ртва жи́ва, сва́та, и҆ благоѹго́дна на Бг҃а, (и҆ тогà ще бѫ́де) разѹ́мно ва́ше то Бг҃ослѹже́ніе.

2 И не ѿходе́тесе спорета̀ сега́шнїатъ вѣ́къ, но преобразѹвайтесе (прили́чнѡ) съ ѿновле́ніе то на-ва́шїа ѹ҆́мъ, щото да (мо́жете) да и҆спы́тѹвате, коѧ̀ є҆ во́ла та Бж҃іѧ добра̀ та и҆ ѹ҆го́дна та̀ и҆ совершенна та.

3 Защо́то а҆́зъ гово́римъ спорета̀ да́дена та ми благода́ть, се́комѹ ко́йто се нахо́жда по междѹ ва́съ, да не мы́сли (за се́бе) по́вече ѿ ко́лкото тре́бѹва да мы́сли: но да мы́сли (за се́бе) смиренномѹ́дреннѡ, спорета̀ мѣ́ра та на-вѣ́ра та, коа́то є҆ Бг҃ъ раздѣли́лъ се́комѹ.

4 Защо́то каквото̀ въ є҆дно̀ тѣ́ло и҆ма́ме мно́го ѹ҆́ды, а̂ си́чки те ѹ҆́дове не́матъ є҆дна́квото дѣ́ло:

5 Така̀ сме ні́е мнози́на та є҆дно̀ тѣ́ло во Хрїста̀, а̂ се́кой (ѿ на́съ) ѹ҆со́бнѡ є҆ди́нъ дрѹ́гимѹ ѹ҆́дове.

6 И поне́же и҆ма́ме разли́чны да́рвы спорета̀ да́нна та на́мъ (разли́чна) благода́ть: а̂ко (є҆ нѣ́комѹ дарова́но) проро́чество, не́ка проро́чествѹва спорета̀ мѣ́ра та на-вѣ́ра та:

7 А̂ко ли (мѹ̀ є҆ превръ́чено) слѹже́ніе, да и҆ма прилѣжа́ніе въ слѹже́ніе то си: а̂ко ли є҆

оучитель, да се оупражнава въ оученіе то си:

8 Ако ли совѣтва, (нека се оупражнава) въ совѣтованіе то: ако ли раздава (милостыня, нека раздава) простосердечнѡ: ако ли є начаникъ, (нека начаствва) съ прилѣжаніе: ако ли показва милость, (нека а показва) съ добро произволеніе.

9 Любовь та (да бѫде) нелицемѣрна: ненавиждайте зло то, а прилѣпвайтесе на добро то:

10 Обычайте єдинъ дрѹгиго съ братолюбіе, воздавайте єдинъ дрѹгимѹ предпочтеніе:

11 Радѣте (за дрѹги те) безъ секаква лѣность, и съ пламененъ дѹхъ слѹгѹвайте на Гда.

12 Радѹвайтесе съ надежда та, тѫрпѣте въ бѣды те, (бѫдѣте) постоани въ молитва та.

13 Помагайте въ нѹжда на стѣи те, дръштесе за странноолюбіе то:

14 Благославайте они кои то вы гонатъ: благославайте, а не кълнете.

15 Радѹвайтесе съ они кои то се радѹватъ, а плачете съ они кои то плачатъ.

16 Єднакво мѹдрѹвайте междѹ себе: не высокоумствѹвайте, но послѣдѹвайте по смиренни те. Не мислете за себе си (че сте) мѹдри.

17 Никомѹ не воздавайте зло за зло, но мѫчетесе да стрѹвате добри (дѣла) предъ сички те человѣцы.

18 Яко є возможно, споретъ сила та си, живейте мирнѡ со сички те человѣцы

19 Не ѿмѫщавайте вые (за) себе си, возлюбленніи, но ѿставайте мѣсто за (Бжіе то) ѿмщеніе: защото є писано: мене (се пада) ѿмщеніе то: азъ ще да заплатимъ, говори Гдь.

20 Яко є гладенъ прочее твойо врагъ, нахрани го: ако ли є жаденъ, напой го, защото, ако стрѹвашъ така, натрѹпѹвашъ мѹ на глава та жаръ.

21 Не давай да те побѣди зло то, но побѣждавай зло то съ добро то.

ГЛАВА ГІ.

Сѹкой человѣкъ да се покорава на по высоки те власти, защото нема власть кой то не є ѿ Бга: и колко то власти има (на свѣтѫтъ, сички те са) ѿ Бга ѿпредѣлены.

2 Заради това, кой то се сопротивлава на власти те, той се противи на повелѣніе то Бжіе: а кой то (мѹ) се сопротивлаватъ, ще да пріиматъ ѿсѹжденіе на себе.

3 Защото властители те не са страшни на (они, кой то

стрѹватъ) добрѝ дѣла̀, но на (ѻ҆ніѧ, кои́то стрѹватъ) злѝ: а҆ и҆скашъ ли да се не бои́шъ ѿ власть та̀; стрѹвай добро̀, и҆ ѿ ще да прїи́мешъ похвала̀ ѿ властели́натъ.

4 Защо́то (властели́но) є҆ Бж҃їй слѹга̀, те́бе за добро̀. Но а҆ко стрѹва́шъ зло̀, бо́йсе: поне́же (то́й) не но́си на пра́здниѡ са́блѧ та: защо́то є҆ слѹга̀ Бж҃їй и҆ ѿмѫща́ва съ гнѣвъ се́комѹ ко́йто стрѹ́ва зло̀.

5 Тогѡ̀ ра́ди потре́бно є҆ да се покора́вате, нѐ са́мѡ защо́то се бо́йте (ѿ наказа́нїе), но и҆ заради̇̀ совѣ́сть та̀.

6 Защо́то заради̇̀ това̀ да́вате и҆ да́ноцы: поне́же ѻ҆нѝ са слѹжи́тели Бж҃їи, и҆ въ това̀ и҆сто то (дѣ́ло) се ѹ҆пражня́ватъ непреста́нниѡ.

7 Ѿда́йте про́чее на си́чки те ѻ҆нова̀ що́то сте длѫжни: комѹ́то (сте длѫжни) да́нокъ, да́нокъ: комѹ́то десе́токъ, десе́токъ: а҆ комѹ́то стра́хъ, стра́хъ: и҆ комѹ́то че́сть, че́сть.

8 Ни́комѹ не бѫде́те длѫжни ни́що, но са́мѡ (това̀) да ѡ҆бы́чате є҆ди́нъ дрѹ́гиго: защо́то ко́йто ѡ҆бы́ча дрѹ́гиго, и҆сполни́лъ є҆ зако́натъ.

9 Защо́то това̀ (що́то є҆ ре́чено): да не прелюбодѣ́йствѹвашъ, да не ѹ҆бі́ешъ, да не ѹ҆крадѣ́шъ, да не лжесвидѣ́телствѹвашъ, да не пожела́ешъ (*чѹ́ждо то*), и҆ коѧ̀ да є҆ дрѹ́га *нѣ́коѧ за́повѣдь*, си́чки те се содержа́ватъ въ това̀ (слѣ́дѹющее) сло́во: ѡ҆бы́чай бли́жнѧго твоего̀, като самаго̀ се́бе.

10 Любовь та̀ не стрѹ́ва зло̀ на бли́жнѧго: любовь та̀ є҆ про́чее (соверше́нно то) и҆сполне́нїе на-зако́натъ.

11 Я҆ зна́еме веке и҆ по вре́ме то, защо̀ є҆ доше́лъ часо̀ да се собѹ́диме ѿ сѫнѫтъ: защо́то сега̀ є҆ по̀ бли́зѹ на́мъ спасе́нїе то, не́же ли кога́то повѣрова́хме.

12 Нощь та̀ замина̀, а҆ день̀ се приближѝ. Да ѿфѫрли́ме про́чее те́мни те дѣла̀, и҆ да се ѡ҆блече́ме во ѻ҆рѹ́жїе свѣ́тло.

13 Като въ де́нь да хо́диме благопристо́йнѡ: не въ безчи́нни гоща́нїѧ и҆ въ пїа́нства, не въ блѹдотворе́нїе и҆ сра́мотны ра́боты, не въ крамола̀ и҆ за́висть:

14 Но ѡ҆блече́тесе въ Гдⷭ҇а на́шего Іисѹ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ не стрѹ́вайте ѹ҆гожде́нїе на тѣ́ло то съ по́хоти те.

ГЛАВА ДІ.

КОЙТО є҆ сла́бъ въ вѣ́ра та, прїи́майте го, безъ да се преп́рате (съ не́го) за мнѣ́нїѧ та.

2 Защо́то є҆ди́нъ вѣ́рѹва (защо̀ мо́же) да ѧ҆дѐ си́чко: а҆ (дрѹ́гъ) ко́йто є҆ сла́бъ (во вѣ́ра та), ѧ҆дѐ (са́мѡ) зе́лїе.

3 Ко́йто ѧ҆дѐ (си́чко), да не

оукорáва ѻногóва кóйто не ꙗдѐ (ѿ сѝчко): а̑ кóйто не ꙗдѐ (ѿ сѝчко), да не ѿсꙋждáва ѻногóва кóйто ꙗдѐ: защóто Бг҃ъ го є҆ прїáлъ.

4 Тѝ кóй си щото ѿсꙋждáвашъ чꙋждїатъ рáбъ: на нéговыатъ господѝнъ (є҆ въ ржкà та, да разсꙋждáва) да лѝ стóй (ѻнъ), ѝлѝ пáда: но ще да стáне, защóто Бг҃ъ є҆ сѝленъ да го вдѝгне.

5 Єдѝнъ прáви разлѝчїе по междꙋ̀ є҆дѝнъ дéнь ѝ по междꙋ̀ дрꙋгъ, а̑ дрꙋгъ мѝсли сѝчки те днѝ за рáвны: сéкой да се ѝзвѣствꙋва каквóто (го оувѣрáва) свóйо мꙋ оумъ.

6 Кóйто различáва днѝ те, различáва ги заради̇̀ Гдⷭ҇а: ѝ кóйто ги не различáва, не различáва ги (подóбнѡ) заради̇̀ Гдⷭ҇а. Кóйто ꙗдѐ, заради̇̀ Гдⷭ҇а ꙗдѐ: защóто благодáри Бг҃а: ѝ кóйто не ꙗдѐ, заради̇̀ Гдⷭ҇а не ꙗдѐ, ѝ (ѻнъ) благодáри Бг҃а.

7 Защóто нѝкой ѿ нáсъ не живѣ̀е за сéбе, ѝ нѝкой не оумѝра за сéбе.

8 Но а̑ко живѣ̀еме, за Гдⷭ҇а живѣ̀еме: а̑ко лѝ оумѝраме, за Гдⷭ҇а оумѝраме. Прóчее ѝ а̑ко живѣ̀еме, ѝ а̑ко оумѝраме, Господни сме.

9 Понéже за товà Хрⷭ҇тóсъ ѝ оумрѐ, ѝ воскреснà, ѝ ѿживѐ, да ѝ жѝвы те ѝ мéртвы те ѿбладáва.

10 А҆ тѝ защò ѿсꙋждáвашъ брáта твоегò; ѝлѝ тѝ защò оукорáвашъ брáта твоегò; сѝчки те нїе (вóистинꙋ) ще застáнеме предъ сꙋдѝлище то Хрⷭ҇тóво.

11 Защóто є҆ пѝсано: живéемъ а̑зъ, говóри Гдⷭ҇ь: защò сéкое колѣ̀но ще да се поклóни мéне, ѝ сéкой ꙗзы̀къ ще да ѝсповѣ̀да Бг҃а.

12 Сéкой прóчее ѿ нáсъ ще да дадѐ ѿвѣ̀тъ на Бг҃а за сéбеси.

13 Тогѡ̀ рáди да не ѿсꙋждáваме веке є҆дѝнъ дрꙋгиго: но товà пóвече разсꙋждáвайте, да не произвóдите брáтꙋ своемꙋ̀ преткновéнїе ѝлѝ соблáзнъ.

14 Знáмъ ѝ ѝзвѣ̀стенъ самь чрезъ Ѝисꙋ̀са Хрⷭ҇тà, защò нѝщо не є҆ нечѝсто сáмо по сéбе, но на ѻногóва бы̀ва нечѝсто, кóйто помышлáва нѣ̀що, че є҆ нечѝсто.

15 А҆ко лѝ є҆ заради̇̀ ꙗ҆стїе скóрбенъ брáтъ твóй, тò тѝ не хóдишъ веке по любóвь: не погꙋблáвай съ ꙗ҆стїе то ти ѻногóва, за когóто є҆ Хрⷭ҇тóсъ оумрѐлъ.

16 Да се не хꙋ̀ли прóчее вáше то добрò.

17 Защóто цáрство то Бж҃їе не є҆ ꙗ҆стїе ѝ питїѐ, но прáвда ѝ мѝръ ѝ рáдость въ Дх҃а ст҃áго.

18 Защóто кóйто слꙋжꙋ̀ва на Хрⷭ҇тà съ тїа (добрынѝ), тóй є҆ благоꙋгóденъ на Бг҃а,

и достоинъ за похвала ѿ человѣцы те.

19 Тогѡ ради да возлюбиме миратъ, и ѻновà (щото сочи) за назидàніе то єдинъ дрꙋгимꙋ.

20 Не развàлай дѣло то Бжіе заради ѧстіе то: сичко є чисто, но ѻный согрѣшàва, който ѧдѐ за соблàзнъ надрꙋгигѡ.

21 Добрò є да не ѧдѐшъ мѐсо, и да не піѐшъ вінò, нито (да стрꙋвашъ дрꙋго такòва) ѿ коѐто брàтъ твой се прѐпнꙋва, или соблазнàва, или (въ вѣра та) ѡслабѣва.

22 Ты имашъ оувѣрѐніе (защò мòжешъ) да ѧдѐшъ: варди го самъ въ сѐбе си предъ Бга: блажѐнъ є ѻный, който не ѡсꙋждàва (пòслѣ) сàмъ сѐбе въ ѻновà, коѐто є избрàлъ за добрò.

23 Но който се сомнàсꙋва (да ли трѐбꙋва да ѧдѐ), (ѻнъ) ако ѧдѐ ѡсꙋждàвасе, защòто не (ѧдѐ) съ вѣра: а сичко (нѣщо) коѐто не бы́ва съ вѣра, тò є грѣхъ.

ГЛАВА ѢІ.

1 Ѩаки те длжни сме да нòсиме слàбости те на-слàби те, и да не оугождàваме на сѐбе си:

2 Но сѐкой ѿ нàсъ да оугождàва на ближнаго въ добрò то за назидàніе.

3 Защòто и Хрòтòсъ не оугоди на сѐбе си, но каквòто є пи́сано: оукорѐніа та наѻніа, който оукорàваха тѐбе, нападнàха на мѐне.

4 Понѐже щото є напи́сано пò напрѐдъ, за нàша наꙋка є напи́сано: за да имаме (твжрда) надѐжда съ терпѣніе то и оутѣшѐніе то, коѐто (полꙋчàваме) ѿ писàніа та:

5 А Бгъ на-терпѣніе то и на-оутѣшѐніе то да ви дадѐ да имате єднàква мы́сль по междꙋ сѐбе, каквòто (йска) Іисꙋсъ Хрòтòсъ,

6 За да слàвите єдинодꙋшнѡ и съ єдни оустà Бга и Ѻцà на-Гда нàшегѡ Іисꙋса Хрòта.

7 Заради товà прїимайте єдинъ дрꙋгиго, каквòто и Хрòтòсъ вы є прїàлъ за слàва Бжіа.

8 Азъ говòримъ, защò Іисꙋсъ Хрòтòсъ быдѐ слꙋжи́тель на ѡбрѣзани те заради истина та Бжіа, и да подтвердѝ ѡбѣщàніа та (който є ѡбѣщàлъ) на прàотцы те ни:

9 А ѧзы́чницы те да прослàватъ Бга за милость тà мꙋ, каквòто що є пи́сано: заради товà ще да те прослàвимъ по междꙋ ѧзы́чницы те, (Гди) и ще да славослòвимъ твоѐ то име.

10 И пàкъ говòри: возвеселѐтесе, ѧзы́чницы, съ нѐгови те людіе.

11 И пàкъ: хвалѐте Гда,

всички те ꙗзы́чницы, и҆ похвале́те го, всички те лю́дїе.

12 И҆ па́къ Иса́їа гово́ри: ще да и҆зрасте̑ ѿ ко́реньатъ Ї҆ессе́овъ (ѿрасль), и҆ ще да власть҃ва на́дъ ꙗзы́чницы те: на не́го ꙗзы́чницы те ще да се надѣ́ватъ.

13 Я҆ Бг҃ъ на-надѣ́жда та да вы и҆спо́лни со се́каква ра́дость и҆ съ ми́ръ чрезъ вѣ́ра та, за да се ѡ҆бога́тите въ надѣ́жда та съ си́ла та на-ст҃а́гѡ Дх҃а.

14 И҆ и҆звѣ́стенъ самь, бра́тїе мои́, и҆ са́мъ а҆́зъ за ва́съ, заща̀ и҆ вы́е сте по́лни съ добрына̀, и҆ и҆спо́лнени со се́каковъ ра́зѹмъ, и҆ мо́жете и҆ дрѹ́ги да наѹ́чите.

15 Но писа́хъ ви ма́лко по̀ дерзнове́нѡ, бра́тїе мои́, да ви воспоме́немъ споретъ да́дена та ми ѿ Бг҃а благода́ть,

16 За да бѫ́демъ слѹжи́тель Ї҆исѹ́съ Хр҃то́въ въ ꙗзы́чницы те, и҆ (да соверша́вамъ) свѧщенноде́йствїе то на-благовѣ́ствова́нїе то Бж҃їе, за да бѫде приноше́нїе то на-ꙗзы́чницы те благопрїа́тно и҆ ѡ҆свѧще́нно ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ.

17 Ї҆мамъ про́чее (причи́на) да се хва́лимъ, во Хр҃та̀ Ї҆исѹ́са за боже́ственны те ра́боты.

18 Защо́то не смѣ́емъ да рече́мъ ни́коа (ве́щь) ко́то не є҆ стори́лъ Хр҃то́съ чрезъ ме́не за да послѹ́шатъ ꙗзы́чницы те, и҆ съ сло́во и҆ съ дѣ́ло,

19 Съ си́ла на-зна́менїа и҆ на-чѹдеса̀, съ си́ла на-Дх҃а Бж҃їа, що́то и҆спо́лни́хъ съ благовѣ́ствова́нїе то Хр҃то́во, (зафани) ѿ Ї҆ерѹсали́мъ и҆ (си́чки те мѣ́ста̀) ѻ҆колѡ (не́гѡ), дори́ до Ї҆лли́рїкъ:

20 Така̀ и҆ма́хъ честолю́бїе то, нѐ по ѻ҆нїа́ мѣ́ста̀, гдѣ́то бе́ше (веке) и҆́ме то Хр҃то́во зна́емо, за да не гра́димъ на чѹ́ждо ѡ҆снова́нїе,

21 Но какво́то що є҆ напи́сано: ѻ҆нїа́, на кои́то не є҆ ка́зано за не́го, ще да (го) ви́датъ: и҆ ѻ҆нїа́ кои́то не са̀ (го) чѹ́ли, ще да (го) разѹмѣ́ватъ.

22 И҆ това̀ є҆ що́то ми препа́тствѹваше мно́го пѫти да до́йдемъ при ва́съ.

23 Но сега̀, поне́же не́мамъ веке въ тїа́ страны мѣ́сто, а҆ ѿ мно́го годи́ны и҆́мамъ (вели́ко) желанїе да до́йдемъ кодъ ва́съ:

24 Яко по́йдемъ (да и҆́демъ) въ Ї҆спа́нїа, ще до́йдемъ при ва́съ, защо́то се надѣ́емъ, като зами́нѹвамъ, да вы ви́димъ, и҆ вы́е да ме и҆спрово́дите та́мѡ, като се насла́димъ по̀ напре́дъ нѣ́колко ѿ ва́ше то видѣ́нїе.

25 Я҆ сега̀ ѿи́вамъ во Ї҆ерѹсали́мъ, да разда́мъ ми́лостына та на ст҃и́ те.

26 Защо́то жи́тели те Маке́донскїи и҆ Яха́їскїи и҆зволи́ха

да сотвóратъ нѣкоѧ ѻ҆бща пóмощь на сиромáси те ст҃іи кóйто живéатъ во 'Іер8салúмъ.
27 Изволúха такà, и҆ вóистинн8 длѫжни úмъ са, защóто, ꙗ҆́ко ꙗ҆зы́чницы те бы́дóха причáстницы на д8хóвны те тѣ́хны (добрынú), длѫжни са (и҆ ѻ҆нú) да úмъ послѫ́жатъ въ тѣлéсны те (потрéбы).
28 Товà прóчее като свѫ́ршимъ, и҆ като úмъ превр8чимъ тóѧ плóдъ, ще да замúнемъ презъ вáши те мѣстà (да úдемъ) во 'Іспáнїа.
29 И҆ знáмъ защò, когáто дóйдемъ кодъ вáсъ, ще да дóйдемъ съ и҆зобúлно благословéнїе на-благовѣствовáнїе то Хр҃тóво.
30 И мóлимъ вы, брáтїе, за Гдⷭ҇а нáшего 'Іисꙋ́са Хр҃тà, и҆ за любовь тà (на-стáгѡ) Дх҃а, да се потр8дите съ мéне зáеднѡ въ молúтвы те за мéне къ Бг҃8:
31 Да се и҆збáвимъ ѿ ѻ҆нїѧ кóйто се протúватъ на вѣ́ра та во 'Іудéа: и҆ да бѫ́де прїáтна моѧ̀ та слѫ́жба во 'Іер8салúмъ на ст҃ѝ те:
32 Да дóйдемъ кодъ вáсъ рáдостенъ съ вóла та Бж҃їа, и҆ да се ѹ҆тѣ́шимъ съ вáсъ.
33 И Бг҃ъ на-мúратъ (да бꙋ́де) со сúчки те вáсъ. Ѧмúнь.

ГЛАВА SI.

ПРѢДАВѦМЪ ви фúва сестрà нáша, кóáто ѥ҆ слѫжúтелница на Кенхрéйска та цéрква:
2 Да ѧ҆ прїúмете за (любóвь) Госпóдна като цю ѥ҆ прилúчно на ст҃ѝ те, и҆ да ѝ предстóйте за кóáто вéщь бы úмáла потрéка ѿ вáсъ: защóто тїà на мнозúна бы́дѐ помóщница, и҆ на самагò мéне.
3 Поздравéте Прїскúлла и҆ Ѧ҆кѹ́ла спомóщницы те мой во Хр҃тà 'Іисꙋ́са,
4 (Кóйто си т8рúха шúи те за мóйатъ живóтъ, на кóйто нѐ сáмѡ ѧ҆́зъ благодáримъ, но и҆ сúчки те цéркви ꙗ҆зы́чески: (поздравéте) и҆ домáшна та úмъ цéрква.
5 Поздравéте возлю́бленнаго ми 'Ѥпенéта, кóйто пéрвый во Ѧ҆хáїа повѣ́кровà во Хр҃тà.
6 Поздравéте Марїа, кóáто се ѥ҆ мнóгѡ тр8дúла за нáсъ.
7 Поздравéте Ѧ҆ндронїка и҆ 'Іꙋнїа, срóдницы те мой и҆ сплѣ́нницы те мой: кóйто са знаменúти по междꙋ́ ап҃óстолы те, и҆ пò напрéдъ ѿ мéне повѣ́кровáха во Хр҃тà.
8 Поздравéте Ѧ҆мплїа возлю́бленнаго ми ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ:
9 Поздравéте Ѹ҆рвáна спомóщника нáшего (въ слѫ́жба та) Хр҃тóва, и҆ Стахѹ́а возлю́бленнаго ми.
10 Поздравéте Ѧ҆пéллїа, кóйто ѥ҆ и҆спы́танъ (за вѣ́ренъ) въ Хр҃тà. Поздравéте домáшни те Ѧ҆рїстовꙋ́ловы.
11 Поздравéте И҆рѡдїѡ́на

сродника моегò. Поздравéте домáшни те Наркíссовы, кóйто са (вѣрни) въ Гдà.

12 Поздравéте Трѵфéна и̂ Трѵфѡ́на кóйто се трꙋдатъ заради̂ Гдà.

13 Поздравéте Рꙋфа и̂збрáннаго ѿ Гдà, и̂ мáйка та нéгова и̂ моà.

14 Поздравéте Ясѵнкрíта, Флéгонта, Ѥрма, Патрóва, Ѥрмíа, и̂ дрꙋги те брáтїа кóйто са съ нúхъ.

15 Поздравéте Фїлолóга и̂ Ѩлéа, Нирéа и̂ сестрà мꙋ, и̂ Ѡлѵмпáна, и̂ сúчки те стїи, кóйто са съ нúхъ.

16 Поздравлáватъ вы цéркви те Хрòтóвы.

17 И мóлимъ вы, брáтїе, вардéтесе ѿ Ѡнíа, кóйто произвóдатъ несоглáсїа и̂ соблáзны (протúвны) на оучéнїе то, коéто сте вы̀е наꙋчúли, и̂ ѿдалечáвайтесе ѿ нúхъ.

18 Защóто (такúва человѣцы) не рабóтатъ на Гдà нáшего Ѩисꙋса Хрòтà, но на своѐ то чрéво. Кóйто съ благоглаголúвы и̂ слáдки дꙋмы прелщáватъ сердцà та напростодꙋшни те.

19 Защóто вáша та послꙋшность (на вѣра та) по сúчки те се прочꙋ. Рáдꙋвамсе прóчее заради̂ вáсъ: но желáемъ да сте мꙋдри въ добрò то, а прóсти въ злò то.

20 А Бг҃ъ на-мúратъ скóрѡ ще да сокрꙋши сатанà та подъ нозѐ те вáши, благодáть Гдà нáшегѡ Ѩисꙋса Хрòтà (да бѫде) съ вáсъ, Аминь.

21 Поздравлáва вы Тїмоѳéй мóйо спомóщникъ, и̂ Лꙋкíй и̂ Ясѡ́нъ и̂ Сѡсїпáтръ, сродницы те мой.

22 Поздравлáвамъ вы ѿ Гдà и̂ áзъ Тéртїй, кóйто написáхъ товà послáнїе.

23 Поздравлáва вы Гáїй, оу̂ когóто и̂ áзъ живéемъ и̂ сúчка та цéрква се собúра. Поздравлáва вы Ѥрáстъ строúтель грáдскїй, и̂ Кꙋáртъ брáтъ.

24 Благодáть Гдà нáшегѡ Ѩисꙋса Хрòтà (да бѫде) со сúчки те вáсъ, Аминь.

25 А на Ѡногóва кóйто мóже да вы̀ оутвердú съ моѐ то благовѣствовáнїе и̂ съ проповѣдáнїе то Ѩисъ Хрòтóво, и̂ съ ѿкровéнїе то на-тáинство то коéто є̂ было̀ скры̀ено ѿ вѣчни те времена̀,

26 И коéто се є̂ сегà, споретъ прорóчески те писáнїа, съ произволéнїе то на-вѣчнагѡ Бг҃а, ѿкры̀ло, и̂ кáзано є̂ на сúчки те нарóди заради̂ да се покóратъ на вѣра та,

27 На самагò премꙋдраго Бг҃а, комꙋто (да бѫде) чрезъ Ѩисꙋса Хрòтà слáва во вѣки. Аминь.

КЪ КОРІНѲѦНСѲМЪ А҃ ПОСЛАНІЄ СВѦТАГѲ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАУЕЛЪ, съ вóля та Бж҃ія повыканъ Апóстолъ Хр҃тóвъ, и Сѡсѳéнъ брáтъ,

2 На цéрква та Бж҃ія коáто є҃ въ Корінѳъ, на ѿсвѧщéнни те чрезъ 'Іисꙋ́са Хр҃тà, и на вы́кани те свѧтíи, зáедню съ Ѳнія, кóйто призы́ватъ йме то на-Гд҃а нáшегѡ 'Іисꙋ́са Хр҃тà (кóйто є҃ Гд҃ь) и тѣ́хенъ и нáшъ:

3 Благодáть (да бѫде) вáмъ и мúръ ѿ Бг҃а Ѳц҃à нáшегѡ и съ Гд҃а 'Іисꙋ́са Хр҃тà.

4 Благодáримъ Бг҃а моегò всегдà за вáсъ, заради милость тà Бж҃ія коáто є҃ дáдена вáмъ чрезъ 'Іи҃са Хр҃тà:

5 Защóто сте се ѿбогатúли чрезъ нéго во всúчко, (сúрѣчь) въ сéкое ѹ҃чéніе и въ сéкое знáніе.

6 Каквóто свидѣ́телство то Хрїстóво се ѹ҃твердú въ вáсъ:

7 Щото да се не лишúте ни въ є҃днò даровáніе, като чáкате ѧ҃вленіе то на-Гд҃а нáшегѡ 'Іисꙋ́са Хр҃тà,

8 Кóйто и ще да вы ѹ҃твердú дорú до крáй, (да бѫдете) неповúнни въ деньѫтъ на-Гд҃а нáшегѡ 'Іисꙋ́са Хр҃тà.

9 Вѣ́ренъ є҃ Бг҃ъ, ѿ когóто вы́дохте повы́кани (да бѫдете) причáстницы съ Сы́на нéгова 'Іисꙋ́са Хр҃тà Гд҃а нáшего.

10 Но мóлимъ вы, брáтіе, съ йме то на-Гд҃а нáшего 'Іисꙋ́са Хр҃тà, да говóрите сúчки те є҃днò, и да не бѫдатъ по междꙋ́ вáсъ раздóри, но да бѫдете (сúчки те) соединéни въ є҃днò мнѣ́ніе и въ є҃днà мы́сль.

11 Защóто чꙋ́хъ за вáсъ, брáтіе мои, ѿ домáшни те Хлóины, че йма междꙋ́ вáсъ рáспри.

12 И говóримъ товà, защò (сúрѣчь) нѣ́кои ѿ вáсъ говóратъ: ѧ҃зъ самь Пáвловъ, ѧ҃зъ Аполлѡ́совъ, ѧ҃зъ Кúфинъ, а҃ ѧ҃зъ Хр҃тóвъ.

13 Да лú се є҃ раздѣлúлъ Хр҃тóсъ; да лú се є҃ Пáвелъ распéлъ за вáсъ, úлú въ Пáвлово то йме се крѫстúхте;

14 Благодáримъ Бг҃а, защò ни є҃дногò ѿ вáсъ не крѫстúхъ, тóкмѡ Крíспа и Гáїа:

15 Да не бы рéклъ нѣ́кой, защò въ моѐ то йме крѫстúхъ.

16 Крѫстúхъ и Стефанú-

новатъ домъ: не знамъ прочее
да ли самь кржстилъ и дрꙋ-
гиго нѣкого.
17 Защото Хр҃тосъ ме не
прати да кржщавамъ, но да
благовѣствꙋвамъ: нѐ съ (чело-
вѣческа) премꙋдрость слова,
да се не оуничтожи крѣсто
Хр҃товъ.
18 Защото крѣстно то слово
є҆ безꙋмїе на ѻнїа, който по-
гѝбнꙋватъ, а намъ, който се
спасаваме, є҆сть сила Бж҃їа.
19 Защото є҆ писано: ще да
погꙋбимъ премꙋдрость та на-
премꙋдри те, и разꙋматъ на-
разꙋмни те ще да ѿфжрлимъ.
20 Гдѣ (є҆) премꙋдрыо: Гдѣ
(є҆) книжнико; гдѣ (є҆ оучѣныо)
испытователь на-тоа свѣтъ;
не ѿбезꙋмѝ ли Бг҃ъ премꙋ-
дрость та на-тоа свѣтъ;
21 Защото, понѣже свѣто
со (своа та) премꙋдрость не
познà Бг҃а въ Бж҃їа та пре-
мꙋдрость, благоволѝ Бг҃ъ да
спасѐ съ безꙋмно то пропо-
вѣданїе ѻныа, който вѣрꙋ-
ватъ.
22 Понѣже Ꙗдѣє҆ те просатъ
чꙋдеса, а Ѥллине те искатъ
премꙋдрость:
23 Но ныѥ проповѣдꙋваме
Хр҃та, който се распѐ, заради
Ꙗдѣи те соблазнъ, а за Ѥл-
лине те безꙋмїе:
24 А за сами те повыкани и
Ꙗдѣи и Ѥллини Хр҃та, Бж҃їа
сила и Бж҃їа премꙋдрость.
25 Защото безꙋмно то Бж҃їе,
по̀ премꙋдро є҆ ѿ человѣцы
те: и слабо то Бж҃їе, по̀ ꙗко
є҆ ѿ человѣцы те.
26 Поглѣдайте (самѡ на се-
бе), братїе, който сте повы-
кани (ѿ Бг҃а): защо̀ (помеждꙋ
васъ) не са̀ мнозина премꙋдри
по плоти, нито мнозина силни,
нито мнозина благородни:
27 Но Бг҃ъ є҆ избралъ ѿ
мїратъ (таквыа, който мы-
слатъ за себе че са) безꙋмни,
да засрами премꙋдры те: и
слабы те ѿ мїратъ є҆ избралъ
Бг҃ъ, да засрами силны те:
28 И простородны те ѿ мї-
ратъ и оукорѣнны те є҆ изб-
ралъ Бг҃ъ, и незнаменѝты
те, да разсыпе знаменѝты те.
29 За да се не похвали ни-
кой (человѣкъ) предъ Бг҃а.
30 И ѿ негѡ сте выѥ во
Ꙗисꙋса Хр҃та, който быдѐ намъ
премꙋдрость ѿ Бг҃а, и правда
и ѡсвященїе и избавленїе:
31 Който се хвали, да се
хвали въ Гд҃а: каквото цѡ
є҆ писано.

ГЛАВА в҃.

И А҆ЗЪ, братїе, когато дой-
дохъ кодъ васъ, не дойдохъ
да ви проповѣдамъ свидѣ-
телство то Бж҃їе съ высоко-
глаголивы рѣчи, или съ (чело-
вѣческа) премꙋдрость:
2 Защото (а҆зъ) не наме-
рихъ (благословно) да знамъ
(дрꙋго) нѣщо по междꙋ васъ,

токмѡ Ꙗисꙋса Хрта, и него распната.

3 И азъ се нахождахъ по междꙋ васъ въ слабость, и въ страхъ, и съ много треперанїе.

4 И слово то моѐ, и проповѣдованїе то моѐ не бываше съ препирателны рѣчи на-человѣческа премꙋдрость, но съ доказателство на-дꙋхъ и на-сила:

5 За да се не оутвержда ваша та вѣра на мꙋдрость человѣческа, но на сила Бжїа.

6 (Истинно) ніе проповѣдꙋваме (и) премꙋдрость на ѳнїа, който са совершены: но нѐ премꙋдрость ѿ тоа свѣтъ, (нито премꙋдрость) на-князове те ѿ тоа свѣтъ, който се скорѡ свршꙋватъ:

7 Но проповѣдꙋваме премꙋдрость Бжїа, коато е въ таинство сокровенна, и коато е предѡпредѣлилъ Бгъ предъ созданїа міра, заради наша слава.

8 Коато никой ѿ князове те на-тоа свѣтъ не разꙋмѣ: зашто, ако да быха (а) разꙋмѣли, не щеха да распнатъ Гда слабы.

9 Но (проповѣдꙋваме) каквото що е написано: ѳнова щото ѻко не е видело, ни оухо чꙋло, нито на сердцѐ то на-человѣка не е дошло, него е приготвилъ Бгъ за ѳныа, коато го ѿбычатъ.

10 А намъ е ѿкрылъ Бгъ това Дхомъ святымъ: зашото дꙋхъ испытꙋва сичко, и (сами те) глꙋбины Бжїи.

11 Зашото, кой ѿ человѣцы те знае що е въ человѣка, ѿсвѣнь дꙋхо человѣческїй, който живѣе въ него; така и що е оу Бга, никой дрꙋгъ не знае, токмѡ Дхъ Бжїй.

12 А ніе не смѐ прїали дꙋхатъ на тоа міръ, но дꙋхатъ, който (се дава) ѿ Бга, да знаеме що ни е даровано ѿ Бга:

13 Което и проповѣдꙋваме нѐ съ рѣчи който са наꙋчены съ человѣческа премꙋдрость, но (съ рѣчи) който наꙋчава Дхъ стый, и съ дꙋховно то разсꙋждаваме дꙋховно то.

14 Ꙗ животенъ человѣкъ не разꙋмѣва ѳнова що е ѿ Бжїатъ Дхъ: зашото мꙋ се види (като) безꙋмїе, и не може да разꙋмѣе, понеже за него (требꙋва) да разсꙋждава дꙋховнѡ.

15 Но дꙋховныо (человѣкъ) разсꙋждава за сичко, а за него никой не може да разсꙋждава.

16 Зашото, кой е разꙋмѣлъ Господнїатъ оумъ, щото да може и да го наꙋчи: но ніе имаме оумъ Хртовъ.

ГЛАВА Г.

АЗЪ и съ васъ, братїе, не могохъ да говоримъ като съ дꙋховни (человѣцы), но като

съ плотани, като съ младенцы въ (оученіе то) Хр҃тово.
2 Азъ вы нахранихъ съ млеко, а не съ ѧстіе: защото іоще не можехте (да го жвачете): но и сега іоще не можете:
3 Защото сте іоще плотски: понеже когато има помеждꙋ васъ завистъ и рѣніе и несогласіа, не сте ли плотски, и не живѣете ли като дрꙋги те человѣцы;
4 Защото, когато єдинъ (ѿ васъ) говори: азъ самь Павловъ: а дрꙋгъ: азъ самь Аполлѡсовъ: не сте ли плотски;
5 Що є Павелъ, или що є Аполлѡсъ; не са ли токмѡ слꙋжители, чрезъ който вые повѣровахте, и каквото Гдь є даровалъ секомꙋ (ѿ нихъ);
6 Азъ насадихъ, Аполлѡсъ напои, а Бгъ (заповѣда) да порастѐ.
7 Затова нито който насаждава, нито който напоава, є нѣщо, но (сичко то є) Бгъ, който (прави) да порастнꙋва.
8 И който насаждава, и който напоава, єдно са: и секой ще да прїиме своа та си мзда споретъ свойатъ си трꙋдъ.
9 Защото ніе сме Бжїи спомощницы: (а) вые сте нива та Бжїа, и зданіе то Бжїе.
10 Азъ споретъ Бжїа та благодать коато ми є дадена (ѿ негѡ), като искꙋсенъ доздатель, тврихъ ѡснованіе то, а дрꙋгъ гради на него: но секой да гледа каквѡ гради (на него).
11 Защото никой не може да тври дрꙋго ѡснованіе ѡсвѣнь това що то є трено, което є Іисꙋсъ Хр҃тосъ.
12 Яко ли нѣкой гради на това ѡснованіе злато (или) сребро, (или) драгоцѣнни каменѣ, (или) дървà, (или) сѣно, (или) слама:
13 На-секогѡ дѣло то ще да (го) изави, понеже съ ѻгнь ще да се изави: и на-секогѡ дѣло то каквото є, ѻгнь ще да (го) испыта.
14 И чіето дѣло, което є сградилъ, ѡстане (здраво, той) ще да прїиме мзда:
15 А чіето дѣло изгори, (той) ще да прїиме тщета: но самъ ще да се избави, (ѻбаче) така, като ѿ ѻгнь (да сѐ є избавилъ).
16 Не знаете ли, че сте храмъ Бжїй вые, и Дхъ Бжїй живѣе въ васъ;
17 Яко нѣкой развали Бжїатъ Храмъ, него ще да развали Бгъ: защото Бжїо храмъ є святъ, който (храмъ) сте вые.
18 Никой да не лъже себе си: ако нѣкой мысли че є мꙋдръ по междꙋ васъ на тоа свѣтъ, (той) да бжде безꙋменъ, за да бжде премꙋдръ.
19 Защото премꙋдрость та

на-тоѧ свѣтъ, безꙋмїе ѥ оу Бга: каквото що ѥ писано: (той) оуловлава мꙋдры те въ нихно то лꙋкавство.

20 И пакъ: Гдь знае помышленїѧ та на-мꙋдри те, що са сꙋетни.

21 Тогѡ ради никой да се не хвали въ человѣцы те: що то ѥ сичко то ваше:

22 Ѩко Павелъ, или Аполлѡсъ, или Кифа, или міръ, или животъ, или смерть, или сегашни те (вещи), или бꙋдꙋщи те: сички те са ваши:

23 А вые сте Хрѿтови: а Хрѿтосъ ѥ Бжїй.

ГЛАВА Д.

ТАКА (прочее) секой человѣкъ да мысли за насъ, що сме (сирѣчь) слꙋжители Хрїстови, ѩстройтели на-таинства та Бжїи.

2 А ѿ стройтели те нищо се дрꙋго не траси, но самѡ да бжде секой вѣренъ.

3 Колкото за мене, азъ не маримъ каквѡ сꙋдите вые за мене, или дрꙋги человѣцы: но ни азъ самъ сꙋдимъ себе си.

4 Що то азъ не познавамъ въ себе си никоѧ грѣшка (съ совѣсть та си): но нито това ме ѡправдава; а Гдь ѥ, който ще да ме сꙋди.

5 Зарадѝ това не сꙋдете нищо предъ време то, доклѐ да дойде Гдь, който ще да ѩзвади на свѣтъ ѿнова, що то ѥ скрыено въ темнина та, и ще да ѡбави сердечни те намѣренїѧ: и тогава ще да бжде секомꙋ похвала ѿ Бга.

6 Това (що то говорихъ), братїе мои, ѿнесохъ го на себе и на Аполлѡса зарадѝ васъ: като да се наꙋчите ѿ насъ да не мꙋдрꙋвате (въ себе си) повече ѿ това що то (ви) написахъ, и да се не превозносите ѥдинъ предъ дрꙋгиго (за помощь) на-дрꙋгигѡ.

7 Що то, кой те различава (ѿ дрꙋги те); или що имашъ, което не си прїалъ; а ако си (го) прїалъ, що то се хвалишъ като че не си (го) прїалъ;

8 Ѥто се насытихте веке, ѥто се ѡбогатихте, безъ насъ се воцарихте: и ѡ да быхте се (сжщѡ) воцарили, да быхме и ніе съ васъ царꙋвали!

9 Що то азъ мыслимъ, че Бгъ ны показа послѣдны апостолы, като на смерть ѡсꙋждены: що то быдохме позорище на свѣтжтъ, и на Агли те, и на человѣцы те.

10 Ніе (сме) безꙋмни Хрта ради, а вые (сте) мꙋдри во Хрта: ніе (сме) слаби, а вые ѩки: вые (сте) честни, а ніе безчестни.

11 До ѡт часъ и гладꙋваме и жадꙋваме, и голотꙋваме, и страдаме, и скитамесе,

12 И трѹдимесе понѐже рабо́тиме со свои́ те ржце: кога́то ны оукора́ватъ, благосла́вляме: кога́то ны го́нятъ, тѫрпи́ме:

13 Кога́то ны хѹлятъ, оутѣша́вамесе: като сме́ты бы́дохме на свѣтѫтъ, (и̂ като) и̂сфѫрлено нѣщо коѐто го тѫпчатъ си́чки те.

14 Не писѹвамъ ви това̀, за посрамле́ніе ва́ше, но като ча́да мои́ возлю́бленни вы совѣтѹвамъ.

15 Защо́то, а̂ко и̂ да и̂мате мнози́на наста́вницы во Хр҃та̀, но не (и̂мате) мнози́на ѻ҃тцы̀, защо́то а̂зъ вы роди́хъ во Хр҃та̀ Ісѹса съ благовѣствова́ніе то.

16 Мо́лимъ вы про́чее, бы́вайте мои́ подража́тели, (каквото а̂зъ на Хр҃та̀).

17 Заради́ това̀ и̂ прати́хъ кодъ ва́съ Тїмоѳе́а, ко́йто ми є̂ ча́до возлю́бленно и̂ вѣ́рно въ Гд҃а, ко́йто ще ви воспоменѐ мои́ те пѫтища, ко́йто са по Хр҃та̀ (Ісѹса), каквото (що) оучимъ се́каде и̂ въ се́коѧ це́рква.

18 Нѣкои оу ва́съ така̀ са се возгорди́ли, като да не бы́хъ ще́лъ да до́йдемъ (веке) кодъ ва́съ.

19 Но, а̂ко щѐ Гд҃ь, скорѡ ще до́йдемъ кодъ ва́съ, и̂ ще да разѹмѣ́емъ нѐ словеса̀ та на-ѻ҃нїа ко́йто са се возгорди́ли, но (дѹхо́вна та и̂мъ) си́ла.

20 Защо́то ца́рство то Бж҃іе не (се состои́) въ сло́во, но въ си́ла (дѹхо́вна).

21 Каквѡ и̂скате да до́йдемъ кодъ ва́съ; съ тоѧ́га ли, и̂ли съ любо́вь и̂ съ кро́токъ дѹхъ;

ГЛАВА ѕ҃.

ѿТЪ се́каде се чѹе, (защо̀) по междѹ̀ ва́съ (се є̂ начна́ло) блѹдодѣ́ѧніе, и̂ тако́ва блѹдодѣ́ѧніе, коѐто се не чѹе нито по междѹ̀ а̂зы́чницы те, (до́лко си́рѣчь) що́то нѣ́кой и̂ма за жена̀ ба́щина та си жена̀.

2 И вы́е сте нечѹвственни ѿ гордость та̀ си, а̂ не ско́рбите по̀ добрѐ, за да се и̂спѫди ѿ по междѹ̀ ва́съ ѻ҃ный, ко́йто є̂ сотвори́лъ това̀ дѣ́ло.

3 Защо́то а̂зъ, а̂ко и̂ да не са́мь при ва́съ съ тѣ́ло то, но тамъ живѣ́емъ съ дѹ́хатъ, разсѹди́хъ веке, като да самь тамѡ, ѻ҃ного́ва ко́йто є̂ сторѝлъ това̀ нѣщо така̀,

4 Като се собере́те вы́е во и̂ме то Ісѹсъ Хр҃то́во, за́еднѡ съ мо́йатъ дѹхъ, съ власть та̀ на-Гд҃а на́шегѡ Ісѹса Хр҃та̀,

5 Да го предаде́те на сатана̀ та за погѹбле́ніе на-тѣ́ло то мѹ, да мѹ се спасѐ дѹша̀ та въ деньѫтъ на-Гд҃а на́шегѡ Ісѹса Хр҃та̀.

6 Не є̂ добра̀ похвала̀ та ви: не зна́ете ли, защо̀ ма́лъ квасе́цъ си́чко то тѣ́сто̀ вкисела́ва;

7 Ѡчисте́те про́чее ве́тхїатъ квасъ, да бѫдете но́во тѣсто̀, какво́то (и҆ що тре́бꙋва да) сте безква́сни: защо́то Хр҃то́съ, ко́йто є҆ па́сха та на́ша, закла́нъ бы́дѐ (жѣ́ртва) за на́съ.

8 Тогѡ̀ ра́ди да праздꙋ́ваме нѐ съ ве́тхъ квасъ, нито съ квасъ на зло́ба та и҆ на-лꙋка́вство то, но съ прѣ́сны (хлѣ́бове) на-простодꙋ́шїе то и҆ на-и҆́стина та.

9 Писа́хъ ви въ (є҆дно̀) посла́нїе да се не мѣ́шате съ блꙋдницы̀ те:

10 И не (гово́римъ да се не мѣ́шате) со всѣ́мъ со блꙋдницы̀ те на-то́ѧ свѣ́тъ и҆лѝ со сребролю́бцы те, и҆лѝ съ грабители те, и҆лѝ съ ’Ідѡлослꙋжи́тели те: защо́то дрꙋго́аче тре́бꙋваше да и҆зла́зете ѿ то́ѧ свѣ́тъ.

11 Но сега̀ ви писꙋ́вамъ да се не смѣ́шавате (съ таквы́ѧ, си́рѣчь) а҆ко нѣ́кой, ко́йто се нари́ча бра́тъ, є҆́сть блꙋдни́къ, и҆лѝ сребролю́бецъ, и҆лѝ ’Ідѡлослꙋжи́тель, и҆лѝ оу҆кори́тель, и҆лѝ пїа́ница, и҆лѝ грабитель: съ тако́въ нито да ꙗ҆де́те за́едню:

12 Защо́то, какваѧ до́лжность и҆ма́мъ а҆́зъ да сꙋ́димъ и҆ вѫ́шни те; не сте́ли длѫ́жни вы́е да сꙋ́дите (са́мѡ) вѫтре́шни те;

13 Вѫ́шни те Бг҃ъ ще да сꙋ́ди. Исфѫрле́те про́чее раз*вращенныатъ* ѿ сре́дъ ва́съ.

ГЛАВА Ѕ.

СМѢѢ ли нѣ́кой ѿ ва́съ, когато и҆ма за́кѫчка съ дрꙋ́гиго, да се сꙋ́ди предъ непра́ведни те;

2 Не зна́ете ли, защо̀ ст҃и́ те ще да сꙋ́датъ на ми́ратъ; и҆ поне́же ми́ръ чре́зъ ва́съ ще да прїи́ме сꙋ́дъ, не стѐ ли досто́йни да разсꙋ́дите ма́лки те (ра́боты);

3 Не зна́ете ли, защо̀ ні́е ще да сꙋ́диме А҆гг҃лы те, а҆ ко́лко по́вече дѣла̀ та житѣ́йски;

4 А҆ вы́е, когато и҆мате сꙋ́дове за житѣ́йски дѣла̀, ѿпредѣла́вате сꙋдїи̇ (на ни́хъ) ѻ҆ны́ѧ, ко́йто са ничто́жни въ це́рква та.

5 За (ва́шъ) сра́мъ гово́римъ: то́лкѡ ли не сѐ нахо́жда ни є҆ди́нъ по между̀ ва́съ мꙋ́дръ, ко́йто бы мо́глъ да разсꙋ́ди (зака́чки те) по между̀ свои̇ те бра́тїѧ;

6 Но бра́тъ съ бра́та се сꙋ́ди, и҆ то̀ предъ невѣ́рни (сꙋдїи̇).

7 Сега̀ про́чее совсѣ́мъ є҆́ сра́мъ ва́мъ това̀, защо̀ и҆мате по между̀ се́бе сꙋ́дове: защо̀ не предпочи́тате по̀ добрѐ да бѫ́дете ѿби́дими; защо̀ не предпочи́тате по̀ добрѐ да и҆згꙋ́бите (своѐ то);

8 Но вы́е са́ми стрꙋ́вате ѿби́да и҆ ѿи́мате, а҆ найпа́че ѿ бра́тїѧ та.

9 Или̇ не зна́ете, защо̀ не-

праведни те не щатъ да наслѣдатъ царство то Божіе; не лжѣтесе: нито блудницы те, нито ідолослужители те, нито прелюбодѣи те, нито малакіетворцы те, нито мужеложцы те,

10 Нито сребролюбцы те, нито крадливи те, нито піяницы те, нито оукорители те, нито грабители те, не щатъ да наслѣдатъ царство то Божіе.

11 И такива са нѣкои и ѿ васъ были: но ѡмыхтесе, ѡсвятихтесе, и ѡправдахтесе съ име то на-Гда на нашегѡ Іисуса Христа, и съ дхатъ на-Бга нашегѡ.

12 Сички те ми са (работы) допустены, но не са сички те полезны: сички те ми са допустены, но азъ не требува да бждемъ ѡбладанъ ѿ нищо.

13 Ѧстіа та са за оутроба та, и оутроба та е за ѧстіа та: но Бгъ ще да оуничтожи и нея и нихъ, но тѣло то не е за блудодѣаніе то, но за Гда, и Гдь е за тѣло то.

14 А Бгъ е и Гда воскресилъ, и насъ ще да воскреси со своа та си сила.

15 Не знаете ли, защо тѣлеса та ваши са оуды Христови; требува ли прочее да земемъ оуды те Христови, и да ги направимъ оуды блудницыны; да не дадѐ Бгъ!

16 Или не знаете, защо който се совокуплява съ блудница та, быва едно тѣло (съ нея): защото (писаніе то) говори: и двама та ще да бждатъ едно тѣло:

17 А който се соединява съ Гда, быва един духъ (съ Гда).

18 Бѣгайте ѿ блудодѣаніе то, защото секой грѣхъ който ще да стори человѣкъ, вжнъ е ѿ тѣло то: а който струва блудъ, той согрѣшава въ своѐ то си тѣло.

19 Или не знаете, защо тѣло то ваше е храмъ настагѡ Дха, който живѣе въ васъ, и когото сте пріали ѿ Бга, и не стѐ (веке) свой;

20 Защото сте купени съ цѣна: прославете прочее Бга съ тѣло то си, и съ душа та си, който са Божіи.

ГЛАВА 3.

А За ѻныа (работы) щото ми писахте, (ѿговарамъ): добро е да се не прикоснува человѣкъ на жена.

2 Но (да ѿбѣгнете ѿ) блудодѣаніе то, секой да си има своа та жена, и секоа жена нека има свойатъ си мужъ.

3 Мужо нека воздава на жена та должна та любовь: подобнѡ и жена та на мужатъ.

4 Жена та не властува надъ своѐ то тѣло, но мужо: подобнѡ и мужо не властува

надъ своѐ то тѣло, но женà та.

5 Не ѿдѣлѧвайтесе ѥдинъ ѿ дрꙋгигѡ, токмѡ со согласїе въ оуречено време, за да се оупражнѧвате въ постъ и въ молитва: а (послѣ) пакъ се сокирайте заедниѡ, да вы не искꙋшава Сатанà та, защото можете да се оудержите.

6 И товà (ви) говоримъ като ѥдинъ совѣтъ, а нѐ като повелѣнїе.

7 Защото азъ искамъ да са сички те человѣцы, каквото (самь) азъ; но секой си има своѐ то дарованїе ѿ Бга, ѥдинъ такà, а дрꙋгъ ѻнакà.

8 А на нежѐнени те и на вдовицы те говоримъ: (защò) ѥ добрò за нихъ, да ѡстанатъ каквото и азъ.

9 Но ако не можатъ да се оудержатъ, нѐка жѐнатъ: защото ѥ пò добрò да се жѐнатъ, нѐжели да се распалюватъ.

10 А на жѐнени те зарачамъ, нѐ азъ но Гдь, женà та да не ѡстава мѫжатъ:

11 (Яко ли го и ѡстави: да стой нежѐнена, или да се примири съ мѫжатъ си): подобниѡ и мѫжò да не ѡстава женà та (си).

12 А на дрꙋги те азъ говоримъ, а нѐ Гдь: ако нѣкой братъ има женà невѣрна, и ѻнà изволава да живѣе съ нѐго, да а не ѡстава:

13 И женà коàто има мꙋжа невѣрна, и той изволава да живѣе съ нѐа, да го не ѡстава.

14 Защото се ѡсвѧщава мꙋжъ невѣренъ чрезъ женà вѣрна, и женà невѣрна ѡсвѧщавасе чрезъ мꙋжа вѣрна: защото дрꙋго иначе чада та ваши щеха да сà нечисти: а сегà са свати.

15 Яко ли невѣрныо иска да се ѡстава, нѐка се ѡстава, защото братъ или сестрà въ таковъ (слꙋчай) не сà вѫрзани: понѐже Бгъ ны ѥ повыкалъ на миръ.

16 Защото, каквѡ знаешъ, жѐно, да ли не щѐшъ да спасѐшъ мѫжатъ; или каквѡ знаешъ ты, мꙋжꙋ, да ли не щѐшъ да спасѐшъ женà та;

17 Токмѡ секой нѐка ходи такà, каквото мꙋ ѥ Бгъ ѡпредѣлилъ, секой, каквото го ѥ Гдь повыкалъ: и такà заповѣдꙋвамъ по сички те церквы.

18 Ѡбрѣзанъ ли ѥ повыканъ нѣкой (въ вѣра та); нѐка ѡстане ѡбрѣзанъ: не ѡбрѣзанъ ли ѥ повыканъ: да се не ѡбрѣзꙋва.

19 (Защото) ѡбрѣзанїе то не ѥ нищо, и неѡбрѣзанїе то не ѥ нищо, но (сичко то стой) въ сохранѐнїе то на-заповѣди те Бжїи.

20 Секой да стой въ ѻновà повыкꙋванїе, въ коѐто ѥ повыканъ,

21 Рабъ ли си повыканъ (въ вѣра та): да не тѐ ѥ

грѝжа: но ѧ̂ко ѝ да мо́жешъ да бѫдешъ свобо́денъ, по̀ многѡ покорѝ се́бе си.

22 Защо́то, ко́йто є̑ повы́канъ въ Гдⷭ҇а ра́бъ, то́й є̑ свобо́денъ на Гдⷭ҇а: подо́бнѡ ѝ ко́йто є̑ повы́канъ свобо́денъ, бы́ва ра́бъ Хрⷭ҇то́въ.

23 Съ цѣна̀ сте ку́пени (скѫпа): не бы́вайте рабѝ на человѣ́цы те.

24 Бра́тїе, се́кой да стои́ предъ Бг҃а въ ѻ҆́ный (чи́нъ), въ ко́йто є̑ повы́канъ.

25 А҆ за дѣви́цы те не́мамъ (ни́кое) повелѣ́нїе ѿ Гдⷭ҇а: но поне́же бы́дохъ помилованъ ѿ Гдⷭ҇а да (му́) бѫдемъ вѣ́ренъ, да́вамъ совѣ́тъ.

26 Ѩ҆зъ про́чее мы́слимъ да є̑ доврѡ̀ това̀ за настоѧ́ща та нужда, (си́рѣчь) защѡ̀ є̑ добрѡ̀ да ѡ҆ста́не се́кой человѣ́къ та̀ка̀ (каквѡ́то є̑).

27 Вѫрза́лъ ли си се съ жена̀, не йскай развѫрзу́ванѣ: развѫрза́лъ ли си се ѿ жена̀; не трасѝ жена̀.

28 А҆ ѧ̂ко се ѡ҆жѐнишъ, не ще́шъ да согрѣши́шъ: ѝ ѧ̂ко се ѡ҆жѐни дѣви́ца, не щѐ да согрѣшѝ: но ѻ҆нѝ ще да и́матъ ско́рби тѣле́сны, а҆ а҆́зъ ви жа́лимъ.

29 Ѩ҆зъ ви гово́римъ, бра́тїе, (това̀) защѡ̀ вре́ме то є̑ кра́тко веке, щото ѝ ко́йто и́матъ женѝ, (тре́бува) да бѫдатъ като ѻ҆нїѧ̀, ко́йто не́матъ:

30 Ѝ ко́йто пла́чатъ, (да бѫдатъ) като ѻ҆нїѧ̀, ко́йто не пла́чатъ: ѝ ко́йто се ра́дуватъ, като ѻ҆нїѧ̀, ко́йто се не ра́дуватъ: ѝ ко́йто ку́пуватъ, като ѻ҆нїѧ̀, ко́йто не́матъ ни́що:

31 И ко́йто придобы́ватъ ѿ то́ѧ свѣ́тъ, като ѻ҆нїѧ̀ ко́йто не придобы́ватъ: защо́то преходи ѻ҆́бразо на-то́ѧ свѣ́тъ.

32 А҆ а҆́зъ йскамъ да сте безгрѝжни. Ко́йто не є̑ жѐненъ, грѝжасе за Бо́жественны те (ра́боты, си́рѣчь) каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на Гдⷭ҇а:

33 А҆ ко́йто є̑ жѐненъ, грѝжасе за мі́рски те (ра́боты, си́рѣчь) каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на жена̀ та, (така̀ то́чнѡ) и́ма разли́чїе ѝ по между̀ жена̀ ѝ дѣви́ца.

34 Защо́то нежѐнена та грѝжасе за Бо́жественны те (ра́боты, си́рѣчь каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на Гдⷭ҇а), за да бѫде сва́та ѝ съ тѣ́ло то ѝ съ ду́хатъ: а҆ жѐнена та грѝжасе за мі́рски те (ра́боты, си́рѣчь) каквѡ̀ да ѹ҆го́ди на мѫжѫ̀тъ.

35 А҆ това̀ ви гово́римъ за ва́ша та по́лза: нѐ за да ви ту́римъ при́мка (на ши́ѧ та), но за да бѫдете благочи́нни ѝ твѫрди въ слу́жѐнїе то Го́спо́дне безъ молвы̀.

36 Ѧ̂ко ли нѣ́кой мы́сли, защѡ̀ є̑ срамо́тно на дѣви́ца та му́ (да стои́ дѣви́ца), а҆́ко ѝ є̑ преминало̀ вре́ме то, ѝ тре́бува да се ѡ҆жѐни: то́й да пра́ви каквѡ́то щѐ, не щѐ да

согрѣшѝ: такѝва нѣка се жѐнатъ.

37 Но кѝто є҆ тврѝлъ твѐрдо намѣренїе на сѫрдцѐ то си безъ нѫжда, ѝ ѝма власть да твори по своѧ̀ та волѧ̀ каквото щѐ, ѝ разсѫдѝлъ є҆ на ѹ҆мѫтъ си да дѫржѝ дѣвѝца та си (нежѐнена), то́й добрѐ прави.

38 Прочее ѝ кѝто ѡ҆жѐнѫва дѣвѝца та си, добрѐ стрѫ́ва: а҆ кѝто а҆ не а҆ жѐни, по̀ добрѐ стрѫ́ва.

39 Жена̀ та є҆ вѫрзана (съ мѫжѫтъ си) ѿ закѝнатъ колкото врѐме живѣ̀ мѫжѫ̀ ѝ: а҆ко ли ѹ҆мре мѫжѫ̀ ѝ, свобо́дна є҆, за кого́то щѐ, да се ѡ҆жѐни: са́мѡ (да бы́ва това̀) въ Гдⷭ҇а.

40 Но по̀ блажѐнна є҆ а҆ко ѡ҆ста́не така̀, споретъ моѐ то мнѣнїе, защо́то ѝ а҆зъ мы́слимъ да ѝмамъ Дх҃ъ Бж҃їй.

ГЛАВА И҃.

А҆ ЗА ѻ҆нїа (вѐщи) кѝто се прино́сатъ въ жѐртва на ї҆дѡли те, нѝе знаѐме, защѐ сѝчки те ѝмаме знанїе (за нѝхъ): но знанїе то (ны пра́ви) горделѝвы, а҆ любовь та̀ назида́ва.

2 Ако ли нѣкой мы́сли защѐ знѐ нѣщо, то́й ї҆о́ще нѝщо не знѐ, каквото що трѣбѫ́ва да знѐ.

3 Ако ли нѣкой лю́би Бг҃а, то́й є҆ позна́нъ ѿ него̀.

4 А҆ за ꙗденѣ то ѿ ї҆дѡлски те жѐртвы, нѝе знаѐме, защѐ ї҆дѡло не є҆ нѝщо на свѣтѫтъ, ѝ защѐ нѐма нѝкой дрѫ́гъ Бг҃ъ, ѡ҆свѣ́нъ є҆дѝнагѡ (Бг҃а).

5 Защо́то а҆ко ѝ да ѝма (нѣкои) да се гово́ратъ бо́гове, ѝлѝ на небѐ то ѝлѝ на землѧ̀ та: (каквото що сѧ̀ мно́го бо́гове, ѝ мно́го госпо́дїе:)

6 Но нѝе ѝмаме є҆дного̀ Бг҃а Ѻ҆ца̀, ѿ кого́то (бы́до́ха) сѝчки те (вѐщи), ѝ нѝе (сме) въ не́го: ѝ є҆дного̀ Гдⷭ҇а Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀, чрезъ кого́то (бы́дѐ) сѝчко, ѝ нѝе (сме) чрезъ не́го.

7 Но нѐма ѹ҆ сѝчки те (товà) знаѧ́нѣ: а҆ нѣкои ѝ до сегà спорѐтъ совѣсть та̀, коѧ́то ѝматъ за ї҆дѡлы те, ꙗда́тъ (жѐртвы те ї҆дѡлски) като (да са) жѐртвы ї҆дѡлски, ѝ понѐже совѣсть та̀ ѝмъ є҆ сла́ба, (съ това̀) се ѡ҆скверна́ва.

8 А҆ ꙗденѣ то не поставлѧ́ва на́съ предъ Гдⷭ҇а: защо́то, нито а҆ко ꙗдѐме, придобы́ваме по̀ много (нѣщо), нито, а҆ко не ꙗдѐме, загрѫбѫ́ваме.

9 Но вардѐтесе, да не бы̀ та́ѧ свобода̀ ва́ша была̀ соблазнъ на сла́би те.

10 Защо́то, а҆ко нѣкой (ѿ нѝхъ) те ви́ди, че ты, кѝто ѝмашъ знаѧ́нѣ, сѣдѝшъ на трапѐза та въ ї҆дѡлскїатъ хра́мъ, совѣсть та̀ не́гова, като що є҆ сла́ба, не щѐ ли да го ѹ҆твердѝ да ꙗдѐ ї҆дѡлски те жѐртвы:

11 И ще погѝбне сла́быо бра́тъ ѿ твоѐ то знаѧ́нѣ, за кого́то є҆ Хрⷭ҇то́съ ѹ҆мрѐлъ.

12 Я когáто согрѣшáвате такà на врѫхъ брáтїа тá вáши, и оуранáвате имъ совѣсть тà коáто є слáва, на врѫхъ Хрта̀ согрѣшáвате.

13 Зарадѝ товà, áко ѧстїе то соблазнáва брáта моегò, не щéмъ да ѧдéмъ мéсо во вѣки, да не соблáзнимъ брáта моегò.

ГЛАВА Ѳ.

НЕ сáмь ли Апóстолъ: не сáмь ли свобóденъ; не сáмь ли видéлъ Гда нáшего Іисýса Хрта̀; не стѐ ли вы́е дѣло то моѐ ѿ Гдѣ;

2 Áко и̂ да не сáмь на дрýги те Апóстолъ, но вáмъ самь (áпóстолъ): зашóто вы́е сте печáть на-моѐ то áпóстолство ѿ Гдѣ.

3 Тóа є мóйо ѿговóръ срéщо óнїа, който ме ѿсѫждáватъ:

4 Ѣдà ли нéмаме влáсть да ѧдéме и̂ да пїéме;

5 Ѣдà ли нéмаме влáсть да вóдиме (съ сéбе) женà сестрà (ѿ Гдѣ), каквóто и̂ дрýги те Апóстоли, и̂ брáтїа та Господни, и̂ Кúфа;

6 Илѝ сáмѡ áзъ и̂ Варнáва нéмаме влáсть да не рабóтиме;

7 Кóй вóинъ слѫгýва (нѣкога) со своѐ то и̂ждивéнїе; и̂лѝ кóй насаждáва лóзѣ, и̂ ѿ плодѫтъ мѫ не ѧдѐ; и̂лѝ кóй пасѐ стáдо, и̂ ѿ млекò то на-стáдо то не ѧдѐ;

8 Ѣдà ли (сáмѡ) по человѣческїатъ (óбы́чай) говóримъ товà; не говóри ли товà и̂ закóно;

9 Зашóто въ Мѡѷсéовыатъ закóнъ є напúсано: да не завѫржешъ оустà та на-вóлатъ кóйто варшé. Ѣдà ли за волóве те се гры́жа Бгъ;

10 Илѝ (не) говóри товà ѩвнѡ за нáсъ: войстинну̀ заради̂ нáсъ є напúсано, зашò кóйто ѿрѐ, дѫжженъ є да ѿрѐ съ надéжда: и̂ кóйто варшѐ, съ надéжда варшѐ да воспрїи́ме óновà за коéто се надѣе.

11 Áко нїе посѣáхме въ вáсъ дýхóвны те (добрынѝ), голѣ́ма ли є рáбота, áко ѿжнеме ѿ вáсъ тѣлéсны те;

12 Áко дрýги зéматъ дѣлъ ѿ вáша та стóка, не пáда ли се пò мнóго нїе да зéмаме; óбáче не оупотребúхме тáа влáсть: но сúчко тѫрпúме да не стóриме нѣкое препáтствїе на благовѣствовáнїе то Христóво.

13 Не знáете ли, зашò който свѧщеннодѣйствýватъ, ѿ цéрква та ѧдáтъ: и̂ който слýжатъ на óлтáратъ, зéматъ дѣлъ ѿ óлтáратъ:

14 Такá и̂ Гдь є заповѣдáлъ на óнїа, който проповѣдýватъ ѥвáггелїе то, ѿ ѥвáггелїе то да живѣ́атъ.

15 Но áзъ ни ѥднò ѿ тїа направúхъ, нито ви писáхъ товà заради̂ да бѫде и̂ за мéне

така̀: защо́то по̀ добрѐ ми є̑ да оу̑мремъ, не́жели (да ѿста́вимъ) да оу̑ма́ли нѣ́кой похвала̀ та моѧ̀.

16 Защо́то ѧ̂ко проповѣ́дꙋвамъ є̑ва́ггелїе то, не́мамъ похвала̀ за това̀: поне́же и̑мамъ неизбѣ́жна до́лжность (да го проповѣ́дꙋвамъ), и̑ те́шко и̑ го́рко ме́не, ѧ̂ко не проповѣ́дꙋвамъ.

17 Защо́то, ѧ̂ко пра́вимъ това̀ самово́лнѡ, (ще да) и̑мамъ мзда̀: ѧ̂ко ли невоо́лею, (а̑ то̀ го пра́вимъ) защо́то ми є̑ преда́дено слꙋжѐнїе.

18 Ѧ̂ защо̀ мо́жемъ да се на́дамъ за мзда̀; за това̀, защо́то проповѣ́дꙋвамъ є̑ва́ггелїе то Хр҃то́во безъ запла́та, и̑ не стрꙋ́вамъ спо́ретъ власть та̀ си, коѧ́то и̑мамъ за проповѣ́дꙋванїе то є̑ва́ггелско.

19 Защо́то, ѧ̂ко и̑ да самь свобо́денъ ѿ си́чки те, бы́до́хъ ра́бъ на си́чки те, да придобы́емъ по̀ мнози́на:

20 Бы́до́хъ на Ꙗ҃ꙋде́и те като Ꙗ҃ꙋде́й, да Ꙗ҃ꙋде́и те придобы́емъ: на ѻ҆нїѧ̀, кои́то са подъ зако́натъ (бы́до́хъ) като подзако́ненъ, да подзако́нны те придобы́емъ:

21 На беззако́нни те като беззако́ненъ, (ѧ̂ко и̑ да не са́мь беззако́нникъ на Бг҃а, но зако́нникъ на Хр҃та̀), да беззако́нны те придобы́емъ.

22 Бы́до́хъ на сла́бы те като сла́бъ, да сла́бы те придобы́емъ: на си́чки те бы́до́хъ си́чко, да спасе́мъ всѧ́чески нѣ́колцына (ѿ си́чки те).

23 Ѧ̂ това̀ (си́чко то) пра́вимъ заради̑ є̑ва́ггелїе то, да бѫ́демъ соо́бщникъ не́мꙋ.

24 Не зна́ете ли, защо̀ кои́то тѫрча́тъ на по́прище то, си́чки те тѫрча́тъ, а̑ са́мѡ є̑ди́нъ прїи́ма да́ръ; така̀ тѫрче́те, като да сти́гнете.

25 Се́кой, ко́йто се подвиза́ва, ѿ си́чко се воздержа́ва, и̑ ѻ҆ни̑ (се воздержа́ватъ) да прїи́матъ тлѣ́ненъ вѣне́цъ, а̑ нїе (се воздержа́ваме, да прїи́меме) нетлѣ́ненъ.

26 Ѧ҆зъ про́чее така̀ тѫрчи́мъ, нѐ като незна́ѥнѡ: така̀ се подвиза́вамъ, нѐ като че бїемъ воздꙋ́хатъ.

27 Но оу̑мѫртвꙋ́вамъ си тѣ́ло то и̑ смира́вамъ го, да не, като проповѣ́дꙋвамъ на дрꙋ́ги те, самъ бѫ́демъ непотре́бенъ.

ГЛАВА І҃.

И̑ не̑ йскамъ да не зна́ете, бра́тїе, защо̀ ѻ҆тцы̀ те на́ши бе́ха си́чки те подъ ѻ҆блакъ: и̑ си́чки те презъ морѐ то замина́ха:

2 И̑ си́чки те въ Мѡѷсе́а се кр҃ще́ха въ ѻ҆блакатъ и̑ въ морѐ то:

3 И̑ си́чки те това̀ и̑сто то дꙋхо́вно ꙗ҆ѣ́стїе ꙗ҆до́ха:

4 И̑ си́чки те това̀ и̑сто то

дꙋхо́вно питїѐ пи́ха: защо́то пі́еха ѿ дꙋхо́вныатъ ка́мень, ко́йто послѣ́доваше: а̑ ка́меньо бе́ше Хр҃то́съ.

5 Но не сѐ возблагодара́ваше въ мнози́на ѿ ни́хъ Бг҃ъ: защо́то попада́ха (ме́ртви) въ пꙋсты́ня та.

6 Я̑ тїа̑ (ра́боты) быдо́ха примѣ́ри за на́съ, за да не пожела́еме и̑ ні́е зло̀ то, кавво́то ѻ҆ни̑ го пожела́ха.

7 Нито ї̑дѡлопокло́нницы бы́вайте, кавво́то (що быдо́ха) нѣ́кои ѿ ни́хъ: кавво́то що є̑ пи́сано: сѣдна́ха лю́дїе те да ꙗда́тъ и̑ да пїа́тъ, и̑ стана́ха да и̑гра́ѧтъ.

8 Нито да блꙋдствꙋваме, кавво́то нѣ́кои ѿ ни́хъ блꙋдствова́ха, и̑ падна́ха ме́ртви въ є̑ди́нъ де́нь два́десеть и̑ три̑ хі́лѧды.

9 Нито да и̑скꙋша́ваме Хр҃та̀, кавво́то нѣ́кои ѿ ни́хъ и̑скꙋси́ха (Бг҃а) и̑ погина́ха ѿ змі́и те.

10 Нито ропте́те, кавво́то нѣ́кои ѿ ни́хъ ропта́ха, и̑ погина́ха ѿ всегꙋби́телныа (а҆гг҃лъ).

11 Я̑ си́чки те тїа̑ (ра́боты) се слꙋча́ваха съ ни́хъ като примѣ́ръ (за на́съ): и̑ напи́саны быдо́ха за наꙋче́нїе на́мъ, кой-то достигна́хме послѣ́дни те времена̀.

12 Заради̑ това̀ ко́йто мы́сли че стои̑, не́ка се ва́рди да не па́дне.

13 Дрꙋ́го и̑скꙋше́нїе і̑о́ще не вы є̑ постигна́ло, ѡ҆свѣ́нь человѣ́ческо: но вѣ́ренъ є̑ Бг҃ъ, ко́йто не ще̑ да вы ѡ҆ста́ви да се и̑скꙋ́сите по́вече ѿ ко́лкото мо́жете, но (за́еднѡ) съ и̑скꙋше́нїе то ще да ви даде̑ и̑ спосо́бъ за да мо́жете да претѫрпи́те.

14 Тогѡ̀ ра́ди, бра́тїе мои̑ возлю́бленнїи, бѣ́гайте ѿ і̑дѡлослꙋже́нїе то.

15 Я̑зъ ви гово́римъ като на разꙋ́мни, и̑ разсꙋде́те вы́е са́ми това̀ що̀то ви гово́римъ.

16 Ча́ша та на-благослове́нїе то, ко́ѧто благословла́ваме, не є̑ ли причаще́нїе то на-кржвь та̀ Хр҃то́ва; хлѣ́бо, кого́то преломла́ваме, не є̑ ли причаще́нїе то на-тѣ́ло то Хр҃то́во;

17 Поне́же хлѣ́бо є̑ є̑ди́нъ, и̑ ні́е мнози́на та сме є̑дно̀ тѣ́ло: защо́то си́чки те се причаща́ваме ѿ є̑ди́ныатъ хлѣ́бъ.

18 Погле́дайте на Ї̑сра́илтѧне те по пло́ти: ко́йто ꙗда́тъ ѿ же́ртвы те, не са̀ ли прича́стницы на-жертвоприноше́нїе то;

19 Що гово́римъ про́чее; (това̀ ли), защо̀ і̑дѡло є̑ нѣ́що; и̑ли̑ же́ртва та (ко́ѧто се прино́си) на і̑дѡли те, зна́чи нѣ́що;

20 Нѐ това̀: но (гово́римъ) защо̀ си́чко то̀ що̀то прино́сатъ на же́ртва ꙗзы́чницы те, прино́сатъ го на бѣ́сове те, а̑

нѐ на Бга: а не искамъ да имате сообщѐніе съ бѣсове те.

21 Не можете да піете чаша та Господна и чаша та бѣсовска: не можете да се причащавате ѿ трапеза та Господна, и ѿ трапеза та бѣсовска.

22 Или искаме ли да разсѫрдиме Гда; ѣда ли сме по ѩки ніе ѿ негѡ;

23 Сичко ми е допѹщено, но не е сичко полезно: сичко ми е допѹщено: но сичко не назидава.

24 Никой не трѣбѹва да иска (самѡ) своя та си полза, но секой (да иска) полза та на ближнѧгѡ своегѡ.

25 Сичко що се продава на торжище то, ѩждьте безъ всакое сомнѣніе за (да ви е мирна) совѣсть та:

26 Защото земля та е Господна, и сичко то що я наполнава.

27 И ако нѣкой ѿ невѣрни те вы повыка, и искате да идете, сичко то що ви предложатъ ѩждьте безъ всакое сомнѣніе заради совѣсть та.

28 Ако ли ви речѐ нѣкой, това е жертва ідѡлска: не ѩждьте заради ѻногова който ви каза, и заради совѣсть та: защото земля та е Господна, и сичко то що я наполнава.

29 А совѣсть (тѹка) не разѹмѣвамъ твоя та, но (совѣсть та) на-дрѹгіа: понеже, защо свобода та моя да се ѿсѹждава ѿ чѹжда совѣсть;

30 Яко ли азъ съ благодарѐніе ѩмъ (що годе): защо да ме хѹлятъ (за това), за което азъ благодаримъ;

31 Прочее, или ѧдете, или піете, или дрѹго нѣщо творите, сичко во славѹ Бжію творете.

32 Не бждете на соблазнъ нито на Ідеи те, нито на Ѥллине те, нито на церква та Бжіа:

33 Каквото и азъ оугождавамъ на сички те въ сичко, и не искамъ своя та си полза, но (полза та) на мнозина та, да се спасатъ.

ГЛАВА АІ.

БЫВАЙТѢ (прочее) подражатели мене, каквото и азъ Хртѹ.

2 Похвалявамъ вы, братіе, защото въ сичко ме помните, и дѫржите преданіа та (мои) каквото ви ги предадохъ.

3 Но искамъ да знаете, защо на секой мѫжъ е глава Хртосъ, а на жена та е глава мѫжо: а на Хрта е глава Бгъ.

4 Секой мѹжъ който се моли (Бгѹ) или пророчествѹва съ покрыта глава, засрамѹва своя та глава.

5 И секоя жена която се моли (Бгѹ) или пророчествѹва гологлава, засрамѹва своя та

глава̀: защо̀ всѐ ѥдна́квѡ ѥ̂ като да ѥ̂ бри́чена.

6 Затова̀ а̂ко жена̀ се не покры́ва, не́ка се (баремъ) и̂ стрижѐ: а̂ко ли ѥ̂ срамо́тно на жена̀ да се стрижѐ и̂ли̂ да се бри́чи, не́ка се покры́ва.

7 Мѫжъ про́чее не тре́бѹва да си покры́ва глава̀ та, защо́то ѥ̂ ѻ̂бразъ и̂ сла́ва Бж҃їа: а̂ жена̀ та ѥ̂ сла́ва на мѫжѫтъ.

8 Защо́то не ѥ̂ мѫжо̀ ѿ жена̀ та, но жена̀ та ѿ мѫжѫтъ:

9 И не быдѐ со́зданъ мѫжо̀ заради̇̀ жена̀ та, но жена̀ та заради̇̀ мѫжѫтъ.

10 Заради̇̀ това̀ ѥ̂ дѫжна жена̀ та да и̂ма покрыва́ло на глава̀ та си (за зна́менїе), защо̀ и̂ма вла́сть (надъ не́а мѫжо̀), заради̇̀ Аг҃ли те.

11 Ѡба́че нито мѫжо̀ (бы мо́глъ да бѫде) безъ жена̀ та, нито жена̀ та безъ мѫжѫтъ въ Гдⷭ҇а.

12 Защо́то какво́то жена̀ та ѥ̂ (зе́мана) ѿ мѫжѫтъ, така̀ и̂ мѫжо̀ (се ра́жда) чрезъ жена̀ та: а̂ си́чко то (бы́ва) ѿ Бг҃а.

13 Са́ми въ се́бе разсѹжда́вайте, прили́чно ли ѥ̂ жена̀ да се мо́ли Бг҃ѹ голо́глава;

14 А̂ не оу̂чи ли вы и̂ са́мо то ѥ̂стество̀, защо̀ а̂ко мѫжъ си ѡ̂ста́ва косы̀ те да мѹ раста́тъ (голѣ́мы), то̀ мѹ ѥ̂ безче́стїе;

15 А̂ жена̀ а̂ко ѡ̂ста́ва да и̂ раста́тъ косы̀ те (голѣ́мы), то ѥ̂ не́й сла́ва: защо́то косы̀ те бы́до́ха да́дены не́й вмѣ́стѡ ѡ̂блекло̀.

16 А̂ко ли нѣ́кой и̂ска да се препи́ра, ні́е не́маме тако́въ ѻ̂бы́чай, нито це́рквы те Бж҃їи.

17 И това̀ като ви зара́чамъ, не похвала́вамъ вы, защо́то не се соби́рате за (да бѫдете) по̀ добри̇̀, но по̀ ло́ши.

18 Защо́то пе́рво оу̂бѡ кога́то се соби́рате въ це́рква та, слы́шамъ защо̀ бы́ватъ по междѹ̀ ва́съ раздо́ри, и̂ вѣ́рѹвамъ ма́ло нѣ́що ѿ ни̇̀хъ.

19 Защо́то тре́бѹва да бѫдатъ и̂ ѐреси по междѹ̀ ва́съ, за да се ꙗ̂ватъ ѻ̂ні́а кои́то са досто́йни междѹ̀ ва́съ.

20 Кога́то се соби́рате про́чее за́еднѡ, това̀, (що́то вы́е пра́вите) не зна́чи да ꙗ̂де́те вече́ра Госпо́дня:

21 Защо́то, на ꙗ̂де́нѣ то се́кой прева́ра да зе́ме своѧ̀ та вече́ра, (така̀ що́то) ѥ̂ди́нъ ѡ̂ста́ва гла́денъ, а̂ дрѹгъ се ѥ̂ ѿпи́лъ.

22 Да ли не́мате до́мове (гдѣ̀) да ꙗ̂де́те и̂ да пїе́те, и̂ли̂ це́рква та Бж҃їа презі́рате, и̂ засра́мѹвате ѻ̂ны́а кои́то не́матъ (що да ꙗ̂да́тъ); що да ви рече́мъ; да вы похва́лимъ ли за това̀ (нѣ́що); не ще́мъ да вы похва́лимъ.

23 Защо́то а̂зъ самь прїа́лъ ѿ (самагѡ̀) Гдⷭ҇а ѻ̂нова̀, що́то

сáмь предáлъ вáмъ, защò Гдь Іисꙋсъ въ ѻнáѧ нóщь, въ коáто быдѐ предáденъ, земà хлѣбъ,

24 И като воздáде благодарéніе, преломѝ (го), ѝ рéче: земéте, ѧ҆ждьте: товà є҆ тѣло то моѐ, коéто се за вáсъ лóми: товà правéте за моѐ то воспоминáніе.

25 Подóбнѡ (земà) ѝ чáша та по вечéра та, ѝ рéче: тáѧ чáша є҆ нóвыо завѣтъ въ моѧ̀ та крóвь: товà правéте, кóлко то пѫти піéте, за моѐ то воспоминáніе.

26 Защóто кóлкото пѫти ѧ҆дéте тóѧ хлѣбъ, ѝ тáѧ чáша піéте, смерть тà Господнѧ возвѣщáвате, доклѐ да дóйде.

27 Прóчее, кóйто ѧ҆дѐ тóѧ хлѣбъ, ѝлѝ піѐ тáѧ чáша Господнѧ недостóйнѡ, повѝненъ є҆ на тѣло то ѝ на кр҃вь тà Господнѧ.

28 Заради̑ товà да ѝспы́тꙋва (сéкой) человѣкъ сéбе си, ѝ такà да ѧ҆дѐ ѿ (тóѧ) хлѣбъ, ѝ да піѐ ѿ (тáѧ) чáша.

29 Защóто кóйто ѧ҆дѐ ѝ піѐ недостóинъ, тóй ѧ҆дѐ ѝ піѐ ѡ҆сꙋждéніе за сéбе, понéже не различáва тѣло то Господне.

30 Заради̑ товà (се нахóждатъ) по междꙋ̀ вáсъ мнозѝна слáби ѝ бóлни, а҆ мнозѝна са ѝ оумрéли.

31 Защóто а҆ко бы́хме разсꙋждáли сéбе си, не бы́хме ѡ҆сꙋждéни былѝ.

32 Но когáто се сꙋ́диме, наказꙋвамесе ѿ Гдà, да се не ѡ҆сꙋ́диме съ сѝчкїатъ свѣтъ.

33 Заради̑ товà, брáтїе мои̑, когáто се собѝрате да ѧ҆дéте, чáкайте є҆дѝнъ дрꙋ́гиго.

34 Я҆ко ли є҆ нѣкой глáденъ, нéка ѧ҆дѐ въ кѫща та си: за да се не собѝрате за ѡ҆сꙋждéніе. А҆ за дрꙋ́ги те (рáботы), когáто дóйдемъ, ще да оустрóимъ.

ГЛАВА ВІ.

И҆ ЗА̑ дꙋхóвни те (даровáнїѧ), брáтїе, не ѝскамъ да не знáете.

2 Знáете, защò когáто бéхте невѣрни, хóдехте къ нѣми те ї҆дѡли, като да вы вóдеха.

3 Заради̑ товà ви кáзꙋвамъ, защò нѝкой, кóйто говóри съ Дх҃ъ Бж҃їй, не ще да продꙋ́ма а҆нáѳема (на) Іисꙋ̀ а: и҆ нѝкой не мóже да наречѐ Іисꙋ́са Гдà, тóкмѡ съ Дх҃а ст҃áго.

4 И даровáнїѧ та са разлѝчни, а҆ дх҃о є҆ тóѧ ѝстый.

5 И слꙋжбы̀ те са разлѝчны, а҆ Гдь є҆ тóѧ ѝстый:

6 И дѣйствїѧ та са разлѝчни, а҆ Бг҃ъ є҆ тóѧ ѝстый, кóйто дѣйствꙋва сѝчко въ сѝчки те.

7 А҆ ѧ҆влéніе то на-дꙋ́хатъ дáвасе сéкомꙋ за (ѻ҆бща) пóлза.

8 Защóто на є҆дногò се дáва чрезъ Дх҃а (ст҃áго) слóво

премѹдрости, а̂ на дрѹгиго
сло́во ра́зѹма, чрезъ то́а и̂-
стыатъ Дх҃ъ:
9 А̂ на дрѹгиго вѣ́ра, чрезъ
то́а и̂стыатъ Дх҃ъ: а̂ на дрѹ-
гиго да́ръ да и̂сцѣла́ва (бо́л-
ны), чрезъ то́а (и̂стыатъ)
Дх҃ъ:
10 А̂ на дрѹгиго си́ла да
пра́ви чѹдеса̀, а̂ на дрѹгиго
проро́чество, а̂ на дрѹгиго (да
зна́е) да различа́ва дѹхове, а̂
на дрѹгиго (да зна́е) разли́чны
ꙗзы́цы, а̂ на дрѹгиго да тол-
кѹва ꙗзы́цы.
11 А̂ си́чки те тіа дѣйствѹва
є̂ди́нъ и̂ то́а и̂стый Дх҃ъ, ко́йто
(ги) раздѣла́ва се́комѹ ѻ̂со́бнѡ
каквото (са́мъ) и̂ска.
12 Защо́то, каквото тѣ́ло
то є̂ є̂дно̀, и̂ и̂ма мно́го ѹ̂ды,
а̂ си́чки те ѹ̂дове на-є̂дно̀ то
тѣ́ло, мака́ръ и̂ да са мно́го,
пакъ са є̂дно̀ тѣ́ло: така̀ є̂ и̂
Хр҃то́съ.
13 Защо́то си́чки те ніе, и̂ли̇
Ї́ѧде́и, и̂ли̇ ꙗзы́чницы, и̂ли̇
раби̇, и̂ли̇ свобо́дни, съ є̂ди́нъ
Дх҃ъ сме се кржсти́ли: и̂ си́чки
те съ є̂ди́нъ Дх҃ъ сме се на-
пои́ли.
14 Защо́то тѣ́ло то се не
состои̇ ѿ є̂ди́нъ ѹ̂дъ, но ѿ
мно́го.
15 Я̂ко бы рекла̀ нога̀ та,
а̂зъ не са́мь ѿ тѣ́ло то, за-
що́то не са́мь рѹка̀: да ли̇
зарадѝ това̀ не є̂ ѿ тѣ́ло то;
16 И а̂ко бы рекло̀ ѹ̂хо̀ то,
а̂зъ не са́мь ѿ тѣ́ло то, за-
що́то не са́мь ѻ̂ко: да ли̇ за-
радѝ това̀ не є̂ ѿ тѣ́ло то;
17 А̂ко бы было̀ си́чко то
тѣ́ло ѻ̂ко, гдѣ̀ бы было̀ слы́-
шаніе то; а̂ко ли бы си́чко то
(тѣ́ло) было̀ слы́шаніе, гдѣ̀
бы было̀ ѻ̂бона́ніе то;
18 Но Бг҃ъ є̂ расположи́лъ
(си́чки те) ѹ̂ды въ тѣ́ло то,
се́кого (на своѐ то мѣ́сто)
каквото є̂ и̂зво́лилъ.
19 И а̂ко бы си́чки те (ѹ̂-
дове) были̇ є̂ди́нъ ѹ̂дъ, гдѣ̀
(бы было̀) тѣ́ло то;
20 А̂ сега̀ са мно́го ѹ̂дове,
а̂ тѣ́ло є̂ є̂дно̀.
21 И не мо́же ѻ̂ко̀ то да
речѐ на ржка̀ та: не тре́бѹ-
ваш ми: и̂ли̇ глава̀ та (да
речѐ) на нозѐ те: не тре́бѹ-
вате ми.
22 Но напроти́въ, ѻ̂ніа ѹ̂-
дове на-тѣ́ло то кои́то ни се
ви́датъ че са на́й сла́би, ѻ̂ни̇
са на́й потре́бни.
23 И кои́то мы́слиме че са
по̀ безче́стни въ тѣ́ло то,
ни́мъ стрѹ́ваме по̀ голѣ́ма
че́сть (поне́же ги покры́ваме
съ прилѣжа́ніе).
24 И неблагообра́зни те на́ши
(ѹ̂дове) покры́ватсе (ѿ на́съ)
съ по̀ голѣ́мо благообра́зіе: а̂
благообра́зни те на́ши не́-
матъ потре́ба (ѿ покрыва́нѣ
то). Но Бг҃ъ є̂ ѹ̂стро́илъ
ра́внѡ тѣ́ло то, поне́же є̂ да́лъ
по̀ голѣ́ма че́сть на на́й ло́-
шіатъ (ѹ̂дъ),
25 За да не бы́ва раздо́ръ

въ тѣло то, но си́чки те оу҆дове да и҆матъ взаи́мно попече́нїе є҆ди́нъ за дрꙋ́гиго.

26 И҆ а҆ко стра́да є҆ди́нъ оу҆дъ, стра́датъ (съ не́го) си́чки те оу҆дове: и҆ а҆ко се сла́ви є҆ди́нъ оу҆дъ, ра́дꙋватсе (съ не́го) си́чки те оу҆дове.

27 А҆ вы́е сте тѣло то Хр҃то́во, и҆ оу҆дове не́гови се́кой ѻ҆со́бнѡ.

28 И҆ є҆дни̑ є҆ постави́лъ Бг҃ъ въ це́рква та пе́рво а҆по́столы, вто́ро проро́цы, тре́то оу҆чи́тели, по́слѣ (на є҆дни̑ є҆ да́лъ) си́ла (да тво́ратъ чꙋдеса̀), (на дрꙋ́ги) да́ръ да и҆сцѣла́ватъ (бо́лести), да пома́гатъ, да оу҆правла́ватъ, (да гово́ратъ) разли́чны ꙗ҆зы́цы.

29 Да ли̑ (са) си́чки те а҆по́столи; да ли̑ (са) си́чки те проро́цы; да ли̑ (са) си́чки те оу҆чи́тели; да ли̑ си́чки те чꙋдотво́рцы;

30 Да ли̑ си́чки те и҆ма́тъ да́рва да и҆сцѣла́ватъ; да ли̑ си́чки те гово́ратъ (разли́чны) ꙗ҆зы́цы; да ли̑ си́чки те толкꙋ́ватъ;

31 Но вы́е желайте съ ре́вность по̀ голѣ́ми те дарова́нїа: и҆ а҆́зъ ще ви пока́жемъ (на това̀) пѫ́ть по премно́го высо́къ.

ГЛАВА ГІ҃.

А҆́КО бы́хъ а҆́зъ говори́лъ съ ꙗ҆зы́цы человѣ́чески и҆ а҆́ггелски, а҆ любо́вь не бы́хъ и҆ма́лъ, бы́лъ бы́хъ като мѣ́дь, ко́то звѫ́нтѝ, и҆ли̑ като кѵ́мва́лъ, ко́йто дрѫ́нка.

2 И҆ а҆ко и҆ма́мъ (да́рва) да проро́чествꙋвамъ, и҆ зна́мъ си́чки те та́инства, и҆ си́чки те ве́щи, и҆ ако и҆ма́мъ си́чка та вѣ́ра, до то́лко щото да мо́жемъ да премѣ́ствꙋвамъ и҆ го́ры, а҆ любо́вь не́мамъ, не са́мь ни́що.

3 И҆ а҆ко да си раздамъ си́чко то и҆мѣ́нїе (на сирома́си те), и҆ а҆ко да си преда́мъ тѣ́ло то да го и҆згора́тъ, а҆ любо́вь не́мамъ, ни́каква по́лза не́мамъ.

4 Любо́вь та̀ є҆ долготерпѣли́ва, ми́лостива: любо́вь та̀ не зави́ди: любо́вь та̀ се не превозно́си, нито высокоꙋ́мствꙋва,

5 Не безчи́нствꙋва, не тра́си (са́мѡ) своѧ̀ та си по́лза, не сѫ́рдисе, не мы́сли зло̀.

6 Не ра́дꙋвасе за непра́вда та, а҆ ра́дꙋвасе за и҆́стина та:

7 Си́чко прено́си, на си́чко хва́ща вѣ́ра, на си́чко се надѣ́е, си́чко тѫ́рпи.

8 Любо́вь та̀ ни́кога не преста́нꙋва: а҆ проро́чества та ще да се прекра́тятъ, и҆ ꙗ҆зы́цы те ще да мѫ́кнатъ, и҆ зна́нїе то ще да и҆счѣ́зне.

9 Защо́то (ні́е) ѿ ча́сти зна́еме, и҆ ѿ ча́сти проро́чествꙋваме:

10 Но кога́то до́йде совершѣ́нно то, тога́ва ще да се прекра́ти ча́стно то.

11 Когáто áзъ бéхъ мáлко дѣтѐ, като дѣтѐ говóрехъ, като дѣтѐ мꙋдрꙋвахъ, като дѣтѐ размышлáвахъ: â когáто станáхъ мѫжъ, ѿхвѫрлíхъ дѣтински те (рáботы).

12 Сегà нíе глéдаме като прéзъ (мѫтно) ѻгледáло гадáтелнѡ, но тогáва (ще да вúдиме) лицѐ съ лицѐ: сегà знáмъ ѿ чáсти, но тогáва ще да познáемъ каквóто що быдóхъ и̂ áзъ познáнъ.

13 Сегà стоáтъ тíа три̂ (добродѣтели), вѣ́ра, надéжда, любóвь: но нáй голѣ́ма є̂ ѿ ни̂хъ любовь тà.

ГЛАВА ДІ.

ДРАШТЕСЕ за любовь тà, и̂ желáйте съ рéвность (да ймате и̂) дꙋхóвни те (даровáнїа): â нáйвече да пророчествꙋвате.

2 Защóто кóйто говóри съ (незнáенъ) ꙗзы́къ, не говóри на человѣ́цы те, но на Бга: защóто нúкой (мꙋ) не разбúра, но ѻ̂нъ говóри тáинства съ (свóйатъ си) дꙋ́хъ.

3 Я кóйто пророчествꙋва, тóй говóри на человѣ́цы те за назидáнїе и̂ оутѣшéнїе и̂ оутвержде́нїе.

4 Кóйто говóри съ (незнáенъ) ꙗзы́къ, тóй сéбе назидáва: â кóйто пророчествꙋва, тóй назидáва цéрква.

5 И áзъ желáемъ сúчки те вы́е да говóрите съ (разлúчны) ꙗзы́цы, но пóвече (желáемъ) да пророчествꙋвате: защóто пò голѣ́мъ є̂ кóйто пророчествꙋва, нéжели кóйто говóри съ (чꙋ́жди) ꙗзы́цы: ѿсвѣ́нь âко ги не толкꙋва за да прїи́ма цéрква та назидáнїе.

6 Войстиннꙋ, брáтїе, âко дóйдемъ кодъ вáсъ, и̂ начнемъ да говóримъ съ (незнáены) ꙗзы́цы, каквà пóлза щéхъ да ви оучúнимъ, âко не бы́хъ ви говорúлъ съ ꙗзаснéнїе, и̂лѝ съ познáнїе, и̂лѝ съ пророчество, и̂лѝ съ поꙋчéнїе!

7 Каквóто и̂ бездꙋ́шны те (вéщи) кóйто и̂здáватъ гласъ, като свúрка та, и̂лѝ гꙋслы те, âко не произнесáтъ разлúчны оударéнїа, каквѡ̀ ще да се разпознáе ѻ̂новà щото се свúри, и̂лѝ щото се држнка;

8 И̂ âко бы трꙋбà та и̂здавáла незначúтеленъ гласъ, кóй ще да се приготви за брань:

9 Такà и̂ вы́е, âко не произнóсите съ ꙗзы́катъ си разꙋмúтелни словесà, каквѡ̀ ще да се разꙋмѣ́е ѻ̂новà щото говóрите; войстиннꙋ вы́е ще да говóрите на вѣ́тръ.

10 Кóлко мнóго и̂ма, на прóмѣръ, разлúчны рѣ́чи на свѣ́тѫтъ, и̂ ни є̂днà ѿ ни̂хъ не є̂ безъ значéнїе.

11 Áко не разꙋмѣ́емъ прóчее значéнїе то на рѣ́чь тà, ще да бѫдемъ дрꙋгоазы́ченъ за ѻ̂ногóва кóйто говóри, и̂

ѻ҃ный кóйто говóри, ще да
бѫде дрꙋгоѧзы́ченъ за мéне.
12 Такà и҆ вы́е, понéже съ
рéвность желáете дꙋхóвни те
(дарованїѧ), прилѣжáвайте да
се ѿбогатите (съ ни́хъ) за
назиданїе то на цéрква та.
13 Заради́ товà, кóйто говóри
съ (незнáенъ) ѧзы́къ, да се
мóли Бг҃ꙋ, (да мꙋ дадѐ дáрва)
да толкꙋва.
14 Защóто, а҆ко се мóлимъ
Бг҃ꙋ съ (незнáенъ) ѧзы́къ,
дꙋхо ми се мóли: но ѹ҆мò ми
ѿстáва безплóденъ (за цéрква
та).
15 Що трéбꙋва прóчее (да
прáвимъ); а҆зъ ще да се по-
мóлимъ съ дꙋхатъ, но ще да
се помóлимъ да ме разꙋмѣ́ватъ
(дрꙋ́ги те): ще да пéемъ съ
дꙋхатъ, но ще да пéемъ да
ме разꙋмѣ́ватъ (дрꙋ́ги те).
16 Понéже а҆ко благодáришъ
(Бг҃а сáмѡ) съ дꙋхатъ, какві̑ѡ
ще да речѐ, а҆ми́нь, въ твоà
та благодáрственна молѝтва
простолю́дныо, кóйто не разꙋ-
мѣ́ва ѧзы́катъ; защóто ѻ҆нъ
не знáе що говóришъ.
17 Ты добрѐ благодáришъ;
но дрꙋ́гїо не се назидáва (ѿ
товà).
18 Благодáримъ Бг҃а моегò,
понéже на пó много ѧзы́цы го-
вóримъ ѿ си́чки те вáсъ.
19 Но въ цéрква та пéть
словесà и҆скамъ да продꙋ́мамъ
та да се разꙋмѣ́ватъ, (съ кóйто
мóжемъ) да пóлзꙋвамъ и҆ дрꙋ́ги,
нéжели безчи́сленни словесà
съ (незнáенъ) ѧзы́къ.
20 Брáтїе, не бы́вайте дѣцà
съ ѹ҆мовѐ те: но бы́вайте
младéнцы со злóба та, а҆ съ
ѹ҆мовѐ те бы́вайте совершéнни
(мꙋ́жїе).
21 Въ закóнатъ писꙋ́ва:
защò а҆зъ ще да говóримъ съ
дрꙋ́ги ѧзы́цы, и҆ съ дрꙋ́ги ѹ҆ст-
ны, на тóѧ нарóдъ, но ни такà
не щáтъ да ме послꙋ́шатъ,
говóри Гдⷭ҇ь.
22 Заради́ товà ѧзы́цы те
са знáменїе нѐ за ѻ҆ны́ѧ кóйто
вѣ́рꙋватъ, но за невѣ́рны те:
а҆ прорóчество то нѐ за не-
вѣ́рни те, но за ѻ҆ны́ѧ кóйто
вѣ́рꙋватъ.
23 Я҆ко бы се собрáла прóчее
си́чка та цéрква на кꙋпъ, и҆
начнáли бы си́чки те да гово-
рáтъ съ (незнáены) ѧзы́цы, и҆
влѣ́зли бы (тáмѡ) простацы
и҆лѝ невѣ́рницы, не щáтъ ли
да речáтъ, че стѐ се и҆збезꙋ-
ми́ли;
24 Но а҆ко си́чки те прорó-
чествꙋватъ, и҆ влѣ́зе нѣ́кой не-
вѣ́рникъ и҆лѝ простáкъ (въ
цéрква та), ѻ҆нъ се ѿбличáва
ѿ си́чки те и҆ и҆спы́тꙋвасе ѿ
си́чки те:
25 И такà тáйны те мꙋ сер-
дéчны ще да бѫдатъ я҆вны:
що́то ще пáдне на лицѐ то си,
и҆ ще да се поклóни на Бг҃а, и҆
ще да проповѣ́дꙋва, защо Бг҃ъ
є҆ вои́стинꙋ съ вáсъ.
26 Прóчее каквѝ трéбꙋва

(да прáвите), брáтїе; когáто се собирáте, (и) сéкой ѿ вáсъ имá ѱалóмъ, имá поꙋчéнїе, имá (молúтва на незнáенъ) ѩзы́къ, имá ѿкровéнїе, имá толковáнїе: сúчки те (тїѧ) да бы́ватъ за назиданїе.

27 Áко ли нѣкои говóратъ съ (незнáены) ѩзы́цы, да говóратъ сáмѡ двáма, и҆лѝ най мнóгѡ трúма, и҆ ѻ҆нѝ є҆дúнъ слѣдъ дрꙋгúго: а҆ є҆дúнъ да толкꙋвá.

28 Áко ли не є҆ толкователь (кóйто говóри), да мѫлчѝ (вѫтре) въ цéрква та, а҆ сáмѡ въ сéбе си да говóри и҆ на Бг҃а.

29 (Такà) и҆ прорóцы двáма и҆лѝ трúма да говóратъ, а҆ дрꙋги те да разсꙋждáватъ.

30 Áко ли се ѿкры́е нѣкомꙋ ѿ ѻ҆нїѧ кóйто сѣдатъ (въ цéрква та), пéрвыо да мѫлкне.

31 Защóто сúчки те мóжете да прорóчествꙋвате є҆дúнъ слѣдъ дрꙋгúго, за да се оу҆чатъ сúчки те, и҆ сúчки те да се оу҆тѣшáватъ.

32 И дꙋховѐ те прорóчески покорáватсе на прорóцы те:

33 Защò Бг҃ъ не є҆ (Бг҃ъ) нанемúрство то, но (Бг҃ъ) намúратъ, каквóто (що се вúди) въ сúчки те цéрквы на-свѧтїи те.

34 Жены́ те вáши въ цéрквы те да мѫлчáтъ: защóто не и҆мъ є҆ допꙋщéно да говóратъ, но да се покорáватъ, каквóто и҆ закóно говóри.

35 Áко ли и҆скатъ да се наꙋчатъ нѣщо, нéка пы́татъ (за нéго) дома свои́ те мѫжѣ: защóто є҆ срамóтно да говóри жена̀ въ цéрква та.

36 Да ли ѿ вáсъ и҆злѣзе слóво то Бж҃їе; и҆лѝ сáмѡ до вáсъ є҆ стигнáло;

37 Áко нѣкой мы́сли че є҆ прорóкъ и҆лѝ (и҆мá дáръ) дꙋхóвенъ, тóй нéка знáе, защò тїѧ (рáботы) що ви пúшемъ, зáповѣди са Гдⷭ҇ни.

38 Áко ли нѣкой не познáва, нéка не познáва.

39 Зарадѝ товà, брáтїе мои́, прилѣжáвайте съ рéвность да прорóчествꙋвате, но не возбранáвайте и҆ да говóратъ съ (незнáены) ѩзы́цы.

40 А҆ сúчко то товà да бы́ва благоприлúчнѡ и҆ чúннѡ.

ГЛАВА ЄГ.

И҆ воспомѹ́нѹвамъ ви, брáтїе, є҆ѵáггелїе то коéто ви благовѣстúхъ, коéто и҆ прїáхте, и҆ въ коéто стоúте (до сегà):

2 Чрезъ коéто се и҆ спасáвате, áко (го) дѫржúте споретъ поꙋчéнїе то, съ коéто ви го благовѣстúхъ: ѿсвѣнь áко не стѐ напрáзднѡ повѣровáли.

3 Защóто ви предáдохъ нáй на прéдъ ѻ҆новà, що и҆ (сáмъ) прїáхъ, (сúрѣчь,) защò Христóсъ оу҆мрѐ зарадѝ нáши те грѣхове, споретъ писáнїѧ та:

4 И защò бы́дѐ погребéнъ,

и҆ зашѐ воскреснѧ̀ въ трѐтїѧтъ
дѐнь, споретъ писа́нїѧ та:
5 И҆ зашѐ се ꙗ҆ви́ на Ки́фа,
а҆ по́слѣ на двана́десеть те
(а҆по́столи):
6 По́слѣ по товà се ꙗ҆ви́ на
пѐ мнози́на ѿ петсто́тини
бра́тїѧ и҆зведна́шъ, ѿ кои́то
пѐ мно́го то са жи́ви (и҆) до
сегà, а҆ нѣ́кои оу҆мре́ха.
7 По́слѣ се ꙗ҆ви́ на І҆а́кѡва, а҆
по не́го на си́чки те а҆по́столи.
8 А҆ на́й по́слѣ ѿ си́чки те,
ꙗ҆ви́се и҆ ме́не, като на нѣ́кое
ме́тнато дѣтѐ.
9 Зашо́то а҆́зъ са́мь на́й
ма́локъ ѿ А҆по́столи те: ко́й-
то не са́мь досто́инъ да се
нарече́мъ А҆по́столъ, зашо́то
гони́хъ це́рква та Бж҃їѧ.
10 Но съ Бж҃їѧ та благо-
да́ть є҆смь товà, що́то самь,
и҆ не́гова та благода́ть, ко́а́то
ми є҆ да́лъ, не бы́дѐ пра́здна,
но а҆́зъ ѿ си́чки те ни́хъ пѐ
мно́го се потрꙋди́хъ: ѻ҆ба́че
не а҆́зъ, но Бж҃їѧ та благода́ть,
ко́а́то є҆ съ ме́не.
11 Про́чее и҆ли̑ а҆́зъ, и҆ли̑ ѻ҆-
ни̑, ні́е такà проповѣ́дꙋваме,
и҆ вы́е такà вѣрова́хте.
12 И҆ а҆́ко ні́е проповѣ́дꙋваме
зашѐ Хр҃то́съ є҆ воскресна́лъ
ѿ ме́ртвы те, каквѡ̀ гово́ратъ
нѣ́кои по междꙋ̀ ва́съ, зашѐ
не́ма воскресе́нїе на-ме́ртви
те;
13 И҆ а҆́ко да не́ма воскре-
се́нїе на-ме́ртви те, тѐ ни
Хрїсто́съ не є҆ воскресна́лъ.
14 А҆́ко ли Хр҃то́съ не є҆
воскресна́лъ, пра́здно є҆ на́ше
то пропове́данїе, пра́здна и҆
вѣ́ра та ва́ша.
15 А҆ ні́е бы се нашли̑ лже-
свидѣ́тели предъ Бг҃а, поне́же
свидѣтелствова́хме на Бг҃а,
зашѐ є҆ воскреси́лъ Хр҃та̀:
кого́то не є҆ воскреси́лъ, а҆́ко
ме́ртви те не воскре́снꙋватъ.
16 Зашо́то, а҆́ко ме́ртви
те не воскре́снꙋватъ, нито
Хр҃то́съ є҆ воскресна́лъ:
17 А҆́ко ли̑ Хр҃то́съ не є҆ вос-
кресна́лъ, ва́ша та вѣ́ра є҆
сꙋ́етна: и҆ вы́е сте ѿ́ще въ
грѣ́ховѐ те ва́ши:
18 Про́чее и҆ ѻ҆ни̑ са погиб-
на́ли, ко́и́то са оу҆мре́ли въ
Хрїстїа́нска та вѣ́ра.
19 И҆ а҆́ко ні́е и҆ма́ме надѣ́ж-
да на Хр҃та̀ са́мѡ за то́а
свѣ́тъ, ні́е сме на́й ѡ҆кла́нни
ѿ си́чки те человѣ́цы.
20 Но поне́же Хр҃то́съ вос-
кресна̀ ѿ ме́ртвы те, бы́дѐ (ка-
то) пе́рвенецъ на оу҆мре́ли те.
21 Зашо́то, поне́же смерть
та̀ дойдѐ чрезъ человѣ́ка, и҆
воскресе́нїе то на-ме́ртви те
(бы́дѐ) чрезъ человѣ́ка.
22 Зашо́то, каквото си́чки
те оу҆ми́ратъ чрезъ А҆да́ма,
такà и҆ чрезъ Хр҃та̀ си́чки те
ще да ѡ҆живѣ́ватъ.
23 Но се́кой въ сво́и́атъ
ре́дъ: пе́рво Хр҃то́съ, а҆ по́слѣ
ѻ҆ни̑, кои́то са вѣрова́ли въ
Хр҃та̀, въ не́гово то прише́-
ствїе.

24 Я̑ по товà (ще бѫде) скончáніе, когáто (тóй) предадѐ цáрство то на Бг҃а и̂ Ѡц҃à, и̂ когáто довѫрши сѣкое начáлство, и̂ сѣкоѧ влáсть и̂ сúла.

25 Защóто тóй трѣбꙋвà да царꙋвà, доклѐ да тꙋ́ри сúчки те врагѝ подъ нозѐ те си.

26 Я̑ послѣ́дніо врáгъ, когóто ще да довѫрши, є҆́сть смерть тà.

27 Защóто (Бг҃ъ) сúчко покорѝ подъ нозѐ те мꙋ: а̂ когáто се говóри, защò мꙋ є҆́ сúчко покóрено: я҆́вно є҆́, защò ѿсвѣ́нь ѻ҆ногóва, кóйто мꙋ є҆́ покорúлъ сúчко то.

28 Я̑ когáто се покóри нѣ́мꙋ сúчко, тогáва и̂ сáмъ Сы́нъ ще да се покóри на ѻ҆ногóва, кóйто мꙋ є҆́ покорúлъ сúчко, за да бѫде Бг҃ъ сúчко въ сúчки те.

29 Понѣ́же каквѡ̀ ще да стóратъ ѻ҆ніѧ, кóйто се крѫщáватъ заради̂ мéртвы те, а̂ко ли мéртви те со всѣ́мъ не воскрѣ́снꙋватъ; защò ли се и̂ крѫщáватъ заради̂ мéртвы те;

30 Я̑ защò ли и̂ ніе прїи̂маме бѣ́ды̀ ката чáсъ;

31 Ката дéнь оу҆мúрамъ: тáкѡ ми похвалà та (брáтїе) коáто и̂мамъ (за вáсъ) чрезъ Ꙗисꙋ́са Хр҃тà Гдⷭ҇а нáшего.

32 Я̑ко като человѣ́къ се борúхъ со звѣ́рски (человѣ́цы) во Ѳфéсъ, каквà пóлза и̂мамъ, а̂ко не воскрѣ́снꙋватъ мéртви те; (а̂ко не воскрѣ́снꙋватъ), да ѧ҆дéме и̂ да пїéме, защóто оу҆трѣ̀ ще да оу҆мреме.

33 Не прелщáвайтесе: злѝ содрꙋ́жества развáлѧтъ добры̀ нрáвы.

34 Истрезнéтесе (като що є҆́) прáведно, и̂ не согрѣшáвайте: защóто и̂ма нѣ́кои по междꙋ̀ вáсъ, кóйто не знáѧтъ (ни) Бг҃а: за вáшъ срáмъ ще да речéмъ.

35 Но ще да речѐ нѣ́кой: каквѡ̀ ще да воскрѣ́снатъ мéртви те; и̂ съ каквò тѣ́ло ще да дóйдатъ;

36 Безꙋ́мне, товà що то сѣ́ешъ ты̀, не щѐ да и̂зни́кне, а̂ко не оу҆мре:

37 И товà що то сѣ́ешъ, не сѣ́ешъ ты̀ ѻ҆новà тѣ́ло коéто ще да се рóди, но гóло зéрно, каквóто се слꙋ́чи, пшени́чно, и̂лѝ ѿ дрꙋ́ги те нѣ́кое:

38 Я̑ Бг҃ъ мꙋ дáва тѣ́ло то, каквóто Ѡнъ пóиска, и̂ на сѣ́кое сѣ́ме прили́чно то (мꙋ) тѣ́ло.

39 Не є҆́ сѣ́кое тѣ́ло є҆днáкво (съ дрꙋ́го) тѣ́ло: но дрꙋ́го є҆́ тѣ́ло оу҆ человѣ́цы те, а̂ дрꙋ́го оу҆ пти́цы те.

40 И (и̂ма) тѣ́лесà небéсни, и̂ тѣ́лесà зéмни: но дрꙋ́га є҆́ слáва та на-небéсни те, а̂ дрꙋ́га на-земнѝ те.

41 Дрꙋ́га є҆́ слáва та насóлнце то, дрꙋ́га є҆́ слáва та на-мѣ́сѧцатъ, дрꙋ́га є҆́ слáва

та на-звѣзды те: и̂ звѣздà
ѿ звѣздà разли́чествꙋва въ
сла́ва та.
42 Такà (и̂стѡ ще да бѫ-
де) и̂ воскресе́нїе то на-ме́р-
тви те: сѣ́есе (тѣ́ло) тлѣ́нно,
воскре́снꙋва тѣ́ло нетлѣ́нно:
43 Сѣ́есе безче́стно, вос-
кре́снꙋва сла́вно: сѣ́есе сла́бо,
воскре́снꙋва си́лно:
44 Сѣ́есе тѣ́ло живо́тно,
воскре́снꙋва тѣ́ло дꙋхо́вно,
(защо́то) и̂ма тѣ́ло живо́тно,
и̂ и̂ма тѣ́ло дꙋхо́вно.
45 Такà є̑ и̂ пи́сано: пе́р-
вый человѣ́къ Ада́мъ сотво-
ре́нъ є̑ съ дꙋшà жи́ва, а̑ по-
слѣ́днїо Ада́мъ є̑ Дх҃ъ жи-
вотвора́щїй.
46 Но не є̑ пе́рво дꙋхо́вно
то, но живо́тно то, а̑ по́слѣ
дꙋхо́вно то.
47 Пе́рвый человѣ́къ є̑ ѿ
землà, прѫстенъ: вто́рый че-
ловѣ́къ є̑ Гдь ѿ небо̀ то.
48 Како́въ то є̑ прѫстены́й,
таки́ва са и̂ прѫстени те:
и̂ како́въ то є̑ небе́сный, та-
ки́ва са и̂ небе́сни те:
49 И какво́то се ѿблѣ́кохме
въ ѻ҆́бразатъ на-прѫстеныа,
такà ще да се ѿблече́ме и̂ въ
ѻ҆́бразатъ на-небе́сныа.
50 А̑ товà ви гово́римъ,
бра́тїе, защо̀ (товà на́ше)
тѣ́ло и̂ кро́вь не мо́жатъ да
наслѣ́датъ ца́рство то Бж҃їе,
нито тлѣ́нно то мо́же да
наслѣ́ди нетлѣ́нїе то.
51 Ѥ҆то ви ка́зꙋвамъ та́ни-
ство: нїе си́чки те оу̑ко не
ще́ме да оу̑мреме, но си́чки
те ще да се и̂змѣни́ме:
52 Изведна́шъ, въ мгнове́нїе
ѻ҆́ка, въ послѣ́днїатъ (гла́съ)
трꙋбный: защо́то (трꙋбà та)
ще да вострꙋ́би, и̂ ме́ртви те
ще да воскре́снатъ нетлѣ́нни,
и̂ нїе ще да се и̂змѣни́ме:
53 Защо́то товà тлѣ́нно то
(тѣ́ло) тре́бꙋва да се ѿблечѐ
въ нетлѣ́нїе, и̂ товà сме́ртно
то да се ѿблечѐ въ безсме́ртїе.
54 А̑ кога́то товà тлѣ́нно
то се ѿблечѐ въ нетлѣ́нїе, и̂
сме́ртно то товà се ѿблечѐ
въ безсме́ртїе, тогà́ва ще да
се и̂спо́лни сло́во то на-пи-
са́нїе то: погѫлната бы́дѐ
смерть тà ѿ побѣ́да та.
55 Гдѣ̀ ти є̑, ѡ҆̂ сме́рте,
жа́ло то; гдѣ̀ ти є̑, ѡ҆̂ а̑де,
побѣ́да та;
56 Но жа́ло то на смерть
тà є̑ грѣхо̀: а̑ си́ла та на-
грѣхѫ́тъ є̑ зако́но.
57 Но благодаре́нїе (да бѫ-
де) на Бга, ко́йто ни є̑ да-
рова́лъ побѣ́да чрезъ Гда
на́шего Іисꙋ́са Хрта̀.
58 И такà, бра́тїе мои́ воз-
лю́бленнїи, бѫде́те твѫрди,
непоколеби́ми, и̂ преꙋспѣ́вайте
всегда̀ въ дѣ́ло то Гдне, по-
не́же зна́ете, защо̀ трꙋдо ва́шъ
не щѐ да ѿста́не пра́зденъ
предъ Гда.

ГЛАВА ЗГ.

А҆ (колкото) за милостына та колто се собира за свати те, правете и҆ вые така каквото що оустроихъ въ церквы те Галатійски.

2 Въ первый день ѿ седмица та, секой ѿ васъ да тврна страна, колкото мв є҆ возможно, и҆ да го варди оу҆ себе, да не быва собиранѣ тогава, когато азъ дойдемъ.

3 А҆ когато дойдемъ, който вые изберете, нихъ ще да пратимъ съ писма, да занесатъ ваша та помощь во Іерусалимъ.

4 Яко ли бѫде прилично и҆ азъ да йдемъ, ѻ҆ни ще да пойдатъ съ мене.

5 А҆зъ ще дойдемъ кодъ васъ когато заминемъ презъ Македонїа: (защото презъ Македонїа требва да пройдемъ).

6 А҆ оу҆ васъ, може быти, ще да поседимъ, и҆ли и҆ ще да презимвамъ, за да ме и҆спратите вые, кѫдето ще да йдемъ.

7 Защото не искамъ да вы видимъ сега съ преходенѣ то: но надамсе да поседимъ нѣколко време оу҆ васъ, ако и҆зволи Гдь.

8 А҆ во Ѳесъ ще да седимъ до пятдесатница:

9 Защото голѣми врата ми са се ѿворили за работенѣ, и҆ противницы те ми са много.

10 Яко дойде Тїмоѳей (кодъ васъ), гледайте да бѫде безъ страхъ междв васъ: защото и҆ той совершава дѣло то Гдне, каквото и҆ азъ.

11 Да го не оукори прочее никой: но и҆спроводете го мирнѡ, да дойде кодъ мене: защото го чакамъ съ братїа та.

12 А҆ колкото за брата А҆поллѡса, много го молихъ, да дойде заедн҃ѡ съ братїа та къ вамъ: но ѿнюдъ не ще да дойде сега: а҆ ще дойде когато мв прилегне.

13 Бѫдете бодри, стойте во вѣра та, бѫдете мвжественни, и҆ крѣпетесе:

14 Сичко (що то правите) да быва оу҆ васъ съ любовь.

15 И҆ молимъ вы, братїе, знаете Стефаниноватъ домъ, защо є҆ (ѻ҆нъ) начало (на Христїанска та вѣра) во Ахаїа, и҆ защо са предали себе си въ слвженїе то на свати те:

16 Бѫдете и҆ вые покорни на такива, и҆ секомв, който се трвди и҆ спомоществва.

17 И҆ возрадовахсе (по премногѡ) за пришествїе то Стефаниново и҆ Фвртвнатово, и҆ Ахаїково, защото ваше то разлвченїе ѻ҆ни допълниха:

18 Защото ѻ҆ни оу҆покойха и҆ мойатъ и҆ вашїатъ двхъ. Попитайте прочее такива (человѣцы).

19 Поздравлѧ́ватъ вы це́рквы те Ѧ҆сі́йски. Поздравлѧ́ватъ вы по премно́гѡ ѿ Гдⷭ҇ѣ Акѵ́ла и҆ Прїскі́лла, съ домѧ́шна та и҆мъ це́рква.

20 Поздравлѧ́ватъ вы си́чки те бра́тїѧ. Поздраве́те є҆ди́нъ дрꙋ́гиго съ цѣлова́нїе сва́то.

21 Товà поздравле́нїе (се написà) съ и҆ста та мо҆ѧ̀ рꙋкà Па́влова.

22 Ко́йто не ѿбы́ча Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, да бѫде про́клетъ, (съ та́ѧ кле́тва) мара́нѳ Ѧ҆ѳà.

23 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀ (да бѫде) съ ва́съ:

24 И мо҆ѧ̀ та любо́вь (да бѫде) со си́чки те ва́съ ѿ Хрⷭ҇тѣ҆ Ї҆исꙋ́сѣ. А҆ми́нь.

† Пе́рво то посла́нїе къ Корі́нѳанѡмъ бы́дѐ напи́сано и҆ пра́тено ѿ Фїлі́ппы те чрезъ Стефанѝна, и҆ Фꙋртꙋна́та, и҆ Ѧ҆ха́їка, и҆ Тїмоѳе́а.

КЪ КОРІНѲАНѠМЪ Є҃ ПОСЛАНЇЕ СВѦТѦГѠ АПОСТОЛѦ ПАУЛѦ.

ГЛАВА А҃

ПАУЕ́ЛЪ, съ во́лѧ та Бж҃їѧ Апо́столъ Ї҆исꙋ́съ Хрⷭ҇то́въ, и҆ Тїмоѳе́й бра́тъ, на це́рква та Бж҃їѧ, коѧ́то є҆ въ Корі́нѳѣ, и҆ на си́чки те свѧті́и, ко́йто се нахо́ждатъ по си́чка та Ѧ҆ха́їа:

2 Благода́ть (да бѫде) ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѡ҆ц҃а на́шегѡ, и҆ Гдⷭ҇а Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀.

3 Благослове́нъ (да є҆) Бг҃ъ и҆ Ѡ҆ц҃ъ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, Ѡ҆ц҃ъ на-милосе́рдїе то, и҆ Бг҃ъ на всѧ́ко то ᲂу҆тѣше́нїе,

4 Ко́йто ны ᲂу҆тѣша́ва ᲂу҆ се́коѧ ско́рбь на́ша, за да мо́жеме и҆ ні́е да ᲂу҆тѣша́ваме ѻ҆ны́ѧ, ко́йто се наме́рꙋватъ ᲂу҆ се́каква ско́рбь, съ ѻ҆новà ᲂу҆тѣше́нїе съ ко́ето се са́ми ᲂу҆тѣша́ваме ѿ Бг҃а.

5 Защо́то, кавво́то що се ᲂу҆множа́ватъ на́ши те страда́нїѧ за Хрⷭ҇та̀, такà се ᲂу҆множа́ва и҆ ᲂу҆тѣше́нїе то на́ше чрезъ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀.

6 И ѧ҆ко ні́е ско́рбиме, (ско́рбиме) за ва́ше то ᲂу҆тѣше́нїе и҆ спасе́нїе, ко́ето се полꙋча́ва чрезъ терпѣ́нїе то на-тїѧ̀ и҆сти те страда́нїѧ, ко́йто и҆ ні́е стра́даме:

7 Ꙗко ли се ѹтѣшáваме, (ѹтѣшáвамесе) за вáше то ѹтѣшéнїе и҆ спасéнїе, и҆ надéжда та коѧ́то и҆мáме за вáсъ несомнѣ́нна є҆: понéже знáеме, защѡ̀ каквóто бы́вате сопричáстницы на-нáши те страданїѧ, такà (ще да бѫдете) и҆ на ѹтѣшéнїе то.

8 Защѡ́то не и҆скáме нїе, брáтїе, да не знáете заради́ нáша та скóрбь, коѧ́то ни се слѹчи́ во Ꙗсїа, и҆ съ коѧ́то се ѿтегчи́хме чрезъ мѣ́ра, и҆ пó мнóгѡ ѿ си́ла та ни, щото се не надѣ́хме да ѿстáнеме и҆ жи́ви.

9 Нїе сами́ мы́слехме въ сéбеси като че сме ѿсѹждéни веке на смéрть, за да се не надѣ́ете на сéбеси, но на Бг҃а, кóйто воскрешáва мéртвы те,

10 Кóйто ѿ тóлко (кли́зка) смéрть ны є҆ и҆збави́лъ, и҆ и҆збавлѧ́ва (ны): на когóто се и҆ надѣ́еме, защѡ̀ и҆ ї҆ѡ́ще ще да и҆збáви,

11 Като помáгате и҆ вы́е съ вáша та моли́тва за нáсъ, за да се возблагодари́ за нáсъ ѿ мнóги лицà дарованїе то, коéто є҆ даровáно нáмъ чрезъ множи́на.

12 Защѡ́то похвалà та нáша є҆ тáѧ, свидѣ́телство то насовѣ́сть тà ни, защѡ̀ (си́рѣчь) поживéхме на свѣ́тѫтъ, а҆ нáй вéче помеждꙋ́ вáсъ съ бг҃ѹгóдна простотà и҆ чистосердéчїе, не съ плóтска премꙋ́дрость, но съ благодáть Бж҃їѧ:

13 Понéже нїе не ви пи́шеме дрꙋ́го (нѣ́що) ѿсвѣ́нь товà що то (тꙋ́ка) четéте, и҆лѝ и҆ разꙋмѣ́вате: и҆ нáдамсе, защѡ̀ и҆ до крáй ще да разꙋмѣ́ете:

14 Каквóто ны и҆ разꙋмѣ́хте ѿ чáсти, защѡ̀ сме ви похвалà, каквóто и҆ вы́е нáмъ въ деньѫ́тъ на-Гдⷭ҇а нáшегѡ Ї҆исꙋ́са (Хрⷭ҇тà).

15 И съ тáѧ (твéрда) надежда, и҆скахъ да дóйдемъ пò напредъ кодъ вáсъ, за да ви ѹчи́нимъ втóри пѫ́ть рáдость:

16 И презъ вáсъ да замѝнемъ въ Македóнїа, и҆ пакъ ѿ Македóнїа да се вѫ́рнемъ кодъ вáсъ, а҆ вы́е да ме и҆спрáтите во Ї҆ѹдéйска та (землà).

17 Като и҆мáхъ прóчее товà намѣ́ренїе, да лѝ самь ѹпотреби́лъ легкомы́слїе, и҆лѝ плóтски размышлѧ́вамъ, щото размышлѧ́вамъ, за да бѫде ѹ҆ мéне, тꙋ́, такà є҆ такà є҆, тꙋ́, не є҆ не є҆;

18 Бг҃ъ є҆ вѣ́ренъ, защѡ̀ ѹчéнїе то нáше, коéто ви проповѣ́дахме, не бы́дѐ тꙋ́ такà є҆, тꙋ́ не є҆:

19 Защѡ́то Сы́нъ Бж҃їй Ї҆исꙋ́съ Хрⷭ҇тóсъ, когóто ви проповѣ́дахме нїе, (си́рѣчь) а҆́зъ и҆ Сїлꙋа́нъ и҆ Тїмоѳéй, не бы́дѐ такà є҆ и҆ не є҆, но въ самагò нéго бы́дѐ такà є҆.

20 (Защѡ́то си́чки те ѿвѣ́-

ціа́нїа Бж҃їи, оу҆ не́го са така̀ є҆, и҆ оу҆ не́го є҆ а҆ми́нь,) за да се просла́ви Бг҃ъ чрезъ на́съ.

21 И Бг҃ъ є҆ ко́йто ны оу҆вѣра́ва за́еднѡ съ ва́съ во Хр҃та̀, и҆ ко́йто ны є҆ помаза́лъ:

22 Ко́йто ны є҆ и҆ запечати́лъ, и҆ да́лъ є҆ ѡбрѹче́нїе дѹхо́вно въ на́ши те сердца̀.

23 А҆ ѧ҆зъ призы́вамъ Бг҃а (да бѫде) свидѣ́тель на моѧ̀ та дѹша̀, защо̀, поне́же вы жалимъ, не дойдо́хъ до сега̀ въ Корі́ѳъ.

24 Не защо́то нїе и҆скаме да зе́меме вла́сть надъ вѣ́ра та ва́ша, но защо́то желаѥ́ме да спомоществѹваме на ва́ша та ра́дость: защо́то вы́е стойте тве́рдѡ оу҆ вѣ́ра та.

ГЛАВА В҃.

А҆ЗЪ самь стори́лъ въ се́бе си това̀ намѣ́ренїе, да не до́йдемъ (си́рѣчь) па́къ кодъ ва́съ со скорбь.

2 Защо́то, а҆ко а҆́зъ вы ѡ҆скорбла́вамъ, а҆ то̀, ко́й ще ме́не (дрѹгъ) да ѡ҆брадѹва, а҆ко нѐ ѻ҆ный, ко́йто прїи́ма скорбь ѿ ме́не;

3 За то̀ ви и҆ писа́хъ това̀ и҆сто то, за да не бы́хсе ѡ҆скорби́лъ, кога́то до́йдемъ, ѿ ѻ҆нїа, за ко́йто тре́бѹваше да се ра́дѹвамъ, поне́же самь оу҆вѣре́нъ за си́чки те ва́съ, защо̀ моѧ̀ та ра́дость є҆ на си́чки те ва́съ (ра́дость).

4 Защо́то ѿ голѣ́ма скорбь и҆ ѿ серде́чна тѹга̀ ви писа́хъ съ мно́го слѧзы, нѐ за да се ѡ҆скорбите, но да позна́ете моѧ̀ та превели́ка любо́вь, коа́то и҆ма́мъ къ ва́мъ.

5 Я҆ко лѝ є҆ нѣ́кой ѡ҆скорби́лъ ме́не, не (са́мѡ) ме́не є҆ ѡ҆скорби́лъ, но по̀ мало̀ (да не речемъ мно́гѡ) и҆ си́чки те ва́съ.

6 Дово́лно є҆ за не́го това̀ наказанїе, ко́ето є҆ ѿ мнози́на (прїа́лъ):

7 И напроти́въ (тре́бѹва сега̀ ве́ке) да мѹ про́сите, и҆ да го оу҆тѣ́шите, да не бы бы́лъ погѫ́лнатъ таковый ѿ безмѣ́рна та своѧ̀ скорбь.

8 Зарадѝ това̀ вы мо́лимъ, да мѹ подтверди́те (своѧ̀ та) любо́вь.

9 Защо́то за това̀ ви и҆ писа́хъ, да вы и҆скѹ́симъ да лѝ сте въ си́чко послѹшли́ви.

10 И҆ комѹ́то вы́е въ нѣ́що прощава́те, и҆ а҆́зъ (мѹ прощава́мъ): защо́то, а҆ко а҆́зъ самь прости́лъ нѣ́що, комѹ́то самь прости́лъ, зарадѝ ва́съ (самь прости́лъ) ѿ лицѐ то Хр҃то́во,

11 За да не ни сто́ри ѡ҆ви́да сатана̀ та: защо́то нїе разѹмѣ́ваме не́говы те хи́трости.

12 И҆ като дойдо́хъ въ Трѡа́да да проповѣ́дѹвамъ є҆ва́ггелїе то Хр҃то́во, а҆ко и҆ да ми ѿворѝ Гдь врата̀,

13 Па́ки не можѐ да ми се оу́покои дꙋша̀ та, като не намери́хъ (та́мѡ) Ті́та бра́та моегѡ̀: но като се прости́хъ съ ни́хъ, ѿидо́хъ въ Маке-до́нїа.

14 Но благодаре́нїе (да бѫде) на Бг҃а, ко́йто ны пра́ви всегда̀ побѣди́тели чрезъ Ї҃исꙋ́са Хр҃та̀, и҆ и҆зявля́ва чре́зъ на́съ благоꙋха́нїе то на-не́гово то позна́нїе во вса́кое мѣ́сто:

15 Защо́то сме Хр҃то́во благоꙋха́нїе предъ Бг҃а, и҆ по̀ между ѻ҆нїа, ко́йто се спаса́ватъ, и҆ ко́йто поги́бнꙋватъ:

16 И на є҆дни́ те оу́бѡ смра́дъ смертоно́сенъ за сме́рть: а҆ на дрꙋ́ги те благоꙋха́нїе ѡ҆живи́телно за живо́тъ: ко́й є҆ возмо́женъ за това̀.

17 Защо́то нїе не препра́вяме сло́во то Бж҃їе, квато́то (що пра́ватъ) мнози́на, но проповѣ́дꙋваме чи́стѡ като ѿ Бг҃а, (и҆ като) предъ Бг҃а, за Хр҃та̀.

ГЛАВА Г.

ПАКЪ ли (тре́бꙋва и҆знова) да захва́неме да се прика́зꙋваме ва́мъ; и҆ли̇ тре́бꙋва, квато́то на нѣ́кои си, (да и҆ма́ме) препорꙋчи́телни писма̀ до ва́съ, и҆ли̇ ѿ ва́съ препорꙋчи́телни (до дрꙋ́ги нѣ́кои):

2 Писмо̀ то на́ше (препорꙋчи́телно) вы́е сте (и҆сти те), кое́то є҆ напи́сано на на́ши те сердца̀, и҆ кое́то разꙋмѣ́ватъ и҆ прочи́татъ си́чки те человѣ́цы:

3 Поне́же є҆ я҆́вно, защо̀ сте вы́е писмо̀ Хр҃то́во, кое́то є҆ напи́сано чрезъ на́ше то слꙋже́нїе, нѐ съ масти́ло, но съ Дх҃ъ на-живагѡ Бг҃а, нѐ на пло́чи ка́менны, но на тѣле́сны пло́чи на-сердца̀ та ви.

4 И и҆ма́ме така́ва наде́жда на Бг҃а чрезъ (Ї҃исꙋ́са) Хр҃та̀:

5 Нѐ защо́то сме возмо́жни да и҆ змы́слиме нѣ́що ѿ се́бе, като ѿ самосе́бе, но возможность та̀ на́ша є҆ ѿ Бг҃а,

6 Ко́йто ны и҆ направи̇ до́лны да бѫдеме слꙋжи́тели на но́выатъ завѣ́тъ, нѐ на бꙋ́ква та, но на дх҃атъ: защо́то бꙋ́ква та оу́бива, а҆ Дх҃о ѡ҆живля́ва.

7 И а҆ко слꙋже́нїе то сме́ртно, кое́то бе́ше и҆зображе́но съ бꙋ́квы на ка́менны (пло́чи), бы́дѐ (то́лко) сла́вно, що́то не мо́жеха да поглѣ́днатъ сыновѐ те Ї҃сра́илеви на лицѐ то Мѡѷсе́ово, зарадѝ сла́ва та на не́гово то лицѐ, ко́то ще́ше да преста́не:

8 Квакѡ̀ не щѐ да бѫде мно́го по̀ сла́вно слꙋже́нїе то дꙋхо́вно;

9 Защо́то, а҆ко слꙋже́нїе то на-ѡ҆сꙋжде́нїе то (бы́дѐ) сла́вно: ко́лко по́вече ще да бѫде слꙋже́нїе то на-пра́вда та по̀ сла́вно.

10 Понéже (вéтхо то слѹжéнїе) коéто ѥ̂ слáвно, не сѐ ѥ̂ прославúло, когáто се срáвни (съ нóво то), коéто го превосхóди со слáва та.

11 Зашóто, ꙗ̂ко быдѐ слáвно ѻ̂новà, коéто шéше да престáне (нѣкога), кóлко ще да бѫде пò слáвно ѻ̂новà, коéто не ще да престáне (нúкога);

12 Понéже прóчее ймаме такáва (ѝстинна) надéжда, съ голѣмо дерзновéнїе ви говóриме:

13 И не (прáвиме) каквóто Мѡѷсéй тѹраше покрывáло на лицѐ то си, за да не мóжатъ да вúдатъ сыновѐ те Ѿсрáилеви крáйатъ (на-закóнатъ) кóйто шéше да престáне.

14 Оумовѐ те ймъ се ѡ̂слѣпúха: понéже ѝ до днéсь товà покрывáло стой, когáто се прочúта стáрыо завѣтъ, ѝ не ѿкрúвасе, зашóто ѻ̂нò се оуничтожáва (сáмѡ) чрезъ Хр҃тà.

15 И дорѝ до днéсь покрывáло лежѝ на сѫрдцѐ то ймъ, когáто се четѐ Мѡѷсéй:

16 Я когáто се ѡ̂бѫрнатъ ко Гд҃ѹ, тогáва ще да се вдúгне товà покрывáло.

17 И Гд҃ь ѥ̂ Дх҃ъ, ꙗ̂ гдѣто ѥ̂ Дх҃ъ Гд҃ень, тáмѡ (ѥ̂) свободà.

18 Я нїе сúчки те, понéже глéдаме съ ѿкрыено лицѐ слáва та Гд҃нѧ (като) въ ѻ̂гледáло, преѡбразѹвамесе въ тóѧ ѝстый ѻ̂бразъ ѿ слáва въ слáва, като ѿ Гд҃нїа Дх҃ъ.

ГЛАВА Д҃.

ЗАРЯДИ товà, понéже ймаме такóва слѹжéнїе, каквóто що нѝ ѥ̂ помиловáлъ (Бг҃ъ), не додѣванисе:

2 Но като ѿхвѫрлúхме скрышность тà (коáто ѥ̂ прилúчна) на срáмны те рáботы, не хóдиме въ лѹкáвство, нито съ лѫжà поѹчáваме слóво то Бж҃їе, но ѿкрывáме ѝстина та ѝ представлáваме сéбе на совѣсть тà на-сéкогѡ человѣка предъ Бг҃а.

3 Ꙗ̂ко ли ѥ̂ покровéно нáше то благовѣствовáнїе, покровéно ѥ̂ за ѻ̂нѝꙗ, кóйто погúбнѹватъ:

4 (Сúрѣчь) на невѣрни те, на кóйто Бг҃ъ ѥ̂ ѡ̂слѣпúлъ рáзѹматъ, за да ймъ не ѝзгрѣе свѣтлость тà на-слáвно то благовѣствовáнїе за Хр҃тà, кóйто ѥ̂ ѻ̂бразъ на-невúдимагѡ Бг҃а.

5 Зашóто не проповѣдѹваме сéбеси, но Хр҃тà Ѿисѹса Гд҃а: ꙗ̂ сáми сéбе (проповѣдѹваме) рабѝ вáмъ заради (Гд҃а) Ѿисѹса.

6 Зашóто Бг҃ъ, кóйто ѥ̂ рéклъ да ѝзгрѣе ѿ темнинà та свѣтъ, тóй ѥ̂ ѡ̂грѣáлъ въ нáши те сердцà, за да просвѣтиме (дрѹги) те въ

познáніе то на-слáва та Бжїа, съ пришéствіе то 'Іисꙋсъ Хр҃тóво.

7 И ймаме товà сокрóвище въ кáлены сосꙋды, (за да бжде ꙗвно) защò тáꙗ велúка сúла є҆ ѿ Бг҃а, â нѐ ѿ нáсъ.

8 Понéже всѧ́ко ꙗ́че скóрбиме, но не досáжда ни се: прихóждаме во ѿчáніе, но не ѿчáювамесе (совсѣ́мъ).

9 Гóнатъ ны, но (Бг҃ъ) ны не ѿстáва: собáратъ ны дóлꙋ, но не погúнꙋваме:

10 Всегдà нóсиме на нáше то тѣ́ло оу҆мерщвлéніе то на-Гд҃а нáшегѡ 'Іисꙋса Хр҃тà, за да се ꙗ́ви и҆ живóто 'Іисꙋсовъ на нáше то тѣ́ло.

11 Защóто непрестáннѡ (ніе) жúви се предáваме на смéрть заради̇̀ 'Іисꙋса, за да се ꙗ́ви и҆ живóто 'Іисꙋсовъ въ смéртно то нáше тѣ́ло.

12 Такà, щото смерть тà оу҆бѡ дѣ́йствꙋва въ нáсъ, â живóто въ вáсъ.

13 Но понéже ймаме тóꙗ и҆стый Дх҃ъ на-вѣ́ра та, спорéдъ пúсано то: повѣровáхъ, затовà и҆ говорúхъ: и҆ ніе вѣ́рꙋваме, затовà и҆ говóриме.

14 Понéже знáеме защò кóйто є҆ воскресúлъ Гд҃а 'Іисꙋса, (тóй) ще воскресѝ и҆ нáсъ чрезъ 'Іисꙋса Хр҃тà, и҆ ще да ны постáви съ вáсъ.

15 Я̀ сúчки те (тіꙗ добрынѝ) бы́ватъ за вáсъ заради̇̀ товà, да бы тáꙗ и҆зобúлна благодáть произвелà во мнозúна и҆ велúко благодарéніе за слáва та Бжїа.

16 Заради товà не досáжданисе въ трꙋдовѐ те: но ấко и҆ вѫнѣшнїо нáшъ человѣ́къ се расталѣ́ва, ѻ҆бáче вѫтрешнїо се ѡ҆бновлáва ката дéнь.

17 Защóто кратковрéменна та нáша лéгка скóрбь произвóди нáмъ всемà тéжка и҆ велúка слáва:

18 Понéже ніе не глéдаме на вúдимы те (вéщи), но на невúдимы те: защóто вúдимы те са врéменны: â невúдимы те са вѣ́чны.

ГЛАВА Є.

ПОНЕЖЕ знáеме, защò ấко зéмна та нáша кѫща тѣ́лéсна се развáли, ніе ймаме ѿ Бг҃а на небò то кѫща нерꙋкотворéнна (и҆) вѣ́чна.

2 И затовà возды́шаме (въ тáꙗ зéмна кѫща), понéже желáеме да се ѡ҆блечéме въ небéсно то нáше жилúще.

3 И ấко се ѡ҆блечéме (въ нéго), не щéме да се намéриме гóли.

4 Защóто ніе, кóйто се нахóждаме въ товà тѣ́ло, возды́шаме заради̇̀ (нéгова та) тегота̀, понéже не желáеме, да се соблечéме, но да се ѡ҆блечéме за да се погѫлне смéртно то ѿ живóтатъ.

5 За товà йсто то є҆ и҆ сотворúлъ нáсъ Бг҃ъ, кóйто є҆ и҆

дáлъ нáмъ ѿбрꙋчéнїе (насвóйатъ) Дх҃ъ.

6 Понéже прóчее ймаме ѝзвѣстна надéжда всегдà, ѝ знáеме, защò кóлко то врéме живéеме въ тѣ҃ло то, ѿдалечáвамесе ѿ Гдⷭ҇а:

7 (Защóто съ вѣрованїе хóдиме, â нѐ съ вѝжданѣ):

8 Зарадѝ товà ймаме дерзновéнїе, ѝ желáеме пò добрѐ да ѝзлѣземе ѿ тѣ҃ло то, ѝ да ѿѝдеме кодъ Гдⷭ҇а.

9 Затовà се ѝ повѫждáваме, ѝлѝ като се нахóждаме (въ тѣ҃ло то), ѝлѝ като ѝзлáзиме (ѿ тѣ҃ло то) да бѫдеме оꙋгóдни нéмꙋ.

10 Защóто сѝчки те нїе трéбꙋва да се ꙗ҆виме предъ сꙋдѝлище то Хрⷭ҇тóво, за да прїѝме сéкой (прилѝчнѡ, споретъ) каквóто ѥ҆ сотворѝлъ съ тѣ҃ло то, ѝлѝ добрò ѝлѝ злò.

11 Понéже знáеме прóчее стрáшныатъ (сꙋдъ) Гдⷭ҇ень, докáзꙋваме на человѣ҃цы те (за нéго), ѝ Бг҃ъ насъ знáе: ѝ нáдамсе, защò ѝ бы҃е ны знáете въ вáши те сóвѣсти.

12 И (съ товà) не мы҃слиме да похвáлиме сéбе си ѝзнова предъ вáсъ, но дáваме ви причѝна да се хвáлите съ нáсъ, ѝ да ѝмате (що да ѿговóрите) на ѻ҆нїѧ който се хвáлатъ ѿ лицѐ то, â нѐ ѿ сѫрдцѐ то.

13 Защóто, âко нїе се хвáлиме (вы҃ше мѣ҃ры, хвáлимесе) зарадѝ Бг҃а: âко ли смирéнно за сéбе си мꙋдрꙋваме, зарадѝ вáша та пóлза.

14 Понéже Бж҃їѧ та любóвь ны повꙋждáва (на товà), защóто разсꙋждáваме такà: че âко ѥ҆ ѥ҆дѝнъ (Хрⷭ҇тóсъ) оу҆мрéлъ за сѝчки те, тò са сѝчки те оу҆мрéли.

15 И Хрⷭ҇тóсъ ѥ҆ оу҆мрéлъ за сѝчки те, за да не живѣ҃тъ вéке ѻ҆нїѧ, който живѣ҃тъ, за сéбе си, но за ѻ҆ногóва, кóйто ѥ҆ оу҆мрéлъ за нѝхъ ѝ воскреснáлъ.

16 За товà нїе ѿ тꙋ҃ка на тáмъ не щéме да познáваме нѝкого по плóти: ѝ âко сме ѝ познáли Хрⷭ҇тà по плóти, но сегà го вéке не познáваме (такà).

17 Защóто кóйто (живѣ҃е) во Хрⷭ҇тà, тóй ѥ҆ нóво созданїе: вéтхы те (рáботы) замина́ха: ѥ҆то сегà быдѐ сѝчко нóво.

18 Я сѝчко то (товà быдѐ) ѿ Бг҃а, кóйто ѥ҆ примирѝлъ нáсъ чрéзъ Ѩисꙋса Хрⷭ҇тà со сéбе, ѝ дáлъ ѥ҆ нáмъ слꙋжéнїе то на-товà примирéнїе:

19 Сѝрѣ҃чь, Бг҃ъ ѥ҆ чрезъ Хрⷭ҇тà примирѝлъ со сéбе мѝръ, ѝ простѝлъ ѥ҆ на сѝчки те согрѣшéнїѧ та, ѝ зарачáлъ ѥ҆ нáмъ да проповѣ҃дꙋваме примирéнїе то.

20 Нїе сме прóчее посланицы ѿ (йме то) Хрⷭ҇тóво, ѝ като че вы Бг҃ъ предꙋмꙋва чрéзъ нáсъ: мóлиме вы ѿ йме то Хрⷭ҇тóво, примирéтесе съ Бг҃а.

21 Защо́то ѻ҆нъ направи̑ като грѣ́шенъ, заради̑ на́ше то спасе́нїе, (сы́на своего̀), ко́йто не зна́еше грѣ́хъ, за да бѫ́деме нїе пра́ведни предъ Бг҃а чрезъ не́го.

ГЛАВА S.

Ѝ ПОНЕ́Ж҆Е сме сотру́дницы (Ї҆исꙋ́съ Хр҃то́ви), мо́лиме вы, да не прїи́мете Бж҃їа та благода́ть напра́здн҃ѡ.

2 Защо́то гово́ри: во вре́ме благопрїа́тно послꙋша́хъ те, и҆ въ де́нь спаси́теленъ помогна́хъ ти, є҆́то, сега̀ (є҆́) благопрїа́тно то вре́ме, є҆́то сега̀ (є҆́) де́нь спаси́телный.

3 Нїе въ ни́коѧ ве́щь ни́комꙋ не да́ваме соблаѕнъ, за да не бѫ́де похꙋ́лено слꙋже́нїе то (на́ше):

4 Но во всѝчко пока́ꙋзваме се́бе си като Бж҃їи̑ слꙋгѝ: съ мно́го терпѣ́нїе, въ ско́рби, въ бѣ́ды̀, и҆ въ тѣ́сноты̀,

5 Въ ра́ны, въ темни́цы, въ и҆згла́нїѧ, въ трꙋ́дове, въ бдѣ́нїѧ, въ пощѐнїѧ,

6 Съ чистота̀, съ благоразꙋ́мїе, съ долготерпѣ́нїе, съ добросердѣ́чїе, съ Дх҃а ст҃а́го, съ любо́вь нелицемѣ́рна,

7 Съ и҆стинно оу҆че́нїе, съ си́ла Бж҃їѧ, съ ѻ҆рꙋ́жїѧ та напра́вда та въ де́сна та и҆ въ лѣ́ва та рꙋка̀:

8 По междꙋ̀ сла́ва и҆ безче́стїе, по междꙋ̀ хꙋла̀ и҆ похвала̀: ѩ҆ко преле́стницы, (а҆́ко и҆ да сме) и҆стинни:

9 Ѩ҆ко незна́ени, (а҆́ко и҆ да ны) позна́ватъ: ѩ҆ко че оу҆ми́раме, а҆ є҆́то че сме жи́ви: ѩ҆ко че ны нака́ꙋзватъ, а҆ не оу҆мѫртвꙋ́ватъ ны:

10 Ѩ҆ко че ско́рбиме, а҆ нїе всегда̀ се ра́дꙋваме: ѩ҆ко сирома́си, а҆ мнози́на ѡ҆бога́тꙋваме: ѩ҆ко че не́маме ни́щю, а҆ си́чко ѡ҆блада́ваме.

11 Оу҆ста̀ та на́ши са ѿво́рени къ ва́мъ, ѿ Корі́нѳане, и҆ сѫрдцѐ то ни се є҆́ разши́ри́ло:

12 Не смѣша́ватесе съ оу҆тѣсне́нїе въ на́съ, но стѣсни́ли сте ва́ши те сердца̀ за на́съ.

13 (Оу҆чине́те ми) това̀ и҆сто то возме́здїе, (ѩ҆ко на свои̑ ча́да гово́римъ), разшире́тесе и҆ вы́е.

14 Не бѫ́дете впре́гнати въ є҆ди́нъ ꙗ҆ре́мъ съ невѣ́рни те: защо́то, коѐ сообще́нїе и҆ма пра́вда та съ беззако́нїе то; и҆ли̑ коѐ подо́бїе ви́дело то съ темнина̀ та;

15 И коѐ согла́сїе и҆ма помеждꙋ̀ Хр҃та̀ и҆ по междꙋ̀ Веліа́ра; и҆ли̑ како́въ дѣ́лъ и҆ма вѣ́рныо съ невѣ́рныатъ;

16 Или̑ ѩ҆квà дрꙋ́жба и҆ма це́рква та Бж҃їѧ съ і҆дѡли те; защо́то вы́е сте це́рква на Бг҃а живагѡ: ѩ҆квото̀ ѩ҆ є҆́ ре́клъ Бг҃ъ: защо̀ ще да се все́лимъ въ ни́хъ, и҆ ще да похо́димъ, и҆ а҆́зъ ще и҆м

бѫдемъ Бг҃ъ, и҆ ѻ҆ни ще ми бѫдатъ лю́дїе.

17 Заради̑ това̀ и҆злѣ́зте ѿ среда̀ та и҆́мъ, и҆ ѿдѣлѣ́тесе, гово́ри Гдь: и҆ не прикосн8вайтесе до нечистота̀ та и҆́мъ: и҆ а҆́зъ ще да вы прїи́мемъ:

18 И҆ ще ви бѫдемъ Ѻте́цъ, и҆ вы́е ще ми бѫдете сы́нове и҆ дще́ри, гово́ри Гдь Вседержи́тель.

ГЛАВА З.

ПОНЕЖѲ и҆́маме про́чее таки́ва ѡ҆бѣща́нїѧ, ѿ возлю́бленнїи, да се ѡ҆чи́стиме ѿ се́какво ѡ҆скверне́нїе тѣле́сно и҆ д8ше́вно, и҆ да соверша́ваме свѧ́тость та̀ со стра́хъ Бж҃їй.

2 Прїиме́те ны: нїе не сме сотвори́ли ѻ҆бі́да ни́ком8, не смѐ развратѝли ни́кого, ѿ ни́когѡ не смѐ зе́ли съ ла́комство.

3 Не гово́римъ (ви) това̀ за ѡ҆с8жде́нїе: защо́то по̀ напре́дъ ре́кохъ че сте въ сердца̀ та на́ши така̀, що́то (а҆́зъ самь гото́въ) да оу҆мремъ съ ва́съ и҆ да живѣ́емъ.

4 Голѣ́мо дерзнове́нїе и҆́мамъ въ ва́съ, мно́гѡ се хва́лимъ съ ва́съ: пѫленъ самь съ оу҆тѣше́нїе, преизоби́ленъ самь ѿ ра́дость оу҆ се́кѡѧ ско́рбь на́ша.

5 Защо́то, като дойдо́хме въ Македо́нїѧ, ни́кое оу҆покое́нїе не намерѝ на́ше то тѣ́ло. Но во всѝчко ско́рбиме: ѿ вѫнъ ны (ѡ҆скорбля́ватъ) бра́ни, а҆ ѿ внѫтре стра́хове:

6 Но Бг҃ъ, ко́йто оу҆тѣша́ва смире́нны те, оу҆тѣшѝ и҆ на́съ съ прише́ствїе то Тїтово:

7 И нѐ са́мѡ съ прише́ствїе то м8, но и҆ съ оу҆тѣше́нїе то, съ кое́то се є҆ оу҆тѣши́лъ ѿ ва́съ, като ни приказа̀ голѣ́мо то ва́ше желанїе, ва́ше то пла́канїе, ва́ша та ре́вность (ко́ѧто и҆́мате) за ме́не, що́то ї҆о́ще по́вече се возрадова́хъ.

8 Защо́то, а҆ко и҆ да вы ѡ҆скорби́хъ съ писмо̀ то ми, не раска́ювамсе, а҆ко и҆ да се раска́ювахъ (пе́рво): защо́то гле́дамъ, че ѻ҆нова̀ писмо̀, а҆ко и҆ за ма́ло вре́ме, (ѻ҆ба́че) вы ѡ҆скорби́.

9 Сега̀ се ра́д8вамъ, нѐ защо́то се ѡ҆скорби́хте, но защо́то се ѡ҆скорби́хте за да се пока́ете: поне́же се ѡ҆скорби́хте по Бг҃а, що́то не́мате ѿ на́съ ни́каковъ вре́дъ.

10 Защо́то скорбь та̀ (ко́ѧто бы́ва) за Бг҃а, произво́ди (тако́ва) покаѧ́нїе, кое́то во́ди къ спасе́нїе то, и҆ за кое́то се ни́кой ни́кога не раска́ува: а҆ скорбь та̀ за то́ѧ мі́ръ произво́ди сме́рть.

11 Защо́то, є҆́то това̀ са́мо то, що́то се ѡ҆скорби́хте по Бг҃а, ко́лко оу҆се́рдїе произве́де въ ва́съ! Какво̀ и҆звине́нїе! какво̀ негодова́нїе (на вѫхъ

ѻ̂ногова, кóйто є̑ виновáтъ!) какóвъ стрáхъ! каквò желáніе! каквà рéвность! каквò (нéмꙋ) ѿмщéніе; вы́е совсѣ́мъ показáхте сéбе си че сте чи́сти въ тáѧ рáбота.

12 Ꙗко ви и̑ писáхъ прóчее (такà), не ви̑ писáхъ заради̑ ѻ̂ногóва, кóйто є̑ сотвори́лъ ѻ̂бида та, нито заради̑ ѻ̂ногóва комꙋ́то є̑ сотвóрена ѻ̂бида та, но за да бѫде ꙗ̑вно предъ Бг҃а нáше то оу̑сéрдіе, коéто и̑маме за вáсъ.

13 За товà се оу̑тѣши́хме за вáше то оу̑тѣшéніе: а̑ і̑óще пóвече се возрадовáхме за радость тà Тітова, зашóто є̑ оу̑спокóенъ бы́лъ нéговыо дх҃ъ ѿ си́чки те вáсъ:

14 Понéже, а̑ко нѣ́що мꙋ самь се похвали́лъ за вáсъ, не самь се засрами́лъ: но каквóто сме говори́ли вáмъ за си́чко и̑стина та, такà и̑ похвалéніе то нáше (за вáсъ) предъ Тіта, бы́дѣ и̑стинно:

15 И ѻ̂нъ вы сегà і̑óще пò много ѿбы́ча, като споменꙋвá вáше то послꙋшáніе, и̑ каквò сте го прі̑áли со стрáхъ и̑ съ трепéраніе.

16 Рáдꙋвамсе прóчее, зашóто за си́чко нѣ́що дерзновéннѡ мóжемъ да се залóжимъ за вáсъ.

ГЛАВА И.

И̑ ѻ̂бавлáваме ви, брáтіе, Бж҃іа та благодáть кóато се є̑ показáла въ цéрквы те Македóнски:

2 Зашóто со си́чки те многоразли́чны бѣ́ды кóйто са претерпѣ́ли, радость тá и̑мъ є̑ преизоби́лна, и̑ съ си́чка та ни́хна дѫлбóка сиромашіа, и̑злеáли са преизоби́лнѡ богáтство то на простотà та си:

3 Зашóто ѻ̂ни̑ споретъ си́ла та си, (но) и̑ пò вече ѿ си́ла та си (а̑зъ свидѣ́телствꙋвамъ) бы́доха доброво́лни:

4 И моли́ханы съ голѣ́ма молвà да прі̑и́меме ніе ми́лостына та, и̑ да превръчиме ни́хна та пóмощь на ст҃и̑ те:

5 И не (направи́ха) каквóто що се нáдахме, но предáдоха сéбе си пéрво на Гдⷭ҇а, (а̑ пóслѣ) и̑ нáмъ съ вóлѧ та Бж҃іа:

6 До тóлко що то оу̑моли́хме ніе Тіта, каквóто є̑ начнáлъ и̑зъ преди̑, такà и̑ да свѫрши въ вáсъ и̑ товà добрò дѣ́ло.

7 Ѧ вы́е, като що сте и̑зоби́лни во вси́чко и̑ съ вѣ́ра та и̑ съ слóво то, и̑ съ рáзматъ, и̑ со сéкаквo оу̑сéрдіе, и̑ съ любовь тà, кóато и̑мате за нáсъ, (такà) да бѫдете и̑зоби́лни и̑ съ тáѧ добродѣ́тель.

8 И не говóримъ ви (товà) съ повелѣ́ніе, но (като глéдамъ) оу̑сéрдіе то на дрꙋ́ги те, и̑спы́тꙋвамъ и̑ чистосердéчіе то на-вáша та любóвь.

9 Защо́то зна́ете благодать
та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ісꙋ́са
Хрⷭ҇та̀, каквò Ѡ҆нъ, а҆́ко и҆ да
є҆ бога́тъ, ѡ҆сромаше́лъ є҆ зара-
ди̇̀ ва́съ, за да се ѡ҆богатите
вы́е съ не́гова та сромаща́ѧ.
10 За това̀ (нѣ́що) а҆́зъ ви
да́вамъ (са́мѡ) совѣ́тъ: за-
що́то това̀ ви є҆ за по́лза,
кои́то нѐ са́мѡ сега̀ сте по-
чна́ли да го чи́ните, но і҆о́ще
ланска та годи́на и҆скахте (да
го ᲂу҆чи́ните).
11 Сега̀ про́чее свѫ́ршете и҆
са́ма та ра́бота, да, каквото
що є҆ было̀ ᲂу҆се́рдїе то на-до-
бро̀ то ви произволе́нїе, така̀
и҆ да се и҆звѫ́рши, споретъ
ко́лкото сте возмо́жни.
12 Защо́то, а҆́ко и҆ма нѣ́кой
(добро̀) произволе́нїе, споретъ
ко́лкото є҆ возмо́женъ, а҆ не
споретъ ко́лкото не є҆ возмо́-
женъ, ѻ҆́нъ є҆ благопрїѧ́тенъ.
13 Защо́то не (тре́бꙋва) да
(чи́ните) на дрꙋ́ги те ѡ҆блег-
че́нїе, а҆ са́ми (да претѫ́рпꙋ-
бате) ᲂу҆тѣ́снѐнїе: но (да бѫ́-
де) и҆зравне́нїе.
14 Въ сега́шно то вре́ме
вы́е (помо́гнете) съ ва́ше то
и҆ма́нїе на ни́хно то не́манїе,
а҆ по́слѣ ѻ҆ни̇̀ (ще да помо́г-
натъ) съ тѣ́хно то и҆ма́нїе на
ва́ше то не́манїе, за да бѫ́де
и҆зравне́нїе.
15 Каквото що є҆ пи́сано:
ко́и̇то є҆ собра́лъ по̀ много
(ма́нна), не є҆ и҆ма́лъ по́вече
(ѿ мѣ́ра та): и҆ ко́и̇то є҆ ма́лко
собра́лъ, не мꙋ є҆ недости-
гна́ло.
16 Ѧ҆ благодаре́нїе да бѫ́де
на Бг҃а, ко́и̇то є҆ вложи́лъ въ
сѫ́рдцѐ то Тїто́во това̀ и҆́сто
то ᲂу҆се́рдїе за ва́съ:
17 Защо́то (съ ра́достїю)
прїѧ̀ моле́нїе то (ни): но по-
не́же и҆ма́ше вели́ко ᲂу҆се́рдїе,
ѿ своѐ то си произволе́нїе
пойдѐ къ ва́мъ.
18 Ні́е прати́хме съ не́го и҆
ѻ҆ного́ва бра́та, кого́то похва-
ла́ватъ си́чки те це́рквы за-
ради̇̀ проповѣ́дꙋванїе то на-
є҆ва́ггелїе то:
19 И нѐ са́мѡ (го похвала́-
ватъ), но и҆ и҆збра́нъ є҆ ѿ
це́рквы те да хо́ди съ на́съ
(да спомо́ществꙋва) на това̀
бг҃оꙋго́дно дѣ́ло (си́рѣчь на
ми́лостына та), на ко́ето слꙋ-
жи́ме ні́е за сла́ва на-самагѡ̀
Гдⷭ҇а, и҆ за ва́ше то (со́бственно)
ᲂу҆се́рдїе:
20 Ні́е се ва́рдиме ѿ това̀,
(си́рѣчь) да ны нѣ́кой не по-
хꙋ́ли зради̇̀ мно́го то (ми́-
лостына), коа́то се разпра́ща
презъ на́ши те рѫцѐ.
21 Поне́же премышла́ваме
(да пра́виме) благоꙋго́дны ра́-
боты) не са́мѡ предъ Бг҃а, но
и҆ предъ человѣ́цы те.
22 Прати́хме съ ни́хъ и҆ бра́-
та на́шего, кого́то сме и҆ска-
си́ли мно́го пѫ́ти въ мно́го
(ве́щи) защò є҆ ᲂу҆се́рденъ,
а҆ сега̀ і҆о́ще по̀ мно́го ᲂу҆-
се́рднѣ́йшїй, зради̇̀ мно́го

то оувѣреніе, което има на васъ.

23 А колкото за Тіта, онъ е мой другаръ, и спомоществува заедно съ мене за васъ: а колкото за (другите) братіа наши, (що то са съ него, они са) посланницы ѿ церквы те, и слава Хр҃това.

24 Доказателство то прочее на-ваша та любовь, и на наша та похвала за васъ, покажете (съ дѣло) предъ нихъ и предъ сички те церквы.

ГЛАВА Ѳ.

ИЗЛИШНО е да ви пишемъ (веке) заради помощь та, кото (се джлженствува) на свати те.

2 Защото азъ ви знамъ оусердіе то, съ което се хвалимъ за васъ предъ Македонане те, че е (сирѣчь) Ахаіа готова (іоще) ѿ лани: и ваша та ревность возбуди мнозина.

3 А братіа та пратихъ затова, да не бы се показала наша та за васъ похвала въ тоа случай суетна: но да бждете, (каквото що говорехъ) готови:

4 Да не бы, ако дойдатъ съ мене (заедно) Македонцы, да вы намератъ не приготвены, и ще да се засрамиме ніе, (да не говориме вые), споретъ каквото що имъ сме се хвалили (по напредъ) за това нѣщо.

5 Заради това помислихъ (да е) потребно да оумолимъ братіа та да дойдатъ по напредъ при васъ, и да приготватъ совершенно милостына та ви, за кото се по напредъ врекохте, за да бжде готова като милостына, а не като лакомство.

6 И това ви говоримъ: защо, който сѣе со скупость, со скупость и ще да жне: а който сѣе изобилно, изобилно и ще да жне.

7 Секой (да ѿдѣли) споретъ сердечно то си произволеніе: не со скорбь, нито съ принужденіе: защото Бг҃ъ ѿбыча ногова, който дава самопроизволно.

8 А Бг҃ъ е силенъ да преумножи въ васъ секаква благодать: за да бждете богатодарни во всякое добро дѣло, като имате секога во всичко нѣщо секаква доволство:

9 (Каквото що е писано: разнесе, даде на сиромаси те: и правда та негова пребываеѣчно:)

10 А (Бг҃ъ), който дава сѣме то на сѣтельатъ, и хлѣбатъ за ядене, да бы оумножилъ сѣтвы те ваши, и оувеличилъ жита та на-правда та ваша,

11 За да бждете богатодарни на всако благодѣаніе, което быва виновно (да се воздава) благодареніе на Бг҃а чрезъ насъ:

12 Защо́то дѣ́йствїе то на-товà слѹже́нїе не са́мѡ дополна́ва скѹдость тà на-свѧтѝ те, но ѝ возбѹжда́ва мнози́на да воздава́тъ серде́чни благодаре́нїѧ на Бг҃а:

13 (Поне́же чрезъ воспрїѧ́тїе то на-товà помоществова́нїе ва́ше (свѧтѝ те) прославлѧ́ватъ Бг҃а за покоре́нїе то, коѐто доказѹвате че и́мате на є҆ва́ггелїе то Хр҃то́во, ѝ заради̇̀ чистосерде́чна та ва́ша пода́тливость (коѧ́то показѹвате) ѝ ни́мъ ѝ на дрѹ́ги).

14 И ѻ҆нѝ ще да се мо́лѧтъ (Бг҃ѹ) за ва́съ, поне́же вы ѡ҆бы́чатъ по премно́гѡ за превели́ка та благода́ть Бж҃їѧ, коѧ́то є҆̀ на ва́съ.

15 Ѧ҆̀ на Бг҃а (да бж҃де) благодаре́нїе заради̇̀ неиска́зана та не́гова да́рва.

ГЛАВѦ І.

Ѝ СѦ́МЪ а҆́зъ Па́велъ мо́лимъ вы съ кротость тà ѝ съ милосе́рдїе то Хр҃то́во, ко́йто (когѧ́то самь) за́еднѡ съ ва́съ, смире́нъ самь, а҆̀ когѧ́то ѿсѹтствѹвамъ (ѿва́съ), дерзостли́въ самь на вра́хъ ва́съ.

2 И мо́лимъ вы (гово́римъ, не стрѹ́вайте) да се принѹдимъ да ѹ҆потреби́мъ ѻ҆нѧ́ѧ де́рзость, коѧ́то мы́слимъ защо̀ (ще да се принѹдимъ) да ѹ҆потреби́мъ на вра́хъ ѻ҆ны́ѧ, кои́то мнѧ́тъ защо̀ ні́е живѣ́еме по тѣле́сно.

3 Защо́то, а҆́ко ѝ да живѣ́еме съ тѣ́ло то, не тво́риме ѻ҆ба́че бра́нь по тѣле́снѡ.

4 Защо́то ѻ҆рѹ́жїѧ та, съ кои́то се ні́е бі́еме, не сà тѣле́сни, но си́лни са съ Бж҃їѧ та благода́ть да разо́ратъ твердыни те (на-проти́вницы те):

5 И съ ни́хъ соба́раме замышле́нїѧ ѝ се́кое высо́ко мѹдрова́нїе, коѐто се вди́га на вра́хъ позна́нїе то Бж҃їе, ѝ заплѣна́ваме се́каковъ ра́зѹмъ въ послѹша́нїе то Хр҃то́во,

6 И гото́ви сме да ѿмсти́ме за се́кое преслѹша́нїе, когѧ́то се пока́жете си́чки те вы́е послѹшли́ви.

7 По внѣ́шнїатъ ли ви́дъ гле́дате вы́е ве́щи те; а҆́ко нѣ́кой є҆̀ ѹ҆вѣре́нъ за се́бе си защо̀ є҆̀ Хр҃то́въ (а҆по́столъ), то̀ не́ка са́мъ въ се́бе разсѹди, защо̀ каквото̀ є҆̀ ѻ҆́нъ Хр҃то́въ, такà сме ѝ ні́е Хр҃то́ви.

8 Защо́то, а҆́ко се ѝ по̀ мно́го похва́лимъ за на́ша та вла́сть, коѧ́то є҆̀ да́лъ на́мъ Гдⷭ҇ь за ва́ше то назида́нїе, а҆̀ нѐ за разоре́нїе то ви, не ще́мъ да се засра́мимъ.

9 (Но) да ви̇̀ се не чи́ни, защо̀ (са́мѡ) и҆ска́мъ да вы заплашѹвамъ съ писмà та си.

10 Защо́то писмà та мѹ са, гово́ри (нѣ́кой), те́жки, ѝ си́лни, а҆̀ самоли́чно то мѹ при-

сѹтствїе тѣлѣсно нѣмощно, и̂ сло́во то мѹ є̂ ничто́жно.

11 Тако́въ (человѣ́къ) тре́бѹва да зна́е, защо̀ каквѝто сме со сло́во то въ писма̀ та си, кога́то ѿсѹтствѹваме, таки́ва сме и̂ съ дѣ́ло то, кога́то присѹтствѹваме.

12 Защо́то ніе не смѣ́еме да сочи́слиме, и̂лѝ да сравна́ваме се́бе съ нѣ́кои си, кои́то самѝ се́бе хва́лѧтъ: но ѻ̂нѝ не разсѹжда́ватъ, защо̀ ѻ̂нѝ самѝ се́бе сочисла́ватъ съ се́бе си, и̂ сравна́ватъ сами се́бе си.

13 Но ніе не щѣ́ме да похва́лиме вы́ше мѣ́ры, но спо́ретъ мѣ́ра та на-пра́вило то, коѐто є̂ раздѣли́лъ намъ Бг҃ъ съ така́ва мѣ́ра, да сти́гнеме и̂ дорѝ до ва́съ.

14 Защо́то ніе не се прости́раме по́вече (ѿ мѣ́ра та), каквѐто (бы щѣ́ло да бѫде, кога́то) не бы̀ достигна́ли до ва́съ: но ніе сме достигна́ли и̂ дорѝ до ва́съ съ проповѣ́дѹванїе то на-є̂ѵа́ггелїе то Хр҃то́во:

15 Ніе се не хва́лиме по́вече ѿ мѣ́ра та, (си́рѣчь) въ чѹжди те трѹдове, но на́дамесе, защо̀, като порастѐ вѣ́ра та ва́ша, да се просла́виме по̀ многѡ по междѹ ва́съ спо́ретъ на́шїатъ дѣ́лъ,

16 Щото да проповѣ́даме є̂ѵа́ггелїе то и̂ въ по̀ дале́чны ѿ ва́съ страны̀: а̂ не да се похва́лиме въ гото́вы те (ра́боты, кои́то са стана́ли) въ чѹждїатъ дѣ́лъ.

17 Я̂ ко́йто се хва́ли, не́ка се хва́ли въ Гдⷭ҇а.

18 Защо́то не є̂ ѻ̂ный достѡ́инъ, ко́йто хва́ли са́мъ се́бе, но кого́то Бг҃ъ хва́ли.

ГЛАВА ІА҃.

Ѡ̂ДА̂ бы́хте потѫрпе́ли ма́ло на моѐ то бе́ѹзмїе! но и̂ потѫрпе́те ме.

2 Защо́то а̂зъ са́мь ре́вностенъ за ва́съ съ Бж҃їа ре́вность: поне́же са́мь ѿбрѹчи́лъ васъ съ є̂ди́нъ мѹжъ, за да вы предста́вимъ на Хр҃та̀ (като) дѣ́ва чи́ста.

3 Но бо́имсе да не бы̀, каквѐто змїа̀ та що прелсти̇̀ Є̂ѵа со своѧ̀ та хи́трость, така̀ бы се и̂ ва́ши те ра́зѹми разва́ли́ли (като се ѿдалеча́тъ) ѿ простодѹ́шїе то, коѐто (тре́бѹва да и̂ма́те) бо Хр҃та̀.

4 Защо́то, а̂ко бы нѣ́кой, ко́йто до́йде кодъ ва́съ, начна́лъ да проповѣ́дѹва дрѹга́го Ї҆исѹ́са, кого́то ніе не проповѣда́хме, и̂лѝ а̂ко прїи̇̀мате дрѹгъ дѹ́хъ, кого́то не стѐ прїа́ли, и̂лѝ дрѹго благовѣ́ствова́нїе, коѐто не стѐ прїа́ли, вы̀е бы́хте това̀ благода́рнѡ стѫрпе́ли.

5 Я̂ а̂зъ мы́слимъ защо̀ въ ни́що да не са́мь по̀ до́ленъ ѿ пе́рвы те Апо́столы.

6 Защо́то, а̂ко и̂ да са́мь про́стъ въ сло́во то, но не са́мь

(прóстъ) въ знáніе то: но нíе сме со всѣмъ и҆ во всúчко (нѣщо) и҆звѣстни вáмъ.

7 Илѝ самь согрѣшúлъ (съ товà), като самь се смирúлъ, за да се возвы́шите вы́е, защóто ви дáрба проповѣдáхъ є҆вáггелїе то Хр҃тóво;

8 Ѝзъ дрꙋ́ги те цéрквы собла́чехъ, и҆ зéмахъ (ѿ нúхъ) и҆ждивéнїе, за да слꙋгꙋ́вамъ вáмъ: и҆ когáто бéхъ при вáсъ, а҆ко и҆ да ѝмахъ скꙋ́дость (ѿ потрéбны те вéщи), нúкомꙋ не досадúхъ.

9 Защóто моà та скꙋ́дость оу҆доволúха брáтїа та, кóйто дойдóха ѿ Македóнїа: и҆ во всúчко (нѣщо) се оу҆вардúхъ, и҆ ще да се оу҆вáрдимъ, да ви не досáдимъ.

10 Предлáгамъ и҆стина та Хр҃тóва, коѧ́то є҆ въ мéне, защò тáѧ похвалà моà не ще да ми се зéме въ страны̀ те Ѧха́їски.

11 Ѧ҆ защò (такà прáвимъ); затовà ли, защóто вы не ѿвы́чамъ; Бг҃ъ знáе: а҆ щото прáвимъ сегà, товà и҆ пóслѣ ще да прáвимъ,

12 За да ѿсѣчéмъ причúна та на-ѻнїа, кóйто трáсатъ причúна да се срáватъ съ нáсъ въ товà, щото се хвáлатъ.

13 Защóто тїѧ лжеапóстоли (са) лꙋкáви наéмницы, и҆ преѡбразꙋ́ватсе като Ѧпóстоли Хр҃тóви.

14 И не є҆ чꙋ́дно, защóто и҆ сáмъ Сатанà та се преѡбразꙋ́ва като свѣ́телъ Ѧ҆ггелъ.

15 Не є҆ прóчее голѣ́ма (рáбота), а҆ко и҆ слꙋгѝ те мꙋ́ се преѡбразꙋ́ватъ като слꙋжи́тели на-прáвда та: но конéцо и҆мъ ще да бѫде споретъ дѣлà та и҆мъ.

16 Пáкъ говóримъ, нúкой да ме не мнѝ защò самь безꙋ́менъ: а҆ко ли нѐ, потѫрпéте ме понѐ като безꙋ́менъ, да се мáло нѣщо и҆ ѧ҆зъ похвáлимъ.

17 Товà щото говóримъ сегà, не говóримъ, като що є҆ оу҆гóдно на Гдⷭ҇а, но като безꙋ́менъ, защóто се хвáлимъ съ такóва оу҆вѣрéнїе.

18 Понéже мнозúна се хвáлатъ по плóти, и҆ ѧ҆зъ ще да се похвáлимъ.

19 Защóто вы́е като благоразꙋ́мни, лéснѡ претѫрпꙋ́вате безꙋ́мны те:

20 Вы́е тѫрпи́те, и҆ а҆ко вы нѣ́кой порабощáва, а҆ко (вы) нѣ́кой ѿбúра, а҆ко нѣ́кой по лицѐ то вы бíе, а҆ко се нѣ́кой превознóси.

21 Срамотà ми є҆ да кáжемъ, защò нíе сме (въ товà) слáби: но а҆ко нѣ́кой дерзáе съ дрꙋ́го нѣщо (да се похвáли), (като безꙋ́менъ говóримъ), и҆ ѧ҆зъ дерзáемъ.

22 Євре́є ли са ѻ҆ни; и҆ ѧ҆зъ самь (Євре́инъ): Ї҆сраи́лтане ли са: и҆ ѧ҆зъ самь: Ѧ҆враáмово ли са сѣ́ме; и҆ ѧ҆зъ самь:

23 Хр҃тóви ли са слꙋжи́тели;

(като безꙋменъ говоримъ) ѧ҆зъ самь повече. Въ трꙋдовѣ те по̀ много, въ рани те і҆о̀ще по много, въ темници те най много, и҆ въ смерти те много пѫти.

24 Ѿ І҆ꙋдеи те пѣть пѫти по четиридесѧть (рани) безъ є҆дна̀ прїѧхъ:

25 Три̑ пѫти біенъ быдохъ съ тоѧги, є҆днашъ съ камѣнѣ ме побиваха, три̑ пѫти се потопи̑ корабѫльо съ мене: (цѣлъ) день и҆ (цѣла) нощь стоѧхъ въ дѫлбочина̀ та (морска):

26 Много пѫти пꙋтешествоваѧхъ, (пострадаѧхъ) бѣды̀ въ рѣки, бѣды̀ ѿ разбойницы, бѣды̀ ѿ сродницы, бѣды̀ ѿ ѩзычницы, бѣды̀ въ градовѣ те, бѣды̀ въ пꙋстини те, бѣды̀ въ морѣ то, бѣды̀ по междꙋ лѫжливи те братїѧ:

27 (Тѫрпѣлъ самь) трꙋдъ и҆ невоѧ, въ несполаванїѧ много пѫти, въ гладъ и҆ въ жа̀жда, въ постъ много пѫти, въ зима̀ и҆ въ голота̀.

28 Ѡсвѣнь внѣшны те (бѣды̀), ката день самь ѡ҆бикоѧенъ ѿ людїе, и҆ грыжамсе за сички те церквы.

29 Кой є҆ боленъ, та не боледꙋвамъ и҆ ѧ҆зъ (съ него); кой се соблазнава, та се не распалювамъ и҆ ѧ҆зъ (за него ѿ ревность);

30 Ꙗ҆ко требꙋва да се хвалимъ, ще да се похвалимъ (за ѻ҆ны̑ѧ работы, кой̑то самь сотворилъ) съ моѧ̀ та немощь.

31 Бг҃ъ и҆ Ѡтецъ на-Гдⷭ҇а нашегѡ І҆исꙋса Хрⷭ҇та̀ знае, кой̑то є҆ благословенъ во вѣки, защо̀ не лѫжемъ.

32 Въ Дамаскъ (ѡ҆предѣленныо) народоначалникъ ѿ Ꙗреѧ царѧ̀ бардеше градъ Дамаскъ, понеже йскаше да ме хване:

33 И въ кошница ме спꙋстиха по стѣна̀ та презъ є҆динъ прозорецъ, и҆ (така̀) и҆збѣгнахъ ѿ рѫцѣ̀ те мꙋ.

ГЛАВѢ ві.

Воистинꙋ не ме полꙋзва да се похвалимъ: защото ще да дойдемъ въ видѣнїѧ и҆ ѿкровенїѧ Гдⷭ҇ни.

2 Знамъ человѣка во Хрⷭ҇та̀, кой̑то, предъ четыринадесѧть годины быдѐ грабнатъ до трето то небо (съ тѣло то ли, не знамъ: и҆ли̑ безъ тѣло то, не знамъ: Бг҃ъ знае):

3 И знамъ, защо̀ то̀ѧ человѣкъ (а҆ съ тѣло то ли, и҆ли̑ безъ тѣло то, не знамъ, това̀ Бг҃ъ знае):

4 Грабнатъ є҆ былъ въ рай, и҆ чꙋлъ є҆ неизречѣны дꙋмы, кой̑то не є҆ возможно да и҆зговори человѣкъ.

5 За таковъ человѣкъ ще да се похвалимъ: а҆ за себе не ще̑мъ да се похвалимъ, самѡ за мои̑ те немощи.

6 И ѧ҆ко бы́хъ поска́лъ да се похва́лимъ, не бы́хъ бы́лъ безꙋ́менъ: защо́то и҆стина ще да речемъ: но ва́рдимсе да не бы̀ помысли́лъ нѣ́кой за ме́не по́вече ѿ ко́лкото ме гле́да и҆ ѿ ко́лкото слꙋ́ша ѿ ме́не.

7 И да не бы́хсе превозноси́лъ зарадѝ премно́ги те ѿкрове́нїѧ, да́денъ ми бы́дѐ ѡ҆сте́нъ на тѣ́ло то, а҆́ггелъ сатани́нскїй, да ме мѧ́чи, за да се не превозно́симъ.

8 Ѝ три́пѧти моли́хъ Гдⷭ҇а за не́го, да се ма́хне ѿ ме́не.

9 И ре́че ми: сти́га ти моѧ̀ та благода́ть: защо́то си́ла та моѧ̀ въ не́мощь се совершава, сла́дкѡ про́чее ще да се всѐли въ ме́не си́ла та Хрⷭ҇то́ва.

10 Затова̀ самь благодаренъ въ не́мощи те, въ порꙋга́нїѧ та, въ бѣ́ды̀ те, въ и҆згна́нїѧ та, въ оу҆тѣсне́нїѧ та за Хрⷭ҇та̀: защо́то кога́то самь не́мощенъ, тога́ва самь си́ленъ.

11 Бы́дохъ безꙋ́менъ съ хвалба та си: но вы́е ме понꙋди́хте, защо́то вы́е тре́бꙋваше да ме хва́лите: поне́же въ ни́що не ѡ҆стана́хъ назадъ ѿ пе́рвы те А҆по́столы, а҆́ко и҆ да не самь ни́що.

12 И знакове те на-моѐ то А҆по́столство бы́дохъ показани (въ ме́не) предъ ва́съ со всѧ́ко терпѣ́нїе, со зна́менїѧ и҆ чꙋдеса̀, и҆ си́лы.

13 Защо́то въ коѐ нѣ́що вы́е бы́дохте по̀ до́лни ѿ дрꙋ́ги те це́ркви, ѡ҆свѣ́нь това̀ що́то а҆́зъ самъ не са́мь ви доса́дилъ; просте́те ми та́ѧ непра́вда.

14 Ѿто и҆ тре́ти пѧ́ть самь гото́въ да до́йдемъ кодъ ва́съ, и҆ не ще́мъ да ви доса́димъ: защо́то не и҆скамъ ва́ши те (ве́щи), но ва́съ: поне́же не са̀ длѫжни ча́да та да соби́ратъ и҆́мѣнїе за роди́тели те, но роди́тели те за ча́да та.

15 А҆́зъ сла́дкѡ ще да и҆ждиби́мъ, и҆ ще да бѫ́демъ и҆ждиве́нъ за ва́ши те дꙋ́шы: (и҆ не гле́дамъ на това̀, защо̀), а҆́ко и҆ да вы ѡ҆бы́чамъ а҆́зъ по премно́гѡ, вы́е ме по ма́лко ѡ҆бы́чате.

16 Не́ка да рече́ме, (че) а҆́зъ самъ не доса́дихъ ва́мъ: но поне́же самь хи́тръ, съ ле́стїю ва́съ оу҆лови́хъ.

17 Да ли̑ поска́хъ нѣ́що по́вече ѿ ва́съ чрезъ нѣ́кого ѿ ѻ҆нїѧ, кои́то прати́хъ до ва́съ;

18 Оу҆моли́хъ Тїта, (да до́йде до ва́съ), и҆ прати́хъ съ не́го и҆ (є҆дного̀) ѿ бра́тїѧ та: да ли̑ земà Тїтъ нѣ́що по́вече ѿ ва́съ; не съ є҆дна́ковъ ли дꙋ́хъ ходи́хме; не по є҆дни̑ ли стѫ́пки стѫ́пахме);

19 Мы́слите ли па́къ, защо̀ нїе са́мѡ ѡ҆правда́ваме се́бе предъ ва́съ; нѐ, возлю́бленнїи! вы́е гово́риме предъ Бгⷭ҇а во и҆́ме то Хрⷭ҇то́во: и҆ си́чко то

за ва́ше то назида́нїе (и҆ ᲂу҆твержде́нїе).

20 Защо́то се бо́имъ, да бы̀ не наше́лъ ва́съ, кога́то до́йдемъ, каквы̀то не и҆скамъ, и҆ а҆зъ бы̀хъ се наше́лъ ва́мъ како́въ то (ме) не и҆скате: да бы̀ не наше́лъ по между ва́съ раздо́ры, за́висти, я҆́рости, несогла́сїа, клеветы̀, шепта́нїа, го́рдости, и҆ непостоа́нства.

21 Да не бы̀ ме па́къ смири́лъ ᲂу҆ ва́съ Бг҃ъ мо́й, кога́то до́йдемъ, и҆ да не ѡ҆плакꙋ́вамъ мнози́на, кои́то са по̀ напре́дъ согрѣши́ли, и҆ не са се покая́ли за нечистота̀ та и҆ блꙋдодѣя́нїе то и҆ безсра́мство то, кои́то са твори́ли.

ГЛАВА ГІ.

ѢТО тре́ти пѫ́ть самь гото́въ да до́йдемъ кодъ ва́съ: при ᲂу҆ста̀ та на-два́ма и҆ли̇ три́ма свидѣ́тели вѣ́рно ще да бѫде всѧ́кое сло́во.

2 Ѣ҆зъ го рѣ́кохъ по̀ напре́дъ, и҆ вто́ри пѫ́ть гово́римъ, като че самь кодъ ва́съ, и҆ сега̀, като не самь та́мѡ, писꙋ́вамъ на ѻ҆нїа́, кои́то са согрѣши́ли по̀ напре́дъ, и҆ на си́чки те дрꙋ́ги те, защо̀, а҆ко до́йдемъ па́къ, не ще́мъ да пожа́лимъ (ни́кого):

3 Поне́же и҆скате доказа́телство на-това̀, да ли Хр҃то́съ гово́ри чрезъ ме́не, ко́йто не є҆ сла́бъ въ ва́съ, но си́ленъ є҆ вѫтре въ ва́съ.

4 Защо́то, а҆ко и҆ да бы̀дѐ ра́спнатъ като сла́бъ (человѣ́къ), но жи́въ є҆ ѿ си́ла та Бж҃їа: и҆ ні́е подо́бнѡ, а҆ко и҆ да сме сла́би въ не́го, но жи́ви ще да бѫдеме съ не́го ѿ си́ла та Бж҃їа по между ва́съ.

5 Искꙋша́вайте се́беси да ли̇ сте въ вѣ́ра та, сами себе и҆спы̀тайте: и҆ли̇ не позна́вате сами се́бе че Ѿисꙋ́съ Хр҃то́съ є҆ въ ва́съ; ѡ҆свѣ́нь а҆ко то̀ще не стѐ и҆скꙋ́сни.

6 А҆ а҆зъ се на́дамъ, защо̀ ще да разꙋмѣ́ете, че ні́е не смѐ неискꙋ́сни.

7 И мо́лимсе Бг҃ꙋ, да бы̀ не сотвори́ли вы̀е ни́кое зло̀: не за да се я҆́виме ні́е и҆скꙋ́сни, но за да тво́рите вы̀е добро̀ то, та не́ка се пока́зꙋваме ні́е неискꙋ́сни.

8 Защо́то ни́що не мо́жеме (да сто́риме) сре́щѡ и҆стина та, но за и҆стина та.

9 Ні́е се ра́дꙋваме, кога́то сме ні́е сла́би, а҆ вы̀е сте си́лни: защо́то това̀ и҆ желя́еме (ѿ Бг҃а), да бѫдете совершени.

10 Зарадѝ това̀ ви и҆ писꙋ́вамъ тїа (ра́боты) като не самь кодъ ва́съ, за да вы неꙋпотре́бимъ жесто́кѡ, кога́то до́йдемъ, споретъ власть та̀, коа́то ми є҆ да́лъ Гдь за назида́нїе, а҆ не за разоре́нїе.

11 Въ про́чемъ, бра́тїе, ра́дꙋвайтесе, ᲂу҆совершава́йтесе,

ѥдиномы́слении бѫде́те, ми́ръ
и́майте: а҆ Бг҃ъ на-любовь та̀
и҆ на-ми́ратъ ще да бѫде съ
ва́съ.
12 Поздраве́те ѥ҆ди́нъ дрꙋ-
гого съ цѣлова́нїе сва́то:
поздравлѧ́ватъ вы си́чки те
сватїи.
13 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а
(на́шегѡ) Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, и҆
любовь та̀ на-Бг҃а (и҆ Ѡц҃а),
и҆ сообще́нїе то на-ст҃а́гѡ Дх҃а,
(да бѫде) со всички те ва́съ.
А҆ми́нь.

† Това̀ вто́ро то посла́нїе къ
Корі́нѳанѡмъ напи́сано бы́дѐ
ѿ Фїлі́ппы те Македо́нски,
и҆ пра́тено съ Тїта и҆ съ Лꙋка̀.

КЪ ГАЛАТѦМЪ ПОСЛАНІЕ СВАТАГѦ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЕ́ЛЪ А҆по́столъ (и҆збра́нный) (не ѿ человѣ́цы те, нито
чрезъ человѣ́ка, но чрезъ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀ и҆ Бг҃а Ѡтца̀, ко́й-
то го ѥ҆ воскреси́лъ ѿ ме́ртви те),
2 И си́чки те бра́тїа кои́то
са съ ме́не, на це́рквы те Га-
латї́йски:
3 Благода́ть (да бѫде) ва́мъ
и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѡтца̀ и҆ ѿ
Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀,
4 Ко́йто ѥ҆ да́лъ се́бе си за
на́ши те грѣ́хове, за да ны
и҆зба́ви ѿ сега́шнїа лꙋка́въ
вѣ́къ, по во́ла та на-Бг҃а и҆
Ѡтца̀ на́шегѡ,
5 Комꙋ́то (да бѫде сла́ва
во вѣ́ки вѣ́кѡвъ, а҆ми́нь.

6 Чꙋдимсе какво̀ така̀ ско́рѡ
се ѿри́чате ѿ ѻ҆ногѡ́ва, ко́йто
вы ѥ҆ призва́лъ съ Хрⷭ҇то́ва та
благода́ть, (и҆ преѡбра́щатесе)
въ дрꙋ́го благовѣ́ствова́нїе:
7 Ко́ето не ѥ҆ дрꙋ́го: но
са́мѡ и҆ма нѣ́кои, ко́йто вы
смꙋща́ватъ, и҆ и҆скатъ да преѡ-
бѫрнатъ ѥ҆ва́ггелїе то Хрⷭ҇то́во.
8 Но а҆ко бы и҆ (са́ми) нїе,
и҆ли А҆́ггелъ ѿ небо̀ то бы
благовѣ́стилъ ва́мъ дрꙋ́го (ѥ҆-
ва́ггелїе) ѿ ѻ҆нова̀ ко́ето би
благовѣ́стихме, а҆на́ѳема да
бѫде.
9 Какво́то (ви) ре́кохме по̀
напре́дъ, и҆ сега̀ (ви па́къ го-
во́римъ: а҆ко нѣ́кой ви благовѣ́-
ствꙋ́ва дрꙋ́го (ѥ҆ва́ггелїе) ѿ
ѻ҆нова̀ ко́ето прїа́хте, а҆на́ѳема
да бѫде.

10 Защо́то сега̀ человѣ́цы ли предꙋмꙋ́вамъ, и҆ли̇ Бг҃а; и҆ли̇ на человѣ́цы те ли и҆скамъ да оу҆гожда́вамъ; вои́стинꙋ ꙗ҆ко бы́хъ и҆ска́лъ ї҆о́ще да оу҆гожда́вамъ на человѣ́цы те, Хр҃то́въ ра́бъ не бы́хъ бы́лъ.

11 И҆ ѡ҆бꙗвлꙗ́вамъ ви, бра́тїе, защо̀ є҆ва́ггелїе то, коѐто самь ви проповѣда́лъ, не є҆ дѣ́ло человѣ́ческо.

12 Защо́то нито а҆́зъ самь го прїꙗ́лъ ѿ человѣ́ка, нито самь го наꙋ́чилъ (ѿ наꙋ́ка человѣ́ческа), но чрезъ ѿкрове́нїе то Ї҆исꙋ́съ Хр҃то́во.

13 Поне́же сте чꙋ́ли какво̀ є҆ было̀ нѣ́кога моѐ то житїѐ, кога́то бѣ́хъ въ Ї҆ꙋде́йство то, защо̀ (си́рѣчь) по премно́гѡ го́нехъ це́рква та Бж҃їꙗ, и҆ разва́лꙗхъ ꙗ҆̀,

14 И҆ преꙋспѣ́вахъ въ Ї҆ꙋде́йскїатъ (зако́нъ) по́вече ѿ мнози́на мои̇ вр҃стни́цы въ мо́йатъ ро́дъ, поне́же бѣ́хъ по премно́гѡ ревни́тель на-ѻте́чески те мои̇ преда́нїꙗ.

15 Но кога́то благоволи̇ Бг҃ъ, ко́йто ме и҆збра̀ ѿ ма́терна та ми оу҆тро́ба, и҆ призва̀ ме со сво́ꙗ та благода́ть,

16 Да ми ѡ҆бꙗ́ви Сы́на своего̀, за да го проповѣ́дꙋвамъ въ ꙗ҆зы́чницы те, ѿ ѻ҆́ный ча́съ не допыта́хсе съ пло́ть и҆ кро́вь:

17 Нито ѿидо́хъ во Ї҆ерꙋсали́мъ кодъ ѻ҆́нїꙗ, ко́йто бе́ха по̀ напре́дъ ѿ ме́не ꙗ҆по́столи: но ѿидо́хъ во Ꙗравїа̀, и҆ па́къ се вж҃рна́хъ въ Дама́скъ.

18 По́слѣ по трѝ годи́ны ѿидо́хъ во Ї҆ерꙋсали́мъ да се ви́димъ съ Петра̀, и҆ преседѣ́хъ оу҆ не́гѡ петна́есе дни̇.

19 И҆ (ни́кого) дрꙋ́гиго ѿ ꙗ҆по́столы те не видѣ́хъ ѡ҆́свѣнь Ї҆а́кѡва, бра́та Госпо́дня.

20 Ꙗ҆̀ това̀ що́то ви писꙋ́вамъ, є҆́то (и҆сповѣ́дꙋвамъ) предъ Бг҃а защо̀ не лжемъ.

21 Ꙗ҆ по́слѣ дойдо́хъ въ Сꙋ́рски те и҆ Кїлїки́йски те предѣ́ли.

22 И҆ не позна́ваха ме на лицѐ це́рквы те Ї҆ꙋде́йски, ко́йто (вѣ́рꙋваха) во Хр҃та̀:

23 Но то́кмѡ слꙋ́шаха, защо̀ ѻ҆́ный ко́йто бе́ше гони́тель на́шъ нѣ́кога, сега̀ проповѣ́дꙋва вѣ́ра та, коѧ́то пе́рво разва́лꙗше:

24 И҆ прославлꙗ́ваха Бг҃а заради̇ ме́не.

ГЛАВА в.

ПОСЛѢ по четырина́десать годи́ны, па́къ ѿидо́хъ во Ї҆ерꙋсали́мъ съ Варна́ва, като зе́хъ съ се́бе и҆ Ті́та.

2 Ꙗ҆̀ ѿидо́хъ споретъ є҆дно̀ ѿкрове́нїе (коѐто ми быдѐ ѿ Бг҃а), и҆ предложи́хъ и҆̀мъ благовѣ́ствова́нїе то, коѐто проповѣ́дꙋвамъ въ ꙗ҆зы́чницы те: а҆ на є҆ди́нѣ на по̀ знамени́ти те (ꙗ҆по́столи), защо́то се боѣ́хъ

да се не трѹдимъ ѝли̑ да не
са́мь се трѹди́лъ напра́здню.
3 Но ни Тіта, ко́йто бе́ше
съ ме́не, а̑ко ѝ да бе́ше Ѥлли-
нъ, не принѹди́ха да се ѡ̑бре-
ѣ́же:
4 Я̑ко ѝ да са се вовле́кли бы-
ли̑ по между́ на́съ лѫжли́ви бра́-
тїа, ко́йто са влази́ли скры́шню
да ѝзгле́датъ на́ша та сво-
бода̀, ко́ато ні́е и̑маме во вѣ́ра
та Ї̓исѹ́съ Хр̓то́ва, за да ны
хвѫрлатъ (па́ки) подъ пора-
боще́нїе то:
5 Но ні́е ни на є̑ди́нъ ча́съ
и̑мъ да́дохме мѣ́сто да ны
поко́ратъ (на во́ла та си), за
да ѡ̑ста́не въ ва́съ постоа́нна
є̑ва́ггелска та и̑стина.
6 А̑ ко́лкото за знамени́ти
те (А̑по́столы), каквѝ са бы́лѝ
о̑нѝ нѣ́кога, а̑зъ за това̀ не
ма́римъ: защо́то Бг̓ъ не гле́-
да на лицѐ то на-человѣ́ка:
ѝ тїа̑ знамени́ти те не ми
притѹри́ха ни́що по мно́гѡ,
7 Но на проти́въ, като раз-
ѹмѣ́ха, че є̑ вовѣ́рено ме́не
да проповѣ́дамъ є̑ва́ггелїе то
между́ неѡбрѣ́зани те, как-
во́то на Петра̀ между́ ѡ̑брѣ́-
зани те,
8 (Защо́то о̑нъ и̑стый, ко́й-
то є̑ спомоществова́лъ на Пе-
тра̀ въ А̑по́столство то на-
ѡ̑брѣ́зани те, то́й спомоще-
ствова̀ ѝ ме́не въ (А̑по́столство
то на-)ѧ̑зы́чницы те):
9 И като разѹмѣ́ха за да-
рова́нна та ми благода́ть Ї̓а́-
кѡвъ ѝ Ки́фа ѝ Ї̓ѡа́ннъ, ко́йто
се почи́татъ за сто́лпове (на-
є̑ва́ггелїе то), да́доха ѝ ме́не
ѝ на Варна́ва десни́цы те си
(за зна́къ) на-согла́сїе то, за
да (и̑де́ме) ні́е къ ѧ̑зы́чницы
те, а̑ о̑нѝ камъ ѡ̑брѣ́зани
те (Ї̓ѹде́и):
10 Са́мѡ (товà ни зарача́ха)
да смышла́ваме сирома́си те:
за ко́ето се ѝ потрѹди́хъ съ
прилѣжа́нїе да го свѫ́ршимъ.
11 А̑ кога́то дойдѐ Пе́тръ
во А̑нтїохі́а, въ о̑чѝ те мѹ се
сопротиви́хъ, защо́то и̑маше
на врѫ́хъ не́го хѹла̀.
12 Защо́то доклѐ не бе́ха
дошлѝ нѣ́кои (пра́тени) ѿ
Ї̓а́кѡва, о̑нъ ѧ̑де́ше за́еднѡ
съ ѧ̑зы́чницы те: а̑ кога́то
о̑нѝ дойдо́ха, начна̀ да се
кры́е ѝ да се ѿдѣла́ва (ѿ
ни́хъ), поне́же се бое́ше ѿ
ѡ̑брѣ́зани те.
13 И пра́веха лицемѣ́рїе
за́еднѡ съ не́го ѝ дрѹ́ги те
Ї̓ѹде́и, що́то ѝ (са́мъ) Варна́ва
пристана̀ на ни́хно то лице-
мѣ́рство.
14 Но като виде́хъ че не
хо́датъ пра́вѡ по є̑ва́ггелска
та и̑стина, ре́кохъ на Петра̀
предъ си́чки те: а̑ко ты̀, ко́й-
то си Ї̓ѹде́анинъ, ѧ̑зы́чески
а̑ нѐ Ї̓ѹде́йски жѝвѣшъ, защо̀
понѹжда́вашъ ѧ̑зы́чницы те
да живѣ́атъ Ї̓ѹде́йски;
15 И ні́е сме є̑сте́ственнѡ
Ї̓ѹде́и, а̑ нѐ ѿ ѧ̑зы́чницы те
грѣ́шницы:

16 Но понѐже познáхме, защò не мóже да се ѿпрáвда человѣкъ ѿ дѣлà та на-закóнатъ, но сáмѡ съ вѣра та Іисꙋсъ Хрстóва: (за товà) и҆ нїе повѣровáхме во Іисꙋса Хрстà, за да се ѿпрáвдаме съ вѣра та Хрстóва, а҆ нѐ ѿ дѣлà та на-закóнатъ: защóто нѝкой (человѣкъ) не мóже да се ѿпрáвда ѿ дѣлà та на-закóнатъ.

17 Но а҆ко нїе, като йскаме да се ѿпрáвдаме чрезъ Хрстà, намерѝхмесе и҆ сáми грѣшницы, Хрстóсъ прóчее на грѣхѫтъ ли є҆ слꙋжѝтель; да не дадѐ Бгъ!

18 Защóто, а҆ко зидамъ пáкъ ѻ҆новà коѐто самь развалѝлъ, сáмъ сѐбе покáзꙋвамъ престꙋпникъ.

19 Понѐже а҆зъ чрезъ закóнатъ ѹ҆мрѐхъ закóнꙋ, за да живѣемъ Бгꙋ:

20 Я҆зъ се распѐхъ съ Хрстà: и҆ не живѣемъ вѐке а҆зъ, но Хрстóсъ живѣе въ мѐне: а҆ товà щото живѣемъ сегà съ тѣло то, живѣемъ съ вѣра та, коѧ́то и҆мамъ въ Сы́на Бжїа, кóйто ме є҆ возлюбѝлъ, и҆ предáлъ є҆ сѐбе си за мѐне.

21 Я҆зъ не ѿфѫрлѧмъ Бжїа та благодáть: защóто а҆ко чрезъ закóнатъ (се полꙋчáва) прáвда та, тò Хрстóсъ є҆ всꙋе ѹ҆мрѐлъ.

ГЛАВА Г.

Ѡ҆ безꙋмнїи Галáтѧне! кóй вы є҆ прелстѝлъ да се не покорáвате на йстина та; (вáсъ) на-кóйто предъ ѻ҆чѝ те Хрстóсъ є҆ такà жѝвѡ и҆зобрáженъ (съ проповѣданїе то), като да є҆ по междꙋ вáсъ рáспнатъ.

2 Товà сáмѡ йскамъ да разꙋмѣемъ ѿ вáсъ, чрезъ дѣлà та ли закóнни прїѧ́хте бы́е дꙋхатъ, и҆лѝ чрезъ наꙋчѐнїе то на-вѣра та;

3 Такà ли сте безꙋмни, щото начнáхте дꙋхóвнѡ, а҆ сегà тѣлѐснѡ свѫршꙋвате:

4 Тóлко ли (мнѡ́го) пострадáхте безъ (нѝкаква) пóлза; ѿ да бы́ (было̀ сáмѡ) безъ пóлза!

5 Ѻ҆ный прóчее, кóйто ви дáва дꙋхъ, и҆ стрꙋ́ва по междꙋ вáсъ чꙋдесà, чрезъ дѣлà та ли на-закóнатъ (ги стрꙋ́ва), и҆лѝ чрезъ наꙋчѐнїе то на-вѣра та;

6 Каквóто и҆ Я҆враáмъ щò повѣровà на Бга, и҆ вмѣнѝмꙋсе (товà) за прáвда.

7 Разꙋмѣйте прóчее защò кóйто вѣрꙋватъ, ѻ҆ни са сы́нове Я҆враáмови.

8 И понѐже писáнїе то предвидѐ, защò ѿ вѣра та ще да ѿпрáвда Бгъ ѩ҆зы́чницы те, предблаговѣстѝ на Я҆враáма (такà): чрезъ тѐбе ще да се благослóватъ сѝчки те нарóди.

9 Кой́то про́чее вѣрꙋва́тъ, благослове́ни са (за́еднѡ) съ Ѧвраа́ма, ко́йто є҆ повѣрова́лъ.

10 Защо́то, кой́то се ѿбле́гатъ на дѣла̀ та зако́нни, ѻ҆нѝ са подъ кле́тва: защо́то є҆ пи́сано: про́клетъ є҆ се́кой, ко́йто не стой цвр҃стѡ въ си́чко то що́то є҆ напи́сано въ кни́га та зако́нна, за да го и҆сполна́ва.

11 А҆ защо̀ ни́кой не мо́же да се ѿпра́вда предъ Бг҃а чрезъ зако́натъ, я҆́вно є҆ (ѿ това̀): защо́то (є҆ ре́чено): пра́ведный чрезъ вѣ́ра та ще да бѫде жи́въ.

12 А҆ зако́но не дѣ́йствꙋва чрезъ вѣ́ра та: но (гово́ри), ко́йто человѣ́къ свѫ́рши тїа̑ (за́повѣди зако́нны), то́й ще да бѫде жи́въ чрезъ ни́хъ.

13 Хр҃то́съ ны є҆ и҆скꙋпи́лъ ѿ кле́тва та зако́нна, поне́же бы́дѐ за на́съ кле́тва: защо́то є҆ пи́сано: про́клетъ є҆ се́кой ко́йто висѝ на дѫрво̀:

14 За да се распространѝ въ ѧ҆зы́чницы те благослове́нїе то Ѧвраа́мово чрезъ І҆исꙋ́са Хр҃та̀, (и҆́) за да прїи́меме нїе ѿвѣща́нныатъ дꙋ́хъ чрезъ вѣ́ра та.

15 Бра́тїе, по человѣ́чески гово́римъ: ѻ҆ба́че ни́кой не разва́ла завѣ́тъ, ко́йто є҆ подтвержде́нъ ѿ нѣ́когѡ человѣ́ка, нито припи́сꙋва нѣ́що (въ не́го).

16 А҆ тїа̑ ѿвѣща́нїа са да́дени Ѧвраа́мꙋ, и҆ на сѣ́ме то мꙋ: (и҆́) не гово́ри: и҆ на сѣ́мена̀ та мꙋ, като за мнози́на, но като за є҆дного̀: кое́то є҆ Хр҃то́съ.

17 А҆́зъ про́чее гово́римъ това̀, (защо̀) завѣ́тъ подтвержде́нъ ѿ Бг҃а за Хр҃та̀ не мо́же да ѿфѫрли зако́но, ко́йто є҆ да́денъ по́слѣ по четыристо́тины и҆ тріесе годи́ны, за да разва́ли ѿвѣща́нїе то (Бж҃їе).

18 Защо́то, а҆ко наслѣ́дство то є҆ ѿ зако́натъ, то̀ не є҆ ве́ке ѿ ѿвѣща́нїе то: а҆ на Ѧвраа́ма (го) дарова̀ Бг҃ъ чрезъ ѿвѣща́нїе то.

19 За какво̀ є҆ про́чее зако́но; (то́й) бы́дѐ притꙋ́ренъ (при ѿвѣща́нїе то), за (да возбрана́ва престꙋпле́нїа та, докдѐ да до́йде сѣ́ме то, на кое́то бы́дѐ ѿвѣща́нїе то, (и҆́ то́й) є҆ да́денъ чрезъ А҆́ггелы те, и҆ чрезъ рѫка̀ та на-посре́дственникатъ (Мѡѷсе́а).

20 А҆ посре́дственнико не є҆ на є҆дного̀ (посре́дственникъ): но Бг҃ъ є҆ є҆ди́нъ.

21 Зако́но про́чее проти́венъ ли є҆ на Бж҃їи те ѿвѣща́нїа; не да́й Бж҃е! защо́то а҆ко бы́дѐ да́денъ зако́но, ко́йто мо́жеше да да́ва живо́тъ, вои́стинꙋ пра́вда та ще́ше да є҆ ѿ зако́натъ.

22 Но писа́нїе то заключѝ си́чко то подъ грѣ́хѫтъ, за да се дадѐ ѿвѣща́нїе то чрезъ

вѣрованіе то во Іисѹса Хр҃та на ѻнія, който вѣрѹватъ.

23 Я доклѐ іо҃ще не бѣше дошла вѣра та, ніе бѣхме подъ стража на-закѡнатъ затворены до вѣра та коѧто ще҃ше да се ѿкрые.

24 Що҃то закѡно бы́дѐ намъ дѣтоводи́тель во Хр҃та, за да се ѿпра́вдаме чрезъ вѣра та.

25 Я като дойдѐ вѣра та, ніе вѣке не сме подъ дѣтоводи́тель.

26 Защо́то си́чки те (вы́е) сте сы́нове Бж҃іи съ вѣра та во Іисѹса Хр҃та:

27 Поне́же (си́чки те вы́е) който сте се во Хр҃та кржсти́ли, во Хр҃та сте се ѿвлѣ́кли.

28 Не́ма веке Іѹде́анинъ, ни Ѥ́ллинъ: не́ма ра́бъ, ни свобо́денъ: не́ма мѹ́жескій по́лъ, ни же́нскій: защо́то си́чки те вы́е ѥ҆дно̀ сте во Хр҃та Іисѹса.

29 Я҆ко ли́ сте вы́е Хр҃то́ви, то̀ сте сѣ́ме Авраа́мово, и҆ споретъ ѿвѣща́ніе то наслѣ́дницы.

ГЛАВА Д.

А҆ЗЪ про́чее гово́римъ, защо̀ въ ко́лкото вре́ме наслѣ́дникѡ ѥ҆ безво́растенъ, по ни́що не различествѹе ѿ ра́бъ, а҆ко и҆ да ѥ҆ господа́рь на всѝчко то:

2 Но наме́рѹвасе подъ надзира́тели и҆ домострои́тели, дорѝ до ѻ҆нова̀ вре́ме, кое́то ѥ҆ ѿпредѣли́лъ баща̀ мѹ.

3 Така̀ и҆ ніе, доклѐ бѣ́хме безво́растни, бѣ́хме порабо́щени (подъ власть та̀) настїхі́и те свѣ́тски:

4 Но кога́то се и҆сполни́ (оу҆ре́ченно то) вре́ме, прати́ Бг҃ъ Сы́на своего̀ (ѥ҆дноро́днаго), кѡ́йто се роди́ ѿ жена̀ и҆ (покори́се) подъ закѡ́натъ:

5 Да и҆скѹпи ѻ҆ны́а, който бѣ́ха подъ закѡ́натъ, и҆ да прїи́мемѐ ніе оу҆сыновлѣ́ніе.

6 И поне́же сте сы́нове, Бг҃ъ ѥ҆ прати́лъ дѹ́хъ на-Сы́на своегѡ̀ въ ва́ши те сердца̀, кѡ́йто вы́ка Ѧ҆вва, (си́рѣчь) Ѻ҆тче.

7 Про́чее не сѝ бѣ́ке ра́бъ, но сы́нъ: а҆ ако си сы́нъ, (то̀ си) и҆ наслѣ́дникъ Бж҃ій чрезъ Іисѹса Хр҃та̀.

8 Но тога́ва, поне́же не позна́вахте Бг҃а слѹжехте на ѻ҆ніа (бо́гове), който не са ѥ҆сте́ственнѡ Бо́гове:

9 Я сега̀, поне́же позна́хте Бг҃а, и҆лѝ да рече́мъ по̀ добрѐ, поне́же бы́до́хте позна́ни ѿ Бг҃а, какво̀ се вра́щате па́къ къ сла́бы те и҆ бѣ́дны те стїхі́и, на който па́къ и҆́знобѡ и҆скате да слѹжите;

10 (Па́къ) и҆зглѣ́дѹвате дни́ те, и҆ мѣ́сацы те, и҆ времена̀ та, и҆ годи́ны те.

11 Бо́имсе за ва́съ, да не самѣ се на́пѹстѡ трѹди́лъ оу҆ ва́съ.

12 Бѫдéте (и҆ вы́е) каквóто (самь) а҆зъ: защóто и҆ а҆зъ (выдóхъ) каквóто (сте) вы́е: и҆ затовѧ̀ мóлимъ вáсъ, брáтїе! вы́е не ми҆ сте сотвори́ли (напрѣ́дъ) ни́каква ѡ҆бѝда:

13 И҆ знáете, защѡ̀ а҆зъ ви проповѣдáхъ є҆ѵáггелїе то пéрви пѫть, когáто бѣ́хъ нѣ́мощенъ съ тѣ́ло то.

14 И҆ не презрѣ́хте товà тѣлéсно моѐ и҆скꙋшéнїе, нито се возгнꙋси́хте, но прїѧ́хте ме като А҆ггела Бж҃їа, и҆ като (самагò) І҆исꙋ́са Хр҃та̀.

15 Гдѣ̀ ѡ҆стана̀ прóчее ѻ҆новà вáше блаженство; защóто а҆зъ свидѣтелствꙋвамъ, че а҆ко бѣ́ше возмóжно, щѣ́хте да и҆звѫрти́те и҆ ѻ҆чѝ те си, и҆ щѣ́хте да ми҆ ги дадéте.

16 Врáгъ ли прóчее быдóхъ вáмъ, защóто ви говóримъ и҆стина та;

17 Ни́хна та рéвность за вáсъ не є҆ добрà, но и҆скатъ да вы ѿдѣлѧтъ (ѿ нáсъ), за да (вы напрáватъ да) бѫдете рéвностни (вы́е) за ни́хъ.

18 Добрò є҆ да и҆мáте рéвность за добрò то всегдà, и҆ нѐ сáмѡ когáто самь кодъ вáсъ.

19 Чáда мои҆, за кóйто а҆зъ пáки претѫрпꙋвамъ мѫки те (на-раждáнїе то) доклѐ да се и҆зобрази́ въ вáсъ Хр҃тóсъ:

20 А҆зъ желáехъ да самь сегà кодъ вáсъ, и҆ да си промѣ́нимъ гласѫтъ, защóто самь *въ недоꙋмѣ́нїе* за вáсъ.

21 Кажéте ми вы́е, кóйто и҆скáте да сте подъ закóнатъ, закóнатъ ли не слꙋ́шате;

22 Защóто є҆ пи́сано: А҆враáмъ и҆мáше двà сы́на: є҆дногò ѿ рабы́ня та, а҆ дрꙋ́гиго ѿ свобóдна та (си женà).

23 Но ѻ҆ный кóйто (бéше) ѿ рабы́ня та, тóй се роди́ по плóти: а҆ кóйто (бéше) ѿ свобóдна та, тóй (се роди́) по ѡ҆бѣщáнїю.

24 А҆ товà се разꙋмѣ́ва и҆носказáтелнѡ: защóто тїѧ (двѣ̀ те жены́) са двà та завѣ́та: є҆ди́ныо ѿ горà та Сїнáйска, кóйто рáжда въ робствò, кóйто є҆ Аг҃áрь.

25 Защóто Аг҃áрь (знáчи) горà Сїнáй, коѧ́то є҆ во А҆равїа, и҆ подóбна є҆ на тꙋ́кашнїатъ І҆ерꙋсали́мъ, кóйто є҆ рóвъ со свои́ те жи́тели.

26 А҆ небéсный І҆ерꙋсали́мъ є҆ свобóденъ, кóйто є҆ мáйка на си́чки те нáсъ.

27 Защóто є҆ пи́сано: веселѝсе неплóднаѧ, коѧ́то не рáждашъ: возглашáвай и҆ вы́кай, коѧ́то не болѣдꙋвашъ (въ раждáнѣ то), защóто са пò мнóго чáда та на-ѡ҆стáвена та, нéжели на-ѻ҆нáѧ, коѧ́то и҆мá мѫжъ.

28 А҆ ні́е сме, брáтїе, чáда на-ѡ҆бѣщáнїе то, като І҆саáкъ.

29 Но каквóто тогáва ѻ҆ный кóйто бѣ́ше рóденъ по плóти, гóнеше (рóденыатъ) по дꙋхꙋ, такà и҆ сегà.

30 Но що говори писаніе то; ѝспѫди робыня та ѝ нейныятъ сынъ: защото не ще да бѫде наслѣдникъ сынò робынинъ заедниѡ съ сынатъ на-свободна та.

31 Прочее, братіе, ніе не смѣ чада на-робыня та, но на-свободна та.

ГЛАВА є.

ЗАРЯДИ товà стойте цвржсти въ свободà та, съ котò ны ѥ свободилъ Хрòтосъ, ѝ не подлагайтесе пàки подъ ѩрѣматъ на-робствò то.

2 Ѿто, ѧзъ Пàвелъ ви говòримъ, защò ѧко се ѡбрѣзвате, Хрòтосъ ѿнюдъ не ще да вы пòлзва.

3 И свидѣтелствѹвамъ пàкъ на сѣкого человѣка, кòйто се ѡбрѣзва, защò ѥ длжженъ сѝчкїатъ закòнъ да ѝспòлни.

4 Вы́е, кòйто мы́слите да се ѡправдате съ закòнатъ, ѿчѫждѝли сте се ѿ Хрòтà, ѝ ѿпàднàли сте ѿ благодать тà.

5 Ѧ ніе чрезъ дх҃а чàкаме ѝ нàдамесе да се ѡправдаме ѿ вѣра та.

6 Защòто оу Хрòтà Ѩисѹса нито ѡбрѣзаніе то йма нѣкоѧ сѝла, нито неѡбрѣзаніе то, но вѣра та, коѧто (се покàзва) дѣйствѝтелна чрезъ любовь тà.

7 Вы́е вѫрвѣхте добрѐ: кòй ви возбранѝ да се не покорàвате на ѝстина та;

8 Товà предѹмованіе не ѥ ѿ Ѻногòва, кòйто вы ѥ призвàлъ.

9 Мàлъ квасѣцъ сѝчко то тѣстò вкисѣлàва.

10 Ѧзъ ѝмамъ такòва оувѣрѣніе за вàсъ въ Гдà, защò нѝщо дрѹго не ще́те да помы́слите (ѡсвѣнь товà): но Ѻный, кòйто вы смѹщàва, ще да понесѐ наказàніе то, кòй бы́лъ да бы́лъ.

11 Ѧ ѧзъ, братіе, ѧко проповѣдѹвамъ ѩще ѡбрѣзаніе, защò ме ѩще гòнатъ; въ тòѧ слѹчай соблазнѣніе то крѣстно бы́ се прекратѝло.

12 Ѡ да бы́ ѿсѣклъ Бг҃ъ Ѻны́ѧ, кòйто вы возмѹщàватъ!

13 Защòто вы́е братіе, на свободà сте прѝзвани; сàмѡ (не ѹпотреблàвайте) свободà та вàша въ причѝна (за да живѣете по вòлѧ та) тѣлѣсна. Но съ любòвь слѹгѹвайте ѥдѝнъ дрѹгимѹ.

14 Защòто сѝчкїо закòнъ се ѝсполнàва въ ѥднà (сàмѡ тàѧ) зàповѣдь, сѝрѣчь: ще да возлю́бишъ ближнаго твоегò, като самагò сѣбе.

15 Ѧко ли ѥдѝнъ дрѹги се хапете ѝ ѩдѣте, вардѣтесе да се ѥдѝнъ ѿ дрѹгигѡ не ѝстрѣбите.

16 И говòримъ ви: ходѣте по дѹхѹ, ѝ похоть тà тѣлѣсна не совершàвайте.

17 Защòто тѣло то йма

хоти (проти́вниѡ) на дꙋ́хатъ, а̂ дꙋ́хо на тѣ́ло то: и̂ ѻ҆ни̂ є̂ди́нъ дрꙋ́гимꙋ се проти́ватъ за да не (мо́жете да) стрꙋ́вате ѻ҆нова̀, що то и́скате.

18 Ѧ҆ко ли се ѿ дꙋ́хатъ ᲂу̂правла́вате, то̀ не подлежи́те подъ зако́натъ.

19 А҆ дѣла̀ та пло́тски са ꙗ҆́вни: кои́то са прелюбодѣ́йство то, блꙋдо̀, нечистота̀ та, безсра́мство то,

20 Ѿ҆дѡлослꙋже́нїе то, чародѣ́анїа та, вражды̀ те, свадли́вости те, ре́вности те, гнѣ́ванїа та, словопрѣ́нїа та, крамолы̀ те, соблазни те, є҆ре́си те,

21 За́висти те, ᲂу̂бі́йства та, пїа́нства та, безчи́нни те вы́канїа, и̂ подо́бни те на тїа: а҆́зъ ви ги ка́зꙋвамъ напре́дъ, каквото̀ и̂ що самь ви каза́лъ по̀ напре́дъ, защо̀ кои́то пра́ватъ таки́ва (ра́боты), не ща́тъ да наслѣ́дватъ ца́рство то Бж҃їе.

22 А҆ дꙋхо́вныо пло́дъ є̂ любо́вь, ра́дость, ми́ръ, долготерпѣ́нїе, бла́гость, милосе́рдїе, вѣ́ра, кро́тость, воздержа́нїе:

23 На вражъ тїа не́ма зако́нъ.

24 А҆ кои́то са Хр҃то́ви, распе́ли са (своѐ то) тѣ́ло, (а̂ съ тѣ́ло то) и̂ стра́сти те и̂ по́хоти те.

25 Ѧ҆ко живѣ́еме по дꙋ́хꙋ, тре́бꙋва и̂ по дꙋ́хꙋ да хо́диме.

26 Да не бы́ваме тщесла́вни, за да не раздражава́ме є̂ди́нъ дрꙋ́гиго, и̂ є̂ди́нъ дрꙋ́гимꙋ да не завидиме.

ГЛАВА Ѕ.

БРАТІѲ, а̂ко и̂ па́дне человѣ́къ въ нѣ́кое согрѣше́нїе, вы́е дꙋхо́внїи и̂справла́вайте такова́го съ дꙋ́хъ кро́тости: но варди̂ и̂ се́бе си, да не и̂ ты̀ па́днешъ во и̂скꙋше́нїе.

2 Є̂ди́нъ дрꙋ́гимꙋ носе́те теготы̀ те, и̂ така̀ ще да и̂спо́лните зако́натъ Хр҃то́въ.

3 Защо́то, а̂ко нѣ́кой мы́сли (за) се́бе че є̂ нѣ́що, кога́то не є̂ ни́що, то́й се лѫ́же съ ᲂу̂мѫ́тъ.

4 Но се́кой да и̂спы́тꙋва свои̂ те дѣла̀, и̂ тога́ва мо́же да и̂ма похвала̀ са́мъ въ се́бе, а̂ не (като се сравна́ва) съ дрꙋ́гиго.

5 Защо́то се́кой свои̂атъ си това́ръ ще да понесѐ.

6 Ѹ҆́ный, кои́то прїи́ма наꙋче́нїе въ сло́во то (Бж҃їе), не́ка ѿдѣла́ва (ча́сть) ѿ си́чко то си добро̀ на-ѻ҆ного́ва, кои́то го ᲂу̂чи.

7 Не прелща́вайтесе: Бг҃ъ се не лѫ́же: защо́то (се́кой) человѣ́къ що посѣ́е, това̀ ще и̂ да по́жне.

8 Поне́же, кои́то сѣ́е въ своѧ̀ та пло́ть, ѿ плоть та̀ и̂ ще да по́жне и̂стлѣ́нїе: а̂ кои́то сѣ́е въ дꙋ́хатъ, ѿ дꙋ́хатъ и̂ ще да по́жне живо́тъ вѣ́чный.

9 Да ни се не додѣва когáто стрѹ́ваме добрò то: зашòто въ своѐ то мѹ вре́ме щѐ да по́жнеме, ѧ̂ко не ѿслабѣ́еме.

10 Про́чее до гдѣ̀ и́маме вре́ме, да стрѹ́ваме добрò то на си́чки те, а̂ на́йвече на свои́те є̂диновѣ́рни.

11 Ви́ждьте ко́лко простра́нни писма ви написа́хъ съ моѧ̀та рѹка̀.

12 Кои́то желáатъ да са доброли́чни по пло́ти, ѻ̂нѝ вы понѹждáватъ да се ѿврѣ́зѹвате, са́мѡ за да не бѫ́датъ гони́ми за кре́статъ Хр҃то́въ.

13 Зашòто нито ѻ̂нїа̑, кои́то се ѿврѣ́зѹватъ, ва́рдатъ зако́натъ: но и́скатъ да се ѿврѣ́зѹвате вы́е, за да се похвáлѧтъ въ ва́ша та пло́ть.

14 А̂ ѧ̂зъ не да́й Бѫ́е да се похвáлимъ (съ дрѹ́го нѣ́що), са́мѡ съ кре́статъ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Іисѹ́са Хр҃та̀: чрезъ кого́то мі́ръ за ме́не є̂ ра́спнатъ, и̂ ѧ̂зъ за мі́ратъ.

15 Зашòто во Хр҃та̀ Іисѹ́са нито ѿврѣ́занїе то и́ма нѣ́коѧ си́ла, нито неѡврѣ́занїе то, но (тре́бѹва да бѫ́деме) но́ва тва́рь.

16 И кои́то живѣ́ѧтъ по това̀ пра́вило, ми́ръ (да бѫде) на ни́хъ и̂ ми́лость, и̂ на Бж҃їатъ Ісра́иль.

17 Ѿ тѹ́ка на та́мъ ни́кой да ми не доса́жда: зашòто ѧ̂зъ (ї҆о́ще) но́симъ на тѣ́ло то си ра́ны те (кои́то самь прїѧ́лъ) за Гдⷭ҇а Іисѹ́са.

18 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Іисѹ́са Хр҃та̀ (да бѫде) съ дѹ́хатъ ва́съ, бра́тїе. А̂ми́нь.

† Посла́нїе то къ Гала́тѡмъ бы́дѐ напи́сано ѿ Ри́мъ.

КО Є̂ФЕСѢѢМЪ ПОСЛАНІЄ СВѢТѦГѠ АПОСТОЛА ПАѲЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАѲЛЪ съ во́лѧ та Бж҃їа А̂по́столъ Іисѹ́съ Хр҃то́въ, на ст҃и́ те, кои́то са во Є̂фе́съ, и̂ вѣ́рѹватъ во Хр҃та̀ Іисѹ́са,

2 Благода́ть (да бѫде) ва́мъ и̂ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ на́шегѡ, и̂ ѿ Гдⷭ҇а Іисѹ́са Хр҃та̀.

3 Благослове́нъ (да бѫде) Бг҃ъ и̂ Ѻ҃ца на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Іисѹ́са Хр҃та̀, кои́то ны є̂ благослови́лъ со се́какво благосло-

вѐнїе дꙋхо́вно на небеса̀ та чрезъ Хр҃та̀:
4 Каквото ны є҆ и҆збра́лъ въ не́го предъ созда́нїе мі́ра, за да бѫ́деме свѧти и҆ непоро́чни предъ не́го съ любовь та̀.
5 Поне́же ны є҆ предѡпредѣли́лъ да бѫ́деме ᲂу҆сыновле́ни не́мꙋ чрезъ Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀, по благоволе́нїе то на-свое̑ та во́ла,
6 За прославле́нїе на-превели́ка та благода́ть свое̑, съ ко́ѧто ны є҆ ѡ҆бдари́лъ чрезъ возлю́бленнаго (своего̑):
7 Въ ко́го́то и҆ма́ме и҆скꙋпле́нїе съ не́гова та кро́вь, и҆ проще́нїе на-грѣхове̑ те ни, по бога́тство то на-благодать та̀ мꙋ:
8 Ко́ѧто є҆ преꙋмножи́лъ въ на́съ со всѧ́ка премꙋ́дрость и҆ ра́зꙋмъ:
9 Поне́же ни ѿкры́ та́инство то на-свое̑ та во́ла по благоволе́нїю своемꙋ̀, ко́ето є҆ по̀ напре́дъ ᲂу҆ се́бе положи́лъ:
10 Щото, като се и҆спо́лнатъ времена̀ та на (Бже́ственно то) смотре́нїе, да соединѝ си́чки те (сꙋщества̀), ко́йто са на небо̀ то и҆ на земла̀ та, подъ є҆дна̀ глава̀, (подъ) Хр҃та̀:
11 Чрезъ ко́го́то сме се сотвори́ли и҆ ни́е наслѣ́дницы, поне́же бы́до́хме предназначе́ни (на това̀) по ѡ҆предѣле́нїю Бж҃їю, ко́йто дѣ́йствꙋва си́чко споретъ произволе́нїе то на-свое̑ та во́ла,
12 Да бѫ́деме за похвала̀ на-не́гова та сла́ва, (ни́е) ко́йто напре́дъ се надѣ́ехме на Хр҃та̀:
13 На ко́го́то (се надѣ́ехте) и҆ вы́е, като чꙋ́хте сло́во то на-и҆́стина та, (си́рѣчь) є҆ва́ггелїе то на-ва́ше то спасе́нїе: и҆ поне́же повѣрова́хте въ не́го, прїѧ́хте печа́ть ѿ Дх҃а ст҃а́гѡ, (каквото що бе́ше) ѡ҆бѣща́нїе то,
14 Ко́йто є҆ ѡ҆бꙋче́нїе на-наслѣ́дїе то на́ше, доклѐ совершенно да се и҆збава́тъ си́чки те, ко́йто са и҆збра́нни за похвала̀ на-сла́ва та не́гова.
15 Заради̑ това̀ и҆ а҆́зъ, като чꙋ́хъ ва́ша та вѣ́ра (ко́ѧто пока́зꙋвате) на свѧтїи те,
16 Не преста́нꙋвамъ да благода́римъ за ва́съ (Бг҃а), и҆ да вы поме́нꙋвамъ въ моли́твы те мои̑:
17 Да бы̀ Бг҃ъ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀, Ѻ҆те́цъ на-сла́ва та, да́лъ ва́мъ дꙋ́хъ на-премꙋ́дрость та̀ и҆ на-ѿкрове́нїе то, що́то да го позна́ете:
18 И просвѣти́лъ бы серде́чни те вы ѻ҆́чи, за да позна́ете, ко́лкава є҆ надѣ́жда та на-ѻ҆ні́а ко́йто са зва́ни, и҆ ко́лкото є҆ бога́тство то на-сла́вно то наслѣ́дїе не́гово за свѧтїи те,
19 И каквѐ є҆ безконе́чно вели́чество на-свое̑ та си́ла показа́лъ на́мъ, ко́йто вѣ́рꙋ-

ваме чрезъ дѣйствїе то надержа́вна та крѣпость не́гова:
20 Ко́ато є̑ показа́лъ на Хр҃та̀, поне́же го воскреси́ ѿ ме́ртви те, и̑ тѹрѝ го ѿ де́сна та си страна̀ на небо̀ то:
21 По̀ го́ре ѿ се́кое нача́лство, и̑ вла́сть, и̑ си́ла, и̑ господство, и̑ ѿ сва́ко и́ме, ко́ето (мо́же да) се наименѹ́ва не са́мѡ въ то́ѧ свѣ́тъ, но и̑ въ бѹдѹщїа̀тъ.
22 И си́чко покори́ подъ нозѣ̀ те мѹ: и̑ постави́ го надъ си́чко, за да є̑ глава̀ на це́рква та:
23 Ко́ато є̑ не́гово то тѣ́ло, и̑ полнота̀ та на-ѻно́гова, ко́йто и̑сполна́ва си́чко то по междѹ си́чки те.

ГЛАВА в.

И̑ ВА́СЪ (є̑ ѡживи́лъ), ко́йто бе́хте ме́ртви заради́ престѹпле́нїѧ та и̑ грѣхове̑ те ва́ши:
2 Въ ко́йто сте нѣ́кое вре́ме живе́ли по ѻбы́чайатъ на-то́ѧ свѣ́тъ, и̑ по во́ѧ та на-кнѧ́зьатъ, ко́йто властѹ́ва по воздѹхатъ на-дѹ́хатъ, ко́йто дѣ́йствѹва сега̀ въ сыновѣ̀ те напротивле́нїе то,
3 По междѹ ко́йто и̑ нїе живѣ́хме нѣ́кога съ на́ши те по́хоти пло́тски, поне́же стрѹ́вахме во́ѧ та на тѣ́ло то и̑ на-помышле́нїѧ та, и̑ ве́хме по є̑стествѹ ча́да на гнѣ́ватъ, каквото и̑ дрѹ́ги те.
4 Но Бг҃ъ, ко́йто є̑ бога́тъ въ милость та̀, за премно́га та своѧ̀ любо́вь, съ ко́ато є̑ возлюби́лъ на́съ,
5 Ѡживи́ за́еднѡ съ Хр҃та̀ и̑ на́съ, ко́йто бе́хме ме́ртви заради́ грѣхове̑ те: (вы́е сте съ не́гова та) ми́лость спасе́ни):
6 И за́еднѡ съ не́го ны воскреси́, и̑ постави́ за́еднѡ на небо̀ то чрезъ Хр҃та̀ Ѩисѹ́са,
7 За да пока́же въ бѹдѹщи те вѣ́кове превели́ко то бога́тство на-своѧ̀ та благода́ть, съ благость та̀ си, (ко́ато и̑зли́ва на на́съ) чрезъ Хр҃та̀ Ѩисѹ́са.
8 Защо́то вы́е сте съ благода́ть спасе́ни чрезъ вѣ́ра та: и̑ това̀ не (происхо́ди) ѿ ва́съ, то̀ є̑ да́ръ Бж҃ї́й:
9 Нѐ заради́ дѣла̀ та, да се ни́кой не похва́ли:
10 Защо́то сме не́гово созда́нїе новосо́здано чрезъ Хр҃та̀ Ѩисѹ́са за (да тво́риме) добри́ дѣла̀, ко́йто є̑ Бг҃ъ предназначи́лъ (на́мъ), да ви и̑сполна́ваме.
11 Заради́ това̀ помне́те, защо̀ вы́е, ко́йто нѣ́кога бе́хте ѧ̑зы́чницы по пло́ти, и̑ нари́чехтесе неѡбрѣ́зани ѿ ѻ̑нїѧ, ко́йто се нари́чатъ ѡ̑брѣ́зани, защо́то ѡ̑брѣ́зѹватъ тѣ́ло то съ рѫцѣ̀ те,
12 Защо̀ (гово́римъ) бе́хте въ ѻ̑новà вре́ме безъ Хр҃та̀, ѿчѹжде́ни ѿ ѻ̑бщество то

'Ісраилтеско, и страни ѿ завѣты те на-ѡбѣщаніе то, понеже немахте надежда, и бехте безбожни на свѣтѫтъ.

13 Я сега (понеже вѣрвате) во Хр҃та 'Іисуса, вые,ойто нѣкое време бехте далече, приближихтесе чрезъ кровь та Хр҃това.

14 Зашото той є наше то примиреніе, който є направилъ два та (народа) єдно, понеже развали стѣна та, коато преграждаше по средъ,

15 (Сирѣчь) вражда та съ тѣло то своє, като оуничтожи законатъ на-заповѣди те со (свои те) оученіа, за да согради ѿ два та (народа) єдинъ новъ человѣкъ въ себе си, като ги примири:

16 И да примири и два та съ Бга въ єдно тѣло чрезъ крестатъ, понеже оуби вражда та на него.

17 И като дойдѣ, благовѣсти миръ на васъ далечни те и ближни те:

18 Зашото чрезъ него имаме и два та (народа) съ єдинъ истый дхъ приближеніе ко Ѡц҃ѹ.

19 Тогѡ ради не стѣ прочее странни и пришелцы, но сограждани на свати те, и свои на Бга:

20 Понеже быдохте соградени на Апостолско то и пророческо то ѡснованіе, и имате краеуголенъ (камень) самаго 'Іисуса Хр҃та,

21 На който сичко то зданіе, като се оустроява, растѣ за (да бѫде) церква посвѧщенна на Гда:

22 На който и вые се зидате за (да бѫдете) жилище Бж҃іе по дхѹ.

ГЛАВА Г.

ПО тая причина (самь станалъ) азъ Павелъ оузникъ 'Іисусъ Хр҃товъ за васъ, ѩзычницы те:

2 Зашото вые сте чули строеніе то на-Бж҃іа та благодать, коато ми є дадена за васъ:

3 Зашо (сирѣчь) чрезъ ѿкровеніе ми быдѣ казано таинство то, (каквото по напредъ ви писахъ вкратцѣ:

4 Въ което, като четете, можете да разумѣете моѣ то знаніе, което имамъ въ таинство то Хр҃тово:)

5 Което въ дрѹги времена не є казано на сыновѣ те человѣчески, каквото сега се ѿкры на свати те негови Апостоли и пророцы чрезъ Дх҃а (свата́го):

6 За да бѫдатъ ѩзычницы те снаслѣдницы, и да составляватъ єдно тѣло, и да са сопричастницы на-ѡбѣщаніе то, което є (Бг҃ъ далъ) во 'Іисуса Хр҃та чрезъ єваггеліе то:

7 На коéто ѧ҆зъ бы́дохъ слѹ-
жи́тель спорéтъ да́рба та на-
Бж҃їѧ та благода́ть, ко́ѧто ми
є҆ да́дена чрезъ дѣ́йство то
на-нéгова та си́ла.
8 Мéне (гово́римъ), ко́йто
самь на́й ма́локъ ѿ си́чки те
свѧтїи, да́десе тáѧ благода́ть
да благовѣсти́мъ въ ѧ҆зы́ч-
ницы те непостижи́мо то бо-
га́тство Хр҃то́во,
9 И да ѿкры́емъ на си́чки
те, ѹ҆ ѿ̀ се состои́ строéнїе
то на-та́инство то, коéто є҆
сокровéнно было̀ ѿ вѣ́ка ѹ҆
Бг҃а, ко́йто є҆ созда́лъ си́чко
чрезъ 'Іисѹ́са Хр҃та̀ :
10 За да се ка́же сега̀ на на-
ча́лства та и҆ на вла́сти те на не-
бо̀ то, чрезъ цéрква та, много-
разли́чна та премѹ́дрость Бж҃їѧ:
11 Спорéтъ предвѣ́чно то
ѿпредѣлéнїе, коéто є҆ и҆сполни́лъ
чрезъ Гдⷭ҇а на́шего 'Іисѹ́са
Хр҃та̀,
12 Чрезъ кого́то и҆ма́ме дер-
зновéнїе съ вѣ́ра та въ нéго,
да се приближи́ме съ надéжда
(при Бг҃а).
13 Затова̀ ви мо́лимъ да ви̇
се не додѣ́ва за мои́ те бѣ́ды,
ко́йто (тѫрпи́мъ) за ва́съ, за-
ѿ̀то ѻ҆ни̇ са сла́ва ва́ша.
14 И за та́ѧ причи́на пре-
клонáвамъ мои́ те колѣ́на
предъ ѻ҆ц̑а̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ
'Іисѹ́са Хр҃та̀,
15 ѿ кого́то прїи́ма и҆́ме
сéкой ро́дъ (ко́йто є҆) на небо̀
то и҆ на землѧ̀ та,
16 Да ви̇ дадѐ (благода́ть)
спорéтъ бога́тство то на-своѧ̀
та сла́ва, да се ѹ҆крѣпи̇ цвр-
стѡ чрезъ нéговыатъ Дх҃ъ вн̾ѹ-
тренни̇й (ва́шъ) человѣ́къ,
17 Да се всели̇ Хр҃то́съ чрезъ
вѣ́ра та (ви) въ ва́ши те
сердца̀, и҆ да се вкорени́те
и҆ ѹ҆твердѝте въ любовь та
така̀,
18 Щото да мо́жете да разѹ-
мѣ́ете (за́еднѡ) со си́чки те
свѧтїи, каква̀ є҆ широта̀ та и҆
долгота̀ та и҆ глѹбина̀ та и҆
высота̀ та (нéгова),
19 И да разѹмѣ́ете Хр҃то́ва
та любо́вь, ко́ѧто превосхо́ди
(всѧ́къ) ра́зѹмъ, и҆ да се и҆с-
по́лните ѿ сéкоѧ полнота̀ (на
милость та̀) Бж҃їѧ.
20 А҆ на ѻ҆ногова, ко́йто, спо-
рéтъ си́ла та (си), ко́ѧто дѣ́й-
ствѹва въ на́съ, мо́же да на-
пра́ви мно́го по́вече ѿ ко́лкото
нїе про́симе, и҆ли̇ съ ѹ҆мъ по-
сти́гаме,
21 Нѣ́мѹ (да бѫде) сла́ва въ
цéрква та чрезъ 'Іисѹ́са Хр҃та̀,
по междѹ си́чки те ро́дове ѿ
вѣ́ка и҆ до вѣ́ка, а҆ми́нь :

ГЛАВА Д.

МОЛИМЪ вы про́чее ѧ҆зъ,
(ко́йто самь) заради̇ Гдⷭ҇а ѹ҆з-
никъ, да живѣ́ете прили́чнѡ
спорéтъ зва́нїе то, въ коéто
сте зва́ни,
2 Со всѧ́кое смиреномѹ́дрїе
и҆ кро́тость, и҆ съ долготер-

пѣнїе, да тѫрпи́те ѥ҆ди́нъ дрꙋ́гиго съ любо́вь:

3 И да и҆ма́те прилѣжа́нїе да сохрана́вате ѥ҆ди́нство то на-дꙋ́хатъ съ союзъ ми́ренъ.

4 Ѥ҆дно̀ (сте) тѣ́ло, и҆ ѥ҆ди́нъ дꙋ́хъ, каквото́ сте и҆ зва́ни въ ѥ҆дна̀ наде́жда на-ва́ше то зва́нїе:

5 Ѥ҆ди́нъ (є҆) Гдⷭ҇ь, ѥ҆дна̀ (є҆) вѣ́ра та, ѥ҆дно̀ (є҆) крещє́нїе то:

6 Ѥ҆ди́нъ (є҆) Бг҃ъ и҆ Ѡте́цъ на-си́чки те, ко́йто є҆ надъ си́чки те, и҆ помеждꙋ си́чки те, и҆ во всѝчки те на́съ.

7 А҆ на се́кого ѿ на́съ є҆ да́дена благода́ть споретъ мѣ́ра та на-Хрⷭ҇то́ватъ да́ръ.

8 Затова̀ гово́ри: като се качѝ на высота̀ та, заплѣни́ плѣ́нъ, и҆ да́де да́рове на человѣ́цы те.

9 А҆ това̀ (сло́во, качи́се) що дрꙋ́го зна́чи, ѡ҆свѣ́нь, защо̀ пе́рво є҆ и҆ слѣ́зъ въ на́й до́лни те страны̀ зе́мны;

10 Ко́йто є҆ слѣ́зъ, то́й є҆ (и҆стый) и҆ ко́йто се є҆ качи́лъ по̀ го́ре ѿ си́чки те небеса̀, за напо́лни си́чко.

11 И то́й є҆ расположи́лъ ѥ҆дни̇ (да са̀) А҆по́столи, а҆ дрꙋ́ги проро́цы, а҆ дрꙋ́ги є҆ѵаггелі́сти, а҆ дрꙋ́ги па́стыри и҆ оу҆чи́тели,

12 Заради̇ оу҆совершє́нствованїе то на-свѧтїи те въ дѣ́ло то на-слꙋ́жба та, за созида́нїе то на-тѣ́ло то Хрⷭ҇то́во:

13 До гдѣ̀ да сти́гнеме си́чки те въ ѥ҆ди́нство то на-вѣ́ра та, и҆ въ позна́нїе то на-Сы́на Бж҃їа, въ мꙋ́жа совершє́нна, и҆ въ на́й пѫлна та мѣ́ра на-во́зрастатъ Хрⷭ҇то́въ,

14 За да не смѐ ве́ке младе́нцы, да се коле́баме ѿ се́кой вѣ́тръ на-(непра́во) оу҆чє́нїе, ѿ лѫжа̀ человѣ́ческа, и҆ ѿ хи́тро и҆скꙋ́ство (кое́то оу҆потребла́ватъ) за прелщє́нїе:

15 Но като сохрана́ваме и҆стинна та любо́вь, да нараща́ваме въ не́го си́чко, ко́йто є҆ глава̀, (си́рѣчь) во Хрⷭ҇та̀:

16 Ѿ когѡ́то си́чко то тѣ́ло, като се сочлена́ва и҆ свѫзꙋ́ва со вса́ко приꙋподобле́нїе члє́нно, растѐ споретъ соразмѣ́рно] то дѣ́йство на-се́кой члє́нъ, за да се согради̇ въ любовь та̀.

17 Това̀ (би) про́чее гово́римъ, и҆ закли́намъ вы въ Гдⷭ҇а, да не живѣ́ете ве́ке така̀, като дрꙋ́ги те ѩзы́чницы, ко́йто послѣ́дꙋватъ по сꙋ́етныатъ сво́й оу҆мъ.

18 Поне́же са помраче́ни въ ра́зꙋматъ, и҆ ѿчꙋжде́ни ѿ Бж҃їатъ живо́тъ заради̇ невѣ́жество то, кое́то є҆ въ ни́хъ, и҆ заради̇ ѡ҆камене́нїе то и҆мъ серде́чно:

19 Ко́йто, поне́же са пристигна́ли въ нечꙋ́вствїе, преда́ли са се въ безстꙋ́дны (ра́боты), що́то да стрꙋ́ватъ ненасы́тнѡ се́каква нечистота̀.

20 Но вы́е не сте така̀ позна́ли Хрⷭ҇та̀,

21 А҆ко ли сте го чꙋ́ли, и҆

наꙋчили сте се за него, каквото що є истина та во Іисꙋса:
22 Ѿфврлете, споретъ первото ваше житіе, ветхіатъ человѣкъ, който истлѣва въ прелестны те похоти:
23 И ѡбновлавайтесе съ дꙋхатъ на вашіатъ оумъ,
24 И ѡблечетесе въ новыатъ человѣкъ, който е созданъ по ѻбразꙋ Божіи съ правда и со светость истинна.
25 Затова ѿфврлете лжжа та, и говорете истина, секой предъ ближнаго своего: защото сме оудове единъ дрꙋгимꙋ.
26 Яко се гнѣвате, не согрѣшавайте: да не зайде слнце то въ гнѣватъ ви:
27 Нито давайте мѣсто на діаволатъ.
28 Който ералъ, да не краде веке, но да се трꙋди, и да работи (нѣщо) полезно, за да може и да помогне на ѻного́ва, който има нꙋжда.
29 Никакво гнило слово да не излази ѿ оустѣ та ви: но самѡ което е (слово) добро за назиданіе въ вѣра та, щото да може (сирѣчь) да произведе полза на слышатели те.
30 И не ѡскорбла́вайте Дха Свата́го Божіа, съ който сте назна́менани за деньжтъ на-избавленіе то.
31 Всякое ѡгорченіе, и гнѣвъ, и ꙗрость, и вікъ, и хꙋла, да се вдигне ѿ васъ, заедниѡ со секоя злоба.
32 И бывайте єдинъ на дрꙋгиго благи, милостиви, и прощавайте єдинъ дрꙋгимꙋ, каквото и Бгъ е вамъ простилъ чрезъ Хрта.

ГЛАВА ѳ.

БЫВАЙТѲ прочее подражатели на Бга, като чада возлюбленни:
2 И живѣйте въ любовь, каквото и Хрто́съ е возлюбилъ насъ, и предаде самъ себе за насъ като приношеніе и благовонна жертва на Бга.
3 Я блꙋдъ и секаква нечистота и лакомъ придобытокъ, нито име то да имъ се чꙋе по междꙋ васъ, каквото що е прилично на святіи те.
4 (Така) и скверносло́віе и празднословіе, или кощꙋнство, който са неподобни, но повече (да се чꙋе) благодаре́ніе (на Бга).
5 Защото това знайте че никой блꙋдникъ, или нечистъ, или лакомъ (за имане), който е (рабенъ съ) ідѡлопоклонникъ, нема наслѣдіе въ царство то на-Хрта и Бга.
6 Никой да вы не лжже съ сꙋетни словеса: защото заради тіа (причины) дохожда гнѣвъ Божій на непослꙋшливы те сынове.
7 Не бывайте прочее сообщницы тѣхни.
8 Защото нѣкога бехте тем-

нота̀, а̑ сега̀ сте свѣтъ чрезъ Гдⷭ҇а: ходѣ́те про́чее като ча́да на-свѣ́татъ.

9 (Защо́то дꙋхо́вныо пло́дъ (се состои́) въ се́каква бла́гость, и̑ пра́вда, и̑ и̑стина):

10 И и̑спы́тꙋвайте що є̑ благоꙋго́дно на Бг҃а.

11 И не бы́вайте соо́бщници-цы съ непло́дни те дѣла̀ на-темнота̀ та, но и̑ и̑зоблича́вайте (ги).

12 Защо́то ѻ̑ны́ѧ (ра́боты) кои́то пра́ватъ ѻ̑ни̑ скры́шнѡ, сра́мно є̑ и̑ да се гово́ратъ.

13 Но си́чко нѣ́що кое́то є̑ (досто́йно) за ѡ̑бличе́нїе, ѿкры́васе ѿ свѣ́татъ: защо́то си́чко нѣ́що кое́то бы́ва ѧ̑вно, свѣ́тъ є̑.

14 За това̀ гово́ри: стани̑ (ты̀) ко́йто спи́шъ, и̑ воскресни̑ ѿ ме́ртвы те, и̑ ще да те ѡ̑свѣти̑ Хрⷭ҇то́съ.

15 Гле́дайте про́чее съ вниманїе, каквѡ̀ ѡ̑па́снѡ хо́дите, не като безꙋ́мни, но като премꙋ́дри:

16 И оу̑потребла́вайте вре́ме на по́лза, защо́то са зли̑ дни̑ те.

17 Зарадѝ това̀ не бы́вайте безꙋ́мни, но разꙋмѣ́вайте що є̑ во́ля та Бж҃їѧ.

18 И не оу̑пи́вайтесе съ вїно̀, защо́то ѿ не́гѡ (бы́ва) блꙋ́дство то: но и̑сполня́вайтесе съ дꙋ́хъ:

19 И разгова́райтесе въ се́беси съ ѱалмы̀, и̑ пѣ́нїѧ, и̑ пѣ́сни дꙋхо́вны: като пѣ́ете и̑ воспѣва́ете на Гдⷭ҇а въ сердца̀ та си.

20 И возда́вайте благодаре́нїе всегда̀ за си́чко на Бг҃а и̑ Ѻ҃ца̀ съ и̑ме то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҃исꙋ́са Хрⷭ҇та̀:

21 Покора́вайтесе є̑ди́нъ дрꙋ́гимꙋ со стра́хъ Бж҃їй.

22 Жены̀ те, покора́вайтесе на мѫжѣ̀ те си, като на Гдⷭ҇а:

23 Защо́то мѫжо̀ є̑ глава̀ на жена̀ та, каквото̀ и̑ Хрⷭ҇то́съ є̑ глава̀ на це́рква та, и̑ то́й є̑ на-(си́чко то церко́вно) тѣ́ло спаси́тель.

24 Каквото̀ про́чее це́рква та се покора́ва на Хрⷭ҇та̀, така̀ и̑ жены̀ те (да се покора́ватъ) на свои̑ те мꙋ́жи во си́чко.

25 Мꙋ́жїе, ѡ̑бы́чайте свои̑ те жены̀, каквото̀ и̑ Хрⷭ҇то́съ є̑ возлюби́лъ це́рква та, и̑ преда́лъ є̑ се́бе за не́ѧ.

26 За да ѧ̑ ѡ̑свѧти̑, като ѧ̑ ѡ̑чи́сти съ ѿкѫпꙋ́ванїе во́дно чрезъ оу̑че́нїе то:

27 И да ѧ̑ предста́ви се́бе сла́вна це́рква, що́то да не́ма ѡ̑ка́лѧно нѣ́що, и̑ли̑ бѫ́рчкоти́на, и̑ли̑ дрꙋ́го тако́ва, но да бѫде сва́та и̑ непоро́чна.

28 Така̀ са длѫжни мѫжѣ̀ те да ѡ̑бы́чатъ свои̑ те жены̀ като свои̑ те тѣ́ла, защо́то ко́йто ѡ̑бы́ча жена̀ та си, са́мъ се́бе ѡ̑бы́ча:

29 Защо́то ни́кой не є̑ возненавидѣ́лъ нѣ́кога своѐ то тѣ́ло, но хра́ни го и̑ то́-

пли го, каквото и Гдь церква та:

30 Понеже ніе сме оудове на-тѣло то мѹ, ѿ негова та плоть, и ѿ негови те кости.

31 Заради това ще да ѡстави человѣкъ ѻтца своего и матерь, и ще да се прилѣпи при жена та си, и ще да бждатъ двама та єдно тѣло.

32 Това тайнство є голѣмо: а азъ говоримъ (това) ѿносителнѡ споретъ Хрта, и споретъ церква та.

33 Но и вые, секой ѿ васъ да ѡбыча жена та си така, каквото и самъ себе: а жена та да се бои на мжжтъ си.

ГЛАВА S.

И (ВЫЄ) чада та, слѹшайте родители те си, като що є оугодно на Гда: защото това є праведно.

2 Почитай ѻтца твоего и матерь (твою): (тая є первата заповѣдь съ (такова) ѡбѣщаніе):

3 Да ти бжде добро, и да бждешъ многолѣтенъ на земла та.

4 И (вые) баци, не ѡскорбляйте чада та си, но воспитѹвайте ги въ поѹченіе и наставленіе Гдне.

5 И (вые) раби, слѹшайте господаре те си земни со страхъ и съ треперанѣ, и съ простота сердечна, като Хрта.

6 Не работете самѡ предъ ѻчи те като человѣкоѹгодницы, но като раби Хртови, който исполнаватъ волѧ та Бжїа ѿ (сичка та си) дѹша:

7 И слѹгѹвайте съ благоразѹміе като на (самаго) Гда, а не като на человѣцы те.

8 Понеже знаете, защо каквото добро сотвори секой, това ще да прїиме ѿ Гда, или раб, или свободенъ.

9 И (вые) господари, това исто то стрѹвайте тѣмъ, (сирѣчь) ѡслабѹвайте имъ оустрашаванѣ то: понеже знаете, защо и вые сами имате Господарь на небо то, който не гледа на лицѐ.

10 Въ прочемъ, братїа мои, оукрѣпляйтесе съ Гда, и съ державна та мѹ негова сила:

11 Ѡблечетесе во всички те ѻрѹжїа Бжїи, за да можете да застанете противѹ хитрости те дїаволски.

12 Защото не є наша та борба съ кровь и съ плоть, но съ началства та и съ власти те и съ темни те мїродержцы на-тоа вѣкъ, (сирѣчь) со злобни те дѹхове, който са подъ небо то (по воздѹхатъ).

13 Заради това воспрїимете сички те ѻрѹжїа Бжїи, за да можете да се сопротивите въ золъ день и, като надвїете на сичко, да оустойте.

14 Стóйте прóчее твéрди, кáто препáшете половúны те си съ йстина та, и̂ кáто се ѿблечéте въ желѣзна та рúза на-прáвда та,

15 И кáто ѿбѹ́ете нозѣ̀ те си въ приѹготовлéнїе да благовѣствѹ́ате мúръ:

16 И̂ надъ сúчки те тїа, земéте щúтатъ на-вѣ́ра та, съ кóйто ще мóжете да оу̂гáсите сúчки те стрѣ́лы дїáволски, разжéжены те:

17 И шлематъ на-спасéнїе то воспрїимéте, и̂ дѹхóвныатъ мéчъ, кóйто є̂ слóво то Бж̃їе:

18 Молéтесе Бг̃ѹ съ дѹхатъ оу̂ сéкое врéме со сéкаква молúтва, и̂ молéнїе, и̂ въ товà йсто то бóдрствѹйте со всáкое терпѣ́нїе, (и̂) въ молúтва та за сúчки те свѧтїи,

19 И̂ за мéне, за да ми се дарѹва слóво да ѿвóримъ оу̂стà та си дерзновéнїѡ, за да кáжемъ тáйнство то на-є̂вáггелїе то,

20 За коéто самь посланникъ (и̂) въ ѻ̂ковы, и̂ да го проповѣ́дѹвамъ дерзновéнїѡ, каквóто трéбѹва да проповѣ́дѹвамъ.

21 А̂ за да разѹмѣ́ете и̂ вы́е въ каквò самь состоáнїе, и̂ що рабóтимъ, сúчко ще да кáже вáмъ Тѹ̈хїкъ возлю̈бленный брáтъ и̂ вѣ́ренъ слѹжúтель Гдⷭ҇ень:

22 Когóто ви пратúхъ за товà йсто то, за да разѹмѣ́ете за нáсъ, и̂ да оу̂тѣ́ши сердцà та вáши.

23 Мúръ (да бѫде) на брáтїѧ та и̂ любóвь съ вѣ́ра ѿ Бг̃а Ѻц̃à, и̂ ѿ Гдⷭ҇а Ї҇исѹ́са Хрⷭ҇тà.

24 Благодáть (да бѫде) со сúчки те, кóйто ѿбы́чатъ Гдⷭ҇а нáшего Ї҇исѹ́са Хрⷭ҇тà нелицемѣ́рнѡ. А̂мúнь.

КЪ ФЇЛЇППИСЇЕМЪ ПОСЛАНІЕ СВѦТАГѺ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЕЛЪ и̂ Тїмоѳéй рабú Ї҇исѹ́съ Хрⷭ҇тóви на сúчки те свѧтїи Ї҇исѹ́съ Хрⷭ҇тóви кóйто се намéрѹватъ въ Фїлїппы те, заéднѡ съ є̂пúскопы те и̂ дїáконы те:

2 Благодáть вáмъ и̂ мúръ (да бѫде) ѿ Бг̃а Ѻц̃à нáшегѡ и̂ (ѿ) Гдⷭ҇а Ї҇исѹ́са Хрⷭ҇тà.

3 Воздáвамъ благодарéнїе

на Бга моегò всегдà, когáто
вы спомéнꙋвамъ,
4 (И всегдà, оу сéкоѧ мо-
лúтва моѧ съ рáдость се мó-
лимъ Бгꙋ за сúчки те вáсъ),
5 За вáше то сообщéніе,
коéто úмате въ єуáггеліе то,
ѿ пéрвыатъ дéнь (въ кóйто
го пріѧ́хте) дорú и до сегà:
6 Понéже самь оувѣрéнъ въ
товà, защò, кóйто є начнáлъ
товà добрò дѣ́ло по междꙋ
вáсъ, ще го совершáва дорú до
деньѧтъ Іисꙋсъ Хрстóвъ:
7 Каквóто є и прáведно да
мꙋдрꙋвамъ аз товà за сúчки
те вáсъ, защóто вы úмамъ на
сѫрдцѐ то си, понéже сте
сúчки те соóбщници на-бла-
годать тà, (коѧ́то ми є дáде-
на) и въ ѻкóвы те мои, и въ
защищéніе то и подтвержде-
ніе то єуáггелско.
8 Бгъ ми є вѣ́ренъ, защò
ѿбы́чамъ сúчки те вáсъ съ
любóвь Іисꙋсъ Хрстóва,
9 И товà мꙋ се мóлимъ да
бы се прѐꙋмножúла вáша та
любóвь ѿще пò мнóго и пò
мнóго въ познáніе и во всáко
разꙋмѣ́ніе:
10 За да úспы́тꙋвате пò
добрò то, да бѫдете чúсти
и непорóчни въ деньѧтъ
Хрстóвъ.
11 Пѫлни съ плодовѐ те на-
прáвда та (кóйто бы́ватъ)
чрезъ Іисꙋса Хрстà за слáва
и похвалà Бжїѧ.
12 И желáемъ да разꙋмѣ́-
те вы́е, брáтіе, защò ѻны́ѧ
(рáботы) кóйто ми се слꙋчúха,
стигнáха въ пò голѣ́мо прѐꙋ-
спѣ́ніе на-єуáггеліе то:
13 До тóлко, щото ѻкóвы
те мои, кóйто (нóсимъ) за
Хрстà, бы́дóха ѩ́вны по меж-
дꙋ сúчко то сꙋдúлище, и по
междꙋ сúчки те дрꙋ́ги те:
14 И мнозúна ѿ брáтіѧ та
по Гда, понéже се ѿбодрúха
ѿ мои те ѻкóвы, съ пò голѣ́мо
дерзновéніе безъ стрáхъ про-
повѣ́дꙋватъ слóво то (Бжїе).
15 И нѣ́кои оубо проповѣ́-
дꙋватъ Хрстà ѿ зáвисть и ѿ
любопрѣ́ніе, а дрꙋ́ги ѿ добрò
произволéніе.
16 Ѻнú оубо ѿ любопрѣ́ніе
проповѣ́дꙋватъ Хрстà нечú-
стѡ, понéже мы́слѧтъ че ще
да притꙋ́ратъ скóрбь на ѻкóвы
те мои:
17 А дрꙋ́ги те ѿ любóвь,
понéже знáѧтъ защò на мéне
лежú (тáѧ дóлжность) да за-
щищáвамъ єуáггеліе то.
18 Но що бы́ва ѿ товà;
(нúщо дрꙋ́го) ѿсвѣ́нь щото,
úли съ лицемѣ́рие, úли съ
úстина, се Хрстóсъ проповѣ́-
дꙋва, (всѐ се ѻбáче проповѣ́-
дꙋва): и за товà се аз рáдꙋ-
вамъ и ще да се возрáдꙋвамъ.
19 Защóто знáмъ, че товà
ще ми послꙋжи за спасéніе
то съ вáша та молúтва, и съ
помощь тà на-Дхатъ Іисꙋсъ
Хрстóвъ:
20 Понéже úмамъ úзвѣ́стна

надѣ́жда защо̀ не щемъ да се засра́мимъ въ ни́що, но со всѧ́кое дерзнове́нїе, каквото се́кога, така̀ и̂ сега̀ ще да се просла́ви Хр҃то́съ въ моѐ то тѣ́ло, и̂ли съ живо́тъ было̀, и̂ли со сме́рть.

21 Защо́то ме́не є̂ живо́то Хр҃то́съ: а̂ смерть та̀ придобы́токъ.

22 Я̂ко ли, като живѣ́емъ съ тѣ́ло то, мо́жемъ і̂о́ще (да прино́симъ) пло́дъ на моѐ то дѣ́ло, що̀ да и̂зве́ремъ, не зна́мъ.

23 Защо́то произво́датъ ми оу̂тѣсне́нїе и̂ двѐ те, поне́же и̂мамъ желанїе да се развѫ́рже́мъ (ѿ тѣ́ло то), и̂ да бѫ́демъ за́едну съ Хр҃та̀, защо́то това̀ є̂ мно́гу по̀ добро̀:

24 Но да стои́мъ і̂о́ще въ тѣ́ло то, весма̀ є̂ потре́бно за ва́съ.

25 И а̂зъ и̂звѣ́стну зна́мъ това̀, що̀ ще да стои́мъ (въ тѣ́ло то) и̂ ще да ѡ̂ста́немъ і̂о́ще нѣ́колко вре́ме за́едну съ си́чки те ва́съ, за ва́ше преѹспѣ́нїе и̂ за ра́дость навѣ́ра та,

26 За да се преѹмно́жи похвала̀ та ва́ша во Хр҃та̀ Ї҃исѹ́са заради́ ме́не чрезъ моѐ то дохо́жданїе па́къ кодъ ва́съ.

27 То́кму живѣ́йте прили́чну споретъ є̂ва́ггелїе то Хр҃то́во, що̀то и̂ а̂ко до́йдемъ и̂ ви́димъ вы, и̂ли не до́йдемъ, да чѹ́емъ за ва́съ, защо̀ стои́те тве́рди (съ и̂стина та) въ є̂ди́нъ дѹ́хъ, и̂ бо́ритесе є̂диноду́шну за вѣ́ра та є̂ва́ггелска (самово́лну):

28 И не оу̂страша́ватесе ѿ-ню́дъ ѿ проти́вницы те: коѐто ще да бѫ́де за ни́хъ оу̂во зна́къ на-погибель та̀ и̂мъ, а̂ ва́мъ (зна́къ) на-спасе́нїе то, и̂ това̀ є̂ ѿ Бг҃а.

29 Защо́то ва́мъ є̂ даровано, ко́лкото споретъ Хр҃та̀, не са́му да вѣ́рѹвате въ не́го, но и̂ да стра́дате за не́го:

30 Като и̂мате то́ѧ и̂стыатъ по́двигъ како́въ то сте виде́ли въ ме́не, и̂ сега̀ слѹ́шате за ме́не.

ГЛАВА Г҃.

Я̂КО и̂ма про́чее нѣ́кое оу̂тѣше́нїе во Хр҃та̀, а̂ко (и̂ма) нѣ́коѧ оу̂тѣ́ха любо́вна, а̂ко (и̂ма) нѣ́кое согла́сїе дѹхо́вно, а̂ко (и̂ма) нѣ́кое сожалѣ́нїе серде́чно,

2 Я̂ то направе́те моѧ̀ та ра́дость соверше́нна, като и̂мате є̂дна́кво мѹдрова́нїе, и̂ є̂дна́ква любо́вь, и̂ като сте є̂диноду́шни и̂ є̂диномы́сленни:

3 (Не творе́те) ни́що съ прѣ́нїе, и̂ли съ тщесла́вїе, но со смиреномѹ́дрїе стрѹ́вайте є̂ди́нъ дрѹ́гиго по̀ го́ренъ ѿ се́бе си съ честь та̀.

4 Не гле́дайте се́кой (са́му) за своѧ̀ та по́лза, но се́кой (да гле́да) и̂ за по́лза та надрѹ́ги те.

5 Това̀ йсто то да мꙋдрꙋвате и҆ вы́е, що̀то є҆ (мꙋдрꙋва́лъ) и҆ ’Іисꙋ́съ Хр҃то́съ:

6 Кои́то, поне́же бе́ше съ ѻ҆́бразъ Бж҃їй, не поумсли́, че є҆ съ граби́телство ра́венъ съ Бг҃а:

7 Но оу҆мали́ се́бе си, поне́же прїа̀ ѻ҆́бразъ ра́бскїй, и҆ бы́дѐ подо́бенъ на человѣ́цы те, и҆ показа́се съ ѻ҆́бразатъ като человѣ́къ.

8 Смири́ се́бе си, поне́же бы́дѐ послꙋшли́въ дори до сме́рть, а҆ сме́рть кре́стна.

9 За това̀ и҆ Бг҃ъ го превозне́се, и҆ дарова̀ мꙋ и҆́ме, кое́то є҆ по̀ голѣ́мо ѿ се́кое и҆́ме:

10 Що̀то да се преклони́ предъ и҆́ме то ’Іисꙋ́сово се́кое колѣ́но на-небе́сни те, и҆ на-земни́ те, и҆ на-подзе́мни те:

11 И се́кой ꙗ҆зы́къ да и҆спо́вѣда, за̑що̀ ’Іисꙋ́съ Хр҃то́съ (є҆) Гдⷭ҇ь во сла́вꙋ на-Бг҃а Ѻ҆ц̑а̀.

12 Тогѡ̀ ра́ди, возлю́бленнїи мои́, какво́то всегда̀ сте ме слꙋша́ли, не са́мѡ кога́то самѣ̀ кодъ ва́съ, но по̀ мно́го сега̀, кога́то нѐ самѣ̀ та́мѡ, со стра́хъ и҆ трепе́ранїе трꙋде́тесе за своѐ то спасе́нїе.

13 За̑що̀то Бо́гъ є҆ кои́то дѣ́йствꙋва въва́ съ и҆ и҆ска́нїе то и҆ творе́нїе то, по (своѐ то) благоволе́нїе.

14 Си́чки те (ва́ши дѣла̀) творе́те безъ ропта́нїе и҆ (безъ) размышле́нїе,

15 За да бѫ́дете непови́нни и҆ чи́сти, ча́да Бж҃їи непоро́чни по сре́дъ нечести́въ и҆ развраще́нъ ро́дъ, по между кои́то тре́бꙋва да свѣ́тите като слѫ́нце въ мі́ръ,

16 Като се дѫржи́те за оу҆че́нїе то на (вѣ́чныа) живо́тъ, за похвала̀ моѧ̀ въ деньѫ̀тъ Хр҃то́въ, за̑що̀то не са́мѣ се подвиза́лъ напра́здню, и҆ не са́мѣ се трꙋди́лъ всꙋ́е.

17 Но ꙗ҆́ко се и҆ зака́ламъ като жѐртва за жѐртва та и҆ за богослꙋже́нїе то на-ва́ша та вѣ́ра, ра́дꙋвамсе и҆ сра́дꙋвамсе со си́чки те ва́съ:

18 Така̀ и҆ вы́е се ра́дꙋвайте и҆ сра́дꙋвайте съ ме́не.

19 И на́дамсе на Го́спода ’Іисꙋ́са за̑що̀ ско́рѡ ще да прово́димъ Тїмоѳе́а къ ва́мъ, да и҆ а҆́зъ бѫ́демъ благодꙋ́шенъ, като разꙋмѣ́емъ за ва́ше то состоѧ́нїе.

20 За̑що̀то ни́кого не́мамъ равнодꙋше́рденъ, кои́то да се попечѐ за ва́съ така̀ и҆скре́нню (като не́го).

21 За̑що̀то си́чки те (дрꙋ́ги) своѧ̀ та по́лза тра́сатъ, а҆ не това̀ що̀то (и҆ска) ’Іисꙋ́съ Хрїсто́съ.

22 Я҆ вѣ́рность та̀ не́гова вы́е зна́ете, за̑що̀то то́й ми є҆ послꙋжи́лъ въ благовѣ́ствова́нїе то, като ча́до на Ѻ҆тца̀ (своего̀).

23 Не́го про́чее мы́слимъ да пра́тимъ (кодъ ва́съ) а҆́вїе, що̀мъ оу҆зна́емъ като ще да бѫ́де съ ме́не.

24 И на́дамсе на Гдⷭ҇а, защо̀ и҆ са́мъ ско́рѡ ще до́йдемъ кодъ ва́съ.

25 Но помысли́хъ (защо̀ є҆) по̀ потре́бно да пра́тимъ къ ва́мъ Ѳпафроді́та, бра́та и҆ спомо́щника и҆ сподви́жника моего̀, а҆ ва́шего посла́нника, ко́йто ми мно́го помага̀ въ потре́ба та моѧ̀:

26 Поне́же съ голѣ́мо желѧ́нїе желѧ́еше (да вы ви́ди) си́чки те ва́съ, и҆ тꙋ́же́ше, защо́то сте чꙋ́ли че є҆ болѣꙋва́лъ.

27 И вои́стиннꙋ болѣꙋва̀ до сме́рть: но Бг҃ъ го помилова̀: и҆ нѐ са́мѡ не́го, но и҆ ме́не, за да не прїи́мемъ (и҆ дрꙋ́га) ско́рбь вра́хъ скорбь та̀ ми.

28 По̀ ско́рѡ го про́чее прати́хъ, за да го ви́дите па́къ, и҆ да се возра́дꙋвате, и҆ а҆́зъ да бѫ́демъ по̀ безпеча́ленъ.

29 Прїиме́те го про́чее заради̇̀ Гдⷭ҇а со си́чка ра́дость, и҆ и҆́майте таки́ва (като не́го) на че́сть:

30 Защо́то за дѣ́ло то Хрⷭ҇то́во дори до сме́рть се приближѝ, и҆ са́мыатъ живо́тъ сво́й презрѣ́, да и҆спо́лни слꙋже́нїе то, ко́е́то са́ми вы́е не мо́жехте да ми и҆звѣ́ршите.

ГЛАВА Г.

ПРОЧЕѲ, бра́тїѧ мои̇̀, ра́дꙋвайтесе въ Гдⷭ҇а, и҆ а҆́зъ се не лѣ́нимъ да ви пи́шемъ това̀ и҆сто то, а҆ вамъ (є҆) за ᲂу҆твержде́нїе.

2 Варде́тесе ѿ псе́та та, варде́тесе ѿ злы̀ те рабо́тницы, варде́тесе ѿ (лѫ́жли́во то) ѡ҆брѣ́занїе.

3 Защо́то ні́е сме (и҆стинны) ѡ҆брѣ́зани, ко́йто слꙋ́жиме на Бг҃а по дꙋ́хꙋ, и҆ хва́лимесе съ І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, а҆ не на́дамесе на пло́тско то (ѡ҆брѣ́занїе):

4 Я҆ко и҆ да мо́жемъ а҆́зъ да се на́дамъ на пло́тско то (ѡ҆брѣ́занїе), и҆ а҆́ко дрꙋ́гъ нѣ́кой мы́сли да се надѣ́е на пло́тско то (ѡ҆брѣ́занїе), а҆́зъ по̀ много (мо́жемъ):

5 Ко́йто самь ѡ҆брѣ́занъ въ ѡ҆́смыатъ де́нь, (и҆ самь) ѿ І҆сра́илевыатъ ро́дъ, ѿ колѣ́но то Веніамі́ново, Евре́инъ ѿ Евре́и, и҆ по зако́нꙋ Фарїсе́й.

6 Ѿ ре́вность гони́хъ це́рква та Бж҃їѧ, и҆ спо́ретъ пра́вда та зако́нна бе́хъ непоро́ченъ.

7 Но ѻ҆нова̀ що̀то ми бе́ше (тога́ва) придобы́токъ, не́го вмѣни́хъ заради̇̀ Хрⷭ҇та̀ тщета̀.

8 И вои́стиннꙋ си́чко вмѣна́вамъ тщета̀ спо́ретъ превосхо́дство то на позна́нїе то на-І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀ Гдⷭ҇а моегѡ̀, заради̇̀ кого́то се ѿтщети́хъ ѿ си́чко, и҆ вмѣна́вамъ си́чко за сме́ты, да придобы́емъ Хрⷭ҇та̀,

9 И да се наме́римъ въ не́го, защо́то не́мамъ сво̀ѧ пра́вда

коѧ́то (происхо́ди) ѿ зако́натъ, но (пра́вда та) коѧ́то (происхо́ди) чрезъ вѣ́ра та во 'Іисꙋ́са Хр҃та̀, (си́рѣчь) пра́вда та, коѧ́то (се да́ва) ѿ Бг҃а чрезъ вѣ́ра та:

10 За да позна́емъ и҆ не́го, и҆ си́ла та на-воскресе́нїе то мꙋ, и҆ сообще́нїе то на-страда́нїѧ та мꙋ, и҆ подо́бнѡ не́мꙋ да ᲂу҆мре́мъ,

11 За да дости́гнемъ, а҆ко є҆ возмо́жно, въ воскресе́нїе то на-ме́рти те.

12 И не (гово́римъ) защѐ прїѧ́хъ ве́ке (воздаѧ́нїе то), и҆лѝ защѐ стигна́хъ веке въ соверше́нство то: но тѫ́рчи́мъ данѐ сти́гнемъ ѻ҆нова̀, за ко́е́то и҆ сти́гнатъ быдо́хъ ѿ 'Іисꙋ́са Хр҃та̀.

13 Бра́тїе, а҆зъ не мы́слимъ да самѣ стигна́лъ, но са́мѡ є҆дно̀ (зна́мъ) защѐ забра́вамъ ѻ҆ны́ѧ (ра́боты) кои́то ѿста́нꙋватъ наза́дъ, а҆ прости́рамсе въ ѻ҆ны́ѧ кои́то са напре́дъ,

14 И тѫ́рчи́мъ да сти́гнемъ къ воздаѧ́нїе то на-небе́сно то зва́нїе Бж҃їе чрезъ 'Іисꙋ́са Хр҃та̀.

15 Кои́то сме про́чее соверше́нни, това̀ да мꙋдрꙋ́ваме: но а҆ко вы́е мы́слите дрꙋ́го ѩ҆́че за нѣ́що, Бг҃ъ и҆ това̀ ще да ви ѿкры́е.

16 Но въ това̀ що́то сме стигна́ли, това̀ и҆́сто то да мꙋдрꙋ́ваме, и҆ съ това̀ пра́вило да живѣ́еме.

17 Подража́тели ме́не бы́вайте, бра́тїе, и҆ гле́дайте съ внима́нїе ѻ҆ны́ѧ кои́то хо́датъ така̀, каквѡ́то и҆́мате примѣ́ръ насъ.

18 Защо́то мнози́на хо́датъ (и҆́накъ), за кои́то мно́го пѫ́ти самѣ ви говори́лъ, и҆ сега̀ съ пла́чь ви гово́римъ, защѐ са вразѝ на Хр҃то́выатъ кре́стъ:

19 На-кои́то коне́цо є҆ поги́бель, чре́во то и҆́мъ Бг҃ъ, и҆ сла́ва та (сво̀ѧ пола́гатъ) въ сра́мни те (дѣла̀) свои́, ѻ҆ни́ мꙋдрꙋ́ватъ зе́мны те (ве́щи).

20 Ѧ҆ на́ше то житїѐ є҆ на небѐ то, ѿгдѣ́то и҆ спаси́тела ѡ҆жида́еме Гд҃а на́шего 'Іисꙋ́са Хр҃та̀:

21 Кои́то ще да преѡбрази́ на́ше то хꙋ́до тѣ́ло, за да бѫ́де сообра́зно на сла́вно то не́гово тѣ́ло, спорѣ́тъ дѣ́йство то, чрезъ ко́е́то мо́же са́мъ да покора́ва на се́бе си си́чко.

ГЛАВѢ Д.

ТОГѠ ра́ди, бра́тїѧ мои́ возлю́бленнїи и҆ вожделѣ́нннїи, (кои́то сте) ра́дость и҆ вѣне́цъ мо́й, така̀ сто́йте въ Гд҃а, возлю́бленнїи.

2 Мо́лимъ Ѥвѡ́дїю, мо́лимъ и҆ Сѵнтѵ́хїю, това̀ и҆́сто то да мꙋдрꙋ́ватъ въ Гд҃а:

3 Мо́лимъ и҆ те́бе, и҆скренни́й мо́й дрꙋ́же, да и҆́мъ спомоществꙋ́вашъ, защо́то ѻ҆ни́ за́еднѡ съ ме́не се трꙋди́ха

въ благовѣствованіе то, и съ Климента, и съ дрꙋги те мои спомощницы, на-който имена та (се написаха) въ книги те животны.

4 Радꙋвайтесе всегда въ Гда, и пакъ ще да речемъ, радꙋвайтесе.

5 Кротость та ваша да бѫде извѣстна на сички те человѣцы.

6 Гдь є близꙋ, немайте попеченіе за нищо, но во всичко (нѣщо) казꙋвай те на Бга свои те прошенія съ молитва и моленіе, и съ благодареніе.

7 И миръ Божій, който превосходи секой оумъ, ще да сохрани ваши те сердца и ваши те помышленія во Хрта Іисꙋса.

8 Прочее, братія мои, сичко що є истинно, що є честно, що є праведно, що є чисто, що є любезно, що є достохвално, което є добродѣтель, и което (производи) похвала, за него мислете.

9 Което сте и навчили, и чꙋли, и видели въ мене, това творете: и Бгъ на-миратъ ще да бѫде съ васъ.

10 Возрадовахсе весма въ Гда, защото начнахте веке да радите пакъ за мене: за когото и (всегда) радехте, но несгодно то време ви возбраняваше.

11 И не говоримъ това, защото самь ѿскꙋденъ: понеже азъ се навыкнахъ да самь доволенъ съ това, което имамъ.

12 Знамъ да живѣемъ и скꙋдню, знамъ и изобилню: во всако (време), и въ секакви (слꙋчаи) се навыкнахъ да самь и сытъ и гладенъ, да самь и во изобиліе и въ скꙋдость:

13 Азъ сичко можемъ съ помощь та Іисꙋсъ Хрта.

14 Обаче добре сторихте, защото пріахте оучастіе въ моя та скорбь.

15 И знаете и вые, Філіпписіане, защо когато излѣзохъ изъ Македонія, и начнахъ да проповѣдꙋвамъ євангеліе то (въ васъ), ни єдна церква ми не даде нѣщо, нито зехъ нѣщо (ѿ нѣкоя), но самю ѿ єдни васъ.

16 Защото вые и въ Солꙋнъ ми пратихте и єднашъ и двашъ, щото ми беше потребно.

17 Не защото искамъ давание, но искамъ плодъ, който требꙋва да се оумножава за ваша та полза.

18 Азъ пріахъ сичко, и изобиленъ самь: оудоволихсе, като пріахъ ѿ Ѳпафродіта щото сте ми пратили, (като) благовонна мѵрісма, жертва пріятна, благоꙋгодна на Бга.

19 А Бгъ мой да исполни чрезъ Іисꙋса Хрта секоя потреба ваша споретъ богатство то си со слава.

29 А на Бга и Ѻца нашего

(да бѫде) слава во вѣки вѣкѡвъ. Амѝнь.

21 Поздравѣте сѣкого стаго во Хрта Іисоса. Поздравлаватъ вы (сѝчки те) братїа, кѡйто са съ мене.

22 Поздравлаватъ вы сѝчки те сватїи, а най вече Ѡнїа, кѡйто са ѿ Кесаревыатъ домъ.

23 Благодать та на-Гда нашегѡ Іисоса Хрта (да бѫде) со всѝчки те васъ. Амѝнь.

† Быдѐ написано ѿ Римъ чрезъ Ѳафродїта.

КЪ КОЛОССАЄМЪ ПОСЛАНІЄ СВАТАГѠ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЄЛЪ Апостолъ Іисоусъ Хртовъ съ вола та Бжїа, и Тїмоѳей братъ,

2 На сватѝ те и вѣрни те братїа во Хрта Іисоса, кѡйто се намѣрѹватъ въ Колоссаи: благодать и мѝръ (да бѫде) вамъ ѿ Бга Ѡца нашегѡ, и ѿ Гда Іисоса Хрта.

3 Благодариме Бга и Ѡца на-Гда нашегѡ Іисоса Хрта когато се молиме непрестанѡ за васъ:

4 Понѐже чѹхме вѣра та ваша во Іисоса Хрта, и любовь та, кѡато ймате къ сѝчки те сватїи,

5 Заради надѐжда та, кѡато є приготвена на небеса та, и за кѡато сте по напредъ чѹли, когато ви быдѐ проповѣдана йстина та на-Єваггелїе то,

6 Коѐто се проповѣдва оу васъ, каквото и по сѝчкїатъ свѣтъ: и приноси плодъ и растѐ, каквото и по между васъ, ѿ Ѡный дѐнь, въ кѡйто сте чѹли и разѹмѣли Бжїа та благодать въ йстина та:

7 Каквото сте се и наѹчили ѿ Ѳафраса возлюбленнагѡ помощника нашегѡ, кѡйто є вѣренъ слѫжитель Хртовъ за васъ:

8 Кѡйто и ѡкавѝ намъ ваша та любовь, кѡато ймате чрезъ Дха (свата́го).

9 Затова и нїе, ѿ кѡйто дѐнь сме чѹли (това), не престанѹваме да се молиме, и да просиме (ѿ Бга) да се йсполните съ (совершѐнно) познанїе на-негова та вола во всѧка

премꙋ́дрость и҆ разꙋмѣ́нїе дꙋхо́вно:
10 За да живѣ́ете (каквото̀
є҆) досто́йнѡ на Бг҃а, и҆ да мꙋ
оу҆гожда́вате во ви́чко, като
прино́сите пло́дъ во вса́ко
добро̀ дѣ́ло, и҆ расте́те въ по-
зна́нїе то Бж҃їе,
11 И като на́кнꙋвате со
се́каква си́ла споретъ держа́ва
та на-не́гова та сла́ва, да
претѫрпꙋ́вате си́чки те (зло-
страда́нїа) и҆ да бѫдете вели-
кодꙋ́шни съ ра́дость:
12 И (така̀) да благода́рите
Бг҃а и҆ Ѡ҃ца̀, ко́йто ны є҆ оу҆-
достойлъ да бѫдеме сопри-
ча́стницы на-наслѣ́дїе то на
свати̇̀ те во свѣ́тлость:
13 И ко́йто ны є҆ и҆збави́лъ
ѿ те́мна та вла́сть и҆ премѣ́-
сти́лъ ны є҆ въ ца́рство то на-
Сы́на своегѡ̀ возлю́бленнагѡ:
14 Чре́зъ кого́то нїе прїѧ́х-
ме и҆скꙋпле́нїе съ не́гова та
кро́вь, и҆ проще́нїе грѣ́хѡвъ:
15 Ко́йто є҆ ѻ҆́бразъ на-не-
ви́димагѡ Бг҃а, и҆ рожде́нъ
по̀ напре́дъ ѿ си́чки те
тва́ри:
16 Защо́то чрезъ не́го бы-
до́ха со́зданы си́чки те (тва́ри)
що̀то са на небо̀ то, и҆ що̀то
са на земла̀ та, ви́димы и҆
неви́димы, а҆ко престо́ли те,
а҆ко госпо́дства та, а҆ко нача́ла
та, а҆ко вла́сти те: си́чки те
чрезъ не́го и҆ за не́го бы́до́ха
со́зданы:
17 И то́й є҆ по̀ напре́дъ ѿ
си́чки те (тва́ри), и҆ си́чки те
чрезъ не́го се состоѧ́тъ:
18 И то́й є҆ глава̀ на-церко́вно то тѣ́ло, ко́йто є҆ на-
ча́токъ и҆ перворо́денъ ѿ
ме́ртвы те, за да бѫде то́й
прѫвъ на си́чко.
19 Защо́то благоꙋго́дно бы́дѐ
на Ѡ҃ца̀ да се всели̇̀ въ не́го
си́чко то и҆сполне́нїе (на-Бо-
жество̀ то):
20 И҆ чре́зъ не́го да прими̇́-
ри со се́бе си́чко що̀то є҆ на
земла̀ та и҆ на небо̀ то, като
напра́ви ми́ръ чрезъ не́го съ
кр҃вь та̀ на-не́говыатъ кре́стъ.
21 И ва́съ, ко́йто бѣ́хте нѣ́-
кога ѿчꙋжде́ни и҆ вразѝ (Бж҃їи)
съ помышле́нїе то въ зли̇̀ те
дѣ́ла̀,
22 Сега̀ (вы) примири̇̀ чрезъ
тѣ́ло то на-не́гова та пло́ть
со смерть та̀ мꙋ, за да вы
предста́ви сва́ты и҆ непоро́чны
и҆ непови́нны предъ се́бе:
23 А҆́ко са́мѡ стои́те тве́рди
и҆ непоколеби́ми въ вѣ́ра та, и҆
не ѿпа́днете ѿ наде́жда та
на-є҆ва́ггелїе то, ко́ето сте
чꙋ́ли, и҆ ко́ето бы́дѐ проповѣ́-
дано на се́коѧ поднебе́сна
тва́рь, на ко́ето самь а҆́зъ Па́-
велъ слꙋжи́тель.
24 Сега̀ се ра́дꙋвамъ въ мои̇
те страда́нїа за ва́съ, защо́то
дополнѧ́вамъ въ моѐ то тѣ́ло
недоста́токатъ на-ско́рби те
Хр҃то́вы за не́гово то тѣ́ло,
ко́ето є҆ це́рква та:
25 На коѧ́то а҆́зъ бы́до́хъ

слѹжитель споретъ Бжїе то смотрѣніе, коѣто ми выдѣ дадено заради васъ да проповѣдамъ полнѡ слово то Бжїе;

26 (Сирѣчь) таинство то, коѣто ѥ сокровѣнно ѿ вѣкове те и ѿ родове те, а сега се изави на негови те святіи:

27 На който поиска Бгъ да покаже, какво ѥ богатство то на-това славно таинство по междѹ ѩзычницы те, коѣто (богатство) ѥ Хрстосъ по междѹ васъ, (который ѥ) надежда на-слава та:

28 И которо ніе проповѣдѹваме, като совѣтѹваме секого человѣка и като поучаваме секоѧ премѹдрость, за да представиме секого человѣка совершенъ во Хрта Іисѹса,

29 За коѣто се и трѹдимъ и подвизаваме споретъ негово то дѣйствіе, коѣто се дѣйствѹва въ мене съ сила.

ГЛАВА в.

ЗАЩОТО азъ искамъ да знаете вые, колкавъ (голѣмъ) подвигъ имамъ за васъ, и за ѻныѧ който се намѣрѹватъ въ Лаодікіа (и во Іерапоѧь), и за сички те който не са видѣли лицѣ то ми тѣлесно:

2 За да се утѣшатъ сердца та имъ, който са соединени въ любовь, и да се ѡбогататъ со секой совершенъ разѹмъ, що то да познаатъ таинство то на-Бга и Ѻца, и на-Хрта:

3 Въ которо са сокровѣнни сички те сокровища на премѹдрость та и на-знаніе то.

4 И това ви говоримъ да не бы вы прелстилъ нѣкой со сладкорѣчіе.

5 Защото ако и да ѿсѹтствѹвамъ съ тѣло то, но съ дѹхатъ самь всегда съ васъ и радѹвамсе, понѣже гледамъ вашіатъ чинъ, и твердость та, колто имате въ вѣра та Хрстова.

6 Каквото сте прочее пріали Христа Іисѹса Гда, така и ходете по него.

7 Понѣже сте вкоренени и ѡснованы въ него, и утвержденѣ въ вѣра та, каквото выдохте наѹчени, и преѹспѣвате въ неѧ съ благодаренїе.

8 Братіе, вардетесе добрѣ, да вы не прелсти нѣкой съ філософіа и съ пѹстословна лесть, по преданію человѣческомѹ, по стіхіи те на-міратъ, а нѣ по Хрта.

9 Защото въ него живѣе сичко то исполненіе на Божество то тѣлесно:

10 И вые сте исполнени въ него, который ѥ глава на всякое началство и власть:

11 Въ него и ѡбрѣзани выдохте въ ѡбрѣзаніе нерѹкотворенно, за да соблечете тѣло то грѣховно на-плоть та, и това ѥ ѡбрѣзаніе то Хрстово:

премꙋ́дрость и̂ разꙋмѣ́нїе дꙋхо́вно:
10 За да живѣ́ете (каквото̀ є̂) достойнѡ на Бг҃а, и̂ да мꙋ оу̂гожда́вате во всѝчко, като прино́сите пло́дъ во всѧ́ко добро̀ дѣ́ло, и̂ расте́те въ позна́нїе то Бж҃їе,
11 И като наѧ́кнꙋвате со се́каква си́ла споретъ держа́ва та на-не́гова та сла́ва, да претѫ́рпꙋвате сѝчки те (злострада́нїѧ) и̂ да бѫ́дете великодꙋ́шни съ ра́дость:
12 И (така̀) да благода́рите Бг҃а и̂ Ѡц҃а̀, ко́йто ны є̂ оу̂достойлъ да бѫ́деме сопричастницы на-наслѣ́дїе то на свѧтѝ те во свѣ́тлость:
13 И ко́йто ны є̂ и̂збавѝлъ ѿ те́мна та вла́сть и̂ премѣстѝлъ ны є̂ въ ца́рство то на-Сы́на своегѡ̀ возлю́бленнагѡ:
14 Чре́зъ кого́то нїе прїѧ́хме и̂скꙋпле́нїе съ не́гова та кро́вь, и̂ проще́нїе грѣ́хѡвъ:
15 Ко́йто є̂ ѻ̆́бразъ на-невѝдимагѡ Бг҃а, и̂ рожде́нъ по̀ напре́дъ ѿ сѝчки те тва́ри:
16 Защо́то чрезъ не́го быдо́ха со́зданы сѝчки те (тва́ри) що̀то са на небо̀ то, и̂ що̀то са на земла̀ та, вѝдимы и̂ невѝдимы, а̂ко престо́ли те, а̂ко госпо́дства та, а̂ко нача́ла та, а̂ко вла́сти те: сѝчки те чрезъ не́го и̂ за не́го быдо́ха со́зданы:
17 И то́й є̂ по̀ напре́дъ ѿ сѝчки те (тва́ри), и̂ сѝчки те чрезъ не́го се состоѧ́тъ:
18 И то́й є̂ глава̀ на-церко́вно то тѣ́ло, ко́йто є̂ нача́токъ и̂ перворо́денъ ѿ ме́ртвы те, за да бѫ́де то́й пржвъ на сѝчко.
19 Защо́то благоꙋго́дно быдѐ на Ѡц҃а̀ да се всели̇̀ въ не́го сѝчко то и̂сполне́нїе (на-Божество̀ то):
20 И̂ чре́зъ не́го да примѝри со се́бе сѝчко що̀то є̂ на земла̀ та и̂ на небо̀ то, като напра́ви мѝръ чрезъ не́го съ кржвь та̀ на-не́говыатъ кре́стъ.
21 И ва́съ, ко́йто бе́хте нѣ́кога ѿчꙋжде́ни и̂ вразѝ (Бж҃їи) съ помышле́нїе то въ злѝ те дѣ́ла̀,
22 Сега̀ (вы) примирѝ чрезъ тѣ́ло то на-не́гова та пло́ть со смерть та̀ мꙋ, за да вы предста́ви сва́ты и̂ непоро́чны и̂ неповѝнны предъ се́бе:
23 А̂ко са́мѡ стои́те тве́рди и̂ непоколебѝми въ вѣ́ра та, и̂ не ѿпа́днете ѿ наде́жда та на-є̂ва́ггелїе то, ко́е́то сте чꙋ́ли, и̂ ко́е́то быдѐ проповѣ́дано на се́коѧ поднебе́сна тва́рь, на ко́е́то самь а̂зъ Па́велъ слꙋжѝтель.
24 Сега̀ се ра́дꙋвамъ въ мои̇̀ те страда́нїѧ за ва́съ, защо́то дополнѧ́вамъ въ моѐ то тѣ́ло недоста́токатъ на-ско́рби те Хр҃то́вы за не́гово то тѣ́ло, ко́е́то є̂ це́рква та:
25 На коѧ́то а̂зъ быдо́хъ

слѹжитель споретъ Бжїе то смотрѣніе, коѣто ми быдѣ дадено заради васъ да проповѣдамъ полнѡ слово то Бжїе;

26 (Сирѣчь) таинство то, коѣто ѥ сокровѣнно ѿ вѣкове те и ѿ родове те, а сега се изави на негови те святіи:

27 На който поиска Бгъ да покаже, каквò ѥ богатство то на-това славно таинство по междѹ язычницы те, коѣто (богатство) ѥ Хрстосъ по междѹ васъ, (который ѥ) надежда на-слава та:

28 И которо ніе проповѣдѹваме, като совѣтѹваме секого человѣка и като поучаваме секоа премѹдрость, за да представиме секого человѣка совершенъ во Хрта Іисѹса,

29 За коѣто се и трѹдимъ и подвизаваме споретъ негово то дѣйствіе, коѣто се дѣйствѹва въ мене съ сила.

ГЛАВА в.

ЗАЩОТО азъ искамъ да знаете вые, колкавъ (голѣмъ) подвигъ имамъ за васъ, и за ѻныа который се намерѹватъ въ Лаодікіа (и во Іерапоѣь), и за сички те который не са видели лицѐ то ми тѣлесно:

2 За да се утѣшатъ сердца та имъ, который са соединени въ любовь, и да се ѡбогататъ со секой совершенъ разѹмъ, що̀то да познаатъ таинство то на-Бга и Ѻца, и на-Хрта:

3 Въ которо̀то са сокровенни сички те сокровища на премѹдрость та и на-знаніе то.

4 Й това ви говоримъ да не бы вы прелстилъ нѣкой со сладкорѣчіе.

5 Защо̀то ако и да ѿсѹтствѹвамъ съ тѣло то, но съ дѹхатъ самь всегда съ васъ и радѹвамсе, понѐже гледамъ вашіатъ чинъ, и твердость та, колто имате въ вѣра та Хрстова.

6 Каквото сте прочее пріали Христа Іисѹса Гда, така и ходете по него.

7 Понѐже сте вкоренени и ѡснованы въ него, и ѹтвержденѝ въ вѣра та, каквото быдохте наѹчени, и преѹспѣвате въ нея съ благодаренїе.

8 Братіе, вардетесе добрѐ, да вы не прелсти нѣкой съ фїлософїа и съ пѹстословна лесть, по преданїю человѣческомѹ, по стїхіи те на-міратъ, а нѐ по Хрта.

9 Защо̀то въ него живѣе сичко то исполненїе на Божество то тѣлесно:

10 И вые сте исполнени въ него, который ѥ глава на всакое начаѣство и власть:

11 Въ него и ѡбрѣзани быдохте въ ѡбрѣзаніе нерѹкотворенно, за да соблечете тѣло то грѣховно на-плоть та, и това ѥ ѡбрѣзаніе то Хрстово:

21 Ѿцы, не раздражáвайте свои те чáда, да не ѝзгѹбѹватъ оусéрдїе то.

22 Раби, слѹшайте во всѝчко зéмны те вáши господáри, не предъ ѻчѝ те ѝмъ (сáмѡ) да слѹгѹвате като человѣкоѹгóдницы, но съ простосердéчїе, и бóйтесе Бга.

23 И сѝчко що твóрите, творéте го ѿ (сѝчка та си), дѹшà, като (че го прáвите) на Гда, а не на человѣцы те:

24 Понéже знáете, защò ѿ Гда ще да прїѝмете за заплáта наслѣдїе: защóто на Хрта Гда слѹгѹвате.

25 А кóйто прáви (дрѹгимѹ) ѿбѝда, ще прїѝме (заплáта та си) по своà та ѿбѝда, защóто Бгъ не глéда на лицѐ.

ГЛАВА Д.

ГОСПОДАРИ, дáвайте на слѹгѝ те си прáведно то и що то ѝмъ се пáда, понéже знáете, защò и вы́е ѝмате господáрь на небò то.

2 Бждéте терпѣлѝви въ молѝтва та, и бóдрствѹвайте въ нéя съ благодарéнїе.

3 И молéтесе зáедно и за нáсъ, да ни ѿвóри Бгъ вратà на-слóво то, за да проповѣдѹваме тáинство то Хртóво, заради коéто самь и вжрзанъ:

4 Да го ѝзáвимъ такà, какво́то що трéбѹва да го проповѣдѹвамъ,

5 Разѹмно се ѿбходéте съ внѣшни те, и ѝскѹпѹвайте врéме то.

6 Слóво то вáше (да бы́ва) сéкога со слáдость, приправéно со сóлъ, за да знáете какво̀ трéбѹва да ѿговáрате сéкомѹ.

7 За мéне (каквѡ̀ се намéрѹвамъ) сѝчко ще ви кáже Тѹхїкъ возлю́бленный брáтъ и вѣрный слѹжѝтель и спомóщникъ въ Гда:

8 Когóто ви прáщамъ за товà ѝсто то, да разѹмѣе за вáсъ, и да оутѣши вáши те сердцà,

9 Зáедно съ Ѻнѝсїма вѣрнаго и возлю́бленнаго брáта (нáшего), кóйто є ѿ вáше то ѻтéчество: ѻнѝ ще да ви ѝскáжатъ сѝчко за тѹва.

10 Поздравлáва вы Арїстáрхъ сплѣнникъ мóй, и Марко внѹкъ Варнáвовъ, за когóто сте прїáли (мои те) зáповѣди: áко дóйде кодъ вáсъ, прїимéте го:

11 И Іисѹсъ, кóйто се нарѝча Іѹстъ, кóйто са ѿ ѡбрѣзаны те, тїа сáми са спомóщницы мои за цáрство то Бжїе, кóйто ми бы́доха и оутѣшéнїе.

12 Поздравлáва вы рабъ Іисѹсъ Хрїстóвъ Епафрáсъ, кóйто є ѿ вáше то ѻтéчество, и всегдà се подвизáва за вáсъ въ молѝтвы те свои, за да стóите совершéни и ѝспóлнени оу сéкоа вóла Бжїа.

13 Защото самь свидѣтель за него, че има много ревность за васъ и за Онія кой то се намерѹватъ въ Лаодїкія, и во Ѥерапоѵь.

14 Поздравлава вы Лѹка брачь возлюбленный, и Димасъ.

15 Поздравете братїа та, кой то се находатъ въ Лаодїкія, и Нѵмфана, и домашна та негова церковь.

16 И когато се прочетѐ това послание оу васъ, направете да се прочетѐ и въ Лаодїкійска та церква, и да прочетете и вые Онова (кое то ще ви се прати) ѿ Лаодїкія,

17 И речете на Архіппа: гледай да свѫршишъ добрѐ слѹжба та, кой то си прїалъ ѿ Гда.

18 Поздравленїе съ моѧ та рѹка Павлова. Поменѹвайте мои те оѹзы. Благодать (Бжїа да бѫде) со сички те васъ. Аминь.

† Това послание къ Колоссаемъ быдѐ написано ѿ Римъ чрезъ Тѵхіка и Онисїма.

КЪ СОЛѸНАНСѲМЪ А. ПОСЛАНІЕ СВѢТАГѲ АПОСТОЛА ПАѲЛА.

ГЛАВА А.

ПАѲЕЛЪ и Сїлѹванъ и Тїмоѳей на церква та Солѹнска, въ Бга Ѳца, и Гда Іисѹса Хрта: благодать (да бѫде) вамъ ѿ Бга Ѳца нашегѡ, и ѿ Гда Іисѹса Хрта.

2 Благодариме Бга всегда за сички те васъ и поменѹваме вы въ молитвы те наши:

2 И непрестаннѡ смышлаваме предъ Бга и Ѳца нашегѡ дѣло то на-(ваша та) вѣра, и трѹдѫтъ на-надѐжда та, кой то имате въ Гда нашегѡ Іисѹса Хрта:

4 Понѐже знаеме, возлюбленнїи братїа, защо ваше то избранїе (быдѐ) ѿ Бга:

5 Защото наше то благовѣствованїе не быдѐ къ вамъ самѡ со слово, но и со сила, и съ Дха свата́го, и съ много (достовѣрни) свидѣтелства: каквото и що знаете, каквò се трѹдихме за васъ, когато бѣхме оу васъ.

6 И вые быдохте подражатели наши и Гдни, понѐже прїахте слово то съ радость на-свата́гѡ Дха, оу средъ голѣма бѣда,

7 Що то быдохте примѣръ

на сѝчки те ѻнїа, кѡйто повѣроваха въ Македѡнїа и въ Ахаїа.

8 Защѡто не самѡ слѡво то Гдⷭ҇не се прочѹ ѿ васъ въ Македѡнїа и Ахаїа, но и вѣра та ваша (коа́то и́мате) въ Бг҃а, разчѹсе по се́кое мѣсто, що́то не тре́бѹва да гово́риме ніе ни́що (за не́а):

9 Защѡто ѻни́ са́ми разска́зѹватъ за на́съ, како́въ вхо́дъ и́маме въ ва́съ, и́ каквѡ̀ се ѡбѫрна́хте къ Бг҃ѹ ѿ і҃дѡлы те, за да слѹжите на є҃дного̀ и́стиннаго и живаго Бг҃а:

10 И да ча́кате Сы́на мѹ (да до́йде) ѿ небо̀ то, кого́то воскреси́ ѿ мертвы те, (си́рѣчь) Ісѹса, ко́йто ны́ѝзбавлава ѿ (ѻ҃ный) гнѣвъ що́то и́де.

ГЛАВА Б҃.

ПОНѢЖѲ са́ми зна́ете вы́е, бра́тїе, защо̀ на́ше то дохо́жданѣ къ ва́мъ не быдѐ напра́здню:

2 Но ѧ҆ко и́ да пострада́хме по напре́дъ, и ѹкоре́ни быдо́хме, каквото що зна́ете, въ Фїлі́ппы те, дерза́хме съ Бж҃їа по́мощь да проповѣдѹваме ва́мъ є҃ва́ггелїе то Бж҃їе съ голѣмъ трѹ́дъ.

3 Защо́то ѹче́нїе то на́ше не (быдѐ) нито съ лѫжа, нито съ нечи́сто (намѣ́ренїе), нито съ лѹка́вство:

4 Но каквото ны и́скѹси Бг҃ъ за досто́йни да вовѣ́ри намъ (проповѣ́данїе то) є҃ва́ггелско, така̀ гово́риме, не като че ѹгожда́ваме на человѣ́цы те, но на Бг҃а, ко́йто и́спы́тѹва сердца̀ та на́ши.

5 Защо́то ни́кога не говори́хме вамъ съ ласка́телство, каквото що зна́ете: нито съ причи́на за ла́комъ придобы́токъ: Бг҃ъ (є҃) свидѣ́тель:

6 Нито и́скаме сла́ва ѿ человѣ́цы те, нито ѿ ва́съ, нито ѿ дрѹ́ги:

7 Я҆ко и́ да мо́жехме да вы ѡ҆тлагча́ваме, като Апо́столи Хрїсто́ви: но быдо́хме ти́хи по междѹ васъ, каквото до́йлка та согрѣ́ва свои́ те ча́да.

8 Поне́же и́маме (про́чее) така́ва любо́вь за ва́съ, и́зволи́хме не са́мѡ є҃ва́ггелїе то Бж҃їе да ви предаде́ме, но и дѹшы́ те си, защо́то ни быдо́хте возлю́бленни.

9 Поне́же по́мните, бра́тїа, на́шїатъ трѹ́дъ и по́двигъ: защо́то и нощьа̀ и деньа̀ рабо́техме (рѹкодѣ́лїе), за да не ѡ҆тлагчи́ме ни́кого ѿ ва́съ, и (така̀) ви проповѣда́хме є҃ва́ггелїе то Бж҃їе.

10 Вы́е сте (са́ми) свидѣ́тели и Бг҃ъ, защо̀ ніе живѣ́хме преподо́бню, и пра́ведню, и непоро́чню помеждѹ васъ, ко́йто вѣ́рѹвате.

11 Каквото що зна́ете, защо̀ се́кого ѿ ва́съ, като ѻте́цъ свои́ те ча́да,

12 Предꙋмовахме, и оутѣшавахме вы, и молехме вы, да ходите (каквото є) приличнѡ на Бга, който вы є покаилъ въ своѥ то царство и слава.

13 Заради това и ніе благодариме Бга непрестаннѡ, зашото, като пріахте слово то, коѥто чꙋхте ѿ насъ, пріахте го не като слово человѣческо, но като слово Бжіе каквото и що є войстинꙋ, коѥто се и исполнава помеждꙋ васъ, който вѣрꙋвате (съ дѣло).

14 Зашото вые, братіе, быдохте подражатели на церквы те Бжіи, който са во Іꙋдеа (и вѣрꙋватъ) во Іисꙋса Хрта, зашото това исто то пострадахте и вые ѿ свои те єдиноплеменницы, каквото и они ѿ Іꙋдеи те,

15 Който оубиха и Гда Іисꙋса, и неговы те пророцы, и насъ испждиха, и на Бга не оугождаватъ, и на сички те человѣцы се сопротиблаватъ,

16 И возбраняватъ ни да говориме на ѩзычницы те за спасеніе, за да исполнаватъ всегда мѣра та на-свои те грѣхове: но постигна на нихъ гнѣвъ (Бжій) до край.

17 А ніе, братіе, ѿ каквото се ѿдѣлихме ѿ васъ за мало времѐ съ лицѐ то, а не съ сердцѐ то, съ по голѣмо желаніе се мѫчехме да видиме ваше то лицѐ.

18 Затова и искахме да дойдеме кодъ васъ, (азъ сирѣчь Павелъ) и єднаждь и дваждь: но сотвори ни препатствіе сатана та.

19 Зашото, кой є наша та надежда, или радость, или вѣнецъ на-похвала та ни; не сте ли вые предъ Гда нашего Іисꙋса Хрта въ пришествіе то негово;

20 Вые сте войстинꙋ слава та наша и радость та.

ГЛАВА Г.

ЗАРАДИ това, като не можеме веке да тѫрпиме, изволихме да останеме во Аѳина самички.

2 И пратихме Тімоѳеа брата нашего и слꙋжителя Бжіа и помощника нашего въ благовѣствованіе то Хрто́во, да вы оутвердѝ, и да вы настави (да бѫдете постоанни) во вѣра та ваша:

3 Щото никой (ѿ васъ) да се не колебае заради тіа скорби: понеже знаете, зашо на това исто то сме ѿпредѣлени:

4 Зашото и когато бехме кодъ васъ, предсказахме ви, зашо ще да теглиме бѣды, каквото се и слꙋчи, и (вые го) знаете.

5 Заради това и азъ, като не можемъ веке да тѫрпимъ, пратихъ (Тімоѳеа) да разꙋ-

мѣемъ вѣра та ваша, да не бѫде вы ѝскꙋсилъ ѝскꙋситель, ѝ на праздниѡ бѫде нашїо трꙋдъ.

6 Я сега, като дойдѐ Тїмоѳей къ намъ ѿ васъ, ѝ принесе ни добры вѣсти за ваша та вѣра ѝ любовь та, ѝ защо ны помните всегда чистосердечниѡ, ѝ желаеме да ны видите, каквото ѝ нїе васъ:

7 Затова се оутѣшихме, братїе, за васъ, во всичка та скорбь наша ѝ нꙋжда съ ваша та вѣра.

8 Защото нїе тогава сме живи, когато вые стойте (тверди) въ Гда.

9 Защото коѐ благодарѐнїе можеме да воздадѐме на Бга за васъ, за сичка та радость съ когато се радꙋваме заради васъ предъ Бга нашего:

10 Нощьа ѝ деньа се молиме (Бгꙋ) съ голѣмо оусердїе да видиме ваше то лицѐ ѝ да допѫлниме ѡнова що то недостига на вѣра та ваша.

11 И самъ Бгъ ѝ Ѡца нашъ, ѝ Гдь нашъ Іисꙋсъ Хрстосъ да оуправи нашїатъ пѫть къ вамъ.

12 А васъ Гдь да оумножи ѝ да преꙋмножи съ любовь та ѐдинъ къ дрꙋгимꙋ, ѝ къ сички те (дрꙋги те), каквото що ѐ ѝ наша та къ вамъ:

13 За да оутвердѝ ваши те сердца непорочни въ свѧтость та предъ Бга ѝ Ѡца нашего, въ пришествїе то на-Гда нашегѡ Іисꙋса Хрта заедниѡ со сички те свѧтїи негови. Ами́нь.

ГЛАВА Д.

ПРОЧЕѲ, братїа, молиме ѝ оувѣщаваме вы чрезъ Гда нашего Іисꙋса Хрта, каквото що стѐ прїали ѿ насъ, каквѡ трѣбꙋва да ходите, ѝ да оугождавате на Бга, (така) да преꙋспѣвате по многѡ.

2 Защото вые знаете каквѝ сме ви заповѣди дали ѿ Гда Іисꙋса.

3 Защото та ѐ волѧ та Бжїа, (сирѣчь) свѧтость таваша, (ѝ) да се вардите ѿ блꙋдодѣянїе то:

4 Що то да знае секой ѿ васъ да сохранава своѐ то тѣло въ свѧтость ѝ чѣсть,

5 А не въ страсть похотна, каквото (що праватъ) ѧзычници те, който не знѧтъ Бга:

6 И никой да не престѫпа (предѣлатъ си), ѝ да лакомствꙋва за нѣкоѧ вѣщь на-брата своегѡ: защото Гдь ѐ ѿмститель за сички те тїѧ (неправды), каквото ѝ по напрѣдъ ви казꙋвахме, ѝ оувѣравахме.

7 Защото Бгъ не ны ѐ призвалъ на нечистота, но на свѧтость.

8 Който прочее, ѿфѫрлѧ (това), не ѿфѫрлѧ человѣка, но

Бга, кóйто є дáлъ и҆ Дх҃а своегò
свата́го въ нáсъ.
9 А҆ за братолю́бїе то нéмате потрéба да ви се пи́ше:
защóто вы́е сáми сте ѿ Бга
наѹчени да ѡбы́чате є҆ди́нъ
дрѹ́гиго:
10 Понéже твóрите товà
(братолю́бїе) на си́чки те брáтїа, кóйто се намéрѹватъ въ
Македóнїа: и҆ мóлимъ вы, брáтїе, да преѹспѣ́вате пóвече
(въ товà),
11 И да и҆́мате честолю́бїе
да живѣ́ете ти́хѡ, и҆ да си
рабóтите работà та, и҆ да рабóтите со свои те рѫцѣ̀, каквóто ви сме заповѣ́дали:
12 За да хóдите благочи́нѡ къ внѣ́шни те, и҆ да нéмате ни́каква потрéба (ѿ ни́хъ).
13 И не и҆скамъ, брáтїе, да
не знáете вы́е за ᲂу҆мрéли те,
за да не скóрбите, каквóто
(скóрбатъ) и҆ дрѹ́ги те, кóйто
нéматъ надéжда.
14 Защóто, а҆́ко вѣ́рѹваме,
защò Ї҆исѹ́съ є҆ ᲂу҆мрéлъ и҆ воскреснáлъ, такà и҆ Бгъ ѻ҆ны́я,
кóйто са ᲂу҆мрéли во Ї҆исѹ́са,
ще приведѐ заѣдѡ съ нéго.
15 Защóто товà ви говóриме со слóво Гдне, защò ніе
кóйто живѣ́еме, и҆ кóйто сме
ѿстанáли (на землà та) до
пришéствїе то Гдне, не ще́ме
да превáриме ᲂу҆мрéли те:
16 Защóто сáмъ Гдь ще да
слѣ́зе ѿ небò то, съ повелѣ́нїе,
и҆ съ глáсъ А҆рхáггеловъ, и҆ съ
трѹбà Бжїа, и҆ кóйто са ᲂу҆мрéли во Хрта̀, ще да воскрéснатъ по напрéдъ:
17 А҆ пóслѣ ніе, кóйто сме
жи́ви, и҆ кóйто сме ѿстанáли
(на землà та), заѣдѡ съ нéго
ще бѫдеме грáбнати на ѻ҆блацы, да срéшнеме Гда на воздѹхъ: и҆ такà ще бѫдеме
всегдà заѣдѡ съ Гда.
18 Заради́ товà ᲂу҆тѣ́шавайте є҆ди́нъ дрѹ́гиго съ тїа
словесà.

ГЛАВА ѕ.

А҆ за годи́ны те и҆ за времена̀
та, брáтїе, не є҆ нѹ́жда да ви
се пи́ше:
2 Понéже сами вы́е знáете
и҆звѣ́стнѡ, защò господнїо
дéнь такà ще дóйде, каквóто
крадли́вецъ нощьà.
3 Защóто, когáто говóратъ:
(сегà є҆) ми́ръ и҆ безстрáшїе,
тогáва напрáснѡ ще напáдне
на ни́хъ поги́вель, каквóто
(що нападнѹва напрáснѡ)
мѫ́ка та на тéшка женà, и҆ не
щáтъ да и҆збѣ́гнатъ.
4 Но вы́е, брáтїе, не сте въ
темнотà щото да вы пости́гне (ѻ҆ный) дéнь като тать.
5 Си́чки те вы́е сте сы́нове
на свѣ́татъ, и҆ сы́нове наденьѫтъ: не сте (сы́нове) на
нощь тà, нито на-темнотà та.
6 Затовà прóчее не трéбѹва
да спи́ме като дрѹ́ги те, но
да бóдрствѹеме и҆ да сме трéзвени.

7 Защо́то кои́то спа́ватъ, нощьѧ́ спа́ватъ: и҆ кои́то се оу҆пи́ватъ, нощьѧ̀ се оу҆пи́ватъ.
8 А҆ ні́е, поне́же сме (сы́нове) на деньѧ́тъ, (тре́бꙋва) да бѫ́деме тре́звени, и҆ да се ѡ҆блече́ме въ бронѧ̀ на вѣ́ра та и҆ на-любовь та̀, и҆ въ шле́мъ на-наде́жда та на-спасе́ніе то:
9 Защо́то Бг҃ъ не є҆ ѡ҆предѣли́лъ насъ за гнѣ́въ, но за да полꙋ́чиме спасе́ніе чрезъ Гдⷭ҇а на́шего І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀,
10 Ко́йто є҆ оу҆мре́лъ за да бѫ́деме жи́ви ні́е (всегда̀) за́еднѡ съ не́го, и҆ кога́то бди́ме, и҆ кога́то спи́ме.
11 Зарадѝ това̀ оу҆вѣщава́йте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго и҆ назидава́йте є҆ди́нъ дрꙋ́гиго, каквото̀ и҆ що твори́те.
12 И мо́лимъ вы, бра́тіе, позна́вайте ѻ҆ны́ѧ, кои́то се трꙋ́дятъ по междꙋ́ васъ, и҆ са настоѧ́тели ва́ши въ Гдⷭ҇а, и҆ поꙋча́ватъ вы:
13 И и҆ма́йте ги въ голѣ́ма любо́вь зарадѝ дѣ́ло то ни́хно: живе́йте ми́рнѡ по междꙋ́ се́бе.
14 И мо́лимъ вы, бра́тіе, вразꙋмла́вайте безчи́нны те, оу҆тѣша́вайте малодꙋ́шны те, пома́гайте на сла́бы те, бѫде́те терпѣли́ви камъ всѝчки те.
15 Варде́те, да не воздадѐ ни́кой нѣ́комꙋ зло̀ за зло̀:
16 Но всегда̀ жела́йте добро̀ то и҆ є҆ди́нъ дрꙋ́гимꙋ, и҆ на всѝчки те.
17 Всегда̀ се ра́дꙋвайте.
18 Моле́тесе Бг҃ꙋ непреста́нно, бѫде́те благода́рни (на Бг҃а) за си́чко: защо́то та́ѧ є҆ во́ла та Бж҃і́ѧ въ ва́съ чрезъ Хрⷭ҇та̀ І҆исꙋ́са.
19 Дꙋ́хатъ не оу҆гаша́вайте, проро́чества та не презѝрайте.
20 Си́чко и҆спы́тꙋвайте: и҆ дрѫ́жтесе за (ѻ҆нова̀) кое́то є҆ добро̀.
21 Ѿ се́коѧ зла̀ ве́щь се варде́те.
22 И самъ Бг҃ъ на-ми́ратъ да вы ѡ҆свати́ всесовершѐннѡ во всѝчко:
23 И да сохранѝ ва́шіатъ дꙋ́хъ и҆ дꙋша̀ та и҆ тѣ́ло то непоро́чно въ прише́ствіе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀.
24 Вѣ́ренъ є҆, ко́йто є҆ призва́лъ ва́съ, ко́йто и҆ ще да сотво́ри (това̀).
25 Бра́тіе, моле́тесе (Бг҃ꙋ и҆) за на́съ.
26 Поздраве́те си́чки те бра́тіѧ, съ цѣлова́ніе сва́то.
27 Заклина́вамъ вы въ Гдⷭ҇а, да се прочетѐ това̀ посла́ніе предъ си́чки те сва́тіи бра́тіѧ.
28 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀ (да бѫде) съ ва́съ. А҆ми́нь.

† Пе́рво то посла́ніе къ Солꙋнанѡмъ написа́се ѿ А҆ѳи́на.

КЪ СОЛѢНАНСѢМЪ Б҃ ПОСЛАНІЕ СВАТАГѢ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А҃

ПАУЕЛЪ ѝ Сїлѹа́нъ ѝ Тїмоѳе́й на це́рква та Солѹ́нска, въ Бг҃а Ѻ҃ца на́шего ѝ Гдⷭ҇а Ї҃исѹ́са Хрⷭ҇та̀:

2 Благода́ть (да бѫде) вамъ ѝ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца на́шегѡ ѝ ѿ Гдⷭ҇а Ї҃исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

3 Всегда̀ сме длѫжни да благода́риме Бг҃а за ва́съ, бра́тїе, каквото̀ що є҆ ѝ пра́ведно, защо́то вѣ́ра та по премно́го наращава́, ѝ оумножа́васе любовь та̀ на си́чки те ва́съ по междѹ ви:

4 Що́то ѝ сами нїе се хва́лиме за ва́съ по (си́чки те) це́рквы Бж҃їи, за терпѣ́нїе то ваше ѝ за вѣ́ра та ви во си́чки те гоне́нїа ѝ ско́рби, кои́то претѫрпѹ́вате:

5 (Ѝ това̀ є҆) доказа́телство на-пра́ведныа сѹдъ Бж҃їй, за да се сподо́бите вы́е за ца́рство то Бж҃їе, за кое́то ѝ стра́дате:

6 Поне́же є҆ пра́ведно предъ Бг҃а, да воздадѐ ско́рбь на ѻ҃нїа, кои́то вы ѿскорбла́ватъ:

7 А҃ на ва́съ ѿскорбла́еми те ѿра́да за́еднѡ съ на́съ, кога́то се я҆́ви (да дохо́жда) Гдⷭ҇ь Ї҃исѹ́съ ѿ небо̀ то съ А҃ггелы те на-своѧ̀ та си́ла,

8 Съ пла́мененъ ѻ҃гнь, за да сотво́ри ѿмще́нїе на ѻ҃нїа кои́то не позна́ватъ Бг҃а, ѝ кои́то не слѹ́шатъ є҆ва́ггелїе то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҃исѹ́са Хрⷭ҇та̀:

9 Кои́то ще прїи́матъ мѹ́ка, вѣ́чна поги́бель ѿ лицѐ то Гдⷭ҇не, ѝ ѿ сла́ва та на-всемогѹ́щество то не́гово:

10 Кога́то до́йде да се просла́ви помеждѹ свати̂ те свои̂, ѝ да се пока́же чѹ́денъ въ ѻ҃ный де́нь по междѹ си́чки те, кои́то вѣ́рѹватъ (въ не́го), (защо́то повѣрова́хте вы́е на свидѣ́телство то на́ше).

11 За това̀ се ѝ мо́лиме (Бг҃ѹ) всегда̀ за ва́съ, да вы напра́ви Бг҃ъ на́шъ досто́йны на-призыва́нїе то своѐ, ѝ споретъ (своѧ̀та) си́ла да совѫрши вса́ко благоѹго́дное добро̀, ѝ дѣ́ло то на-вѣ́ра та ва́ша:

12 За да се просла́ви и҆́ме то на Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҃исѹ́са Хрⷭ҇та̀ въ ва́съ, ѝ вы́е въ не́го, споретъ благодать та̀ на-Бг҃а на́шегѡ ѝ на-Гдⷭ҇а Ї҃исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

ГЛАВА Є.

Ѧ КО́ЛКО то за прише́ствїе то на-Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ за на́ше то собра́нїе съ не́го, мо́лиме вы, бра́тїе,

2 Да се не колеба́ете ско́рѡ съ ѹ҆мѫ́тъ си, и҆ да се не смѹща́вате, нито ѿ дѹ́хъ, нито ѿ сло́во, нито ѿ писмо̀, като че є҆ ѿ на́съ (пра́тено, и҆ писѹ́ва) защо̀ приближа́ва Хрⷭ҇то́вы́о де́нь.

3 Ни́кой да вы не и҆зла́жже съ ни́каковъ на́чинъ: защо́то (ѻ҆́ный де́нь не щѐ да до́йде) доклѐ по напре́дъ не до́йде ѿстѹпле́нїе то, и҆ не поѧ́висе человѣ́ко на-беззако́нїе то, сынѡ̀ на-погибель та̀,

4 Ко́йто се проти́ви, и҆ превозно́сисе по̀ го́ре ѿ си́чко нѣ́що, коѐто се нари́ча Бо́гъ, и҆лѝ като свѧще́нно се почи́та, що́то ще да сѣ́дне въ це́рква та Бж҃їа като Бо́гъ, за да пока́же се́беси защо̀ є҆ Бо́гъ.

5 Не по́мните ли, че ї҆о́ще кога́то живе́ехъ съ ва́съ, гово́рехъ ви тїа̀ (ра́боты);

6 И сега̀ зна́ете ѻ҆нова̀ коѐто го возбрана́ва, да се не ѩ҆ви до своѐ то мѹ вре́ме.

7 Защо́то та́инство то на-беззако́нїе то се дѣ́йствѹва ѿ вре́ме, но (не мо́же да се и҆спо́лни) доклѐ се не зе́ме ѿ свѣтѫ́тъ ѻ҆́ный, ко́йто го возбрана́ва:

8 И тога́ва ще да се ѩ҆ви беззако́нника, кого́то Гдⷭ҇ь Ї҆исѹ́съ ще да ѹ҆бі́е съ дѹ́хатъ на-ѹ҆ста̀ та си, и҆ ще да го довѫ́рши съ ѩ҆вле́нїе то на-своѐ то прише́ствїе:

9 Ко́йто (беззако́нникъ) ще да до́йде по дѣ́йствѹ сатани́нскѣ со се́каква си́ла, и҆ зна́менїа и҆ чѹдеса̀ лѫ́жливи,

10 И со се́каква непра́ведна лѣ́сть помежду́ ѻ҆́нїа ко́йто поги́бнѹватъ: защо́то не возлюби́ха и҆́стина та за да се спаса́тъ.

11 И заради̇̀ това̀ ще и҆́мъ пра́ти Гдⷭ҇ь дѣ́йствѝтелна лѣ́сть, за да повѣ́рѹватъ на лѫ́жа̀ та.

12 За да се ѡ҆сѹ́датъ си́чки те, ко́йто не са повѣрова́ли на и҆́стина та, но и҆зволи́ли са (да ѡ҆ста́натъ) въ непра́вда̀ та.

13 Ѧ̀ ні́е сме дѫ́жни да благода́риме Бг҃а всегда̀ за ва́съ, бра́тїе возлю́бленнїи ѿ Гдⷭ҇а, защо́то Бг҃ъ вы є҆ и҆збра́лъ ѿ кра́й за да се спасе́те чрезъ ѡ҆свѧще́нїе то на-дѹ́хатъ, и҆ чрезъ и҆́стинна та вѣ́ра,

14 Въ коѐто вы призва̀ чрезъ на́ше то благовѣ́ствова́нїе, за да наслѣ́дите сла́ва та на Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исѹ́са Хрⷭ҇та̀.

15 Тогѡ̀ ра́ди, бра́тїе, сто́йте (тве́рди), и҆ дръ́жите (добрѐ) преда́нїа та, ко́йто сте наѹ́чили и҆лѝ ѿ жи́въ на́шъ гла́съ и҆лѝ ѿ посла́нїе на́ше.

16 Ѧ̀ са́мъ Гдⷭ҇ь на́шъ Ї҆и-

сꙋсъ Хр҃тосъ, и҆ Бг҃ъ и҆ ѻ҃цъ на́шъ, ко́йто ны є҆ возлюби́лъ, и҆ да́лъ ни є҆ ᲂу҆тѣше́нїе вѣ́чно и҆ наде́жда добра̀ со (своѧ̀ та) благода́ть,

17 Да ᲂу҆тѣ́ши сердца̀ та ва́ши и҆ да вы ᲂу҆тверди во всѧ́ко (добро̀) ᲂу҆че́нїе, и҆ въ дѣ́ло добро̀.

ГЛАВА Г.

ПРОЧЕѢ, бра́тїе, моле́тесе за на́съ, да се распространа́ва сло́во то Гдⷭ҇не, и҆ да се сла́ви, каквото̀ и҆ помежду̀ ва́съ (се сла́ви):

2 И да се и҆зба́виме ѿ злы̀ и҆ лꙋка́вы человѣ́цы: защо́то не́ма ᲂу҆ си́чки те вѣ́ра.

3 Но вѣ́ренъ є҆ Гдⷭ҇ь, ко́йто ще вы ᲂу҆твердѝ и҆ сохрани ѿ зло̀ то.

4 И и҆ма́ме наде́жда на Гдⷭ҇а за ва́съ, защо̀, що́то ви заржа́ме и҆ стрꙋ́вате (го), и҆ ще да (го) стрꙋ́вате.

5 А҆ Гдⷭ҇ь да и҆спра́ви сердца̀ та ва́ши въ любовь̀ та̀ Бж҃їа, и҆ въ терпѣ́нїе то Хр҃то́во.

6 И҆ заржа́ме ви, бра́тїе, съ и҆ме то на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀, да се ѿдалеча́вате ѿ се́когѡ бра́та ко́йто хо́ди безчи́нно, а҆ не по преда́нїе то ко́ето є҆ прїа́лъ ѿ на́съ.

7 Защо́то са́ми вы́е зна́ете, каквѡ̀ тре́бꙋва да подража́вате на́съ: поне́же не безчинствова́хме ᲂу҆ ва́съ:

8 Нито ѧ҆дохме хлѣ́бъ ᲂу҆ нѣ́когѡ тꙋ́не: но трꙋ́дехмесе де́нь и҆ но́щь въ рꙋкодѣ́лїе, за да не доса́диме ни́комꙋ ѿ ва́съ:

9 Не защо́то не́маме вла́сть, но да даде́ме ва́мъ се́беси примѣ́ръ, за да ны подража́ете.

10 Поне́же кога́то бѣ́хме ᲂу҆ ва́съ, това̀ ви заржа́хме, защо̀, ко́йто не ще да рабо́ти, (то́й не тре́бꙋва) нито да ѧ҆дѐ.

11 Защо́то слꙋ́шаме че нѣ́кои живѣ́тъ безчи́нно по междꙋ̀ ва́съ, и҆ ни́що не рабо́тятъ, но хо́дятъ на са́мъ на та́мъ напра́здно.

12 На таки́ва заржа́ме, и҆ мо́лиме чрезъ Гдⷭ҇а на́шего Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀, да рабо́тятъ споко́йно, и҆ да ѧ҆да́тъ сво́ѧтъ си хлѣ́бъ.

13 А҆ вы́е, бра́тїе, не ᲂу҆мо́рꙋвайтесе като тво́рите добро̀ то.

14 А҆ ꙗ҆ко нѣ́кой не слꙋ́ша на́ше то сло́во (ко́ето ви писꙋ́ваме) въ това̀ посла́нїе, не́го забеле́жꙋвайте: и҆ не мѣ́шайтесе съ не́го, да се посра́ми:

15 А҆ междꙋ̀ това̀, не́майте го като за вра́гъ, но вразꙋмла́вайте го като бра́та.

16 И҆ са́мъ Гдⷭ҇ь на-ми́ратъ, да ви дадѐ ми́ръ всегда̀ и҆ съ се́каковъ ѻ҆́бразъ, Гдⷭ҇ь (да бѫ́де всегда̀) со си́чки те ва́съ.

17 Поздравле́нїе то є҆ съ моѧ̀

та рѹка̀ Па̀ѵлова, коѐто слѹжи за зна̀менїе оу̀ сѐкое моѐ посла̀нїе, така̀ пи̑шемъ:

18 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на̀шегѡ Ї҆исѹ̀са Хрⷭ҇та̀ (да бѫ̀де) со всѝчки те ва̀съ. А҆ми̑нь.

† Вто̀ро то посла̀нїе къ Солѹнѧнѡмъ бы̀дѐ напи̑сано ѿ Ри̑мъ.

КЪ ТІМОѲЕЮ А҃. ПОСЛАНІЕ СВАТЯГѠ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А҃.

ПАУЛЕ А҆по̀столъ Ї҆исѹ̀съ Хрⷭ҇то̀въ спо̀ретъ повелѣ̀нїе то на-Бг҃а Спа̀са на̀шегѡ и҆ на-Гдⷭ҇а Ї҆исѹ̀са Хрⷭ҇та̀, (ко̀йто є҆̀) наде̑жда та на̀ша,

2 На Тїмоѳе̑а, и҆стинно то ча̀до во вѣ̀ра та: благода̀ть, ми̑лость, ми̑ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на̀шегѡ, и҆ ѿ Хрⷭ҇та̀ Ї҆исѹ̀са Гдⷭ҇а на̀шегѡ.

3 Какво̀то те оу̀молихъ, като ѿи̑вахъ въ Македо̀нїа, да ѡ҆ста̀нешъ во Ѳфе̑съ, (така̀ и҆ сега̀ те мо̀лимъ) да заржчашъ на нѣ̀кои да не оу̀чатъ дрѹ̀го и҆̀ѧче:

4 И да не внима̀ѧтъ въ ба̀сни, и҆ въ родосло̀вїѧ безконе̑чни, ко̀йто произво̀дѧтъ по̀ мно̀го прѣ̀нїѧ, не̑жели назида̀нїе Бж҃їе коѐто є҆̀ въ вѣ̀ра та.

5 А҆ намѣ̀ренїе то на-заржчанїе то (на̀ше) є҆̀ любовь та̀ (коѧ̀то происхо̀ди) ѿ чи̑сто се̑рдце, и҆ ѿ добра̀ со̀вѣсть, и҆ ѿ нелицемѣ̀рна вѣ̀ра:

6 Ѿ ко̀йто като ѿстѹпи̑ха нѣ̀кои, оу̀клони̑хасе въ пѹсто-сло̀вїѧ,

7 И и҆скатъ да бѫ̀дѧтъ законоѹчи̑тели, кога̀то не разѹмѣ̀ватъ нито ѻ҆нова̀ що̀то гово̀ратъ, нито ѻ҆нова̀ за коѐто подтвержда̀ватъ.

8 Нїе зна̀еме, защо̀ зако̀но є҆̀ до̀бръ, а҆ко го и҆сполна̀ва нѣ̀кой зако̀нѡ:

9 Но зна̀еме и҆ това̀, защо̀ зако̀но не є҆̀ ѡ҆ста̀венъ за пра̀ведникатъ, но за беззако̀нны те и҆ непокори̑вы те, за нечести̑вы те и҆ грѣ̀шницы те, за непра̀ведны те и҆ скве̑рны те, и҆ за ѻ҆ны̑ѧ ко̀йто са оу̀би̑ли ваща̀ си и҆̀лѝ ма̀йка си, и҆̀лѝ дрѹ̀гиго нѣ̀кого человѣ̀ка.

10 За блѧдницы̀ те, мѹжело̀жницы те, разбо̀йницы те,

(клеветницы те, скотолóжницы те,) лжжлúвы те, клатвопрестꙋ́пницы те, и҆ за сúчко коéто є҆ протúвно на и҆стинно то оу҆чéніе:

11 (Коéто согласꙋ́ва) со слáвно то благовѣ́стіе на-блажéннагѡ Бг҃а, коéто є҆ вовѣ́рено мéне.

12 И҆ благодáримъ І҆исꙋ́са Хр҃та̀ Гдⷭ҇а нáшего, кóйто ме оу҆крѣплáва, защóто ме познà за вѣ́ренъ, и҆ ѿпредѣ́лѝ ме на тáѧ слꙋ́жба:

13 Кóйто бéхъ пò напрéдъ хꙋ́лникъ и҆ гонѝтель и҆ досадѝтель: но помѝлованъ быдóхъ, защóто ѿ незнáніе сторѝхъ (товà, понéже се намéрꙋвахъ) въ невѣ́рїе:

14 И҆ благодать тà на Гдⷭ҇а нáшегѡ (І҆исꙋ́са Хр҃та̀) превмножѝсе (въ мéне) чрезъ вѣ́ра та и҆ любовь тà, кóѧто (и҆мамъ) во Хр҃та̀ І҆исꙋ́са.

15 Товà слóво є҆ вѣ́рно и҆ достóйно да го прїéма сéкой (съ вѣ́ра), защò Хр҃тóсъ І҆исꙋ́съ є҆ дошéлъ въ мѝръ да спасѐ грѣ́шницы те, ѿ кóйто самь пéрвый а҆́зъ.

16 Но заради̇ товà быдóхъ помѝлованъ, да покáже І҆исꙋ́съ Хр҃тóсъ на мéне пéрваго сѝчко то си долготерпѣ́ніе за примѣ́ръ на ѻ҆нїѧ кóйто ще да повѣ́рꙋватъ въ нéго заради̇ живóтъ вѣ́чный.

17 А҆ на цáрьатъ на-вѣ́кове те, нетлѣ́нныатъ, невѝдимыатъ, є҆дѝныатъ, премꙋ́дрыатъ Бг҃ъ (да бѫде) чéсть и҆ слáва во вѣ́ки вѣ́кѡвъ. А҆мѝнь.

18 Товà заржчованїе ти предáвамъ, чáдо Тїмоѳéе, ѩ҆ото согласꙋ́ва съ пророчества та, кóйто быдóха пò напрéдъ за тéбе, да и҆сполнáвашъ като вóинъ спорétъ нѝхъ добрò то вóинствованїе,

19 Като сохранáвашъ вѣ́ра та и҆ добрà та сóвѣсть, кóѧто понéже нѣ́кои ѿфѫрлѝха, ѿпаднáха ѿ вѣ́ра та:

20 ѿ кóйто є҆ Уменéй и҆ Алеѯандръ, кóйто предáдохъ на Сатанà та, да се наꙋ́чатъ да не хꙋ́латъ.

ГЛАВА в҃.

МОЛИМЪ вáсъ прóчее пò напрéдъ ѿ сѝчко да твóрите молбы̀, молéнїѧ, прошéнїѧ, благодарéнїѧ, за сѝчки те человѣ́цы:

2 За цáрове те и҆ за сѝчки те кóйто са во влáсть: за да поживѣ́еме тѝхъ и҆ безмятéженъ живóтъ со всáко благочéстїе и҆ чéстность:

3 Защóто товà є҆ добрò и҆ благопрїáтно предъ Спасѝтелѧ нáшегѡ Бг҃а:

4 Кóйто и҆ска да се спасáтъ сѝчки те человѣ́цы, и҆ да дóйдатъ въ познáнїе то на-и҆стина та.

5 Защóто є҆дѝнъ є҆ Бг҃ъ, и҆ є҆дѝнъ ходáтай междꙋ Бг҃а и҆

человѣцы те, человѣкъ Іисꙋсъ Хрїтосъ:

6 Който є̑ далъ себе їскꙋпленїе за сички те, ї є̑то свидѣтелство, което се казꙋва сегà во своѐ то времe.

7 Заради което а̑зъ быдохъ поставенъ проповѣдникъ ї а̑постолъ (істина говоримъ во Хрїтà, не лѫжемъ), ї оучитель на ѧзычницы те въ вѣра та ї істина та.

8 Искамъ прочее да се молатъ Бг҃ꙋ мѫжїѐ те на секое мѣсто, като вдигатъ чисты рѫцѐ къ небо̀ то безъ гнѣвъ ї безъ сомнѣнїе.

9 Подобнѡ ї жены те да се оукрашаватъ со срамъ ї съ цѣломꙋдрїе, (като се ѡ҃блачатъ) въ честны дрехи, а̑ не съ плетенїѧ (на-косы̀ те си), ї̀ли со злато, ї̀ли съ бисеръ, ї̀ли съ многоцѣнны дрехи:

10 Но съ добрѝ дѣла̀, (като ѡ҃о є̑ прилично на жены̀, който са се ѡ҃бѣщали да живѣатъ благочестнѡ).

11 Жена̀ требꙋва да слꙋша оученїе въ молчанїе со всако покоренїе.

12 Я жена̀ да оучи, а̑зъ не давамъ дозволенїе, нито да властꙋва на мѫжѫтъ си, но (заповѣдꙋвамъ) да живѣе въ молчанїе.

13 Защото Адамъ быдѐ со̀зданъ по̀ напредъ, а̑ послѣ Ѥва:

14 И не прелстисе Адамъ, но жена̀ та понеже се прелстѝ, падна̀ въ престꙋпленїе:

15 Но ще да се спасѐ зарадѝ родени те (ѿ нея) дѣца̀, а̑ко (ѻ҃ни) ѡ҃ставатъ въ вѣра та ї въ любовь та̀, ї въ святость та̀, съ цѣломꙋдрїе.

ГЛАВА Г.

ТОВА̑ слово є̑ вѣрно: а̑ко нѣкой желае да бѫде є̑пі́скопъ, добро̀ дѣло желае.

2 Но є̑пі́скопъ, требꙋва да є̑ непороченъ, на-є̑дна̀ (самѡ) жена̀ мꙋжъ, трезвенъ, цѣломꙋдръ, благоговѣйнъ, честенъ, страннолюбивъ, поꙋчителенъ:

3 Да не є̑ пїаница, да не біе, да се не кара, да не лакомствꙋва на скверенъ придобытокъ, но да є̑ кротокъ, несвадливъ, ї несребролюбецъ:

4 Който знае да оуправлава добрѐ свойатъ домъ ї дѫржѝ свой те чада въ послꙋшанїе со всака честность:

5 (Защото, а̑ко не оумѣе нѣкой да оуправлава добрѐ свойатъ домъ, каквѡ ще да прилѣжава да оуправи церква та Бж҃їа;)

6 Да не є̑ новокрещенъ, за да се не возгорди ї подпадне въ (є̑дна̀кво то) ѡ҃сꙋждѐнїе съ дїаволатъ.

7 Требꙋва то̀й да йма ї добро̀ свидѣтелство ѿ дрꙋговѣрцы те, за да не подпадне въ оукоренїе ї въ примка та дїаволска.

8 Подобнѡ и҆ дїакони те трєбꙋва да са чєстни, да не са двоѧзычни, да не ѿбычатъ мнѡго вїно то, да не лакоматъ за скверенъ придобытокъ:

9 Но да сохранаватъ таинство то на-вѣра та съ чиста совѣсть.

10 И҆ ни҆хъ да и҆спытꙋватъ по̀ напрѣдъ, а҆ послѣ да бы̀ватъ дїакони, а҆ко се намѣратъ непорочни.

11 Така̀ и҆стѡ и҆ жены̀ те (и҆мъ трєбꙋва да са) чєстны, да не са клеветни̑цы, но трѣзвены и҆ вѣрны во всѝчко.

12 Дїакони те да бы̀ватъ на-є҆дна̀ (самѡ) жена̀ мѫжїе, и҆ да ᲂу҆правлѧ̀ватъ добрѣ̀ чада та и҆ свои̑ те домове:

13 Защо̀то, кои̑то слꙋжатъ добрѣ̀, спечалю̀ватъ за себе добръ степенъ, и҆ велѝко дерзновенїе въ вѣра та во І҆исꙋса Хрта̀.

14 Това̀ ти писꙋвамъ, понѣже се надамъ да до̀йдемъ скорѡ кодъ тебе:

15 Я҆ко ли се заба̀вимъ, да знаѐшъ какві̑ трєбꙋва да се ѿбходишъ въ Бж҃їатъ домъ, кои̑то є҆ це̑рква та на-Бг҃а жива̀гѡ, сто̀лпо и҆ ᲂу҆твержденїе то на-и҆стина та.

16 И҆ безпрекослѡ̀бнѡ, велѝко є҆ та̀инство то на благочестїе то: Бг҃ъ се ꙗ҆ви̑ въ тѣло, ѿправда̀ себе чрезъ дꙋхатъ, показа̀се на А҆ггели те, проповѣданъ бы̀дѐ въ ꙗ҆зы̑чницы те, повѣрованъ бы̀дѐ въ мі̑ръ, вознесесе со сла̀ва.

ГЛАВА Д.

Я҆ дꙋхо говори ꙗ҆снѡ, защо̀ въ послѣдни те времена̀ ще да ѿстꙋпатъ нѣкои ѿ вѣра та, и҆ ще да внима̀ватъ на прелестни те дꙋхове, и҆ на бѣсо̀вски те ᲂу҆ченїа,

2 И҆ на ѻ҆нїа кои̑то поꙋча̀ватъ лѫжли̑ви словеса̀ съ лицемѣрїе, понѣже и҆матъ зна̀къ ѿ разжѣжено желѣзо на своа̀ та совѣсть,

3 И҆ возбрана̀ватъ жени̑тва та, и҆ (заржчатъ) да се не ꙗда̀тъ нѣкои ꙗстїа, кои̑то є҆ Бг҃ъ сотвори̑лъ да ги ꙗда̀тъ съ благодаренїе вѣрни те, и҆ кои̑то са позна̀ли и҆стина та.

4 Защо̀то си̑чко є҆ добро̀, що̀то є҆ Бг҃ъ сотвори̑лъ, и҆ ни̑що не трєбꙋва да се ѿфѫрла а҆ко го прїема нѣкой съ благодаренїе:

5 Защо̀то се ѡ҆свѧща̀ва со сло̀во то Бж҃їе и҆ съ молѝтва та.

6 Тїа си̑чки те (ра̀боты), а҆ко ка̀зꙋвашъ на бра̀тїа та, ще да бѫдешъ добръ слꙋжи̑тель І҆исꙋсъ Хрто̀въ, кои̑то си нахра̀ненъ со словеса̀ та на-вѣра та, и҆ на-добро̀ то ᲂу҆ченїе, на коѐто си послѣдова̀лъ.

7 Ѡ҆ гнꙋсны те и҆ ба̀бински

те басни се ѿрічай: а ѡбѹчавай себе въ благочестіе то.
8 Защото тѣлесно то ѡбѹченіе за мало време є полезно: а благочестіе то є во всичко полезно, понеже има ѡбѣщаніе и на-сегашніа и на-бѹдѹщіа животъ.
9 Това слово є вѣрно, и достойно є за да го пріиме секой съ вѣра.
10 Защото ніе се за това трѹдиме и тѫрпиме оукореніа, понеже имаме надежда на Бга живаго, който є спаситель на-сички те человѣцы, а найвече на-вѣрни те:
11 Това заржчай и поѹчавай.
12 Никой да не презира твоа та младость: но бѫди примѣръ на вѣрни те со слово то, съ житіе то, съ любовь та, съ дѹхатъ, съ вѣра та, съ чистота та.
13 Доклѣ да дойдемъ азъ, оупражнавайсе въ чтеніе, въ оутѣшеніе, и въ поѹченіе.
14 Не ѡставай въ немареніе дарба та, колто є въ тебе, и колто ти быде дадена чрезъ пророчество то, когато быде рѹкоположенъ ѿ сичко то свѧщенничество.
15 За тіа (работы) размышлавай, въ них се оупражнавай, (въ нихъ разѹмѣвай): за да бѫде явно твое то преѹспѣваніе по междѹ сички те.
16 Внимай въ себе си, и въ оученіе то: и стой въ нихъ, защото това ако правишъ, и самъ ще да се спасешъ, и онія който те слѹшатъ.

ГЛАВА Є.

СТАРАГО человѣка не оукоравай, но оувѣщавай като отца: а млады те, като братіа:
2 Стары те жены, като майки: млады те като сестры, со всака чистота.
3 Вдовицы те почитай, който са истинныѡ вдовицы.
4 Ако ли нѣкоа вдовица има чада или внѹчета, они да се оучатъ перво да почитатъ свои те домашни, и да заплащатъ должности те на родители те си: защото това є благоѹгодно предъ Бга.
5 А истинна та вдовица, колто є ѡстанала сама, надѣесе на Бга, и пребывае въ молитвы и въ бгомолства день и нощь:
6 А колто се є предала въ сластолюбіа, тіа є жива оумрела.
7 Това (имъ) заржчай, да бѫдатъ непорочны.
8 А ако нѣкой не промышлава за свои те, а особнѡ за домашни те си, той се є ѿрекалъ ѿ вѣра та, и по лошъ є ѿ невѣрныа.
9 А вдовица да се избира, колто не є по долѹ ѿ шест-

десе́ть годи́ны, и҆ ко́ѧто є҆ была̀ жена̀ (са́мѡ) на є҆ди́нъ мꙋ́жъ:
10 Ко́ѧто є҆ свидѣ́телствована въ добри̇̀ дѣла̀, а҆́ко є҆ воспита́ла ча́да, а҆́ко є҆ прїѧ́ла стра́нны, а҆́ко є҆ оу҆мы́ла но́зѣ на-сватїи, а҆́ко є҆ дала̀ по́мощь на бѣ́дни, а҆́ко є҆ и҆ма́ла оу҆се́рдїе за се́какво добро̀ дѣ́ло.
11 А҆ мла́ды вдови́цы не прїе́май: защо́то кога́то се разсвирѣпѣ́ватъ (и҆ ѿфжрлатъ ѩре́матъ Хр҃то́въ) и҆скатъ да се же́натъ,
12 И҆ (чрезъ това̀) подпадатъ подъ ѡ҆сꙋжде́нїе, защо́то са ѿфжрли́ли пе́рво то си ѡ҆бѣщанїе.
13 А҆ ѡ҆свѣ́нь това̀, поне́же са пра́здны (безъ работа) наꙋча́ватсе да хо́датъ по кѫщи те, и҆ не са́мѡ (ѡ҆станꙋ́ватъ) пра́здны, но и҆ бладосло́вицы (бы́ватъ), и҆ любопы́тны, и҆ гово́ратъ що́то не прили́ча.
14 ’Я҆зъ про́чее и҆скамъ, млады те (вдови́цы) да се же́натъ, да раждатъ дѣца̀, и҆ да си гле́датъ кѫщы те, за да не да́ватъ ни є҆дна̀ причи́на на проти́вникатъ да ги хꙋ́ли.
15 Защо́то нѣ́кои ѿ ни́хъ са се ѡ҆бѫрна́ли ве́ке слѣ́дъ сатана̀ та.
16 Я҆ко нѣ́кой вѣ́ренъ и҆ли̇̀ вѣ́рна и҆ма вдови́цы (въ кѫща та си), да ги оу҆дово́лава, да се не натова́ра це́рква та, за да (мо́же да) оу҆дово́ли и҆́стинны те вдови́цы.
17 Кои́то пресвѹ́тери и҆сполнѧ́ватъ добрѐ слꙋ́жба та си, ѻ҆ни̇̀ да прїи́мꙋватъ двойна че́сть: а҆ на́й ве́че ѻ҆нїа, кои́то се трꙋ́датъ въ про́повѣдь и҆ въ поꙋче́нїе.
18 Защо́то писа́нїе то гово́ри: да не заградишъ оу҆ста̀ та на-во́латъ, ко́йто вѫршѐ: и҆: досто́инъ є҆ рабо́тнико за своѧ̀ та запла́та.
19 Не прїе́май клеветà на пресвѹ́тера, ѡ҆свѣ́нь (а҆́ко свидѣ́телствꙋватъ) два́ма и҆ли̇̀ три́ма свидѣ́тели.
20 Ѻ҆ны́ѧ кои́то согрѣша́ватъ, ѡ҆лича́вай ги предъ си́чки те, да и҆́матъ стра́хъ и҆ дрꙋ́ги те.
21 Закли́намъ те предъ Бг҃а, и҆ предъ Гдⷭ҇а ’Іисꙋ́са Хр҃та̀, и҆ предъ и҆збра́нны те (не́гови) А҆́ггелы, да сохранишъ тїѧ (за́повѣди) безъ лицемѣ́рїе, и҆ ни́що да не пра̀вишъ ѿ пристра́стїе.
22 Не возлагай рѫцѣ̀ те си на ни́кого ско́рѡ, нито бѫди̇̀ оу҆ча́стникъ въ чꙋ́жди грѣ́хове: но варди̇̀ се́бе си чи́стъ:
23 Не пі́й ве́ке (са́мѡ) вода̀, но пи́вай и҆ по малко вїнцѣ̀ заради̇̀ стомахатъ си, и҆ заради̇̀ части те болеꙋ́ванїѧ.
24 На-нѣ́кои человѣ́цы грѣховѐ те са ѩ҆́вни, и҆ мо́жатъ да се ѿкры́ватъ по̀ напредъ: а҆ на-нѣ́кои (се ѿкры́ватъ) по́слѣ.
25 Подо́бнѡ и҆ добри̇̀ те дѣ-

ла̀ са ꙗ̂вни: а̂ ако ї̂още не са (ѿкры́ти), не мо́жатъ за мно́го вре́ме да стоѧ́тъ потае́ни.

ГЛАВА S.

СИЧКИ те раби́, кои́то се наме́рꙋватъ подъ ꙗ̂ре́мъ, тре́бꙋва да воздава́тъ се́каква че́сть на свои́ те господа́ри, за да се не хꙋли́ и́ме то Бж҃їе, и̂ оу̂че́нїе то (Хр҃то́во).

2 А̂ кои́то и̂матъ вѣ́рны господа́ри, не тре́бꙋва да не маратъ за ни́хъ, (съ и̂звине́нїе) защо́то са бра́тїа: но да и̂мъ слꙋжꙋватъ съ по̀ голѣ́мо оу̂се́рдїе, защо́то са вѣ́рни и̂ возлю́бленни на Бг҃а), кои́то воспрїе́матъ благодѣ́анїе то. Това̀ поучава́й, и̂ оу̂вѣщава́й.

3 Ако ли нѣ́кой оу̂чи дрꙋ́го ꙗ̂че, и̂ не слѣ́дꙋва по здра́ви те словеса̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҇исꙋ́са Хр҃та̀, и̂ по оу̂че́нїе то, кое́то во́ди къ благоче́стїе то,

4 То́й се є̂ возгорди́лъ, и̂ ни́що не зна́е, но болѣ́дꙋва (ѿ) и̂спы́тованїѧ и̂ сло́вопрепира́нїѧ: ѿ кои́то се ра́жда за́висть, ра́спри, хꙋлы̀, лꙋка́ви подозрѣ́нїѧ,

5 Пра́здни препира́нїѧ начеловѣ́цы, кои́то и̂матъ разва́лѣнъ оу̂мъ, и̂ чꙋ́жди са ѿ и̂стина та, и̂ мы́слѧтъ защо̀ благоче́стїе то є̂ (сре́дство за) придобы́токъ: ѿдалеча́йсе ѿ таки́ва,

6 И войстинꙋ велѝкъ є̂ придобы́токъ благоче́стїе то, кога́то є̂ благода́ренъ нѣ́кой съ нꙋ́ждно то.

7 Защо́то ни́що не смѣ́ вне́сли въ то́ѧ свѣ́тъ, и̂ ꙗ̂вно є̂ защо̀ не мо́жеме нито да и̂знесе́ме нѣ́що (ѿ не́гѡ),

8 И като и̂маме хлѣ́бъ и̂ со́ль, и̂ ѡ̂блекло̀, съ не́го да бѫ́деме дово́лни.

9 А̂ кои́то и̂скатъ да се ѡ̂богатꙋватъ, ѻ̂ни̂ впа́датъ въ бѣ́ды̀, и̂ въ при́мки, и̂ въ мно́ги безꙋ́мны и̂ вреди́телны по́хоти, кои́то пра́ватъ человѣ́ка да потѫ́не въ про́пасть и̂ поги́бель.

10 Защо́то на си́чки те зли́ны̀ є̂ ко́рень сребролю́бїе то: кое́то поне́же пожела́ха нѣ́кои, загꙋби́хасе ѿ вѣ́ра та, и̂ сплѣ́тохасе въ мно́го ско́рби.

11 И ты̀ ѡ̂ человѣ́че Бж҃ї́й, бѣ́гай ѿ това̀: и̂ гони́ пра́вда та, вѣ́ра та, любовь та̀, терпѣ́нїе то, кротость та̀,

12 Подвиза́вайсе съ до́брыатъ по́двигъ на-вѣ́ра та, гле́дай да пости́гнешъ вѣ́чный живо́тъ, въ ко́йто си и̂ повы́канъ, и̂ и̂сповѣда́лъ си (го) съ добро̀ и̂сповѣ́данїе предъ мнози́на свидѣ́тели.

13 Заржчамъ ти предъ Бг҃а, ко́йто ѡ̂животвора́ва си́чко то, и̂ (предъ) Хр҃та̀ Ї҇исꙋ́са, ко́йто є̂ свидѣ́телствовалъ ѻ̂нова̀ добро̀ и̂сповѣ́данїе предъ Понтї́йскаго Пїла́та:

14 Да сохраниш (та́ѧ) за́-

повѣдь чиста и неѹкорна, до-
ри до ꙗвленіе то на-Гда на-
шегѡ Іисѹса Хрта:
15 Което въ ѿпредѣлении
те времена ще да ꙗви бла-
женный и єдинъ силный Царь
на-царове те, и Господь на-
господствѹющи те,
16 Който самъ єдинъ има
безсмертіе, и живѣе въ не-
приступенъ свѣтъ, когото ни-
кой ѿ человѣцы те не є ви-
дѣлъ, нито може да види:
комѹто (да бѫде) честь, и
держава вѣчная. Аминь.
17 На богати те на-тоа
свѣтъ заржчай да не высо-
комѹдрствѹватъ, нито да и-
матъ надежда на богатство
то, което погибнѹва, но на
Бга живаго, който ни дава
сичко нѣщо изобилнѡ за на-
слажденіе:
18 Да стрѹватъ добро, да
са богати въ добри те дѣла,
да бѫдатъ доброподатливи,
и сообщители,
19 И да собиратъ за себе
сокровище (ѿсновано) на
добро ѿсновініе за въ бѹдѹ-
щее, за да приматъ вѣчный
животъ.
20 Ѡ Тимоѳее, сохрани за-
логатъ, като се ѹклонавашъ
ѿ нечисти пѹстословіа и прекосло-
віа на-лажливоименито
то знаніе,
21 На което понеже се пре-
дадоха нѣкои, ѿпаднахъ ѿ
вѣра та. Благодать (Бжіа да
бѫде) съ тебе, Аминь.

† Къ Тимоѳею первото по-
сланіе быде написано ѿ Лаоді-
кіа, кодто є первенствѹющій
градъ на-Пакатіанска та
Фрѹгіа.

КЪ ТІМОѲЕЮ Є. ПОСЛАНІЕ СВЯТАГѠ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЕЛЪ съ вола та Бжіа
Апостолъ Іисѹсъ Хрстовъ, за
(да проповѣда) ѿбѣщаніе то
на-животатъ, който є во Іисѹса
Хрта,
2 На Тимоѳеа, возлюбленно
то чадо: благодать, милость,
миръ, ѿ Бга Ѡтца, и ѿ Хрта
Іисѹса Гда нашегѡ.
3 Благодаримъ Бга, комѹто
слѹжимъ, като и прародители
те мои, съ чиста совѣсть, за-
що непрестанно те споме-
нѹвамъ въ молитвы те мои
день и нощь:
4 И понеже помнимъ твой

те слѣзы, желаемъ да те видимъ, за да се ѝспѫлнимъ съ радость:

5 Азъ ѝмамъ на памѧть тѝ си твоѝ та нелицемѣрна вѣра, коѧто се заселѝ по напрѣдъ въ твоѝ та бѧба Лѡїда, ѝ въ маѝка ти Ѳѵнїкїа: ѝ оувѣренъ самь заѩо (живѣе) ѝ въ тѣбе.

6 И заради тѧѧ причина те подсѣѩмъ, ѩото чѣстѡ да подпалѧшъ Божїатъ даръ, кѡйто живѣе въ тѣбе ѿ моѐ то рѹкоположѐнїе.

7 Заѩото Бгъ не ни ѥ далъ дѹхъ страшливъ, но (дѹхъ) на-сила та ѝ на-любовь тѝ ѝ на-благоразѹмїе то.

8 Не дѣй да се срамѹвашъ прочее заради страданїе то на-Гдѧ нашегѡ Ѩисѹса Хрта, нито заради мѐне, кѡйто самь въ ѻковы за негово то ѝме: но страдай заѣднѡ съ мѐне заради ѥвангелїе то Хртово съ Божїѧ та помощь,

9 Кѡйто ны ѥ спасъ, ѝ призвалъ ны ѥ со званїе свѧто, не споретъ нѧши те дѣлѝ, но споретъ своѐ то произволѐнїе ѝ милость, коѧто ни ѥ даровалъ по напрѣдъ ѿ вѣчни те времена чрезъ Ѩисѹса Хрта:

10 И коѧто се ѿкры въ сегѧшни те времена чрезъ ѧвлѐнїе то на-Спасѝтелѧ нѧшегѡ Ѩисѹса Хрта, кѡйто довѫршѝ смерть тѝ, ѝ ѡгрѣѧ живѡтатъ ѝ нетлѣнїе то чрезъ ѥвангелїе то:

11 На коѐто ѧзъ быдохъ ѡпредѣлѐнъ проповѣдникъ ѝ Апостолъ ѝ оучѝтель на-ѧзычницы те.

12 И заради тѧѧ причина страдамъ тїѧ (страданїѧ): но не срамѹвамсе заѩото знамъ, въ когѡ самь повѣровалъ, ѝ ѝзвѣстенъ самь, заѩо ѥ силенъ да сохрани мойатъ залогъ дорѝ до ѻный день.

13 Имай за примѣръ здрави те словесѧ, кѡйто си чѹлъ ѿ мѐне съ вѣра ѝ съ любовь во Хртѧ Ѩисѹса.

14 Сохранѧвай драгоцѣнный залогъ чрезъ Дха свѧтагѡ, кѡйто живѣе въ насъ.

15 Знѧешъ ли товѧ, заѩо ме ѡставѝха сѝчки те, кѡйто са ѿ Ѧсїа, ѿ кѡйто ѥ Фѵгелъ ѝ Ѳрмогенъ.

16 Гдь да дадѐ милость на Ѡнисїфоровѧтъ домъ: заѩото много пѫти ме оупокой, ѝ не засрамѝсе ѿ ѻковы те ми:

17 Но като дойдѐ въ Римъ, съ голѣмо прилѣжанїе ме потрасѝ, ѝ намерѝ.

18 Да мѹ дадѐ Гдь да намѐри милость ѿ Гдѧ въ ѻный день: ѝ колко ми послѹжѝ во Ѳфесъ, тѝ знѧешъ ѩкѡ добрѐ.

ГЛАВА Б.

ТЫ прочее, чѧдо моѐ, оукрѣплѧвайсе съ благодать тѧ, коѧто се дѧва чрезъ Хртѧ Ѩисѹса:

2 И щото си чꙋлъ ѿ мéне предъ мнóго свидѣтели, предáй го (като залóгъ) на вѣрни те человѣцы, кóйто ще да бждатъ способни да наꙋчатъ и дрꙋги.

3 Ты прóчее преноси злострадáнїа като дóбръ вóинъ Ісꙋсъ Хр҃тóвъ.

4 Никой, кóйто бы́ва вóинъ, не се заплúта съ тржгóвства ѿ тóа свѣтъ, за да бжде оугóденъ на воевóда та.

5 И áко нѣкой се подвизáва, не прїима вѣнéцъ, áко се закóнню не подвизáва.

6 Земледѣлецо, кóйто се трꙋди, тóй пéрво трéбꙋва да вкꙋси ѿ плодѫтъ.

7 Разꙋмѣй що ти говóримъ: и да ти дадѐ Гдь разꙋмъ во всúчко.

8 Помéнꙋвай (Гда) Ісꙋса Хр҃тà, кóйто є҆ воскреснáлъ ѿ мéртвы те, (и происхóди) ѿ сѣме то Давíдово, спорéтъ моѐ то благовѣствовáнїе:

9 За коéто и злострáдамъ дорú до ѻ҆кóвы, като (нѣкой) злодѣй: но слóво то Бж҃їе не се вѫрзꙋва.

10 Тогѡ̀ рáди сúчко тѫрпимъ заради и҆збрáнны те, за да полꙋчатъ и҆ ѻ҆нú спасéнїе, коéто се дáва чрезъ Хр҃тà Ісꙋса зáеднѡ со слáва вѣчна.

11 Товà слóво є҆ йстинно: защò, áко нíе сме оумрéли съ нéгѡ зáеднѡ, а҆ тò щеме и҆ да ѡ҆живѣéме съ нéго:

12 Áко тѫрпúме, то ще и҆ да царꙋваме съ нéго: áко ли се ѿфѫрлиме (ѿ нéгѡ), и҆ тóй ще се ѿфѫрли ѿ нáсъ:

13 Áко нíе не вѣрꙋваме, ѻ҆нъ ѡ҆стáва вѣренъ: защóто не мóже да се ѿречѐ ѿ сéбеси.

14 Товà и҆мъ спомéнꙋвай, и҆ заклинáвай предъ Гда да се не предáватъ на словопрепирáнїе, коéто не произвóди дрꙋга никоа пóлза, но сáмѡ развáла ѻ҆ны́а кóйто слꙋшатъ.

15 Прилѣжáвай да предстáвишъ сéбе достóинъ предъ Бг҃а, и҆ рабóтникъ непосрáменъ, като предáвашъ прáвѡ оучéнїе то на-йстина та.

16 А҆ ѿ нечúсти те пꙋстослóвїа се ѿдалечáвай: защóто ѻ҆нú ще да прѐспѣватъ по мнóго въ нечéстїе:

17 И слóво то нúхно като живенúца ще да и҆зедѐ на ѻ҆колѡ: ѿ кóйто є҆ Уменéй и҆ Фїлíтъ:

18 Кóйто са ѿстѫпúли ѿ йстина та, и҆ говóратъ, защò воскресéнїе то веке быдѐ, и҆ смꙋщáватъ на-нѣкои вѣра та.

19 Но твéрдо то ѡ҆снова́нїе Бж҃їе стой (непоколебúмо), и҆ и҆ма тóа печáть: познáлъ є҆ Гдь ѻ҆ны́а кóйто са нéгови: и҆ да ѿстѫпи (далéче) ѿ непрáвда та всáкїй кóйто и҆менꙋвá и҆ме то Гдне.

20 А҆ въ голѣма кѫща се намéрꙋватъ не сáмѡ злáтни

и҆ сре́брени сосꙋ́ди, но и҆ дѫрвени и҆ ка́лени: и҆ є҆дни́ те са за че́стно ᲂу҆потребле́нїе, а҆ дрꙋ́ги те за безче́стно.

21 Я́ко про́чее ѡ҆чи́сти нѣ́кой се́бе си ѿ тїѧ (ра́боты), ще да бѫде сосꙋ́дъ че́стенъ, и҆ ѡ҆свѧще́нъ, и҆ благопотре́бенъ на Гдⷭ҇а, и҆ приго́твенъ за всѧ́ко добро̀ дѣ́ло.

22 Ѡ҆ мла́достны те по́хоти ѿбѣ́гнꙋвай: а҆ дръ́жисе за пра́вда та, за вѣ́ра та, за любовь та̀, за мирность та̀, за́едно со си́чки те ѻ҆нїа́, кои́то призы́ватъ Гдⷭ҇а ѿ чи́сто сѫ́рдце.

23 А҆ ѿ безꙋ́мни те и҆ неꙋче́ни те и҆спы́тованїѧ се ѿри́чай, поне́же зна́ешъ защо̀ ѻ҆ни́ ра́ждатъ свадли́ви препира́нїѧ:

24 А҆ ра́бъ Гдⷭ҇нь не тре́бꙋва да се ка́ра, но да бѫде ти́хъ къ си́чки те (человѣ́цы), поꙋчи́теленъ, и҆ незло́бивъ:

25 И҆ съ кро́тость да вразꙋмла́ва проти́вницы те: не́гли Бг҃ъ и҆́мъ дарꙋ́ва покаа́нїе да позна́ѧтъ и҆́стина та:

26 И҆ и҆стре́знатсе ѿ дїа́волска та при́мка, кои́то са жи́ви ᲂу҆ло́вени ѿ не́гѡ за (да стрꙋ́ватъ) не́гова та во́лѧ.

ГЛАВА Г.

А҆ ТОВА̀ зна́й, защо̀ въ послѣ́дны те дни́ ще да наста́натъ времена̀ лю́ти:

2 Защо́то человѣ́цы те ще да бѫ́датъ самолю́бцы, высокоꙋ́мни, горделі́ви, хꙋ́лницы, на роди́тели те непоко́рни, неблагода́рни, нечести́ви, нелюбо́вни,

3 Непримири́телни, клеветницы̀, невоздѐржни, некро́тки, недобролю́бцы,

4 Преда́тели, напра́сничави, надꙋ́ти, сластолюби́ви по̀ мно́го не́жели боголюби́ви,

5 Кои́то и҆́матъ (са́мѡ) ви́дъ на-благоче́стїе то, а҆ ѿ си́ла та не́гова са се ѿре́кли: и҆ ѿ таки́ва ѿбѣ́гнꙋвай.

6 Защо́то ѿ ни́хъ са ѻ҆ни́а, кои́то се вови́ратъ по кѫ́щи те, и҆ прелѫ́гꙋватъ жени́цы, кои́то са натова́рены съ грѣ́хове, и҆ во́датсе (като залꙋ́дены) ѿ разли́чны по́хоти:

7 Кои́то се всегда̀ ᲂу҆чатъ, а҆ ни́кога не мо́жатъ да до́йдатъ въ позна́нїе то на и҆́стина та.

8 И҆ какво́то Ї҆анні́й и҆ Ї҆амврі́й се противи́ха на Мѡѷсе́а, така̀ и҆ тїѧ се проти́ватъ на и҆́стина та, поне́же са человѣ́цы развале́ни въ ᲂу҆мѫ́тъ, и҆ неискꙋ́сни во вѣ́ра та.

9 Но ѻ҆ни́ не щѧ́тъ да преꙋспѣ́ватъ по́вече: защо́то безꙋ́мїе то и҆́мъ ще да се и҆за́ви на си́чки те, какво́то (се и҆за́ви) и҆ на ѻ҆ни́а (предрече́нни те).

10 А҆ ты̀ си (ѿ кра́й) послѣдова́лъ по моѐ то ᲂу҆че́нїе, по (моѐ то) живѣ́анїе, по (моѐ то) долготерпѣ́нїе, по

моа та) любовь, по (моѐ то) терпѣніе,

11 По (мои те) гоненіа, по (мои те) страданіа, кои́то ми се слꙋчиха во Антіохіа, и҆ 'Іконіа, и҆ въ Лꙋстра: (ты̀ знаѣшъ) каквѝ самь гоненіа пріалъ, и҆ ѿ сички те ме є҆ и҆збавилъ Гдь.

12 Но и҆ сички, кои́то искатъ да живѣатъ благочестивѡ во Хрта̀ 'Іисꙋса, ще да бждатъ гони́ми.

13 А҆ лꙋка́ви те человѣцы и҆ прелестницы те ще да преꙋспѣатъ въ по̀ зло̀ то, поне́же ще да прелщаватъ (дрꙋ́ги), и҆ ще да се прелщаватъ (ѻ҆ни).

14 А҆ ты̀ сто́й въ ѻ҆нова̀ що́то си наꙋчилъ, и҆ що́то ти є҆ вовѣрено, поне́же зна́ешъ ѿ когѡ̀ си се наꙋчилъ:

15 И защо́то ѿ дѣтинство зна́ешъ свѧще́нни те писа́ніа, кои́то мо́жатъ да те напра́ватъ мꙋдръ, да се спасе́шъ чрезъ вѣра та во 'Іисꙋса Хрта̀.

16 Си́чко то є҆ писа́ніе бг҃одꙋхнове́нно и҆ поле́зно за наꙋ́ка, за ѡ҆бличе́ніе, за и҆спра-вле́ніе, за наставле́ніе въ пра́вда та:

17 За да бжде совершенъ Бж҃іо человѣкъ, и҆ приго́твенъ на всѧ́ко дѣло добро̀.

ГЛАВА Д.

ЗАКЛИНАВАМЪ те про́чее предъ Бг҃а и҆ предъ Гда (на́шего) 'Іисꙋса Хрта̀, ко́йто ще да сꙋди жи́вы те и҆ ме́ртвы те, кога́то се ꙗ҆ви (со сла́ва) въ ца́рство то си:

2 Проповѣдꙋвай сло́во то, настоа́вай съ вре́ме и҆ безъ вре́ме: ѡ҆блича́вай, запла́шꙋвай, оу҆мола́вай со всѧ́кое долготерпѣніе и҆ поꙋчава́ніе.

3 Защо́то ще до́йде вре́ме, кога́то (человѣцы те) не щатъ да слꙋшатъ здра́во то оу҆че́ніе, но ще да си и҆збера́тъ оу҆чи́тели по свои́ по́хоти, поне́же ги сарки́ слꙋшаніе то) да слꙋшатъ що́то и҆мъ є҆ оу҆го́дно:

4 И ще си ѿдалеча́тъ слꙋшаніе то ѿ и҆стина та, и҆ ще да се ѡ҆бѫрнатъ къ ба́сни те.

5 Но ты̀ бждѝ тре́звенъ во всѝчко, злопостра́дай, совершѝ дѣло то благовѣстническо, покажѝ совершенна слꙋжба та си.

6 Защо́то ме́не ме ве́ке прино́сатъ на жертва, и҆ вре́ме то на-моѐ то ѿхо́жданіе є҆ пришло̀.

7 А҆зъ се подвиза́хъ съ до́бръ по́двигъ, поприще то совершихъ, вѣра та сохранихъ.

8 Сега̀ про́чее ме ча́ка вѣнецъ на-пра́вда та, кого́то ще ми дадѐ Гдь въ ѻ҆ный де́нь, пра́ведный сꙋдіа̀: и҆ не са́мѡ ме́не, но и҆ на си́чки те, кои́то са возлюби́ли не́гово то ꙗвле́ніе.

9 Побѫрзай да до́йдешъ скорѡ кодъ ме́не.

10 Защо́то Дима́съ ме ѿставѝ, поне́же возлюбѝ сега́шнїатъ вѣ́къ, и҆ ѿи́де въ Солѹ́нъ: Кри́скентъ (ѿи́де) въ Галатїа, Тїтъ въ Далма́цїа, а҆ са́мъ Лѹ́ка є҆ съ ме́не.

11 Земѝ Ма́рка и҆ доведѝ го съ се́бе: защо́то ми є҆ потре́бенъ за слѹ́жба.

12 Тѝхїка прати́хъ во Ѳесъ.

13 Кога́то до́йдешъ, донесѝ фело́натъ, ко́йто самь ѿставѝлъ въ Трѡа́да ѹ҆ Карпа, и҆ кни́ги те, а҆ ѻ҆со́бнѡ ко́жанны те.

14 Алеѯа́ндръ кова́чь мно́го ми зло̀ сотворѝ: да мѹ́ запла́ти Гдь спо́ретъ дѣла̀ та мѹ́:

15 И ты̀ се вардѝ ѿ не́гѡ: защо́то мно́го се сопротивла́ва на на́ше то ѹ҆че́нїе.

16 Въ пе́рвыатъ мо́й ѿговоръ ни́кой не дойдѐ съ ме́не, но си́чки те ме ѿставѝха: (да и҆́мъ се не вмѣнѝ) (за грѣ́хъ).

17 Но Гдь ми помогна̀, и҆ рѹ́крѣпѝ ме, за да соверши́ проповѣ́данїе то (є҆ва́ггелско) чрезъ ме́не, и҆ да го чѹ́ватъ си́чки те ѧ҆зы́чницы: и҆ и҆збави́хсе ѿ ѹ҆ста̀ та ле́вски.

18 И ще ме и҆збáви Гдь ѿ всáко дѣ́ло зло̀, и҆ ще ме сохранѝ въ царство то своѐ небе́сно: комѹ́то (да бѫде) сла́ва во вѣ́ки вѣ́кѡвъ. А҆ми́нь.

19 Поздравѝ Прискі́лла и҆ Аку́ла, и҆ Ѳнисі́фороватъ до́мъ.

20 Ѳра́стъ ѿстана̀ въ Корі́нѳъ, а҆ Трофі́ма ѿставѝхъ въ Мїлѝтъ бо́ленъ.

21 Побѫ́рзай да до́йдешъ по̀ напре́дъ предъ зима̀ та. Поздравлѧ́ватъ те Ѳѵвѹ́лъ и҆ Пѹ́дъ, и҆ Лі́нъ, и҆ Клаѵдїа, и҆ си́чки те бра́тїа.

22 Гдь Ї҆исѹ́съ Хрто́съ (да бѫде) съ тво́йатъ дѹ́хъ: благода́ть (да бѫде) съ ва́съ. А҆ми́нь.

† Второ то къ Тїмоѳе́ю посла́нїе, ко́йто быдѐ рѹ́коположе́нъ пе́рвый є҆пі́скопъ на цѣ́рква та Ѳфе́сска, написа́се ѿ Ри́мъ, кога́то вто́ри пѫ́ть предстана̀ Па́ѵелъ предъ Не́рѡна.

КЪ ТІТУ ПОСЛАНІЕ СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

ПАУЛЪ, ра́бъ Бж҃їй, и҆ Апо́столъ І҆и҃са Хр҃то́въ, заради вѣ́ра та на-и҆стина та, коа́то (во́ди) къ благочести́е то,

2 И да́ва надѣ́жда за вѣ́чныатъ живо́тъ, кого́то є҆ ѡ҆бѣща́лъ нелжжли́вый Бг҃ъ по̀ напре́дъ ѿ вѣ́чни те времена̀,

3 Но ѡ҆кры̀ въ оу҆рече́нни те времена̀ сло́во то своѐ чрезъ проповѣ́данїе то, коѐто ми є҆ препорꙋче́но по повелѣ́нїе то на-Спаси́тела на́шегѡ Бг҃а:

4 На Ті́та, и҆стинно то (ми) ча́до, споретъ ѻ҆бща та (на́мъ) вѣ́ра: благода́ть (да бжде), и҆ ми́лость, и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а ѻ҆ц҃а̀, и҆ ѿ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хр҃та̀ Спаси́тела на́шегѡ.

5 Заради това̀ те ѡ҆стави́хъ въ Кри́тъ, да и҆спра́вишъ ѻ҆нова̀ що̀то є҆ ѡ҆стана́ло не свѫ́ршено, и҆ да поста́вишъ по си́чки те гра́дове пресвꙋ́теры: каквото̀ що са́мь ти заповѣда́лъ,

6 (Си́рѣчь тако́въ), ко́йто є҆ непоро́ченъ, на-є҆дна̀ (са́мѡ) жена̀ мꙋ́жъ, и҆ и҆ма ча́да вѣ́рни, ко́йто не се оу҆кора́ватъ за распꙋ́стнатъ живо́тъ, и҆ли̇ за непоко́рство.

7 Защо̀то є҆пі́скопъ тре́бꙋва да є҆ непоро́ченъ, поне́же є҆ Бж҃їй строи́тель: да не є҆ де́рзокъ, нито гнѣвли́въ, нито пїа́ница, нито да ві́е нѣ́кого, нито да є҆ ла́комъ за скве́рный придобы́токъ:

8 Но да є҆ страннолюби́въ, добролюби́въ, пра́веденъ, благочести́въ, воздѐржникъ:

6 Ко́йто се дѫржи̇ за и҆стинно то оу҆чє́нїе, каквото̀ є҆ преда́вано, за да мо́же и҆ да наставла́ва со оу҆чє́нїе, и҆ да ѡ҆блича́ва ѻ҆ны́а, ко́йто се сопротивла́ватъ.

10 Защо̀то и҆ма мнози́на непоко́рни, пꙋстосло́вцы, и҆ прелє́стницы, а҆ на́йвече ѿ ѡ҆брѣ́заны те:

11 На ко́йто тре́бꙋва да загра́ждашъ оу҆ста̀ та: защо̀то ѻ҆ни̇ развраща́ватъ цѣ́лы до́мове, поне́же оу҆чатъ що̀то не тре́бꙋва заради скве́рный придобы́токъ.

12 Нѣ́кой ѿ ни́хъ, сво́й си и҆̀мъ проро́къ, є҆ ре́клъ: Кри́тане те са всегда̀ лѫ́жцы̀, зли̇ звѣ́рове, лѣни́вы оу҆тро́бы.

13 Това̀ свидѣ́телство є҆

истинно: и заради тая причина ги обличавай жестокѡ, за да бждатъ здрави въ вѣра та:

14 И да не слушатъ Іудейски те басни, нито заржчаніе то на-такива человѣцы, които се ѿфржлятъ ѿ истина та.

15 Сички те са (вещи) чисты на чисти те: а на ѡсквернени те и невѣрни те нищо не є чисто, но ѡсквернилъ имъ се є и умо̀ и совѣсть та̀.

16 Они исповѣдуватъ, защо̀ знаятъ Бга, а съ дѣла̀ та се ѿфржлятъ ѿ него, понѣже са гнусни и непокорни, и за никое добро̀ дѣло неискусни.

ГЛАВА В.

НО ты говори Онова̀, което є сходно со здраво то ученіе:

2 Щото старцы те да бждатъ трезвенни, честни, цѣломудренни, здрави во вѣра та, въ любовь та̀ и въ терпѣніе то:

3 Подобнѡ и старицы те да се ѡблачатъ като що є прилично на свати́и те, да не са клеветливы, нито да се предаватъ много на вїнопійство то, (но да са) учителницы на-добро̀ то,

4 Да уцѣломудраватъ млады те (жены), за да ѡбычатъ мжжіѐ те си, и да ѡбычатъ и чада та си,

5 (Да са) цѣломудренны, чисты, да си гледатъ хубавѡ кжщы те, да се покораватъ на мжжіѐ те си, за да се не хули слово то Бжіе.

6 Подобнѡ и юношы те увѣщавай да бждатъ цѣломудренни.

7 Во всичко показувай самъ себе примѣръ къ добри те дѣла̀, (като показувашъ) въ учителство то независтность, честность,

8 Здраво учеціе, въ което нема нищо достойно за укореніе, за да се посрами противныо, и да не може да говори нищо хулно за васъ.

9 Слуги те (увѣщавай) да се покораватъ на свои те господаре во всичко, да имъ угождаватъ, и да имъ не повржщатъ дума,

10 Да не крадатъ, но да показуватъ добра̀ вѣрность во всичко: за да украшаватъ учеціе то на-Спасителя нашегѡ Бга во всичко.

11 Защото Бжія та благодать спасителна та се явѝ на сички те человѣцы,

12 Кога̀то ны учи да се ѿфржлиме ѿ нечестіе то и ѿ мірски те похоти, и да поживѣеме цѣломудреннѡ и праведнѡ и благочестнѡ на тоя свѣтъ:

13 Като чакаме блаженна та Она̀я надежда, и славно то явленіе на-великагѡ Бга и Спаса нашегѡ Іисуса Хрта̀:

14 Кóйто є̑ дáлъ сéбе за нáсъ, да ны ѝзбáви ѿ всáко беззакóнїе, и̑ да ны ѡ̑чи́сти, да мꙋ бѫ́деме лю́ди ѝзбрáнни, и̑ ревни́тели къ добрѝ те дѣлà.

16 Товà поꙋчáвай, и̑ оу̑вѣщáвай, и̑ ѡ̑бличáвай со всáко полновлáстїе: да те ни́кой не презѝра.

ГЛАВА Г.

ПОДСѢЩАЙ ги да се покорáватъ на начáлницы те и̑ властели́ни те, и̑ да ги слꙋшатъ, и̑ да са готóви за всáко добрò дѣ́ло:

2 Ни́кого да не хꙋлатъ, нито да се кáратъ (съ нѣ́кого), но да са ти́хи, и̑ да покáзꙋватъ сéкаква крóтость къ си́чки те человѣ́цы.

3 Защóто и̑ сáми ні́е бéхме нѣ́кога безꙋ́мни, и̑ непокори́ви, и̑ прелщéни, и̑ порабощéни на разли́чны пóхоти и̑ сластолю́бїа, и̑ живѣ́ехме въ злóба и̑ зáвисть, и̑ бéхме ненави́стни, и̑ ненави́дехме є̑ди́нъ дрꙋ́гиго.

4 Но когáто се ꙗ̑ви́ благодáть тà и̑ человѣколю́бїе то на-Спаси́теля нáшегѡ Бг҃а,

5 Тóй ны спáсе не заради прáведни те нáши дѣлà, кóйто сотвори́хме ні́е, но ѿ своѧ̀ та си ми́лость, съ бáнѧ та напакирождéнїе то, и̑ съ ѡ̑бновлéнїе то на-свѧтáгѡ Дх҃а,

6 Когóто и̑злеѧ̀ на нáсъ и̑зоби́лнѡ чрезъ Ї҃исꙋ́са Хр҃та̀, Спаси́теля нáшегѡ:

7 За да се надѣ́еме, защò ще да наслѣ́диме живóтъ вѣ́чный, като се ѡ̑прáвдаме съ нéгова та благодáть.

8 (Чáдо Ті́те), товà слóво є̑ и̑стинно, и̑ и̑скамъ да докáзꙋвашъ ты̀ (съ подтвержденїе) за тїѧ (рáботы) на ѻ̑нїѧ, кóйто са повѣ́ровáли въ Бг҃а, да прилѣ́жáватъ за добрѝ те дѣлà: (защóто) тїѧ са (вéщи) добры̀ и̑ полéзны на человѣ́цы те.

9 Но ѿ глꙋ́пи те и̑спытовáнїѧ и̑ родослóвїѧ и̑ препирáнїѧ и̑ рáспри за закóнатъ ѿдалечáвайсе: защóто са неполéзны и̑ сꙋ́етны.

10 Ѿ є̑ретíкъ человѣ́къ, като го совѣ́тꙋвашъ є̑днáшъ и̑лѝ двà пѫ́ти, ѿбѣ́гнꙋвай,

11 Понéже знáешъ, защò такóвъ є̑ развращéнъ, и̑ грѣ́ши, и̑ самъ сéбе ѡ̑сꙋждáва.

12 Когáто прáтимъ кодъ тéбе Ѧртéма и̑лѝ Тꙋ́хїка, побѫ́рзай да дóйдешъ при мéне въ Нїкопóль: защóто тáмѡ сторѝхъ намѣ́ренїе да презимꙋвамъ.

13 Зѝна закóнника и̑ Ѧполлѡ́са и̑спратѝ скóрѡ, и̑ (да глéдашъ) да и̑мъ не бѫ́де ни́що скꙋ́дно.

14 Нéка се оу̑чатъ и̑ нáши те да се оу̑пражнáватъ въ добрѝ те дѣлà, заради нꙋ́ж-

дны те потрѣбы, да не бѫдатъ безплодни.

15 Поздравлѧватъ те сички те, който са съ мѣне. Поздравѝ ѻнѝа който ны ѿбычатъ съ вѣра. Благодать (да бѫде) со сички те васъ. Амѝнь.

† Послѧніе то къ Тітꙋ, който быдѣ рꙋкоположѣнъ первый ѥпіскопъ на-Критска та церква, написасе ѿ Македонскіатъ Нікополь.

КЪ ФІЛИМОНУ ПОСЛѦНІЕ СВѦТѦГѺ ѦПОСТОЛѦ ПѦУЛѦ.

ГЛАВѦ А.

ПѦУѢЛЪ оузникъ за Іисꙋса Хрта, и Тімоѳей братъ, на Філимона возлюбленнаго и помощника нашего,

2 И на Ѧпфіа возлюбленна та (сестра), и на Ѧрхіппа сподвижника нашего, и на домашна та твоѧ церква:

3 Благодать (да бѫде) вамъ и мѝръ ѿ Бга Ѻтца нашегѡ, и ѿ Гда Іисꙋса Хрта.

4 Благодаримъ Бга моего, и споменꙋвамъ те всегда въ молитвы те мои,

5 Понѣже слꙋшамъ твоѧ та любовь и вѣра, колто ѝмашъ камъ Гда Іисꙋса, и къ сички те свѧтіи:

6 За да бѫде твоѧ та вѣра, колто ти ѥ ѻбщѧ съ насъ, дѣйствѝтелна въ познѧніе то на-сѣкое добро, коѣто ѥ въ васъ за Іисꙋса Хрта.

7 Голѣма радость ѝмамъ, и оутѣшѣніе за твоѧ та любовь, брате, защото сердца та на-свѧтіи те чрезъ тѣбе се оупокойха.

8 Тогѡ ради, макаръ и да ѝмамъ много власть по Хрта да ти заповѣдꙋвамъ що то ѥ потрѣбно:

9 Но по любовь та повече те молимъ, ако и да самь таковъ, като що самь Пѧвелъ старецъ, а сега и оузникъ заради Іисꙋса Хрта.

10 Молимъ те за сына моего Ѻнѝсіма, когото родѝхъ въ ѻковы те мои,

11 Който нѣкога ти беше непотрѣбенъ, а сега и тѣбе и мѣне ѥ весма потрѣбенъ, когото ти и прѧщамъ:

12 Я тѝ го пріимѝ, като
моѐ то сѐрдце.
13 Когóто ѧ҆зъ ѝскахъ да за-
дѫржѝмъ при сѐбе си, да ми
послꙋгꙋва вмѣстѡ тѐбе въ ѻ҆ко-
вы те, (кóито нóсимъ) заради
благовѣствованіе то:
14 Но безъ твоѧ̀ та вóла
нѝщо не щѣ́хъ да напрáвимъ,
да бы твоѐ то добрѐ (коѐто
прáвимъ) не было̀ ѿ принꙋжде-
ніе, но самопроизвóлно.
15 Защóто, нѐгли за товà
се раздѣлѝ ѿ тѐбе на мáлко
врѐме, за да го пріѝмешъ
(пóслѣ) вѣчнѡ:
16 И не веке като рабà, но
пò мнóго ѿ рабà, (сѝрѣчь)
като брáта возлю́бленна, ѧ҆
нáйвече мѐне (возлю́бленна),
ѧ҆ кóлко пóвече тѐбе ѝ по
плóть ѝ по Гдⷭ҇а;
17 Ѧ҆ко ме ѝмашъ прóчее
дрꙋгáръ, пріѝмѝ го като мѐ-
не.
18 И ѧ҆ко ти є҆ направѝлъ
нѣкоѧ ѻ҆бѝда, ѝлѝ є҆ дѫлженъ
нѣщо, на мѐне го фанѝ.
19 Ѧ҆зъ Пáвелъ написáхъ
товà съ моѧ̀ та рꙋкà, ѧ҆зъ ще
(ти) заплáтимъ: да ти не
речѐмъ, защò ѝ сáмъ сѐбе ми
си дѫлженъ.
20 Ѹистинꙋ, брáте, данò
полꙋчимъ ѿ тѐбе товà щото
ти се мóлимъ заради Гдⷭ҇а:
ѹпокóй моѐ то сѐрдце заради
Гдⷭ҇а.
21 Понѐже се нáдамъ на
твоѐ то послꙋшáніе, написáхъ
ти товà, ѧ҆ко ѝ да знáмъ,
защò ще да напрáвишъ ѝ пò
мнóго ѿ товà що ти говѐримъ.
22 И заѐдинѡ съ товà при-
готвѝ ми ѝ мѣ́сто, понѐже
се нáдамъ, защò съ вáши те
молѝтвы ще ме дарꙋва Бг҃ъ
вáмъ.
23 Поздравлáва те Є҆пафрáсъ
сплѣ́нникъ мóй заради Хрⷭ҇та
Ѝисꙋса, Мáрко, Ѧ҆рїстáрхъ, Ди-
мáсъ, ѝ Лꙋкà, спомóщницы те
мой.
24 Благодать тà на-Гдⷭ҇а на́-
шегѡ Ѝисꙋса Хрⷭ҇та (да бѫде)
съ вáшїатъ дꙋхъ. ѧ҆мѝнь.

† Послáніе то къ Фїлимóнꙋ
быдѐ напѝсано ѿ Рѝмъ чрезъ
слꙋгà та мꙋ Ѻнѝсїма.

КЪ ЄВРЕЄМЪ ПОСЛАНІЄ СВАТАГѢ АПОСТОЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

БГЪ, кóйто є҆ говорѝлъ оу҆ стáро врéме мнóго пѫти и҆ съ разлѝчны ѻ҆бразы на нáши те ѻ҆тцы̀ чрезъ прорóцы те, въ тїѧ̀ послѣдни те днѝ говорѝ намъ чрезъ сы̀на (своегò),

2 Когóто є҆ поставѝлъ наслѣдникъ на-сѝчко то, и҆ чрéзъ когóто є҆ и҆ вѣкове те сотворѝлъ.

3 Кóйто, понéже є҆ сїа́нїе на-слáва та (мѹ), и҆ ѻ҆бразъ нанéгова та ѹ҆постáсь, и҆ дѫржѝ сѝчко со своѐ то всесѝлно слóво, като ны ѡ҆чистѝ тóй сáмъ ѿ грѣхове те нáши, сѣднà ѿ дéсна та странà (на-престóлатъ) на-велѝчество то на небесà та:

4 И тóлко пóвече превосхóди А҆́ггелы те, кóлкото и҆ пò слáвно є҆ ѿ нѝхни те (ѝмена) наслѣдовáлъ ѝме.

5 Защóто, комѹ̀ ѿ А҆́ггелы те є҆ рéклъ нѣкога (Бг҃ъ): Сы̀нъ мóй си ты̀, а҆́зъ днéсь те родѝхъ; и҆ на дрѹ̀го мѣсто: а҆́зъ ще мѹ бѫдемъ ѻ҆ц҃ъ, и҆ тóй ще ми бѫде сы̀нъ;

6 И когáто пакъ (Бг҃ъ) вовóди *первороднаго* (Сы̀на своегò) въ мѝръ, говóри: и҆ да мѹ се поклóнатъ сѝчки те А҆́ггели Бж҃їи.

7 А҆ кóлкото за А҆́ггели те, говóри: Ѻ҆́нъ прáви свои̇ те А҆́ггелы дѹ̀хове, и҆ слѹ̀ги те свои̇ плáмень ѻ҆́гненъ:

8 Но за Сы̀на (говóри): престóло твóй, Бж҃е, (пребывáе) во вѣкъ вѣ́ка: и҆ жéзѫло на-твоѐ то цáрство є҆ жéзлъ на-правотà та.

9 Ты̀ си возлюбѝлъ прáвда та, и҆ возненавидѣ́лъ си беззакóнїе то: заради товà те помазà, Бж҃е, Бг҃ъ твóй съ є҆лéй рáдостенъ пóвече ѿ соѹчáстницы те твои̇,

10 И пáкъ: ты̀ си ѡ҆сновáлъ землѧ̀ та, Гдⷭ҇и, ѿ начáло то: и҆ небесà та са сотвóрени ѿ твои̇ те рѫце:

11 Ѻ҆́ни ще да се и҆згѹбáтъ, а҆ ты̀ пребывáешъ (всегдà): и҆ сѝчки те ѻ҆́ны̀ ще да ѡ҆вехтѣ́атъ като рѝза:

12 И ще да ги сбїешъ като дрéха, и҆ ще да се и҆змѣнáтъ: а҆ ты̀ си (всегдà) тóѧ и҆стый, и҆ годѝны те ти не ѿпáтъ да се свѫ́ршатъ.

13 И комѹ̀ ѿ А҆́ггелы те є҆ рéклъ нѣкога: сѣдѝ ѿ дéсна

та ми страна̀, до гдѣ̀ да тѹ́римъ непріѧ́тели те твой подно́жіе на-нозѣ̀ те ти;

14 Не са ли си́чки те ѻ҆ни̇ слѹ́жи̇тели дѹ́хове, кои̇то се пра́щатъ на слѹ́жѹваніе за ѻ҆ны́ѧ, кои̇то щѧ́тъ да наслѣ́датъ спасе́ніе:

ГЛАВА в҃.

ЗАРАДИ това̀ тре́бѹва ніе да внима́еме по̀ много на ѻ҆нова̀ що смѐ чѹ́ли, да се не подпѫ́знеме нѣ́кога (и҆ па́днеме).

2 Защо́то, а҆ко ѻ҆ный зако́нъ, кои̇то се возвѣсти̇ чрезъ А҆́ггелы те, бы́дѐ достовѣ́ренъ, и҆ се́кое престѹпле́ніе и҆ преслѹша́ніе пріѧ̀ пра́ведно наказа́ніе:

3 Какво̀ ще да оу҆бѣ́гнеме ніе (ѿ наказа́ніе то), а҆ко ѡ҆ста́виме въ немаре́ніе то́лко голѣ́мо спасе́ніе: коѐто като пріѧ̀ нача́ло да се проповѣ́дѹва ѿ (самагѡ̀) Гдⷭ҇а, подтвержде́но бы́дѐ намъ (по́слѣ) чрезъ ѻ҆ны́ѧ, кои̇то (го) чѹ́ха (ѿ не́гѡ):

4 А҆ и҆ са́мъ Бг҃ъ (го) засвидѣтелствова̀ со зна́менїѧ и҆ чѹ́деса̀, и҆ съ разли́чны си́лы, и҆ съ да́рбы те на-свата́гѡ Дх҃а, кои̇то раздѣли̇ по своѧ̀ та си во́лѧ.

5 Защо́то не покори̇ на А҆́ггели те вселе́нна та коѧ́то ще до́йде, за коѧ́то ніе (сега̀) гово́риме:

6 Но напроти́въ засвидѣтелствова̀ нѣ́кой на ѥ҆дно̀ мѣ́сто (въ писа́ніе то), ко́йто гово́ри (така̀): що̀ є҆ человѣ́къ, та го по́мнишъ; и҆ли̇ (що̀ є҆) сы́нъ человѣ́ческїй та го нагле́дѹвашъ;

7 Направи́лъ си го ма́ло нѣ́що по̀ до́ленъ ѿ А҆́ггелы те: со сла́ва и҆ съ че́сть си го вѣнча́лъ, и҆ постави́лъ си го надъ дѣла̀ та на-твои̇ те рѫ́це:

8 Си́чко си покори́лъ подъ нозѣ̀ те мѹ. А҆ кога́то мѹ покори̇ си́чко, ни́що не ѡ҆стави̇ да не мѹ є҆ покоре́но: но сега̀ не ви́диме ї҆о́ще, защо̀ мѹ є҆ си́чко покоре́но.

9 Ѻ҆ба́че ви́диме І҆исѹ́са (да є҆) вѣнча́нъ со сла́ва и҆ че́сть, ко́йто бы́дѐ ма́ло нѣ́що по̀ до́ленъ ѿ А҆́ггелы те заради смерть та̀, коѧ́то претерпѣ̀: що́то да вкѹси сме́рть по Бо́жїе то благоволе́ніе за (спасе́ніе то на-) си́чки те.

10 Защо́то тре́бѹваше Ѻ҆нъ, заради̇ кого́то є҆, и҆ чре́зъ кого́то є҆ си́чко то, да пока́же чрезъ страда́нїѧ та соверше́нъ ѻ҆ного́ва, ко́йто ще́ше да приведѐ мно́го сы́нове въ сла́ва, като первонача́лникъ на-ни́хно то спасе́ніе.

11 (А҆́зъ гово́римъ сы́нове), защо́то и҆ ко́йто ѡ҆свѧща́ва, и҆ кои̇то се ѡ҆свѧща́ватъ, си́чки те са ѿ є҆дногѡ̀. заради̇ коѧ́то причи́на и҆ не се сра́мѹва да ги нари́ча бра́тїѧ,

12 Защо́то говори́: ще возвѣ́стимъ твоѐ то и́ме на бра́тїа ми, и̂ посре́дъ цѐрква та ще ти запсемъ славосло́вїа.

13 И па́къ (говори́): а̂зъ ще да се на́дамъ на не́го. И па́къ: ѐто а̂зъ и̂ дѣца̀ та, кои́то ми ѐ да́лъ Бг҃ъ.

14 Поне́же про́чее (си́чки те во ѻ̂бще) дѣца̀ и̂матъ пло́ть и̂ кро́вь, и̂ то́й подо́бнѡ прїа̀тїа и̂сты те, да довѫ́рши со сво̀а та сме́рть ѻ̂ного́ва, ко́йто ѐ и̂ма́лъ вла́сть надъ смерть та̀, си́рѣчь, дїа́волатъ:

15 И да и̂зба́ви ѻ̂ны́а, кои́то заради сме́ртныатъ стра́хъ, презъ си́чкїатъ си живо́тъ са были̂ подве́ржени въ ро́бство.

16 Защо́то вои́стиннꙋ не прїа̀ ѿ А̂ггелы те (ѐстество̀), но ѿ сѣ́ме то А̂враа́мово прїа̀.

17 Заради това̀ тре́бꙋваше да се оу̂подо́би во си́чко на бра́тїа та, за да бѫде ми́лостивъ и̂ вѣ́ренъ первосвѧще́нникъ предъ Бг҃а, (за да го оу̂ми́лостиви) да ѿчи́сти грѣховѐ те лю́дски.

18 Защо́то, какво́то са́мъ то́й пострада̀, и̂ претерпѣ̀ и̂скꙋше́нїа, мо́же да помо́гне и̂ на ѻ̂нїа, кои́то терпа́тъ и̂скꙋше́нїе.

ГЛАВА Г.

ЗА̂РАДИ това̀, бра́тїа свати́и, кои́то сте прича́стницы на-небе́сно то зва́нїе, ѿвѫрне́те (си́чко то) внима́нїе на Ї҆исꙋ́са Хр҃та̀, ко́йто ѐ посла́нникъ и̂ первосвѧще́нникъ на на́ша та вѣ́ра, коа́то и̂сповѣ́дꙋваме ні́е:

2 Ко́йто ѐ вѣ́ренъ на ѻ̂ного́ва, ко́йто го ѐ постави́лъ (посла́нника и̂ первосвѧще́нника), какво́то и̂ Мѡѷсе́й (бе́ше вѣ́ренъ) во си́чкїатъ до́мъ не́говъ.

3 Защо́то то́й се оу̂достои̂ за то́лко по̀ голѣ́ма сла́ва ѿ Мѡѷсе́ова та, ко́лкото по̀ голѣ́ма че́сть и̂ма ѿ до́матъ (ѻ̂нъ) ко́йто го ѐ согради́лъ.

4 Защо́то се́кой до́мъ се соградꙋва ѿ нѣ́когѡси: а̂ (ѻ̂ный) ко́йто ѐ сотвори́лъ си́чко, ѐсть Бг҃ъ.

5 Мѡѷсе́й бе́ше вѣ́ренъ во си́чкїатъ до́мъ (Бж҃їй), но като слꙋга̀, за да дока́зꙋва ѻ̂нова̀, коѐто тре́бꙋваше да се говори́ (ѿ Бг҃а):

6 Но Хр҃то́съ (ѐ поста́венъ) като сы́нъ въ сво́йатъ си до́мъ: на-когѡ́то сме до́мъ ні́е, а̂ко оу̂держиме до кра́й тве́рдѡ надѣ́жда та съ коа́то се хва́лиме.

7 Заради̂ това̀, какво́то що говори́ Дх҃ъ свати́й: дне́сь, а̂ко мꙋ чꙋ́ете гласѫ̀тъ,

8 Не ѿжесточе́те сердца̀ та ва́ши, какво́то (ги ѿжесточи́ха), кога́то прогнѣ́ваха въ деньѫ̀тъ на-и̂скꙋше́нїе то въ пꙋсты́ня та:

9 Гдѣто ме йскꙋсиха ѻтцы те ваши, йспытаха ме й видѣха мои те дѣла четыридесеть годины.

10 Заради това се разгнѣваха на ѻный родъ, й рекохъ: непрестанно заблꙋждаватъ со сърдцѐ то си, й ѻни не познаха мои те пѫтища:

11 Щото се заклѣхъ въ гнѣватъ си защо не щатъ да влѣзатъ въ моѐ то оупокоѐніе.

12 Гледайте добрѐ, братіе, да не бы се намѣрило въ нѣкого ѿ васъ лꙋкаво й невѣрно сѐрдце, за да ѿстꙋпите ѿ Бга живагѡ.

13 Но оувѣщавайте ѥдинъ дрꙋгиго сѐки дѐнь, доклѐ може да се говори, днѐсь: за да се не ѡжесточи нѣкой ѿ васъ съ прелщѐніе то грѣховно:

14 Защото ніе быдохме причастницы на Хрта, ако самѡ оувардиме цвръстѡ начало то (на-вѣра та) до край:

15 Доклѐ се говори: днѐсь, ако мꙋ чꙋѐте гласѫтъ, не дѣйте да ѡжесточите ваши те сердца, като (що быдѐ) въ прогнѣваніе то.

16 Защото нѣкои ѿ ѻны, който чꙋха (повелѣніе то Бжіе) прогнѣваха го, но не сички те който йзлѣзоха ѿ Ѥгѵпетъ съ Мѡѵсѐа.

17 Я на кой се гнѣва (Бгъ) четыридесеть годины; не на ѻны ли, който согрѣшиха, на-който тѣлесà та падна́ха въ пꙋстына та;

18 И за кой се заклѐ, защо не щатъ да влѣзатъ въ негово то оупокоѐніе; не за ѻны ли, който се противиха (съ невѣрованіе то);

19 Й видиме, защо (войстинно) не могоха да влѣзатъ заради невѣріе то.

ГЛАВА Д.

ДА се оубойме прочее, да не бы се нѣкой ѿ васъ ѩвилъ, като ни ѡстава ѩще ѡвѣщаніе да влѣземе въ оупокоѐніе то негово, да ѡстане вѫнъ за небрежѐніе.

2 Защото (ѡвѣщаніе то) ѥ й намъ благовѣствовано, каквото й нимъ: но слово то, коѐто чꙋха, не принѐсе имъ никоа полза, защото ѻніа който го чꙋха не раствориха го съ вѣра.

3 Я ніе, който сме повѣровали, влазиме въ оупокоѐніе то, като що ѥ рѐклъ: защо се заклѐхъ въ гнѣватъ си, че не щатъ да влѣзатъ въ оупокоѐніе то моѐ: ако й да бѣха свръшени вече дѣла та (негови) ѿ созданіа міра.

4 Защото (писаніе то) говори на ѥдно мѣсто за сѐдмыатъ (дѐнь) така: й почина си Бгъ въ сѐдмыатъ дѐнь ѿ сички те дѣла свои.

5 Я тꙋка пакъ говори защо

не щатъ да влѣзатъ въ оу-
покоѐніе то моѐ.
6 Понѐже прочее ѡстава на
нѣкои да влѣзатъ въ нѐго, а
ѻніа, на който по напрѐдъ
бѣше благовѣствовано, не
влѣзоха заради непослꙋшаніе
то си:
7 Ѻпредѣлава пакъ нѣкой
дѐнь, (съ та рѣчь) днѐсь,
понѐже говори чрезъ Давіда
послѣ по толко годины, (как-
вото и по напрѐдъ е рѐчено:)
днѐсь ако мꙋ чꙋете гласѫтъ,
не дѣйте да ѡжесточите
сердца та си.
8 Защото, ако бы ги Іисꙋсъ
(Наѵинъ) оувѐлъ въ оу-
покоѐніе, не бы говорилъ Бгъ
послѣ по това за дрꙋгъ дѐнь.
9 Остава прочее и дрꙋго
оупокоѐніе за Бжіи те людіе.
10 Защото, който е влѣзлъ
въ оупокоѐніе то нѐгово, и
той си е починалъ ѿ свои
те дѣла, каквото и Бгъ ѿ
свои те.
11 Да се подканиме прочее
да влѣземе въ ѻнова оупо-
коѐніе, да не бы нѣкой ѿ
насъ паднѐлъ по тоа истыатъ
примѣръ въ непокорство.
12 Защото слово то Бжіе
е живо, и дѣйствѝтелно, и
по ѻстро ѿ сѐкой мѐчь, който
е и ѿ двѣ те страны ѻстръ,
и проникꙋва дори до раздѣ-
леніе то на-дꙋша та и на-
дꙋхатъ, на-состави те и на
мозоцы те, и испытꙋва по-
мышленіа та и намѣренія та
сердѐчни,
13 И нѐма никое созданіе
да не е явно предъ нѐго, но
сички те са голи и ѿкрыени
предъ ѻчи те мꙋ, комꙋто ще
да дадѐме ѿвѣтъ.
14 Понѐже имаме прочее
голѣмъ Архіерѐа, Іисꙋса Сына
Бжіа, който е прошѐлъ не-
беса та, цвржстѡ да се дѫр-
жиме за (наше то) исповѣ-
даніе.
15 Защото нѐмаме (такôвъ)
Архіерѐа, който не може да
страда заѐднѡ съ насъ въ
нѐмощи те наши, но (такôвъ),
който е искꙋсилъ сичко (че-
ловѣческо) подобнѡ намъ, ѡ-
свѣнь грѣхѫтъ,
16 Да пристѫпаме прочее
дерзновѐннѡ къ престолатъ
на-благодать та, за да при-
имеме милость, и да наме-
риме благодать за (да ни
бѫде) помощь въ потрѐбно
врѐме.

ГЛАВА Є.

ЗАЩОТО сѐкой первосвя-
щѐнникъ ѿ человѣцы те се
зѐма, и за человѣцы те се
поставлава да слꙋжи на Бга,
и да приноси дарове и жѐртвы
за грѣховѐ те,
2 (Такôвъ сирѣчь) който
може да е сожалѝтеленъ за
ѻныа, който не знатъ и
заблꙋждаватъ (ѿ истина та):

понѐже ѝ (са́мъ) то́й є҆ ѡ҆бле́ченъ съ не́мощь.

3 И заради̑ това̀ є҆ дла́жденъ да прино́си (жє́рва) каквото̀ за грѣхове̑ те лю́дски, така̀ ѝ за свои̑ те грѣ́хове.

4 И ни́кой не мо́же да прїи́ме (та́ѧ) че́сть за се́бе, но то́кмѡ ко́йто є҆ повы́канъ ѿ Бг҃а, каквото̀ ѝ Ааро́нъ.

5 Така̀ ѝ Хр҃то́съ не прославѝ самъ се́бе да бѫ́де первосвѧще́нникъ, но (прославѝ го) ко́йто мѹ ре́че: Сы́нъ мо́й си ты̀, а҆зъ дне́сь те роди́хъ:

6 Каквото̀ ѝ на дрѹ́го мѣ́сто говори́: ты̀ си свѧще́нникъ вѣ́чнѡ по чи́нѹ Мелхїседе́ковѹ.

7 Ко́йто въ дни̑ те наплѡ́тско то свое̑ живѣ́нїе, поне́же принесе моли́твы ѝ моле́нїа съ си́лно вы́канѣ ѝ со сле́зы на ѻ҆ного́ва, ко́йто мо́жеше да го ѝзба́ви ѿ смерть та̀, ѹ҆слы́шанъ быде̑ ѿ благоговѣ́йство то си.

8 Ꙗ҆ко̀ ѝ да бе́ше Сы́нъ, ѻ҆ба́че наѹ́чисе на послѹша́нїе ѿ ѻ҆нова̀ ѡ҆ то̀ пострада̀:

9 И като се соверши̑, быде̑ вино́венъ за вѣ́чно то спасе́нїе на си́чки те ѻ҆нїа, ко́йто мѹ са послѹ́шни:

10 Поне́же быде̑ наре́ченъ ѿ Бг҃а первосвѧще́нникъ, по чи́нѹ Мелхїседе́ковѹ.

11 За кого́то мно́го и́маме да ка́зѹваме, но мѫ́чно є҆ да се и҆ска́же, защо́то быдо́хте небрежли́ви со слѹша́нїе то.

12 Поне́же, кога́то вы́е тре́бѹваше да сте ѹ҆чи́тели (а҆ко гле́даме) спо́ретъ вре́ме то, а҆ вы́е па́къ и́мате потре́ба да се ѹ҆чите, кои̑ са пе́рви те писмена̀ на словеса̀ та Бж҃їи: ѝ тре́бѹва ви млеко̀ (като на младе́нцы) а҆ не твѫрда пи́ща.

13 Защо́то се́кой ко́йто се хра́ни съ млеко̀, не мо́же да разѹмѣ́е сло́во то на-пра́вда та: защо́то є҆ младе́нецъ:

14 А҆ твѫрда та пи́ща є҆ за соверше́нны те (мѹжїе, си́рѣчь) за ѻ҆ны́а, ко́йто и́матъ наѹ́чени чѹ́вства та си съ многовре́менно навыкнове́нїе да разсѹжда́ватъ добро̀ то ѝ зло̀ то.

ГЛАВА Ѕ.

ЗАРАДИ това̀, да ѡ҆ста́виме пе́рви те нача́ла на-Хр҃то́во то ѹ҆че́нїе, ѝ да вѫрви́ме къ соверше́нство то: ѝ да не тѹ́раме ѝзнову ѡ҆снова́нїе на-пока́нїе то ѿ ме́ртви те дѣла̀, ѝ ѿ вѣ́ра та въ Бг҃а,

2 ѿ ѹ҆че́нїе то за крещє́нїа та, ѿ рѹкоположе́нїе то, ѿ воскресе́нїе то ѿ ме́ртвы те, ѝ ѿ вѣ́чныатъ сѹ́дъ.

3 И това̀ ще сотво́риме, а҆ко ни Бг҃ъ допѹ́сти.

4 Защо́то є҆ невозмо́жно, ко́йто є҆дна́шъ са се просвѣ́тили, ѝ вкѹси́ли са ѿ небе́сныа

даръ, и̂ были са причастницы съ Дх҃а свѧтаго,

5 И вкѹсили са ѿ добро то оучениѥ Бж҃іе и̂ ѿ силы те на-бѹдѹщіа бѣкъ, и̂ ѿпаднали са,

6 Изновѡ да се приведатъ въ покаѧніе, защото ѻ҆ни распинатъ пакъ въ себеси Сына Бж҃іа, и̂ посрамлѧватъ го.

7 Защото земла̀ та, коѧто се ѥ̂ напила ѿ дждѫтъ, който пѧда много пѫти на нѣѧ, и̂ рѧжда полезна трава̀ на ѻ҆ніа, който ѧ̂ работатъ, (тіа̀) пріима благословеніе ѿ Бг҃а:

8 А̂ коѧто рѧжда тѫрнѣ и̂ лѣпка, (ѻ҆на̀) ѥ̂ непотребна, и̂ близ и̂ ѥ̂ проклетіа та, и̂ конецо неинъ ѥ̂ и̂згорѹванѣ.

9 Но ніе, возлюбленніи, надамесе за васъ за по̀ добры̀ и̂ спасителны (вѣщи), ѧ̂ко и̂ да говориме така̀.

10 Защото не ѥ̂ неправеденъ Бг҃ъ да забрави ваше то дѣло, и̂ трѹдѫтъ на-любовь та̀, коѧто показахте заради̂ негово то име, като послѹжихте и̂ слѹжите на свѧтіи те.

11 Но желаеме сѣкой ѿ васъ да показѹва това̀ исто то оусердіе дори до краѝ, заради̂ по̀ голѣмо оувѣреніе въ надѣжда та (ваша):

12 И да не бывате лѣниви, но̀ (да бѫдете) подражатели на ѻ҆ніа, който са наслѣдили ѡ҆бѣщаніе то съ вѣра и̂ съ голѣмо терпѣніе.

13 Защото, когато Бг҃ъ даваше ѡ҆бѣщаніе то на Авраама, понѣже немаше никого дрѹгиго по̀ голѣмъ въ кого̀ да се закѫлнѣ, заклѣсе въ самъ себе си,

14 И рече мѹ: войстинну ѧ̂зъ ще да те благословимъ съ непрестанно благослоѣніе, и̂ ще да те оумножимъ съ непрестанно оумноженіе.

15 И така̀ (А̂враамъ) понѣже чека̀ съ много терпѣніе, полѹчи ѻ҆нова̀, що̀то бѣше ѡ҆бѣщано.

16 Защото, каквото человѣцы те се кѫлнатъ въ по̀ голѣмъ ѿ нихъ, и̂ клѣтва та (коѧто быва) за оувѣреніе (на-нѣкоѧ вѣщь), прекращава сѣкое нихно прѣніе,

17 Така̀ и̂ Бг҃ъ, понѣже искаше да покаже непреложно то своѐ намѣреніе за ѡ҆бѣщаніе то на наслѣдницы те, оупотребѝ посредство клѣтва та:

18 Що̀то чрезъ тіа̀ двѣ те непреложны вѣщи, (въ който не ѥ̂ возможно да слѫже Бг҃ъ) да имаме твѣрдо оутѣшеніе ніе, който сме прибѣгнали да се хванеме за надѣжда та, коѧто ни ѥ̂ ѡ҆бѣщана,

19 Коѧто имаме като нѣкоѧ цврѧста и̂ безбѣдна котва надѹша̀ та, и̂ коѧто влази дорѝ до наѝ вѫтрешно то задъ завѣса та:

20 Гдѣто ѥ̂ влѣзлъ Іисѹсъ предтеча за насъ, който быде

первосвященникъ вѣчнѡ по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ.

ГЛАВА 3.

ЗАЩОТО то́а Мелхїседе́къ бе́ше ца́рь Сали́мскїй, и҆ свѧще́нникъ на-Бг҃а Вы́шнѧгѡ, ко́йто посрѣща́ Ѧ҆враа́ма, когато се вра́щаше, като бе́ше и҆зсѣ́клъ ца́рове те, и҆ благослови́ го:

2 Комꙋто ѿдѣли́ Ѧ҆враа́мъ и҆ десе́токъ ѿ си́чки те (коры́сти): и҆ пе́рво не́гово то и҆́ме се толкꙋва, ца́рь на-пра́вда та, а҆ по́слѣ (бы́лъ є҆́) и҆ ца́рь Сали́мскїй, което зна́чи, ца́рь ми́ратъ:

3 Не зна́е мꙋ се ни ѻ҆те́цъ ни ма́йка, ни родосло́вїе, и҆ не́ма нито нача́ло на-дни́ те си, нито коне́цъ на-живо́татъ си: и҆ поне́же є҆ подо́бенъ со Сы́на Бж҃їа, пребыва́е свѧще́нникъ вѣ́чнѡ.

4 И ви́ждьте ко́лкѡ є҆ голѣ́мъ бы́лъ то́й, комꙋто є҆ и҆ са́мъ патрїа́рхъ Ѧ҆враа́мъ да́лъ десе́токъ ѿ коры́сти те.

5 И вои́стиннꙋ, ко́йто ѿ потомцы те Левїи́ны прїи́маха свѧще́нство, и҆́маха за́повѣдь по зако́нꙋ да зе́матъ десе́токъ ѿ наро́датъ, си́рѣчь ѿ бра́тїа та свои́, а҆ко и҆ да бе́ха и҆ ѻ҆ни́ ѿ сѣ́ме то Ѧ҆враа́мово произишли́:

6 Но ѻ҆ны́й, ко́йто не происхо́деше ѿ ни́хныатъ ро́дъ, земѧ̀ десе́токъ ѿ Ѧ҆враа́ма и҆ благослови́ ѻ҆ного́ва, комꙋ́то се да́де ѿбѣща́нїе то.

7 Я҆ безъ вса́кое прекосло́вїе, по̀ ма́лкїо се благословла́ва ѿ по̀ голѣ́мыа.

8 Ѡ҆свѣ́нь тоба̀, тꙋ́ка зе́матъ десе́токъ (Левїти те), ко́йто са человѣ́цы сме́ртни: но та́мѡ (земѧ̀ десе́токъ Мелхїседе́къ) за кого́то свидѣ́телствꙋва (писа́нїе то), защо̀ є҆ жи́въ.

9 И, да речемъ така̀, са́мъ Левїи́, ко́йто зе́ма десе́токъ, да́лъ є҆ десе́токъ чрезъ Ѧ҆враа́ма:

10 Защо́то ѻ҆́нъ є҆ бы́лъ і҆о̀ще въ чресла та̀ на-пра́отца (своегѡ̀ Ѧ҆враа́ма), кога́то го срѣ́шна̀ Мелхїседе́къ.

11 Про́чее, а҆ко бы было̀ возмо́жно да се пости́гне совершѐнство то чрезъ Левїтско то свѧще́нство, (на което є҆ бы́лъ ѿснова́нъ зако́но наро́дный:) каква̀ бы была̀ потре́ба да воста́не дрꙋ́гъ Ѧ҆рхїере́й по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ, а҆ не по чи́нꙋ Ѧарѡ́новꙋ да се гово́ри;

12 Защо́то кога́то се проме́на́ва свѧще́нство то, непремѣ́нннѡ (тре́бꙋва) да се промѣ́ни и҆ зако́но.

13 И вои́стиннꙋ ѻ҆ны́й, за кого́то се гово́ратъ тїа (словеса̀), происхо́ди ѿ дрꙋ́го пле́ме, ѿ което ни́кой не є҆ слꙋжи́лъ на ѻ҆лта́ратъ.

14 Защо́то є҆ я҆́вно, че Гдь нашъ є҆ произише́лъ ѿ колѣ́но то Іꙋ́дово, ради кое́то колѣ́но ни́що не є҆ ре́клъ Мѡѷсе́й за свѧще́нство.

15 И і҆о́ще по́вече бы́ва я҆́вно ѿ това̀, поне́же дрꙋ́гъ свѧще́нникъ се і҆а̑ви̇ по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ,

16 Ко́йто бы́дѐ тако́въ не чрезъ зако́натъ на-пло́тска та за́повѣдь, но чрезъ си́ла та на-безконе́чныа живо́тъ.

17 Защо́то (писа́нїе то така̀) свидѣ́телствꙋва: ты́ си свѧще́нникъ вѣ́чнѡ по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ.

18 И така̀ ста́ра та за́повѣдь бы́дѐ ѿфѫрлена, защо́то бе́ше сла́ба и҆ неполе́зна:

19 Защо́то (ста́рыо) зако́нъ ни́що не приве́де въ совершéнство: но вмѣ́стѡ не́а вове́дена бы́дѐ по̀ добра̀ наде́жда, чрезъ ко́ато се ні́е приближа́ваме при Бга.

20 И поне́же не (бы́дѐ вове́дена) безъ клѣ́тва:

21 (Защо́то дрꙋ́ги те бы́до́ха свѧще́нницы безъ клѣ́тва: а̑ то́й бы́дѐ поста́венъ съ клѣ́тва ѿ ѻ҆ного́ва, ко́йто мꙋ говори́: заклѣ́се Гдь, и҆ не ще да се раска́е: ты́ си свѧще́нникъ вѣ́чнѡ по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ:)

22 За това̀ Іисꙋ́съ бы́дѐ порꙋ́чникъ за по̀ до́бръ завѣ́тъ.

23 И ѡ҆свѣ́нь това̀, ѻ҆ни̇ бы́до́ха (є҆ди́нъ слѣ́дъ дрꙋ́ги) мнозѝна, защо́то смерть та̀ и҆̀мъ возбрана́ва да са всегда̀ таки́ва:

24 Я̀ то́й поне́же пребыва́е вѣ́чнѡ, и҆ма свѧще́нство кое́то не прехо́ди на дрꙋ́гиго:

25 Заради̇ това̀ мо́же и҆ да спасѐ вѣ́чнѡ ѻ҆ны́а, ко́йто се приближа́ватъ чрезъ не́го при Бга, поне́же є҆ всегда̀ жи́въ за да хода́тайствꙋва (непреста́нѡ) за ни́хъ.

26 Защо́то тако́въ ни и҆ тре́бꙋваше А҆рхїере́й, (си́рѣчь) преподо́бенъ, незло́бивъ, непоро́ченъ, оу҆стране́нъ ѿ грѣ́шны те, и҆ ко́йто є҆ возлѣ́зъ по̀ высо́ко ѿ небесà та:

27 Ко́йто не́ма катадне́внѡ нꙋ́жда, какво́то (тїа) первосвѧще́нницы, да прино́си жѐртва по̀ напре́дъ за свои̇ те грѣ́хове, а̀ по́слѣ (за грѣ́ховѐ те) лю́дски: защо́то то́й направи̇ това̀ є҆дна́шъ, кога́то прине́се са́мъ се́бе (на жѐртва).

28 Защо́то зако́но Мѡѷсе́овъ) поставла́ва первосвѧще́нницы человѣ́цы, ко́йто и҆ма́тъ не́шощь: а̑ съ клѣ́тва и҆зре́чено то сло́во, кое́то (бы́дѐ да́дено) по́слѣ по зако́натъ, (поставла́ва первосвѧще́нника) Сы́на во вѣ́ки совершéннаго.

ГЛАВА И.

Я̀ гла́вно то содержа́нїе на-си́чко то що предре́кохме,

(ѥсть товà, защò) нїе ймаме такóвъ первосвѧщéнникъ, кóйто ѥ сѣднáлъ ѿ дéсна та странà на велѝчественныа престóлъ (Бжїй) на небесà та,

2 И слѹжѝтель ѥ на свѧтѝлище то, и на йстинна та скѝнїа, кóѧто ѥ направѝлъ Гдь, а не человѣкъ.

3 Защóто сéкой первосвѧщéнникъ се поставлѧ́ва, за да принóси (Бгѹ) дáрове и жéртвы: за товà ѥ потрéбно да ймà и тóй да принóси нѣщо.

4 Тогѡ̀ рáди ꙗ̂ко бы бы́лъ на землà та, не бы бы́лъ свѧщéнникъ, понéже (на землà та) сáмѡ ѻ̂нїа са свѧщéнницы, кóйто по (стáромѹ) закóнѹ принóсатъ дáрове.

5 На-кóйто слѹжéнїе то ѥ (сáмѡ ѥ̂дѝнъ) ѻ̂бразъ и сѣнка на-небéсно то, каквóто що рéче Бгъ на Мѡѷсéа, когáто щéше да направи скѝнїа та: защóто мѹ рéче: глéдай да направишъ сѝчко спорéтъ примѣ́ратъ, кóйто ти быдѐ показанъ на горà та:

6 Но сегà (нáшїо первосвѧщéнникъ Хр̃тóсъ) полѹчѝлъ ѥ тóлко пò голѣ́мо слѹжéнїе, кóлкото ѥ ходáтай на пò голѣ́мъ завѣ́тъ, кóйто ѥ ѹ̂законéнъ на пò голѣ́ми ѡ̂бѣщáнїа.

7 Защóто, ꙗ̂ко бы пéрвыо (завѣ́тъ) бы́лъ безъ недостáтокъ, не бы се трасило мѣ́сто за втóрыатъ.

8 Но (Бгъ) като ѹ̂корáва ('Ісдéи те), говóри: ѥ̂то йдатъ днѝ, говóри Гдь, въ кóйто ѧ̆зъ ще да напрáвимъ нóвъ завѣ́тъ съ дóматъ 'Ісрáилевъ, и съ дóматъ 'Ісдовъ:

9 Не такóвъ завѣ́тъ, какóвъ то направѝхъ съ нѝхни те ѻ̂тцы̀ въ ѻ̂новà врéме, когáто ги хванáхъ за рѫкà та да ги ѝзведéмъ ѿ землà та Ѥгѹ́петска: защóто ѻ̂нѝ не достоѧ́ха въ мóйатъ завѣ́тъ, и ѧ̆зъ не марѝхъ за нѝхъ, говóри Гдь.

10 Но тóѧ ѥ завѣ́тъ, когóто ще полóжимъ ѧ̆зъ съ дóматъ 'Ісрáилевъ пóслѣ по ѻ̂ны́ѧ днѝ, говóри Гдь: ѧ̆зъ ще да полóжимъ закóны те мóй въ ѹ̂мѫтъ ѝмъ, и ще да ги напѝшемъ на сердцà та ѝмъ: и ще да ѝмъ бѫдемъ Бгъ, и тїи ще ми бѫдатъ людїе.

11 И нѝкой ѿ нѝхъ не ще да нѧ̆чи блѝжнаго своегò, и нѝкой брáта своегò, и не ще да говóри, познáй Гда: защóто сѝчки те ще ме познáатъ ѿ мàлкїа дори до голѣ́мыа:

12 Защóто ѧ̆зъ ще да ѝмъ прóстимъ непрáвды те, и не щéмъ да помéнемъ веке грѣховѐ те ѝмъ и беззакóнїѧ та ѝмъ.

13 Ѧ̂ когáто говóри, нóвъ (завѣ́тъ), ѹ̂вехтѝ пéрвыатъ: ꙗ̂ когáто (вéщь) ѡ̂вехтѣ́ва и ѡ̂старѣ́ва, ѻ̂нà ѥ блѝзѹ до разваленїе то.

ГЛАВА Ѳ.

ПЕРВЫО прочее (завѣтъ) имаше оуречены оустави за богослужение то, и светилище свѣтское.

2 Защото скиния та беше направена (така): въ перва та (часть беше свѣтилнико и трапеза та и предложение то на хлѣбове те, като се говореше свята.

3 А задъ втора та завѣса беше (друга та часть) на-скиния та, като се говореше свята святыхъ,

4 Въ като беше златна та кадилница, и ковчего на-завѣтатъ, който беше ѡбкованъ ѿ секаде со злато: въ който стоеше златна та стомна, като имаше манна та, и Аарѡново жезлъ, който беше проыцавтелъ, и скрижали те на-завѣтатъ.

5 А ѿгоре надъ тоа (ковчегъ) беха херувіме те на-слава та, които ѡбсѣнаваха олтаратъ: за които не є время сега да говориме по тѫнкѡ.

6 И като беха тіа (части на-скиния та) направены така, въ перва та оубѡ (часть) на-скиния та всегда влазеха свѧщенницы те да совершаватъ богослужение то:

7 А во втора та (часть) на-скиния та влазеше самѡ є-динъ Архіерей єднашъ въ година та, но не безъ кровь като приносеше (на жертва) за себе, и за грѣховѣ те народны.

8 Чрезъ това Дхъ святый изявлава, защо іоще не се є явилъ пѫтьо во светилище то, доклѣ стой предна та скиния,

9 Като є образъ на-тогавашно то време, въ което са се приносили дарове и жертвы, който не са могли да ѡчистатъ совершенно совѣсть та на-ѡногова, който є приносилъ жертвы те.

10 И (който са се состояли) самѡ въ ѧстіа и питіа и въ различни ѡмыванія и ѡбряды тѣлесны, и беха оузаконени (самѡ) доклѣ да дойде време то да се исправатъ.

11 Но Хрстосъ, който є Архіерей на-будущи те добрыни, понеже пройдѣ презъ по голѣма та и по совершенна та скиния, като не є рукотворенна, сирѣчь (като нема така права),

12 Влѣзе єдинъ пѫть во светилище то, не съ кровь козіа и телча, но со своа та си кровь, за да придобые намъ вѣчно искупленіе.

13 Защото, ако кржвь та козіа и телча, и пепельо ѿ юница та, съ които поржсоваха ѡсквернены те, ѡсвѧщаваше ги) въ чистота та тѣлесна:

14 Колко повече кръвь тà Хр҃това, който чрезъ Дх҃а свѧтаго принесе самагò себе Бг҃8 безъ никаковъ порокъ, ще да ѿчисти наша та совѣсть ѿ мертви те дѣлà, за да слѹжиме Бг҃8 живом8 (и истином8):

15 И за товà є҆ ходатай нанòвыа завѣтъ, за да прїматъ звàнни те ѿбѣщàнїе то навѣчныа живòтъ, понѐже смерть тà быдѐ за и҆скѹплѐнїе ѿ престѹплѐнїѧ та, който быдòха въ пѐрвыатъ завѣтъ.

16 Защòто гдѣто є҆ завѣтъ, тàмѡ трѣбѹва да прихòжда и смерть тà на-ѻногòва, който ѿстàвѧ завѣтатъ.

17 Понѐже завѣто бы́ва дѣйствѝтеленъ по смерть тà на-ѻногòва който го є҆ ѿставѝлъ: защòто никаква сѝла нѐма доклѐ є҆ ї҆ѻще живъ ѻный, който го є҆ завѣщàлъ.

18 Заради̇̀ товà нито пѐрвыо (завѣтъ) быдѐ оу҆законѐнъ безъ кровь.

19 Защòто, като прочетà Мѡѷсѐй сѝчки те зàповѣди ѿ закòнатъ предъ сѝчки те лю́дїе, земà кръвь тà кòзїѧ и҆ тѐлча (зàедн҃ѡ) съ водà и съ червѐна вѫлна, и съ ѹ҆ссѡ́пъ, и порасѝ и сàма та, тàѧ кни́га, и сѝчки те лю́дїе,

20 И рѐче: тàѧ є҆ кровь назавѣтатъ, който ви є҆ заповѣдàлъ Бг҃ъ.

21 Подòбн҃ѡ и скѝнїа та и сѝчки те сѹдòсы слѹжѐбны порасѝ съ кръвь тà.

22 И по закòнѹ сѝчко (нѣщо) се почтѝ ѿчищàва съ кръвь тà, и безъ кровопролѝтїе не бы́ва нѝкое прощѐнїе (грѣхѡвъ).

23 Нѹжда бѐше прòчее, (ѻнїѧ вѐщи който бѐха) прообразовàнїѧ на-небѐсны те, да се ѿчищàватъ съ тїѧ (жѐртвы): а̀ сàми те небѐсны съ пò добры ѿ тїѧ (жѐртвы).

24 Защòто Хр҃тòсъ не влѣзе въ рѹкотворѐнно свѧтѝлище, коѐто є҆ прообразовàнїе на-и҆стинно то, но въ сàмо то нѐбо, да се ꙗ҆ви сегà предъ лицѐ то Бж҃їе за нàсъ:

25 Нито да принòси сѐбе мнòго пѫти, каквòто первосвѧщѐннико влàзи во свѧтѝлище то кàта годѝна съ чѹжда кровь:

26 (Понѐже тогàва трѣбѹваше да страда тòй мнòго пѫти ѿ созданїѧ мѝра:) но сегà є҆днàшъ се ꙗ҆вѝ въ послѣдни те вѣкове да довѫрши грѣхѫтъ со своà та си жѐртва.

27 И като ще є҆ ѿпредѣлѐно на человѣцы те є҆дѝнъ пѫть да оу҆мратъ, а̀ пòслѣ (слѣдѹва) сѹдъ:

28 Такà и Хр҃тòсъ, понѐже є҆дѝнъ пѫть принѐсе (жѐртва) сàмъ сѐбе за да вдѝгне грѣховѐ те на-мнозѝна, втòри пѫть ще се ꙗ҆ви безъ грѣхъ

на ѻнїа, кой то го чакатъ за спасенїе.

ГЛАВА I.

ЗАЩОТО, законо (Мѡѷсеовъ), понеже є̂ самѡ є̂дна сѣнка на-бѹдѹщи те добрынѝ, а̂ не сѫщїо ѻбразъ на вѣщи те, никога не може да направи совершенны ѻныа, кой то пристѫпатъ (прихраматъ) съ жертвы те, ѡ̂то приносатъ ката годѝна непрестанны.

2 Понеже (дрѹгоаче) щеха да престанатъ да ги приносатъ, защото ѻнїа кой то приносатъ жертва та, като се ѡ̂чистеха є̂дѝнъ пѫть, не щеха да ѝматъ веке никое совѣстно ѡ̂бличенїе за грѣхове.

3 Но въ тїа жертвы ката годѝна (быва) воспоминанїе за грѣховѐ те.

4 Защото не є̂ возможно кровь ю̂нча и̂ козїа да ѡ̂чисти грѣхове,

5 Заради товà (Хр̃то́съ) като влазеше въ тоа свѣтъ, говори: жертвы и̂ приношенїа не си поискалъ, но тѣло си ми приготвилъ.

6 Всесожженїа и̂ (приношенїа кой то быватъ) за грѣховѐ те не са ти ѹгодни.

7 Тогава рекохъ: є̂то а̂зъ ѝдемъ, Бже, (като що є̂ писано за мене и̂ въ главны те части книжны), да сотворимъ твоà та вола.

8 Като рече по̀ горе: защо̀ жертвы и̂ приношенїа, и̂ всесожженїа, и̂ (що то се приноси) за грѣховѐ те, не си поискалъ, нито ти са ѹгодны: (тїа сирѣчь кой то се приносатъ по закону).

9 Тогава рече: є̂то, ѝдемъ да сотворимъ вола та твоà, Бже: ѹничтожава перво то, да постави второ то,

10 И съ таа вола се ѡ̂святихме нїе, като быдѐ принесено є̂дѝнъ пѫть тѣло то 'Іисѹсъ Хр̃то́во (на жертва).

11 И секой свѧщенникъ стой катаднѣвнѡ та слѹжи, и̂ приноси много пѫти тїа ѝсты те жертвы, кой то никога не можатъ да и̂стрѣватъ грѣховѐ те.

12 Но то́й като принесе є̂днà жертва за грѣховѐ те, ѿйде да сѣдѝ всегдà ѿ дѣсна та страна̀ на Бга:

13 И̂ чака ѻновà, коѐто ѡ̂става, (сирѣчь) да се тѹратъ вразѝ те негови подножїе на-нозѐ те мѹ.

14 Защото то́й съ є̂дно̀ то́кмѡ приношенїе приведе вѣчнѡ въ совершенство ѻныа, кой то се ѡ̂свѧщаватъ.

15 Но и̂ святы́й Дх̃ъ свидѣтелствѹва намъ (за товà): защото, като рече напрѣдъ:

16 Тоа є̂ завѣтъ, кой то ще да ѝмъ завѣщаемъ а̂зъ послѣ по ѻныа днѝ, говори Гдь, а̂зъ ще ѝмъ дамъ законы те

мой въ сердца̀ та и҆̀мъ, и҆ ще да ги напи́шемъ въ мы́сли тѝмъ:
17 По́слѣ говори́: и҆ не ще́мъ да поме́немъ вѣке грѣховѐ те и҆̀мъ и҆ беззако́нїа та и҆̀мъ.
18 А҆ гдѣ́то (бы́ва) прощѐнїе на грѣховѐ те, та́мѡ не тре́бꙋва вѣке приноше́нїе за ни́хъ.
19 Поне́же про́чее и҆̀маме дерзнове́нїе, бра́тїе, да вла́зиме во свѧти́лище то съ кр҃вь та̀ І҆исꙋ́съ Хрⷭ҇то́ва,
20 Презъ но́выатъ и҆ жи́выатъ пѫ́ть, ко́йто є҆̀ и҆зновѡ ѿкры́лъ на̀мъ чрезъ завѣ́са та, си́рѣчь чрезъ и҆́сто то своѐ тѣ́ло,
21 И҆ (поне́же и҆̀маме) свѧще́нника вели́каго (ко́йто настоѧ́телствꙋва) надъ Бж҃їатъ до́мъ:
22 Да пристѫ́паме (при не́го) съ чи́сто се́рдце и҆ съ несомнѣ́нна вѣ́ра, като ѡ҆чи́стиме дꙋшы̀ те си ѿ зла̀ та со́вѣсть: и҆ като и҆змы́еме тѣ́лесà та си съ чи́ста вода̀:
23 Да дѫржи́ме непоколеби́мѡ и҆сповѣ́данїе то на-на́ша та наде́жда: (защо́то є҆̀ вѣ́ренъ ѻ҆́ный, ко́йто ни є҆̀ да́лъ ѡ҆бѣща́нїа та:)
24 И҆ да помышла́ваме є҆ди́нъ за дрꙋ́гиго, за да се подвѡщра́ваме въ любовь та̀ и҆ съ добри̇̀ те дѣла̀,
25 И҆ да не ѡ҆ста́вѧме ѻ҆́бщо то на́ше собира́нїе, каквото и҆̀матъ ѻ҆́бычай нѣ́кои, но да побꙋжда́ваме є҆ди́нъ дрꙋ́гиго: и҆ то́лко по́вече, ко́лкото гле́дате че се приближа́ва де́нь (сꙋ́дный).
26 Защо́то, а҆́ко согрѣша́ваме са́мо произво́лнѡ по́слѣ като сме позна́ли и҆́стина та, не ѡ҆ста́ва вѣке жѐртва за грѣховѐ те:
27 Но (предстои̇) стра́шно нѣ́кое ѡ҆жида́нїе сꙋда̀, и҆ на̀ростенъ ѻ҆́гнь, ко́йто ще да поѧде проти́вницы те.
28 Я҆ко се ѿречѐше нѣ́кой ѿ зако́натъ Мѡѷсе́овъ, при два́ма и҆ли̇ три́ма свидѣ́тели безъ ми́лость оу҆ми́раше.
29 Ко́лко по̀ голѣ́мо мꙋчѐнїе, мы́слите, ще да прїи́ме ѻ҆́ный, ко́йто потѫ́пкова Сы́на Бж҃їа, и҆ кр҃вь та̀ назавѣ́татъ, съ ко́ато є҆̀ ѡ҆свѧще́нъ, за нечи́ста мни̇̀, и҆ ко́йто оу҆кора́ва Дꙋ́хатъ на-благодать та̀;
30 Защо́то зна́еме ѻ҆ного́ва, ко́йто є҆̀ ре́клъ: ме́не (се па́да) да ѿмѫ́стимъ, а҆́зъ ще запла́тимъ, говори́ Гдⷭ҇ь, и҆ па́къ: Гдⷭ҇ь ще да сꙋ́ди свои̇̀ те лю́дїе.
31 Стра́шно є҆̀ да впа́дне нѣ́кой въ рѫцѐ те на-Бг҃а жива́гѡ.
32 Воспоме́нꙋвайте пе́рвы те дни̇̀ ва́ши, въ ко́йто като се просвѣти́хте, претерпѣ́хте вели́къ по́двигъ на-страда́нїа та:
33 Поне́же нѣ́кога са́ми вїе

прїимахте ꙗвнѡ оукорéнїѧ и скорби: а нѣкога бывахте оучастници въ скорбь та наонїѧ, който претѫрпѹваха тїѧ исти те (оукорéнїѧ):

34 Защото вые показахте сострадáнїе за мои те оузы, и съ рáдость пренесохте разграблéнїе то на-вáши те имѣнїѧ, понéже знáете, защо имате по добро и вѣчно имѣнїе на небо то.

35 Не ѿлагайте прочее вáша та надéжда, кóато има велико мздовоздаѧнїе.

36 Но трéбѹва да имате терпѣнїе: щото, като сотворите волѧ та Бжїѧ, да прїимете ѿбѣщанїе то.

37 Защото їоще мáлко, весмà мáлко, ще дóйде онный, кóйто има да дóйде, и не ще да се забáви.

38 А прáведныо съ вѣра та ще да бѹде живъ: а áко се (нѣкой) поколéба, не ще да благоволи въ него дѹшà та моѧ.

39 Но ніе, (брáтїе,) не сме ѿ оныѧ, който се колебáѧтъ за своѧ та погибель, но ѿ оныѧ, който вѣрѹватъ за спасéнїе дѹшéвно.

ГЛАВА АІ.

А ВѢРА та є живо представлéнїе (на оныѧ вéщи) за който се нáдаме, и ѝзявлéнїе на-вéщи те, който не видиме.

2 Защото чрезъ тїѧ са прїáли свидѣтелство старовремéнни те.

3 Чрезъ вѣра та знáеме, защо тóѧ свѣтъ є сотворéнъ со слóво то Бжїе, и защо ѿ невидимо то є произишло видимо то.

4 Съ вѣра та Авель принéсе на Бга по добрà жéртва, нéжели Каїнъ, чрезъ коáто прїà свидѣтелство, защо є прáведенъ, понéже свидѣтелствовà Бгъ за нéгови те дáрове: и áко и да є оумрéлъ, и до днéсь се говóри намъ чрезъ нéѧ.

5 Съ вѣра та Єнѡхъ быдѐ преселéнъ да не види смéрть: и не намéрѹвашесе, защото го преселѝ Бгъ: понéже предъ преселéнїе то нéгово, свидѣтелствованъ быдѐ, защо оугодѝ Бгѹ.

6 А безъ вѣра не є возмóжно да оугóди нѣкой Бгѹ: защото кóйто приходи при Бга, трéбѹва да вѣрѹва, защо има (Бгъ), и защо быва мздовоздáтель на онїѧ който го трáсатъ.

7 Съ вѣра та Нѡе, като мѹ быдѐ говóрено ѿ Бга за вéщи, който їоще не бéше видéлъ, оубоáсе, и направѝ ковчéгатъ да ѝзбáви свóйатъ дóмъ: чрезъ кóйто (ковчéгъ) ѡсѹдѝ (сичкїатъ) свѣтъ, и быдѐ наслѣдникъ на-прáвда та, коáто (происходи) ѿ вѣра та.

8 Сѫ вѣра та Авраамъ, като бидѣ повиканъ, послушà да ѿиде въ землà та, кóто щéше да прїѝме за наслѣдїе, ѝ ѝзлѣзе, безъ да знáе кѫдѣ ѿива.

9 Сѫ вѣра та се заселѝ тóй на ѻбѣтовáнна та землà, като на чѫжда, ѝ живѣеше въ шатрѝ съ 'Исáака ѝ съ 'Іáкова, кóйто бéха ѝ ѻнѝ наслѣдницы на товà ѝсто то ѡбѣщáнїе:

10 Защóто тóй се нáдаше да наслѣди ѻный грáдъ, кóйто ѝма ѡснованїа, ѝ на когѝто є хѫдóжникъ ѝ сградѝтель Бгъ.

11 Сѫ вѣра та ѝ самà Сáрра (кóато бéше неплóдна,) прїà сѝла да зáчне, ѝ родѝ не спóретъ врéме то на-вóзрастатъ си, понéже помыслѝ (защò є) вѣренъ ѻный, кóйто (ѝ го) бéше ѡбѣщáлъ.

12 За товà ѝ сáмо ѿ єдногѡ (человѣка), а ѝ тóй оумертвéлъ, родѝхасе (тóлко мнóго человѣцы), като звѣзды те нанебò то, ѝ като безчѝсленныатъ песóкъ, кóйто є по крáй морѐ то.

13 Сѝчки те тїа съ вѣра оумрéха ѝ не прїáха ѡбѣщáнїа та, но ѿ далéче ги видéха, ѝ оувѣрѝхасе (за нѝхъ), ѝ рáдоваxасе, ѝ ѝсповѣдáха, защò са стрáнни ѝ пришéлцы на землà та.

14 Защóто, кóйто говóратъ таквїа (словесà), покáзватъ (ꙗвно) защò трáсатъ ѻтéчество.

15 И ѧко бы ѝмáли на мысль тà си ѻновà (ѻтéчество), ѿ кóето ѝзлѣзоха, ѝмáли бы врéме да се вѫрнатъ (въ нéго):

16 Но ѻнѝ желáеха пò добрò, сѝрѣчь небéсно то, за товà ѝ Бгъ не се срáмува, да се нарѝче Бгъ нѝхенъ: защóто ѝмъ є приготвѝлъ грáдъ.

17 Сѫ вѣра та Авраамъ принéсе (на жéртва) 'Исáака, когáто го ѝскушáваше Бгъ, ѝ ѻный кóйто прїà ѡбѣщáнїа та, принéсе єдинорóднаго (сы́на своегò):

18 Комтѹо бидѐ рéчено: защò ѿ 'Исáака ще да се наречѐ тéбе сѣме:

19 Понéже мы́слеше защò Бгъ є сѝленъ да воскресѝ ('Исáака) ѝ ѿ мéртвы те, за товà го ѝ воспрїà като ѻбразъ на воскресéнїе то.

20 Сѫ вѣра та благословѝ 'Исáакъ 'Іáкова ѝ Исáва за ѻныа рáботы кóйто щéха да ѝмъ се случатъ.

21 Сѫ вѣра та 'Іáковъ, когáто оумѝраше, благословѝ ѝ двáма та сы́нове 'Іѡсифовы: ѝ поклонѝ ѝмъ се (като се ѡпрѐ) на крáй тоáга та си.

22 Сѫ вѣра та 'Іѡсифъ, като оумѝраше, воспоменà защò щéха да ѝзлѣзатъ (ѿ

Єгѵ́петъ) сыновѐ те 'Ісраи́леви, и̑ заржча̀ и̑ за костѝ те си.

23 Съ вѣ́ра та Мѡѷсе́й, като се роди́, быдѐ скры́енъ три мѣ́сацы ѿ роди́тели те си, поне́же виде́ха (че є̑) кра́сно дѣ́тѐ то, и̑ не оу̑боа́хасе ѿ ца́рско то повелѣ́ніе.

24 Съ вѣ́ра та Мѡѷсе́й, като пора́сте голѣ́мъ, ѿфѫрли́се да се нари́че сы́нъ на-дщѐрка та Фараѡ́нова:

25 И̑ по мно́го предпочта̀ да стра́да съ Бж҃іатъ наро́дъ, не́жели да йма кратковре́менно наслажде́ніе на-грѣ́хѫтъ:

26 Поне́же мы́слеше поношѐніе то Хр҃то́во за по̀ голѣ́мо бога́тство ѿ 'Єгѵ́петски те сокро́вища: защо́то гле́даше на бѹ́дѹщее мздовоздаа́ніе.

27 Съ вѣ́ра та ѿстави́ Єгѵ́петъ, и̑ не оу̑боа́се ѿ ца́рскїа гнѣ́въ: защо́то тѫрпе́ше така̀, като да гле́даше неви́димаго.

28 Съ вѣ́ра та направи́ па́сха та, и̑ помаза̀ браты̀ те съ кржвь та̀, да се не прико́сне и̑ на Євре́йски те пе́рвенцы, ѻ̑ный ко́йто погѹбла́ваше пе́рвенцы те (Єгѵ́петски).

29 Съ вѣ́ра та прейдо́ха черве́но то мо́ре като по сѹ́ха земла̀: кое́то, поне́же се покѹси́ха и̑ Єгѵ́птѧне те (да *пре́йдатъ*), потопи́хасе.

30 Съ вѣ́ра та стѣ́ны̀ те 'Іерїхѡ́нски па̑дна́ха, по седмодне́вно то ѿбикала́ніе ѻ̑колѡ ни́хъ.

31 Вѣ́рою Раа́въ блѹдни́ца не погина̀ за́еднѡ съ ѻ̑ны́ѧ, кои́то се сопротиви́ха, поне́же прїѧ̀ соглѧда́тели те ми́рнѡ, (и̑ препрати̑ ги презъ дрѹ́гъ пѫ́ть).

32 И̑ що ї̑о́ще да гово́римъ; не ще да ми пости́гне вре́ме, да ка́зѹвамъ за Гедеѡ́на, за Вара́ка, за Самѱѡ́на, за 'Іефѳа́ѧ, за Давіда, за Самѹ́ила и̑ за (дрѹ́ги те) проро́цы:

33 Кои́то съ вѣ́ра та побѣди́ха ца́рства, сотвори́ха пра́вда, прїа́ха ѿбѣща́нїѧ, загради́ха оу̑ста̀ та на-лви̑ те,

34 Оу̑гаси́ха си́ла ѻ̑гненна, и̑збѣгна́ха ѿ ѻ̑стръ ме́чь, ѿздравѣ́ха ѿ бо́лести, быдо́ха ꙗ̑ки въ бра́ни те, ѿбѫрна́ха въ лѣга́нѣ чѹ́жди те по́лкове:

35 (Нѣ́кои) жены̀ прїа́ха чрезъ воскре́снѹваніе оу̑мре́ли те свои̑ (дѣца̀ жи́ви): а̑ дрѹ́ги быдо́ха и̑збіени, поне́же не ще́ѧха да прїи́матъ свобожде́ніе, за да полѹ́чатъ по̀ добро̀ воскресе́ніе:

36 А̑ дрѹ́ги прїа́ха порѹга́нїѧ и̑ ра́ны, а̑ ї̑о́ще и̑ ѻ̑ко́вы и̑ темни́цы.

37 Ка́менїемъ быдо́ха побіени, съ трїво́нъ претрі́ени, съ ме́чно оу̑бїе́ніе оу̑мре́ха: хо́деха

(ѿблечени) въ ѻвчи и козїи кожи, ѡскѹдни, скорбни, и ѡзлоблени:

38 (За който не беше достоинъ сичкїо свѣтъ), по пѹстыни те се скитаха, и по горы те и по пещеры те и по дѹпки те земны.

39 И сички те тїа, ако и быдоха свидѣтелствовани (за добри) заради вѣра та, не са прїали їоще ѡбѣщанно то:

40 Понеже Бгъ є предвидѣлъ по добро нѣщо за насъ, (сирѣчь) да не прїиматъ ѻни совершенно то воздаанїе безъ насъ.

ГЛАВА ВІ.

ПОНЕЖЕ сме прочее ѡбиколѣни ѿ толкавъ ѻблакъ насвидѣтели, да ѿфжрлиме ѿ себе секое време и грѣхъ, който ны лестнѡ ѡбикала, и съ терпѣнїе да тжрчиме на назначенно то намъ поприще:

2 Като гледаме на началникатъ и совершительатъ навѣра та Ісѹса, който вмѣстѡ предлежаща та немѹ радость, претжрпѣ крестъ, и не марѝ за срамота та, и сѣдна ѿ десна та страна на-престолатъ Бжїй.

3 Помышлавайте прочее ѻногова, който претжрпѣ ѿ грѣшницы те такова на себе порѹганїе, за да ви се не досажда, и да не ѡслабѣвате въ дѹшы те ваши.

4 Защото їоще не сте се сопротивили до кржвь, като се борите съ грѣхжтъ:

5 И забравили сте оѹвѣщанїе то, което говори вамъ като на сынове: сыне мой, не презирай наказанїе то Господне, нито ѡслабѣвай, когато те ѻличава той.

6 Защото, когото ѡбыча Гдь, наказва го: и бїе всякаго сына, когото прїема (за сынъ).

7 Яко тжрпите наказанїе то, Бгъ се ѡбходи съ васъ, като со сынове: защото кой є ѻный сынъ, когото не наказва ѻтецо;

8 Яко ли ѡставате безъ наказанїе, ѿ което са вкѹсили сички те (дрѹги те сынове), вые сте прелюбодѣйчища, а не (искренни) сынове.

9 При това, ако нїе, като ны наказватъ плотски те наши ѻтцы, срамѹвамесе (ѿ нихъ и почитаме ги): не требва ли повече да се покориме на (Бга), който є ѻтецъ надѹхове те, за да бждеме живи;

10 Защото ѻни (сирѣчь плотски те ни ѻтцы) наказвали са ны каквото имъ є было оѹгодно, за тоа кратокъ животъ: а Бгъ (ны наказва) за полза та ни, за да бждеме

причастницы на-негова та святость.

11 Войстинню сёкое наказа-нїе (което быва) въ настоящее времe не видисе радостно, но печално: но послѣ приноси мирен плодъ ѿ правда та на онїя, който са научени чрезъ него.

12 Заради това оукрѣпете ѿслабѣлы те си рѫце, и разслаблени те си колѣна:

13 И ходете по прави те пѫтеки съ ваши те нозѣ, да не ѿкривѣе (по многѡ) хромо то, но да ѿздравѣе.

14 Имайте мир съ си́чки те и святость, безъ кото никой не ще да види Гда.

15 Гледайте ѹбавѡ, да не бы се нѣкой лишилъ ѿ Бжїа та благодать: да не бы нѣкой корень горчивъ, като произникне, повредилъ васъ, и да не бы се ѿсквернили мнозина ѿ негѡ.

16 Да не бѫде нѣкой блудникъ, или нечистъ, като Исавъ, който за єдно ѣстїе си продаде первородство то.

17 Понеже знаете, защо послѣ, ако и да пожела да прїиме благословенїе, ѿфѫрленъ бидѐ: защото не можѐ да намери мѣсто за покаанїе то, ако и да го потраси со сльзы.

18 Защото вы́е не сте пристѫпили при гора, като се пипа съ рѫце, и гори ѿ огнь, и въ облакъ, и въ мракъ, и въ бѹра,

19 И въ гласъ трѹбенъ, и въ гласъ, който се говореше, и който го чѹха, молихасе, да се не продолжава непосредственнѡ къ нимъ:

20 (Защото не можеха да тѫрпатъ това (страшно) повелѣнїе: ако се (сирѣчь) и звѣрь прикосне при гора та, съ каменѣ ще да бѫде оубіенъ, или со стрѣла оустрѣленъ.

21 И толко страшно беше това видѣнїе (щото и самъ) Мѡѷсей рече: оуплашенъ самь многѡ и треперамъ).

22 Но пристѫпихте въ гора та Сїѡнска, и при градѫтъ на-Бга живагѡ, при небесныатъ Іерѹсалимъ, и при безчисленны Аггели:

23 При торжественныатъ соборъ, и при церква та напервородни те, който са написани на небо то, и при Бга който є на-си́чки те сѹдїа, и при дѹхове те на совершенни те праведницы,

24 И при Іисѹса, който є ходатай на-новыа завѣтъ, и при ржителна та (негова) кровь, като говори по добри (словеса) нежели Авелова та.

25 Вардетесе да не преслѹшате оного́ва, който говори (така), защото, ако они не избѣгнаха (ѿ наказанїе то), понеже преслѹшаха оного́ва,

кóйто ѝмъ говóреше на землѧ̀ та, кóлкѡ пóвече (не ще да ѝзбѣгнеме) нíе, ѧ̂ко се ѿречéме ѿ ѻ҃ногóва, кóйто ни говóри ѿ небò то;

26 На-когѡ́то гласò поколебà тогáва землà та: а̂ сегà дáде товà ѿбѣщáнїе, и̂ рéче: ї҆ѻ́ще є҆днáшъ а҆́зъ ще потресéмъ не тóкмѡ землà та, но и̂ небò то.

27 Я̂ тїѧ словесà, ї҆ѻ́ще є҆днáшъ, и̂завлáватъ и̂змѣнéнїе то на-ѻ҃нїѧ (вéщи) кóйто се колéбатъ, и̂ кóйто са за товà сотвóрены, да ѿстáнатъ (на нѝхно то мѣ́сто) ѻ҃нїѧ, кóйто се не колéбатъ.

28 Заради товà, понéже нíе прїѝмаме (ѿ Бг҃а) цáрство непоколебѝмо, трéбѹва да дѫржѝме благодать тà, чрезъ коѧ́то (мóжеме) да слѹжиме на Бг҃а благоѹгóднѡ, съ благоговѣ́нїе и̂ со страхъ.

29 Защóто Бг҃ъ нашъ є҆ ѻ҆́гнь, кóйто поѧ́да.

ГЛАВА ГІ.

БРАТОЛЮБІЄ то да пребывáе (по междѹ васъ):

2 Не забрáвайте странноолю́бїе то: защóто чрезъ нéго нѣ́кои безъ да знáатъ ѹ҆странноолю́бствоваха А҆́ггелы.

3 Помéнѹвайте вѫрзаны те (въ темнѝца), като да сте и̂ вы́е зáедно съ нѝхъ вѫрзани: и̂ ѻ҃ны́ѧ кóйто злострáдатъ, като да сте и̂ сáми въ (нѝхно то) тѣ́ло.

4 Женѝтва та (да є҆) чéстна ѹ҆ сѝчки те, и̂ легло̀ то непорóчно: защóто блѧ́дницы те и̂ прелюбодѣ́и те Бг҃ъ ще да сѹди.

5 (Не бы́вайте) сребролю́бцы съ нрáватъ: но довóлни (бѫдéте) съ ѻ҃новà щото и̂мате, защóто самъ (Бг҃ъ є҆) рéклъ: не щéмъ да те ѿстáвимъ, нито ще да те забрáвимъ:

6 Щото мóжеме да говóриме дерзновéннѡ: Гдⷭ҇ь ми є҆ помóщникъ, и̂ не щемъ да се ѹ҆боѝмъ, що ще да ми стóри человѣ́къ;

7 Помéнѹвайте настáвницы те вáши, кóйто ви проповѣ́дáха слóво то Бж҃їе: и̂ като глéдате на скончáнїе то нажитїѐ то и̂мъ, подражáвайте вѣ́ра та тѣ́хна.

8 Ї҆исѹ́съ Хрⷭ҇тóсъ є҆ тóѧ и̂стый и̂ вчера и̂ днéсь, и̂ во вѣ́ки.

9 Не прїѝмайте разлѝчни и̂ чѹ́жди ѹ҆чéнїѧ: защóто добрò є҆ да се ѹ҆крѣплѧ́ва сѫрдцѐ то съ благодáть, а̂ не съ ꙗ҆́стїѧ, ѿ кóйто не прїѧ́ха (нѝкаква) пóлза, кóйто ходѝха въ нѝхъ.

10 Нíе и̂мамe ѻ҃лтáрь ѿ когѡ́то нéматъ влáсть да ꙗ҆дáтъ ѻ҃нїѧ, кóйто слѹжатъ на скѝнїа та.

11 Защóто тѣ́леса̀ та на-

ѻ҆нїа живо́тни, на-кои́то кр҃вь
та̀ вно́си первосвѧще́ннико во
свати́лище то за (ѡ҆чище́нїе
на-) грѣховѐ те, и҆згра́тсе
вѫнъ ѿ по́лкатъ.
12 Заради това̀ и҆ І҆и҃съ,
за да ѡ҆свати́ человѣ́цы те
со своѧ̀ та кро́вь, вѫнъ ѿ врата̀
та (гра́дски) пострада̀.
13 Да и҆зла́зиме про́чее и҆
нїе вѫнъ ѿ по́лкатъ (за да
и҆де́ме) при не́го, и҆ да но́симе
не́гово то поро́ганїе:
14 Зашто́то не́маме тѹ́ка по-
стоа́ненъ градъ, но тра́симе
бѹ́дѹщїатъ.
15 Чрезъ не́го про́чее да
прино́симе Бг҃ѹ непреста́нню
же́ртва ѿ хвала̀, сирѣ́чь пло́дъ
ѿ ѹ҆ста̀, кои́то (ѹ҆ста̀) просла-
вла́ватъ не́гово то и҆́ме.
16 И не забра́вайте ми́ло-
стынѧ та и҆ преподаа́нїе то:
зашто́то таки́ва же́ртвы са благо-
ѹго́дны на Бг҃а.
17 Слѹшайте наста́вницы
те ва́ши и҆ покора́вайте и҆́мъ
се: зашто́то ѻ҆ни́ бо́дрствѹватъ
непреста́нню за ва́ши те дѹшы,
поне́же и҆́матъ да дада́тъ ѿ-
вѣ́тъ: за да тво́ратъ това̀
(бо́дрствованїе) съ ра́дость, а҆
не съ воздѹ́шанѣ, зашто́то не
є҆ поле́зно това̀ за ва́съ.
18 Моле́тесе (Бг҃ѹ) за на́съ:
зашто́то нїе се надѣ́еме да
и҆́маме добра̀ со́вѣсть, поне́же
желаа́ме да се ѡ҆бхо́диме во
всѝчко добрѐ.
19 Но по мно́го вы мо́лимъ
да тво́рите това̀, заради да
мо́жемъ да се вѫрнемъ по
скорѡ кодъ ва́съ.
20 Ѧ҆ Бг҃ъ на-ми́ратъ, ко́йто
є҆ вдигна́лъ ѿ ме́ртвы те ве-
ли́кїатъ па́стырь на-ѻ҆вцы́ те,
(си́рѣчь) Гдⷭ҇а на́шего І҆и҃са
Хрⷭ҇та̀, съ кровь та̀ на-вѣ́чныа
завѣ́тъ,
21 Да вы пока́же соверше́ны
во вса́ко дѣ́ло добро̀, за да
сотво́рите во́лѧ та не́гова, като
произво́ди (самъ то́й) въ васъ,
ѩто є҆ благоѹго́дно предъ не́-
го чрезъ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀: комѹ́-
то (да бѫде) сла́ва во вѣ́ки
вѣ́кѡвъ, а҆ми́нь.
22 И мо́лимъ вы, бра́тїе,
да прїи́мете (безъ ѡ҆тагче́нїе)
това̀ моѐ ѹ҆вѣща́телно сло́во:
зашто́то вкра́тцѣ ви написа́хъ.
23 Зна́йте, зашо̀ бра́тъ
нашъ Тїмоѳе́й бы́дѐ пѹ-
стнатъ, съ кого́то за́еднѡ, а҆ко
бы дошелъ по скорѡ, ѩе вы
ви́димъ.
24 Поздраве́те си́чки те
наста́вницы ва́ши, и҆ си́чки те
свати́и. Поздравла́ватъ вы
си́чки те (вѣ́рни) ѿ І҆та́лїа.
25 Благода́ть (Бж҃їа да бѫ-
де) со си́чки те ва́съ. А҆ми́нь.

† Посла́нїе то ко Є҆вре́емъ
бы́дѐ напи́сано ѿ І҆та́лїа чрезъ
Тїмоѳе́а.

ѿкровеніе
свѧтѧгѡ ісѧнна богослова.

глава а҃.

ѿкровеніе Ісꙋсъ Хрⷭ҇то́во, коѐто мꙋ ѥ̀ да́лъ Бг҃ъ, да пока́же на свои́ те рабѝ (ѻ҆нова̀) ѿто ѿе да бѫде ско́рѡ: коѐто и҆ показа̀, като го прати́ чрезъ (ѥ҆дного̀) А҆́ггела своего̀, рабꙋ своемꙋ Іѡа́ннꙋ,

2 Кои́то проповѣда̀ а҆́вивѡ сло́во то Бж҃іе, и҆ свидѣ́телство то Ісꙋсъ Хрⷭ҇то́во, и҆ (ѻ҆нова̀) ѿто ѥ̀ виде́лъ.

3 Блаже́нъ, кои́то прочи́та, и҆ ѻ҆ніѧ кои́то слꙋшатъ словеса̀ та на-това̀ проро́чество и҆ сохрана́ватъ ѿто ѥ̀ напи́сано въ не́го: защо́то вре́ме то ѥ̀ бли́зꙋ.

4 Іѡа́ннъ на седмь тѐ це́рквы, кои́то са во А҆́зїѧ: благода́ть вамъ и҆ ми́ръ (да бѫде) ѿ ѻ҆ного́ва, кои́то ѥ̀сть, и҆ кои́то ѥ̀ бы́лъ, и҆ кои́то и҆де: и҆ ѿ седмь тѐ дꙋ́хове, кои́то са предъ не́говыатъ престо́лъ:

5 И ѿ Ісꙋса Хрⷭ҇та̀, кои́то ѥ̀ свидѣ́тель вѣ́рный, перворождѐнъ ѿ ме́ртвы те, и҆ глава̀ на зе́мни те ца́рове: и҆ кои́то ѥ̀ возлюби́лъ насъ, и҆ ѹмы́лъ ны ѥ̀ ѿ на́ши те грѣ́хове со своѧ̀ та кро́вь:

6 И направи́лъ ѥ̀ насъ ца́рове, и҆ свѧще́нницы на Бг҃а и҆ ѻ҆ц҃а̀ своего̀: не́мꙋ (да бѫде) сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

7 Ѿто и҆де съ ѻ҆́блацы, и҆ ѿе го ви́ди се́кое ѻ҆́ко, и҆ ѻ҆ніѧ кои́то го проко́доха, и҆ си́чки те племена̀ зе́мни ѿе запла́чатъ го́ркѡ, кога́то го ви́датъ: ѥ҆́й, а҆ми́нь.

8 А҆́зъ самь А҆́лфа и҆ ѡ҆ме́га, (си́рѣчь) нача́ло и҆ коне́цъ, гово́ри Гдⷭ҇ь, кои́то ѥ̀сть, и҆ кои́то ѥ̀ бы́лъ, и҆ кои́то и҆де, Вседержи́тель.

9 А҆́зъ Іѡа́ннъ, кои́то самь и҆ бра́тъ вашъ, и҆ соо́бщникъ въ печаль та̀ и҆ въ ца́рство то и҆ въ терпѣ́ніе то Ісꙋсъ Хрⷭ҇то́во, дойдо́хъ въ ѻ҆́стровъ, кои́то се нари́ча Па́тмосъ, заради сло́во то Бж҃іе, и҆ заради свидѣ́телство то Ісꙋсъ Хрⷭ҇то́во.

10 И бы́до́хъ во и҆зстꙋпле́ніе дꙋхо́вно въ (ѥ҆ди́нъ) недѣ́лный де́нь: и҆ чꙋ́хъ задъ се́бе си гла́съ вели́къ, като (гласъ) трꙋбный, кои́то гово́реше: а҆́зъ

ѣсмь Ѧлфа и Ѡмѣга, пѣрвый и послѣднїй:

11 И: товà що видишъ, напишѝ го въ книга, и пратѝ (го) на цѣрквы те, който са во Ѧзїѧ, (сирѣчь) во Ефѣсъ, и въ Смѵрна, въ Пѣргама, и въ Ѳѵатїръ, и въ Сардїсъ, и въ Фїладелфїа, и въ Лаодїкїа.

12 И ѡбѫрнáхсе да видимъ гласò, който говорѣше съ мѣне: и като се ѡбѫрнáхъ, видѣхъ седмь свѣтилницы злáтны,

13 И по срѣдъ седмь тѐ свѣтилницы (видѣхъ єдногò) подóбна Сынꙋ человѣческомꙋ, който бѣше ѡблѣченъ въ длѫга дрѣха, и ѡпáсанъ презъ грѫды те со злáтенъ пóѧсъ:

14 Главà та мꙋ и косà та мꙋ бѣлы като бѣла ѩрина, и като снѣгъ: и ѻчѝ те мꙋ като плáмень ѻгненъ:

15 И нозѐ те мꙋ подóбны халколївáнꙋ, като въ пещь разжѣжены: и гласò мꙋ като шꙋмъ ѿ мнóго вóды:

16 И дѫржѣше въ дѣсна та си рꙋкà седмь звѣзды: и ѹстà та мꙋ ѝзлáзеше (єдинъ) ѻбоюдꙋóстрый ѝзѡ́стренъ мечь: и лицѐ то мꙋ (сїѧеше) като слѫнце то (когáто) сїѧе со сѝчка та си сѝла.

17 И когáто го видѣхъ, паднáхъ предъ нозѐ те мꙋ като мѣртвъ; и тꙋрѝ си дѣсна та рꙋкà на мѣне, и рѣче ми: не бóйсѧ: áзъ ѣсмь пѣрвый и послѣднїй:

18 И (áзъ самь, който) живѣемъ, быдóхъ мѣртвъ, и ѐто че самь жѝвъ во вѣки вѣкѡ́въ, ѧмѝнь: и áзъ держѝмъ ключове те ѿ áда и ѿ смерть тà.

19 Напишѝ прóчее (товà) що си видѣлъ, и що ѐ, и що ще бѫде пóслѣ по товà:

20 Тáинство то на-седмь тѐ звѣзды, който си видѣлъ въ моѧ̀ та десни́ца, и на-седмь тѐ свѣтилницы злáтни, (товà ѐ): седмь тѐ звѣзды са Ѧ̀ггели те на-седмь тѐ цѣрквы: ѧ̀ седмь тѐ свѣтилницы, който си ты̀ видѣлъ, седмь тѐ цѣрквы са̀.

ГЛАВА В.

НАПИШИ на Ѧ̀ггелатъ на-Ефѣсска та цѣрква: такà говóри (ѻ́ный), който держѝ седмь тѐ звѣзды въ дѣсна та си рꙋкà, и който хóди по срѣдъ седмь тѐ свѣтилницы злáтны:

2 Знáмъ твой те дѣлà, и твóйатъ трꙋдъ, и твоѐ то терпѣнїе, и защóто не мóжешъ да терпѝшъ злы̀ те, и ѝскꙋсѝлъ си ѻны̀ който се говóратъ че са Ѧ̀пóстоли, ѧ̀ не са: и нашѣлъ си ги лѫжлѝвы:

3 И претерпѣлъ си, и ѝмашъ терпѣнїе, и за моѐ то

йме се си трѹдилъ, и не си се оуморилъ.
4 Но имамъ (нѣщо) на вржхъ тебе, защото си ѿставилъ первата любовь своѧ.
5 Помысли ѿ гдѣ си паднаалъ, и покаисе, и твори первите дѣла (твои): ако ли нѣ, скорѡ ще ти дойдемъ, и ще да вдигнемъ свѣтилникатъ твой ѿ мѣсто то, ако се не покаешъ.
6 Но това (добро) имашъ, защото ненавидишъ Нїколаитски те дѣла, който и азъ ненавидимъ.
7 Който има оухо, да чѹе, що говори Дхо на церквы те: който побѣди, ще мѹ дамъ да ѧде ѿ животно то древо, което е посредъ Бжїатъ рай.
8 И на Аггелатъ на-Смѹрнска та церква напиши: така говори первый и послѣднїй, който быдѣ мертвъ, и ето че е живъ:
9 Знамъ твой те дѣла, и скорбь та и сиромащїа та ти, (но пакъ си богатъ), и хѹлы те на-Ѻнїа, който се говоратъ че са 'Іѹдеи, и не са, но са соборище сатанинско.
10 Не бойсе нищо ѿ Ѻнова що то имашъ да пострадашъ, ето дїаволо ще да тѹра (нѣкои) ѿ васъ въ темница та, да се искѹсите: и ще да имате скорбь до десеть дни, бждѝ вѣренъ до смерти, и ще да ти дамъ вѣнецъ животный.
11 Който има оухо, нека чѹе, що говори Дхо на церквы те: който побѣди, не ще го повреди втора та смерть.
12 И на Аггелатъ на-Пергамска та церква напиши: така говори Ѻный, който джржи Ѻбоюдоострыатъ мечь:
13 Знамъ твой те дѣла, и че живѣешъ тамѡ, гдѣто е престоло сатанинскїй: и (защо) джржишъ моѐ то име, и не си се ѿхвжрлилъ ѿ моѧ та вѣра, нито въ Ѻнїа дни, въ който быдѐ оубїенъ вѣрный мой свидѣтель Антѹпа по междѹ васъ, гдѣто живѣе сатана та.
14 Но имамъ мало (сердитина) на вржхъ тебе, защото имашъ тамѡ (нѣкои), който джржатъ оученїе то Валаамово, който оучеше Валака да воведѐ въ соблазнъ сыновѐ те 'Ісраилевы, да ѧдатъ їдѡлски те жертвы, и да блѹдствѹватъ.
15 Така имашъ и ты (нѣкои) който джржатъ оученїе то Нїколаитско, което (азъ) ненавидимъ.
16 Покаисе: ако ли нѣ, скорѡ ще дойдемъ къ тебе, и ще да направимъ брань съ нихъ съ мечатъ на-мой те оуста.
17 Който има оухо, нека чѹе, що говори Дхо на церквы те: който побѣди, ще мѹ дамъ да ѧдѐ ѿ сокровенна та манна, и ще мѹ дамъ бѣлъ

ка́мень, и҆ на ка́меньатъ напи́сано но́во и҆́ме, коѐто ни́кой (дрꙋ́гъ) не зна́е, ѡ҆свѣ́нь ѻ҆но́ва ко́йто го прїе́ма.

18 И на А҆́ггелатъ на Ѳ҆ѵ҆атї́рска та це́рква напишѝ: такѧ̀ гово́ри Сы́нъ Бж҃їй, ко́йто и҆́ма свои́ те ѻ҆́чи като пла́мень ѻ҆́гненъ, и҆ нозѐ те мꙋ̀ са подо́бны халколїва́нꙋ:

19 Зна́мъ твои́ те дѣла̀, и҆ любо́вь тѧ̀ и҆ слꙋжѐнїе то, и҆ вѣ́ра та, и҆ терпѣ́нїе то ти, и҆ (зна́мъ, защо̀) послѣ́дни те твои́ дѣла̀ превосхо́датъ пе́рви те.

20 Но и҆́мамъ ма́ло (сердитина̀) на вра́жъ те́бе, защо́то допꙋща́вашъ на жена̀ та Ї҆еза́вѣла, ко́ѧто нари́ча се́бе си проро́чица, да ѹ҆чи и҆ да прелща́ва мои́ те рабы̀ за да блꙋдствꙋ́ватъ, и҆ да ꙗда́тъ і҆дѡ́лски те же́ртвы.

21 И да́дохъ и҆ вре́ме да се пока́е ѿ своѐ то блꙋдодѣ́нїе, и҆ не покаѧ́се.

22 Ѿто, а҆́зъ ѧ҆ тꙋ́рамъ на ѻ҆дѫ́ртъ, и҆ ѻ҆ны́ѧ, ко́йто блꙋдствꙋ́ватъ съ не́ѧ, въ ско́рбь вели́ка, ꙗ҆́ко се не пока́ѧтъ ѿ свои́ те дѣла̀.

23 И ча́да та не́йни ще ѹ҆бїе́мъ со сме́рть: и҆ си́чки те це́рквы ще да разꙋмѣ́ѧтъ защо̀ самъ а҆́зъ ко́йто и҆спы́тꙋвамъ сердца̀ та и҆ ѹ҆тро́бы те: и҆ ще запла́тимъ се́комꙋ (ѿ васъ) спо́ретъ ва́ши те дѣла̀.

24 А҆́ вамъ и҆ на дрꙋ́ги те, ко́йто се наме́рꙋватъ въ Ѳ҆ѵ҆атї́рѣ, и҆ не́матъ това̀ ѹ҆чѐнїе, и҆ не са разꙋмѣ́ли глꙋбины̀ те сатани́ски, ка́квото що гово́ратъ, ка́зꙋвамъ (защо̀) не ще́мъ да ви нало́жимъ дрꙋ́гъ това́ръ:

25 Но дръ́жте са́мо това̀, що́то и҆́мате, доклѐ до́йдемъ.

26 И ко́йто побѣ́дѝ и҆ ѹ҆ва́рди мои́ те дѣла̀ до кра́й, не́мꙋ ще да́мъ вла́сть надъ (си́чки те) ꙗ҆зы́чницы:

27 И ще да ги ѹ҆пасѐ со желѣ́зна тоѧ́га, и҆ като гли́нани сосꙋ́ди ще да се и҆спотро́шатъ, ка́квото що самъ и҆ а҆́зъ прїѧ́лъ (тѧ́ѧ вла́сть) ѿ ѻ҆тца̀ моегѡ̀.

28 И ще мꙋ̀ да́мъ ѹ҆тренна̀ та звѣзда̀.

29 Ко́йто и҆́ма ѹ҆́хо да слꙋ́ша, не́ка чꙋ́е що гово́ри Дх҃о на це́рквы те.

ГЛАВА Г.

Й҆ НА А҆́ггелатъ на Сардїйска та це́рква напишѝ: така̀ гово́ри ѻ҆́ный, ко́йто и҆́ма седмь тѐ дꙋ́хове Бж҃їи, и҆ седмь тѐ звѣ́зды: зна́мъ твои́ те дѣла̀, защо́то (ты) и҆́маш и҆́ме като да си жи́въ, а҆ ме́ртвъ си.

2 Бꙋ́дѝ бо́дръ, и҆ ѹ҆крѣпла́вай дрꙋ́ги те, ко́йто са бли́зꙋ къ сме́рти: защо́то а҆́зъ не найдо́хъ твои́ те дѣла̀ совершѐнни предъ Бг҃а моего̀.

3 Помнѝ прочее що си прїѧлъ ѝ (що) си чꙋлъ, ѝ варди (ги), ѝ покѧйсе: защото, ѧко не бодрствꙋвашъ, ще дойдемъ вражъ тебе като тѧть, ѝ не ще́шъ да оусетишъ, въ кой часъ ще дойдемъ къ тебе.

4 Но ѝмашъ нѣколко дꙋшы въ Сардїа, кой то не са ѡскверни́ли свой те дрехи: ѝ ще да ходатъ съ мене въ бѣлы (дрехи), защото са достойни.

5 Кой то побѣдѝ, той ще да се ѡблечѐ въ бѣлы дрехи: ѝ не ще́мъ да ѝзгладимъ ѝме то мꙋ ѿ книга та животна, ѝ ще да ѝсповѣдамъ ѝме то мꙋ предъ Ѡца̀ моего̀, ѝ предъ Ѧггели те негови.

6 Кой то ѝма оухо да слꙋша, да чꙋе, що говори Дх҃о на церквы те.

7 И на Ѧггелатъ на Фїладелфїйска та церква напишѝ: така̀ говори свѧтꙋю ѝстинныо, кой то ѝма ключатъ Давїдовъ: кой то ѿвара, ѝ никой не може да затвори: ѝ кой то затвара, ѝ никой не може да ѿвори:

8 Знамъ твой те дѣла̀, ѐто, ѧзъ самь ѿворилъ предъ тебе врата̀, ѝ никой не може да ги затвори: защото (макаръ ѝ да) ѝмашъ малка сила, сохранилъ си моѐ то слово, ѝ не си се ѿрекалъ ѿ моѐ то ѝме.

9 Ѐто, ѧзъ ще да направимъ ѿ соборище то сатанинско Ѡнꙋа, кой то се говоратъ че са Ѝꙋдеѥ, а̂ не са: но лѫжатъ: ѐто ще ги направимъ да дойдатъ да се поклонатъ предъ твой те нозе, ѝ да познаатъ защо̀ самь те возлюбилъ.

10 Защото си сохранилъ моѐ то оученїе съ терпѣнїе, ѝ ѧзъ ще те сохранимъ ѿ време то на бѣда̀ та, кѧто ще да дойде на сичка вселенна̀ да ѝскꙋси Ѡнꙋа, кой то живѣатъ на земла̀ та.

11 Ѐто, ѧзъ ѝдемъ скорѡ: дръжъ Ѡнова̀ що то ѝмашъ, да не земе дрꙋгъ (нѣкой) твойатъ вѣнецъ.

12 Кой то побѣдѝ, ще го направимъ столпъ въ церква та на-Бга моегѡ̀, ѝ не ще веке да ѝзлѣзе вѫнъ: ѝ ще напишемъ на него ѝме то на Бга моегѡ̀ ѝ ѝме то на-градѫтъ на-Бга моегѡ̀, (сирѣчь) нановыа Ѝерꙋсалимъ, кой то слази ѿ небо̀ то ѿ Бга моегѡ̀, ѝ (ще напишемъ ѝ) ѝме то моѐ ново то.

13 Кой то ѝма оухо, да чꙋе, що говори Дх҃о на церкви те.

14 И на Ѧггелатъ на-Лаодїкїйска та церква напишѝ: така̀ говори (Ѡный, кой то ѐ) Ѧмѝнь, свидѣтельо вѣрный ѝ ѝстинный, начало то на создѧнїе то Бж҃їе:

15 Знамъ твой те дѣла̀, защото не си ни стꙋденъ, ни топлъ: ѡ̂ да бы былъ стꙋденъ ѝлѝ горещъ.

16 Но понеже си хладокъ, ѝ

нито ст8де́нъ си, ни горе́щъ, ще да те и҆зблю́вамъ ѿ оу҆ста̀ та мои̇.

17 Защо́то ты̀ гово́ришъ, а҆́зъ самь бога́тъ, и҆ ѡ҆богати́хсе, и҆ ни́що ми не тре́бу8ва: а҆ не зна́ешъ защо̀ ты си ѡ҆ка́ненъ и҆ бѣ́денъ и҆ сирома́хъ, и҆ слѣ́пъ, и҆ го́лъ.

18 Совѣ́ту8вамъ те да си ку8пишъ ѿ ме́не зла́то, коѐто є҆ ѡ҆чи́стено (префи́нено) съ ѻ҆́гнь, да се ѡ҆бога́тишъ: и҆ дре́хи бѣ́лы, да се ѡ҆блече́шъ: да се не гле́да срамота̀ та наголота̀ та ти: и҆ помажи̇̀ си ѻ҆́чи те съ колл8рі́й да ви́дишъ.

19 Аѧ́зъ кого́то ѡ҆бы́чамъ, ѡ҆блича́вамъ и҆ нака́з8вамъ: бѫ́ди про́чее и҆ ты ре́вностенъ и҆ пока́йсе.

20 Ѿто (а҆́зъ) стои́мъ при врата̀ та и҆ ч8́камъ: а҆́ко ч8́е нѣ́кой гласѧ́тъ ми, и҆ ѿво́ри врата̀ та, ще влѣ́знемъ при не́го, и҆ ще вече́рамъ съ не́го, и҆ то́й съ ме́не.

21 Ко́йто побѣ́ди̇, не́м8 ще да́мъ да се́дне за́еднѡ съ ме́не на мо́йатъ престо́лъ, като и҆ а҆́зъ що побѣ́дихъ, и҆ седна́хъ за́еднѡ съ ѻ҆ц҃а̀ моего̀ на не́говыатъ престо́лъ.

22 Ко́йто и҆ма оу҆хо, да ч8́е що гово́ри Дх҃о на це́ркви те.

ГЛАВА Д.

ПОСЛѢ́ по това̀ поглѣдна́хъ, и҆ виде́хъ врата̀ ѿво́рени на небо̀ то, и҆ пе́рвыо гласъ, кого́то ч8́хъ като (гласъ) тр8́бный, че гово́реше съ ме́не, то́й ми ре́че: качи́се т8́ва, и҆ ще ти пока́жемъ що тре́бу8ва да бѫ́де по́слѣ.

2 И то́а часъ бы́до́хъ во и҆зст8пле́нїе д8хо́вно: и҆ виде́хъ защо̀ престо́лъ бе́ше поста́венъ на небо̀ то, и҆ на престо́латъ седе́ше нѣ́кой.

3 И ѻ҆́ный, ко́йто седе́ше (на престо́латъ) бе́ше подо́бенъ на і҆а́спїсъ и҆ на сарди́съ ка́мѣнь: и҆ д8га̀ бе́ше ѻ҆колѡ престо́латъ, ко́а́то се ви́деше подо́бна на смара́гдъ.

4 И ѻ҆колѡ престо́латъ (бе́ха) два́десѧть и҆ че́тыри престо́ли: и҆ виде́хъ че седе́ха на престо́лы те два́десѧть и҆ че́тыри ста́рцы, ѡ҆блѣ́чени въ бѣ́лы дре́хи: и҆ и҆́маха зла́тны вѣ́нцы на главы̀ те си.

5 И ѿ престо́латъ и҆зла́зеха мо́лнїи, и҆ гро́мове, и҆ гла́сове: и҆ се́дмь свѣ́щницы ѻ҆́гненни гореха предъ престо́латъ, ко́йто са седмь тѐ д8́хове Бж҃їи.

6 И предъ престо́латъ (бе́ше) мо́ре стѫ́клено, подо́бно на крꙋста́лъ: и҆ посре́дъ престо́латъ, и҆ ѻ҆колѡ престо́латъ, четыри живо́тни, ко́йто бе́ха пѫ́лни ѿ пре́дъ и҆ ѿ за́дъ съ ѻ҆́чи.

7 И пе́рво то живо́тно (бе́ше) подо́бно на левъ, и҆ вто́ро то живо́тно подо́бно на теле́цъ,

и трéто то живóтно имаше лице като человѣкъ, и четвéрто то живóтно подóбно на орелъ, кóйто летѝ.

8 И (тіа) четыри те живóтни имаха сéкое (ѿ нѝхъ) по шéсть крилà на околѡ, и внéтре бéха пѫлни съ очи: и нéмаха почѝванїе ни денà ни нощьà, но говóреха: свáтъ, свáтъ, свáтъ Гдь Бгъ Вседержѝтель, кóйто е̂ былъ, и кóйто е̂сть, и кóйто ще бѫде.

9 И когáто воздáваха живóтни те слáва и чéсть и благодарéнїе на ногóва, кóйто седéше на престóлатъ, и кóйто живѣе во вѣки вѣкѡвъ

10 (Тогáва) двáдесать и четыри тѐ стáрцы пáдаха прѣд ногóва, кóйто седéше на престóлатъ, и поклáнѧхасе на ногóва, кóйто живѣе во вѣки вѣкѡвъ, и ѳвраха вѣнцы те предъ престóлатъ, и говóреха:

11 Достóинъ си Гдѝ да прїѝмешъ слáва и чéсть и сѝла: зашóто ты си создáлъ сѝчко то, и (сѝчко) по твоà та вóлѧ сѫществѫва и сотворéно е̂.

ГЛАВА ѳ.

И видѣхъ въ дéсна та рѫкà на-ногóва, кóйто седéше на престóлатъ, кни́га напѝсана и ѝзъ вѫтре и ѝзъ вѫнъ, и запечáтана со сéдмь печáте.

2 И видéхъ Ѧггела сѝлна. кóйто проповѣдѫваше съ голѣмъ глáсъ: кóй е̂ достóинъ да разгѫрне кни́га та, и да ѿвóри печáте те нéйны;

3 И нѝкой не мóжеше, нито на небò то, нито на землà та, нито подъ землà та, да разгѫрне кни́га та, нито да ѧ̀ глéда.

4 И ѧ̂зъ плакáхъ мнóгѡ, зашóто нѝкой се не намерѝ достóинъ да разгѫрне кни́га та и да ѧ̀ прочетѐ, нито да ѧ̀ глéда.

5 И е̂дѝнъ ѿ стáрцы те ми рéче: не плачѝ: зашóто лéво, кóйто е̂ ѿ колѣно то Ѵ́ідово, (коéто е̂) кóреньо Давѝдовъ, побѣдѝлъ е̂, (и мóже) да разгѫрне кни́га та, и да ѿвóри седмь тѐ печáте нéйны.

6 И поглѣднáхъ, и е̂то посрéдъ престóлатъ и четыри тѐ живóтни, и посрéдъ стáрцы те, е̂днò Ѧгне, коéто стоéше (тáмѡ) като заколéно, и имаше седмь рóгове, и седмь очи, кóйто са седмь тѐ дѫхове Бжїи прáтени те по сѝчка та землà.

7 И (то) дойдѐ, и земà кни́га та ѿ десни́ца та на-ногóва, кóйто седéше на престóлатъ.

8 И когáто зѐ кни́га та, четыри тѐ живóтни, и двáдесеть и четыри те стáрцы паднáха предъ Ѧгне то, и

ѝмаха се́кой (ѿ ни́хъ) гѹсли, ѝ ча́шы зла́тны пѫлны съ тема́нъ, кои́то са моли́твы те на-свѧтіи те:

9 И запеѧ́ха пѣ́снь но́ва, ѝ гово́реха: досто́инъ си да зе́мешъ кни́га та, ѝ да ѿво́ришъ печа́те те ѝ, защо́то си бы́лъ закла́нъ, ѝ съ своѧ̀ та кро́вь ѝскѹпи́лъ си насъ на Бг҃а ѿ всѧ́ко колѣ́но ѝ ѧ҃зы́къ ѝ наро́дъ ѝ пле́ме.

10 И направи́лъ си насъ ца́рове ѝ свѧще́нницы на Бг҃а на́шегѡ: ѝ ще да се воцари́ме на земла̀ та.

11 Ѝ виде́хъ, ѝ чѹ́хъ гла́съ ѿ мно́го Ѧ҃гели ѻ҃колѡ престо́латъ ѝ живо́тни те ѝ ста́рцы те: ѝ число̀ то ѝмъ бе́ше (мно́го пѧти) де́сеть по де́сеть хі́лѧды, ѝ хі́лѧды по хїла́да хі́лѧды.

12 И гово́реха съ голѣ́мъ гла́съ: досто́йно є҃ А҃гне то заколе́но то да прїи́ме си́ла ѝ бога́тство ѝ премѹ́дрость ѝ крѣ́пость ѝ че́сть ѝ сла́ва ѝ благослове́нїе.

13 И си́чко то созда́нїе, кое́то є҃ на небо̀ то, ѝ на земла̀ та, ѝ подъ земла̀ та, ѝ на морѐ то, ѝ си́чко то що̀то є҃ въ ни́хъ, чѹ́хъ че гово́реха си́чки те, (да се воздадѐ) на ѻ҃ного́ва, ко́йто сѣдѝ на престо́латъ, ѝ на А҃гне то, благослове́нїе, ѝ че́сть, ѝ сла́ва, ѝ держа́ва во ве́ки ве́кѡ́въ.

14 Ѝ четыри тѐ живо́тни гово́реха: И́ми́нь: ѝ два́десеть и четыри тѐ ста́рцы падна́ха ѝ поклони́хасе на ѻ҃ного́ва, ко́йто живѣ́е во ве́ки ве́кѡ́въ.

ГЛАВА S.

Ѝ ВИДѢ́ХЪ, кога́то ѿворѝ А҃гне то є҃ди́нъ ѿ седмь тѐ печа́те, ѝ чѹ́хъ є҃дно̀ ѿ четыри тѐ живо́тни че гово́реше като съ гро́мовъ гла́съ: дойдѝ ѝ ви́ждь.

2 И поглѣдна́хъ, ѝ є҃то (є҃ди́нъ) ко́нь бѣ́лъ, ѝ ѻ҃ный, ко́йто седе́ше на не́го, дѫржѣ́ше лѫ́къ: ѝ да́де мѹ се вѣне́цъ, ѝ ѿи́де като побѣди́тель, да побѣдѝ.

3 И кога́то ѿворѝ вто́рыатъ печа́ть, чѹ́хъ вто́ро то живо́тно че гово́реше: дойдѝ ѝ ви́ждь.

4 И ѝзлѣ́зе дрѹ́гъ ко́нь ры́жъ, ѝ да́десе (вла́сть) на ѻ҃ного́ва, ко́йто седе́ше на не́го, да вди́гне ми́ратъ ѿ земла̀ та, за да оу҃би́ватъ (человѣ́цы те) є҃ди́нъ дрѹ́гго: ѝ да́де мѹ се са́бла голѣ́ма.

5 И кога́то ѿворѝ тре́тїатъ печа́ть, чѹ́хъ тре́то то живо́тно че гово́реше: дойдѝ та ви́ждь, ѝ поглѣдна́хъ, ѝ є҃то конь вранъ, ѝ ѻ҃ный, ко́йто седе́ше на не́го, дѫржѣ́ше въ рѹка̀ та си мѣ́рило.

6 И чѹ́хъ гла́съ посре́дъ жи-

вотни те, кой то говореше: (да бѫде) ѥдна мѣра пшеница за (ѥдинъ) динарь, и три мѣры ѝчимикъ за ѥдинъ) динарь: а дѫрвено то масло и вїно то не повреждавай.

7 И когато ѿвори четвертыатъ печать, чꙋхъ гласѫтъ на-четверто то животно, кой то говореше: дойди та виждь.

8 И поглѣднахъ, и ѥто конь блѣдъ, и ѻный, кой то седеше на него, име то мꙋ (беше) смерть: и адъ йдеше слѣдъ него: и даде мꙋ се власть надъ четверта та часть на-земла та, да оубива (человѣцы те) со сабла, и со смерть, и со звѣрове те земни.

9 И когато ѿвори петыатъ печать, видѣхъ подъ ѻлтаратъ дꙋшы те на-ѻнїа, кой то беха оубїени за слово то Бжїе и за свидѣтелство то, което ѻни имаха.

10 И ѝзвыкаха съ голѣмъ гласъ, и рекоха: до кога, Владыко свѧтый и истинный, не сꙋдишъ и не ѿмщаваш наша та кровь ѿ ѻны кой то живѣатъ на земла та:

11 И дадохасе секомꙋ ѿ нихъ бѣлы дрехи, и речено имъ быдѐ да си починатъ їоще мало време, доклѐ да се скончатъ и дрꙋгаре те имъ и братїа та имъ, кой то ще бѫдатъ оубїени каквото и ѻни.

12 И когато ѿвори шестыатъ печать, поглѣднахъ, и ѥто че быдѐ голѣмо землетрасенїе, и сонце то быдѐ черно като бретище стрꙋнено, и мѣсѧцо быдѐ като кровь:

13 И звѣзды те небесны паднаха на земла та, каквото смоковница та, когато а расклати силенъ вѣтръ, хвѫрла недозѣрлы те свои смоквы.

14 И небо то се ѿтегли, понеже се свї като нѣкоѧ хартїа, и секоѧ гора и (секой) ѻстровъ повдигнахасе ѿ мѣста та си:

15 И царове те земни, и велможи те, и богати те, и тысѧщеначалницы те, и силни те, и сички те раби, и сички те свободни скрыхасе въ пещеры те и въ каменѣ те горски:

16 И говореха на горы те и на каменѣ те: падněте на насъ и покрыйте ны ѿ лицѐ то на-ѻногова, кой то сѣди на престолатъ, и ѿ гнѣватъ на-Агне то:

17 Зашото дойдѐ голѣмыо день на-гнѣвѫтъ мꙋ, и кой може да стерпи:

ГЛАВА 3.

И ПОСЛѢ по това видѣхъ четыри Аггелы, кой то стоеха на-четыри тѐ оуглове на-земла та, и держеха четыри

тѐ вѣтрове зе́мны, да не дꙋха вѣтръ нито на земла̀ та, нито на морѐ то, нито на нѣкое дре́во.

2 И виде́хъ дрꙋгъ А҆ггелъ, ко́йто се воска́чꙋваше ѿ восто́катъ со́лнечный, и҆ держе́ше печа́тать на-Бг҃а жива́гѡ: и҆ и҆звыка́се съ голѣмъ гла́съ къ четыри тѐ А҆ггели, на ко́йто се да́де (вла́сть) да повре́датъ земла̀ та и҆ морѐ то.

3 И ре́че и҆мъ: не повреде́те ни земла̀ та, ни морѐ то, ни древеса̀ та, доклѐ да ѹда́риме печа́ть на чела̀ та на-рабы̀ те на-Бг҃а на́шегѡ.

4 И чꙋ́хъ, зашѐ число̀ то на-Ѳнїа, на ко́йто се ѹдариха печа́те, бе́ше сто̀ и҆ четы́ридесать и҆ четыри хїлады: ѿ се́кое колѣ́но на-сыновѐ те Ї҆сра́илеви.

5 Ѿ колѣ́но то Ї҆ꙋ́дово на двана́десать хїлады ѹда́рено (бе́ше) печа́ть: ѿ колѣ́но то Рꙋвїмово на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Га́дово на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть:

6 Ѿ колѣ́но то А҆си́рово на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Нефѳалїмово на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Манассїево на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть:

7 Ѿ колѣ́но то Сумеѡ́ново на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Левїино на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Ї҆саха́рово на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть:

8 Ѿ колѣ́но то Завꙋло́ново на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Ї҆ѡ́сифово на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть: ѿ колѣ́но то Венїамїново на двана́десать хїлады ѹда́рено печа́ть.

9 По́слѣ по товà поглѣдна́хъ, и҆ виде́хъ многъ наро́дъ, кого́то ни́кой не мо́жеше да и҆зброи́, ѿ си́чки те племена̀ и҆ колѣ́на и҆ наро́ди и҆ ꙗзы́цы, ко́йто стое́ха предъ престо́латъ, и҆ предъ А҆гне то, ѡ҆блѣ́чени въ бѣ́лы дре́хи, и҆ держе́ха въ рѫцѐ те си вѣ́йки фїниковы.

10 И вы́каха съ голѣ́мъ гла́съ, и҆ гово́реха: спасе́нїе то (ни быдѐ) ѿ Бг҃а, ко́йто сѣдѝ на престо́латъ, и҆ ѿ А҆гне то.

11 И си́чки те А҆ггели стое́ха ѻ҆колѡ престо́латъ и҆ старцы те и҆ четыри тѐ живо́тни, и҆ падна́ха на лица̀ та си предъ престо́латъ, и҆ поклони́хасе Бг҃ꙋ,

12 И гово́реха: а҆ми́нь: благословѐнїе и҆ сла́ва и҆ премꙋ́дрость и҆ хвала̀ и҆ че́сть и҆ си́ла и҆ крѣ́пость (подоба́е) Бг҃ꙋ

нашем8 во вѣки вѣкѡвъ, а̂ми́нь.

13 И ѿговорѝ ѥ̂дѝнъ ѿ стáрцы те, и̂ ре́че ми: тїа̑ ѡ̂блечени те въ бѣлы те дре́хи, кой са, ѿ гдѣ̑ са дошлѝ;

14 И ре́кохъ м8: Господи́не, ты̀ знáешъ, а̂ то́й ми ре́че: тїа̑ са ѻ̂нїа̑, кой́то са дошлѝ ѿ вели́ки ско́рби, и̂ и̂спрáли са дре́хи те си, и̂ и̂збѣли́ли са дре́хи те си въ кржвь тà на-Áгне то.

15 Зарадѝ товà са сегà предъ престо́латъ Бжїй, и̂ сл8жатъ м8 день и̂ нощь въ це́рква та не́гова: и̂ ѻ̂ный, ко́йто сѣдѝ на престо́латъ, ще да се вселѝ въ ни́хъ.

16 Ѻ̂нѝ не щáтъ да оу̂гладнѣ́атъ ве́ке, нито ще да оу̂жаднѣ́атъ, и̂ не ще да ги горѝ ве́ке со́лнце то, нито др8га нѣ́коа горещинà:

17 Защо́то Áгне то, коéто ѥ̂ посредъ престо́латъ, ще да ги оу̂пасѐ, и̂ ще да ги заведѐ на и̂сто́чницы ѿ жи́вы во́ды, и̂ Бгъ ще да оу̂бржше се́коа слзà ѿ ѻ̂чѝ те и̂мъ.

ГЛАВА И.

И̂ КОГА́ТО ѿворѝ се́дмыатъ печáть, быдѐ молчáнїе на небо̀ то ко́лкото полъ часъ.

2 И виде́хъ седмь тѐ Áггелы, ко́йто стое́ха предъ Бга: и̂ дáдоха и̂мъ се седмь тр8бы.

3 И др8гъ Áггелъ дойдѐ, и̂ застанà предъ ѻ̂лтáратъ, и̂ держéше кадѝлница злáтна: и̂ дáдени м8 быдо́ха мно́го темáне, да ги принесѐ зáедн҃ѡ съ молѝтвы те на-сѝчки те свáтїи на злáтныатъ ѻ̂лтáрь, ко́йто бéше предъ престо́латъ.

4 И и̂здигнáсе темáнныо дымъ зáедн҃ѡ съ молѝтвы те на-свáтїи те ѿ р8кà та Áггелова предъ Бга.

5 И земà Áггело кадѝлница та, и̂ напжлнѝ а̂ ѿ ѻ̂гжньатъ ко́йто бéше на ѻ̂лтáратъ, и̂ хвжрлѝ го на землà та: и̂ быдо́ха глáсове и̂ гро́мове и̂ свѣткáвицы и̂ землетрасéнїа̑.

6 И̂ седмь тѐ Áггели, ко́йто држéха седмь тѐ тр8бы, приготвѝхасе да затр8батъ.

7 И като затр8бѝ пéрвыо Áггелъ, быдѐ грáдъ и̂ ѻ̂гнь смéшани съ кро́вь, и̂ паднáха на землà та: и̂ и̂згорѣ́ тре́тїа та чáсть ѿ древесà та, и̂ сéкоа травà зелéна погорѣ́.

8 И вто́рыо Áггелъ затр8бѝ, и̂ хвжрлено быдѐ (нѣ́що) въ морѐ то като нѣ́коа горà велѝка, коáто горéше съ ѻ̂гнь, и̂ быдѐ тре́та та чáсть наморѐ то кровь:

9 И и̂змрѐ тре́та та чáсть ѿ ѡ̂д8шевлéнни те создáнїа̑, ко́йто живѣ́еха въ морѐ то, и̂ тре́та та чáсть ѿ корабли́ те погибнà.

10 И тре́тїо Áггелъ затр8-

ки, и падна ѿ небо то (єдна) велика звѣзда, кѧто горѣше като свѣщь, и падна на трѣта та часть на-рѣки те, и на изворе те водны.

11 И име то на-(тѧа) звѣзда говорешесе пелынь: и быдѣ трѣта та часть на-воды те като пелынь, и мнозина человѣцы измрѣха ѿ воды те, защото бѣха горчивы.

12 И четвѣртыо Ѧггелъ затрѹби, и оударена быдѣ трѣта та часть на-солнце то, и трѣта та часть на-лѹна та, и трѣта та часть на-звѣзды те така, щото, като потемнѣе трѣта та часть нихна, и трѣта та часть ѿ деньѫтъ да не свѣти, подобно и ѿ нощь та.

13 И видѣхъ и чѹхъ єдного Ѧггела, който летѣше по средъ небо то, и говореше съ голѣмъ гласъ: горкѡ, горкѡ, горкѡ на ѻнія, който живѣѧтъ на земла та, ѿ дрѹги те гласове трѹбны на три те Ѧггели, който ще да затрѹбатъ!

ГЛАВА ѳ.

И ПѢТЫО Ѧггелъ затрѹби, и видѣхъ че падна ѿ небо то (єдна) звѣзда на земла та, и даденъ ѝ быдѣ ключатъ ѿ пропасть та на-бѣздна та:

2 И ѿвори пропасть та на-бѣздна та, и пойдѣ дымъ ѿ пропасть та като дымъ ѿ голѣма пѣщь, и потемнѣ слнце то и воздѹхо ѿ пропастныатъ дымъ.

3 И излѣзоха ѿ дымѫтъ скакалцы на земла та, и даде имъ се власть, каква то власть иматъ скорпіи те земны:

4 И заповѣда имъ се да не повредатъ травы те земны, нито всака зеленина, нито всако дрѣво, но само человѣцы те който нѣматъ печать Бжїй на чела та си:

5 И даде имъ се (дозволѣніе) да ги не оубіѧтъ, но (само) да ги мѹчатъ пѣть мѣсацы: и мѹчѣніе то тѣхно (да бѫде) като мѹчѣніе скорпіино, когато оухапе человѣка.

6 И въ ѻныя дни ще да потрѫсатъ человѣцы те смерть та, и не щатъ да ѧ намѣратъ: и ще пожелѧтъ да оумратъ, но смерть та ще побѣгне ѿ нихъ.

7 Скакалцы те бѣха подобни на (такива) конѣ, който са приготвени з брань: и на главы те имъ бѣха като вѣнцы подобни на злато, и лица та имъ като лица человѣчески.

8 И имха косы като косы женски, и зѫби те имъ бѣха като (зѫби) лвови:

9 И имаха брѡни, като брѡни желѣзны, и гласо на-

крила̀ та и҆̀мъ бѣ́ше като гласъ
ѿ колесни́цы, кога́то мно́го
конѣ̀ ги тѣ́глатъ и҆ тѫрча́тъ
на брань.
10 И҆мах҃а ѻ҆пашки подо́бны
на скорпі́ины те, и҆ жала та
и҆̀мъ бѣ́ха въ ѻ҆пашки те и҆̀мъ:
и҆ да́дена и҆̀мъ бѣ́ше власть да
вре́датъ человѣ́цы те пѣ́ть
мѣ́сѧцы.
11 И҆ и҆̀маха надъ се́бе си
ца́рь А҆ггелатъ на-бе́здна та,
ко́йто се и҆менꙋ́ва Є҆вре́йски
А҆ваддѡ́нъ, а҆ Гре́чески А҆пол-
лѡ́нъ.
12 Єдно̀ то го́рко замина̀,
є҆́то двѣ̀ го́рки і҆о́ще и҆́датъ
слѣ̀дъ не́го.
13 И҆ ше́стыо А҆ггелъ за-
трꙋ́бѝ, и҆ чꙋ́хъ є҆ди́нъ гла́съ ѿ
четыри тѐ ро́гове на-зла́тныа
ѻ҆лта́рь, ко́йто бѣ́ше предъ
Бг҃а,
14 Ко́йто (гла́съ) гово́реше
на ше́стыатъ А҆ггелъ, ко́йто
держе́ше трꙋ́ба̀ та: развѫ́ржѝ
четыри тѐ А҆ггелы вѫ́рзаны
те при голѣ́ма та рѣ́ка̀ Є҆в-
фратъ.
15 И҆ развѫ́рзани бы́до́ха
четыри тѐ А҆ггели, ко́йто бѣ́ха
приго́твени за часъ и҆ день и҆
мѣ́сѧцъ и҆ годи́на, да оу҆бі́ѧтъ
тре́та та ча́сть ѿ человѣ́цы
те.
16 И҆ число̀ то на-ко́нно то
во́инство бѣ́ше двѣ́сте мі́л-
і҆о́на: зашо́то чꙋ́хъ число̀ то
и҆̀мъ,
17 И҆ така̀ виде́хъ во видѣ́ніе
то си конѣ̀ те и҆ ѻ҆ны́а, ко́йто
седе́ха на нихъ, ко́йто но́сеха
брѡ́ни ѻ҆гненны и҆ ѳ҆аки́нѳовы
и҆ жꙋ́пелны: и҆ главы̀ те на-
конѣ̀ те (и҆̀мъ) бѣ́ха като
главы̀ лво́вы, и҆ и҆̀зъ оу҆ста̀ та
и҆̀мъ и҆зла́зеше ѻ҆гнь и҆ ды́мъ
и҆ жꙋ́пелъ.
18 И҆ ѿ тіа̀ трѝ те раны,
си́рѣчь ѿ ѻ҆гнь̀ѧтъ и҆ ѿ ды-
мѫ̀тъ и҆ ѿ жꙋ́пелатъ, ко́йто
и҆зла́зеха и҆̀зъ оу҆ста̀ та и҆̀мъ,
погибна̀ тре́та та ча́сть ѿ
человѣ́цы те.
19 Зашо́то си́ла та и҆̀мъ
бѣ́ше въ оу҆ста̀ та и҆̀мъ, и҆ въ
ѻ҆па́шки те и҆̀мъ, ко́йто бѣ́ха
подо́бны на змі́и̇, и҆ и҆̀маха
главы̀: и҆ съ тѣ́хъ стрꙋ́ваха
зло̀.
20 И҆ дрꙋ́ги те человѣ́цы,
ко́йто не и҆змре́ха ѿ тіа̀ раны,
не покаѧ́хасе ѿ дѣла̀ та на-
свои́ те рѫцѣ̀, за да се не по-
кло́натъ на де́мѡни те, и҆ на
і҆дѡ́ли те зла́тни и҆ сре́бр҃ни
и҆ мѣ́дни и҆ ка́менни и҆ дѫр-
вени, ко́йто не мо́жатъ нито
да гле́датъ, нито да слꙋ́шатъ,
нито да хо́датъ.
21 И҆ не покаѧ́хасе ѿ оу҆-
бі́йства та си, нито ѿ магі́и
те си (ѿ волше́бства та си),
нито ѿ блꙋ́дѫтъ си, нито ѿ
кра́жбы те си.

ГЛАВА I.

И҆ виде́хъ дрꙋ́гъ А҆ггелъ си́-
ленъ, ко́йто сла́зеше ѿ небо̀
то, и҆ бѣ́ше ѡ҆бико́ленъ ѿ ѻ҆-

блакъ, и дѹга бѣше надъ глава та мѹ, и лицѣ то мѹ бѣше като слѫнце, инозѣ те мѹ като столпове ѻгненны.

2 И имаше въ рѫка та си єдна книжка разгѫрната, и тѹрѝ си десна та нога на морѣ то, а лѣва та на земла та.

3 И извыкасе съ голѣмъ гласъ, като що ревѣ лѣво: и когато се извыка, тогава проговориха седмь тѣ громове со свои те гласове.

4 И когато седмь тѣ громове проговориха со свои те гласове, азъ искахъ да пишемъ (що то чѹхъ), но чѹхъ гласъ ѿ небо то, кои то ми говореше: запечатай това що то говориха седмь тѣ громове, и не писѹвай го.

5 И Аггело, кого то видѣхъ че стоеше на морѣ то и на земла та, вдигна си рѹка та на небо то,

6 И заклесе въ ѻного ва, кои то живѣе во вѣки вѣкѡвъ, кои то є создалъ небо то, и сичко то що то є на нѣа, и морѣ то, и сичко то що то є въ него, защо времѣ вѣке не ще да бѫде:

7 Но въ дни те когато ще да се извыка седмыо Аггелъ и ще да затрѹби, точава ще да се соверши таинство то Бѫїе, каквото що є благовѣстилъ чрезъ свои те рабы пророцы те.

8 И гласо, кого то чѹхъ ѿ небо то че говореше съ мене, пакъ ми рече: иди та земи разгѫрната та книжка (кога то є въ рѫка та на-Аггелатъ, кои то стои на морѣ то и на земла та.

9 И ѿидохъ ко Аггелѹ и рекохъ мѹ: дай ми книжка та, и рече ми: земи (а) та а изаждь: и горчива ще ти бѫде въ оутроба та, но въ оуста та ти ще бѫде сладка като медъ.

10 И зѣхъ книжка та ѿ рѫка та Аггелова, и изѣдохъ а: и бѣше во оуста та ми сладка като медъ: а когато а изѣдохъ, быдѣ горчива въ оутроба та ми.

11 И рече ми: трѣбѹва да пророчествѹвашъ паки за много народы и племена и ѩзыцы и царове.

ГЛАВА АГ.

И ДАДЕНА ми быдѣ тѫстика колкото єдна тоага, и рече ми: стани та измѣри церква та Бѫїа и ѻлтаратъ, и ѻныа, кои то се кланатъ въ него:

2 А вѫнышнатъ дворъ церковенъ ѿстави, и не мѣри го, защо то то є даденъ на ѩзычницы те: и сватыатъ градъ ще да потѫпчатъ четыредесать и два мѣсацы.

3 И ще дамъ (дозволѣнїе) на двама та мои свидѣтели, и ще да пророчествѹватъ

хїлѧда и҆ двѣсте и҆ шестдесѣ́ть
дни́, ѿблѣ́чени во брѣ́тище.
4 Ѻни́ са двѣ̀ те масли́ны,
и҆ два̀ та свѣщи́цы кои́то
стоѧ́тъ предъ Бг҃а на-землѧ̀
та.
5 И҆ ѧ҆́ко поискѧ нѣ́кой да
и҆́мъ сто́ри зло̀, ѻ҆́гнь ще да
и҆злѣ́зе и҆́зъ ѹ҆стѧ̀ та и҆́мъ,
и҆ ще да поѧдѐ вразѝ те и҆́мъ:
и҆ се́кой, ко́йто поискѧ да и҆́мъ
сто́ри ѿби́да, тре́бꙋвѧ да бѫ́де
ѹ҆бі́енъ.
6 Ѻни́ и҆́мѧтъ вла́сть да
затво́ратъ небо̀ то, да не слѣ́зе
до́ждь на землѧ̀ та въ ѻ҆ны́ѧ
дни́, когѧ́то ще проро́чествꙋ-
ватъ ѻ҆ни́: и҆ и҆́мѧтъ вла́сть
надъ воды́ те, да ги претвѧ́-
ратъ въ кро́вь, и҆ да поѧ́затъ
землѧ̀ та со се́какваѧ бѣдѧ̀,
ко́лкото пѫ́ти бы поискѧ́ли.
7 И҆ когѧ́то совершѧ́тъ своѐ
то свидѣ́телство, звѣ́ро, ко́йто
и҆зла́зи ѿ бе́здна та, ще да
сотво́ри съ ни́хъ бра́нь и҆ ще
ги побѣдѝ, и҆ ще ги ѹ҆бі́е.
8 И҆ трꙋпове те и҆́мъ ще ѡ҆-
стѧ́ви на ѹ҆лицы те на го-
лѣ́мыѧ грѧ́дъ, ко́йто по дꙋ-
хо́внѡ се нари́че Содо́мъ и҆
Ѥгѵ́петъ, гдѣ́то и҆ Гдⷭ҇ь нашъ
бы́дѐ рѧ́спнѧтъ.
9 И҆ (мнози́на) ѿ наро́дѧтъ,
и҆ ѿ племенѧ̀ та, и҆ ѿ ѧ҆зы́цы
те, и҆ ѿ колѣ́на та, ще да
глѣ́дѧтъ тѣ́лесѧ̀ та и҆́мъ три̑
дни и҆ полови́на, и҆ не щѧтъ
да се тꙋ́рѧтъ въ гро́бове трꙋ-
пове те и҆́мъ.
10 И҆ жи́тели те зе́мни ще
да се возрѧ́дꙋвѧтъ и҆ возве-
се́лѧтъ за ни́хъ, и҆ ще да си
прѧ́тѧтъ дѧ́рове є҆ди́нъ дрꙋ-
гимꙋ, защо́то двѧ̀ та тїѧ про-
ро́цы мѫчи́ха жи́тели те зе́м-
ни.
11 И҆ по́слѣ по три̑ дни и҆
полови́на, дꙋ́хъ живо́тенъ (прѧ́-
тенъ) ѿ Бг҃а ще да влѣ́зе
въ ни́хъ: и҆ ще да стѧ́нѧтъ и҆
двѧ́ма та на нозѐ те си, и҆
голѣ́мъ стрѧ́хъ ще да напѧ́дне
на ѻ҆нїѧ, ко́йто ги глѣ́дѧтъ.
12 И҆ ще да чꙋ́ѧтъ голѣ́мъ
глѧ́съ ѿ небо̀ то, ко́йто ще
и҆́мъ речѐ: качѐтесе тꙋ́ва: и҆
качи́хасе на небо̀ то на ѻ҆́-
блацы, и҆ видѣ́ха ги вразѝ те
тѣ́хни.
13 И҆ въ то́ѧ (и҆́стый) часъ
бы́дѐ вели́ко землетрѧсе́нїе,
и҆ падна̀ десѧ́та та чѧ́сть ѿ
грѧдѫ́тъ, и҆ погибнѧ́ха ѿ товѧ̀
землетрѧсе́нїе седмь хїлѧ́ды
дꙋ́шы человѣ́цы: а҆ дрꙋ́ги те
се ѹ҆плѧши́ха, и҆ воздѧ́доха
слѧ́ва на Бг҃а небе́снаго.
14 Вто́ро то го́рко замина̀:
и҆ є҆́то и҆́де тре́то то го́рко
ско́рѡ.
15 И҆ се́дмыѡ А҆́ггелъ вос-
трꙋбѝ, и҆ бы́доха голѣ́ми глѧ́-
сове на небо̀ то, ко́йто гово́-
реха: цѧ́рство то на то́ѧ мі́ръ
бы́дѐ (цѧ́рство) на Гдⷭ҇а нѧ́шего
І҆исꙋ́са Хрⷭ҇та̀, и҆ ще да се
воцарѝ во вѣ́ки вѣ́кѡвъ.
16 И҆ двѧ́десѧть и҆ четы́ри
те стѧ́рцы, ко́йто седѣ́ха на

престо́ле те си предъ Бга, падна́ха на лица̀ та си, и̂ поклони́хасе Бгꙋ,

17 И гово́реха: благода́риме те, Гдⷭ҇и Бже вседержи́телю, ко́йто си (сега̀), и̂ ко́йто си бы́лъ, и̂ ко́йто ще бѫдешъ, защо́то си прїа́лъ голѣ́ма та си си́ла твоѧ̀, и̂ воцари́лсисе.

18 И ꙗ̂зы́цы те се разгнѣва́ха, и̂ дойдѐ тво́йо гнѣвъ и̂ вре́ме то да се сꙋдатъ ме́ртви те, и̂ да дадѐшъ запла́та на твои́ те раби́ проро́цы те, и̂ на свати́и те, и̂ на ѻ̂нїа, ко́йто се боѧ́тъ ѿ твоѐ то и́ме, на ма́ли и̂ на голѣ́ми, и̂ да погꙋбишъ ѻ̂ны́ѧ, ко́йто са развращава́ли землѧ̀ та.

19 И ѻ̂твори́се це́рква та Бжїа на небо̀ то, и̂ ꙗ̂ви́се кївѡ́то на-завѣ́татъ въ це́рква та не́гова: и̂ бы́доха сво́тка́вицы, и̂ гла́сове, и̂ грѣма́вицы, и̂ гра́дъ голѣ́мъ.

ГЛАВА ВГ.

И ꙗ̂ви́се на небо̀ то голѣ́мо зна́менїе: (си́рѣчь) жена̀ ѡ̂блѣ́чена въ слѫ́нце, и̂ мѣ́сѧцъ подъ нозѐ те и̂, и̂ на глава̀ та и̂ вѣне́цъ ѿ двана́десѧть звѣ́зды.

2 И поне́же бе́ше те́шка, вы́каше ѿ бо́лесть, и̂ мѫ́чешесе да ро́ди:

3 И ꙗ̂ви́се дрꙋ́го зна́менїе на небо̀ то, (си́рѣчь) ѥ̂дна̀ змїѧ̀ голѣ́ма черве́на, коѧ́то и́маше седмь главы̀, и̂ де́сеть ро́гове: и̂ на главы́ те и̂ се́дмь вѣ́нцы̀.

4 И ѻ̂па́шка та и̂ повле́че трета та ча́сть ѿ звѣ́зды̀ те небе́сны и̂ хвѫрли́ ги на землѧ̀ та, и̂ змїѧ̀ та застана̀ предъ жена̀ та, коѧ́то ще́ше да ро́ди, за да и̂зеде дѣтѐ то и̂ кога́то ро́ди.

5 И роди́ мѫ́шко дѣтѐ, коѐ́то ще да оу̂пасѐ си́чки те наро́ды со желѣ́зна тоѧ́га: и̂ гра́бнато бы́дѐ (и̂ занесено) дѣтѐ то и̂ предъ Бга, и̂ предъ престо́латъ Не́говъ.

6 А̂ жена̀ та бѣга̀ въ пꙋсты́ня та, гдѣ́то и́маше приго́твено мѣ́сто ѿ Бга, за да ѧ̂ хра́натъ та́мѡ хїла́да и̂ двѣ́сте и̂ шестдеса́ть дни̂.

7 И бы́дѐ бра́нь на небо̀ то: Мїха́илъ и̂ А̂ггели те не́гови оу̂дари́хасе со змїѧ̀ та, и̂ змїѧ̀ та се би́ и̂ а̂ггели те нейни.

8 Но не може́ха да стоѧ́тъ на сре́ща, и̂ не намери́се веке мѣ́сто за ни́хъ на небо̀ то.

9 И собо́рена бы́дѐ голѣ́ма та змїѧ̀, старовре́менна та змїѧ̀, коѧ́то се нари́ча дїа́волъ, и̂ сатана̀, ко́йто прелща́ва си́чкїатъ свѣ́тъ, собо́ренъ бы́дѐ на землѧ̀ та, и̂ а̂ггели те не́гови собо́рени бы́доха за́едниѡ съ не́го.

10 И чꙋ́хъ голѣ́мъ гла́съ на небо̀ то, ко́йто гово́реше: сега̀ бы́дѐ спасе́нїе то и̂ си́ла та и̂ ца́рство то на-Бга на́-

шегѡ, и̂ власть та̀ на Хр̃та̀ не́говъ: зашо́то быдѐ собо́ренъ клеветни́ко на-на́ши те бра́тїѧ, ко́йто ги клеветеше де́нь и̂ но́щь предъ Бг̃а.

11 И ѻ̂ни̂ го побѣди́ха сосъ кржвь та̀ Ѧгнева, и̂ со сло́во то на-свидѣ́телство то своѐ: и̂ не возлюби́ха живо́татъ си (но преда́доха го) дори до сме́рть.

12 Заради̂ това̀ веселе́тесе небеса̀, и̂ (вы́е) ко́йто живѣ́ете на нихъ: но го́ркѡ ва́мъ, ко́йто живѣ́ете на земла̀ та и̂ на морѐ то! зашо́то слѣ́зе дїа́воло къ вамъ и̂ и́ма вели́ка ѩ̆рость, поне́же зна́е, зашѐ ма́лко вре́ме и́ма.

13 И като видѐ змїа̀ та че быдѐ собо́рена на земла̀ та, начна̀ да го́ни жена̀ та, ко́а̑то бе́ше роди́ла мѫшко то (дѣтѐ).

14 И да́дени быдо́ха на жена̀ та двѣ̀ крила̀ (като) на голѣ́мъ ѻ̂ре́лъ, да лети̂ (и̂ да бѣ́га предъ змїа̀ та) въ пѹсты́ня та на мѣ́сто то си, гдѣ́то ще бѫде преха́нена (є̂дно̀) вре́ме, и̂ (двѣ̀) времена̀ и̂ полови́на вре́ме (и̂ ѹ̂ба́рдена) ѿ змїа̀ та.

15 И и̂спѹсти̂ змїа̀ та и̂зъ ѹ̂ста̀ та си слѣ́дъ жена̀ та вода̀, като нѣ́коѧ рѣка̀, да ѧ̆ пото́пи въ рѣка̀ та.

16 Но земла̀ та помогна̀ на жена̀ та, зашо́то ѿвори̂ земла̀ та ѹ̂ста̀ та си, и̂ погѫлна̀ рѣка̀ та, ко́а̑то и̂спѹсти̂ змїа̀ та и̂зъ ѹ̂ста̀ та си.

17 И разгнѣва́се змїа̀ та на жена̀ та, и̂ ѿи́де да се бі́е съ ѻ̂стана́ли те ѿ не́йно то сѣ́ме, ко́йто сохрана́ватъ Бж̃їи те за́повѣди, и̂ и́матъ свидѣ́телство то Ї̀исѹ̀съ Хр̃то́во.

ГЛАВА ГІ.

И̂ ЗАСТАНА́ХЪ на песо́катъ мо́рски: и̂ виде́хъ че и̂зла́зеше и̂зъ морѐ то є̂ди́нъ звѣ́рь, ко́йто и́маше се́дмь главы̀, и̂ де́сеть ро́гове, и̂ на ро́гове те мѹ̀ де́сеть вѣ́нцы̀ а̂ на главы̀ те мѹ̀ и̂мена̀ хѹ̀лни.

2 Звѣ́ро, кого́то виде́хъ, бе́ше подо́бенъ на ры́съ, и̂ нозѐ те мѹ̀ бе́ха като на ме́чка, и̂ ѹ̂ста̀ та мѹ̀ като ѹ̂ста̀ ле́бова, и̂ да́де мѹ̀ змїа̀ та своа̀ та си́ла, и̂ сво́йатъ престо́лъ, и̂ голѣ́ма вла́сть.

3 И виде́хъ є̂дна̀ ѿ главы̀ те мѹ̀, като закла́на сме́ртнѡ, но та́ѧ смертоно́сна ра́на ѿздравѣ̀, и̂ почѹди́се си́чка та земла̀, (и̂ пойдѐ) слѣ́дъ звѣ́ратъ, и̂ начна̀ да се покла́на на змїа̀ та, ко́а̑то да́де вла́сть на звѣ́ратъ.

4 И поклони́хасе на звѣ́ратъ, и̂ гово́реха: ко́й є̂ подо́бенъ на звѣ́ратъ; и̂ ко́й мо́же да се бі́е съ не́го;

5 И да́дени мѹ̀ быдо́ха ѹ̂ста̀, да гово́ратъ горделі́вѡ, и̂ бг̃охѹлнѡ: и̂ да́де мѹ̀ се вла́сть

да се бíе четы́ридесѧть и̂ два̀ мѣ́сѧцы.

6 И ѿвори̂ оу̑ста̀ та си да хꙋ́ли Бг҃а, да хꙋ́ли и̂ме то мꙋ, и̂ жили́ще то мꙋ, и̂ ѻ̂ны́ѧ кои́то живѣ́ѧтъ на небо̀ то.

7 И да́де мꙋ се (вла́сть) да се бíе со свѧтíи те, и̂ да ги побѣди̂: и̂ да́де мꙋ се вла́сть надъ всѧ́ко колѣ́но (человѣ́ческо) и̂ наро́дъ, и̂ надъ всѧ́къ ꙗ̂зы́къ и̂ пле́мѧ.

8 И ще да мꙋ се покло́натъ си́чки те, кои́то живѣ́ѧтъ на землѧ̀ та, на кои́то (си́рѣчь) не са напи́сани и̂мена̀ та въ кни́га та живо́тна на 'Ѧгне то, закла́но то ѿ созда́нїе мі́ра.

9 Ко́йто и̂ма оу̑хо, да слꙋ́ша.

10 Ꙗ̂ко нѣ́кой ѿво́ди (дрꙋ́ги) въ плѣ́нъ, (и̂ самъ) въ плѣне́нїе ще по́йде: ꙗ̂ко нѣ́кой оу̑бі́е съ ме́чь, и̂ то́й тре́бꙋва да бѫ́де оу̑бі́енъ съ ме́чь. Тꙋ́ка є̑ терпѣ́нїе то и̂ вѣ́ра та на-свѧти̂ те.

11 И виде́хъ дрꙋ́гъ звѣ́рь че се ка́чꙋваше ѿ землѧ̀ та, и̂ и̂маше два ро́га подо́бни на Ѧ̂гневи те: но гово́реше като змїѧ̀ та.

12 То́й дѣ́йствꙋваше со си́чка та вла́сть на-пе́рвыатъ звѣ́рь предъ не́го, и̂ принꙋжда́ваше си́чка та землѧ̀, и̂ кои́то живѣ́ѧтъ на не́ѧ, да се покло́натъ на пе́рвыатъ звѣ́рь, комꙋ́то бе́ше ѿздравѣ́ла смертоно́сна та ра́на.

13 И сотвори̂ чꙋдеса̀ голѣ́ми, що́то пра́веше да сла́зи ѻ̂гнь ѿ небо̀ то на землѧ̀ та предъ человѣ́цы те:

14 И прелща́ваше жи́тели те зе́мны съ чꙋдеса̀ та, кои́то мꙋ се дадѐ (вла́сть) да пра́ви предъ звѣ́ратъ, и̂ гово́реше на жи́тели те зе́мни да напра́ватъ ѻ̂бразъ на звѣ́ратъ, ко́йто є̑ прїѧ́лъ ра́на ѿ ме́чь, и̂ (пакъ) є̑ жи́въ.

15 И да́де мꙋ се (вла́сть) да дадѐ дꙋ́хъ на ѻ̂бразатъ звѣ́ровъ, за да дꙋма і̂кѡ́на та звѣ́рова, и̂ да пра́ви (така̀) що́то, ꙗ̂ко нѣ́кой се не покло́ни на ѻ̂бразатъ звѣ́ровъ, да бѫ́де оу̑бі́енъ,

16 И да напра́ви си́чки те ма́лы те и̂ голѣ́мы те, бога́ты те и̂ сирома́си те, свобо́дны те и̂ ро́бѣ те, да и̂мъ оу̑да́ри зна́менїе на де́сна та и̂мъ рꙋ́ка, и̂ли на чела та и̂мъ,

17 И да не мо́же нито да кꙋпи нито да продадѐ (дрꙋ́гъ) ни́кой, ѻ̂свѣ́нь, ко́йто и̂ма това̀ зна́менїе и̂ли число̀ то на-и̂ме то мꙋ.

18 Тꙋ́ка є̑ мꙋдрость та̀: ко́йто и̂ма разꙋ́мъ, да пребро́и число̀ то звѣ́рово: защо́то є̑ число̀ человѣ́ческо, и̂ число̀ то мꙋ (є̑) ше́сть сто́тины и̂ шестдесѧ́ть и̂ ше́сть.

ГЛАВѦ ДІ.

И поглѣдна́хъ и̂ виде́хъ, и̂ є̑то че стое́ше Ѧ̂гне то на

горà та Сїѡ́нска, и҆ за́еднѡ съ
не́го сто̀ и҆ четы́ридесѧть и҆
четыри хїлѧды, кои́то и҆мѧха
напи́сано и҆ме то на не́говыатъ
ѻ҆те́цъ на чела та си.
2 И ч8хъ гла́съ ѿ небо̀ то,
като гла́съ ѿ мно́го во́ды, и҆
като гла́съ ѿ голѣ́мъ гро́мъ:
и҆ ч8хъ гла́съ на-свирцы̀, кои́то
свѝреха со свои̇̀ те г8слы,
3 И кои́то пе́еха като но́ва
пѣ́снь предъ престо́латъ, и҆
предъ четыри тѐ живо́тни и҆
ста́рцы те: и҆ ни́кой не мо́-
жеше да на8чи пѣ́снь та̀,
са́мо ѻ҆нїѧ сто̀ и҆ четы́ридесѧть
и҆ четыри тѐ хїлѧды (чело-
вѣ́цы), кои́то са и҆ск8пени ѿ
земла̀ та.
4 Тїѧ са, кои́то не са се
ѡ҆скверни́ли со жены̀, за̑що̀то
са дѣ́вственницы: тїѧ са, кои-
то послѣ́д8ватъ А҆гне то, на
кѫде́то да по́йде: тїѧ са и҆ск8-
пени ѿ человѣ́цы те (да са)
пе́рво приноше́нїе на Бг҃а и҆
на А҆гне то:
5 И въ ѹ҆ста̀ та и҆мъ не се
є҆ намери́ла лжа: за̑що̀то са
непоро́чни предъ престо́латъ
Бж҃їй.
6 И виде́хъ др8гъ А҆ггелъ,
че стое́ше посредъ небо̀ то, и҆
держе́ше вѣ́чно то є҆ва́ггелїе,
за да го проповѣ́да на ѻ҆нїѧ,
кои́то живѣ́ватъ на земла̀ та,
и҆ на всѧ́ко пле́мѧ и҆ колѣ́н8, и҆
ѧ҆зы́к8 и҆ наро́д8.
7 И гово́реше съ голѣ́мъ
гла́съ: ѹ҆бо́йтесе ѿ Бг҃а, и҆
воздѧ́йте м8 сла́ва, за̑що̀то
дойдѐ часо̀ на-с8дѫтъ м8: и҆
поклоне́тесе на ѻ҆ного́ва, кои́-
то є҆ сотвори́лъ небо̀ то и҆
земла̀ та и҆ морѐ то и҆ и҆зворе
те во́ды.
8 И др8гъ А҆ггелъ и҆деше
слѣ́дъ не́гѡ и҆ гово́реше: па-
дна̀ падна̀ Ва́вѵлѡ́нъ гра́дъ
вели́кїй: за̑що̀то напои́ си́чки
те ѧ҆зы́цы ѿ гнѣ́вно то вїно̀
на-своѐ то бл8додѣ́анїе.
9 И тре́тїй А҆ггелъ и҆деше
слѣ́дъ не́гѡ, и҆ гово́реше со
си́ленъ гла́съ: ѧ҆ко нѣ́кой се
покло́ни на звѣ́ратъ и҆ на і҆кѡ́-
на та м8, и҆ прїи́ме зна́менїе
на чело̀ то си, и҆ли̇̀ на де́сна
та си р8ка,
10 И то́й ще да пі́е ѿ вїно̀
то на Бж҃їатъ гнѣ́въ, вїно̀
чи́сто нале́ѧно въ ча́ша та
на-гнѣ́ватъ м8: и҆ ще бѫде
мѫ́ченъ съ ѻ҆́гнь и҆ съ ж8пелъ
предъ свѧти̇̀ те А҆ггели и҆
предъ А҆гне то.
11 И дымо̀ на-м8че́нїе то
и҆мъ ще да се вди́га во вѣ́ки
вѣ́кѡ́въ: и҆ не ѿатъ да и҆ма́тъ
ѿдѫ́хнованѣ ни дена̀ ни нощѧ̀,
кои́то се кланѧ́тъ на звѣ́ратъ
и҆ на ѻ҆́бразатъ м8, и҆ кои́то
прїе́матъ зна́менїе то на не́-
гово то и҆ме.
12 Т8ка (се пока́з8ва) тер-
пѣ́нїе то на-свѧти̇̀ те, кои́то
сохранѧ́ватъ за́повѣди те
Бж҃їи и҆ вѣ́ра та І҆и҃с8сова.
13 И ч8хъ гла́съ ѿ небо̀ то,
кои́то ми гово́реше: напиши̇̀:

блажéни (сѧ) мéртви те, кóйто оумирáтъ въ Гóспода ѿ тѹ́ка на тáмъ. Войстинну́, говóри Дѹ́хо, ѻ҆ни́ ще си почи́натъ ѿ свои́ те трѹ́дове: и҆ дѣлà та и҆мъ хóдатъ слѣ́дъ ни́хъ.

14 И поглѣднáхъ, и҆ видéхъ є҆ди́нъ ѻ҆блакъ свѣ́телъ, и҆ на ѻ҆блакатъ седéше (нѣ́кой) подóбенъ Сы́ну человѣ́ческому, и҆ и҆мáше на главà та си злáтенъ вѣнéцъ и҆ въ рѫкà та му ѻ҆́стръ сéрпъ.

15 И дрѹ́гъ а҆́ггелъ и҆злѣ́зе и҆зъ цéрква та, и҆ вы́каше со си́ленъ глáсъ на ѻ҆ногóва, кóйто седéше на ѻ҆блакатъ: прати́ сéрпатъ си, и҆ жни́, защóто дойдѐ врéме то за жáтва, и҆ жáтва та зéмна є҆ презрѣ́ла.

16 И хвáрли́ ѻ҆́ный, кóйто седéше на ѻ҆блакатъ, сéрпатъ си на землà та, и҆ ѡ҆́жната бы́дѐ землà та.

17 И дрѹ́гъ А҆́ггелъ и҆злѣ́зе и҆зъ цéрква та, кóѧто бéше на небѐ то, и҆ держéше и҆ тóй ѻ҆́стръ сéрпъ.

18 И дрѹ́гъ А҆́ггелъ и҆злѣ́зе и҆зъ ѻ҆лтáратъ, кóйто и҆мáше влáсть надъ ѻ҆гнѣ́ватъ: и҆ и҆звыкà съ голѣ́мо кричáніе на ѻ҆ногóва, кóйто держéше ѻ҆́стрыатъ сéрпъ, и҆ рéче му: прати́ ѻ҆́стрыатъ твóй сéрпъ, и҆ ѡ҆́бери́ грóздѣ то на-зéмно то лóзѣ, защóто ѡ҆зрѣ́ла вѣ́ке грóздѣ то му.

19 И хвѫрли́ А҆́ггело свóйатъ *сéрпъ на* землà та, и҆ ѡ҆́брà лóзѣ то зéмно, и҆ тѹ́ри (грóздѣ то) въ голѣ́мыатъ жлѣ́въ на-гнѣ́ватъ Бж҃ій.

20 И и҆стѫпкáсе (грóздѣ то въ) жлѣ́батъ вѫнъ ѿ градѫтъ, и҆ потéче кръвь ѿ жлѣ́батъ дори до оу҆зды́ те кóнски, шéсть хіла́ды и҆ шéсть стóтины стадіи на далéче.

ГЛАВА ѲІ.

И҆ ви́дѣ́х дрѹ́го знáменіе на небѐ то голѣ́мо и҆ чѹ́дно, (си́рѣчь) сéдмь А҆́ггелы, кóйто держéха седмь тѐ рáны послѣ́дни, съ кóйто ще́ше да се свѫ́рши Бж҃ію гнѣ́въ.

2 И видéхъ като стѫклено мóре смѣ́шано съ ѻ҆́гнь, и҆ ѻ҆ны́а, кóйто бéха побѣди́ли звѣ́ратъ, и҆ (ѿбѣгнáли ѿ) знáменіе то му, и҆ (ѿ) числò то на-и҆́ме то му, че стоéха на ѻ҆новà стѫклено мóре, и҆ держéха гѹ́сли те Бж҃іи,

3 И пéеха пѣ́снь тà на-Мѡѷсéа рабà Бж҃ія, пѣ́снь тà А҆́гнева, и҆ говóреха: голѣ́ми и҆ чѹ́дни са твои́ те дѣлà, Гдⷭ҇и Бж҃е Вседержи́телю: прáведни и҆ и҆́стинни са твои́ те пѫтища, Царю насвѧтіи те.

4 Кóй не ще да се оу҆бои́ ѿ тéбе, Гдⷭ҇и, и҆ кóй не ще да прослáви твóе то и҆́ме; защóто ты́ си є҆ди́нъ преподóбенъ: и҆ заради товà си́чки те ѧ҆зы́цы ще дóйдатъ и҆ ще да се по-

клонатъ предъ тебе: защото се явиха твои те (праведни) сѹдове.

5 И послѣ по това видѣхъ, и ѥто че се ѿвори церква та на-скиніа та на свидѣтелство то на небо то.

6 И излѣзоха седмь те Аггели изъ церква та, който держеха седмь те рани, ѡблечени въ ленены чисты и свѣтлы дрехи), и ѡпасаны презъ гржди те со златни поаси.

7 И ѥдно ѿ четыри те животни даде на седмь те Аггели седмь чашы златны, напжлнены съ гнѣвъ Божій, който живѣе во вѣки вѣкѡвъ.

8 И напжлнисе церква та съ дымъ ѿ слава та Бжіа, и ѿ сила та мѹ: и никой не можеше да влѣзе въ церква та, доклѣ да се совершатъ седмь те рани на-седмь те Аггели.

ГЛАВА SI.

И чѹхъ голѣмъ гласъ ѿ церква та, който говореше на седмь те Аггели: идете та излейте на земла та седмь те чашы на-Бжіа гнѣвъ.

2 И ѿидѣ первыо Аггелъ, и излеа своа та чаша на земла та: и быдѣ гной золъ и лютъ на оныа человѣцы, който имаха знаменіе то на-звѣратъ, и който се кланяха на іконна та мѹ.

3 И второыо Аггелъ излеа своа та чаша въ морѣ то: и быдѣ кржвь, като (кржвь) на-мжртовецъ: и сичко що то беше живо въ морѣ то оумрѣ.

4 И третіо Аггелъ излеа своа та чаша на рѣки те и на изворе те водны: и быдѣ кржвь.

5 И чѹхъ Аггелатъ на-воды те, че говореше: праведенъ си Гди, който си (сега), и былъ си, и преподобенъ, защото си така сѹдилъ:

6 Защото, понеже они пролиаха кржвь на светіи и на-пророцы, затова си далъ и нимъ да піатъ кржвь: защото са достойни (за това).

7 И чѹхъ дрѹгъ (Аггелъ), който говореше изъ олтаратъ: вистинни, Гди Бже Вседержителю, истинни и праведни са твои те сѹдове.

8 И четвертыо Аггелъ излеа своа та чаша на слжнце то: и даде мѹ се (власть) да жежѣ человѣцы те съ огнь.

9 И ѡпалихасе человѣцы те съ голѣма горещина, и похѹлиха име то Бжіе, който има власть надъ тіа рани: и не покаахасе за да мѹ воздадатъ слава.

10 И петыо Аггелъ излеа своа та чаша на престолатъ звѣровъ: и потемнѣ царство то мѹ: и жвакаха (человѣ-

цы те) ѧзы́цы те си ѿ бо́лесть:

11 И похвали́ха Бг҃а небе́снаго ѿ болести́ те си и ѿ ра́ны те си, и не покаѧ́хасе ѿ свои́ те дѣла̀.

12 И ше́стыю А҃ггелъ и҃злеѧ̀ своѧ̀ та ча́ша на голѣ́ма та рѣка̀ Ѳвфра́тъ: и пресѫхна̀ вода̀ та и҃, за да се приго́тви пѫтьо на ца́рове те, кои́то (ще́ха да до́йдатъ) ѿ восто́катъ со́лнечный.

13 И (по́слѣ) виде́хъ (че и҃зла́зеха) ѿ оуста̀ та змі́инна, и ѿ оуста̀ та звѣ́рова, и ѿ оуста̀ та на-лѫжли́выа проро́къ, три́ нечи́сти дѹхове като жа́бы:

14 Ті́ѧ са дѹхове те де́мѡнски, кои́то пра́ватъ зна́менїѧ, и кои́то хо́датъ при ца́рове те на-си́чка та вселе́ннаѧ, за да ги собера́тъ на бо́й въ голѣ́мый ѻ҃ный де́нь на-Бг҃а Вседержи́телѧ.

15 Ѳто, а҃зъ и҃демъ като та́ть: блаже́нъ є҃, кои́то бо́дрствѹва, и кои́то си ва́рди дре́хи те, да не хо́ди го́лъ, и гле́датъ мѹ срамота̀ та.

16 И собра̀ ги на мѣ́сто то, кое́то се нари́ча Евре́йски А҃рмагедді́нъ.

17 И се́дмыю А҃ггелъ и҃злеѧ̀ своѧ̀ та ча́ша на воздѹхатъ: и и҃злѣ́зе гла́съ голѣ́мъ и҃зъ це́рква та небе́сна ѿ престо́латъ Бж҃їй), и говóреше: совершисе.

18 И быдо́ха свѣтка́вицы и҃ гро́мове и гла́сове, и быдѐ голѣ́мо землетрѧсе́нїе, каквото не є҃ было̀ ни́кога, ѿ каквото са создани человѣ́цы те на земла̀ та, то́лко мно́го голѣ́мо землетрѧсе́нїе.

19 И распадна́се голѣ́мыю гра́дъ на три́ ча́сти, и градовѐ те ѧзы́чески падна́ха: и голѣ́мыю Вавѹлѡ́нъ се помена̀ предъ Бг҃а, за да мѹ дадѐ (да и҃спі́е) ча́ша та съ ві́но̀ то ѧ҃ростно на-гнѣ́ватъ си.

20 И се́кой ѻ҃стровъ бѣга̀, и горы̀ те се не намери́ха.

21 И гра́дъ голѣ́мъ, (те́жокъ) ко́лкото тала́нтъ, падна̀ ѿ небо̀ то на человѣ́цы те: и похвали́ха человѣ́цы те Бг҃а за ра́на та ѿ градѫтъ, защо́то бе́ше мно́го голѣ́ма ра́на та ѿ не́гѡ.

ГЛАВА ЗІ.

И ДОЙДѢ є҃ди́нъ ѿ седмь те А҃ггели, кои́то держе́ха седмь тѐ ча́шы, и говори́ съ ме́не, и ре́че ми: дойди́ да ти пока́жемъ сѹдѫтъ на-голѣ́ма та блѹдни́ца, ко́то сѣди́ надъ мно́го то во́ды:

2 Съ ко́то са блѹдствовали ца́рове те зе́мстїи, и оупива́ли са се ѿ ві́но̀ то на-блѹдодѣ́нїе то и жи́тели те зе́мни.

3 И заве́де ме въ пѹ́сто мѣ́сто съ дѹ́хатъ: и виде́хъ же-

на̀, ко́ато седе́ше на (є҆ди́нъ) черве́нъ звѣ́рь, ко́йто бе́ше пѫ́ленъ съ вѡхꙋ́лни и҆́мена, и҆ и҆́маше се́дмь главы̀, и҆ де́сеть ро́гове.

4 И жена̀ та бе́ше ѡ҆блече́на въ порфу́ра и҆ въ черве́но, и҆ наки́тена со зла́то и҆ драгоцѣ́нны ка́менѣ и҆ би́серъ, и҆ держе́ше въ рѫка̀ та си зла́тна ча́ша, пѫ́лна съ гнꙋсота и҆ нечистота̀ на-своѐ то блꙋдодѣ́ні́е,

5 И на челѡ̀ то и҆ напи́сано и҆́ме: та́инство, Вавѵ҆лѡ́нъ вели́кі́й, ма́йка на-блꙋдни́цы те и҆ на-гнꙋсоты̀ те зе́мны.

6 И виде́хъ жена̀ та, че бе́ше се ѹ҆пи́ла ѿ кр҃вь та̀ на-свѧті́и те, и҆ ѿ кр҃вь та̀ на-свидѣ́тели те І҆исꙋ́сови: и҆ чꙋди́хсе, като а҆̀ виде́хъ, съ чꙋ́до голѣ́мо.

7 И ре́че ми А҆́ггело: що се чꙋ́дишъ; а҆́зъ ще да ти ка́жемъ та́инство то на-та́ѧ жена, и҆ на-звѣ́ратъ, ко́йто а҆̀ но́си, и҆ и҆́ма седмь тѐ главы̀ и҆ десеть тѐ ро́гове.

8 Звѣ́ро, кого́то си виде́лъ, бе́ше, и҆ не́ма го (ве́ке), и҆ ще да и҆зла́зѣ ѿ бе́здна та, и҆ ще да и҆́де въ погꙋбле́ні́е: и҆ ще да се почꙋ́дятъ жи́тели те зе́мни, на-ко́йто не са напи́сани и҆́мена̀ та въ кни́га та живо́тна ѿ созда́ні́е ми́ра, като ви́датъ звѣ́ратъ, ко́йто бе́ше, и҆ не́ма го (ве́ке), мака́ръ и҆ да го и҆́ма.

9 Тꙋ́ка є҆ ѹ҆мѡ̀, ко́йто и҆́ма мꙋ́дрость: седмь тѐ главы̀ са седмь горы̀ на ко́йто сѣ́дѝ жена̀ та.

10 И седмь ца́рове: ѿ ко́йто петь тѐ са падна́ли, є҆ди́нъ стои́, а҆ дрꙋ́гі́о не є҆ доше́лъ і҆о́ще: и҆ кога́то до́йде, ма́лко вре́ме тре́бꙋва да постои́.

11 И҆ звѣ́ро, ко́йто бе́ше, и҆ не́ма го (ве́ке), то́й є҆ ѻ҆смы́о (ца́рь), то́й є҆ ѿ седмь тѐ, и҆ ѿи́ва въ погꙋбле́ні́е.

12 А҆ десеть тѐ ро́гове, ко́йто си виде́лъ, (ѻ҆ни́) са де́сеть ца́рове, ко́йто не са прі́а́ли і҆о́ще ца́рство, но ще прі́и́матъ вла́сть като ца́рове за ма́лко вре́ме за́еднѡ со звѣ́ратъ.

13 Ті́а и҆́матъ є҆дна́ква мы́сль, и҆ ще дада́тъ своѧ̀ та си́ла и҆ вла́сть на звѣ́ратъ.

14 Ѻ҆ни́ ще да сотво́ратъ брань сосъ А҆́гнѧ то, и҆ А҆́гнѧ то ще ги побѣ́дѝ, защо́то (то) є҆ Гдь на-го́сподове те, и҆ Ца́рь на ца́рове те: и҆ ко́йто са съ не́го, (ѻ҆ни́) са зва́нни и҆ и҆збра́нни и҆ вѣ́рни.

15 И (пакъ) ми ре́че: воды̀ те, ко́йто си виде́лъ, гдѣ́то сѣ́дѝ блꙋдни́ца та, (ѻ҆ны̀) са лю́дѝе и҆ наро́ди, и҆ племена̀ и҆ ѩзы́цы.

16 И десеть тѐ ро́гове, ко́йто си виде́лъ на звѣ́ратъ, ті́а са (ѻ҆ні́а) ко́йто ще возненави́датъ блꙋдни́ца та, и҆ ще да а҆̀ напра́ватъ пꙋ́ста и҆ го́ла, и҆ ще да поѧда́тъ сна̀га

та ѝ, ѝ ще да ѧ ѝзгорѧ́тъ съ ѻ҆́гнь.

17 Защо́то Бг҃ъ є҆ тврѝлъ на сердца̀ та ѝмъ да сотво́ратъ во́лѧ та Не́гова, ѝ да ѝматъ є҆дна́ква мы́сль, ѝ да дадѧ́тъ ца́рство то си на звѣ́ратъ, доклѐ да се совершѧ́тъ Бж҃іи те дѹ́мы.

18 И жена̀ та, коѧ́то си виде́лъ, є҆сть гра́дъ вели́кій, ко́йто царѹ́ва надъ земни̑ те ца́рове.

ГЛАВА ИГ.

И ПО́СЛѢ виде́хъ дрѹ́гъ А҆́гелъ, че сла́зеше ѿ нево̀ то, ко́йто ѝмаше вели́ка вла́сть: ѝ земла̀ та се просвѣти̑ ѿ сла́ва та не́гова:

2 И ѝзвыка̀ се си́лнѡ съ голѣ́мъ гла́съ, ѝ ре́че: падна̀, падна̀ Вавѵлѡ́нъ! вели́кая (блѹдни́ца), ѝ бы́дѐ жили́ще на бѣ́сове те, ѝ прибѣ́жище на се́кой дѹ́хъ нечи́стъ, ѝ пристѧ́ніще на си́чки те нечи́сты ѝ ненави́стны пти́цы: защо́то си́чки те ꙗ҆зы́цы є҆ напои́ла ѿ ꙗ҆ростно то вїно̀ на-своѐ то блѹдодѣѧ́ніе:

3 И ца́рове те зе́мни са блѹдствовали съ не́ѧ, ѝ терго́вцы те зе́мни ѿ голѣ́мо то раско́шество не́йно ѡ҆богати́ли са се.

4 И чѹ́хъ дрѹ́гъ гла́съ ѿ нево̀ то, ко́йто гово́реше: ѝзлѣ́зте ѝзъ не́ѧ, лю́діе мои̑, да не бѫ́дете прича́стницы на грѣ́ховѐ те ѝ, да не прїи́мете (ча́сть) ѿ ра́ны те ѝ.

5 Защо́то грѣ́ховѐ те ѝ стигна́ха дори до нево̀ то, ѝ спомена̀ Бг҃ъ непра́вды те ѝ.

6 Возда́йте ѝ, каквото̀ ѝ тїѧ̀ що ви є҆ возда́ла, ѝ двойно̀ ѝ возда́йте спорет ъ дѣла̀ та ѝ: съ ча́ша та, съ коѧ́то вы є҆ черпа́ла, че́рпайте ѧ҆ двойно.

7 И ко́лкото се прослави̑ ѝ раскошствова̀, то́лко ѝ да́йте мѹ́ки ѝ пла́чове: защо́то ѻ҆на̀ гово́ри въ сердцѐ то си: а҆́зъ сѣ́дѝмъ като цари́ца, ѝ не самь вдови́ца, ѝ не ще́мъ да ви́дѝмъ пла́чь.

8 Заради това̀ въ є҆ди́нъ де́нь ще да ѧ҆ пости́гнатъ ра́ны те, (си́рѣчь) сме́рть, пла́чь, ѝ гла́дъ: ѝ ще да ѝзгори ѻ҆́съ гнь: защо́то є҆ си́ленъ Гдь Бг҃ъ, ко́йто ще ѧ҆ сѹ́ди.

9 И ще да запла́чатъ ѝ возрыда́ѧтъ за не́ѧ ца́рове те зе́мстїи, ко́йто са блѹдствовали ѝ раско́шствовали съ не́ѧ, кога́то ви́датъ дымѫ́тъ на-запале́ніе то ѝ.

10 И ще да стоѧ́тъ ѿ дале́че заради страхѫ́тъ на мѹ́ки те ѝ, ѝ ще да гово́ратъ: го́ркѡ, го́ркѡ (те́бе), вели́кій гра́де Вавѵлѡ́не, гра́де си́лный, защо́то въ є҆ди́нъ ча́съ дойдѐ сѹдо̀ твой.

11 И терго́вцы те зе́мстїи ще да запла́чатъ ѝ возры-

дáатъ за нéѧ, защóто нѝкой вéке не кѹпѹва товáри те ѝмъ,

12 Товáри ѿ злáто и̂ сребрò, и̂ драгоцѣ́нни кáменѣ и̂ бисéръ, и̂ червлани́ца и̂ порфѹ́ра, и̂ копри́на и̂ баграни́ца, и̂ всáко дрéво благовóнно, и̂ сéкой сосѹ́дъ ѿ кóсти слонóвы, и̂ сéкой сосѹ́дъ ѿ драгоцѣ́нно дѫрвò, и̂ ѿ мѣ́дь и̂ ѿ желѣ́зо, и̂ ѿ мрáморъ,

13 (Нѝкой не кѹпѹва) корѝцы те, темáнатъ, и̂ мѹ́ро то и̂ лївáнатъ, и̂ вїнò то, и̂ дѫрвено то мáсло, и̂ чи́сто то брáшно, и̂ пшени́ца та, и̂ добѝцтоы те, и̂ ѻ҆вцы̀ те, и̂ конѣ̀ те, и̂ колесни́цы те, и̂ тѣ́ла та и̂ дѹшы̀ те человѣ́чески.

14 И ѻ҆вóщїа та, кóйто желáеше дѹшà та ти, ѿдалечи́хасе ѿ тéбе, и̂ си́чко цѝото є̂ тлѫсто и̂ свѣ́тло, ѿи́де ѿ тéбе, и̂ не щешъ да ги намéришъ вéке.

15 Терго́вцы те, кóйто се ѡ҆богати́ха съ тїа рáботы ѿ нéѧ, ѿдалéче ще да застáнатъ заради страхѫ́тъ на-мѹчéнїе то и̂, и̂ ще да плáчатъ и̂ рыдáатъ,

16 И ще да говóратъ: гóркѡ гóркѡ (тéбе), грáде велѝкїй, кóйто се ѡ҆блáчеше въ вѹссóнъ и̂ порфѹ́ра и̂ баграни́ца, и̂ оу҆крашáвашесе со злáто и̂ съ драгоцѣ́нни кáменѣ и̂ съ бисеръ: защóто въ є̂ди́нъ чáсъ погибнà тóлко мнóго богáтство!

17 И си́чки те корáбленницы, и̂ си́чки те, кóйто плыватъ въ корабли̂ те, и̂ си́чки те кóйто въ нѝхъ слѹгѹватъ, и̂ кóйто тѫргѹватъ по морѐ то, ѿ далéче ще да застáнатъ,

18 И като глéдатъ дымѫтъ на-горéнїе то мѹ, ще да вы̀катъ, и̂ ще да говóратъ: кóй (грáдъ бéше) подóбенъ на (тóѧ) велѝкїй грáдъ;

19 И ще да посы̀патъ пéпелъ на главы̀ те си, и̂ ще да вы̀катъ съ плáчь и̂ рыдáнїе, и̂ ще да говóратъ: гóркѡ, горкѡ (тéбе), грáде велѝкїй, въ кóйто се ѡ҆богати́ха си́чки те, кóйто ѝматъ корабли̂ въ морѐ то ѿ богáтство то ѹ̀, защóто въ є̂ди́нъ чáсъ запѹстѣ̀.

20 Затовà веселѝсе нéбо, и̂ свѧтїи а҆пóстоли и̂ пророцы, защóто направѝ Бг҃ъ сѹдъ на врѫ́хъ нéго заради васъ.

21 Тогáва є̂ди́нъ А҆́ггелъ си́ленъ земà є̂ди́нъ кáмень голѣ́мъ като водени́чанъ, и̂ хвѫрли̂ го въ морѐ то, и̂ рéче: съ такóва (си́лно) пáданѣ ще да бѫде хвѫрленъ Вавѹлѡ́нъ грáдъ велѝкїй, и̂ не ще да се намéри вéке:

22 И гласò на-ѻ҆нїа кóйто свѝратъ съ гѹслы, и̂ на-пѣ́вцы̀ те, и̂ на-свирцы̀ те, и̂ на трѹбѝтели те, не ще да се чѹ́е вéке въ тéбе: и̂ нѝкой хѹдó-

жникъ ѿ всѧко хꙋдо́жество не ще да се намѣ́ри ве́ке въ те́бе: и҆ гѫрмежъ водени́чный не ще да се чꙋ́е ве́ке въ те́бе:

23 И свѣ́тъ ѿ свѣти́ликъ не ще да свѣ́ти ве́ке въ те́бе: и҆ гла́съ младоже́нцевъ и҆ невѣ́стинъ не ще да се чꙋ́е ве́ке въ те́бе: зашто́то терго́вцы те твои́ бѣ́ха велмо́жи зе́мстїи, и҆ си́чки те наро́ди быдо́ха прелще́ни съ твои́ те волхова́нїѧ.

24 И въ не́го се намери́ кр҃вь та̀ на-проро́цы те и҆ на-сватїи те, и҆ на-си́чки те ѻ҆нїа, кои́то быдо́ха оу҆бїе́ни на земл҃а та.

ГЛАВА ѲІ҃

ПОСЛѢ чꙋ́хъ си́ленъ гла́съ, като ѿ многочи́сленъ наро́дъ на небо̀ то, кои́то гово́реше: а҆ллилꙋ́їа: спасе́нїе, и҆ сла́ва, и҆ че́сть и҆ си́ла (прили́чатъ) на Гдⷭ҇а на́шего:

2 Зашто́то са и҆стинни и҆ пра́ви сꙋдовѐ те мꙋ: поне́же ѡ҆сꙋди́ голѣ́ма та ѻ҆на́ блꙋдница, коѧ́то развратѝ земл҃а та со своѐ то блꙋдодѣ́анїе, и҆ ѿмсти́ кр҃вь та̀ на-свои́ те раби́, коѧ́то є҆ ѻ҆на̀ пролїа́ла съ рѫка̀ та си.

3 И втори́ пѫть ре́кохa: а҆ллилꙋ́їа: (зашто́то) дымо̀ не́инъ се вдигна на го́ре во ѩки вѣ́кѡвъ.

И падна́ха два́десѧть и҆ четыри тѐ ста́рцы и҆ четыри тѐ живо́тни и҆ поклони́хасе Бг҃ꙋ, кои́то седе́ше на престо́латъ, и҆ гово́реха: А҆ми́нь: а҆ллилꙋ́їа.

5 И и҆злѣ́зе гла́съ ѿ престо́латъ, и҆ гово́реше: прославлѧ́вайте съ пѣ́сни Бг҃а на́шего, си́чки те раби́ не́гови, и҆ си́чки те, кои́то мꙋ се бои́те, и҆ ма́ли те и҆ голѣ́ми те.

6 И чꙋ́хъ като гла́съ ѿ мно́гъ наро́дъ, и҆ като гла́съ ѿ мно́го во́ды, и҆ като гла́съ ѿ си́лни гро́мове, кои́то гово́реха: а҆ллилꙋ́їа: зашто́то се воцари́ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ Вседержи́тель.

7 Да се ра́дꙋваме и҆ да се весе́лиме, и҆ да мꙋ воздаде́ме сла́ва: зашто́то дойдѐ сва́дба та А҆гнева, и҆ жена̀ та не́гова є҆ приготви́ла се́бе.

8 И да́дено и҆ быдѐ да се ѡ҆блечѐ въ вꙋссо́нъ чи́стъ и҆ свѣ́телъ: зашто́то вꙋссо́но є҆ праведность та на-свати́и те.

9 И ре́че ми (А҆ггело): напиши́: блаже́ни, кои́то са повы́кани на вече́ра та на-сва́дба та А҆гнева: и҆ ре́че ми: тїа са и҆стинни словеса̀ Бж҃їи.

10 И падна́хъ предъ нозѐ те мꙋ и҆ поклони́хмꙋсе: и҆ ре́че ми: сто́й, не дѣ́й прави́ това̀: а҆зъ самь сослꙋжи́тель твои́, и҆ на-твои́ те бра́тїа, кои́то и҆́матъ свидѣ́телство то І҆исꙋ́сово, Поклони́се на Бг҃а: зашто́то ра́зꙋмо на това̀ проро́чество є҆ оу҆че́нїе то І҆исꙋ́сово.

11 И видéхъ небò то ѿвóрено, и ѐто (ѐдúнъ) кóнь бѣлъ, и ѻный, кóйто седéше на нéго, нарúчешесе вѣренъ и истúненъ, и прáведнw сѹди и вóинствѹва.

12 И ѻчú те мѹ бéха като плáмень ѻгненъ, и на главà та мѹ вѣнцы мнóго: и имаше (ѐднò) име напúсано (на него), коéто нúкой (дрѹгъ) не знáеше, сáмо тóй сáмъ:

13 И ѡблéченъ бéше въ дрéха вáпсана съ кржвь: и име то мѹ се нарúчеше: Слóво Бжїе.

14 И вóинства та небéсни идеха слѣдъ нéгw на бѣлы конѣ, ѡблéчени въ вуссóнъ бѣлъ и чúстъ.

15 И изъ оустà та мѹ излáзеше сáбля ѻстра, за да оудáри съ нéя нарóды те: и тóй ще ги оупасѐ съ желѣзна тоя́га: и тóй ще и стжпче жлéбатъ на вїнò то на-ярость тà и на-гнѣватъ на-Вседержúтеля Бга.

16 И имаше напúсано на дрéха та си и на бедрò то си (товà) име: Цáрь на-цáрове те, и Гдь на-гóсподове те.

17 И видéхъ ѐдúнъ Ѧггелъ, кóйто седéше на слжнце то: и извыкáсе съ голѣмъ глáсъ, и рéче на сúчки те птúцы кóйто летéха по средъ небò то: ѐлáте и сокерéтесе на голѣма та вечéра Бжїя.

18 За да изедéте снáги те на-цáрове те, и снáги те насúлни те (юнáцы), и снáги те на-тысѧщеначáлницы те, и трѹпове те на-конѣ те, и на-ѻнія кóйто ѣздатъ на нихъ, и снáги те на-сúчки те свобóдни, рабы, и мáли и голѣми.

19 И видéхъ звѣратъ и цáрове те зéмны и войска та имъ собрана, за да се оудáратъ съ ѻногóва, кóйто седéше на кóньатъ, и съ войскà та мѹ.

20 И хвáнатъ быдѐ звѣро, и зáедно съ нéго и лжжлúвыо прорóкъ, кóйто бéше правúлъ чѹдесà предъ нéго, съ кóйто прелстѝ ѻныя, кóйто прїáха знáменїе то звѣрово, и ѻныя кóйто се поклонúха на їкѡна та мѹ: тія и двáма та быдóха хвжрлени жúви въ ѻгненно то ѐзеро, коéто горéше съ жѹпелъ.

21 Я дрѹги те быдóха извїени съ сáбля та на ѻногóва, кóйто седéше на конѣатъ, кóато мѹ излáзеше изъ оустà та: и сúчки те птúцы се насытúха ѿ трѹпове те имъ.

ГЛАВА К.

И ВИДѢХЪ (пóслѣ) че слáзеше дрѹгъ Ѧггелъ ѿ небò то, кóйто держéше ключатъ набéздна та, и голѣма верúга въ ржкà та си.

2 И хвана змїа та, старовременна та змїа, кóто є дїáволо и Сатана та: и вѫрзá го за хїлáда годи́ны.

3 И хвѫрли го въ бе́здна та, и заключи а, и запечати а, да не прелщáва бе́ке нарóды те, доклѐ да се свѫршатъ хїлáда та годи́ны: и пóслѣ тре́бва да го ѿвѫржатъ за мáло вре́ме:

4 И виде́хъ престóлы, и сѣднáха на нихъ (человѣцы) на кóито се дáде (влáсть) да сѫдатъ: и дѫшы те наѻнїа, кóито бе́ха ѿсѣчени за свидѣтелство то Іисѫсово, и за слóво то Бжїе, кóито се не поклони́ха на звѣратъ, нито на їкѫна та мѫ, и не прїáха знáменїе на челá та си, и на рѫкá та си: ѻни ѿживе́ха, и царѫваха съ Хрта (въ тїа) хїлáда годи́ны.

5 А дрѫги те мéртви не ѿживе́ха, доклѐ да се свѫршатъ хїлáда та годи́ны, товá є пéрво то воскресéнїе.

6 Блаже́нъ и свáтъ є кóито йма дѣлъ въ пéрво то воскресéнїе: надъ нихъ не ще да йма влáсть втóра та смéрть, но ѻни ще бѫдатъ свѧщéнницы на Бга и на Хрта, и ще да царѫватъ съ нéго хїлáда годи́ны.

7 И като се свѫршатъ хїлáда та годи́ны, ще бѫде развѫзанъ сатана та ѿ свóйатъ затвóръ,

8 И ще йзлѣзе да прелсти́ нарóды те, кóито се намерѫватъ на четыри тѐ крáйща на землá та, Гѫга и Магѫга, и да ги соберѐ на войскá, накóито числó то є като мóрскїо песóкъ.

9 И йзлѣзоха по си́чка та ширинá зéмна, и ѿбиколи́ха пóлкатъ на-свати́ те, и возлю́бленныатъ грáдъ: и слѣзе ѻгнь ѿ Бга ѿ небó то, и поáде ги:

10 И дїáволо, кóито ги бе́ше прелсти́лъ, хвѫрленъ быдѐ въ ѻгненно то и жѫпелно то є́зеро, гдѣто є звѣро йлѫжли́выо прорóкъ: и ще да се мѫчатъ дéнь и нóщь во вѣки вѣкѫвъ.

11 И (пóслѣ) виде́хъ є́динъ голѣмъ престóлъ бѣлъ и є́дногó, кóито седéше на него, накогóто ѿ лицѐ то бѣгá небó то и землá та, и не намери́се (бе́ке) мѣсто за нихъ.

12 И виде́хъ мéртвы те мáлы те и голѣмы те, че стоéха предъ Бга, и разгѫрнахасе кни́ги те: и дрѫга кни́га се ѿвори́, кóато є живóтна: и сѫдени быдóха мéртви те спорéтъ дѣлá та си, ѿ ѻновá що то бе́ше напи́сано въ кни́ги те.

13 И дáде морѐ то свой те мéртвы, и смерть тá и áдъ дáдоха свой те мéртвы: и сѫдени быдóха спорéтъ дѣлá та си

14 И смерть тà и҆ а҆дъ хвѫрлени быдо́ха въ ѻ҆гненно то є҆зеро: и҆ товà є҆ вто́ра та сме́рть.

15 И ко́йто се не намери̇̀ запи́санъ въ кни́га та живо́тна, хвѫрленъ быдѐ въ ѻ҆гненно то є҆зеро:

ГЛАВѦ КѦ.

И҆ (ПО́СЛѢ) виде́хъ небо̀ но́во и҆ землѧ̀ но́ва: защо́то пе́рво то небо̀ и҆ пе́рва та землѧ̀ замина́ха, и҆ морѐ то не́маше го веке.

2 И҆ а҆зъ І҆ѡаннъ виде́хъ свѧты́атъ гра́дъ, но́быатъ І҆ерꙋсали́мъ, че сла́зеше ѿ Бг҃а ѿ небо̀ то, приго́твенъ като невѣ́ста за сво́йатъ мѫжъ.

3 И чꙋ́хъ гла́съ голѣ́мъ ѿ небо̀ то ко́йто гово́реше: є҆то ски́нїа та Бж҃їѧ є҆ съ человѣ́цы те, и҆ ще да се всели (въ не́ѧ) за́еднѡ съ нихъ: и҆ тїи ще да бѫдатъ лю́дїе не́гови, и҆ са́мъ Бг҃ъ ще бѫде съ ни́хъ Бг҃ъ ни́хенъ:

4 И Бг҃ъ ще ѿбѫрше се́коѧ слѫза ѿ ѻ҆чѝ те и҆̀мъ, и҆ сме́рть не ще да бѫде ве́ке: ни пла́чь ни̇ вы́къ, нито бо́лесть ще бѫде ве́ке: защо́то пе́рвы те (ра́боты) замина́ха ве́ке.

5 И ре́че ѻ҆ный, ко́йто седе́ше на престо́латъ: є҆то (а҆зъ) пра́вимъ си́чки те (ра́боты) но́вы, и҆ ре́че ми: напиши̇̀, защо̀ тїѧ словеса̀ са и҆стинни и҆ вѣ́рни.

6 И ре́че ми: си́чко се свѫрши̇̀, а҆зъ є҆смь А҆лфа и҆ Ѡме́га, нача́ло то и҆ коне́цо, а҆зъ ще да́мъ на жа́дныатъ (да пїе) тꙋ́не ѿ и҆сто́чникатъ на-живо́тна та вода̀.

7 Ко́йто побѣди̇̀, ще наслѣ́ди си́чко, и҆ (а҆зъ) ще мꙋ бѫдемъ Бг҃ъ, и҆ то́й ще ми бѫде сы́нъ.

8 А҆ на-страшли́ви те и҆ невѣ́рни те и҆ ѹ҆бі́йцы те и҆ блꙋдницы̀ те и҆ маге́сницы те и҆ і҆дѡлослꙋжи́тели те, и҆ на си́чки те лѫжли́ви дѣ́ло ще бѫде въ є҆зеро то ко́ето гори̇̀ съ ѻ҆гнь и҆ жꙋпелъ, и҆ ко́ето є҆ вто́ра та сме́рть.

9 И҆ дойдѐ при ме́не є҆ди́нъ ѿ седмь тѐ А҆ггели, ко́йто держе́ха седмь тѐ ча́шы пѫлны те со седмь тѐ послѣ́дни ра́ны, и҆ ре́че ми така̀: є҆ла да ти пока́жемъ невѣ́ста та, А҆гнева та жена̀.

10 И заве́де ме съ дꙋ́хатъ на (є҆дна̀) голѣ́ма и҆ высо́ка гора̀, и҆ показа̀ ми голѣ́мыатъ гра́дъ ст҃ы́й І҆ерꙋсали́мъ, ко́йто сла́зеше ѿ небо̀ то ѿ Бг҃а,

11 И и҆ма́ше (въ се́бе си) сла́ва та Бж҃їѧ: и҆ свѣ́тлость та̀ не́гова бе́ше подо́бна на драгоцѣ́нъ ка́мень, като ка́мень і҆аспі́съ прозра́ченъ:

12 И и҆ма́ше стѣна̀ голѣ́ма и҆ высо́ка, и҆ и҆ма́ше двана́десѧть А҆ггелы на враты̀ те, и҆

(надъ врата̀ те) напи́сани двана́десѧть и҆́мена̀, кои́то бе́ха и҆́мена̀ та на-двана́есе те колѣ́на на-сыновѣ̀ те І҆сра́илеви.

13 ѿ восто́чна та страна̀ бе́ха три̑ врата̀, и҆ ѿ сѣверна-та три̑ врата̀, ѿ ю҆́жна та три̑ врата̀, и҆ ѿ за́падна та три̑ врата̀.

14 И҆ стѣна̀ та на-градѫтъ и҆маше двана́десѧть ѻ҆снова́нїа, и҆ на ни́хъ (бе́ха) и҆́мена̀ та на-двана́есе те А҆по́столи на-І҆́гне то.

15 И҆ (А҆́ггело) ко́и́то гово́реше съ ме́не, держе́ше (є҆дна̀) тръсти́ка зла́тна, да и҆змѣ́ри градѫтъ, и҆ врата̀ те мѫ и҆ стѣна̀ те мѫ.

16 И҆ градо̀ бе́ше четверо8го́ленъ, и҆ долгота̀ та мѫ бе́ше то́лкава, ко́лкото и҆ широта̀ та, и҆ и҆змѣ́ри градѫтъ съ тръсти́ка та, и҆ (бе́ше) двана́есе хі́лѧды стадїи: и҆ долгота̀ та и҆ широта̀ та и҆ высота̀ та мѫ бе́ха ра́вны.

17 И҆ и҆змѣ́ри стѣна̀ та мѫ (и҆ бе́ше) сто̀ и҆ четы́ридесѧть и҆ четыри лакти, а҆ мѣ́ра та, съ ко́ѧто мѣ́ри А҆́ггело, бе́ше человѣ́ческа.

18 И҆ сгра́да та на-стѣна̀ та бе́ше ѿ і҆а́спїсъ (камень): а҆ градо̀ ѿ чи́сто зла́то, подо́бенъ на чи́сто стѫкло̀.

19 И҆ ѡ҆снова́нїѧ та на-стѣна̀ та гра́дска бе́ха оу҆кра́шени со се́каквы драгоцѣ́нны ка́менѣ: *пе́рво* то ѡ҆снова́нїе бе́ше і҆а́спїсъ, вто́ро то сапфі́ръ, тре́то то халкїдѡ́нъ, четве́рто то смара́гдъ,

20 Пе́то то сардону́ксъ, ше́сто то са́рдїй, се́дмо то хрѵсо́лїѳъ, ѻ҆́смо то виру́ллъ, деве́то то топа́зїй, десето то хрѵ́сопрасъ, є҆дина́десѧто то ѵ҆акі́нѳъ, двана́десѧто то а҆мѳѵ́стъ.

21 А҆ двана́десѧть те врата̀ бе́ха двана́десѧть бисери: се́кое врата̀ бе́ше ѿ є҆ди́нъ бисеръ: и҆ оу҆лицы те на-градѫтъ бе́ха ѿ чи́сто зла́то, като стѫкло̀ прозра́чно.

22 А҆ це́рква не виде́хъ въ не́го: защо́то Гдь Бгъ Вседержи́тель и҆ А҆́гне то мѫ са це́рква.

23 И҆ градо̀ не́ма потре́ба нито ѿ слѫнце то нито ѿ мѣ́сѧцатъ да мѫ свѣ́татъ, защо́то сла́ва Бж҃їѧ го ѡ҆свѣща́ваше, и҆ свѣти́лнико мѫ є҆ А҆́гне то.

24 И҆ наро́ди те кои́то са се спа́сли ще да хо́датъ въ не́говыатъ свѣ́тъ, и҆ ца́рове те зе́мни ще да принеса́тъ въ не́го сла́ва та и҆ честь та̀ своѧ̀.

25 И҆ врата̀ та мѫ не ща́тъ да се затво́ратъ денѧ̀: защо́то но́щь не ще да и҆́ма та́мѡ.

26 И҆ ще да принеса́тъ въ не́го сла́ва та и҆ честь та̀ на-наро́ди те:

27 И҆ не ще да влѣ́зе въ

него никоа (вещь) мражна, нито който стрѹва гнѹсота и лажа, но само Онія който са написани въ книги те животны на Агне то.

ГЛАВА КВ.

И (ПОСЛѢ Аггело) ми показа єдна чиста рѣка ѿ вода животна, свѣтла като кристаллъ, коато истичеше ѿ престолатъ Бжїй и Агневъ.

2 И посредъ оулицы те неговы и ѿ двѣ те страны нарѣка та беше древо то животно, което раждаше дванадесать (пѫти) плодове, и секой мѣсацъ даваше свойатъ плодъ: и листа та на-дрво то (беха) за исцѣленіе на-народи те.

3 И никоа проклетіа не ще да бжде веке (тамѡ): но престоло Бжїй и Агневыо ще бжде въ него, и раби те негови ще да мѹ послѹжатъ:

4 И ще да видатъ лицѣ то мѹ, и име то негово (ще бжде написано) на чела та имъ.

5 И нощь не ще да има тамѡ, и не ще да имъ потребѹва свѣтлость ѿ свѣтилникъ, нито свѣтлость ѿ солнце то, защото Гдь Бгъ ще да ги ѡсвѣщава: и ще да царѹватъ во вѣки вѣкѡвъ.

6 И рече ми: тіа дѹмы са вѣрны и истинны: и Гдь Бгъ на-свати те пророцы прати Аггела своего да покаже на свои те раби Онова, щото ще бжде скорѡ.

7 Ето идемъ скорѡ. Блаженъ є, който сохранава словеса та на-пророчество то натаа книга.

8 Азъ Іоаннъ видехъ и чѹхъ тіа (работы): и когато ги чѹхъ и видехъ, паднахъ на нозѣ те Аггеловы, който ми ги показѹваше, да мѹ се поклонимъ.

9 И рече ми: не дѣй правй това: защото самь твой сослѹжитель и на братіа та твой пророцы те, и на Онія, който сохранаватъ словеса та на-таа книга. Поклонисе на Бга.

10 И рече ми: не запечатѹвай словеса та на-пророчество то на-таа книга: защото време то є близѹ.

11 Който стрѹва неправда, нека стрѹва іоще: и който є нечистъ, нека се ѡсквернава іоще: и който є праведенъ, іоще да стрѹва правда: и който є святъ, іоще да се ѡсвящава.

12 И єто идемъ скорѡ, и носимъ со себе си заплата та моа да заплатимъ секомѹ споретъ дела та мѹ.

13 Азъ самь Алфа и Омега, начало и конецъ, первый и послѣдній.

14 Блажени (са) който совершаватъ неговы те заповѣди, за да иматъ власть надъ животно то древо, и да

влѣзатъ презъ врата̀ та въ градѫтъ.

15 Я вонъ (ще да ѿстанатъ) кѹчета та и̂ чародѣи те, и̂ блѹдницы̀ те, и̂ оу̂бійцы те, и̂ і̂дѡлослѹжители те, и̂ секой кой̀то ѿбы́ча и̂ оу̂потребла́ва лѫжа̀ та.

16 Азъ Іисѹсъ прати́хъ Аггела моего̀ да засвидѣтелствѹва ва́мъ въ це́рквы те тіа (ра́боты): а̂зъ самь ко́рень и̂ ро́дъ Давідовъ, и̂ звѣзда̀ свѣтлаа и̂ оу̂тренная.

17 И Дх҃о и̂ невѣста та гово́ратъ: дойди̂, и̂ ко́йто слѹ́ша, да речѐ и̂ то́й: дойди̂, и̂ ко́йто є̂ жа́денъ, да до́йде, и̂ ко́йто йска, не́ка зе́ма живо́тна та вода̀ тѹ́не.

18 Азъ свидѣтелствѹвамъ се́комѹ, ко́йто слѹ́ша словеса̀ та на-проро́чество то на-та́а кни́га: (защо̀) а̂ко притѹ́ри нѣ́кой (нѣ́що) при тіа (словеса̀), Бг҃ъ ще да нало́жи на не́го (седмь тѐ) ра́ны, ко́йто са напи́саны въ та́а кни́га:

19 И а̂ко нѣ́кой и̂зва́ди (нѣ́що) ѿ словеса̀ та на-кни́га та на-това̀ проро́чество, Бг҃ъ ще да и̂зва́ди не́гова та ча́сть ѿ кни́га та живо́тна, и̂ ѿ ст҃ыатъ гра́дъ, и̂ ѿ тіа (ра́боты) ко́йто са напи́саны въ та́а кни́га.

20 Ѡный, ко́йто свидѣтелствѹва това̀, гово́ри: є̂й, йдемъ ско́рѡ: а̂ми́нь. Вои́стиннѹ, дойди̂ Гдⷭ҇и Іисѹсе.

21 Благодать та̀ на-Гдⷭ҇а на́шегѡ Іисѹса Хрⷭ҇та̀ (да бѫде) со си́чки те ва́съ. А̂ми́нь.

КОНЕЦЪ И̂ БОГѢ СЛАВА.

Купена на 23 Ноемврий
1891 година въ гр. Русе
за 3 лева при отъ
П. С. Златиновъ. Стара
Книга отъ 1859 година

BS 2109 .N6 1859
Novyi zaviet Gospoda Nashego I
Stanford University Libraries
3 6105 041 290 532

210
N
18

Stanford University Lib
Stanford, Californi

Return this book on or before da